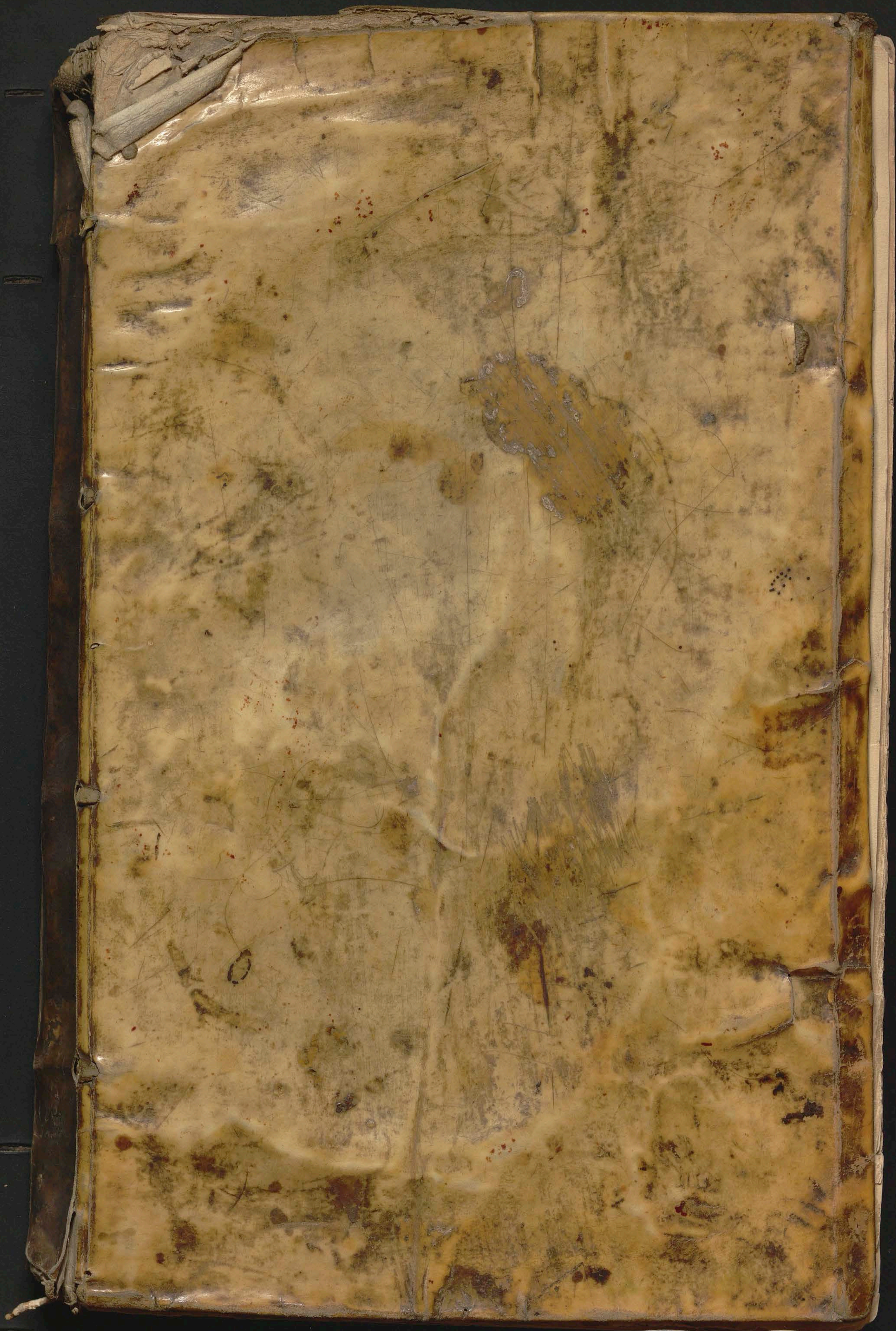

... die [illegible] Maij in Villa
... Georgius ... Dworzanski duxit
... Agnetem ...

3 Die vero nona Maij in ...
... die 22 ... signo Piscium de ...
... Dworzanski ... filiis ...
... et Familiâ propagatione ...

... Dworzanski Adulteratem ... super ... Consorti ... in Castro Crac 1665.

Litterae Serenissimi Regis Poloniae Vladislai Quarti ad ... Joannem Dworzanski mandantes legationem in Persiam. Data in ... Anno 1642.

Litterae Serenissimi Joannis Casimiri Regis Poloniae gratiose concessae ... Georgio Dworzanski militi ad ... Data Cracoviae 1660.

Litterae Serenissimi Joannis Casimiri pro ... passu ad Sanctam Hierosolymam peregrinanti ... Casimiro Dworzanski militi ... 1663. Data Varsoviae.

Litterae in pelle ... Serenissimi Sigismundi ... sub Sigillo ... Regni et Magni Ducatus Lithuaniae. Quibus conferuntur ... Generoso ... Dworzanski ... Joannis ... Georgij Casimiri ... Joannis ...

Dispositiones Materiae in Cro Cracovien.

1594 4ta post Dominicam Laetare. Piskorski Lyzezie inscribit

1595 2 post Luciae Piskorski Frati donat. Idem eidem cedit

1602 Sabbatho post Cinerum Piskorski Piskorskiemu cedit

1613 Die 2 post Octavas Corporis Chri. Piskorski Fratrem quietat.

1617 pt Trinitat Piskorskiemu debet.

1623 2 post Iudicate Piskorski Gvenkoszowskiemu cedit.

1606 Fria 6 pridie S. Agnetis Woynarowskiemu Piskorskiemu flis 400 [illegible]

1606 Feria post Conversione Piskorski Consorti Reformat.

1606 Feria 5 post Purificationem Data Intromissio Piskorskiemu in Villa Sychecz

Vigore Inscriptionis obligator per Woynarowskie Eidem facta.

1607 6ta post Pascha Niewiarowski Piskorskiemu obligat et se inscribit

1607 Sabbatho post Pascham Niewiarowski et Piskorski roborant

1608 4 ante Margarethae Niewiarowski Piskorskiego quietat de summa 2200

[illegible]

Woyciech Dworzanski.

Herb Domu Jch Mści Panow Dworzanskich Rola trzy Kwoie. Roza w srodku.

Herb Domu Mankowskich Szeliga Miesiac y Krzyż

z Domu Potykowskich Jastrzab Młynski Kamien

Herb z Domu Skurewskich Orzechowskich Radwan.

Hæc sunt adnotata propter Successores, aby wiedzieli z kim sie ad præsens spowinnowacić. Jest Mść Pan Woyciech z Dworzna Dworzanski Dziedziczny nasz, ktory mieszka w Wyznance, niedaleko Mszczonowa, Osuchowa. Fara do Lutkowki: mil dwie od Dworzna. A wewsi Dworznie dzieli Rzeczka Powiat Sochaczowski od Woiewodztwa Mazowieckiego Ziemie Warszawska.

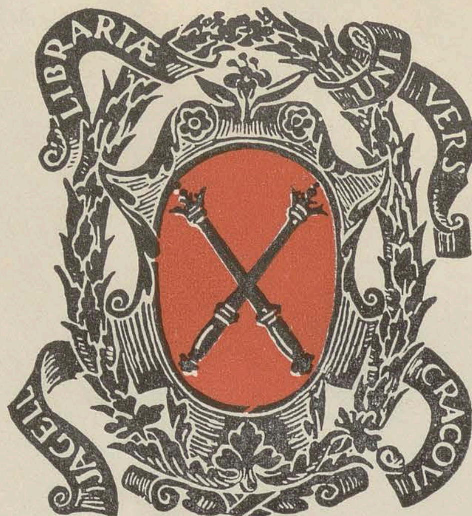
Jan Dworzanski zpłodził synow trzech z Piskow: a Urodzonego Bielska

Herb P.P. Piskorskich z Piskorzyna Dołęga Origo in Terra Dobrynensi.

[illegible] Jch Mści P.P. Bielskich [illegible] Rawskiego, [illegible] Herb Pietaw

Herb Jch Mści Panow So Kolow Gozdawa ex Palat Sandomiriens.

LIBRARIÆ UNIVERS
JAGELL CRACOVI

HERBY RYCERZTWA POLSKIEGO.

Nà pięcioro Xiąg rozdzielone.

Przez Bartosza Paprockiego zebráne y wydáne: Roku Pánskiego, 1584.

Nemo glorietur, quod magnæ Vrbis ciuis ſit: ſed quòd dignus magna & illuſtri patria Ariſt.

W Krákowie/
W Drukárni Máciejá Gárwólczyká.
Roku Páńſkiego 1584.

STEPHANVS DEI GRATIA REX POLONIÆ,
MAGNVS DVX LITVANIÆ. &c. &c.

❖ ❖ ❖ ❖

Naiáśnieyszemu á niezwyćiężonemu Pánu / Pánu Stephánowi Pierwszemu / z łáski Bożey Krolowi Polskiemu / Wielkiemu Kiążęciu Litewskiemu / Ruskiemu / Pruskiemu / Mázowieckiemu / Zmudzkiemu / Wołyńskiemu / Inphlántskiemu / y Siedmigrodzkiemu. &c. &c. Pánu Miłośćiwemu służbę swą ofiáruie. &c.

Ie dowćipowi swemu Naiasnieyszy Miłośćiwy Krolu / ále snadź woley samego Bogá Wszechmogącego (ktory spráwy y zásługi dawnego Rycerstwá thego sławnego KRolestwá przez mię wznáwiáć/á okázowáć ie do wiádomośći Potomstwu raczy) to przypisowáć muszę. Bo nie bez przyczyny to záiste spráwić raczył/że táka śmiáłość we mnie przed ludźmi vczonymi wzbudził. Ale iż W. K. J. po onych walecznych Krolách Polskich/dopiero iáko Oycá y Odnowićielá sławy / ktora byłá ten Narod szeroko zá ich pánowánia rozniosłá/ podáć mu z łáski swoiey świętey raczył zá obrońcę: tedy też záraz o to práwie wszystkie w wielkich ćieniách przyłożone / godne pámięći spráwy od záczęćia wiáry świętey/ták Rycerstwá iáko y przodkow W. K. J. mnie vkázáć raczył/ á roskazawszy to do grumády zebráć/ podáć przed oczy W. K. J. przymusił. Ták to mowić y rozumieć muszę Naiáśnieyszy M. K. Bo on záwsze wielkie á poważne rzeczy przez prostaki ludźiom obiáwiáć raczył. Niechćiał mię też tu ná szácunek ludzki podáć/ ábych się mędrszym y bieglejszym czynić miał w spráwách Krolestwá tego nád Wincentego Kádłubká sławnego Historyká Polskiego/ ktory był Biskupem Krákowskiem / áni nád Janá Długoszá z Niedźielská/ktory był Preceptorem synow Krolewskich przodkow W. K. M. będąc Kánonikiem Krákowskiem / á vmárł miánowánem Arcybiskupem Lwowskiem. Ani z Máćiciem Miechowitą Doktorem y Mężem vczonym/ y z wielą inszych

dawnych nieznáiomych Historykow Polskich. Tákże wieku náßego nád te wßytkie sławnieyßym á pámięci wieczney godnym Historykiem Márcinem Kromerem Biskupem Wármieńskiem / ktoremum ia dla wielkiey godności y náuki iego / nie tylko piorá podáć / ále y Káłámarzá potrzymáć niegodzien.

Ale mię tu stáwi iáko Pßczołkę prácowitę / ktora z rozmáitych krzaczkow názbieráwßy do grumády miodu ku żywności sobie / drugiem go też do posmáku vżycza. Bo mi oto Náiaśnieyßy Miłościwy Krolu / z tych sławnych á ozdobnych Krzaczkow Historykow Polskich / tylko zebráć ten smák wdzięczny bárzo ßczupło dopuścił / dla tego áby ich ludzie niezániedbywáli / ále ie przed sobą miewáli / y prace ich vżywáli / ostendunt enim legentibus prȩteritorum exemplis, quid illis appetendum, quidue fugiendum.

Nie godzi mi się tu zápominać prácowitych Kápłanow przy rożnych Kościelech / y Zakonnikow przy Klaßtorzech / ktorzy swe / y zeßłych konfratrow swych scripta ábo terminaty przysyłáć mi do tey grumády raczyli / od ktorych snadź máło nie więcey niż od tych pomienionych Historykow te Xiegi w sobie owocu máią.

Tákże też wielkiey pomocy y mądrey porády / Męża sławy y pámięci wieczney godnego Janá Zamoyskiego / Hetmáná y Kánclerzá Koronnego / ktory z wielkiey vprzeymośći przeciwko wßytkiem Fámiliam / to co rozumiał y wiedział ku ozdobie y godnemu wspomnieniu ich / vkázáć mi to / y tu do tey grumády podáć raczył / iáko Mąż táki / ktory confidens virtuti suæ, non inuidet alienæ.

Niechcę się też tu przed W. K. J. z tym popisowáć / z iákam się pracą o to / y z iákimi niewczásy / że wstydem (chcąc mieć dostáteczną wiádomość o wßystkich Fámiliách) stárał / com zá koßt podeymował / wßystko ia to wielkiey łásce miłego Bogá przypisuię / ktory mię sam ná to podußczáć raczył / ábym godny pokłon do reku W. K. J. położył. Ktorym Wielki á Możny Krolu proßę pokornie nie rácz gárdzić / ále wziąwßy miłościwie / rácz się przypátrowáć piątnam Rycerstwá swego / á wzywáiąc ich ná posługi swe / przypomináć wierność / stałość przeciwko Pánom ich á Przodkom W. K. M. w ktorych áby się też oni W. K. J. pilnie á wiernie okázowáli / to im ná pámięć przywodzić. Nie wielkić záiste pobor Naiáśnieyßy M. Krolu podáie zá te wßytkie látá iákoś W. K. M. ná to Páństwo wiácháć raczył / zwłaßczá zá ták święte á pámięci wieczney godne prace / ktoreś W. K. J. namniey sobie nieodpoczawßy / ná to Krolestwo przyiechawßy / podiąć raczył. Bo odpráwiwßy skoro powinność swą Krolewską Rycerstwu przychylnemu sobie ná on

bie ná on czás/ przeciwko rebelliey inszych poddánych obrociciés sie raczył/ktore przymusiwszy do pokory/do nádętego Tyránná zá rádą wszystkiego Senatu y Rycerstwá obrociłeś koniá swe°. Gdzieś W. K. M. iáko práwy PAN y KROL niezwyciężony/wstam wszetecznym iego/ktorymi nieprzystoynie przeciwko Máiestatowi W. K. M. iáko Sroká rospieszczona brzechotał/czyniac sie nád wszystkie Monárchy w zacnośći tákże y w możnośći przednieyszym/pokázáć to raczył/że/non in diuitiis,ále in fortitudine Regis, Regni salus sita est. Pretkoś W. K. M. dumy iego vkáć raczył / że nie tylko áby o obronie swoich Páństw myślić miał / ále sam iedno chcac záchowáć zdrowie swoie/iáko Gołąb przed Sokolem od Gniazdá do Gniazdá vlátował.

Wiemyć wszyscy o niewczáśiech W. K. M. wielkich ná tych tám expedicyach / ktoreś per trigenium, nie iáko Pan dla Poddánych / ále iáko Oćiec dla włásnych Synow podeymowáć raczył/zimno/y do tego choć nie głod/ále nie Krolewskieś potráwy ná swym stole miewał / nie Krolewskie gmáchy do wczásu swoiego. A dla tego przed wielą Krolow Przodkow W. K. J. muśiemy przodek w tey mierze dáwáć/żeś iest náprawićiel sławy Krolestwá tego/ y to przyznáć muśimy/że po onych Mężnych Bolesłáwiech żaden z Krolow Polskich nád W. K. M. predzey hárdszego y możnieyszego nieprzyiacielá nie skroćił/y do tego nie przywiodł / że sam podług myśli W. K. M. ná pacta wszystkie pozwolić muśiał.

Aleć to nie nowiná N. M. K. nie tylko Połock/ Sokoł/ Turowlą/ Jezieryszczá/ Wieliż/ co byli vtráćili Przodkowie W. K. M. ále y w samey Moskwi/ Wielkiełuki/ Zawołoćie/ Pskow/ ktory iuż práwie z rąk W. K. M. wyproszon/ y wiele inszych Zamkow pobráć/ludźi poráźić/Jsłántską ziemię z rąk Tyránná okrutnego wydrzeć. Gdyż y w krolestwie Węgierskiem/ on niedobyty Zamek Sákmar / pod ktorym wielkie woyská Tureckie z wielką Armatą legáły/chcac ábo głodem/ábo przez moc go dostáć/dokázáć tego nie mogły. Tám W. K. M. Pan Bog Wszechmogacy tákiego szczęśćia vżyczyć raczył/ żeś go W. K. M. tylko w kilku set koni dostáć raczył.

Wiele inszych spraw pámieci godnych / ktorymbym muśiał tylko samym szeroki plác vczynić/ ále to zlecam ták wymownemu y ták mądremu iáko Cycero / á thák pilnemu w opisániu spraw iáko Grecki Herodotus / ábo Rzymski Liuius / á nász Polski Cromerus.

Ja tylko iáko wierny poddány W.K.J. z strony swey tego ścierpieć niemogac/násłuchawszy sie od wiela bráciey swey Rycerstwá W. K. M. Ták pilnych prac y checi wielkich/

ktoreś czynić raczył w obronie y w rozszerzániu Krolestwá tego/ ábym zá nie podziekowáć nie miał. A przy tym według obyczáiu stárodawnego / iákiego tákiego pokłonu położyć / iáko sługá y poddány Pánu y Dobrodzieiowi swemu/przy ktorym záraz vniżenie / poddánośc swą W. K. J. podáie / prosząc vstáwicznie Páná Bogá o to/áby W.K.M. długo w dobrym zdrowiu y w pociechách podług myśli/ku długiey sławie y ozdobie Krolestwá tego/ fortunnego pánowánia vżyczyć raczył. Dan w Krákowie Dniá Szostego Miesiącá Lipcá / w Roku 1584.

W. K. J.

1 Generosus Christophorus Piskorski In Castro Crac. Sabbatho post Iubilate Ao 1523
Gnoso [illegible] cedit.

2 G. Andreas Piskorski de Piskorzyno fratri suo in Castro Crac. fer. 2 post festo S. Lucae [illegible]

3 Ao 1595 Gnosus Piskorski fratri suo cedit in Castro Crac. fer. 2 post Lucae 1595
Gnosy Christophorus Piskorski [illegible] Piskorski cedit in Castro Crac. Sab. post Cineres 1602

4 G. Andreas Piskorski Gnosd Christophorum quietat in Castro Crac. fer. 2 [illegible] 1613

5 Gnosus Christophorus Piskorski [illegible] Contract vel Reformat in Cro Crac. fer. 5 post
festum Immaculatae Conceptionis 1606

6 G. Piskorski Christophorus Gnosus [illegible] Przypkowska Contract [illegible] Gnosum [illegible]
de Wisnicz genitam reformat in Castro Crac. fer. 2 post festo SS. Trinit. 1625

7 G. Piskorski liberos eligit Hedwigi, Christophoro, Francisco, ex Gnosa [illegible] Sokołowna et [illegible], ex Gnosa [illegible] Przypkowska procreatis, [illegible] Stanislaum [illegible] in Wisnicz [illegible] Gnos. Stanisl. [illegible] Iudicem Stanisl. [illegible] Subiudicem 1630 Sab. [illegible]

Wierny Poddány
Bártosz Páprocki.
Slachcic Polski.

Generosa Hedwigis Dworzanska filia olim generosi Chri[stophori]
[illegible] Piskorski, Generosum Christophorum Piskorski fratrem suum quietat [illegible]
[illegible] in Cro Crac. 1665 feria [illegible] post festum S. Lucae.

[illegible] de Piskorzyno Dworzanska [illegible] Ioanni Dworzanski ex Gnosa [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] flor. 1000 in Castro Crac. 1663
Gnosa Hedwigis [illegible] Dworzanska testamentum roborat in Cro Crac. 1663 fer. 3 post Lucae.

Epigramata

EPIGRAMATA AMICORVM DE OPERE AVTORIS.

IOANNIS WIERZEYSKI MEDICINÆ DOCTORIS.

Egregiam nobis operam Paprocius egit,
Dum ſatagit geſtis conſuluiſſe bonis.
Sauromatum Proceres claro de ſanguine creti
Quorum geſta canit Vandala poſteritas,
Pro libertate & patria & pro ariſq; fociſq;,
Stemmata bellantes emeruere ſua.

M. SAMVELIS WOLFII SILESII POETAE LAVREATI.

Stemmata dum procerum Paprocius eruit: atque
Reſtituit vitam poſt ſua fata viris.
Nonne tibi monſtrat ſortem que tollit in alta
Obſcurum, Hectoreos attenuatque duces?
Sedulus hæc igitur quoties monumenta reuoluis,
Gloria te pennis excitet alma ſuis.
Et pete virtutis dulciſsima præmia: nanquæ
Sola manet virtus, cætera morte cadunt,

AD LECTOREM FRANCISCVS VIESITIVS POL.

Sarmatis ora potens Altrix generoſa virorum
Regina Arctoæ ſola decuſq; plagę,
Martia progenies, Slauorum animoſa propago
Quam tenet, & forti protegit vſq; manu
Fundere non dubitans pro Chriſti nomine vitam
In ſcyticos hoſtes dum ſacra bella gerit.
Quam tulit heroas fortes ab origine prima
Temporibus belli temporibuſq; togæ.
Priſcæ virtutis heroica ſigna virorum.
Quæ cernis, multo parta cruore, notant
Hæc vatis cura Herculeoq; labore Paprocij.
Patria lectoris docta camœna, dedit.

AD POSTERITATEM EIVSDEM.

Errata priſcorum ſatis quondamq; ſepulta
Sarmaticæ gentis perlege poſteritas
Fortia facta patrum, voluens, imitare legendo
Nunquam degenerans æmula poſteritas.

Do Czytel-

Do Czytelniká.

☞ Podałemći Czytelniku łáskáwy krotko zebráne spráwy Rycerstwá Krolestwá Polskiego / iáko sie z ktorey Fámiliey kto á znácznie zásługował R. P. com zebrał z Historyey á z terminat porządnych kośćiołow / z roznych Przywileiow / z Akt Ziemskich / Grodzkich / z Metryki álbo Ksiąg Krolewskich / y z innych roznych scriptow / com rozdźielił ná pięcioro Ksiąg.

☞ W Pierwszych mieć będźiesz o początku Orłá Herbu / ktory Krolom tylko á Krolestwu należy / tám począwszy od Lechá áż do Lodwigá Krolá Polskiego y Węgierskiego / wszystkich Krolow zasługi y rozrodzenia obaczysz.

☞ W drugich ći vkázuie krotko / dawność Stanu Szláchetckiego / w tychże sie záraz dowiesz iáko dawno Herbow álbo Znákow Rycerskich vżywáć poczęli w roznych Krolestwách ná świećie po potopie ktoro. W tychże Kśięgách naprzodemći położył Herby własne Polskie / kthore álbo snáć ieszcze z Lechem tu zániesione / álbo też od onych Pogáńskich mężnych Kśiążąt Rycerstwu nádawáne były / y wszystkie insze przy nich kthore są w Polszcze nábyte.

☞ W Trzećich Kśięgách położełemći według opisánia Długoszowego Herby Fámiliy dawnych y znácznie zásłużonych w Krolestwie tym / kthore z roznych Páństw są tu przyniesione / wszákoż dawnośći ich przyśćia (oprocz kilku co przy Herbiech obaczysz) nieopisał.

☞ Czwarte Kśięgi maia początek o Pogoni Herbie Wielkiego Kśięstwá Litewskiego / tám począwszy od Witeniá Wielkiego Kśiążęćiá Litewskiego rozrodzenie Kśiążąt Páństwá onego obaczysz / z ktorych Jágiełło syn Olgierdow był obran ná Krolestwo Polskie / kthorego potomstwo áż do tego czásu w Polszcze mamy / támże naydźiesz od drugich bráciey Jágiełłowych potomstwá wiele według porządku / potym o Rycerstwie Kśięstwá onego kthore w Vniją do Herbow Polskich przyiete było / iáko o tym w Státućiech y w Kronikách láćińskich czytasz. W tychże kśięgách záraz interregna dwoie / iedno po śmierći Krolá Augustá / drugie po viechániu Krolá Henryká / y to co sie zá Krolá Stefáná dźiáło krotko wspomina.

☞ Piate Kśięgi tylko o Herbiech Powiátowych / á przednieyszych Miast w káżdym Woiewodztwie y w źiemiách do nich y do Krolestwá przynależących. Pożyczyli Pan Bog zdrowia dłużey / y będźieszli co wiecey á lepiey wiedźiał niżlim sie ia dowiedźieć mogł / náucz / á iać chce chętliwie potym służyć / teraz przyimi zá dobre. Vale.

O ORLE

Kleynocie: ktory tylko samym Krolom Polskiem należy: Ma być Białły w Polu Czerwonym/ w Koronie złotey.

KSIEGI PIERWSZE.

Nie schodźiłoć nic Orle zdawna ná Zacnośći/
Nie schodźiłoć ná śile/ áni ná śmiáłośći.
Schodźiłoć ná przywodźcy/ nie miałeś czułego/
Przecoś iuż był náruszył nieco Gniazdá swego.
Zna ćię dźiś nieprzyiaćiel przez polá szerokie/
Drugiemu tylko Dunay á Morze głebokie
Przespieczności dodawa/ bo kiedy te Zeby
Ostre wspomni wtwych pierśiách/ bárzo wśćiaga gęby.

**

O Początku

O początku Kleynotu tego/ tak tho twierdza/ żeby ieszcze Lech Napierwszy Monárchá/ zakłádáiac Miásto Gniezno miedzy wielkimi ieziory przy lesiech/ od wielkośći Orlich gniazd dawszy nazwisko Miástu Gniezdo/ Rycerskim ludźiom w swoim Woysku roskazał Orlá ná Chorągwiách málowáć/y sam go Ciołká porzućiwszy zá Herb vzywáć począł/ná co sie Anonimos z innymi niezgadza/powiedáiąc że nie od gniazd/ále vpodobawszy sobie mieysce rzekł/ tu sie gniezdźić budźiemy/ y od onegoż czásu Gniezdem Hospodárskim po Słáwieńsku Miásto y Zamek názwano/ o czym potym w Historyey szerzey mieć bedźiesz.
¶ Vżywáli Herbu thego ći Monárchowie ieden po drugim tym porzadkiem. Naprzod.

Lech napierwszy Monárchá/ iáko o tym świadczy Miechowitá w Kśiegách 1. Kromer w Kśiegách 2. przyszedł w te kráie 550. Wźiąwszy gránice od początku Wisły táksze rzeki Odry/ná Zachod y ná Pułnocy tho páństwo roszerzał/ zostáwił Syná Wiśmierá/ wszákoż iáko długo pánował pewnego nic niemász o tym.

Wiśmirus Syn Lechow/ był Pan waleczny/ktory niemáiac dosyć ná tym Páństwie ktore mu był oćiec szerokie zostáwił. Z Duńczyki walczył/ poraźiwszy Krolá ich Sywárdá y zábiwszy zhołdował: á gdy syn iego Jármeryk vćiekszy z wiezienia przećiwił mu sie/ á dániey postąpioney płáćić niechćiał/ on predko nágotowawszy sie iáchał z nowu do Dániey/ skroćiwszy pychy iego názad sie szcześliwie wroćił/ dáley niemász nic o potomstwie Lechowym/ tylko Wapowski pisze że pułtorá stá lat pánowáło/ á od wiela przyległych sąsiad dań bráli.

INTERREGNVM pierwsze.

Dwánaśćie Woiewod po zeszćiu pothomstwá Lechowego pánowáło/ wszákoż niemász nic pewnego iáko długo.

Grácus w Gnieznie ná Seymie zgodnie od wszystkich obrány/ktorego niektore Historye opowiedáią iednego być z tych dwunaśćie Woiewod/ pisze Wapowski iż pánował w Roku 700. po národzeniu ná świát Zbáwićielá nászego. Ten iáko o nim Historye świadczą/nie z checią ále zá przymuszenim wszystkich/przyiął ná sie te praca y vrząd wielki/ á iáko fortunnie pánował toć ná potym Historyá szerzey opowie: iáko Fráncuzy rozgromił/ iáko do Karyntyey z Woyskiem ieźdźił/iáko w pokoiu domá záśiadszy niesnaski domowe vśmierzał/ iáko Krákow Miásto záłożył/ Smoká okrutnego otruć álbo zábić kazał/ gdźie po śmierći pochowan według obyczáiu pogáńskiego/ o tym czytay Kromerá Kśiegi 2. v Miechowity Kśiegi 1. zostáwił dwu synow y corke.

Lech syn Grákow stárszy po śmierci oycowskiey ná páństwo obrány/od brátá Grákiá młodszego zá-

bit/ktoremu

bit/ktoremu też nie dał Pan Bog tey poćiechy áby doßedł tey Stolice o ktoro ſie zdrádliwie ſtárał/ wygnan był od Rycerſtwá / á niektorzy pißą żeby ſie ſam potym zábić miał z roſpáczy gdy był wtym oſtawion ßkárádym vczynku.

Wanda Corka Grakowa/ kthora po

bráćiey dziedziczka zoſtáłá/pánowáłá zá zezwolenim wßyſtkich/ á to w ten ſpoſob że byłá vrody nadobney/ ktemu Pánná dowćipna/ſpodziewáli ſie że zá onymi przymioty mieli doſtáć do niey Páná godnego / coby ich było nie minęło/ ále ſie to ſama Wándą rozeßło / ktora niechcąc Páná mieć nád ſobą/ſáma Kroleſtwem rządzić vmyślilá/á chcąc w tym znáć ſobie/według wiáry ſwey Págáńſkiey Bogi życzliwe / czyſtość im ſlubiłá / wzgárdziwßy Rytygierem Kśiążęćiem Niemiemckim / y pokazawßy mu gotowość ſwą ná odpor gdy iey przez moc doſtáć chćiał/ Bogom ofiáry vczyniwßy/ obawiáiąc ſie áby iey kto tego potym przez mocnie wydárł/w Wiśle wſkoczyłá/y ták żywot ſkończyłá. Ktorey ćiáłá doſtawßy Rycerſtwo/podlug zwyczáiu pochowáli nád Rzeką Dłubnią/ tylko milá od Krákowá / nád kthorey grobem Anonimos opowieda ná ſłupie Epitaphium w te ſłowá piſáne.

VANDA VERO SIC DIS IMOLATA, ET EX AQVIS a drjs immenſa, verſus Mogilam in monte eſt tumulata, cuius Epitaphium ſic ponitur.

Hic iacet in Tumba roſa mundi non roſa munda,
 Non redolet ſed olet, quæ redolere ſolebat.
Gracci Regis nata, bene Vanda fit vocitata,
 Vt nam Hamus piſcem trahit ab equore captum.
Vanda ſic formoſa omnes traxit ſpecioſa
 Illius in amorem, & in fauoris vigorem.
Hæc per decorem Almam vicit furorem,
 Nam eo q̃ ſpreuerat hominum connubia cuncta.
Celibem hæc obtulit dis merſa flumine vitam,
 Quam ad mox aripuit deorum non floridus ortus.

INTERREGNVM wtore.

Po ták nikczemnym ześćiu potomſtwá Grákowego / ziáchawßy ſie Rycerſtwo ná mieyſce iedno/ o tym rádźili iákoby Páná obráli/ á nie mogąc ſie zgodźić ná iednego/według rozdźielenia pierwßego Woiewodztw káżdemu z oſobná Sprawce náznáczyli / wßákoż znich iáko y z pierwßych nie długą poćieche mieli / tákże iáko y oni R. P. ßárpáli / á ſámi ſie bogáćili / o czym ći potym ßerzey Hiſtorya powie.

Przemyslowi ßczeście thakie ku do-

ſtániu Korony ſtad przypádło / kiedy Woyſko wielkie nieprzyiaćielſkie poráźił/ vt fabulatur od niektorych áby Alexándrá Wielkiego/ o czym Kromerá czytay Kśiegi wtore/ nie zoſtáwił potomſtwá żadnego / iáko długo pánował y thego nie dokládáią w Hiſtoryach / był rzemiosłá złotniczego.

INTERREGNVM trzecie.

Leſzek Wtory po śmierći Przemyſlowey obran od wſzyſtkich/ iákim ſpoſobem czytáć będźieſz o thym w Hiſtoryey. Ale iż ten był dla zdrády końmi roſtárgan / ná iego mieyſce inſzy obran / ácz był narodu proſtego / ále ſpráwy iego ozdobnie zálecáią Hiſtorye / pámietał ná ſtan ſwoy z ktorego ná Kroleſtwo wſtąpił / ſpráwiedliwośći przeſtrzegał Pogáninem będąc/ miał potrzebę z Kárlá Wielkiego ſynem/ ktorego był oćiec poſłał przećiwko Polakom y przećiwko Czechom y Sáſom z wielkim Woyſkiem. ⁊c. A to ſie dźiało circa Annum 804. o czym v Kromerá Kśiegi 2. Miechowitá w Kśiegách 1. ⁊c. zoſtáwił ſyná iednego.

☞ Leſzek Trzeći Syn Leſzkow pánował po Oycu / zgodnie od wſzyſtkich dla dobrych ſpraw oycowſkich obrány/ w ktorych go tákże był nie wydał / był Pánem walecznym / żadney krzywdy y namnieyſzey nie ćierpiał/ trzymał w cále wſzyſtkie Páńſtwá/ y te ktore były oderwáne przyłączył do Polſki/ miał ſynow dwádźieśćiá y iednego/ miedzy ktore naprzod to Kroleſtwo ſzerokie rozdźielił/ tylko iednemu Popielowi ſtárſzemu ſámę Polſkę do obrony zlećił. Jáko wiele Páńſtw zá onym rozdźielenim ich odeſzło/ toć ná potym Hiſtorya powie/ álbo czytay Kromerá Kśiegi 2.

☞ Popiel Syn ſtárſzy Leſzkow od Oycá náznáczony/ od bráciey y Pánow tákże y Rycerſtwá wſzyſtkiego zgodnie przyięty. Tego Anonimos wſpomina od corki Ceſárſkiey Juliey być ſpłodzonego / po ktorey mu był dał Ceſarz w poſágu Báwárſką ziemię/ o czym potym w Hiſtoryey mieć będźieſz / wſzákoż w ſpráwách nie był oycu podobnym / był Pan nikczemny/ boiázliwy/ Stolicę ſwą przenioſł z Krákowá do Gniezná/ y tám ſie ieſzcze mu przeſpiecznie nie zdáło / potym do Kruſzwice bliżey bráciey / zoſtáwił ſyná tegoż imienia/ o czym Kromerá Kśiegi 2.

☞ Popiel Wtory Syn Popielow / w młodym wieku od wſzyſtkich obran/ ták od ſtryiow iáko y od Pánow y Rycerſtwá Polſkiego/ á przydáli opiekuny młodośći iego / ále rownie iáko y oćiec był nikczemny / á przeto od wſzyſtkich ná wzgárdę był názwan Choſztek álbo Choſzyſko według inſzych opiſánia Hiſtorykow/ był wielki nierządnik / w czym chcąc go Pánowie vſkromić / námowili go áby ſie ożenił / co potym było z gorſzym R. P. miał zá ſobą Kśiążęćiá iednego Niemieckiego corkę/ białłogłowę złą / łákomą/ do czego potym z nią przyſzedł/ toć ná potym Hiſtorya vkaże/ bo go były myſzy ziádły z nią y ze dwiemá ſynámi/ o czym czytay Kromerá Kśiegi 2.

INTERREGNVM Czwarte.

Gdy nieſtáło potomſtwá Narodu Kśiążęcego / ziecháli ſie Pánowie y Rycerſtwo do Kruſzwice/ chcąc innego Páná miedzy ſobą obráć. A gdy ná onym ziezdźie nic ſpráwić przez niezgodę niemogli / ſam Bog vkazał v człowieká vbogiego proſtego narodu oney wielkiey zgrái obfitą ſzpiżárnię y piwnicę/ ná beczce miodu/ á ná iátce mieśney / po iednym wieprzu tylko/ o thym czytay v Kromerá Kśiegi 2. Miechowity pierwſze. Tego potym zá onym doſtátkiem gdy zá Páná obráli/ iáko był z onego proſtaká Pan rządny/ roſtropny/ iáko mu żaden nie vrągał áni vrągáć śmiał/ widząc ná wſzem dobrą ſpráwę iego/ y ſłyſząc o tákich cudách iákie ſie dźiały ná Elekcyey / rozumieli go práwie od Bogow vkazánego / wſzyſcy ſie go báli y miłowáli / thylko one Kśiążętá/ Stryiowie Popielowi y bráćia/ obráżiwſzy ſie tym że Polacy kromia woley ich Páná ſobie obráli/ od ſpołecznośći ſię Polſkiey odłączyli/ iá-

ko maß o tym v wßyſtkich Hiſtorykow. Tenże Piaſt znowu przenioſł Stolice z Krußwice do Gniezná / ná ktorey ßcżeśliwie á długo pánował / tho ſie działo circa Annum 8 6 1.

☞ Semowit Syn Piaſtow po śmierći Oycowſkiey ná Monárchią Polſką obran / ten był wßelákich cnot ktore dobremu Monárße przynależą pełen / był waleczny / Od Morawſkiego Kroleſtwá gdy od inßych rozerwáne było / iáko od Niemcow / Węgrow y Czechow / niemáło do gránic ſwych przyłącżył / Pruſom odiął to wßyſtko co byli w przeßłe woyny pobráli od Polſki / Pomorſkim / Káßubſkim y Słáwieńſkim Xiążętom / onym ktorzy byli od Polſki odſtáli woyne przypowiedział / á w tym máiąc tylko wieku lat trzydźieśći y dwie vmárł / zoſtáwił ſyná Leßká.

☞ Leßek Czwarty Syn Semowitow był od wßyſtkich dla dobrych ſpraw oycá iego / zgodnie ná Monárchią Polſką obran / á dla młodych lat iego przydano mu opiekuny / wßákoż opiekunowie ták ſie nim opiekáli / że áni R. P. áni iemu pożytecżnymi byli / vmárł Roku 913. po národzeniu Zbáwićielá náßego / zoſtáwił ſyná Zemomyſłá.

☞ Zemomyſł po śmierći Oycá ſwego od wßyſthkich Pánow y Rycerſtwá zgodnie ná Monárchią obran / ktory tákże nie był Pánem walecżnym / był dobrotliwy / ludzki / á pokoy bárzo miłuiący / á thylko był ſtąd ſławnym / że mu ſie był ſyn vrodźił ſlepy / cżym go bárzo miáſto poćiechy záſmućił: A gdy ſie ziecháli ná miánowiny dźiećiećiu gośćie od nie° proßeni / przeyźrzał / ktorego mátká obacżywßy / z wielką rádośćią przywiodłá przed oycá y przed gośćie one / ſtąd weſela wielkiego wßytkim przybyło / miánowáli go byli Mießko / iáko to Anonimos powieda / dla tego że był niewidomy / ták ſobie rozważáli / ieſliby był niewidomym po oycowey śmierći / miáło być zámießánie w Elekcyey / y dla tegoż ták rzekßy / y tu będźie potym mießká / tho ieſt mießánina. Po oney ßcżeſliwey nowinie ktorą ocżymá ſwemi widźieli / dáli dźiećiećiu imie Miecyſław / iákoby ták rzekli / że ſobie miał miecżem ſławy przymnożyć / ále Kromer piße / żeby od mátki á od ſług tylko miał być łágodniey z pießcżoty názwan Mießko / vmárł Zemomyſł roku 964. w Gnieźnie obycżáiem Pogáńſkim pochowan.

☞ Po śmierći Zemomyſłowey ziecháli ſie Pánowie y rycerſtwo do Gniezná / Miecyſłáwá ſyná ie° zgodnie ná Monárchią Polſką obráli / ktory żyiąc według zwycżáiu pogáńſkie° miał żon śiedm̃ / potym od niektorych Pánow y Rycerſtwá / ktorzy w cudzych ziemiách bywáli / iáko v Czechow / Morawcow / wierze ſie Chrześćiáńſkiey przypátrzyli / był námowion áby też wiáre Chrześćiáńſką przyiął / ná ktorych perſwáſią chętliwie do te° przyſtał / ſpodźiewáiąc ſie według wincżowánia y pewney obietnice ich / lepßego nád przodki ſwe ßcżęśćia ná Páńſtwie od nawyżßego Bogá, ꝛc. Naprzod to ſobie vmyśliwßy vcżynić / żony opuśćił / á potym ſie według obycżáiu Chrześćiáńſkiego ſtárał o iedne v Bolesłáwá pierwßego Czeſkiego Krolá imienim Dobrowke / pißą niektorzy á zgołá wßyſcy Polſcy Hiſtorycy / że poſłał Poſły y przywieźli mu ią z kondycyámi tákiemi / áby ſie okrzćił / ále Baßko y Kátálog Gnieźnieńſkich Arcybiſkupow ták o thym świadcży / że ſkoro mu Bolesław pozwolił dáć corke / ſam tám iáchał y támże był okrzcżon / o cżym tymi słowy piße pomieniony Hiſtoryk. Anno 965. Dobrochna Ducis Boleſlai, Soror Sancti Venceſlai, Deſponſata Meſconi filio Zemomisli, qui Meſca cecus natus fuit, & Prage baptiſatus (diuino miraculo annos ſeptem habens, lumen recepit) & cum Polonis qui cum eo erant, clamabant Polen, vnde vocati Polani ex perfuſione Sacri Baptiſmi, qui primo vocabantur Lecho-

wie/ dum essent Pagani á primo illorum Duce LECH, &c. O czym tákże Historya Czeska świádczy.

¶ Ten tedy Monárchá przyiowszy Chrzest święty/rozmnażał z wielką pilnośćią Wiáry Chrześćiáńskie w páństwie swoim/do czego mu Dobrowká żoná iego wiernie pomagáłá. A tuśie wypełniłá práktyká Wieszczkow Oycá iego ná onych miánowinách gdy ich pytał około przeyrzenia iego/powiedáli/że zá iego pánowánia Polsłá oświeconá być miáłá. To śie dźiało w roku według opisánia Historykow 965.

¶ Zá tegoż naprzod Kośćioły y Biskupstwá w Polszcze fundowáne były/iáko Gnieznieńskie/Arcybiskupstwo/y Krákowskie/Poznáńskie/Wrocłáwskie/ktore przed tym Smogorzewskim zwano/Kruszfickie/co teraz Włocławskiem zową/Płockie/Chełmskie/Lubuszeńskie/y Kámieńskie/y wszystek porządek/ ktory áż do tego cżásu przy tych Kośćielech y Biskupstwách widziemy/ácż potym wiele ludźie nabożni/Hrábiowie y Rycerstwo/ nádáli y przycżynili/w inszych śie kráinách porządkom przypátrzywszy/ták áż nád insze Krolestwá nie było porządnieyszych y sposobnieyszych ludźi do służby miłego Bogá iáko w Polszcze/wszákoż wieku mego porownáne było z inymi w ktorych mieszániná byłá w wierze.

¶ Tenże Historyk opowieda rok vrodzenia syná iego Bolesłáwá 967. ktoremu dał imie Bolesław. Tegoż gdy mu podrosł/ zá żywotá swego ożenił/z Iodytą Gieyzy Węgierskiego Krolá Corką od pierwszey żony/ ktoremu też był dał śiostrę swą Adleydę/ y táż go námowiłá ná Wiárę Chrześćiáńską/ktora ze wszystkimi ludźmi Páństwá swego przyiął.

Był Mieczysław ná páństwie lat 35. Vmárł Roku 999. O czym Kromer w Kśięgách Trzecich.

☞ Bolesław Syn Mieczysłáwow napierwszy tego imienia/tákże y Krol Polski/ktory po śmierći Oycowskiey od wszystkich zgodnie był zá Páná obran. O tym ták pisze Kromer/że napierwey Nomen Polonorum Regia dignitate & clarissimis rebus gestis vehementer illustrauit,militarem disciplinam auxit, Regni fines longe latè propagauit, Religionem stabiliuit,& Angustiorem reddidit, deniq; feros & agrestes homines ad ciuiliorem aliquanto vitæ cultum redigit. O czymći potym Historya szerzey powie/ábo czytay v tegoż Kśięgi Trzecie.

Ten był Czeską źiemię pod swą moc podbił/ z ktorey mu Vdálryk Kśiąże dań dawał/o czym Kromer w Kśięgách 3. List 54. Wielką część źiemie Moráwskiey trzymał pod swą mocą/ przez własne stáránie y męstwo swoie/ dań z niey brał niemáłą/o czym v Kromerá czytay támże.

¶ W roku 1008. Z Ruskiem Kśiążęćiem Iárosłáwem woyne po kilká rázow fortunnie miał/wiele Rusakow poráźił/ Kijow Miásto słáwne y bogáte dał był żołnierzom swoim ná łup/ Słupy żeláżne miásto gránic w Nieprze zostáwił/ Cromer. lib. 3.

Z Sásy/z Prusy/woyny miewał szczęśliwe/o czym Historyie świádczą ie[...]dny[...] iynie iáko Kromer tymi słowy. Cõfecto autem bello Rusico, Rex Boles[...] ne sui diuturno otio torpescerent, vt ea quæ Poloniæ adempta erant recuperaret,Saxonibus bellum intulit.

Po tey woynie szczęśliwie ią odpráwiwszy przećiwko Prusakom śie ruszył/mszcząc śie śmierći Woyćiechá S. Biskupá/ ktore z hołdował á pod swą moc przyłącżył/ Zamki przednieysze pobrał y obwárował mocniey/á gdy iuż sámi łáski od nie° prośili/ dań dáwáć postąpili/y przyiąć wiárę Chrześćiáńską/ posłał ludźie vczone do nich áby ich wiáry náucżáli/odieżdżáiąc z źiemię w Rzece Osie słup żeláżny postáwić kazał/milá tylko od Rogośná miásteczká/potym tylko dwie lećie odpocżywáiąc/około wiáry áby śie pilnie rozmnażáłá stáránie cżynił.

W tym

Wtym znowu Jároſław przymierzá nárußył/ oczym Bolesław máiąc predko ſpráwe od ſwoich Stároſtow/ z Woyſkiem ſie predko rußył/ á gdy ſie zeßły v Rzeki Bohu Woyſká w dzień Niedźielny/ Bolesław vmyślił był tego dniá mieczá ná nieprzyiaćielá nie podnośić/ wßákoż iáko mowią Magnam in bellis fortuna vim habet, bo zá máłymi przyczynámi ono ſie poſtánowienie vmyſłu iego rozerwáło/ miedzy woźnicámi á máßtálerzmi/ gdy konie nápawáli zácżełá ſie woyná/ do czego z obu ſtron ná pomoc káżdy ſwemu ſie porwáli/ woyſko Polſkie predko przyßedßy do ſpráwy przez rzekę ſie przepráwiło/ gwaltowna bitwá z obu ſtron ſie zácżełá/ wßákoż Ruſacy predko vſtąpić muśieli/ Polacy w pogoni wiele ich pobili/ thák áż ſie vżaliwßy Bolesław gdy obacżył pokorę ich zákazał Rycerſtwu áby im pokoy dáli/ á ná odwrot trąbić kazał. Łácno Ruſacy pokoy v niego vprośili y bárzo im máło dań vſtháwił/ one więźnie co w przyßłą woynę poimał wypuśćić kazał/ á to ſie dźiáło Roku/ 1018.

Po tey potrzebie Ruſkiey wiele ſpraw pobożnych iego w Hiſtoryey czytáć będźieß/ álbo pátrz v Kromerá w Kśięgach 3. Słáwieńſkie Kśiążętá iuż był podbił pod ſwą moc/ iáko o tym Kromer świadczy támże. Był to Pan ſpráwiedliwy/ bogoboyny/ miłośierny/ hoyny/ Biſkupy y Kápłany miał w wielkiey vczćiwośći/ gdy do rády Biſkup przyßedł/ wſtał á nie śiadł áż pierwey Biſkup śiadł/ czterdźieśći ſtołow záwße po gotowiu było nákrytych/ y ná wßyſtkich potráwy ſtáwiano/ kto przyßedł śiadał á iadł. W drodze kiedy chłopá podkał proſtego narodu/ záras go ſpytał ieſli nie miał iákiey potrzeby do niego/ á ieſli miał od kogo krzywdę on człowiek/ záwoławßy do śiebie onego ktory go ſkrzywdźił/ z fukał y nágrodźić kazał. V Sądu kiedy ktory proſtak nie vmiał krzywdy ſwoiey álbo ſpráwy bronić/ záras mu Prokuratorá pokazał/ y ſam z ſkárbu ſwego zápłáćić mu kazał. Zamkow wiele pobudowáć dał. Wiele ſpraw iego pámięći godnych w Hiſtoryey obaczyß/ vmárł Roku 1025. Z iego śmierći wßyſtko Króleſtwo długo żáłoſne było/ ták że áni męßczyzná áni białłagłowá w bárwie iáſney nie chodźili/ w Poznániu pochowan/ pánował lat po oycu 25. miał wieku pięćdźieśiąt y ośm. Piße Anonimos wierße ktore o śmierći iego żáłośnie długo śpiewáne były tymi słowy/ ktoremći tylko propter antiquitatem położył.

Omnis ætas, omnis ſexus, omnis ordo curite,
Boleslai Regis funus condolentis cernite.
Atq; mortem tanti viri ſimul mecum plangite,
Heu heu Boleslae vbi tua gloria,
Vbi virtus vbi decus vbi rerum copia,
Satis reſtat ad plorandum ve tibi Polonia.
Suſtentate me cadentem pre dolore comites,
Adimite quæſo mihi condolere milites.
Deſolati reſpondite heu nobis hoſpites,
Quantus dolor quantus luctus erat põtificibus.
Nullus vigor nullus ſenſus nulla mens in ducibus,
Heu heu Capelanis, heu ergo omnibus.
Vos qui torques portabatis inſignum militiæ,
Et qui veſtes mutabatis regales quotidie.
Simul omnes reſonate ve ve nobis hodie,
Vos matronæ quæ coronas geſtabatis aureas.
Et quæ veſtis habebatis totas aurifriſeas,
His exutæ veſtiatis lugubres & lineas.
Heu heu Boleslae cur nos pater deſeris,
Deus talem virũ vnquam mori cur permiſeris.
Cur non prius nobis vnam ſimul mortem dederis,
Tota terra deſolatur tali Rege vidua,

Sicut ſuo poſeſſore facta domus vacua,
　　Tua morte lugens merens mutans & ambigua
Tanti viri fumus mecum omnis homo recole,
　　Diues ,pauper,miles,clerus,inſuper agricolæ.
Latinorum & ſectarum quot quot eſtis incolæ,
　　Et tu lector bonæ mentis hæc quicumq́ legeris
Quæſo motus pietate lachrymas efunderis,
　　Multum eris inhumanus niſi mecum fleueris.

Tenże piße o tym Krolu kiedy to znał że iuż niedługo żyć miał. Tum omnibus ſuis principibus & amicis ſuis ad ſe vndique congregatis, eis multa mala futura,voce prophetica nunciauit in enigmate: Heu heu iam quam per ſpeculum video prolem & proſapiam meam exulem,fore de Regno hoc & ſupplicem hoſtibus meis infeſtiſsimis quos ego domueram, video regnum in multa variaq́ fruſta ſcindi, video quantum hic ſanguinis fundetur, tam interno quam exterrno hoſte, idq́ iuſto dei iudicio permittendum cultumq́ eius diuinum negligeñ. in varia ſchiſmata ſcindentur, luxum & mollitiem amabunt, huiusq́ ſolius Regni Angor & ſolicitudo ſpiritum meum conſumit, niſi me altior ſpes refficeret. Video enim propitiationem diuinam, poſt longa tempora prolem meam non derelicturam, ecce vir exibit de lumbis meis qui priſtinam gloriam regno ſuo reſtituet, diſperſa congregabit, ſuperbiam hoſtilem humiliabit, & quicumq́ calcitraturus eſt contra Regnum hoc, capulo gladij mei conteretur.

Wiele rzeczy nád inße Hiſtoryki o nim piße ten pomieniony ſcriptor / co iż ná ten czás ſie krotkośći folguie ominąć muße/ w hiſtoriey ßerzeyći to poty okaże.

☞ Miecyſław Syn Bolesłáwow od wßyſtkich iednoſtáynie był ná Kroleſtwo przyiet po śmierći oycowſkiey/ w Gnieznie koronowan weſpołek z żoną ſwą Ryſchą przez Hipolitá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego/ Tryumphy przez kilká dni wielkie były/ iáłmużny rozdawano ludziem vbogim/ inße miłośierne vczynki czyniono ktore rozumieli nawietße/ ku czći á chwale miłego Bogá/ á to było ná dzień Swiateczny: wßákoż iednák dáleko ſie był odſtrzelił od ſpraw oycowſkich / naprzod ſie z woyſkiem rußył przećiwko Ruſakom/ktorzy dowiedziawßy ſie o śmierći oycá iego przymierze zrzućili/ wßákoż ie zá pierwßym przyśćiem rozgromił.

Potym przećiwko Czechom ſie wypráwił/ dla tego że mu dani ktorą oycu iego dawáli dáć niechćieli/ ktemu Páńſtwá álbo dzierżáwy iego náieżdżáli/ Moráwe opánowáli/ ktorą ná ten czás po oycu trzymał. Tám Miecyſław Krol z woyſkiem iáchawßy/ mieczem / ogniem puſtoßył / Zamku áni Miáſtá żadnego niedobywał tylko przedmieśćia opalał / wiele ludzi y bydłá nábrawßy do Polſki ſie obroćił/ á przyiáchawßy záraz woyſko roſpuśćił.

Też przećiwko Pomorzánom Woyſko niemáłe wywiodł / máiąc z ſobą w Towárzyſtwie Andrzeiá Bele y Lewente Węgry/ Ládyſławá łyſego ſyny/ á Krolá Stefáná bráćią ſtryieczną/ktorzy byli ziecháli do Polſki / gdy Piotr śieſtrzeniec Stefanow po śmierći wuiowey ná Kroleſtwo wiáchał / pogromił Pomorzány/ y z nowu pod moc ſwą ták iáko zá oycá podbił / á te kthorzy byli przyczyną rebeliey potráćić kazał/ Kśiążę w potrzebie oney zábito. Tám wielkie á znáczne męſtwo ſwe Belá Węgrzyn okazał / ktoremu Miecyſław corkę ſwą dawßy/ w poſágu Pomorſką ziemię dał. Potym ſtał ſie niedbáłym Miecyſław/ tych Páńſtw ktore mu odpádły wiecey niedoſtawał/ okrom żony inßych pátrzał / żenie wßyſtko do rządzenia álbo do ßáfunku zlećił / ták iż práwie ſámá á nie on Kroleſtwem rządziłá / dla czego potym oboie przyßli do wßyſtkich w wielką nienawiść / żył lat dziewięć ná Páńſtwie po oycu/ miał wieku 44. niekorzy o nim pißą że mu ſie byłá głowá ſkáziłá / vmárł Roku 1 0 3 4. w Poznániu pochowan.

☞ Káźimierz Syn Mieczſłáwow od wßyſthkich zgodnie po ſmierći oycowſkiey w Gnieznie ná Kroleſtwo obran / wßákoż dla młodośći iego odłożoná byłá Koronácya / á przy Ryxie mátce iego zoſtáwio ná wßyſtká zwierzchność do lat iego / ktorey zle niewiáſta oná łákoma vżywáłá / áż potym z Polſki ſkárbow nábrawßy y z ſynem ziecháłá. W ten czás wielkie nießczęśćia ná to Kroleſtwo przypadáły / niepokoie wnetrzne wielkie / tákże od poſtronnych nieprzyiaćioł / iáko od Ruſi / od Czechow naiázdy były / o czym potym w Hiſtoryey ßerzey bedzie.

Po onych wielkich ßkodách obaczywßy ſie Pánowie y Rycerſtwo złożywßy ſobie Syem / o Pánu myſlili / á nie mogac ſie ná inßego zgodźić / złożyli dań wielką / obrawßy poſły ßukáć Káźimierzá kazáli / ktorego gdy Poſłowie náleźli / z Klaßtorá wyprośili iuż profeſowánego / czytay Kromerá Kśiegi czwarte Liſt 73. Skoro przyiáchał on Zakonnik / iáki z niego obrońcá był R. P. toć ná potym Hiſtorya powie / miał zá ſobą Dobrogniewe Kśiążećiá Ruſkiego Jároſłáwá corke. A máiąc od Ceſarzá Henryká przymierze z Pruſaki y z Jácwingi / á z Mázowßány woyne ßczeſliwie po trzy kroć ſtoczył / dwá kroć Máſłáuſa poráziwßy do Prus ſie gotował / wßákoż temu predko zábiegli / dań mu poſtąpili / Máſłauſa ktory do nich vćiekł obieśili / mowiąc / wyſokoś ſie pńął / wyſokoß mießkay / tego niektore ſcriptá powiedáią Fámiliey Turzymá. Miał ten Káźimierz z Dobrogniewą ſynow czterech / Bolesłáwá / Wiádyſłáwá / Mießká y Ottoná / corke iedne Swántochne / Otto y Mießko vmárli zá żywotá oycowſkiego.

Żył ná Kroleſtwie Káźimierz lat ośmnaśćie / pothym po onych fortunnych zwyćieſtwách ktorych mu Pan Bog vżyczył / ná nieprzyiaćiele iego / dźiekuiąc Pánu Bogu zá nie / Fundował Klaßtor ná Tyńcu tey Reguły w ktorey ſam był Zakonnikiem / do ktorego wiele wśi nádał / o czym potym bedźieß miał w Hiſtoryey. Vmárł Roku 1058. z żáłośćią wßyſtkich ludźi / pochowan w Poznániu. Tenże był przeniosł Smogorzewſkie Biſkupſtwo do Wrocłáwiá / inßych wiele dobrych ſpraw iego.

☞ Po ſmierći Káźimierzá Krolá ziechawßy ſie Pánowie y Rycerſtwo / Bolesłáwá ſyná iego ſtárßego ná Kroleſtwo obráli / do ktorego záraz ná począthku pánowánia iego / trzey zbiegowie znáczni przyiecháli we trzech lat / naprzod Jzáſław Kśiąże Kijowſkie brát iego wuieczny / Belá Kśiąże Wegierſkie brát Andrzeiá Krolá / y Járomir Predyſłáwá Czeſkiego Krolá álbo Kśiążećiá Syn / ktorym Bolesław przećiwko nieprzyiaćielom ich dawał pomoc / o czym ći potym Hiſtorya powie.

Naprzod Wiádyſław Czeſkie Kśiąże gniewáiąc ſie że przyiął zbiegá onego Bolesław / woyſko zebrawßy do Polſki wtárgnął / wßákoż nie dáleko zá ßedł / bo ſkoro ſie dowiedźiał iż Bolesław z ludem przećiwko niemu ßedł / nie śmieiąc z Polaki zwieść bitwy / bo był ich śiły y meſtwá dobrze świádom / ále co napredzey vchodźić z woyſkiem vmyślił / wßákoż Bolesław vćiekáiącego nie gonił / ále z źiemie iego wiáchawßy / wśi / miáſtá ſpuſtoßywßy wielkie plony wygnał / á ná drugi rok z wietßą ſie mocą nań gotował. Wßákże temu zábieżał Wrátyſław / predko ſie o przymierze poſtárał / á záraz y o śioſtre do ſtanu małżeńſkiego / imieniem Swántochne.

W tym też czáśie Pruſacy lekce ſobie poważáiąc młodość Bolesłáwowe / wiedząc y to że do Czech ćiągnął / predko ſie nágotowawßy do Pomorſkiey Ziemie wtárgneli / Grodek Zamek mocno opatrzywßy do ktorego łupy álbo zdobycż nośili / á z niego potym ná przyległe Páńſtwá náieżdżáli á puſtoßyli / niemáiąc przećiwko ſobie przez on czás broni dobytey. Do ktorych Bolesław z woyſkiem ſie obroćił / ále gdy mu bitwy dáć niechćieli / bacząc też iż Zamkowi onemu ná on czás nic vczynić niemogł / pokazał ſie im tház że z woyſkiem odćiągnął / w tym ſie táiemnie záſadźił ná mieyſcach chytrych.

Pruſowie mniemáiąc y będąc rádźi że z woyſkiem odßedł Bolesław/ wyßli wnet z ſwoich iáſkiń/ á co prędzey ßli do Polſki/ Bolesław od ſpiegow máiąc ſpráwę o nich/ z woyſkiem ſwym z onych ćieniow wyßedł zochotą/ á przepráwiwßy ſię przez Rzekę Oſſę/ ná nieopátrzne vderzył/ wßyſtkie ná głowę poráźił.

Toż mu przeßkodźiło że záraz po Czeſkiey woynie ſkoro/ Belle do Węgier nie prowádźił/ wßákoż nie długo mießkáiąc zá pilną proźbą ćiotki ſwey żony kśiążęćiá Belle/ rozdźieliwßy woyſko ná trzy częśći do Węgier ćiągnął. Gdy ná gránice wßedł/ wiele ſię do niego Węgrow przyłączyło/ ktorzy trzymáli ſtronę Belle/ owa że znich czwarte woyſko ſię zebráło/ Andrzey Krol prędko ſię tákże z woyſkiem do niego wypráwił/ wiele z ſobą Węgrow/ Niemcow y Czechow máiąc/ przepráwiwßy ſię przez Rzekę Tibiſkę/ woyſká ſwe ſpráwił. Polacy chętliwie go czekáli w ſpráwie/ z wielkim grzmotem bitwę ſtoczyli/ przez kilká godźin trwáłá ná żadną ſtronę ßczęścia nie vkázuiąc/ ná oſtátek Węgrowie bacząc ſobie silne Polaki/ vſtępowáć poczęli/ á niektorzy co z Andrzeiem krolem byli/ widząc gwałt od Polakow ná woyſko ſwe/ záraz ſię do Belle obroćili. Czechowie y Niemcy bacząc że ich opuśćili Węgrowie/ záraz vćiekáć poczęli/ ktorych wiele wpogoni pobito y bárzo wiele poimánych było. Wrátyſław Kśiążę Czeſkie y Kśiążętá Niemieckie/ Krol Andrzey od ſámych Węgrow poimán v Moßony/ wßákoż z wielkich niewczáſow w leśie Boconieńſkim będąc ránny vmárł.

Bellá od Bolesłáwá ná Biáłogrod ná Stolicę Krolewſką záprowádzon/ á potym z woyſki ſam ná zad odiáchał/ od Belle Krolá z Rycerſtwem hoynie vdárowány/ tákże y od Węgrow. Poiął potym żonę Wiſesłáwę/ corkę iedyną Kśiążęćiá Ruſkie°/ ná ktorą wielka część Kśieſtwá przypádłá. Potym záśię Izásłáwá Kśiążę Ruſkie wygnáńcá ná Páńſtwo prowádźił áż ná Kijow/ ſtąd wygnał Wiſesłáwá/ á ſam tám z woyſkiem przez Láto y przez Zimię zoſtał/ rozdawßy leże ludźiom/ tylko przednieyße przy ſobie zoſtáwił. Ná Wioſnę potym obroćił ſię do Przemyślá/ ieſliż iáką krzywdą od kogo wywabiony/ ieſliż dla tego że to byłá właſną oyczyzná iego żony/ nie máß nic pewnego/ wßytkich miáſteczek w onym kráiu łácno doſtał/ thylko miáſto Przemyśl w ktorym bárzo wiele ludźi ſię záwárło przećiwić ſię chćieli/ do ktorych ſię on przez Rzekę San przepráwiwßy obroćił/ tám ludźie oni nie vfáiąc mocy iego/ áni obronie ſwey/ do Zamku vćiekli/ ktorego doſtawßy Krol Bolesław bárzo okwitego/ ná łup dał Rycerſtwu/ Zamek w koło obegnał/ y tego przez wymorzenie głodem doſtał/ wßákoż nie záraz/ bo ten narod ták był niechętny Polakom/ że y to bacząc/ iż ſię obronić niemogli/ iednák z wielkiey nádętośći głodem obumieráiąc vpornie ſię poddáć niechćieli/ áż iuż práwie wielka niewola do tego ich przygnáłá/ że ná oſtátku Látá poddáć ſię muśieli/ tylko to ſobie obwárowawßy áby zdrowo káżdy znich z tym co zánieść może wynióść mogł: támże Krol przez Zimę dokończywßy vmyſłu ſwego mießkał.

Potym w Roku 1 0 6 9. Syny Bele Krolá Węgierſkiego wygnáńce ná Páńſtwo oyczyſte wprowádźił/ y ták pogodźił z Sálomonem Synem Andrzeiowym/ ktorego Henryk Ceſarz z woyſki ſwemi do Węgier był wprowádźił po śmierći Bele/ iż Synowie Bele przy dwu częśćiach Kroleſtwá zoſtáwili Sálomoná/ á ſámi ná trzećiey zoſtáli ná tytułech Kśiążęcych.

Skoro przyiáchał z Węgier/ znowu záſtał Izásłáwá zrzuconego z Kijowſkiego Kśieſtwá/ ná ktore go był wprowádźił/ á ták proſto obroćił ſię z woyſkiem ná Wołyń/ naprzod ſię v Łucká położył/ máło nie cáłą ßeść Mieśiecy poddáć mu ſię niechćiáło Miáſto ono/ potym ſię dáli ná łáſkę Krolewſką/ śnádnie pokoy v niego otrzymáli. Ná drugi rok obroćił ſię pod Kijow/ ktore° z woyſkiem bárzo wielkim Wßewołod záßedł/ ktore był zebrał z Páńſtw ſwoich/ tákże y z bráckich częśći. Podkáły ſię woyſká porządnie ſpráwione

z obu ſtron/ trwáłá máłá chwile bitwá / wßákoż ſie Ruś pomießáłá / potym tyłu podáli. Wßewoldus niemogąc ſwych náwroćić do ſpráwy/ ſam też zá nimi vćiekał. Wiele nieprzyiaciol ták w oney bitwie wálney iáko y w pogoni Polacy porázili. Máło co odpoczawßy Boleſław do Kijowá ſie obrocił/ Kijowiánie niemogąc dla nieopátrzenia długo wytrwáć obegnánia/ łáſki v niego prośili/ á Miáſto poddáli: tám wieżdżáiąc Boleſław w bronę Mieyſcka/ dobywßy mieczá/ onego vmyſłu Rycerſtwá ſwego iáko byli rzekli ná gardlech Kijowiány káráć zákazał/ á wielkie vpominki ktore mu Kijowiánie dobrowolnie ſámi przynieśli/ miedzy nie rozdał. Wiele ſpraw potym iego zacnych w Hiſtoryey czytáć bedźieß/ iáko Biſkupá potym Stániſłáwá S. z Domu álbo Fámiliey Prus/ y dla czego zábił/ toć ná potym ßerzey ſie opowie. A gdy ſie vpámietał w ták nieprzyſtoynym vczynku ſtanowi ſwemu/ żáłuiąc tego ſerdecznie/ ktemu bacząc Rycerſtwo przećiwko ſobie ziątrzone/ wźiąwßy z ſobą Syná ziáchał do Węgier/ z Węgier ßedł piechotą do Włoch/ przyßedł do Klaßtorá Osiá / doſtał tám ſłużby w Klaßtorze/ zoſtał confratrem Zakonnikom/ tám bedąc ſłużył/ robił/ piece palił/ w kuchni poſługował/ á we dnie y w nocy kiedy ſie vłácnił/ v drzwi kośćielnych Pánu Bogu ſie modlił. Bacząc te do niego Zakonnicy pilność w poſługách/ k temu y nabożeńſtwo wielkie/ mieli o nim dobre mniemánie. Był tám czás niemáły / á gdy iuż terminus vitæ przychodził / wyznał przed Spowiednikiem co zacz był / y co vczynił: Confeſſor to vſłyßawßy ßedł do Opátá/ ktory gdy do niego przyßedł/ wyznał też toż przed nim/ á dowodząc mu tego że thák ieſt/ kazał ſobie tłumok ſwoy przynieść/ ten otworzywßy / vkazał niemáło kleynotow koßtownych y pierźćień ſecret ktory ná pálcu nośił/ zatym vmárł. Rozmyślali ſie Zakonnicy gdźie go pochowáć/ concluſum od wßyſtkich / iż za Cmyntarzem nie ná świeconey źiemi/ y ták vczynili. A máiąc ták wielkie kleynoty iego/ ſtárał ſie Opát z Zakonniki v Papieżá áby był abſolutus, á iżby dopuśćił ćiáło przenieść ná świecono źiemie/ co wßyſtko ſnádnie otrzymáli gdy pokazáli że vmárł ná pokućie. Tákże nie rußáiąc go z onego ſklepu gdźie go byli pochowáli/ przyczynili Cmyntarzá/ á nád ćiáłem iego Káplice okrągłą zmurowáli/ ktora áż po ten czás ſtoi/ właśnie nád grobem Ołtarz wielki/ y kazáli wyryć ná tym kámieniu Komiá/ ten text nád nim nápiſawßy. Hic iacet Boleslaus Rex Poloniæ, occiſor Sancti Stanislai Epiſcopi Cracouieñ. Kámień ná śiedmi ſtop meſkich/ ná ktory pátrzáły oczy Marciná Biáłłobrzeſkiego/ Biſkupá Kámienieckiego/ Opátá Mogilſkie°/ z Domu álbo Fámiliey Abdánk/ gdy tám był w tym Klaßtorze/ to co ſie nápiſało widział y od Opátá oſthátek ex tradicione patrum w vßy ſwe ſłyßał.

Ten Krol ácz był bárzo gniewliwy/ wßákoż też był y miłośierny/ á ktemu bárzo hoyny. Wſpomina Długoß libertatem iego circa Annum 1 0 6 8. Gdy mu dań przynieśiono wielką z roznych Ziem / Kśiądz ieden vbogi ſtał wzdycháiąc á dźiwuiąc ſie onym ſkárbom/ co gdy Krolá doßło/ pátrząc nań że był nie bárzo przyodźiany/ rzekł mu/ nie wzdychay ták bárzo / nábierz oto ſobie co możeß zánieść pieniedzy/ á porátuy chudoby ſwey. Kśiądz to vſłyßawßy obwárowawßy ſobie ſuknią dobrze około śiebie / przyſtąpiwßy do oney gromády pieniężney śrebrá złotá/ pocżął bez pámieći gárnąć ná ſuknią/ á nábrawßy co niemiárá/ czego mu Krol dozwolił/ chćiał iść dodomu/ wßákoż iż był przeládował bárzo/ niż doßedł zdechł z przerwánia ſrogie°: Co gdy Krolá doßło/ kazał ćiáło onego Kśiedzá y pieniądze w Wiſłe wrzućić / powiedáiąc/ że niegodne do vżywánia ludzkiego/ bo człowieká zábiły. Kśiądz też on álbo ćiáło iego (powiedział) niegodne ſchowánia w ziemi dla łákomſtwá niezmiernego. Wieleć potym Hiſtorya o tym Krolu powie/ tu ſie krotkośći folguie.

☞ Władyſław Brát Boleſłáwow po ziechániu Boleſłá-

wowym od wszystkich wzięt ná mieysce iego/ wszákoż się nie pisał Krolem dla tego że też nie był koronowány/ ktemu że Polská od Papieżá dla ták szkárádego vczynku Bolesłáwowego zakleta byłá/ o czym pothym w Historyey mieć będźiesz/ á drudzy też piszą/ że dla tego boiąc się brátá áby nie przyiáchał/ nie śmiał sobie przywłaszczáć zwierzchności żadney. O tym Władysłáwie v Kromerá czytay Kśięgi piąte/ ktorego wysławia być Pánem dobrym/ mądrym/ cnotliwym/ tylko że był spokoyny/ ále do nabożeństwá bárzo skłonny/ záraz ná początku pánowánia swego wielkie niezgody między Pány y Rycerstwem vspokoił. Po rozgrzeszenie albo podniesienie klątwy słał Lámpertá z Domu Abdánk do Papieżá/ kedy sobie záraz confirmácyą ná Biskupstwo Krákowskie ten pomieniony Poseł wypráwił. Miał zá sobą Judite Wrátysłáwá Czeskiego Kśiążęćiá corke/ od Adleydy Węgierskiego Krolá corki/ tá gdy przez długi czás potomstwá nie miáłá/ zá porádą Lámpertá Biskupá Krákowskiego/ z wolą męża swego/ posłáłá Posły do Nárboneńskiey Prowinciey do Klasztorá świętego Egidziego/ gdźie ćiáło iego leżáło/ z niemálemi vpominki/ prosząc/ żeby ią Pan Bog zá modlitwámi tych thám Zakonnikow/ á zá zasługą świętego Egidziego poćieszyć raczył/ tákże y Koronę Polską áby mieć mogłá potomká męskiey płći. A gdy odpráwieni byli Posłowie/ z dobrą nádźieią od Opátá przyiecháli do Polski/ zásthali Pánią płodem obćiążoną/ vrodźiłá potym syná ktoremu dáli imię Bolesław/ sámá miesiącá czwartego potym vmárłá/ o czym Kromera Kśięgi 5. List 94. Tá Krolowa wszystek swoy sprzęt álbo ozdobę y skárby zá żywotá vbogim rozdáłá. Pábiánice vprośiłá Kápitule Krákowskiey/ Lágow Biskupowi Włocłáwskiemu/ Kśiążnice Klasztorowi Tynieckiemu ná wieczność.

Po śmierći tey Krolowey poiął drugą żonę Władysław ná poráde Ládysłáwá Krolá Węgierskiego/ Zophią Henryká czwartego tego imieniá śiostrę á żonę Sálomoná Krolá Węgierskiego/ z ktorą miał trzy corki.

Ten iednák ácz nie był walecznym/ wszákoż dla iego spraw dobrych y żywotá pobożnego/ Pan Bog mu szczęśćić raczył. Prusy y Pomorzány ktorzy mu się byli sprzećiwili poráził/ zá spráwą Siećiechá Woiewody Krákowskiego z Domu Topor/ ktory był y Hetmánem Koronnym/ miał potrzebę z nimi Dźień Wniebowzięćia nasświętszey dziewice Máryiey/ w ktory ácz sobie vmyślił był nie dobywáć mieczá ná nieprzyiaćielá/ máiąc w vczćiwośći święto ono/ wszákoż zá potrzebą gwáłtowną to vczynić muśiał/ iednák mu Pan Bog tákiego szczęśćia vżyćić raczył/ że sromotnie nieprzyiaćioły rozgromiwszy poráził/ toż im y wtory raz vczynił/ o czym potym w Historyey czytáć będźiesz.

Ná drugi Rok 1094. po tych potrzebách z Prusy y z Pomorzány/ wypráwił z woyskiem do Czech Siećiechá Woiewodę Krákowskiego/ ktoremu gdy wiele roskázował/ ná ten czás przy nim był Syn Bolesław/ ktoremu iuż dziewięć lat było/ słuchał wszystkiego z pilnośćią/ á iáko młode Lwiątko/ ktore choc młodziuchne á nie dosyć páznogietki ma/ iednák mu iuż serce ná przyrodzoną siłę potuchy dodawa/ tákże ono slachetne dźiećię/ ácz mocy álbo siły nie miáło/ iednák w onym młodym wieku serce iego chęći mu dodawáło ná spráwy rycerskie/ á ná sławę go nieśmiertelną podusczáło. Niemogąc dłu go chęći w sobie zátrzymáć oney/ przypadwszy do oycá zá koláná go obłápił/ á potym się mu v szyie vwiesił y prośić począł łágodnie/ áby go z Siećiechem ná woynę posłał. Co Krol ácz z boiáźnią iáko o młodego ktemu iáko iedyną źrzenicę oczną/ wszákoż naprzod Pánu Bogu á potym go Siećiechowi zlećił: Gdy przyszedł do obozu Bolesław/ wszytkiemu się z pilnośćią przypátrował/ między ludźmi Rycerskimi chodząc niewczásy w iedzeniu/ w niedospániu podeymował/ z Siećiechem Hetmánem straży nocne obieżdżał/ ták iż oná młodość iego okázowáłá w nim wielką przyszłą godność.

A ták Siećiech spustoszywszy Moráwską ziemię/ y poráziwszy kilká zagonow nieprzyiaćielskich gdy mu ná odpor záieżdżáli/ fortunnie z Bolesłá-

wem do domu ſie wroćił z wielką korzyśćią. Wielka rádość Władyſłáwowi gdy Syná obaczył zdrowego / y ták ſczeſliwe zwrocenie woyſká ſwego / z posługą podług myśli ſwey. Nie długo ſpocżywał Sieciech po tey potrzebie / gdy znáć dano Władyſłáwowi że Pomorzánie Zamek Międzyrzecż wżieli / záraz mu ſie gotowáć kazał / do ktorey potrzeby ſpołecżnie znim Bolesław vprośiwſzy ſie v oycá iáchác nápárl / y tego mu oćiec pozwolił zlećiwſzy go tákże Sieciechowi. Y tám wielkie ſcześćie náwſzem od Páná Bogá przećiwko nieprzyiaćielowi poználi / oni obleżeńcy tylko zdrowia ſobie vprośiwſzy / Zamek poddawſzy precż wyiecháli / ktory Sieciech opátrzywſzy / názad ſie z korzyśćią do Władyſłáwá z Bolesłáwem wroćił. Był Sieciech w wielkiey łáſce v Władyſłáwá / ták że o nim Hiſtorye świadczą. Ex eius fere nutu Reſp. omnis, & princeps ipſe pendere videretur. Czego mu ich wiele záyrzáło / co potym w Hiſtoryey ſzerzeyći ſie okaże.

Ten naprzod był począł Monárchą polſkedżielić / dał Synowi właſnemu Bolesłáwowi cum ſummo imperio co przednieyſze Páńſtwá y dżierżáwy / á Zbigniewowi od nałożnice Mázowecką / Kuiáwſką y Łecżycką żiemie / o cżym potym ſzerzey mieć będżieſz w Hiſtoryey.

☞ Bolesław rzecżony Krzywouſty Syn Hermanow / po śmierći oycowſkiey ná Kroleſtwo Polſkie Pan práwy y obrońcá Kroleſtwá Polſkiego / rozmnożyćiel ſławy / od wſzyſtkich iednoſtáynie obran / tego cnot / męſtwá / w ták krotkim plácu opiſáć nie mogę / tylko to o nim wſzyſtkie Hiſtorye świádectwo dawáią / że cżterdżieśći y śiedm bitew miał z roznymi nieprzyiaćioły wygránych / iáko z Niemcy / z Czechy / z Moráwcy / z Pruſy / z Pomorzány / z Ruśią / z Węgry / káżdego nieprzyiaćielá ſwego fortunnie gromił. Naznácżnieyſza y wiekom wiecżnie pámietna Niemcom będżie potrzebá iego w Roku 1109. ktora ſie byłá zácżęłá z podużcżenia Czechow á brátá iego Zbigniewá z Ceſárzem Henrykiem / o to / że pomagał Węgrom przećiwko Czechom. A ták ná podużcżenie Zbigniewá / zebrał Henryk woyſko wielkie przećiwko Bolesłáwowi.

☞ Piſał potym Liſt od Głogowá do Bolesłáwá kiedy z Woyſkiem leżał Ceſárz w te słowá.

Henricus Cæſar Boleslao Duci Poloniæ, graciam & ſalutem, tanta probitate comperta meorum Principum cōſilio adquieſco, & Trecentas Marcas recipiens hinc pacifice remeabo, hoc niſi ſatis ſufficit ad honorem, ſi pacem ſimul haberemus & amorem, ſi autem tibi placuerit hoc approbare, in ſede Cracouień. cito me poteris expectare.

☞ Ná to mu odpiſał Bolesław.

Henrico Cæſari Boleslaus Dux Polonorum, pacem quidem ſed non in ſpe denariorum, veſtræ qdem Cæſareæ poteſtatis nutu cōſiſtit manere vel redire, ſed apud me præ timore vel conditione nullum poteſtis vilem obulum inuenire, malo enim oram Poloniæ REgni ſalua libertate perdere, quam ſemper pacifice cum infamia retinere.

¶ Znácżnie potym y mężnie / iáko práwy Pan Kroleſtwá ſwego bronił / o cżymći Hiſtorya powie. Sámiż Niemcy pieśni o męſtwie y cżułośći iego ſkłádáiąc śpiewáli / ktore tákże Anonimos opowieda Láćińſkiem Wierſzem piſane w te słowá.

Boleslae Boleslae Dux glorioſiſsime,
Tu defendis tuam terram, quam ſtudioſiſsime,
Tu non dormis nec permittis nos dormire paululum,
Nec per diem, nec per noctem, nec per diluculum,
Et cum nos te putaremus de terra propellere,
Tu nos tenes ita quam concluſos in carcere.

Talis princeps debet regnum atq; terram regere.
Quid ſi forte ſuos omnes ſimul congregauerit,
Nunquam Cæſar ſibi bello reſiſtere poterit.
Talem virum condeceret Regnum & Imperium.
Qui cum paucis ſic domabat, tot cateruas hoſtium,
Et qui nondum recreatus fit de pomerania,
Sic per eum fatigatur turme contumacia,
Et cum illi cum triumpho ſit eundum obuiam,
Nos eius cogitemus expurgare potentiam.
Ipſe quidem cum Paganis bella gerit licita,
Sed nos contra Chriſtianos gerimus illicita.
Vnde Deus eſt cum eo faciens victoriam,
Nobis vero iuſte reddit illatam iniuriam.

Poráźił y pogromił potym Boleſław ono wielkie Woyſko/ o czym doſtátecznie w Hiſtoryey będźie.

A gdy ſie Ceſarz Henryk ná drugi rok gotował do Polſki/ chcąc ſie mśćić porażki oney/ bárzo niechetne ſercá znał Rycerſtwá ſwego/ co on znáiąc tego ſie bał/ áby Boleſław przez moc Páńſtwá pod nimi nie wźiął/ wiedząc tho że miał v śiebie wiele Rycerſtwá iego znácznego/ ktore roſkoſznie chowáć kazał/ radby był iuż miał pokoy z Boleſłáwem/ ále ſie ſam w to wdáć dobrowolnie wſtydał/ bo gdy go przed tym v niego żądano/ tedy go odmawiał/ á ták to ſobie rozumiał zá wielką zelżywość/ przeto nápráwił zobopolne przyiaćioły/ áby to oni Boleſłáwowi rozważyli/ żeby on v Ceſárzá przymierza żądał/ obiecuiąc mu to/ że tákowe otrzyma iákiego potrzebowáć będźie.

Dał ſie w tym Boleſław vżyć/ iechał ſam do Ceſarzá w pocżćie ochedożnym do Bábenbergu: Tám kiedy przyiechał/ z wielką vcżćiwośćią y doſyć láſkáwie był przyięt/ z ktorym máiąc długie przyiaćielſkie rozmowy/ odrzućiwſzy dawne niechęći zobopolnie/ pokoy miedzy ſobą vczynili. Dał Ceſarz Boleſłáwowi Corkę ſwą Atleide do ſthanu małżeńſkiego/ á Synowi iego Włádyſłáwowi młodźiuchnemu drugą młodſzą Kryſtynę tákże ieſzcże máluczką: więźnie wſzyſtkie Ceſárzowi dobrowolnie wypuśćił Boleſław.

A odpráwiwſzy z wielką rádośćią wſzyſtkich ono weſele/ podárowawſzy ſie z obu ſtron wielkimi vpominki/ roſkazał Ceſarz wielu Pánom ſwoim áby one młode Pánie do Polſki prowádźili.

Potym Boleſław miał potrzebę z Pruſy y z Pomorzány/ ktorzy w niebytnośći iego wtárgneli byli do Mázowſza/ ácż ich był Hrábiá Magnus ná on czás Stároſtá álbo Gubernator kráiow onych poráźił/ ſześć ſet ná placu zbitych/ á dwánaśćie ſet poimánych zoſtáło/ wſzákoż ſie to ieſzcże máła nagrodá zdáłá Boleſłáwowi/ ále ſie z woyſkiem tákże do ich ziemie wypráwił.

Zhołdowawſzy Boleſław ziemię Pomorſką/ zoſtáwił Gubernatorem Swátopełká z Domu Gryff Páná iednego z Rády ſwey/ ktorego Hiſtorye zálecáią z wielkiego męſtwá y świádomośći ſpraw Rycerſkich/ á ſam z ludem odćiągnął.

Do Czech potym nie długo ſie pokoiem zábawiáiąc Boleſław/ z woyſkiem wypráwił/ á to było Roku 1 1 1 4.

Tegoż Roku z nowu do Prus z woyſkiem ćiągnął/ ogniem y mieczem ziemię puſtoſzył/ nie widząc przećiwko ſobie broni dobytey/ wiele więźniow y plonu wygnał: inſze iego ſpráwy potym ći Hiſtorya opowie.

Roku potym 1 1 1 8. miał potrzebę do Prus y do Pomorſkiey ziemie/ co tákże ſzcżeśliwie odpráwił.

Roku 1 1 2 2. Odpráwiwſzy one potrzeby z Pomorzány y z Pruſy/ Synowi Włádyſłáwowi weſele ſpráwił wielkim koſztem/ z oną Kryſtynką o ktorey eś wyżſzey czytał/ ná ktorym był Stefan Krol Węgierſki y Xiążętá Ruſkie.

Tegoż Roku był poiman Wołodor Ksiaże Przemyſłſkie/ktory ſie dwiemádźieſty tysiecy grzywien śrebrá odkupił.

Potym Roku 1 1 2 4. do Dániey z woyſkiem ſie wypráwił/czego byłá tá przyczyná/iáko pod Lábećiem czytáć bedźieſz.

Ná then czás gdy był z ludźmi w Dániey Bolesław/Wołodor Ksiaże Przemyſłſkie/wielkie ſzkody w gránicach poczynił/kthorego przyiechawſzy predko ſkaral. Wiele mu ludźi poráził/ledwie ſam Wołodor ná Hálicz vćiekł/á potym powoli Páńſtwo mu puſtoſzył/á owák y z poſagiem ono wtárgnienie do Polſki Ruſákom oddał. Potym przez kilká lat w pokoiu záśiadł/bo go iuż żaden ſaśiad pográniczny nágárnać nie śmiał.

Ná ten czás pokoiem zábáwiony bedac/około służby miłego Bogá ſie báwił/Kośćioł ná Zamku w Krákowie rozprzeſtrzenił/murow wyżſzey podnioſł/dwie wieży przyczynił/wiele śrebnych y złotych kielichow/krzyżow/y inſzych ochedoſtw nárobić dał/dwádźieśćiá Kánonikow do ſtárodawnych przyczynił/ktorym pewne wśi nádał/y dźieśiećiny od Rádoſtá Biſkupá z Domu Roża ziednał/ktore wſzyſtkie pod moc oddał Biſkupowi. Potym zá to że brátá Zbigniewá przyrodzonego zábić/á Skarbimierzá oſlepić kazał/pokutował/w włośiánym odźieniu chodźił/popiołem ſie poſypował/vbogich żebrakow nogi vmywał/y wiele inſzych vczynkow miłośiernych czynił/w poſt wielki przez cáłe 40. dni tylko chleb iadł á wode pił/groby świethych nawiedzał/boſemi nogámi przez drogi kámieniſte chodźił/niwczym ſobie nie folguiac żáłoſnie wyſtepku ſwe° żáłował/coć potym Hiſtoria ſzerzey opowie.

Roku 1 1 3 2. Vrodźił mu ſie Syn Henryk po Miecyſłáwie.

Po they pokućie predko zebrał woyſko z Ruśi y z Polſki/do Wegier iechał/Syny Stefánowe ná Kroleſtwo wſádźił/kthore byli Wegrowie po śmierći oycowſkiey opuśćili/á Bele ślepego ná Páńſtwo przyieli. A gdy mu z Woyſki záſzedł ná droge ná Polá Scepuſzeńſkie/Woyciech Márgrábiá wyżſzey Ziemie Wegierſkiey/ktory miał zá ſoba śioſtre Bele Królá/Stoczył znimi bitwe/y ſzcześliwie go poráził Bolesław.

Z teyże tám potrzeby proſto do Czech záſzłá go potrzebá/ná ktora ſie gotuiac/doſzłá go nowiná że ſie Ruſacy do Polſki gotowáli/rozdwoiony z myſla co miał czynić/záfráſowány/Pány obeſłał/opowiedźiał im co go gryzło. Tám miedzy inſzymi Pány Piotr Włoſtowſki Hrábiá z Ksiażá z Domu álbo Fámiliey Topor/człowiek wielkiey myśli/dowćipu oſtrego/powiedźiał/iż tá woyná łácno rozerwána być może/gdyby tylko głowe ich Járopelká oderwano/á to ſie może łatwiey przemyſłem ſprawić á niżeli woyna/á y ztad żadney ſromothy niebedźie/gdy ſie niewiárá nieprzyiaćielſka chytrośćia záwśćiagnie/ná co ſie ſam wſzyſtko dobrowolnie obrał: to iáko ſpráwił/o tym pod Toporem czytáć bedźieſz.

Jáko potym mśćił ſie Járopełk chytro ſwego deſpektu przez Wegrzyná iednego/o tymći Hiſtorya powie.

Potym rychło był oſzukan od Ruśi Bolesław/y wywabion/że ná wielkie woyſká ich z máłym ludem przyiechał/bo Ruſacy nie tylko ſami/ále y wiele Pánow Wegierſkich do tey zdrády ſobie byli ſpoſobili/o czym w Hiſtoryey czytáć bedźieſz. Baczac Bolesław że był ogárnion od nieprzyiaćioł/thák iáko mogł ná predce przećiwko onym obiemá woyſkom/Ruſkiemu y Wegierſkiemu ludźie ſwe ſpráwił/á roſkazawſzy dáć znák podkánia/ſam ſie napierwey podkał z onymi co byli ná czele/ſzcześćić mu ſie poczeło ná przodku/á gdy ſie pomieſzáły Roty/naprzod Woiewodá Krákowſki Wſzebor/ktorego ácz Kroyniki zátáiły/wſzákożem tego doſzedł od iednego Scriptorá dawnego/ktory go liczy z Fámiliey Láwſchowá/á ten zákłádał wieś w Krákowſkim Woiewodztwie Wſzeborowice od imieniá ſwego. Ten gdy ná ten czás Hetmánem bedac/naprzod vćiekác pocżał/zá ktorym wietſza część álbo ſnać niemaia połowicá woyſt á vſzłá/po ktorego odbieżeniu/doſyć długo Bolesław

z onym

z onym oſtátkiem ludźi nieprzyiaćielowi odpor dawał/ á potym dla wielkich ran y ſpracowánia vſtapić muśiał.

Wroćiwſzy ſie do Polſki/ Woiewodźie onemu ktory od niego z ludźmi vćiekł/ kożuch záiecy/ kadziel y powros w dáry poſłał/ ktory z żalu wielkiego w roſpácz przyſzedſzy ſam ſie obieśił.

Rycerzá ktory mu koniá dodał/ zdrowia iego pilnował/ hoynie vſzláchćiwſzy/ pieniadzmi y máiętnośćiámi inſzemi vdárował.

Potym pretko wpadł wniemoc/ ſpráwiwſzy ſie chwálebnymi świętośćiámi według porzadku Chrześćiáńſkiego/ vmárł z wielka żáłośćia wſzyſtkich Pánow/ Rycerſtwá/ y ludu poſpolitego. Pánował po śmierći oycowſkiey trzydźieśći y ſześć lat/ miał wieku pięćdźieśiat y trzy/ ćiáło iego do Płocká záwieźiono/ y támże podla oycá pochowáne było. Był to Krol wielkomyślny/ ſpráwiedliwy/ hoyny/ dobrotliwy/ ſkromny/ łáſkáwy/ á chćiwy dobrey ſławy/ wiek ſwoy wſzyſthek ná ſpráwách Rycerſkich ſtráwił/ vmárł Roku/ 1139.

☞ Władyſław ſtárſzy Syn Bolesłáwow według náznáczenia oycowſkiego od wſzyſtkich ná mieyſce iego obran/ ácz záraz niebyłá zgoda miedzy bráćia/ o czym ći potym Hiſtorya powie.

Trzymał Bolesław według oycowſkiego rozdzielenia/ Krákowſka/ Sierádzka/ Łeczycka Ziemie/ do tego Sląſko.

Bolesław názwány Kryſpus/ Mázowieckie Kśieſtwo/ Kuiáwſka ziemie/ Chełmſka y Dobrzyńſka/ Mieczysław Gnieźnieńſki/ Poznáńſki/ Káliſki/ Powiáty/ y Pomorſka ziemie.

Henryk Sędomierſka y Lubelſka/ Kázimierz máluczki był w opiece Władyſłáwowey.

Odmieniłá ſie bárzo R. P. nie długo ſáśiedźi oni żołdowáni przez Bolesłáwá/ pod moca onych Kśiażat być chcieli/ áni drudzy przymierza vtwierdzonego trzymáć.

Władyſław namniey o to ſie nie ſtárał áby ſie deſpektu ſwego ná nieprzyiaćielu pomśćić miał/ tylko o tym myślił iákoby bráćia z cżeśći ich zepchnał/ á wſzytko zá namowa żony ſwey złey/ łákomey/ kthora Polaki lekce ſobie powáżáłá.

Był potym ſproſnie poráżon od Bráćiey on łákomiec/ czego im pomagáli wſzyſcy Pánowie y Rycerſtwo/ á vćiekſzy ná Sląſko/ ſtárał ſie v Ceſarzá o pomoc áby mogł przyść do páńſtwá vtráconego/ wſzákoż choćia mu obiecowáli/ y przegrażáli Polakom Niemcy/ nie mogli nic wygrożić/ áż po śmierći Konradowey Fryderyk Ceſarz vprośił v nich że mu Sląſko puśćili/ vmárł roku 1163. Od tegoż czáſu Sląſko oddźielone od Korony. A z tych ſynow Władyſłáwowych áż po ten wiek Kśiażetá Sląſkie poczatek y rozrodzenia ſwe máia z narodu Krolow Polſkich.

☞ Bolesław Kryſpus rzeczony/ Syn Bolesłáwow/ po wygnániu Władyſłáwowym/ od wſzyſtkich zgodnie ná páńſtwo obran/ do iego cześći wſzyſtkie dzierżáwy Władyſłáwowe nań przypádły/ y k temu opieká Kázimierzá brátá młodſzego. Dobrze y łáſkáwie ku wſzyſtkiem ſie ná páńſtwie záchował (Bráćia miał w wielkiey vczćiwośći) przećiwko wſzyſtkim Pánom/ tákże y przećiwko Rycerſtwu/ owa ſobie ludzkośćia á hoynośćia wſzyſtkie zniewolił.

Vczyniwſzy pokoy z Ceſarzem Bolesław y Mieczysław/ śioſtry rodzone Wſewoldomirá Hálickiego Kśiażećiá/ Bolesław Anáſtázya/ Mieczysław Eudoxe zá żony poięli. Henryk ták mieſzkał bez żony/ potym iechał do Ieruzálem/ poruczywſzy w obrone Páńſtwo ſwoie Bolesłáwowi. A gdy tám cáły rok mieſzkał/ wielkie męſtwo ſwe nád Pogány okazał. A gdy ſie ná zad do

domu

domu wroćił/w Zagośćiu wśi nád Nidą Rzeką fundowáł Klaßtor Reguły Templariorũ, y bogáćie nádał. ❡ Z tymże Henrykiem Iáxá Rycerz/ wielkiey á możney Fámiliey z domu Gryff ieźdźił/ o czym pod Herbem czytay. ❡ Pogodźiwßy śie Bolesław z Niemcy y Synowcy/ z wolą bráćiey/Pánow wßystkich y Rycerstwá/Prusom woyne przypowiedźiał/ ktorzy śię byli wyłomili z posłußeństwá iego/y Wiárą Chrześćiáńską wzgárdźili: bacząc żeby byli odporu dáć mu nie mogli/vdáli śie ná pokorę/ prośili o pokoy/ktorego im odmowił ieśliby Wiárą Chrześćiáńską wzgárdźili. Przyzwolili/ Báłwany popalili/ á według obyczáiu Chrześćiáńskiego chwaląc Imie Chrystusowo Dźiatki chrzćić dawáli / y we wßem iáko Chrześćiánie spráwowáć śię poczęli / wßákoż to wßystko nie z serca czynili / ledwie Rok wyßedł/wßystko znowu połamáli.

❡ A ták w Roku 1 1 6 7. Zebrał woysko wielkie/w źiemie ich wßedł / ále oni po pustyniách śię rozbiegli / potym náße przez zdrádliwe przewodniki ná wielkie błotá záwiedźione porázili / gdy do Polski z źiemie ich ßli z wielką zdobyczą/támże w tey potrzebie Henryk wiele á meżnie z nieprzyiaćielem czyniąc zábit/o czym potym w Historyey czytáć bedźieß. Po thegoż Henryká śmierći Sedomierska y Lubelska źiemie/Káźimierzowi namłodßemu śię dostáły/ktory áż do onego czásu nie trzymał nic Oyczyzny.

Potym w kilká lat Bolesław vmárł / pochowan w Krákowie Roku 1 1 7 3. Pánował lat 27. Żył 46. Zostáwił tylko iednego Syná Leßká/ktorego zwano Białym.

☞ Mieczysław Stáry ták rzeczony/ po pogrzebie BOlesłáwowym/od wßystkich ná Páństwo obran/ácz Máli Polacy ná Káźimierzá trzymáli / wßákoż wietßa część przezwyćiężyłá. Mieczysław odmienił obyczáie/przykro śie wßystkim ná páństwie stáwił / y okrutnie pánowáć począł. O co Gedeon Biskup Krákowski z Domu Gryff z powinnośći swey napominał go áby był Pánem á nie okrutnikiem/á według zwyczáiu Przodkow swoich poddáne łáskáwie rządźił / áby przestał ná zwykłych podátkách y tákże ná robotách ludzkich/ nowego nic nie wymyslał áni przyczyniał / ludźiom godnym Vrzędy dobrowolnie áby dawał dármo / nie zá pieniądze/ ktorzyby vbogich ludźi nie trapili / á wydátku swego ná nich nic wydźieráli. Wßákoż nic v niego nie spráwił Biskup/ thylko co go przećiwko sobie porußył/iednák Gedeon nie złożył stárania swego námniey áby go pohámowáć nie miał.

Porußony do gniewu Mieczysław przećiwko Biskupowi/ z onego iádu okázował / że sobie máło poważał nápominánie iego / ießcze śie srożßym y ćiężßym pokázował ná przećiwko wßystkim. W tym z przygody wyiáchał do Wielkiey Polski: Pánowie vpátrzywßy czás po temu/gdyż nie dbał vpominánia/ziechawßy śie do grumády: Tám Woiewodá Krákowski Stefan z Domu Pobog/Káźimierzá ná iego mieysce miánował/ ná ktorego wßyscy zezwolili/o czym potym ßerzey mieć bedźieß w Historyey.

Acz śie Káźimierz zbraniał/ále widząc gwałtowne wßystkich o to prośby y nálegánia/przyiąć muśiał. Tákći Mieczysław przez łákomstwo swoie á okrutne pánowánie Páństwá zbył/ná ktorym tylko cztery látá był/á to było Roku 1 1 7 7.

☞ Káźimierz Syn Bolesłáwá Krzywoustego/ po wygnániu Mieczysłáwowym ná páństwo wiechał/ktore ácz prawie zá wielkimi namowámi od wßystkich Pánow y Rycerstwá przyiął / iáko o tym ßerzey potym czytáć bedźieß.

❡ Zárázem one wßystkie podátki nieznośne / ktore był Brát Mieczysław ná ludźie podbił złożył/swowolne one Stárosty drapieżne powśćią-

gnol/Rycerſkich onych wielkich przeſpiecżnośći/ kthorey ná ſwoie y ná inße poddáne vżywáli/ zákazal/ niektore wnetrzne záiatrzenia łáſką wie pomierzyl. ¶ Potym w roku 1 1 8 2. Do Háliczá z woyſkiem niemáłym ćiagnal/áby Mieczyſłáwá Kſiaże/ Sieſtrzeńcá ſwego/ ktorego byli Bráćia z páńſtwá wygnáli/ wprowádzil ná cżeść Oycżyzny iego ktora mu byli przez zdráde wydárli.

Pokoy Domowy naprzod vcżyniwßy/ potym z Wegry przymierze wziawßy/wypráwil ſie z wielkiem woyſkiem do Prus / chcac ſie pomśćić nád nimi śmierći Henryká brátá ſwoiego. Ktorzy gdy obacżyli wielki vpadek ſwoy/á moc niezmierna przećiwko ſobie Kázimierzowe/ pokornie łáſki proſili/Dań ktora przez one cżáſy zátrzymáli/zápłáćić obiecáli. Po tey woynie pokoiem ſie zábáwiwßy Kázimierz/Zamki Miáſtá budowal/Praw popráwowal/od Lucyußá Papieżá kośći Floryaná świetego vprośil/ kthore gdy mu wieziono/ śiedm mil przed Kráków / z wielka vczćiwośćia/ z wiela Káplanow przećiwko nim wyßedl/á ná przedmieśćiu Pulnocnym/ktore potym ná oſſobne miáſteczko obrocono/á názwano Kleparzem/zbudowawßy Kośćiol wielkiem koßtem hoynie nádal/y tám zoſtáwil/ y w tym tám Kośćiele záwße wielkiego nabożeńſtwá vżywal/ Jálmużny wielkie vbogim rozdawal/co ná káżde święto cżyniwal. Byl bárzo nabożnym/ wiele ná ozdobe Kośćielna rozdal/o cżym potym w Hiſtoryey cżytáć bedźieß/pánuiac lat śiedmnaśćie/wpadl w niemoc/vmárl Roku 1 1 9 4.

Zoſtáwil Syná Leßká Biallego/y Konradá/ Corke Adleyde/ ktora po Oycu w śiedmnaśćie lat vmárlá. Pochowan Kázimierz w Krákowie ná Zamku żyl lat piecdźieśiat y ßeść. Syn iego trzeći vmárl byl od vkaßenia Jáßcżurcżego.

☞ Leßek Bially/Syn Kázimierzow/po śmierći Oycowſkiey/w Krákowie od wßyſtkich Pánow y Rycerſtwá/dla dobrych zaſlug Oycowſkich/ná páńſtwo obran/á dla mlodych lat iego/ przydáli mu Opiekuny/Mátke Helene/y Phulká Biſkupá Krákowſkiego/ z brátem iego Mikoláiem z Domu Lis/ ktoremu naprzod ći dwá pomienieni przyśiegli wiernymi być/potym wßyſcy inßy Pánowie y Rycerſtwo.

Jáko mu potym mátká vtráćiłá páńſtwo/y co zá trudnośći byly z Mieczyſłáwem Stryiem o nie/w Hiſtoryey ſie tego nácżytaß/ wßákoż choć rychlo Mieczyſlaw vmárl/y tám trudność ießcze mial/iednak przyßedl do páńſtwá Oycżyſtego.

¶ Mieczyſlaw wyżßey pomieniony zoſtáwil byl to potomſtwo/Ottoná y Wládyſłáwá: Otto nie dlugo po Oycu vmárl/zoſtáwiwßy Syná mlodźiuchnego Wládyſłáwá/ktorego potym názwano Plwácz/ktorym ſie opiekal Wládyſlaw Láſkonogi/o ktorymeś wyżßey cżytal. Corek mial ßeść/iedná zá Sobieſłáwem Kſiażećiem ábo Krolem Cżeſkiem/ Druga zá Kſiażećiem Saſkiem/Trzećia zá Fryderykiem Lotáryńſkiem / Cżwarta zá Boguſłáwem Kſiażećiem Pomorſkiem/ Piata zá Synem tegoż/ Szoſta zá Kſiażećiem Hálickiem. Mial żon trzy/ Naprzod Eudoxe Ruſkiego Kſiażećiá Wſewolodá Corke: Giertrude Corke Gieyzy Krolá Wegierſkiego: Atleyde Wnucżke Ceſarzá Fryderyká/ze wßyſtkimi mial potomſtwo.

¶ Po śmierći Mieczyſłáwowey/ wßyſcy Pánowie y Rycerſtwo ziechawßy ſie do Krákowá/ná Leßká Biallego zezwaláli/áby on á nie inßy/iáko iuż dawno obrány od wßyſtkich/pánowal. Ale on dla nieſlußnych kondiciy przyiąć niechćial Páńſtwá. Co gdy Poſlowie przyiecháli á opowiedźieli wſkazánie Leßkowo/znowu o inßym Pánie pocżeli gádáć/á to wßytko k woli Mikoláiowi Woiewodźie/ktory byl w onym wieku możny y wielkiego záchowánia miedzy Pány y Rycerſtwem Woiewodz: Krákowſkiego.

¶ A ták Wládyſlaw Láſkonogi/ Mieczyſłáwow Syn / byl obran ná

páńſtwo.

páństwo w niebytności iego. Z cżym Posłowie do niego wyprawieni/ ktory nie śmiał Krolestwá przyiąć bez woley Leßká Białego/ áni mu się thák chćiwem chćiał pokázáć/áby sobie miał więcey ważyć páństwo niżli powinność iego/y z tym do niego posłał. Leßek powiedział: Że ia z tákimi kondycyámi Páństwá niechcę/iákie mi Pánowie Kráko: podáli/owßeyki ie rádźił Włádysłáwowi wźiąć ieśliby go ná nie wzywáli.

Máiąc tákową wiádomość od Leßká Władysław/ y ná żądánie Posłow z Woiewodztwá Krákowskiego/przyzwolił.

¶ W tymże czásie Roman Włádymierskie y Hálickie Xiąże/ niesłychánymi mękámi y okrućieństwem/ wßystkę Slachtę w Xięstwie Hálickiem wykorzenił/ mowiąc/ Że się żaden miodu przespieczniey nienáie/ iedno gdy pßczoły do iedney wybije.

Potym z wielkiem woyskiem do Polski się obroćił/ktoremu Leßek z ludźmi swoimi záßedł ná drogę v Záwichostá Miásteczká ná brzegu Wislnym: Tám go ná głowę poráźił/zá spráwą Chrystyná z Gozdową Woiewody Płockiego/z domu ábo Fámiliey Gozdáwá ták rzeczoney. Tám sam Roman vćiekáiąc zábit/ y wßystko woysko iego porażone było. Ten dźień Leßek pośwjęćić dał ná pámiątkę Swiętym/ Gerwázemu y Protházemu Męczennikom/ktorym potym Ołtarz w Krákowie postáwić dał.

Tegoż czásu Litwá lud leśny y nikczemny/ w Páństwá Ruskie wrywáć się poczęli/ktore Rusacy poráźili/á potym sobie dań im dáwáć kazáli/ Witki y Winniki/ktorych w łáźni vżywáią/ o cżym pothym w Historyey ßerzey będźie. ¶ Wielką sławę po oney woynie Leßek v wßystkich otrzymał/ y wielką chęć do niego mieli.

A ták ná to spolnie się zezwoliwßy/posłáli Posły do niego/ żądáiąc áby ná Páństwo przyiechał. On widząc wßystkich zezwolenie / do Krákowá przyiechał/y krom wßelákiey przekázy Páństwo otrzymał. A to było w Roku 1206.

¶ Leßek onymi Ruskiemi woynámi nágárniony/ potym z nimi nie w dobrey przyiáźni żył.

W Roku 1211. Kometá przez ośmnaśćie dni w Máiu się okázowáłá/ obrácáiąc się ná wschod słońcá/ktora przyßłą klęskę opowiedáłá obiemá cżęśćiam Sármácyey/z ktorych y oná nie mieyßa była/ że Ruską ziemię okrutnie Tátárowie spustoßyli.

Nie miał potym Leßek z żadnym nieprzyiaćielem zaßćia/w pokoiu wßystek czás żywotá swoiego strawił/Zamki/Miástá/ budowáć kazał/y spráwiedliwośći ludźi vkrzywdzonych przestrzegał.

Swántopełká z Domu Gryff ná Pomorskie Xięstwo przełożył/ zlećiwßy mu wßystkę zwierzchność nád Woiewodámi/ktorych tylko dwá było/ Gdański y Szwecki/ z cżego mu tylko tyśiąc grzywien śrebrá dawáć miał/ cżego y przyśięgą potwierdźił. Mázowße y Kuiáwską źiemię brátu młodßemu puśćił/z przyzwoleniem wßystkich Pánow y Rycerstwá.

¶ Potym się zá namową wßystkich Pánow ożenił/poiął Grzymisłáwę Járosłáwá Xiążęćiá Ruskiego Corkę/z kthorą zostáwił Syná Bolesłáwá/ ktorego potym zwano Wstydliwem/y Corkę Sálomeą. Inße rzecży ktore się dźiały zá pánowánia iego/potymći ßerzey Historya powie.

Tenże potym zábit był v Gąsawy od Swátopełká Pomorskiego Xiążęćiá/w roku 1227. O cżym potym ßerzey będźie.

¶ W tymże czáśie Prusacy wielkiemi woyski náieżdżáli Xięstwo Mázowieckie/ Mieczem y Ogniem pustoßąc. Konrad Xiąże Sąem vcżyniwßy/stárał się iákoby temu nieprzyiaćielowi odpor dáć mogł. W tym zá rádą Biskupá Guntera z domu Prus/Krzyżaki przywiodł/ dawßy im Chełmieńską ziemię/y wßystek Powiát/miedzy Wisłą/ Mokrą/y Drwęcżą rzekámi/ tym sposobem/áby vstawicżnie z Prusy walcżyli. Polakom áby ni-

gdy żadney przykrośći nie cżynili / tákże ich nieprzyiaćioł áby nie przyimowáli / owßeyki przećiwko Pogánom áby im pomoc dawáli. Tego poſtánowienia ich potwierdźił Grzegorz Dźiewiąty Papież tego Jmienia. A to ſie dźiało Roku 1 2 2 8.

Krzyżacy pothym zá pomocą Polakow doſtawßy wßyſtkiey źiemie Pruſkiey / ſami wielkiemi im nieprzyiaćioły byli / o cżym ná roznych mieyſcach niżey / á potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß.

☞ Boleſław Wſtydliwy / Syn Leßkow / po śmierći Oycowſkiey / wielkie trudnośći miał od Konradá Stryiá / ktory krolestwá przed nim chćiał doſtáć. A ták z Grzymyſłáwą Mátką od niego był poiman / á w Klaßtorze Siećiechowſkiem był chowan w Sedomierſkiey źiemi / kedy był zlecon Opátowi Mikołáiowi / ktory potym ſtroże przenáiąwßy / drugie popoiwßy / w nocy vćiekł ná koniech rozſadzonych. Do Henryká ná Sląſko ziechał / y ſobie go zá Opiekuná wźiął. Ten był wiele porządku w Polßcze popráwił / niektore zwyczáie złe odłożył y wniwecż obroćił / o cżym potym w Hiſtoryey mieć będźieß ßerzey.

Opátow Miáſteczko w źiemi Sedomierſkiey z ßeśćiądźieſiąt wśi / Zakonnikom Reguły ktorzy ſie zwáli Templary / wźiąwßy / Biſkupowi Lubußeńſkiemu wiecżnie dárowáł / z przyzwoleniem Boleſłáwowem.

¶ Tegoż czáſu Mieczyſław Syn Konradow / kthoremu był Oćiec dał Kuiáwſką źiemię / wielki łákomiec / kthory vbogich Sierot y Wdow dobrá wydźierał. Gdy weſele ſpráwował / y gośći wiele náproſił / od wielkośći ßcżurkow był vmorzon / ktorym y w łodźią wśiadßy ná wodźie vchronić ſie nie mogł. ¶ Nie długo potym Henryk Brodáty vmárł w Trzebnickiem Klaßtorze / od Henryká Syná / ktorego zwano Nabożnym / pochowan: bo Jádwigá żoná iego / áni w chorobie go náwiedzáłá / áni potym vmárłemu ná drogę záchodźiłá / z onego Klaßtorá żadna iey ſpráwá świecka od ſłużby miłego Bogá nieodwiodłá / inße fráſuiące ſie o śmierć iego poćießáłá / mowiąc / Ze to ieſt rzecż nieprzyſtoyna woley ſie Bożey przećiwić / bo zá ſpolecżnym zezwoleniem / cáłe dwádźieśćiá lat rozłącżeni byli.

Potym Boleſław poſłał Poſły do Bele Cżwartego Krolá Węgierſkiego / ſtáráiąc ſie o przymierze y o Corkę iego Kingę do ſtanu Małżeńſkiego / w roku 1 2 3 9. Pánnę obycżáiow y ſpraw świątobliwych pełną / ktorą mu dawßy / cżterdźieśći tyśięcy grzywien dał zá poſag. A gdy ſie przećiwko ſobie ná pierwßych onych dniach záchowáli vcżćiwie / potym zobopolnie to miedzy ſobą poſtánowili / że ták w cżyſtośći żywoty ſwe trawili / ſkąd Boleſłáwowi to nazwiſko dano Wſtydliwy.

Tenże Pudyk Boleſław / fundował y zbudował Klaßtor Zakonnikom Reguły świętego Fráncißká w Krákowie / z Prági ich przywabiwßy.

Tegoż Roku Tátárowie ſpuſtoßywßy Ruſkie źiemie / w Lubelſką źiemię wtárgnęli / ſpaliwßy Zamek Lubelſki / wßyſtek on kray áż po Wiſłę ſpuſtoßyli / Záwichoſt Zamek ſpalili. Potym ſie do Ruśi wroćiwßy / zoſtáwiwßy ná pewnym mieyſcu zdobycż wielką / prętko ſie do Polſki obroćili / á przepráwiwßy ſie przez Wiſłę / lod połamawßy / Sedomierz zburzyli. Potym dáley ćiągnęli / nie widząc przećiwko ſobie broni dobytey / przez Wiślicę do Skárbimierzá miáſtecżká / tylko śiedm mil od Krákowá / przyßli. Tám ſie wielką korzyśćią oćiążywßy / wielkość wielką ludźi ták iáko bydłá w niewolą gnáli. ¶ Był ná ten cżás Boleſław w Krákowie / wßákoż przećiwko tákiey wielkośći żaden ſie z woyſkiem nie śmiał vkázáć.

Włodymierz Woiewodá Krákowſki zebrawßy woyſko iákie mogł ná ten cżás ná nie / gdy odchodźili / v Turſká wśi milá tylko od Połáńcżá ná nieopatrzne vderzył / y wielką ßkodę w nich / bárzo ie potrwożywßy / vcżynił.

Nie długo potym więtße woyſko zebrawßy do Polſki wtárgnęli. A gdy

v Sedomierzá

v Sedomirzá dwá dni Obozem leżeli/ tám sie ſtąd ná dwoie rozdźielili/ do Lecżyckiey źiemie iedni z Káydanem Hetmánem ſzli/ á z oſtátkiem woyſká Bátty ſam ich Car Wielki/ po Sedomierſkiey źiemi/ nád Rzeką Kámiono/ Jłżę Zamek y Miáſteczko Biſkupá Krákowſkiego puſtoſzył.

¶ Pánowie y Rycerſtwo/ źiem Krákowſkiey y Sedomierſkiey/ zebrawſzy ſie v Chmielniká wśi/ nie dáleko od Szydłowá miáſteczká záſzli Pogánom/ kilká godźin mieli z nimi bitwę dośyć ſrogą/ áż ná koniec Tátharowie wiele Mężow zacnych vtráćiwſzy/ vſtępuiąc do koſzá vſzli/ zá ktorymi náſzy/ mniemáiąc że iuż wygráli bitwy/ beſpiecżnie náćieráli. Tám znowu ná lud świeży tráfili/ Pogánie ná náſze ſprácowáne przyſzli. Náſzy iuż w pierwſzem ſzcżęśćiu vćieſzeni/ śmiele ná Pogány náćieráli/ chcąc żeby ábo do końcá wygráli/ ábo poczćiwie Oycżyzny miley broniąc pomárli/ áż potráćiwſzy przednieyſze Męże/ widząc że nie rowno/ tyłu Pogánom podáli.

¶ Po oney bitwie v Chmielniká/ w ktorey ſie Pogánom poſzcżeśćiło/ zoſtáwiwſzy tákże ná pewnym mieyſcu zdobycż/ obroćili ſie do Krákowá/ ktory gdy náleźli bez obrony/ záraz ſpalili/ wſzákoż Kośćiołá świętego Andrzeiá/ ktory ná ten czás był ná przedmieśćiu/ obronili ludźie vbodzy/ o czym potym ſzerzey mieć będźieſz.

Potym ſie obroćili do Sląſká/ á gdy ná Rzece Odrze moſty zrzucone záſtáli/ nágotowawſzy ſobie według czáſu płyty/ v Rátyborzá ſie przepłáwili/ ſtąd bárzo prętko do Wrocłáwiá przybiegli/ ktory ſpalony záſtáli/ bo mieſzcżánie wiedząc o nieprzyiaćielu gwałtownym/ zwątpiwſzy w obronie/ nágotowawſzy ſobie żywnośći/ á rzecży ſwe co godnieyſze pobrawſzy/ ná Zamek vćiekli. Zágniewáni Tátárowie Zamek oblegli/ wſzákoż zá dziwnym Páńſkiem zátrwożeniem odſtąpili.

Tám ſtąd proſto obroćili ſie do Legnice/ kędy wiedźieli o Kśiążęćiu Henryku. Z wielkiem woyſkiem do nich Henryk ſpráwiwſzy ſie ze wſzyſtkimi chwálebną świątośćią/ ćiągnął/ ná tym myſl ſwoie záſádźił/ że ábo miał obronić Pogánom onego gwałtownego puſtoſzenia/ ábo wiec iuż z nieprzyiaćielem o tę krzywdę cżyniąc poczćiwie vmrzeć. Cżego nie tylko áby mu bronić miálá Mátká Jádwigá/ ále też y do tego námawiálá áby to vcżynił.

Pod Legnicą tedy ná polu ſzerokiem/ ktore zową Dobre Pole/ zeſzły ſie woyſká/ tám obie ſtronie chętliwie do ſiebie ſkocżyły/ y mężnie z ſobą chwile niemáłą cżyniły/ wſzákoż Pogánie vżywáiąc czárow/ ná náſze ſzcżęśćia vżyli.

¶ A gdy Henryk Nabożny od Pogan był zábit/ á Boleſłáwá Wſtydliwego w Polſzcże nie było/ Sláchtá Krákowſka/ y Sedomierſka/ obawáiąc ſie ieſzcże cżego gorſzego/ że byli przez Páná y przez Pánow Rádnych/ ziechawſzy ſie do grumády/ Boleſłáwowi Łyſemu/ Henryká Nabożnego Synowi podáli Kroleſtwo/ ktory záraz Pánem zoſtawſzy/ rozdał Dignitárztwá y vrzędy/ Klemenſowi z Ruſcá ſynowi Suliſłáwowemu Woiewodztwo Krákowſkie z Domu Gryff/ y inſzym drugie.etc. Cżego gdy ſie dowiedźiał Konrad Kśiążę Mázowieckie/ gniewno mu to było że go z tym miniono. A ták ſie ziechał z Swátopełkiem/ poſtánowiwſzy z nim przymierze/ proſił pomocy przećiwko Boleſłáwowi. W tym ſie Konrad zábáwił oną wypráwą/ Tátárowie z Węgier przez Spiſką źiemię do Polſki wtárgnęli/ do Krakowá nád nádźieię przyſzli/ wybrawſzy miáſto/ y ludzi wiele wybiwſzy/ do Węgier ſie przez oświećimſki Powiát obroćili/ y tám cáłe trzy látá mieſzkáli.

Konrad zebrawſzy woyſko/ do Sedomierſkiey źiemie y do Krákowſkiey przyćiągnął/ zá pomocą Zegoty z domu Thopor/ y wſzyſtkich powinnych y życżliwych iego/ ktorzy mu ſie dobrowolnie poddáli. Potym oſtawſzy Pánem/ okrutnie wſzyſtkim pánowáć pocżął/ podatkámi/ robotámi/ nie thylko Mieſzcżány ábo y Wieśniaki/ ále też Kśiężą y Slachtę vćiſkał. Prętko od Klemenſá Woiewody Krákowſkiego z Domu Gryff był zegnan/ ktory doſtawſzy źiemie Krákowſkiey/ po Boleſłáwá Wſtydliwego poſłał. Ktory gdy

przyiechał do Krákowa/ záßło mu wiele ludzi oboygá narodu/ z wielką go rádością witáiąc/ y záraz mu znowu wßyſcy Pánowie przyśięgáli.

¶ Dowiedziawßy ſię Konrad o przyiechániu Bolesłáwowym / zebrał woyſko/ doſtawßy pomocy od Przemyſłá Poznáńſkiego/ y Mieczyſłáwá Opolſkiego/ Kśiążąt/ Litwę y Jáćwingi Pogány zwiodł ſobie ná pomoc / wßedł w ziemię Sędomierſką puſtoßąc. Boleſław ſię też o to ſtárał áby mu ſię obronić y páńſtwá ſwego mogł/ á doſtawßy wßytkiego Páńſtwá ſwego/ ná zad ſię do Krákowá wroćił.

Roku 1 2 4 3. Jádwigá Kśiężná vmárłá/ w Trzebnicy pochowána/ przy ktorey ćiele wielkie ſię cudá okázowáły / kthore potym od Klemenſá Papieżá w liczbę świętych policzone było.

¶ Potym Konrad Kśiążę Mázowieckie/ mßcząc ſię oney porażki ſwey nád Boleſłáwem Wſtydliwym Kśiążęćiem Krákowſkiem / zebrawßy woyſko w Krákowie go obległ/ á milę tylko od Krákowá nád Wiſłą Nowy Zamek zbudował/ ná tey gorze kędy Klaßtor Tyniecki / drugi w Lelowie dzieśięć mil od Krákowá. Ale gdy ono obleżenie iego málo mu pożyteczne było/ poruczywßy Lelowſki Zamek Mieczyſłáwowi Zięćiowi ſwemu/ á Tyniecki ludźmi ſwymi dobrze opátrzywßy/ do Mázowß ſam iechał / wßákoż Zamki one prętko przyßły pod moc Boleſłáwowi.

W krotkiem czáśie vmárł Konrad zoſtáwiwßy ſynow trzech / Boleſłáwá/ Káźimierzá/ y Zemowitá. To było Roku 1 2 4 7. Po ktorym gdy prętko Syn Boleſław vmárł / Káźimierz nie przeſtawáiąc ná Łęczyckiem y Kuiáwſkiem Páńſtwách/ ktore mu był Oćiec zá żywotá puśćił. Sieradz/ Spicymierz/ y Roſprzą Zamki pobrał/ Brátá Zemowitá z żoną Gierthrudą poimał/ y do więźienia wſadził.

Boleſław dowiedziawßy ſię o śmierći Konradowey/ iuż pokoiu pewien będąc/ ſpuſtoßone páńſtwo náprawował/ ſkąd wielką ſławę v wßytkich dla Cnoty y dobroći ſwey otrzymał. Ták onych czáſow nie tylko w ſamey Polßcze/ ále we wßyſtkiey Europie wielkie niepokoie były.

Tegoż Roku Jákub Legat Papieſki/ Archidiakon Leodień: od Papieżá Innocenciuſá przyiechał/ dla opátrzenia porządku w Polßcze. Ten zá wielką proſbą Ceſárzá Fryderyká/ ziednał mu w vpadku iego rátunek v duchowieńſtwá/ piątą część prowentow do trzech lat/ ná Synodzie we Wrocłáwiu. Tenże Legat viął Poſtu wielkiego/ co przed tym Dziewięć Niedziel pośćili/ to ná ten czás tylko ßeść y dni trzy.

¶ Zá tegoż Boleſłáwá Wſtydliwego/ w Roku 1 2 5 2. Sol w Bochni náleźioná/ śiedm mil tylko od Krákowá.

Tegoż Roku Ciáło świętego Stániſłáwá / zá ſtárániem Prándoty Biſkupá Krákowſkiego/ z Domu Odrowąż/ Kánonizowáne było / po śmierći iego we ſtu w śiedmidźieśiąt y pięći lat / o czym potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będzieß.

¶ W roku po Národzeniu Zbáwićielá náßego/ 1 2 5 7. Przemyſł kśiążę máiąc lat trzydzieśći y ßeść vmárł/ w Poznániu pochowan/ Pan pokorny/ Roſtropny/ Spráwiedliwy/ pijánem áni gniewáiąc ſię żaden go człowiek nigdy nie widział/ był bárzo nabożnym/ ták iż przez cáły Poſt Wielki w włośiánym odzieniu ná golem ćiele chodził/ pokármow miernie/ y winá z wodą mießánego/ álbo piwá poßledniego vżywał. Ná ten czás gdy iuż ludzie rozumieli że ſpał w nocy/ on ſię modlitwą báwił. W Wielki Czwartek dwunaśćie vbogim nogi vmywał/ kthore y przyodziewał/ y żywnośćią opátrował. Ten Owieńſki Klaßtor Pánnam nád Rzeką Wártą zbudował. Wiele iego ſpraw świątobliwych á pámięći godnych w Hiſtoryey czytháć będzieß.

¶ Drugiego Roku zá tegoż Boleſłáwá/ kiedy piſano 1 2 5 8. Było wielkie trzęśienie ziemie/ ktore y do ſtráchu / y do wielkiego nabożeńſtwá lu-

dzie przy-

dzie przywiodło/co znáczyło wielkie nießczęśćia ná to páńſtwo/ ktore rychło przypádły/bo Tátárowie wielcy z Nogáiem y Thelebugiem wodzámi ábo Carzmi ſwymi/do Polſki przez Ruſkie páńſtwá przyßli Mieſiocá Grudniá/ máiąc z ſobą Ruſaki/ ktorzy im przewodniki byli. Rzeki ktore ná ten czás ſię lodámi były pośćięły przebywßy/pretko w źiemię Lubelſką wtárgneli/ ktora też nie dawno byłá od Litwy ſpuſtoßoná. Przyßli potym w Sedomierſką źiemię/wiele ludzi pomordowáli/Klaßtor Záwichoyſki/ ktory był nie dawno Boleſław Wſtydliwy zbudował/ dwádzieśćiá y pięć wśi do niego dárował. Drugi ná Łyſey Gorze wyłupili/Sedomierz Miáſto ſpalili/Zamku we dnie y w nocy dobywáli / ále żadnym ſpoſobem vczynić mu żadnego gwałtu nie mogli/ bo thám było bárzo wiele ludźi ktorzy go mocno bronili: Doſtáli go przez zdrádę/y ludzi ná nim wiele potráćili/ o czym w Hiſtoryey mieć będźieß.

Spuſtoßywßy Sedomierſką źiemię/zá przywodem Ruſakow do Krákowá ſię obroćili/záſtáli miáſto krom obrony/Boleſław z Żoną y z Mátką do Węgier vćiekł. Trzećiego Mieſiącá z wielką zdobyczą obroćili ſię do Ruśi/ſpuſtoßywßy Krákowſkie Woiewodztwo/áż do Bytomiey w Opolſkie Kśięſtwo chodzili. A to ſię działo Roku 1 2 6 0.

¶ W tymże czáśie Dániel/Romaná Kśiążęćiá Ruſkiego Syn/zhołdowawßy pod ſwą moc wßyſtkie Kśiążętá/wielką ſobie moc/a zgołá zwierzchność nád Ruſaki ná Południe przywłaßczał. Poſłał do Polſki do Legatá / obiecuiąc ze wßyſtkiem ludem przyſtáć do Kośćiołá Powßechnego Chrześćiáńſkiego/y bronić wßyſtkiego Chrześćiáńſtwá od Tátar / kthorzy práwie ná wßytki ſtrony Krolom y Kśiążątom Chrześćiáńſkim ßkody wielkie czynili/ tylko prośił/áby Koronę ſobie y potomſtwu ſwemu/ thákże y źiemi ſwey/Imię wieczne otrzymał. Co gdy vprośił/przyſięgę y obietnice ſwoie złamał/áni do Kośćiołá przyſtał/áni też od Pogan Chrześćian bronił/owßeyki ießcze z Tátáry nákłádał/y tegoż práwie Roku Mázowße y Kuiáwſką źiemię ſpuſtoßył. Znowu ná drugi Rok Litwá do Mázowß wtárgnęłá/Łowicki Klucz ſpuſtoßyli.

☞ Boleſław Wſtydliwy zebrał woyſko/á mśćił ſię nád Iáćwingi onego ſpuſtoßenia Páńſtw ſwoich/z ktorymi męźnie bitwę zwiodßy/ ná głowę ich poráźił/ták áż do tego czáſu imię ich wyginęło. Doſtawßy Boleſław źiemię ich/zábiwßy Konatá Kśiążę ich/oſtátek onych ludzi ná Wiárę chrześćiáńſką poniewolił/y wiele inßych Chrześćian tám miedzy nie/ áby źiemiá nie ſpuſtoßáłá/náwiodł/ á do Papieżá poſłał Vrbáná Czwartego/áby roſkazał Arcybiſkupowi Gnieźnieńſkiemu/ żeby oney kráinie nowego Biſkupá dał/ktoremu znáczne opátrzenie dał/ tego dziś Łuckiem Biſkupem zową. A to ſię działo Roku 1 2 6 4.

Tegoż Roku było wielkie powietrze ná bydłá/w Prusiech tákże Krzyżacy rożnego ßczęśćia vżywáli / á práwie máło nie wßyſcy od Pogan byli wybići/o czym potym będzie w Hiſtoryey.

¶ Drugiego Roku Ruſacy z Kśiążęćiem Swárnonem z wielką mocą do Sedomierſkiey źiemie wtárgnęli/wßákoż od Sedomierzan nád nádzieię porażeni byli.

¶ BOleſław będąc zágniewány o thák częſte wrywánia w Páńſtwá ſwoie ná Ruſaki/roſkazał ſię wßyſtkiemu Rycerſtu Polſkiemu gotowáć / áby im też tákiemże ſpoſobem oddał. Ziecháli ſię wßyſcy do Kopczyc Miáſteczká/tám zlećił Hetmáńſtwo Piotrowi Woiewodzie Krákowſkiemu z Domu Srzeniáwá/bo ſam Boleſław nie ieźdźił/ thylko Modlitwámi ſię báwił ſpołecznie z żoną ſwoią Kingą/woyſko ſwoie Pánu Bogu poruczáiąc.

Wßedßy Piotr w źiemię nieprzyiaćielſką/ná wßem ſobie roſtropnie y opátrznie poczynał. Nie dáleko w źiemię nieprzyiaćielſką wßedł / w tym mu Swárno z wielkim woyſkiem Ruſkiem y Tátárſkiem záßedł ná drogę.

Drugiego dniá/ktory był dźiewietnasty Miesiacá Czerwcá / spráwił Piotr Woiewodá ludźie swe/ przećiwko ktoremu tákże Swárno swoie vßykował/ Polacy z Rußámi/Ruś y Tátárowie z Luki/ále iż recżßa mieli strzelbe Pogánie/śilni byli náßym. Oni pretko z oßcżepy á z miecżmi do nich sie przymkneli/zárázem sie im ßcżeśćić pocżeło. Podáli tylu Rusacy/ náßy ná nie tym śmieley y ochotniey náćieráli. Potym sie znowu spráwiwßy do náßych obroćili/ále widzac że sie do nich chetnie máia/znowu vćiekáć pocżeli. Wiele ich náßy w pogoni pobili/ żywo thákże wiele poimáli. Zátym Rusakom serce vpádło / ták że przez kilká lat do Polski nátrzeć nieśmieli. Bolesław tákże bedac vćießon z onego zwyćiestwá / sam theż w pokoiu śiedźiał Pánu Bogu dźiekuiac.

Tegoż cżásu Sálomea Xieżná Hálicka/śiostrá Bolesłáwowá rodzona/ po śmierći Kolomaná Meżá/w Záwichoyskim Klaßtorze mießkálá/potym w Skálskim żywot wiodac świotobliwy / máiac iuż látá podeßłe/ vmárła. Ciáło iey do Krákowá záwieziono/v świetego Fránćißká pochowano/z ktorego przez wiele dni Oley woniáiacy płynał/ ktorym gdy sie ktory niemocny pomázał/záraz był vzdrowion przez dźiwna spráwe miłego Bogá.

☞ Roku po Národzeniu Zbáwićielá náßego / 1 2 6 9. Wielkie sie dźiwy dźiały w Polßcże. Naprzod w Krákowskim Woiewodztwie iedná Zacna Páni/Málgorzátá Wirbosłáwá z Nakłá Hrábie z domu Srzeniáwá żoná / iednym porodzeniem miáłá Trzydźieśći ßeśćioro Dźiatek żywych/Dwudziestego dniá Miesiacá Stycżniá/ o cżym Długoß świadcży.

W Káliskiem zásie Woiewodztwie/w Oktawe Národzenia Bożego/vrodziło sie ćiele ze dwiemá psiemi głowámi y ze psiemi zebomá o śiedmi nogách cielecych/wietßa ná mieścu zwykłym/á mnieyßa nád ogonem/gdy zdechło/psi áni ptacy śćierwu iego niechćieli żrzeć.

☞ W Roku 1 2 7 3. Powstáli wßyscy Poddáni przećiwko Bolesłáwowi/to sobie biorac zá krzywde do niego/że on krom wiádomośći ich/ nie ná Seymie/Leßká Czarnego Xiaże Sierádzkie/ powinnego swoiego po sobie Pánem náznácżnył. Były też y do tego drugie przycżyny/ dla tego/ iż on zá niedbálstwem swym dopuśćił potwarzy ná sadziech/skad sie wiele złego mnożyło miedzy ludźmi/o cżym potym w Historyey bedźie.

Nád to był ćießki Rycerstwu dla cżestego polowánia / bo mu psy chowáć muśieli/Konie y Podwody mu dawáli wßedy kedy sie iedno obroćił/ á ták sie spodziewáli/gdy sobie Páná odmienia/ono sie też wßystko odmienić y zániecháć miáło.

Ziechawßy sie do grumády/do Władysłáwá Xiażećiá Opolskiego posłáli/żadáiac go áby ná Páństwo przyiechał. On zátym wskazał do nich/áby do niego do Opola przyiecháli / á tám wßystkiego Listy y przyśiega potwierdzili. ¶ A gdy iecháli do Opola/ dowiedział sie tego Bolesław/á tak chcac to wßytko vspokoić/pospießył sie z Opáwy/tráfił one wßystkie ktorzy iecháli do Opola/v wśi Bogućiná/ Wtorego Dniá Miesiacá Czerwcá/nie máiac z soba tylko Dwor swoy/záraz z nimi bitwe stocżył/meżnie mu odpor dawáli/ná koniec Bolesław wygrał bitwy. Zátym Litwá w onym rozruchu do Lubelskiey ziemie wtárgnełá/y wielka korzyść wyniosłá/ nie máiac przećiwko sobie broni dobytey.

Bolesław też zágniewány/ná Władysłáwá zebrawßy woysko/do Opolskiego y Rátyborskiego Powiátow wßedł/á tám bárzo popustoßywßy przedmieśćia/ przednieyße miástá y wśi wybrawßy/do Polski sie wroćił/ wßákoż potym sie poiednáli przez Bolesłáwá Káliskie Xiaże.

¶ Tego roku dwá dźiwy w Polßcże sie vrodziły w Woiewodztwie Krákowskiem. Naprzod Dziećie zebáte/ tego dniá kthorego sie vrodziło bárzo dobrze mowiło/áż gdy ie ochrzczono/záraz y zeby stráćiło y mowić przestáło.

Drugie thylko we cżterech niedzielách po vrodzeniu w Mieśćie Krákowie przemo=

wie przemowiło/á Tátáry opowiedáło / kthorzy mieli śćináć Polakom gło-
wy/co ſie ſtáło po dwunaśćie lat.

¶ W roku 1 2 7 6. Litwá y Pruſowie popuſtoßywßy Mázowiec-
kie Kſieſtwo/Chełmſko y Kuiáwſko ziemie/do Lecżyckiey weßli/ á okrutnie
puſtoßyli/wielko zdobycż wynieśli/y cżterdżieśći tyſiecy ludżi wżieli.

Potym ſie Cud wielki tegoż Roku nád Krákowem vkazał/ ktory zná-
cżył śmierć Krolewſką / o pul nocy práwie Niebo ſie iáſno roświećiło/ ná
końcu y tegoż Roku 1 2 5 9. Bolesław vmárł / w Krákowie v świe-
tego Fránćißká pochowan/Dobry/Cnotliwy/ y Spráwiedliwy Pan/o kto-
rym potym wiele w Hiſtoryey cżytáć bedżieß/iáko ſługom Kośćielnym wie-
le dobrego vcżynił/wolnośći im wielkie nádał/ żył po śmierći Oycowſkiey
piećdżieſiat y dwie lećie/ Kingá żoná iego w Sadeckiem Klaßtorze Pánu
Bogu ſłużąc Pánną vmárłá.

☞ Po śmierći Bolesláwowey / Leßko Cżarny / Kſiąże
Sierádzkie/Syn Brátá iego Stryiecżnego/ iákoś wyżßey cżytał / ná Páń-
ſtwo obran: Był Pan ſerdecżny/ z nieprzyiaćioły y z Kſiążety krwią ſobie
powinnymi woyny wielkie miewał/o cżym potym bedżie w Hiſtoryey.

Zá iego pánowánia/Lew Kſiąże Ruſkie/ Dánielow Syn/ w puł żimy
práwie w źiemie Lubelſką wtárgnął/z wielkim woyſkiem/ Ruśi/Tátárow/
y Litwy/ktora ſpuſtoßywßy/do Sedomierſkiey wßedßy/ też Miecżem y O-
gniem puſtoßył/ ktoremu Wars Káßtellan Krákowſki z Domu Ráwá / y
Piotr Woiewodá z domu Srzeniáwá/y trzeći Jan Woiewodá Sedomier-
ſki z domu Janiná/v wśi Goślic/z niewielkiem woyſkiem záßli. Tám one-
go nieprzyiaćielá fortunnie gromili y odegnáli / było ná ten cżás zbitych nie-
przyiaćioł ośm tyśiecy/dwá tyśiacá wiezniow. Nie zdáło ſie to Leßkowi
áby ná tym tylko przeſtác miał/á nie pomśćić ſie nád nieprzyiaćioły deſpektu
ſwego/zebrał woyſko: do Ruśi wtárgnął/ mßcząc ſie nád Lwem kſiążećiem
krzywdy poddánych ſwoich/y niewinnego krwie przelania.

Lew ktory był ießcże k ſobie nie przyßedł z onego przeſtráchu pierwße-
go/dowiedżiawßy ſie/woyſká nie zbieráiąc/co naprędzey ſie ſchronił. Tám
mu Leßek źiemie iego áż po ſamy Lwow ogniem y miecżem pſował.

Walcżył potym z Henrykiem Wrocláwſkiem Kſiążećiem / dla tego/ że
on Henryká Legnickie Kſiąże/Bolesławá łyſego Syná / y Henryká Głogo-
wſkie Konrádowego ſyná/wywabiwßy na rozmowę/nie máiąc z nimi żad-
ney nieprzyiáźni/poimał. To było Roku 1 2 8 1.

Drugiego Roku Litwá z oſtátkiem Jáćwingow / do Lubelſkiey źiemie
wtárgnęli/rozdżieliwßy woyſko ná troię/okrutnie puſtoßyli/ ktore Leßek do-
goniwßy meżnie gromił. W tey tám potrzebie Cżternaśćie Tyśiecy Litwy
poległo/nie wiele ich bárzo vßło/z náßych żaden áni był rániony. Leßek po-
tym obroćił ſie z zwyćięſtwem do Polſki/ w Lublinie Kośćioł Micháłowi
świętemu ku pámięći/á ku cżći Pánu Bogu wßechmogącemu zbudował.

¶ Roku 1 2 8 3. Litwá Mieśiącá Páźdźierniká w Sedomierſką
źiemię wtárgnęli przez Łukowſki Powiát/gdźie wielkie ßkody pocżynili/po-
ráženi tákże od Leßká.

Tegoż Roku w Prusiech wielkie robáctwo było/ ktore miáło ogony iá-
ko v Rákow/kogo vkąśił ktory/do trzećiego dniá nie był żyw.

Potym Tátárowie z Ruśią/w Lubelſką źiemię/w Mázowße/ y we w-
ßyſtki dżierżáwy Leßkowe wtárgnęli/ták iáko ßáráńcża/ bijąc ludźie/ Wśi/
Miáſtá paląc/źiemię puſtoßyli/ſam tylko Leßek do Węgier vćiekł. Bárzo
wielką wielkość ludżi ná ten cżás oboygá ſtanu wygnáli/ iż gdy ſie v Wiády-
mierzá łupem dżielili/ſamych Pánien było Dwádżieśćiá tyśiecy/inße niewiá-
ſty y mężcżyzny ſtáre/tákże y dżiećći śćinali. Wßákoż y Ruſacy z poćiechą o-
nego towárzyſtwá kthorego im pomágáli nieużyli / bo wychodząc z źiemie

wßyſtkie wody popſowáli/ wybrawßy ſercá z onych więźniow ktore poſćináli/ á nákładßy w nie iádow w rożnych wodách poſtáwiáli/ ſkąd ſię bárzo wiele ludzi zárázáło.

Leßek z tákiego nießczęśćia zátrwożony/ ná śmiewiſká ludzkiego ſię wſtydáiąc/ wpadł w niemoc/ oſtátniego dniá Wrześniá drugiego roku/ to ieſt/ 1 2 8 9. vmárł/ w Krákowie v świętey Troyce w Klaßtorze pochowan/ dobry y ſkromny Pan/ nie zoſtáwił potomká żadnego.

☞ Władyſław Loktek/ Syn Boleſłáwá Kryſpuſá/ brát Leßká Czarnego/ tylko od inßey mátki/ Sierádzkie Páńſtwo zá dobrowolnem poddániem opánował/ wßákoż Krákowſkie y Sedomierſkie Woiewodztwá złożywßy ſobie Sęym/ Boleſłáwá Kśiążę Płockie ná mieyſce zmárłe° Leßká miánowáli/ opuśćiwßy Konradá/ ktore° byli dwá kroć zá żywotá Leßkowego obráli. A ták Boleſław z wielką pompą do Krákowá przyiechał.

¶ Wroku 1 2 9 1. Tákże y ná drugi rok/ wielkie niepokoie w Polßcże były. W tychże czáſiech vmárłá Kingá żoná Boleſłáwá Wſtydliwego/ ktora żywot ießcże zá Męża Pánną będąc świątobliwy wiodłá/ w Klaßtorze Sądeckim mießkáłá/ przy ktorey ciele wielkie ſię cudá dźiały/ o czym potym w Hiſtoryey będźie.

Wroku 1 2 9 3. Litwá do Krákowá w rownym woyſku przypadßy/ wielkie ßkody poczyniłá/ że pißą/ iż ná káżde° doſtáło ſię dwádźieśćiá człowieká/ á nie było ich tylko ośmnaśćie ſet.

Wroku po Národzeniu Zbáwićielá náßego/ 1 2 9 5. Gdy przez dwie śćie y piętnaśćie lat Królá koronowánego Polſká nie miáłá/ złożyli Sęym w Gnieźnie/ tám Przemyſłá Kśiążę wßyſtkiey Wielkiey Polſki zá páná obráli/ ktory ná ten czás miał wieku lat trzydźieśći/ Pan Mądry/ y rządny/ támże przez Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego był koronowan.

Ten zoſtawßy Krolem/ o tym przemyśláwáć począł iákoby wßytkę Polſkę vſpokoił. Ale on wſpániáły vmyſł iego prętka śmierć przerwáłá/ bo Oſmego Mieśiącá zdrádliwie od Márgrábiow Brándeburſkich był zábit. Ciáło iego do Poznániá dowieźiono/ á ná Tumie z vczćiwośćią pochowano. Ten ßpitál w Káliſzu ná przedmieśćiu fundował/ y Klaßtor Pánnam w Poznániu Reguły świętego Dominiká.

Tego Roku w dźień świętego Woyćiechá/ Pánowie y Rycerſtwo/ y z Pomorzány/ ſpołecżnie ziecháli ſię áby nowego Páná obráli/ do Poznániá. Tám iedni chćieli Ryxę Corkę Przemyſłowę/ do ktorey Páná myślili ßukáć dawßy mu ią w ſtan Małżeńſki. Ale drudzy byli przećiwko temu/ vchodząc trudnośći/ y k temu máiąc nieprzyiaćioły ze wßech ſtron/ záraz o thym rádzili/ áby Páná godnego dla obrony obráli. Miedzy wßytkimi nie mogli nád Władyſłáwá Łokietká godnieyßego ná ten czás obaczyć/ ktorego záraz zezwoliwßy ſię ná Kroleſtwo wźięli/ y przyśięgli mu. Wßákoż był odłożył koronácyą Władyſław/ á nie Krolem/ ále ſię piſał Dźiedzicem Kroleſtwá. Zrzucon potym dla złey ſpráwy/ á ná iego mieyſce obran Wenczeſław Czeſki Krol/ w roku 1 3 0 0.

Tegoż też czáſu Ottoman proſtego narodu miedzy Turki powſtał/ páńſtwo otrzymał zá wielkiem ßczęśćiem/ kthorego ná káżde kráiny gdzie ſię obrácał vżywał/ Imię wielkie temu narodowi zoſtáwił.

☞ Wenczeſław obrány/ z wielką pompą krom omießkánia ná Kroleſtwo Polſkie przyiechał/ w Gnieźnie od Iákubá Arcybiſkupá koronowan/ á zá rádą Pánow Polſkich poiął Ryxę Corkę Przemyſłá Królá zábitego/ wßákoż nie był Pánem pożytecżnym Kroleſtwu/ o czym w Hiſtoryey ßerzey będźie.

Władyſław

☞ Wládysław Łoktek maiac słußna pogodę ku temu żeby przyßedł do Páństwá vtráconego / dla tego/ że baczył iż sie Polakom vprzykrzyłá pychá y łákomstwo Czechow / á iż Krol Wenczesław zábáwiony był woyną z Węgry. On ták do Polski z woyskiem/iákiego mogł dostáć z Węgier/przyßedßy/Zamku Pelczyśk v Wiślice dostał / w Wiślicy ludzie Wenczesłáwowe/zá życzliwośćią Mießczan pogromił/ Lelow wźiął pod swoie moc/potym mu sie wßyscy przylegli onym Zamkom poddawáli. Pomogło mu zátym ßczęśćie onego stáránia iego / bo Wenczesław záchorzawßy vmárł/roku 1 3 0 5. w tym przyiet od wßystkich y koronowan.

¶ Krzyżacy iuż práwie wßystke źiemie otrzymawßy Pomorską w myśli swey/roku 1 3 1 0. Wielkie woysko z Niemiec zwiedli/z Márgrábiámi Brándeburskiemi przymierze wźieli/ tym sposobem/ áby oni to trzymáli co w przeßłą woyne wźieli/á Gdańsk/Dersawe/y Swiećie/ Miástá y Zamki nád Wisłą/ktorych też oni dostáli/im postąpili/ále łácna wiec bywa hoyność z cudzego/o czym w Historyey będźie.

Tegoż Roku vrodził sie Wládysłáwowi Syn / ktoremu dał imie Káźimierz. ¶ O zdrádźie Krzyżakow wielkiey ktorą sobie zmyśláli/gdy nie mogli dostáć zá kondycyámi słußnymi Pomorskiey źiemie ná wieczność od Królá Polskiego/od Márgrábiow Brándeburskich sobie summy iednáli/ o tym potym w Historyey czytáć będźieß. Tákiemże sposobem Inflantscy Krzyżacy Rygi dostáli od Arcybiskupá Ryskiego. Thegoż czásu Regulá Templariorum po wßystkim Chrześćiáństwie/ z wolą Papieską/wygłádzoná byłá.

¶ Wládysłáwowi bárzo przeßkodziło do prętkiego pomßczenia nád Krzyżaki niektore wnętrzne rozruchy / bo Krakowiánie zá podußczeniem Woyćiechá Woytá/postáli po Bolesłáwá Opolskie Kśiążę/ktoremu miásto poddáli/á gdy Zamku mężnie broniono/á dobyć go nie mogli/Dom Woytha swoy ná Zamek nowy obroćił/przy murze v Brony Swiętomikoláyskiey.

¶ Roku potym po Národzeniu Zbáwićielá náßego ná świát 1 3 1 5. Był wielki głod w Polßcze przez kilká lat / ták iż ludzie sámi sie iedli / o czym Długoß świadczy/że syn nád oycem/oćiec nád synem sie srożył/ po tey nędzy było wielkie powietrze.

¶ Posłał potym Wládysław do Papieżá/prosząc go o Koronę: Bo ták powiedáią/że był Przemysł nie z wolą Papieską pierwßey dostał. A gdy przynieśiono dozwolenie Papieskie/Syem złożon w Krákowie/tám wespołek y z żoną był koronowan/roku 1 3 2 0. Dopiero od onego czásu przełożono Krole w Krákowie koronowáć.

Nie długo potym Wládysław Corkę swą Helżbietę Kárłowi Węgierskiemu Krolowi dał do stanu Małżeńskiego/ y do Budzyná odchodźne odesłał w poczćie niemáłym.

Tych czásow częstymi naiázdy Litwá pustoßyłá gránice Polskie / Pułtowsk Miásto Biskupá Płockiego wybráli/ sto wśi y trzydźieśći spalili przy tym. Acźći tylko iáko wilcy/ werwawßy sie ßkody poczyniwßy / nábrawßy co mogli vćiekáli/bitwy nigdy dáć niechćieli / przetho Bolesław stárał sie iákoby z nimi mogł przyiaźń iáko zwieść/ ná co wßyscy Pánowie zezwolili. A ták posłáli Posły do Gedyminá Kśiążęćiá/stáráiąc sie o przymierze/ á záláiąc Corki iego Synowi Káźimierzowi zá żonę / á inßego od niego posagu niechćieli/bo go też skąd wźiąć nie miał/ thylko áby więźnie wßystkie wroćił narodu Polskiego.

Był tego wdźięczen Gedymin/á ták postánowiwßy pokoy/nie długo odwlacżáiąc Corkę z Posły posłał / zá kthorą bárzo wiele ludźi oboygá stanu przyßło. Przywieźioná do Krákowá / tám sie Wiáry Chrześćiáńskiey od Náuklerá Biskupá Krákowskiego náuczyłá/potym ochrzczoná y miánowána Anną/potym z wielką pompą Káźimierzowi/ ktory iuż miał ßesnaśćie

lat/zá żone dána. To było roku 1325. A ták dopiero Polſká máło ſobie odpoczełá/ ludnieyßa y goſpodárnieyßa być poczełá/ gdy one wieźnie rozeſłano po roznych powiećiech/ á wśi nimi oſadzano.

¶ Doſtawßy przymierza z Litwą Władyſław/ iuż był lepßey nádzieie/ że mogł Krzyżakom być poteżnieyßy/ á ták naprzod do Mázowß do Száſkich Márgrábiow Brándeburſkich/ kthorzy byli hołdowniki Krzyżáckiemi/ ćiągnął/ Mázowße mieczem y ogniem wßerz y wzdłuż ſpladrował. Potym ná drugi rok wypráwił ſie ſam z woyſkiem do Márgrábſtwá Brándeburſkiego/ máiąc zſobą ná pomoc Ruſaki y Litwe/ tám áż do Fránkfortu z wielkiem woyſkiem przyßedł/ bárzo wiele wieźniow/ y korzyść niemáłą wyniosł.

¶ Ná drugi Rok Krzyżacy z Wenceſłáwem Mázoweckiem Kſiażećiem do Kuiaw wtargneli/ Kowale Zamek wzieli y ſpalili. Tego mßcząc ſie nád nimi Władyſław/ zebrał woyſko wielkie/ od Kárlá Wegierſkiego Krolá Zięćia ſwego/ od Litwy y z Ruśi máiąc pomoc/ z tymi woyſki wßedł w ziemie nieprzyiaćielſką/ Chełmſką ziemie wßyſtke ſpuſtoßył mieczem y ogniem áż do Rzeki Oſſy. Potym Krzyżacy z Mázowßány poſpołu im záßli droge do Kuiaw/ tám też wielkie ßkody czynili. A gdy dano znáć Władyſłáwowi/ pretko przybieżał/ potkał ſie z nimi/ Mázowßánie z Wenczeſłáwem Kſiażećiem vßli/ ále Krzyżacy wßyſcy meżnie ſie broniąc zbići/ weſpołek z Kommendorem Thoruńſkiem/ o czym potym w Hiſtoryey ßerzey będźieß czytał.

¶ Drugiego Roku Jan Krol Czeſki od Krzyżakow ná pomoc proßony/ ná Wioſne ſkoro z wielkiem woyſkiem do Prus ćiągnął/ Zamek Dobrzyńſki przez poddánie dobrowolne wziął/ y Klucz Ciechocki/ ktory był w mocy Biſkupá Kuiáwſkiego.

¶ Pothym ſie obroćili záraz z Krzyżaki do Mázowß do Kſiażećiá Wenczeſłáwá/ áby ſie poddał Janowi iáko Krolowi Polſkiemu. A zátym Krzyżacy áby tego o nich nierozumiano/ żeby nieſłußnie Pomorſkiey ziemie trzymáli/ wypráwili ſobie Liſty v tegoż Janá Czeſkiego Krolá/ ktorego y Polſkim dla nich miánowáli ſami/ ná ktorych im wiecznie dárował ziemie Pomorſką.

Potym záſie ná drugi Rok wielkie woyſko Niemcow/ Czechow/ zá pieniadze zebráli Krzyżacy/ z ktorymi do przyległych gránic Polſkich wtárgneli/ Wyßegrád Kuiawſki/ y Nakiel Zamki pobráli y popalili/ wßakoż z wielkiem rozlaniem krwie ſwoich. V Rációżá nadłużey ſie zábáwili Zamku Biſkupiego/ dla tego/ że było ludzi ná nim wiele/ y meżnie go bronili/ wßákoż go potym doſtáli gdy odieli ſtudnia z ktorey wode mieli/ thám nád ludźmi wielkie męki wymyſláli. A gdy ſie dowiedźieli że Władyſław z woyſkiem ćiągnął/ opuśćiwßy wßytkie one Zamki ktorych dobywáć mieli/ co predzey ſie do ſwych rzućili iákoby ich obronić mogli. Miał Władyſław Ruſaki y Litwe ná pomoc. A ták ſie Krzyżacy nieukazáli przećiwko woyſku Władyſłáwowemu/ kromia wßelkiey przekázy ziemie nieprzyiaćielſką puſtoßył/ okrućieńſtwá wielkiego nád ludźmi vżywáiąc/ áż zá Rzeke Oſſe.

¶ W Roku 1331. Władyſław Krol bedąc iuż w lećiech/ ktemu wielkimi trudnośćiámi náprácowány/ złożył Syem v Checin/ tám zá wolą wßyſtkich Pánow y Rycerſtwá/ Kázimierzá Syná ſwoiego/ ktory iuż miał dwádzieśćiá lat y rok/ ná Kroleſtwo náznáczył/ y Wielko Polſke mu puśćił/ w ten ſpoſob/ ázaby ſie wżdy nieprzyiaciel/ kthorego ze wſząd Polſká pełno miáłá/ powśćiągnął od czynienia ßkod. A iż zwierzchność one ktorą był zlećił ſynowi/ odiął Wincentemu Woiewodzie Poznáńſkiemu z domu Nałecz. Bárzo go tym przećiwko ſobie obrußył/ máiąc to ſobie zá zelżywość zá podußczenim pochlebcow złych á niecnotliwych/ táiemnie do Miſtrzá Krzyżáckiego do Marborgu ziechał. Czynił wielkie ßkody w Polßcze iáko świádomy/ wßá-

domy/ wßá-

domy/wßákoż potym z Krolem ſie poiednawßy/przywiodł Krzyżaki ná táki hak/że ich znácznie poráził v Rádzieiowá / o czym potym w Hiſtoryey mieć bedzieß. Piße Długoß / że w tych obu bitwách poległo nieprzyiacioł Czterdzieści tyśiecy. Náßych ták to twierdzą żeby tylko trzydzieści poſpolſtwá/á naprzednieyßych dwánaście/ iáko naprzod Zegotá z Morawice z domu Thopor Chorąży Krákowſki / Kryſtyn z Oſtrowá Káßtellaná Krákowſkiego Prándoty ſyn z domu Ráwá/Chorąży Sedomierſki/ Jákub Swinká Káßtellan Zárnowſki/y inßy. A to ſie działo Roku 1 3 3 1. mieśiącá Wrześniá/w dzień Przenieśienia świetego Stániſłáwá. A iż byłá bitwá z poránku áż do wieczorá/przeto Rycerſtwo odiecháli ná ſtrone áby ſobie odpoczeli przez noc.

Zá oną posługą ták znáczną/Wincenty zmázał one złość ſwą z śiebie/ y známienićie vdárowan/ wßákoż iednák zá ono náwiedzienie ná Oyczyzne nieprzyiacioł/nieußedł pomſty/ bo żal w niektorych Szláchćicách przeciwko niemu długo ſie táił/dla vtrácenia rzeczy miłych/ y popſowánia Oyczyzny/zmowiwßy ſie nań zábili go.

Záraz ſkoro po onym zwyćieſtwie/vmyślił Władyſław wtárgnąć do Pomorſkiey ziemie/ále mu Czechowie y Sleżacy vmyſł iego odmienili/ bo ſkoro ſie dowiedzieli o porażce przyiacioł ſwoich/ záraz z woyſkiem obroćili ſie do Pomorſkiey ziemie/ſkąd potym wtárgneli do Wielkiey Polſki/ oblegli Poznań/dla tego áby zá ſobą Krolá obroćili/á w tym áby ſobie Krzyżacy odpoczeli. O czym dowiedziawßy ſie Władyſław / obroćił ſie do nich pod Poznań/wßákoż oni posłyßawßy o woyſku iego/záraz odciągneli / w tym zimá záchodziłá. Władyſław woyſko roſpuścił/ták koniom iáko y ſamym dla odpoczynku/iednák v Poznániá z Krzyżaki pioro vpuścili/ bo ich tám śiedmſet zginełło/ácz ináczey drudzy pochlebuiąc Czechom o tym pißą/ o czym w Hiſtoryey czytáć bedzieß.

Tákiemi iákoś oto czytał pracámi vtrapiony Władyſław Krol będąc/ wpadł w niemoc/vmárł roku 1 3 3 3. W Krákowie pochowan ná Zamku/zoſtáwił Syná y Corke/ktora byłá zá Károluſem Krolem Wegierſkiem/ iákoś o tym wyżßey czytał.

☞ Kázimierz Syn Władyſłáwow / zgodnie od wßyſtkich po Oycu ná Kroleſtwo obran y koronowan przez Janá Arcybiſkupá z domu Korab/przydano mu iednák dla młodośći iego Sprawce ábo Opiekuná Janá Melßthyńſkiego/ Káßtellaná Krákowſkiego z Domu Leliwá/ Meżá roſtropnego/y wielkiego miłośniká R.P.

Tego y drugiego Roku nie było nic w Polßcze tákiego coby godno pámieći było/tylko co 23 dniá Kwietniá śnieg bárzo wielki vpadł/ ktory trwał do pięći dni nád nádzieie wßyſtkich/ wielka żyzność vrodzáiow onego roku byłá/á to było Roku 1 3 3 4. Ná drugi Rok záśie byłá wielkość chrobáctwá ktore zową Száráńczą/ták iż gdy lećiáłá/ſłońcá przed nią widáć nie było/á gdy ná ziemie pádło/zákrywáło kopytá końſkie / kthore bárzo wielką ßkode w zbożu czyniło/ná koniec y ná drzewie młode gáłąſki ogryzáło/y był ná ten czás rok śćiſły.

Tegoż roku Mieśiącá Liſtopadá / pokoy miedzy Krolem Kázimierzem á miedzy Krzyżaki / zá ſtárániem Krolá Wegierſkiego Károluſá/ y Janá Czeſkiego/poſtánowion w Wyßogrodzie w Wegrzech/ wßákoż z niepożytkiem Kázimierzowym/ktory przyiął dla tego że nie był Pánem walecznym.

A gdy Kázimierz nie miał żadnego Potomſtwá z Anną Corką Gedyminá Kśiążećiá/w Krákowie ná Seymie poczeli o Potomku tráktowáć/wßyſtkich chęći zgodne były ná Károluſá Krolá Wegierſkiego/ ktory miał zá ſobą śioſtre Kázimierzowe rodzoną/ á potym ná Syny iego. A ták ſkoro po Seymie/iechał Kázimierz do Wegier w poczćie ochedożnym/tám pono-

wili przymierza miedzy sobą. ¶ Ná drugi Rok/ gdy w Rusi niestáło Potomstwá Dánielowego/ Kázimierz będąc wdzięczen oney przyczynie/ iechał/ á Xięstwo ono / ktore Przodkowie iego niedbáłością swą vpuszczáli/ pod moc swą przyłączył. Naprzod Lwow opánował / pothym mu Rusacy obá Zamki poddáli / tylko go o to prosili/ áby stárodawney Wiáry im odmieniáć nie kazał. Tám barzo wiele złotá y srebrá w onych Zamkách zástał/ on wßystek stárodawny Xiążąt Ruskich skarb/ gdzie były naznácznieyße dwá krzyżá złote drogiemi kámieńmi osadzone/ w iednym byłá część krzyżá/ ná ktorym Zbáwiciel náß ćierpieć dla zbáwienia nászego raczył/ ktory áż po ten czás w Krákowskiem Kośćiele iest/ wziął.

W krotkim czásie potym / Kázimierz wßystkę Ruską ziemię pod swoie moc podbił/ Przemyslá/ Sánoká/ Háliczá/ Trebowley/ Lubáczowá y inßych. Potym tám Syem złożywßy/ tákiż porządek iáko w Polszcze vczynił/ Woiewody/ Kásztellany/ Stárosty/ Sędzie/ y inße vrzędy rozdał / y iedno Práwo co y Polakom vstáwił/ Roku 1 3 3 9. Przyiechawßy z Ruskiey woyny/ gdy mu żoná pierwßa vmárłá/ poiął drugą Adleydę Henryká Hessorum Landgrauij Filiam.

Roku 1 3 4 3. Wielcy Tátárowie do Rusi y do Polski wtárgnęli/ o ktorych dowiedziawßy się Kázimierz/ prętko woysko zebrawßy/ do Sędomierskiey ziemie im záßedł/ ále z nimi dla wielkośći bitwy zwieść nieśmiał/ tám Woiewodę Sędomierskiego Woyćiechá zábito/ o czym w Historyey y pod Abdánkiem. ¶ Potym Roku 1 3 4 5. Jan Krol Czeski będąc iuż w lećiech podeßły y ná oczy ślepym/ woynę podniosł przećiwko Polakom/ mowiąc/ że nie vmrze áż się murow Krákowskich ręką swoią dotknie/ wßákoż mu sczęśćie w tym nie służyło / bo sromotnie był odegnan. A to zá spráwą Prándoty Galki Biskupá Krákowskiego z domu Odrowąż / zá co hoynie od Krolá ten Biskup dzięki odniosł. Tegoż Roku w Wislicy ná Seymie Práw popráwił/ y wolnośći Rycerstwu.

Tegoż Roku w Krákowie złodzieie Chwálebną świątość z Monstráncyą vkrádli w Kośćiele v wßystkich Swiętych. A gdy obaczyli że nie byłá złota/ ále miedziána/ do wsi Bawołu ná przedmieśćie/ kthora byłá w mocy Kápituły Krákowskiey/ w błoto ono wßystko zárzućili. Ná onym mieyscu wielka iásność/ potym y wielkie cudá się okázowáły we dnie y w nocy. Co gdy opowiedziano Biskupowi/ á niewiedziano co się działo/ Biskup kazawßy się ludziom trzy dni y Káplanom pośćić / ßedł ná ono mieysce z wielkiem nabożeństwem ze wßystkimi káplany z processyámi. Náleźli one Chwálebną świątość/ á wziąwßy z vczćiwośćią ná to mieysce gdzie ie vkrádziono było/ zánieśli. Ná tymże mieyscu gdzie ie náleziono / Kázimierz drugiego Roku kośćioł záłożyć y zmurowáć kazał/ á potym y Miásto od swoiego nazwiská zmurowáć dał. W tymże Mieśćie Klasztor Zakonnikom Reguły świętego Augustyná/ ktorzy się zową Eremite, fundował przy tym kośćiele. A to się działo Roku 1 3 4 7.

W Roku potym 1 3 4 9. Tenże Krol Kázimierz zebrawßy wielkie woysko/ ćiągnął do Rusi/ tám przez moc pobrał te Zamki y Miástá/ Łucko/ Włádymierz/ Brześćie/ Chełm/ y drugie Wołyńskie/ Bełskie Powiáty opánowawßy/ tym Xiążętom ktorzy mu się dobrowolnie poddawáły/ przy ich własnośćiách zostáwił/ tylko ná przednieyßych Zamkách Stárosty swoie Polaki zostáwił. Ludwiká Węgierskiego po sobie Pánem krolestwu náznáczył/ ktory Mátkę swoię/ á siostrę Kázimierzowę do Polski przysłał / ktorey Polacy przysięgli wierność y posłußeństwo/ y synowi iey. Potym vsiadßy w pokoiu Kázimierz/ zwykłych roskoßy vżywał / o czym w Historyey ßerzey mieć będzieß. ¶ Litwá częstymi naiázdy wrywáiąc się ná gránice Polskie/ Sędomierską ziemię pustoßyli / máiąc z niektorych Polakow przewodniki/ iáko z Ottoná Tárłá z domu Topor/ y Piotrá Psonki z domu Nowiná/ o czym

winá/o czym czytay v Kromerá kśiegi Dziewietnaſte/Liſt 316.

Tátárowie tákże Ziemie Ruſką z drugiey ſtrony z wielkiemi woyſki wtárgnawßy puſtoßyli. Tákiemi wielkiemi ßkodámi porußony Káźimierz/ baczac że Páná Bogá obráźił/poczał żáłowáć z płáczem / á żywotá popráwiwßy pokutowáć / poſłał Albrychtá ábo Woyćiechá Kánclerzá Dobrzyńſkiego do Papieżá Klemenſa ßoſtego o rozgrzeßenie. Kośćiołow wiele námurował/iáko w Sędomierzu/w Wiślicy/ w Szydłowie/ w Stobnicy / w Zagośćiu/w Gárgowie/y indziey/ku czći á ku chwale miłego Bogá.

Roku 1 3 5 3. w Márcu/w Kwietniu/y w Máiu / były wielkie ćiepłá y pogody/ludzie ſie pośpießyli wczás záśiali Járe zbożá / w tym wielkie źimno przypádło/mroz/śnieg ná dwá łokćiá wzwyß ziemie przyodział/ y ták trwał do ßeśći dni / iuż ták ludzie rozumieli/ że one zbożá podroſłe wniwecz ſie obroćić miáły / wßákoż nád nádzieie wßytkich / wielki á obfity vrodzay był/że záledwie przed tym kiedy táki ludzie pámietáli.

Tegoż Roku Mázowße ſie do Polſki przyłaczyło/zá tymi pákty/ktore vczynił Semowit Kſiaże z Krolem Káźimierzem/ áby on wßytko Mázowße trzymał/á nie dziedzicznym Práwem / ále iákoby z łáſki Krolewſkiey iemu powierzonym/y iego hołdownikiem ſie zwáć miał. ⁊c. ⁊c. A to ſie ſie działo w Kálißu roku 1 3 5 5. Szoſtego dniá Stycżniá.

Tegoż roku Káźimierz Polſke bárzo popuſtoßona/cześćia od nieprzyiaćioł/tákże onymi wielkiemi mory/Niemcy oſadził / ktorzy cześćia ſami dobrowolnie ßli/cześćia też zá ſtaránie iego przywabieni byli/ktorym wielkie wolnośći dawał/coć potym Hiſtorya opowie.

Poiał Trzećia żone Káźimierz/Jádwige Henryká Głogowſkiego kśiażećia Corke/w Roku 1 3 5 9. Tegoż roku niepotrzebnie do Wołoch z woyſkiem wtárgnał / z tey przyczyny/ Po śmierći Stepháná Woiewody/ dwá ſynowie iego o Páńſtwo ſpor wiedli/Stephan y Piotr. Piotr ácż był młodßy/wßákoż dla ſpoſobnieyßych obyczáiow/wßyſcy mu wiecey páńſtwá życzyli. A ták on máiac pomoc z Wegier/ziemie opánował.

Stephan z niektorymi Wołochy ſobie życzliwymi do Polſki vßedł/á gdy ſie obiecował záwße być hołdownikiem krole: śnádnie ſobie pomoc vprośił/ zebrał woyſko Káźimierz z Máley Polſki á z Ruśi/poſłał z nimi Stepháná do Wołoch. Piotr baczac nierowne woyſko ſwe przećiwko Polſkiemu/ boiac ſie bitwy zwieść/vmyślił zdrádą ich gromić/ czego dokazał/ iákoć to potym Hiſtorya powie. ¶ Roku tegoż Káźimierz Krol poſłał do Wołoch okupuiac wieźnie/co łátwie otrzymał.

Potym było wielkie powietrze po wßyſtkich wśiách y miáſteczkach/ w ſamym Krákowie vmárło 20 Tyśiecy ludźi/ wßákoż pißą / że wiecey w to powietrze pomárło ludźi zacnych niźli vbogich.

Roku drugiego/kiedy piſano 1 3 6 1. Káźimierz Krol poſłał do Vrbáná Piatego Papieżá/proßac áby w Ruśi we Lwowie Cathedra Metropolica być mogłá/co łátwie otrzymał. A tám naprzod był Chryſtyn naſpierwßem Arcybiſkupem/od Gnieźnieyſkiego poświecony.

W Roku 1 3 6 2. Wielki głod dla nieurodzáiow Polſke vtrapił/ wßákoż zá opátrznośćia Krolewſką nie mogł bárzo ludźi potepić / o czym w Hiſtoryey. ¶ Potym Károlus Ceſarz /Helżbiete Wnuczke Káźimierzowe/Boguſłáwá Kśiażećiá Szczeczińſkiego Corke poymował. A ták onemu weſelu mieyſce złożyli w Krákowie na Zapuſt / ná kthore przyiecháli proßeni od Káźimierzá Krolowie/Lodwig Wegierſki/Zygmunt Gotſki ábo Duńſki/Piotr Cypriyſki / Dunáiem do Wołoch / á tám ſtąd ziemią do Ruśi/áż do Krákowá. Kśiażetá też/ Otto Báworſkie/ Zemowit Mázoweckie/Bolesław Swidnickie brát Bernárdá zmárłego/Włádyſław Opolſkie/y Boguſław z Corką. Potym przyiechał Ceſarz z ochedożnym práwie Ceſarſkiem poczatem/ktoremu oni wßyſcy Krolowie y Kśiażetá z Káźimie-

rzem mile

rzem mile przed Krákow záiecháli. A gdy sie iuż przybliżał Cesarz ku Krákowu/tám mu Pánná z Oycem/y z wielo Pań/ Pánien/ záiecháli/ z wielką vczćiwośćią wprowádzon do Krákowa / á ná prosbe Kázimierzowe záraz sie ná Zamek obroćił/wszytkie dosyć hoynie częstowano.

Odpráwiwszy wesele / á wieczne przymierze miedzy sobą oni Krolowie z Cesarzem vczyniwszy/dał Kázimierz zá posag Wnuczce swey ábo śiestrzenicy Sto tysiecy złotych. ¶ Tegoż czásu w Bytomiey zniszczał kruszec srebrny/gdy mieszczánie zábili dwoch Káplanow/Piotrá Plebana/y Mikołáiá Wikáryego ábo Káznodzieie iego/o czym w Historyey bedzie.

W Roku 1370. Kázimierz w Sedomierskiey ziemi poluiąc / w dzień Národzenia P. Máryey goniąc Jeleniá spadł z koniá / bárzo sie zbił iáko człowiek letni y ćielisty/ták że go záraz febrá popádłá. Potym do Krákowá przywiezion/á co dáley to bárziey chorował / spráwiwszy sie chwálebnymi świątośćiámi żywotá dokonał/rozdał wiele skárbow do Kośćiołow/potym w Krákowie Dniá trzećiego w Kośćiele ná Zamku pochowan/ pánował lat Trzydzieśći y śiedm/miał wieku 60. Szerzey potym Historya spráwy iego y zasługi przećiwko Krolestwu powie.

¶ A tu sie iuż dokończyłá Geneálogia Krolow własnego Narodu Polskiego/ktorzy od Dziewiąći set lat pánowáli Krolestwu temu / z rozmáitym iákoś czytał szczęśćiem y pożytkiem Rzeczypospolitey.

¶ Po śmierci Kázimierzá Krolá/gdy Litwá vsłyszáłá te nowine/záraz wtárgneli do Lubelskiey y do Sedomierskiey ziem / wielkie szkody poczynili/ Kośćioł ś. Troyce ná Łysey Gorze wyłupili. A gdy miedzy inszymi łupy sztukę Krzyżá ś. w złoto opráwioną wźieli/á chćieli z tym wyiecháć zá gránice/ bydło áni ludzie wozu onego z mieyscá ruszyć niemogli/ludzie vmieráli / bydło zdycháło/ kto sie iedno wozu dotknął/ káżdy Pogánin záraz zdechł. A gdy sie dowiedziáłá Litwá przyczyny od iednego Rusiná onego ták wielkiego cudu / záraz on Krzyż z iednym Sláchćicem Chorabalem odesłáli/wolnym go vczyniwszy/nád to dárowáli.

☞ Lodwik ácz záraz wiedźiał o śmierći Wuiá swego/ wszákoż sie w domu zátrzymał/do tąd poki sie nie dowiedział iáko Polacy myśli swe postánowić mieli/ ktorzy w krotkim czáśie złożywszy Syem Posły obráli/á do Wyszagrádá do niego posłáli. Nie bárzo potym był wdzięcznym Pánem Lodwik / dla tego że sie z nimi bez Tłumáczá zmowić nie mogli. Nád to wiele rozdał od Krolestwá/coć potym Historya powie.

Helżbietá Mátká iego potym po odiecháníu iego z Polski przyiecháłá/ młodych ludzi do Rády nádáłá/á męże státeczne z nich zrzućiłá. Były potym rozruchy w Polszcze dziwne/ktorym tu mieyscá do wspomnienia nie mász krotkośći folguiąc. Tenże Lodwik dwoch Biskupow w Ruśi do Arcybiskupá postánowił/zá dozwoleniem Grzegorzá Papieżá Jedennastego.

W roku 1382. Lodwik Krol bacząc sie być bárzo chorym / złożył Syem Polakom we zwoleniu miásteczku w Spiskiey ziemi/ tám im potomká náznáczył/iáko o tym w Historyey. Pánował lat 12. z wielkim vćiskiem R. P. á v Węgrow 41. Żył 56. Był Pan bárzo nabożny.

Złożyli w Sierádzu Syem Pánowie y Rycerstwo do obránia Páná/nie dbáiąc ná prosbe Elektá / kthory ie iuż był bárzo sobie nárușył tym / że Domáratá zrzućić z vrzedu niechćiał/y dla inszych przyczyn. Chćiał prosto do Krákowá iecháć/ále go tám Dobiesław Korożwecki z domu Rożá/Kásztellan Krákowski pusćić niechćiał. A ták sie obroćił do Węgier / iednák mu wszedy wielki dostátek dawano poki w Polszcze był y poki z Polski niewyiechał. O czym w Historyey szerzey mieć będźiesz / ostátek przy opisániu X. Litewskiego.

Księgi Wtore.

O Narodźie

O Narodźie Sláchecktim/ iáko dawno ieſt/ y ſkąd ma początek/ tákże y o Kleynociech / ktore Poſpolicie HERBY zowiemy/ſkąd/dla czego/ y iáko dawny początek máią.

Oczątek Sláchecktiemu ſtanowi Diodorus Syculus w Kśięgách Pierwßych ták opowiáda. ☞ Po ſtworzeniu świátá / gdy ſie ludźi námnożyło / były podźielone Narody / miáłá Godność przodek przed Proſtotą: á ten porządek naprzod wynáleźli Ægiptczykowie/ktorzy mieli dwoch pánow/Izym/y Ozyrym: tych práwie y zá Bogi rozumieli / mieniąc ná nie / że oni świát obchodźili kołem/á wßytkie rzeczy co ná nim ſą porodźić mieli. Potym żeby dwá ſynowie ich/ Anubis y Mácedo/byli ludźmi Rycerſkimi/á ći dla zacnośći Przodkow ſwych/ ſámi będąc Możnymi/ Mężnymi/ á ſnadź y nád nie roſtropnieyßymi / chćieli áby Potomſtwo ich znáczne wiecznie było/ktore ták nácechowáli: Wźiął Anubis zá herb Pſá/á Mácedo Wilká. Przyßło to potym w zwyczay v ludźi onych kráin/że nie tylko Pány ſwe/ y Potomſtwo ich poważáli/ ále y one źwierzętá mieli w wielkiey vczćiwośći/ ktorych ſie znákiem Pánowie ich cechowáli / á práwie ie po zeßćiu ſkoro Pánow ſwych zá Bogi mieli. O czym y Euzebius piße in præparatione Euangelica Lib: 2. Cap: 1. Kiedy w ktorym domu Pies zdechł/ wßyſcy ludźie ktorzy w nim mießkáli/golili wßytko ćiáło ſwe/żáłośnie płácząc/Chlebá áni Winá/y wßytkich inßych rzeczy ktore w domiech do pokármow mieli/nie vżywáli/ále to wniwecz obrácáli.

❡ Tenże hiſtoryk piße/ że zá iego wieku / nád tymi tám Bogi/ ábo Pány pierwßymi Ægiptſkimi / w Nyśie w Arábiy / były napiſy ná grobiech / ktorych opiſuie ſens w te słowá: Naprzod ná ſłupie Ozyridis/

Mihi Pater Saturnus, Deorum omnium vltimus, ſum vero Oziris Rex, qui vniuerſum peragraui orbem, vſq; ad deſertos Indorũ fines, ad eos quoq; profectus ſum qui arcto ſubiacẽt, vſq; ad hiſtri fontes, & iterũ alias quoq; adij vſq; ad Mare Oceanum partes: ſum aũt Saturni filius grandiſsimus, germen ex pulchro & generoſo ortũ, cui non ſemen genus fuit, neq; vllus in orbe eſt ad quem non acceſſerim locus, docens omnes ea quorum inuentor fui.

❡ Ná Słupie ábo ná Kámieniu Izydis wypiſuie tákże tymi słowy/

Ego Izis ſum Ægipti Regina, à Mercurio erudita, quæ ego legibus ſtatui nullus ſoluere poterit: ego ſũ vxor Oziridis, ego ſũ prima frugũ inuentrix, ego ſũ Ori Regis mater, ego ſũ in aſtro canis refulgẽs, mihi Bubaſtia vrbs condita: gaude, gaude Ægipte quæ me nutriſti.

☞ Od tych tedy dwoch Pánow ten hiſtoryk kłádźie początek Sláchecktiemu ſtanowi y znákom Rycerſkim/wßákoż tylko od tego potomſtwá ktore

było nadowćipnieyße do spraw Rycerskich/ y w náukách wyzwolonych nabiegleyße: bo vczone rownáli kápłanom/y z nimi w rowney powadze ie mieli. Te ktorzy się sprawámi Rycerskimi báwili/nie podley poważáli/zlecáli im do obrony R. P. á ná to im Poczty niemále ábo woyská chowáli. Trzeći stan ludźi Pospolitych tym obiemá był posłußny ná káżde roskazánie: á tákowy porządek naprzod od Ægiptczykow początek mieć opowieda/ od ktorych po tym inße narody/Krole ábo Kśiążętá do swoich páństw bráli/iáko naprzod:

¶ PETIS Mnesteußow Oćiec/co o nim pißą/że był w Trogu Mężem znácznym/był Krolem w Athenách.

¶ ERICHTEVS tákże z Ægiptu był wźięt ná Krolestwo do Athen/á to dla tego: Gdy byłá wielka nędzá ná ludźie po wßytkim świećie z głodu/ on záwiozł do Athen wiele zbożá/ chcąc sobie v nich przyiaźń ziednáć/ á w ten czás v nich Interregnum było/oni go zá to záraz Krolem obráli/ o czym chcesz-li ßerzey wiedźieć/czytay pomienionego Historyká.

¶ Rowne świádectwo temu o Slachectwie Kozmográph ieden Anonimos dawa/pißąc w te słowá.

¶ Narod śláchecki/iáko dawno iest/ y skąd ma początek/ rozmáićie to rozni scriptorowie opowiedáią. Powiedáią iedni/żeby się miáło od synow Nojego począć/zá onym przeklectwem Oycowskim/kiedy Chám syná swego przeklął/o to/że się śmiał z iego nieopátrznego leżenia/iáko o tym czytamy in Genesi Cap: 9. Ale to być nie może/ bo ták wiele było v Chámá dobrych y zacnych potomkow/iáko w Semowym y Jáphetowym pokoleniu/co y tu niżey obaczyß/á czytáiąc Biblią świętą snádnie się wßytkiego dowodniey doczytaß.

¶ Drudzy tego chcą/żeby się dopiero záczą ć miáło po zborzeniu oney Wieże Babel/ czásu Heber y Phálek/ á ći pánowáli Anno ab homine condito, 1 7 2 3. gdy się było wiele ludu swowolnego námnożyło. Owa z oney wielkiey rospusty sámi się sobą brzydźili. A thák obráli z pośrzodku śiebie Mężá iednego/mądrego/spráwiedliwego/ktoremu nád sobą zwierzchność zlecáli/ dopuśćiwßy mu tego áby podług myśli swoiey nimi władał/ dobre cnotliwe wywyżßał/á złe nieposłußne aby karał/vbogich bronił. ꝛc. Dáli mu ku temu tę moc/żeby káżdego ktoryby żył podług woley iego/vczynił znácznieyßym nád inße/á tákowy iżby zwan był Nobilis, quasi pro aliis virtute notabilis: o co potym wiele się ich stáráło/zá czym oná grubość ich przyßłá do rządnego postánowienia: bo on Pan ich/ták się im według żądánia rządnym pokazał/że oni ktorzy nie mieli w sobie żadnego dobrego rozsądku/ spokoyniey y vczćiwiey żyć muśieli. A tákowa nagrodá ábo y ozdobá/przychodźiłá/nie tylko zá státeczne żyćie y spokoyne/ ále zá to nawięcey/ gdy się po ktorym pokazáłá iáka znáczna posługá/kiedy przypádła potrzebá ná R. P. że byli vćiśnieni od iákiego nieprzyiaćielá/ dawáli tákie edicta między sobą/ ktoby Oyczyznę wyswobodźił z niewoley/miał być wywyżßon y opátrzon/sam y potomstwo ie°.

¶ Ważyło się ich tedy wiele/żeby nie tylko sámi śiebie/ále też y potomstwo swe/czásy wiecznymi w iákiey zacności zostáwili/pokázowáli wielkie męstwá/ dźiwne fortele ná nieprzyiaćioły wynáydowáli/ zá co opátrzenia y znáki Rycerskie wiecznie trwáłe/ná się y ná potomki swe bráli.

¶ Przychodźili drudzy do Sláchectwá tylko dla wielkich máiętnośći/ czego y wieki náße potwierdzáią: bo nie pátrząiąc godnośći żadney/cnotliwego vrodzenia/áni pobożnego żywotá/iáko ćię widzą ták ćię pißą/ieslis w Axámićie/tos miłośćiwy/á iesli maß pieniędzy wiele/to iuż práwie iáśnie Wielmożny. A tákowych się Pánow wiekow náßych po częśći wziáwiło/ ktorzy żadney zasługi R. P. áni Krolowi Pánu przednieyßemu/ tylko iednemu możnemu z narodu śláchectkiego/wnet go onże sam/choć ná to nie będźie miał żadney wolnośći/vśláchći/y do Herbow Przodkow swoich poczćiwie nábytych/ krwią śláchetną/ y wielkimi vćiskámi/ niewczásy/ k woli iemu vkupionych/ przyymie/y nimi go z potomstwem iego niegodnym vdáruie/y broni go kto go w tym nágáni.

Niektorzy

¶ Niektorzy też przychodzili do Sláchectwá przez Tyrráństwo/á niektorzy zá spráwą miłego Bogá/iáko Dawid/Saul. ec.

¶ HIERONYMVS Osorius Lusitanus, piszac ksiażki de Nobilitate Ciuili, podobne świádectwo pierwszym dawa / ktorego sens iest w te słowa: Onego wieku/kiedy ieszcze ludzie nie máiac żadnego budowánia/po gorách á po lesiech mieszkáli. Tám ieden ábo dwá obráli sie miedzy nimi/ktorzy on lud rozstrzelány miedzy nimi zgromádzili/á z onego grube°/á práwie źwierzecego żywotá ná vczćiwszy wiedli. A to pisze o Orpheuszu / ktory lásy / y źwierzetá/pieknym swym spiewániem do siebie zwabiał. Tákże też o Amphionie powiáda/ále te tám lásy/źwierzetá/y kámienie/on rozumie/lud gruby/sprosny/ktory oni pieknymi głosy/rostropnymi namowámi/do grumády zwiedli.

¶ Tenże pisze o stanie Sláchecktim/zálecáiac gi być wielkiey zacnośći/powiádáiac/ że ći máia wiele przed tymi/ ktorzy świeżo sláchectwá dostawáia/ co z dawná z sláchetnych rodźicow sa porodzeni. ec.

¶ Wiele inszych dawnych Historykow o tym stanie pisza/ że iest z dawná ná świećie/á práwie záraz pretko po stworzeniu świátá / coć sie ná przodku w przemowie do Czytelniká oznaymiło.

O Znákách Rycerskich/ co my wtym wieku Herby zowiemy/iáko dawny początek máia.

VALERIVS Anselmus Ryd,in Catalogo Annorum & Principum ab homine condito spisánym/ dowodzac te° dawnymi Historyki/ iáko Berozem y Moizeszem. Powieda/ że Noe záraz wyszedszy z Korabiá/vżywał ná znák zwierzchnośći Sceptrū ábo Laski Krolewskiey miedzy dwiemá Kluczámi. Ten był zwan od wszytkich / Semen mundi, Pater Principum atq; Deorum. ec.

¶ Ten apud Hispalos naprzod Miástá budowáć poczał/ á dał im imioná Corek swych/Noelá y Noeglá/ á to było po stworzeniu człowieká/ Roku/ 1656.

¶ SEM Syn Noego/ nośił tylko ieden Klucz á Sceptrum, á to dla tego/że iuż był mnieyszey condiciey niżli Oćiec. Te Klucze znáczyły pierwsza religia/ ktora sie po Potopie záczynáła od Noego.

¶ CHAM Syn drugi Noego/ktorego Berozus miánuie Chem/ id est, infamis & impudicus/ nośił Trupia Głowe/ ná niey ptak o czterech nogách źwierzecych ná ksztalt Gryffá/tylko że rogi podobne nosowi iego / ták Szátáná niektorzy maluia. To mu dla tego nádano/ że znowu był zárobił ná śmierć y ná grzech/dla przeklectwá Oycowskiego. ec.

¶ ISIM y OSIRIM od Chámá / ten Historyk kłádźie / á opowieda przy Osiridźie te insignia : Iáko naprzod/ Psá y Wilká/á do tego Lemiesz/ábo Zelázá pługne.

¶ ISIS záſie vżywáłá Lwá y Smoká/ w ręku trzy Kłoſy/ á to dla tego tym przypiſuie/ że ie opowiedano wynaleſcámi ſpráwowánia Rol/ ábo źiemie/ y pożytkow z niey. etc.

¶ LIBIVS philiſtyńſkie y Kápádockie Kſiąże / noſił Lwią Głowę/ Koło w niey. Piſze o nim/ że był Hetmánem Ozyridis/ á Oćiec iego był Meſeráim. Moiſes, Beroſus, teſtes.

¶ LIDO, Kápádockie y philiſtyńſkie Kſiąże / noſił zá Herb Lwá wſpiętego / iákoby chcącego nieprzyiaćielá iákiego gromić.

¶ CASLEVS potym / tychże páńſtw pomienionych/ pan ábo Kſiąże/ noſił Herb tákim kſztałtem.

¶ PETREVS Kápádockie y philiſtyńſkie Kśiąże/ noſił tháktże Herb ábo Znák tákiem kſztałtem iáko Ogon ptáſzy.

¶ NEPTVNVS: Ktorego zwáli wynáleſcą Wałk ná Morzu/ ſkąd nazwiſko mu przydáli potym / Deus & Imperator Maris. Noſił Korab z Zaglámi / tegoż y Syn iego Kśiąże Włoſkie/ imieniem Leſtrigon/ w páńſtwie ſwoim żyiąc/ vżywał.

¶ HISPALVS Libij Herculis Succeſſor/ noſił Herby tákim kſztałtem/ to o nim powiedáią / żeby naprzod Zamki z mocnymi Wieżámi począł budowáć. Fuit nonus Rex Hiſpaniæ, regnauit decem & ſeptem annis: Teſte Beroſo.

¶ THVBAL Tegoż Herbu vżywał/ ktory in Bethica Hiſzpáńſkie Kśięſtwo przez moc opánowawſzy/ Miáſto Thubál/ od imienia ſwego zbudował.

¶ ALCEVS Tuſcorum REX, Noſił Murzynowę Głowę w Koronie/ á to dla tego/ że był ſam ręką ſwą Królá zábił tey tám źiemie.

¶ MOSCVS Moſcorum, Aſiæ & Europæ Dux, Tegoż Herbu vżywał.

¶ COMERVS GALVS, Napierwszy Krol Włoski/ ktory ludowi swemu od swego imienia názwánemu/ pismo y práwá wydał/nosił Orłá Czarnego. Tegoż był Syn Ascanius, od ktorego ludzie w dzierżáwie iego byli názwáni Ascani, tegoż Kleynotu vżywał.

¶ TARSVS Ciliciæ Princeps in minori Asia, nosił puł Gryffá z Wężowym Ogonem/ná kształt Smoká.
¶ TIRAM, Tyri & Traciæ Princeps, Tegoż Herbu vżywał.

¶ SAMOTES Primus Galorum Rex, Nosił zá Herb Trzy Żáby/ tegoż y drudzy Krolowie po nim vżywáli/ áż do Kámilusá/ ktory Trzy Lelie/ y Orłá ze dwiemá głowámi zá Herb nosił.
¶ O tym piszą/ że był Diis Sapientissimus. Ten Roku/ 1 4 3. po Potopie/pánuiąc Galis Samoteis, áż do zburzenia Troie/przez 9 8 2. lećie/ Krolámi Potomstwo swe zostáwił/iáko naprzod: ¶ MAGVM, Tectorum inuentorem, od ktorego Magium & Nouiomagum Miástá zbudowáne.
¶ SARONEM, ktory Octo publica Literarum gimnasia instituit.
¶ DRIVM, Drugidum Sapientum & Auguriorum Doctorem.
¶ BARDVM, Musicæ & Carminum auctorem.
¶ LONGVM, Bardum iuniorem, Lucum, Celtam, Galatem, Lugdũ, Belgium, Allobrogen, Rhomum, Paridem, Lemannum, Galathem iuniorem, Namnem, Rhemum. A po zburzeniu Troiey/Roku szostego/obran á Celstis, to iest/ od Fráncuzow/ FRANCVS Hektorow Syn.

☞ Bábilońscy Cesárzowie nośili ná Chorągwiách Gołebiá/iáko naprzod Belus/tákże go y ná Menicy bić kazał/ ten był Wtorym Cesárzem po Nimbrocie.
¶ PHVLBELECHVS Cesarz/ ibidem/ tenże znák nośił.
¶ ALEXANDER Wielki/ći y ínszy po nim/nośili Gołebiá. Eusebius y Apianus testes.

¶ ION pierwszy Krol Grecki/od ktorego Morze/ y Ludźie są názwáni/ nosił zá Herb Lwá.
¶ MAGOGVS Cælisiriæ Dux, Tegoż Kleynotu vżywał.
¶ MEDVS Medorum Rex, tylko Lwią Głowę nosił/ ták iáko Libius Kápádockie y Philistińskie Kśiożę.

¶ TVISCHOS Gigas, Anno Nini 4. Ktory Sarmatis atq; Germanis práwá nádał/ ten od tych Narodow po tym w pułtoru stu lat po śmierći/był miedzy Bogi liczon/ od iegoż potomstwá Krolowie w Niemcech początek mieli.
Ten zbudował Miástá známienite/ Tuischom/ y Tuischburgom. Nosił zá Herb Trzy Lwy/ieden nád drugim.
¶ BRENVS Fráncuski tegoż Herbu vżywał.

¶ SCITA Priscus, Syn stárszy Aráxe/od ktorego powieda ten Scriptor te narody/iáko naprzod: Alani, Hunni, Gotti, Bulgari, Slavvi, Turci, Tartari: Moses, Berosus testes. Nosił zá Herb puł Miesiacá/á w nim Głowá.

¶ AMASONES Nosiły zá Herb Skorpioná.

☞ W Zydowskim Narodźie opowieda wiele Krolow/ Sedźiow/ ktorzy tákże vżywáli Znakow Ryćerskich/ iáko naprzod/

¶ ABRAM vżywał Báránká/ od onego cźásu kiedy mu go był podał Anyoł ná Ofiárę miásto Syná. O cźym świadcźy Iozephus.

¶ HIEROBOAM pierwszy Sedźia nosił zá Herb Trabe.

IOVINIANVS Cźterdźiesty y pierwszy Cesarz Rzymski/też Trabe nosił.

¶ ABNER SEMEI Szosty Sedźia Zydowski/nosił zá Herb Lwá. O cźym świádcźy Iozephus.

¶ ARIVS Szosty Cesarz Bábiloński nosił Orłá Czárnego o dwu głowách.

ROMVLVS pierwszy Rzymski Krol/ tegoż Kleynotu vżywał.

POMPEIVS tákże Rzymski tegoż.

OCTAVIANVS AVGVSTVS tegoż.

MAXIMVS Dwudźiesty piaty Cesarz/ tegoż.

IVSTINVS SENIOR 54. Cesarz/ ibidem, tegoż.

IVSTINIANVS tegoż.

CAROLVS MAGNVS/ y wszyscy inszy/áż po dźiśieyszy wiek Cesárzowie. Plinius pisze/iż to dla tego oni Pánowie cźynili/że ten Ptak omnibus auibus metuens sit ac formidabilis, quasicq (vt vulgo fertur) pro rege habeatur. &c.

¶ IVDAS MACHABEVS, y inszy po nim/nosili Orłá Czarnego.

¶ ARBACES Medski Krol/nosił puł Miesiącá gołego/ thák iáko go Turcy w tym wieku ná Chorągwiach vżywáią.

¶ MVHAMAD Sárácenskie Kśiąże tegoż vżywał.

¶ DARIVS Krol Perski/on ktory był zábit od Cerusá/ nosił ná Chorągwi Orłá Białego/ á miásto Sceptrum Bicż wręku. Tego Grekowie Astyagiem zową.

¶ ATILLA Nosił Orłá/ tymże ksztaltem y Bicż/ był też zwan od Chrześcian Bicżem Bożym.

☞ Wiele Ludźi Zacnych/ktorzy Znákow Rycerskich ante Iesum natum vżywáli/co ná swych mieyscách w tych tu kśięgách obácżyß/ iáko przy Herbie Páprona/alias Gośká/przy Rybách/przy Kotách/Kurách/ y inßych źwierzętách krotko/ álec sie prawdźiwie okaże ná ostátek mieysce/ gdźie ßerzey o tym czytáć maß/ naydźieß.

¶ Longobárdiyscy Krolowie/nośili Wężá on Dźiećię pożyra. Tegoż Kleynotu byłá BONA Krolowa Polska/ Zygmuntá pierwßego żoná/Kśiążećiá Phorcya Medyolánskiego Corká/Mátká dźiśieyßey Krolowey Polskiey Anny/ Stephaná Pierwßego żony/o ktorey niżey ßerzey czytáć będźieß.

☞ A iżeś tu czytał/ że oni dawni Mężowie/ Mądrzy y Mężni/ Herby ábo Znáki Rycerskie nośili/ tedyć też y ći ktorzy tu byli záßli/ ßukáiąc tylko dobrey sławy/ dla ktorey Sláwaki názwáni/ tego nie zániechali: chcąc inße Narody Męstwem celowáć/ czego y dokazáli. Bo w ták ßyrokich wroćiech nieprzyiaćielskich mießkáiąc/ wcále wßytkie Páństwá z dawná ogránicżone trzymáią/ oprocż tych/ ktore dźielnicámi od Kśiążęcych Potomkow/ Práwy przyrodzonymi oderwáne są/ y były.

¶ A ieśliż Męstwem inße przewyżßyć chćieli/tedyć pewnie w káżdey spráwie y Zacnośći nie podleyßymi być myślili/ y tę pámięć po sobie Potomstwu zá naywiętße skárby zostáwili. A gdyż oni fortelom swym/ wynálazkom/ ábo y Mężnym siłam podobne Znáki tákże Herby czynili/ y tym sie zdobili/ tedyć y ći tego Mężowie Slawni nie omießkáli/ czego dosyć znácżne podobieństwá mamy/ ktorych sie tu y w tych Kśięgách nápátrzyß.

¶ Ale żebym ći o tym dał świádectwo dowodne/ Vmyśliłem z Państw Krolestwá tego Fámilie przednieyße/ te ktore znáć mogę/ krotko káżdą zosobná pod ich Piątny ábo Herby wspomnieć/ zasługi znácżne Przodkow y Potomstwá ich/ od zácżęćia Wiáry Chrześćiáńskiey/ áż do wieku swego okázáć. Ná com wiele Klaßtornych/ y inßych Kośćiołow/ przez nie od ßeśći set lat fundowánych/ listow przeyźrzał. Wielem Historiy z niektorych Konwentow od vcżonych Zakonnikow nápisánych/ przecżytał/ dla tego/ ábym Oycżyznę miłą/ z Syny iey/ ták w dobrych spráwách znácżnie inßym narodom okazał. Acż tylko ięzykiem swym Polskim/ do czego mi wßyscy Stárßy ábo Przełożeni Kośćiołow wßelákich/ chętliwie pomagáli/ y to/ zá co im słußnie káżda Fámilia zosobná powinna być może/ pokazáli: gdyż żaden nád nie dawnieyßych Listow/ y Pismá/ o Przodkách swych/ mieć nie może/ co y sam czytáiąc te Kśięgi/ dostátecżnie obacżyß.

Naprzod tedy czytáć maß o Toporze/ktory dla dawnośći/ od wßytkich Hiſtorykow/ ma Nazwiſko/Stárza.

☞ To nam y Proclamatiæ,ktore dla przygod przy zákłádániu Wśi/ ábo y Miáſteczek zoſtáwiły/ opowiedáią. A chociaż y drugie od kilku ſet lat zopieki tey Fámiliey wyßły / tedy ſię iednák tá pámiątká czáſu gwałtow iákich okázuie/gdy ſię zwoływáią do grumády : Stárza/ſtárza / ábo ſtáry koń woláią/ ácż to niektorzy Opáći w drugich zodmieniáli/ obawiáiąc ſię z Potomſtwem trudnośći iákich.

¶ Piße Jan Długoß Hiſtoryk / z Domu Wieniáwá/ Kánonik Krákowſki o tym Herbie/że go Przodkowie vżywáli Białego Toporá w polu czerwonym/ á mowi/ bywáli vporni/ wßákoż z wymowy á z dowćipow /ſławni z dawná bywáli.

¶ piſáłemći w Pierwßych Kśięgách/ktorem názwał Gniazdem Cnoty/ Fábułę miedzy ludźmi poſpolitą/ o początku Herbu tego / iákoby z tąd miał mieć nádánie: Gdy będąc Młynárzem Przodek/Kśiążę ábo Páná ſwego czeſtował.&c. Ale przypátrzywßy ſię wielkiey możnośći Przodkow / od czáſow dawnych/ießcże zá Pogáńſkich Monárchow/trudno ią mam przyiąć zá prawdziwą/co y ſam czytáiąc te Kśięgi zrozumieß.

¶ Ale też to chcą mieć niektorzy/ y dowodzą tego / że dwie Fámilie ſą w tym Cechu ábo Herbie/ Jedná ktora nośi Topor biały w Polu Czerwonym/ á to własni Stárzánowie / temu żaden początku dowieść áni powiedźieć nie może prawdźiwie/dla dawnośći iego.

¶ Drugie zową Rolkámi/ á ći noßą w roznych polách Topor/ w żołtym y w błękitnym.&c. Wßákoż ia te przednieyße Fámilie / dowodnie z rozdziałow ſtárodawnych náyduię właſnymi Strażonámi / á o tych Klaßtorne piſmá dawne/ y Káthálogi/ dowodnie powiedáią / że ießcże z Lechem w te tu kráie záßły/ do czego wielkie podobieńſtwo / z wielkiey á dawney Możnośći Przodkow /obaczyß. A oglądawßy właſność y ozdobę Herbu/czytáć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich / ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y o nim wiedzieć mogę.

☞ Zálecáiąc Sieciechá Hiſtorik Anonimos z ßczodrobliwośći wielkiey/ ná ten czás gdy Klaßtor Sieciechowſki fundował/ wſpomina go być z możney Fámiliey/od záczęćia kroleſtwá tego/ á żeby práwie miał iść ex Lumbis iednego z onych Dwunaśćie Woiewod/ktorzy ſámi Kroleſtwem po zeßćiu Potomſtwá Lechowego rządźili/y miánuie go/Magnus Comes.

¶ Potym iáko niżey czytáć będźieß Fundus iego / potwierdzony od Kázimierzá Wielkiego/tákże go pomienią/ y inße liſty/ ná ktorych ſą dániny ich/ ten im Tytuł dáią/ Magni Comites.

¶ Ten pomieniony Anonimos piße o nim te słowá: Magnus autem Comes Setheus, ex antiquiſsima Familia Strazonum,quorum Primarius fuit eiuſdem nominis, in numero Duo=

mero Duodecim Palatinorum, post decessum stirpis Lechi Monarchæ, donauit Monasterio Sieciechouień fundum, in quo claustrum resſidet, & alias villas adiaceń, ornamenta quædam præcioſa in auro. &c. Anno, 999.

¶ Ná inßych Liśćiech iáko niżey czytáć będźieß/ ßło to imię Strażon miedzy nimi przez czás długi w tey Fámiliey. O czym diſputuie Hiſtoryk/ ieſliż ſą Strażoni/ ábo Stárzomi od Herbu / gdyż przed tym od Herbow cognomina miewáli/ czego y náß wiek zásiągł/ y niżey o tym wiele czytáć będźieß.

☞ WALCERA Hrábię z Tyńcá wſpominá Hiſtorye: iáko Andreas de Zarnow/ wßákoż dowodniey Anonimos/ To ieſt Hiſtoryk/ kthory Kronikę Polſką/ Láćińſkim ięzykiem piſáną/ krom podpiſu imieniá ſwego/ zoſtáwił. ꝛc. Dla tego/ że był vniosł Krolewnę Fráncuſką imieniem Heligundę/ tym ſpoſobem: Służąc ábo śię báwiąc w poſtronnych kráinách / dla przeyrzenia ſpraw Rycerſkich/ będąc Mężem vrodźiwym y roſtropnym / przypátrował śię ná Dworze Krolá Fráncuſkiego Porządkowi. Tám będąc/ okázował śię znácznÿ/ y w káżdey potrzebie nád ine Rycerſtwo fortunnieyßÿ/ ták/ że go ono ßczęśćie Wielkiey Sławy człowiekiem rozniosło. Ná tegoż Krolá dworze/ było kśiążę/ ktore on Krolewicem Niemieckim miánuie/ imieniem Arinaldus/ ktory śię ſtárał o onę Krolewnę / ále go ſámá Pánná wzgárdzáłá. Wálcerus przed nim miał v niey wielką łáſkę / co bacząc/ zábáwił śię ſłużbą Krolá Oycá iey/ ktory mu záraz dáć kazał Vrząd v ſtołu/ ieſliż Podczáſtwo/ ábo miſſę ſtáwiáć/ tego nie miánuie. Tám mu śię oná Pánná pilnie przypátruiąc/ wielką chęć y vprzeymość ſerdeczną k niemu przyłożyłá. Co on iáwnie znáiąc/ chcąc ią ießcze więcey do miłośći przećiwko ſobie przyćiągnąć/ ßedł w nocy pod pokoie iey/ ſpiewał y grał ná Lutniey iáko mogł napiękniey. Co vſłyßawßy Heligundá/ złożká wſtawßy/ ßłá do okná/ ſłucháłá ták długo/ poki Wálcerus nieodßedł/ wßákoż ktoby to był táki/ nie wiedźiáłá. A Wálcerus zrázu niechćiał śię iey w tym obiáwiáć / owßeyki ießcze ſtroże przenáiał áby tego nikomu nieobiáwiáli. A gdy to drugiey y trzećiey nocy vczynił / Pánnę onę do tego zniewolił/ że go bezmiernie miłowáłá/ poſłáłá ſobie po ſtraż/ á ktoby to v niey pod pokoiem grał/ pytáłá: Powiedźieli: Niewiemy/ áni znamy/ bo ták nieznácznie twarz nákrywßy chodźił. Ale Pánná chćiáłá koniecznie wiedźieć od nich ktoby to był táki. W czym gdy ſtroże byli vporni / oná ich do więźienia wſádźić kazáłá/ y ná gárdle káráć chćiáłá. Potym z boiáźni wyználi á wydáli Wálcerá/ ktory śię o to ná nię nie fráſował. Heligundá iuż z myſlą rozdwoioná byłá/ niewiedząc kogo miáłá więcey miłowáć/ ieſli Wálcerá ktorego oſobę znáłá/ ieſliż onego ktorego tylko głos ſłyßáłá / á coby zacż był nie wiedząc. A dowiedźiawßy śię/ iż to iuż on był ktorego w myśli ſerdeczney miáłá / poczęłá go dopiero zápálicżliwiey miłowáć/ á potym do śiebie ná pokoy wzywáć. A gdy onych rozmow przez kilká czáſow z ſobą vżywáli/ vmyśliłá z nim potáiemnie ziecháć. Czego Niemiec poſtrzegł / iednák miłuiąc onę Pánnę bezmiernie/ nie wydał iey y Wálcerá w tych ſpráwách/ á to wiedząc/ że przez iego páńſtwo iecháć mieli/ był tego pewien/ że Heligundy mogł łátwie doſtáć/ á vćießywßy śię w miłośći/ onę niechęć iey przećiwko ſobie oddáć. A ták naprzod iáchał do domu/ zákazał ná przewoźie/ áby mu przewoźnicy znáć dawáli/ kiedyby kto z Pánną od Fráncyey iechał/ ktemu áby go dłużey zábáwili/ roſkazał/ áby od tákiego nie bráli mniey zá przewoz / iedno grzywnę złotá/ rozumieiąc to o Wálcerze/ żeby śię z nimi miał o ták nieprzyſtoyny przewoz tárgowáć. Wálcerus vpátrzywßy czás/ ziechał z Pánną do Polſki. A gdy ná Rzece Rhenie przewoźić śię miał w páńſtwie Krolewicá onego/ ſfukiem Przewoźnikom roſkazał áby go co prędzey woźili. Ktorzy z przeleknienia zápomnieli roſkazánia Páná ſwoiego/ wßákoż tego nie zápomnieli co zá przewoz wźiąć mieli.

Wálcerus dawszy im to co mu zácenili/ precz iáchał. Oni dopiero wspomniawszy/ znáć dáli o nim Pánu swemu. Krolewic będąc żáłosny dla despektu y dla miłości ná sercu nieuspokoioney / puścił się po nim prętko sam / vffáiąc szczęściu/ że go miał przemodz. A gdy go z dáleká záyźrzał/ wołał nań: Stoy zdrayco / przewozus nie zápłácił/ y Krolewską Corkę vkradł. Ná co mu Wálcerus obróciwszy się odpowiedział: Zle mowisz / Przewozem zápłácił/ á Krolewska Corká sámá zemną dobrowolnie iedźie. Potym się ziechawszy/ rzekli sobie o Pánnę zsobą czynić/ á ktoryby ktorego zábił/ miał wszytkie rzeczy przespiecznie pobráć/ y dobrowolnie precz iácháć. W tym ácz Krolewicowi zbytnia miłość sercá dodawáłá/ wszákoż go Wálcerus zábił. Przyiechał potym ná Zamek swoy Tyniec. Tám pomieszkawszy/ o wielkie krzywdy skárżyli mu się poddáni ná Wislimierá Opiekuná máietności iego. A tego Wislimierá opowiádá Xiążęciem Wislickim/ z narodu ieszcze Popielowego / ten był w niebytności Wálcerowey wielkim zdzierca poddánych iego. O co z nim naprzod Wálcerus łáskáwie mowił/ á potym gdy się im y iemu vspráwiedliwić niechćiał/ on go pogimawszy przywiosł ná Tyniec / y do wieże wsádził. Sam potym k woli Krolowi ábo Monársze ná służbę Zołnierską iáchał / zostáwiwszy Heligundę ná Tyńcu/ ktora byłá bárzo żáłosna z odiechánia iego. Wszákoż gdy w wielkim dostátku chwilę byłá bez Wálcerá/ poczęłá się przed pánną swoią vskárżáć/ mowiąc: Zem ia áni Dźiewká/ áni Wdowá. etc. Pánná oná żáłuiąc pániey/ powiedźiáłá iey: Ze tu iest wieźień vrodźiwy/ będźiemyć go ná noc wypuszczáć do krotochwile/ á ná dźień go będźiem do wieźienia sádzáć/ ták/ że tego żaden nie postrzeże. Owa námowiwszy się to vczyniły / stroże co go strzegli przenáiawszy. Heligundá obaczywszy Wislimierá męzá vrodźiwe°/ niechćiáłá go więcey dáć do wieźienia/ owszeyki dowiedźiawszy się co zacz był / ziecháłá z nim ná Wislice. W tym przyiechał Wálcerus/ pytał/ czemu Heligundá przećiw iemu nie wyszłá / iáko to zwykłá czynić: Powiedźieli słudzy/ że iey niemász. Dowiedźiawszy się wszytkiey spráwy/ iáchał do Wislice/ zástał tylko sámę Heligundę/ á Wislimir w łowy był záiáchał. Vpádłá mu v nog/ prosząc łáski y miłosierdźia / á prosząc áby się schronił do komory iego / y sługom się tháktże schronić kazał/ á oná mu go wydáć obiecáłá/ áby się nád nim pomśćił krzywdy swoiey. A gdy on ták vczynił/ Wislimier przyiechał/ oná wybieżawszy powiedźiáłá mu o Wálcerze kędy go skryłá: On go zá tym z sługámi nábieżawszy/ pogimał/ y wsádził do wieźienia/ potym nań włożył okowy iákie rozumiał naćięższe/ k temu ieszcze do muru przykowáć dał: A nie rozumieiąc sobie wiernieyszego stroża y przyiáćielá do tego/ śiestrze swoiey rodzoney oddał klucze od niego/ coby z wiádomośćią iey tylko w oney komorze ták go w pećie ná potrzebę wypuszczano. W czym oná Pánná przez kilká czásow wiárę Brátu swoiemu strzymáłá státecznie. Potym vlitowawszy się Wálcerá/ zmowę z nim táiemnie vczyniłá/ iesliby ią chćiał sobie wźiąć zá żonę/ rzekłá go z wieźienia wypuśćić/ á byłá tá Pánná Ryngá ták żadna/ że iey żaden człowiek rowny iey w zacności/ niechćiał do stanu Małżeńskie°. Co Wálcerus vczynił/ chcąc być wolen z wiecznego á okrutnego wieźienia: bo śiedźiał ná żeleźie ná ksztalt Wołu vczynionym/ á ieszcze do tego w okowách. A gdy iuż tę zmowę zsobą mieli/ Pánná Ryngá wolnym go vczyniłá/ y mieczá dodáłá/ wszákoż on śiedźiał ná onym żeleźie czásu czekáiąc iákoby niewolny. A gdy Wislimier z Heligundą/ według zwyczáiu/ szli się przelegáć/ rzekł do nich Wálcerus: Kiedybym ia też teraz nád wámi pomśćił się krzywdy swoiey. Poczęłá sobą Heligundá trwożyć/ ále Wislimier ią vpominał/ á rzekł do Wálcerá: Iużći odpuszczę chociá mię y zábijesz/ á to dla tego mowił/ że vffał wierności śiostry swoiey.

¶ Dla więtszego żalu Wálcerowego/ vczynił mu był z onego sklepu iego okno do pokoiu swego / że ná czás káżdy ná nie pátrzał kiedy z sobą żártowáli. A gdy po onych rozmowách Wislimier z Heligundą ták się zábáwili przespiecznie/ że Wálcerus czás miał do pomszczenia krzywdy/ skoczył prętko z onego

Wołu/

Woku/przypadßy oboie Mieczem ku ziemi ná łożu przebił/ potym ſam wolno z Ryngo ná Tyniec wiáchał/ wßytkie ſkárby pobrawßy/ co oná Pánna ták ſpáwowáłá/ że ſłudzy Wiſlimierowi tego nie poſtrzegli iże Pan ich zábit/ áż ná Tyniec odwieźli one wßytkie rzeczy/ á Wálcerá chodząc wolnego oglądáli.

¶ Tey Heligundy ciáło tám w Wiſlicy ſchowano/y twarz na kámieniu wyćioſano/ktora byłá w Roku/ 1 2 4 2. ná Zamku/ czego potwierdza Andreas de Zarnow. Ale ten pomieniony Hiſtoryk/Wálcerá dowodnie opowiáda z Domu Toporow/ iákoż tego potwierdzáią pewne znáki/ że Tyniec ze wßytką Włośćią był tey Fámiliey Toporow: Bo tám gdy ná gwałt wołáią we wśiách ſtárodawnych Tyńcowi należących/tedy krzyczą: Stárza/ſtárza/ ábo ſtáry koń/ſtáry koń/á te Fámilie obie z wieká dawnego/iedney ſą dzielnice/o czym niżey czytáć będźieß.

¶ Potym iáko Tyniec przyßedł w ręce Monárchom/o tym nie máß nic dowodnego/tylko przy Káźimierzá tego żywoćie/ktory go nádał ná Jáłmużnę/ tego dokłáda tymi słowy: Jż Krol Káźimierz nie rozumiał być ſtołowi ſwemu przyſtoyney prowiſiey z tych dochodow Tynieckich/ choćiaż bliſko przyległy były Zamkowi Krákowſkiemu/á to dla tego/że były odięte Fámiliey Stárzánow Hrábi iednemu/ále dla czego/tego nie dołożył.

¶ Saulá Zbylutá z Lukni Hrábię/wſpomina Przywiley Klaßtorny ießcże zá Mieczyſłáwá Napierwßego Monárchy Chrześćiáńſkiego/w Roku/966. Jż był præſens przy fundáciey Klaßtorá Trzemeßeńſkiego/ á iż Comites de Lukná byli Fámiliey Toporow/ tegoć niżey dowiodę Liſtem Klaßtorá Wągrowieckiego/ktory oni nádáli/y známienićie vbogáćili/o czym będźie niżey.

¶ STRAZON,Comes Magnus de Pánigrodz/ná Przywilegiách Klaßtornych ná wielu mieyſcách ieſt pomieniony/ przy potwierdzániu Praw ábo Wolnośći ich/ v ktorych widźiałem pieczęći dawne z podpiſy Hrábiow. Tá Fámilia vżywáłá Koniá/ná nim Mąż we zbroi/ w ręku Buławę/ á pod nogámi v koniá Topor/á ná drugich w tyle.

¶ PETROSLAVS Comes Magnus Filius Strazonis,ktory tákże bywał præſens przy fundowániu Klaßtorow.

¶ Ten Klaßtorowi Trzemeßeńſkiemu nádał Wieś Jánußowo. A iż Comites de Pánigrodz tey Fámiliey/tegoć dowiodę Przywileiem Klaßtorá Wągrowieckiego niżey.

¶ Sieciechá Woiewodę Krákowſkiego wſpomináią Hiſtorye/ iáko Długoß/Miechowitá/Wapowſki/Kromer/y inßy/ że w Roku/ 9 9 9. Zá pánowánia Bolesłáwá Chábrego/ będąc Krákowſkim Woiewodą/ y Hetmánem Koronnym/był wielkim miłośnikiem Sławy dobrey y R. P. A iżbym ći tego dowiodł że był tey Fámiliey/naprzod tymi Hiſtoryki/ á potym fundußem Klaßtoru Sieciechowſkie°/ ktory potwierdzáiąc Krol Kaźimierz Wielki/w Roku 1 3 5 2. w Krákowie/wſpomina Sieciechá w te słowá/ wyliczáiąc Wśi ktore nádał tám temu Klaßtorowi: A Comite Magno Sytheo, ipſius Clauſtri Fundatore, á quo & nomen accepit, Sythus loci: hæ Villæ ſunt traditæ: Naprzod/Locus Abbaciæ cum foro, Podolßány/Mozolice/Brzeście/Pſáry/Siedlce/Oſtrow máły/Oſtrow wielki/Rembiertow/Kobylány/ y inße dwie/zá ktore przefrymárczyli Janikow. Ten Klaßtor był zbudowan po onym zwyćięſtwie Ruſkim/ od Bolesłáwá Chábrego/ná gruncie Sieciechowym/o czym wßytkie Hiſtorye.

¶ COMES LACZA Ibidem de Sieciechow/do tegoż Klaßtoru nádał te Wśi/iáko to fundus opowieda: Naprzod/Láczna/Stpice/Skulás/ Goſtwiß/Nadryb/Jáſtkow/Dąbrowę/Nasiłow/Opáckowice/drugi Jáſtkow/y trzeci Jáſtkow/Łęczna y Złotniki pod Krákowem/ Anno vt ſupra.

¶ MARTINVS COMES, Synowiec Sieciechow/ nádał temuż Klaßrorowi przyległą wieś Cißyce/ iáko to fundus opowiáda/co y Miechowita wſpomina w Kśięgách Wtorych.

¶ PETRVS Petroslai Comitis Filius de Pánigrod / nádał do tegoż Klasztorá wszytkie máietności swe ktore miał w Xiestwie Mázoweckim/ iáko naprzod: Ráiec/Postonice/Száwłowice/Gárno/Czyszyce/Brzeżnice/Slizyn/ Swiećice/Opátkowice/Szátkow v Rádomiá/Rázony/Orzechow/Boguchwałowo/ czego stárodawne znáki potwierdzáią/ że nie od inszych/ tylko od tych Toporow ten tam Klasztor iest fundowan/od Bolesłáwá Królá zbudowan/ apparati nádan. etc. Temuż Klasztorowi te wolności ná tych wszytkich wsiách wyższey pomienionych są nádáne / iáko opowiedáią Przywileie Klasztorne/Regalibus Sigillis munite, ktorych iest sens w te słowá:

Eximentes ipsos ab omni seruitio, iudicio, & obedientia, Palatinorũ, Castellanorum, & omnium officialium, ita, vt nec citentur nec citati cõpareant: & si per violentiam comparerent, minimè respondere teneantur, nec se pignorare permitteant nostra auctoritate, immo licitum sit eis vim vi repellere & remouere: Sententiæ verò si quæ latæ fuerint contra eos, cassè & irritè habeantur & inanes, nec aliquo tempore cõualescant. Si quę verò exactiones vel solutiones per nos ponentur in teritorio nostro, sicut est porádlnè, vel aliæ qualescunquæ, Domino Abbati & Fratribus eius in Villis proprijs percipere concedimus, in subsidium perpetuũ, & donamus. Habeant etiam perpetuam potestatem venandi Apros, Onagros, Ceruos, & alias bestias, & feras, in Castellania Siecziechouieñ, & villis ipsorũ omnibus, nec non Castores: Vacca quæ Ducatui singulis annis pertinebat in villis prænominatis, in perpetuũ relaxamus. Cmetones verò, si se vvlnerauerint, & occiderint, per Abbatem & Iudicem ipsius iudicentur, & condemnentur, & condemnati recipiantur. Et si ad præsentiam nostram citabuntur, non cõparebunt, nisi per literam nostram, nostro sygillo consignatam. Villas & Tabernas, locent iurè qualicunq; volũt, pro suæ libitò volũtatis. Si super Priuilegiũ præsente, vel aliquo articulo inuidus omnis mouerit litem, Priuilegium non ostendatur, nisi coram nobis in publico colloquio exhiberi teneatur, vt aũt nostrę eleemosinæ statutum maneat iuuiolatum: Ipsum sygilli annexione dignum duximus roborandum. A to się działo Roku pomienionego/ 999.

¶ Stepháná Arcybiskupá Gnieźnieńskiego wspomináią Historye y Kátálog/ że był wzięt po Bosućie z domu Wieniawá / ná ktory żył lat dwádzieśćiá y rok/ y dwá Miesiącá/ siodme° dniá Márcá vmárł/ w Gnieźnie pochowan/ przez Leoná Osmego tego imienia Papieżá/ był potwierdzon. O tym świádczy Káthálog/ że był w piśmie vczonym/ á pilnym w vrzędzie swoim tego/ iákoby był wiárę Pogáńską wyniszczył / ktorey było iesżcze wiele możnych Hrábiow/ Pánow/ y Slachty/ nie opuściło/ chwaląc báłwany rozmáite. Ten ieździł do Rzymu od Królá Káźimierzá w poselstwie/ żądáiąc spráwiedliwośći ná Járomirá Xiążę Czeskie/ o wyłupienie Kośćiołá Gnieźnieńskiego.

¶ Tenże Koronował tego Królá Káźimierzá Mnichá y Syná iego Bolesłáwá śmiáłego/ o czym świádczą wszytkie Kroniki. Vmárł Roku 1050. Dniá siodmego Márcá/ w Gnieźnie pochowan/ po nim obran Piotr z domu Brogow.

O tymże

¶ O tymże Stephánie piſał Ianicius Poeta Laureatus wierßę w te słowá:

Fatidicos Stephanus patrio Pytonas ab orbe
Depulit: antiqui priſcaq; feſta Iouis.
Tunc perijt Phæbe, perijt cum Caſtore Pollux,
Reliquiæ veteris, numina vana, mali.

¶ Lámpertá Wtorego/ tego nazwiſká/ Biſkupá Krákowſkiego/ wſpomina Káthálog/ w Roku/ 1060. Ten bedac rozrodzenia wielkiego w Polßcze/ nie poſłał rychło do Rzymu po Sakrę/ zá tym vtrácił pierwße mieyſce y Arcybiſkupſtwo Krákowſkie/ dla tegoż go były zátáiły Kroniki ktorey był Fámiliey: wßákoż to Klaßtorne ſcriptá dowodnie opowiádáią/ był potwierdzon przez Alexándrá tego imieniá Papieżá wtorego/ zá Bolesławá Krolá. Był to człowiek vczony/ żył ná Biſkupſtwie lat dźieſieć/ 25. dniá Liſtopadá vmárł/ Roku/ 1071. Po nim obran Stániſław z Domu Prus.

¶ Ten w Káźimierzu małym Kośćioł fundował/ y Dźieśięciny pewne wytecżne náznácżył.

¶ Tenże Kánoniki Krákowſkie wßytko Sláchćice oſádźił/ y tego potwierdźił/ áby nigdy Plæbei nie bywáli/ co áż y po ten czás trwa.

¶ Naprzod byli zoſtáwieni od niego ći Kánonicy/ Mikołay/ ktory ſię piſał de Wśćieklice z domu Jednorożec/ alias Bończá.

¶ Stáwiß y Boguß/ bráćia rodzeni/ piſáli ſię de Zieblice z domu Pułkozá/ alias Osła głowá.

¶ Piotr y Jákub/ bráćia rodzeni/ piſáli ſię de Zbylutowice/ z domu Janiná/ alias Tarcż w polu.

¶ Mßcżoy y Jan bráćia rodzeni/ piſáli ſię de Jákußowice/ z Domu Jáſtrzebiec/ vel Boleßcżyc.

¶ Stániſłáwowi z Domu Prus/ piſał ſię de Szcżepanow/ ktory po iego śmierći był Biſkupem Krákowſkim/ iáko świadcży Káthálog.

¶ Siećiechá Wtorego/ wſpomináią Hiſtorie w Roku 1094. Woiewoda Krákowſkim y Hetmánem Koronnym/ zá Władysławá Hermaná/ ten iáko nieprzyiacioły Kroleſtwá tego gromił/ o tym ßerzey w Hiſtoriey cżytáć bedźieß/ iáko Pomorzány w źiemi ich máłym ludem meżnie gromił/ iáko potym gdy go dogániáli z źiemie wychodzacego/ poráził. Jnßych ſpraw iego pamieći godnych wiele obacżyß w Hiſtoryey.

¶ Pißa wßyſcy Kronikarze o tym Siećiechu/ że był Pánem bárzo możnym/ meżnym y roſtropnym/ miał wielka miłość v wiela ludźi/ ktemu ſpowinowácenie y krewność z przednieyßymi ſtany. Wiele ich przywiodł do wielkiey zacnośći y ſławy/ Vrzedy im wielkie iednał/ ſam rozdawał. Przeto z tákiey możnośći bácżyć możeß/ że nie był nowym Pánem w Polßcże/ ále z dawná z wielkich á możnych Rodźicow ſpłodzony. Co o nich świadcży przed inßymi Hiſtoryk y Przywiley/ kedy ie miánuie/ Magni Comites: Bo máiętnośći łákomie nie nábywáli/ ále ie rozdawáli/ iedne ku cżći y chwale miłego Bogá/ drugie ſobie zásłużonym/ co wiele Liſtow Koronnych świadcży.

¶ Ná tegoż ſię było wiele Rycerſtwá zwaśniło/ dla ſrogośći iego ná Vrzedźie Hetmáńſkim/ potym ſyny Krolewſkie nań podwiedli/ iáko Bolesławá Krzywouſtá/ y Zbigniewá. O cżym Cro: Lib: 5. Miech: Lib: 3. Z oney wielkiey możnośći przyßedł był ad minorem gradum.

¶ Zbilutá wſpomina Liſt ſtárodawny/ dla te°/ iż był dárował wieś Wśćieklice Racheliná Biſkupá Krákowſkiego brátu/ z ktorey ſię piſáli ſynowie iego dwá bráćia rodzeni/ Kánonikiem Krákowſkim Mikołay: Domárat Chorażem/ ibidem. O cżym ſcripta w Kośćielech dowodnie świadcża/ iáko Kátálogi. &c. Tenże był Sedźiem Dworu Krolewſkiego/ Roku/ 1066. A tá dárowizná byłá 1000. Roku/ ábo co wiecey.

¶ Zbyluth/ktory Wieś Zbylutowice dárował Wierzbiećie/ á ſuo nomine
apellatam. Ktorego to Wierzbiety potomſtwo piſáli ſie de Zbylutowice/iáko
ich wſpomina Káthálog/ Piotrá y Jákubá Kánoniki Krákowſkimi/ Roku/
1 0 6 6. A ci byli z Domu ábo Fámiliey Janiná/vt in Cathalogo.
¶ Tegoż Stephaná piße Woiewodá Krákowſkim y Hrábia z Kśiożá. O
czym Liſt w Jedrzeiowie świadczy/o tym pod Herbem Gryffem/ przy Chá-
drze Woiewodźie Krákowſkim.
¶ Stephaná Káßtellaná Krákowſkiego/ wſpomina liſt Klaßtorny przy
potwierdzeniu fundáciy Trzemeßeńſkiego Klaßtorá / w Roku/ 1 1 4 5.
Ktorego miánuie/Comes de Præginia. Tey Præginie dochodze z Liſtu da-
wnego/ktory ſłuży Domowi Teczyńſkich /iáko niżey czytáć bedźieß przy Ná-
woiu Woiewodźie Sedomirſkim.
¶ Woyćiechá Biſkupá Włocławſkie° wſpomina Káthálog/w roku 1272.
był wźiet z Dźiekániey po Wołmierzu z domu Wieniáwá. Vmárł roku 1283.
po nim náſtał Jákub Swinká/z teyże Fámiliey Swinki.
¶ Woyciechá Páłuke Biſkupa Poznáńſkiego/wſpomina Káthálog/że był
wźiet po Janie z Domu Lodźia/w Roku 1 3 1 1. Vmárł Roku 1 3 28.
po nim náſtał Jan z Domu Doliwá.
¶ Woyſłáwá/Ochmiſtrzá Boleſłáwá Krzywouſtego/wſpomináia Hiſto-
rye Polſkie/ktory po wygnániu Mágnuſá Stároſty Wrocławſkie°/był Stá-
roſta Ibidem. Tego ácz dokłádáia/że był powinny Siećiechow/ wßákoż do-
wodniey Anonimos, y ſcripta niektore Klaßtorne/ że był tey Fámiliey. O tym
czytay v Miechowity kśiegi wtore/v Kromerá kśiegi piate/y ná obu záraz by-
ło zwaśnienie z Siećiechem od Rycerſtwá/ y od Synow Władyſłáwowych.
¶ Piotrá z Włoſtowic Hrábie ná Kśiażu / ktory żył w Roku 1 1 3 4.
Wſpomina Kromer w Kśiegách Piatych/że był wielkim Miłośnikiem y O-
brońca R. P. z niebeſpiecznośćia zdrowia ſwego/ná on czás/gdy Járopełká
Kśiaże Ruſkie/ziáchawßy do niego z zmyſlona poſtáwa/wrzkomo ſie ſkárżac
ná Boleſłáwá Krzywouſtego/ ſobie czás vpátrzywßy y mieyſce/pogimał/á
zwiazawßy/przynioſł Krolowi Pánu ſwemu. O czym ßerzey czytay pomie-
nionego Hiſtoryká/y v Miechowity Kśiegi Trzećie/Káp:14.
¶ Włoſto Hrábiá/nádał wieś Klaßtorowi Trzemeßeńſkiemu/ktora tákże
od imieniá ſwego Włoſtowem názwał/y z wielka cześćia Jeziorá Gopła.
¶ Zbylutá Hrábie/ piſał ſie de Pánigrodz/y de Lukná/a tá máietność ieſt
ná Páłukách w Káliſkim Woiewodztwie / wſpomina go Fundus Klaßtoru
Wagrowieckie°/ktory nádał y zbudował w máietnośći ſwey Luknie/w Dio-
ceſiey Gnieźnieńſkiey/ſiedm mil od Poznániá nad Rzeka Wełna/ktora dźie-
li Wielka Polſke z Páłuki. A to nádánie opowieda Fundus/w Roku 1153.
Meſcone Boleslao Henrico, Fratribus germanis principātibus, Zá Eugeniu-
ſá Trzećiego/ tego imieniá Papieżá/ á zá pánowánia Konradá Ceſárzá tego
imieniá Trzećiego/przy czym były te pomienione Kśiażetá/y Pánowie ich/ w
Miáſteczku iego Oyczyſtym Luknie / ktore dał / dárował / Zakonnikom Re-
guły Cyſterſkiey/o ktorym Zakonie bedźieß miał niżey. Naprzod krom Kśia-
żat pomienionych/byli ći: Jániſlaus Arcybiſkup Gnieźnieńſki/z domu Gryff/
Stephan Biſkup Poznáńſki z domu Rola/y inßy Práłaći/Hrábiowie/y inße
Rycerſtwo/byli ći: Naprzod Rádwanus Hrábiá/Predyſław z ſynem Cheb-
dem/ Predwoy Hrábiá/ Brodyſław Hrábiá/ Jerzy / Prándotá/Sławenik y
Piotr bráćia rodzeni / Małżonki Zbylutowey. Niektorzy z tych tám bedo-
cych/dáli po wśi/drudzy po dwu/ku czći y chwale Bożey/y Piotrowi świete-
mu/iáko to Przywiley opowiáda/ á przydáli klatwe ná te ktorzyby chćieli to
nádánie ich gwałćić/w te słowá : Superni Iudicis ſententiam ſine miſericor-
dia incidat, infernus eum viuum, niſi reſipuerit, abſorbeat. Czego potwierdźi-
li oni przerzeczeni Pánowie y Práłaći pod klatwámi wiecznymi.
¶ Tegoż Klaßtorá Liſt znácznie wſpomina Potomki tych Zbylutow/kto-

rzy ſie pod-

rzy ſie podpiſáli ná ten Liſt/Comites de Panigrodz, Comites de Lukna, & hæredes, Hæredes de Danaborz, Filij Starzonis, vel Filij Strazonis. &c.

¶ Zbylutá Woiewode Gniewkowſkiego/ wſpomina Przywiley Klaſztorny/ tákże y Kroniki o nim wzmiánke czynią/ ten Gniewkow ieſt ná Kuiáwách od Torunia mil cztery. Mam zá to/ iż to naprzod byłá Głowá onych kráiow/ potym do Brześcia przeniesiono.

¶ Máciejá Biſkupá Włocłáwſkiego/ wſpomina Káthálog że był wźięt po Gieráłdźie/ Roku/ 1 3 2 6. Żył lat czterdźieśći y dwie/ zbudował Kośćioł nowy w Mieśćie/ á przed tym był pod ſámym Zamkiem. Tenże drugi Kośćioł Swietego Witáliſzá Męczenniká zbudował támże we Włocłáwiu/ y Zamek/ w Ráćiążu drugi Zamek zmurował. Potym będąc ſtáry/ zſzedł ná wzroku/ ſpuśćił Biſkupſtwo Zbylutowi Synowcowi ſwemu/ ktory był Proboſzczem Włocłáwſkim/ o czym y Kromer świadczy w Kſięgách Dwunaſtych. Vmárł w Ráćiążu/ Roku/ 1 3 6 7.

¶ Zbylutá Biſkupá Włocłáwſkiego/ wſpomina Kátálog/ w Roku/ 1 3 6 3. był wźięt/ á vmárł Roku/ 1 3 9 5. w Ráćiążu. Po iego śmierći byłá niezgodá w Elekciey drugiego. Obrano było Troianá z Domu Szeligá/ y Kropidłá. Trwáło to kilká czáſow/ áż potym Henryk Legnickie Kśiąże był obran/ w Roku/ 1 3 9 7. Tegoż Zbylutá ćiáło leży we Włocłáwiu ná Tumie/ ná ktorego grobie ieſt kámień przed Wielkim Ołtarzem w kurze/ Herb Topor/ á około Herbu ten text: Reuerendus Dominus Zbylutus Episcopus Wladislauieñ: hic iacet ſepultus, Anno, 1 3 9 5. obijt.

¶ Jánuſzá Woiewode Krákowſkiego/ wſpomina Kromer Libro 8. Ze był Poſłem do Węgier o Przymierze/ y o Corkę Kunegundę/ do Bele Czwartego/ Boleſłáwowi Pudykowi/ o czym będźieſz miał w Hiſtoryey ſzerzey. A to było Roku/ 1 2 3 9.

¶ Otte/ y Zegotę/ wſpominája Hiſtorie/ Miech: w kſięgách Trzećich. Kromer w kſięgách Oſmych. Dla tego/ że byli Páwłá Biſkupá Krákowſkie° pogimáli/ á dáli do więźienia Leſzkowi Czarnemu. O co potym Leſzek y oni/ od Duchowieńſtwá mieli wielką trudność/ áż ſię z Polſki wyprzedáć muśieli/ á wyprowádźili ſię do Kśięſtwá Opolſkiego/ ktorych ieſzcze w onym kráiu ieſt Potomſtwo/ wſzákoż iuż inſzego Herbu vżywáia/ iák mniemam że ieſzcze od Przodkow zá ten vczynek byli z niego odárći. Bo ći Toporowie będąc z dawná ták możnymi/ byli y tácy miłownicy ſławy dobrey/ że ſámi káżdego Herbownego ſwego/ o wſzelákie nieprzyſtoyne ſpráwy karáli/ y mieli Kronikę ſpraw ſwoich od początku práwie Polſki/ ktora Białłá głowá z częśćią máietnośći wielką/ wyniosłá z domu ich/ że o niey właśni Potomkowie w tym wieku wiedźieć nie mogą.

¶ Zegotá/ zá tegoż Leſzká był Woiewodą Krákowſkim/ y Hetmánem Koronnym/ o ktorego znácznym Męſtwie y Spráwách Rycerſkich powiedáią Hiſtrye/ iáko Miechowitá Lib: 3. Cap: 58. Kromer Lib: 8. Ten wielką pomoc dawał Konradowi Kśiążećiu Mázowieckiemu przećiwko nieprzyiaćiołom iego. O czym Kromer Lib: eodem. Tenże go wyſtáwia w kśięgách dźieśiątych/ iż męźnie Litwie odpor dawał/ w Roku/ 1281.

¶ Tenże zá Włádyſłáwá Łokietká męźnie z Krzyżaki boiuiąc/ zábit/ Roku/ 1 3 3 2. v Połowc wśi/ o czym ći Hiſtorya ſzerzey powie/ Lib: 11.

¶ Nawoiá Woiewode Sędomierſkiego/ opowieda Przywiley/ ktory dał Komornikowi ſwemu Sędowi ná Woytoſtwo w Tęczynie/ ktory ſię ták poczyna:

Proinde nos Nauoijus Palatinus Sendomirieñ: &c. Noſtra bona in vſus meliores cupieñ cõmutare, ac etiam inſpectis fidelibus ſerui-

tijs, di-

tijs, diſcreti viri Sandonis, noſtri fidelis Camerarij, quæ nobis multipliciter exibuit, & adhuc in poſterū tenebitur exhibere, Siluam noſtram in Præginia iure hæreditario, nos tangentē Tencino, vulgari nomine nucupatam, de mera ac libera voluntate cōſilioq; ſalubri indulſimus & cōceſsimus extirpandam, ac ibidem villam iure Teutonico, quo Ciuitas vtitur, quæ nouum forum in Syleſia nucupatur, collocandam. &c. Si quis hominum propter aliquod comiſſum in villam prędictam affugerit, ſine cuiuſuis impedimēto, duabus ſeptimanis, tranquilitate pacis Dñi Ducis Craco: & noſtra, perfruetur. Actum publicè Craco: Anno, 1319. In die Aſcenſionis Dñi, pręſentibus Comite Adam Iudice Craco: Comite Petro Vexilifero Craco: Comite Petro Iudice de Polomia, Nicolao Krzywoſad/ Gregorio de Piſari. Datum per manus Domini Venceslai Capellani, Dñi Nauoi Palatini Sendomirieñ: Przy tym Liśćie Topor záwieſzony no woſku.

§ Otte Syná Nawoiowego Hiſtorie wſpominàiac/ opowiedáia że ſie piſał de Szczekárzowice w Sedomirſkim Woiewodztwie/ o ktorego potomſtwie czytáć bedźieſz przy Zaklikách y Tárlech.

§ Otte/ktory ſie piſał de Pilcá/iáko to Miechowitá wſpomina w Kśięgách Cźwartych/w Roku 1349. Ktorego y Kromer pomienia w kśięgách dwunaſtych Woiewodą Sedomirſkim/ tymi ſłowy: Ottonem Pilecium gente Toporum, Palatinum & Præfectum Sendomirieñ: &c.

§ Helżbietá Corká iego byłá zá Gránowſkim/ tá potym będąc Wdową/dla piękney vrody/ácz w lećiech podeſzłá/ſzłá zá Jágiełłá Królá Polſkiego/v ktorego Synowi ſwemu ziednáłá to/że ſie piſał Hrábią ná Pilcy/ iey oyczyſtych dobrách/ á tá wyniosłá Pilcę z Domu Toporow w Dom Leliwow/ o czym świadczą pomienieni Hiſtorycy/ Miecho: Libro 4. Cromer Libro 12.

§ Andrzeiá Woiewode Krákowſkiego wſpomina Liſt Domu Toporow/ácz y w Hiſtoryách ná kilku mieyſcách Cromer Lib. 14. Ktory będąc tey możności/dawał świádectwo z drugimi Powinnymi ſwymi o wolnośćiách Fámiliey ſwey/z Jáſkiem Brátem ſwym rzeczonym Owcá/ y z Jánuſzem trzećim brátem/wſzyſcy ſie piſáli de Morauicza, Tego Przywileiu pod Stárym Koniem Kopią doſtáteczńie czytáć bedźieſz.

§ Jan Syn Andrzeiá Woiewody Krákowſkiego/Káſztelan Woynicki/ktory ozdobną rzecz czynił do Rycerſtwá w Interregnum ono/ gdy po śmierći Ludwiká Królá Polſkiego y Węgierſkiego/o inſzego ſie ſtáráli ná Seymie w Sierádzu/ to było Roku 1383. Tego Kromer wſpomina Libro 14. w te ſłowá: Sed vnus homo oratione ſua, mox omnium voluntates conuertit. Iaſcus hic fuit, ſiue Ioannes Tencenius Caſtellanus Voyniceñ. &c.

§ Nawoy/Syn Andrzeiá Woiewody Krákowſkiego/będąc Rotmiſtrzem do Wołoch/ porážon ze wſzytką Rotą/ſam pogiman. A gdy wyſzedł z więźienia/ zoſtał Duchownym / był Dźiekanem Krákowſkim. O czym Bielſki Libro 8.

§ Neorze Woiewode Sedomierſkiego wſpomina Liſt tyże Fámiliey/zá Káźimierzá wielkiego/miedzy drugimi Topory/co niżey czytáć bedźieſz w Przywileiu. To było w Roku/ 1366.

¶ Janá z Ostrowiec/wspominàia Historye dla tego/że ieździł Jagiełłowi Krolowi Polskiemu do Węgier o Anne/ Wilelmá Hrábie Cyleyskiego Corę/ktora do Krákowá z inszymi Posły przyprowádził/vt in Historia, A to było w Roku/ 1400.

¶ Sędziwoiá Stároste Krákowskiego/ ktory sie pisał de Subin, był Woiewodą Káliskim/wspominàia Historye dla tego/ iż ieździł do Węgier do Krolowey Helżbiety/áby Corkę postáłá do Polski/ á tey áby Polacy Męża obráli/á sobie Páná podług woley swey. O czym czytay v Kromerá księgi Czternaste/v Miechowity Czwarte. A iż był tey Fámiliey/ to dowodnie Listy Koronne świadczą/y wiele Toporow de Subin opowiádàią/ á potym to Białła głowá wniosłá w Dom Nałęczow/iáko Przywiley Czárnk: o tym.

¶ Setægius Iudex Curiæ, zá Władysławá Łęczyckiego Kśiążęciá/pisał sie de Subin, O ktorym Listy Koronne powiedáią/y List Klasztoru Trzemeszeńskiego/w Roku/ 1287.

¶ Bestrzyká Podskárbiego Koronnego/ ibidem de Subin wspomina tákże List Klasztorá Trzemeszeńskiego/w tymże Roku.

¶ Woyćiechá Podkomorzego Koronnego/ibidem de Subin tenże Przywiley tegoż pomienionego Klasztorá opowieda/ Roku tegoż/ y inszych wiele.

¶ Andrzeiá Tęczyńskiego wspomina Kromer/ácz w leciech młodych/ále w Cnoćie Przodkow iego zupełney y státeczney miłośći przećiwko R. P. Ten gdy baczył Królá Władysławá Jágiełłá vgodę niepożyteczną Koronie Polskiey z brátem w Litwie. O czym Kromer pisze Libro 20. A to było circa Annum 1430. Jáko tego misternie obronił/ że oná vgodá ich rozerwána byłá/á Kámieniec przy Koronie Polskiey został/o tym w Historiey szerzey czytáć będźiesz.

¶ Janá Miąższego wspominàia Historie/ Miechowitá go zowie Názyanem/ten po oney fortunney bitwie Pruskiey/zá Jágiełłá Królá/ gdy sie Niemcy znowu zbieráli/chcąc sie popráwić á pomśćić rozlania krwie/ gdy ich było 90. tyśięcy porążono/ mieli znowu woyská Dźieśięć tyśięcy. Tam ten Jan máiąc pewną wiádomość o nich/zebrał sie iáko mogł z przyległymi sąsiády/ Pány/ y Rycerstwem Polskim/ niechcąc onych Niemcow ku Márborku puśćić do drugich Krzyżakow/ potkał sie z nimi mężnie v Koronowá/iáko Kromer pisze: Ibi Ioannes Ostrouicius, cognomento Nazyanus, gente Toporus, adacto equo, Vexilliferum hostilem obtruncat, vexilumq; quo vno totus eorum exercitus (itidem atq; noster) vtebatur, abripit. &c.

Zá tym sie woysko nieprzyiaćielskie strwożyło/y ostábiáło. Nászy rzesko ná nie nátárli/y ná głowę porázili/ drugie w pogoni rozgromione bili/ áż noc ostátkowi przeszkodźiłá. O czym czytay v Kromerá księgi śiedmnaste/ v Miechowity Czwarte.

¶ Piotrá Suphráganá Krákowskiego/ miánowánego Biskupá Krákowskiego/ opowieda Historyk/ po Janie Rádlicy z Domu Korab/wszákoż niż mu przynieśiono Sakrę vmárł. Po nim obran Piotr Wiszych z Domu Brog/wszákoż y ten potym był zrázon od Woyćiechá Jástrzębcá. O czym niżey będźiesz czytał pod Herby pomienionymi.

¶ Stánisławá z Chobrzá/ Chorążego Krákowskiego/ y Kráyczem Królá Olbráchtá/wspomina List Klasztorny/w Roku/ 1469. Potym y zá Zygmuntá Stárego/w Roku/ 1504.

¶ Zbigniewá Podkomorzego Krákowskiego/Márborskiego Stároste/wspominàią Historye przy synie Janie/ktory był pogimány w Wołoszech/á potym vszedł z więzienia: O czym v Miechowity Księgi Czwarte

czytay. To bylo zá Olbráchtá. Tegoż Zbigniewá Corká byłá zá Mikołáiem Kśiążećiem Rátyborskim. O czym czytay Ibidem & Eodem.

¶ Mikołáiá Woiewode Ruskiego/ y Gábryelá Brátá iego/ wspomináią Historye/że byli poráženi z Rotámi w Wołoszech/zá Krolá Olbráchtá. Miechouita Libro 4. Cromer Libro 30.

¶ Bárbáre/ Kásztellanke Krákowską/ Corke Woiewody Ruskiego wspomina Epitaphium w Tarnowie pisáne w te słowá:

Barbara de Tenczin, Nicolai Palatini Rusiæ Filia, Fœmina, pudicicia moribusq; insignis, Ioannes à Tarnovv, Castellanus Cracouień Coniugi suauisimę mæstus posuit. Vixit Annis 31. Obijt, Anno salutis nostræ. 1 5 2 1.

¶ Janá Tęczyńskiego też w bitwie Wołoskiey wspomina Kromer/że był pogimán z Piotrem Prochnickiem/zá tegoż Krolá/wszákoż obá potym z więźienia vszli. O czym w Kśięgách 30. v Kromerá czytay.

¶ Jákubá z Moráwice/ rzeczonego Przekorá/ wspomina Kromer w Kśięgách 19. Mężem znácznym v Opoczki/ zá Witułdá Kśiążęćiá Litewskiego/ w Roku/ 1 4 2 8.

¶ Janá Rápstyńskiego de Tęczyn/ wspomina Przywiley od Káźimierzá potwierdzony / w Roku/ 1 4 8 5. W Nowym Mieśćie Korczynie/Klasztorowi Swiętokrzyskiemu.

¶ Andrzeiá Rápstyńskiego de Tęczyn/wspomina Miechowitá w kśięgách Czwartych/Káp:6. w Roku/ 1 4 6 1. Ktory we Czwartek/Dniá 16. Lipcá/ z nieiákim Clemensem Plátnerzem w Krákowie záczął Controuersią/z ktorey potym ná gwałćie przyszedł o śmierć. Acż śie to Krákowiánom sucho nieodárło/iáko o tym w Historyey czytáć bedźiesz/wszákoż zá tego nie stáło/kto żáłośnie á nieprzystoynie ná stan swoy przyszedł o śmierć.

¶ Mikołáiá z Bálic Tęczyńskiego / wspomina Przywiley Kásztellanym Rádomskim/w Roku/ 1 4 4 7.

¶ Otte de Pileszow/wspomináią Aktá Krákowskie/ y wiele Przywileiow Slácheckich/Sedźim Krákowskim/w Roku/ 1 4 2 9.

¶ Gniewomirá y Thomaszá/ Hæredes de Miedzvviecz, wspomináią Przywileie Domu Toporow / w Roku/ 1 3 6 6. Od Káźimierzá Wielkiego potwierdzone/ co y Fundus Kośćiołá onego opowieda / á vkázuie ie Chrześćiáńskimi Páńy/y miłowniki Kośćiołá Bożego/co ieszcze wspomináią Herby Ibidem ná Kośćiele málowáne/że to z Domu Toporow do Drużynow wyszło.

NB

¶ Beata de Tenczin, Ktora zbudowáłá Klasztor Bárnádynom w Sámborze/bedąc zá Janem Odrowążem Woiewodą Ruskim/o ktorey opowiáda Epitaphium w tym tám Klasztorze pisáne/w te słowá:

Dominæ Beatæ de Tenczin, Odrowążowa/Palatinæ Rusiæ,&c. Ecclesiæ Fratrum Minorum in Sambor Ornatrici. &cæt.

Huc quicunq; venis, tumbamq; stupescis ad istam,
Nulla videns Fabri Marmura cæssa manu.
De mundo, nec Opes, nec Honor, comitatur euntem,
Adsequitur Virtus, & Pietatis opus.

¶ Zá pánowánia Krolá Ludwiká Węgierskiego y Polskiego/w Roku/ 1 3 7 6. Wspomináią Historye wielką możność tych Toporow/

porow/ktora okazáli przy potrzebie Piotrá Szafráńcá z Domu Stáry Koń/ gdy był ránion od Węgrow/było ich ná ten czás Chorągwi śiedm / chćieli śie znácznie pomśćić nád Węgry Dworzány Krolewskimi/ przelania krwie brátá swego/bo to zdawná iedná Fámilia (o czym niżey dowodnie czytáć będźiesz) Toporow/y Koniow Stárych.

¶ Jánuszá Kásztellaná Sedomierskiego / Otty Woiewody Sedomier: synowcá/Syná Andrzeiowego/ wspomina Klasztoru Sedomierskie° Przywiley/przy bytnośći potwierdzenia Praw ich/zá Káźimierzá Wielkiego/ktory śie pisał/Hæres de Iablonna: kedy ták o nim powieda:

Præsentibus Venerabilibus ac Generosis viris Ottone de Pilcza, Palatino Sēdomirieñ, Ianusio nepote illius ex fratre Castellano Sendomirieñ, hærede de Iablonna, Martino Castellano Zauichosteñ, hærede de Iablonna, nec non alijs fide dignis, Anno, 1368. Datū per manus Domini Ioannis de Czarnkovv, Vice Cancellarij R. P. Scriptum autem per Ioannem Canonicum Ploceñ Notarium Aulæ nostræ Regalis.

¶ Sędywoiá z Jábłoni wspomina tákże Przywiley Klasztorá Ibidē w Sedomierzu/przy bytnośći potwierdzenia Praw ich tym sposobem:

Præsentibus Venerabilibus ac Generosis, Domino Sendiuoio de Subin, Capitaneo Cracouieñ, Domino Sendiuoio nepote eius ex fratre hærede de Iablonna, Pincerna Craco: nec nō alijs fide dignis, Anno, 1372. Zá pánowánia Ludwiká Krola Węgierskiego y Polskie°.

¶ Janá Tęczyńskiego ćiáło/ pochochowáne w Kraśniku/ Anno, 1407. Mensis Iulij 16. Epitaphiū opowieda písáne w te słowá:

Mundi Fortuna regni, curreq; labores,
Et mortalis honor, gloria, lausq; fugax.
Solicitent alios, me me bonè, me piè Christe,
Me tua conseruet gratia, me foueat.

☞ Támże drugie Ad Beatam Mariam Virginem.

Cœlestis planta præciosior omnibus vna,
Quæ fructum ferre digna salutis eras.
Hanc animam reffice fructu semper benedicto,
Ventris Virginei fausta Maria Parens.

☞ Drugie Ad suos.

Este mei memores, mea pignora sitis amici,
Suffragium lachrimę sint pietasq; precesq;.

¶ W Roku/ 1527. List Domu Tęczyńskich/ ludźie te Możne/tey Fámiliey Toporow /dobrze R. P. Chrześćiáńskiey zásłużone/ wspomina/ co szerzey czytáiąc List Cesárzá Kárlá Piątego zrozumiesz/ á tego sens masz w te słowá: gdźie do tákiey dawney zacnośći ich/ więcey im ozdoby przydawa.

☞ CAROLVS Quintus, Diuina fauente clementia, Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Rex Germaniæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Nauariæ, Granatæ, Toleti, Valentiæ, Gali-

tię, Maioricarũ, Hispalis, Sardiniæ, Cordubæ, Corsicæ, Muriciæ, Giennis, Algaroniæ, Algeziræ, Gibraltaris, ac Insularum Baleariũ, Insularum Canariæ & Indiarum, ac terrę firmę Maris Occeani, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Comes & Palatinus Hannonię, Holandię, Scelandię, Feretis, Kiburgi, Namurci, Rosilionis, Karitanię, & Zutphanię, Landgrauius Alsatię, Marchio super Anasum, Burgouię, Oristani, Gotsiani, & Sacri Rhomani Imperij Princeps, Catalonię, Asturię, Dominus Phrisię, Marchię, Slavvonię, Portus Naonis, Biscaię, Molinę Salinarum, Tripolis & Mechlinię. &c. &c.

¶ Ad perpetuam Rei memoriam, Deus Optimus Maximus, genus humanum vario multiplicicꝫ graduum & ordinum discrimine scingens, hoc præcipuè Imperatoribus & Regibus, veluti peculiare ac proprium munus esse voluit, vt subditorum cõmodis, atcꝫ incremẽto, asśidua cura perennicꝫ studio inuigilarent: & omnes conatus, omnemcꝫ potentiam, ad illorum dignitatem, qui reliquis præsertim virtute ac sanguine præstant, & verè laudis sectatores, clarisśimorumcꝫ facinorum Æmuli existunt: augendam illustrandamcꝫ cõuerterent, cùm nihil scilicet aptius, nihil ve accomodatius, ad retinendam amplitudinem imperiumcꝫ ꝓpagandũ, cõstitui posse videatur, quàm si hi, quibus regnorum habenæ moderaminacꝫ cõmittũtur, inquam plurimos eosdemcꝫ de rebus humanis, quàm optimè meritos, liberalitatis & munificentiæ partes exerceant: nam tanto clariùs libertatis fulgor elucescit, quanto eius insignia latiùs patentiuscꝫ extenduntur. Qua propter cõsiderantes spectabiles sincere nobis dilectos, Andream de Tenczin Palatinũ Cracouień, Ioannem de Tenczin Subcamerarium Craco: illius fratrem germanũ: Ioannem de Tenczin Gladiferum Craco: Ioannem de Tenczin Castellanum Lublineń: Stanislaum de Tẽczin Subcamerariũ Sendomirień: & Andream de Tenczin iuniorẽ, omnes Fratres Patrueles, quã strenuè cõtra Ortodoxæ fidei hostis pugnañ: fortitercꝫ militaria facta, quam vis difficilia, obeundo sibi mortale decus, & splendidũ nomen cõparasse, tñ denicꝫ tanta merita generosæ eorum refferantur prosapiæ in Regno Polonico, non belli minùs quàm pacis artibus egregiæ. Quod nos iure ea, ꝓ Cæsarea nostra liberalitate digno ornamẽto reddamus clariora, ac ea potisśimũ vnde filij & posteri sui, non virtutis tantũ specimen ad imitandum haberẽt, sed etiam, vnde perpetuũ decus, ceu ex perenni fonte, haurire posśint. Motu ergo ꝓprio, animo liberato & sano, Principum, Comitum, Baronumcꝫ nostrorum, & Sacri Imperij fidelium dilectorum accedente consilio, ex certa nostra scientia, & Cæsareæ plenitudine potestatis, præsentes: Andream Palatinũ, Ioannem Subcamerarium, Ioannem Gladiferum, Ioannem Castellanum Lublineń, Stanislaum & Andream iuniorem, suoscꝫ hæredes & successores legittime natos, & nascituros vtriuscꝫ sexus, nostros & Sacri Imperij Comites facimus, creamus, erigimus, attolimus, & ad comitum gradum clementer euegimus & illustramus, ac Comitatis honoris titulo vigore, præsentium & auctoritate Rhomana Cæsarea gratiosiùs insignimus, nec non aliorum Sacri Imperij comitum, numero & consortio fauorabiliter aggregamus decerneń, & hoc præsente nostro Cæsareo statu eum edicto firmisśimo. Quod ex nunc in antea præfati, Andreas Palatinus, Ioannes Subcamerarius, Ioannes Gladifer, Ioannes Castellanus Lublineń: Stanislaus Subcameraius Sendomir: & Andreas iunior, & legitimi sui liberi, hæredes & successores, in perpetuũ ab vniuersis & singulis cuiuscuncꝫ conditionis præminentiæ status & dignitatis, etiam Regalis, Ducalis, aut Pontificialis existant, pro veris Comitibus habeantur, teneantur, dicantur, nominentur, atcꝫ honorentur, prout nos & eos, & quemlibet eorum insolidum pro se & hæredibus eorum, vt supra Comites dicimus, appellamus, & nominamus, volen-

mus, voleñ & statueñ eadem auctoritate nostra, & potestate præfata, quod omnibus & singulis Priuilegijs, indultis, immunitatibus, libertatibus, iuribus, consuetudinibus, honoribus, dignitatibus, prærogatiuis, exemptionibus, gratijs, & fauoribus, vti, frui, gaudere, & potiri valeant, per totum Sacrum Rhomanum Imperium, ac alibi vbicunq; locorū & terrarum, quibus cæteri nostri & Sacri Rhomani Imperij Comites, functi sunt: seu vti, frugi, & gaudere poterūt, quomodo libet in futurum consuetudine vel de iure. Dum modo Serenissimo Principi, Domino Sigismundo Regi Poloniæ, Magno Duci Litvvaniæ, Fratri & consanguineo nostro charissimo, & successoribus eius Regibus Poloniæ, ꝑ eorum debitò in omnibus obedieñ & fideles sese præstent, diligēterq; ac fideliter cōueniūt, & officij sui sunt, prout ante ea exequātur & exerceātur, quo verò huiusmodi gradus Comitatis & illustratio loculentiùs clarescat: motu, scientia, & potestate, quibus supra gentilicia arma, quæ ad ipsos nuper, Andream Palatinum, Ioannem Subcamerarium, Ioannem Gladiferum, Ioannem Castellanum Lublineñ, Stanislaum Subcamerariū Sendomir: & Andream iuniorē: Nūc verò Comites, quacunq; occasione deuenerunt, illustrare quoq;, & melioribus exornare additamentis, dignū æstimauimus: videlicet: Scutum cū campo rubeo, in quo bipennis suis aptè depicta coloribus cōtinentur. Galeā quoq; torneamētalē super eminentem, laciuijsq; seu induuijs rubeis ac glaucis, in sumitate bipennis reddimitam, in hunc mutauimus, meliorauimus, & exornauimus modum & formam: videlicet: Scutum, in cuius prima quadra paterna auitaq; manent insignia, vna cum Galea, sicut modo præmissum est, altera verò quadra, Campum diuisum habet, cuius medietas alia alba est, alia verò rubea, cum Aquilla bicipiti media, alba, rubea, trāspositis coloribus: ita, vt pars aquillæ rubea sit in campo albo, & pars alba in campo rubeo, Galea torneamentalis, in cuius sumitate aquilla, media alba, & media rubea, extensis alis, in quarū singulis quinque pennæ coherent, cū lacinijs alis rubeis circum circa splendicātibus, prout hæc omnia Pictoris artè & ingenio hic in medio elaborata cernuntur: quæ & auctoritate nostra Cæsarea, in quantum opus sit, de nouo concedimus, elargimur, & donamus, per præsentes voleñ & decerneñ, præsenti edicto nostro Cæsareo perpetuo duraturo: quod præfati, Andreas Palatinus, Ioannes Subcamerarius, Ioannes Gladifer, Ioannes Castellanus Lublineñ, Stanislaus Subcame: Sendo: & Andreas iunior, eorumq; hæredes & successores (vt supra) huiusmodi insignia sunt á nobis illustrata & adaucta, ex nunc, & in antea futuris perpetuis temporibus, in torneamentis, hastiludijs, bellis, duelis, scutis & vexilis, sepultorisquoq;, sygillis, signetis, annulis, & alijs clenodijs seu actibus comitū, tam ioco quam serio, vbicūq;, vti, frui, & gaudere libere possint & valeant, non obstātibus quorūcunq; cōsuetudinibus, & ordinatiōibus, Statutis & Priuilegijs ꝑsentibus & futuris, quæ quoquo modo cōtra huiusmodi illustrationem & euectiōem facere possint: quibus per ꝑsentes expræsse derogamus, & derogatū esse volumus: ꝑdicta etiā auctoritate, solennitatē iuris, si qua in præmissis requireretur, & quemlibet defectum suplentes. Nulli ergo hominū, cuiuscunq; fuerint gradus, conditionis, & status, liceat hanc nostræ creatiōis, euectionis, illustrationis, concessionis decreti, derogationis, voluntatis & gratiæ, paginam infringere, aut ei in toto siue eius aliqua parte cōtrauenire. Si quis autem hoc atentare præsumpserit, pænam indignationis nostræ, ac centū marcarum auri puri irremissibiliter se nouerit incursurum. Quarū medietatem Fisco nostro Cæsareo, reliquam verò iniuriam & damnum passi vel passorum vsibus decernimus applicandam. Harum literarum testimonio sygilli nostri appensione munitarū. Datum in Ciuitate nostra Imperiali Sbera, vltima die Mensis 7bris. Anno, 1 5 2 7. Regnorum nostrorum Romani nono, aliorum omnium verò vndecimo.

¶ Tegoż Potomek Stániſław Gábryel/o ktorym powieda
Epitaphium w Kraśniku piſáne w te ſłowá:
Stanislao Gabrieli, Comiti à Tenczin, Subcamerario Sendomirień:
Capitaneo Trebovvlień, Viro clariſs: cui cōſtantia in Deū Optimū
maximū, fide atq; perpetua erga omnes diuos pietate prędito, & Hie=
roſolima ad Sepulchrum Dñi periculoſè nauiganti, & multa alia re=
ligioſa diuorum loca ſtrenuè obeunti: Rhomæ poſtea à Paulo Ter=
tio Pontifice Maximo, honos æque ſuis gloriæ habitus, ac dona ſo=
lenni more virtutis ergô tributa, vita innocētiſsima, moribus ac le=
pore feſtiuo, cunctis amabilis, nemini nocenti. Ioannes Comes à
Tenczin, Palatinus Sendomirień, Curiæ Mageſtatis Regiæ Marſal=
cus, Capitaneus Lublineń, Fratri benè mærenti de ſuo poſuit. Mor=
tuus Anno 1 5 5 0. Die tredecima Octobris, ætatis ſuæ, Anno,
LXVI.

¶ Janá Tęczyńſkiego/ ktorego wyżßey ten Liſt wſpomina
podkomorzem Krákowſkim / Brátá Woiewody Krákowſkiego / Hrábia ná
Tęczynie/ wſpomina w Kraśniku Epitaphium piſáne w te ſłowá:
Ioanni Gabrieli Comiti à Tenczin, Palatino Sendomirień, Curiæ
Mageſtatis Regię Marſalco, Capitaneo Lublineń & Lelouień, Viro
ob ingenij prętantiſsimi grauitate, integritate animi, domi foriſq;
clariſsi: ac cęteris Senatorijs virtutibus, fide, iuſtitia, prudentia, lon=
ge ornatiſs: Qui à Diuo Sigiſmundo Primo Rege Polonię in Sena=
tum tectus, ac ſplendidis honoribus ab eius M. delatis functus, fide=
lis perpetuo ac bonus Conſiliarius fuit. Ad Sulimanū primo Tur=
carum Imperatorem, poſtea ad Sereniſsimum Ferdinandū Rhoma=
norum, Hungarorū & Bohem: Regem miſſus, illuſtres Legationes
obiuit. Cuius deinde mortem ita Sereniſs: Sigiſ: Auguſtus Polonię
Rex, Filius eiuſdem Maieſtatis chariſs: ſumma pietate & obſeruan=
tia coluit, vt & patrono beneficentijs tantorum meritorū memoriā
egregię pręſtaret, & eius M. fide, ſtudio, labore, cōſilio, opera, nullo
loco vnq; ad extremum vſq; ſpiritu defuiſſe agnoſcatur. Stanislaus
Ioannes Frater, Comes in Tenczin, Palatinus Cracouień: Cap: Lu=
blineń, Belzeń, & Vrzedouień, Fratri optimo ac benè męrenti poſu=
it: Mortuus Anno 1 5 5 3. Ætatis ſuę 68. Die 20. Maij.

¶ Jan Tęczyńſki Hrábiá y Miecznik Krákowſki/ támże ná
tym Przywileiu pomieniony.

¶ Jan Tęczyńſki Hrábiá / Káßtellan Lubelſki / ná tymże
przywileiu pomieniony.

¶ Stániſław Hrábiá ná Tęczynie/ Podkomorzy Sędomir=
ſki/ ktory vmárł Woiewodą Krákowſkim / zoſtáwił Syná Janá Gábryſtę/
Woiewodę Belſkiego/ wielkie° miłośniká R. P. Ktory był wiela ziem świá=
dom: w Poſelſtwie od Królá Auguſtá będąc we Szwecyey / Krolewnę ſobie
do Stanu Małżeńſkiego ziednał/ po ktorą iádąc z Brátem Janem / Synem

tákże Woie=

tákże Woiewody Krákowſkiego/byli w wielkim niebeſpieczeńſtwie: gdźie ten Woiewodá zá przypadkiem nieſzczęścia/ ábo ſnadź z náznáczonego od Páná kreſu/żywotá dokonał. Jego ćiáło wodą do Gdańſká przyprowádzono. O czym niżey czytáć będźieſz ſzerzey pod oſobą Janá Káſztellaná Woynickiego/ Lubelſkiego/Parcowſkiego Stároſty. etc.

¶ O tym Janie Báptyśćie Hrábi/Woiewodźie Belſkim/piſał Jan Kochánowſki Wierſze/ktorym dał Tytuł: Pámiątká wſzytkimi Cnotámi hoynie obdárzonemu Janowi Báptyśćie/ Hrábi ná Tęczynie/ Belſkiemu Woiewodźie/y Lubelſkiemu Stárośćie. etc.

Tobie niechay tá Kártá będźie poświęconá/
Zacny Hrábiá z Tęczyná / ktorego kwápioná
A nieſpodźiewána śmierć/ ludźi záſmućiłá/
A Lámentem y Płáczem wſzytko nápełniłá.
Będą drudzy twym kośćiam Grob zacny budowáć/
A twarz twoie w Miedźi láć/y w Mármurze kowáć.
Miedzy ktorymi ſnádź też mieyſce będą miáły/
Rymy moie: ná łáſce Bogiń áby trwáły.
Wiodłeś ſwoy Rod wyſoki z Domu Tęczyńſkiego/
Skąd vſtáwicznie iáko z Koniá Troiáńſkiego
Jeden po drugim ludźie Wielcy wychodźili/
Ktorzy Domá/y w Polu/godni w Polſcze byli.
Pomnią tu Pruſkie Polá/ pomni nieſzczęſliwa
Wárná/ gdźie nieśmiertelney chwały Cnotá chćiwa/
Nie ták oſtrożnie iáko śmiele ſie potkáłá/
A zwyćięſtwo Pogánom z śiebie ſławne dáłá.
Tyćheś ty niechćiał wydáć/ á ná ſwoie Látá
Dośyć młode/zwiedźiłeś część niemáłą świátá.
Przypátruiąc ſie pilno wielkich Krolow ſpráwie/
Ták w pokoiu/ iáko y w Zołnierſkiey zábáwie.
A choćiaś był nie práwie ieſzcze doroſt Woyny/
Szedłeś miedzy lud Krolá Fráncuſkiego zbroyny.
Gdy Synowie Oycowſkiey Wiáry popieráli/
A dawſzy ſobie po łbu/ potym ſie iednáli.
Kochałeś ſie w náukách/y w piśmie vczonym/
Nie przeſtáiąc ná ſzczęśćiu z Oycow zoſtáwionym.
Ale iáko ćie znácznym Fortuná czyniłá/
Tákeś y dowćipem miał przed inſzymi śiłá.
Przeto ſkoroś doiechał kráiu Oyczyſtego/
Obrany poſłem záraz do Krolá Szweckiego.
Gdźieś wſzytko wedle myśli Páná ſwego ſpráwił/
Siebieś poprawdźie troſki niemáley nábáwił.
Nie dźiwuie ſie Pánno Zacnego Rodzáiu/
Zeć ſie ten Gość podobał z dálekiego kráiu.
Godźien był zá vrodą ſwoią Tytonowe/
Godźien był mieyſce záśieść Endymionowe.
Morſkie Nimphy po pierśi wydawſzy ſie z wody/
Wzdycháły pátrząc ná twarz y wiek iego młody.
Nieśmiertelnymi láty kupowáć ie chćiáły/
Prożno/bo wieczne czáſy gdźie indźiey mu ſtáły.
Ták przed láty Tezeus/chcąc srogiego pożyć
Minotaurá/á ćięſzką dań z Oyczyzny złożyć.
Płynął ná pretkiey Nawie przez głębokie Morze/
A ſtáwił ſie ná Krolá Gortyńſkiego dworze.

Tám skoro go Krolewská Dźiewká oglądáłá/
Ktora ná wonnym łożu przy Mátce śiedźiáłá.
Jákie Mirthy nád chłodnym Eurotą się rodzą/
Abo Kwiatki rozlicznych farb ná Wiosnę wschodzą.
Nie drzewiey oká z niego chćiwego spuśćiłá/
Aż ogniá nieobácznym sercem záchwyćiłá.
Ktory w niey wßytkich członkow zmácał áż do kośći/
Y rospalił niebogę w okrutney miłośći.
Wenus ktora bogátey Ankonie pánuieß/
A frásunkámi ludzkie roskoßy fálßuieß.
Jákowąś nawálnośćią/ Dźiewkę zápaloną
Miotáłá/ Vrodźiwym gośćiem vßaloną.
Jákiey oná boiáźni w sercu vżywáłá/
Jáko częstokroć bledßa nád Złoto bywáłá.
Gdy przeważny Tezeus prágnąc ręki podnieść/
Ná srogi dźiw/ ábo śmierć/ ábo cześć miał odnieść.
Jednák nie brzydkie Bogu iey Obiáty były/
Bo iáko ná Krępaku wiátr ze wßytkiey śiły
Burząc/ Dąb stáry wypárł/ á ten wykręcony
Padł/ y dobrą część lásu stárł ná wßytkie strony.
Tákżeć mężny Thezeus Mießáńcá srogiego
Obálił/ rogi ná wiátr prozno miecącego.
Y wyßedł z wielką sławą po nići rozwitey/
Z Lábiryntowych błędow y zdrády zákrytey.
Teczyński był twoy Tezeus nową Aryádno/
Ktory sercem y siłą mogł porownáć snádno
Z Bohátyrskimi syny/ lubo pießo woyny
Lubo prágnął ná koniu nieprzyiaćiel zbroyny.
Ten znáiąc twarz łáskáwą y chuć przećiw sobie/
Skłonił tákże Cnotliwe swe serce ku tobie.
Ták iż iednáki ogień obiemá pánował/
Jesli tobie był silen/ iemu nie folgował.
Oczy pierwße poselstwá ćicho spráwowáły/
A serdecznych táiemnic sobie się zwierzáły.
Potym y zobopolna mowá przystąpiłá/
On twoim sługą chćiał być/ á tyś nie gárdźiłá.
Ale kiedy czás przyßedł/ że Poseł vczćiwy
Miał żagle wiátrom podáć/ twoy głos żálośćiwy
Tym go potkał: Gośćiu moy/ á ieśli nie były
Omylne twoie słowá/ y moy Mężu miły.
Nie rádá ćię stąd pußczam/ á zwłaßczá bez śiebie/
Ale iż pospolitey vstąpić potrzebie
Swoiá własna rzecz muśi: Jedź w dobrą godźinę/
A bywáy zás poki się łzámi nie rosplynę.
Dáley żal nie dopuśćił/ y płącz znákomity/
Ktory iey z oczu płynął iáko deßcz obfity.
A Teczyński łzy tákże właśnie oćieráiąc/
Y iáko mogł serdeczną żáłość okrywáiąc.
Pánno bądź dobrey myśli/ bo by wßytkie śiły/
Wietrzne y Morskie záraz ná mię się zmowiły/
Nie zátrzymáią mego żadną miárą biegu/
A ia się wrychle mußę stáwić ná twym brzegu.
To rzekł/ á cáłowawßy Rękę iey vczćiwą/
Wśiadł prosto ná Okręt swoy/ támże Kotew krzywą

Zeglarze y pobrzeżną Line odwiązáli/
A od brzegu wysoką Nawę odbijáli.
Teraz sie nápátrz Pánno kogo widźieć żądaß/
Kto wie iesli go potym ná wieki oglądaß.
Siłá nießczęście może/á náße rozmysły/
Ná wyroku niepewney Fortuny záwisły.
Poki go widźieć mogłá/oczy w nim trzymáłá/
Potym ná sáme tylko iuż żagle pátrzáłá.
Ná koniec/kiedy y on y żagle zniknęli/
Ledwe ná poły żywą sludzy z brzegu wźięli.
A ty Tęczyński/noßąc swoy zástrzał w skrytośći/
Szedłeś łodźią po wierzchu Morskiey głębokośći.
A zá przyiáźnią Wiátrow/y dobrey pogody/
Wysiadłeś ná brzeg Pruski krom wßelákiey ßkody.
Iechałeś potym źiemią/ tám gdźie Wilná ćicha/
Gorę z wieku sadzoną potáiemnie spycha.
Czyniąc sobie gośćiniec ćichy do śiestrzyce/
Ktorey ßumny bieg słyßy przez wßystkie gránice.
Támeś y Páná zástał/y Poselstwá swego/
Słußny poczet vczynił/á z przyiázdu twego
Dwor od máłych do wielkich wßytek sie rádował/
Bo ktoby ćię był prze twą ludzkość nie miłował.
Skoro záś polá śniegiem/á głębokie brody/
Mroźna źimá przykryłá ćierpliwymi lody.
Nie długoś sie ná mieyscu z towárzyßem báwił/
Bo ćię do Filándiy Pan znowu wyprawił.
Ná drogę niebespieczną/boś musiał iść Morzem/
Nie tákim iákie krzywym Okrętem wiec porzem.
Ale ktore dźiś mrozy lodem vgruntuią/
Iutro wiátry ßalone zetrą y zwoiuią.
Ktemu nieprzyiacielskie woysko tuż leżáło/
Ciebie iednák Bog przewiodł przez złe mieyscá cáło.
Tákżeś przedśię oglądał náznáczone kráie/
A Páná ktory tám tym źiemiam Práwá dáie.
Ten z swey dawney nádźieie nie ćierpiąc odwłoki/
Wźiął ćię zá wodzá sobie / y swoy Dwor wysoki
Pożegnawßy/ßedł Morzem ku Polskiey gránicy/
Mysląc Zacną Krolewnę widźieć w swey łożnicy.
A Bog mu tego życzył/lecz o Pánno święta/
Nie práwieś z oyczyzny swey wczesną chwile wźiętá.
Ale zdárzy tenże Bog/że tego stolice
Osiedźieß/v ktoregoś dźiś zá niewolnice.
Rychło potym weselu/Cny Hrábiá z Tęczyná/
Wiáchałeś ná Stárostwo swoie do Lubliná/
Wßem pożądány/á tám nie wyßedł czás długi/
Ześ wźiął y Woiewodztwo zá swoie posługi.
Ale pomni coś przyrzekł piękney Cecyliey/
W on czás kiedyś ná Morze wśiádał do Szwecyey.
Trudno nie pomnieć/miłość w Dyámenćie ryie/
Swe sławne obietnice y pod serce kryie.
Skoroś tedy posługi Pátryskie złożył z śiebie/
Wźiąłeś przedśie swe rzeczy/ z ktorych tá v ćiebie
Przodek miáłá/ábyś był Imie Páńskie święte/
Wźiąwßy ná pomoc/konał Małżeństwo záczęte.

Przeto zebrawßy Poczet przyiaćioł niemáły/
  Tám gdźie ku niebu pátrzą Káźimierſkie ſkáły.
Puśćiłeś ſię do Gdáńſká po głębokiey Wiśle/
  Morze/y dálßą drogę máiąc ná vmyſle.
Nie wie człowiek co dobrze/á czáſem ták zbłądźi/
  Ze ſwe ßczęśćie zá wielką niefortunę ſądźi.
Pan twego przedſięwźięćia z łáſką nie przyimował/
  Y przeiazd był niepewny/á tyś ſię fráſował.
Przeiazd niepewny/bowiem ná Morzu Pułnocnym/
  Tymi czáſy Krol Duńſki pływał z woyſkiem mocnỹ.
Czekáiąc ná ſąśiádá/chćiałliby ſkoßtowáć/
  Komu każe śilny Mars y ßczęśćie pánowáć.
Zwyćiężył wieczny wyrok/y nießczęśćie twoie/
  Ześ ty o Zacny Hrábiá/nie pomniąc ná ſwoie
Nieprzeſpieczeńſtwo/ przedſię wśiadł w okręt wyſoki/
  Miłość rządźiłá/ktora nie ćierpi odwłoki.
Trzy kroć z portu ná Morze Nawá wychodźiłá/
  Trzy kroć záſię do brzegu ná zad ſię wroćiłá.
Poßłá potym przez dźięki/ryiąc Morſkie wáły/
  A żagle roſtoczone pochop z wiátru bráły.
Jeßcże były wieczorne nie zágáſły zorze/
  Kiedy nieuśmierzony wicher wpadł ná Morze.
Szum powſtał/y gwałtowna z wierzchu niepogodá/
  Wáły zá wáłmi pędźi porußona wodá.
Krzyk w Okręćie/á chmury nocy przydawáią/
  Swiátá nie znáć/wiátry ſię ſobie ſprzećiwiáią.
Vśiłuie Zachodny przećiwko Wſchodnemu/
  Vśiłuie Południ przećiw Pułnocnemu.
Morze huczy/á Nawę mięcą nawáłnośći/
  Raz ſię zda iáko w przepáść poyźrzeć z wyſokośći.
A kiedy ſię záś wáły rozſtępuią/ áni
  Miáſtá widáć wielkiego z głębokiey odchłáni.
Piaſek z wodą ſię mießa/á w poboczne łáwy/
  Bije ßturm niebeſpieczny/Nawá żadney ſpráwy
Nie ſłucha/ále w Morſkim rozgniewániu pływa
  Sámopás/á mokra śmierć ze wßąd ſię dobywa.
Cáłą noc tá okrutna niepogodá trwáłá/
  Názáiutrz kiedy zorzá z wody powſtawáłá/
Rozchodźiły ſię chmury/wiátry vćichały/
  A pieniſte z nienagłá wáły vpadáły.
Już było słońce wzeßło/iuż żagiel roſpięty/
  Nawy znowu prowádźił/kedy dwá Okręty
Z boku ſię vkazáły: Hey Pánowie moi
  Szyper głoſem záwoła/mieymy ſię ku zbroi/
Ludźie mamy nád ſobą/á nie wiedźieć kogo/
  Co ieſli co Szwed vmie/wątpliwa/nam błogo.
Jeſliż też Duńczyk/czego barźiey ſię obawam/
  Bez trudnośći nie będźiem/wczás wam to znáć dawam
Przyſtaw Krolá Szweckiego przedſię dobrze tußył/
  Bo (powieda) nizem ia do Gdáńſká ſię rußył/
Już były przećiw tobie wyſłáne Okręty/
  Nie toli ſą o Hrábiá/niech ia będę śćięty.
To iego/á to potym Tęczyńſkiego ſłowo/
  Kto bądź ten bądź/nam nie lza ieno być gotowo.

Koniec v

Koniec v Bogá w mocy/my bráćia o sobie
Czuymy przedsie / ia z wámi w ßczęśćiu y w żałobie.
Ießcże mowił/á káżdy iuż stał w swoim rzedźie/
Pogotowiu czekáiąc co ná koniec bedźie.
A tym czásem Proporzec Duński podniesiono/
Támże sie okazáło w czym długo wątpiono.
Musso: co dáley powieß: to co dawna wola
Przypowieść/ dwiemá y sam Herkules nie zdola.
Zagiel y Styr vtrácon/ Nawá vstrzelána/
Ná koniec gdy iuż miáłá tonąć pogimána.
Iáko potym dał to Krol w moc Pánu náßemu/
Co miał z Teczyńskiem czynić/ bo przećiw Szweckiemu
Spolną mieli/ iáko też Pan náß z drugiey strony
Stárał sie/ áby Hrabiá był wolno pußczony.
Prożno y przypominác/ bo niżli do skutku/
Tá rzecz przyßłá/Teczyński od wielkiego smutku
Wpadł w niemoc/ z ktorey mu iuż(ách wieśći płáczliwa)
Wstáć nie obiecowálá Kloto zazdrośćiwa.
Często kroć on nießczęsny/ dla ludzkiego dáną
Vlżenia/ w ćießkim płáczu strawił noc niespáną.
Chćiálli też ná czás záснąć/ porwał sie strwożony/
Sny nád zwyczay dziwnymi ze snu przebudzony.
A Febrá wziąwßy raz w moc/ vstáwnie gorzáłá/
Susząc krew y wilkośći strosktánego ćiáłá.
Smák sfáłßowány/ wßytko odpádło od chęći/
Myśli trapią/ tu miłość/ tu nießczęśćie smęći.
Tesknosć z miáry wychodźi/ śił znácznie vbywa/
A to iego przed śmierćią skárgá obćiążliwa:
Boże moy : y tym ießcże skarzeß mnie smutnego/
Ze więzniem vmrzeć muße Krolá okrutnego.
Czemu mie przed tym ráczey srogie nie pożárły/
Morskie wody : czemu mie ostre kry nie stárły:
Kiedym ßedł w opce kráie/ á tuż zá mną w tropy/
Lomáły lod Pulnocne ogromne zatopy.
Sroga śmierć/lecz bym wolnym zginął był człowiekiem/
Nie czekáiąc tym swoim niefortunnym wiekiem
Ostátniego nießczęśćia/ Boże niezmierzony/
Iákom od swey nádźieie dálecko rzucony.
Nie myśl Mátko o ßatách drogim złotem tkánych/
Ná moy y twey Niewiásty przyiazd obiecánych.
Ráczey mi máry gotuy/ták sie podobáło
Nießczęśćiu/ktoreć Syna żywego záyźrzáło.
A ty moiá Krolewno/ gdźieś teraz mieszkey/
Ná ktorey ślicznych reku byłbych Bogu wźięty.
Prágnąłem duße podáć/gdyby kolwiek były
Nieprzeiednáne siostry prze dze swey dowiły.
Nie byłem ták ßcżesliwy/á me prosby prożne/
Rozniosł nieunoßony wiátr ná Morze rozne.
Y muße ia/(co iednak twa háńbá miłośći/)
W tym nieznáiomym kráiu vmrzeć od żáłośći.
Wrzuć w Morze kto przyiaćiel prożne duße kośći/
Owa mie tám choć martwo bystre nawálności
Doniosą/gdźie żywego ßczęśćie mieć niechćiáło/
A bedźie fortunnieyßa śmierć niż żywe ćiáło.

Więcey nie mowił/ále wzdychał bez przestánia/
A w tey zbytniey tęsknicy przyszedł do skonánia.
Pamięci y śił zbywszy/iáko wiec kwiát leże/
Ktorego przy vwroći ostry pług dośieże.
Jego śmierci Pułnocne Boginie płákáły/
Płákáły ćiemne Łásy/y wyniosłe Skáły.
Ciáło iednák do Polski Morzem przypłáwiono/
Y miedzy sławne Dźiády poczćiwie włożono.
Trzy słowá śrzodek nieśie ná grobney Tablice/
Tu miásto obiecáney Krolewskiey łożnice/
Janie Tęczyński/leżą twe kośći vśpione.
O prożne troski ludzkie/O nádźieie płone.
Miey wieczny odpoczynek o śláchetne ćiáło/
Duszy/wiem że prze Cnotę dobrze się dostáło.
A ieśli w iákiey cenie będą Rymy moie/
Nie wynidźie z ludzkich vst Sławne Imię twoie.

☞ A stąd iuż zrozumiałeś Zacność y Dowćip wspániáły tego Tęczyńskiego/pilność w posługách Páná swego/y R. P.

¶ Tego Ciáło leży w Krasniku Mieśćie Oyczystym/ktore po ie° śmierći Siostrá rodzona Kátharzyná wyniosłá w Dom Kśiążąt Sluckich/z wielą wśi przyległych/y insze Włośći. etc.

¶ Andrzey Hrábiá ná Tęczynie namłodszy / ktorego wyższey pomieniony List Cesarzá Kárłá wspomina. Ten naprzod był Woiewodą Lubelskim / y Stárostą Sniatyńskim/ w Roku / 1 5 6 1. O czym ten Przywiley niżey pisány opowieda / ná ktorym Cesarz Ferdynánd zasługi iego wysławiáiąc przećiwko R P. Chrześćiáńskiey/ y Syná iego stárszego Janá/ ktory na Dworze iego kosztem wielkim się báwił. Ten Jędrzey Woiewodá/ bywáiąc w wielkich potrzebách z nieprzyiaćioły Krzyżá świętego/ znácznym się záwżdy pokázował/sam poiedynkiem z nimi czyniąc: Wielkie Poczty przećiwko woyskam ich kosztem swym wywodźił / z Cesárzem Kárłem Piątym áż do Hiszpániey ieźdźił/ przećiwko Cesárzowi Tureckiemu Sulimanowi / kedy się Znácznym Mężem okazał z wielką ozdobą wszytkiego Narodu Polskiego/ To było w Roku 1 5 3 2. Miał zsobą trzy stá Mężow ná wybor/kosztem swym przez czás bárzo długi.

¶ Tenże też przećiwko Turkom z Cesárzem Ferdynándem ieźdźił/ zostáwił Potomstwo ze dwiemá żonámi: Naprzod z Anną Záklicżánką z Czyżowá/tegoż Herbu Topor/Hieronymá Meżá wielkiego Corką/ będąc ná ten czás Kásztellanem Polánieckim: Naprzod Jádwigę/ktora byłá zá Zebrzydowskim Woiewodą Brzeskim/potym za Stánisłáwem Myszkowskim Woiewodą Krákowskim.

¶ Tenże Kasztellan z drugą żoną Anną Ozárowską / z Domu Ráwá/ zostáwił dwá syny/Janá y Andrzeiá/o ktorych czytáć będźiesz niżey. Corki/

¶ Zophią Zborowską/Stárośćiną Szydłowską/ Runborską. etc.

¶ Annę Lánckorunską/Kásztellankę Málogoską/ ktora vmárłá w Roku/ 1581. Ciáło iey leży w Korozwekách w bożnicy z Kośćiołá vczynioney.

¶ Tenże Andrzey Kásztellan Krákowski/ieszcze w młodych lećiech/w potrzebie pode Gdáńskiem ná hárcu/gdy do niego Niemiec z kuszą bieżał/ on ná koniu żárko podeń podbieżawszy/ wydárszy mu kuszę/ w łeb vderzył/ mowiąc: Ták chłopie nászy Przodkowie rykiem bijáli.

¶ Tenże z Prusaki w potrzebie będąc/był postrzelon przez pierśi / wszákoż się kulá ták tylko po ćiele obroćiłá/kośći nie ruszyłá. Gdy go krew vchodźiłá/począł słábieć/ pochylił się ná koniu: Drugi Niemiec baczac/chćiał go z drugiey strony z koniá Alábartem zepchnąć. W tym on z bolu y z przelęknienia przy=

nia przyßedl k ſobie gdy go w śiodło wepchnął on Niemiec / vßedł obronną reką do ſwych. Nie był przy nim tylko ieden ſługá Sokol / z Krákowſkiego Woiewodztwá / ktory go ſam w onych ránách opátrzył odwiodßy ná ſpokoyne mieyſce.

❡ Temuż Andrzeiowi Ceſarz Chrześćiáńſki Ferdynánd / piſał ten Liſt ábo Przywiley / ná ktorym wyſtawia poſługi iego przećiwko ſobie y wßytkiey R. P. Chrześćiáńſkiey. A Synowi Janowi / ktory ná ten czás koßtem wielkim ſie báwił ná Dworze iego / dał tego Lwá w Koronie / ktory herb ich Topor Oycżyſty w nogách trzyma. Tego Liſtu ieſt Sens piſany w te ſłowá:

☞ FERDINANDVS, Diuina fauente clementia Electus, Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Slavvoniæ. &c. REX. Infans Hiſpaniarum, Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Sarintiæ, Carniolæ. &c. Marchio Morauiæ. &c. Dux Lucemburgiæ, ac inferioris, ac ſuperioris Syleſiæ, Vitembergæ, Teczke, Princeps Svvevviæ, Comes Abſpurgi, Tirolis, Foretis, Kiburgi & Goritiæ, Landgrauius Alſatiæ, Marchio Sacri Romani Imperij, Burgouiæ, ac ſuperioris, ac inferioris Luſatiæ Dominus, Marchio Slavvoniæ, Portus Naonis Salinarum. &c. &c.

❡ Magnifico ac Nobili Sincere nobis dilecto, Andreæ Comiti in Tenczin, Palatino Lublineñ, & Capi: Sniatineñ: Gratiam noſtram Cæſaream, & omne bonum. Cûm Imperatoriæ Mageſtatis dignitas atq; amplitudo, á Deo Optimo Maximo, ad ſui notiſsimam gloriam, deinde ad humani generis decus, ornamentum & beneficium conſtituta ſit, vt cũ immortalia cuncta, eius nutu & voluntate gubernentur: homines iuxta eorũ merita, debita præmia cõſequuntur: & probi quidem ad quoſcunq; labores, ob virtutem ſubeundos, alacriores euadant: Improbi verò iuſtiſsimis pœnis ac ſceleribus & flagitijs detercantur. Par eſt qui hac Imperiali Mageſtate refulget: Mentis aciæ inprimis circũſpiciat, vt quos virtute aliqua præditos eſſe conſpexerit, non gratijs ſuis ſolũ Cæſareis, ſed & vberioribus propoſitis præmijs, ad longè præclariora inuitet.

Nos igitur, quos ſummo illo opifici placuit ad hoc ſublimæ Romani Imperij faſtigium euehere, quo magis id ab illius clementia recognoſcimus, eo ꝓpenſiore ſtudio ad explendum munus nobis iniunctum inuigilare, ac totis viribus incumbere debemus.

☞ Hinc eſt Andrea Comes, quod nos cõſiderantes egregias excelentesq; animi tui dotes, probitatem, ſummamq; virtutem, cum Familiæ dignitate coniunctam, ad hæc præclaram tuam, maiorumq; tuorũ, erga nos, & Sacrum Romanum Imperium, inclitamq; noſtram Auſtriæ Domum, obſeruantiam & cultum ſingularem prætermittere non potuerimus: quin in eo nomine tibi noſtrã benignitatẽ, animiq; ꝓpenſiõem, tali Argumẽto teſtatam redderemus, vt eam etiam ad Liberos ac vniuerſam poſteritatem tuam tranſmittere poſſes. Nam quod attinet ad vetuſtatem & ſplendorem Familiæ tuæ, accepimus fide digna relatione Comitis in Tenczin, ex Antiquiſsima & cælebri Topororũ Familia, quæ ante mille annos, in Regno Poloniæ originẽ habuerit, atq; hodie etiã florẽt deſcendiſſe, & Tencenij nomen ab Arce quadam, quam etiam nunc poſsidẽt, Tenczin vocata, ante Trecentos & Octuaginta Annos mutuaſſe Familiã: ſanè cum rebus domi foriſq; præclare geſtis, magniſq; in R. P. mæritis ad modum Nobilem, tum præcipuè ac ſemper laude apud nos ornatam extitiſſe: ꝙ omni loco & tempore priuata ſtudia, & cõmoda publica vtilitati poſtpoſuerit:

nullamq; fortunarum & honorum accessionem sibi vtilem ac honestam duxerit, nisi quam fide, fortitudine, alijsq; excellẽtibus virtutibus & factis peperisset. Ob eamq; causam ipsos Comites, communi patria consensu digna præmia retulisse: adeò, vt memoriæ proditum sit, nullum in Polonia Tencenium, nisi Regis Senatorem, aut in alio aliquo insigni ordine Regni constitutum vixisse, ac peculiare ipsis vt plurimum fuisse, vt Officiũ Castellani Cracouieñ, quem primum á Rege locum ferunt, vel Palatini Cracouieñ, quem secundum esse ꝓhibent, Regia munificentia obtinerẽt: Quemadmodum nuper quoq; vnus ex eadem Familia munus Palatini Cracouieñ obiuit, & in eo ante paucos Menses extinctus est, Sic etiam tu Andreas meritò Serenissimo Principi Domino Dño Sigismundo Augusto Regi Poloniæ, &c. Filio & consanguineo nostro charissimo, charus & gratus existis. Si quidem ab ineunte ætate, quemadmodum intelleximus in Polonia, assidua contra Tartaros dimicatione, militaribus artibus eruditus, summa cum laude versatus es: & Sedecimo ætatis tuæ anno, ferocem Tartarorum in conspectu Ducis ac totius exercitus, singulari certamine agressus, strenuè prostrauisti ac neci dedisti. Porrò ad maturiorem ætatem prouectus, simul in ijsdẽ etiam pietatis erga patriam & fortitudinis, studijs, magis magisq; progressus es: Teq; acerimum Tartaris & Turcis hostem exhibuisti: & quacunq; illi sero viam facere sunt conati, tu manu & persona tua obstitisti: adeò, q̃d summam laudem & gratiam apud Serenissimũ quondam Principem Dm̃ Sigismundum Regem Poloniæ. &c. Piæ memoriæ Fratrem & cõsanguineum nostrũ charissimum, ac vniuersum eius exercitũ, adeptus fueris. Cæterum, vt eãdem virtutem tuã, alijs quoq; præcipuis Christiani orbis Principibus, & præsertim Diuo quondam Fratri nostro, Auguste memoriæ, Carolo Quinto Imperatori, & nobis declarares atq; comprobares. Quando quidem Inclitæ Domus nostræ Austriæ semper fuisti obseruantissimus, studiosissimusq;: non dubitasti in Hispanias vsq; penetrare, vt Dilectioni & Magestati eius Cæsareæ, operam suam contra Turcas & Barbaros offeres: neq; minorem profectò aut obscuriorem significationem dedisti tuæ eximiæ fortitudinis & integritatis, Anno 1 5 3 2. Quando præfatus quondam diuus Frater noster, & nos, celleberimam expeditiõem, contra Sulimanum Turcarum Principem, qui tũ in innumerosissimo exercitu, Regna & Dñia nostra agressus fuerat, suscepimus: vbi videlicet tuis impensis, manũ trecentorum armatorum ex Polonia aduxisti, tuãq; in tutanda gloria diuini nominis, ardentissimum desideriũ, & optimum erga nos & Sacrum Romanum Imperium, inclitamq; Domũ nostram Austriæ, studium manifestè declarasti: magnamq; á nobis gratiã & nomen iniuisti. Sunt quidem omnia quæ iam enarrauimus eiusmodi, vt magnam laudem atq; fauorem mereantur. Sed accidit aliud quoq; donum tibi diuinitus datum, quod á nobis meritò valde cõmendari, & abs te quoq; plurimi fieri debet: scilicet, In educandis Liberis singularis quædam fœlicitas, vt qui præter tres filias, Hedvvigim, Zophiam, & Annam: Nam & animi dotibus ornatissimas, adeptus es duos filios acerrimos, virtutũ tuarũ imitatores. Quandoquidẽ maior natu, Ioannes Dapifer noster, quod in Aula nostra Cæsarea versatus est, haud obscurã præclaræ indolis significatiõem multis in rebus dedit, & ita se gessit, q̃d ipsum summa benignitate cõplectamur, & ad ipsum ornandum & amplificandum valde propensum animum habeamus: idq; eo magis, q̃d facilè intelligamus præfatum quoq; Serenissimum Regem Poloniæ, idem de virtutibus eiusdem nobiscum sentire: vt qui cùm dignum iudicauerit, cui Capitaneatũ Rohatineñ comitteret. Minor verò Andreas, de sua indole & ingenio, ipse quoq; haud exiguam expectatiõem omnibus excitasse dicitur: adeò, quod nõ sit dubitandum in eiuscemodi laudatissimis paternis vestigijs vtrũq; perseueraturum, ac partam abs te gloriam honestis studijs magis magisq; amplificaturam. Quapropter, cùm tu, alijq; tui Agnati & Cõsanguinei Comites in Tenczin, antiquitus gestaueritis & habueritis á Maioribus vestris hæreditaria suc-

cessione

ceſsione accepta,infraſcripta,luculenta,& ampliſsima armorum inſignia: videlicet, Scutum per longitudinẽ & latitudinẽ, in quatuor æquales areas quadripartitis diuiſum: quarum arearum dextra inferior,& ſiniſtra ſuperior, ſunt coloris rubei, & continet Securim Fabrilem,quæ Lingua Polonica TOPOR vocatur,manubrio aureo Crocoue ſignum antiquo Topororum nomini congruum: Inferior autem ſiniſtra,& ſuperior dextra, ſecũdum longitudinem, in duas æquales partes diſtinguuntur: Earum verò dextra pars coloris eſt albi, ſiniſtra rubei,& in ſe bicipitem Aquillam ſinguli continent,expenſis alis, ita vt qui in campo albo conſpicitur ſit rubea: quæ verò in campo rubeo depicta eſt, ſit alba,Familiæ tuæ, ob eius in Sacrum Imperium Romanum merita, à Diuis noſtris in eodem Imperio Romano prædeceſſoribus, vna cũ Comitatus dignitate & eminentia donatam: & Scuto impoſitam, Galeam equeſtrem, Heroicis cancellis apertã, ſupra cuius Conum,impendet acies Securis,ſimilis ei quæ iam ſupra deſcripta eſt,phaleris ſeu tænijs coloris candidi & rubei ab vtraq; clipei parte moliter defluentibus. Nos ſanè volentes noſtræ erga te & dictos Filios tuos benignè voluntatis & obſequiorum,quæ alter ex eis nempèComes Ioannes, nobis hucuſq; in Aula noſtra Cæſarea, ſummaq; fide animiq; prõptitudine præſtitit,perpetuam memoriam extare ſupraſcripta tua, & Familiæ tuæ inſignia,vetera notabili aliqua acceſsione amplificãda & locupletãda, duximus: Eiſq; in ipſo clipei centro paruum Scutum coloris cerulei,quod erectũ Leonẽ aureum caput corona aurea,inſignitum oſtendat adexteram cõuerſum,cauda bicipiti in dorſum reflexa, ea pedum conſtitutione, vt ad pugnam compoſitus videatur, benignè ac liberaliter adiecimus:Galeam verò ditauimus & exornauimus,ac præſentes ditamus & exornamus Corona aurea, & Leone ſimili illi, qui in paruo Scuto repræſentatur: ſed pube tenus tantũ conſpicuo, ac hihanti tricta linguaq; exerta, & cauda bicipiti in dorſum reflexa, cuius caput aureo Diademate decoretur econo ipſius galeæ præminente: Is autem dextro pede ſecurim apræhenſam teneat,lacinijs ſcaphaleris ab vtroq; clipei latere effuſis,à dextra rubei & candidi,à ſiniſtra verò cerulei & aurei coloris,quemadmodum hæc omnia in medio Cæſarei Diplomatis Pictoris manus ingenioſius elaborauit. Itaq; memorata Cæſarea auctoritate expræſſe ſtatuimus atq; decernimus,quod tu Andrea Comes,ac ſupra nominati Filij Ioannes & Andreas,ac reliqui Liberi,hæred: ac deſcendẽ legitimi vtriuſq; ſexus,in omnem poſteritatem iam deſcriptam,armorum inſignia, ſic á nobis aucta & locupletata. Ex hoc tempore deinceps in ſingulis honeſtis & decentibus actibus,execrarijs & expeditionibus,tam ſerio quam ioco, in haſtiludibus, ludis ſeu haſtorum dimicationibus,pedeſtribus vel æqueſtribus,in bellis,duellis,ſingularibus certaminibus,& quibuſcunq; pugnis, eminus,cominus,in ſcutis, vexillis, tentorijs, ſepulchris, ſygillis, monumentis, annulis, edificijs, ſupelectibus, tam in rebus ſpiritualibus,quam temporalibus, & mixtis in locis omnibus, prout vobis libitũ fuerit, aut neceſsitas veſtra poſtulauerit habere, geſtarre & deferre, ac ſimul quibuſlibet priuilegijs,munitatibus,libertatibus,& iuribus,vti,frugi,ac gaudere poſſetis, quibus alij quoq; huiuſmodi ornamentis decorati, vtuntur, fruuntur,& gaudẽt,iurè & cõſuetudine. Nulli ergo omnino hominũ,cuiuſcũq; ſtatus,gradus, ordinis,& cõditiõis,& dignitatis extiterit, liceat hanc noſtrã, additiõis,argumentatiõis,amplificationis, & locupletatiõis,paginam infringere,aut violare. Quiſquis verò id temerario auſus altercare præſumpſerit,noſtram & Sacri Imperij redignationem grauiſsimam & mulctam Triginta Marcarũ auri puri, Fiſco noſtro Cæſareo, parti læſæ exequo omni ſpe veniæ ſublata ſoluendam,ipſo facto ſeſe incurriſſe nouerit. Harum teſtimonio Literarum, manu noſtra propria ſubſcriptarum, & Sygilli noſtri Cæſarei appenſiõe munitarum.

Datum in Ciuitate noſtra Wienna, Die Vndecima Menſis Aprilis,
Anno, 1 5 6 1. Regnornm Noſtrorum Romani 31.
Aliorum verò 35. FERDINANDVS.

Temuž wła=

¶ Temuż włáſnie y Potomſtwu iego wßytkiemu/ ná cżáſy wiecżne/ten Kleynot niżey wykonterfetowány należy/ iákoś to z Liſtu zrozumiał. Tenże to Andrzey vmárł Káßtellanem Krákowſkim / Ciáło iego leży w Końſkiey Woli.

☞ Jan Syn ſtárßy Hrábie/ Káßtellaná Krákowſkiego/ Hrábiá ná Tęczynie/ ná ten cżás Káßtellan Woynicki/ Podkomorzy wielki Nadworny/ Lubelſki/ Parcowſki. &c. &c. Stároſtá.

¶ Zá tego znácżnymi zaſługámi/ wſpomináne były ná tym wyżßey pomienionym Liśćie / wßyſtkie Cnoty Przodkow Domu tego/ y Oycowſkie/ przećiwko wßytkiey R. P. Chrześćiáńſkiey/ y zaſługi/ z ktorych nie tylko ſamemu/ áni tylko Domowi iego / ále wßytkiemu Narodowi Polſkiemu ozdobá ſie mnożyłá. Abyś tedy doſtátecżnie wiedział/ ktorzy należą do thego Kleynotu: Naprzod:

¶ Andrzey Káßtellan Krákowſki wyżßey pomieniony.

¶ Jan Syn iego Káßtellan Woynicki. &c.

¶ Andrzey Woiewodá Krákowſki/ o ktorym niżey cżytáć będźieß.

¶ Jádwigá Woiewodźina Krákowſka.

¶ Zophia Zborowſka/ Stárośćina Szydłowſka/ Runberſka. &c. &c.

¶ Anná Lánckoruńſka/ Káßtellanká Málogoſka. &c.

Z tych wßytkich wyżßey pomienionych Potomſtwu właſnemu.

¶ Tenże to Jan Hrábiá Káßtellan Woynicki/ ſyn Andrzeiá Kaßtellaná krákowſkie°/ naprzod był Pácholeciem v Ceſarzá Ferdynándá.

¶ Chcąc potym Hominum Mores widźieć / ná Peregrynácyą ſie vdał/ máiąc liſty Ceſarſkie do Krolow y Kśiążąt źiem rozmáitych/ do Papieżá/ do Królá Hißpáńſkiego/ Fráncuſkiego/ Krolowey Angielſkiey/ do Królá Portugálſkiego / y do inych wiela Kśiążąt / ná káżdego Dworze ßcżeśćie mu wielkie ſłużyło/ w gonitwách/ w turnieiách. &c.

☞ Liſt do Papieżá/ ná ktorym go záleca y wyſławia Domu ſtárożytność y zaſługi/ ták Przodkow iáko y iego ſámego/ maß ſens w te ſłowá piſány.

BEATISSIME in Chriſto Pater, & Domine, Dñe Reuerendiſsime, poſt humilem commendationem filialis obſeruantiæ continuum incrementum.

CVM Nobilis ac Magnificus, fidelis nobis dilectus, Ioannes Comes in Tenczin Polonus, Dapifer noſter, præclaro quodã inſtituto, ad pernoſcendos hominum mores, maiorumꝙ; ætatis vſum & experientiam cõſequendam, ſibi propoſuerit varias Chriſtiani orbis

regiones ac prouincias inuisere. Prętermittere non potuimus, quin descēdentem omni benignitate & clementia nostra cōplecteremur, eumq́ isthac quoq́ transeuntem sanctitati vestræ de meliori nota cōmendatum redderemus. Est enim, cùm ꝓpter plurimas excellētesq́ virtutes, vna cum familię vetustate & splendore coniunctas: tū veró ꝓpter ea seruitia, quę nobis aliquādiu summa fide & obseruātia præstitit, atq́ & ob eximium erga nos studiū Patris sui, Viri sanæ in Regno Poloniæ magnæ autoritatis, & multis excellētibus ingenij dotibus ornatissimi, nobisq́ gratissimi. In primis dignus, cuius causa hęc & longè maiora velimus, quod nos eundem Comitem Sanctitati vestrę magnopere cōmendemus, cupimusq́, vt ita sese in illum exhibere vellit, quemadmodū & illius virtus, & pręclara erga nos mærita postullant, erit nobis sanè gratissimum. Si pręter quam, quod Nobilis adolescens, suo ipsius mærito, sanctitati vestræ plurimum commendatus esse debet: nostra etiam causa q̄ cōmendatissimus fuit, ita planè, vt hasce literas nostras sibi apud sanctitatem vestram magno vsui & ornamento fuisse, re ipsa intelligat. Quod ipsum nos vicissim erga sanctitatem vestram, omne filialis obseruātiæ studio promereri connitemur, & cum his præcamur sanctitati vestræ à Deo Optimo Maximo cōmodam valetudinem, ac prosperos, ac diuturnos rerum successus, eisdem nos plurimûm cōmendantes. Datum in Ciuitate nostra Wienna, die vigesima quarta Mensis Aprilis, Anno Domini, 1561. Regnorū nostrorum Romani 31. Aliorum vero tricesimo quinto.

☞ **Támże sobie potym wypráwiwszy podług myśli Listy** v Papieżá do inszych Páństw/Krolow ábo Kśiążąt. etc. Odpoczynąwszy sobie/á przypátrzywszy sie obyczáiom/vmyślił dáley iecháć.

¶ W oney drodze/zá przypadkiem nieszcześćia/ iáko to wiec bywa z dopusczenia Bożego/przy tych fortunách przypádáły też nieszcześćia ná tey peregrynácyey: Był naprzod w pogimániu w Aledulith y w Gránaćie/iádąc ze Fráncyey do Hiszpániey przez Gáskonią/w ktorey iest lud zły/mśćiwy. etc. A to sie dżiało tym sposobem.

☞ Przyiecháwszy nád Morzem do iednego Miástá / záchćiáło mu sie Austrig/rzekł iádąc Postulonowi áby ie niosł zá nim/ktore wziąwszy w woreczku z miástá wyniosł. Tám będąc od onego mieyscá w mili/napominał Postuloná áby rychło iáchał: on go słucháć niechćiał. Hrábiá chćiał przed nim ná koniu bieżeć/Postarz rozgniewawszy sie/zrzućiwszy Austrygi/począł Hrábi łáiáć/potym do szpady z koniá skoczywszy sie rzucił/Teczyński tákże do swey/wszákoż z koniá zsiádáiąc w strzemieniu vwiązł / ćiął nań Postarz ná ten czás/ záledwie mu ręki nie vćiął/ Hrábiá zá tym wymknąwszy nogę / koniá zbywszy/ prętko do niego przypadszy / zádał mu dwie ránie/ á sam potym ná iego koniá wśiadszy/ przy ktorym tłomok był niemáły/ przybieżał do Posty. Tám ácż sie pytano o Postarzu/wszákoż ich tym odpráwił/ że mu koń ochromiał wiec lekko iedźie. A ták sie odpráwił/ná insze konie wśiadszy/cáłą noc wzawod bieżeli. Potym iádąc do Wáledulith/pieniądze ná kilku mieyscách w bánkách odbierał.

¶ Oſtátnia Poſtá iuż przed Wáledulith/tráfili do rzadney Auſtery iednego Hißpaná/ktory znał Hrábie Tecżyńſkie° ießcże ná Dworze Ceſárſkim. Okazawßy mu wielka chec/ puśćić go niechćiał od śiebie / był mu bárzo rad/ ktemu y dla tego/że miáſto ono Wáledulith gorzáło / á ták dla niebeſpiecżeńſtwá / obiecał go ſam wyprowádźić názáiutrz. W tym w onym poznániu długo ſie zábáwili/ owa Hrábiá co miał ráno wſtáć / to ſpał áż ku Południowi/po ránym obiedźie wyiáchał/á on go Hißpan prowádźił do Miáſtá/tráfili gdźie ogień wielkie ßkody/á nie ná iednym mieyſcu poczynił. On Hißpan omiiał z nim tumulty ludzkie/wßákoż ſie nie mogac vſtrzedz/tráfili ná ty co ie zowa Aguzeli/tákże też Nágwárdya/Locum tenenti Miáſtá onego/ktorzy máło ſpráwy od Tecżyńſkiego biorac/tákże y wiáry nie dawáiac onemu Poſtulonowi świádomemu / y Goſpodarzowi iego / w oney furiey porwáli záraz Tecżyńſkiego y z ſługa z koni/tłomoki im odpieli/ßpade/puhinał/y cżapke ná koniec ziać chćieli/klucże ktore ſługá miał ná ßnurku v śiebie/chćieli vrznać: cżego podſtrzegßy Hrábiá/śmiele bronił/bo gdyby mu ie było wźieto/ nie mogłby był dáć ſpráwy o ſobie doſtátecżney y świádectwá/ przeto kiedy ſie do nich ono chłopſtwo mieli/vchwyćił zá nie reka/nie dbáiac choćiaż mu y rece odrzynáć chćieli/cżego go Pan Bog obronił: bo tám wiele tákim ſpoſobem ludźi niewinnych ginie/gdy pogimawßy/rzecży rozchwyca/liſty popala/tedy y ſámego zátym ſtraca. Owa z onego pogimánia Páná Hrábie/ kupcy wielcy y dobrze ośiedli byli w trwodze/ bo ſie były ſpráwy bárzo pomießáły/ dokad te° pewnie nie doßli/kto był przycżyna tego ogniá/imáli káżdego cudzoźiemcá/ á drugie mecżyli.

¶ Tecżyńſkiego kiedy prowádźili / wielki mu concurs ludźi záchodźił/ále go rozno od ſług prowádzono/wßákoż z przygody tráfili mu ſie/ Kontedeluná/z Dundźianem Mamilcżá/z Robuluſem/ ktorych dobrze znał ná Dworze Ceſárſkim/y miał z nimi dobre záchowánie. Ci go poznawßy z koni do niego zśiedli/ cżapke nań włożyli/ one Gwárdya od niego odegnáli/á miedzy ſie z vcżćiwośćia wźieli / y ßli z nim do Vicegerenta: Ktorego gdy z máła powaga witał/nie po Hißpáńſku/á to dla żalu wielkiego onego ſwe° deſpektu. Spytał go: Aboś Niemiec? Powiedźiał/ żem Polak. Chćiał záraz ſpráwe od nie° wźiać/ále mu powiedźiał: Ze ia trudno mam dáć o ſobie/gdyż mi wßytko zábrano/y liſty przy tym w tłomoku. On zátym kazał iego tłomoki áby przyniesiono/dobył liſtow/okazał co był zacż/bo ná iego ßcżeśćie Duńcżycżyn Mauryká/ktory z nim ſłużył poſpołu Ceſarzowi/pobrał był te tłomoki iego do ſiebie: ále gdyby ie był kto iny wźiał/á ogladał co w nich / nálazłby był v niego dwie rzecży bárzo ßkodliwe iemu. Naprzod Kśiegi ſługi iego/ ktory miał Oycá Celiußá wielkiego Heretyká/ktory w Bázyliey mießkał/á wydał ie był przećiwko Papieżowi/te by było obacżono/ ſługá pewnieby był ſpalon/y z Pánem wież to Pan Bog coby ſie było dźiało. Druga/miał przypráwnych kilká kunßtow w racách z prochem/á te gdyby byli náleźli/krom wßelákiego miłoſierdźia byłby był ſpalon / bo onym ſamym wdałby ſie był w tákie mniemánie że on miáſto zápalił/wßákoż te kunßty były vwinione w koßule w tłomoku/ á práwie pod tym cżáſem ſpalono było kilká miaſt/ y to ná ten cżás gorzáło/á z naprawy zápalone było.

¶ Do tego ießcże miał liſt do Krolowey Angielſkiey/ktory kiedy w krobce miedzy inymi liſty obacżono/pytano go ktoreyby był wiáry? Wßákoż o nim Contedeluna/ y oni drudzy ktorzy go ználi / dáli świádectwo że był Kátholik. Jednák to nie pomogło/dał go do więźienia przedſie/áż do náuki krolewſkiey/ ktoremu o nim záraz dáli znáć/ á niechćieli go ná rekoiemſtwo dáć żadnym ſpoſobem/onych wßytkich ktorzy go ználi.

¶ Piſał w tym Liſt Hrábiá do Kśiedzá Piotrá Wolſkiego Duniná/z Domu ábo Fámiliey Lábec / kthory ná ten cżás był w Legácyey ábo ſpráwach v Krolá Hißpáńſkiego / od Krolá Polſkiego Zygmuntá Auguſtá. Ktorego

gdy doßedł

gdy doßedł liſt Hrábin/pretko ſie o to poſtárał że był wolnym.

¶ A potym ſam przyiechawßy do Krolá / ſkárge położył ná one hámowniki y ßárpácże ſwoie/ſpráwiedliwość przyſtoyna otrzymał / y łáſke Krolewſka hoynie poznawßy/vpominki znáczne odnioſł.

¶ Támże ná Dworze tegoż Krolá báwiac ſie/dla przeyrzenia ſpraw/miał potrzebe z iednym Hißpanem ná imie Kornero / ktora mu z tey przypádłá przyczyny: Przegrał był Hißpan do Hrábie Tecżyńſkiego ſumme niemáła/ktorey on żáłuiac/chćiał go przymuśić żeby mu ia wroćił. A ták w nocy ná drodze záſtapił mu z kilkiem ſwych gdy ßedł do goſpody/ chcac mu deſpekt wyrzadźić/ w czym go ßczeście nie ćießyło: bo zá oſtrożnośćia Hrábie/ ſam Hißpan ná ſobie zelżywość odnioſł / thák áż ſproſnie tyłu podáć muśiał. Potym Omnia Ibidem fœliciter ſuccedebant.

¶ Tenże Hrábiá iádac do Portugáliey/ z náwiedzenia Páńſkiego ćießka choroba był złożon/o ktorego zdrowiu máła nádźieiá byłá/wßákoż wielkim ſtáránim y pilnośćia Krolowey páńſtwá onego / ktora ſamá ná ten czás Kroleſtwo ſpráwowáłá dla młodych lat Krolewſkich / przyßedł do zdrowia pierwßego / do czego nie mniey chęći y łáſki znał Kárdynałá Málwecego/ Ibidem.

¶ Potym iádac w droge przez Gránate/ kilká dni ſie tám zábáwił/wyiechawßy nád wieczorem/potkał ſie z znáiomymi/ ktorym niechcac ſie dáć poznáć/zákrył twarz/á ſłudze ſwemu/iáko on przed tym iemu/ſłużył/y ták czynił przez wßytke źiemie one/ miedzy ludem proſtym/ grubem : bo ten ſługá iego wiela źiem iezyki vmiał/y ſpraw ich był świádomy. A ták minowßy one ludźie/wiáchał miedzy gory: W thym przyſtapiłá wielka wodá/ że y przewodnik ábo Poſtarz nie śmiał ſie przez nie puśćić ná żadnym Mule iego/ iednák wźiawßy podárek od Hrábie/przeiechał. Sam Hrábiá gdy chćiał iecháć zá nim przez one Rzeke / żadnym ſpoſobem mulá bijac pod nim w wode wegnáć nie mogli. On Poſtarz obáwáiac ſie áby ná nie Murzynow nie przywiodł/ chćiał ie mieć poſpołu żeby ich o gárdłá nie przywiodł/wołał áby ſie zá nim przepráwowáli. Gdy niechćiał Muł pod pánem Hrábia / ſługá iego Niemiec/on ktorego miáſto páná chćiał mieć/chcac ſprobowáć przed Pánem wiáchał w wode/támże ſie záraz ponurzył/wodá go zráźiłá áż go doyźrzeć nie mogli/tylko mulá wyrzućiłá ku gorze/á choćiaż noc byłá iáſna/iednák nic wiecey tylko ná mule widáć było ßkatułe/w ktorey był Kotek Morſki. Po máłey chwili przyßli chłopi z pochodniámi/ wodá też iuż byłá opádłá/ ßukáli ſługi onego/nie nálezli iedno Mulá /ktorego wodá pod iedno drzewo w brzeg wbiłá. A gdy przyßli do Auſtery/Stárßy oney wśi poſádził práwo o Tecżyńſkim y o ſłudze iego/pobrawßy od nich tłomoki/y wßytkie rzeczy co mieli przy ſobie koßtowne. A názáiutrz bárzo ráno/zbiwßy wßytkie ludźie/y ony z ſoba pobrawßy/ßukáli vtonionego. A gdy go dáleko od onego mieyſcá nálezli/ y tłomok ten ktory przy śiedle był z rzeczámi koßtownymi/ták ná ſámego Hrábie iáko y ná konie/vyźrzawßy ießcże ná onym trupie vbior ze złotem/tákże ná pálcu kilká pierśćieni/drugie w kieśieni/zá powieśćia onego Poſtarzá/ták iáko ſie ſam Hrábiá vdawał przy nim zá ſługe / włożywßy ná nie potwarz że Páná ſwego vtopili/chćieli ich dáć potráćić/y po wyświádczenie do Gránatu/choćia tám tego ieſt obyczay / thylko dwie mili/niechćieli poſłáć: poſadzano ich do klody. To ſie dźiało we Srzode/tákże y przez Czwartek w więźieniu byli/ gdy mowili do nich po Hißpáńſku/rozumieć ich nie chćieli. W Piatek bárzo ráno wywiedli ich/chcac ie bez práwá pogubić/ vłákomiwßy ſie ná one rzeczy ktore przy nich były/ ßáty ze złotem / w ktorych Hrábiá ná dworze Krolá Hißpáńſkiego chadzał/łáncuchow kilká/Mánuelli/Zapon. ⁊c. A ná ich ßcześćie/ kiedy one rzeczy z tłomoká wykłádáli/Liſty Ceſárſkie/Krolá Hißpáńſkie°/Krolá Fráncuſkiego/ Krolá Portugálſkiego/ Krolowey Angielſkiey/ y inßych niektorych

Kſiążąt. Ktemu Proſporty Hiſpáńſkie y Portugálſkie dla wolnego przeiąz=
du/y drugie liſty co w puſzce Miedziáney były / wypadły / te wſzytkie Goſpo=
dyni wzięłá. A ták ráno w on Piątek/ gdy ſię wſzytká grumádá zeſzłá prowá=
dzić ich ná śmierć/ſkoro ſię ruſzyli / wielka niepogodá y ſroga wiiádl powſtá=
łá/ powietrze tákie / że ieden drugiego widzieć nie mogł. Owa przed oną złą
chwilą muśieli do domu vſtąpić. Tám Goſpodarz kędy byli oni więźniowie
był wielką chorobą złożony/Kſiądz do nie° przyſzedł/obaczywſzy ony więźnie/
począł z Tęczyńſkim mowić po Láćinie. O wſzytkim mu ſpráwę dal Hrábiá/
y to że miał liſty/ále mu ſą z drugimi rzeczámi pobráne / á w tym Goſpodyni
wſzytkie pokazáłá/ták iáko ie byłá nálázłá. Ktorym gdy ſię przypátrzył/ y pię=
ćięćiam ich/rozwiodł to onym chłopom/ktorzy ſię ná to byli náſadzili/ iákoby
ie potráćić dáli. Owa zaraz dla gruntownieyſzey rzeczy/ pobrawſzy ie iáchał z
nimi do Gránatu. Tám ſtáteczną y prawdziwą wziął wiádomość o nim od
Kápitaná/ y od inſzych przednieyſzych w mieśćie. Poſtano ſpráwiedliwość/
kazano kilká chłopow pogimáć/rzeczy wſzytkie Tęczyńſkiemu wroćić / chcąc
ich ná gárdle kárác/ieſliby tylko ná nie inſtigował. Ale on wſzytkę one ſpráwę
y krzywdę ſwą włożył ná Poſłá Polſkiego/ Kſiędzá Piotrá Duniná Wolſkie=
go/o ktoremeś wyżſzey czytał.

¶ Wyiechawſzy z onego mieyſcá / zá trzećiem noclegiem w
teyże Murzyńſkiey źiemi do Synile iádąc/kwápiąc ſię á niechcąc drodze mieſz=
káć/tráfiło ſię Hrábi troſzkę pozoſtáć zá ſługámi iádąc/ ktorzy tylko ſtępią ſzli/
bo ieden Lokay wiodł Mułá z tłomoki y z ſtráwą. A tám mieli ták kray nie=
żyzny ná ten czás/iż czego zſobą nie przywieźli/tedy co ieść nie mieli. W tym
ſię dwie drodze tráfiły/owa zá nimi vchybił/tákże w tym zámierzkł: Tráfił do
iedney chálupki/w ktorey nie záſtał nikogo/tylko iedne bábę/ktora mu coś po=
częłá powiedáć y vkázowáć/ále iey nie rozumiał. Obaczywſzy niepewną Au=
ſterią/chćiał Mułá wywieść/ á w tym kilká Zbierow przyſzło / ktorzy go zárąz
wźięli/y poczęli mu ták poſługowáć/bez czegoby ſię był obſzedł/ieden Mułá od
niego wźiął/á drudzy go wźięli do oney chálupki/tám ſię nie mogł z nimi zmo=
wić/poczęli go mácáć/ á to co miał przy ſobie od niego odbieráć/ y Koleth z
pieniądzmi/ktorych miał część przy ſobie/wźięli/ Czapkę/ Szpadę/Puhinał/
Pierśćionki / ktore miał ná bráterſtwo od Paniąt y Dworzan Ceſarſkich / że
tylko w bláhym kábaciku zoſtał/á bacząc żeby go byli ieſzcze y z tego zzuli: bo
gdy chćiał do Mułá doyźrzeć/záwſze go dwá pilnowáli. A w tym obaczył z o=
ney izby komorkę/wſzedł do niey/wſzedł záraz zá nim ieden z onych łotrow/on
wźiąwſzy wiązánkę ſłomy ktora tám leżáłá/onego co zá nim przyſzedł/prośił á=
by mu wody przyniosł/ktory wychodząc drzwi zá ſobą przywárł / ktorych też
Tęczyńſki wſtawſzy lepiey drewnem przywrzeć nieomieſzkał / á máiąc tám o=
kienko/ácz nie práwie wielkie/przytoczywſzy do niego kámień/ ktory támże w
oney komorze leżał/ wyiąwſzy rękę/ potym głowę / wymknął ſię z komorki ná
dwor. Byłá tám Rzeczká nie dáleko/ſzedł do niey/ pothym wodą w ieden doł
pod ſkálę wlazł. Po máley chwili obaczy/á ono z świecámi oni Zbierowie prze=
chodźili ſzukáiąc go/ktorych on poznał ku ogniowi/ dopiero ſię miał ná bacze=
niu/że mu ſzło o gárdło.

¶ A gdy iuż było w noc chwilę/ſzedł ná zad/ potym potkał Sláchćicá ie=
dnego z żoną w kilku koni y mułow/ ktory iáchał ráno wſtawſzy. Ten gdy go
obaczył á on idźie/záwołał ná Hrábie: Lokay. ꝛc. R krom záwołánia ſzedłby
był do niego. A gdy mu dal ſpráwę o wſzytkim/ kazał mu ná koniá wśieść/ á
zſobą ku onemu mieyſcu iecháć. Tám iádąc/do iedney wśi zſtąpił/wźiął zſo=
bą ludźi co ich tám było/nie záſtał w oney chálupie nikogo kromia oney báby/
ktorą zſobą kazał wźiąć/á Mułá y iego/z młodſzym brátem ſwoim/ do onego
noclegu gdźie ſłudzy iego byli odeſłał/dawſzy mu ſwoy płaſzcz/y koleth/ ſzpa=
dę/puhinał. Gdźie też Hrábiá onemu brátu ie° gdy go doprowádźił do ſług/o=
kazał wdźięczność táką/iáko mogł ná on czás podług możnośći ſwey. Obie=

chawſzy po=

chawßy potym wiele ziem̃/ wrocił sie do domu we zdrowiu.

¶ Tenże Jan Hrábiá potym z Synowcem swym Janem Báptystą/ Hrábią z Tecżyná/ Woiewodą Bełskim/ iádąc do Szwecyey/ podług cżásu y postánowienia ná wesele ábo ná slub do Ceciliey Krolewny Szweckiey. Wypráwił sie był tákim koßtem y dostátkiem wielkim/ iákoby był mogł mieć drugą siostrę iey zá żonę/ do cżego by był snádnie przyßedł/ ále zazdrość ludzi obłudnych w tym obiemá wiele ßkodziłá. Bo gdy sie we Gdańsku wypráwowáli/ dał znáć ieden Terygená z Litwy Krolowi Duńskiemu o tym/ ktory ná ten cżás wielką armatę ná Morzu miał/ bo walcżył z Krolem Szweckim. A ták Krol Duński wypráwił ná nie siedm̃ Okretow/ ktore im pocżęły záchodzić z kilku stron w Piątek o Południu. A gdy názáiutrz mieli wyiecháć z stánowiská/ pocżęto ná nie strzeláć/ tám z działká vstrzelono rękaw Woiewodzie. A práwie vderzył w to mieysce kędy stał Jan Hrábiá/ y máło co vstąpił z mieyscá onego/ w máßt kulá vderzyłá. Nzátym druga strzelbá ták gęsto ßłá/ że máßt odcieli. Jużby byli iednák vßli/ ále zá perswásią tych Cudzoziemcow co byli przy Woiewodzie Bełskim/ pocżeli z onymi nieprzyiacioły rokowáć/ ktorzy ich ná wiárę wzieli do woyská Królá Duńskiego.

¶ Ale gdy przyiecháli/ chybiłá ich po oney łásce nádzieiá/ bo skoro wiácháli do woyská/ rzucili sie do nich pilno z batámi/ chcieli gwałtem wniść á plindrowáć Okręty/ ále im nie dopuścili Polacy. W tym Admirál posłał dwu Kápitanow do Hrábie Woiewody Bełskiego/ áby mu posłał co przednieyße sługi swe/ ktorych mu posłał trzydzieści/ á on ná to mieysce posłał mu Knechtow.

¶ Trzeciego dniá po przyprowádzeniu do woyská z wielkim Triumphem/ po rożnych ie Okręciech rozsádzono/ toż przeßkodziło/ boby byli mogli vść/ do cżego mieli táki przystęp/ gdy raz byli wiecháli pod iedne Insułę Borolin/ kędy ich byłá náwálność rozniosłá po Morzu/ tám do viechánia cżás mieli. Ale ono státecżne serce Páná Cnotliwego przeciwko sługam/ ktore mu było rożno rozebráno/ zezwolić ná to niechciáło/ áby ie był w iákim niebespiecżeństwie zostáwić miał.

¶ Chcieli ich tedy do Kopenagien do Królá Duńskiego odesłáć/ ále żadną miárą/ prze silną niepogodę y odmiánę wiátrow/ do te° przyść nie mogli/ ták że áż po świętym Márcinie ná Morzu musieli trwáć/ gdzie iuż nie bywa żadna nauigacia, iedno komu niewola. Ci co sie ná Morzu postárzeli/ nie pámiętáli tákich odmienności wiátrow/ iákie sie były ná ten cżás tráfiły. A potym gdy przyiecháli do Kopenágien/ mießkáli thám kilkánaście Niedziel.

¶ Ale przed tym prętko po onym pogimániu/ Rodolph niektory Phráybiter Morski ze Gdańská/ vpátrzywßy pogodną noc/ przyiechał z swoim Okrętem/ chcąc Woiewodę z iego ludźmi vwieść. Wßákże on iáko pierwszy niechciał od sług/ ták y ná ten cżás. Toż y drugi raz potym we trzy niedziele vcżynił. Cżego gdy podstrzegli Duńcżykowie/ zárąz straż pilną nád nim mieli/ y nie dopuścili onemu Okrętowi blisko okrętu ich stáwáć/ ábo Ankory zápuścić/ chcąc záwße ná nie strzeláć/ ták áż musieli odstępowáć.

¶ Zá onym zábáwieniem w Kopenagien/ Pan BOg ony więźnie żalem serdecżnym náwiedzić racżył/ á to dla śmierći Woiewody Bełskiego/ przy ktorym y sług Zacnych Polakow niemáło pomárło/ zá zápowietrzeniem.

¶ A potym gdy Woiewodá vmárł/ Jan Hrábiá zá pomocą y stáránim Grossá z Fáncżemburgu/ ktory ná ten cżás był Hetmánem Królá Duńskiego. Pußcżon do Polski/ ktory ziemią z iednymi sługámi iáchał/ drudzy Morzem przy ciele do Gdańská płynęli.

Do tegoż Janá Hrábie Kásztellaná Woynickiego/ Autor tych Ksiąg.

To com wiedźiał przypadkow Pielgrzymstwá twoiego/
Ktores ćierpiał moy Hrábiá od nieszczęśćia złego.
Spisałem ie w te Księgi/ by vpomináły/
Te ktorychby w Młodośći ich nie dotykáły.
Niech sie pomnią ludźmi być/ gdyż szczęśćie struere,
Jednym vmie ku myśli/ drugim diruere.
Czegoś ty dobrze świádom ná obiedwie stronie/
Bo ćię też y miewáło czásem ná swym łonie.
Czásem sie też nie k myśli z tobą obchodźiło/
Ná twą Zacność nie bacząc/ niechętnie służyło.
Niechćiáło ć życzyć rowney pámięći z onymi/
Coś po Krolá Henryká Posłem obran z nimi.
Wszákoż gdy ćię wroćiło z Nysy do Oyczyzny/
Okazałeś troiáko ná wszem swoy Skarb żyzny.
Witałeś tegoż Krolá z Pocztem dość ozdobnym/
Onemu Lideyskiemu w dostátku podobnym.
Pomnię ná Interregna, tám iákoć służyło/
Boć ná wszem śmiáłość rowną z Lákony czyniło.
Gdyś onemu Tergienie to powiedźiał z fukiem/
Mowiąc o wolność miłą z nim z ogromnym hukiem.
Bogday Bráchu ty y ia pierwey márnie zginął/
By tylko ten przypadek zły Oyczyznę minął.
Ktorego iey ty życzysz dla Prywáty swoiey/
A to moy Zacny Hrábiá iest w pámięći moiey.
Ják ćię Páni Fortuná w rząd Dźiádow twych bráłá/
Gdyć po śmierći Fierleiá Woiewodztwo słáłá.
A potym y po śmierći tákże Mieleckiego/
Wabiłá ćię ná Stolec Páństwá Krákowskiego.
W wietszeieś wadze miał Klucz Podkomorski złoty/
Ktoryć Krol Henryk posłał był dla twoiey Cnoty.
Ten potym Krol gdy z Polski táiemnie vbiegał/
Iż ćię ten iego Fortel nikczemny dolegał.
W pięć godźin wybieżawszy po nim w szlády one/
Choćiaż miał ná to Konie dobrze rozsádzone.
Doszedłeś go zá Pszczynem/ chcąc gi ná zad wroćić/
Onych niebácznych myśli iego záraz skroćić.
Lecz swymi przysięgámi/ y swą powolnośćią/
Wymknął sie z ręku twoich z wielką vkłádnośćią.
Zegnáiąc ćię krew swą pił/ coć przez to znáć dawał/
Ze ćię przednieyszym z Krewnych swych / w sercu wyznawał.

Tenże Krol Henryk/ vieżdżáiąc z Polski/ żadnemu Polákowi tego sie zwierzyć niechćiał / tylko tę Kártkę do tegoż Teczyńskiego zostáwił/ ktorey iest sens w te słowá:

HENRICVS Dei Gratia Galiarum & Poloniæ REx, Dux Magnus Litvvaniæ, Rusſiæ, Prusſiæ. &c.

ILLVSTRIS & Magnifice Domine, sincere nobis dilecte, non sponte quidem, sed coacti & cogente rerum necesſitate, in Franciã

nunc maxima cum celeritate ꝓficiſcimur, ex literis em̃ Sereniſsimæ Reginæ Matris noſtrę, quas hodie ſub tempus cœnæ accipimus, intelleximus eo ſtatu eſſe res Galicas, vt niſi expeditis equis illuc aduolauero, omnino de illo noſtro Regno actum ſit. Idem quoq; ſcriptũ eſt ad me, ab omnibus Galiæ proceribus ac primarijs viris, quãobrẽ cunctandũ minimè eſſe mihi putaui, ne mihi ipſi in re tanti momenti defuiſſe viderer. Diſceſſum verò noſtrum tacitum eſſe operepręciũ fuerit, ꝓpter incõmoda itineris, nouit em̃ Sincer: veſtra ingenia Germanorũ, & quanto odio proſequantur Catholicos omnes. Quid aũt nunc ex Sincer: veſtra expetam & expectem, Nobilis & Generoſus Vir D. Danſeus Conſiliarius meus exponet vobis. Cui vt fidem adhibeatis vehemẽter rogo. Hoc vnũ tãtũ addã hac poſteriori Epiſtola parte, te eũ eſſe, quem ego ſummopere amaui, quem plurimũ feci, & cuius viciſsim amicitiam & beneuolentiam erga me ſempiternam eſſe cupiam. Benè valeat Sinc: veſtra. Datum Cracouiæ raptim, XVIII. Iunij. Henricus Rex. &cæt.

Do tegoż List przez Krzyſztophá Wárſzewickiego Sekretarzá piſány w te ſłowá

HENRICVS Dei gratia Galiarum & Poloniæ REX, Magnus Dux Litvvaniæ. &c. &c.

ILLVSTRIS & Magnifice Domine, nobis dilecte: accepimus tuas à Chriſtophero Warſcheuicio Secretario noſtro Literas pluribus verbis ſcriptas, ex quibus mirificum animum erga nos tuum, ſummamq; fidem ac fidelitatem pari coniunctam, obſeruantia atq; incredibili patriæ charitate, proſpeximus. Et ſi verò nos, qui te planè nouimus, nihil præter ſpem opinionemq; de te noſtram intelleximus, tamen hoc exiſtimes velim, tuis literis nihil vnq; nobis accidiſſe iucundius. Iam verò has non ideo ad te dedimus, vt quidq; abs te petimus, (qua em̃ obſecro re, tandem noſtrã dignitatẽ Regniq; iſtius noſtri ſalutem, ſummæ tibi & eſſe semperq; fore curæ non declaraſti) ſed tantũ, vt ſcias nos tuorum erga nos officiorum, maximorumq; mæritorũ eſſe memores: idq; ádeò, vt tibi, tuæq; virtuti ſingulari nos valde deuinctos eſſe cgnoſcamus. Cuius rei, vt quem mereris ampliſsimum fructum, ſimul atq; iſthac peruenerimus, percipias, dabimus omnino operam eaq; in re eam, quod per nos fieri poterit præſtiterimus: ne quaq; adhuc erit ſatisfactum animo erga te noſtro, qui his ſemper in te tuoſq; erit, quẽ tua erga nos ſingularis fides poſtulat. Quum iſtuc primò quoq; tempore redituri ſimus, te nullo modò dubitare volumus. Nihil enim nobis eſt priùs, quam vt mutuo vtriq; deſiderio ſatisfaciamus, vos noſtro, noſq; etiam veſtro ei rei, cærtis quibuſdam maximiſq; de cauſis tempus nõ eſt præſtitutũ. Verendum quippe eſſet, ne ſi tempus ei rei deſtinatum pati facere-mus, vt tu pro tua prudentia potes conijcere, aliqua exoriãtur, quæ vt hodierno die ſunt tempora, noſtrum poſtea conſilium impediant. Tu interim perge vt cæpiſti, ac firmo conſtantiq; animo, vt ante hac magna cum tua laude feciſti, tum noſtra, tum etiam totiùs R. P. nunc aduerſus omnes multorum conatus, tibi defendendam eſſe puta. Hoc ſperans te nõ diu in hoc certamine futurum, quin tibi nos noſtra præſentia præſtoſimus. De publico rerum ſtatu plura cognoſces ex Oratore noſtro, quem breui & nobiliſsimum ac virtute prædi-

tum, ſingulari

tum, ſingulari iſto miſſuri ſumus. Bene vale. Datum Rhenis, in fœlici inauguratione Regni noſtri Galliæ, xiiij. Februarij. Anno, 1575.
HENRICVS REX.

☞ Liſt ná Podkomorſtwo dány temu to Hrábi/ktoregomći Kopia dla tego włożył/ ábyś wiedział co ná tym Vrzedzie należy/ á tego ieſt ſens w te ſłowá piſány.

HENRICVS Dei gratia REX Poloniæ, Magnus Dux Lituvaniæ, Ruſsiæ, Pruſsiæ, Mazouiæ. &c. &c.

SIGNIFICAMVS Literis noſtris, quorum intereſt vniuerſis & ſingulis: cùm in his fœlicibus auſpicijs Regni iſtius Polonici: Diuino munere, & ſumma ipſius Regni populorum voluntate, nobis oblati, noſtræq; fidei concrediti, nullam maiorem curam atq; ſolicitudinem nobis & officio noſtro Regio impoſitã eſſe videamus, quã vt dignitatem & ſalutem eius ipſius Regni, quæ vna cũ noſtra coniuncta eſt, ab omni parte tueamur, proq; ſumma virilli noſtra ꝓcurremus: cumquæ eius ipſius dignitatis & ſalutis communis conſeruande, non poſtrema ſi non prima pars ſit collocata, in diſpenſandis muneribus publicis, iuxta ac priuatis, Perſonam noſtram Regiam quoquo modo cõcernentibus, vt pote, aqua boni ſimul & mali fons & ſcaturigo quædam diminuit, & in reliquũ omnem multitudinem ſeſe diffundat, vt veriſsimum eſſe appareat, quod á ſapiente quodam dictum eſt: Quales eſſe Principes, tales etiam populos atq; eorum mores & inſtituta. Nos autem, cùm omnia recta atq; laudabilia penes nos & omnem rerum regiminis rationem eſſe volumus, vt nihil ab ea niſi rectũ & honeſtum prodeat, & hoc ipſum cùm per ſe & vires noſtrasquæ fortiores eſſe nõ poſſunt, quã vnius Perſonæ præſtare non puſſumus, libenter in ea ſocietate laboris atq; ſolicitudinis tales aſſumimus, ex quorum conſilio & intima conuerſatiõe, omnia ſumma & optima nobis, ac cæteris omnibus præſertim nobis ſubiectis populis conſtent. Ac ideo mundantes multos alios Regni atq; etiam curiæ Regiæ Magiſtratus, ſub Interregno vaccantes, hinc præcipuæ & peculiaris cuiuſdam dignationis, qui propriè ad cõſeruandam & tuendam vitæ noſtræ ſecuritatem, cùm qua reliqua omnia ſumma & vna coniuncta ſunt, pertinet, nimirum Cameræ noſtræ præfecturam, cuinam traderemus, multũ diuq; apud nos deliberauimus. In qua deliberatione, & ſi multi ſeſe offerrent Nobiles, & ſuis virtutibus Illuſtres homines, vt eſt talium ferax ea gens, cui nos Deus præfecit. Inter omnes aũt ſeruato licet vnicuiq; virtutis & laudis, ſiue encomio & approbatiõis calculo, aptior, & moribus noſtris accomodatior viſus eſt, Magnificus Ioannes Comes in Tenczin, Caſtellanus Woynicieñ, Capitaneus Lublineñ & Parceuieñ. &c. Qui longa ducta ſeriè inde iam á multis ſæculis, omnis decoris & amplitudinis ex Maioribus ſuis clariſsimis Viris, omnibus ferè Senatoribus, & alijs multis ac magnis Magiſtratibus in hac Republica ſumma ſemper cum laude perfunctis, vnus ipſe cum Fratre ſuo tocius Familiæ, ac illius mæritorum ſuperſtes factus, omnes illas laudes & decora, non ſolùm Familiæ priuata, ſed etiam totius Reipub. publica in ſe ſuſtinet ac fouet, ac licet ætate ſit iuuenis, moribus tamen adeò maturus & conſtans eſt, vt nihil illi ad virilem prudentiam, & omnem grauitatem deeſſe videatur: ex qua non ſolũ nobis & conſeruatione noſtræ propriæ decori, ſed etiam & R. P. Conſilio ſuo vtilitati non mediocri eſſe poterit. Generoſa eñ arbor, non fert niſi optimos fructus. Quales ſemper hæc præclara Familia Tenczinia tulit. Quæ vt Rempublicam cum Principibus ſuis, præcipuè inter alios ſemper amauit, omnia ſtudia, labores, conatus, vitam, quandoq; cum fortunis pro eorum ſalute impendit. Ita etiam ab hoc præclaro Iuuene, Maiorum ſuorum per omnia ſimili modo expectanda & quaſi iurè depoſit: repoſcenda erunt hæc omnia. Quod quidem depoſitum, vt tanto diligentiùs & certiùs conſeruet, atq; etiam prout

res & neceſ-

res & necessitas R. P. ac item nostra postulauerit, depromat: Asciuimus & adoptauimus illum ad interiorem familiaritatem, & conuictum nostrum corporis nostri, atq; adeó rerum omnium nostrarum priuatarum custodiam illi tradidimus. Dantes & conferrentes illi præfecturam primariam cubiculi nostri, Succamerariatum vulgo vocatur: ita, vt iam & nūc damus & conferimus per has literas nostras. Adiungentes simul illi omnia iura, prærogatiuas, facultates, reditus, & attinentias omnes, tam in regimine, quā vtilitatibus omnibus, quæcūquæ antiquitus de iure aut consuetudine ad officium Succamerarij nostri Regij pertinent. Subieceñ illi eiusq; potestati & regimini omnes eas personas atq; res, quæcunq; ad hoc eius Succamerariale munus spectant. Volētes atq; mandantes, vt omnes illi quicūq; sub potestate officij istius Succamerariatus sunt, ipsi Magnifico Ioanni Comiti in Tenczin, tanq; vero & legitimo nostro Regio Succamerario, pareant, obediant, dictoq; illius obedientes sint. Thesaurarius veró Regni modernus Magnificus Hieronymus Buzenski, & alij pensionarij, tam publici quam priuati, moderni & futuri pro tempore existeñ, vt illi de omnibus fructibus ac prouentibus ad officium Succamerariatus spectañ respondeant, & alijs omnibus quorum interest respondere, faciant: pro gratia nostra & debitó suo aliter non facturi.

In cuius rei fidem & euidentius testimonium, Sygllium nostrum præsentibus est appensum. Datum Cracouiæ in Couentu Regni Generali: Fœlicis Coronationis Nostræ Quarta die Mensis Maij, Anno Domini 1574. Regni veró Nostri Anno Primo.

Relacio Magnifici Valentini
Dembienski de Dembiani,
R. P. Cancellarij. &c.

¶ A ná ten Vrzad Dwá Tysiacá ná kázda ćwierć látá iemu donati & concessi od tegoż Królá były. etc. Czego tám dokłáda tymi słowy: Hoc ipsum etiam Serenissimi successores nostri Reges Poloniæ præstabunt, pro quibus nos sicut & pro nobis ipsis in verbo nostro Regio cauemus atq; spondemus, hanc donationem nostram seu promissiōem ipsi Magnifico Ioanni Comiti in Tenczin conseruaturos. &c. &c.

¶ Tenże potym Hrábiá/ gdy Krol Stephan ná Krolestwo wieżdżał/ w Pocżćie Trzech set Koni przećiwko niemu dosyć ozdobnie wyiechał.

¶ Potym w Wárszáwie niemáły Poczet temuż Krolowi okazał/ ktory pode Gdańskiem przez czás wszytek poki potrzebá byłá/ trzymał Koni Piećdziesiat przy kthorym było piechoty osob Czterdzieśći/ kedy wiecey Szlachćicow niż prostego chłopstwá było. Z tym Pocztem w potrzebie z nieprzyiaćielem sczęśćie mu łáskáwie służyło: ácż kilká sług znácżnych wychowáńcow iego/ mężnie z Nieprzyiaćioły czyniąc/ poległo. Nád tym Pocztem był stárszym v niego Kásper Brzozowski/ Chorąży Gostyński/ z Domu Byliny.

¶ Pode Cżcżowem ten Porucżnik z tymi ludźmi pod sprawą Zborowskiego/ ná ten czás Hetmáná Nadwornego/ wiele á mężnie sobie pocżynał. Oczym pod Herbem Jástrzębcem czytáć będzieß.

¶ Pod Látárnia potym/ w przekopie Dział Niemieckich cżęśći niemáley sam Jan Hrábiá Tecżyński z Pocztem swym dostał/ á ostátek w wodźie w przekopie Niemcy zátopili/ kedy sie było zasadziło Ráytárow sto/ Knechtow kilká set/ tákże y Zbierow niemáło/ ktoremu Krol Stephan posłał ná pomoc Márszalka z iego Pocztem/ iuż trzy godziny ná dźień. Y Chrysztophá Nißcżyckiego z Domu Prawdzic/ Stárosty Przasnyskiego y Ciechánowskiego/ z

ſkiego/ z Háyduki ſwymi/ miedzy ktorymi byli y Hárcerze/iáko Stárzyſcy dwá Bráćia rodzeni/ Bliźniacy tákże z Domu Topor/ y inßy/ wielkie meſtwo ſwe tám ći wßyſcy pokazáli/ á naprzod ći Stárzyſcy do Przekopu wſkoczyli. Było z nim w teyże potrzebie Dworzan Krolewſkich po częśći/ iáko Márek Sobieſki/ z domu Janiná/ Mąż wyborny y práwy Dworzánin / Broniewſki Sebeſtyan z domu Tarnáwá/ Jan Porudeńſki z domu Byliny/ y inßych niemáło.

❡ Poczet niemáły do Moſkwy koßtem ſwym wypráwował/ potym inßych wiele znácznych ſpraw iego y zaſług przećiwko R. P.

❡ Tenże Teczyńſki Hrábiá/ wielkim koßtem zmurował práwie znowu Zamek ná Teczynie/ mil tylko cztery od Krákowá. A z tego Teczyná/ dopiero Trzy ſtá y Siedmdźieſiat lat piſáć ſie poczęli/ przed tym piſali ſie de Sieciechow/ de Zbylutowice/ Stárzonámi/ de Moráwicá/ de Lukná/ de Książ/ de Rápſtyn/ de Pilcá/ de Szubin. &c. y z inßych wiela.

Do Gory Teczyńſkiey / ná ktorey zamek koßtem wielkim zmurowány / od tegoż Hrábie Káßtellaná Woynickiego/ Podkomorzego Koronnego/ Lubelſkiego/ Parcowſkiego. &c. &c. Stároſty.

Cieſz ſie tym Goro/ iżeś ſie zdobiłá/
Pány Możnymi/ ktorych przodkow śiełá/
Ná twoim Grzbiecie Gniazdo ſobie ſtáli/
A Jmie Teczyn ná wieczny czás dáli.
Ale ſie iuż ćieſz wiecey z Janá tego/
Ktory ćie z Mułu á z Płochu dawnego
Otárwßy/ z praca zozdobił twe Czoło/
Mury y Wáły ták otoczył wkoło.
Ze w krotkim czáśie/ pozorem/ ozdoba/
Sławna Wawelná nie porowna ſtoba.

☞ Do Zamku Teczyná/ Autor Kſiag.

PRzypátrz ſie Hrábiow ſwoich tey wielkiey możnośći/
Przypátrz y Tytułom tákowey Zacnośći.
Ci iáko twoim Sćiánom ozdobe czynili/
Szeroko ćie ſpráwámi ſwoimi ſławili.
Wſpomniż też gdyś był wyßedł z ich ták możney reki/
Jákowe ieś prze nierząd ſproſney zázył meki.
A ták mie w tym vſłuchay/ dźierz ſie mych ſłow śmiele/
Strzeż ſie ábyś nie przyßedł w rece do Rodźiele.

❡ Andrzey wtory Syn Andrzeiá Hrábie Kaßtellaná Krákowſkiego/ Hrábiá/ y ná ten czás Woiewodá Krákowſki/ Oświecimſki/ Zatorſki/ Rubießowſki. &c. &c. Stároſtá. Dobry á práwy Senator: Nie pytałby tego Dyogenes iáko iednego: Conſpiciens eum ſeſe ſtudioſè ad Feſtum diem componentem. Quid facis? an non quilibet dies viro bono feſtus eſt? Bo ten/ ſemper benè, honeſtè, & piè, quaſi in conſpectu numinis viuit.

❡ Jeſt wielki miłośnik R. P. Co mu Pan Bog znácznie á z wielką ozdobą iego nágradzał: Bo w Interregna one od wßytkich Pánow y Rycerſtwá był żadan o to/ áby Kroleſtwo ośierocıáłe przez Páná wźiął do ſpráwy ſwoiey. Z czego ſie iáko Pan mądry wymowił/ z wielką vkłádnośćią wßytkim podźiekowawßy/ proſił áby o inßym rádźili/ powiedáiąc do ſiebie te przyczy-

ne/ żeby ták wielkiey posłudze Oycżyzny swey zdołáć nie mogł áni vmiał.

¶ Tenże w Interregna one/ gdy Henryk Krol iuż Francuski y Polski z Korony ziáchawszy/ ná słowie długo przyiazd swoy odkłádáiąc Polaki trzymał. W tym Tátárowie w ziemię Podolską y Ruską wtárgneli. On Woiewodą Bełskim będąc/ z niemáłym Pocztem Pánow y Rycerstwá onego Woiewodztwá przeciwko nim wyćiągał/ ácż mu dla prętkośći nieprzyiaćielá tego do potrzeby z nimi nie przychodziło. Wszákoż iednák oną gotowośćią swą/ nieprzyiaćioły odwrácáiąc/ ziemie pustoszyć nie dopuszczał/ á to czynił z niemáłym kosztem swym przez kilká rázow.

¶ Tenże ná wiele inszych potrzeb R. P. z niemáłym kosztem y ozdobą Domu swego pokázował sie znácżnym.

¶ Zostáwił Potomstwo z Zophią Dębowską / Woiewody Bełskiego Corką/ z Domu Jelitá/ Synow dwu/ z ktorych optima fruges est speranda.

☞ Do Hrábiow Tecżyńskich krotka Przemowá.

Nie tylko stąd pochwały godnisćie Hrábiowie/
Ze nam was zostáwili ták możni Przodkowie.
Ale wiecey z tákich Cnot dáć wam Dánk musimy/
W ktorych was nie podley żyć w tym wieku bacżymy.
Niż Cleobin y Bitus swietszymi będźiećie/
Gdy tylko swe do ich spraw ták przystosuiećie.
Aby Zacnośći wászey nigdy nie mienіły/
Owszem ich z poczćiwych spraw więcey przycżyniły.

Tu masz wiele domow inszych Zacnych/ ktore Dźielnicámi od tego Domu są oderwáne/ skąd y rożne nazwiská w tym wieku máią. Jáko naprzod Dom Tárłow/ ktorzy są własni Zaklikowie/ o cżym pilno cżytáiąc Historyki/ tám dostátecżniey obacżysz.

Ottoná wspomina Kromer w Księgách Dwunastych/ dla cżego/ to tám w Historyey cżytáć będźiesz/ tylko że go miánuie tymi słowy/ Otto Scecarouicius de Topororum Familia, &c.

¶ Támże w tych Księgách in eadem Pagina tego dokláda / że Tárłowie własni są Zaklikowie/ tymi słowy: Zaklicze, Tarlony, Ottonis nepoti, &c. Vt in Historia.

¶ Tych tám dawnych Przodkow wieku mego / byli ći ludźie znácżni y zásłużeni R. P. w tym Domu/ iáko naprzod/

¶ Jan Tárło z Szczekárzowic/ Kráycży Krolá Zygmuntá/ ktorego wspomináią Historye z wielkiey dźielnośći ná zieźdźie w Wiedniu/ w Roku/ 1514. Potym w inych potrzebach y spráwách Krolow Pánow swych/ znácżnym sie záwsze pokázował. Zostáwił dwoch Synow/ Jana Woiewodę Lubelskiego / ktory też ze dwiemá żonámi zostáwił Potomstwo/ z Leżeńską dwie Corce / á z Száfrańcową Woiewody Sedomierskiego Corką/ z Domu Stáry Koń/ Syny y Corki.

¶ Ten w Poselstwie ieźdźił po Krolá Stephaná do Węgier z inymi posły/ y ná inszych posługách R. P. znácżnych bywał.

¶ Mikołay Chorąży Sedomierski/ Brát tegoż Woiewody/ był wieku mego znácżnym ná Dworze Krolá Augustá. Ten Potomkiem iedneż Corkę zostáwił/ Mniszkową z wielkich Końcżyc/ Kásztellankę Rádom-

ſka/ktora wyniosłá wielka cżeść máiętnośći z Domu Tárłow.

¶ Gábryel Tárło wieku mego był Káſztellanem Rádomſkim/ y Ochmiſtrzem v Krolowey Kátárzyny / Brát rodzony tegoż Kráycżego.

¶ Páweł Tárło był Sedźiem ziemie Ruſkiey / o kthorym Acta świadczą.

¶ Stániſłáwá Tárłá / Hiſtorye y Káthálog/ opowiádáią Biſkupem Przemyſkiem. O ktorym też powieda Epitáphium dowodnie / w Tarnowie w Klaſztorze piſane tymi słowy.

Iacet hic Reuerendiſsimus in Chriſto Pater, Dn̄s Stanislaus Tarlo, Epiſcopus Premiſlien̄, Diuinarum humanarumq́ rerum pericia inſignis, qui obijt Anno Dn̄i, 1 5 4 4. Die 14. Decembris.

¶ O tymże te wierſze támże ná tym Grobie piſáne.

Suſtullit Staniſlaum mundo inexorabile fatum,
Qui decus Pontificum honorq́ Patriæ fuit.
His iacet in terris, virtute nulli ſecundus,
Victus à morte corporis, triumphat animæ vita.

¶ Lukaſz Tárło/ był Dworzáninem znácżnym ná Dworze Krolá Zygmuntá/ y Mężem sławnym/ ſzcżedł ſterillis.

¶ Páweł Tárło / Arcybiſkupem Lwowſkim był wieku mego/ przykłádny y dobrego żywotá Biſkup.

¶ Stániſłáwá Tárłá/ Mężá sławnego/ ktory w Węgrzech cżás długi ſię báwił ná Dworze Krolowey Izábelle/ ten tákże ſzcżedł ſterillis.

¶ Andrzey Chorąży Sędomierſki / wieku mego / był Mąż w ſpráwách R. P. biegły/ temu ſię były doſtały działem Szcżekárzowice / z ktorych ſię od wieká dawnego Tárłowie piſali/ ále nie zoſtáwił potomká Męſkiey płći/ tylko Corki/ ktore tę máiętność w Domy rozne rozerwáły y rozniosły/ iáko ſtárſza w Dom Noſkowſkich Jádwigá Stárośćina Rożáńſka/ Pánna druga byłá tego wieku.

¶ Jan Tárło/ ktory działem wźiął Cżáple w Przemyſkiey źiemi/ był Chorążem Lwowſkim. Ten zoſtáwił dwie Corce/ Anne Dángielowicowa Chorążyną Lwowſką / Pánią godną pochwalenia w ſtanie Wdowim z ſpraw pocżćiwych.

¶ Jádwigę Sieniáwſką/ Woiewodźiną źiem̄ Ruſkich/ Hálicką/ Kołomeyſką. &c. &c. Stárośćiną. Tá w ſtanie Pánieńſkim byłá ſzcżęśćia tákowego/ dla pięknych ſpraw y obyczáiow/ że Pánowie poſtronni / z Węgier/ z Wołoch/ ſtáráli ſię o nię do ſtanu Małżeńſkiego/ iákoż iuż byłá od Krolá Auguſtá obiecána Bogdanowi Woiewodźie Wołoſkiemu/ cżego Pan Bog obronił/ dopuśćiwſzy rozne nieſzcżęśćia ná onego Páná. O cżym potym w Hiſtoryey ſzerzey cżytáć będźieſz.

¶ Zoſtáli też trzey Synowie Bráćia rodzeni tych Pan̄/ iáko Stániſław/ y dwá młodſzy Adoleſcentes aprimè Nobiles.

¶ Mikołay Chorąży Przemyſki / kthory zoſtáwił Potomſtwo/ Syny y Corki/ á ten był wźiął działem Láſki/ y inſze Jmioná w Przemyſkiey źiemi/ zwano go Hláwá.

¶ Zaklikowie/ z ktorych iuż iedni piſzą ſię z Cżyżowá w tym wieku/ drudzy z Międzygorza/ á ci wſzyſcy idą od iednego Przodká Otthy z Szcżekárzowic/ iáko to Liſty Dźielnic opowiádáią.

¶ Był Neorzá Syn Ottonow Woiewodá Sędomierſki/

w Roku/

w Roku/ 1366. A tego opowieda List Toporow/ ktory poniżey czytáć będźiesz. Ten miał Syná Janá Zaklikę/ od kthorego zostáli dwá Synowie. Temuż był Krol Kázimierz Wielki dał Miedzygorze/ iáko o tym Listy y Historye świadczą. Vmárł Woiewodą Sędomierskim.

¶ Mikołay Syn tegoż Janá był Kánclerzem Koronnym ktorego Historye y Listow wiele wspomina/ iáko Kromer/ y inszy. Od tegoż idą wszyscy Zaklikowie co ich iest w Sędomierskiey ziemi.

¶ Jan Brát rodzony tegoż Kánclerzá/ Syn Janow Woiewody Sędomierskie°/ potym Woiewodá Sędomierski/ ktory z Ligeziánką z Czyżowá/ Kásztellaná Krákowskiego Corką/ y Gubernatorá ziem/ Krákowskiey/ Sędomierskiey/ Lubelskiey/ y Ruskich/ iáko to Domu tego List opowiáda/ ktory pod Herbem Pułkozá czytáć będźiesz. Zostáwił Syná Jákubá Zaklikę.

¶ Jákob Zakliká Syn Woiewody tego/ z Wárszowną Kásztellaná Krákowskiego Corką/ z Domu Ráwá/ zostáwił Syná Hieronymá/ Męża sławnego/ kthory z Pogány ná Podolu częste á znáczne potrzeby miewał/ o ktorym iescze w onych kráinách iest Pieśń miedzy Pospolstwem/ w te słowá: Pan Zakliká z Woystáwic/ pędźił Tátáry áż do gránic. etc.

¶ Temuż Hieronymowi Krol Zygmunt Stáry/ ná pierwszym wiechániu swym ná Krolestwo/ w Roku/ 1507. Posłał Woiewodztwo Sędomierskie/ ktorego przyiąć niechćiał/ mowiąc: Zem młodość moię strawił w pracách wielkich/ służąc Oyczyznie według możnośći y śił swoich/ theraz iuż chcę stárośći swey odpocząć. Podźiękowawszy Krolowi Pánu swemu zá nieprzepomnienie/ Woiewodztwá nie przyiął. Ten miał zá sobą Annę Sienieńską z Domu Dębno/ Kásztellaná Kámienieckiego Corkę/ á Siostrę rodzoną nie dawno zeszłego Arcybiskupá Lwowskiego/ z ktorą zostáwił Syná Stánisłáwá/ y dwie Corce/ Annę Koniecpolską Kásztellankę Rospierską/ y drugą Tęczyńską Kásztellankę Połániecką. Wszákoż ten Tęczyński vmárł Kásztellanem Krákowskim/ Oćiec dźisieyszych Tęczyńskich/ Andrzeiá Woiewody Krákowskiego/ y Janá Kásztellaná Woynickiego. etc. A od tey zostáłá Jádwigá Woiewodzina Krákowska/ o ktoreięś wyższey czytał przy Tęczyńskich.

¶ Stánisław Syn Hieronymow Zakliká: Kásztellan Połániecki/ ktory się pisał z Czyżowá/ tego pámięć ludzka nieśie/ że był Senator Grauis, Prudens, & Constans in negotijs R. P. Służąc pilnie Oyczyznie/ czásu potrzeby mieysce Senatorskie zásiádáiąc/ prawdę rad Krolowi Pánu swemu mawiał/ miał z Dorotą z Michowá z Domu Ráwá Synow czterech/ Zygmuntá/ Mikołáiá/ Stánisławá/ y Hieronymá.

¶ Zygmunt Zakliká z Czyżowá Syn Stánisłáwá Kásztellaná Połánieckiego Kásztellan Bełski: Ten się naprzod náukámi wyzwolonemi báwił/ potym do Niemiec: Tám stąd do Fráncyey/ potym we Włoszech czás nie máły mieszkał/ przeieżdżáiąc wiele kráin/ Multorũ hominũ mores vidit & vrbes. Przyiechawszy do Oyczyzny/ wypráwił się z Pocztem ná Dwor Krolewicá Węgierskiego Janá. Tám bywszy kilká czásow/ przyiechał ná Dwor Augustá Krolá/ był Dworzáninem y Sekretarzem. Bywał Posłem Ziemskim ná Seymiech kilká razow. Potym się ożenił/ poiął Annę Koniecpolską/ Corkę Stárosty Wieluńskiego/ z Domu Pobog/ ktora pierwey byłá zá Oćieskim Podkomorzem Krákowskim/ z Domu Jástrzębiec. Z tą miał Syná Janá/ y Corkę Annę/ wszákoż oboie in minorenis decesserunt. Zá pánowánia Krolá Henryká dano mu było Kásztellánią Połániecką.

¶ Tenże Tempore Interregni, wiele á pożytecznie R. P. służył/ z kosztem niemáłym máiętnośći swey.

¶ Był Posłem do Kśiążęćiá Brzeskiego/ o pogimánie Andrzeiá Hrábie Zgorki/ Kásztellaná Międzyrzeckiego/ co odpráwił cum dignitate.

¶ Ná Koronácyi Królá Stephaná/ dano mu Káſztellánią Bełſką/ w Roku/ 1576.

Dom Płázow/ ktorzy od onych dawnych/ á záſłużonych R. P. Przodkow/ o ktorycheś wyżſzey

czytał/ początek wiodą. Jáko to znácznie Liſty opowiedáią/ á naprzod Janá Płáze wſpomina Przywiley Káźimierzá Wielkiego/ kthorego potwierdzał Włádyſław Jágiełło/ w Roku/ 1428.

¶ Zá wieku mego był Stániſław Burgrábiá Krákowſki/ y Stároſtá Oycowſki. Ten máietnośći ſwey Oyczyſtey w dom obcy puśćić niechćiał/ ále Brátu dárował Stryiecznemu/ Sieſtrzenice rodzone pieniądzmi odpráwił.

¶ Jan Płázá Stároſtá Lubáczowſki/ ktory ná mieyſcu Zamoyſkiego Káncierzá y Hetmáná Koronne°/ był Surragatorem ná ten czás/ gdy Krol y Hetman był w Moſkwi/ w Roku 1582. Był poſłem do Węgier po Królá Stephaná. Zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

¶ W śiećiechowicách Epitaphiũ wſpomina Mikołáiá Płáze:
Generoſus ac Venerabilis Nicolaus Plaza, obijt Anno Dñi 1535. Feria Tertia poſt Conductum Paſchæ.

Támże y Bárbáre Grzegorzowſką/ ktora vmárłá/ w Roku/ 1525.

Oſolińſkich dom ſtárodawny/ ktorych

Hiſtorye/ ſpráwy znáczne wſpomináią. Jáko Mikołáiá Káſztellaná Wiſlickiego/ ktory z Włádyſłáwem Jágiełłem ieździł do Litewſkiego Kſieſtwá/ áby mu pomogł głupiey Litwy/ ná on czás do Vniey/ y ku przyiećiu Wiáry Chrześćiáńſkiey náwroćić/ w Roku/ 1386.

¶ Mikołáiá Oſolińſkiego/ w Roku 1440. Káſztellanem Rádomſkim/ wiele Liſtow Koronnych wſpomina.

¶ Inſzych wiele ludźi Znácznych/ y Senatorow Koronnych/ tego Domu ſcripta wſpomináią.

¶ Hieronym Oſolińſki Káſztellan Sędomierſki/ wieku mego/ był Mąż Roſtropny/ Mężny/ ktory ze Zborowſką Káſztellaná Krákowſkiego Corką/ zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

¶ Marćin Syn tegoż Káſztellaná/ Stároſtá Krzeſzowſki y Rotmiſtrz Królá Stephaná/ ktory zábit w Opátowie. Pode Gdáńſkiem Poczet niemáły Jezdnych y Pieſzych miał k woli Krolowi Stephanowi pánu ſwemu/ pokázuiąc one miłość Przodkow ſwoich ná wſzem ſtáteczną y nieodmienną. ꝛc.

Dom Korydćieńſkich/ ktorych przodkowie piſáli ſię de Jábłonna/ ktora z dawnych czáſow w dzielnicy

Toporow byłá/ ták iákoś czytał wyżſzey o tym.

¶ Z tychże tám Przodkow/ Dom Koryćieńſkich opowiedáią niektore ſcripta/ właſnymi Potomki/ iáko Naprzod/

¶ Janá Koryćieńſkiego z Korytná w Sieráckiem Woiewodztwie v Przedborzá/ Ktory zoſtáwił te Syny.

Janá Rotmi-

¶ Janá Rotmistrzá Syná pierwszego / Mężá sławy wielkiey/ktory z nieprzyiacioły Krolestwá tego częste á znáczne potrzeby miewał/ ták ná Podolu z Tatáry / iáko w Litwie z Moskwą / y z innymi Krolestwá tego nieprzyiacioły. Zostáwił z Málecką ábo Skrzyniecką z Domu Jelitá to Potomstwo / Naprzod/ Woyćiechá Koryćienskiego/ Chorążego Káliskiego / y Stárostę Przedeckiego / człowieká godnego. Ten był w wielkiey łásce Krolowey Bony/co znácznie opowiedáią listy pisáne w Roku 1546.

¶ Tenże Zamek Solec wykupował z rąk Sláchetnych/Mikołáiá/Stánisłáwá/Chrystophá/ Sobkow/ w Roku/ 1544. O czym extant munimenta w Domu Koryćienskich.

¶ Tenże zá dozwoleniem Krolowey Bony/ skupił wszytkie Sołtysy w Stárostwie Przedeckim/iáko naprzod/w Rybnie/ w Zalesiu/w Kámieńcu/ Dziwie/Zarowie/Zbonie/Kobylącie/Kłoćinie/Głogowie/Długichkątách/ w Lesku/ Jasieńcu/ Kopách/ Bábách/ Ostrowie/ y w Kobłowie. A to się działo/Roku według Listu/ 1551.

☞ Ná wielu Znácznych posługách Krolá Zygmuntá / y Krolowey Bony bywał. Zostáwił z Komorowską Stárościanką Łęczycką Corek szesć.

¶ Bárbárę Kázánowską/ktora potym szłá zá Spytká Załuskiego/ człowieká Cnotliwego y Bogoboynego/ktory nád zwyczay wszytkich Oyczymow/ Pásierbom swy połowicę máiętnośći swey zápisał/ máiąc swe własne dzieći.

¶ Anne Wtorą Corkę / też Załuską / Stánisłáwá Brátá rodzonego/ tegoż Spytká.

¶ Petronellę Choćimowską/ktora potym byłá zá Pieniążkiem Janem Dzierżawcą Nowotárskim/z ktorym tylko iedyną corkę zostáwiwszy vmárłá.

¶ Kátárzyná Moszyńska w Wielkich Młyniech.

¶ Zophia Chrysztophowa Rzepiszowska/ potym szłá zá Chrysztophá Przerębskiego.

¶ Zuzánná Máćieiowa Załuska. Te wszytkie wielką część máiętnośći wyniosły z Domu Koryćienskich.

¶ Máćiey Wtory / Syn Janá Rotmistrzá / Dworzánin Krolá Zygmuntá/ten dwádzieśćiá lat y cztery ná Dworze tego Krolá będąc/ znácznie mu służby swe okázował. Wspomina go List tegoż Krolá/gdy przed nim Michał Málecki wzdawał połowicę dobr swoich w Málcu/ á ten Málecż w ziemi Łęczyckiey w Powiećie Brzeźnickim. To się działo Roku 1539. Zostáwił był Syná iednego z Spinkowną z Domu Prus/Młodzieńcá spraw y obyczáiow ozdobnych/wszákoż tylko we dwudziestu lat vmárł. Znowu przyszłá ná Koryćienskie tá máiętność.

¶ Mikołay Trzeci/ Syn Janá Rotmistrzá/Człowiek znáczny/Mężny/Rostropny/ y w spráwách Rzeczypospolitey bywáły. Ten z Bárbárą Oleśnicką/ktora naprzod byłá zá Pileckim / zostáwił Potomstwo/ o ktorym niżey czytáć będziesz. Tegoż Mikołáiá Koryćienskiego ćiáło leży w Krákowie v swiętey Troyce w Klasztorze/ná ktorego grobie to Epitaphium.

Nicolaus Coriczienski de Koritno & in Vdorz hæres, sibi & Barbaræ de Olesniki, Coniugi Charissimæ, hoc Monumentum viuens posuit. Calend. Maij, Anno 1560. In quo cum ea in Dño moriens, placidè quiescit. Herb Topor.

¶ Mikołay Syn stárszy tegoż Mikołáiá/Człowiek Náuki y dowćipu wielkiego: Multorum hominum mores vidit, y dobrze ie też vmie/ we Włoskim/Niemieckim/Láćinskim/ięzykách doskonáły/Vir Probus, Moderatus, Constans: Ową wszytkie Cnoty/ z ktorych dobrego Mężá chwalą/ tám zástániesz. To nawiętsza w nim winá / że z táką godnośćią swą wielką/ ktora w nim byłá do służb R. P. ćicho sobie w domu zásiádał/będąc ná wszytko dostátecz-

ko dostáteczny/ thák w máietnosć iáko y w pieniadze / wiecey v szczęśćia nie
prośił: O Vrzedy żadne ktoreby go turbowáć miáły/nie dbał/tylko gdy przed
nim komu iáki vrzad dano własnie by on Padaretus Lákoński mawiał: Gra=
tias vobis habeo Dñ, quòd tot homines meliores me huic Regno dedistis.

¶ Zostáwił Potomstwo z Bárbára Prowánnowna / Troiana Mężá
sławnego/Dworzániná y Sekretarzá Królá Augustá Corká / o kthorym pod
herbem Columna, alias Roch vel Prouanna, czytáć będźiesz/ Syny y Corki
ná ten czás minorenes.

¶ W Kárśnicy Dwor wielkim kosztem ochedożnie zbudował.

¶ Tenże swym własnym nakłádem/w cudzych kráinách / Młodźience
godne vpátruiac/ná naukách chował. Wielem ludźi rátunku potrzebuiacym
do dobrego mienia/dodawał. In Musica ták był perfect á natura, że z dobrze
vczonym porownał/Lutnia/Instrument/ y wszelákie insze ktore do reku przy=
szły/zábáwe/á wdźieczna v niego miáły/tákże y Bráćia drudzy/ o ktorych ni=
żey czytáć będźiesz.

¶ Andrzey Brát iego rodzony/w dobrych spráwách y pocz=
ćiwym żywocie nie podleyszy/ własnie by miał wynidź z szkoły Leonthychidá
Lákońskiego/ do ktorego ná ćwiczenie onego kráiu ludźie Syny swe dawáli.
Multorum hominum mores vidit: Y sam ták żyie/z czego pochwalon od mą=
drych być muśi. Zostáwił Potomstwo z Duninowna z Viázdu Domu Lábec.

¶ Jan Trzeci/ Syn tegoż Mikołáiá/ Brát tych pomienio=
nych rodzony/we wszytkich dobrych spráwách bráćiey rowny/Ten z Suchec=
ka z Domu Roża zostáwił Potomstwo.

¶ Siostry ich rodzone: Anná Giebułtowska/páni spraw y żywotá ś=
wiatobliwego/o ktorey Potomstwie pod Lisem: Zophia Ciesielska / Siostrá
iey rodzona.

¶ Máciey Brát Rodzony Mikołáiow / Syn Rotmistrzá
Janá/szczedł sterilis.

¶ Tomasz Brát tychże Piaty/ktory był wźiał dźiał w Ru=
śi ná Pokućiu/zostáwił dwu Synow/ Mikołáiá y Andrzeiá.

¶ Mikołay był Mężem znácznym/zostáwił ze dwiemá żo=
námi Potomstwo/ z Podphilipska Syná Floryaná / potym z Potocka Stá=
rosty Kámienieckiego siostra rodzona Jákubá/Męże wyborne/y Corke By=
dłowska.

¶ Jedrzey Syn Tomaszow wtory/człowiek Rycerski/kto=
ry z Dobrzyniecka zostáwił potomstwo/ Janá / Stánisłáwá Dworzániná
Krolo: Izábelle Węgierskiey/Mikołáiá/Woyćiechá/Andrzeiá/y Corek trzy.

¶ Lenart Szosty/Syn Janá Rotmistrzá/ kthory był wźiał
dźiałem Ciemierzyn w Wielkiey Polszcze/ten był zostáwił Syná Balcerá/kto=
ry z Naropińska z Domu Beliny/zostáwił Syná Jákubá/y Corek pięć.

¶ Stánisław Korytćieński/ Siodmy Syn Rotmistrzow/
szczedł bez Potomká.

¶ Jákub Osmy Syn tegoż Janá Rotmistrzá/ ten ná Ry=
cerskich spráwách młodość swa báwił/ był w pogimániu v Tátar/ záprzedan
do Turek. Tám czás długi w niewoli będac/poturczył sie/á tym sobie ziedna=
wszy wolność y wiáre v Pogan/vszedł z źiemie Pogáńskiey/potym w Wierze
Chrześćiáńskiey żywotá dokonał.

Dom Nekándow stárodawny/ktory
Trepkámi zowa/tych sie Przodkowie pisáli de Grzegorzowice/ o

te wspom=

te wſpominaią Hiſtorye ludźmi znácznymi/ iáko Gregorius Nekándá / w onę bitwę v Rádźieiowá ábo Połowc wśi/ był v Káźimierzá Syná Lokietkowego Ochmitrzem/ w Roku/ 1331.

¶ Andrzey Nekándá/ rzeczony Trepká/ v Mohaczá/ kiedy Ludwik Krol Węgierſki zginął/ był Hetmánem/ y támże w tey potrzebie przy Krolu zábit. To było Roku 1526.

¶ Stániſław Nekándá/ rzeczony Trepká/ Brát tegoż Andrzeiá/ był Poſłem do Glińſkiego od Zygmuntá Królá / kthorego doſtawſzy Kniáź Moſkiewſki/ nálazſzy liſty v niego ná pokoiu przed ſobą/ w oleiu vſmáżyć kazał/ á to było w Roku 1514. Y inſzych niemáło.

¶ Jan Nekándá Trepká/ brát trzeći/ Dworzánin Królá Zygmuntá. Ten był zoſtáwił Potomſtwo z Gomolińſką / Káſztellaná Roſperſkiego Corką/ Synow dwu.

¶ Stániſławá/ ktory młodość ſwą ná ſpráwách Rycerſkich ſtrawił ná Podolu y w inſzych kráinách/ tám kedy potrzebowáłá obrony R. p.

¶ Hieronymá/ ktory wieku mego był Dworzáninem Królá Stepháná/ y przed tym w Węgrzech v niego / gdy był Woiewodą Siedmigrockim/ ſłużył/ y w potrzebách znácznych z nim bywał. Tenże ſię roku 1583. ożenił/ poiął Helżbietę Prowánnownę z domu Kolumny/ Troianá Prowánny/ Sekretarzá Królá Auguſtá Corkę.

¶ Stániſław Trepká/ ktory zá Olbráchtá Królá ná Bukowinie zábit/ zoſtáwił był dwoch ſynow/ Szczęſnego y Janá.

¶ Szczęſny zoſtáwił Piotrá y Bálcerá/ á od tych idą ći wſzyſcy Trepkowie/ ktorzy w Kámyku Dział bráli / iáko Jan/ Szczęſny/ Piotr/ Marćin/ Jákub/ Mikołay.

¶ Od Bálcerá / Stániſław/ Wálenty/ Zygmunt/ Piotr ten ſię był w Węgrzech ſchował/ y tu potym czás długi żołnierſką ſłużył.

¶ Jan Syn Stániſłáwow/ ktory był wźiął dźiał w Wilkowiecku/ zoſtáwił Syná Bálcerá / á ten iuż nie ma Potomká Męſkiey płći/ tylko Corki/ tego iuż nie Trepką/ ále Wilkowiecckim zową.

☞ Morſcy z tymiż Trepkámi zdawná iednę dźielnicę mieli/ iáko to Liſty rozdźielne opowiádáią/ Dom wieku mego był znáczny.

☞ Dom Marćinowſkich ſtárodawny y znáczny w Krákowſkim Woiewodztwie / ktorzy od Domu Tęczyńſkich Dźielnicą oderwáni/ Ludźie Rycerſcy/ y dobrzy ſtrożowie Rzeczypoſpolitey bywáli.

Dom Brzozowſkich w Mázowſzu ſtárodawny

y znáczny/ z ktorich wieku mego był Stániſław Brzozowſki Kánclerzem y Adminiſtratorem Biſkupſtwá Płockiego/ Tempore Episcopatus Piotrá Wolſkiego Duniná z Domu Łábęć: Dobrego á práwie świątobliwego żywotá Kápłan/ godny nie tylko ádminiſtráciey/ ále ipſa re tey ſtolice. Bo według opiſania Chryzoſtomá świętego/ ná wſzem żywot iego w oczách moich podobny: Sapiens, Perſpicax, ex omni parte oculos habens, nō ſolum ſibi, ſed etiam populo viuit. Dáleiem prze dálekość drogi ták Zacnego Domu nie świádom/ wſzákoż poſpolićie w dobrym Ogrodźie nie rodźi ſię Owoc przemierzłego ſmáku.

Dom Jákubowſkich w Krákowſkim

Woiewodztwie ſtárodawny y rozrodzony / ktorych Przodkowie piſali ſię

wie piſali ſie de Oſtrow / ktory y teraz w tym wieku potomſtwo ich trzyma. Acz ieſt y było wiele godnych do poſług R. P. z tego Gniazdá/ále oſobliwie był wieku mego / Jan Wálenty Jákubowſki/ Syn Andrzeiá Poborce Sedomierſkiego/Piſarzem Grockim Krákowſkim/Hiſtoricus & Poëta non vulgaris, Secretariusq; Sacræ R. M. Vmárł Roku/ 1 5 8 2. Człowiek godny/ledwie lat trzydźieśći wieku máiąc. Brát iego rodzony Chryſztoff/ ktory był Ekonomem wſzytkich imion Piotrá Zborowſkiego Woiewody Kráko. ꝛc. Inſzych wiele ieſt w tym domu ludźi znácznych/ták do ſpraw Rycerſkich/iáko do poſług R. P. godnych.

Morawickich dom stárodawny / ktorzy práwie od Domu Tecżyńſkich własną dźielnicę bráli/ y z tey Moráwice/ z ktorey wiele zacnych Przodkow w onym cżáśie dawnym ſie piſało/ oni w tym wieku od nich Nazwiſká ſobie nieodmieniáią. A z tych ieden wieku me° Jan/Syn Piotrá Moráwickiego/pode Gdańſkiem/y w Moſkwi przez wſzytkie cżáſy poki potrzebá byłá/wiele y mężnie ſobie (w Roćie Pieniążká Káwálerá) pocżynał.

Dánáborſkich dom/ná Krainie y ná Páłukách stárodawny / ktorych Przodki Hiſtorye wſpomináią Kaſztellany y Stároſtámi Nakielſkimi / ná ktorym Zamku y Miáſteczku ze wśiámi do nich przynależącymi/ſtárodawną ſummę mieli/ ktorą potym wniosłá Białła głowá/ ſpraw y żywotá świętego Gieruſá/ Corká Wacłáwá Stároſty y Kaſztellaná Nakielſkiego/w dom Kościelecki/będąc zá Jánuſzem Woiewodą Sierádzkim/Generałem Wielkiey Polſki. ꝛc.

❡ Włodká z Dánáborza wſpomina Liſt Klaſztorá Trzemeſzeńſkiego Kaſztellanem y Stároſtą Nakielſkim/w Roku/ 1 4 5 5. Inſzych nie máło.

❡ Z tey ſą iák mniemam dźielnice/ći ktorzy ſie piſali z Wąſoſzá/iáko Kromer wſpomina iednego: Mathiam Wasoſium gente Toporum, Palatinum Caliſieñ, & Præfectum Nacleñ: O cżym cżytáć będźieſz kſiegi 17. pagi: 405.

☞ Dom Náſłomieckich stárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie.

☞ Dom Bálickich w Sedomierſkim Woiewodztwie stárodawny/ z ktorych Hiſtorye wſpomináią Znácżnym y Mężnym Rotmiſtrzem iednego/ w Roku/ 1 5 3 1. W one potrzebę v Obertyná z Wołochy/ zá Hetmáná Janá Tarnowſkiego z Domu Leliwá / o cżym w Hiſtoriey będźie ſzerzey.

☞ Tharnowiecżcy w Sedomierſkim Woiewodztwie / w Powiećie Pilźnieńſkim / z ktorych ieden był zá wieku mego Romtmiſtrzem pieſzym do Moſkwy.

☞ Lowiemiecżcy w Sedomierſkiem Woiewodztwie/ dom stárodawny/ o cżym w Kronikách cżytamy/y Przywileie niektore wſpomináią Mikołáiá de Lowiennicá Stároſtą Sedomierſkim / kthorego Potomkiem był Máćiey wieku mego człowiek do poſług R. P. godny.

☞ Támże Tulkowiecżcy w Sedomierſkiem Woiewodtwie tego Herbu vżywáią.

☞ Kunatowie w Ruśi/Dom stárodawny: Był zá wieku mego Marćin Kunat/ Rotmiſtrz ſławny / ktory z Tátáry/ z Wołochy częſte potrzeby y znácżne miewał. W Wołoſzech / będąc pod ſpráwą Mikołáiá

Mieleckiego Woiewody ziem Podolſkich / gdy ná vtrácone páńſtwo Bogdaná Hoſpodárá Wołoſkiego prowádźił. Ten Kunat z Rotą ſwą doſyć ſie znácżnym y ſrogiem nieprzyiacielowi okázował / dawáiąc odpor náiázdom ich / z wielką ſławą ſwą / á z háńbą Pogáńſką. Ten máiąc dwie żenie / z żadną potomſtwá nie zoſtáwił / z Táſzycką y z Laſką Woiewodzanką Sierádzką / ktora pierwey byłá zá Włodkiem Stároſtą Kámienieckim.

☞ Bálcháczcy w Sierádzkim Woiewodztwie / z ktorych ieden ná imię Jákub był Podſtároſćiem ná Zárnowcu. Ten prze godność y vrodę od wielkich Senatorow do poſług był bran / iáko od Woiewody Podolſkiego wyżſzey pomienionego / od Rozrażowſkiego Biſkupá Kuiáwſkie° / y od inſzych / zoſtáwił potomkiem ſyná.

☞ Słupſcy ná Páłukách / dom rozrodzony / od ktorych Kámieńſcy z dźielnice iedney idą / Dom záſłużony R. P.

☞ Białoſliwſcy támże Dom ſtárodawny y rozrodzony / z Domem Dánáborſkich iedney dźielnice.

☞ Obodźińſcy w Wielkiey Polſzcze w Poznáńſkim Woiewodztwie.

☞ Przeſpolewſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

☞ Smoſzewſcy v Poznániá / Dom ſtárodawny znácżny.

☞ Grocholſcy támże Dom ſtárodawny.

☞ Kłońſcy ná Kráinie Dom ſtárodawny / z ktorych ieden ná Podole ſie wyniosł / y tám potomſtwo zoſtáwił / Synow trzech Mężow wybornych / iáko Márká y Wálentego / Janá / ktory Hoſpodárowi Bogdanowi był á ſecretis, potym ſie ożenił / zoſtáwił potomſtwo z Anną Liſowſką.

☞ Modliſzewſcy od Gniezná / Dom Stárodawny był y Możny / Bráciey było dźieśięć / ktore ſpłodźiła Zophia Pálecka z domu Jeleń / alias Brochwic / trzymáli Modliſzowo wielkie / Rzegnowo / Redecz / y inſze wſi / prze niezgodę vtráćili. Był Andrzey Piſárzem v Krolowey Węgierſkiey / Gábryel Komornikiem / był to Mąż wielki / y ſzermierz niepoſpolity / ták ręki był mierney / że śćinał chłopcu pieniądz drobny z głowy / włoſá żadnego nie ruſzył / Wáwrzyniec Kánonikiem Poznáńſkim. ꝛc. Stániſław / v ktoregom ia naprzod młodość ſwą báwił / Jan / Márćin / Chryſztoff / Mikołay / y inſzy. Sioſtry / Zydowſká / Chłápowſká / y Mruczeńſká.

☞ Stáreſcy w Wielkiey Polſzcze / od onych dawnych Stárzonow Potomſtwo włáſne. ꝛc. Byli dwá Bráćia rodzeni Bliźniacy / Mężowie vrodziwi / v Królá Stepháná Hárcerzmi / ći w iákich potrzebách bywáli / nie ná iednym ſie mieyſcu wſpomni / y wſpomniáło / wſzędy z wielką ſławą y z ſzczęśćiem. Drudzy Bráćia ich Stryieczni bywáli Komorniki v Królá Auguſtá / y ná znácżnych poſługách.

☞ Trabczeńſcy / z ktorego Woiewodztwá / tego doſtátecznie wiedźieć nie mogę / tylko w Krákowie ná Zamku w Kośćiele wſpomina Epitaphium iednego w te słowá:

Thomas Trabczenski hic ſub mole ſepultus, quem fera mors rapuit, Regis in obſequio. Herb Topor.

☞ Szczáwińſcy / z ktorego tákże Woiewodztwá / wiedźieć nie mogę / opowieda Epitaphium iednego w Kośćiele Włocłáwſkim ná Tumie piſane w te słowá:

Reuerendus Dñus Staniſlaus Szczavvinski, huius Eccleſiæ Cano: iuris vtriuſq; Doctor, Sacræ R. M. Secret: ſub hoc lapide ſepultus. Anno, 1 5 5 0. Herb Topor.

☞ Dom Jezierſkich w wielkiey Polſzcze ſtárodawny y znáczny
☞ Dom Konárſkich ſtárodawny y znáczny.
☞ Dom Wronowſkich w Lubelſkim Woiewodztwie ſtárodawny.
☞ Dom Soláyſkich w Łęczyckim ſtárodawny y rozrodzony.
☞ Dom Niedroſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny y rozrodzony.
☞ Dom Krzetowſkich w Mázowſzu v Lomzy rozrodzony.
☞ Dom Długoborſkich/támże v Lomzy rozrodzony.
☞ Dom Boguſkich támże w Mázowſzu v Lomzy rozrodzony

¶ Wiele inſzych Domow Znácznych w roznych Woiewodztwách/o ktorych ia w ták ſzerokim Kroleſtwie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Stáry Koń / ktory z Toporem iedney Dźielnice Długoſz opowieda/ á zowie go Záprzániec/dla tego/ że ſię byli dwá Bráćia trzećiego záprzeli/ktore pomienił Nawoy/Sędźiwoy/ y Zegotá/ Comites de Siećiechowice/ iákoś o tym czytał w Gniaźdźie Cnoty.

¶ Ten tedy ktorego ſię byli dwá záprzeli/ z żalu przećiwko bráćiey/ że go znáć y przyiąć zá brátá niechćieli/ niechćiał też z nimi wiecznie przyiáźni áni Herbu iednego vżywáć/ mowiąc: Gdyżeśćie wy mnie Bráćią być niechćieli/ nie bądźćież/áni Potomſtwo wáſze moiemu nigdy. Zá tym dawſzy o ſobie świádectwo/ y znáki ſię pewnymi wywiodſzy że był własny Brát ich/ prosił Krolá/abo ná ten czás Monárchy/ áby mu rozny od nich Herb dał. Ktoremu Krol rzekł: Jáki ſobie wymyśliſz/ia potwierdzę. On iáko Rycerz y Mąż znáczny/prosił o Koniá/ktorego dla tego názwał Stárym Koniem/że też oni Topor Herb ſwoy názwáli Stárzą/ wſzákoż dla pámięći że z tey Fámiliey wyſzedł/zoſtáwił w Helmie Topor. Práwá y wolnośći wſzytkie od Przodkow otrzymáne/z nimi trzymał ábo ich vżywał/iáko to niżey przypátrzywſzy ſię właſnośći Herbu z Liſtu Kázimierzá Wielkiego zrozumieſz/á potym o Przodkách/y o Potomſtwie/ ktore ia znáć y wiedźieć mogę w ták ſzerokim Kroleſtwie/czytáć będźieſz.

¶ Jáko ieſt dawna zámiáná tego Herbu/żaden Hiſtoryk áni Potomſtwo własne o tym doſtátecznie wiedźieć nie może/gdyż iuż w Roku/ 1 0 8 0. Zegotę Záprzáńcá wſpomináią Liſty Klaſztorne.

Támże Zegotę Záprzáńcá Podkomorzem Krákowſkim/w Roku/ 1 1 0 0.

¶ Piotrá też Záprzáńcá Káſztelanem Sędomierſkim/w Roku/ 1 1 6 0.

¶ Janá Káſztellaná Sędomierſkiego ſyná/ Káſztellanem Sądeckim Száfráńcá wſpomina Liſt Klaſztoru tegoż/ w Roku/ 1 2 2 0.

¶ A iżebyś temu doſtáteczniejſzą wiárę dał że te dwie Fámilie zdawna iedne dźielnice máią/ czytay ſobie tego Przywileiu kopią Kázimierzá Wielkiego potwierdzenia/ tákże potÿ Succeſſorá ie° Wládyſłáwá Jágiełłá/ktore° maſz ſens w te słowá:

NOS CA-

NOS CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, Cracouię, Sendomir: Siradię, Lancicię, Cuiauię, Pomeranię, Rusiæq; Dominus & hæres. Notum facimus præsentibus, quā futuris præsentiū notitiā inspecturis. Quia veniens ad nostram pręsentiam Regalem Nobilis Iacobus Koznicki, Camerarius dñi Andreæ Wavvrovvski Iudicis & subiudicis Curiæ nostræ, ꝓnunciauit & manifestauit corā nostra Regia M. quia cmetones domini Ioānis Plaze, & dñi Zavvisse, & dñi Ioannis Necandæ de Grzegorzovvicze, fuerūt citati per Ciues de Lelouia, ꝓ quodā facinore, ad p̄sentiā dñi Andreæ Wavvrovvski, subiudicis & iudicis curiæ nostræ: Tūc dñus Plaza stetit, & intercessit ꝓ prędictis cmetonibus iure suo, quia omnes Bipenni & antiqui Equi, essent & ꝓcesissent de vno auo & de vna ꝓgenie, & quod haberēt ab antiquo vnū ius omnes, itaq; nemo hominū haberet iudicare eorū cmetones & seruitores, nec ipse dñs Rex, nec Iudex, nec subiudex, nec nullus Iudicū, nec dñus Palatinus, nec aliquis dñus, nec aliquis iusticiarius, nisi ipsi soli dñi Bibenni & antiqui equi, & eorum legitimi successores habent iudicare omnia iura, & omnes vltiōes, & omnia iudicia cum eis facere & exercere. Et hoc legitime ꝓbauit idē dñus Plaza cū testibus fide dignis: videlicet, cū dño Andrea Palatino Craco: dño Iascone Ovvcza fratre suo vterino, hęrede de Moravvicza, dño Ianusio ibidē de Morav: dño Gnievvomiro hærede de Miedzvviecz, dño Toma dicto Srzebiecz, ibidē de Miedzvviecz: & alijsq; plurimis fide dignis. Tūc dñus Ioannes Plaza stetit, & petiuit nostrā Regiam M. vt dignaremur cōfirmare eorū ius prædictū, quod ab antiquo habuissent à suis antiquis ꝓgenitoribus, & quod ꝓnunc ꝓbauit cum testibus fide dignis. Nos igitur inspeximus fidele seruitiū dñi Ioannis Plaze, & p̄sentium suorū prędictorū testium dignum testimonium, & ipsius dignam petitiōem: Donamus & confirmamus omnibus in genere bipennis & antiquis equis, & eorū legitimis successoribus, p̄dictum ius in omnibus bonis eorū, vbi ꝓnunc habēt & in posterū habebūt; ita, quòd nec nos Rex, nec nullus hominū, nec Iudicū nostrorū, nec nullus Palatinus, nec nullus Dñus, nec Iudex, nec subiudex, nec nullus iusticiarius, nō habet iudicare eorū Cmetones, nec seruitores, nisi ipsi soli dñi prædicti; videlicet, Bipenni & antiqui Equi, & eorū legitimi successores, omnia iura, nec non omnes vltiones cū ipsis facere & exercere; Ista omnia singula antedicta iura donamus, confirmamus nostris sygillis Regalibus, & perpetuamus perpetuis temporibus duraturū. Actum & datū Craco: feria secūda post festum S. Galli confessoris, Anno, 1366. Pręsentibus his testibus, Dño Petro Neorza Palatino Sendomir: Wilczkone Castel-

NB. Fundationes [illegible] in [illegible]

lano Sendomir: Dño Grotkone Caſtellano Lubl: Dño Derſlao Dapifero Craco: Dño Mſczugio Subcamerario Craco: Domino Svvatopelko Gotardovvski: Domino Ianuſio Cancellario Cracoui: per cuius manus datum eſt, & alijs q̃ plurimis fide dignis.

¶ Tegoż Przywileiu potwierdzenie od Władyſławá Jágiełłá w Solcu/ Roku/ 1428.

Præſentibus, Reuerẽdiſsimo in Chriſto Patri Domino Staniſlao Epiſcopo Plocen̄, Magnificis & ſtrenuis Nobilibus, Sendiuogio de Oſtrorog Palatino Poznanien̄, Ioanne de Sczekoczin Lublinen̄, Domarato de Kobylani Biecen̄, Caſtellanis, Povvala de Taczovv Dapifero Craco: Nicolao de Chrzaſtovv Gladifero Crac: & alijs q̃ pluribus fide dignis. Datũ per manus venerabiliũ, Ioannis Decani Cracouien̄, Regni Poloniæ Cancellarij, & Wladiſlai de Oporovv decretorũ doctoris, Regni Vicecancellarij, nobis ſincere dilectis.

¶ A ſtad iuż znaż doſtátecznie/ iż to iedná Dźielnicá tych dwoch Fámiliy/ Toporow y Stárych Koniow.

¶ Janá Száphráńcá Biſkupá Włocłáwſkiego/ wſpomina Kátálog w Roku/ 1433. Ktory był wźiet po Janie Pelce z Niewieżá. Zył Lat ßeść/ vmárł w Sierádzu/ pochowan w Krákowie. Po nim náſtał Władyſław Oporowſki z Domu Sulimá.

¶ Piotrá Száphráńcá wſpomináia Hiſtorye/ dla tego/ że mu był dał Krol Ludwik Pieſkowo Skále/ vśmierzáiąc w nim żal przećiwko Węgrom Dworzánom ſwoim/ od ktorych był ránion w obliczę: A to było w Roku/ 1376.

¶ Piotrá Száphráńcá/ Stároſtą Kámienieckiem wſpomina Kromer w Kśiegách 16. zá Władyſławá Jágiełłá/ w Roku/ 1403.

¶ Piotrá Száphráńcá w Kśiegách 17. Hetmánem tenże Hiſtoryk wſpomina Koronnym przećiwko Krzyżakom/ gdźie ſię fortunnym y pożytecznym R. P. pokazał. To było w Roku/ 1412.

¶ Tenże ſtánowił Przymierze z Krzyżáki od Władyſławá Jágiełłá/ iáko o tym Kromer świádczy w Kśiegách tychże. Wiele inßych ſpraw iego R. P. potzebnych á godnych pámięći. Vmárł Woiewodą Krákowſkim y Stároſtą, Ibidem.

¶ Ná tegoż Piotrá z wielkiey niechęći/ Hiſtoryk Długoß zwaśniwßy ſię przećiwko niemu wiele piſał: A to ſię ſtąd okázuie/ że niewinnie/ gdyż ſię niezgadzáią ſcripta iego z Liſti Krolow Polſkich/ ktorymi Cnotę/ Męſtwo iego zálecáiąc/ wyſtawiáią zaſługi iego przećiwko R. P. y Oſobie ſwey Krolewſkiey/ co niżey czytáiąc ſam dobrze obaczyß. &c. &c. A to ſtąd było przyßło Długoßowi/ gdy Krol Káźimierz Jágiełłowicz/ dał był Biſkupſtwo Krákowſkie Grußczyńſkiemu Janowi z Domu Rożá po Tomaßu Strzepieńſkim: Papież záśię Paulus ſecundus dał Sienieńſkiemu Jákubowi z Domu Dębno. O czym Kromer w Kśiegách 24. Przeſtawáli Kánonicy przy tym/ kthoremu Papież dał y Confirmował/ á tego ktory był od Krolá podány/ przyiąć niechćieli. Krol onymi gniewy roſkazał Grußczyńſkiego wprowádźić/ á one Kśięża iáko nieposłußne Mándatom iego/ roſkazał wygnáć z domow ich Kánonickich y z máietnośći: Acz z wielką żáłośćią to było wßytkich ludźi/ bo ich ták wywodzono z Miáſtá iáko zwykli do Kośćiołá chodźić w dni vroczyſte/ ktore iáko inße złoczyńce wyświecano/ y od tegoż czáſu w Krákowie Vlicá tá y Broná ieſt názwána Swiecka.

¶ Zá tąż Exekucyą ktorą czynili/ Stárostá Krákowski/ y Mikołay Pieniożek Podkomorzy Krákowski/ y inszy/ ználi niechetne sobie Kánoniki wszytkie. A to po tym znáć/ gdźie Długosz o tym wzmiánke czyni/ ná te pomienione surowie pisze/ á Stánisłáwá Wątrobkę z Domu Oksza / wystawia/ ktory ná roskazánie Krolewskie nie był porywczy do tey srogiey Exekuciey/ ále sie z tego wymawiał. O czym czytay szerzey v Kromerá.

☞ A tu oto masz Kopią Listu/ w ktorym wystawia Krol zasługi tego Piotrá/ tymi słowy.

¶ Władysław z łáski Bożey Krol Polski. ꝛc. ꝛc. Oznáymuiem wszytkim / ktorym to wiedźieć należy/ ninieyszych y przeszłych rzeczy wiádomość mieć. ꝛc. Iż my w vmyśle swym rozważáiąc stałość Wiáry/ y prac vstáwicznych/ ktorymi sie Zacny Rycerz Piotr Száphrániec z Luczyc/ Podstoli nász Krákowski/ przed Máiestatem nászem zásłużył/ y ná potym iáko to godno być rozumiemy/ do nászych/ y potomkow nászych posług/ chetnieyszym sie vczynić nie bedźie obawiał. Ná to tedy wzgląd máiąc/ iemu/ y Potomkom iego własnym/ Miásteczko násze Seczemin/ y wieś Bychnow do niego należącą/ dáiemy/ dáruiemy/ czásy wiecznymi. ꝛc. Dźiało sie to w Poniedźiałek/ w Wigilią Národzenia Pánny Máryey/ Roku/ 1461. Przy bytnośći Zacnego Rycerstwá z Rády nászey/ Sedziwoiá Káliskiego/ Spytká Krákowskiego/ Janá Ligezy Leczyckiego/ Woiewod: Chrystyná z Ostrowá Sedomierskiego/ Piotrá Kmity/ Kásztellanow: Boxe Sumskiego Łowczego Sedomierskiego/ y inszych wiela wiáry godnych. Tenże Piotr był potym Woiewodą Krákowskim. Dan przez rece Wielebnego Mikołáiá z Kurowá/ Kántorá Gnieźnieńskiego/ Dworu nászego Podkánclerzego.

¶ Piotrá Syná Piotrowego Woiewody Krákowskiego/ ktorego wspomina Kromer Lib: 22. Folio 511. Záleca go List Władysłáwá Jágiełłowiczá/ tym sposobem.

¶ My Władysław z łáski Bożey Krol Polski / Wielkie Kśiąże Litewskie. Oznáymuiem Listem ninieyszym/ rzeczy tych wiádomość mieć chcącym/ iż obaczywszy w vmyśle swym / vważywszy wierne posługi / y prac vstáwicznych pilność / ktorymi Zacney śláchetnośći Mąż Piotr Száphrániec Podkomorzy nász Krákowski/ y Rycerz nász wiernie nam miły/ w rożnych burdách y vtarczkách woiennych/ gránic nászych vćiśnionych / obroną y opieką / y wszelákim náiázdom/ ktore kiedy nam y Krolestwu nászemu przychodziły/ od tego czásu kiedysmy ná sie Korone przyieli / pilnym stárániem/ stałośćią wierną/ y śmiáłą czerstwośćią/ mile y potrzebnie wszytko wykonywáiąc/ przed Máiestátem nászym dosyć sie znácznie zásłużył. Względem tedy tych iego zasług/ chcąc tego Piotra Száphrańcá osobney łáski nászey prerogátywą zozdobić/ y chetnieysze do posług nászych vczynić/ iáko ozdobionemu wszelákimi Cnotámi/ y z Potomki iego własnymi/ dáiem/ dáruiem/ potwierdzáiąc listow Przodká nászego/ Zamek Pieszkową Skále. ꝛc. ꝛc.

¶ Tegoż Listu potwierdzenie Piotrowi drugiemu Száphrańcowi Podkomorzemu Nadwornemu/ y Stárośćie Nowego Miástá/ Korczyná/ od Alexándrá Królá/ w Roku/ 1504. Data w Krákowie/ przy bytnośći Wielebnych w Pánu Chrystusie Oycách/ Andrzeiu Arcypiskupie Gnieźnieńskim Prymásie/ Janie Biskupie Krákowskim/ Erázmusie Płockim. ꝛc. A przy bytnośći Vrodzonych Pánow/ Spytká z Járosłáwiá Krákowskiego Kásztellaná / Piotrá Kmity z Wiśniczá Krákowskiego / Janá z Tarnowá Sedomierskiego/ Piotrá Myszkowskiego z Mirowá Leczyckiego/ Janá z Tarnowá Ruskiego Generalá / Mikołáiá z Korożwąk Lubelskiego/

Woiewod. Janá z Laská/ Kościołá Gnieźnieńskiego y Krolestwá nászego Kánclerzá/ Jákubá z Szydłowcá Podskárbiego/ Máciiá z Drzewicze Proboszczá Skárbimierskiego y Podkánclerzego Krolestwá/ Jákubá z Sieklukt Woynickiego y Stárosty Bieckiego/ Janá Jordaná z Zakliczyná/ Bieckiego y Oświećimskiego Sárosty/ Kásztellanow/ y inszych wiela wiáry godnych.

¶ List ná Mostowe w Seceminie Piotrowi Száphráńcowi dány/ ktory był Kásztellanem Wyslickim/ Málborskim/ Rádomskim/ Sochácżowskim Stárostą/ od Alexándrá Królá. Dan w Krákowie/ Roku/ 1 5 0 5. Przy bytnośći wielebnego Oycá w Pánu Chrystusie/ Máciela Biskupá Przemyskiego/ y Krolestwá Podkánclerzego/ Piotrá z Mirowá Myszkowskiego Woiewody Lecżyckie°/ y Krolestwá Márszałká/ Jákubá z Sieklukt Woynickiego Kásztellaná/ Janá z Laská Kośćiołá Gnieźnieńskiego y Koronnego Kánclerzá/ Jákubá z Szydłowcá Podskárbiego Koronnego/ Janá y Wiktorzyná z Sienná/ y wiela inszych.

¶ A tu iuż możesz obáczyć niezgode Historików z listi Krolow polskich/ ná ktorych nágánieniu wiecey należy: ále tu baczysz wielką y dostáteczną pochwałe/ czego y wiecey o nich chceszli sie dowiedźieć/ czytay Metryki.

¶ Chrzystophá Száphráńcá/ wspomina Historyk Polski w Kronice swey w te słowá: Ze dla płochośći/ vt fit, w Młodośći swey/ przyszedł był o zelżywość dla tego/ że we Wrocławiu Slaskim/ gráiąc Kárty z iednym Mieyskim Synkiem/ był od niego rániony/ ktoremu iż nie mogł oddáć záraz rány/ skárżył nań przed Vrzedem. A gdy mu spráwiedliwośći nie vczyniono/ wyiáchał á odpowiedźiał Miástu. Potym pilnował Kupcow/ ktorzy iecháli do Polski ná Jarmárk Járóslawski/ ktorych Kupcy Krákowscy vbespieczywszy/ przestawáli z nimi/ iecháli w gromádźie ostrożnie. Ná ten czás Chrzysztow mył sie w Láźni we Zborowku/ á oni wszedy po nim pewne szpiegi mieli. Chćieli go zdybáć/ á iuż z nim o pokoy kontrákt vczynić/ ábo wiec iáko odpowiednika poráźić. On pretko ostrzeżony/ wypadł tyłem/ przyszedł z sługámi do Koni y do Zbroie/ poráźił ono chłopstwo/ powiązał/ y wszytko co mieli pobrał/ iáko v nieprzyiaćioł: Ci ktorzy poućiekáli/ y drudzy powinni ich/ przewodźili Práwo ná nim/ co on sobie iáko młody lekce poważał. W tym Práwem pokonan/ áż przyszło do Exekuciey. Ciáło iego leży w Krákowie v Bárnádynow ná Stradomiu. A to sie dźiało/ w Roku/ 1 4 8 4.

¶ Piotrá Mieżwieckiego Hetmánem Nadwornym wspomina Kromer w Kśiegách 17. List 411. O czym bedźiesz miał w Historiey.

¶ Piotr Száphrániec/ Stárostá Márborski/ Rádomski/ Sochácżewski/ Potym Kásztellan Wislicki/ ten był tylko iednego Syná zostáwił/ Stánisławá Podkomorzego Krákowskiego.

¶ Tenże ná Dworze Krolewskim czás długi bedac/ z wielkiem dostátkiem/ ná znácznych posługách Królá Páná swego y R. P. bywał. Był potym Stárostą Nowe° Miástá Korczyná/ O czym extant monimēta.

¶ Tenże z Sienieńska z Domu Debno/ zostáwił tylko iedynego Syná też Stánisławá/ ktorego bárzo młodego odumárł/ zostáwiwszy mu Opiekuny.

¶ Stánisław Syn Stánisławá Stárosty Nowomieyskiego/ iuż zá pámieci moiey był zá Królá Augustá Woyskiem Sedomierskim/ potym Kásztellanem Bieckiem/ ná Dworze Páńskim záwsze znácznym bywał/ y ná posługách R. P. Do Poswola był Rotmistrzem/ kedy dosyć ozdobną Rote y kosztem wielkiem wywiodł. Dano mu gdy sie wroćił ná zad Stárostwo Lelowskie.

¶ Tegoż w Interregna służby dosyć znáczne były przeciwko R. P. Coć potym Historya szerzey powie.

Ná Koroná=

¶ Ná Koronáciey Królá Stepháná/ dano mu Káßtellánią Sedomierską. Potym w Roku/ 1 5 8 2. Przystano mu Woiewodztwo Sedomierskie po Janie Kostce z Kostkowá ná Stymberku. Zostáwił z Anną Debieńską z Domu Ráwic/ Káßtellaná Krákowskiego Corką/ Syná Andrzeiá/ Corek dwie/ Woiewodzinę Lubelską y Szczepanowską/ obiedwie potomstwo máią.

¶ Ten we wßytkich Jmionách swych/ Dwory koßtem wielkiem pobudował.

¶ Zamek ná Pießkowey Skále ozdobny y koßtem niemáłym zmurował/ inßych wiele spraw iego pámięci godnych potym w Historyey ßerzey czytáć będzieß.

¶ Andrzey Syn tego Woiewody/ y Stárostá Lelowski/ ktory chęći swey z przodkow swych do posług R. P. nie odmienił. Był koßtem niemáłym od Oycá wypráwion do Moskwy/ ná ten czás kiedy Połock/ Sokoł y inße Zamki pobrano. Tám serce iego pokázowáło miłość dobrey sławy/ wßákoż w wielu rzeczách był hámowan z srogim zákazániem od Hetmáná wielkiego Mikołáiá Mieleckiego Woiewody Ziem Podolskich/ etc. Ktoremu był od Oycá iáko źrzenicá oczna zlecony.

¶ Miał zá sobą Rzeßowską z Domu Weżyk/ z ktorą ná ten czás ießcże potomstwá żadnego nie miał/ w Roku/ 1 5 8 2. A ná tym iuż to ták zacne Gniazdo tych własnych Száphráńcow zostáło.

¶ Piotr Száphrániec Káßtellan Sądecki/ Stárostá Sedomierski/ ktory we Włostowey Miásteczku Oyczyznie swey/ Dwor wielkiem koßtem ozdobny zbudował/ w ktorym Gmáchow y Sklepow iest niemáło murowánych: Zostáwił Syná potomkiem.

¶ Hyeronymá Stárostę Chęcińskiego/ y Sekretarzá Królá Zygmuntá/ miał żon dwie: Naprzod Kościelecką z Domu Ogończyk/ z ktorą zostáwił trzy Corki/ Zuzánnę ktora Pánną vmárłá/ Kátárzynę Jásieńską/ ktora potym byłá zá Jeremianem Chełmskiem/ zeßłá bez potomká. Anná Krezina/ ktorzy się pißą z Bobolic/ á ta wniosłá onę wßytkę máiętność w Dom Krezow.

¶ PETRVM Mezuecium, Hetmánem Nadwornym opowieda Kromer w Księgách 17. Zá Włádysłáwá Jágiełłá/ o ktorym w Historyey potym czytáć będzieß.

Dom Wielopolskich Stárodawny/

Ktorych Przodki Bochnarámi przed kilkiem set y pozniey zwáno/ iáko wspomináią Listy Klaßtorne wiele ich przy bytności potwierdzánia Praw ich: Naprzod: Piotrá Bochnárá Káßtellaná Bieckiego/ w Roku/ 1 3 4 0.

¶ Nawoiá Bochnárá/ Podkomorzem Krákowskim/ Ktorego Syn Mikołay był Zupnikiem Zup Krákowskich/ zá Włádysłáwá Jágiełłá/ w Roku/ 1 4 0 5. był wzięt po Arnoldzie Wielkierzu. Po iego śmierći potym/ był Piotr Pikoranus/ w Roku/ 1 4 1 3. Trzymał ten Bochnar Zupy osm Lat.

¶ Jan Bochnar Wielopolski tego Zupniká potomek/ miał dwoch Synow z Secygniewską z Domu Jelitá: Naprzod Mikołáiá/ ktory ßczedł steriliter.

¶ Jan wtory Syn Janá Bochnará Wielopolskiego/ zostáwił z Dedeńską z domu Gozdáwá synow czterech/ y Corek dziewięć/ iáko naprod: Kilánowską Mátkę dzisieyßego Opátá Swiętokrzyskiego/ Kowa=

lewſka/ Bobolina/Wieloglowſka/ Rokoßowa/ Zaduſka / Strońſka/ Butkowa/ y Zumnicka.

¶ Stániſław Syn tego Jana Wielopolſkiego/ zoſtáwił z Jordanowną Celniká Koronnego Corką Synow dwu / Achácego/ y Janá Dworzániná Królá Auguſtá/ Virum honeſtis moribus plenum.

¶ Corek tegoż Stániſłáwá trzy/ Naprzod Anná Strzalina / kthora ná Dworze Krolewien polſkich będąc/ ßłá potym zá Strzałę Kráyczego Krolá Auguſtá / ktory był Staroſtą Tyſowieckiem / ná tym obóie ſpolne dożywoćie mieli: á gdy vmárł ten Strzalá/ßłá potym zá Láſczá Podkomorzego Belſkiego / ſyná Káßtellaná Czerſkiego y Stároſty Chelmſkiego.

¶ Dorotá druga Corá tegoż Stániſłáwá Wielopolſkiego / od Dworu Krolowey Anny daná Potulickiemu Piotrowi/ ktory ná ten czás był Káßtellanem Przemeckiem/ á potym Woiewodą Płockiem/ áż y Woiewodą Brzeſkiem.

¶ Trzećia Sioſtrá ich Helżbietá Gucżyna/Páni ſpraw y żywotá świątobliwego / ná ten czás Potomſtwá ty obie nie miáły.

¶ Sczeſny brát tegoż Stániſłáwá Wielopolſkiego rodzony/ ktory z Jordonowną tegoż Celniká wyßey pomienionego Corką/ſioſtrą rodzoną Stániſłáwowey Wielopolſkiey/ zoſtáwił to Potomſtwo/ Stániſłáwá/ Chryßtophá/ Janá y Mikołáiá/ dwie Corce Pánny ná ten czás/ Anne/ y Zophią.

¶ Stániſław Syn Sczeſnego / ktory z młodośći náukámi ſie wyzwolonemi báwił / potym v Biſkupow Krákowſkich ná ſłużbie/ iáko v Kráśińſkiego y v Myßkowſkiego. Tenże oſadził Wieś Vćiſko pod Łyſą gorą Krzyżá ś. ná Gruncie onegoż Klaßtorá/ Adoleſcens apprimè nobilis.

¶ Jan Syn Janow / Brát rodzony tych pomienionych/ ktory dział wźiął w Kleczánách/ten z Kielánowſką z domu Pobog zoſtáwił ſynow trzech/ Stániſłáwá/ktory multorum hominum mores vidit, Młodźieniec/ex quo optima fruges ſperanda, Ktory był godny w młodośći do poſług R. P. Káſprá y Janá.

☞ Dom Wielogłowſkich ſtárodawny/ z tymiż Wielopolſkimi iedney dźielnice/ od Bochnárow początek máią/ w ktorych Domu wiele Mężow godnych y zaſłużonych R. P. było.

¶ Siemußewſcy w Przemyſkiey źiemi Dom możny/ y w ſpráwách Rzeczypoſpolitey záſłużony.

¶ Czártoreyſcy w Ruśi y w Przemyſkiey źiemi Dom ſtárodawny/ z męſtwá wielkiego Jmię ták Przodkowie iáko y ći wieku me° máią/ ktorych było bráćiey trzey rodzonych Mężow dobrych.

¶ Synowcowie/ktore wſpomináią Hiſtorye ludźmi znácżnymi/ piſali ſie de Zadowice/ iáko Mikołáiá w Roku/ 1 4 3 4. wſpomina Kromer w Kſięgách 17. Liſt 411.

Dom Polánowſkich w Krákowſkim

Woiewodztwie z Polánowic/ktore iuż zá pámięci ludzkiey w roku/ 1 5 3 6. przedał Mikołay Polánowſki: Co Akta Kſiąg źiem Krákowſkich opowiedáią w te słowá.

NOBILIS NICOLAVS POlanovvski in Polanouicze, ſuæ totius ſortis hæres, receden̄ á terris & diſtrictibus quibuſuis, libere recognouit, quia omnia ſua bona hæreditaria Polanouicze, quæ præceden̄ inſcriptiōe nunc donauit, cum omni iurè & toto dominio, atq; omnibus & vniuerſis ſin-

gulisq; pro-

guliſq; proprietatibus, ad prædicta bona Polanouicze, ex antiquo quomodolibet pertineñ, nihil pœnitus pro ſeipſo & ſuis ſucceſſoribus ibidem excluſis, Nobili ac famatæ Hedvvigi Pernuſovva, Conſorti legitime Famati Staniſlai Pernus Ciuis Craco: & ſuis ſucceſſoribus, pro ſumma Octingentorum florenorum peccuniæ & monetæ Poloni: per mediam ſexagenam computañ in totum, titulo perpetuæ venditionis, vendidit, inſcripſit. &c. &c.

☞ Támże v tegoż Sadu/gdy przedał tę máiętność ten Mikołay Polánowſki/zápiſał ſię zań zá obronę tey Pernuſowey przerzeczony ſláchetny Jan Grodowſki z Pieczyłak/czego ieſt ſens w te ſłowá.

Et hic ſtans perſonaliter coram Iudicio terreſtri Craco: Nobilis Ioannes Grodovvski de Pieczilegi hæres, recedeñ a terris & diſtrictibus quibuſuis, p̃ſentibus ſe inſcripſit cum ſuis ſucceſſoribus, eandem Hæduigi Pernuſovva, ac eius ſucceſſores, ratione bonorum Polanovvicze, per Nobilem Nicolaũ Polanovvski, ſibi titulo perpetuè venditionis inſcriptorum, ab omnibus impedimentis & damnis quarumlibet perſonarum ſtatus & ſexus vtriuſq;. &cæ. &c. vt in forma. Necnon á pueris omnibus Nobilis olim Staniſlai Polanovvski filiaſtris ſuis, ſub vadio Octingentorum florenorum. &c. Qui Ioannes Grodovvski etiam recognouit, ac ſe & ſuos ſucceſſores inſcripſit, quòd prædictus Nicolaus Polanovvski omnia munimenta literatoria ſuper præfata bona Polanovvicze, tam donata quã etiam vendita ſeruientia, ac etiam ſuper cmetones, pro quibus cum generoſo Ioanne Iordan iurè ægit, & citationes, huic ad Feriã ſecundam poſt Feſtum ſancti Iacobi Apoſtoli nunc inſtans proximè venturũ, in manus & perſonam eiuſdem Heduigis Pernuſovva, & ſuorum ſucceſſorum tenebitur dare, & ex Actis quibuſcunq; ſuis ſumptibus extrahere.

☞ Támże záraz ſtáwił tenże Mikołay Polánowſki żonę ſwą ze dwiemá Powinnymi iey/że przyzwoliłá ná to przedánie tey częśći/czego ieſt w tymże zapiśie ſens w te ſłowá.

Et hic idem ſtans perſonaliter corã Iudicio Nobilis Anna Conſors legitima Nobilis Nicolai Polanovvski, habens penes ſe Nobilem Stanislaum Laganovvski, & Stanislaum Marſzovvski, conſanguineos de linea paterna, ad hæc ſibi conſentiens recognouit: quia huic inſcriptioni venditoriæ, in omnibus punctis & articulis in eadem inſcriptione approbauit & fieri eam admiſit, ſuper reformationem ſuam dotis & dotalitij, ſi quam ſuper præfatis bonis Polanovvicze venditis habuerit inſcriptam, & ſuper omnem ius ſuum. &c. Mortificat, caſſat, & in nihilum redigit, iam ſe perpetue ab eiſdem abrenunciañ. Actum Craco: Feria ſecunda in craſtino S. Trinitatis proxima, Anno vt ſupra.

☞ Tenże Mikołay Polánowſki zoſtáwił z Otwinowſką z Domu Gryff Synow ßeść/Corek pięć/ Synowie czterey zeßli ſteriles. Zoſtał Jan/ktory zá dowćipem ſwym y zá biegłośćią/ przyßedł do máiętnośći znáczney/y potomſtwo zoſtáwił ze dwiemá żonámi Syny y Corki/Janá/ktory w Węgrzech w Multáńſkiey ziemi czás długi ná Rycerſkim ſię chlebie báwił. Máćieiá/ktory tákże ná chlebie Rycerſkim młodość ſwą trawił/ drudzy minorenes.

☞ Thomaß drugi Brát tego Janá/Syn Mikołáiow/ktory ſię z młodośći Naukámi wyzwolonymi báwił/ wſtąpił potym do Zakonu S. Benedyktá ná Tyniec/tám był trzydżieśći lat Kápłanem/potym zá przeyrzeniem Páńſkim zoſtał Opátem Klaßtoru s. Krzyżá ná Łyſey gorze / po Kuczowſkim z domu Roża. Zoſtáwił pámięć po ſobie Klaßtorowi onemu Miednicę y Nalewkę śrebrne/Láncuch z Krzyżem/y Pierśćień z Száfirem/Ornat śrzebrnogłowowy/vmárł Roku/ 1582. Dwie Wśi dał ná oſadzenie/czym Klaßtorowi y ſtołowi Opáćiemu pożytkow przymnożył/ z Vćiſká Grzywien dwádżieśćiá zá Dżieśięćinę Zakonnikom / z Woley Páprockiey złotych dwádżieśćiá ſtołowi ſwemu/ ktore miał ná præbendę obroćić do tegoż

Kośćiołá/wßákoż śmierć przeßkodźiłá. Był człowiek gniewliwy/ wßákoż gniew iego był krotki y nikczemny/ był wielki chlebodáwcá. Po nim zostáł Woyćiech Kilánowſki z domu Pobog.

☞ Tegoż Domu tych Polánowſkich było kilká pánien Kśieniámi Stániateczkimi/o czym świadczy Káthálog támże piſany.

☞ Tegoż Kleynotu vżywáią Máiowie w Sedomierſkim Woiewodztwie/Dom ſtárodawny y znáczny.

☞ Tegoż vżywáią Wroniccy w Krákowſkim Woiewodztwie/ w Rudnie gornym v Proßowic.

☞ Tegoż Grodeczcy v Sączá Dom ſtárodawny.

☞ Zarſcy w Krákowſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

¶ Wiele inßych Domow znácznych w rożnych Woiewodztwách/o ktorych ia w ták ßerokim Kroleſtwie wiedźieć nie mogę.

Summá o tych dwoch Herbiech/ dla pretßego wyrozumienia/krotko wypiſána.

NAprzod to wiedźieć maß/ że Przodki Fámiliey Toporow ábo Stárzonow/ießcże zá Pogan rożne ſcripta znácznie okázuią Wielkimi á Możnymi ludźmi w tym to Kroleſtwie / co y Przywileie Klaßtorow od záczęćia Wiáry Chrześćiáńſkiey fundowáne ná grunćiech ich vkázuią/ktorych potwierdzáiąc Krolowie/ miánuią ie/ MAGNI COMITES.

¶ Piſałemći też o Wálcerze Hrábi Przodku Herbu tego/ żeby Krolewnę Fráncuſką Heligundę vnieść miał/wßákemći pokazał ſkąd to wiem/kto o tym piſał/toć wolno przyiąć iáko chceß: Jam thylko vczynił dosyć przedsięwźięćiu ſwemu/żeć ſtáre wßytkie dźieie do grumády zebráwßy/w iednych kśięgách vkázuię/ále to rzecż ieſt prawdźiwa/że Tyniec z Domu tego/ ábo Fámiliey Toporow vel Stárzonow wyßedł/ o czym we wśiách dawnych do thego tám Klaßtorá należących proclamatiæ świadczą.

¶ Już też to wieß/że te dwie Fámilie Toporow y Stárych Koniow/od iednego Przodká idą/ czego nie tylko Helmem ktorego vżywáią nád Stárym Koniem dowodzę/ále oto y Liſtem potwierdzenia kilku Krolow.

☞ Nie táynoć też to iuż/że Hrábſtwá dawne w Polßcże/ktore były miedzy Fámiliámi poſpolite/ vſtáły y zniſzczáły/ á to dla krzywd wielkich/ ktore inße Rycerſtwo od nich iáko od możnieyßych ćierpieli. Jednák zá wielkiemi zasługámi Dźiádá dźiśieyßych Tecżyńſkich przećiwko wßytkiey R. P. Chrześćiáńſkiey/ Ceſarz Carolus tym go znowu wiecznie ze wßytkim Potomſtwem iego ozdobił/Orłá płatánego ktore° Ceſarze Chrześćiáńſcy vżywáią/do Herbu ich Toporá przydał/coś iuż wyżßey z Liſtu wyrozumiał. Potym LWA tego w pośrzodku y w Helmie tákże/zá znáczne zasługi przydał Ceſarz Ferdynánd/zá iákie zasługi/y komu/iużći to Liſty doſtátecznie okazáły.

¶ A iż ia w to potráfić nie mogłem / ábym ták dawno Fámilią miałći pokázáć/iáko włáſnie idą ieden z drugiego áż do mego wieku/gyżby to było opus infinitum, y Czytelnikowi do czytánia nie lube. Tedyć wżdy krotko vkażę od Prádźiádow dźiśieyßych Hrábiow/ktore ießcże przed oczymá znáczne mamy/ iáko idą / y iáko ſobie dálecy byli z onymi Możnymi á pámięći godnymi Hrábiámi z Tecżyná/ ktorzy zeßli iuż zá náßey pámięci prawdźiwi miłownicy y ſtrożowie dobrzy R. P. Co mam nie z experienciey ſwey / ále z ſcriptow á z pilney Terminaty y opowiedzenia doſtátecznego / iednego Wielkiego á

Możnego człowieká mego wieku / ktory tanquam in speculo omnia negocia R. P. przed oczymá miał y vmiał ie / o ktorym ná swym mieyscu czytáć będźieß pod Herbem Kozła Rogi / ábo według nowßego nazwiská tey Fámiliey Jelitá. Ten nie tylko z tego powinowáctwá / ktorego był sam z Domu tey Fámiliey dosiągł / iáko biegłośćią w spráwách R. P. pokázáć to vmiał / że żaden przed nim áni po nim lepiey / czego y sam potym doznawßy / wprawdźie nie podeprzeß. A to z tąd zácznę.

Jan z Tęczyná (ktory iest zbudowány od Trzech set Lat y Ośmidźieśiat / iákoś o tym wyżßey czytał) miał te Syny y Corki Circa Annum 1400.

☞ Andrzeiá / ktory ßczedł bez Potomká.

☞ Zbigniewá Wtorego / ktory miał dwoch Synow y corkę. Naprzod Andrzeiá Káßtellaná Krákowskiego / y Janá Podkomorzego Krákowskiego.

☞ Stánisławá / ktory miał Corek czterÿ / Bárbárę / y Helżbietę / ktora porodźiłá Mieleckie ony Możne Senatory / iáko naprzod / ❡ Janá Woiewodę Podolskiego / Oycá dźiśieyßego Mikołáiá Woiewody Podolskiego tákże / o ktorych pod Gryffem czytáć będźieß. ❡ Sebestyaná Káßtellaná Krákowskiego / od ktorego Stárostá Brzeski. ❡ Wáleryaná Podkomorzę / od ktorę Jan Mielecki dźiśieyßy / ktory Trzćiánę trzyma. etc. y inßy. ❡ Dorotę Ossolińską / ktorey Corká byłá zá Janem Zamoyskim / Kánclerzem y Hetmánem Koronnym / Stárostą Generalem Krákow. etc. etc. O ktorym będźie pod Herbem Jelitá. ❡ Beatá Czwarta Corká tego Stánisławá / zeßłá sterilis.

☞ Mikołáiá / ktory miał dwoch Synow / Jáná / y Stánisławá Włoßká / byli obá Senatormi. ❡ Corek Trzy / Naprzod / ❡ Bárbárę Tarnowską Káßtellankę Krákowską / ktoramći wyżßey wspominał. ❡ Druga / Szydłowiecką Podskárbinę Koronną. ❡ Trzećia / Opalińską.

☞ Gábryelá / ktory miał Synow Trzech. ❡ Janá Woiewodę Sedomierskiego / Oycá Káßtellanki dźiśieyßey Miedzyrzeckiey. ❡ Andrzeiá Woiewodę Lubelskie° ktory potym był Káßtellanem Kráko: od ktorego idą dźiśieyßy / ❡ Jan Káßtellan Woynicki. ❡ Andrzey Woiewodá Krákowski. Siostry ich / iáko / ❡ Jádwigá Myßkowska Woiewodźina Krákowska. ❡ Zophia Zborowska Stárośćina Szydłowska / Runborska. etc. ❡ Anná Ląnckorуńska Káßtellanká Málogoska.

☞ Stánisławá Podkomorzego Sedomierskiego / ktory vmárł Woiewodą Krákowskim / ktorego Syn był Jan Báptystá Woiewodá Lubelski / ktory iádąc po Zonę sobie do Szwecyey Krolewnę Szwecką / vmárł / ták iákoś wyżßey czytał. Z Corkę Kátárzynę Kśieżnę Słucką / od ktorey dźiśieyße Kśiążętá / Jerzy / Siemion / y Alexánder.

❡ Tegoż Gábryelá Corki były / Jedná Odrowążowa Woiewodźina Ruska: Druga Wapowska.

☞ Jáko tedy Dom ten poczynáią Historie od Sieciechá Woiewody Krákowskiego / y Hetmáná Koronnego / od Roku / 999. Ták przez wßystkie czásy w tey Fámiliey áż do mego wieku tá Zacność nieustawálá / y tym ią w Roku / 1583. Conduduie też Woiewodą Krákowskim Andrzeiem / Hrábią Możnym / ktory w Interregna ony był Candidatem Krolestwá tego.

O Kleynocie Gryff / ktory dla hoynośći Przodkow tey Fámiliey zowa Historycy Swobodá / á te

hoynośc swa nie náprożnosc żadna / ále ku cżći á chwale Miłego Bogá obrácáli: Jáko Długoß / y inßy. Ten Historyk piße o nim / że przyniesion z Dácyey / iákoż ták iest: Bo cżytáiac Historyki pilno / obacżyß Jáxe / ktorego mienia że był z narodu Monárchow polskich / Syn Leßká Trzećiego / od ktorego był y on Popiel co Myßy Syná iego ziádły / iáko o tym cżytaß w Kronikách. A iż inßego pismá o tym Jáxy y dowodu pewnieyßego niemáß / tylko że z Dácyey przyßćie iego opowiedáia / thedy musim ták o nich trzymáć / że własni sa Potomkowie Jáxe tego / ktoremu sie byłá działem Serbska ziemiá dostáłá: O cżym świadcża wßytkie Historie / Miecho: w kśiegách 1. Kromer w kśiegách 2. Cżego potwierdza Przywiley Klaßtorá Zwierzynieckiego Fundáciy ich / ktory niżey cżytác bedźieß.

¶ A ták przypátrzywßy sie własnośći Herbu / cżytáć bedźieß o Możnośći y Zacnośći Przodkow y Potomstwá ich / ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge / ma być Gryff Biały w polu Cżerwonym Nos y Nogi przednie Złote.

☞ Jáxe Przodká Herbu tego / Długoß / Miechowitá / Kromer / y inßy / wspomináia Synem Leßká Trzećiego / ktory był wźiał od Oycá działem Serbska ziemie: ten pánował po Národzeniu ná świát Syná Bożego / Roku / 805. Miecho: Lib: 1. Cromer 2.

☞ Gdy Wiárá Chrześćiáńska w Polßcże nástáłá / záraz z nia nástáłá sławá / ták Krolestwu iáko y Rycerstwu / y pámieć Nieśmiertelna z Pocżćiwych Spraw ich / gdy Kośćioły ku cżći y chwale BOżey budowáli / nádawáli: Tám Listy ábo Prawá ná to nádawáiac / Jmioná swe podpisowáli / zálecáiac sie w Modlitwy Kápłanom / Zakonnikom. etc. etc.

☞ Wincentego Jáxycá wspomina List Klaßtorny / w Roku / 1006. A ten był Comes & Hæres in Bochnia. Te potym Bochnia Potomek iego dał Klaßtorowi Stániateczkiemu / o cżym niżey cżytáć bedźieß.

☞ Jáxe wspomina Kromer w Kśiegách ßostych Kśiażećiem Serbskim / ktory we Wrocłáwiu Slaskim poymował Corke Piotrá Hrábie z Skrzynná. To było w Roku po Národzeniu Syná Bożego / 1140. Zá Włádysłáwá / Bolesłáwá Krzywoustego Syná.

☞ Jáxe wspomináia wßytkie Historye y Kátálogi / w Roku / 1161. Dla tego / że Fundował Klaßtor we wśi swoiey Oycżystey Miechowie / Zakonnikom Reguły Hierozolimitarum / ktorzy noßa Krzyż żołty ná sukniách. A to mu stad było przyßło / gdy bedac w Hieruzálem v Grobu Zbáwićielá náßego z Henrykiem (iáko to Kromer opisuie w Kśiegách ßostych) Kśiażećiem ábo Krolewicem Polskim. A gdy mu sie tám ná wßytkim ßcżesliwie wodźiło / cżyniac z nieprzyiaćioły Bożymi wiele / dźiekuiac Pánu Bogu zá to / vmyslił ku cżći y ku chwale iego Klaßtor teyże Reguły w Oycżyznie zbudowáć. A ták odieżdżáiac do domu / prosił o iednego Zakonniká / kto-

rego przywiozszy do Polski/ dał mu Miechow ze wsiámi do niego przynależącymi/ á on Kapłan Towárzystwá sobie do tego nabożeństwá przyczynił z Polakow.

¶ Tegoż wspominája scripta Klasztorá Zwierzynieckiego w te słowá: Cúm Sacra ordinis Præmonstrateñ Religio, quæ Anno Dñi 1120. ortum suum habere cœpit, splendorẽ sui fulgoris latæ longeq́ sparsisset in Christiano orbe, radios suæ obseruantiæ, suiq́ flemmatis mira suauitate diffunderet, SATRAPA & Regulus Polonorum, Iaxa de Miechovv, Miles insignis de Nobili stirpe Griffonũ originem ducens: cùm esset Vir & Miles, tũc inter Polonos spectate virtutis, & rari in Deum amoris, rareq́ deuotionis, Religiõem Præmonstrateñ, tam Famosam & Cælebrem in Poloniæ Regnũ, & in Diocesim Cracouieñ inducere satagens parumq́ ducens, quòd religiõem Fratrũ Sacri Sepulchri Dñici Hierosolimitani, in fundo patrimonij sui Miechouieñ plantasset, omni conatu ad futurorũ bonorũ operam se accẽs, pro sua virili extendẽs, & de transactis nullã habens existimatiõem in altero fundo sui Patrimonij Zvvierziniecz, ad Ripas Histulæ fluminis, iuxta Crac: Vrbem Sito, conditioni Virginum & Deodicatarum Puellarum prouisurus, Monasteriũ Sanctimonialiũ Fratrum & Sororum Ordinis Præmonst: Anno, 1181. Instituit, fundauit, & erexit, & villas sui patrimonij: videlicet, Zvvierziniecz, Zabierzovv, & Bibicze, cum earum pertineñ, parem numerũ hæreditatum iuxta atq́ Monasterio Miechouieñ contulerat. &c. &c.

☞ Janiká Biskupá Wrocłáwskiego/ ktory potym był Arcybiskupem Gnieznieńskim/ pisał sie z Brzeźnice/ tego opowieda Káthálog/ żc był nabożnym/ y ku rozszerzeniu chwały miłego Bogá pilnym/ wziet ná Arcybiskupstwo z te° tám Biskupstwá/ Roku/ 1148. Vmárł we Znínie/ Scyátykę niemoc ćierpiąc/ Roku/ 1167. W Gnieźnie pochowan/ po ktorym nástał Piotr z Domu Srzeniáwá.

¶ O tym Janiku pisał Ianicius Poëta Laureatus Wierśze w te słowá:

Hic minuit cænsus, quos nuper adauxerat illi
Præcessor, Sancta perditione tamen
Multa dedit Templis, sed plus quod struxerat ipse
Cœnebio, magnæ Religionis opus.

☞ Ten z Klemensem Brátem swym/ będąc ieszcze Biskupem Wrocłáwskim/ Fundował y zbudował Klasztor we wsi swoiey Oyczystey Brzeźnicy/ Zakonnikom Reguły Cżysterskiey/ do ktorego siedm wsi przyległych dáli/ Brzeźnice/ Rákoszna/ Pothok/ Lysákowo/ Łączyno/ Rátowo/ Chorzewá/ y Dźieśiećin potym Arcybiskupstwu należących przydał/ iáko po Sudole/ Przecłáwiu/ Konárách/ Michowie po Osowey Laniech/ Łáskowey/ Borowie/ Przekopie/ Cżołoszynie/ y po dwoygu Michowicách.

☞ Te Brzeźnice Jedrzeiowem Opát ieden od Jmieniá swego Miásteczko zbudowawszy názwał/ ták o tym Klasztorne scripta powiedáia. Ale znáć że tám dawno Miásteczko było/ gdyż ći Pánowie funduiąc tám Klasztor/ pámiątkę zostáwuiąc że to z Domu ich wyszło/ zostáwili w tey

Brzeźnicy ſobie dań y Potomkom ſwym/ſercá bydlece dla Ptakow / y po kilku śledzi od beczki. Co potym Opátowie v Potomkow odkupili / iáko o tym niżey czytáć bedźieſz.

¶ Wſpomina Fundus Imioná Fundatorow tego Klaſztorá w te ſłowá:

Ego Ioannes Epiſcopus, & Frater meus vterinus Dominus Iaxa, Michora, Meczislaus, Martinus, Nicolaus tribunus, Comes Bogumilus, Hæredes de Brzeznicza, damus & donamus domino Abbati cum fratribus eius, totas partes hæreditarias in Brzeznicza, & in villis ad eandem pertinentibus. Tu zgody niemáſz/ ále znáć że zdawná Miáſteczko to tám było.

¶ Tegoż Janká Liſt drugi ieſt nádány ná dźieſiećiny temu Klaſztorowi/ to ieſt/ po Złotnikách / po Skotnikách/ Rámbieſzycách/ Láſochowie/ Zarczycách/ Zdanowicách/ Czernie/ Brzeźnie/ Brzegách/ y ná wſzytkę część ktorey doſtał od Synowcá ſwego rzeczonego Zmil.

O Początku Zakonu Reguły Czyſterſkiey.

TEy Reguły Klaſztorow wiele ći Gryffowie w Polſzcze/ y w Pruśiech/ w Slaſku/ fundowáli/ ktora wiedźieli być z wielkiego nabożeńſtwá záczeta / w Roku po Národzeniu Zbáwićielá náſzego / 1 0 9 8. tym ſpoſobem.

☞ Czáſu pánowánia Vrbaná Wtorego Papieżá/ Henryká Czwartego Ceſarzá/ Philipá pierwſzego Krolá we Fráncyey/ á zá pánowánia Władyſłáwá Hermana w Polſzcze. etc.

¶ Swiety Robert bedac Opátem w Molyzynie/ w Arcybiſkupſtwie Lugduńſkim/ w Kroleſtwie Fráncuſkim/ z drugimi ſtárſzymi Zakonniki Konwentu ſwego/ obaczył doświadczywſzy / że żadnym ſpoſobem w onym ich Konwenćie nie mogli ták nabożnie Reguły Swietego Benedyktá wypełnić iáko chćieli/ vmyślili ono mieyſce opuśćić / á inſzego od ſpołecznośći ludźi świeckich/ wolnieyſzego do Nabożeńſtwá ſobie ſzukáć. A ták wźiąwſzy z ſobą Robert Opát dwádźieśćiá Zakonnikow/ miedzy ktorymi byli ći ſtárſzy/ Woyćiech Przeor/ Odon/ Jan/ Stephan Angielczyk/ Lethard/ y Piotr/ puśćili ſie ná wielką puſzczą w Burgundiyſkiey źiemi / w Biſkupſtwie Kábilonenſkim/ tám Nabożeńſtwo ſwe krom przekázy gniewu ludu Poſpolitego odpráwowáli/ gdźie po Modlitwách pracámi ſie niezmiernymi zábawiáli/ poczeli polá roſkopywáć: Kośćioł/ przy ktorym Klaſztor nowy zbudowáli/ czego im dopomogł Odo Kśiąże Burgundiyſkie/ y Gálterus Biſkup Kábilońſki. Co w krotkim czáśie Papież Wtory Vrban obaczywſzy/ zá przyczyną y ſtárániem wiela Kśiążąt y Biſkupow/ ktorzy czeſto ná ono mieyſce dla Nabożeńſtwá ieźdźáli: Y ktemu poſtawſzy Rewizory ſwe roſtropne / máiąc od nich ſpráwę doſtáteczną o dobrym porządku Klaſztorá onego/ záraz przedśiewźięćie ich potwierdźił. Názwáli mieyſce ono iezykiem onych kráin Cyſte aux, á z Láćińſká ie zową Cyſtertium, á frequentioribus in illo deſerto Cyſternis. A ći naprzod wźieli od owych początek/ ktore Benedictinami ábo Cluniacenſami zową.

¶ Wſtąpił potym do onego Nowego Zakonu/ zá Trzećiego Opátá po Robercie Jmieniem Stephaná Angielczyká/ człowieká bárzo na-

bożnego/

bożnego / Bernat święty Syn Tecelinuſa Hrabie z Kaſtellionu w Burgundiey/ z piącią Bráciey rodzonych/iáko z Gwidonem/ z Gierárdem / Andrzeiem/Bártlomieiem/y z Niwárdem/ wziąwßy zſobą trzydzieści towárzyßow Mężow Bogoboynych/Możnych domow/ y Vczonych/ miedzy ktorymi był Syn Krolá Fráncuſkiego Henryk / Gáldryk Kśiąże / rodzony Wuy świetego Biernatá/y inßy Mężowie Zacni.

¶ Ten iáko w świątobliwośći tego Zakonu niezliczonymi cudámi kwitnął/łácno ſie tego doczytáć w piśmie wiela Hiſtorykow/ dla czego potym ten Zakon po wßem świećie rozmnożył/ták/że ieſt Klaßtorow w ktorych Zakonnicy mießkáią Ośmnaśćie ſet/á tych w ktorych Pánny teyże Reguły Czternaśćie ſet/iáko to opowiedáią te Wierße niżey piſane.

Sunt Octingenta Monachorum Milleq; Clauſtra,
Atq; Quadringenta Monacharum Milleq; Clauſtra.
Quæ faciunt Ducenta ſimul Tria Millia Clauſtra.

¶ **Z teyże Reguły było Papieżow śiedmnaśćie/ Eugenius** Trzeći Benedictus Dwánaſty/y inßy: Kárdynałow y Biſkupow liczbá niemáła/w ſamym Rzymie Klaßtorow tey Reguły trzy/ Swiętey Anáſtázyey/ ktory zową ad Tres Fontes: Wtory S. Crucis in Hieruſalem: Trzeći świetego Sebáſtyaná. W tych Páńſtwách ktore przed tym należáły do Kroleſtwá Polſkiego/y co w ſamey Polßcże ſą te/ iáko naprzod/

¶ **Jedrzeiowſki**/ alias Morimundus minor, **w Krákowſkiey** Dyoceſiey fundowány od Fámiliey tey Gryffow/iákos wyżßey czytał.

¶ **Suleiowſki przed tym zwano Skrzynnieńſkie/w Gnieźnieńſkiey** Dyoceſiey fundowáne od Káźimierzá Monárchy ábo Krolá Polſkiego / iáko świadczy Miechowitá w Kśięgách Trzećich w te słowá:
Anno 1 1 7 6. Quarto Idus Auguſti, Cœnubium in Suleiovv Ordinis Ciſtercieñ fundauit Cazimirus Dux Sendomirieñ ſupra flumen Pilcza, in prædio Ruſlai Comitis, qui Chriſtum reliquit hæredem, quia liberis caruit. A ten był z Fámiliey Abdánk / o czym pod tym Herbem ßerzey czytáć bedźieß.

¶ **Leczkie/alias Liwida/teyże Reguły Klaßtor nád Rzeką** Wárthą w Gnieźnieńſkiey Dyoceſiey / ßeść mil od Gniezná/ ktore fundował Mieczyſław Trzeći.

¶ **Wągrowieckie przed tym zwano Lukna / w Gnieźnieńſkiey** Dyoceſiey / mil śiedm od Poznániá/w Káliſkim Woiewodztwie/ nád Rzeką Welmą / ktore fundował Zbyluth Hrábiá de Pánigrod z Domu ábo Fámiliey Topor/iákos wyżßey czytał/w Roku/ 1 1 5 3.

¶ **Oliwſkie w Pomorſkiey ziemi nád Gdáńſkiem/w puł milu** od Morzá/fundował Sámbor Kśiąże oney ziemie z domu Gryff/roku 1175.

¶ **Koprzywnickie/alias Comprownicia/w Dioceſiey Krákowſkiey**/ ktore fundował Káźimierz Wtory/ do ktorego Bogoriyczykowie y Hábdánkowie wiele wśi nádáli/o czym bedźie pod Herby: A to było w Roku po Národzeniu Zbáwićielá náßego/ 1 1 8 5. według Miechowity/o czym czytay v niego w Kśięgách Trzećich.

¶ **Wąchockie ábo Camina minor / nád Rzeką Kámiona/ w** Dyoceſiey Krákowſkiey/ktore fundował Gedeon Biſkup Krákowſki z Domu ábo Fámiliey Gryff/o czym niżey/Roku/ 1 1 7 9.

¶ **Mogilſkie / alias Clara Tumba/ nád Krákowem przy** Wiśle/fundował Iwo Biſkup Krákowſki z Domu Odrowąż/roku/ 1 2 2 0. O czym niżey.

¶ Oberſkie nád Rzeką Obrą/ Dyoceſiey Poznáńſkiey/ Roku/ 1237. A to záwſze bywáło w Regimenćie Opátá Wągrowieckiego.

¶ Cżyrzyckie / alias Sancti Joannis Mons / pięć mil zá Krákowem/ ktore fundował Teodor Woiewodá Krákowſki/ z Domu Gryff/ o czym będźie niżey/ w Roku/ 1240.

¶ Koronowſkie pierwey zwano Byſſowa / po Láćinie/ Fœlix valis, w Dyoceſiey Włocłáwſkiey/ trzy mile od Bydgoſzczey/ nád rzeką Brdą/ Roku/ 1253.

¶ Peplińſkie/ alias Nouum Doberan ſeu Pogotetan/ co ſie po Polſku rozumie Pobudki/ w Dyoceſiey Pomorſkiey nád Rzeką Wierzycżką/ Roku/ 1267.

¶ Przemeckie/ przed tym zwano Wielin/ nád Rzeką Obrą/ w Dyoceſiey Poznáńſkiey/ śiedm mil od Poznánia/ ktore fundował Beniámin Hrábiá Woiewodá Poznáńſki/ w Roku/ 1278.

¶ Bledzowſkie/ alias Kámiona/ w Dioceſiey Poznáńſkiey nád Rzeką Obrą/ dwie mili od Miedzyrzecża.

¶ Porádyſkie w Dyoceſiey Poznáńſkiey / milá od Swiebodźiná y od Miedzyrzecżá/ nád gránicámi Sląſkimi / Fundował Broniſz z Domu Wieniáwá/ piſał ſie/ Comes de Gośćikow/ Roku/ 1234. Pod ten Klaſztor bieży Rzeká Pákwicá y Jordan.

¶ Olobockie w Dioceſiey Gnieźnieyſkiey/ nád Rzeką Pzrośną/ dwie mili od Káliſzá/ od Gryffow nádáne/ iáko niżey vſłyſzyſz.

¶ Owieńſkie w Dioceſiey Poznáńſkiey nád Rzeką Wártą/ pułtory mile od Poznánia/ Przemyſl Kśiąże Wielopolſkie fundował/ w roku/ 1253. Pater eius Abbas Wągrowiecen.

¶ Zárnowſkie w Pomorſkiey źiemi/ ktorym ſie opieka Opát Oliwſki.

¶ Chełmſkie w Pruśiech nád Nogáthem Dyoceſiey Kulmeńſkiey/ Mediatus viſitator eius Abbas Kurovvski.

¶ Toruńſkie w Pruśiech w Dioceſiey Chełm: nád Wiſłą.

¶ Lubieſkie ná Slaſku nád Rzeką Odrą/ kthore Bolesław wyſoki fundował/ Kśiąże Wrocłáwſkie/ Roku/ 1200.

¶ Henrychowſkie w Dioceſiey Wrocłáwſkiey ná Slaſku/ śiedm mil od Wrocławiá/ od Mikołáiá Henrychowſkiego fundowáne/ Roku 1220. Ktory był możnym Hrábią/ potym wſtąpił do Zakonu tego/ á dobrá ſwe Klaſztorowi nádał.

¶ Trzebnickie trzy mile od Wrocłáwiá/ od Henryká Brodátego fundowáne z woli żenie ſwey S. Jádwidze/ w Roku/ 1220.

¶ Kámieńſkie w Dioceſiey Wrocłáwſkiey / dwie mili od Henrychowá/ dźiewięć mil od Wrocłáwiá nád Rzeką Nyſſą/ Filia Abbaciæ Lubiecen.

¶ Gryſkie dwie mili od Wrocłáwiá/ w teyże Dioceſiey.

¶ Nowocelińſkie zá Párádyżem dźiewięć mil.

¶ Ruckie nád Rzeką Odrą / cżterzy mile od Viázdu / Filia Andreouien.

¶ Jemielnickie w Dioceſiey Wrocłáwſkiey / nád odrą/ pięć mil od Opolá/ Filia Andreouien.

¶ Wielorádkie ná Morawie w Dioceſiey Ołomonieckiey/ co przed tym do Polſki było. A te wſzytkie máią ſwego ſtárſzego in Regno Galliæ, Cyſter-

liæ, Cystercienſem Abbatem, Patrem & viſitatorem, Capitaliq; Generalis ordinis ſui præſidentem. Ten zá wieku mego/ w Roku/ 1580. Zá pánowánia Stepháná Królá Pierwszego w Polszcże/ przyſtał Komiſarzá ſwego dla reformowánia tych Klasztorow/ Kśiedzá Edmondá Krucyná/ Doktorá z Sorbony Paryſkiey Akádámiey/ Opátá Kásztelluńſkiego/ o ktorym pod Herbem Wilibáliná Arcybiſkupá napierwszego czytáć będźiesz.

Gedeoná/ Biſkupá Krakowſkiego/

wſpominááia Hiſtorye y Káthálog/ że był wźięt po Mattheuszu z Domu Cholewá/ w Roku/ 1166. Żył lat ná nim dwádźieśćiá: Vmárł Roku/ 1186. W Krákowie ná Zamku pochowan/ po nim náſtał Fulko z Domu Lis.

¶ Zá tegoż Gedeoná Ciáło świętego Floryaná do Krákowá przywieźiono/ w Roku/ 1184. Od Papieżá Lucyuszá Trzećiego tego imieniá/ przez Egidiuſa Mutinień: Biſkupá.

¶ Tenże Gedeon kazał zbudowáć Kośćioł Ciáłu temu w Krákowie ná przedmieśćiu/ kędy Kleparzem teraz zową/ do ktorego wiele Dźieśięćin nádał od ſtołu Biſkupiego/ iáko naprzod/ po Skroniewie/ Waſlinie/ y drugim Waſlinie/ w Niedźicy/ Skowrodlnie/ w Błoniu/ y w wielu inszych wśiách.

¶ Do Jędrzeiowſkiego Klasztorá/ ktory Bráćia iego fundowáli/ Dźieśięćin tákże przyczynił.

¶ Klasztorowi Miechowſkiemu Dźieśięćin wiele nádał/ Jáko naprzod/ po Miechowie/ Zagorzycách/ Komorowie/ Chodcu/ Skárzeszowie/ Modrzeláńcu/ Wierzbicy/ Odniechowiczu/ y Krempy.

¶ Tenże w Kielcách Kośćioł ku cżći Błogoſłáwioney Dźiewicy Máryey zbudował/ cżterech Prałatow/ sześć Kánonikow fundował przy nim/ z dochodu ſtołu Biſkupiego známienićie nádał/ Kośćioł z kámieniá ćioſanego zmurowáć dał/ o czym Káthálog świadczy/ y Kromer w księgách szoſtych.

¶ Tenże Stepháná Woiewodę Krákowſkiego zákłął/ o to/ że máiąc żonę/ drugą poiął á mieszkał w cudzołoſtwie. A gdy ten Stephan Woiewodá wieżdżał do Krákowá/ kazał nań dzwonić iáko ná iákiego złocżyńcę. Tákież kiedy do Rády wszedł/ on przy nim być niechćiał/ záwsze z Rády wychodźił/ drugie Biſkupy ná to przymuszał/ á to cżynił do tąd/ poki śię nieupámiętał on Woiewodá w ták nieprzyſtoynym żyćiu ſtanowi ſwemu.

¶ Tenże Klasztor w Wąchocku zbudował nád Rzeką Kámionną/ kędy Kośćioł z kámieniá ćioſanego zmurowáć dał/ y bogáćie nádał/ iáko to Káthálog wyſtawia y Fundus/ to było w Roku/ 1179.

¶ Tenże Mieczyſłáwá Monárchę z páńſtwá zrzućił/ z drugimi śię Pány ná to porozumiawszy/ á ná iego mieyſce Káźimierzá Brátá iego wſadźił/ o czym szerzey w Hiſtoryey cżytay.

¶ Wielką pomoc y rátunek wszytkim vtrapionym śierotam dawał/ iáko prawy Pan y Biſkup/ zá co od wszytkich dla świątobliwego żywotá był mian w wielkiey vcżćiwośći.

¶ Inszych wiele Zacnych á pámięci godnych ſpraw iego w Hiſtoryey obacżysz.

☞ Izyroná Hrábię Możnego/ wſpominááią rożne ſcripta/ ktorego Miechowitá pomienia w księgách trzećich/ przy Synie Sámborze/ ktory był poſłan ná Pomorſkie Kśięſtwo/ czego y Kromer potwierdza w księgách szoſtych.

☞ Sámborá Jáxycá wſpominááią Hiſtorye/ że był poſłan ná Stároſtwo Pomorſkie/ z ktorego tylko tyśiąc Grzywien śrebrá dawał/ wszákoż śię piſał Kśiążęćiem á nie Staroſtą/ o czym świadczy Miecho.

¶ Tenże w Roku/ 1 1 7 8. Fundował Klaßtor w Oliwie/ mile tylko ode Gdańſká/Zakonnikom Reguły Cyſterſkiey / do ktorego ſiedḿ wśi nádał / Oliwe / Szalkowice/Stanowe/Sterczow/ Glabowy/Grzanczewy/y Sniczńice.

¶ Piße Kromer/że naprzod Boguſław był poſlan ná to tám Kśieſtwo od Boleſłáwá Krzywouſtego.

¶ Tegoż Sámborá Corká Adleydá/byłá zá Boleſłáwem Łyſym/Kśiążećiem Legnickim/Miech: Cromer, Teſtes.

¶ Tegoż Sámborá/ktory przymierze miedzy Krzyżaki á brátem ſwym Swátopełkiem ſtánowił/w Roku/ 1 2 4 4. Miechowi: Kromer wſpomináią.

¶ Wßákoż piße tenże Hiſtoryk / że po oney fortunney bitwie z Henrykiem Ceſarzem/kiedy ſie ſprzećiwili Pomorzánie Boleſłáwowi Krzywouſtemu: Náiecháwßy ich z niemáłym woyſkiem/rozgromiwßy woyſká ich/Wśi/Miáſtá/Zámki popuſtoßywßy/do tego przymuśił/że muśieli łáſki v nie° prośić. Nád ktorymi przełożył Swátopełká z Domu Gryff/ o czym tenże Kromer w Kśięgách 5. Liſt 119. tymi słowy: Quibus omnibus Boleslaus Svvatopelkum, vnum de Proceribus & Conſiliarijs ſuis præfecit, de Griphonum, ſiue Griphium Familia: Hominem non tam opibus aut natalium ſplendore, quàm virtute & ſcientia rei militaris clarum.

¶ Tegoż rownie tymiż słowy Długoż wſpomina: BOLESLaus Dux, Svvatopelkoni Baroni & Cōſiliario ſuo, vni ex Poloniæ Primoribus enixius, partes ſuas adiuuante, in tenutam & gubernationem nomine ſuo teneñ, fauorabiliter conceſsit: Præſtabat enim cæteris, non tam generis Nobilitate, & diuitiarum opulentia, quàm dexteritate & fide. Nam & generis illi origo ex Domo Griphonum Familia, veteri Polonicę gentis: lingua quoq; promptus & manu, pluribus ſe probitatis & virtutum meritis, ipſa quoq; dimicandi & militaris diſciplinæ peritia, in frequentibus certaminibus & pugnis, Boleslao Polonorum carum gratumq; effecerat. &c.

☞ Mßczuiá Syná Sámborowego wſpomina Kromer że tám długo był ná tym Stároſtwie / y piſał ſie tákże Kśiążećiem á nie Stároſtą.

☞ Swátopełká wſpomina Miechowitá w Kśięgách trzećich/zá Leßká Białego/Synem Mßczuiowym / ktory tylko tyśiąc Grzywien śrebrá z tego tám Kśieſtwá Pomorſkiego dawał Krolom ábo Monárchom Polſkim/czego Kromer w Kśięgách 7. potwierdza tymi słowy: Svvatopelkum vniuerſæ Pomeraniæ præfecit, & ampliſsimam poteſtatem atq; iuriſdictionem etiam in Palatinos, qui tunc duo erant, nempè Gedaneñ & Svveceñ: & in cæteros Magiſtratus ipſi conceſsit: de reditibus autem totius Pomeraniæ, mille pondo, ſiue Marcas argenti. &c. vt in Hiſtoria.

¶ Tegoż Sioſtrá rodzona byłá zá Władyſłáwem Plwáczem / Synem Mieczyſłáwá Monárchy/ktorego zwano ſtárym imieniem Helingá.

¶ Zá tegoż Swátopełká pomocą / przyßedł był Władyſław do częśći Oyczyſtey: Bo Swátopełk przećiwiwßy ſie Leßkowi Białemu o krzywdę Szwagrá ſwego/ nie dał mu zwykłey dáni/á potym go y zábił v Gąßáwy: O czym czytay v Kromerá Kśięgi ßoſte/v Miechowity Trzećie.

☞ Sálomea Corká tegoż Swátopełká Kśiążećiá Pomorſkiego / byłá zá Zemomyſłáwem Synem Kázimierzowym / Kśiążećiem Sierádzkim y Łeczyckim/á to mu był ſam Kázimierz ießcze zá żywotá ziednał/y z tąż był zoſtáwił trzech ſynow/Leßká/Przemyſłá/Kázimierzá/y dwie Corce.

Fenwenne/ktora byłá daná Stephánowi Krolowi Węgierſkiemu. ꝛc.

Konſtáncya Kśienią byłá Trzebnickiego Klaßtorá.

¶ Vmárł ten Swátopełk w Roku/ 1 2 6 8. Jáko o tym Miechowitá w kśie=

witá w kśięgách 3. Zostáwiwszy synow czterech/ Mszczuiá/ Wárćisłáwá/ Rátyborá y Sámborá/ ktorzy go pochowáli w Oliwie Klasztorze.

☞ Mszczuiá wspomina Kromer / że miał zá soba Corke Mieczysłáwowe/ á dawał wielka pomoc Oycu żony swey / gdy był zrzucon z páństwá/ o czym w Historyey czytáć bedźiesz.

¶ Tenże/ o czym świádczy Bászko/ Roku/ 1 2 0 9. Fundował Klasztor Mniszkam w Zukowie: Tey iego fundácyey potwierdzáli Synowie/ iáko Swátopełk Kśiaże Pomorskie/ y inszy.

☞ Wárćisłáwá wspomina Miecho: w Kśięgách Trzećich Kśiażećiem Pomorskim/ przy ktorym y Przepełká Woiewode Poznáńskiego Brátá ich przyrodzonego/ támże y Janiká Kásztellaná Poznáńskiego.

☞ Janá y Wáwrzyńcá Syny Janowe/ wspomina Kromer w Kśięgách szostych/ iż dawáli znáczny rátunek Władysłáwowi Plwáczowi przećiwko Łáskonogiemu Władysłáwowi Stryiowi iego/ w Roku/ 1 2 2 6. O czym w Historyey.

☞ Mszczuiá Syná Mszczuiowego Synowcá Sámborowego/ wspomináia Historye ztad/ że Klasztor nowy rzeczony Dobrány / fundował y vbogáćił/ potym przeniosł do Poplina/ ku czći błogosłáwioney Dziewicy Máryey/ á ku chwale miłe° Bogá/ ktory wielkimi wolnośćiámi vdárował. To było w Roku/ 1 1 7 4. Miecho: w kśięgách 3. káp: 57.

☞ Wárćisłáwá/ Sámborá/ y Rátyborá/ Syny Mszczuiowe/ wspomina Miechowitá w kśięgách trzecich/ że byli części swe Kśięstwá Pomorskiego przedáli Krzyżakom/ przy ktorych cześć Brátá swego Mszczuiá vwiazili/ ktory iezdźił do Rzymu do Márćiná Czwartego Papieżá tego imienia/ skárżac sie ná wielkie łakomstwo Krzyżackie/ gdy mu niechćieli części iego puśćić/ áni summy tey od niego wźiac/ ktora byli bráćiey iego dáli.

¶ Posłał Papież do nich Biskupá Firmáńskiego/ ktory to wynálaszł dekretem swym/ że zła oná kupniná ich byłá. A ták zá vgoda dał Mszczuy Krzyżakom Gniew Miásto/ z piećionaśćie wśi/ ktore oni wrychle obmurowáli. etc. vt in Historia. To sie dźiało/ Roku/ 1 2 8 3.

☞ Mszczuiá Kśiaże Pomorskie / wspomináia Historye y Fundus/ że mieszkáiac w Zamku swoim Swiećiu / dosyć hoynie żył/ nie miał Potomstwá żadnego y żony/ ták tylko mieszkał cum concubina, ktora był sobie wźiał z Klasztorá Chełmińskiego/ z toż żywotá dokonał. Zbudował Klasztor we Tczowie/ ku chwale Bożey/ á ku czći błogosłáwioney Dźiewicy Mári.

¶ Tenże drugi Klasztor zbudował w Dersowie/ do ktorego wiele wśi y wolnośći w nich niemále nádał/ w lesiech y ná wodách wszedy wolne łowiská/ przewozu żadnego we Tczowie nie płáćić/ o czym Miecho: w kśięgách 3.

¶ Tenże Przemysłáwowi Wtoremu/ Kśiażeciu Wielgopolskiemu spuśćił Kśięstwo Pomorskie/ á po sobie pewnym Potomkiem náznáczył/ wszytke Sláchte ná to támże przywiodł/ że mu przysiegli y Potomstwu iego wierność y poddáństwo/ o czym Miech: w kśięgách 3. káp: 65. To było Roku/ 1290.

☞ Goslaus/ alias Getko/ Biskup Płocki/ ktorego wspomina Káthálog/ że był wźiet po Wićie z Domu Jamná / o ktorym ták pisze / że był grauibus & honestis moribus plenus, bedac Skolástykiem Płockim/ naprzod był Canonice electus, potwierdzon przez Henryká Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/ żył lat śiedmnaśćie/ vmárł Roku 1 2 2 3. Támże pochowan/ po nim nástał Jan z Domu Gozdáwá.

¶ Gietko Miles mortuus Anno 1 2 5 6. O tym pisze Bászko / że żył lat sto: Ten o wielkich cudách ktore sie dźiały przy grobie ś. Stánisłáwá powiedał/ ná co sam oczymá pátrzał.

☞ Klemensá Woiewode Krákowskiego/ wspomina przy

Synie Wierzbiećie / kthory Wierzbietá z Ruſcá dał do Ołobocká cżtery wśi ſwoie Oycżyſte/ Kárnowo/ Grzybowo/ Myßkowo/ y Drußkowo/ co było w Roku/ 1211. O cżym Miechowitá w kśiegách 3.

¶ Tegoż Woiewody Syny / Janá y Andrzeiá/ Skoláſtyká Krákowſkiego/ Bráciá rodzoną wſpomina Hiſtoryk / á iż potym był Andrzey Biſkupem Płockim/ Kromer w kśiegách oſmych/ ále go Káthálog opowieda ſynem Márká/ á nie Klemenſá Woiewody Krákowſkiego.

☞ **Klemens de Ruſcá/ Woiewodá Krákowſki/ był bárzo** Możnym y Pánem walecżnym/ iáko go záleca Liſt Bolesłáwá Pudyká/ á tego ieſt ſens w te słowá:

IN Nomine Domini amen. Quoniam ea quæ geruntur in tempore; ne ſimul cum curſu ac interuallo temporis elebantur à memoria, à prudentibus conſueuerunt ſtudioſa inter ſcripturarum ac fide dignorũ teſtimonio perhennari. Noſcat igitur præſens ætas, & ſciat poſtera, quòd nos Boleſlaus Dei gratia Dux Cracouieñ & Sendomirieñ, vna cum noſtra chariſsima Matre Dña Grimiſlavva, Duciſſa terrarũ earundem, conſideraũ fidelitatem ac ꝓbitatem noſtri fidelis Militis Comitis Clementis de Ruſcza, & Palatini Craco: qui ſua induſtria nos de captiuitate Patrui noſtri Ducis Cõradi liberauit, per exploratores ſuos & nũcios fideles, & priſtinè reſtituit libertati: poſtea, quando idem Dux coadunatis ſibi alijs quatuor Principibus, in fortitudine magna & exercitu graui, terrã ſibi noſtrã ſubijcere & nos perdere cupiens, intraſſet: Idem Clemens, additis ad ſe amicis ſuis, & militibus noſtris, ſicut fidelis miles & bellator ſtrenuus, ipſos Duces in campo qui dicitur Suchodol, inuaſit, & cũ Dei adiutorio multos de aduerſarijs noſtris ꝓſtrauit, & alios in fugam conuertit: noſq; in Ducatu noſtro cõſtituens, omnes fines terrarũ noſtrarũ in gladio ſuo & ſtrenuitate cordis ſui ꝓtexit. Cuius nos fidelitatẽ de more repſentãtes, damus, & perpetuo tradimus ei, & omnibus poſteris eius vtriuſq; ſexus, omnes libertates quas nos in dominio noſtro habemus: ita, quòd omnes hæreditates ſupradicti Comitis Clemẽtis, patrimoniales, deſeruiti, & peccunia cõparati, ſint liberi ꝓſus ab omnibus exactionibus, ſolutionibus, & angarijs, quocũq; vocabulo cẽſeantur. Habeat inſuper idem Comes Clemens, & omnes poſteri eiuſdem poteſtatem iudicandi, ad omnes ſententias iuxta formã curiæ noſtræ: videlicet, ad aquam, ad ferum candens, ad duellũ baculorum & gladiorũ, ad ſuſpẽdium, & mutilatiõem membrorũ homines ſuos. Valeant pręterea ædificare in ſuis hæreditatibus munitiones, caſtra, ciuitates, ꝓlibitu ſuæ voluntatis. Liceatq; ſæpè dicto Clementi, cũ omni ſua poſteritate, ſeruire libere Principibus quibuſcunq; vicinis & remotis, nulli obſtãte auctoritate, abſq; omni impedimẽto ſuarum poſſeſsionũ. Vt aũt hæc noſtra donatio robur perpetuè ob-

tineat firmi-

tineat firmitatis, præsentem paginam sygilli nostri munimine facimus roborari. Actū publicè in Cracouia, anno 1252. Præsentibus his testibus, Michaele Castellano Cracoui: Sandone Palatino Sendomirieñ, Stephano Castellano Sendomir: Adamo Castellano Wisliceñ: Zeugno Castellano Lublineñ, Zeugno Castellano Sarnouieñ, Nicolao Pincerna Cracouieñ, Sandone Subcamerario Cracouieñ, Falislao Subcamerario Sandomirieñ, & alijsq; pluribus. Datum & ordinatum per venerabilem Prandotam Episcopum Cracouieñ: Anno vt supra.

☞ Tenże/iáko to Kromer wspomina w Księgách dźiewiątych/zá tegoż Krolá/Zamku Krákowskiego Tátárom obronił/ o cżym będźie w Historyey ßeroko/to było w Roku/ 1260.

☞ Márká Woiewode Krákowskiego wspominája Historye znácżnym Senatorem/y dobrze R. P. zásłużonym/żył w Roku 1225. O cżym cżytay v Miechowity Księgi Trzećie/v Kromerá śiodme/ ten wylicża wielkie zasługi iego przećiwko R. P.

☞ Chádera Woiewode Krákowskiego/ wspomina List Klasztorá Jedrzeiowskie°/przeto/że nádał wieś Skorustkowice/ ktorą kupił v Wincentego Syná Chinisego z Lubichy. etc. Datum in Xiąż villa Comitis Stephani, Anno, 1234.

☞ Teodorá názwánego Cedro/Woiewode Krákowskiego wspominája Historye/ dla tego/że zbudował y fundował Klasztor ku chwale Bożey/y ku cżći błogosłáwioney dźiewicy Máryey we wśi swoiey Ludmirzu/ Zakonnikom Reguły Cysterskiey/wßákoż go dla zboyc przeniosł do Cżyrycżá. O cżym cżytay v Kromerá księgi osme/co y Kátálog opowiáda/tákże Przywiley y Fundus.

¶ Tenże Teodor kupił wieś Rogożnik v Synowcá swego/zá dwá woły/zá ßeść łokći sukná brunatnego/y zá kilká skorek lisich / To było w Roku/ 1237. Jáko List Klasztorny opowieda.

¶ Tenże Teodor kupił drugą wieś Cżyrycż/temuż Klasztorowi/w ktorey fundował Klasztor zá sto Grzywien śrebrá / ná cżym teraz iest wśi ßeść. A to było w Roku/ 1237.

¶ Tenże Teodor kupił wieś Krzyßkowice temu Klasztorowi/v śláchetnych/Lewoßá y Krzyßká/zá dwádźieśćiá grzywien śrebrá/y zá dwie sukni/w Kośćiele świetego Floryaná/przed Kśiążęćiem Henrykiem Krákowskim/ w Roku/ 1238. w Oktawe Trzech Krolow.

☞ Klemensá z Klemuntowá/Hrábie y Kásztellaná Krákowskiego/wspomina Miechowitá w księgách Trzecich/ stąd/ że fundował Klasztor w Stániątkách w dobrách swych Oycżystych/ ktorego ćiáło y żony iego Ráchławy támże w tym Klasztorze leży. Wisonegá Corká iego napierwßa Kśieni byłá tego tám Klasztorá. A to było w Roku/ 1253.

☞ Andrzeiá syná Márká Woiewody Krákowskiego/ ktory sie pisał z Brzeźnice od Bochnie / wspomina Káthálog /że był Biskupem Płockim/był wźięt po Pietrze z domu Pułkozá/w Roku/ 1238. Był to Syn Márká Woiewody Krákowskiego. Piße o nim/że był singularis deuotus: Klasztorowi Stániąckiemu ktory Striy ie° fundował/wiele nádał: Naprzod wieś swą oycżystą Brzeźnice z Dźieśięćinámi do niey przynależącymi/ Lepiánke y z solą/Bochnią Miásteczko / Bierkow / y Niedokßyce / ktemu dwie cżęśći soli/ktore Pospolstwo Piecżynámi zowie/ y korce: Dobromowi=

cże/Wiśnicże/y Kirádowicże. Żył ná Biſkupſtwie lat iedennaśćie. Vmárł 17. dniá Styczniá/támże w Płocku pochowan/w Roku/ 1 2 4 9.

¶ Zá tegoż Andrzeiá Biſkupá przyczyną/Bolesław Mázowiecki Kśiąże/ſześć Krow/ſześć wiáder Miodu/ſześć Skopow/ktore ná káżdy rok z Pułtowſkiego Klucżá dawano Kśiążęciu Mázowieckiemu / Biſkupowi do ſtołu dárował.

¶ Po tym Andrzeiu zoſtał Piotr rzeczony Breuis, z Domu Jáſtrzębiec: Bráćia tego Andrzeiá ktorzy ćiáło iego chowáli: Naprzod Janko Comes in Ruda Castellanus, dźiś to zową Káſztelánią Wieluńſką. Wierzbiętá Proboſzcz Stániątecki/ ktorzy z nim dobrowolnie zezwaláli ná te dárowizne tych imion Klaſztorowi.

☞ Klemenſá Woiewode Głogowſkiego wſpomina Hiſtoryk z bráćią iego/iáko z Fulkiem y Teodorem/ſtad/że byli vſzli przez Węgierſką ziemię Tátárom z więźienia/zá Bolesłáwá Pudyká /będąc pogimáni w onę ſrogą Tátárſzczyznę/gdy po Węgrzech/ po Czechách/ Moráwie/ po wſzytkiey Polſzcze/ogniem/mieczem/burząc plundrowáli.

☞ Fundus opowieda wśi ktore był nádał ten Klemens temu tám Klaſztorowi: Naprzod/ Stániątki/ Lipowá / Zagorzyce / Bábice/ Koſzkochow/Luſowice/ Długoſzyn/ Czeſzkowice/ puł Jáworna/ Smolice z wolnym łowiſtiem Bobrow/Miáſteczko Zator/Kety drugie/trzećie Czeladź nád Rzeką Brzeźnicą/z wolnym łowiſkiem Bobrow y z Kárczmą/Wichow v Siewiorá z ktorego ná ten czás wychodźiło dwádźieśćiá płngow / Oſtrow y Poręże w Páráfiey Niepołomſkiey/ ktore był wźiął zá odmiánę Letkowicz y Wożnik / Lewtkowice nád Rzeką Rábą z Młynem y z Bobry. Item/ Płońcże/Zagrodźie/Nábuſze/Druſzow/Przemeńczány/ Sycże/ Luſomicże/y wieś wielką Klimuntow/ od ſwego imieniá ták názwána. A to przed tym nádał/ gdy iedyną Corkę iego Wiſonegá wſtąpiłá do Zakonu tego tám Klaſztorá/potym Kśienią zoſtáłá.

¶ Tenże dał y wieś Niemił. A gdy mu ſie Syn vrodźił po rozſzáfowániu ták wielkiey máiętnośći/ poſłał po onę Corkę ſwą Kśienią żeby Syná onego chrzćiłá. Oná mu dáłá imię Doiutrek / ono dźiećię názáiutrz po chrzćie vmárło. To w Proceſsyách zwykłych w pomienionym Klaſztorze wſpomináią/modląc ſie do Páná Bogá zá nimi.

☞ Regeſtr Klaſztorny te wśi wſpomina ktore trzymał ten Klaſztor od tego Fundatorá: Naprzod/ Stániątki/ Łázy w Páráfiey Brzeźnickiey/á z tego Brzeźia piſzą ſie w tym wieku Lánckoruńſcy/ y przed tym. Brzeźnicá/ w ktorey kośćioł świętego Piotrá drzewiány / Gorzkow w teyże Páráfiey/ Chrość w teyże/Złomirog w teyże/Ochmanowice/Zagorze w teyże.

¶ Bochnia / ktorą teraz trzymáią ná Królá / to byłá własna Oyczyzná Wincentego/ále odietá klaſztorowi zá pánowánia Bolesłáwá Pudyká/á poſtąpił zá to ná káżdy tydźień ćwiertnię ſoli do Klaſztorá ná wychowánie wárzoney/y tylko ma pámiątkę y pożytek Bochnie Klaſztor Stániątecki.

Kárczmę Stáńczowę w Páráfiey Bodzánowſkiey / Kárczmę Bolechowkę w teyże Páráfiey/ Lendźiony v Piſzczyny / kedy ieſt kośćioł ku czći Klemenſá świętego/zbudowány y fundowány od tegoż Klemenſá.

Niegárdow/ w ktorym kośćioł świętego Jákubá / Węgierce w Páráfiey Bodzánowſkiey/Zielenice y Przemeńczány w Zielenickiey Páráfiey/Przemeczánki támże. Kielichow/Krzyżow / Káſzul/ Kap/ bárzo wiele nádał tenże Klemens/y inſzych ochędoſtw/ſpołecznie z żoną ſwą Ráclawą. O Woytoſtwie Bocheńſkim / ktore ieſzcże trzymał konwent Czyrycki/ czytáć będźieſz pod Piláwą.

☞ Zdysłáwá y Rátuldá Hrábie/Syny Janowe/ ktorego zwano Zylá/wſpomináią munimentá Klaſztoru Czyryckiego/ dla tego/ że ſie

práwowáli

prawowáli z Konwentem o ius Patronatus we wśi Gorze ś. Janá. Cże° ich odśądzono. A to śie dźiało/ Roku 1 2 9 6. In Castro Cracouień, in domo circa Ecclesiam sancti Michaelis, 4. nonas Maij.

☞ **Wyrzeczenie wyższey pomienionych tego tám podawánia tey plebániey/ we wśi Gorze świetego Janá/ było w te słowá:**

EGO Zdislaus Comes & Ratuldus Fratres, renũciamus & cædimus Ius Patronatus ex nunc, si quod habuimus vel habere nos cõtendimus, in Ecclesia memorata, & cõfitemur Abbatem & Monasterium publicè & clarè sine aliquo errore esse Patronos Ecclesiæ iam dictæ. &c. A to było przed Biskupem Muszkatą.

☞ **Janá Arcydźiekaná Krákowskiego wspominája historie/** że Wincentego z Kárnowá Kádlubká z Domu Rożá/ ná Biskupstwo Krákowskie obrawszy wśádźił/ niechcąc puszczáć Krolom ábo Monárchom polskim wolney Elekcyey/ ále ták iáko to miáłá zdawna Kápitułá/ áby im to wcále zostáło/ á zániedbálstwem ich nie ginęło. To było w Roku 1 2 0 7.

☞ **Goslaus wtory Biskup Płocki/ ktorego Káthálog opowieda/** że był wźięt po Thomaszu z Domu Pułkozá z Kánoniey Płockiey/ w Roku/ 1 2 7 0. Zá pánowánia Zemowitá/ Káźimierzá/ y Bolesłáwá/ synow Konradowych. Był potwierdzon od Marćiná Papieżá. Vmárł w roku 1 2 9 6. Żył lat 26. Pothym ćierpiąc niemoc ná kámień/ vmárł w Goraczce/ támże w Płocku pochowan. Po nim nástał Jan Wysoki z domu Prawdźicż. Ten Goslaus wiele kośćiołowi Płockiemu nádał/ Kilichow/ Kázul/ Kśiąg bárzo wiele zostáwił. ⁊c.

☞ **V Długoszá to náyduie/ że ći Gedkowie/ alias Gedeonowie/** záłożyli byli wieś Gedczyce/ w ktorych był ieden Sláchćic Polski wywołániec pogimał Ráphałá ze dwiemá synámi/ Marćinem y Janem/ w dworze ich/ á zániosł do Moráwy ná zamek Seowsten/ przy ktorych Andrzeiá Nekánde rzeczonego Zbrożek/ z domu Topor/ tákże w dworze iego w Siećiechowicách/ y Piotrá Zborowskiego z Domu Jástrzębiec/ we dworze iego Zborowie/ wszákoż potym żywi wyszli z iego więźienia.

☞ **Sercá bydlęce ktore byli zostáwili Fundatorowie w Jędrzeiowie** sobie y Potomstwu dla ptakow/ te Fámilie odkupowáły/ iáko zrozumiesz z tych extráktow/ á naprzod:

NOS Nicolaus Iudex, & Andreas Subiudex Cracouień, &c. &c. Nobilis Andreas miles, hæres de Michovv, mente sanus existens, maturo vtens cõsilio, spontanea voluntate, & de consensu filiorum suorum, religiosis viris Fratribus Deo amabilibus dominis, Abbati & Conuentui de Andrzeiovv Ciuitate, pro 60. Marcis & nouem Scotis vendidit & resignauit ad vsus Monasterij præfati, corda omnium animalium, Datum in Andrzeiovv, Anno, 1 3 6 6. Præsentibus, Beda hærede de Stroniovv, Ioanne Panterovvicz, Wlostkone hærede de Potok, Nicolao Aduocato Andrzeiouień, & alijs.

Támże kámień wielki w Klasztorze/ ná ktorym Gryff wyćiosany/ textu nie znáć wiecey tylko de Michow/ wszákoż znáć/ że iákaś persona grauis tám leży.

☞ **Drugi zapis ná sercá bydlęce tegoż tám Klasztorá tychże** Potomkow de Michow/ czego iest sens w te słowá:

NOS Nicolaus Iudex, & Andreas Subiudex terræ Cracouień: &c. Accedens personaliter ad nostram præsentiam Nobiles Viri, Petrus, Stephanus & Warczislaus, Fratres germani, Filij olim Andreæ hæredes de Michovv, vendiderunt corda omnium animalium Arnuldo Abbati Andrzeiouień pro centum Marcis grossorum. Datum Craco: Anno 1 3 7 0. Præsentibus, Dobeslao Palatino Craco: de Michalovv, Mstugio de Ossovva Subcamerario Craco: Zbiscone de Pinczovv Venatore Craco: Petro Lublineń, Clemente Radomień, Castellanis.

¶ Tegoż Roku pod tymże Sadem Nobilis Vir Nicolaus Filius quondam Andreæ de Michovv, dño Arnoldo Abbati, pro Triginta Marcis grossorum Prageñ, vendidit corda animalium. Datum in Zarnovviecz, Anno, 1 3 7 5. Præsentibus, Tomkone de Toklicz, Tomkone de Banisin, Præslao de Wechadlovv, Niemkone de ibidem hæredibus.

¶ Potym drugiego Domu Potomki wspomináią w tymże Klasztorze Listi około przedawánia tychże serc bydlecych/ czego iest sens w te słowá:

NOS Pelka Iudex, Wilczko Subiudex Sendomirieñ, &c. Nobiles Viri de Ossovva, non compulsi nec coacti, sani mente & corpore existeñ, &c. Corda omnium animalium brutorum, pecorum & pecudum magnorũ nec non paruorum, Honorabili Viro domino Gieraldo Abbati Andrzeiouieñ, suoq; Cõuentui, pro Triginta Marcis vendiderunt. Datum Wisliciæ, Anno, 1 3 6 8.

¶ Támże drugi Przywiley pod tymże Aktem/ y przy tymże sądźie/ ktorego sens w te słowá:

NOBILES Viri Wlodko & Fulko, Fratres ac hæredes de Ossovva: Venientes ad nostram præsentiam, vendiderunt totam partem ipsorum, quæ ipsos tangit ab antiquo: videlicet, Corda omnium animaliũ recipere à subditis honorabilis Viri Domini Gieraldi Abbati Andrzeiouieñ, pro quinquæ Marcis. Datum Wisliciæ, Anno, 1 3 6 8. Præsentibus, Wilczkone Sendomirieñ, Stanislao Malogosteñ, Clemente de Ossovva Radomieñ, Castellanis. Pacosio Tribuno Wislicieñ, Mathia de Chroberz, Marcisio de Chlądzovv, & alijs fide dignis. &c.

¶ Wiele zacnych á Możnych Rycerzow Senatorow tego Herbu rozne scripta wspomináią/ od ktorych w tym wieku nie podleyszych Potomkow niemáło obacżysz. A naprzod/

Dom Mieleckich z Mielcá/ Stárodawny y Możny.

☞ Stánisławá Kásztellaná záwichoyskiego / wspomina Epitáphium w Kośćiele Mieleckim w te słowá.

Stanislai de Mielecz Castellani Zavvichosteñ, defuncti feria quarta ante Festum Purificationis Diuæ Virgininis Mariæ, anno, 1532.

Herb Gryph.

¶ Tenże z Helżbietą Tecżyńską zostáwił był to potomstwo/ ták iákom sie spráwił z Epitáphium iey w tymże Kośćiele pisánym.

Dominæ Helizabetæ de Tenczin, Consortis olim Magnifici Domini Stanislai Mieleczki Castellani Zauichostensis. &c.

☞ Naprzod Janá Woiewody Podolskiego y Márszałká Koronnego/ Sámborskiego/ Grodeckiego Stárosty. To był práwy miłośnik R. P. y obrońcá. Ciáło iego leży w Mielcu/ o ktorym Epitáphium powiedá pisane w te słowá:

Ioanni à Mielecz Stanislai filij egente Griffo, Palatino Podoliæ, summo Regni Poloniæ Marschalko, Samborieñ, Grodeceñ Capitaneo, Viro clarissimo, qui ab ineunte ætate maximis is quæ continuis bellis, vel hostibus cæsis, vel ipse vulneribus exceptis, & fortissimi militis & strenui ducis laudem persepe mæruit. Summis demũ non raro periculis liberatus, digna ob egregiam fidem & præstãtem

virtutem

virtutem suam, colatis maximis honoribus pręmia obtinuit: postea ad bellum Liuonicum summo cū imperio, magno omniū consensu, pfecturus fœliciter: nec dum armis expeditis, pacem à Rege Liuonibus petere coactis, in columen exercitum suis restituit. Cuius cōstans in D: O: M: pietas, in gubernanda R. P. spectata fides, in magistratu sine acerbitate grauitas, erga suos par comitati beneuolentia, in omnes equitas chara, inprimis deo grata, hominibus immortalem nomini illius laudem apud omnes pararunt. Mortuus anno 1 5 6 1. ætatis suæ 60. Anna à Daleiovv ex vetustate colorū gēte Marito, & Nicolaus filius vnicus Patri desideratissimo, ad monumentū eius posuerūt. Herby: Gryph/Topor/Abdánk/Sulimá.

¶ Wiele zacnych á pámieci godnych iest spraw tego sławnego Senatorá/nie miáłá mieyscá swawola zá pánowánia iego w Polszcze/ zwłaszczá ná Seymiech y ná inszych ziezdziech práwy był Márszałek/bo złe karał/ dobrych szánował. W woyszcze tákże wielki porzodek y spráwiedliwość przystoyna káżdemu bywáłá za vrzedu y pánowánia iego.

☞ Tegoż to Janá Woiewody Podolskiego Syn/był zá wieku mego Mikołay Mielecki/Woiewodá ziem Podolskich/Nowomieyski/ Grodecki. &c. Stárostá/ktorego vrodźiłá Anná z Dáleiowá Koły/Woiewody Podolskiego Corká z Domu Junoszá. Ten iáko Oyczyznie służył y służyć może/ nie iedno mieysce to potym okaże. Zostáwił z Helżbieta Rádźiwiłowna Woiewody Wileńskiego Corka / ktory sie pisał Kśiążećiem z Nieświeżá y z Holyki/potomstwo: Z ktora brał slub w Roku/ 1 5 6 6. Dniá Dwunastego Miesiacá Wrześniá.

¶ Tegoż Woiewody Corká leży w Grodku/ o ktorey Epitaphium powieda.

☞ Tegoż Woiewody Syná w Mielcu ciáło leży/o ktorym tákże Epitáphium powieda.

☞ Zá tegoż Woiewody Podolskiego spráwa / w Wołoszech/ Roku/ 1 5 7 2. Turcy/ Grekowie/ Wołochowie/ y insze Narody gromione były/gdy wprowadzał ná Hospodárstwo Bohdaná Alexándrowego Syná/ nie miał z soba ludźi ná ten czás wiecey pultoru tysiacu. Chćieli go Pogánie wielkośćia woyská swego ogárnać/ ále im bárzo obrzydźił one śmiáłość. O czym czytáć potym w Historyey bedźiesz/ y na inszych mieyscách przy Rotmistrzách/ ktorzy ná ten czás z nim w tey potrzebie byli.

¶ Tenże był Hetmánem do Moskwy ná Seymie w Wárszáwie publicè deklárowan. Zá iegoż Hetmáństwá Połock y wszytek Trakt Połocki/ ktory był Moskwićin dobrze Zamki osadźił y vmocnił / wźiet z reku nieprzyiaćielskich.

☞ Sokoł Zamek sławny / Polskim woyskiem á pieszymi Niemcy obegnawszy/spalił/ludu co naprzednieyszego Moskwićinowi ná nim wiele pobił/y woyská dźiesieć Tysiecy/ktore ná odśiecz temu Zamkowi przyszło/poráźił. Wiele inszych spraw iego wieczney pámieci godnych ná roznych mieyscách czytáć bedźiesz.

☞ Sebestyan Mielecki/Kásztellan Krákowski/ syn Stánisłáwá Mieleckiego Kásztellaná Záwichoyskiego. O tym powieda Epicedium w Kośćiele Mieleckim pisane w te słowá.

Epicedium Illustri & Magnifici Viri, pietate pręstantissimi, Domi-

ni, domini Sebaſtiani Mieleczki à Mielecz, Caſtellani Craco: Capitanei Cuiaui: Brzeſten: &c. Optimarum partium Senatoris pruden: & amantiſsimi, patriæ, doctorum virorum & bonarum literarũ fautoris, priſcæ & Catholicæ Religionis cultoris & propugnatoris. Zoſtáwił z Zophią Kośćielecką z Domu Ogończyk/ Syná/ y Corkę Tarnowſką ná Rzemieniu.

☞ Hieronym/ Syn tego Káſztellaná/ Stároſtá Brzeſki/ Rotmiſtrz Krolá Zygmuntá Auguſtá/ y Stepháná / z niemáłym kosztem náſláduiąc Przodkow Zacnych ſwoich/ po de Gdańſkiem/ y w Moſkwi/ zá Hetmáńſtwá Brátá ſwego pod Polockiem/ y indźie znácznie ſobie poczynał. Zoſtáwił z Jádwigą Kormánicką Kasztellaná Czechowſkiego Corką z Domu Junoszá/ Potomſtwo.

☞ Wáleryan Mielecki/ trzeći Syn Stániſłáwá Káſztellaná Záwichoyſkiego/ Podkomorzy Sedomierſki/ ktorego támże w Mielcu Epitáphium opowieda tymi słowy:

Magnificus Dominus Valerianus Mieleczki, Succamerarius terræ Sendomirieñ; qui mortuus eſt Anno 1 5 5 3.

§ Tegoż Wáleryaná Syn / Jan Mielecki/ ktory działem wźiął Trzćiáną/ y inſze wśi ku Mielcowi. Był wieku mego Pan ſpokoyny/ o żadne Dignitates áni Vrzedy niedbáły/ Kátholik dobry/ Pobożność y Spráwiedliwość miłuiący/ Doctrina & ingenio polens, multorum hominum mores vidit. &c. Zoſtáwił z Kátárzyną Procháńſką tegoż Herbu Gryff/ potomſtwo Syny/ Mikołáiá y Janá/ ktore w cudzych kráinách koſztem niemáłym ná náukách chował/ Adoleſcentes aprimè Nobiles, & ex quibus olim optima fruges ſperanda. Drudzy minorenes Marćin y Chrzyſztoph / y dwie Corce ná ten czás.

☞ Stániſław Syn Wáleryanow/ ktory będąc w Niemcech ná náuce miedzy Jezuitámi/ vpodobawſzy ſobie Regułę ich do służby miłego Bogá/ in ſocietatem eorum iniuit, y żywotá dokonał/ á żadnego beneficium ku ozdobie domu ſwego doſtátecznego przyiąć niechćiał.

§ Támże w Mielcu w Kośćiele wſpomina Epitáphiũ Andrzeiá Mieleckiego piſane w te słowá/ iák mniemam że Syn tákże Káſztellaná Záwicho:

Dominus Andreas Mieleczki a Mielecz, ſtrenuus miles, mortuus anno Domini, 1 5 2 9. in feſto Zophiæ.

Dom Stárodawny Branickich/ ktorych znácznie vkázuią / iákoś wyżſzey czytał/ Przywileie Przodkow tych co ſię piſali Klemenſámi de Ruſcá/ y inſzych Możnych Senatorow/ wſpomina Liſt Klemenſa z Ruſczá/ ktory ći Bránicczy w tym wieku trzymáią/ y z niego ſię piſzą/ á ten służy Klemenſowi Synowi Suliſłáwá Woiewody Krákowſkiego/ ktorego ieſt ten ſens.

IN Nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti: Gratia Principum, quæ perpetuis ſubditorum vſibus pro ſeruitijs eorundem conferuntur, iurè debent in memoriam poſterorum perpetuæ firmitatis vigore roborari. Notum ſit ergo præſentibus & futuris: quòd Nos Boleslaus, Diuina fauente gratia, Dux Cracouieñ & Sendomir: cum dilecta Matre Domina Grzimislavva, nec non chariſſima Coniuge noſtra Domina Kinga, prædictarum terrarum Duciſa: Pro fideli ſeruitio noſtri Baronis Comitis Clementis Filij Sulislai Palatini Cracouien:

Caſtores

Castores inter metas patrimoniorum ipsius; videlicet, In Brzegi, & in vtraq; Branicze & Ruscza, iam dicto Clementi, venari & omni posteritati ipsius in vtraq; rippa Visle contulimus iurè hæreditario posideñ. &c. &c. Sed vt hanc nostram colationem legitimam nullus ausu temerario infringere quæat, Sygillo nostro, nec non Baronum nostrorum sygillis, præsentem literam cõmunimus, nomina testium subtitulantes: Quorum est primus Comes Michael Castellanus Craco: Msczuy Castellanus Vislicen: Pribislaus Castellanus de Malogoscz, VVlodimirus Castellanus de Sievvior, Nicolaus Filius Mstuy Pincerna Craco: alter Nicolaus Iudex Craco: Florianus Gladifer, Clemens Venator, Iacobus Vexilifer, Gnieuomir Vexilifer Sendomir: Sando Subcamerarius Craco: Petrus Subpincerna Sendomir: & alij q; plures Cracouien: & Sendomir: Barones & Milites nostri. Datum per manus Sobeslai nostræ Curiæ Subcancellarij, Anno Incarnationis Domini 1 2 5 3. Nonas Iunij.

☞ **Przywiley drugi tákże znácznie opowieda Heredes de Rusczá/ w Roku/ 1 3 6 0. Ktorego sens ieſt w te słowá:**

NOS Cazimirus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Notitiæ vniuersorum, tam præsentium q; futororũ pręsentibus declaramus: quòd obmerita fideliaq; seruitia per Comitem Wierzbietam de Branicze, Militem nostrum fidelem, multipliciter & cõstanter nobis impensis, ac in posterũ impendendis. &c. Ex nunc villas ipsius infrascriptas: videlicet, Branicze, Strijovv, Wolicza, Zenmiubrzek, & Sczorovv propè Mogielam Sitas, de iurè Polonico in Ius Teutonicũ nouificari, quod Srzedskie vvlgariter nominatur, transferimus temporibus perpetuis duratorum. &c. Actum in Niepolomicze in Octaua S. Martini Episcopi: Anno Incarnationis Dñi: 1 3 6 0.

☞ **Tychże Bránickich Trzeci List vkázuie własnymi Potomkámi dawnych onych przodkow á znácznych/ ktore nam dowodnie Historye vkázuia/ á tego sens ieſt w te słowá.**

NOS Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Significamus tenore pręsentium quibus expedit vniuersis & futuris, pręsentiũ notitiam habituris, quomodo ad instañ: peticionis Dñi Wierzbiete de Branicze, militis nostri fidelis Dapiferi Craco: villas ipsius, Ruscza, Miklasouicze, & Grabie, in districtu Craco: Sitas, de Iurè Polonico in ius Teutonicum in perpetuum transtulimus. &c. Datum in Noua Ciuitate, Feria tertia post Dñicam Inuocauit, Anno Dñi, 1 4 0 5.

☞ In Libris Beneficiorum, **Znácznie ten Dom z Przodkow wspomina/ iáko naprzod Wierzbietę z Bránic w te słowá.**

Strenuus miles Dñus Wierzbieta de Branicze, Dapifer Cracouieñ & Capitaneus Sanoceñ, Dñus & Patronus Ecclesiæ in Ruscza, censum annalem; videlicet, Duodecim Marcas pro Vicarijs in eadem Ruscza perpetuis temporibus assignauit, Anno Dñi: 1 4 1 7.

☞ **Támże Epitaphium wspomina drugiego w te słowá:**

Magnificus Dñus Gregorius de Branicze, Dominus & Patronus

omnium beneficiorum in Ruſcza. Obijt anno 1 4 5 6. Hic iacet ſepultus.

☞ Támże w Ruścu drugi napis ná grobie wſpomina w te słowá Hieronymá Bránickiego.

Nobilis ſtrenuuſq; Vir Dn̄us Hironymus Braniczki hęres de Ruſcza, die Iouis prima Aprilis obijt, hic ſub mole Paterno, ſepultus anno Dn̄i, 1 5 1 8.

☞ Mikołay Bránicki w Ruścu/ Syn Hieronymow / ktorego ciáło leży támże/ Oćiec dźiśieyſzych Bránickich / ktorzy byli tego cżáſu znácżni y záſłużeni R. P. iáko naprzod:

☞ Stániſław Bránicki Dworzánin Królá Auguſtá/ ktory z Trzecieską z domu Strzemie/ ſtárodawney Fámiliey/ Białą głową práwie ſpraw świętych/ bogoboyną pánią/ zoſtáwił ſynow ná ten cżás pięć minoren.

☞ Grzegorz Bránicki Łowcży Krákowſki/ Stároſtá Niepołomſki/ Syn tegoż Mikołáiá pomienione°/ zoſtáwił z Kotwicżowną herbu Kotwicż Syny/ ná ten cżás in minorenis, ktore w cudzych źiemiách ná náuce chował/ y Corki/ iáko Anne Lubomierską Zupnikową Zup Krákowſkich/ drugie pánny ná ten cżás były.

Dom Rożnow Stárodawny/ támże

od tych Przodkow / o ktoryches wyżſzey cżytał / ná Podgorzu/ Znácżnie rozrodzony / y R. P. záſłużony / Przodek ich był Rozynus: potym corrupto ſermone od Poſpolſtwá názwan Rożen. W tym Domu zdawná Męſtwo wielkie pánowáło/ ták w Przodkách/ iáko y wieku mego w Potomſtwie. Nawięcey w Węgrzech z Pogány wſpominaią ſcriptá niektore/ Szuliſłáwá Rożná/ ktory był zábił Woiewodę Krákowſkiego/ y támże ziáchał. Chćiał ſię z przodku ná Zameczku ſwym Grodku záwárwſzy bronić/ ále poden ludźie wielkie obrocono z roſkazánia Krolewſkiego/ niemogł ſię żadną miárą obronić/ ziáchał do Węgier. Tám będąc cżás niemáły/ ſzcżęſliwie mu ſię z Pocżtem iego zdarzáło. Owa potym był Hetmánem Nadwornym v Królá Węgierſkiego.

¶ Po śmierći tegoż Królá/ Krolowey N. żenie iego/ ktora Koronę do Niemiec wynieść chćiáłá/ dogoniwſzy odiął/ poráżiwſzy Báłážego Forgaczá/ ktory tego Krolowey pomagał/ y tám ią prowádźił wźiąwſzy Koronę y Sceptrá/ Krolowi Pánu ſwemu do Polſki odnioſł/ zá tym ſobie łáſkę Krolewſką przeiednał/ y zá poſługę wźiął te wśi od niego: Naprzod/ Oſſową/ Borową/ Pálecżnicę/ Iáſtrzebią/ Kąſzną/ y maiętność iego do tego mu wroćił.

¶ Syn iego potym Piotr zbudował Zamek Rożnow / tylko w puł milu od pierwſzego Grodká. Tenże był dał Corkę ſwą zá Cżarnego Zawiſzę/ Mężá ſławnego/ o ktorym pod Herbem Sulimą cżytáć będźieſz. Miłuiąc bárzo Zięćiá/ dał mu dźierżeć Rożnow/ y trzy tyśiące Grzywien Poſágu ná nim záp iſał. A gdy on Cżarny Zawiſzá máiąc tylko iedyną Corkę/ dał ią w ſtan małżeńſki Amorowi Tarnowſkiemu/ w teyże ſummie ktorą ſam miał / puśćił mu Rożnow.

☞ Zygmunt Syn Piotrá Rożná/ vpominał ſię v Szwagrá y v Tarnowſkiego Rożnowá / á potym go był y mocą wźiął pod Tarnowſkim. Ale iż oney ſummy dáć z niego nie miał/ przez pewną vgodę/ zoſtáwiwſzy ſobie ná nim y Potomkom wiecżność/ á ſummę iego viśćiwſzy od Oycá zápiſaną/ puśćił mu go do dźierżáwy.

¶ **Ten Zygmunt miał Synow Trzech/ Adámá/ Andrzeiá/** Jákubá/ ktory z młodośći ſwey ná Dworze Królá Máthyaßá zroſł/ Roty wodząc. Potym do lat przyßedßy/ był w Oyczyźnie Podſedkiem Krákowſkim/ Sędziem Sądeckim y Bieckim/ vmárł máiąc wieku lat 86.

¶ Tenże Jákub miał Synow trzech/ Adámá/ Gábryelá/ y Zygmuntá.

☞ **Adam Syn ſtárßy iego był Mąż wielkiego záchowánia** y w miłośći ludźi Rycerſkich. Służył z młodośći ſwey Krolowi Jánußowi Węgierſkiemu áż do śmierći ie°/ á potym do domu przyiechawßy/ wßelkie rożnice między ludźmi porownywał/ zoſtáwił Syná też Adámá/ o ktorym niżey czytáć będźieß.

☞ **Gábryel Rożen/ Rotmiſtrz Królá Auguſtá/ y ſtárßy** nád dźiáły/ długo ſię poſługámi tegoż Królá báwiąc/ potym y ſłużbę R. P. w Ruſkich kráinách mießkał.

☞ **Zygmunt młodßy trzeći ſyn Jákubá Rożná/ ktory prá**wie á cunabulis w ſpráwách ſię Rycerſkich ćwiczył/ y wiele mu w nich ßczęśćie ſłużyło/ á to náznáczniey zá wieku mego.

¶ Gdy Deßpoth/ ktory ſię piſal Samiorum Dux, zá pomocą Albrychtá Łaſkiego/ Sierádzkiego Woiewody z Domu Korab/ ná Woiewodztwo Wołoſkie był prowádzon. Gdy im záßedł z ludem Alexánder Woiewodá Wołoſki/ tám naprzod w obyczáiu Tráktatow/ posłał Alexánder áby posłan był Hetman w pole/ ktoryby też z iego Hetmánem o pokoiu tráktował.

¶ Wyiechał Racz Mihál Hetman Wołoſki/ ktory był posłan od Jánußá Krolewicá ná pomoc Alexándrowi Woiewodźie/ zá ktorym páchołę z kopią. Wyiáchał też Zygmunt Rożen iáko Hetman ſtárßy nád ludźmi Woiewody Sierádzkiego/ ſam tylko. A gdy ſię iuż ku ſobie przybliżáli/ dodał chłopiec Raczowi Kopiey/ ſkoczył do Rożná/ Rożen do rußnice/ vffáiąc żárkośći koniá ſwego/ ſtánął/ vpátrzywßy czás ſkoczył koniem w ſtronę/ chybił go Racz: Rożen go z rußnice nie chybił/ ácz kulą przypráwną/ iednák zbroiá nie puśćiłá/ wßákoż ſię przywłoká ná nim zápaliłá/ ktorey vgáśić nie mogł/ począł vćiekáć/ Rożen zá nim áż do woyſká/ przebił ſię przez woyſko Wołoſkie y Węgierſkie/ z wielką żáłośćią ſwych/ był tám o ćwierć godźiny/ wßákoż ſercá ſwym vćießył gdy go potym zdrowe° obaczyli/ zdrádę Ráczowę przeklináiąc.

☞ **Tenże Zygmunt/ gdy Mikołay Mielecki Woiewodá** Podolſki/ tegoż Herbu Gryff/ prowádźił Bohdaná Alexándrá Woiewody Wołoſkiego Syná ná Páńſtwo vtrácone/ wiedząc o wielkim ludźie w Wołoßech/ iednák wßedł w źiemię dwádźieśćiá mil y dwie/ ſpodźiewáiąc ſię iákiey chęći przećiwko Bohdanowi od Wołochow. A gdy tego nie znał/ owßeyki co dáley to więcey ludu Jwoni przybywáło. Vmyślił ſię ná zad wroćić/ bo też iednák przed wielkim ludem Wołoſkim/ Rzeki Prutá/ ktora ná ten czás byłá wezbráłá/ przebyć nie mogł/ o czym ßerzey w Hiſtoryey mieć będźieß.

¶ W Niedźielę Przewodną/ gdy ſię ziecháli nád Prutem Rzeką/ ſtali náßy ludźie iáko ku potrzebie/ Turcy tákże/ ále oná Rzeká przeßkadzáłá im z ſobą bitwy ſtoczyć. A ták ſię wybráło tyśiąc Deriunakow/ ktorzy niżey ſię przepráwili/ á chćieli z náßymi bitwę zwieść/ wßákoż ták iákoby byli náße ná ſobie trzy náli/ pokiby ſię woyſko nie przepráwiło/ ktorego było 25000. Ták drudzy liczą/ okrom Wołochow.

¶ Obaczywßy to Mielecki Woiewodá Podolſki/ Hetman práwy/ Mąż ſerdeczny/ kazał ſię z nimi potkáć Janá Jordaná Roćie/ y Herbortá Mikołáiá drugiey. etc. Rożen ktory miał Mężow wybránych pięćdźieśiąt/ przybieżawßy do Páná Woiewody/ proſił y dla Bogá áby mu ſię potkáć kazał/ á gdy mu (widząc wielkie ſerce iego) pozwolił/ Rzekł do niego/ widząc między onymi Turki Chorągiew wielką czerwoną: Żegnam ſię ſtobą Miłośćiwy Pánie/ á to tym ſpoſobem: Jeſlić tey Chorągwie Tureckiey w ręce twe zá pomo-

cą Bożą nie oddam / ſam tu żyw przyiecháć niechce. ꝛc. Skoczył zátym miedzy Turki/ przebił ſie do Chorągwie / Chorążemu reke vćiął/ Chorągiew pochwyćił. Turcy ktorzy iey ſtrzegli/ trzey weń Kopijámi vderzyli / ále iż nie z roſpedu / przeto nie był od nich ßkodliwie rániony / vßedł z Chorągwią do ſwych/oddał ią Woiewodźie iáko obiecał. Turcy zátym poczeli ſie mießáć: Oni ktorym Hetman roſkazał meżnie ie bili. Poległo z onych Meżow ná wybor Tureckich 400. A zoſobná ieden znáczny ktory był w záwoiu źielonym/wiele w tey tám potrzebie á znácznie ſobie poczynał / o czym w Hiſtoryey ßerzey bedźie.

☞ Tenże Zygmunt Rożen/ná ten czás gdy przyßli Tátárowie pod Mánáczyn/bedąc bárzo chor/ czegom ia dobrze świádom/bom ſie ná ten czás onymi kráinámi báwił. Prośił Jerzego Jázłowieckiego/ Woiewody Ruſkiego y Hetmáná Koronnego/ áby go też tám do tey potrzeby choć ná woźie wieźiono. Czego Hetman bedąc wdźieczen od niego / kazał mu do ſwey kolebki wśieść: Miał iednák Rożen Pocztu ſwego 35. koni.

¶ A gdy wieść przyßłá że iuż bliſko Tátárowie: On ácz ſchorzáły / ále ſerce zdrowe á chćiwe ná Pogániná / prośił Páná Woiewody áby mu co ludźi przydał do iego Pocztu. Co záledwie vczynił/widząc ták ſchorzálego Hetman/dał mu ná prośbe iego koni trzydźieśći Meżow ná wybor. Z ktorymi on wyśiadßy z kolebki/wśiadł ná koniá/ßedł pod lud/tráfił ná trzy ſtá Tátárow bez wieśći/Tátárowie pretko przyßli do koni y do ſpráwy / ſkoczyli tańcem. Rożen z naprzednieyßym ſie z nich potkał / ná ſwoie krzyknął áby im ſtrzelczą reke odieli: Co gdy vczynili/bili ſie z nimi długo/przemogli Tátáry/ zrázu ich zábili 52. Pogimáli 26. Oſtátek iáko ptaki rozgromili: Nie vtráćił tám ſwych y iednego/tylko było ránnych ſiedm/á koni zábitych trzy/oddał wieźnie Hetmánowi.

☞ Tenże po tym w Roku/ 1580. Zá Mikołáiá Mieleckiego/ Woiewody ziem Podolſkich/wßech ludźi Rycerſkich wdźiecznego y ſpráwnego Hetmáná/pod Połockiem z Rotą ſwą był/tákże y pod Sokolem / tám iáko prawy Mąż wiele z nieprzyiaćielem czynił. Po tym mu zlećił Krol Stephan dwá tyśiącá ludu pod iego ſpráwe/ z ktorymi gdy podług myſli Krolowi ſłużył/dał mu Derpt w Jnflánciech/y támże vmárł po wiechániu ná Stároſtwo we czternaśćie Niedźiel/máiąc lat wieku ſwego 51. Y támże pochowan/Mąż ſławy wieczney y pámieći godny: Zoſtáwił Syná iednego Albrychtá Potomkiem z Puckowną.

☞ Adam Syn Adámá Rożná / ktory tákże nie wydał w ſpráwách Rycerſkich Przodkow ſwoich/záwße z młodośći ſwey nimi ſie báwiąc/ żadney potrzeby nieomießkiwáiąc / wiele y znácznie z nieprzyiaćioły Królá Páná ſwego/y Oyczyzny ſwey/ ták z Tátáry iáko z Moſkwą czynił.

Dom Latoßyńſkich Stárodawny w

Pilznieńſkim Powiećie/ktory iáſnie vkázuią Prywilegia Potomkámi właſnymi onych Cedrow/o ktorycheś wyżßey czytał/z ktorych ieden Woiewodą bedąc Krákowſkim / Fundował Klaßtor Czyrycki / o tym Liſt Domu ich mowi w te ſłowá:

In Nomine Dñi amen. &c. Notum igitur ſit omnibus pręſentibus, præſens ſcriptum inſpecturis, quòd nos Lesko Dei gratia Dux Cracouień: Sendomiri: & Siradień. &c. Attendeń: fidelia grataq́ ſeruitia, quæ Miles Ceder filius Comitis Svvantoſlai, multiformiter

nobis exibuit & impendit. Volentes igitur, vt fructus seruicij sui aliquis appareat, hæreditatem ex integro, quæ nucupatur Latosin, cũ venationibus siluanis & castorũ omnibus vtilitatibus ꝓuentibusq́ꝫ, dicto militi Cedroni, suisq́ꝫ successoribus, iurè hæreditario in perpetuum libere contulimus, posideñ, vendeñ, comutañ, donañ, & in vsus beneplacitos conuerteñ, ꝓut sibi & suis posteris melius & vtilius videbitur: &c. Actũ Craco: præsentibus his testibus, Sulcone Castellano Craco: Petro Palatino ibidem, Andrea Castellano Woynicieñ, Ioanne Sendomirieñ: Nicolao Subcamerario Cracouieñ: Datum per manus domini Procopi Cancellarij, Secunda Idus Maij, Anno Incarnationis Christi, 1287.

☞ **Tych Cedrow Potomstwo / zániechawszy nazwiská przodkow swych/ w tym wieku piszą sie Látoszyńskimi.**

¶ Wspomina List Kiliana Látoszyńskiego Rycerzem Bożogrobskim/ w Roku/ 1534. Od Gwilhelmá de Syracusis podány / tego iest sens w te słowá.

IN Nomine Domini amen. Notum sit omnibus, præsentes literas inspecturis, quatenus hoc anno nostræ salutis 1534. Generosus dominus Kilianus de Latosin, Ciuitatem Sanctam Hierusalem, cum Dei adiutorio, innumeris transmissis periculis petijt, & Sanctissima loca Dñice: videlicet, Natiuitatis in Bethlehem Iuda, in qua Christus Iesus de Virgine nasci dignatus est, ac etiam Montis Caluariæ, in qua pro salute nostra crucifixus est & mortuus, Sanctissimi quoq́ꝫ Sepulchri vnde die tertia resurrexit: Montis etiam Oliuæti Sanctæ, vnde cum Triumpho Cœlos ascẽdit: Sepultoreq́ꝫ Virginis Mariæ gloriosæ in Vallis Iozephat, Michio nec non Iordane, vbi Dominus Iesus à Ioanne Baptizari voluit: Locum similiter Quarantane, vbi quadraginta diebus, & totidem noctibus ieiunauit: mæstũ quoq́ꝫ solicitudinem, vbi barbatus ille Hieronymus tantam fecit pœnitentiam: insuper & Mare mortuum, in quo Sodoma & Gomorra submersæ fuerunt: Montana quoq́ꝫ Iudeæ, vbi Virgo gloriosa Maria visitauit Helizabeth: Desertum etiam Ioannis, in quo incipit pœnitentiam facere: totam insuper Galileam: aliaq́ꝫ loca sancta, in quibus dudum Saluator noster ineffabili sua clementia salutem nostram operari dignatus est: quæ omnia á modernis Christi fidelibus peregrinis ordinariè peragrãtur: Ipse quoq́ꝫ iteratis vicibus, personaliter & deuote visitauit pariter & adorauit.

Ipsum quoq́ꝫ nihilominus dominum Kilianum Generosum de Latosin, ob insigne virtutis, ego Frater Guilhelmus de Syracusis, Or: Min: Reg: Orbis, Vicarius Sacratissimi loci Montis Syon in Hierusalem, & omnium locorum Terræ Sanctæ, in absentia Reuerendi Patris gnãr præsidens & gubernator, sed indignus auctoritate Apostolica, mihi ac in parte cum plenitudine potestatis commissa, singulari gratia ac priuilegio Sancti Sepulchri, Iam dicti Militi institui, ordinaui, & benedixi, & per me institutum, ordinatum ac benedictũ denuntio: Eumq́ꝫ nihilominus muniendo omnibus & singulis gratijs, indultis, dignitatibus & priuilegijs, quibus incliti Milites Dominici Sepulchri gaudere solent & vti. In quorum omnium fidem indubiam, & robur tutissimum præsentes iussi fieri, & sygillo Sanctissimi Sepulchri sæpe dicti, consueto muniri & roborari feci. Datum Hierosolimis in Arce Syon Cœnaculo magno, Anno quo supra, die verò 7. Aprilis. Frater Guilhelmus de Syracusis Vicarius, qui supra manu propria.

☞ **Z tych Przodkow wieku mego byli brácia trzey rodzeni**

Látoßyńſcy/ludzie Rycerſcy / y dla wßelákich Cnot pámięći y pochwalenia godni / iáko naprzod/

☞ Adam / ktory máiąc zá ſobą Jordanownę/ Potomſtwá nie miał ná ten czás.

☞ Kilian brát iego ná Podolu/ktory z Stużeńſką Rotmiſtrzá ſławnego Corką zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Jozeph trzeći brát ich ná Látoßynie/ ten z Lyczkowną z Domu Sulimá Potomſtwo zoſtáwił/mężowie wßytko znáczni.

Dom Procháńſkich y Zaporſkich/od

tegoż Cedrá/wſpomináią Liſty rozdźielne Domy znáczne y możne/ ludźie Rycerſcy bywáli/zá wieku mego byli dwá Bráćia ſtryieczni/ludźie Cnotę y Pobożnośc miłuiący/ iáko naprzod:

☞ Márcyan Procháńſki ná Połomi/ktory z Zakliczanką z Domu Topor/Káßtellaná Połánieckiego Corką Potomſtwá żadnego ná ten czás nie zoſtáwił: Sioſtrá tegoż rodzona Kátárzyná Mielecka.

☞ Jan drugi Brát iego Syn Márcinow/ kthory trzymał Zamek Prochną ná podgorzu/człowiek rycerſki/ ná ten czás był ießcże celebs.

☞ Sioſtry iego rodzone/Zophia Trzćińſka/potym byłá zá Stániſłáwem Ligęzą/Białłagłowá świętych ſpraw y żywotá.

❡ Anná Tárnáwſka/ z poczćiwych ſpraw y żywotá pochwalenia godna. Kátárzyná Burzeńſka. etc.

Dom Oſſowſkich ſtarodawny y znaczny/

ktore wſpomináią Aktá/ że ſą własnymi Potomki onych/ Biſkupá Krákowſkiego y Klemenſa Woiewody/ ktorzy Klaßtor Jędrzeiowſki fundowáli/iákoś czytał o tym wyżßey. Z tych zá wieku mego byli ći ludźie znáczni w R. P. iáko naprzod/

❡ Páwel Oſſowſki/Sędźia źiemie Sędomierſkiey/ktorego byli ći Synowie.

❡ Stániſław Refferendarz y Biſkup miánowány Chełmſki/ktory vmárł w Roku/ 1580. w Sędomierzu/y támże ćiáło leży / o ktorym Epitáphium powieda.

❡ Jan Podſtárośći Nowomieyſki/człowiek tákże vczony y godny do posług R. P. Ktorych nieomießkiwał/y znácznym się w nich pokázował/miał zá ſobą Koniecpolſką Stároſty Wieluńſkiego Corkę/Potomſtwá ná ten czás nie było.

❡ Wiele Przodkow Domu tego Prywilegia wſpomináią ludźmi znácznymi w ſpráwách R. P. Senatory możnymi/ták iákoś wyżßey czytał/ y niżey ná wielu mieyſcách ießcże się przypátrzyß.

☞ Dom Szczepanowſkich w Krákowſkim Woiewodztwie/Stárodawny y Możny/był zá wieku mego Máthyaß/ktory z Száfráńcowną Woiewody Sędomierſkiego Corką Potomſtwo zoſtáwił.

☞ Dom Leśniowſkich w Ruśi/ ktorych Przodki Gołąbkámi zwano/Ludźie Znáczni/w ſpráwách R. P. záſłużeni/ był wieku mego ieden Stároſtą Rodelſkim.

Dom Tro-

☞ Dom Troieckich Stárodawny y znáczny w Przemyſkiey ziemi/iáko był Andrzey wieku mego Mąż R. P. záſłużony.

☞ Wiktorowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/był Bieniáß wieku mego Sędziem Sierádzkim/á w tym wieku ſyn iego Bieniáß Káſztellanem Konárſkim.

☞ Dom Debickich ſtárodawny z Debice zá Tarnowem/ ktora wynioſły Białkegłowy w domy obce/ zdawna bywáli ludźie Pánom ſwym y R. P. dobrze záſłużeni

☞ Dom Otwinowſkich Stárodawny y rozrodzony/ w Krákowſkim/ w Sędomierſkim/ w Lubelſkim/ Woiewodztwách/ Dźielnice ſwe máią.

☞ Dom Gládyßow/ktorzy ſię piſáli de Brześćie w Powiećie Bieckim/ktore potym zámienił Jan Gládyß Rzáńcá Sądecki z Káźimierzem Krolem/ czego Aktá Grodu onego potwierdzáią/ y Liſt Káźimierzá Krolá/ktorego ſens w te słowá:

NOS Cazimirus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Cõmutatiõem Bonorũ fecimus infra ſcriptam: videlicet, Quia nos accepta à prædicto Ioanne Gladis hæreditatẽ Brzesczie, cum omnibus iuribus, dominio, & pertinentijs ad ipſam hæreditatem, dedimus, damus, attribuimus, & tenore p̃ſentium aſcribimus, aſignamus perpetuo eidẽ Ioanni Gladis, & ſucceſſoribus eius legitimis, plenã, liberã, mærã, & olim comodam facultatem in Zupa noſtra Bochneñ ſiue in montanis: ibidem homines quatuor ſiue famulos ad incidendũ ſal durum: ibidem more antiquitus conſueto, aſsignamus eidem Ioanni & ſuæ poſteritati officium in Zuppa noſtra Bochneñ, vvlgariter Barkmiſtroſtvvo nucupatum, cum omni iurè & omnibus prouentibus ad ipſum officium pertineñ: videlicet, qualibet die Sabbati vnam mediã marcam peccuniæ. &c. Item quolibet anno bonum panni digeriũ: ſcilicet, in feſto Paſchæ duodecim vlnas panni Brufficeñ; & ad feſtũ beati Martini vnum ſtamen panni valoris quinq; marcarum. Expenſas verò ſibimet tertio tribuſq; equis ſui pabula in Zupa noſtra Bochneñ p̃tacta, quottidie tẽporibus perpetuis dari debent & aſsignari. Et vt ſæpê nominatus Gladis, in noſtris mõtibus Bochneñ, maiores fructus & vtilitates eo melius & firmius poterit amplificare, cõcedimus ſibi & ſuis poſteris: damus, & conferimus officium p̃fatum noſtro fideli Gladiſio, & ſuæ legittime poſteritati, cũ omni iurè hæreditario, ſeu cum omnibus prouentibus, & generaliter vtilitatibus, liberè, perpetuò teneñ, habeñ, poſideñ, vendeñ, donañ, cõmutañ, ac pro ſua ſuorumq; poſterum voluntate conuerteñ. Actum & datum in Sadecz, Feria tertia proxima poſt Reminiſcere. Anno, 1468.

Præſentibus, Petro Sendomir: Dobeſlao Craco: Palatinis. Raphaele Caſtellano Viſlicień: Nicolao Iudice Cracoui: & alijs fide dignis. Datum per manus Ianuſij Cancellarij Regni Poloniæ. &c.

☞ Dobkowie Dom ſtárodawny/ktorych Przodki wſpominája ſcripta rozmáite ludźmi dobrze záſłużonymi R. P. y Senatory Koronnymi/iáko Liſt Klaßtoru Łyſey Gory/ w Roku/ 1 4 2 7. Dobká Káßtellanem Woynickim/wieku me° był N. Sedźim Kámienieckim ziemſkim/człowiek znáczny y dla poczćiwych ſpraw w onym kráiu wźiety/w roku/ 1 5 8 3.

☞ Turſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie ludźie Ryceſcy.

☞ Chámcowie támże Dom możny y rozrodzony.

☞ Kijeńſcy Dom ſtárodawny w Kráko: Woiewodztwie.

☞ Stániſław Chycki w Sedomirſkim Woiewodz: Człowiek Rycerſki/iego Przodká wſpomina Przywiley y Aktá Sedźiem Nowego Miáſtá Korczyná /imieniem Sebeſtyaná w Roku/ 1 5 5 7.

☞ Czepilewſcy w Pilźnieńſkim Powiećie/Dom ſtárodawny y znáczny / z ktorych był ieden wieku mego Plebanem w Lubczy/ práwie nabożeńſtwá vkráinnego.

☞ Bobowſcy Dom ſtárodawny w Krákowſkiey ziemi.

☞ Oſtrowſcy w Krzyßowicách w Lubelſkim Woiewodztwie. Oſtrowſcy w Sierádzkim. Oſtrowſcy w Ruśi/w Litwie/iedney dźielnice.

☞ Studźieńſcy od Gniezná Dom ſtárodawny. Vieyſcy z Poznáńſkiego/Wilkowſcy tákże Dom dawny.

☞ Rádlińſcy od Tarnowá Dom ſtárodawny.

☞ Máleßowſcy/ z ktorego ſą Powiátu wiedźieć doſtátecznie nie moge/ tylko opowieda Epitaphium iednego w Kośćiele v ś. Troyce w Krákowie piſane w te słowá:

Hic iacet Staniſlaus Maleſovvski, Nobili loco natus, quem Turcus, Tartarus, Valachus, Prutenus, gladio vincere nequit, illum rabies peſtifera Cracovię, Anno 1 5 5 5. Die 16. Octobris, miſere rapuit: Anno ætatis ſuæ 46. Herb Gryph.

☞ Krzyßewſcy / ktorych Przodek Stániſław Woyth z Krzyßewá był przyiet do tego Herbu od Jáná Mieleckiego/ná ten czás Káßtellaná Wiſlickiego/ á od Mikołáiá Łowczowſkiego / zá panowánia Królá Zygmuntá pierwßego/w Roku/ 1 5 4 6. Jáko o tym ten Liſt dowodnie powieda/ktorego maß ſens w te słowá piſany.

IN Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriã: Prudens & ſagax hominum natura, vt multas laude admiratiõeq; dignas res excogitauit: ita & hanc non poſtremi iudicij reperit, quòd ijs qui ſe totos virtuti deuouerũt, honoris perpetui inſignia tribui voluit, veluti fruſtra vnũquemq; res arduas & præclaras tentaturum & perfecturũ fore iudicans, niſi eum gloria quæ virtutis ſolet eſſe comes conſequeretur: ſi quidem ea re duplex beneficij fructus ſolet effici, nam & viris claris ſummus honos perſoluitur, & poſteritas hoc exemplo ad rectè faciendum potiſsimũ accenditur. Quare & Nos SIGISMVNDVS Dei gratia REX POloniæ, ſupræmus Dux Lituaniæ, necnon terrarũ Cracoviæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lanciciæ, Cuiauiæ, Culmenſis, Elbingenſis, Pomeraniæ, ac Ruſsiæ, Pruſsiæ, Maſouiæ, &c. Dominus & hæres: In tribuendis hono-

ribus eiuſmodi, Principes illos à quibus id traditũ per manus habemus, imitandos nobis eſſe putauimus. Et proinde vniuerſis & ſingulis quorũ intereſt, aut in futurum quomodolibet intereſſe poterit, planũ teſtatumq́ꝫ facimus hiſce literis noſtris, Generoſos, Ioannem de Mielecz Caſtellanum Vislicieñ, & Capitaneum Chmielniceñ, & Nicolaum Lovvczovvski, fideles nobis dilectos: multa nobis de ſingulari fide, virtute, & probitate, Egregij Stanislai Aduocatiæ in villa Skrziſzovv poſſeſoris, retuliſſe, atqꝫ hæc omnia in eo ádeo ſibi chara ꝓbataqꝫ eſſe, vt eũ nobis præſentibus, multiſqꝫ Senatoribus noſtris atqꝫ Nuncijs terreſtribus id euidentibus, in familiam ſuam aſciſcendum refferẽdumq́ꝫ, atqꝫ ſua cum eo inſignia cõmunicandum, & in gentem ſuam adoptandum non dubitauerint. Nos itaqꝫ laudibus & cõmendationibus ipſis, tum & Magnifici Ioannis Comitis in Tarnovv Caſtellani Craco: Exercituũ Regni noſtri ſupremi, ac Sandomirieñ, Strijeñ, Lubaczouieñq́ꝫ Capitanei (qui eundem Stanislaũ in omnibus expeditiõibus bellicis contra hoſtes Regni noſtri ſuſceptis, ſecum adfuiſſe, egregiũq́ꝫ ſpecimen virtutis ſuæ aliquoties ibidẽ ediđiſſe teſtatus eſt) locum dantes, ipſum Stanislaum bonis alioqui & honeſtis parentibus ꝓgnatũ nobilitandũ duximus, nobilitamuſqꝫ ac Nobilem creamus, & in gentilẽ ipſorũ Mieleczki & Lovvczevvski, totiuſqꝫ familiæ eorũ habẽdum eſſe, ab omnibus Stanislaũqꝫ Skrziſzovvski appellandũ decreuimus & ſtatuimus, præſentibus literis noſtris, non ſecus, atqꝫ ſi ab Auis atqꝫ Atauis ex eadem ſtirpe ꝓgnatus & progenitus fuiſſet. Cuius quidem nobilitatis habebit inſigne ſtemma ipſorum Mieleczki & Lovvczovvski, eorumq́ꝫ familiæ, quæ GRIPHORVM vulgari noſtro appellatur, cum omnibus illius ornamentis. Quoquidem inſigni ipſe Staniſlaus ac eius ſucceſſores & poſteritas legittima, tam in obſignandis literis, quã in monumentis ædificijs & actibus quibuſcunqꝫ Nobili viro exerceñ, omnibuſqꝫ immunitatibus, libertatibus, & prærogatiuis, quibus Nobilitas Regni noſtri dotata eſt & ornata, gaudebit, perfruetur q́ꝫ, & ad aſſequendos quoſuis in Regno noſtro honores & dignitates Spirituales & ſeculares non ſecus illi iter patebit, atqꝫ his qui ex maioribus ſuis Nobilitatis acceperunt initium.

Quocirca vobis id vniuerſis & ſingulis Nobili ſanguine natis, & honoribus quibuſcunqꝫ ornatis denunciamus, voſqꝫ pro noſtra auctoritate hortamur, vt Nobilem hunc Staniſlaum Skrziſzovvski, eiuſqꝫ poſteritatẽ, inſigni nobilitatis á nobis decoratum, vobis gradu & æſtimatione æqualem habeatis, nec vlla obtrectatione clam vel apertè famam eius lædatis & proſcindatis. Quod vos pro ſingulari veſtra virtute & officio facturos non dubitamus: gratiam vobis ea in re noſtram, & fauorem Regium conciliaturi. Alioqui quicũqꝫ is eſſet ex hominibus ditionis noſtræ, qui eius virtuti & æſtimationi obtrectare, ac contra inſigne hoc virtutis & nobilitatis à nobis illi delatum cõtrauenire auſus fuerit, Quinquaginta Marcis argenti mulctabitur, illudq́ꝫ demum argentũ Fiſco noſtro applicabitur. Vt autem maior huic Priuilegio habeatur fides, illud ſigno noſtro obſignari iuſsimus. Datũ Cracouiæ in Comitijs generalibus feria ſexta poſt feſtum Purificationis Beatiſsimæ Virginis Mariæ proxima. Anno Domini, Milleſimo, Quingenteſimo, Quadrageſimo ſexto, Regni noſtri Quadrageſimo. Præſentibus, Reuerendiſsimo & Reuerendis in Chriſto Patribus, Nicolao Dzierzgovvski Cuiauieñ, & Electo Archiepiſcopo Gneſnenſi, Legato nato & Primate Regni Poloniæ: Samuele Maczieiovvski Ploceñ, Electo Cracouienſi & Regni Poloniæ ViceCancellario: Andrea Zebrzidovvski Chelmenſi Electo Cuiauieñ: Ioanne Bilenski Electo Ploceñ: Ioanne Dziaduski Præmiſlieñ: Ioanne Drokoiovvski Cameneceñ Electo Chelmeñ: Benedicto Izdbienski Cameneceñ Epiſcopis. Necnon Magnificis Venerabilibus & Generoſis, memorato Ioanne Comite in Tarnovv Caſtellano Craco: Exercituũ Regni noſtri ſupremo, ac Sandomiriẽ: Strien: Lubaczouieñq́ꝫ Capitaneo: Petro Kmitha Comite in Viſnicze, Cracouieñ & Regni noſtri Marſchalco, ac Cracouien: Scepuſien: Præmiſlien: & Colen: Capitaneo. Ianuſsio Latalski

Posnanien, & Capitaneo Iunivvladislauien: Ioanne de Tanczin Sandomiriẽ: Curiæq; nostræ Marschalko, ac Lublinen: Lelouieñq; Capitaneo. Stanislao à Lasko Siradien: Ioanne de Kosczielecz Iunivvladislauien: & Bresten: Couialien: terræq; Dobrzinen: Capitaneo. Petro de Dambrouicza, Rusiæ ac Radomien: & Casimirien: Capitaneo. Andrea de Tanczin Lublinen: & Capitaneo Sniatinen. Fœlice Srzenski de Sokolovvo Plocen: ac Marienburgẽ: Plocensiq; Capitaneo. Ioanne Dziergovvski Masouiæ & VVarschouiẽ: Capitaneo, Palatinis. Nicolao de Wolia Sandomirien: & Serenissimæ dominæ Coniugis nostræ curiæ Magistro, ac Sanocen: Lanczkoronien: Lomzen: Visnensiq; Capitaneo. Spithkone de Tarnovv Voynicien: Regni nostri Thesaurario, ac Siradien: Brzeznicen: Krzepicen: Krzessouien: Capitaneo. Martino Zborovvski Calissien: Seuerino Bonar de Balicze Biecen: Zuppario, Burgrabio & magno Procuratore Cracouien: ac Osvviecziment: Zathorien: Biecen: Rapstinen: Capitaneo. Stanislao Maczieiovvski Lublinen: & Capitaneo Zauichosten. Erasmo de Krzetkovv Brzesten. Bernardo Maczieiovvski Radomien: Ioãne Bonar Osvvieczimen: Castellanis. Thoma Soboczki Cancellario Regni nostri, Tribuno Lancicien: & Capitaneo Rauen: Stanislao Borek Decano. Andrea Czarnkovvski Scholastico. Iacobo Vchanski Refferendario nostro. Stanislao Osio vtriusq; iuris Doctore. Ioãne Przeremski, Canonicis Cracouien: Secretarijs nostris. Ioanne Oczieski Succamerario Cracouiensi. Martino Volski Cubiculi nostri præfecto, ac Zacrocimẽ: & Blonen: Capitaneo. Augustino Kothphicz Curiæ Vexillifero & Stabuli nostri p̃fecto. Gregorio Pekoslavvski Coquinæ nostræ Magistro, & alijs q̃ plurimis Dignitarijs, Officialibus, & Aulicis nostris fide dignis testibus circa præmissa. Datum per manus præfati Reuerendissimi in Christo Patris domini Samuelis Maczieiovvski Episcopi Plocen: Nominati & Electi Cracouien: ac Regni Poloniæ Vicecancellarij, sincere nobis dilecti.

Sigismundus Rex.

Samuel Episcopus Plocen:
Ele: Crac: & R. P. Vicecan.

¶ Tegoż Syn Stánisław był wieku mego w Káncellárij Krolewſkiey/ Adolescens apprimè Nobilis, ktory mores hominũ vidit & vrbes.

¶ Inßych wiele ludźi zacnych w rożnych Woiewodztwách/ o ktorych ia prze ßerokość Krolestwá wiedźieć nie moge.

NB. Piskorski miał za sobą Stasßkowską Rodzony Brata moiego z ktora miał potomstwo Synow [illegible] y Corek dwie. Zrowu Stasßkowski miał Oborską.
Pradziad moi Jaroslaus Piskorski z Dobrzyniak powiat Mazowieckis de Armis Doliwa miał znią Chrzysztofa, Andrzeia, Mikołaia y me: zow Rycerskis. Zrowu Stasßkowski wydał Corke za Mazowieckiego
Vide Proprocium Sub Stemmate Pogoria.

O kleynocie ſtárodawnym Polskim Jáſtrzebiec/ alias Boleßczyc.

TEn Kleynot dla tego ma to nazwiſko Jáſtrzebiec/ że przodkowie iego nośili Ptaká tego zá herb ießcże in Paganiſmo. Potym gdy Potomek iego wynálaſł Podkowy/ á znáczną poſługę vczynił zá Chrześćiáńſkich Monárchow/ poráził nieprzyiaćielá gwaltownego/ ták iáko maß o tym w Gniaźdźie Cnoty/ Podkowę y Krzyż zá herb otrzymał. Wßákoż tym ſie nazwiſkiem Potomſtwo miánowálo przez długi czás. Dopiero po Woyćiechu Arcybiſkupie Gnieźnieńſkim naprzod ſie poczeli przedneyßy piſáć z Rytwian/ á potym drudzy ſkąd kto miał. Ale przed tym inßego nazwiſká nie mieli/ Zamki y Miáſtá od tego nazwiſká budowáli/ iáko był wieku me° ießcże Zamek Jáſtrzebiec w dźierżáwie Zborowſkich/ ktory Piotr Zborowſki z Rytwian Woiewodá Generał Krákowſki ſpuſtoßył/ á ná tym mieyſcu wielki ſtaw vczynić kazał. O inßych mieyſcach niżey pod tym herbem czytáć bedźieß.

❡ Wielkiey wagi zá onych dawnych Monárchow/ zwłáßczá ießcże Pogáńſkich był ten Ptak Accipiter/ y potym v inßych. Jáko o tym świádczy Hadrianus Iuniius Medicus in Emblematibus tymi słowy:

Accipiter autem Dei ſignificationem habet, quoniam ea auis cæteras antecellit, & acie obtutus, & volatus pernicitate. &c.

❡ Ten tedy Stárádawny Kleynot ktorego vżywáli w hełm podnieſli/ A tego Przodkowie byli w Polßcże od czáſu dawnego znácznymi y możnymi ludźmi/ O czym niżey czytáć bedźieß.

❡ Bo gdy Bolesław śmiáły Krol Polſki zábił Stániſłáwá S. Biſkupá Krákowſkiego z Domu Prus/ ná ten czás byli ná Dworze iego nieposlednymi Rycerzmi/ iáko o tym czytamy v wßytkich Hiſtorykow/ żáłuiąc vczynku ſwego/ záraz y z Krolem roziecháli ſie ci Dworzánie: O czym niżey czytáć bedźieß. Byli niektorzy ná Slasku/ zwano ich Lázekámi zwłaßczá w Mázowßu/ drudzy ták iáko Jáſtrzebá zową w ktorey ſtronie/ Kudbrzowie/ Kániowowie. etc.

❡ Z tegoż herbu wßytkie Podkowy/ co ich iedno ieſt przez dwádźieśćia fámiliy/ początek máią/ iedni zá vicia odmiány bráli/ drudzy zá znáczne zasługi/ o czym ná ſwych mieyſcách czytáć bedźieß. Tu tylko obaczywßy własność herbu/ czytáć bedźieß o przodkách y o Potomſtwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

❡ Naprzod Przywiley Klaßtorny wſpomina Mßcżuiá Accipitriná ábo Jáſtrzebcá/ Káßtellanem Sedomierſkim/ zá Bolesłáwá pirwßego/ ktory pánował Roku/ 9 9 9. Vmárł Roku/ 1 0 2 5. A potym potwierdzony od Bolesłáwá Wſtydliwego/ Roku/ 1 2 4 6.

❡ Káthálog Wspomina dwoch Synow Mßczuiowych/ Kánonikámi Krákowskiemi w Roku/ 1 0 6 1. A ci sie pisáli z Jákußowic/ idnemu było imie Jan/ á drugiemu Mßczuy/ o tyches iuż czytał wyżßey pod Toporem zá Lámpertá Biskupá Krákowskiego.

❡ Roku 1 0 8 4. Wspomina Dlugoß te ktorzy przyßli z Wegier z Mieczysłáwem Synem Bolesłáwá Smiáłego / ná pisanie Władysłáwá Monárchy Stryiá iego/tymi słowy/ Et cum eo Borzivvoy filius Mstæ, Zbilutus, Dobrogostius, Zema, Odolay, Andreas & alij omnes Milites, qui cum Boleslao Rege in Hungariã effugerant, quibus Wladislaus Dux, omnia eorũ mobilia vniuersali decreto ducali caueñ, propter necem Beati Stanislai interpretatum, & propter transfugij crimen applicata, ad plenum restituit.

❡ Borzywoiá y Dersłáwá Jástrzebce / wspomináia Listy przy nádáwániu wolności Rycerstwu Polskiemu / ktorych potwierdzáli potym Krolowie y Monárchowie Polscy/iáko Kázimierzá Wielkiego potwierdzánia List Klaßtorny/w ktorý præsentes opowieda/ á opowieda ich de Jákußowice/ tego Listu dawność opisuie/ Roku/ 1 1 9 9.

❡ Dersłáwá Podczáśem v Bolesłáwá Krzywoustego List potomkow własnych tego Kleynotu opowieda / O ktorym czytaß w Historyách / iáko meżnie przy Krolu Pánie swym z nieprzyiacioły Oyczyzny swey czynił/ iákoć to ßerzey Historya powie/ to było w Roku/ 1 1 1 4.

❡ Swietosłáwá Biskupá Poznáńskiego / wspomina Káthálog wyliczáiąc wielkie Cnoty iego/ktory był wźiet po Bernaćie z domu Rolá/ w Roku/ 1 1 5 1. Tylko Rok był ná Biskupstwie: Po nim nástał Bernát z Domu Brog.

❡ Woyciechá y Dersłáwá Syny Podczáßego/ wspomina List Jástrzebcow Brácia rodzona/ był Woyćiech Chorażem Sedomierskim/ Co opowieda List Bolesłáwá Kryspusá nádány/w Roku/ 1 2 8 0. Z wielkiego meſtwá y zasług przećiwko R. P. y przećiwko Pánu swemu/ Ktorego iest ten sens w te słowá:

NOS Boleslaus Dux. &c. &c. Considerantes fidelitatem & ꝓbitatem militum nostrorum, Alberti & Derslai Accipitrinorũ, pro fideli seruicio illorum, villas ipsorum, Iakusovvicze & Kobelniki, de iure Polonico in ius Teutonicum transferimus. &c. Datum Sandomiriæ, Anno vt supra.

❡ Piotrá Jástrzebcá Syná Woyciechowego/ wspomina List Chorażem Sedomierskim / tegoż czásu y Roku / ktory potym potwierdzał Władysław Loktek.

❡ W Jedrzeiowie iest Grob Kámieniem nákryty / ná ktorym tylko znácznie Herb wyryty Jástrzebiec / á textu wyczytáć nie może dla dawności y wytártych liter/ Ossobá znáczna/ á Rok/ 1 2 0 6.

❡ Piotrá názwánego Breuis/ Biskupá Płockiego/wspomina Káthálog. Był Lat pieć ná Biskupstwie. Vmárł w Roku/ 1 2 5 4. Támże pochowan/po ktorym nástał Andrzey z Domu Ciołek/ á został był po Andzreiu z Domu Gryff/ w Roku/ 1 2 4 9.

❡ Andrzeiá Biskupá Wileńskiego / wspomináia Historye zá Władysłáwá Jágiełłá/ Ktory naprzod w Litwie Wiáre Chrześćiáńską rozmnażał w Roku/ 1 3 9 0. Piße Kromer/ názywáiąc go Meżem vczonym y bogoboynym: O czym czytay Kśiegi iego 15. o ktorym Anonimos opowieda pisáne wierße w te słowá.

Strenuus Accipiter pennis ſuperantibus aſtra
Deſpicit,eſt humili quid quid in orbe ſitum.
Is quoq; tam clara qui traxit origine gentem
Diſcolor,haud quando Stemmatis huius erat.
Dum parat æterno victuram tempore famam,
Nomine perebuit notus vtriq; pollo.

¶ Tenże był k woli Litwie nazwány Waſilo / vt in Hiſtoria.

¶ Márćiſzá Iáſtrzebcá / wſpomina Liſt Domu Iáſtrzebcow Brátem rodzonym Andrzeiá Biſkupá Wileńſkiego. Ten w Nowym Mieśćie Klaſztor Fránćiſzkanom nádał y zmurował/tenże y Zborow kupił.

¶ Mſzczuiá Podkomorzego Krákowſkiego miánuiac go Iáſtrzebcem/wſpomina Liſt od Kázimierzá Wielkiego nádány/Roku 1366. Támgo in præſentia drugich ludźi zacnych opowieda/ przy potwierdzeniu tego Liſtu Klaſztoru Strzeleńſkiego.

¶ Piotrá Koſzczoná/ktory ſie piſał de Sedziſzow/ wſpomina Długoſz w Roku/ 1400. Znácznym Meżem.

¶ Woyćiechá Iáſtrzebcá/naprzod opowieda Káthálog Biſkupem Poznáńſkim/ w Roku 1393. Tenże Wárſzáwſkiemu Kośćiołowi Tum nádał: potym był Káncierzem Koronnym y Biſkupem Krákowſkim/zrzućiwſzy Piotrá Wiſzá z Domu Brog. Miał potym wielką trudność z Krolem o R. P. y o niektore wyſtepki Krolewſkie / iáko o poiećie Gránowſkiey. Tenże potym był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / w Roku 1423. Vmárł/ 1436. Dniá pierwſzego Wrześniá. Po nim náſtał Wincenty z Domu Doliwá. O tym Woyćieſze piſano Wierſze w te słowá:

Arduus accipiter terris haud merſis Opacis,
Præpes in ætereijs militat vſq; plagis.
Nec magis hic opibus quàm multis clarus amicis,
In tarda celebris poſterirate viget.

¶ Ten Woyćiech miał wielkie záchowánie z Domy możnymi: Rytwiány kupił od Potomkow ábo Synowcow Mikołáiá z Kurowá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego/y zmurował w nich Zamek. Iáſtrzebie v Iłże Miáſteczko fundował. Zamek Iáſtrzebiec zbudował w Oyczyznie od imieniá ſwego w źiemi Sedomierſkiey / pułtory mile od Szydłowá/ wſzákoż go zá wieku mego Piotr Woiewodá Krákowſki ſpuſtoſzył/á ná tym mieyſcu Staw wielki vczynić kazał. Boryſłáwice w Łeczyckiey źiemi kupił/inſzych nie máło máietnośći Synowcom náprzyczyniał. Ciáło iego leży w Benſowey w Klaſztorze/ ktory on ſam nádał/fundował y zmurował / iáko to Liſty tego tám Klaſztoru opowiedáią/ Támże ieſt napis ná Grobie iego w te słowá.

Hic iacet Albertus Iaſtrzebiec, genere Nobilis de Lubnice. &c. Primū Poſnanieñ Eccleſiæ Epiſcopus, demum Anno Domini 1412. ad Eccleſiam Cracouieñ tranſlatus: exactis annis 12. ad Eccleſiam Metropolitanam Gnezneñ de Anno Domini 1423. iterum transfertur, ſedit ibi annis 13. Mortuus in villa Mnichouicze, Anno 1436. Die Solis 2. Menſis Septēbris. In eadem Eccleſia traditur ſepultore: Eccleſiam in Benſoua tranſtulit in Regulā ordinis Sancti Pauli primi Heremitæ, Anno Domini 1421. Vbi Manaſterium ex muris conſtruxit & dotauit. Eius tempore Cruciferi in Pruſſia bello ingenti, per Dm̄ Wladiſlaum Iagiellonem Regem Poloniæ fruſtrati ſunt, Anno 1410. Naprzod był Decretorum Doctor: Dźiekanem Krákowſkim/Proboſzczem Poznáńſkim: dał temu Klaſztorowi te wśi/Ben-

ſowa/Benſowke/Bydlowa/Byſtronowice. ¶ Támże opowiedáią ſcripta Klaſztorne Brátá iego Sćiborá Woiewode Lecżyckiego/ktory miał Synow Dwádźieśćiá / y wßytkich Imioná y włáſność Twarzy w tymże Kośćiele wykonterfetowáne/ przy káżdym Herb Jáſtrzebiec/Textu iuż nie znáć/ tylko Oſſoby á Herby. Zbito ich w Pruſke Woyne Osmi / á Dwánaśćie ich było Kaßtellanámi.

¶ Wßákoż nie rozumiem dla czego Epitaphium w Gnieźnie wyćioſáne w te ſłowá ná Kámieniu: Sub hoc lapide quieſcit corpus Reuerendiſsimi Patris Domini Alberti Archiepiſcopi & Primatis Sanctæ Gnezneñ Eccleſiæ, Anno Domini, 1 4 3 6. Jeſliż tylko znák wiecżny czyniąc potomſtwo że był Præfectem Kátedry oney / ábo też dla iákiey inßey przyczyny. Ale znácznieyße znáki/ iż w Benſowey Ciáło iego leży/ á niżli w Gnieźnie.

¶ Tegoż iuż Woyćiechá Bráćia y Synowcy po śmierći iego poczeli ſie piſáć z Rytwian/ czego ſam czytáiąc Kromke pomienione Autorá doydźieſz.

¶ Tegoż Woyćiechá wſpomina Dlugoß w Kronice ſwey/ że ießcże Biſkupem Poznáńſkim będąc/fundauit Colegium Manſionariorum pro decantandis Horis Beatæ Mariæ Virginis, Ktorym nádał Dźieśiećiny po Wśiách/ około Kálißá y Dálánowá/ to ieſt / po Głogowey / Bándźießynie / Krępey/ Szczurey/po Sáłáſkách dwoygu/po Jankowie/Náboßycu/Lánckorzyney/ Wierzbnie/Dámßynie/Sutowie/Biegáninie/Káſkowie/Pogrzybowie/Kpißowie/ Przygodźicách/ Ochánſcże/Goluchowie/Boninie/Lewkowie/ Boczkowie/ Gwiazdowie/Gorznie/Bieninie. To miedzy nimi poſtánowił/ áby Wikáryowie mieli Menſionarie, áby tertia pars illorū miſſas & officia expleat.

¶ Márćin Jáſtrzebiec Synowiec tego Arcybiſkupá/ był Woiewodą Lecżyckiem/ Jáko to Kromer wſpomina Libro. 16.

¶ Derſłáwá Rytwiáńſkiego/Woiewode Krákowſkiego/y Janá tákże Rytwiáńſkiego Kaßtellaná Sedomierſkiego/ wſpomina Kromer tymi ſłowy: Derſlaus Rithvvianius Palatinus Cracouieñ, & Ioannes Rithvvianius Caſtellanus Sando: & Marſchalcus Regni approbantibus cæteris, grauiter in Regem inuecti ſunt, quòd per ipſius, Patriſq;, & Fratris eius negligentiam & conniuentiam Polonorum Regnum quòd ipſi florentiſsimum accipiſſent, non modo ab hoſtibus, verum etiam ab ingratis ſocijs & malefæderatis Litvvanis, quos ipſi in poteſtate haberent, miſerabiliter afflictū & acciſſum eſſet. O czym czytay w Kſięgách 28. Liſt 6 3 1.

¶ Derſław Brát Janow / ktory wielkie Skárby pobrał po dwoch Biſkupiech/ y napierwey ſie piſáć począł z Rytwian/ten iáko był Meżem przeważnym/Hoynym/ Meżnym/ Wielkomyſlnym / To o nim Hiſtorya doſtátecżnie świadczy. Eufemią Corke Kśiążećiá Mázoweckiego Bolesłáwá zápálicżliwie miłował/y vtráćił był dla niey mało nie wßytkie máiętność/ wßákoż iego wielkie záchowánie y przeważność/záwße go w wielkim doſtátku y zacnośći chowálá: Był naſtárßy miedzy bráćią/y tego był nawiecey vmiłował Woyćiech Arcybiſkup Stryi/ inßym krewnym ſwym málo vdźieliwßy/wßytkie mu dobrá ſwoie dárował. Był to Syn iedyny Márćiná Woiewody Lecżyckiego. Ten ſie długo ſprzećiwiał Wládyſłáwowi Synowi Jágiełłowemu/z Spytkiem z Mielßtyná z Domu Leliwá/ w Elekcyą.

¶ Tenże Sláſkie Kśieſtwo woiował / Zatoru y Oświećimiá / dwoch niemálych Powiátow doſtał.

¶ Tenże potym wielkim koßtem ná kroleſtwo Węgierſkie Krolá Wládyſłáwá prowádźił/o czym Hiſtoryę świadczą. Był Woiewodą Lubelſkim/ Roku/ 1 4 4 0. Potym Woiewodą Krákowſkim / Stároſtą Sedomierſkim: Tám miał wielką ſummę/ktorą Rzecżypoſpolitey ná Teſtámenćie odkazał: Był Márßałkiem Koronnym/vmárł Kaßtellanem Krákowſkim.

¶ Ten był ná Pruſką woynę z Odrowążem ze Sprowey Chorągiew Herbowną wy-

bowno wywiodł y znácznie osádził/ o czym Kromer w Kśięgách 24.

¶ Tenże z tym Odrowążem społecznie Podola Turkom / y Kámieńcá Miástá głownego w onym kráiu obronił/w poselstwách wielkich bywał/ták do Krzyżakow/iáko y do Czechow/od Káźimierzá Królá/ w roku 1 4 7 1. iáko o tym Historye świádczą.

¶ Ten Káźimierzá ku opánowániu Wołoskiey y Multáńskich źiem státecznie námawiał.

¶ Tenże wiele ná Ołtarz Stánisłáwá świetego w Krákowie ná Zamku nádał/tákże w Sedomierzu do Kośćiołá Pánny Máryey.

¶ W Bensowey Klasztorowi od Stryiá fundowánemu wiele nádał/ vmárł Roku 1 4 7 7.

¶ Tegoż wspomina List Rekoiemski dla thego/ że wespoł z Piotrem Woiewodą Ruskim Odrowążem/ reczyli zá Hrycká z Pomorzan Woiewode Podolskiego / Janowi z Czyżowá Kásztellanowi Krákowskiemu zá 40. grzywien/w Roku 1 4 4 7.

¶ Dersław drugi/ ktorego też powieda Synem Kásztellaná Krákowskiego Kásztellan Rosperski/potym vmárł Sierádzkim Woiewodą/ iáko go opowieda Przywiley Klasztoru Trzemeszeńskiego: Vmárł był pierwey niżli Oćiec/zostáwił Corke/ktora byłá dána Korozweckiemu. Tá też po tym zostáwiłá trzy Corki/ á te rozniosły Rytwiáńskich y Korozweckich máietność w domy rozne/iáko Rytwiány w dom Laskich / Korozwecki w dom Lánckoruńskich. &c.

¶ Tegoż wspomina Kromer w Kśięgách 27. Iż ieźdźił z drugimi Pány ad controuersias cum Hungaris disceptandas & componendas, &c. Wszákoż go wspomina Kásztellanem Sedomierskim.

¶ Piotrá Syná Márćiszowego Jástrzebcá / ktory sie pisał ze Zborowá/ List Domu tego wspomina. Ten był w łásce v Królá Káźimierzá Syná Jágiellowego/był Lowczym Sedomierskim w Roku/1 4 7 9.

¶ Ten Zamek Odolánow Pogránicżny Kożmińskiemu odiety nád Wieluniem v Ostrzeszowá otrzymał. Zostáwił z Tecżyńską dwu Synow/Mikołáiá y Andrzeiá/ o ktorych bedźiesz miał niżey.

¶ Tegoż wspomina Długosz/ że był pogiman w Dworze swym we Zborowie od Grotá Slácheicá Polskiego/y zámieśion do Moráwy kedy ten Grot miał schowánie swe ná ten czás/iáko wywołániec / O czymeś iuż czytał pod Gryffem.

¶ O Janie Rytwiáńskim Kásztellanie Sedomierskim/ktory potym był Woiewodą Krákowskim y Márszałkiem Koronnym zá Królá Káźimierzá/czytay v Kromerá Kśiegi 28. Ten iáko sie wiele o R. P. zástáwiał/toć tám szerzey Historya powie: Był Możnym y Rostropnym/ do tego wymownym/przećiwko Krolowi Máthyaszowi pod Wrocław był Hetmánem. Tenże z Testámentu Dersłáwowego/Sedomierz y insze Stárostwá/ zástáwione w wielkiey summie Przodkom iego ná Pruską woyne/ Rzeczypospolitey dárował. Z Biedrzychowicz z Woley Biedrzychowskiey y z Gorki/wśi swoich Oyczystych / nádał dźieśieciny do Strożysk. O czym świádczą Aktá Consistor: Craconien. Inszych spraw iego pámieći wiecżney godnych iest wiele.

¶ Tegoż wspomina Kromer w Kśięgách 25. tymi słowy: Miserat etiā Rex rogatu & sumptu Grusciniȷ ad Pontificem Oratores, Ioānem Rithvvianium Marschalcum Regni & Præfectum Sandomirieñ: &c. Jáko o tym bedźie w Historyey.

¶ Mikołay Syn Piotrow/o ktorymeś wyższey czytał/ktorego vrodźiłá Tecżyńská / był człowiek możny/ y w spráwách Rycerskich biegły. W czarnym woysku Máthyaszá Królá Wegierskiego / po Szcześnem

Paniewſkim z domu Godzámbá/był ſtárßym nád Polaki y Slężaki. Tám gdy w potrzebie z Turki v Sawu przed inßymi wiele z wielką ſławą narodowi Polſkiemu czynił/po ſkończeniu bitwy był páſſowan ná Rycerſtwo od tegoż tám Krolá Máthyaßá/ o czym Liſt ießcze ieſt w domu Jáſtrzebcow.

¶ Tenże przyiechawßy z Węgier/ dał Krolowi ſumme wielką we złocie ná Odolánow/ná potrzebę z Krzyżaki.

¶ W Krákowie chorym będąc/ śielá Szpitalow nádał / zwłaßczá ná Stradomiu/tákże Zakonnikom Klaßtoru świętego Fránćißká wiele nádał/ támże po śmierći ćiáło ſwoie pochowáć kazał.

¶ Andrzey Brát rodzony tegoż Mikołáiá/ od Tęczyńſkiey ſpłodzony/Dźierżawcá Odolánowſki po Brácie / ten ſam tylko we Zborowſkiey włośći dźiedźiczył/z Helżbietą Szydłowiecką śioſtrą Chrzyßtophá Káßtellaná Krákowſkiego. Zoſtáwił Synow trzech/ Corkę iedne/ ktorą potym dał zá Krzepickiego Rożycá/ z tym nie miáłá tylko iedneż Corkę / ktora byłá zá Andrzeiem Hrábią Zgorki / z kthorym porodźiłá dźiśieyße Hrábie Zgorki/ Lukaßá/Andrzeiá/y Stániſłáwá/y Sioſtry ich / o czym będźie pod Herbem Lodźią. Potym zoſtawßy Wdową/ßłá zá Száphráńcá ná Pießkową ſkále. Ten Andrzey vmárł Káßtellanem Wieluńſkim/był człowiek pokoy miłuiący.

¶ Jan Syn Andrzeiow od Szydłowieckiey/ ten ſię był w Węgrzech ná ſpráwách Rycerſkich ſchował zá Krolá Węgierſkiego y Czeſkiego Zygmuntá / zábit potym v Orßey mężnie ſobie z nieprzyiaćielem poczynáiąc. W Wilnie v Bárnádynow ćiáło iego leży / ná ktorego Grobie był ten napis:

IOannis de Rithvviani Zborovvij Familiæ Iaſtrembeciorũ, bello fœliciſsimo ad Orſam, dum Moſchorum Dux profligatur, fortiſsime pugnañ, occiſi atq; huc honorificentiſsime delati corpus, cubat in iſto tumullo.

¶ Tenże ieźdźił w poſelſtwie do Tátar od Káźimierzá Krolá / iáko to Kromer opowiáda w Kśięgách 27. tymi słowy: Ad Tartarorum verò Principem Zborouius. &c.

¶ Piotr Syn Andrzeiow/Brát tegoż Janá rodzony / był Podczáßem v Krolá Zygmuntá/potym Káßtellanem Málogoſkim. Ten w rußenie ono v Lwowá/Roku 1537. Znácznie ſię záſtáwiał o R. P. Był Ochmiſtrzem v Auguſtá młodego Krolá / potym vmárł Káßtellanem Sędomierſkim y Stároſtą Sánockim/nie zoſtáwiwßy Potomká żadnego/w roku/ 1557. Ćiáło iego leży we Zborowie.

¶ Marcin Zborowſki/Brát rodzony Janá y Piotrá/ Syn Káßtellaná Wieluńſkiego / ten ſię był tylko miedzy bráćią ożenił / miał żonę Annę z Gory Konárſką z domu Abdánk/z ktorą żyiąc lat czterdźieśći/miał z nią Synow ośm/Corek ták wiele. Syn ieden młodo vmárł/Corek dwie/drugie rozdał w domy możne zá żywotá ſwego. Naprzod/

Zophią zá Oſtrorogá ná Lwowku Káßtellaná Sątockiego.

Annę zá Korzboká ná Milczu / ktora potym Wdową będąc/ ßłá zá Goſtyńſkiego ná Goſtyniu.

Kátárzynę zá Oſolińſkiego z Oſoliná Káßtellaná Sędomierſkiego.

Bárbárę zá Stádnickiego ze Zmigrodá ná Dubiecku.

Helżbietę zá Tarnowſkiego ná Rzemieniu.

Chryſtynę zá Janá Chotkiewiczá Káßtellaná Wileńſkiego / Nawyżßego Márßałká Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/ Zmodzkich/ Jnflánckich ziem Vicegerẽta, Hrábie ná Skłowie/y ná Myſſy. &c. Wßytkie Potomſtwo máią.

¶ Ten to Marcin Zborowſki był zá moiey pámięći bárzo możny w ſtár-

by y w má-

by y w máiętność/był Pan ſkromny/nie przeſadzał ſię ná ßáty áni ná żadne nie potrzebne zbytki. Był naprzod v Zygmuntá ſtárego Podczáßem / Roty przećiwko Moſkiewſkiemu y do Węgier wodźił / zwłaßczá do Orßey w onę fortunną bitwę/kędy brátá zbył Janá/tákże y do Opocżki ná Podole zá Konſtántego Oſtrogſkiego/onego ſławnego w ſpráwách Rycerſkich / á iáko biegłego/ták y fortunnego Páná. V Krolow był w wielkiey łáſce/prze Wiárę/ Pilność/y Státeczność w poſługách ſwych. Wielkie ßczęśćie iego y męſtwo znáczne bárzo go zálecáło Krolom/gdy przed nimi nie tylko nieprzyiaćioły ich czáſu potrzeby bijał/ále też czáſu krotochwile źwierz wielki/ Wieprze/Zubry/ Niedźwiedźie/poiedynkiem łowił. Był Káßtellanem Káliſkim/potym Woiewodą támże: potym nie długo Woiewodą Poznáńſkim. Vmárł Káßtellanem Krákowſkim / Szydłowſkim/ Stobnickim/ Tłumáckim/ y Odolánowſkim Stároſtą. O Rzeczpoſpolitą przez wßytek ſwoy wiek ſtátecznie ſię záſtáwiał. V Lwowá w Roku 1537. Tám z brátem Piotrem/ktory ná ten czás był Káßtellanem Máłogoſkim/ ná rußeniu Poſpolitym/ názwánym od Poſpolſtwá Kokoßą woyną/ſtátecznie mowił/chcąc wßytkie wolności R. P. wcále záchowáć/o czym będźie w Hiſtoryey ßeroko.

¶ Tenże Berkę Czechá/ ktory gránicom od Odolánowá ßkodźił/ zábił/ przyſłał mu Czech odpowiedź ráno/á on go názáiutrz ießcże rániey ziechawßy zábił.

¶ **Dmitrá Sánguſzká Kniáźiow Romanow ná Wołyniu/** ktory był vnioſł Corkę Kśiążęćia Jlego z Oſtrogá/ przekonánego Práwem: Będąc iednym Opiekunem tey Pánny/ áż w Czechách w Járomierzu dogoniwßy zábił/Mężá ſławnego/ Pánnę Mátce wroćił. Zá tym bieżąc z chęći wielkiey ochotnie/ wßytek mu Poczet vſtał/ tylko ſamoczwárt go dobieżał ze dwiemá ſługámi/ á z ſynem Márćinem Káßtellanem Krzywieńſkim / dokazał myśli ſwoiey nád nim w źiemi cudzey. Tákie było ſerce wielkie v człowieká tego/że ſię ná żadną rzecz nie ogládał.etc.

¶ **Krolową Bonę/ktora z wielkimi ſkárby wyieżdżáłá z Polſki/w Krzepicách záhámował/** wiele Rad zdrowych R. P. dawał/iáko dobry Senator.

¶ **Hetmánem ná woynę Moſkiewſką od Krolá Auguſtá** iuż był deklárowan. A gdy ludźie wywiodł/ záßło przymierze. Ná wypłácenie długow Krolowi ſummy wielkiey pieniędzy pożyczył / zá co od wßytkich ſtanow/ y od Krolá/ wielkie dźięki otrzymał/ około Jáſtrzębcá Zamku ſwego Oyczyſtego począł był wielkie goſpodárſtwo.

¶ **Cießybieſy ná Pokućiu Zamek w imieniu ſwym zbudował/**Odolánow murem y ochędożnym budowániem ozdobił/ we Zborowie koßtem wielkim Dwor zmurował.

¶ Rytwiány z Domu Łáſkich iuż był rekuperował / zkąd ſkupion od Tęczyńſkiego/ ktory potym był Káßtellanem Krákowſkim.

¶ Práwem ſię z żadnym ſąśiádem nie obchodźił/káżdą krzywdę drogo zápłáćił/á też Prokuratory ná Rybnych ſtolech kijem bijał/o czym mi powiedał Kumelſki ſławny Prokurator. Doczekawßy ſynow ſwych áż do namłodßego dorosłych/y v drugich Wnukow/ktore był ſam do Włoch posłał.

Vmárł w Roku 1565. Dniá 25. Mieſiącá Lutego/ z wielką żáłośćią wßytkich ſług y poddánych. We Zborowie w Kośćiele ćiáło iego leży/ nád ktorym ten napis y wierße w te ſłowá ſą ábo były.

Illuſtris & Magnifici Viri, Animi celſitate, Virtute atq; integritate Senatoris clariſsimi, Martini Zborouij de Rithvviani, egente ſtemmatibuſq; Iaſtrembeciorum, Patre Andrea Zborouio, & Matre He-

lizabeta Sidlouecia progeniti, Castellani Cracouień. & præfecti Stobniceń. &c. dignissimi. **Pod tym Textem te Wierße.**

Asertor Patriæ, qui libertatis in omni
Vita, cum magna virtutis & integritatis
Laude fuit, tumullo situs est Martinus in isto
Zborouius: similes natos in honoribus amplis.
Postquam vidisset, generis natasq́ pudicas
Eximijs de gente sua litauaq́ locasset
Patricijs, quorum esse aliquos nunc membra vidimus
Consilij Augusti, sic æuo ritè peracto
Mortali, atq́ opibus magnis iustè ille peractis
Extinctus placide, cœliq́ receptus in arcem est.
Castellanus erat tum Cracouień, & Anna
Sancta Thori consors hoc posteritasq́ locarunt.
Sarcophago corpus, summa quod luce resurget.

☞ **Marcin Zborowski / Syn tegoż Márciná Káßtellaná** Krákowskiego / Káßtellan Krzywieński / Rotmistrz do Inflant od Królá Augustá / Mąż sławny / z młodych lat w Węgrzech ná Rycerskich spráwách / y v Kurfierstá Maurycego wychowan / w káżdey potrzebie mężnie y z wielkim ßczęściem sobie poczynał. Był to człowiek wielkiey myśli y sercá / vmárł zá pánowánia Królá Augustá / Roku 1 5 5 9. Zostáwił z Rozrażowską z domu Doliwá dwoch Synow / o ktorych będzieß miał niżey. W Wilnie v Bárnádynow ćiáło iego leży / nád ktorym ten Text y Wierße nápisane były w te słowá:

Martini Zborouij, Martini Castellani Cracouień filij, Castellani Krziuineń, Nobilissimi Regni Poloniæ Patricij, animi Heroica magnitudine, & morũ comitate præstań, bello Liuonico sub auspicijs. S. S. D. R. Sigismundi Augusti extincti. Anno Dñi, 1 5 5 9.

§ **Támże y Wierße pisane w te słowá.**

Martinus iacet hic á Marte hoc nomine dignus,
Vt sua facta probant bellica Zborouius,
Quem foris insani Martis ius horrida bello
Non domuit, vis hac mortis in vrbe domat,
Illa nec alcidè timuit sæuissima vires,
Nec satè Iudæo de manuele tuas,
Omnia falcè metit, virtutem præter ob illam,
Hic quoq́ perpetua præmia laudis habet,
Sic placuit Superis, vt vita functus in orbe,
Litvvano extrema contigeretur humo,
In Patria virtuti sat est obijsse, sibiq́
Per similes Patriæ progenerasse suæ.

☞ **Piotr Zborowski / Wtory Syn Káßtellaná Krákow**skiego / Woiewodá Krákowski / Generał / Stárostá támże / Stobnicki / Tłumácki / Kámionácki, &c. Ten przyiechawßy z cudzych ziem / ná Dworze Królá Augustá Dworzáńską czás długi służył. Naprzod był Podkomorzem Sędomierskim / á w ten czás był Posłem do Prus do Kśiążęćiá Albrychtá / tám był dał Rádę iego zdrádliwą wyśćináć. Potym był Káßtellanem Bieckim / wrychle

kim/wrychle potym Káßtellanem Woynickim / á ná ten czás był Poſłem do Turek cum abſoluta poteſtate, do Selimá Ceſarzá Sulimanowego ſyná. A gdy przyiechał z Turek/dano mu Woiewodztwo Sedomierſkie.

¶ Po śmierći Krolá Auguſtá / przez wßytkie Interregna, wielkie prace k woli Oyczyznie z wielkim kośtem podeymował / o czym potym w Hiſtoriey mieć będźieß ßeroko.

¶ W Elekcyą Krolá Stephána/przy Szláchćie przeſtawáiąc z drugimi Pány/y z Bráćią ſwą rodzoną/dowiedli tego ná czym ſię záſadźili/ że ten Krolem był ná ktorego oni zezwolili.

¶ Tenże pod Gdańſkiem Poczet niemáły kośtem ſwym trzymał/do tąd poki ſię Gdańßczánie Krolowi Stephánowi nie vpokorzyli. Wiele Rad zdrowych á pożytecznych R. P. iego / ktore z wielkim kośtem y nakłádem odpráwowáne były. Służąc tákim kośtem Oyczyznie / odumárł długu Synowi ſtá y dwudźieſtu tyſięcy/ kthory tylko ieden zoſtał: Drugi nie cały Rok przed śmierćią iego vmárł Mikołay. A te porodźiłá Bárbárá z Mirowá Myßkowſka/Corká Káßtellaná Woynickiego/tegoż Herbu Jáſtrzębcá.

¶ Był ten Woiewodá wielkim miłośnikiem ludźi vczonych y Kápłanow / choćiaż ſię z nimi w wierze nie zgadzał. Vmárł Roku 1581. Z wielką żáłośćią tych/ ktorzy ták prawdźiwie Oyczyznę iáko y on miłowáli. Ciáło iego wyprowádzono z Krákowá Dniá Dwunaſtego Stycżniá/obyczáiem Sekty Kálwinowey/ z wielkim kośtem / iáko ieſt obyczay Pány wielkie chowáć. Pochowan w Oleśnicy Miáſteczku / Dniá 23. tegoż Mieſiącá. Zoſtáwił Opiekuny Synowi Bráćią rodzoną / Opálińſkiego Márßałká Koronnego/Stániſłáwá Száphráńcá Káßtellaná Sedomierſkiego ná ten czás.

¶ Temuż to ná Chorągwi to Epitáphium nápiſano w te słowá.

Petro Zborovvski à Zborovv, Palatino & Generalis, Capi. Cracouień, &c. O: F: A. Illuſtris ſtemma & ſummo Vir ingenio: Pruſſiam à factionibus vindicauit: Turcicam Legationem fœliciter obiuit: Binis Interregnis Patriæ dignitatē cōſeruauit: Dantiſcano bello publicas vtilitates conſtanter defendit: Importuna morte adimitur vltima Septembris, Anno 1581.

Jan Zborowſki / Káßtellan Gnieźnieńſki

Jan Zborowſki / Káßtellan Gnieźnieńſki/Odolánowſki/Kieſki/Grudźiądzki/Wolpieńſki Stároſtá/Hetman Nadworny/w ſpráwách Rycerſkich Mąż dobrze ćwiczony. Ten naprzod zá pámięći moiey miał Rothę do Poſwola / v Newlu był ſprawcą ludźi Rycerſkich fortunnym/gdźie wiele czyniąc z nieprzyiaćielem/vprácowány ſtánął chcąc ſobie odpocząć máło. Tám z wielkie° prágnienia był medł/proſił áby mu ſię dał kto nápić. W tym Drab z Roty Wierzchleńſkiego wźiąwßy wody w ßyßak w ktorey trupi leżeli/podał mu. Tey ſię on iáko nalepßey Máłmázyey nápiwßy/znowu potym z nieprzyiaćielem iáko drugi Hektor pod Troią czynił / á wßákoż był onego trunku ſrogą niemocą przypłáćił.

¶ Ten po Krolá Henryká z inymi Poſły do Fráncyey ieźdźił. Potym w Roku/ 1577. Jáko znáczną posługę vczynił Krolowi Pánu ſwemu/y wßytkiey R. P. Toć ná potym Hiſtorya ßeroko powie/czego y ia tu krotce wſpomnieć nie zániecham/ co ſię dźiało tym ſpoſobem.

☞ W dźień Wielkonocny/według ſpráw y ßpiegow/ o godźinie oſmey ná Pulzegárzu/ Hans Koln/ Hetman Gdańſki/ tym vmyſłem z

Miáſtá Gdáńſká chćiał wynidź/áby ludźie Krolá Polſkiego/nád ktorymi był ſtárßym Zborowſki (wzgárdzáiąc máłe woyſko) nie tylko poráził/ále ták ſtárł y do więźienia pobrał/ ku wiecżney háńbie narodowi Polſkiemu/ áby ſię iuż nigdy kuśić nie śmieli o narod Niemiecki/ á záraz ten lud pogromiwßy/ iuż vmyślił źiemię plundrowáć/wśi y miáſtá Krolewſkie puſtoßyć/ á nawięcey Tcżow/ w ktorym leżał ten Hetman ze dwiemá tyśiąc ludźi Dworu Krolewſkiego.

☞ Pan Bog Wßechmogący z łáſki ſwey/ naprzod począł ſam łáſkáwie oſtrzegáć onego nádętego Hetmáná Gdáńſkiego/ znácżnie mu okazał znák gniewu ſwego/ bo ſkoro ſię rußył z ludem/ powſtáło wielkie powietrze/łyſkáwicá/trzáſkánie gromu/y deßcż gwałtowny. Owa gdy z brony Mieyſkiey wychodźili/dwá mu Ráytárowie w przekop z moſtu wpádli/ iednego ledwie rátowano/drugi vtonął. Pod ſamym Hanſkolnem koń tákże bárzo ßwánkował/áż Knechći ktorzy podle niego ßli záledwie go vchwyćili. Sztuká ſię niemáła Báßty vrwáłá y w przekop wpádłá: On to bacżąc/kazał ſię z ludem názad wroćić: Wßákoż tego nie przypiſował on nádęty Niemiec kaźni áni nápominániu Páńſkiemu/ále guſłom ábo cżárom bábim/y dał wſádźić dwie ſtáre białegłowy/przycżytáiąc im to/ áby ony te° cżárámi ſwymi nábroić miáły. Názáiutrz y przez inße wßytkie dni kuśił ſię o to/ chcąc przedśięwźięćie ſwe wykonáć/ále gwałtowne niepogody dżdżowe tego mu nie dopuśćiły. Co też było práwie ku myśli Polakom/ bo w ten cżás Hetman ich bárzo ſię źle miał ná zdrowiu/że nie tylko Oycżyzny bronić/ále y zdrowia ſwego nie mogłby był ſam ná ten cżás rátowáć/ gdy áni ná koniu/ áni ná woźie śiedźieć mogł/iednák miał ßpiegi we Gdáńſku y ſtraż iuż potężnieyßą oſádzał/ Kozaki pod mury Gdáńſkie w nocy ſyłał áby náſłuchywáli co ſię dźiać miáło.

☞ Dniá ßeſnaſtego Kwietniá/ Kozacy y ßpiegowie dáli znáć Hetmánowi/że woyſko wielkie wyćiągnęło z Gdáńſká w gory ku Tczowu. Druga ſtraż dáłá znáć/że dwá Szyphy y dwie Pincie wzgorę Wiſłą idą dobrze ſtrzelbą náłádowáne y ludźmi oſádzone. Dopiero obacżył Hetman Polſki że mu iuż płáćiło/á przed tym ácż miał wiádomość o nich/ ále themu wiáry dáć niechćiał áby ſię oń kuśić mieli/bo nie raz ze wßytkim ludem ſwym/ ktorego miał tylko dwá tyśiącá/ pod miáſto podciągał práwie pod ſame mury/oni nie tylko mocą/ ále y dobrego mu hárcu dáć niechćieli. Wßákoż iuż máiąc pewną ſpráwę o ludźiách/obeſłał Rotmiſtrze/rádząc ſię ich coby cżynić chćieli. Oni wßyſcy dáli ſię ná wolą y zdánie iego. On im ták rádźił/że lepiey do nich w pole wyiecháć/niżli ſię im w miáſtecżku bronić/gdyż też nie było tákiey mocy áby ſię w nim gwałtowi iákiemu odeprzeć miáło/ y nie vffáiąc dla iákiey zdrády mieyſcu onemu.

☞ Poſtánowiwßy tedy to/że ſię co prędzey z miáſtá rußyć mieli/poſłał ſobie po Rádę Mieyſką/powiedźiał im o tym/á oſtrzegał ich/áby pámiętáli ná przyſięgę ktorą raz vcżynili Krolowi Pánu ſwemu. Powiedźieli Mießcżánie: My przyśięgi pánu ſwemu złámáć niechcemy/ále ſię cżym bronić nie mamy/ bo áni Dźiał/ áni Ludźi po temu mamy. On im záraz dał Drabow ſto z Roty Andrzeiá Fierleiá Káßtellaná ná ten cżás Lubelſkiego/y Stároſty Sędomierſkiego z Domu Lewart/ przy ktorych cżtery dźiałká zoſtáwił/á ták iáko mogł Miáſtecżko opátrzyć kazał. A zá tym ná trwogę vderzyć w bębny roſkazał/nic nie wſpominiáiąc kędy ſię obroćić miał. Ludźie iego záraz w teyże godźinie byli pogotowiu. Gdy z Miáſtá wyćiągnął/wypráwił był przed tym ná ſtraż koni dwádźieśćiá Kozakow/ z Rothy Jerzego Struſá Stároſty Brácłáwſkiego y Winnickiego/z domu Korcżak/alias Wręby/roſkazawßy im/áby ſię nád ludźmi wießáli/ á dawáli mu znáć o nich kędy ſię obrocą. Máło co po Nießporzech/ oni co ßli wodą/ ták im ßcżęśćie poſłużyło/przyßli pode Tczow/wßákoż w mili od Tczowá cżekáli záiutrká/ ábo

tego/żeby

tego/żeby ludźie oni pierwey źiemią Polaki porázili.

☞ Hetman Polski lud swoy wywiodszy vszykował/vczyniwszy rzecz piękną do nich słowy krotkimi/áby wiedźieli z iákim nieprzyiaćielem czynić mieli/á iżby się też iuż ná to nie oglądáli że są Chrześćiánie / gdyż sam Pan Bog záwsze swowolne tłumić każe/y mocy ná nie dodawa. W tym też y ludźie nápomniał/áby żaden przez cáłą noc z koniá nie zśiádał/ obawáiąc się tego/áby nieprzyiaćiel ná nie w nocy nie vderzył. W tym mu znáć dano / że się Hans Koln z ludźmi stánowił we wśi Lángowie/ pułtory mile od Tczowá/y támże byli dobrey myśli/lekce sobie Polaki poważáiąc dla máłego woyská ich/obiecowáli sobie przy oney dobrey myśli po kilku Polakow zá vpominki miedzy się rozdáwáć. Zborowski wiedząc wszytkę spráwę ich od szpiegow/myślił ná nie w nocy vderzyć/wszákoż się też rozmyślał/iesliby dáleko odćiągnął od miásteczká/áby mu ći z szyfow nie vbiegli Tczowá/á ktemu y straż Kolnowá potężnieysza byłá/á niżeli wszytká moc iego/ á do miástá nie śmiał/ obawáiąc się iákiey zdrády/ áby nie zápalili ábo czego tákiego nie vczynili / zá czymby się zámieszáć mogło á z trudnośćią przyść do spráwy. A ták się poruczywszy Pánu Bogu/został ták w spráwie z ludem swym / straż osadźiwszy iáko mogł nalepiey/á nád onymi szyfy zostáwił koni trzydźieśći Tátarow Krolewskich/Andrzeiá Zgorki Hrábie Kásztellaná Miedzyrzeckiego koni trzydźieśći/nád ktorymi zostáwił Andrzeiá Kárchowskie° Slachcicá z Wielkiey Polski/w Rycerskich spráwách dobrze bieglego y doświádczonego Męzá.

☞ Názáiutrz we Srzodę skoro Słońce wzeszło/ ćiągnęły huffy Kolnowe gośćińcem ku Tczowu: Zborowski też vpátrzywszy mieysce lepsze nád błotem/stánął tám z ludem swoim. Był tám bárzo trudny przechod/ chybá co byłá iedná drogá wąska / ná ktorey stáneli broniąc Niemcom przeprávy / á nie miał z sobą tylko máłe dwie polne Dźiałce/ á Hakownic dwádźieśćiá y osm.

☞ Troszkę przed Południem / że iuż nie byli dáley tylko w puł milu/poczęło się woysko Kolnowe sypáć iáko czarny lás. A gdy obaczył Koln Polaki stoiąc w spráwie/ począł się dźiwowáć wielkiey śmiáłośći ich/ przyczytáiąc im y hárdość/że ták z máłym ludem śmiele plácu dostawáli / bo ták tuszył/że mieli vćiągáć z woyskiem / á ledwie nie vćiekáć skoroby go záyzrzeli. A ták ludźie swe w gory wytoczył y vszykował z dáleká z drugą stronę onego błotá / Ráytáry wysłał ná hárc áby zábawiáli Polaki żeby się do nich z tyłu przepráwić mogli/nie ruszáiąc ludu onego wielkiego ktory był ná widoku vszykował/inszy ku Lubiszewu wypráwił. Prętko tedy Ráytárowie oni Kozaki ktorzy się nád nimi wieszáli spieráć poczęli / ktorym Zborowski Hetman posłał ná pośiłek Węgrow koni dwádźieśćiá Dworu Krolewskiego / y Jordaná Spytká Rotmistrzá z domu Trąby z pięćiądźiesiąt koni/Męzá sławnego/Themruká Pietyhorcá Tátárzyná też Rotmistrzá z śiedmiądźiesiąt koni/áby Niemcom bronili przeprawy z drugiey strony. Niżli przyszli oni dwá Rotmistrze/przepráwiło się było Niemcow o trzy tyśiące y trzy wielkie dźiáłá/záraz poczęli szańce kopáć/bo tám byłá drogá bárzo wąska y wąwozista/á z obu stron stáwy głębokie. Tám ich Jordan począł mężnie spieráć z Temrukiem/á posłáli o pośiłek do Hetmáná/ powiedáiąc o ludźiach wielkich ná tey stronie. W ten czás Zborowski przećiw onym drugim hárcownikom co go nimi Koln zábáwiał/ludźiom swoim pośiłek dawał/y sam z Roty swey z towárzyszmi wyieżdżał: Wszákoż Niemcy vżywáli fortelu swego/niechcąc nászym dáć státecznego potkánia/tylko ich ná strzelbę nawodźić chćieli/ owa ich Husárze kopijámi dośięgáć nie mogli. A ták wypráwił miedzy Husárzmi ná koniech Polakow z rusznicámi część/y háydukow Krolewskich ná podieżdkách kilkádźieśiąt. Tám Henrych Benácki Czech ktory samemu Hetmánowi służył/zábił z rusznice napierwszego hárcowniká Kolnowego. Oni tákże strzelcy zmie-

ßawßy ſie z hárcowniki poſtrzelili kilku z długich rußnic. Wnet Niemcy wſpáczneli/ á iuż ná náße niechcieli nácierać śmiele/ wßákoż odmieniáiąc ſie/ zábáwiáli ludźie hárcámi. Hetman też Polſki ſwe odmienił/ roſkazawßy Zołkiewſkiemu z domu Lubicż/ ktory był ſtárßym w pocżćie Podkánclerzego Koronnego Jana Zamoyſkiego z domu Jelitá/ áby Jordanowi dał pośiłek.
A w tym Koln vßykowawßy ludźie pieße/ Mießcżány te ktorzy byli z miáſtá wyßli pátrząć ná te ſpráwe/ oßáńcował wkoło dylmi mocnymi/ ktore iuż był do tego zgotowáne przywioſł/ zoſtáwiwßy przy nich o dwie ście koni co náße hárcámi zábawiáli/ á ſam zá gory ze wßytkiem ludem pieniężnym pocżął zábiegáć do Lubießowá Jeziorká. Themruk z Jordanem trzymáli ná ſobie ludźie iáko mogli/ ktorzy ſie do náßych byli przeprawili/ á tym był bárzo mały Hetman pośiłek dał gdy do nie° wſkazáli. A gdy obacżył Hetman co Koln myſlił/ obroćił ſie do wßytkich Roth/ vcżynił do nich rzecż krotką według cżáſu/ tylko im przypomniał powinność dobrey ſławy/ iáko iey káżdy był winien oſtrzegáć/ á nie vmnieyßáć iey w onym rozmnożeniu od dawnych Przodkow znácżnie przez męſtwo nábytey/ dla ktorey áż po ten cżás wßytkim narodom ſtráßni byli/ á ſamą Cnotą á ſtátecżnośćią/ ktorą Pánom ſwoim pokázowáli/ ſłyneli: Mowiąc/ iż to cżás naypotrzebnieyßy z tym ſie popiſáć á okázáć że w nas nic nie zginęło áni ſie vßcżerbiło onych Cnot áni Męſtwá Przodkow náßych/ ktorzy tego Narodu Niemieckiego záwße w dźieśiećior naſob przed ſwymi woyſki więtße woyſká gromili/ pſy ciáły ich karmili/ cżego ſami ießcże pámiątkę/ milá od Wrocłáwiá/ wiecżnie názwáną máią/ y potym ná inßych mieyſcách. Coż tá ktorą bacżyćie ták ſpráwiedliwą á iáwną krzywdą Páná náßego/ ieſt Bog ſpráwiedliwy/ ſam ich znácżnie y ſromotnie rękomá náßymi pogromi. A ták máiąc ná nie tę ſpráwiedliwość przed ocżymá/ Pánu Bogu ſie w obronę porucżywßy/ śmiele ſie do nich obroćmy/ á wiedzćie iż to ieſt nieprzyiaćiel nikcżemny/ bo tám tylko chłopſtwo/ Szewcy/ Kowale/ ſloſarze. ⁊c. zá pomocą Bożą prętko to rozgromić możem/ tylko ſie do nich śmiele mieymy/ á ią wam ſam kredencowáć będę/ proßę ábyśćie mie w ſpráwách moich nie wydawáli. Zá tym ſie tákże do Háydukow obroćił/ ktorych było ßeść ſet/ ácż iuż ich był rußył ná pomoc Jordanowi y Temrukowi. Kroſkazawßy moſtek zrućić áby mu w tył ludźie oni pießy nie záchodźili/ ktore był Koln zádylował. Poſłał też do Tcżowá ießcże pięćdźieśiąt háydukow/ nápominájąc Burmiſtrzá y Mießcżány/ aby ſie wiernie záchowáli Krolowi Pánu ſwemu/ á temu ludowi ktory był wodą przyćiągnął żeby ſie mężnie bronili/ obiecuiąc im zá kilká godźin dáć rátunek. Do Karchowſkiego wſkazał áby ſie nád onymi ßyfy z ludźmi nie báwił/ ále żeby mu ná pomoc rychło przybywał.

Szyfy iż były ták nie rychło przyßły pod miáſtecżko będąc ták bliſko/ byłá tá przycżyná do tego/ że wiátr przećiwny mieli/ á w zwodę było one ćięßkość prowádźić/ więc im było nie ſporo ćiągnąć. A Koln im to był roſkazał/ áby przyćiągnąwßy trzy kroć z dźiáłá ſtrzelili: Powiedáiąc/ Gdy to vſłyßę/ będę wiedźiał co będę miał cżynić/ ále przychodząc do rzecży.

¶ Zborowſki Hetman Polſki/ naprzod ſie ku Kolnowi z Háyduki obroćił/ záſtał go w ſpráwie/ iuż był y Dźiáłá po gorách rozſadźił/ y pocżął około nich ßańce kopáć. Podkáli ſie z nim Háyducy wpráwo/ Jezdne záſie woyſko w lewy bok ochotnie vderzyło. Hetman ná Háyduki ſerca im dodawáiąc tylko ſamopięt z tymi co go pilnowáli ſłudzy iego: Jáko naprzod/ z Máćieiem Jezierſkim/ Márćinem Skárbieńſkim/ z Báptyſtą Kuki Włochem/ á z Gierمkiem ktory nośił znák Hetmáńſki: Krzyknął áby ſie ochotnie potkáli/ nie licżąc wielkośći nieprzyiaćioł. Niemcy tákże vderzyli w bębny/ macháiąc proporcy/ zá tym ſtrzelbę záraz ná Háyduki wypuśćili/ ktorą w nich żadney ßkody nie vcżynili: Bo Háyducy dymy obacżywßy przypádli ná koláná/ potym ſie porwawßy á przybliżywßy do nich z rußnicámi/ w onym gęſtem á wielkim ludźie ßkodę znácżną vcżynili. Zá tym Niemcy z dźiał bić pocżęli/ z ktorych też

żadney ßkody

żadney ßkody nie vczynili/ Kulá wielka vderzyłá pod koń Hetmáńſki áż ſie w koło obroćił/ záraz z onego mieyſcá vſkoczywßy/ krzyknął ná Rothy áby ſie potykáły. A w tym záraz potkáły ſie te naprzod: Leśniowolſkie° Andrzeiá/ Fierleiá Káßtellaná Lubelſkiego/ Iordaná Spytká/ Temruká Pietyorcá mężá wybornego/ y Węgrowie ſpołem/ wßyſcy w iednym ßyku. A w tym Háyducy pod dźiáłá podſkoczyli/ záraz ie odbili Niemcom/ pobili Pußkarze ich/ z tychże dźiał do nich ſtrzeláli/ czym ie bárzo ßkodźili. Wołáli potym że prochu nie máią. Krzyknął Hetman ná Szwabá Ezáiaßá ſługę ſwego áby im prochu dodał/ ktory go miedzy nie beczkę wrzućił. Zá tym ſie popráwili dobrze/ ácz też z ßkodą ſwą wielką/ bo Niemcy máiąc ſtrzelbę ná wożiech ná ßrobách ktorą obrácáli gdźie chcieli/ zábili Rotmiſtrzá Háyduckiego Nátiámbrożá/ mężá wielkiego/ ktory ledwie do Miáſtá záwieźion iáko vmárł/ Rácz Mihál drugi ná plácu zoſtał/ Trzeci w koláno poſtrzelon Iſtwan: Wádácz Mihál ſtárßy nád Háyduki/ ten był mieczem w koláno ránion. Widząc Niemcy że im Háyducy bárzo ßkodźili/ puśćili ſie do nich z ſpiſámi/ bacząc lud máły/ chćieli go prętko zeprzeć. Wádácz Mihál to bacząc/ iuż chrom będąc/ krzyknął ná Háyduki áby do ßábel ſkoczyli rußnice odłożywßy/ záraz im ßpiſy zućináli. W tym Rothá Hetmáńſka/ ktorey było dwie śćie koni/ z Rázánowſkiego Rotą/ ná Niemce żárko vderzyli/ záraz ich wpárli w Iezioro: Poczęli tyłu podáwáć. W tym nátárćiu onych Roth/ zábit Sobocki z rußnice/ Brzáńſkiemu koń poſtrzelono Turecki Wilczáty/ y ſam w vth poſtrzelon: Obroćił ſie do Hetmáná prosząc áby go nie opußczał w potrzebie iego/ ktory mu záraz kazał Wáłach ſwoy gliniáſty dáć powodny/ mowiąc: Mśći ſie krzywdy ſwey możeßli/ czemu doſyć czynił/ bo Niemce w pogoni mężnie gromił. Pod Leśniowolſkim ná pierwßym ſtárćiu koń ſtrokáty zábito. Lápce/ ktory tylko w Roćie Iordanowey ná dwá koniá ſłużył/ obudwu zábito/ y ſame° ránioni/ y inßych nie máło. A gdy iuż Niemcy poczęli vćiekáć/ nie dopuśćili im náßy do ſpráwy/ mężnie ich doganiáiąc gromili/ ále dla wielkośći trupow przez one groblą przebyć nie mogli/ áż Hetman roſkazał pießym áby im drogę przepráwili. A ták Háyducy wſkok one trupy w ſtáwy z groble zmiotáli. Szli potym zá nimi biiąc ich cáłe trzy mile/ ták áż trup podle trupá leżał. Hetman Gdáńſki Hans Koln vćiekł/ pod kthorym koń w pogoni był poſtrzelon/ áż Choiński Pruſak ktory przy nim był dodał mu koniá ſwego/ mowiąc: Vieżdżay/ o ćię grá idźie/ wßákoż ſam ná plácu zábit. W teyże pogoni Zarczycki Towárzyß z Roty Rázánowſkiego we zbroi poſtrzelon/ ktorey wiele vfał/ y dawał do niey ſtrzeláć z pułhaká/ ále ná ten czás gdy Bog przyſłał czás żywotowi iego/ puśćiłá. Zborowſkiego ſamego Hetmáná/ ná ten czás gdy przeieżdżał vpátruiąc kędyby pomocy potrzebá ktorey ſtronie byłá/ oſkoczyło ośm Ráytárow/ ſtrzelili do niego z rußnic/ chcąc go ábo zábić ábo wżdy doſtáć iákokolwiek do ręku. Wßákoż on máiąc ſerce wielkie ná nieprzyiaćielá tego/ z rußnice iednego zábił/ drugie potym mężnie rozgromił. Po oney roſpráwie ſkoro/ gdy ießcze lud rozgromiony gonili Polacy y Háyducy/ wołał ná nie Hetman áby wżdy więźniow co zoſtáwili/ á nie mordowáli ták wiele ludźi. W tym mu dano znáć/ że ßyfy ſtánąwßy ná Wiſle/ gęſtą ſtrzelbę do miáſtá pußczáli. Roſkazał záraz trąbić ná odwrod ludźiom/ nie máiąc przy ſobie iedno dwie śćie ludu iezdnego. Obroćił ſie ſpießnie miáſtu ná rátunk/ dawßy im znáć/ áby ſie mießczánie nie bali/ bo iuż do nich idę nieprzyiaćielá poráźiwßy. Ludźie ſie potym do nie° z onych zabiegow śćiągáli. Tám iáko one ßyfy odgromione były/ o tym pod Herbem Ráwiczem czytáć będźieß.

¶ Názáiutrz y po kilká dni potym/ ſtał Hetman w gory ßukáiąc onych obłąkánych Niemcow/ wßákoż potym máło było/ bo ſami Slachtá y chłopi onego kráiu/ bili/ imáli/ ták że wßędy miedzy gorámi pełno
Trupow leżáło.

A iżebyś to pewnie wiedział/ wiele ludźi było z obu ſtron/ ták do potrzeby/ iáko y pobitych w potrzebie/ Tu ſie z tego Regeſtru doſtátecznie ſpráwiſz.

☞ Naprzod Rothá Hetmáná pomienionego Jana Zborowſkiego/ Káſztel: Gniez: ꝛc. Koni 100.

☞ Andrzeiá Fierleiá z domu Lewart/ Káſztellaná Lubelſkie° y Stároſty Sedomir: Koni 100.

☞ Marćiná Oſsolińſkiego/ Stároſty Krzyſzowſkiego/ w ktorey był porucznikiem Máciey Pilcho: z domu Jáſtrz: Koni 100.

☞ Kázánowſkiego Koni/ 100.

☞ Goſtomſkiego Mikoláiá/ Chorąże° Ráwſk: Koni 100.

☞ Balińſkiego Koni 100.

☞ Zebrzydowſkiego z domu Rádwan: Koni 100.

☞ Gniewoſzowych z domu Ráwá/ Koni 100.

☞ Leśniowſkiego z domu Roch/ Koni 100.

☞ Jordaná Spytká z domu Trąby/ Koni 50.

¶ Roth Kozáckich.

☞ Jerzego Struſá Stároſty Brácłáwſkiego y Winnickiego z Domu Wręby/ Koni 100.

☞ Temruká Piethyhorcá/ Koni 70.

☞ Thátárow Krolewſkich z Litwy/ Koni 30.

Miedzy ktorymi był ieden w ſzárey ſukience ábo śiermiędze ná Wáláchu pleśniwy. Ten/ gdy naprzod Niemcy náſze zábawiáli hárcem nie podług myśli/ iákoś wyżſzey czytał/ wybieżawſzy żárko do nich z táką ochotą iákoby ſie ſam miał ze wſzytkiemi potkáć/ ſkoro ktory do niego wybieżał ná hárc/ on obroćiwſzy koniem ná zad/ podnioſł tylko zádu á ſuknie odſłonił/ á zwárwſzy koniá oſtrogámi/ do ſwych vſkákował: A gdy ſie Niemiec ná zad obrácał do ſwych/ on ſie zá nim obroćiwſzy żárko/ ábo ſámego/ ábo wżdy koniá pod nim z łuku poſtrzelił/ á czynił to po kilká rázow. Niemcy plwáli nań gniewáiąc ſie/ y wſtydáiąc że go dogonić nie mogli.

¶ Tych Pánow y Dworzan/ ktorzy Poczty ſwe z chęći ſwoiey ſtáwili ná tę potrzebę Krolowi.

☞ Naprzod Jan Zamoyſki/ ktory ná ten czás był Podkánclerzem Koronnym/ Koni 40.

☞ Goſtomſkiego Jároſzá Podkomor: Ráwſkie°. Koni 10.

☞ Stániſłáwá Przyiemſkiego Stároſty Konińſkiego/ z domu Ráwá/ Koni 16.

☞ Andrzeiá Hrábie Zgorki/ Káſztellaná Miedzyrzeckiego/ Tátárow/ Koni 30.

☞ Kárchowſkiego Andrzeiá/ Koni 5.

¶ Dworu Krolewſkiego.

☞ Janá Hrábie ná Tęczynie/ Káſztellaná Woynickie°/ Podkomorzego Koronnego/ iákoś czytał pod Toporem/ Koni 50.

☞ Pieniążká Káwálerá/ z Domu Odrowąż/ Koni 10.

☞ Piotrá Słoſtowſkiego/ Koni 7.

☞ Jákubá Pilchowſkiego z Domu Rogálá/ Koni 7.

☞ Málickiego Koni 5.

☞ Bieláwſkiego Koni 4.

☞ Węgrow Koni 40.

☞ Ludu Pieſzego.

¶ Háydukow Krolewſkich/ 600.

¶ Hetmáńſkich/ 30.

¶ Andrzeiá Fierleiá Káſztellaná Lubelſkiego z domu Lewart/ 100.

☞ Pobitych w tey potrzebie.

¶ Naprzod Polakow/ 14.

¶ Rannych Polakow/ 45.
¶ Koni Polskich pobitych/ 31.
¶ Rannych/ 58.
☞ Węgrow zábitych/ 4.
Rannych/ 5.
¶ Koni zábitych Węgierskich/ 7.
Rannnych/ 7.
☞ Háydukow zábitych/ 40.
Rannych/ 80.

☞ Liczbá ludzi Gdáńskich.
¶ Naprzod Hethmáński Proporzec/ 600.
¶ Kápitan Kleywer/ 500.
¶ Kápitan Lemká/ 600.
¶ Kápitan Esterweicher/ 600.
¶ Kápitan Rauczán/ 500.
¶ Kápitan Weeztein/ 300.
Ráytá-

¶ Ráytárow służebnych/ 400.
¶ Mieyskich Synkow/ 400.

☞ Cechow z miástá liczby dostáteczney Więźniowie nie wiedźieli/ Jedni powiedáli Osm/ Drudzy dźieśieć tyśiecy/ bo szło co żywo iáko po pewną korzyść. Wozy/ Dźiáłá/ wszytko Polacy zábráli. Proporcow Knechtskich wźięli pięć/ ieden Jezdecki/ ná ktorym było nápisano Aurea Libertas. Trupow ktore ná kárbiech oddáli ludźie przyśiężni/ 4 4 1 6. Więźniow v Polskich sámych żołnierzow/ 1 0 0 0. V Slachty y v Wieśniakow tyle cźworo/ bo iuż one Niemce zbieráli po Gorách y po Dąbrowách/ ták iáko Grzyby.

☞ Táką oto posługę vczyniwszy Krolowi Pánu swemu y wszystkiey Rzeczypospolitey ten to Zborowski/ Potym przez wszytek czás poki pode Gdáńskiem Krol Stephan był z ludem/ miał z Niemcy wszytkie vtarczki fortunne. Co nie tylko Męstwu iego ábo spráwie/ ále sámego Bogá Wszechmogącego łásce/ ktory Krolowi Dobremu/ Spráwiedliwemu/ á ktory w porządku Kośćiołá iego żyie záwsze/ zwykł szczęśćić y Błogosławić/ to przypisowáć musim.

¶ Tenże we wszytkich potrzebách przez te czásy iáko z Moskiewskiem záczełá sie nieprzyiaźń y woyná/ był z Rothą. O czym ná drugich mieyscách/ á potym w Historyey dostátecżniey czytáć będźiesz.

¶ Miał Trzy Zony: Naprzod Málicyánowne z Slośká/ z ktorą miał Syná/ wszákoż młodo záraz z Mátką vmárł.

¶ Potym miał Kśiężnę Prońską Woiewodzankę Kijowską/ z ktorey tákże iedyna Corká zostáłá Helżbietá.

¶ Trzećią Konárską z Domu Abdánk Kásztellaná Káliskiego Corkę.

Andrzey Zborowski/ Brát rodzony

tegoż Janá/ Syn Kásztellaná Krákowskiego/ Márszałek Nadworny tego czásu y Stárostá Rádomski. Ten sie z młodych lat swoich we Włoszech w Krolestwie Neápolitáńskim miedzy ludźmi Rycerskiemi schował. V Máximiliáná Cesárzá w Woysku będąc v Rábu/ w Roku 1 5 7 0. Swym kosztem z kilkim dźiesiąt Koni czás nie máły sie báwił/ znácznie sobie poczynáiąc w potrzebie z nieprzyiaćioły. Támże był od Cesárzá ná Rycerstwo pássowan. Był Rotmistrzem v Rádoszkowic przećiwko Moskiewskiemu.

¶ W Interregna wiele á pożytecznie służył R. P. ná Elekcyey Krolá Stepháná z Bráćią swą/ iáko Woiewodą Krákowskim/ y z Janem Hetmánem wyższey pomienionymi. Był Fautor & Promotor, y tego dowiedli: bo zá ich powodem wiele sie inszych Pánow ku Rycerstwu obrácáło. Ci práwie in libera Electione obudwu Krolow Rycerstwu byli custodes. Annę Krolewnę ná ten czás/ Zygmuntá pierwszego Corkę/ z Wárszáwy do Krákowá przyprowádźiwszy ná Koronácyą Krolá/ záraz y ná Wesele/ sam

Vrząd Márszałkowski spráwował: bo iesżcże ná ten czás Márszałek Koronny nie vhámował sie był w przedśięwźięciu swoim/ iáko sie był ná Cesárzá y z drugimi záśadźił.

¶ Tenże do Moskwy kosztem swym pocżet niemáły Krolowi Stephánowi stáwiał. We Zborowie Kośćioł/ ktory był Oćiec iego Kásztellan Krákowski sprofánował/ náprawić y Konsekrowáć dał. Plebaná/ wszytkie mu prouenta od przodkow zdawná nádáne przywroćiwszy/ presentował/ etc. A z inych spraw poczćiwych pochwalenia Máż godny.

¶ Zostáwił z Bárbárą Iordonowną Kásztellaná Krákowskiego Corką Potomstwo/ Syná Márćiná y Corki/ ácż ná ten czás minorenes, z ktorych optima fruges speranda.

Mikołay Zborowski/ Brát Piąty

wyższey pomienionych/ Szydłowski/ Rununburski/ y Dźierżbieński Stárostá. Był Rotmistrzem w Węgrzech y do Inflant/ był to Máż táki ktory nád wszytko Artem rei Militaris cæteris virtutibus præstare dicebat. Wszákoż iego ták wspániáły vmysł/ śmierć w młodym wieku odiełá/ bo tylko máiąc Lat 28. Vmárł ná Seymie w Wárszáwie dniá 28. Kwietniá/ zostáwiwszy Potomstwo z Zofią Hrábiánką z Tecżyná Kásztellaná Krákowskiego Corką/ Synow dwoch/ Chrzystophá y Piotrá/ Corkę iedne Elżbietę. Jego Ciáło leży we Zborowie w Kośćiele/ nád ktorym ten Napis y Wierszę w te słowá.

Natalium splendore, Prudentia, Fortitudine, à multis præclaris virtutibus Ornatissimi Viri, Præfecti Sidlouieñ, Runenburgeñ, & Dzierzbneñ. &c. &c.

Zborouius iacet hac Sacra Nicolaus in æde,
 Extremus donec venerit ille dies.
Quem sublimè genus, studio, virtutis, & armis,
 Fortibus, insignes si videamus auos.
Non tantum ornauit, quantum quo rariùs æuo
 Hoc nihil est nostro, candor & integritas,
Ingeniumq́ sagax, nec segnis dextera bello,
 Horrifice ad pugnam cùm sonuere tubæ.
Sed rapuit fati vis hunc in opina sub æui
 Florentis, nonam Varsauiæ Triadem.
Hinc veris lachrymis Vxor deplorat ademptum,
 Tenczenia Zophia progenerata domo,
Filios enixa duos natamq́ doloris,
 Quæ Magni Viduæ dulcè leuamen erit.
Molliter hæc, quisquis piùs dic, ossa quiescant
 Quorum Sydera Spiritus arce manet.

Samuel Zborowski/ßosty Syn Kaſztellana Krákowſkiego / Rotmiſtrz ná Podole / v Báliny w Woyſku Ceſarzá Máximiliana Wtorego / y indźiey w ſpráwách Rycerſkich ćwiczony/ Vir animoſus: Ná Koronácyey Krolá Henryká / przez zwádę/ zábił Andrzeiá Wapowſkiego Káſztellaná Przemyſkiego z Domu Niecżuiá/ o co był exilio ſkáran: Wßákoż tákim/ ktore nigdy Zacnośći Domowi Zborowſkich ßkodźić nie miáło. Ten iáko poſłußny/ vczynił był doſyć tey Exekuciey/ wyiechał do Węgier/ támże był przy Siedmigrodzkim Woiewodźie Stepháne z Domu Batorych/ ktorzy zá Herb noßą Trzy Zęby Wilcze. Tego Woiewodę gdy Polacy zá Krolá obráli/ po ziecháníu Henryká Fráncuzá. On też przyiáchał do Polſki / ktoremu propter animum eius, żaden nie kontrádykował. Tenże potym był od Nizowych Kozakow ktorzy ſię Zaporoſkimi Mołoycy zową/ deklárowan zá Hetmáná/ z ktorymi był w tákiey potrzebie/ ktora ſię záczęłá tym ſpoſobem. Kozacy Nizowi wiedząc go być Mężnym/ Hoynym/ á dobrey ſławy chćiwym/ wſkazáli do niego/ żądáiąc go o to/ áby był Hetmánem ich. Ktory nie długo ſię ná to rozmyſláiąc/ iáko człowiek Magni animi, poſłał im záraz przez one poſły vpominki y pieniądze / chcąc ie ſobie ziednáć ná potrzebę ku otrzymániu dobrey ſławy Oycżyznie y Domowi ſwemu. Vmyſlił inßą ſtroną do Moſkwy z nimi wtárgnąć.

¶ Naprzod tedy do Kániowá przyßedł z Pocztem niemáłym ſług ſwoich y Háydukow/ wśiadł ná Rzekę Dniepr/ konie ná brzeg puśćił. ꝛc. Znowu Mołoycy Zaporoſcy wiedząc o nim/ poſłáli do niego Poſły/ ráduiąc ſię przyiazdowi iego/ á iuż mu zwierzchność nád ſobą zlecáiąc. Zá co im on podźiekował / y znowu vpominki poſłał. Oni zátym wzgárdźiwßy obietnicámi Stároſty Pogránicznego/ ktory ie odwodząc od ſłużb Zborowſkiego/ do śiebie námawiał / wielkie łáſki z śiebie ſamego y od Krolá im obiecuiąc. Oni chcąc prętko pokoy mieć /przez Poſły przyſięgli poſłußeńſtwo Zborowſkiemu/ á potym y ſami vſtnie to wßytko coby czynić chćiał pomágáć mu wßytkiego obiecáli. Iechał potym do Cyrkás/ z Cyrkás do Pſkły Rzeki/ ktorą chćiał iść pod Putyſl Zamek Moſkiewſki/ ták iáko ſię był przed tym zmowił przez Liſty z Stároſtą iednym vkráinnym / wßákoż ten Stároſtá w ſłowie mu ſię nie ziśćił. On bacząc nieuſtáwiczność w ſłowie Stároſty onego/ rádźili mu Kozacy áby iáchał do woyſká. A ták ſię od oney rzeki Pſkły obroćił do drugiey rzeki Sámáry. Tám nálaſł 200. Kozakow Rzecżnych/ ktorzy tylko zwierz á ryby łowią drugim ná żywność/ á ći iuż tám mieli ſtárßego co im roſkázował. Ieſt tám Rzek wiele obſitych bárzo w ryby y w zwierz rozmáity/ ktory nád nimi ſię ná páſtwiſkách chowa/ o czym będźieß miał ßerzey w Hiſtoryey. A tymi tám Rzekámi może iść do Hordy y do Moſkwy/ y chodzą dla korzyśći. ꝛc.

¶ A ták gdy przyiechał Zborowſki do mieyſcá onego kędy ſię Kozacy chowáią/ wßyſcy mu czołem vderzyli/ y poſłußeńſtwo wßeláktie obiecáli: bo ći tám vſtáwicżnie miedzy Rzekámi mießkáią/ máiąc pożytek z zwierzu / iáko z Rysiow/ y z inych/ á to co do żywnośći należy/ drugim odſyłáią.

¶ Od onych Wodnych proſto puśćił ſię do Progow kędy ludźie Rycerſcy mießkáią. Tám ieſt mieyſce ná Nieprze trudne do przebyćia/ bo te Progi ſą z wielkich ſkał/ przez ktore wodá iákoby kędy z wyſokich grobli ſpada / y tám nie może nikt przeiecháć oprocż tych Kozakow/ bo oni z tych Progow w czełniech ſię ſpußczáią po linách. Támże v Iáwołzánego Vrocżyſká miedzy Progámi/ chćieli mu dáć Kozacy bitwę/ kiedy go obacżyli á vyźrzeli przy nim Háyduki/ rozważáli to ſobie: Pewnie że ten będąc Pánem/ nie znáiąc nigdy żadney nędze/ z námi tu nie będźie mogł wyćierpieć niedoſtátkow. A ták go rozumieli ſobie przećiwnym/ á iżby ich z nápráwy Krolewſkiey chćiał wygu-

bić. Ale im dał ſpráwę doſtáteczną o ſobie/ y to powiedźiał/ żem ia tu przyiechał ná żądánie Poſłow wáßych ktoreśćie do mnie ſłáli/ przeto ſie odemnie nie obawaycie nic inego/ tylko miłośći towárzyſkiey/ y tego pewni bądźcie/ że ia tu záiechawßy z tymi wßytkimi ktore przy mnie widźićie/ chcę z wámi złe y dobre ćierpieć rowno/ y z wámi ßczęśćie ſwoie dźielić. Oni mu zá tym/ to od niego vſłyßawßy/ poſłáli Ośmdźieſiąt Kozakow/ ktorzy go przepráwili przez one Progi/ ktorych tám ieſt dwánaśćie: bo nie miał z ſobą tylko wßytko ludźie nowe iáko y ſam. Było Sláchćicow ſámych Polſkich śiedmdźieſiąt / oprocz Háydukow. Wßákoż niekthorzy Sláchćicy vlęknawßy ſię onych ſtráßnych przewozow/ ná zad ſię wroćili. Tám nie dáleko ieſt Zamek Chortycżá/ ktory był Wiśniowiecki poſtáwił/ pod ten nie mogą iść Gálery. Támże pod nim ſam Hetman poſtrzegł ſtraż Tátárſką/ bo tám cżeſto bywáią/ á záwße ich Kozacy gromią/ wßákoż ná ten czás nátrzeć ná nie niechćieli / choćiaż ich wiecey niż Kozakow było. Zá Progámi ſkoro potkáli ſię naprzod z Száráńczą/ ktora ácz ludźiom nie bárzo ßkodźi / wßákoż koni dla niey odeßło przez trzy ſtá/ ludźie też niektorzy puchnęli.

¶ Wyiechawßy z Chortycże Zamku ná ktorym nocleg mieli/ tám dopiero doiechał Kozakow y Poſłow ktorzy od nich do niego ſłáni byli. Tám gdy ſię ziecháli/ vcżynił do niego rzecz ieden ſtárßy/ ráduiąc ſię z przyiázdu iego/ á winßuiąc mu/ áby z mieyſcá tego Oycżyznie miłey był pożytecżny / á iżby fortunnie nieprzyiaćielá iey gromił/ cżego mu ſámi do gardł ſwoich w poſłußeńſtwie iego będąc/ pomágáć obiecáli. Podźiękował im zá chęć y zá winßowánie Zborowſki/ á zá tym iechał z nimi ná mieyſce to kędy mießkánia ſwe mieli. To Vrocżyſko zową Tomákowſki Oſtrow / ktory ieſt ták ßeroki / że może ná nim wychowáć dwádźieśćiá tyſiecy ludźi/ y koni niemáło. Przy tymże Oſtrowie ieſt Jezioro wielkie y bárzo rybne/ tám ſkoro wyśiedli / był od wßytkich rádośnie witan/ záraz go obwołáli Hetmánem/ z rußnic ſtrzeláli. Názáiutrz vcżyniwßy koło Rycerſkie/ tám mu deferowáli iáko Hetmánowi/ y oddáli mu Buławę Hetmáńſką/ rzecż do niego vcżyniwßy tymi ſłowy: My Miłośćiwy Pánie/ wiedząc ćię być Pánem Rycerſkim y Zacnie Vrodzonym/ co ácz to v nas máło waży/ tylko ſpráwá á ſerce mężne/ coſmy o tobie wiele od poſtronnych narodow ſłyßeli/ tákże y od Bráćiey ſwey / iákoć záwße Bog przećiwko káżdemu nieprzyiaćielowi twemu wielkiey fortuny pożyczał. My też / gdyżeſmy ſię tu ćiebie docżekáli ták Zacnego Poláká / wielkiego Vrodzenia Páná/ z ßcżęśćia y z męſtwá ſławnego/ nie mogąc ćię tu nicżym inßym ták znácżnie vdárowáć/ podawamyć tę broń Hetmánow pierwßych mieyſcá tego / ktorzy nam fortunnie z dobrą ſławą roſkázowáli. A my ſámi śiebie z wiernymi chęćiámi náßymi y poſłußeńſtwem wßelákim záraz ći przy tey Buławie oddawamy/ życżącći tego/ ábyś nam długo roſkázował/ ſkądbyś ſobie/ nam/ y Oycżyznie miłey/ y Potomſtwu ſwemu/ nieśmiertelną ſławę otrzymał.

¶ Wziąwßy Buławę od nich/ odpowiedźiał im ná te ſłowá: Nie bacżę ia tego w ſobie moi mili á Zacni Rycerze / ábym ſię do tego Vrzędu / ná ktory mię teraz przekłádaćie (á iuż mi go zgołá mocno w ręce zá podániem tey Buławy oddawaćie) ziść mogł/ bom y nie ná to tu był przyiechał ábym ſię tego podiąć miał/ ták wielu mężnym / ſpráwnym ludźiom Rycerſkim roſkázowáć miał/ ále tylko temu k woli/ ábym weſpołek z wámi przyiąwßy towárzyſtwo/ w oboygu ßcżęśćiu/ złym y dobrym/ rowno ćierpiał / potym Oycżyznie ſwey miłey ſłużył/ ták iáko młodßy miedzy wámi/ zá rádą y náuką was ludźi Rycerſkich. Wßákoż znáiąc w was ták wielką chęć y miłość przećiwko ſobie/ śmiele od was ten Vrząd przyimuię/ w ktorym ieſliby ſię przydáło zbłądźić iáko máło bywáłemu / mam zá to / że od was ſámych łáſkáwie oſtrzeżon będę. etc. Potym ßli pod Zamek Putyſl/ kthory ieſt v Pſłá Rzeki / chcąc ſię tám Stároſty iednego vkráinnego docżekáć/ vſkarżáli mu ſię ná niełáſkę wielką przećiwko ſobie Pánow Polſkich/ y niewdźiecżność poſług ſwych. etc. Co potym w Hiſtryey być może.

¶ Nie ruszywszy ſię z mieyſcá onego/ chćieli to po nim wiedźieć/ kiedy im Pan Bog da we zdrowiu przyść z Moſkwy/ gdźieby ſię też miał wolą obroćić. On ich niechcąc długo trzymáć ná ſłowie/ pokazał im piſanie od Carzá Tátárſkiego z Przekopu/ ktory mu był w dom do niego ieszcze z niemáłymi vpominki poſłał/ obiecuiąc mu Chorągiew v Ceſarzá Tureckie° ná źiemię Wołoſką ziednáć. Tám oni proſili go záraz/ áby poſłał do Carzá dawáiąc mu iuż o ſobie znáć ná Niżie/ áby przypomniał Ceſarzowi obietnice żeby ſię w tym viśćił/ ktory to dla niego vczyni/ bo mu ludźi niemáło do Perſyey poſłał/ gdźie mu brátá Adylkiryá pogimano. A chcąc być pewnieyszy tám tey obietnice/ dárowáli mu więźnia znácznego Tátárzyná/ ktorego záraz Hetman poſłał przez Poſły ſwe Carzowi/ przy czym był Bielecki Komornik Krolá Stephaná/ ktorego był Carz zátrzymał/ wszákoż go zá perſwáſyą Posłow Hetmáná Nizowego puśćił.

¶ Zlećił też to był Hetman Posłom ſwoim/ áby dáli Zrok ábo mieyſce Posłom Ceſárſkim gdźie ſię ziecháć mieli/ ieſliby ktore do niego poſłał/ áby ſię z nimi ziecháli w dźieśiąći koni tylko. Dáli Wzrok ná Vroczyſko Kárávteben/ ktore ieſt Forum ábo Rynek/ gdźie Thátárowie z Kozaki wszelákie tárgi ſwe miewáią.

¶ Ná to tedy mieyſce iechał Hetman/ tám zá ſtał Posły Cárſkie/ y ſwoie/ ktorzy ſkoro przyiechał/ przywitáli go z wielką vczćiwośćią/ Liſty oddawszy/ zdrowie od Carzá náwiedźili/ potym mu oddawszy vpominki/ Koni dwánaśćie Romakow pięknie vbránych/ y trzy száty Złotogłowowe. Ktorą gdy ná Hetmáná włożyli w onym polu/ znowu rzecz piękną do niego vczynili/ ráduiąc ſię z dobrego zdrowia iego/ á iż ná to mieyſce przyszedł/ gdźie ták ſwowolne Kozáki hámowáć może/ z tego ſię ćieszyli: A iż Carz kocháiąc ſię z te° á wdźięczen będąc przyiázdu twego/ zá ſyná ćię ſwego przyimuie/ obiecuiącći do wszytkiego pomágáć w czymby go iedno vżywał/ y tey obietnice około Chorągwie Wołoſkiey potwierdźili/ tylko o to pilnie proſili/ żeby ſpokoynie czekał ná Dnieprze chorągwie. On nie dbáiąc o chorągiew/ proſił áby mu Carz wtowárzyſtwo poſłał do Moſkwy Hetmáná ſwe°/ powiedáiąc/ że Moſkwićin wiele w Litewſkim Kśięſtwie czyni w gránicách szkody Krolowi Pánu memu.

¶ Skoro mu to powiedźieli Posłowie/ záraz rzekł/ żebym tego k woli Krolowi nie vczynił nigdy/ co dla niego iáko dla Syná ſwego vczynię/ y dał mu znáć o tym/ czym go bárzo vćieszył. A gdy ſię kazał z nim gotowáć Hetmánowi/ w tym Carz Turecki piſał do niego áby mu ſię w obietnicy viśćił/ iżby z nim iáchał do Perſyey ták iáko obiecał. Dał o tym znáć Zborowſkiemu ná Niż przez Posłá ſwego Carz Przekopſki. W tym iuż zwątpił/ że Oyczyźnie posłużyć nie mogł/ zátrzymawszy Posłá ná onym mieyſcu/ iáchał ſam do ſtánowiſká ſwego/ á gdy noc zászłá/ począł myślić co czynić miał.

¶ Ráno do onych Posłow iáchał/ záwołáć kazał onego Thátárzyná/ ktorego iuż był wolno wypuśćił/ żeby do niego z przednieyszym Posłem przyszedł. On ſtrwożony szedł do niego/ obawáiąc ſię tego/ áby go znowu nie kazał związáć. On powiedźiał: Gdyż tego Carz dla mnie vczynić niechćiał/ niechżeby mi wżdy był Bákáiá z ludem poſłał. Oto ia iemu k woli to vczynię/ że z nim poiádę do Perſyey/ tylko mi niech przyśięże że mam być wszędźie przeſpieczen zdrowia ſwego/ ábym nie był ábo otrut/ ábo z naprawy iego ſtrácon zdrádliwie. Niechże do mnie przyśle Muſtáliká y Rádę ſwą naprzednieyszą z Murzámi/ ktorzyby mi ná to przyśięgli. Posłowie podźiękowawszy/ zá tę chęć wielką/ v nog padáli podług obyczáiu ſwego Hetmánowi/ á z rádośćią do Carzá ſwego iácháli/ dał im Zrok Zborowſki zá tydźień/ nie dáleko od tegoż mieyſcá gdźie ſię ziecháć mieli.

¶ Gdy Posłowie z tą nowiną do Carzá przyiecháli/ wdźięcznie ich przyiął y vdárował. Hetman też Zborowſki iechał do woyſká ſwego/ ktore było ná Oſtrowie názwánym Kartámłyk/ powiedał Rycerſtwu to co z Posły po

ſtánowił. Wnet ſię rozerwáli/iedni chćieli z nim iecháć/drudzy ná to nie dá-
li słowá rzec/ powiedáiąc/ że to pſi zdrádliwi/słowáć nie zdźierżą/zginieß/ y
nasby przy ſobie pogubił. A w tym w nocy wielki ſię rozruch ſtał/ że nie wie-
dźiał co z nimi czynić miał Hetman/ y nie był od nich przeſpieczen zdrowia
ſwego. Poſłał do nich Porucznika/roſkázuiąc im áby ſię vćißyli/ bo ieſli te-
go nie vczynią/tedy im bitwę pierwey niżli nieprzyiacielowi inßemu dam.
Oni go zá tym wſkázániem karáć chćieli podług zwyczáiu ſwego / opáſawßy
mocno/piaſku w zánádrá náſypáć/á w wodę wrzućić.

¶ Szedł potym ſam do nich/łágodnie ich vkroćił/ wßákoż cáły tydźień
miał wielką trudność z nimi. Wezwał potym ſtárße° do śiebie/ przed ktorȳ
powiedźiał: Ze ia żadnego nie przymußam/ktory chce niechay zoſtánie/ á kto-
ry chce iedźie/tylko ći co tu zoſtáną áby Hordźie dáli pokoy: bo ſtąd tákie nie-
pożytki bacżę/że Krolá y R. P. obráżą. Druga/że mnie w niebeſpieczeńſtwo
przywiodą. Zá tym poſłał ſtraż/áby ſtrzegli ná onym mieyſcu kedy Muſtá-
lik przyidźie z Murzámi.

¶ Hetman ſam iż nie mogł ná czás náznáczony przyiecháć / tám gdźie
był dał zrok Tátárom/byłá tá przyczyná / iż ießcże nie dobrze był świádom
wßytkich mieyſc y Vroczyſk ná Dnieprze / ktorym ſię przypátrował / iednák
poſłał záraz dowiáduiąc ſię gdy przyiádą/áby ſię do niego przymknęli. Mu-
ſtálik obawáiąc ſię iákiey zdrády/zoſtał ſam ná mieyſcu náznáczonym / á po-
ſłał kilká ſet Murzow / proſząc Hetmáná áby do niego przyiechał / bo go ná
mieyſcu náznáczonym z rádośćią czeka/á przyiechał był z wielkim Orßakiem
máiąc tyſiąc koni Dworu Czárſkiego/bárzo świetno/z dáry wielkimi/z wozy/
z Wielbłądy/pießo tákże miał ludu niemáło.

¶ Tám Murzowie/gdy do nich Hetman Nizowy przyiechał / przywi-
táli go z vczćiwośćią bárzo ochotnie/iáko mogli nauczćiwiey podług zwyczá-
iu ſwego/pádáiąc cáłowáli nogi. ꝛc. Zátym go proſili/áby do Muſtáliká ie-
chał/opowiedáiąc mu wielką chęć y przyiaźń Cárſką. On im obiecał iecháć
do nich/tylko proſił áby go do trzećiego dniá Muſtálik ná onym mieyſcu po-
czekał vmowionym/áż woyſko roſpráwi: bo mu ßło o to / áby ći co zoſtawáli
ná Dnieprze/ßkody iákiey nie czynili/ á ták ich chćiał przyſięgą ſobie obowią-
záć/áby Hordźie pokoy dáli/ wymáwiáiąc ſię/ że mi ſię ich ládá iáko odiecháć
nie godźi iáko Hetmánowi/gdyż nie wßytkich zſobą biorę do Perſyey.

¶ Powiedźieli mu: Ze tego Muſtálik vczynić nie może/bo Carz iuż tylko
ná ćię czeka/á nie dba o inße tylko żeby ćiebie ſamego ſyná ſwego miał przy ſo-
bie/á też iuż dawno ze ſtem tyſięcy ludźi w polu leży/nie ſtawa mu żywnośći
áni trawy koniom. A ták ćię proſić kazał ábyś conarychley do niego przy-
iechał.

¶ Máiąc chęć wielką Zborowſki widźieć woyſká y ſpráwę Pogáńſką/
proſił áby tylko do pułnocy zetrwáli/ á on záraz iuż z nimi miał wśiádáć. A
Kozacy y dla Bogá proſili áby nie ieźdźił/płácząc á opowiedáiąc mu iuż zgi-
nienie. Nie mogli mu tego odwieść/wßákoż máiąc rozmáite zabáwy z ony-
mi Murzámi/málo nie do ſámego wieczorá ich znowu zábáwił. W tym fol-
guiąc proſbie ich y chęći ſwey doſyć czyniąc/proſił áby mu koniá dáli/ chcąc
iuż wśiádáć w drogę/iuż płáczu y proſby Rycerſtwá ſwego nie ſłucháiąc/á-
ni ná to dbáiąc/dáli mu koniá záraz Murzowie.

¶ Tu práwie Pan Bog/ktory ießcże ná świecie go zoſtáwić chćiał/á nie
dáć mu w ręku Pogáńſkich zginąć. Z onych wielkich prac/koniá obaczywßy
ſpytał ieſli ſtępią idźie/ rzekli/ że byſtr. On ich proſił o inßego koniá ktoryby
ſtátecznie ßedł/bo był ſtrudzony bárzo. Wnet ſię rzućili ſtáráiąc ſię o inßego
koniá/á on chodźił iáko ná koń wśieść/ſáhávdak przypáſał/ßáblę. ꝛc. Wtym
Kucharz iego Michał rzekł do niego z płáczem: Pánie moy/iuż ćię podobno
nie oglądam/ieſt Szczuká dobra/ proßę náiedz ſię ná drogę. A ták on że cáły
dźień nie iadł/dał ſię námowić ßedł ieść/koniá mu w tym przywiedźiono. A

gdy chćiał

gdy chćiał przyśięgi od Murzow/ oni mu rzekli: Ze my tobie zá to nie możem przyrzekáć. W tym to Kozacy vsłyszawszy / z żáłośći porwáli go gwałtem miedzy sie/zánieśli go do czołnow ná sobie/wśiadszy w czołny poczęli strzeláć/ Murzowie sie ich boiąc rostoczyli sie / potym odbiwszy sie od brzegá / z rádośćią iecháli do woyská swego z nim. Kozacy oni gdy go vyźrzeli / z wielkiey rádośći niewymowne sztuki pokázowáli/strzeláiąc/pieśni śpiewáiąc/ ná kobzách gráiąc/& alia.

¶ Tám gdy sie to dźiało/straż Kozácka przywiodłá więźniow kilkánaśćie/ktorzy z Hordy vćiekáli/bo ich tego czásu we żniwá wiele vchodźi. A ták ći powiedźieli Hetmánowi ná iákiey cżći miał być v Carzá / ktora táka być miałá/sam miał być więźniem ie°/á ći wszyscy ná palách ktorzyby z nim przyiecháli ábo przyszli przed Przekopem/ná co sie prawie wszyscy zgodźili / bo to ieszcże ná mieyscu będąc od Murzow słyszeli.

¶ To vsłyszawszy Zborowski / rozgniewawszy sie serdecżnie ná Carzá/ przebrawszy cżterdźieśći człowieká iechał do koni / kthore były od stánowiská śiedm mil/bo sie ich nie spodźiewał więcey zástáć/bo zdycháły od chrobáctwá wielkiego/á ludźie puchnęli/chćiał tymże tropem iecháć zá woyskiem Cárskim chcąc go ze wsząd szkodźić náieżdżáiąc. A gdy przyiechał do koni/nie zástał y dwu zdrowych/chćiał przedśię iácháć/Kozacy mu odrádźili/powiedáiąc mu/ Niżli te konie przepłáwiem/tedy ony zemdlone pádną / á my y z tobą poginiem. Jednák on chcąc sie oney chytrośći mśćić/chćiał Tátárom zástępowáć ná drodze tym co sie do woyská Cárskiego śćiągáli/ wszákoż mu Kozacy odradźáli/mowiąc/ że w tym niedostátku nic nie vczynisz.

¶ W tym przyszłá wieść pewna od Tátárskiey straży/że ony wszytkie co byli po Hetmáná przyiecháli Carz pokarał/iż ná te kondycye ktorych on chćiał nie przyzwaláli/á iż go z sobą nie przywieźli. Miał ná ten czás v śiebie Posłá Krolá Perskiego/ktory był do niego z tym poselstwem przyiechał/ powiedáiąc/że ćię Pan moy dawno czeka y z Cesarzem Tureckim/czemu nie wśiádasz/á to co sie twemu brátu dostáło/to y ćiebie potka. Ná ktore iego ták hárde poselstwo/hárdźie też do niego wskazał Carz Tátárski/chćiał był ieszcże Hetmáná czekáć/ále iż mu przynaglał Hetman Perski áby corychley iechał / iecháć muśiał / zostáwiwszy Dźieśięc tyśięcy ludźi w źiemi swey dla obrony od Kozakow Nizowych. Posłał iednák prosząc do Hetmáná áby pokoy z nim vmowiony iáko z Oycem trzymał / á on mu postąpił dań ná wszytkie Kozaki/ y te Chorągiew ktorą mu obiecał ná Wołoską ziemię z Persyey záraz przywieść obiecał kiedy sie wroce/tylko prośił pilnie/áby mu ziemi iego dał pokoy. W tym Zborowski odpráwiwszy Posłá/myślił co czynić miał/drogá go iuż do Moskwy omyliłá / tákże y do Persyey. A ták posłał do Piotrá Hospodárá Wołoskiego áby mu sie w obietnicy viśćił iáko obiecał / kthora byłá tákowa/ Miał dáć pięć set koni Zborowskiemu ieśliby był szedł do Moskwy/ á iemu żeby dał pokoy/bo go iuż byłá wieść doszłá że sie przećiwko niemu gotował/ ieszcże gdy był we Złocżowie imieniu swym. A máiąc w tym nádźieię że mogł być porátowan ná służbę R. P. dał zroku cżtery Niedźiele / żeby sie z Posły Wołoskimi widźieć mogł. Posłał z sług swoich Sláchćicá iednego/ Kozacy też z Mołoycow swych drugiego/dáley czásu nie mogąc postąpić / bo też iuż drudzy Stárostowie Vkráinni wyieżdżáć mieli. W tych cżterech Niedźielách czekáiąc Posłow onych/więźniowie ktorzy z Tátar vćiekáli Nieprem/ iż tám są nie dáleko stádá wielkie/wśi sie też przymykáły Tátárskie do Dnieпru: bo tám wśi tákim ksztaltem budowáne/iáko owy budki ábo chadki ktore owo Owcżarze ná kołkách zá owcámi włoczą. &c. A gdy o trwodze vsłyszą / tedy ze wszytkim záraz záprzągszy one chálupę ktorą maná kołách/vwoźi co nadáley. O czym vsłyszawszy Kozacy/wnet sie poczęli frásowáć ná Hetmáná/ powiedáiąc/że iuż dáley czekáć niechcem/tylko vderzyc ná Horde / bo możemy mieć korzyść wielką. Hetman Oycżyznie to chcąc pokázáć/że mogąc sławy

 dostáć y ko=

doſtáć y korzyśći wielkiey/niechćiał áby miał mouere turbas, á tego nieprzyiaćielá ná potym poruſzyć przećiwko niey / bo ná ten czás nie mogli iey ſzkodźić/gdyż wſzyſcy do Perſyey byli wyſzli / ále pámiętáiąc ná przymierze/ ktore Turcy y Tátárowie z Krolem y z Koroną máią/hámował Kozaki w przedśiewźięćiu ich. Acż go w tym ſłucháć niechćieli/ áż wſzytek Kynſztunek ſwoy ktory tám zſobą miał ná ten czás/konie/ſzáty/ pieniądze / miedzy nie rozdał/ tych też podleyſzych po thym iáko mogł ſrogośćią odgramiał. Owa ono przedśiewźięćie ich w nich vſpokoił/á to wſzytko cżynił w ten ſpoſob/ że ſie ogladał ná pokoy Oycżyzny/w ktorey iáko rozrodzon/to nie tylko ſwym/ ále y poſtronnym narodom nie táyno/ maiąc żonę z domu tákże możnego Iordáná Spytká Káſztellaná Krákowſkiego Corkę / z ktorą potomſtwo zoſtáwił ſynow dwu/Alexándrá y Sámuelá/ná ten czás minorenes / ktoremu nie ták wiele ſkárbow zoſtáwić pomyſláiąc / iáko po ſobie ſławy á pámięći dobrey życząc.

¶ A ták vćiſzywſzy ono dźikie woyſko ſwoie/ czekał czáſu iáko był náznácżył poſłom do czterech niedźiel. Wyſzedł czás drugie y trzećie cztery niedźiele/poſłow áni iego áni Wołoſkich ſłycháć było. A w tym poſłał ſto cżłowieká z cżołny ná Morze po ſol/bo tám kiedy Rok ſuchy / zśiádá ſie ná wyſpách białła iáko lod. Owa zwątpiwſzy o onych poſlech/rozumiał że ie Hoſpodár poſadzał ábo Tátárowie. Puśćił ſie ná Dniepr / bo tám poſłow czekáiąc/ wielkiego głodu y niewczáſow ſie náćierpiał / ktemu z Kozaki wielkiey trudnośći/ktorzy nie dbáią ná Krolá Páná ſwego / áni ná Oycżyznę w ktorey ſie porodźili/tylko iuż wſzytkę nádźieię w onym mieyſcu pokłádáią kedy żyią / ták iákoby rzekli oną poſpolitą przypowieśćią/Poki żytá poty bytá.

¶ Nic tedy nie obeſzłá nędzá żadna/głod/niewczáſy/oneᵒ nowego Hetmáná ich/przy onym dźikim wodnym Rycerſtwie/ácż miał Ryb źwierzu wſelákiego doſtátek/wſzákoż ono ná káżdy czás odwodzenie ich / ábo hámowánie od ſzkodliwych Oycżyznie vmyſłow ich/ták go bárzo ſátygowáło / że czáſem po wiele rázow máło o zdrowie nie przyſzedł / gdyż to lud byſtry nieuhámowány. A ták puśćiwſzy ſie po Dnieprze/rozumiał że ſie miał z oney nędze ochłodźić/wſzákoż w tym od ſzcżęśćia nie mogł być rátowan/bo dáleko w więtſze niebeſpiecżeńſtwo niźli miał pierwey/ przyſzedł. Bo kiedy mu oni znáć dáli ktorzy iecháli po ſol/iż ſą Gálery ná Morzu / on zaraz im dla pośiłku płynął do nich/z ktorymi ſie podkał gdy ná zad płyneli/żadney ná ſie trwogi nie máiąc/nábráli ſoli tyle ile mogli.

¶ Poſłał potym ſtraż ad Oſtiam Maris, to ieſt/tám kedy Rzeká w morze wpada/tá ſtraż záraz tego poſtrzegłá/ że dwie Gálerze weſzły ná Dniepr/ á przy nich Dźieśięć Tyśięcy Tátárow lądem / chcąc bitwę dáć Kozakom ná mieyſcu kedy ćiáſnym. Máiąc te iuż wiadomość o nich Hetman / nie mniey też o tym myſlił iákoby im też bitwę dáć mogł/tylko ná to czyhał / żeby ná tákim mieyſcu ſtánął / áby oni do niego ná Oſtrow z Gáler wyśiedli / żeby ich tákże mogł wpráwić w kąt ćiáſny/iáko tám o to łácno ná Dnieprze/czekáiąc ich długo/ſpodźiewał ſie że tám iuż wſzytká moc ich byłá w onym ludźie iáko ich ſtraż obacżyłá/á ono to tylko byłá ſtraż ktorą był Sedźiak wyſłał dla iezyká. Obroćił ſie do nich/ ále oni záraz obacżywſzy Kozaki tył podáli. Żałował tego Hetman że z nimi bitwy ſtocżyć nie mogł przez ták nierychłe do nich iechánie. Obroćił ſie ná zad/á iuż ſobie vmyſlił wtárgnąć do Wołoch / dla tego zágniewány że mu Poſły zátrzymano.

¶ A w tym iádąc ná pierwſzym noclegu w źiemie / potkáli więźnie ktorzy z Tátar vćiekáli/á gdy przyſzli przed Hetmáná/ powiedźieli że teraz czás ná Tátáry/możećie przeſpiecżnie iść w źiemię ich/bo wielką korzyść mieć bedźiecie/ powiedáiąc im tám dla nich o wielkiey trwodze/że iuż ſamá Carzowa do láſow vćiekálá. Kozacy ſłyſząc te słowá ich/bráć ſie tám pocżeli chćiwie. A gdy ich Hetman od tego odwodźił/pocżeli nárzekáć/że ie prożno trzymał/á

nie życzył im tákowey korzyśći. On iáko człowiek ten ktory rozumiał co mu ná tym y Oyczyznie należáło/ prosił ich áby báczność nań w tey mierze mieli/ ták iáko to obiecáli być mu we wßem posłußni.

¶ A skoro ich vłágodźił/ posłał do Carzowey vpewniáiąc ią żeby sie nie bałá/ może nic vćiekáć/ bo ia iáko Syn chce sie o to stáráć iákoby Mátká moiá w pokoiu śiedźiáłá/ pomniąc ná obietnice Carzá Oycá swego/ chybá żeby on niechćiał trzymáć słowá swego/ wßákoż ia do pomßczenia będę miał czás inßy. A ták posły odpráwiwßy/ puśćił sie ná przedśięwźiętą drogę do Wołoch. W tym znowu wieść przyßłá o Tátárzech że byli ná Zamku Háston horodku. Chcąc pokázáć to Zborowski/ o co sie też kuśił przed nim Kniáś Rożeński przed kilkim lat/ stáráiąc sie o on Zamek áby go był mogł zburzyć/ iákożby był tego iuż dokazał/ tylko prze nieopátrzność gdy podsádźił pod Zamek prochy/ ná złym mieyscu sam stánął/ potym mizernie zginął.

¶ A ták ich Zborowski chcąc zástáć ná onym Zamku/ ná dedniem práwie do niego przyßedł/ Tátárowie skoro go postrzegli záraz vskoczyli. Posłał do nich Tłumáczá/ ktoryby ich do niego prosił ná rozmowę/ á roskazał sie stráść kilku Kozakom z rußnicámi/ dla tego żeby go nie porwáli/ á w ten czás ieden Kozak strzelił do Tátárzyná. Zágniewány Hetman porwał sie do Kozaká/ chcąc to pokázáć że im słowo trzyma/ ále drudzy wiedząc go być godnym/ zászkoczyli á nie dopuśćili do niego. ¶ Ten Kozak vmiał káždą strzelbę zámowić że mu ßkodźić nie mogłá/ áni temu woysku w ktorym był. A ták powstáli Kozacy o to przećiwko Hetmánowi/ ták bárzo/ że ich záledwie vbłagał. Potym gdy sie vspokoili Kozacy/ przyśláli Tátárowie do niego/ dźiękuiąc mu zá chęć y zá pokoiu trzymánie/ chcąc mu dáć stácyą/ áby sobie odpoczął z ludem swym ná onym mieyscu/ prosząc go y o to/ áby sie z Carzykámi poznał/ ktorzy do niego chcą przyiecháć. On roskazał: Ná ten czás nic nie potrzebuie: A drugą/ do znáiomośći ná tym czáśie przyść z Carzykámi nie mogł/ gdyż miał potrzebę pilną z Hospodárem Wołoskim ná Vroczysku Probitym v Bohu. Tám stąd idąc z Hástonhorodká/ miał nocleg v Witułtowey łáźnie/ tám sie nápátrzył wielkich antiquitates iego. Z tądże prosto puśćił sie ad Ostia Maris, tám gdźie Dniepr w Morze wpada/ stąd prosto wypráwił dźieśięć człowieká do Probitego ku Bohu/ áby nieomießkał ná zrok z Wołochy. Oná straż idąc tráfiłá ná Turki/ ktorych pogimáli trzynaśćie. Turkom gdy przybywáłá wielka pomoc/ oni z nimi vćiekli do Rzeki Bohu/ y támże z nimi iecháli áż do Probitego/ Hetman też ná onym mieyscu skąd był wysłał straż dźień odpoczywał/ á to dla tego/ iż Kozacy obßywáli czołny trzćiną/ boby były máłe ná Morze. Tám wyiechawßy na źwierz ná wyspy Morskie/ vsłyßał że kilká rázow z dźiał strzelono. Pytał coby to było: Iedni powiedáli że strzelano ná Przekopie/ drudzy mowili/ że to grom y łyskáwicá. Owa nic nie myśląc o Turkách/ rußyli sie z onego mieyscá ná Morze/ á oni ktorzy iecháli do Bohu nie dáli mu znáć o nich. Tám miiáiąc Przekop spokoynie/ chcąc iecháć á dáć pokoy Tátárom/ z ktorymi sam/ y Krol/ y Oyczyzná/ mieli przymierze.

¶ W tym postrzegli Dźiewięć Gáler wielkich/ okrom Batek máłych/ ktore ßły przećiwko nim/ zástánowili sie/ mnimáiąc żeby iáki Zamek. A gdy sie lepiey rozedniáło/ poználi że Gálery/ kthore sie z dáleká świećiły/ nie było ná nich tylko lud wybrány do boiu.

¶ Począł z Kozaki mowić: Mamy Pánowie Bráciá czás że sławy dostáć możem/ á będźieli nam Pan Bog ßczęśćił/ będźie y korzyść. Rzekli Kozacy: Abo niewieß Pánie Hetmánie że tho nam nie rowny plác do potkánia/ lepieyby o tym radźić/ iákobyśmy co nąpredzey vchodźić mogli. Tego Zborowskiemu było żal/ ále widząc że mu prawdźiwie rádzą/ nie wiedząc co czynić/ myślił o tym iákoby sie im bronić/ gdyż iuż blisko od niego byli/ trudno iuż było vćiekáć/ á do Bohu ießcze było śiedm mil. Kozacy strwożeni czynili złe

ſerce Hetmánowi/chociaż tám tácy ludźie byli co iedno ßáblą żyli/ wßákoż im to wßytko ſpráwowáło złe mieyſce/á ktemu czołny przećiwko Gálerom/wielka rozność/poczęli ſie mießáć á wołáć ná Hetmáná/ że chćieli vieżdżáć. Ktory przedſie ſtał iáko Lew/prágnąc z nieprzyiaćielem chętliwie bitwę zwieść. W tý ich doiechawßy/vczynił tę rzecz do nich: Niechże was nic nie obchodźi moi mili cnotliwi Rycerze wielkość Pogáńſka/ áni tá ich ogromna Armatá/ bo to my mamy naprzod przed nimi żeſmy ſą ludźie Chrześćiáńſcy/ dla czego same° nie wątpimy że P. Bog zá námi pomágáć będźie/ á ſam potłumi nieprzyiaćielá á bluźnierzá Imienia ſwego/ ktemu y niewinność nam pomoże/ iedźmy ſobie nie lękáiąc ſie/á nie ćießmy Pogan áby ná nas ſercá nie bráli. Owa ták/vieżdżáiąc z nimi rowno/ prośił ich áby mu tey ſromoty y ſobie nie czynili. W tym ſie iedná Gálerá wydáłá/ná ktorey był Hetman onych wßytkich ludźi/ten roſkazał pilno przykłádáć á gonić Kozaki/chcąc ſie o nie kuśić niżby im drugie ná rátunk przyßły.

¶ A ták zá wielkimi prośbámi y vpominániem/Kozacy ktorzy byli do brzegá ſie przybili á vćiekáć chćieli/znowu w czołny wśiedli. Hetman im ſerce dobre czynił/ſam zá nimi iechał ábo płynął/oſtrożny á chćiwy ná ſtoczenie bitwy. Tá Gálerá ze wßech napięknieyßa ßłá zá nimi iáko ſtrzałá/iuż ſłyßeli Trąby/bębny/okrzyk Pogáńſki/vkázowáły ſie Chorągwie Tureckie. Hetman z Kozaki śmiele ſtánąwßy/czekał nieprzyiaćielá. Tám Wátámán ktory ná czelnie Hetmáńſkim był iął ſtábo ſtyrowáć/począł go Hetman gromić/ á niechcąc áby drugim ſercá złe czynił/chćiał go zábić. A gdy iuż co dáley to bliżey byli/ſtáneli Turcy á dźiwowáli ſie śmiáłośći iego/ iuż to máiąc zá pewną korzyść/ná to czyháli iákoby go pogimáli z Kozaki/ czegoby byli dokázáli zá oną trwogą Kozakow/ále ſie z piaſku rußyć nie mogli. Hetman wołał ná ſwe áby do niego co prędzey nádbiegáli. Ale ſtyrnik máło dbáiąc ná wołánie y vpominánie iego/do brzegu ſie co prędzey obrácał. Turcy obaczywßy poczęli z dźiał ſtrzeláć/ vgodźili ſtyrniká iednego tuż podle ſamego Hetmáná/ktory lecąc áż chłopá zá ſobą w morze wtrąćił/wßákoż tego prętko rátowáli/ácz z trudnośćią. W tym oni o ktorych Hetman nawięcey rozumiał wypadßy z czołnow/poczęli ſie bráć do brzegu. Wołał ná nie Hetman/ áby drugim złego ſercá nie czynili/á nieprzyiaćielá nie ćießyli. Turcy z dźiałek vczaßczáiąc/ czołny bárzo dźiuráwili/ zátykáli czołny Kozacy. Widząc że im trudno co ná wodźie począć/do brzegu ſie przypłáwili/tám wypadßy ná brzeg poczęli ná ſie z obu ſtron śmiele ſtrzeláć/iuż byli doſtáli Turcy ięzyká/wiedźieli kedy y ktory Hetman/a ták nań ſtrzelbę wßytkę obrácáli. Prośili go Kozacy áby vßedł ná gorę ábo od śiebie kazał drugim odſtąpić/ záraz chłopcá ktory go pilnował od śiebie odepchnął/á ledwie rękę od niego odwiodł/ iáko weń záraz kulá z dźiáłá vgodźiłá. Wźiąwßy Hetman onę rußnicę ktorą on chłopiec zá nim nośił/ roſkazał ſie wßytkim roſkoczyć/ á ſam wźiąwßy śmigownicę/począł do Gálery ſtrzeláć/obaczywßy ich báłwaná śrebrnego w zawoiu/mnimáiąc áza Sędziak/ zmierzał do niego/ á w tym zápalili dźiáło w Gálerze/co on obaczywßy/przypadł/kulá tuż przed nim máło nie ná piędźi vpádłá. Zá tym ſie porwał/ vderzył też z śmigownice w onego báłwaná/áż bláchy śrebrne lećiáły/zá tym Turcy wołáć poczęli głoſem/ Hałá/háłá/hałá/ y więcey. Więźniowie/y ći co rozumieli ich ięzyk/ powiedáli/ że baczyli rzecz ſwoię przegráną. Kozacy zá tym poczęli ſobie dobre ſercá czynić/ ktemu im było łácno ſobie ßańce poczynić/ bo thám ná tym mieyſcu świnie dźikie ryiąc/ wielkie doły poczyniły. Hetman znowu z śmigownice ſtrzelił w grumádę ludźi ná Gálerę/ záraz kilká człowieká zábił ná iedney łáwie/ná ktorey rzędem śiedźieli. A w tym ony Gálery wypráwiły dwie/ áby v Bohu Rzeki/ dwie mili od onego mieyſcá przewoźili Tátáry. Poczęli ſie Kozacy trwożyć/á wybieráiąc żywność z czołnow/poczęli vćiekáć. Hetman ich gromił y vpominał/mowiąc: Ze wam to ludźiom tákim nie przyſtoi czynić/o ktorych wßyſcy

narodowie rozumieią / że wam w męſtwie świát rownych nie ma. Turcy obaczywßy trwogę miedzy Kozaki/wyśiadßy w Nawy poczeli ná brzeg wyśiádáć/nárychtowawßy ſtrzelbę ná Gálerách / á też ſie ſpodziewáli że im iuż Tátárowie przybyć mieli. Hetman widząc że ná brzeg wychodzą / krzyknął ná ſługi ktorych miał kilkádzieſiąt/ áby záraz ochotnie do nich ſkoczyli. Ktorzy to chetliwie vczynili/ſtoczyli bitwę z nimi doſyć mężnie. Kozacy widząc że ſobie dobrze poczynáią Polacy/ y ßczęśći ſie im / ſkoczyli do nich. W tym dano znáć Hetmánowi że Tátárowie bieżą ná pomoc Turkom / ſkoczył do ſtrzelby/w tym obaczył że ie° ſtraż/ znowu ſie do ſwych obroćił ćießąc ie świeżym ludem. Dodał tym ſercá Kozakom/śmiele ná Turki náćieráli. Obaczywßy Turcy że ich wiele pobito / y Hetmáná ábo Sedziaká im zábito / przed ktorym Chorągiew ßłá záraz/wpław do Gáler ſie puśćili/tylko chłopiec Sedziakow śiedział płácząc nád Pánem ſwoim zábitym/ ále go też záraz Kozacy rozśiekáli.

¶ Nie máiąc w czym onych ſtrwożonych Turkow gonić / ßedł z onego poboiſká Hetman z Kozaki/tráfił ná Tátáry/ obaczywßy ie z dáleká/ chćiał ná nie tákiey ßtuki vżyć / vkazał Chorągiew Turecką/ dawáiąc im znáć że Turcy wygráli/w tym ſie kazał Kozakom ſkrádáć do nich. Obaczywßy Tátárowie Chorągiew/ſkoczyli do niey z rádośćią. Kozacy ći co Turecki iezyk vmieli/wołáli ná nie. A w tym drudzy ktorzy ná nie waśń wielką mieli / nie mogli wytrwáć/ſkoczyli do nich prętko. Tátárowie ſie obaczywßy/ ná zad obroćili. Kozacy po nich/ále záledwie kilku vbili: A gdy obieráli trupy/ Tátárowie ich potym nábiegáli/ ále od Kozakow mężnie wſpárći byli. Owi też z Gáler ſtrzeláli/owa tego było máło nie więcey niż godzinę w noc.

¶ Obroćił ſie potym Hetman do Czołnow z Kozaki/ktorych nie záſtał/ bo było wßytkie popſowano/tylko ośm cáłych było/w ktore kazał wśieść kilkiem ich/á gdy wiátr wſtał/zánioſł ich ná brzeg Tátárſki/támże ie pogimano. Hetman ßedł ziemią/włożywßy kilká ránnych ná ieden czołn. A gdy go Tátárowie gonili/ obaczywßy ſtrwożone Kozaki dla wielkośći Tátar/záſtánowił ſie z pułtorem ſtem człowieká/nápomniawßy ich ſłowy pięknymi / y to im przekłádáiąc/z iákaby ſławá było to ich zginienie/ ieſliby ſie Pan Bog ná nie rozgniewáwßy Pogánom dał gorę nád nimi otrzymáć / á iákoby też nieprzyiacielá nie pomáłu vćießyli / gdyby mu áby namniey plácu vſtąpić mieli/ choćiaż im dzieśięć rázow nie rowno było/ mowiąc: Lepieyći moi mili Bráćia poczćiwie vmrzeć Rycerzowi káżdemu/á niżeli źle żyć. Ták ich tedy przy ſobie zátrzymawßy/obiecuiąc im z ſpráwiedliwey wrożki ſercá ſwego / że mieli fortunnie Pogány gromić. Stánął z nimi w ſpráwie/ oni ránni nie mogli ſie przez piaſek przekopáć w czełnie/prośili áby ich Hetman kazał dobić/ to iuż było drugiego dniá ná Bohu Rzece. Przyßły potym Gálery do nich/ ſtánąwßy ná wodzie/Tátárowie ná lądzie/dziwowáli ſie śmiáłośći ich / iednák ſie ſami o nie kuśić nie śmieli/wroćili ſie potym ná zad z Gálerámi/ták áż y rázu nie ſtrzelili. Tám Kozacy iuż będąc zgłodzeni/Hetman tákże ich/bo pułtorá dniá nie iedli wßyſcy/ßli w gromádzie poſpołu áż do Inguły nád Rzeką Bohem. Tám nádeßli Kozaki co byli od nich vćiekli/ doſtáli v nich trochę żywnośći/kędy ſie wßyſcy pośilili. Iechał potym do Inguły/y támże záſtał kilkádzieſiąt koni/ ktore był ná proſt poſłał. Będąc ná onym mieyſcu w polách dzikich/obumieráiąc nie wiedział co miał czynić z ludźmi / á żywność ktorą miał/ Turcy mu byli ſtrzelbą w onych czołnách/ iákoś wyżßey czytał/ popſowáli/chybá co ták ktory z nich miał przy ſobie iáką trochę dla pośilenia / mogliby byli mieć ryb doſtátek / ále im z czołny do tego wßytkie potrzeby popſowano/zwierzá też żadnego tám doſtáć nie mogli/ záraz ony konie rozdał miedzy Kozaki/ále coż to było ná ták wielki lud / bo było wßytkich o pułtrzećiá Tyśiącá.

¶ Támże będąc ná Ingule/ rádził ſie Kozakow co miał czynić / prze-

brawßy kil-

brawszy kilkánascie człowieká / iechał ku Wołochom do Probitego Vroczyská/pogimał kilká Rybołowow Tureckich/dowiedział sie v nich o straży Wołoskiey ná martwey wodźie. Szedł tám / nie zástał iedno swieże stánowisko Wołoskie/ktorymby był bárzo rad dał bitwę dla wielkiego niedostátku/by iedno był mogł dostáć żywnośći od nich/choćiaż niemiał tylko iedennaśćie człowieká/á Wołochow było ośḿdźiesiąt/on też iuż kilká dni nie iadł iedno żołądź y to ieśli go kedy nádszedł/iuż zdycháli Kozacy od głodu/námawiáli go áby sie do woyská wroćił/ále sie spodźiewał ieszcże w nocy Wołochow zástáć/ przeto iechał do Kremenczutá/á gdy nie zástał nikogo/przyiechał do Probitego/nálazł tám pismo co oná iego straż nápisálá węglem / ktorą był posłał ná Zrok ktory miał mieć z Hospodárem/tám to było pismo/Jeśli tu kto będźie z woyská Hetmáná nászego/powiedz o nas ná Vroczysku krzywym. Już sie poćieszył/zástał tám straż swoię/ o ktorey rozumiał że ią Turcy wźięli. Nálowili mu ryb/ náiadł sie z onymi ktore miał przy sobie / y tám odpoczął. Dano mu znáć że iest strażey Wołoskiey pułtorá stá/záraz z rádośćią począł sie do nich gotowáć/ále Wołochowie postrzegszy ich tył podáli. Obaczywszy że nie mogł mieć bitwy státeczney/wroćił sie do woyská/przyiechał znowu ná wielki głod/fráslowálisie ná to że Hospodárá nie zástáli. Ruszył sie potym z ludem / á co miał iść do Soroki/to sie vdał do Sáwárny/á to dla tego że rozumiał iż mogł mieć żywnośći dostátek z Bráclawią/tám im dopiero nędzá dokuczyłá/że rogi iákie nálezli/Jelenie kopytá náyduiąc co od kilku lat leżáły/ iedli/ tákże kośći iákich dostáć mogli/ iednák go Bog we zdrowiu do Oyczyzny wroćił. Tákći trudno sławy dostawał ten sławny Polak / z wielką nieprzespiecznośćią zdrowia swego. Wiele potym przypadkow ná tey tám drodze iego w Historyey czytáć będźiesz. Zostáwił z Zofią Jordanowną/Kásztellaná Krákowskiego Corką dwu Synow/Alexándrá y Sámuelá/y Corkę.

Chrzysztoph Zborowski/ śiodmy syn

Kásztellaná Krákowskiego/Podczászym był Koronnym/ á potym v Cesarzá Máximilianá/Człowiek w spráwách Rycerskich dobrze ćwiczony: Ten był Bohdaná Hospádárá Wołoskie° przez zelżywość y niezdźierżenie słowá pogimał / y niewypuśćił do tąd / poki nagrody zá szkody swoie nie wźiął. W Elekcyą Krolá Stepháná/ z drugimi Pány/ opuśćiwszy społeczność Bráćiey rodzoney ktorzy zostáli przy Rycerstwie/ odiechał do Cesarzá pomienionego/ná ktorego z drugimi wotował / v tegoż do iego śmierći ná Dworze sie báwił / potym v Rudolphá Syná iego też Cesarzá / był Podczászym.

☞ Marćin Zborowski Syn Kásztellaná Krzywieńskiego/Synowiec rodzony tych pomienionych/ktorego vrodźiłá Rozrażowska z Domu Doliwá / máiąc wieku lat trzydźieśći vmárł Młodźieńcem. Był to Mąż do wszelákich spraw poczćiwych chętliwy/ zwłaszczá do Rycerskich/ w ktorych Prádźiádow y Dźiádow/Stryiow/y Oycá/nie wydał. Vmárł Roku/ 1 5 7 5. Jego ćiáło leży we Zborowie/nád ktorym iest ten text w te słowá pisany.

Magnifici ac Generosi Domini Martini Zborovvij, Martini filij auiq; paterni Martini, morte immatura, anno trigesimo ætatis suæ defuncti: Ossa hic cubant sacrofago auito, Anno Dñi, 1 5 7 5. Mortuus iacet hic sepultus.

☞ Piotr Brát rodzony tegoż Marćiná/ Syn Kásztellaná Krzywieńskiego/ od Rozrażowskiey / zá wieku mego tymiż Cnotámi y sprá-

wámi Przodkow ſwoich ozdobiony/ v ßcześcia więcey nie żądáiąc/ w pokoiu záśiadł ná máietnośći oyczyſtey/ ktorą trzymał w źiemi Sedomierſkiey Grocholice/ y inße do nich przyległe wśi.

☞ Jan Zborowſki / Syn Piotrá Woiewody Krákowſkiego/ od Myßkowſkiey/ z Domu ábo Fámiliey Jáſtrzebcow / Stobnicki/ Tłumácki/ Kámionecki Stároſtá.

☞ List Ceſarzá Máximiliáná tym Domom nádany/ zá zaſługámi znácznymi Wárzyńcá Miedźileſkiego/ Proboßczá Wileńſkiego / ktorym dawa táką wolność/ (przydawßy Helm inákßym ſpoſobem niż go Przodkowie ich vżywáli) kreowáć nouos Milites, iáko z liſtu tego zrozumieß/ ktorego maß ſens w te ſłowá.

Maximilianus Diuina fauente clementia, Electus Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, ac Germaniæ, Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ. &c. &c. Rex. Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Lotaringiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carintiæ. &c. &c.

Venerabili deuoto nobis dilecto Laurentio Miedzileski, Præpoſito Vilneñ, Nuntio & Protonotario ac Comiti Palatino Apoſtolico & Oratori Sereniſsimi Fratris & conſanguinei noſtri chariſsimi Regis Poloniæ, gratiam noſtram Cæſaream, & omne bonū. Cū Cæſaream deceat Mageſtatem, hos qui virtute & inſignioribus præfulgent geſtis, suntq; benè meriti, non ſolum de nobis, ſed etiam de Republica Chriſtiana, amplioribus honoribus ornare, atq; omni gratia & benignitate proſequi: Te quoq; Laurentium præfatum, & ſi virtutibus ornatum, & in omnibus rebus dextre obeūdis idoneum benemeritumq; experti ſumus, tuamq; Familiam, tam per Regnum Poloniæ, quā Lituaniam & Mazouiam diffuſam, Polonico idiomate nucupatam Iaſtrzebiecz, ſeu Boleſcziczi, à Boleſlao primo Polonorum Rege, antiquitus Nobilem nō ignoramus, tamen pro tuis claris facinoribus, tam in obeundis R. P. Chriſtianæ negocijs varijs, ad expeditionem contra Turcas, & alios Chriſti nominis hoſtes infenſiſsimos pertineñ, prudenter & ſtudioſe fieri ſolitis: & nō minus ꝓ ea obſeruantia quā in nos geris fideliter & diligenter. Cupieñ igitur non nihil decoris addere eidem Familiæ tuæ Accipitrine ſeu Boleſcziczi, quæ pro inſigni armorum Nobilitatis ſuæ, in Celeſtino Campo Babatum albū, quatuor cū Guffis nigris, in tus autem Crux glauci coloris ſignatum, & in Galea ſuper vncos accipitrem cum duabus campanellis ad pedes eius, more Venatriceæ auis antiquitus deferre ſolebat: Quia tamen non omnibus de eadem Familia existeñ, eiuſmodi galeam vvlgari Idiomate Helm deferre licet, præſertim viris Eccleſiaſticis & Spiritualibus nonnulliſq; ſæcularibus laicis, cū pleriq; & frequenter Babatum purum abſq; accipitro, á quo ipſa Familia accipitrina nucupatur, vti accepimus deferrunt. Idcirco Nobilitatis tuæ Familiæ tocius arma conſtituimus & ordinamus, vt omnes & ſinguli Eccleſiaſtici & ſæculares hij, ſi quos fortè adoptare aliquādo per nos vt fit cōtigerit ſine galea deferreñ, eam purum Babatum deferrant, ſic quod accipiter ſcutum celeſtinum circūteneat, capite & alis ſupra eminentibus: pedibus autem quibus campanelle aligantur, inferiorem partem ſcuti atq; babati appræhendat & cōplectatur: Qui autem hoc arma in galea in qua accipitrem geſtant deferrunt, hi more veteri infraſcripto deferrant, ſicut in medio præſentiū artificis ingenio elaborata cernuntur. Præterea, vt amplioribus honoribus & fauoribus eandem Familiam tuam accipitrinam adornemus & decoremus, eodem motu & auctoritate Cæſarea, admittimus, concedimus, ſtatuimus, & omnimodam facultatem damus, ex nunc, & perpetuis futuris temporibus duraturam, Tres milites ex eadē Familia veſtra creandi & faciendi: Vnum videlicet in Polonia, alterum in Li-

tuania,& tercium in Maxobia ſiue Mazouia: Sicq; in Polonia duæ domus, vt potè Miskovvſczi & Bielavvſci: in Maxobia autem tua, Miedzileſczi de Vlatovv, & Dzierzkovvſczi de ſchumsko : in Lituania autem, Niemierouiczi & Scitovvie. Itaq; Spirituales ſi tunc fuerint ex illa domo cum altero ſæculari fratre ſeniore, nato per vnum Militem in quacunq; domo, quem magis idoneum & ſtrenuum ad militiam obeundam cognouerint, eligãt, perpetuis temporibus auctoritate noſtra Imperiali, itaq; vnus alteri vita functo in vnaquaq; domo ex prædictis ſuccedat, per eiuſmodi fraternam, fratrum ſeniorũ & digniorum electionem. Quod ſi aliquis ex his eligentibus reliquis ſit præſtantior, ex tunc ipſe per alterum electionis comitem eligatur : Quæ quidem electio taliter fieri debet: decedente vno Milite in aliquo dominio de prædicta Familia accipitrina, debent duo fratres ſeniores & digniores, Spiritualis & ſæcularis, vel ſi Spiritualis deficit, vterq; ſæcularis, veluti noſtri Comites Palatini, quibus ad hoc facultatem damus, ad aliquam Eccleſiam deſcẽdeñ, & illic cõuocatis fratribus, vnum ex his, qui magis idoneus videbitur, nominare eligereq; in Militem, percuciendo eum ter enſe, per Sacerdotem prius ter, benedicto imponendo aureum annulum ſuper indicem eius, & verba in hanc formam dicente: Nos N: & N: Sacratiſsima imperiali auctoritate, qua ſpecificali gratioſa & priuilegiata nobis conceſsione inuictiſsimi Maximiliani Imperatoris fungimur in hac parte, Te N: Nobilem Fratrem noſtrum in Militẽ & equitem aureatum Verũ & Legittimum, creamus & facimus per huiuſmodi enſis benedicti collationem : & tunc dent enſem nudum in manus eius, & poſtea imponent aureum annulum, dicendo hæc verba: Et damus tibi facultatem eadem auctoritate Imperiali, potiri, vti, & gaudere omnibus & ſingulis honoribus, dignitatibus, inſignibus, armis, ſplẽdidiſq; apparatibus, priuilegijs, munitatibus, & prærogatiuis, tam torneamentis, q̃ exercitibus, haſtiludijs, & omnibus locis, quibus cæteri Milites ſiue Equites aurati noſtri, & Sacri Imperij quomodolibet & ritè crucigeri, ac etiam Hieroſolimitani, vtuntur, potiuntur, & gaudent: Accipiendo tamen prius à creando in Militem debitum iuramentum noſtro ac ſacri Imperij nomine atq; vice in hunc modum: Ego N. promitto & policeor, quòd ex nunc in arma ero fidelis Sacræ Cæſareæ Mageſtati, Dñi Maximiliani Imperatoris, ac eius imperio ſucceſſoribus legittime intrantibus, bonum & honorem eorum procurrãdo, damna verò ꝓ poſſe auertendo & non participando cum cõſpirantibus in Mageſtatem eorũ, & ſacrum Imperium, nec non Eccleſias Dei, iuſticiamq; Pupilorum & Viduarum, & ab omni oppreſione pro virili mea tuebor & defendam, ac vbi opus fuerit contra infideles & nominis Chriſti Saluatoris noſtri hoſtes ac blaſphemos, pugnãdo: ſic me Deus adiuuet, & hoc ſanctum Euangelium, quòd corporaliter creãdus debet ad ignem, ſuppleñ auctoritate noſtra in his omnes defectus, ſi qui quomodolibet interuenirent, voleñ & decerneñ omnia & ſingula præmiſſa robur perpetuum Cæſareæ auctoritatis & firmitatis optinere, non obſtantibus in cõtrarium quibuſcunq;. Nulli ergo hominum liceat hanc noſtræ conceſsiõis indulti, facultatis, decreti, voluntatis ac gratiam paginæ infringere, aut ei quouis vſu temerario contraire. Si quis autem hic attentare præſumpſerit, noſtrã & Sacri Imperij indignationem grauem, ac pœnam Quinquaginta Marcarũ auri puri, quoties contrafecerit, ſe nouerit irremiſsibiliter incurſurum: medietatem Fiſco noſtro Cæſareo, reliquam vero iniuriam paſurũ vſibus applicañ: Harum teſtimonio literarum, ſygilli noſtri appenſione munitarum. Datum in Ciuitate Imperiali noſtra Auguſta, Die xxv. Menſis Februarij, Anno 1518. Regnorum noſtrorum Romani 33. Hungariæ vero 28.

MAXIMILIANVS.

Obaczywßy

Obaczywszy tedy własność Kleynotu tego/czytáć bedźiesz o Fámiliách tych ktorym własnie należy/ o spráwách ich znácznych y rozrodzeniu. A naprzod o Domu Stárożytnym Myszkowskich z Mirowá/ktorych przodki Historye/Przywileie/ Káthálogi wspominaią/ w te słowá:

☞ Piotrá z Mirowá Woiewode Łeczyckie°/ wspominaią rozne Przywilegie Koronne/ ktory był y Márszałkiem Koronnym/iáko ś o tym czytał pod Herbem Stáry Koń/ ten zostáwił Synow czterech.

☞ Piotrá Stároste Lwowskiego/ktorego wspomina Kromer w Kśiegách trzydźiestych/ że miał woysko w spráwie swey niemáłe zá Olbráchtá/roku 1500. Co poczyna tymi słowy:

Erant in Rusia nonnulle mercenariorum militum copiæ, cũ Petro Myskouio Prefecto Leopolień. &c. &c.

☞ Stánisław syn Piotrá Woiewody/Kásztellan Miedzyrzecki / ktory sie tákże z Mirowá pisał/ ten żadnego potomká nie zostáwił.

☞ Wáwrzyniec Syn Piotrá Woiewody Łeczyckiego/ Tego wspomina Bielski w Kśiegách Trzećich tymi słowy/ w roku 1513. Wáwrzyniec Myszkowski máiąc trudność z Janem Kśiążećiem Zatorskim/ o wode/ktorą mu Kśiąże odeymował od stáwow iego. Tám wyiecháli obá ná mieysce roznice oney / chcąc sie sámi o to zgodźić / w tym miásto zgody w wietszą nieprzyiaźń záśli. Owa Kśiąże niechćiał Myszkowskiemu iego włásnego gruntu puśćić. W tym Myszkowski o táką krzywde zágniewány/ dobywszy mieczá pretko/zábił go/záraz viechał/ obaczywszy Dworzánie skoczyli po nim/ wszákoż go dogonić nie mogli/obroćili sie názad do páná swego.

¶ Tegoż wspomina tenże Historyk/ że w Roku 1514. Bedąc w Moskwi/wiele á meżnie z nieprzyiacioły czynił / skąd zá ono przegniewánie do wielkiey łáski krolewskiey przyszedł/y potym był Kásztellanem Sądeckim/ zostáwił Potomstwo/o ktorym bedźie niżey.

☞ Marćin Syn Piotrá Woiewody pomienionego / był Kásztellanem Wieluńskim/o ktorego potomstwie niżey czytáć bedźiesz.

☞ Mikołay Myszkowski/Syn Wáwrzyńcow/ był Kásztellanem Woynickim/Oświęćimskim/Zatorskim/y Miedzyrzeckim Stárostą: Tego wspomina Kromer in oratione sua, ieśćże Kráyczem zá Zygmuntá Stárego/o czym czytay List 696. Ktorego tylko dwie Corce potomkámi zostáły/á wynioſły máietność w domy rozne/iáko naprzod/

¶ Bárbárá z Mirowá Zborowska/Woiewodźina y Generałowa Krákowska/Stobnicka/Tłumácka/y Kámionácka Stárośćina: Tá po śmierći Małżonká swego/dźiwną á srogą niemoc ćierpiáłá/ bedąc we wnątrz zdrowa/tylko rece/ nogi/ defecerunt, iż sámá nimi sobie chlebá włożyć do vst nie mogłá/vmárłá Roku 1582.

¶ Zophia Máćieiowska/Kásztellanká Záwichoyska/Stárośćina Spiska: Te obie wielką częśc máietności wyniosły w te domy pomienione.

☞ Stániſław drugi Syn Wáwrzyńcow rodzony Brát wyżſzey pomienionego Mikołáiá/ piſał ſie tákże z Mirowá/ á ná Buchowicách/ zoſtáwił to Potomſtwo/ Mikołáiá Kánonika Krákowſkiego/ Piotrá/ Stániſłáwá/ y Chrzyſtophá.

☞ Andrzey Myſzkowſki z Mirowá / Syn Wáwrzyńcow/ Káſztellan Lubelſki/ Lubaczowſki. ꝛc. Stároſtá.

☞ Chrzyſztoph Myſzkowſki z Mirowá/ Syn cżwarty Wáwrzyńcow Káſztellan Ráwſki.

☞ Stániſław Myſzkowſki z Mirowá/ Syn Márćiná Káſztellaná Wieluńſkiego / Woiewodá y Stároſtá Krákowſki General y Rohátyńſki. Był to zá wieku mego Pan możny/ porządny/ y wielki miłoſnik R. P. Máiąc zá ſobą Anne Andrzeiá Hrábie z Thecżyná Káſztellaná Krákowſkiego Corkę/ nie zoſtáwił z nią potomká żadnego.

☞ Jan Myſzkowſki z Mirowá Káſztellan Oświećimſki/ Syn Márćinow/ Brát rodzony wyżſzey pomienionego Woiewody. Ten zoſtáwił potomkiem Syná tákże Janá Kánoniká Krákowſkiego.

☞ Jákub Myſzkowſki z Mirowá/ Brát trzeći tych pomienionych/ Burgrábiá Krákowſki: Ten też zoſtáwił dwoch Synow / Piotrá Proboſzcżá Pułtowſkiego/ y Janá Rotmiſtrzá Męża wielkiego/ ktory z nieprzyiaćioły Oycżyzny ſwey znácżnym ſie w potrzebách pokázował / żadney potrzeby ktora byłá z iákimkolwiek nieprzyiaćielem nieomieſzkał/ pode Gdańſkiem/ w Moſkwi/ ták zá Królá Stephaná/ iáko ieſzcże y zá Auguſtá. Z Kmićianko Piſarzá Krákowſkiego Corko / z Domu Srzeniáwá / zoſtáwił potomſtwo.

☞ Jeronym cżwarty Syn Márćinow Myſzkowſki/ zoſtáwił Syná iednego Andrzeiá.

☞ Mikołay Myſzkowſki z Mirowá/ Brát Piotrá Woiewody Lecżyckiego/ zoſtáwił dwoch Synow/ Janá Káſztellaná Oświećimſkiego/ ktory ſzcżedł bez Potomká. Mikołáiá/ ten zoſtáwił Potomſtwo te ſyny/ Janá y Jerzego Archidiakaná Krákowſkiego/ ktory vmárł w roku 1543. Jáko to opowieda Epitaphium ná grobie iego ná Zamku Krákowſkim piſáne w te ſłowá.

D. M. S. Georgio Myskovvski à Przecziczovv, huius ædis Archidiacono, ciuilis & pontij iuris conſultiſsimi, multiſq; preterea ac preclaris animi ingenijq; dotibus preſtãtiſsimi, Ioannes Myskovvski fratri deſideratiſsimo, Petrus fratri frater Canonicus Cracouień patruo benè mærenti poſuerunt. Vixit Lxiij. diebus v. Obijt anno 1 5 4 3. 8. Idus ſextilis. Przy ktorym Herby ſą wykonterfetowáne/ Jáſtrzebiec/ Łábęć/ y Kornicz.

☞ Jan Syn Mikołáiow Myſzkowſki z Mirowá/ zoſtáwił z Piecżychoyſką z domu Gozdáwá to Potomſtwo/ iáko naprzod/

☞ Piotrá Biſkupá Krákowſkiego/ Kśiąże Siewierſkie/ Ten wieku mego miedzy Biſkupy był naymożnieyſzym w ſkárby / będąc Domu Możnego záwſze ſie zbytkiem brzydźił/ miáre záchowywał/ ſkąd mu ná wſzem Pan Bog/ y ſzcżeśćie/ wielą vżycżáło / kupił máiętnośći lepiey niż zá ſześć kroć ſto tyſiecy/ iáko Chroberz/ Kśiąż w Krákowſkiey ziemi/ Oryſzow w Mázowſzu/ y Szymánow: Wieprz ná Sląſku/ y inſzych bárzo wiele. Do tego we wſzytkich dźierżáwách Biſkupſtw tych ktore trzymał / Zamkow y Dworow popráwić znácżnie dał / Kośćiołá w Kielcách przycżynić z niemáłym

tákże koſztem

tákże kosztem kazał. Inszych ná potym spraw iego pámięći godnych Historya szerzeyći opowie/gdyż według Solona musim o káżdym ták trzymáć / że ante mortem nemo beatus iudicandus.

☞ Zygmunt Myszkowski z Mirowá/Brát rodzony tego Biskupá/zostáwił potomstwo z Beato Przerebską z Domu Nowiná / naprzod synow czterech/Janá/Piotrá/Zygmuntá/Alexándrá/Myszkowskie. Corki/ Konstáncyą Bużeńską Stárościną Brzeźnicką y Dobczycką/ Zofią y Anne/ ná ten czás ieszcze Pánny/w Roku/ 1 5 8 3.

☞ Alexánder Brát Zygmuntow Myszkowski z Mirowá/był Dworzáninem Krolá Zygmuntá Augustá. Tegoż ćiáło leży w Krákowie v świetey Troyce/ o ktorym powieda Epitáphium w te słowá:

Alexandro Myskovvski à Przecziczovv, optima ſpe ac præclara indole iuueni in ipſo ætatis flore, & omnium hominum gratia,dum in cõmuni Regiæ familiæ expeditione,in barbaros profectionem parat,acerba morte extincto, Petrus Myskovvski Cano: Craco: Frater deſideratiſsimus poſuit,anno, 1 5 4 8. Vixit annos, x x v ij.

Dzierzgowskich w Mázowszu dom

Stárodawny / ktorzy przede stem y ośmiadźieśiat lat/iáko to Listy rozdźielne świadczą/ pisáli się Jeżewskimi / tylko po wśiách nazwiská sobie zodmieniáli. Wspominaią znácznie Scripta niektore Pomśćiborá Jeżewskiego de Dźierzgow Kásztellanem Ciechanowskim / ktory z Kátárzyną Wilkánowską z Domu Lis zostáwił dwoch synow/Janá y Mikołáiá.

☞ Mikołay Dźierzgowski był Arcybiskupem Gnieźnieńskim/w Roku/ 1 5 4 6. Wźiet po Gámraćie z Domu Sulimá / pánował lat trzynaśćie/po nim został Jan Przerebski z Domu Nowiná/vmárł Roku 1 5 5 9. Dniá 16. Miesiącá Lutego / w Gnieźnie pochowan / o ktorym Ianicius Poëta pisał Wiersze w Káthálogu w te słowá.

Te fauor ad magnos Regis prouexit honores,
Et primum Patriæ fecerat eſſe caput.
Largus eras in opi: nec certè iniurius vlli
Non eſt parua,boni laus quoq; & iſta viri.

¶ Temuż Epitaphiũ w Gnieźnie nápisane ná grobie w te słowá.

Nicolaus Dzierzgovvski, Archiepiſcopus Gnieznẽ & Primas Regni,Legatus natus,in multis & varijs R. P. curis ac muneris ſui Pontificij grauiſsimis negocijs, de ſempiterna requie ſolicitus viuens ſibi poſuit,quietẽ poſteri non inuideant,qui ſecus illis mentem bonam prçcamur.

☞ Jan Brát rodzony tego Arcybiskupá / Woiewodá y Generał Mázowiecki/Wárszewski y Łowicki Stárostá / zostáwił z Dorotą Sobocką z Domu Doliwá Syná tylko iednego. Był ten Jan Dźierzgowski Woiewodá/wielki miłośnik Rzeczypospolitey.

☞ Zbożny Syn Janá Woiewody Mázowieckiego / Kásztellan Sochácżewski/ Stárostá Ośiecki / zostáwił z Grzeńską Woiewody Płockiego Corką / z Domu Dolegá/ tylko iedyną Corke Bárbáre Máćieio-

wſka Stároſćina Záwichoyſka/ ktora iuż w Dom ten máietność Oyczyſtą wynioſłá/ y Grzeńſkiego Domu tákże połowice.

☞ Anná Corká Pomścibora Dźiergowſkiego / śioſtrá rodzona Mikołáiá Arcybiſkupá y Janá Woiewody Mázoweckiego/ naprzod byłá zá Páwłem Kiernoſkim Káſztellanem Goſtyńſkim z Domu Junoſa/ potym zá Marćinem Sleſzyńſkim.

☞ Wtora Corká Pomścibora Dźierzgowſkiego Káſztellaná Ciechanowſkiego / byłá zá Janem Gárwáſkim / Cześnikim / Płockim/ od ktorey idą dźiśieyſzy Gárwáſcy / o ktorych pod Herbem Grzymáłą czytáć bedźieſz.

¶ W Roku 1 5 2 3. Wſpomináią Scripta niekthore Stániſłáwá Dźierzgowſkiego/ktory dźiałem miał Szumſko / był Sedźiem Ciechánowſkim/ od tego iuż idą Szumſcy Dom znáczny w Mázowſzu.

Dom Jeżewſkich iedney dźielnice ják

kos wyżſzey czytał z Dźierzgowſkimi / ći záwſze Ludźmi Rycerſkimi bywáli. Był zá wieku mego Tomaſz/ktory dźiałem trzymał v Płocká Tchorz/w ſpráwách Rycerſkich Mąż biegły / ten zoſtáwił tylko iedyną corkę/ktora naprzod byłá zá Máchćinſkim w Czárnominie/á potym zá Błochem/ktora wynioſłá te cześć ábo dźielnice z Domu Jeżewſkiego w te domy. Było Kánonikow płockich/Wárſzáwſkich.ꝛc. Dwádźieśćiá z tego domu.

☞ Bártłomiey ktory trzymał Jeżewo/ Kośćielne w Płockiey źiemi/ zoſtáwił był Synow dwu z Przedborſką Dorotą z Domu Gozdáwá/y Corek cztery. Jan ſzedł bez potomká/ wiodąc żywot dźiwny w roſkoſzách tego świátá bez żony.

¶ Bártłomiey ten miał dwie żenie/naprzod Chometowſką z domu Prus/ Potym z Dzárſką z Domu Gozdáwá/z żadną potomká nie zoſtáwił: Był też to zá wieku młodego omnium horarum homo: potym był człowiekiem ſpokoynym y boiącym ſie Páná Bogá.

¶ Corki wyżſzey pomienionego Bártłomieiá Jeżewſkiego/ iáko naprzod Mąkomáſká Jádwigá/ktora tegoż Herbu zoſtáwiłá potomſtwo Syny y Corki. Jáko naprzod/Janá rzeczonego Gułá/ktory z Czernicką zoſtáwił dwie Corce. Stániſłáwá/ktory z Rádomińſką tylko iedyną Corkę zoſtáwił. Jákubá/ ktory z Hubiſzowną z Domu Cholewá zoſtáwił potomſtwo. Máćieiá/ktory z Szwárácką Zofią z Sádłowá z Domu Rogálá zoſtáwił potomſtwo.

¶ Goślicka Anná/ Bártłomieiá Jeżewſkiego Corká/ ktora zoſtáwiłá potomſtwo/Máćieiá y Jákubá ſyny/o ktorych pod Herbem Lubicz czytáć bedźieſz.

☞ Páprocka Helżbietá/ trzecia Corká Bártłomieiá Jeżewſkiego/ kthora tegoż Kleynotu zoſtáwiłá potomſtwo z Andrzeiem Páprockim/Człowiekiem dobrego miedzy ludźmi wielkimi záchowánia. Naprzod Bártoſzá Authorá tych Kśiąg / ktory miał zá ſobą Koſobucką Káſztellaną Sierprſkiego Corkę / wſzákoż potomſtwá nie zoſtáwiwſzy vmárłá. Był Dom Przodkow moich z dawnego czáſu dobrze R. P. záſłużony/ktorzy w Pruſkie woyny ſpołecznie z Czabſkimi z Domu Grzymáłá/wielki á znáczny odpor nieprzyiaćielowi dawáli/y iuż zá mego wieku dopiero goſpodárſtwem ſie báwić poczeli/roſkopywáiąc láſy gwałtowne polá czynili á oſadzáli chłopy/y ſámi ſie rozradzáli / Jáko było Oycá mego Bráćiey rodzonych Trzey/ wſzyſcy Potomſtwo zoſtáwili/káżdy po dwá Syny/ Jam też miał te Bráćią rodzoną/y Sioſtrę.

Koſtáńcá pro=

¶ Rostańcá Proboszczá Płońſkiego. Woyćiechá ktory ſie ożenił w Krákowſkiey ziemi/y Corkę iedyną Zofią Godziſzewſką/ktora herbu Ogończyk zoſtáwiłá Potomſtwo/Corki trzy/y ſyná Janá.

¶ Czwarta Corká Bártłomieiá Jeżewſkiego Dziwáwowſka/tá tylko iedyną Corkę zoſtáwiłá Dobrosieſką.

¶ Jnſzych Jeżewſkich ludzi Rycerſkich ieſt niemáło/ktorzy dla roznych wsi rozne nazwiſká máią/iáko Skábáiewſcy byli/Marćin/Mikołay. Marćinowych ſynow było kilká Meżow wybornych/Páweł/Piotr/Jan/ máią wſzyſcy Potomſtwo. Mikołáiowi Synowie/ Stániſław Kánonik/Jan/ Woyciech/Boleſtá/ ktory w Moſkwi vmárł człowiek Rycerſki.

¶ Máciey Jeżewſki w Zarzeczu y w Gilinie/zoſtáwił był z Rosćiſzewſką ſyná Roſtáńcá/ktory w młodym wieku vmárł/ zoſtáwiwſzy z Nieborſką ſyná tylko iednego.

¶ Jan/ktory w Kuchárách y indziey miał dzielnice/ zoſtáwił z Konárſką tegoż Kleynotu dwoch ſynow/Janá Plebaná Jeżewſkiego/ y Zygmuntá. ⁊c.

☞ Dom trzeći Miedzyleſkich/ ktoremu należy Przywiley Ceſarſki wyżſzey piſany/ſtárodawny w Mázowſzu/y dobrze R. P. záſłużony/iákoś to z liſtu tego zrozumiał/ ktory od Ceſarzá Máximiliáná o Wáwrzyńcu Proboszczu Wileńſkim to powieda.

☞ Czwarty Dom Bieláwſkich/ kthore wſpomina tenże Przywiley/ w ktorym ludźie Rycerſcy y dobrze Rzeczypoſpolitey záſłużeni bywáli/ w Litwie Scytowice y Niemierowice/znácznymi niżey ludźmi y záſłużonymi obaczyſz.

A tu maſz inſze domy/ ktore ſtárodawnym zwyczáiem Przodkow ſwych tegoż wyżſzey okazáłego herbu vżywáią/ á naprzod.

☞ Dom Kepſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny y możny/z ktorych rozdzielne liſty opowiedáią dwoch mężow znácznych/ Stániſłáwá Woiewodą Płockim/Adámá Stároſtą támże/ od Woiewody idą Kepſcy/á od Stároſty Koſmaczewſcy/ dom tákże w ſpráwách Rycerſkich znácznie záſłużony y okazáły.

☞ Dom Szuleńſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi/ z Łukomiá ſie piſzą/ludźie Rycerſcy/iáko był Máciey zá wieku mego/ ktory z Czernicką tegoż Kleynotu zoſtáwił ſyná Páwłá/ ten z Náſiegniewſką tegoż Kleynotu zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

☞ Dom Lutomirſkich/ktorzy z Dobrzyńſkiey ziemie wyſzli/á piſali ſie z Chełmice wielkiey / bywáli ludźmi w ſpráwách Rzcerſkich znácznymi/ſkąd zálecáią ſtárodawne ſcripta Sciborá Mężá wielkiego/ktory z Pruſaki częſte á znáczne potrzeby miewał/ gdy był Stároſtą Dobrzyńſkim y dzierżawcą Máygieburſkim/w Roku/ 1290.

¶ Przedborá z Chełmice zálecáią Liſty domu tego/ktore zá nagrodę znácznych poſług opowiedáią hoyną łáſkę Władyſłáwá Jágiełłá Królá Polſkiego iemu okazáną/gdy ſam koſztem ſwym wielki á mężny odpor dawał Krzyżakom/á ziemię Dobrzyńſką/ ktorą ná ten czás ten nieprzyiaćiel ſobie był przywłaſzczyć vmyſlił/z wielkim nieprzeſpieczeńſtwem zdrowia ſwego/od náiázdow ich obronił/ ták ſie ná iego wielką czułość oglądáiąc/zwykłych vtarczek zániechywáli.

¶ Jan Syn Przedborow/ktoremu Krol Władyſław dá-

rowął put Lutomierſką/ przeto że był tylko ſam ziemie Dobrzyńſkiey obronił Krzyżakom/ á tego Liſtu ieſt data w Krákowie/ Feria quarta poſt Dominicam Reminiſcere, Anno Dni 1 4 0 6. Præſentibus Petro Archiepiſcopo Leopolień, Alberto Epiſcopo Poſnanień, nec non alijs ſtrenuis viris, Ioanne á Tarnovv Cracouień, Petro Kmita Sandomirień, Ioanne Ligeza Lēcicień Palatinis, Chriſtino de Oſtrovv Sandomirień, Clemente de Moskorzovv Viſliceń, militiſq; alijs fide dignis, Tego zwano Smielech.

¶ Mikołay Syn tego Janá/ ktory był Podſedkiem ziemie Dobrzyńſkiey/ człowiek vczony/ y páná Bogá miłuiący/ zoſtáwił Syná Janá/ ktory potym był Sędziem Sieradzkim / y támże był wziął dział w Sieradzkim Woiewodztwie y w Łęczyckim/ á ná Dobrzyńſkiey ziemi Brzoſno/ Rádowice/ y inſze/ po tym iuż trzymáią máietność Náſięgniewſcy y Zolſzyńſcy támże ná Dobrzyńſkiey ziemi/ á miał te Syny/ Bálthazárá/ Michálá/ y Piotrá.

¶ Báltázár miał Potomſtwo z Dorotą Láſocką z domu Dołęgá/ ktorzy ſie piſzą z Brzezia/ był potym Káſztellanem Czechowſkim.

¶ Michał Syn Sędziego miał też dwu ſynu/ Janá y Michálá/ Jan był Káſztellanem Sierádzkim/ Rádomſkim/ Łęczyckim Stároſtą/ ſzcżedł bez potomká/ zábit od Mikołaiowſkich / o co był pothym ieden z nich ściet ná Seymie w Piotrkowie.

¶ Michał Brát rodzony Janá Káſztellaná/ Podkomorzy ziemie Dobrzyńſkiey/ ktory tákże ſzcżedł bez potomká.

¶ Piotr Syn Trzeci Sędziego był Podkomorzem Sierádzkim/ miał dwie żenie/ z Szczáwińſką z Domu Prawdzicż miał Syná Jerzego Chorążego Kámienieckiego/ ktory potym z Potocką z Domu Piláwá miał dwoch ſynow/ Mikołáiá y Stániſłáwá. Mikołay z Láſocką Zofią miał dwoch Synow/ Jerzego y Janá/ Corkę Zofią. Stániſław Brát Mikołáiow/ máiąc zá ſobą Laſką z Domu Korab/ nie zoſtáwił potomká żadne°. Ten Piotr wyżſzey pomieniony z drugą żoną miał dwie Corce/ Anne Grzywiną y Zofią Stokowſką.

¶ Páweł Syn Mikołáiá Podſedká ziemie Dobrzyńſkiey/ miał ſyná Janá/ ktoremu ſie doſtałá działem wielka Chełmicá/ zoſtáwił ſyná Káſprá/ ktory ſzcżedł bez potomká/ á tám znowu przyſzłá Chełmicá ná bliżſze potomki domu tego.

¶ Mikołay Syn Báltázárow iuż Wnek Sędziego Sierádzkiego/ Káſztellan Czechowſki/ miał z Zofią Oſolińſką z Domu Topor te ſyny/ Báltázárá y Mikołáiá ktory młodo vmárł/ Piotrá y Corkę cżwartą/ ktora byłá zá Komorowſkim ná Zywcu Káſztellanem Oświećimſkim/ o ktorym pod Herbem Korcżak cżytáć będzieſz.

¶ Báltázár ſyn tegoż Mikołáiá Káſztellaná Czechowſkiego/ Stároſtá Sierádzki y Łęczycki/ Ten z Beatą z Tarnowá Corką/ Woiewody Sedomierſkiego zoſtáwił Potomſtwo/ w Roku 1 5 8 2. Mikołáiá y Stániſłáwá/ y Corkę Zofią:

¶ Myſliſzowſcy z Krákowſkiego Woiewodztwá/ Dom ſtárodawny y znácżny.

Dom Ocieſkich ſtárodawny/ z ktorego

zá mego wieku był Jan Ocieſki Kánclerz Koronny / ktory dowćipem y godnośćią wielką znácżnie ozdobił Dom ten / ieżdżáiąc w poſelſtwách wielkich do poſtronnych pánow/ do Ceſarzow/ Krolow. &c. Gdzie z wielką pochwałą wſzytkie ſpráwy R. P. y Páná ſwoiego odpráwował.

Vmárł Ro-

Vmárł Roku 1 5 6 3. Dniá iedennastego Máiá. Zostáwił synow dwoch/ Janá Stárostę Olsztyńskiego/y Joáchymá/ Corkę ktora po śmierci iego byłá zá Tarnowskim Kásztellanem Rádomskim.

¶ Tegoż syn iák mniemam Ráphael Mathiasz był/o ktorym powieda Epitaphium w Krákowie w Klasztorze świetey Troyce tymi słowy:

Ioannes Oczieski Castellanus Bieczeñ, Mageſtatis Reginalis Curiæ Magiſter, Capitaneus Sandeceñ, Subcamerarius & Burgrabius Cracouieñ, Raph: Mathiæ filio ſuo mæſtus poſuit, mortuus decima Aprilis, Anno 1 5 4 7.

¶ W tymże Klasztorze wspomina Epitaphium syná tegoż Káncierzá tymi słowy:

Staniſlao Oczieski filio, Ioannes Oczieski, R. P. Cancellarius, Cracouieñ, Oſvvieczimeñ, Zatorieñ, Sandeczeñ, Olſtineñ Cap: Pater poſuit, obijt anno 1 5 5 6.

¶ Adámá Ocieskiego Podkomorzego Krákowskiego/wspomina Epitaphium w Kośćiele Woynickim pisane w te słowá:

Hic iacet Generoſus Adam de Ocziesżino, Succamerarius terrę Craco: Vir pius, de omnibuſq; benè mæritus, qui anno ætatis ſuæ 56. obijt, 12. Maij, in Wiaczkouicze, anno 1 5 6 6. Anna de Konieczpole mærens poſuit Marito chariſsimo.

¶ Támże y te Wierszepisane w te słowá.

Adam hic iaceo explens æui iuſta tempora ſui,
Expectans munera certa præmia mei.

¶ Mikołay Brát tychże był Kánonikiem Krákowskim.

Dom Bełżeckich w Ruśi stárodawny y znáczny/w ktorym záwsze ludźie Rycerscy y Mężowie

sławni bywáli/ták iákoś o tym czytał w Gniaźdźie Cnoty. Wieku mego byli Bráćia trzey rodzeni synowie Mikołáiá Bełżeckie°/ Mężá sławnego/ktorych zostáwił z Bárbárą Mágierowną z Domu Szeligá/ Naprzod:

☞ Bártoszá/ktory wiele á pożytecznie służył R. P. bywáiąc ná Seymy Posłem / w káżdey potrzebie przećiwko nieprzyiaćiołom Krolestwá tego / z niemáłym kosztem swym / iáko w onę Tátárszczyznę częste po odiechániu Henryká Fráncuzá/ bywał. Potym zá Krolá Stepháná do Moskwy kosztem swym ieźdźił / był Surrogatorem Bełskim w niebytnośći Stárosty/y ná tymże Vrzędźie vmárł / Roku 1 5 8 3. Ciáło iego leży v Bárnádynow we Lwowie: Zostáwił Potomstwo z Helżbietą Wasżczyńską z Domu Wreby alias Korczak.

¶ Andrzey Syn Mikołáiow drugi/ktory multorum hominum mores vidit, znácznym w potrzebách sie pokázuiąc w páństwách postronnych/iáko w Niemcech/y indźiey.

¶ Potym w Oyczyznie będąc/żadney potrzeby nieomieszkał przećiwko nieprzyiaćiołom wszytkim Krolestwá tego głownym / iáko przećiwko Tátárom/Wołochom/ Moskwie / kedy miał Rotę znáczną pod Połock/ z ktorą tám y pod Sokołem y ná inszych mieyscách wiele á mężnie sobie poczynał.

¶ Jan Trzeći / Syn tegoż Mikołáiá / Dworzánin Krolá

Stephąná/Mąż ſławny/ á pámięći wiecżney godny/ ktory ieſzcże w Wę-
grzech v tegoż Stephąná Krolá/poki ieſzcże był Woiewodą Siedmigrodz-
kim/znácżnym był poznan od nieprzyiaćioł w potrzebách/ z wielką ſławą y
ozdobą Narodu Polſkiego. Potym w Moſkwi będąc/ iákie tám znácżne
było męſtwo iego/toć ná potym Hiſtorya opowie/ cżegoć y ia tu krotce ná-
mienić nie zániecham/iáko pod Sokołem ná on cżás/gdy Połocká doſtawſzy
Krol Stephan/ ſam ſie tám zábáwiwſzy/ Hetmáná ná ten cżás Wielkiego
Koronnego Mikołáiá Mieleckiego Woiewodę ziem Podolſkich/ Nowo-
mieyſckiego/Grodeckiego Stároſtę/posłał z ludźmi Polſkimi/ miedzy kto-
rymi byli Niemcy pieſzy/inſzego narodu nie było iáko Węgrow/ wſzyſcy byli
pod Połockiem przy Krolu zoſtáli/á to ſie dźiało Roku 1 5 7 9. Mieſią-
cá Wrześniá dniá trzećiego/dla tey przycżyny: Będąc iuż ná to gotow Krol
Stephan po wźięćiu Połocká/ áby nieprzyiaćielá ſwego do końcá tárł á ni-
ſzcżył/choćiaż mu wielkie niepogody przeſzkadzáły/ wiedząc o ludźiech Mo-
ſkiewſkiego/ktore posłał ná odśiecż Połockowi/ nád kthorymi był ſtárſzym
Szeremeth y Boriſſein/ á to nád Boiárskimi ſyny/ktorych było cżternaśćie
tyśięcy/ Strzelcow pieſzych Duńskich ludźi było pięć tyśięcy/nád ktorymi był
ſtárſzym Woiewodá Jurgi Bulhakow/y Miśko Cyrkáſzánin. Ci ludźie gdy
nie mogli do Połocká przebyć/chćieli ſie kuśić iákoby byli mogli Krolewskie
woysko vćiskáć/y bitwę mu dáć/gdyż to wſzytko byli ludźie Kniáźiá wielkie-
go przebráni. Ale bacżąc że mieyſcá po temu nie mieli/obroćili ſie do zamku
Sokolá. O ktorych wiedząc Krol Stephan / naprzod posłał Káſztellaná
Trockiego/ktory miał z ſobą trzy tyśiące ludźi/záſtał ono woysko Moskiew-
skie práwie pod Sokołem/miał vtarcżkę z nimi/ſtráćił kilká mężow zacnych
Polakow/ iednák doſtawſzy ięzyká/ przyſzedł do Krolá/ dał ſpráwę o wſzyt-
kim. Zá tym dopiero ćiągnął Hetman wielki Koronny wyżſzey pomieniony/
Pan ſerdecżny y Hetman práwy/bo idąc ná onę drogę / ſzedł ták oſtrożnie z
ludźmi/iákoby z naymnieyſzego człowieká z woyská iego nie miał nieprzyiaćiel
poćiechy/ á też więtſze we dwoy naſob było woysko nieprzyiaćielskie/á niżli
on lud iego z ktorym był posłan.

¶ Ten tedy Woiewodá ábo Hetman Koronny / wypráwił przed ſobą
Jánuſzá Zbáráskiego Woiewodę Bráclawskiego z iego Rotą/do ktorego ſie
przyłącżyło Dworzan Krolewskich po cżęśći/ wźiąwſzy dozwolenie v Het-
máná/ktorzy byli ći naprzod: Márek Sobieski Chorąży Nadworny z do-
mu Janiná. JAN Bełżecki wyżſzey pomieniony/Jan Porudeński z domu
Beliny/ Arnolph Podhorecki Trukcżás teyże Fámiliey Beliny/ Mikołay y
Stániſław Zołkiewſcy Bráćia rodzeni/ſynowie Woiewody Bełskiego: Se-
beſtyan Broniewski z domu Tárnáwá/ y inſzych niemáło. Ten lud przed-
ni z tym Woiewodą Bráclawſkim/ przyſzedſzy pod ſamy Sokoł / oni Dwo-
rzanie naprzod hárce mieli z Dworem Kniáźiá Wielkiego / ktorym ták Pan
Bog ſzcżęśćić racżył / że one hárcowniki nieprzyiaćielſkie wpárli w Bronę
Zamkową. Ná ktore ácż ſtrzelbę gwałtowną wypuſzcżono/wſzákoż nie ſzko-
dliwie/bo ſie byli z Moſkwą zmieſzáli/ prze co folgá byłá áby też y ſwych nie
ſzkodźili. Gdy ſie náſzym ták ſzcżęśćiło ná przodku/ w tym Hetman wielki z
ludem nádćiągnął. Máło co náſzy vſtąpili troſzkę ná zad ſtrzelbie/Szeremet
z ludem wyćiągnął z Zamku/ chcąc z Polaki ſzcżęśćia ſprobowáć / wſzákoż
iednák nie śmiał ſie dáleko z ludźmi odnieść od Zamku od ſtrzelby. Co ba-
cżąc Woiewodá Podolſki/ przyćiągnąwſzy w ſpráwie/ bacżąc w ludźiech
ſwoich wielką chęć ná nieprzyiaćielá/ pozwolił onymże pirwſzym hárcowni-
kom o nie ſie vderzyć/záraz im poſiłek przed woyſkiem nágotowawſzy. Sko-
cżyli śmiele do Moſkwy/ mężnie ſie z nimi potkáli z dobrym ſzcżęśćiem ſwŷ/
ták że Moſkwy nie máło zbitey od nich ná plácu zoſtáło. Szeremet widząc
ſzcżęśćie nie podług myſli/ ná zad ludźie ſwe vwiodł. W tym piechotę Pol-
ſką do obegnánia Zamku Hetman posłał / nád kthorym przełożył Márćiná

Dobroſołow-

Dobrosołowskiego z Domu Roża/Meżá sławne°/ ktory gdy pod same ściány Zamkowe z ludźmi przyszedł/záraz miał potrzebe z pieszymi ludźmi Moskiewskimi/wszákoż ich pretko á meżnie wspárł/że mu muśieli plácu vstapić/ y niemáło ich zbitych zostáło. Acż theż nászych vszkodzono strzelba z Zamku niemáło/ wszákoż iednák záraz szańce pod sama ściána kopał. Stał ten Zamek Sokoł miedzy dwiemá Rzekámi ná mieyscu twárdym y wesołym/ iednym brzegiem szedł Dobrosołowski/ drugim brzegiem piechotá Niemiecka/ nád ktorymi był stárszym Wágier / szańce vczyniwszy / kosze násypáli/ dźiáłá podtoczono/zátym z wielka pilnośćia strzelano. Hetman wielki miał sie ná baczeniu/máiac spráwe pewna o ludźiech ná Zamku Sebieszu/ ktorzy mieli Sokołowi przybyć ná odśiecz/osadźił wszytkie mieyscá y przechody straża/ á potym posłał do onych ludźi ná Sokoł/áby poddáli Zamek włásny Krolowi.

¶ Ná co Moskwá odpowiedźiáłá/ Kiedy nas z niego zá nogi zwlecże tedy go mieć bedźie/bo tu nas nie wzdáwáć go ále bronić posłano. A w tym tego postrzegszy że ich było dwá kroć wiecey niż Polakow/vmyslili w nocy ná nie opátrznie vderzyć / wszákoż w tym nie mieli szcześćia y Bogá po sobie. Bo zá pomoca naprzod miłego Bogá / á zá wielka pilnośćia Hetmáná dobrego/prze geste z dźiał bićia/ y zá przewaga pieszych ludźi / ktorzy podchodźili pod ściány podpaláiac. Jał sie Zamek bárzo gorzeć / Moskwá sie z wielka pilnośćia ogniowi broniłá / á w tym Szeremetá z Jurgiem Bułhakiem/co był stárszym nád strzelcy/wypráwili z kilkimnaśćie set ludźi/żeby byli nászym w tył zászli/bo mieyscá mieli po temu. Czego postrzegł Hetman/ wypráwił do nich Woiewode Brácłáwskiego z kilkim Roth. Owa przyszło onym ludźiom Polskim przepráwowáć sie do nich przez mieyscá bárzo hruskie ábo lgniace/ ták że nie mogli iedno po iednemu przeieżdżáć / miedzy ktorymi byli oniż Dworzánie Krolewscy ktoremći wyższey pomienił / ktorzy przepráwić sie nie omieszkáli / á przeszedszy / iáko owi iádowići Lwi drżeć poczeli ná nieprzyiaćioły pátrzac/ ktorzy szli według vmysłu swego ná nie sie nieogladáiac. Tesknili sobie wyższey pomienieni / że pretko z nimi nie mogli sie potkáć drugich czekáiac/nád zákazánie stárszego z ktorym wyiecháli. W tym Jan Bełżecki rzekł głosem do Woiewody Brácłáwskiego iákoby z żalem : Hey Mośćiwy Pánie Woiewodá / ći ludźie dáleko sie nam odemkna bedźiemyli sie czekáć. Woiewodá pochwaliwszy cheć iego/prosił go iednák áby poczekał żeby sie też drudzy przepráwili. Wszákoż on drugi raz skoro ich coś wiecey troszke przybyło do nich/znowu záwołał: Już czás do nich Mośćiwy Pánie. Baczac cheć niezmierna w ludźiech Woiewodá Brácłáwski / dozwolił im według żadánia. Skoczyli z kopijámi do nich/káżdy swa szczesliwie skruszył/ przebili sie áż ná druga strone / rozerwáli Moskwe. W tym sie drudzy przepráwili/dáli im pośiłek/bili/śiekli Moskwe/zostáwili ná plácu máło nie wszytkie zbite/ Szeremetá pogimáli/ Jurgi Bułhaká Woiewode/tego Jan Porudeński Dworzánin Krolewski/Maż sławny y pámieci godny/ zbiwszy z koniá pogimał.

¶ Gdy oni te potrzebe mieli z tymi ludźmi / w tym lud drugi z Zamku wypáść miał ná násze/ co y vczynili / ále z nimi lud pieszy Polski y Niemcy z szańcow naprzod sie potkáli/y wpárli ie w Zamek/Zamek sie zá nimi záwárł/ bili sie wrecz długo gdźie też nászych około trzech set poległo.

¶ To obaczywszy Konne Rothy : Naprzod Spytek Jordan z Domu Traby Rotmistrz y Maż sławny/Stánisław Stádnicki z domu Srzeniáwá bez Krzyżá/y z inych Roth Meżow zacnych niemáło/ prośili Hetmáná áby ich puśćił do szturmu pieszych rátowáć/ bo był zákazał srogo áby sie żaden nie ruszał/ále áby stali ták iáko ie był do potrzeby náznáczył/obawáiac sie ná nieprzyiaćielá z ktorey strony/iáko miał spráwe: Jednák w nich cheći niechcac przełomić/y ktemu baczac potrzebe/tego im pozwolił/miedzy ktorymi Piotr Járzyná z domu Trzaski vel Biáliná / alias Lubiewá / Maż ácz iuż był w

lećiech podeßły/ále ono ſerce dawne Polſkie y pámięći godne/ ſpießywßy ſię z onymi ludźmi do brony/ odpycháiąc Niemce/ wołał/ Wárá Koſtydáy cż wárá. Wbiwßy ſię w bronę/ dáli rátunek ſwoim/ Moſkwá ſtábieć poczęłá/ piechotá náßá zá onym dodánim ſercá Jezdnych onych ktorzy im ná pomoc przyßli/ dopiero więtße ſercá ná Moſkwę bráli/ wiele ich zbili/ Boryſſeiná Hetmáná zábili/ Dworzan Plemiennikow Kniáźiá wielkiego znácżnych kilko pogimáli. Táći Sokoł on ktoremu bárzo vffał Moſkwićin/ opłonął/ ná ktorym máła korzyść przyßłá Rycerſtwu/ bo ogień wiele popſował/ wßákoż iednák ßkodni nie byli.

¶ Potym podźiękowawßy Pánu Bogu Hetman zá tákowe ßcżęśćie/ ktorego mu vżycżyć racżył ná nieprzyiaćielá Królá Páná ſwego/ z ludźmi do niego ſię wroćił/ więźnie oddawßy/ Rycerſtwá onego poſługi znácżne opowiedáiąc zálecał.

¶ W tey oto potrzebie y w inßych wielu/ o cżym niżey vſłyßyß/ był ten Mąż ſławny Jan Bełżecki/ ácż nie pierwßy/ wßákoż theż miedzy dobrymi Mężmi nie poſlednim/ y zá iego ochotą á ſercá dodániem/ nieprzyiaćiel mężnie á prętko był pogromion.

¶ Tychże pomienionych były dwie śieſtrze rodzone/ Helżbietá Záwádzka/ y Anná Herburtowa.

☞ **Dom Głoßkowſkich w Czerſkim Powiećie ſtárodawny/** z ktorych ieden był Dworzáninem v Krolow Polſkich wieku mego/ iáko v Auguſtá/ Henryká/ y Stepháná.

☞ **Dom Jánikowſkich/ z ktorych wſpomina iednego Epitáphium w Kośćiele Włocłáwſkim tymi ſłowy.**

Venerabilis Dominus Tomas Ianikovvski, huius Eccleſiæ Canonicus, anno 1 5 3 0. Obijt in Menſe Martio.

☞ **Támże drugiego wſpomina tákże Epitaphiũ tymi ſłowy.**

Anno, 1 5 4 6. in Vigilia Anuntiatiõis Mariæ matris Dei, Venerabilis Vir dñus Thobias Ianikovvski, Eccleſiæ huius Wladiſlauieñ Canonicus, de domo & familia Iaſtrembeciorum, Fundator Miſſæ infra matudinas horas, deceſsit, morum & virtutum fundamentum.

☞ **Dom Ráchánſkich w Bełſkim Woiewodztwie ſtárodawny** y znácżny/ iáko był wieku mego ieden N. Chorążem Bełſkim/ człowiek Cnoty y Pobożnośći wielkiey/ ná poſługách Rzecżypoſpolitey bywał znácżnych.

☞ **Gebartowie ná Dobrzyńſkiey źiemi dom ſtárodawny** y znácżny z pocżćiwych ſpraw Rycerſkich/ y z inßych Rzecżypoſpolitey należących.

☞ **Orłowſcy támże ná Dobrzyńſkiey źiemi dom ſtárodawny** y znácżny/ był iedcn wieku mego Sędźiem źiemie Dobrzyńſkiey.

☞ **Dom Bieykowſkich ſtárodawny/ y R. P. znácżnie** zásłużony/ tych wſpomináią Przodká Przywileie Domu ich znácżnie zásłużonego/ ktoremu Troidenus Kśiąże Mázowieckie y Czerwieńſkie/ dał wieś Bieykow nád Rzeką Pilcą ze wßytkimi przyległośćiámi iey/ do cżego wolnośći wielkie/ czego on wiek ießcże potrzebował. A to było w Roku/ 1362. Gdźie wſpomina tego Rycerzá ná tym Przywileiu tymi ſłowy:

Strenuo Militi Stanconi, Comiti & Baroni noſtro, damus, donamus, villam noſtram. &c. &c.

Od tego po-

¶ Od tego pomienionego Stańká / było potym wiele Mężow znácznych/iáko wspomináią Przywileie Mikołáiá z Bieykowá Márszałkiem Semowitá y Konrádá Kśiążąt Mázowieckich/Mężá sławnego/ktory z Litwą wiele á mężnie czyniwał przed tym poki byłá Vnia nie doszłá.

¶ Potym rozdźielne Listy wspomináią drugie ich Potomki/ iáko Jáná/ktoremu śie dostáły działem Fáleczyce/miał syná iednego Mikołáiá/ktory szczedł bez Potomká Męskiey pići/tylko zostáwił Corek pięć/z ktorych iedná byłá zá Nowodworskim/ druga zá Czernakowskim/ trzećia zá Łośiem/ Czwarta zá Podlodowskim/od ktorey był on Stárostá Rádomski/ y drudzy bráćia iego/y Jákub Podkoniuszy. ⁊c. Śiostrá zá Odrzywolskim/ potym zá Jędrzeiem Gniewoszem.

¶ Ten ktoremu śie dostał Bieykow / y z inymi przyległymi wśiámi/ miał syná Stáńisłáwá/człowieká w onych kráiách R. P. zásłużonego. Ten zostáwił wieku mego te syny / iáko naprzod Jáná Stolniká źiemie Przemyskiey/ Virum omnibus bonis virtutibus instructum, ktory wiele á potężnie służył Rzeczypospolitey/miał zá sobą Rzeszowską z Domu Doliwá / z ktorą Potomstwá nie zostáwił.

¶ Piotr Brát iego był tákże wieku mego Chorążem Czerskim/ ktory miał zá sobą Laską / z ktorą Potomstwá ná ten czás żadnego nie miał.

☞ Páweł Bieykowski brát rodzony tychże pomienionych/ Mąż wielki y pámięći wieczney godny/ktory od tego czásu iáko śie woyná z Moskiewskim záczęłá / w onych kráinách żołnierską służył zá Królá Augustá/będąc ná Nieżborku Zamku/z drugimi poimán do Moskwy. A gdy był przywiedźion/chćiał go kniáś oszczepem przebić/on śie vmknął/wytárgnąwszy mu oszczep/chćiał weń prosto vderzyć. A w tym syn kniáźiow pretko z száblą dopadszy go rozćiął/co y Gwalgninus wspomina in descriptiõe Sarmatiæ. Tákći on Mąż serdeczny/ktory z wielą nieprzyiaćioł poiedynkiem zwykł śie był Rycerskim sposobem gromić/od tego tyránná w więźieniu vdłáwion.

☞ Nowiewskich Dom w Ruśi znáczny / y z Męstwá Sławny.

☞ Máćieiewscy z Máćieiowá/ w Krákowskim Woiewodztwie / z ktorych mego wieku byłá Jágnieszká Xieni Klasztorá Stániąteckiego.

☞ Dom Kulow w Krákowskim Woiewodztwie / z ktorego záwsze ludźie Rycerscy znáczni bywáli/Dom rozrodzony/piszą śie zdawná Niemstámi/iáko był ieden Stárostą wieku mego Wárszáwskim / y tak iákoś wyższey czytał/ieszcze zá Bolesłáwá śmiáłego to nazwisko máią/ według opisánia Długoszowego.

☞ Máciey Pilchowski/Rotmistrz Królá Stepháná/ktory pode Gdáńskiem y w Moskwi znáczne męstwo pokázował/ iákoś iuż o tym wyższey czytał: Naprzod pode Gdáńskiem ábo v Lubieszowá będąc Porucznikiem w Roćie Márćiná Ossolińskiego/ potym w Moskwi przez wszytkie czásy poki potrzebá byłá.

☞ Dom Kuropátwow w Ruśi/ tey Fámiliey wspomináią Przodki ludźmi z męstwá wielkiey sławy/iáko Jáná Stároste Chełmskiego/ktory mężny odpor dawał Rusákom od zamku Chełmá/y insze/o czym w Historyey czytáć będźiesz.

☞ Mikołay Kuropátwá/ Woyski Hálicki/ wieku mego był człowiek znáczny/y Syny Męże wyborne Potomki zostáwił.

☞ Biszowscy w Łęczyckim Woiewodztwie / właśni są Drożdżowscy/z ktorych ieden Michał był Sędźiem Łęczyckim/pisał śie Biszowskim

ſzowſkim z Drozdowá. Wieku mego był ieden ſtárſzym ſługą Dworu Mikoláiá Mieleckiego Woiewody ziem Podolſkich / ktory iuż z onych kráiow w Ruſki kray ábo Podgorſki ſię przenioſł.

☞ Brzechwowie tegoż Kleynotu vżywáią/ z ktorych ieden zá wieku mego był Opátem Tynieckim z Sierádzkiego Woiewodztwá. Tego Synowiec Jan máiąc do Moſkwy ná dwánaśćie koni Arkábuzerow/ w Rocie Káwálerá Pieniążká/gdy do ſzturmu ſzli (iáko o tym pod Odrowążem czytác bedźieſz)oney dobrey komitywie ſwey chorągiew przed nimi nioſł/ z ktorą ná mur wſkoczywſzy / wielkie ſzwánki podeymował od nieprzyiaćielſkich poćiſkow/iednák z Chorągwią choćia bárzo zbity nie vſtąpił/ áż potym baczące bárzo potłuczonego/ſámi gwałtem Polacy towárzyſze iego zwiedli go z muru ná doł/ á ná iego mieyſcu po nim kilká inſzych Moſkwá zbiłá. Y iuż długo w wielkiey ſtrzelbie chorągiew ſię mieſzáiąc / miedzy drzewy wiśiáłá/ Moſkwá śięgáłá iey oſękámi z ſpodku/w tym páchołę Krolewſkie Saporowſki doſtawſzy iey/chwilę ią niemáłą trzymał/áż zátym noc záſzłá. W wielu potrzebách znácznym ſię Mężem pokazał ten Brzechwá tám ná tey expedycyey / iákoż y w kráinách poſtronnych w ſpráwách Rycerſkich znácznym bywał.

☞ Rychłowſcy w Sierádzkim ábo w Łęczyckim Woiewodztwie/Dom ſtárodawny/ z ktorych ieden N. był przy Sámuelu Zborowſkim/Mąż dobry/od ktorego prze godność y poczćiwe ſpráwy ſwe/miał w Ruśi znáczne opátrzenie.

Domy inſze w roznych Woiewodztwách/ ktore mienią/ żeby od onych poczęcia ſwoie mieć mieli

y rozmnożenia/ktorzy byli zábili Stániſłáwá świetego Biſkupá/ wſzákoż to ná mię trudny wywod ták dawney y ták ſzerokiey Geneálogiey. A ieſliby ták było / tedyćby y ći wſzyſcy co od Dźierzgowſkich idą/ y ſámi Dźierzgowſcy tákże tey krwie winni byli. Wſpomina Przywiley od Semowitá Kśiążęćiá Mázowieckiego nádány/Mężom ſławnym y dobrze záſłużonym iemu y wſzytkiey oney R. P. z inſzymi powinnymi ich/ktorych áż po ten czás ieſt wiele Potomſtwá. A tego ieſt ſens w te słowá piſány/ przy ktorym y pieczęć iego y podpis własney ręki.

NOS Semouitus Dux Mazouiæ: &c. &c. Conſideratis & diligenter inſpectis fidelibus ac conſtantibus ſeruicijs, quibus ſe Nobiles viri noſtri fideles de Genealogia ac Clenodio Iaſtrembiecz ſeu Boleſczic infra ſcripti, Fratres propinqui & clenodiales, á multis retroactis temporibus promptos exibuerunt, & in futurum exibebunt deodante: volenteſq; infraſcriptos nominatiue Nobiles & eorum ſucceſſores legittimos, ſpeciali dono noſtræ Ducalis Magnificentiæ proſequi & fauore, vt eo validius & vberius ad noſtra famulamina & noſtrorum ſucceſſorum poſsint promoueri, vniuerſos & ſingulos Nobiles infraſcriptos promocionis, tam & clenodij Boleſti ſiue Accipitri, ac quemlibet ipſorum & eorum ſucceſſores legittimos, coniunctim & diuiſim iſtos qui huic ſcripturæ inſeruntur, hos omnes Nobiles in his nominatim deſcriptos, & quemlibet ipſorum cōmuniter & diuiſim, ac pueros hæredes ac ſucceſſores ipſorum de Genealogia ac Proclamatione & Clenodum Boleſti vel Accipitri, ortos progreſſos & progrediendos ab hac vice euiternis temporibus liberamus, eximimus, pœnitus & abſoluimus ab omni poteſtate & iuriſdicione, & ab omnibus vexacionibus & iudicijs, omni noſtri Ducatus, Palatinorum, Caſtellanorum, Iudicum, Subiudicum, & quorumuis Officialium & Miniſterialium eorundem, vt per amplius coram ipſis vel aliquo ipſorum in omnibus cauſis, tam magnis q; paruis omnibus de ſe querulantibus, & cuiquā

ſuorum ad-

ſuorum aduerſariorum citati non tenebuntur reſpondere, pœna eos & ipſorum quemlibet ſequente nulla, niſi coram perſona Ducali vel noſtrorũ ſucceſſorum. Tempore vero eo quo in Ducatu vel in terra noſtra non fuerimus conſtituti coram Iudice terreſtri generali. Dum tamen per Literas noſtræ Maieſtatis, & in abſentia noſtri in terra noſtra vt eſt præmiſſum Capitanei noſtri, aut ſui Viceſgerenti annulo ſeu ſygillo ſigillata citati fuerint ſeu euocati, ipſorum nobili iure non reſpondebunt, & ſi in aliquibus pœnis magnis, paruis, in ipſo iudicio noſtro mãſerint ſeu fuerint iudicialiter cõdemnati: nulli eas de numero dominorum noſtrorum honoraturum, vvlgariter Czeſtnikom, vel eorum Zupariis ſoluere tenebuntur, niſi ad ſoluendum iudici quatuor, ſubiudici duos groſſos, pro pœna quinquagentali, temporibus perpetuis ſint aſtricti, pœnis tamen noſtris & noſtrorum ſucceſſorum in omnibus ſaluis, & vt præſentes noſtræ literæ robur perpetuæ firmitatis obtineant, eaſdẽ noſtri maieſtatis ſygilli immunire iuſsimus. Acta ſunt hæc & data in Plocko ipſo die Sanctæ Luciæ, Anno 1 4 0 8. Præſentibus noſtris Aſſeſoribus & Dominis, Andrea de Gulczeuo Caſtellano Ploceñ, Paulo de Radzanovvo Vexilifero ibidem, & aliis q; plurimis fide dignis.

☞ **Te Domy w Mázowßu wſpomina ten Przywiley/** ktore ſą znácżnie rozrodzone/iáko naprzod Dom Pſárſkich po Kepſkich/ktoremći wyżßey wſpomniał/tákże y Jezewſkich naprzednieyße.

Czeßowſkie/ktorych w onym kráiu y w tym wieku ieſt wiele.

☞ Dom Kozłowſkich/ kędy wſpomina te Męże záſłużone/ Pánkrácá/ Wáwrzęte / Woyćiechá / Piotrá / y Wßeborá. Od tych zá wieku mego był Wáwrzyniec ſłużąc żołnierſko ná Podolu / znácżne Męſtwo pokázował/ v Jwonie Hoſpodárá Wołoſkiego był ſtárßym nád Polaki/ iáko cżytáć o tym w Hiſtoryey bedźieß. Był poimány do Turek/ przez Ormiány wykupion/ꝛc. Był to Syn Sedźiego Grodu Płockiego/cżłowieká biegłego w práwie.

Mánkowſcy támże w tym kráiu Dom rozrodzony.

Grebeckie po nich wſpomina/ imioná ich opiſuiąc/Jáßkoná y Stiborá.

Tychże Grebeckich Dom ieſzcże w tym wieku ieſt znácżny y rozrodzony.

Chelßtowſcy támże Dom rozrodzony.

Łyſakowſcy támże/piße ich z Łyſakowá/Dom znácżny.

Zaleſyckie támże wſpomina.

Będźiſłáwſkie Dom rozrodzony.

Szomáńſkie/Siećiechá/Stániſłáwá/Witká y Chrocłáwá/ w tym wieku ieſt to Dom rozrodzony.

Zdunowſkie Dom rozrodzony.

Chylewſkie/Dom tego wieku rozrodzony.

Niedroſkie Dom rozrodzony.

Budkowſkie Dom rozrodzony.

Dźiwánowſkie dom rozrodzony.

Witoſłáwſkie/z ktorych ieden zá wieku mego był ſędźim Zawkrzeńſkim.

Ośieckie dom znácżny y rozrodzony.

Beſkie dom rozrodzony.

Kośiebrockie dom możny y rozrodzony był zá wieku mego/ y Meżowie wyborni. ❡ Kráßowſkiego ná imię Zdźießká/od ktorego y w tym wieku ießcże Zdźießkámi ſię zową/dom rozrodzony.

Belkowſkie dom rozrodzony.

Drochowſkie dom rozrodzony. ❡ Jankowſkie domy rozrodzone.

Malewſkie domy rozrodzone. ❡ Przedpelſkie dom rozrodzony.

Moykowſkie domy znácżne były. ❡ Gołockie dom rozrodzony.

Tłubickie dom rozrodzony. ❡ Chorczewſcy dom rozrodzony.

Dźiegielowſkie dom rozrodzony.

Konárſkie

Konárſkie/ktorych w tym wieku Dom ieſt rozrodzony: Był Mikołay Officyałem Płockim/ Wrocłáwſkim/ ꝛc. Kanonikiem. Tychże Przodki ten Przywiley wſpomina/ Fránká/ Páwłá y Michálá/ dom znáczny.

Bobrowſkie v Sierpcá/ dom z męſtwá ſławny.

Przerádzkie dom możny. ¶ Zawidzkie z wielkie° Záwidza dom znáczny.

Peſzkowſkie dom znáczny. ¶ Szeczemſkie dom rozrodzony.

Sodzyńſkie dom rozrodzony. ¶ Dziebakowſkie/ od tych domow dzielnicámi wiele ſię domow oderwáło/ zową ſię inſzymi nazwiſki w tym wieku. Z tych domow Potomſtwo w tym wieku y nazwiſká rozne máią/ y herbow inſzych vżywáią/ wſzákoż ten Przywiley tym porządkiem te domy iákoś ie tu czytał opowieda.

Swiećiczcy dom rozrodzony y możny. Mikołay ktory miał ſynow pięć zá wieku mego/ Corkę iednę z Bárbárą Noſzkowſką/ śioſtrą rodzoną Biſkupá Płockiego/ Naprzod/

1. Jana Kánoniká Pułtowſkiego/ vmárł w roku 1 5 4 9. O czym świádczy napis ná grobie w Pułtowſku.

2. Máćieiá Woyſkiego Nurſkiego/ ktory vmárł Roku 1 5 6 9.

3. Woyćiechá Dźiekaná Płockiego/ Kánoniká Pułtowſkiego/ Tego napis wſpomina ná grobie ktory był ſam ſobie zá żywotá ſpráwił. Vmárł w Roku 1 5 6 6. Máiąc wieku lat 48.

4. Jákubá/ ktory vmárł Roku/ 1 5 7 2. Nie zoſtáwił potomſtwá.

5. Fránćiſzká Podkomorzego Lomżieńſkiego/ ktorego ſyn Wáwrzyniec był wieku mego człowiekiem vczonym/ y Corká Kárniewſka Podſędkowa Ráwſka.

Mikołay ſyn Máćieiow/ Kánonik Pułtowſki/ młodo vmárł/ w Roku/ 1 5 7 9. Ten był świádom wiela źiem/ człowiek vczony.

Andrzey ſyn tákże Máćieiow/ Marćin y Anná Oſſowińſka.

☞ Od drugiego Brátá Mikołáiá/ ſyn ktoremu było imię Jákub/ z drugą śioſtrą Biſkupá Płockiego/ zoſtáwił Potomſtwo/ ten miał wieku ſto lat.

Stániſław ſyn Jákubow/ wzroſtu niemáłego/ śiły bárzo wielkiey/ w potrzebách Rycerſkich znácznie okazáły.

Michał brát iego/ obá potomſtwo máią.

Máćiey trzeći brát Mikołáiá y Jákubá/ Mąż wiela źiem świádomy/ ktorego ſyn zoſtał Jeronym.

Swiećiczcy w Sędomierſkiey źiemi/ piſzą ſię z Przepierowá/ z tegoż domu tych wyżſzey pomienionych idą. Byli wieku mego dwá bráćia rodzeni/ Jan y Piotr/ ludźie Rycerſcy/ w potrzebách znácznych bywáli/ Jan vidit multorum hominum mores & vrbes. Sioſtrá ich trzećia Zaduſka/ y inſzy támże ſą bráćia ich Stryieczni.

Dom Kárſkich w Płockim Woiewodztwie/ rozrodzony y znáczny/ był ieden wieku mego Kánonikiem Włocłáwſkim.

Dom Czernickich támże ſtárodawny y znáczny.

Dom Dobrſkich ſtárodawny y znáczny/ meżowie wyborni.

Dom Pniewſkich tákże ſtárodawny. ¶ Dom Siemietkowſkich támże.

Sláweccy/ z ktorych ieden był wieku mego Piſarzem Skárbnym Wielkiego Kśięſtwá Litewskiego.

Smolſcy/ był ieden wieku mego Kánonikiem Płockim.

Grábowſcy z Zawidzkimi iednę dzielnicę máią/ dom znáczny/ był Stániſław Grábowski Kánonikiem Płockim. Synowiec iego też Stániſław Magiſter Arcium, Philoſophiæ Doctor, Pleban Bodzanowski.

Dom Milewskich w Ciechanowskim Powiećie/ z ktorych ieden wieku mego był Suphráganem Krákowskim/ Kánonikiem Płockim. Drugi brát iego Stryieczny Piotr/ Przeorem w Mogile/ w Roku 1 5 8 2. Dom rozrodzony.

Sokolniccy w Płockim Woiewodztwie.
Domaszowscy z Lukowskiego Powiatu. Widlica
Woleczcy ná Dobrzyńskiey ziemi. ¶ Grázimowscy támże / z ktorych ieden ná imie Bártosz / czás niemáły báwiąc sie w Káncelláryey przy Dębieńskim Kánclerzu / był godnym do posług Rzeczypospolitey.
Pákoszowie ná Podgorzu. ¶ Málewscy w Krákowskim Woiewodztwie / był ieden Proboszczem Mstowskim wieku mego.
Obłowic w Mázowszu z Kámienieckiego Powiátu.
Wirożepscy y Częszowscy ná Podlászu.
Lázieńscy y Páczoscy z Drogickiego Powiátu.
Pelczyczcy z Łeczyckiego. ¶ Trzepieńscy w Sierádzkim / był ieden wieku mego Komornikiem v Królá Stepháná.
Skrzetuscy od Poznániá.
☞ Dom Rebieskich w Sierádzkim Woiewodztwie / z kthorych iednego zwano Kruszyną / ten sie był ożenił w Belskiey ziemi / zostáwił potomstwo / synowie ná Oyczyznie zostáli: Corki dwie / iedná byłá zá Brzozowskim Chorążym Gostyńskim / druga Helżbietá w Roku 1 5 8 3. byłá ieszcze pánną.
Koperni w Sedomirskim Woiewodztwie.
Stawiscy od Wislice. ¶ Rodeccy z Chełmskiey ziemie.
Polikowscy z Lubelskiego.
Vchaczowie w Sedomirskim / od Pilzná zeszli.
Stużeńscy w Sierádzkim / ludzie z Męstwá sławni / był ieden Rotmistrzem ná Podolu wieku mego. ¶ Ciołkowscy v Kámieńcá Podolskiego.
Zawádzcy w Pilżnieńskim Powiecie / Andrzey w Przemyskiey ziemi.
Dąbrowscy od Rádomiá. ¶ Kłebowscy od Łukowá.
Nowomieyscy od Poznániá. ¶ Rożnowscy támże.
Doráńscy w Sierádzkim Woiewodztwie.
Goláńscy támże Dom rozrodzony.
Wiktorowscy támże Dom rozrodzony.
Baleńscy támże Dom znáczny / możny / był ieden wieku mego Jan Podstárościm Dobczyckim. ¶ Miecielscy támże Dom znáczny.
Chwáliboscy w Káliskim Woiewodztwie Dom znáczny.
Záwistowscy támże Dom rozrodzony.
Chutkowscy dom rozrodzony. ¶ Powczowscy w Sedomirskim.
Grábowscy od Wislice dom znáczny. ¶ Janowscy w Sedomirskim.
Łáziczcy dom znáczny. ¶ Wakczowscy z Łeczyckiego.
Krzywáńscy z Mázowsz / był ieden Kánonikiem Wileńskim wieku me°.
Glińscy w Krákowskim Woiewodztwie dom znáczny.
Chmielecki ná Podolu ieden w potrzebách z Pogány znácznym bywał Mężem. ¶ Debowscy od Opoczná dom znáczny.
Milánowscy w Lubelskim Woiewodztwie.
Tymiczcy támże dom znáczny. ¶ Rogowscy w Belskim.
Wyszgowie w Krákowskim / w Belskim / y ná Podolu.
Zadorscy w Lubelskim Woiewodztwie.
Ráciborowie támże dom dawny.
Rożembárscy ná Podgorzu dom dawny.
Choszczewscy z Podlásza dom rozrodzony.
Tańscy w Płockim Woiewodztwie dom znáczny.
Hoholewski Jerzy w Belskim tegoż herbu vżywa.
Borutowie od Łukowá dom rozrodzony.
Zegoczcy z Kuiaw z Jnowlocławskiego Woiewodztwá.
Jádamczowscy z Sierádzkiego Woiewodztwá.
Brudniczcy z Płockiego Woiewodztwá dom dawny.
Krzesimowscy w Lubelskim Woiewodztwie dom dawny.

Mirzeńscy od Zákroczymiá Dom stárodawny.
Zakrzewscy z Rádomskiego dom stárodawny.
☞ Dom Báránowskich stárodawny y znácżny/ z ktorych był wieku mego Woyćiech Kántorem Gnieźnieńskim/ Scholástykiem Łęczyckim/ Sekretarzem wielkim.
Bromierscy z máłego Bromierzá/ z kthorych ieden był Kánonikiem Włocławskim/ vtriusq; iuris Doctor. Vmárł Roku 1 5 6 3.
Czaykowic z Ráwskiego Woiewodztwá.
Niewiegłowscy z Łukowskiego.
Bnińscy ná Dobrzyńskiey ziemi.
Rychłowscy w Sierádzkim ábo w Łęczyckim Woiewodztwie.
Borowscy v Dobrzyniá.
Kámieńscy z Sierádzkiego Woiewodztwá.
Wawrowscy od stáwu.
Tegoż vżywał Erasmus Tłokieński Czeczotká/ kthory się pisał z Dziáłoszyc/ był Ráyca y Mieszczáninem Krákowskim/ człowiek możny/ ták w dobrá ruchome iáko y w pieniądze/ rad się ludziom záchował/ iednák y zá wielkimi vczynnośćiámi swymi nie od wszytkich iednáko chęć odnośił/ zá wielkimi zasługámi swymi ták iáko y przed tym wiele inszych Mieszczan Krákowskich/ był przyiet do tego Herbu od Janá Ocieskiego Káncłerzá Koronnego/ o ktorymeś wyższey czytał.
Páproccy w Lubelskim Woiewodztwie/ z Prus wyszli/ z Chełmskiey ziemie ábo Woiewodztwá/ ći byli przed tym z Przodki moimi iedney dzielnice/ Grzebskimi się drudzy zową ná Dobrzyńskiey ziemi / á tho wszystko był ieden dom.
Fálęccy tegoż Kleynotu vżywáią/ z ktoregoby kráiu ábo Woiewodztwá byli niewiem/ tylko Epitaphium opowiedá iednego Biskupem Theodosyeńskim/ Sufragánem Gnieźnień: y Opátem Suleiowskim/ pisane w te słowá.

Reuerendissimo Domino Stanislao Falencki, Dei gratia Episcopo Theodosień, Suffraganeo Gneznēn, Abbati Suleiouień, de hac Ecclesia benè merito venerabile Capitulū Ecclesiæ huius Cōfratri suo posuit, moritur die 26. Februarij, Anno 1 5 8 1. Ætatis suæ 65.

Grzywieńscy w Mázowszu dom rozrodzony. Janá/ z Stárzechowice się pisał/ wspomina Epitaphium w Krákowie ná zamku/ był ibidem Canonicus & Vicarius.
Jodłowniczcy w Krákowskim Woiewodztwie dom stárodawny.
Jurkowscy w Sedomirskim Woiewodztwie.
Kukowscy ná Dobrzyńskiey ziemi.

☞ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia áni znáć/ áni wiedzieć o nich mogę w ták szerokim Krolestwie.

O Kleynocie stárodawnym Polskim

Lis/alias Bzurá/niektorzy zowa Mzurá/ále to własne iego nazwisko Lis/dla tego/że Przodkowie tey Fámiliey przed tym nosili Liszke zá Herb/ á gdy przyszli zá znácznymi zasługámi do tey Strzały/ podnieśli w Helm Lisa/iáko to Długosz opowieda/á powieda o nich/ że bywáli parum facundi, nosili Strzałe Biała/ dwoie Jelcá ná niey / w polu Czerwonym. A ták przypátrzywszy sie własnośći Herbu tego/czytáć bedźiesz o Przodkách y o Potomkách ich/ktorych ia w ták szerokim Krolestwie/y w páństwách do niego przynależacych wiedźieć moge.

☞ Anonimos opowieda znácznie Bzure Rycerzá / ktory od nazwiská swego wieś záłożył w Krákowskiey ziemi/ te potym do Klasztorá Jedrzeiowskiego nádał/ktora Fundus pomienia. Dopiero imie otrzymał Bzurá/ kiedy v Sochaczewá nád Rzeka Bzura Przodek Herbu tego Hetmániac/szczesliwie gromił Litwe.

☞ Bászko Historyk dawny/ Kustos Poznáński/wspomina Fulká Woiewode Krákowskiego/ktory pretko po zábiciu Biskupá Swietego Stánisłáwá widźiał przez sen/ y to mu w onymże snie obiáwiono było / iż káżdy ktoryby náwiedźił grob iego/ z naćieższey niemocy bedźie vzdrowion. W tym Poznanus Syn iego bárzo záchorzał / gdy go Oćiec do grobu swietego odesłał/był záraz zdrow: To było w Roku 1 0 8 2.

☞ Piotrá Biskupá Wrocłáwskiego wspomina Długosz/że był wźiet zá pánowánia Bolesłáwá wtorego z Koláscyey Wrocłáwskiey/ od Piotrá Arcybiskupá był potwierdzon/vmárł w Roku 1 0 9 1. Támże pochowan/po nim zostal Zyrosław z domu Roża.

☞ Fulká Biskupá Krákowskiego wspomina Káthálog/ ktory był wźiet ná Biskupstwo/w Roku 1 1 8 6. Po Gietku alias Gedeonie/ z Domu Gryff/ zá Vrbáná Papieżá tego imieniá/ potwierdzenie ábo Sakrá nie byłá mu daná dla śmierći iego. Potym zá Lucyusá trzećiego dla wiela przyczyn przewloká mu sie dźiałá przez kilká czásow.

¶ Zá iegoż Biskupstwá był Legatem Jan Kárdynał / nazwiskiem Malabranká: Potym drugi przyiechał Legat też Kardynał Petrus Kápuanus/ktory zákazał áby ślubow nie dawano w domiech/tylko w Kośćielech/ y Xieżey zápowiedźiał áby żon nie miewáli.

¶ Ten wielkie wolnośći Kośćiołowi Krákowskiemu ziednał.

¶ Tenże Fundował Szpital ná chore vłomne / y Kośćioł swietego Jana Báptysty zbudował/y puł Sławkowá miásteczká nádał/ kthory y z Szpitalem zlećił Zakonnikom swietego Duchá / ktorzy Krzyż biały noszą ná sukniach czarnych. Zył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y iedeu/á vmárł Miesiacá Páźdźierniká/Roku 1 2 0 7. W Krákowie pochowan. Po nim nástał Vincentius Kádłubiek z domu Roża.

¶ Tenże był onych czásow ták możnym Biskupem/ że co iedno chćiał/ podług myśli iego wszytko Rycerstwo ziemie ábo Woiewodztwá Krákow-

ſkiego ná wßytko zezwaláło / y potym go z brátem iego vczynili Opiekunem dzieći Káźimierzá ſpráwiedliwego / o czym Kromer w Kſięgách 6.

☞ **Mikołay Brát tegoż Biſkupá Krákowſkiego** / tegoż czáſu był Woiewodą Krákowſkim / y Stároſtą Generałem / ktorego znáczne zaſługi przećiwko R. P. Hiſtorye wſpomináią / ten ſam práwie wßytką Koroną władał onego wieku / o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

¶ Częſto Ruſáki porażał / ſadzáiąc ná Páńſtwá vtrácone Kſiążetá z roſkazánia Pánow ſwoich Monárchow Polſkich. Wiele inßych ſpraw iego z wielką ozdobą tego Kroleſtwá obaczyß. V Háliczá Kſiążetá Ruſkie poráźił. Kromer w Kſięgách 6.

¶ Tenże przećiwko Włodymierzowi z woyſkiem ieźdźił / ktory łotrowſkim ſpoſobem Przemyſką źiemię náieżdżał. Tego fortunnie poráźiwßy z iego drapieżniki / názad ſię do Káźimierzá Páná ſwego wroćił. Eodem Libro Cromer.

¶ Tenże wprowadzał Włodymierzá potym ná Hálicz.

¶ Tenże Zamku Krákowſkiego obronił / gdy inßy przyięli Mieczyſłáwá / á on Káźimierzowi z brátem Fulkiem Biſkupem Krákowſkim ſtátecznie wiárę trzymał. Kromer w Kſięgách 6. Wiele inßych ſpraw iego pámięći godnych.

☞ **Fulká Hrábie y Káßtellaná Krákowſkiego z Koźiegłow** / wſpomina Przywiley Swiętego Krzyżá przy potwierdzániu Praw Klaßtornych / zá Leßká Monárchy Krákowſkiego / Sędomierſkiego / Sierádzkiego, etc. w Roku 1194.

☞ **Fulká Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim** opowieda Káthálog / w Roku 1234. Od Grzegorzá dźiewiątego był potwierdzon / żył ná Biſkupſtwie lat dwádźieśćiá y cztery. Vmárł Roku 1258. Piątego dniá Kwietniá / we Dworze Arcybiſkupiem w Łęczycy / w Gnieźnie pochowan: Zá niego Stániſłáwá Swiętego ćiáło Kánonizowáne było / oſmego dniá Mieſiącá Máiá. Temuż był dárował Włádyſław Kſiążę Polſkie z ſyny ſwymi wieś Grzegorzow / ze wßytkimi własnośćiámi / w Roku 1236. Po nim náſtał Jan Wtory z Domu Grzymáłá / o tym Jánicyus piſał wierße / ácz położył Drukarz przy nim Herb inßy / wßákoż dawne ſcripta tey go fámiliey opowiedáią dowodnie.

☞ **Petroſłáwá ze Mſtyczowá / Káßtellaná Krákowſkiego** / wſpomina Epitáphium w Jędrzeiowie w Klaßtorze ná grobie piſane w te ſłowá.

Hic iacet Illuſtris ac Magnificus Dominus, Dn̄s Petroſlaus Caſtellanus Cracouień, hæres de Mſticzovv, qui obijt anno 1319. Die vero 17. Menſis Septembris. **Przy ktorym Herb Lis / alias Mzurá / wyryty ná kámieniu.**

¶ Támże w tym Kośćiele ieſt grob znáczny / ná ktorym ten Herb wykonterfetowány / textu nie znáć / podle tego Herbu Pobog / Roża / y Pobog drugi raz / Tablic kilká / ná ktorych Oſſoby wykonterfetowáne znáczne we zbroiách / Herb Lis.

¶ Támże ieſt grob / ná ktorym ten Herb y text nápiſany tymi ſłowy:

Hic iacet Iacobus hæres de Michovv Epiſcopus Caphenſis, obijt Anno 1531. Drugi Kámień z tymże Herbem / ná ktorym text / Hic iacet Paulus de Goluchovvo.

¶ Hiſtorye wſpomináią / w Roku 1359. Iż Chorągiew tych Liſow w Wołoßech byłá poráżoná zá Káźimierzá wielkiego / o czym v Miechowity czytay Kſięgi Czwarte.

☞ Z tychże Przodkow maß Dom stárożytny Giebułtowskich/w Krákowskim y w Pilźnieńskim Powiećiech/ktorzy práwie idą ex lumbis onych Woiewod y Kásztellanow Krákowskich / ktorzy sie pisáli de Koźiegłowy/czego potwierdzáią Przywileie ich/ z ktorych iednego maß sens w te słowá.

In nomine Domini amen, ad perpetuam rei memoriam. &c. Proinde nos Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, nec non terrarum. &c. &c. Quomodo ad instantes petitiones Magnifici Christini de Kozieglovvy, Castellani Sandeceñ, Militis fidelis nostri, villas ipsius, Torun, Choltovvice, Mirovv, Kothovvice, Postavvkovvice, Iavvorznik, Dupice, Zirkovvice, Samoschice, Giebultovv, Kovvalovv, & aliam Kovvalovv in terra Craco: sitas, prout in suis metis & granicijs longè latéq;. &c. de iure Polonico in ius Teutonicum, quod Srzedskie dicitur, transferrimus perpetuo duraturum. &c. Acta in Radosice Feria 6. Infra octauam Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis gloriosæ, Anno 1 4 2 4.

☞ Prándotę z Koźiegłowy wspomina Przywiley domu Giebułtowskich/á ten był dał osádzáć wieś Dupice/ná ktorą wymierzał dźieśięć Lanow/Roku 1 3 6 6.

☞ Christyná z Koźiegłow wspomina Kromer w Kśięgách 21. w te słowá. Christinus Koziegloiuius vltus est Silesios, Gleueciam Arcem cœpit, Cotficium cum socijs suis vtrinq; pellit. &c. O czym ßerzey w historyey czytáć będźieß.

☞ Jákubá z Koźiegłow Giebułtowskiego / Przemyskim Stárostą wspomina List rozdźielny/ktory opowieda dźielnice iego Zamek y Miásteczko Koźiegłowy / y wśi do niego przynależące / iáko Koźiegłowki/ Mysłow/Winowno/Cynkow/Gniazdow/ Márkowice/ Boisłáwice/ Siedlecz/Gems/Kámienice/Kuźnice/y Przedmieśćie Kuźnice. A to było w Roku/ 1 4 6 6.

☞ Te Koźiegłowy kupił Fryderikus Kárdynał Krolewic Polski/v Chrystyná Koźiegłowskiego zá dźieśięć tyśięcy złotych/ze wßytkimi przyległymi wśiámi do niego/ á przydał to do Klucza Dobrowodskie°/ Biskupstwu Krákowskiemu ná wieki.

☞ Przywiley drugi tychże Giebułtowskich dźielnice opowieda pisany w te słowá.

Generosus Ioannes & Christinus de Kozieglovvi, Fratres germani, sani mentibus & corporibus existentes, non compulsi nec coacti, sed de ipsorum bona voluntate recognouerunt Ioanni Fratri iuniori vltimi Matrimonij, dedisse & condescendisse has hæreditates ratione verê & iustè diuisionis, videlicet: Castrum Bąkouiecz, cum villis ad id spectantibus, item villæ quæ iacēt in districtu Cracouieñ, videlicet: Thocholovv, Malostovv, Giebultovv, Koualovv maior & minor, & cum alijs omnibus dicti Castri villis. &c.

Hi præfati Fratres duo, videlicet: Ioannes Dorotheæ sorori, tenebitur dare decem Marcas latorum grossorum Pragensium monetæ Polonicalis, cū duodecim vlnis panni, & peliceo Leporino, similiter Frater Christinus singulis annis complere se est astrictus. Actum & datū in Curia Serenissimi Principis Domini, Domini Wladislai Regis Poloniæ Cracou: Die Sabatiuo, post Dominicam Conductus Paschæ, Anno Domini 1 4 4 0.

☞ Ci Koźiogłowscy byli rodzeni bráćia Chrystyná Kásztellaná Sądeckiego / iáko Jan/ ktory zostáwił te syny.

☞ Zbigniewá/ ktory miał zá sobą Przerebską Kásztellaná Sierádzkiego Corkę z domu Nowiná/z ktorą zostáwił Synow czterech/Janá Proboßczá Pileckie°/ Jozefá y Wincete°/ ći obádwá wiedli celibatā vitā.

☞ Stániſław czwarty Syn Zbigniewow / człowiek był tractabilis práwie de omni ſcibili / Miłośnik y dobry ſtroż Rzeczypoſpolitey/w czym tego doznawáłá po nim in colloquiis particularibus: veritas maximè conueniebat menti, á dáleko mu io záwße było dulciùs dicere, á niżeli iey od drugich gdy o niey gadáli przyſłuchywáć/ktemu vir animoſus lat ſwoich bywał/báwiąc ſie ſpráwámi Rycerſkimi / znácznym ſie nieprzyiaćielowi pokázował.

¶ Zoſtáwił z Koryćińſką Anną z domu Topor ſynow cztérech/corek pięć. Janá/Zygmuntá/Woyćiechá/ktory był wieku mego Piſarzem w Káncelláryey mnieyßey/Adoleſcens Nobilis, ktory animo Heroico Przodkow/ y poczćiwymi ſpráwámi nie wydał. Andrzey ná ten czás był minorenis.

Dom Stárodawny y znáczny Boleſtráßyckich Swátopełkow / o ktorych ná wielu mieyſcách v Hiſtorykow wiele ſpraw znácznych czytamy / ktorych w tym wieku Potomſtwo w Przemyſkiey źiemi/y tám w kráiách Ruſkich máietnośći ſwe máią.

☞ Był zá wieku mego Stániſław Boleſtráßycki Swátopełk Rotmiſtrzem znácznym zá pánowánia Auguſtá Krolá Polſkiego/ ktory po śmierći Piotrá Borátyńſkiego / Káßtellaná Bełſkiego / Stároſty Sámborſkiego/Bárbárę Dźiedoßycką żonę iego poiął z domu Sás/z ktorą zoſtáwił dwoch Synow/y corkę/wßákoż ich oboie młodych bárzo odumárli/ ktorymi ſię opiekáli ći Opiekunowie / Stániſław Dębieńſki Stároſtá Chęćińſki/ Jan Pilecki Stároſtá Rodelſki/ Jan Płázá Stároſtá Lubaczewſki/ á Jan Borátyńſki Chorąży Przemyſki/brát przyrodny/ ktory ſtał zá Oycá.

☞ Swátopełk Comes/ Woiewodá Łęczycki/ w Roku/ 1310. Wieś Rákow/z wolą ſynow ſwoich/Klemenſá y Stepháná/ dárował Klaßtorowi Jędrzeiowſkiemu/o czym świadczą Przywileie.

☞ Z tymiż Swátopełkámi iedne dźielnice mieli Záwádzcy/ktorzy wyßli z Krákowſkiego Woiewodztwá do Ruśi/iuż zá wieku mego byli ći dwá bráćia/ Jan y Wácław / Mężowie dobrzy y ludźie znáczni w Bełſkim Woiewodztwie.

☞ Grodowſkich Dom z tymiż Swáthopełkámi iedney dźielnice/byli ludźie wieku mego znáczni w tym domu.

☞ Kwileńſcy Dom ſtárodawny/y iedney dźielnice z Boleſtráßyckimi w Bieckim Powiećie.

☞ Poſtrumieńſcy w Wiślickim Powiećie.

☞ Mnichowſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie/Dom ſtárodawny/ y znáczni ießcże byli wieku mego ludźie w tym domu.

☞ Czárnoccy w Sánockiey źiemi y w Krákowſkiey/ Dom ſtárodawny / Stániſław Czárnocki Sędźia źiemſki Sánocki/ ktory z młodośći ſwey ná Dworze ſię Krolá Zygmuntá ſchował/potym czás niemáły Zołnierſką ſłużył/ á gdy domá mießkáć począł k woli R. P. ná Seymy Poſłem częſto bywał/iáko zá Auguſtá/co pámięć moiá nieśie. Tymże kßtałtem y ſyny ſwe chowáć był począł / te ktore rozumiał być godne Oyczyznie/ iáko Wiktorzyná/ktory był Dworzáninem Anny Krolowey/Młodźieniec w młodym wieku w ſpráwách poczćiwych pochwalenia godny/ktoremu tego zayżrząc śmierć okrutna/młodo go z świátá wźięłá/niechcąc mu dopuśćić ná tę drogę wyiecháć / gdźie go był Oćiec koßtem wielkim wypráwił / áby Przodkow ſwoich y iego ſamego náśláduiąc/ z nieprzyiacielem w Moſkwi czynił. Wßytek Poczet ſię ná zad wroćił / on ſam vmárł w Wárßáwie / y támże ćiáło iego leży.

Tenże Sędźia

¶ Tenże Sędźia experentią ſwą y dźielnośćią / ná mieyſcách Podkomorſkich wßytkę ziemię Sánocką práwie ográniczył/k temu y ſtąd pochwałę niemáłą odniosł/że one kráie były contenti z Sądow iego/ á dekretá iego pſowáne ná Trybunalech áni od Królá nie były. Wiele ſpraw iego godnych wieczney pámięći znácznych.

☞ Zaleſcy z Wielkiey Polſki/z ktorych ieden zá wieku mego był Kuſtoßem Gnieźnieńſkim/ Márćin Brát iego Piſarzem Grodzkim Sierádzkim człowiek godny.

☞ Rudniccy w Sierádzkim Woiewodztwie y w Káliſkim máią Dom ſtárodawny/ był Jan Káßtellanem Roſperſkim. Dwoch Bráćiey wſpomina Epitáphium w Gnieźnie/ ktorego ieſt ſens w te słowá.

Reuerendo Domino Clementi Rudnicki Cuſtodi Gneznen̄, Archidiacono Vniouien̄, viro ſumma probitate conſpicuo, ac religione inſigni: Is ſupręmi illius diei, memor ſibi ac Fratris deſideratiſsimi Reuerendiſsimi olim Domini Ioannis Rudnicki, Archidiaconi Vniouien̄, Canonici Gneznen̄ & Poznanien̄ Cineris, quorum vrnam aliunde huc inferri curauit, viuens monumentum hoc poſuit, Anno 1 5 7 2. Ætatis ſuæ 75. Herb Lis/ Pápárona/ Prus Koſſy/ Drye.

☞ Dom Zádąbrowſkich znáczny / y R. P. záſłużony/ był Piotr wieku mego Káßtellanem Konárſkim / y inßych przed nim wiele ludźi zacnych Przodkow iego.

☞ Biſkupſcy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

☞ Lipiczcy támże w Sierádzkim dom rozrodzony.

☞ Łaczcy támże dom znácznie rozrodzony.

☞ Liſowſcy támże dom rozrodzony.

☞ Mikołáiewſcy od Lutomierſká/ z ktorych ieden ábo wßyſcy/ máiąc vkrzywdzenie od Stároſty Sierádzkiego z Domu Jáſtrzębiec/ náiecháwßy w drodze zábili/ o co był ieden ná gárdle ſkáran.

¶ Vlińſcy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

W Mazowſzu domow możnych wiele tey Fámiliey/ iáko naprzod Dom Wilkánowſkich/ ktorzy zá znáczne zaſługi od Krolow Polſkich opátrzenią w onych kráiách miewáli/ o czym ießcze w domu tym extant munimenta Wilkanow w Wyſogrodzkim Powiećie/ z ktorego ſie pißą / do ktorego wśi niemáło przynależy/ w Prußiech/ w Płockim Woiewodztwie/ w Goſtyńſkim/ y w Ciechanowſkim/ Powiećiech/ wielkie máiętnośći mieli/ iedne zá zaſługi znáczne / drugie iure acquęſito/ tám ſie w onych kráiách roſkrzewili.

☞ Wſpomina Kromer Mikołáiá Wilkánowſkiego z Adámem brátem iego / Męże w ſpráwách Rycerſkich biegłe / kthorzy w one woyny Pruſkie znáczne poſługi okázowáli. Naprzod gdy Krol Káźimierz pod Toruń ćiągnął/ áby dał rátunek kráiom onym ktorym tego było napilniey/ iáko Biſkupſtwu Halſperſkiemu. Ten ácz był pod ſpráwą Piotrá Duniná/ ktory ná ten czás był Hetmánem Nadwornym/ w potrzebie v Pucká wiele â meżnie z nieprzyiacielem czynił. O czym czytáiąc żywot Káźimierzá Jágiełłowiczá lepiey ſam zrozumieß/ zá to znácznie támże w Toruniu ten Mikołay był vdárowan. O czym Kromer w Kśięgách 28. piße w te słowá:

Honoratus

Honoratus est autem á Rege Victor exercitus.&c. Przy ktorym tákże te/ ktorzy sobie náznácznjey z Rotámi swymi pocżynáli/ iáko Páwłá Jásieńskiego/Wencesłáwá Nieborskiego/Mikołáiá Wilkánowskiego/y insze/ ktorych było w liczbie trzydzieśći Mężow znácznych. Ten Mikołay ieśli vmárł ábo zábit od nieprzyiáciol/ nie máß nic pewnego/ tylko to napewnieysza / że szedł bez potomká.

☞ Adam Brát tego Mikołáiá wyższey pomieniony / służąc czás niemáły Zołnierskᴏ/ Roty znáczne wodźił/ y opátrzenie miał od Krolá/o czym świádczy przywiley ktory mu dano w Przedborzu w Poniedźiáłek dźień świętego Vrbáná/Roku 1 4 6 7. Ex Relatione Venerabilis Alberti de Zychlin Regni Poloniæ Vicecancell: ktore° iest tá narratio.

CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis, quomodo licet superioribus temporibus Castrum nostrum & Opidum Nidburg, in terris Prussiæ constitutum, & per Magestatem nostram ab inchoatione guerarum manu tenutam Generoso ac strenuo Militi Adæ Wilkanovvski familiari nostro, nobis fideli dilecto contulissemus in tenutam, sibiq; in eisdem Castro, Opido, & Villis, certas summas in auro & moneta ratione suorum fidelima seruitiorum assignauerimus & inscripserimus, ipsumq; Castrum, Opidum, & villas ad ipsa pertineñ iuxta vim & contineñ articulorum. &c. Quin immo ipsum Adam Wilkanovvski, de & pro eisdem summis volentes á se currare redderecq; certiorem, dictas summas in eiusdem modi literis nostris clarissime contentas & consignatas, quarum prima & Capitalis de data Cracouiæ Feria quinta proxima ante Festum sancti Vitti, Anno 1 4 6 4. Ex Relatione Reuerendi in Christo Patris Domini Ioannis Episcopi Cracoueñ, & Regni Poloniæ Cancellarij, 2 1 7 9. Florenos Vngaricales, puri auri, veri & iusti ponderis, sibi & suæ cōmitiuæ suorum fidelium, ratione seruitiorum, in Oliua superioribus temporibus exibitorum, post rationem desuper factam.

Anno 1 4 6 3. Ex Relatione Venerabilis Dñi Ludkonis de Brzezie, iuris vtriusq; Doctoris, Archidiaconi Gnezneñ, & Regni Poloniæ Vicecancellarij consignatum: tego przywileiu conclusio de prædictis Castro & Opido Nidborg, & villis ad ipsa quomodolibet spectantibus, & quæ alijs in literis huiusmodi nostris clarius fuerunt expræsse & cosignate, quod & super Castrum nostrum Bratian, & Opidum Nowe miásto/ vna cum villis allodijs, currijs, prædijs, ad ipsa Castrum & Opidum ab antiquo quomodolibet spectañ & concerneñ, quæ Magestatem nostram similiter exui cōtractus perpetuæ pacis contigere debent, duximus transferrendū & transponeñ, transferrimus & transponimus.

¶ O tymże Adámie piße Kromer w Kśięgách 26. w te słowá: Erat quidam in præsidijs eorum Opidorum & aliarum vicinarum monitionū non exiguus Regiorum Militum numerus cum Adamo Wilkanouio. &c. Wiele Listow/ná ktorych znáczne zasługi tego Adámá opowiedáią cżásy one zá Káźimierzá Krolá.

¶ Tenże potym Adam zostáwił Synow pięć y Corkę Zbigniewę/ktora byłá dana do stanu Małżeńskiego Dźierzgowskiemu Kásztellanowi Ciechanowskiemu/ z ktorą miał Arcybiskupá Gnieźnieńskiego / y Janá Woiewodę Mázowieckiego / Warszáwskiego Stárośtę / Dźiádá dźiśieyszey Bárbáry Máciejowskiey Stárośćiney Záwichoyskiey.

☞ Mikołay stárszy Syn Adámow/był Archźiekanem Dobrzyńskim/ Płockim/ Wárszáwskim Kánonikiem / Sekretarzem Krolá Alexándrá/był Administratorem Biskupstwá Płockiego/gdy Eráſmus Ciołek był posłan w Legácyey do Krolá Alexándrá do Rzymu/był to cżłowiek onego wieku wielkiego vcżenia.

Adam syn

☞ Adam ſyn Wtory tegoż Adámá/ wſtąpił był w Zakon Reguły świętego Bárnádyná w Toruniu/ iádąc do Gdáńſká/ ná Rzece Rádonicy vtonął.

☞ Máciey Trzeći/ ktorego Wilczkiem zwano/ ſzczedł bez potomká.

☞ Zbigniew Czwarty w Prusiech ná Brátyánie y ná częśći imion Oyczyſtych zoſtał/ máiąc zá ſobą Wiećwińską z domu Prus/ Káſztellaná Płockiego Corke/ zoſtáwił z nią tylko iedyną corke Dźiałyńską/ Jana Woiewody Chełmińſkie° żone dźiśieyſzą/ po ktorey oná wſzytká máiętność wynieśioná z domu Wilkánowſkich w dom Dźiałyńſkich.

☞ Chrzczon ſyn piąty Adámow/ ktory był wźiął dźiałem imioná w Mázowſzu/ w Płockim/ w Goſtyńſkim/ Wyſogrodzkim/ Ciechanowſkim/ Powiećiech. Zoſtáwił z Dłużniewſką Zawiſzanką/ Káſztellaná Płockiego y Stároſty Wyſzogrodzkiego Corką/ Syná iednego Adámá/ y Corek dwie/ Anne Láchowſką Woyſką Liwſką/ y Dorote Lekowſką/ mátkę Adámá Podczáſzego Płockiego.

☞ Adam ſyn Chrzczonow/ był to człowiek wielkiego rozumu/ naprzod zá pámięći moiey v Krolá Auguſtá był Káſztellanem Wyſogrodzkim/ potym Wyſkiem/ vmárł Káſztellanem Płockim/ temu ſtano w dom tenże Krol Woiewodztwo Płockie/ ktorego przyiąć niechćiał/ á to było po śmierći Hilowſkiego Woiewody Płockiego/ thákże Mázowieckiego/ po Dźierzgowſkim/ z czego ſię wymawiał.

¶ Był Ækonomem Stároſtwá Wyſogrodzkiego/ á gdy mu dano Stároſtwo Ciechanowſkie/ puśćił Ækonomią. Wiele á pożytecznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/ bywáiąc Poſłem Ziemſkim y Deputatem z rámienia Krolá wyżſzey pomienionego ná Seymowe Aſſeſorſkie Sądy.

☞ Kmitá Woiewodá Krákowſki y Márſzałek Koronny/ znáiąc w nim godność do ſpraw wielkich/ odieżdżáiąc z Seymu w pilnych ſpráwách R. P. Vrząd mu Márſzałkowſki zlecał/ y Láſkę oddawał/ z wolą tegoż pomienionego Krolá.

¶ Tenże Wilkánowſki Adam/ z roſkazánia Krolá Auguſtá/ Bonę Krolową Mátkę iego gdy do Włoch iecháłá odprowádzał/ á w polu ná Sląſku żegnał.

¶ Miał zá ſobą Sobocką z domu Doliwá/ Thomaſzá Sędźiego Łęczyckiego Corke/ śioſtrę Thomaſzá Kánclerzá Koronnego/ y Brykcego Káſztellaná Goſtyńſkiego rodzoną/ Oycá dźiśieyſzey Woiewodźiney Poznáńſkiey/ z tą ſpłodźił Corek ſześć y dwoch Synow.

☞ Woyćiechá Káſztellaná Płockiego/ ktory obyczáiow wielu narodow świádom/ trawiąc młodość ſwą w poſtronnych kráinách/ zá wieku mego wiele á pożytecznie R. P. ſłużył/ bywáiąc Poſłem od Krolow/ Zygmuntá/ Auguſtá/ Henryká/ y Stepháná pierwſzego/ ná Seymikách Powiátowych/ tákże y od Rycerſtwá ná Seymy wálne Koronne.

¶ Sub Interregno Sláchtá Wyſzogrodzka gdy Káſztellaná nie mieli/ obráli go ſobie ná mieyſce Káſztelláńſkie.

¶ Po Elekcyey Krolá Stepháná/ gdy wſzytkie kráie Koronne z obránia dwoch Pánow fluctuabant, w odiechániu pod Jedrzeiow Stániſłáwá Kryſkiego/ ná ten czás Káſztellaná Ráćieſkie°/ on wſzytkiemu Woiewodztwu onemu był wodzem/ kthore wcále oddał: Zoſtáwował go Krol Stephan przy tey Káſztellániey/ ktorey on przyiąć niechćiał.

¶ Tenże z Jádwigą Máćieiowſką/ Woiewody Lubelſkiego Corką/ z domu Ciołek/ zoſtáwił Synow trzech/ Mikołáiá/ Stániſłáwá/ y Piotrá/ z ktorych optima fruges eſt ſperanda.

☞ Mikołay Syn drugi Adámow / Mąż śiły wielkiey/ ktemu y Możny/zoſtáwił z Kátárzyną Mdzewską/ Chorążego Płockiego Corką/Syná Woyćiechá/y Corek trzy.

¶ Tegoż Adámá Wilkánowſkiego Káßtellaná Płockiego były te corki/Helżbieta Ciemniewska/ Jágnießká Okuniowa Piekárska/Anná Koſobucka/Kátárzyná Dybowska/ Dorotá Szymakowska/ Jádwigá Ciećierska rzeczonego Kuźmá/ Mężá y Rotmiſtrzá ſławnego.

Dom Olßewſkich y Kánigowſkich/

iedney dźielnice/ſtárodawni y ná poſługách R. P. znáczni bywáli/ co dowodnie opowiedáią ießcże Liſty od Kśiążąt Mázowieckich nádáne Domowi temu. Andrzey Kánigowski Stároſtą Płockim był / Roku 1 4 4 9. O czym świadczą Aktá Płockie zá Kśiążąt. Potym y od Krolow Polskich/iáko niedawnego wieku Piotr Olßewski / ktory był zoſtáwił Synow śiedmi y Corek ßeść/z ktorych iedná ſpłodźiłá dźiśieyße Karnkowskie/Stániſłáwá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/Janá Podkomorzego Dobrzyńskiego/ y Piotrá Stároſtę Dobrzyńskiego: Druga byłá zá Koſobuckiem Káßtellanem Liwskim/Jároßewską y Nieborowską. &c.

☞ Mikołay y Jan Olßewſcy/ſynowie Piotrowi/ ná służbie R. P. z młodośći ſię ſchowáli/ v Sokalá od Tátar był pogiman Mikołay/był dwádźieśćiá lat w więźieniu/ á Jan tylko ſam obronną ręką vßedł/ſtátek tám ſwoy wßytek vtráćił/ potym w káżdey potrzebie znácżnym ſię okázuiąc/bywał v Obertyná w potrzebie/ konie y ſługi mu zbito/ ſam ledwie miał ná czym do domu viecháć.

☞ Stániſław brát Trzeći z młodośći ná Dworze Królá Zygmuntá ſię báwił / potym Zołnierską ſłużył do Obertyná znowu. Gdy przyiechał do Królá/kazał mu konie popiſáć/y ták do śmierći Dworzáńską ſłużył. Zá pomocą Królá tegoż/Brátá Mikołáiá z więźienia wykupił/ktory iuż máło y po Polsku vmiał. Potym támże ná tegoż Królá Dworze żywotá dokonał.

¶ Tegoż to Janá wyżßey pomienionego zoſtał Potomkiem ſyn Stániſław Olßewski Burgrábiá Krákowski / kthory z młodośći ná Dworze Królá Auguſtá zroſł/bywał tákże od niego ſyłan w pilnych ſpráwách z liſty do Pánow poſtronnych/iáko do Wołoch/y indźiey/ y od tegoż Królá według zaſług y godnośći miał opátrzenie.

☞ Dom Wichorowſkich ſtárodawny y znáczny / byli ći ludźie wieku mego/ naprzod Málcher Wichorowski Piſarz Ciechanowski/ ktory z Noskowską Biskupá Płockiego Synowicą zoſtáwił Potomſtwo Corek trzy: Naprzod Lekowską Podſtoliną Ciechánowską/Kryſtą/Málgorzátá ná ten czás ießcże Pánną byłá/ człowiek możny w onym kráiu/ y záſłużony Rzeczypoſpolitey.

☞ Chrczon Brát iego Kánonik Płocki/ Pułtowſki/ ktory naprzod był Podskárbim v Gámratá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego y Biskupá Krákowskiego: Ten iuż w śiedmidźieśiąt lat był inkulpowan o zábićie confratra ſwego Kánoniká Pułtowskiego Stániſłáwá Ciećierskiego z Domu Slepowron: Coby miał vczynić/ná Tumie w Pułtowsku w Niedźiele po Trzech Królách zá to od Biskupá był skaran według oskárżenia/ wßytkie mu beneficya pobrano/k temu interdixit S. S. Sacrificia.

¶ W Rzymie potym będąc Biskup Płocki/ gdy mu dał o ſobie ſpráwę ten pomieniony/wßytko mu wroćić kazał.

¶ Z młodych lat ná dworze Ceſárskim/y inßych Kśiążąt Rzeskich ſię chował.

☞ Jan Trzeći był Podśedkiem Ciechanowſkim / człowiek tákże záſłużony Rzecżypoſpolitey / ktorego Potomſtwo zoſtáło Synowie y Corki.

☞ Buchcżyccy / z ktorych ieden Hieronym był Kánonikiem Wárßáwskim.

☞ Kutylowſcy/iáko wſpomina Wálántego Epitaphium v Bárnádynow w Wárßáwie / że był Woyskiem Nurskim / Staroſtá Lowickim.

¶ Oltarzewſcy w Wárßáwskim powiećie Dom ſtárodawny.

¶ Mießkowſcy z Plockiego Woiewodztwá Dom dawny.

☞ Dom Rádzimińſkich z Ciechanowſkiego Powiátu / ten iuż Dom ßczedł/bywáli Meżowie mocni/był Zapásnik ſławny v Królá Zygmuntá/ktorego młodziuchnem ießcże bedąc Málużeński zábił. Tegoż też Herbu vżywáią Málużeńſcy Dom znácżny.

¶ Dom Kroińskich od Poznániá ſtárodawny.

¶ Glińſki Chrzyßtoph/ktory v Wichrowskich ſie wychował/ tegoż Herbu vżywał/bywał tákże ná mieyſcách znácżnych / Rycerskim ſie ſpráwam przypátruiąc/ Adoleſcens Nobilis.

Inßych Domow wiele w rożnych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć nie moge.

O Kleynoćie Stárodawnym Polſkim Srzeniáwá/ktory ma

być Rzeká Krzyżem náznácżona : Noßą drudzy bez Krzyżá/ wßákoż to zá ieden Herb y zá iedne Fámilia licżą od wieká dawnego: Ale tego dokláda Dlugoß przy opiſaniu śmierći Biskupá świetego Stániſłáwá/przy ktorey tego Herbu Przodkowie byli/ tymi słowy:

Sed neq; Milites de tribus Domibus & Familijs deerant, videlicet: Iaſtrembci, qui Babatum cum cruce. Item Strepæ. Item Fluuium Srzeniaua cũ cruce,& qui ab ipſis ſciſi ſunt ſimplicem fluuium ſine cruce,qui ſe Druzina appellant pro inſigni defferreñ,quorum progenies & ſucceſsio in hanc diem in Polonia perdurat. &c.

A to było w Roku / 1 0 6 0. A gdyż w pioći ſet we dwudzieſtu y trzech leciech ták o nich wzmiánke cżynią / á Przodki wßyſtkie wſpominaiąc/kłádą de Familia Srzeniauitarum, nie wſpomináiąc Krzyżá. Tedy ia tu w to potráfić nie moge / ábych te ktore wſpomináią z piſania ich poznáć mogł/ gdyż obá te Herby iedno nazwiſko máią Srzeniáwá/ przeto obá poſpołu ſádze/ á wieku ſwego Fámilie/ ktore znáć moge w ták Kroleſtwie ßerokiem/ krotkoć okáże / y Przodki od Hiſtorykow pomienione społecżnie ſadźić ábo wſpomináć bede/ co záraz obacżywßy ozdobe Herbow/cżytáć bedzieß/máią

dźieß/máią być Rzeki Białe w polu Czerwonym. Piße Długoß o Przodkách/że bywáli gniewliwi/wßákoż porządni/ myſliwi / á tego dokłádáli / że bywáli ná Goleni chorzy / Helm táki z ſtárodawną noſili/ nád tymi Herby Lwá miedzy Trąbámi ábo Rogi. W tym wieku ſą niektorzy co bez Lwá ſamych Rogow vżywáią/zwłaßczá ći co bez Krzyżá noßą.

☞ Mirosłáwá Comitem de Nakiel, wſpomina wiele dawnych Przywileiow Klaßtornych Przodká Herbu tego / ktorego Potomki potym własne Przywileie tychże Srzeniáwow domu opowiedáią/y ten Nakiel dopiero wieku mego wyßedł z domu Srzeniáwow w dom Gryffow.

☞ Márká Biſkupá Płockiego Káthálog wſpomina/o ktorym to ibidem pißą/że pretko będąc Rycerſkim człowiekiem po zábićiu Biſkupá świetego Stániſłáwá/ßedł do Papieżá/wyznał przewinienie ſwe/tám był kilká czáſow ná pokućie/ wiecey do tego przyczyny nie dał /iedno że tám był z roſkazánia Krolewſkiego iáko ſługá ábo Dworzánin iego. Był potym Piſarzem w Konſtorzu ábo w Káncelláryey Papieſkiey. Potym od Alexándrá wtorego ná Biſkupſtwo Płockie przyſtan / po śmierći Włochá páßkálá z domu Bończuk/alias Jednorożec. Tenże potym w Czerwieńſku Klaßtor fundował/czego pomieniony Papież potwierdźił/do kthorego y Opátá poſłał Fábráldá/ potym po nim Gwidoná/ obá byli Fráncuzowie/ czego w onym Klaßtorze ieſt pewne świádectwo w Káthálogu Opátow. Po tymże Márku Biſkupie náſtał Stephan z domu Pobog/á to było roku 1088.

☞ Piotrá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego wſpomina dowodnie Káthálog/ że był wźiet po Janiku z domu Gryff/ w Roku 1166. O tym pißą/ że był Vir modeſtus, & frui bonorum amator. Ten w Roku 1176. Quarto Idus Auguſti, Klaßtorowi Suleiowſkiemu Reguły Cyſterſkiey/ nád Rzeką Pilcą /ná proſbę Káżimierzá Krákowſkiego y Sędomierſkiego Kśiążęćiá/ ktory naprzod ten tám Klaßtor záłożył y fundował ná gruncie Hrábie iednego z domu Abdánk/ y ná przyczynę Fulká Biſkupá Krákowſkiego z domu Lis / dał dźieśieciny wyteczne ſtołowi Arcybiſkupiemu należące/iáko po Suleiowie/Białkey/Łączney/ Mileiowie/ Stępinie/ Styborze/Domczełáiu.

¶ Tenże Kośćioł w Małdrzykowie z dźieśięćinámi temuż Klaßtorowi przyłączył/iáko w Stándorowie/w Chennie/y w Pásturowie. Żył ná Arcybiſkupſtwie lat dwádźieśćiá y dwie/vmárł Roku 1188. Od Ale-

xándrá trze=

xándrá trzećiego Papieżá tego imieniá był potwierdzon. Po nim nástał Zdyslaus z domu Kázlarogi/ vel ſecundum nouum proclama tey Fámiliey Jelitá. piſał Jánicius Poetá wierße o nim w te słowá.

Non alia Petrus licet eſſet laude proborum
　Laus magna eſt, quoniam ſummus amator erat.
Talis & ipſe fuit quales complexus amore eſt,
　Namq́ ſibi ſimilem mitis & agnus amat.

☞ Przybysławá Rycerzá Herbu tegoż/ ieſli z Krzyżem ábo bez Krzyżá/ tego nie dokłáda/ tylko piße z Domu Srzeniáwá/ Długoß ták opowiáda/ że ná tey gorze pod Proßowicámi/ kedy teraz Koniußą zową/ miał Dwor ſwoy: Ten był przedał koniá do Węgier iednemu Pánu ábo Stárośćie/ ktory potym we trzy látá przyßedł do niego / ſtádo wielkie z ſobą przygnał/ á v drzwi ábo v wrot ſtoiąc w nocy rżżał kopáiąc nogą áż Pan vſłyßał: Porwawßy ſię ze ſnu/ ſłyßąc ono rżżánie y tępánie końſkie/ przelękniony czeladź ábo ſługi pobudźiwßy wyßedł/ obaczywßy że tylko konie/ nie máß nikogo ná nich/ wpuśćił w dwor koniá onego/ y ná ſtanie poiął. A gdy ſię żaden nie vpominał ſtádá onego/ on zá ono dobrodźieyſtwo Páńſkie/ ną onym mieyſcu kedy Dwor miał/ ku czći y ku chwale iego świętey Kośćioł zmurował y nádał/ ktory áż po ten wiek trwą. A dla tegoż onę gorę y Kośćioł zową Koniußą. O tym ſobie czytay v Długoßá przy opiſaniu gor w Kśięgách pierwßych/ bo tám tymi słowy wſpomina Fundatorą tego: Miles quidam Polonus genere Nobilis de Domo & Familia Srzeniauitarũ, Przibyslaus nomine: Ale ieſli cum cruce, ábo ſine cruce, tego nie dokłáda/ áni czáſu iáko to dawno ſię dźiało nie opiſał.

☞ Zá Káźimierzá Wielkiego/ wſpomináią wßytkie Hiſtorye Chorągiew Srzeniáwow/ pod ktorą wiele znácznych mężow tegoż Herbu poległo/ przy ktorey inßych chorągwi iedennaśćie y mężow wiele znácznych zginęło/ iáko Długoß opowieda/ tákże y Miechowitá w Kśięgách 4.

☞ Mikołáiá opowieda Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim Káthálog / w Roku/ 1 4 0 2. Ktory był wźięt po Dobrogośćie z Domu Nałęcz. Ten Mikołay był rodem z Krákowſkiego Woiewodztwá ze wśi Kurowá od Bochnie/ Syn Hrábie Klemenſa y mátki Kátárzyny/ był wźięt z Biſkupſtwá Włocłáwſkiego/ trzymał te obie Káthedrze/ áż ſobie przeiednał Kropidło v Władysłáwá przez bráćią ſwą powinną/ Bernárdá y Bolesłáwá Kśiążętá Opolſkie. Ták o tym Mikołáiu piße w Káthálogu/ że był homo mundanus ad illicebras carnales intentus, lucra ſectans, citaredis deditus.&c. Wiele mąki/ mięs Wieprzowych do Flándryey Wisłą á potym Morzem słał/ zá co wielkie ſkárby zebrał/ Zamkow kilká dla Synowcow ſwych był kupił/ Naprzod Rytwiány/ ktore potym Jáſtrzębiec Woyćiech Arcybiſkup od Synowcow iego kupił/ Prándźicow drugi/ Bochotnice. ꝛc. Te wßytkie záraz po śmierci Potomſtwo iego vtráćiło.

❡ Ten w onę Pruſką woynę zá Jágiełłá był Wicegerentem w Polſzcze/ y mießkał w Krákowie do tego czáſu áż Krol przyiechał.

❡ Tenże był o to oſkárżon od niektorych pochlebcow/ że ſię ſtárał o przyiaźń Krolowey Anny/ ále to niektorzy twierdzą/ że ſámá Krolowa to nań powiedźiáłá przed Krolem Władysłáwem. A gdy ſię tego chćiał nád nim Krol pomśćić/ był pozwan ná Seym do Glinian/ do ktorey ſpráwy proßon też był y Witułd: Spodźiewał ſię tám Dekretu niełáſkáwego Mikołay Arcybiſkup. A gdy ná tę drogę doſtátkiem wielkim wyiechał/ zá nieſzczęſnym przypadkiem w Krzeczowie poluiąc z koniá ſpadł/ gdźie ſię bárzo zbił/ wpadł w niemoc/ vmárł w Niedźielę dniá śiodmego Wrześniá/ Roku/ 1 4 1 1. Záwieźion do Robczyc żywy/ ſpráwił ſię chwálebną świątośćią/ żył

tośćią / żył ná Biskupstwie lat dźiewięć / do Gniezná záwieziono ćiáło / y tám schowano.

¶ Tenże był Dwor nád Rzeką Rudáwą kupił v Demetryuszá z domu Wręby / alias Korczak / ktory sie pisał de Bożydar / Podkánclerzego Koronnego / ktory záraz dárował Kośćiołowi Gnieźnieńskiemu.

¶ Tenże w Roku / 1 4 0 4. Wieś Stołu swego Arcybiskupiego Pruszownice w źiemi Łęczyckiey / zá wieś Przodzewo / támże w tym Woiewodztwie z Iáśkiem Przodzowskim przefrymárczył. O tymże pisał Iánicius wiersze w te słowá.

Flete Canes, Aquillæ, Curoui Busta sepulti,
Flete Ioci, Veneres, Tympana, Lucra Lyræ.
Vester erat totus, vos illi fata dedistis
Congrua, cum celeri labitur altus æquo.

¶ Po tymże nástał drugi Mikołay z domu Trąby.

Zá wieku mego były te Domy z tych

Przodkow możne y znáczne / á naprzod Dom Kmitow / ktorzy vżywáli tego Kleynotu z Krzyżem: O tych wiele zdawná v Historykow wszytkich czytamy / iáko o Iáśku Kmićie / ktory był wielkim miłośnikiem K. P. Bogo Kromer wspomina w te słowá: Iascus siue Ioannes Kmita, Gente Srzeniauius, Præfectus Siradień, cum Nobilitate Siradiensi, ad restinguendum gliscens incendium profectus est, ktore to było incendium, toć szerzey Historya powie w Kśięgách 13.

¶ Tegoż iák mniemam ná drugim mieyscu wspomina tenże Historyk / wszákoż iuż Stárostá Krákowskim / w tychże Kśięgách tymi słowy:

Missus est á Regina Iascus siue Ioannes Kmita Præfectus Cracouień, ad se dandum tumultum: sagitta Hũgarica in turba in collum ictus, ex equo defluxit & expirauit, ibi necessarij & familiares eius furentes facto vndiq; concursu in Hungaros cohorti magnam cædem facere, non eorum tantum qui se in tumultu illo obtulerant, sed eorum quoq; qui in hospicijs ac diuersorijs inuenti sunt, centum sexaginta Hungari eo die trucidati feruntur, atq; ij modo salui fuerunt qui in arcem effugere potuerunt: Triduo deinde arx clausa, & ab armatis obsessa fuerat. &c. A to sie dźiało w Roku 1 3 7 6. zá Oycá: Dálá Synowi Krolowá Stárostwo Łęczyckie / tego Piotrem miánuią.

¶ Tenże Piotr iák mniemam był potym ábo potomek iego Márszałkiem Koronnym / bo podobny wiek / w Roku 1 4 3 9.

☞ Dobiesłáwá Kmite wspomináią Przywileie Koronne Kásztellanem Woynickim w tymże wieku.

☞ Stánisłáwá Kmite Woiewodá Belskim / w Roku / 1 5 0 9. Inszych bárzo wiele wielkimi á możnymi ludźmi y Senatormi Krolestwá tego / rozne scripta tákże Historye opowiedáią.

☞ Piotrá Kmite wspomina Epitaphium w Krákowie ná Zamku ná Tablicy pisane w te słowá.

Petro Kmitæ Kmitarum, vltimo & Maximo, cuius Familia ex Srzeniauia orta gente, continuatis honoribus, magnisq; rebus gestis in Polonia multis ætatibus claruit, columenq; Regni ac decus ob virtutem antiquitus habita fuit: q; ab occasu, neq; Anna Gorkana vxor prima, neq; Barbara Fulstineń Herburtovvna secunda, seruare in hoc viro potuit, qui Stanislao Kmita Patre, & Catherina Tarnouia ortus Matre, cum & Palatin: Præfecturaq;

Cracouień,

Cracouień, & Marſchalcatu Regni, & Scepuſień, Præmislień, Colenſiꝗ; præfecturis, in domo Viſnicia floruiſſet, maiorumꝗ; honores cumulaſſet, vltimū veſtigium in terris irato Polonis Deo poſt Kmitas omnes fecit, ampliſsimo patrimonio ſororum liberis Stadnicijs atꝗ; Barzijs relicto, cuius mens cœlo, corporis cum patribus hic contegitur hummo, Vir fuit animi magni & conſilij, R. P. tanꝗ; Pater vnicam filiam dilexit, pro qua inimicicias ſuſcipere, periculum adire, cōmoda negligere, omnia humana poſtputare domi foriſꝗ;, bello paceꝗ; ius eſſe faſꝗ; duxit, in qua ille ſobriè, iuſtè, pièꝗ; viuendo, apud Reges gratia, apud Ciues potentia, plurimū potuit, Iuſticiam in Magiſtratu cupide exercuit, illamꝗ; non tam ſummo iurè, ꝗ; equitate multa ꝑ tenuioribus contra potentiores temperauit: Antiqui moris Eccleſiaſtici Romaniꝗ; ritus homo ſeruantiſsimns fuit, ſtudia liberalia coluit, Doctos atꝗ; militares viros fouit, in amicos beneficus, benignus in afflictos, eratꝗ; vt aduerſantibus aſperita, ſi cæderes idem placabilis, maximas offenſiones nimia depræcatione, compenſans pudore & temperamento linguæ. Duriſsimos etiam inimicos frangens & emoliens, & enim liberalitate atꝗ; clemētia, omniꝗ; parte vitæ eſſet laudabilis: Fide tamen coniugali execreuit, pro qua illi huius ſepulchri à Barbara Fulſtineń Herbortia Dobromil: filia, vxore fidiſsima modeſtiſsimaꝗ; hic habitus eſt honos, exceſsit e vita Sigiſ: Augu: Rege, magnūꝗ; præbuit publicæ extinctæ familiæ dolorem, Anno ætatis 76. Pridie Calend: 9bris, Anno ſalutis 1 5 5 3. Herby/Srzeniáwá/Leliwá/Okßa/Wreby.

☞ **O tymże Philip Padniewſki Biſkup Krákowſki z domu Nowiná/piſał w Kſięgách ktorym dał tytuł Elogia, te ſłowá.**

PETRVS Kmita, vt opibus & dignitate nullo ſui temporis fuit inferior, ita eos Magiſtratus quos geſsit grauitate perpetua & auctoritate ſumma ſuſtinuit: Peculiaris vero erat in eo animi magnitudo, atꝗ; in Deū pietas, ꝑinde & Religionis Chriſtianæ per manus ſibi à maioribus traditæ aſſertor & propugnator extitit vehementiſsimus, cum ea à ſedicioſis egentibus quæ, & nouandarum rerum cupidis hominibus oppugnaretur, qua qua vná re vel præcipuam nominis immortalitatem mæruit. Obijt annis LXX. exactis, Kmitarum quoꝗ; vetus & illuſtris familia in ipſo defecit.

¶ A tu iuż baczyß z tych ſcriptow/żeby własni Kmitowie ći ktorzy od czáſu dawnego tu w Polßcze kwitneli zniść ze wßytkim Potomſtwem mieli. Wßákoż wieku me° byli dwá bráćia rodzeni ludźmi znácznymi/ieden Piſarzem ziemſkim Krákowſkim/drugi Burgrábia ibidem/obá Potomſtwo zoſtáwili. Drudzy tákże Kmitowie támże w Krákowſkim Woiewodztwie/ludźie Cnoty dobrey y Pobożnośći byli/ z ktorych domu tákże Białagłowá częśc niemáła dobr Oyczyſtych wyniosłá Anná Láſochowſká. Ale ſkąd to przyßło tym przedemną że ich przepomnieli/ ieſliż z niewiádomośći/ ieſliż z tąd/ że to tám byli Możni Senatorowie á ći mnieyßego ſtanu/ toby mieyſcá nie miáło áni ma.

☞ De Nakiel Comites rozne ſcriptá znácznie wſpomináia/ iáko Wierzbosłáwiá Hrábie/ ktorego żoná imieniem Máłgorzátá iednym porodzeniem miáłá trzydzieśći y ßeśćioro dźiatek żywych/ Dniá dwudzieſtego Mieſiącá Styczniá/w Roku/ 1 2 6 9. Co ácz y Kromer wſpomina w Kſięgách 9. Wßákoż Pruſka Kroniká dowodniey y z tegoż Nakłá opowieda tego Hrábie/ ktory czáſu niedawnego wyßedł z dźierżáwy Srzeniáwow w dom Gryffow/iákoś wyżßey czytał.

A tu też maß Domy Możne/ktorzy

vżywáli y vżywáia Srzeniáwy bez Krzyżá: Jáko naprzod/

☞ Jákubá Arcybiſkupá/ktory ſie tákim znákiem pieczętował/ wßá-

koż ieſli mu

koż ieſli mu ſłuſznie należał ten Herb/wiedźieć nie mogę/ieſliż też był przyięt od Przodkow Herbu tego do niego / Cnotą był go godźien/ vrodzenim inácżey go ſcriptá vkázuią/co y ſam niżey zrozumieſz dowodnie. Ten był wźięt ná Arcybiſkupſtwo w Roku/ 1 1 2 0. Po Marćinie z Domu Zabáwá/ przez Kálixtego Papieżá tego imienia był potwierdzon. Ták o nim piſze / że był Vir prudentiæ ſingularis, wiele pożytkow Kośćiołowi Gnieznieńſkiemu przyczynił. Zá iego Arcybiſkupſtwá Władyſław Kśiąże Krákowſkie/rodzoną bráćią ſwą Kśiążętá/ Bolesłáwá Płockie / Henryká Sedomierſkie / z páńſtw z Wielkiey Polſki wyganiał. A gdy mu vieżdżáli do Poznániá / y tám ſię záwárli/Włádyſław z woyſkiem zá nimi/ máiąc Ruſaki ná pomoc/ obległ ich w Poznániu. Ten Jákub Arcybiſkup nie mogąc ná koniu áni pieſzo/iechał ná woźie do Obozu iego vbrawſzy ſię w Biſkupie odźienie/ ták iáko práwy Primas / rozwodźił mu onę nieprzyſtoynie záczętą woynę przećiwko Bráćiey: A kiedy go vſłucháć niechćiał/ záraz go iáko nieposłuſznego á ſkáżcę Práwá Bożego/záklał/z Kośćiołá wyłączył/iáko tego ktory ná krew bráćiey ſwey niewinną ſię záſadźił. Jádąc Woźnicá mimo Namiot/záwádźił o drąg/Namiot vpadł/w tym zrázu iáwnie Pan Bog onego łákomcá pokarał/bo bráćia oni iego wyſkoczywſzy z Poznániá z ludźmi co ich przy ſobie mieli/woyſko iego poráźili/y ſam záledwie vćiekł. ꝛc. Zył ná Arcybiſkup. lat dwádźieśćiá y ośm/ vmárł Roku 1 1 4 8. W Gnieźnie pochowan/ po nim náſtał Jániſlaus z Domu Gryff/ o tymże Jánicyus piſał te wierſze.

Znena Patrem, probitas ſummũ tibi tradit honorem,
Obſcuro quam vis ſub Lare natus eras.
Non Iacube ferri metuiſti caſtra Tyrranni,
Quum præmeret fratres obſidione ſuos.

Wieku mego były te domy możne/

Znácżne/á záſłużone R. P. Jáko naprzod/ Dom Stádnickich/ ze Zmigrodá ſię piſali/ták ći iáko y Przodkowie ich/co rozne ſcriptá dowodnie opowiedáią y Przywileie/tákże Hiſtorye/iáko naprzod/

☞ Marćiná ze Zmigrodá Woiewodą Krákowſkim wſpomináią Przywileie rozne / w Roku 1 2 8 6. O ktorym y v Długoſzá ieſt wzmiánká.

☞ Jákubá ze Zmigrodá Sumkę/Káſztellaná Sánockiego wſpomina Bielſki w Kśięgách Trzećich/ dla tego/ że był zábit mężnie boiuiąc z Krzyżaki v wśi Połowc/á to było w Roku 1 3 3 1.

☞ Márek Stádnicki Káſztellan Sądecki/ był w Roku/ 1 4 8 0. ktorego rozne ſcripta wſpomináią.

☞ Wſpomina też Liſt Kázimierzow Mikołáiá Stádnickiego tymi słowy. Cazimirus Dei gratia. &c. Quomodo orta coram nobis & conſiliarijs noſtris, inter generoſum Nicolaum Stadnicki de Zmigrod, Curieñ noſtrum fidelem dilectum, & nobilem Stognievv de Skalnik differẽtia, &c. Datum in Conuentione Opatouieñ Feria ſecunda in Vigilia ſancti Andreæ Apoſtoli, Anno 1 4 7 3. Zbignieus de Oleſnica Regni Vicecancellarius.

☞ Włádyſłáwá Krolá Liſt wſpomina Jákubá Stádnickiego de Zmigrod tymi słowy: Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, Electus Hungariæ, Lituvauiæ Princeps, &c. Quomodo penſatis purè fidei & conſtantis fidelitatis meritis, quibus celſitudini noſtræ ſtrenuus Vir & Miles noſter fidelis dilectus Iacobus Stadniki de Zmigrod, nobis placere meruit, &

poterit aucta fide complacere. &c. Eidem ſuper Opidis noſtris, Siechouo & Bukouina in diſtrictu Biecen̄ terræ Craco: Anno 1 4 4 0. Petrus de Sczekoczin Cancellarius.

☞ **Wieku mego byli w tym domu ludźie znáczni / iáko naprzod /** Márek Stádnicki ze Zmigrodá / ktory trzymał Miáſto Dubiecko w źiemi Sánockiey / y inße wśi do niego przyległe / tákże w Krákowſkim Woiewodztwie niemáłe y znáczne wśi / y Zamek Chrzelow / Niedźwiedź v Słomnik / y inße.

¶ Ten zoſtáwił z Bárbárą Zborowſką / Káßtellaną Krákowſkiego Corką to Potomſtwo / Naprzod /

☞ **Stániſłáwá Rotmiſtrzá / Meżá wielkiey ſławy /** ten ácż przed tym z młodośći miał miedzy Rycerſkimi ludźmi imie dobre / wßákoż zá pánowánia Królá Stepháná bywáiąc w tych potrzebách / iáko niżey vſłyßyß / był liczon zá drugiego Decyuſá / bo y ſam czytáiąc zrozumiawßy / to mu przyſądźić muśiß / Naprzod /

¶ Pode Gdáńſkiem / w Roku 1 5 7 7. Z Niemcy ná hárcu poiedynkiem czyniąc / wiele á meżnie z dobrą fortuną / nieprzyiaćielom Królá páná ſwego był śilen / tylko co mu koń pod nim zábito gdy ludźie ná zaſádkę przywodźił.

¶ Tenże potym we wßytkich potrzebách w Moſkwi áż do wźięćia przymierza Rotę znáczną máiąc / wiele z nieprzyiaćioły czynił. Pod Toropcem gdy z Woiewodą Bráćławſkim Jánußem Zbáráſkim / zá roſkazániem Królá Stephána poſłáni byli od Luk przeciwko Tátárom: Gdy obaczył Tátárzyná / ktory czyniąc z Mikołáiem Jázłowieckim Stároſtą Sniatyńſkim / był mu śilen y broń wyćiął / ochotnie ſkoczył / Jázłowieckiemu dał pomoc / Tátárzyná zábił / obroćiwßy ſię z rázu od onego w ſtronę / drugiego Poháńcá Koncźerzem przebił. To baczac Pogánie że ich raczo odpráwował ná poiedynku / ſkoczyli do niego dwá meżowie dobrzy / poczęli go kieśćieniámi przykłádáć / áż mu broń z reku wypádłá / wßákoż pretko odrátowan od Węgrzyná iednego / ácż bárzo zbity / wßákoż przed onymi rázy dał ſię znáć Pogánom práwie meżnym Polakiem.

¶ Tenże potym pode Pſkowem máiąc trzy ſtá koni ludźi Rycerſkich pod ſwą ſpráwą / obaczywßy gdy inßy ludźie ßli do ßturmu / będąc chćiwy dobrey ſławy / ſpießył ſię / konie ná ſtronę odeſławßy / ßedł ſam przed wßytkimi naprzod / tuż przed oczymá Hetmáná wielkiego Jáná Zamoyſkiego z domu Jelitá / alias Kozłarogi. A gdy wielkość Moſkwy meżnie odpor dawáłá / tám on z towárzyßmi ſwymi ſercá pießemu ludowi dodawáiąc okrutnie był potłuczon / ták áżby był nie porátowan od Towárzyßow ſwych / iáko od Woyćiechá Gáwrońſkiego / Stániſłáwá Ráyſkiego / y Hulánickiego / ktorzy go chwilę niemáłą / ácż bárzo zbitego bronili / muśiałby był tám zá onym ták wielkim ſercem ſwym od nieprzyiaćioł dokonáć żywotá / á zápieczętowáć onę chęć w ſobie dobrey ſławy / w ktorey przodkow ſwych náſládował / iednák mu tám dwu towárzyßow zábito / Woyćiechá Dobießowſkiego z domu Szeligá / y Leśnickiego z Woiewodztwá Leczyckiego / zdrowych nie vßło ledwie trzydźieśći. Brát iego Stryieczny Adam / Syn Káßtellaná Sądeckiego / dwiemá kulámi poſtrzelon.

¶ Málo ná tym máiąc / przez te kilká lat iáko potrzeby bywáły zá tego Królá pode Gdáńſkiem y w Moſkwi / przyiechawßy do domu od Pſkowá / iechał do Węgier ná Zamek Agier / máiąc z ſobą kilká á trzydźieśći koni / tám z ludźmi Rycerſkimi mieyſcá onego iechał pod Zamek Turecki kthory zową Beryn. Gdy ich obaczyli Turcy / wypádło ich do nich naprzod koni pięćdźieſiąt / do ktorych Stadnicki tylko ſámodźiewięt ſkoczył / tám mu Pan BOG zdárzyć to raczył / że záraz iednego kopiją zábił / drugiego z rußnice / Turcy ſię

záraz wspárli/ zá ktorymi Stádnicki z onymi tylko osmią sług wpadł áż w miásto.

¶ Támże Lysowiecki Lewko Podláßánin Turczyná znácznego Męzá z koniá zbiwßy pogimał/ ktorego z sobą do Polski przywiosł/ á w Wárßáwie ná Seymie Krolowi go dárował. Inßych wiele znácznych posług iego ták Krolowi iáko R. P. y wßytkiemu narodowi Polskiemu pámięci godnych potym w Historyey obaczyß/ y tu w tych Kśięgách ná mieyscách roznych.

☞ Brácia drudzy rodzeni tegoż Rotmistrzá/Márcin/Jan/Sámuel/Andrzey/wßytko Mężowie dobrzy byli wieku mego.

☞ Stánisław Stádnicki ze Zmigrodá Kásztellan Sądecki/ ktory zostáwił dwoch synow/ iákos z nich czytał o iednym Adámie/ ktory iáko przy meżnym Lwie wpráwuiąc śie w low sławy nieśmiertelney/ meżnie sobie przy bráćie Rotmistrzu y Mężu sławnym v Pskowá poczynał/ y w inßych potrzebách w źiemi nieprzyiaćielskiey.

¶ Burgrábią Krákowskim był N. Stádnicki/ktory śie tákże pisał ze Zmigrodá/ zostáwił synow trzech.

☞ Tárłowa Chorążyna Sedomierska tegoż Domu byłá/ ktora niemáłą część máietnośći wyniosłá z Domu Stádnickich/ Páni Bogoboyna/Kośćioł w Lekách v Pilzná zbudowáłá y nádáłá. Jest wiele inßych ludźi znácznych w tym domu/ y dla spraw poczćiwych pámięci godnych/ktorych ia znáć áni wiedźieć o nich moge.

Dom Lubomirskich/ ktory z tymiż

Stádnickimi zdawná był iedney dźielnice/ stárodawny y możny/ o ktorych rozne scripta powiedáią/bywáli ná Vrzedźiech znácznych w Woiewodztwie Krákowskim/Kásztellany/Stárostámi/ Sedźiámi Krákowskimi/co Aktá źiemskie opowiedáią/ y Przywileie rozne/ y pámięć ludzka nieśie niektore/ był Joáchym Lubomirski Sedźiego Krákowskiego syn mego wieku ná Dworze Krolá Augustá Mężem znácznym y Dworzáninem práwym.

☞ Sebestyan był wieku mego tákże Zupnikiem Zup Krákowskich/człowiekiem znácznym/ miał żon dwie/Naprzod Anne Pieniążká Sedźiego Krákowskiego corke/ktora zeßłá sterilis/druga Branicka Stárosty Niepołomskiego Corká/z ktorą zostáwił Potomstwo.

☞ Dom Lipskich támże w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny y możny bywał/iáko opowiedáią Epitaphia w Klásztorze Czyrzyckim/y Káthálog/ kedy śie dla nieprzepomnienia wpisowáć dáli Zakonnikom/támże naprzod wspomina Piotrá tymi słowy.

Magnificus Petrus de Lipie Palatinus Sandomirieñ, anno 1376. hic in medio choro tumulatus.

¶ Támże drugiego tákże opowieda Regestr ábo Kátálog w te słowá: Strenuus Vir Petrus de Lipie, obijt anno 1520.

¶ Trzećiego támże opowieda Zakonnikiem oney Reguły Jákubá/ ktory śie pisał Hæres de Szadek.

☞ Dom Srzeniáwow/ ktorzy tego Kleynotu z Krzyżem vżywáią/był wieku mego znáczny/ták do spraw Rycerskich/ iáko do inßych posług R. P. byli ći ludźie wieku mego godni/ Naprzod/

☞ Piotr Podstoli Krolá Stepháná/ ktory we wßytkich potrzebách/ták pode Gdáńskiem iáko w Moskwi znácznym śie Mężem pokázował.

Andrzey

☞ Andrzey Srzeniáwá/ktory v Piotrá Zborowſkiego Woiewody y Generałá Krákowſkiego/przednieyßym był ſługą Dworu ie-
go/Mąż rządny y ſpráwny/y drudzy bráćia.

☞ Dom Piſarſkich támże w Krákowſkim Woiewodz-
twie/ktorzy tákże z Krzyżem tego Herbu vżywáią zdawná/ rozne ſcriptá ludźmi znácznymi opowiedáią/ á náznáczniey Epitáphia w Rudáwie ná Kámieniách y ná Choragwiách nád groby ich piſane tymi ſłowy:

¶ Tu leży śláchetny Pan Jan Piſarſki Rotmiſtrz/Herby nád nim/Srze-
niáwá/Bogorya/Lis/Ogończyk. Támże ná kámieniu pod tąż Choragwią drugie w te ſłowá: Tu leży Mikołay Piſarſki z żoną ſwą Dorotą y z Sy-
nem Janem Rotmiſtrzem y Stániſłáwem/ modlćie ſie Pánu Bogu zá ni-
mi. Vmárł w Roku 1 5 7 0.

☞ Tegoż Stániſłáwá Syn Jan/ o ktorym ták Epitá-
phium powieda tymi ſłowy:

Prágnąc tego vprzeymie áby z Przodki ſwymi/
Mogł porownáć ſpráwámi ná wßem poczćiwymi.
Wiele kráin obiechał bedąc w młodym lećie/
Chcąc to wiedźieć co zá ſmák w tym obłudnym świećie.
Nie doyźrzáłą Jágodę ſroga śmierć vßczknełá/
A on wſpániały vmyſł ſkwápliwie odiełá.
Leży pod tym Kámieniem rzewnie opłákány/
Od Bratá/Sioſtr rodzonych/z żalem pochowány.

¶ Vmárł Roku 1 5 8 1. Máiąc wieku lat dwádźieśćiá y ßeść.

☞ Tego też Stániſłáwá drugi Syn był wieku mego Stá-
niſław Młodźieniec podobny/y do ſpraw przodkow ſwych poczćiwych che-
tliwy/Sioſtry iego rodzone/Dorotá Połomſka/ Zophia Wárpechowſka/ Bárbárá Thomaßewſka/ ktory był Stároſtą ná Theczynie/ y Moráwicy/ Matronæ Honeſtæ.

☞ Dom Oraczewſkich támże w Krákowſkim Woiewo-
dztwie/wßákoż Przodek ich przyßedł z Káliſkiego Woiewodztwá/Ludźie znáczni: Był wieku mego Piotr Oraczewſki/Mąż záſłużony R. P. Ten w Interregná ná wßytkie ziázdy w ſpráwách R. P. od Rycerſtwá był ſy-
łan ná Seymy/ná Trybunały/był to człowiek Cnoty y Pobożnośći dobrey/ Sąśiádá Przyiaćielá nie oßukał/ieſli ſam od niego oßukan nie był. Zoſtá-
wił Potomſtwo z Helżbietą Vleńſką Corki y Syny/ ex quibus optima fru-
ges eſt ſperanda. Inßy tákże Bráćia iego ták rodzeni iáko y Stryieczni by-
li wieku mego ludźie znáczni y Rycerſcy.

☞ Thegoborſcy w Krákowſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

☞ Mroczkowie w Sedomirſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/w ktorym Meżowie ſławni y Rotmiſtrze fortunni bywáli.

☞ Dom Gárbowſkich támże w Sedomirſkim Woiewo-
dztwie ſtárodawny.

☞ Kozłatkowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/Dom ſtárodawny/y Meżowie ſławni w tym domu bywáli.

☞ Dom Poniatowſkich w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny/z ktorych iednego wſpomina Epitáphium w Gnieźnie piſane w te ſłowá.

Hic iacet Venerabilis olim Dñus Dauid Poniatovvski, Cuſtos Gnezneñ, ac Poznanieñ, Cruſicieñ, Eccleſiarum Canonicus, Vir

non mediocris nec postremi Iudicij & dexteritatis, qui Ecclesię hoc tempore vtilissimus fuit: Obijt die Solis vltima Iunij, anno 1550.

Herby/ Srzeniáwá y Korab.

§ Stráchánowscy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

§ Beleńscy támże z tegoż Woiewodztwá/ byli ná Dworze Krolá Zygmuntá/ Ludźie znáczni.

§ Borysłáwscy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

§ Kurzewscy w Káliskim Woiewodztwie.

§ Charzewscy w Lubelskim y Sędomirskim Woiewodztwách/ Dom znáczny/ ták z męstwá iáko z inych spraw poczćiwych.

§ Dom Klušow w Ruśi znáczny y możny.

☞ Dom Skotnickich/ ktorzy Srzeniáw y bez Krzyžá vžywáią w Krákowskim Woiewodztwie/ bywał znáczny y Możny zdawná. Wspominááią Przywileie Koronne Márćiná Kásztellanem Záwichoyskim/ w Roku 1500. Ktorego iák mnimam Syn był wieku mego Chorążym Hálickim/ Człowiek możny y w sprawách R. P. biegły.

☞ Dom Kupniewskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ ták w sprawách Rycerskich/ iáko y w inych posługách Rzeczypospolitey.

☞ Dom Wieruskich w Krákowskim Woiewodztwie/ tegoż Kleynotu stárodawny y znáczny/ był Jan Wieruski z Wierušyc Chorążym Nadwornym y Stárostą Sądeckim wieku mego.

§ Sádłowie ktorzy są właśni Lubomirscy / tych się pisáli Przodkowie de Zbłudowice/ iáko Thomás Sádło/ w Roku 1504.

§ Mstowscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

§ Łásoccy w Czyrzyczu/ ktore opowiedáią Epitáphia ná polu przed Zerostáwicámi/ kedy Heretycy Kośćioł spustošyli/ á ták ćiáłá Chrześćiáńskie y groby ich zostáwili/ tymi słowy:

Hic iacet Nobilis Dorotea, vxor Nobilis Andreę Rozembarski, Filia vero Nobilis olim Viti Lasocki: Obijt Anno 1560. Die 29. Mensis Iulij.

§ Porebscy od Sączá Dom stárodawny.

§ Bierowowie z Krákowskiego Woiewodztwá/ z ktorych był wieku mego Stánisław Komornikiem ziemskim Sędziego Krákowskiego/ Adolescens Nobilis.

§ Łápkowie/ miedzy ktorymi był Alexánder Pisarzem Żydow Krákowskich/ vmárł Roku 1582. Ciáło iego leży v świętey Káthárzyny w Krákowie ná Káźimierzu/ człowiek był godny do posług R. P.

§ Tegoż Domu byli dwá Meżowie rostośni/ ktorzy dobrá Oycżyste vtráćili/ nie wiedząc potym co czynić mieli w mor wielki/ ktory był w Krákowie w Roku 1537. Chowáli ćiáłá vmárłych / wielkie przez on czás pieniądze zebráli / y ták o nich powiedáią scriptá Kośćielne/ że máietność znáczną sobie kupili potym.

Inšych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták šerokim Krolestwie znáć nie mogę.

Z tymiż

Z tymiż rowny Początek máią te dwie Rzecze / miedzy ktorymi Krzyż ábo ráczey Miecz otłuczony / á then Długoß zowie Kopáßyná / tákże w polu Czerwonym go Przodkowie vżywáli / ktorego własność y ozdobe obaczywßy / czytáć będzieß o zacności przodkow y Potomstwá ich / ktore ia znáć w ták ßerokim Krolestwie y wiedźieć o nim moge.

¶ Nie náyduie v żadnego Historyká o Przodkách Herbu tego nic dowodnie o spráwách ich tákich / ktorebych też miał vkázáć ná ozdobe Potomstwu w tym wieku / tylko w Przywileiách dáwnych czytáiąc / præsentes támech widźiał circa annum 1 2 4 9. Petrasium Copasum Militem, wßákoż ieśliby był tey Fámiliey tego niewiem / tylko że podobny nazwiſku temu / dla tegom go tu położył pod ten Herb. Ná Podgorzu tego Kleynotu byli wieku mego ludźie znáczni / w spráwách Rzeczypospolitey biegli y vczeni meżowie Sikorscy / wßákoż ktory był naucżenßy / był mente captus po tym. Inßy byli ludźie Rycerscy / tego máietność roznioſły śiostry w domy rozne za żywotá iego / onego żywnośćią wwieżieniu opátrzywßy. O inßych Domiech coby tego Herbu vżywáć miały / wiedźiećiem nie mogł.

O kleynoćie stárodawnym Polskim Waleczu / ktory Długoß

Historyk opowieda / że własnie w Polßcże iest nábyty / á nośili go Przodkowie Biały w polu Czerwonym / Helmy rozne dla roznych zasług w tym wieku Potomstwo nośi / y dwoiáki sobie wynáyduie / iedni mienią od Miecżysłáwá Chustke to być záwiązáno Dersikráiowi de Slopá / gdy Wiárę Chrześćiáńską przyiął / á drudzy dopiero od Bolesłáwá Krzywoustego w one bitwe przegrána v Hálicżá / gdy Rycerstwu głowy záwiezował / temu ktore sobie przy nim meżnie poczynáło / iáko o tym w Kronice ßerzey czytáć bedźieß. Ale też to v Kromerá widźimy / że zá tego Królá okrzczon Gniewomir Czárnkowski / o czym bedźieß miał niżey.

¶ Drudzy też zá rzecż prawdźiwą mienią / żeby Kśiążetá de Slopá vdźielnie być miały / ießcże z narodu Popielowego pocżąthek swoy máiąc /

nośili Kleynot tákim sposobem/dawnośći iego żaden dostátecżnie wiedźieć nie może/áni nádánia. A ták przypátrzywszy śie własnośći Herbu / czytáć bedźiesz o Przodkách y Potomstwie ich w tym wieku / ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge, etc.

☞ Dersikráiá de Słopá wspomina Przywiley Klasztoru Trzemeszeńskiego Hrábia / ktory zá Mieczysłáwá Monárchy napierwszego Chrześćiáńskiego był przy fundowániu tego tám Klasztorá: A to śie dźiało w Roku 9 6 6. Wszákoż ieśli tey Fámiliey / dostátecżnie wiedźieć nie moge.

☞ Dersikráiá/ ieśli tego/ ieśliż iego potomká/ tylko wiele Przywileiow poznieyszych / ták Klasztornych iáko Rycerskich/opowiedáiąc go tákże de Słopá/ wspomináią ná wielu mieyscách / tám in maiori quam in minori Polonia.

☞ Herkardá de Słopá/ Dobromirá/Gniewomirá de ibidem. Acż tá Słopá z dawnego wieku iest w Domu Czárnkowskich/aż po ten wiek/iáko to Przywileie ich opowiedáią / wszákoż ieśli ten Herb nośili/to dubitatur, gdyż to ábo ode Krztu / ábo od záwiezowánia glow od Krola Bolesłáwá Krzywoustego kłádo.

☞ Dersikray de Słopá/ Klasztorowi Trzemeszeńskiemu dał Gosáwe y Konratowo / ze wszytkimi do tych wśi Jeźiory przynależącymi y własnośćiámi: Co śie dźiało Roku 1 1 4 5.

☞ Gniewomirá z Czárnkowá wspomina Kromer w kśiegách piątych/że był ochrzcżon ná wiáre Chrześćiáńską / w Roku 1 1 8 5. O tymże czytay v tegoż Historyká eodem libro Paginam 1 1 2.

☞ Wincentego Arcybiskupá Gnieźnieńskiego wspomina Kátalog dowodnie/że był wźięt w Roku 1 2 2 0. Po Henryku Kietlicżu tegoż Herbu Kietlicż. Żył lat trzynaśćie/vmárł Roku 1 1 3 3. w Gnieźnie pochowan/po nim nástał Fulko z domu Lis.

§ Tenże Kánonikiem Gnieźnieńskim będąc/ dał Klasztorowi Trzemeszeńskiemu wieś Brzeskorystew ze wszytkimi własnośćiámi: Fundus y Káthálog testes.

§ Tegoż Arcybiskupá wspomina Przywiley Klasztoru Trzemeszeńskiego dwoch synow/Mirosłáwá y Boguchwalá/ w Roku 1 2 5 1.

§ O tymże Arcybiskupie pisał Iánicius wiersze w te słowá.

Quid dicam de te Vincenti? nescio an illud
Quod tragis è patria Nobilitate genus.
Nobilitas nihil est, si nuda sit, absque probato
Pectore, vt Astreo de grege natus equus.

☞ Dersłáwá Grochalá Kásztellaná Satockiego wspomina Miechowitá w Kśiegách Czwartych/o czym w Historyey szerzey.

☞ Fálkoná Hrábie z Czárnkowá wspomina Przywiley Klasztoru Trzemeszeńskiego Kásztellanem Gnieźnień: w Roku 1 2 9 1.

☞ Tomaszá Biskupá Włocłáwskiego opowieda Káthálog/w Ro-

log/ w Roku 1 2 6 7. Tegoż y Miechowitá wſpomina w Kſięgách 3.

☞ Mikołáiá Woiewody Poznáńſkiego y Mirosłáwá/ Bráćia Wincentego Podkánclerzego Koronnego/ktorzy ſie piſali z Donatowá y z Grzymiſłáwiá.

☞ Mikołáiá Káſztellaná Káliſkiego z Rośćininá y z białych Ros/y z Sokolnik/wſpominái Przywileie/ná ktorych tym przerzeczonym pánom Práwá Niemieckie nádawano / w Roku 1 2 8 3. Też y v Długoſzá náyduie: Gdy Przemyſław wtory Kśiąże Wielkiey Polſki / nádawáiąc Klaſztor Pánnam Ordinis Prædicatorum w Poznániu/ dał im wśi/ Piątkow/Rudnice/Zápárćice /y Jezioro Boſtynino. Támże Długoſz tymi słowy wſpomina: Confirmat donationem per Vincentium Vicecancellariū, ac Fratres eius, Nicolaum Palatinum Caliſieñ, & Miroslaum, de villis Donatouo & Grzimislavvie. &c.

☞ Tomiſłáwá Woiewode Poznáńſkiego wſpomina Hiſtoryk przy Synie iego Dobrogośćie/ktorego zwano Máły: Ten mężnie dawał odpor Slężakom / o czym czytay v Kromerá Kśięgi Jedennaſte / w te słowá: Dobrogoſtius Samotulius cognomēto Paruus, Tomiſlai Palatini Poſnanieñ iam defuncti, Filius gente Nalecius cum Polonis occurit. &c.

☞ Janá Scholáſtyká Gnieźnieńſkiego wſpomina Hiſtoryk w Roku 1 2 8 3. Ten był potym Biſkupem Chełmſkim.

☞ Thomaſzá Káſztellaná Poznáńſkiego wſpomina Miechowitá w Trzećich Kśięgách / ná czći ábo ná weſelu v Przemyſłá Kśiążęćiá Poznáńſkiego / támże y Tomiſłáwá Podczáſzego Poznáńſkiego/ Sędywoiá brátá Tomiſłáwowego/Syny Thomaſzowe/w Roku 1 2 9 3. Ktore tákże Kromer wſpomina w kśięgách 8. o czym támże ſzerzey.

☞ Dobrogoſtá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego wſpomina Káthálog że był wźięt po Janie Kropidle z Biſkupſtwá Poznáńſkiego/ ná ktorym żył lat iedennaśćie/ był Doktorem Decretorum, Syn Tomiſłáwow ze wśi Nowodworá w Mázowſzu/ był konfirmowan od Bonifácyuſá Papieżá/ v ktorego był w poſelſtwie od Władyſłáwá Jágiełłá o potwierdzenie dwoch Kośćiołow w Litwie/to ieſt/w Wilnie y w Miednikách. Żył ná Arcybiſkupſtwie lat ośm / wźięt w Roku 1 3 9 4. Vmárł w Roku 1 4 0 2. Dniá 14. Wrześniá/ we wśi ſwoiey Arcybiſkupſtwu należącey Chełmie/nie dáleko Vnieiowá/á w Gnieźnie pochowan/ Ten był zwan Wydrzy oko. O tym piſał Janicius Poetá wierſze.

Non cupit, eligitur merito ſed Regis amore,
Cùm Poſnaniacum regerit ante gregem.
Vita modeſta viro quem non captauit honorem
Adtulit, hæc Virtus præmia ſemper habet.

☞ Janá Biſkupá Płockiego opowieda Káthálog / ktory był wźięt po Janie z Domu Prawdzicz/żył ná Biſkupſtwie lat ośm/ opowieda go Synem Abrámá Hrábie / potwierdzon przez Arcybiſkupá Janiſłáwá/ wźięt był w Roku 1 3 1 0. Vmárł 1 3 1 8. Támże w Płocku pochowan/po nim náſtał Floryan z domu Brog.

☞ Dobrogoſtá Woiewode Poznáńſkiego/ ktory był zábit pod Vſzćiem od Władyſłáwá Plwáczá/ w Roku 1 2 2 6. O czym Kromer w Kśięgách śiodmych tymi słowy piſze: Multos ibi Nobiles & fortes Milites, & Palatinum Poſnanieñ Dobrogoſtium, Laſconogus amiſit, &cæt. vt in Hiſtoria.

☞ Sendywoiá Syná Janá Woiewody Krákowſkiego

wſpomina

wspomina Miechowitá w księgách Trzećich/dla czego/czytay sobie ibidem. To było zá pánowánia Przemyslá Książećiá/ Roku 1 2 8 3.

¶ Dobrogostá z Számotuł wspomina Kromer w Księgách Pietnástych/miedzy inszymi ktorzy ieździli z Witułdem przećiwko Tátárom/w Roku 1 3 9 9. O czym będźie w Historyey.

¶ Janá Podkánclerzego Koronnego wspomina Przywiley Klásztorny/od Kázimierzá Wielkiego potwierdzony / w roku 1 3 6 8. Datum in Czięzim, Anno vt supra.

¶ Janá Głowaczá wspomina Miecho: w księgách Czwartych/ktory iádąc zá Witułdem Książećiem Litewskim do Tátar / tám był zábit/o czym w Historyey szerzey czytáć będźiesz.

¶ Janá Podkomrzego Poznáńskiego / wspomina Kromer w Księgách Dźiewietnástych/ w roku 1 4 3 0. Dobrym y pilnym strożem R. p. pisał się z Czárnkowá.

¶ Wincentego Hetmánem v Opoczki wspomina Kromer w Księgách Dźiewietnástych/ w roku 1 4 2 8. Był y Kásztellanem Miedzyrzeckim. Tenże był Gubernatorem Xięstwá Ruskiego/iáko to opowiedáią Przywileie Rycerstwá onych kráiow / ná ktorych się ták podpisował. Nos Vincentius de Samotuli Castellanus Miedzirzeceñ, & Capitaneus terræ Russiæ, ad noticiam omnium & singulorum volumus deuenieñ præsentium pertenorem, quomodo in nostra & Magnificorum dñorum, Skarbkonis de Gora Leopolieñ, Petro de Smolice Sanoceñ, & aliarũ terræ Russiæ Tutorum. &c. Ci tedy Tutores mieli facultatẽ wszyscy iednáko/ dandi, donandi, wszytkich dobr ktore należáły do stołu Książecego y R. p. Ruskiego Xięstwá. Actum & datum Leopoli, anno 1 4 3 6. Præsentibus, Stanislao in Dauidovv Iudici, Ioanni in Zimna vvoda Subiudici Leopolieñ.

¶ Sędywoiá y Dobrogostá w księgách 17. Kromer wspomina tymi słowy: Oportune autem Sendiuogius Ostrorogus Palatinus Posnanieñ, & Dobrogostius Samotulius Castellanus Posnanië, cũ suis cohortibus & non nullis Maioribus Polonis, cum his sese coniunxere. &c.

¶ Piotrá Kásztellaná Poznáńskiego/ktory się pisał z Számotuł/wspomina Kromer w Księgách Dwudźiestych wtorych / był potym Hetmánem do Prus zá Kázimierzá Jágiełłowicźá/o czym czytay księgi 24. To było w roku 1 4 5 8. bo wspomina tymi słowy: Petro Samotulio Castellano Posnanieñ, penes quem summa in Exercitu secundum Regem potestas erat. &c.

¶ Wincentego z Pomorzan wspomina Miechowitá Woiewodą Poznáńskim y Stárostą Wielko polskim: O ktore/ gdy mu ie było wźięto / wielką szkodę Polszcze Wielkiey vczynił/ zá Włádysłáwá Łokietká. O tym czytay Historyki/Miecho: y Kromerá.

¶ Wincentego názwánego Kiełbásá / Biskupem Chełskim pisze go: Perpetuus administrator Posnanieñ, o czym Kromer w księgách 29.

¶ Piotrá z Számotuł Kásztellaná Poznáńskiego / Kromer w księgách 22. wspomina/ktory potym był Hetmánem do Prus zá Kázimierzá/Roku 1 4 5 8. Kromer w księgách 24.

¶ Dobrogostá z Számotuł/ktorego zowie Máły / Tomisłáwá Woiewody Poznáńskiego Syná/ wspomina Kromer w księgách 11.

¶ Sędywoiá Swidwe/ Kásztellaná Nakielskiego / wspomina Kromer w Księgách piątych/inszych bárzo wiele.

¶ Z tychże Przodkow wieku mego był dom znáczny y możny Czárnkowskich / byli ći bráćia / Andrzey Biskup Poznáński / ktory był

wźięt po

wźiet po Benedykćie Jzbińſkim z domu Roża / po nim náſtał Konárſki z Domu Abdánk.

¶ Piotr Káſztellan Poznáńſki/ ktory miał zá ſoba Kośćielecka/ wſzákoż z nia Potomſtwá nie zoſtáwił.

¶ Woyćiech Czárnkowſki był Stároſta y Generałem Poznáńſkim / ktory z Sierpſka z Gulczewá z Domu Prawdźicż/ Woiewody Ráwſkiego Corka zoſtáwił ſyná iednego/ ktory był Komendorem Poznáń.

¶ Stániſław Czárnkowſki/ ktory był wźiet zá Coadiutora ná Arcybiſkupſtwo Gnieźnieńſkie / wſzákoż zá niechećia Krolá Stepháná ad effectum nie przyſzedł/ choćiaż mu iuż był puśćił Znin Arcybiſkup pirwſzy Jákub Vcháńſki z domu Subienicza/ alias Rádwan / był człowiek vczony/ wymowny/ wſzákoż niefortunny.

¶ Jan Czárnkowſki Brát tegoż Stániſławá/ był maż znácżny wieku mego/ w młodym wieku vmárł/ zoſtáwiwſzy ſyná iednego/ ktory był Stároſta Drahimſkim po śmierći Oycowſkiey/ y dwie corce/ Anne Padniewſka/ druga ná ten czás pánna byłá.

¶ Zygmunt Czárnkowſki był tákże wieku mego meżem znácżnym/ wſzákoż pokoy domowy miłował. Byli inſzy / álem ia prze dálekośc znáiomośći z nimi áni wiádomośći o nich mieciem nie mogł.

Dom Oſtrorogow ſtárodawny / w

ktorym tákże bárzo wiele ludźi znácżnie R. P. záſłużonych/ rozne ſcriptá opowiedáia/ iáko Sedywoiá Woiewode Káliſkiego / w Roku 1382. Wſzákoż ći przyſzli z Niemiec / co ſamo ich nazwiſko świadcży/ zwano ich z Niemiecká Schárph Erner.

¶ Sedywoiá Kromer wſpomina w kſiegách pietnaſtych/ że był zábit od Tátar/ gdy z Wituldem Kſiażećiem Litewſkim ieźdźił zá nimi/ w roku 1399.

¶ Sedywoiá Woiewode Poznáńſkiego ſyná iego / Stároſte y Generałá ibidem.

¶ Stániſławá Káſztellaná Káliſkiego/ tenże był Woiewodą Káliſkiem/ w niebytnośći Krolá Włádyſławá Polſkiego y Węgierſkiego był Gubernatorem Kroleſtwá.

¶ Wieku mego był Jan Oſtrorog Stároſta Stężyckim/ ktory ieźdźił do Węgier z drugimi Poſły po Krolá Stepháná/ roku 1576.

¶ Był drugi Káſztellanem Miedzyrzeckim / ktory z Tecżyńſka zoſtáwił Potomſtwo/ po ktorey wźiął Krelow/ y inſzych niemáło.

☞ Dom Sámotulſkich// z ktorego wiele możnych Senatorow R. P. záſłużonych/ ták w Hiſtoryách iáko w inych ſcriptách okázuie wiek dawny. Zá wieku mego dom ten był nie podleyſzey ozdoby / był ieden Káſztellanem Biechowſkim/ zoſtáwił z Latálſka Woiewody Poznáńſkiego Corka Potomſtwo.

☞ Dom Zbaſkich ſtárodawny/ w ktorym záwſze Abrámy wſpomináia rozne ſcriptá / iáko Sedziego Poznáńſkiego Abrámá / Janá Biſkupá Poznáńſkiego ſynem Abrámowym/ iákoś wyżſzey czytał.
Wieku mego był Abram Zbaſki człowiek znácżny y wźiety/ był Kándydatem w Jnterregná po śmierći Auguſtá Krolá/ zoſtáwił Potomſtwo z Opalińſka z domu Lodźia.

¶ Janá Zbaſkiego opowieda Epitáphium w Krákowie

V ná Zamku

ná Zamku Dźiekanem Krákowſkim/Proboſzczem Poznáńſkim/ y Sekretarzem Królá Zygmuntá ſtárego/tymi ſłowy.

Reuerendo Dño Ioanni Zbaski, Decano Cracouieñ, Posnanieñ Præposito, R. Secretario, Viro multis naturæ dotibus ornato, positum Anno 1541. Die vltima Decembris, vixit Annos 48.

Herby/Nalecz/Lodzia/Strzeniáwá/Grzymálá.

☞ Stániſław Zbaſki/Brát Abrámow rodzony/był wiekumego Pan w máietność możny/ wſzákoż ſpokoyny/ żadnego Vrzedu áni Dignitárſtwá nie prágnął / Ten dźiał wźiął w Lubelſkim Woiewodztwie Kurow miáſto/y inſze imioná przylegle.

Dom Lezeńſkich á Goſtomſkich iedney dźielnice/

możny zdawná / Przodki záſłużone / thák Hiſtorye iáko inſze ſcriptá dawne opowiedáią Woiewodámi/Kaſztellany/y Dygnitarzmi przednieyſzymi w Kśieſtwie Mázoweckim / iáko Iákubá Woiewoda Mázoweckim/w Roku 1390. Janá Woiowoda Lecżyckim / w roku 1400. Sedźiwoiá Woiewoda Sierádzkim/w Roku 1420. Janá Głowacżá z Lezenic Woiewoda Mázoweckim/ w Roku 1396. Ktory był zábit od Tátar ieżdżąc do źiemie ich z Witułdem Wielkim Kśiążećiem Litewſkim/vt in Historia/wieku mego byli ludźie w tym domu znácżni y możni.

§ Z tych tákże ktorzy ſie iuż Goſtomſkimi zowa/byli wieku mego ći ludźie możni w Káwſkim Woiewodztwie/ Naprzod/

☞ Anzelm Syn Dobrogoſtá Goſtomſkiego / Woiewodá Káwſki/Pan rządny y możny w máietność y w ſkárby/zoſtáwił Potomſtwo to z Narzymſka z domu Dolegá Kaſztellaná Płockie° Corka/naprzod:

☞ Stániſłáwá Káſztellaná Sochácżewſkiego / człowieká rządnego y dobrego/á R. P. Senatorá pożytecżnego.

☞ Mikołáiá Chorążego Káwſkiego/ vcżony y Mąż ſławny/ Rotmiſtrz fortunny we wſzytkich potrzebách z Krolem Stephánem/ ták pode Gdańſkiem iáko y w Moſkwi bywał/potrzeby żadney niomieſzkał.

☞ Hieronymá Podkomorzego Káwſkiego / Rotmiſtrzá rządnego/y Meżá ſławnego/ w ſpráwách R. P. biegłego / vcżonego/ zoſtáwił z Sieniáwſka z Domu Leliwá Syná ná ten czás y Corke.

☞ Jan tegoż Woiewody Káwſkiego Syn / człowiek vcżony/Surrogatorem bywał Káwſkim.

☞ Anzelm piąty Syn tegoż Woiewody/Rotmirſtrz ſławny y fortunny/Kátolicismus/choć wielka nieláſke Oycowſka odnośił/iednák wiecey ſobie Boża poważał/błedy ſie báwić niechćiał. Pod Połockim/ pod Wielkimi Lukámi w potrzebách bywał. &c.

☞ Jákub ſzoſty Syn tegoż Woiewody/człowiek vcżony/ wielka nieláſke od Oycá tákże dla wiáry odnośił/trzy látá iáko w więźieniu ná Zamku w Káwie śiedźiał pod ſtrażą/nigdźiey nie wychodźił/iednák Pan Bog dał vpámietánie Oycu że go wolnym vcżynił/ y zániechał / gdyż on wſzelką cżeſna vcżćiwość iemu powinna ſynowſka cżynił / co Bogu należáło bedąc vcżonym / w tym ſie niechćiał dáć nawieść/y łamał wolą iego.

☞ Thomaſz śiodmy Syn tegoż Woiewody / rowny w ſpráwách vcżćiwych Przodkom ſwym / tylko że ſie domem báwił/ z Rybińſka zoſtawił Potomſtwo.

Dobrogoſt

☞ Dobrogoſt oſmy Syn tegoż Woiewody / Zołnierz znáczny y meżny/ dwá Synowie młodo vmárli/ Corek dwie / Dorotá ktora byłá zmowiona zá Ciołká Zelechowſkiego / wſzákoż niż weſele doſzło Pánna vmárłá. ¶ Anná Paryſowa te wſzytkie porodźiłá Narzymſka.

¶ Potym poiął Zophia z wielkiego Szczáwiná / Káſztellaná Socháczewſkiego Corkę z domu Prawdźicz / ktora naprzod byłá zá Káſztellanem Rypieńſkim / Pánia żywotá świątobliwego / z ktorą zoſtáwił iedyną Corkę Hezłbietę: Tey Máćoſze ſynowie nie tylko żeby źle mowić mieli/ ále y źle nie pomyſláli/ dla wielkiey Cnoty y Vczćiwośći/ y nadobnemu świętey práwie Pániey przyſtoynemu záchowániu przećiwko Páśierbom / nie iáko to inſze rády czynią.

☞ Dom Nowodworſkich ſtárodawny y znáczny zdawná/ rozne ſcriptá opowiedáią możnymi Senatory w Xśięſtwie Mázowec.

☞ Dom Drohićińſkich w Ruśi ſtárodawny y znáczny był wieku mego.

☞ Dom Lekińſkich ná Páłukách ſtárodawny y znáczny/ był wieku mego Nykodym Lekińſki Káſztellanem Nakielſkim/ ktory nie zoſtáwił Potomká Męſkiey płći/ tylko Corek pięć.

¶ Bábárę Kmićina y Burgrábina Krákowſka.

¶ Dorotę Lubiátowſką. ¶ Márencyanę Jeżewſką/ ktory był Podſtárośćim ná Rohátynie od Opalińſkiego Márſzałká Koronnego.

¶ Kátárzyná Łocka. ¶ Anná Pieczánowſka.

☞ Dom Tulibowſkich ſtárodawny y znáczny/ ná Kuiáwách máią y ná Dobrzyńſkiey ziemi. Był Woyćiech Thulibowſki Cześnik Brzeſki/ ktory z Lubráńſką śioſtrą rodzoną Biſkupá Poznáńſkiego zoſtáwił ſyna Márciná / ktorego tenże Biſkup koſztem ſwym iáko Sieſtrzeńcá w cudzych ziemiách chował/ potym ná ſłużbách v Krolow poſtronnych/ y w Polſzcze v Zygmunta. Ten Márćin z Suligoſtowſką z domu Pomian zoſtáwił te ſyny:

¶ Stániſłáwá ktory z Kośćielſką z domu Ogończyk zoſtáwił Mikołáiá.

¶ Jerzy ſyn też Márćinow był Stolnikiem Brzeſkim/ ſłużył czás niemáły ná Dworze Krolá Auguſtá / potym z Piwowną z domu Prawdźicz zoſtáwił Márćiná.

¶ Sebeſtyan Tulibowſki ſyn Márćinow/ Piſarz Ziemſki Brzeſki/ zoſtáwił ſyná Dániela y Corek czterey.

¶ Jákub Márćinow ſyn Podſtoli Brzeſki/ ktory z Ráczkowſką z domu Pomian zoſtáwił ſynow czterech.

¶ Wácław Tulibowſki Woyćiechow brát/ miał z Lubráńſką z domu Godzámbá/ Janá/ Adryaná/ Márćiná Męzá ſławnego y Rotmiſtrzá / zeſzli ći dwá ſteriles: Jan zoſtáwił dwoch ſynow/ Wácławá y Janá. Wácław vmárł bezpłodny. Jan z Láſocką zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Dom Grodzieckich w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny był wieku mego.

☞ Modlſcy y Woyſłáwſcy támże w Sierádckim Woiewodztwie/ domy ſtárodawne y iedney dzielnice.

☞ Dom Wierzbickich w Wielkiey Polſzcze/ z ktorych ieden wieku mego był Opátem Párádyſkim Stániſław/ w roku 1 5 8 1.

☞ Dom Łoweckich w Wielkiey Polſzcze ſtárodawny/ zową ſię Nimieńſkimi/ z ktorych wieku mego był ieden Kanonikiem Officyałem Krákowſkim / człowiek dobrego żywotá / w myśliſtwie ſię niezmiernie kochał/ vmárł Roku 1 5 8 3. Mieśiącá Czerwcá.

☞ Dom Gosławskich stárodawny/znáczny/y zásłużony R. P. ktorych przodki Kiełbásámi zwano/iákoś wyższey czytał/ wspomina w Pruska woyne Kromer Mikołáiá ná ten czás/ gdy Krol posłał Zbigniewá Oleśnickiego áby co ludźi przywiodł ná pomoc: Sed is reiectus á Nicolao Kielbasa gente Nalecio,negante id fieri commode posse,ne speciem fugientium exhiberent.&c.

☞ Dom Vdrzyckich w Bełskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/y z inych spraw poczćiwych sławny.

☞ Dom Chełmickich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny y znáczny/ R. P. zásłużony/ był ieden wieku mego Pisarzem ziemie Dobrzyńskiey/ktorego synowie byli ludźmi znácznymi ná posługách R. P. ziemie oney/iáko Adryan Postem często bywał/człowiek godny y zásłużony był wieku mego/ drugi brát iego Stánisław Kuchmistrzem Krolowey Anny przez czás bárzo długi ná dworze z młodośći sie báwił, &c. y inszy.

☞ Nałeczowie ná Dobrzyńskiey ziemi Dom stárodawny y znáczni byli wieku mego.

☞ Dom Rusiánow w Chełmskiey ziemi/stárodawny/znáczny/y R. P. sprawámi poczćiwymi zásłużony/ Mężowie wielcy z tego domu wieku mego y przed tym bywáli.

☞ Giżyckich Dom w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny/był ieden wieku mego Sedźiem Wieluńskim trzydźieśći lat/znácznie R. P. służył/zostáwił potomstwo.

☞ Dom Kłokockich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny.

☞ Popielscy/o ktorych powieda Epitaphium w Wárszáwie ná grobie Woyćiechá Plebaná Czerskiego y Sorockie° v Bárnádynow.

☞ Wolscy w Bełskiey ziemi Dom stárodawny.

☞ Ostrowscy w Chełmskiey ziemi Dom stárodawny y dobrze znáczny.

☞ Iłowieccy w Chełmskiey ziemi dom stárodawny.

☞ Dárowscy w Lubelskim Woiewodztwie dom dawny

☞ Iedrzeiewscy w Sedomirskiey y w Chełmskiey ziemiách máią.

§ Leśieccy w Lubelskim Woiewodztwie stárodawny.

§ Horyszewscy w Lubelskim Woiewodztwie z Láckiego Horyszewá.

§ Rudniccy w Przemyskiey ziemi dom stárodawny/z ktorych wieku mego był Bártosz Rudnicki człowiek vczony/ był Plebanem w Husakowie miásteczku Boratyńskie° Kásztel: Bełsk: Stárosty Sámborskiego/wszákoż był w rospácz przyszedł po śmierći tego Stárosty/sam sie potym zábił/nápisawszy to pierwey: O Petre Boratynski,si tu vixises,viuere & ego.

☞ Dom Rostworowskich w Wielkiey Polszcze dawny.

☞ Dom Tupálskich w Wielkiey Polszcze stárodawny.

☞ Dom Kasinowskich támże/z ktorych byłá Kátárzyná Dudkowicowa/ Wáwrzyńcá Dudkowicá Mężá wieku mego w práwie vczonego y biegłego/z ktorym zostáwiłá Syná Janá/ o czym pod Hábdánkiem czytáć bedźiesz.

§ Wienieckich Dom od Gniezná stárodawny/ y znáczni ludźie w onym kráiu.

§ Sádowscy támże z tego kráiu stárodawni y znáczni.

Dom Obie-

☞ Dom Obieżierſkich támże w Wielkiey Polſzcze dawny.

❡ Popowſcy á Woynowſcy iedney dźielnice/był Mikołay Popowſki wieku mego Meżem znácżnym y záchowálym od Rogozná.

❡ Kunowſcy od Nakłá Dom ſtárodawny.

☞ Dom Raczyńſkich támże w Wielkiey Polſzcze dawny.

❡ Dom Rádźickich ſkráyny rozrodzony.

❡ Dom Cichockich ná Podgorzu ſtárodowny.

❡ Dom Oborſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie.

❡ Dom Swáryſzewſkich w Sedomirſkim Woiewodz.

❡ Dom Dylagowſkich w Sánockiey źiemi/z ktorych ieden Rotmiſtrzem beduc pode Gdańſkiem zábit/w Roku 1 5 7 8. Sebeſtyan był podſtároſciem Stobnickim / zoſtáwił z Czelátycką z Domu Leliwá Syná Piotrá/Corke Anne.

Dom Chárbickich z Leczyckiego Woiewodztwá dawny.

Dom Zábickich támże w Leczyc: Woiewo: ſtárodawny.

Rogáſcy z Leczyckiego Woiewodztwá ſtárodawni.

Soſnowſcy Dom rozrodzony w Chełmſkiey źiemi.

Orchowſcy Dom rozrodzony.

Dabrowſcy z Mázowſz z Liwſkiego Powiátu.

Błońſcy z Drogickiego Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Tańſcy w Ciechanowſkim Powiećie ſtárodawni / był wieku mego Symon Podkomorzem Ciechanowſkim.

Parczewſcy w Sierádzkim Woiewodz: dom dawny.

Suſcy támże w Sierádzkim dom ſtárodawny.

Tyniccy z Brzeſkiego Woiewodztwá z Kuiaw.

Herſtopſcy od Miedzyrzeczá Dom ſtárodawny.

Wilkowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny y znácżny.

Wolſcy od Vrzedowá Dom ſtárodawny.

Kurowſcy z Káliſkiego Woiewodztwá.

Gigáńſcy z Lubelſkiego Woiewodztwá.

Zarczyńſcy w Ruśi we Lwowſkim Woiewodztwie/ wyſzli z Páluk.

Bledowſcy/z ktorych Stániſláwá wſpomina Epitaphium Dźiekanem Pultowſkim támże.

Podkoczcy z Podláſzá Dom rozrodzony.

Korzeniewſcy w Lubelſkim Woiewodz: dom dawny.

Przetoczcy z Przetoczyná dom ſtárodawny w Káliſkim Woiewodztwie.

❡ Chwálibogowſcy z Sierádzkiego Woiewodztwá / z ktorych Chryſztoph wieku mego był Poeta non vulgaris.

Jan Matkowski Wawrzyniec krolem był polskim

Inſzych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták ſzerokim Kroleſtwie znáć nie moge.

O kleynoćie stárodawnym Polskim Abdánku/ktorego vżywáli

Przodkowie Białych Tráktur w polu Czerwonym: Początek Herbu tego opisuie Długosz wieku nie opisuiąc / tylko Przodká pomienił Skubow/śiły wielkiey Męzá: O tym ták niektorzy powiedáią/że by miał ieszcze zá Gráká Monárchy ktory Kráków zákłádał/skore bydlęcą trućizny w nie ábo smoły y śiárki nákładszy/ták przyprawić iáko własny żywy woł / y dla tegoż go pomienia że był Szwiec. O ktorego Potomstwie więcey nie pisze/tylko że bywáli sprzętni á Mężowie wielcy/co przypátrzywszy się Herbu własnośći/sam zrozumiesz lepiey czytáiąc o Przodkách y o Potomstwie ich/ktore ia znáć mogę w ták szerokim Krolestwie.

☞ Od tego Skubá ktorego to Długosz wspomina byli Skárbkowie/ktorzy się pisáli de Gora, á z tych pierwszego wspomina Káthálog.

☞ Michałá/przy synie Lámpárćie Biskupie Krákowskim / w Roku/ 1083. Ze był wźięt po Stánisłáwie świętym Męczenniku z Kánoniey Krákowskiey/o tym pisze/że był Vir modestus, in scripturis Sacris & humanis insigniter eruditus: Zył ná Biskupstwie lat 18. Vmárł Roku 1101. W Krákowie pochowan ná Zamku w Kośćiele wielkim.

¶ Tenże Stánisłáwá Biskupá / ná obiáwienie iedney Białey głowy / ktora vstáwicznie grob iego náwiedzáłá/Ciáło święte z Skałki ná ktorey lat dźieśięć leżáło/z vczćiwośćią przeniosł (y grob piękny zmurowáć kazał) ná Zamek. Potym był obran Czesław/wszákoż był od Legatá zrzucon/ á Bálduin Fráncus Kánonik Stobnicki ná te stolicę posádzon. ¶ Tenże Lámpárt ieźdźił o podnieśienie Klątwy do Papieżá (o czym czytay v Miechowity) ktora byłá ná wszytkę Polskę o zábićie Biskupá Swiętego.

☞ Skárbek Jan z Gory/ktory od Bolesłáwá Krzywoustego był w poselstwie stan do Henryká Cesárzá/w Roku 1109. O ktorym Kromer pisze w Kśięgách piątych w te słowá:

Erat Legationis Princeps Scarbicus, Comes ex ea gente quæ insigne habet lineas iunctas in modum duorum trigonorũ equalium, acutos angulos habentium, quorum bases sursum versus pateant. &c. &c. vt in Historia.

Ten iáko surowie z Cesárzem mowił/toć Historya opowieda tymi słowy. Ibi Cæsar ambciosè admodum & arroganter ostendens Legatis thesaurum, quem in gentem habebat, hic inquit Polonos perdomabit: Scarbicus stultam iacturam Cæsaris notans, annulo, quem digito gestabat in thesaurum ꝓiecto: Aurum inquid addamus auro. Id scomma intellectũ Cæsar, grauias a-

gendo elu-

gendo eluſit, Abdank, &c. inde Familiæ nomen manſit iż ie zową Abdánki.

☞ Micháłá ſkárbká z Gory / opowieda Fundus Lubińſkiego Klaßtorá / ktory on zbudował y nádał známienićie / w roku 1 1 1 4. O czym czytay v Kromerá Kśięgi Piąte / gdźie záczyna w te słowá: Michael Comes Lubeneñ, Monaſterium in Maiori Polonia paulo poſt conſtruxit atq; dotauit.

❡ V Długoßá tákżem o nim czytał te słowá: Singularis deuotionis & ſeli in Deum & Religionem Chriſtianam, Comes Michael natione Polonus, de domo & Familia Abdank, fundato & dato de bonis proprijs Monaſterio in Lubieñ, Ordinis S. Benedicti, moritur, & in eodẽ Monaſterio ſepelitur, &c

☞ Skárbimierzá Hetmáná wſpomina Hiſtoryk / w Roku 1 1 0 6. Ktory Pomorzány ſpuſtoßywßy / z wielką ſię korzyśćią do Polſki wroćił.

❡ Tenże z Bolesławem Krzywouſtem / gdy we ſtu koni tráfili ná trzy tyſiące Pomorzan / mężnie ſobie poczynał / tám był ſrodze poránion / y oká práwego pozbył / potym znowu do Pomorſkiey źiemie ßedł z woyſkiem / o czym v Kromerá y v Miechowity ßerzey y dowodniey czytay.

❡ Tegoż Skárbimierzá Miechowitá wſpomina w kśięgách 3. káp. 10. Hetmánem ná Pśiem polu z Henrykiem Ceſarzem.

❡ Tegoż potym do Czech słał z woyſkiem / gdźie ßczęśliwie wßytko odpráwił / był Woiewodą Krákowſkim y Hetmánem Koronnym.

❡ Tegoż Kromer wſpomina w Kśięgách 5. Liſt 120.

❡ Tenże ſię był ſprzećiwił Bolesłáwowi Krzywouſtę / dał go oślepić / á przełożył Káßtellánią nád Woiewodztwo od tego czáſu / ále potym tego żałował / y zá to pokutuiąc chodźił ná mieyſcá święte / o czym Miechowitá w Kśięgách tychże.

☞ Ruſlaus Comes / ná ktorego Oyczyznie włáſney záłożon Klaßtor Suleiowſki nád Rzeką Pilcą / o czym Miechowitá świadczy w kśięgách 3. do ktorego y wśi wßytkie przynależące Kśiążę Káźimierz obroćił / iáko Strzelce / Kámpę / Pucżniow / Milanow / Dąbrowę / Baldrzyczow / Gorę Bukową / Szczepanow / Piotrow / Chennaß / Thaniow. ꝛc.

☞ Do Pokrzywnickiego Klaßtorá Jan Skárbek z Gory nádał kilká wśi / o czym Kromer świadczy w kśięgách ßoſtych / á tá Pokrzywnicá leży w Powiećie Sędomierſkim w Dioceſiey Krákowſkiey nád Rzeką Pokrzywnicą / w roku 1 1 8 6. Fundowány od Káźimierzá.

☞ Wßeborá Kromer wſpomina w kśięgách ßoſtych / ſtąd że był Hetmánem Koronnym zá Władysłáwá wtorego.

☞ Włoſtyborá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego / opowieda Káthálog w roku 1 2 7 9. Ze był obran po Márćinie z domu Strzemię / ktory był ná tę ſtolicę nie doiechał z Rzymu / w drodze vmárł. Ten Włoſtybor wźięt był z Dźiekániey Gnieźnieńſkiey / tylko że zá niechećią Przemysłáwá Kśiążęćiá Poznáńſkie° nie był konfirmowan od Papieżá Mikołáiá trzećiego tego imienia / co on potym baczác / puśćił imo ſię onę ſwoię Elektyą / wßákoż przez pięć lat nie było Arcybiſkupá / áż potỹ był obran Jákub Swinká z Domu Porkorya.

☞ Petrzyká de Skorzew opowieda Długoß Biſkupem Poznáńſkim / w Roku 1 2 6 5. Był wźięt z Proboſtwá Poznáńſkiego / zgodnie od wßytkich obran / opowieda go ſynem Drogosłáwá Hrábie / po nim náſtał Pſalántá z domu Prus.

☞ Woyćiechá Woiewodę Sędomierſkiego / wſpomina Kromer w Kśięgách 12. Ktory mężnie z Pogány czyniąc / zábit od nich z łuku / o czym ßerzey czytáć będźieß w Hiſtoryey.

☞ Skorowie de Gay ſie piſáli/wielkimi ludźmi bywáli y Senatory możnymi/był Mikołay Káßtellanem Káliſkim / ktorego Corká Kátárzyná byłá Kſienią w Owieńſkách/w Roku 1 4 8 8. O czym czytay v Długoßá.

☞ Przywileie Ruſkie opowiedáią Skárbká z Gory Gubernatorem Kſieſtwá onego tylko iednego Woiewodztwá Lwowſkie°/ ktory weſpoł z Wincentem z Számotuł/z Piotrem de Smolice/ z Sieńkiem z Siennowá/one kráie w niebytności Krolewſkiey ſami rządźili/w roku 1436. Actum & datum Leopoli in craſtino Beati Vincentij. Ták to Liſty ich nádánia opowiedáią.

¶ Tegoż Gubernatorá włáſne Potomſtwo ieſt w Ruśi/byli zá wieku mego ći mężowie: Piotr Mąż ſławny ßczedł ſterilis, był celebs: Jan Skárbek ná Száráńczukách człowiek do poſług R. P. godny/ zoſtáwił z Kiodnicką z domu Sás ſyná Piotrá/ adoleſcentem aprimè nobilē, ex quo optima fruges eſt ſperanda, y Corek kilká/Máruße Báworowſką/drugie Pánny.

¶ Ten wiele y godnie Oyczyznie ſłużył w one Jnterregná/iáko prawdźiwy Syn/niemáłe koßty podeymuiąc w one Tátárßczyzny/Poczty niemáłe wywodząc przećiwko nieprzyiaćielowi.

¶ Ráphał Trzeći Brát tych rodzony/ktory z Oſtrowſką z domu Leliwá zoſtáwił Potomſtwo. Ten wiele z Pogány á mężnie ſobie poczynał/ o czymći ßerzey Hiſtorya opowie/tu ſie krotkośći folgowáć muśi. Vmárł Roku 1 5 8 3. Mąż pámięći wieczney godny.

¶ Anná Strzyżowa Sędźina Hálicka/śioſtrá rodzona tychże Skárbkow/ potym byłá zá Márćinem Wilczkiem Woyſkiem Lwowſkim z Domu Rożá/Páni żywotá świątobliwego.

☞ Z tychże też Skárbkow Dom Konárſkich / ktorzy ießcze tę Gorę trzymáią w Wielkiey Polßcze/możni/drudzy ná Podgorzu ábo w Sędomierſkiey ziemi.

☞ Wſpomina Kromer iednego/ktory z Krolem ábo kśiążećiem Kázimierzem Spráwiedliwym gráiąc ná pokoiu koſtki / gdy ßańc wielki ſádźił Krol/á wygrał ná nim wßytkie pieniądze/on z żálu wielkiego y gniewu dał policzek Kśiążećiu/potym precż wyßedł z rázu: Nie znał od Kázimierzá niechęći/owßeyki ießcze gdy drudzy z pochlebſtwá ſtáli mu o gárdło/powiedźiał/że mu zá to dźiękuie że mię vpomniał ábych ſię nieprzyſtoyną rzeczą nie báwił. Tych słow y Długoß potwierdza w ten ſens: Non Comitum inquã iudices, vt pro maxila illata mihi in iniuria, Miles hic cui opera in R. P. in meam aliquando mihi erit neceſſaria, intereat.

☞ Mego wieku byli ći ludźie możni: Naprzod Jerzy Konárſki Woiewodá Káliſki/ktory zoſtáwił dwoch ſynow / Adámá Biſkupá Poznáńſkiego/zoſtał po Czárnkowskim Andrzeiu z Domu Nałęcz / po nim Lukaß Kośćielecki z Domu Ogończyk.

¶ Janá Káßtellaná Káliskiego/ktory z Opalińską z Domu Lodźia/ śioſtrą rodzoną Márßałká Koronnego y Generałá Wielkiey Polski / zoſtáwił Potomkiem tylko iedyną Corkę Zborowską Káßtellankę Gnieźnieńską/Hetmánową Nadworną/Grudźiącką/Odolánowską/Wołpińską. etc. Stárośćiną.

☞ Jan Konárſki/Proboßcz Swiętomichálſki/ y Kánonik Krákowski/ ktory vmárł Roku 1 5 8 0. Zoſtáwiwßy Coadiutorem ná Proboſtwo Eráſmuſá Dębieńskiego Dźiekaná Krákowskiego z Domu Rá[illegible]/Syná Walentego Dębieńskiego Káßtellaná Krákowskiego. Tego Janá Konárskiego ćiáło leży w Krákowie ná Zamku/ o ktorym opowieda to Epitáphium.

Cur ſic de-

Cur ſic deſpectus Rigidaq́ ſub orbe pendes,
Tam diram pataris cur bone Chriſte necem?
Pro me quidem ſuffers, mea crimina portas,
In cruce tu moreris ne crucifigar ego.
Omne igitur toto Machina quod contegit in orbe,
Atq́ animo iuncto corpore ſemper habe.

☞ Tegoż Domu Anná Zborowſka Káſztellanká Krákowſka/nád ktorey Grobem we Zborowie w Kośćiele ieſt to Epitaphium.

Annæ Illuſtris & Magnifici Viri Martini à Zborovv Caſtellani Cracouieñ, Conſorti chariſsimę Staniſlao Conario ex Zophia Lanckorunska progenitæ Matronæ, quę per omne mortales hunos æui tempus ſanctæ & inculpatæ viuens priſcis illis hęroum Chriſtiani nominis Matronis æquari poterat: poſtea quã octo filijs & totidem fæmelis in lucem editis, domum Zborouiam pręclara auxit ſobole, & ſeptuageſimum ætatis annum attigit, placideq́ anno Salutis M. L x x v. Pridie Caleñ Decembris extincta, ad cœleſt: beatorum migrauit conſortium, Filij Filiæq́ ſuperſtites ad perpetuam poſteritatis memoriam hoc monumentum mærentes poſuerunt.

☞ Támże y te wierſze nád tym Grobem piſane w te ſłowá:

Fœminei exemplar iacet hic pręgrande pudoris,
Anna Staniſlai Filia Conarij.
Quę genitricem habuit Zophiam virtute nitentem,
Lanckoruneo ſanguine progenitam.
Cùm teneri tria luſtra forent æui illius vxor,
Martino Fauſte & tradita Zborouio.
Bis quatuor pueris ſiquidem totidemq́ puellis,
Nunc fecit fato proſperiore Patrem.
Vidit & auctum opibus magnis & honoribus amplis,
Nam Caſtellanus Cracouienſis erat.
Vnà vixerunt ita quinquaginta per annos,
Sed rapit euiuis mors priùs atra virum.
Illa quoq́ vndecimo poſt læto extinguitur anno,
Andreę feſto Sole cadente die.
Mille & quingentis & quinquę vbi vixerat annis,
Septenus decades mortis hic annus erit.
Hæc ita cum vixit notos in honoribus amplis,
Egregios vidit qualibet arte viros.
Vidit & his ſimiles è prole vtraq́ nepotes
Indole, num dici iurè beata nequid.

Dom Choieńſkich támże w Wielkiey

Polßcze ſtárodawny/ iáko wſpomina Kátálog Janá Choieńſkiego Biſkupem Krákowſkim / w Roku/ 1 5 3 8. O ktorym Kromer piße w Kſięgách Piątych / doſyć ozdobnie żywot iego wyſtawiáiąc / przy Skárbku z Gory teyże Fámiliey/o onym ktory do Henryká Ceſarzá w poſelſtwie ieździł od Bolesłáwá Krzywouſtá/był y Podkánclerzem Koronnym/ Vir Clariſsimus, admirabili ingenio, excelſo animo, maximo conſilio, erudicione & iuris peritia non vvlgari. &c. &c. O czym w Hiſtoryey dowodniey y ßerzey czytay.

¶ Tegoż Philip Padniewſki Biſkup Krákowſki wſpomina w Kſięgách ſwoich/ktorym dał tytuł Elogia, tymiż słowy własnie.

¶ Tegoż ćiáło leży w Krákowie ná Zamku/nád ktorym to Epitaphium.

Mens ego Regis eram ſummi columenq; Senatus,
Idemq; ope Mercurij paladis & fidei.
Sumorum celerem curſum ſuccedit honorum,
Quem dederat virtus inuida parca mihi.

Dom Bączáckich ſtárodawny/ktorego

własney krwie męſkiego narodu nie ſſtáło/ o tych wiele w Hiſtoryách czytamy/że byli wielkimi miłośniki Oyczyzny/iáko wſpomina naprzod

☞ Gábryelá ktory był Stároſtą Kámienieckim/ w Roku/ 1 2 6 0.

☞ Mikołáiá Woiewodę Podolſkiego wſpomináią Hiſtorie y Przywileie Koronne.

☞ Jerzego y Jana/ ktorzy byli od Wołochow zbići / wſpomináią Hiſtorye doſyć znácznie.

☞ Michálá Bucżackiego Káßtellaná Hálickiego wſpomináią rożne ſcriptá / tegoż iák mniemam wſpomina Kromer w kſięgách 29. Liſt 4 5 2. Michálá Bucżackiego wſpomina tenże Hiſtoryk w Kſięgách 21. żáłoſnymi słowy w ten ſens : Ibi pleraq; omnis nobilitas & firmamentum Ruſsiæ cum Michaele Buczacio Præfecto Podoliæ concidit. Y ná wielu inßych mieyſcách o nim czytáć będźieß w Hiſtoryey. O Michále tákże Bucżackim Stároście Sniatyńſkim/czytay Kromerá Kſięgi 28. Ktorego z Męſtwá á z dobrey Sławy wſpomina.

☞ Teodorá ktory był od Władysłáwá Królá Gubernatorem Woiewodztwá Podolſkiego/y wßytkich Pańſtw kráiow onych/wſpomina Kromer w Kſięgách 22. Liſt 5 1 2. Tegoż wſpomina w Kſięgách 2 0. Tegoż w kſięgách tychże tymi słowy tenże Hiſtoryk: Quos tamen Teodoricus Buczacius Præfectus Podoliæ, cũ expedita manu anguſtis & impeditis in locis palatos aliquocies adhortus nõ leuibus incõmodis affecit, multoſq; captiuos liberauit. &c. Y ná inßych mieyſcách wiele o nim w Hiſtoryey czytáć będźieß.

☞ Jákubá Biſkupá Płockiego/ y wiele inßych domu tego ludźi zacnych/y R. P. zasłużonych/ wſpomináią Hiſtorye/Przywileie/y inße ſcriptá rożne ludźmi możnymi.

Dom Jázłowieckich/ktorzy ſie piſzą z

Bucżacá/wßákoż tylko po białey płći ten Bucżac był w domu ich.

§ Zá wieku mego był Jerzy Woiewoda Ruſkim y Hetmánem Koronnym/ Lubaczowſkim/ Sniatyńſkim/ Czerwonogrodzkim Stároſtá/ ktory znácznie Oyczyznie ſłużył/ wßákoż dopiero po śmierći iego to ludźie do niego baczyli. Ale zá iego Hetmáńſtwá nie mogł nigdy nieprzyiaćiel gwałtownie Ruſkim kráiom ßkodźić / iáko potym po śmierći iego pretko to czynił / o tym bedźieß miał niżey. Był też Poſłem do dwu Ceſárzow Turec: od K. Aug.

§ Zaden Hetman nádeń ludźi wietßych przećiwko nieprzyiaćielowi dáley nie wywiodł iáko ten. A to było Roku 1 5 7 1. Słyßac o wielkośći Pogan gdy ßli z Moſkwy z wielka korzyśćia/ obawáiac ſie áby też ßkody iákiey Oyczyznie nie vczynili/ ßedł z ludźmi przećiwko nim áż do Kijowá/ rußył ſie Roku pomienionego Mieſiacá Máiá. Dniá 16. Naprzod do Miedzyboża przyćiagnał 22. Do Chmielnika 23. Potym nocowáli pod Vlánowym z Chmielniká wyiáchawßy 28. Tám gránicá Polſka we trzech milách ſie kończyłá/ nie iżeby Páńſtw Kroleſtwá Polſkiego/ ále tylko ſámey Korony/ v Dabrowy Słobodyſkiey/ á w mili od Chmielniká/ do Białey Cerkwie te Vroczyſká/ iáko Kożuchowa dabrowe/ Słobodyſká miáſteczko/ Choroſtenká/ Wżeráżne/ Wiwá Rzeká/ Rohozno/ Poddorohámi Gay kedy západáia Tátárowie ſtrzegac ná ſolniki ze wßech ſtron/ y náßy tákże/ kto kogo vbieży. Kánnienicá Rzeká/ Ráſtáwicá Rzeká/ kedy Strus Máż ſławny zábit. Przeßli do Białey Cerkwie Dniá trzećiego Czerwcá/ tám ßli tymi Vroczyſki/ naprzod/ Perepetowi Kurhány/ Mihálhowá Dabrowá/ Kolićianká/ Stuhná/ Borßczowká/ Wijetá/ Horodyßcze/ Kijow/ á z Chmielniká do Kijowá mil Podolſkich 47. To Miáſto Kijow ma Rzeki bliſko śiebie/ Dniepr / Pśioł/ Orynin/ Tripol/ Táśmin/ Roſſáwá/ Pripet/ Moſná/ Ros. Wyiecháli z Kijowá 18. dniá Czerwcá/ poßli w polá ná Ingulec y ná wielki Ingul/ oczekiwáiac ßli tymi vroczyſki: Naprzod Náſtáſká/ Stuhná/ Hánkowá/ Olßánicá/ Kraſnáiá reczká/ Káiánlyk/ Reſſáwá/ v niey ślák Tátárſki wpada w Ros/ Oſtrik/ Kurhán/ kedy ſtraż Kijowſka ſtrzega/ Jáwłodowa doliná/ Kraſny Ryg/ Báieraki/ Boiátyaná/ Miedwieże Hołowy/ Prohi nároſy/ Horodyßcze/ Korſon/ Olßánká/ Olßánicá/ Szácharow/ Kurhán/ Hromoſibnoie / Perenothe Lebidyńſkoie / ślák Tátárſki wieliki/ Táſliki trzy/ Lebedyn/ w ktorym zoſtáwili Oboz/ á przebrawßy ſie poßli w polá/ ßli tymi vroczyſkámi/ ná Jáśmin/ Holy borek/ Lás nierubáick/ Tháśmin wierchni/ Koſenki/ Czarny lás od Lebedowá/ Ingulce/ trzy łáźnie/ Ingul wſtał v Boltoſkowá láſu/ bez Báiáráki mil dwie/ Boczki od niego mil dwie/ wierzch Ingułu mil dwie. Tám ſie ſtad obrócili do Cyrkás/ przepráwili ſie przez Táśmin/ Cyhryn/ mil 16. Támże Zamek nowy / ktory zowa Kitay Horodek/ Cyrkáſy zákłádał nieiáki Oſtáſiey. Zákołátawßy ſie ták dáleko/ z wielka ßkoda Rycerſtwá/ nieprzyiaćiel zá folga ßpiegow vßedł. Obrócili ſie nic nie ſpráwiwßy do Kániowá śiedm mil/ ßli ta droga/ Można/ kedy ſie pławili/ Czártowáiá Mohiła/ Skárátul/ Oſtáſiowe Kolodeży/ Rádymánow Pereáſłan/ Horodyßcze/ Treboßny. Przyßli do Kániowá Jedennaſtego dniá Lipcá/ do Białey Cerkwie mil dwánaśćie. Od Bez báierakow śiedm dni chodu do śiedm báierakow. Tám ſtad dźień chodu do Pießczánego Borodu/ á z támtad nie dáleko do Bukowoie báieraki. Ogledowáli Oſtrogi naprzednieyße na rzece Nieprze/ Bázáwłuk/ ktory ieſt mil 35. od Cyrkás / Bielo Ozerſki 47. mil od Cyrkás/ Chortyczá mil 40. Przyßli do Pikowá Miáſtá Philoná Kmity Czárnobilſkiego Woiewody/ Smoleńſkiego. etc. Mieſiacá Lipcá/ dniá 14. Do Chmielniká ſtámtad/ do Winnice tegoż Mieſiacá dniá 20. Do Baru 24. Potym káżdy do ſwego domu. Tám ácz nań nárzekáli dla wielkich ßkod ſwoich żołnierze niektorzy/ mniemáiac áby zá iego folga Tátárowie vść mieli/ wßákoż ći ktorzy o wßytkim dobrze wiedźieli w tym go wyświadczáli/ że niewinnie niechec od nich odnośił. Ale według Poſpolitey powieśći/ ten co ma ßkode/ ma y grzech / bo z fráſunku ſwoie winy rozmáite ludźie kláda ná winne y niewinne. Ná wielu mieyſcách czytáć o tym dobrym Hetmánie y

prawdziwym miłośniku R. P. będzieß ſpraw iego wieczney pámięći godnych. Zoſtáwił z Tárłowną z Domu Topor to potomſtwo.

☞ Micháłá Stároſtę Chmielnickiego / kthory Przodkow ſwoich w dobrych ſpráwách nie wydawał/ Mężá ácż wzroſtem máłego / wßákoż ſercá y ßcżeśćia ná nieprzyiaćielá wielkiego/ vmárł Roku 1 5 8 2.

☞ Mikołáiá Stároſtę Sniatyńſkiego/ kthory w młodośći ſwey z wielkim kosztem ku ozdobie Oycżyznie y R. P. ſłużył. Ten Jánkulę Woiewodę z niemáłym ludźi ie° Rycerſkich pogimał/ do Lwowá przywiodł/ kedy z roſkazánia Krolá Stepháná śćiet/ o cżym będźie w Hiſtoryey.

☞ Andrzeiá Stároſtę Czerwonogrodzkiego/ ktory w młodych lećiech vmárł.

☞ Hieronymá y Corek tákże kilká / iáko náprzod/ Marćiná/ Czurylá Rotmiſtrzá ſławnego żonę / o kthorym pod Wręby cżytáć będźieß/ Wolſką ná Podháycách/ y drugie pánny.

Dom Biáłobrzeſkich w Sędomierſkim Woiewodztwie/

z ktorego tákże wiele Mężow ſławnych bywáło/ wieku mego byli ći ludźie znácżni dwá Brácia rodzeni/ iáko naprzod Marćin Biáłobrzeſki Biſkup Kámieniecki / Opát Mogilſki / prawy y przykłádny Biſkup. Ten iáko doſyć Vrzędowi ſwemu cżynił/ toć ſię niżey krotko okaże/ iáko R. P. ſłużył/ y tegoć ſię tu krotce dołoży. Był w poſelſtwie ſłan od oboygá ſtanu R. P. ták Duchownego / iáko y od świeckiego z Woiewodztwá Krákowſkiego/ ná Elekcyą Krolá Henryká do Wárßáwy/ dwá kroć/ á przed tý do Stężyce tákże był Poſłem ná Konwokácyey/ do Proßowic był Poſłem ná ſeymik od Kápituły Krákowſkiey z Marćinem Jzbińſkim z Ruscá z domu Rożá Szkoláſtykiem Krákowſkim/ z ſtrony konfederácyey nowey/ ktorą pokazał długą á ozdobną y wßytkim ku ſłuchániu wdźięczną Orácyą/ być złą á bárzo ßkodliwą/ nie tylko Wierze Powßechney/ ále wßytkiey R. P. pokázuiąc z niey wielką ſwawolą / ſkąd y to vkazał pięknym á prawdziwym dowodem/ że mutata Religione & Monarchiæ, Regnaq; vt mutentur necesse est, coć ſię potym ßerzey w Hiſtoryey pokázáć może.

❡ Był potym Poſłem od wßytkiey Rzecżypoſpolitey do Ceſarzá Máximiliáná z tym poſelſtwem/ opowiedáiąc mu o Krolu Stephanie iuż wybránym/ á o to go proßąc / áby tym kthorzy ſię odłącżyli od nich/ nic in fauorem ich nie cżynił/ ná Kroleſtwo ná ktore go iáchác podußcżáli nie ieździł. ꝛc. O cżym potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß.

❡ Potym ieździł do Węgier od Krolá Stepháná/ ná pogrzeb Kryßtofá Bathorego Woiewody Siedmigrodzkiego/ rodzonego Brátá Krolewſkiego.

❡ Tenże ſłużąc kosztem niemáłym R. P. y Krolowi Pánu ſwemu / Vrząd ſwoy Kápláńſki miał ná bacżeniu wielkim/ nie báwiąc ſię ſpráwámi inßymi/ iáko práwy Biſkup y Kápłan przykłádny / piſał wiele Kſiąg do poprawy żywotá ludzkiego potrzebnych/ iáko to okázuią Wierße te niżey piſane przez Andrzeiá Trzećieſkiego/ Sláchćicá ſtárodawney Fámiliey Polſkiey / z Domu Strzemię/ Sekretarzá Krolewſkiego. Co ſię naprzod ták zácżyna/ od wychwalánia Fámiliey y vrodzenia ſláchetnego/ á potym z pocżćiwego wychowánia/ zá ktorym ſię y godność do posług Rzecżypoſpolitey/ w nim wyżßey pomieniona rozkrzewiłá / co ßerzey niżey cżytáiąc ſam zrozumieß/ á to ſię ták zácżyna w te ſłowá.

REVERENDISSIMI IN CHRISTO PATRIS, DOMINI MARTINI BIALOBRZESKI, EPIscopi Camenecen̄, & Abbatis Claræ Tumbæ dignißimi, breue elogium per Andream Tricesium Equitem Polonum, Secretarium Regium, ad memoriam posteritatis conscriptum.

QVem Deus ad celsos virtute euexit honores,
 illius haud poterit splendida fama mori.
Vt Bialobresi peperit tua quam tibi virtus
 Te Fama æterna laude sub astra vehet.
Natus enim celebri de nobilitate Polona,
 Quæ fert Habdancum Scube vetuste tuū,
Ianusso atq; Anna Ianicouia, ab ordine fratrum
 Cisterci in gremium ritè receptus eras.
Artibus ingenuis teneris instructus ab annis
 Cracouiæ, & priscæ relligionis amans.
Lectus ob id Mogilæ Abbas, post Laodicensis
 Præsulis egregiè functus es officio.
Varsauiamq; sacerdotum bis ab ordine ad Vrbem,
 Henricus cùm Rex eligeretur, eras
Legatus: dein Steziciam quoq; missus obisli
 Munus id, ad Gallos iuit vt ille suos.
Te tandem Austriacam Respublica misit ad Vrbem,
 Sceptra negans Cæsar Maxmiliane tibi.
Atq; ideò Stephanus tibi dat Camenecidos oræ
 Præmia virtutis Pontificale pedum.
Plura daturus adhuc, neq; enim clementia finem
 In benè promeritos maxima Regis habet.
Regius at postquàm letho germanus obisset,
 Ad Transyluani ditia rura soli.
Rex idem Stephanus te nuper iusit abire,
 Funebri & pompæ nomine adesse suo.
Inde Sigismundus te magno affecit honore,
 Quem dominum patris gens habet illa loco.
Hi Bialobresi vir magne fuêre labores
 Hactenus, ante æuum grande senile, tui.
Ingenij monumenta etiam quem nosse iuuabit,
 Hæc scripta haud pridem carmina pauca legat.

DE OPERIBVS EIVSDEM IN LVCEM EDITIS.

ASpicis effigiem ſacrataqꝫ Præſulis ora,
Cernere at ingenij ſi monumenta cupis,
1. Turcarum inprimis de Relligione, libellum,
Et rebus geſtis Marte potente, legas.
2. Hunc Miſſæ Canonis aſſertio docta ſequatur,
Authorum ex ſacris vndiqꝫ lecta libris.
3. Inde Cathecheſis relegatur, vbi explicat omnes
Chriſtiacæ fidei fuſiùs articulos.
4. Huic methodo egregia Confeſsio ſcripta latinè
Iungenda eſt, varia quæ ratione docet.
5. Quòd Pater & Natus cum flamine ſint Deus vnus,
Humanaſqꝫ animas viuere poſt obitum.
6. Cenſura eſt etiam de raptu ſcripta puellæ,
Quæ, quòd raptus hic eſt fabula ficta, probat.
7. Poſtmodo Poſtillæ ſpacioſa volumina cernens,
Non fruſtra, dices, vixerat iſte Pater.
Scilicet inuenies hìc grana ex omnibus illis,
Materiæ hoc tractant quimodocunqꝫ genus.
Nec tamen & rythmis conſcripta pöemata deſunt
8. & 9. Vt Tobiæ & Iobi dramata ſacra docent.
Viue ergò æternum Martine, laboribus eius
Vtentes tantis, ingeminare decet.
Et petere à CHRISTO, huic ſimiles ex ordine ſacro
Pontificum, vt ſemper patria noſtra ferat.

☞ Stániſław Białobrzeſki/ Opát Jedrzeiowſki/ Brát rodzony tegoż pomienionego Biſkupá / ktory przodkow herbu tego nie wydał/ Humanitate & liberalitate, przećiwko káżdemu/ nie tylko wielkiego/ ále y námnieyſzego ſtanu człowiekowi / vczćićiel y chlebodawcá był wielki/ Vrzedu ſwego y powołánia przeſtrzegáiac ná wſzem.

☞ Dom Słumowſkich ſtárodawny / z ktorego zá wieku mego Stániſław był Arcybiſkupem Lwowſkim/ práwy Biſkup / pobożność/ bogoboyność wielka w nim byłá. Vmárł Roku 1 5 7 3.

☞ Dom Pekoſłáwſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ piſza ſie z Pekoſłáwic / był wieku mego Stániſław Pekoſłáwſki Mąż znácżny/ ktory przez długi czás żołnierzem znácżnym bedac / przy Hetmánie wielkim Jerzym Jázłowieckim. Potym pode Gdáńſkim miał Rothe konna y pieſza/ od Biſkupá Krákowſkiego Krasińſkiego z domu ślepowron/ ktora był dobrowolnie z chećí Krolowi poſłał / iáko miłośnik Oycżyzny. Z ta Rota meżnie ſobie ten Pekoſłáwſki pocżynał / co do niego Krol Stephan obacżywſzy/ ſtárſzym go nád ſzáńcámi v Látárnie vcżynił/ ktorego przemyſłem y ſpráwa iáko było Látárnie zbito / ták też y nieprzyiaćielá wiele porážono.

potym po vpokorzeniu Gdáńſkim/ obrocił go Krol z Rotą przećiwko Tátárom ná Podole. Tám máło ſobie odpoczowszy/gdy przyszło do potrzeby/miedzy inszymi znácznym ſie pokazał: Były wielkie zimná tego czáſu gdy z Moſkiewſkim woyná záſzłá/ w tákoweyże poſłudze iáko y pode Gdáńſkiem był/ miał Rote konną/Száńce ſpráwował v Połocká y pod Lukámi/ tákże wszedy pod inszymi Zamki/ zá co opátrzenie znáczne wźiął/naprzod Iurgielt/potym Márgeburg Aßkánd do niego przyłączywszy mu dano.

☞ Dom Cieklińſkich ná Podgorzu ſtárodawny y znáczny/ opowieda w Krośnie v Mnichow Epitaphium iednego tymi słowy:

Generoſus dominus Staniſlaus Czieklinski Vicecapitaneus Sanoceñ, virtute, fide, ſapientia ac pietate præſtantiſsimus, in Dño piè obdormiuit, cuius anima requieſcat in pace, Anno 1568. die 23. Iulij.

¶ Tego brát rodzony Mikołay był Burgrábią Krákowſkim/ człowiek żywotá y ſpraw poczćiwych/ktory tákże z młodośći ſwey wiele á pożytecznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/będąc przy Oćieſkim Kánclerzu Koronnym.

☞ Andrzey Synowiec tego Burgrábie/ktory multorum hominum mores vidit & vrbes, Kánonik Krakowſki/ Vir grauis, prudens, Naprzod był ſtárszym ſługą v Piotrá Zborowſkiego Woiewody Krákowſkiego / Stároſty/ Generałá. Potym po śmierći iego v Piotrá Myszkowſkiego Biſkupá Krákowſkiego był Márszałkiem/ á to był Syn wyższey pomienionego Stániſłáwá. Ieſt dom znáczny y rozrodzony/ ludźie Rycerſcy z niego y znácżni bywáli.

☞ Dom Suchodolſkich z Sedomierſkiego Powiátu ſtárodawny / z ktorych Mikołay wieku mego był Stároſtą ná Kieśi / piſał ſie z Márnáwy/Rotmiſtrz Krolow Polſkich dawny/ten wiele á mężnie z nieprzyiaćioły Krolow Polſkich y Kśieſtwá Litewſkiego czynił. Naprzod był obleżon ná Kieśi/w Roku 1578. przez kilká Niedźiel / wszákoż ták/ z czego wiecznie pochwalon być muśi / ono więźienie ćierpiał ſtátecznie / odpor nieprzyiaćielowi dawał/do tąd/áż ludźie Krolewſcy ná odśiecz mu przyszli/Moſkwę poráźili/dźiáłá pobráli/o czym będźie przy Litewſkich Herbiech/ Więźniow wiele ſam ten Rotmiſtrz znácznych doſtał / iáko Kniáźiá Obolińſkiego Kierzepol: y inych. W inszych potrzebách wiernym Krolowi pánu ſwemu á práwym mężem ſie okazował więźnie podawáiąc/nie dopuszczał żywnośći ná Zamki Moſkiewſkie/á to z niemáłym koſztem ſwym czynił / Rothę zátrzymawáiąc ná ſwoy właſny groß. Inszych zaſług iego ktore podeymował kwoli ſławie dobrey ten Mąż ſławny / potym w Hiſtoryey wiecey y doſtáteczniey obaczysz/Herb Oyczyſty iego Abdánk/y Pobog po Mátce.

☞ Dom Regowſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie/w Powiećie Rádomſkim/był ieden Opátem Siećiechowſkim/o ktorym Epitáphium powieda támże w Klaßtorze piſane w te słowá:

Regouius Felix Abbas ſub mole ſepultus,
Luſtra iacet vitæ poſt duodena ſuæ.
Quod fuit mortale Polo Stelante receptum eſt,
Fama etiam terris non moritura viget.

¶ Támże pod nim drugiego Regowſkiego ſą te wierſze w te słowá piſane.

Conditur hac Regouij corpus ſub mole Ioannis,
Condere virtutem nulla ſepulchra queunt.
Illa viget ſemper dum tellus ſtabit & vnda.
Et ſurgent nitidis ſydera celſa polis.

¶ Był to Mąż ſławny y żołnierz rządny. Mikołay brát iego / ktory zoſtáwił z śiedlecką Anną Potomſtwo Syny y Corki.

Stániſław

Stániſław brát ich trzeći/ktory w Chełmſkiey ziemi máietność ma nábytą.

☞ Dom Piotraſzewſkich w Sedomierſkiem Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny/był Jan Podſtárośćim Oświećimſkim/ człowiek do poſług Rzeczypoſpolitey godny wieku mego/ práwy Abdánczyk był/ cordatus & liberalis.

☞ Beſzewſcy w Sedomirſkim Woiewodztwie.

☞ Borzykowſcy z Borzykowey w Sierádzkim Woiewodztwie/z ktorych Fryderik był Proboſzczem Stemberſkim / Cnotliwy y pobożny Kápłan.

☞ Przezwyczcy dom ſtárodawny y znáczny z Łeczyckiego Woiewodztwá/w Sedomierſkiey ziemi był N. ktory tám máietność miał nábytą/Potomſtwá nie miał właſnego/ był człowiek Cnoty y Pobożnośći wielkiey/y do poſług R. P. godny.

☞ Rádzánowſcy w Powiećie Wiſlickim/ w Woiewodztwie Sedomirſkim.

☞ Mikowſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie Dom dawny y znáczny.

☞ Jugoſzewſcy támże Dom dawny y znáczny.

☞ Klonowſcy w Powiećie Rádomſkim/w Sedomirſkim Woiewodztwie.

☞ Kowálſcy dom ſtárodawny y znáczny.

☞ Dunikowſcy w Przemyſkiey ziemi Dom ſtárodawny y znáczny.

¶ Byſtrzeiowſcy z Lubelſkiego Woiewodz: Dom znáczny.

¶ Dłotowie támże dom ſtárodawny y znáczny.

¶ Czárkowſcy z Drogickiego/ dom ſtárodawny y znáczny.

¶ Woiewodſcy z Podláſza dom ſtárodawny.

¶ Mikołáiewſcy od Gniezná/Szczyćieńſcy/ Malczewſcy/ támże Domy ſtárodawne.

¶ Roguſcy od Rohatyná/w Ruśi y w Mázowſzu máią.

¶ Káymirowie w Łukowſkim Powiećie / byli tho Bráćia wielkiey zgody y miłośći/że trudno o tákiey drugiey vſłyſzeć.

¶ Dom Choryńſkich w Kośćieńſkim Powiećie ſtárodawny/ktorzy Choryniá vtráćili tym ſpoſobem: Był Symon Choryńſki/ktory miał ze dwiemá żonámi pięć ſynow/ći co pierwſzey żony byli Mężowie wielcy/ iáko Jákub/ktory v Ludwiká Królá Węgierſkiego Rothy znáczne miewał/támże czyniąc ná hárcu zábit z dźiáłá od Turkow. Woyćiech tákże będąc człowiekiem Rycerſkim/ſłużąc Opalińſkiemu Piotrowi Ochmiſtrzowi Krolowey vmárł. Jan brát ich trzeći/wſzyſcy ná częśći ſwe w Choryni wźięli/ v Brodnickich z domu Lodźia ſumme niemáłą pieniędzy po śmierći Oycá ſwoiego/ z ktorey ſummy częśćią ſkupili Mácoche mieiáką Łucką/ktora tákże miáłá Synow dwu z Oycem ich Szymonem/Marćiná ktory zábit przed Kośćiánem/ y Máćieiá/ktory potym po śmierći brátá ſwego część ſwą y iego przedał tymże Brodnickim. Z tymi pieniądzmi ſłużąc Opalińſkiemu Ochmiſtrzowi/ ożenił ſie w Poznániu/ zoſtáwił dwu ſynow / Chrzyſztophá y Thomaſzá/ ná ten czás minorenes.

¶ Rogożniſcy w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawni.

¶ Kuniczcy w Wielkiey Polſzcze. ☞ We Srzedźie Ołtarz fundował tegoż Kleynotu Rażek Dźiekan / o czym powieda napis támże.

Hoc opus

Hoc opus constructum expensis venerabilis Dñi Ioannis Razek Decani Srzedeñ, ac vita decedeñ, anno 1543. Y inych wiele Ornámentow Kośćiołowi onemu nádał/ dwá Herby/ Abdánk y Korab.

☞ Skoroszewscy w Wielkiey Polszcze/ w Poznáńskim/ był ieden w Roku 1572. w Turcech w pogimániu/ z ktorego iesli wyszedł álbo nie/ tego wiedźieć niemoge/ tylko iżem sie tám z nim poznał/ y ktorey by był Fámiliey/ tegom sie v niego dowiedźiał.

☞ Olbrycht Oborski tego Herbu/ bedac Rotmistrzem Królá Stepháná/ wiele á meżnie z nieprzyiaćioli sobie poczynał/ iáko pod Kiesia/ pod Połockiem/ y Sokołem/ zamki. Wieżnie Krolowi Pánu swemu znáczne wodźił/ pod Lenwártem/ Jástárátem/ wiele á spochwála rycerzow dobrych czynił przed tym w roznych kráinách ná dworzech/ v Cesárzá y Krolow Krześćijańskich/ wielu mestwo iego znáczne y sławne było.

☞ Białoskorscy w Płockiem woiewodztwie/ z ktorych ieden we Lwowskiey źiemi/ Mąż vrodźiwy był y Pisarzem polnym támże/ Roty znáczne wodźił.

☞ Wołczkowie w Chełmskiey źiemi ták názwáni/ ále sa własni Rokućiowie/ z ktorych ieden Jan był Meżem y Rotmistrzem sławnym wieku mego.

¶ Borzymińscy ná Dobrzyńskiey źiemi dom stárodawny.

¶ Bieleńscy/ z ktorych ieden był Rotmistrzē ná Tykoćinie.

¶ Czelátyccy w Przemyskiey źiemi sa co tego herbu vżywáia.

¶ Ważeńscy w Płockim Woiewodztwie dom rozrodzony.

¶ Dabrowscy w Sierádzkim Woiewodztwie sa ktorzy tego Herbu vżywáia/ drudzy sa co Rożey/ iákoż o tym niżey czytáć bedźiesz w Kśiegách Wtorych.

¶ Kożubscy w Sierádzkim/ był Bernath zá wieku mego Mąż wyborny/ zostáwił Synow pieć meżow dobrych y Corki/ z Anna Kurpiowna z domu Slepowron/ z tymiż iedney dźielnice Magnuscy.

¶ Psárscy z ktoregoby Woiewodztwá byli/ wiedźieć niemoge/ tylko w Gnieżnie wspomina Epitáphium iednego tymi słowy.

Hic tumulus operit Reuerendum ac præstantem virum Dm̃ Albertum Psarski iuris vtriusq; Doctorem, Canonicum Vicariũq; in spiritualibus, & Officialem Gnezneñ generalem, virum eximia eruditione, singulari prudentia, summa pietate prędítum: queris qua is solertia in consilijs dandis, qua iusticia in causis decedeñ, qua deniq; benignitate & liberalitate in pauperes fuerit, interroga singulos, rẽ tibi ex ordine pandent. Qui quid diem suum obijt, anno ætatis suæ 90. Mensis Octobris, anno vero Incarnationis Domini 1567.

¶ Leszczyńscy/ był ieden Pisarzem Grodzkim w Płocku/ drugi brát iego Kánonikiem támże.

¶ Dom Młynkowskich stárodawny y rozrodzony w wielkiey Polszcze.

¶ Wárzyccy z Łeczyckiego. ¶ Woienkowscy támże.

¶ W Krákowie ná Zamku iest Epitaphium ná Grobie/ ná ktorym Abdánk y ten text nápisany:

Generoso Domino Gallo Ratiborieñ, Wladario Cracouieñ, memoria bene merita posuit, anno Domini 1515.

Dom Máchowskich

ná Podgorzu stárodawny / ktorzy zá wielkie mestwo otrzymáli ten helm tym sposobem iákoś czytał w Gniaździe Cnoty / Dom znáczny był wieku mego / á ten ktoremu było dano ten Helm / iednegoż tylko Syná zostáwił / ktory potym Corke iedne / á tá wyniosłá cześć máietnośći w dom obcy niemáło.

¶ Piotr Máchowski / ktory z Jordanowną Zupniká Krákowskich Zup Corką / zostáwił dwu synow / ći byli wieku mego ludźmi znácznymi w spráwách Rycerskich / ná ktorych młodość swą trawili ná podolu. Stánisław stárszy zostáwił potomstwo z Zelińską z domu Ciołek.

¶ Jan Brát iego rodzony / mąż sławny / ktory w Węgrzech y indźiey z nieprzyiaćioły Kopiją kruszył / zostáwił tákże z Zelińską śiostrą rodzoną wyższey pomienioney Potomstwo.

O Kleynoćie Syrokomla / ktory z tegoż Kleynotu początek ma / pisze o nich Długosz / że Przodkowie

Herbu tego bywáli modesti, o ktorych przypátrzywszy sie Herbu włásności / krotko czytáć bedźiesz / tákże y o potomstwie ich / ktore iá w ták szerokim krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Nayznáczniey Káthálog wspomina Jákubá Biskupem Płockim / ktory był Decretorum & Palacij Apostolici auditor famosus. Wźiet w Roku 1397. po śmierći Mámphiolá z domu Alábándá / tho iest / Końská głowá w Mieśiacu. Był to Syn Floryánow z Kurdwánowá / z ziemie Krákowskiey. Ten naprzod bedąc plebanem w Bielem iádąc do Jlkuszá / prosił Páná Bogá vstáwicznie áby go wspomogł żeby sie mogł vczyć. Owa iednego czásu wszedł zwykley godźiny ná modlitwe / ktorey dokończywszy / obaczył ná Ołtarzu wor pieniedzy / w kthorym było sto grzywien / ktory on wźiął / á pánu Bogu podźiekowawszy / iechał do Włoch do Bononiey / támże ztąd do Polski nie przyiechał áż ná Biskupstwo płockie od Papieżá konfirmowány. Tenże ze złotá dał vrobić Imaginem IESV Christi Saluatoris nostri. K temu śiedmdźieśiąt y dwie Imagines Discipulorum ze śrzebrá. Jnszych kleynotow wiele Kośćiołowi Płockiemu nádał. Zył ná Biskupstwie lat 23. Vmárł Roku 1425. w Niedźiele Mieśiacá Máiá / w Płocku támże pochowan / po nim nástał Stánisław z domu Pierzchálá.

¶ Pisze o tym Jákubie / że wiela Dźieśiecin / ktore sobie Pánowie y Sláchtá przywłaszczáli / doszedł Kośćiołowi Płockiemu.

Dom Gro-

☞ **Dom Grocholſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie** ſtárodawny/ ktory wſpomina Fundus w Grocholicách Kośćiolá onego/ ktory ieſt w dźierżáwie Piotrá Zborowſkiego/ tám ieſzcże Epitaphia z Fundußem ſie zgadzáią tymi ſłowy:

Iacobus Grocholski Canouicus Cracouieñ, & Andreas Fratres germani de Grocholice me fieri fecerunt, anno 1 4 6 0.

Támże groby ich przed wielkim Oltarzem ná Kámieniách/Herb Syrokomla był Roku 1 5 8 3.

❡ **Swieſzkowſcy w Sedomirſkim Woiewodztwie/Dom** ſtárodawny y znácżny był wieku mego / iák mniemam iedney dźielnice z tymiż Grocholſkimi.

❡ **Stephánowſcy z Sedomirſkiego Woiewodztwá/** z ktorych Jan wieku mego był w ſkárbie Piſarzem/ człowiek godny/ w ſpráwách pilny/ vcżony / ſkąd był w wielkiey łáſce v Królá Stephámá y ná bacżeniu. Tego vrodźiłá Młodźieiewſka z domu Slepowron/ſioſtrá rodzona Jácyntá Podſkárbiego Koronnego/o ktorymeś pod Slepowronem cżytał.

❡ **Zołedźiowie w Ruśi v Hálicżá/ Meżowie wyborni/** y dom rozrodzony/tych Przodek kiedy byli Turcy pode Lwowem/ gdy ſie dowiedźiał że mu brátá zábili/ſkocżył miedźy Pogány/potkał ſie z iednym/zbił gi meżnie z koniá kopiią/do drugiego z miecżem ſkocżył/w tym go drugi Turcżyn z tyłu záiáchał gdy ſie z miecżem Zołądź wynośił ná onego/on gi w tym żárko náiáchawſzy ſzáblą śćiął/viáchał bez głowy ná puł ſtay/ trzy kroć miecżem kinął/potym z koniá ſpadł. Brát trzeći/ bedąc w trzećim połku/ tego ſie dowiedźiawſzy/máiąc z ſobą Zawiſzę z domu Sás/ ktorych w połku było ſto koni/náiáchawſzy one Turki ktorzy ſie byli w Chrześćiány wpáśli/ná głowę poráźił/y drugie/więcey ſobie przycżyniwſzy Pocżtu trapił/ tákże od tego czáſu z Tátáry nie ieżdźili do Polſki więcey.

❡ **Dom Chybickich w Sedomirſkim Woiewodztwie** ſtárodawny/y Meżowie wyborni/ był Woyćiech Chybicki w Litwie przy Hlebowicżu Podſkárbim Kśieſtwá onego ſługą ſtárſzym/ ktory wiele á meżnie z nieprzyiaćielem ſobie pocżynał/ iáko przed tym / ták y ná ten czás gdy Krol Stephan z woyſkiem wielkim wſzytkę źiemię Moſkiewſką woiował miecżem y ogniem/Zamkow niemáło pobrał/źiemie Jnflántſkiey doſtał. ꝛc. O cżym potym w Hiſtoryey cżytáć będźieſz.

❡ Wiele domow inſzych / ktorzy Hábdánku vżywáią miáſto Herbu tego/rozumieiąc o nim więtſzą zacność y dawność/iákoż ták ieſt że dawny/ y żaden pewnego pocżątku iego wiedźieć dla tego nie może / ále ten Krzyż nowo zá znácżne zaſługi Przodkowi teyże Fámiliey dano / iákoś o tym cżytał w Gniazdźie Cnoty.

Jnſzych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták ſzerokim Kroleſtwie znáć nie mogę.

O Kleynocie Pobog stárodawnym

Polskim/ ktory ták/ iáko Dlugoß opowieda/ ma początek od Jástrzebcá/ y wßytkie Podkowy iáko iedno ie obracáią/ y w polu Błekitnym/ káżda Fámilia tákich znákow vżywa. Piße Dlugoß o Przodkách że bywáli gniewliwi: Początek tego Herbu ták iákomći w pierwßych Ksiegách opisał/ á tu sie tylko przypátrzywßy własności iego/czytáć bedźieß o Przodkách/tákże y o Potomstwie ich/ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge/ma być Biała Podkowá w polu blekitnym.

☞ Dlugoß opowieda Stephaná Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ w Roku/ 1 0 3 8. Ktorego Janicius inßey Fámiliey kłádźie w Káthálogu swym/ o czymeś iuż wyżßey czytał/ á ten vmárł w Roku 1 0 5 0.

☞ Potym Káthálog opowieda Stephaná Biskupem Płockim/w Roku/ 1 0 8 8. Ktory był wźiet po Márku z domu Srzeniáwá. Był potwierdzon od Wiktorzyná Trzećiego thego Jmieniá Papieżá. Piße o nim że był Vir modestus, vitæ castæ,& pudicitiæ amator. Do tego o nim powieda/ że był wielki miłośnik oyczyzny y Kośćiołá Bożego. Vmárł w Roku 1 0 9 9. Po nim nástał Philip z domu Doliwá.

☞ Boleste tegoż Herbu wspomina Kromer w Ksiegách Szostych/tymi słowy: Erat autem Castellanus Visneñ. & illam Orã Prussis finitimam pro Boleslao Crispo administrabat. &cæt. O tym bedźieß ßerzey czytał w Historyey. A to sie dźiało w Roku 1 1 6 7.

☞ Stepháná Woiewodá Krákowskim wspomináią listi Kláßtorá Czyryckiego/ przy ktorych ießcże własne pieczeći sa záwießone. A to było w Roku 1 1 4 5.

☞ Floryaná támże tegoż Klaßtorá listy wspomináią Woiewodá Sedomirskim/czego pieczeć potwierdza y podpis reki iego.

☞ Piotrá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog w roku 1 2 6 0. Był wźiet po Andrzeiu Ciołku w roku wyżßey pomienionym/ żył lat trzy/vmárł Roku 1 2 6 3. Támże w Płocku pochowan / po nim został Tomás z domu Pułkozá.

☞ Jákubá Káßtellanem Sierádzkim wspomina támże w Káthálogu przy tym Biskupie/dla tego że to był Syn iego.

☞ Bernárdá Biskupá Płockiego wspomina tákże Káthálog/ był wźiet po Klemensie z domu pierzchálá/wßákoż tylko był obran/nie mogł mieć konfirmácyey/y ták przez siedm lat nie miał on Kośćioł Biskupá/ iesli vmárł ábo inßemu dano/ tego nie wspomina / tylko opowieda po nim Mikołáiá z domu Prawdźicź/á to było w Roku 1 3 5 8.

§ Z tychże tám Przodkow potym były domy możne /y R. P. zásłużone. Naprzod Dom Koniecpolskich/ktorych ták Historye iáko y inße scriptá zdawná możnymi y zásłużonymi opowiedáią/Naprzod/

§ Przedborá Koniecpolskiego/Stároste Wielgopolskiego/wspomina

napis w Kościele w Koniecpolu/w Roku 1 3 0 9.

☞ Jákubá Koniecpolskiego Woiewoda Sierádzkim wspomina napis ná Tablicy w tymże tám Kościele/Roku 1 3 0 9.

☞ Jákubá Koniecpolskiego Woiewoda Łeczyckim támże przy nich opowiáda napis/w Roku/ 1 3 8 0.

☞ Jana Koniecpolskiego Kánclerzá koronnego/ y Stároste Sierádzkiego/támże opowieda/w Roku 1 4 9 9. Ktorego y wiele Listow Rycerstwá polskiego / tákże Klasztornych / y inszych Kościołow wspomina.

¶ Przedborá syná Jákubá Koniecpolskiego Kásztellanem Sedomierskim wspomina / Przemyskiem / Lwowskiem Stárosto / thegoż wieku y czásu.

¶ Przedborá Syná Janá Kánclerzá wyższey pomienionego/wspomina ná teyże Tablicy w Koniecpolu/w Roku 1 4 5 0.

¶ W wielkim Młynie/kedy własna byłá Oyczyzná ich/ y Klasztor tám fundowáli/są te Epitáphia.

Sepultus est hic Magnificus Dominus Ioannes Koniecpolski, Regni Polonie Cancellarius, & Cap: Siradień, qui obijt anno Dñi 1 4 0 5. die 26. Marcij. Et Generosi, Ioannes filius, qui obijt anno 1 4 7 1. Feria 6. post festum Paschæ. Pretbor obijt anno, 1 4 7 6. Feria 6. ante Pentecostes. Iacobus Præpositus sancti Floriani Feria 5. ante Margaretæ, anno 1 4 8 1.

¶ Jákubá syná Przedborowego támże Káthálog opowieda ná tey Tablicy w Koniecpolu Kásztellanem Przemyskiem / Vmárł w Roku 1 4 5 6.

¶ Mikołáiá syná Jákubowego/ Stárosty Przemyskiego/ támże opowieda napis ná tey Tablicy/w Roku 1 4 5 9.

¶ Mikołáiá Stárostę Przemyskiego támże ten Káthálog opowieda/ktory vmárł w Roku 1 5 4 9. Opowieda Mátkę iego Bárbáre Teczyńską/Kásztellaná Krákowskiego Corkę.

¶ Wieku mego byli ći ludźie zacni/iáko naprzod: Mikołay Kásztellan Rosperski/ ktorego Potomstwo : Andrzey/ktory bywał Rotmistrzem zá Augustá/z Ligeźianką zostáwił potomstwo. Jan człowiek vczony/ w godnośći z Przodki swymi do postug R. P. wyrownał. Mikołay w sprawách tákże Rycerskich biegły. Corki/Zophia Czerska/ Sedźina ziemska Krákowska/drugie pánny.

¶ Stánisław Starostá Wieluński/brát iego rodzony/ktory z Ligeźianką Kásztellaná Wislickiego rodzoną śiostrę zostáwił to potomstwo: Naprzod/Stánisłáwá/Mikołáiá/Zygmuntá/Alexánder Dworzánin Krolá Stepháná/Mąż sławny y Rotmistrz/Chrzysztoph. Corki / Anná Czyżowska Kásztellanká Belska/ Zophia Jordanowa/ Helżbietá Ossowska Podstárośćina Nowomieyska/ drugie pánny.

Dom Filipowskich z sieklukiod Jásłá stárodawni/iedney dźielnice z Koniecpolskimi/ktorych przodkowie znácznie R. P. zásłużeni bywáli.

☞ Wieku mego był Hieronym Kráyczem Koronnym/

Stárostą Nurſkim / Oſtrowſkim/ y Oſtrołeckim/ w potrzebách znácznych bywał. W Węgrzech będąc przy Stephánie Woiewodźie Siedmigrodzkim/á potym do Polſki przyiechawßy/ gdy ná Krolestwo był wźięt ten Woiewodá/znáczne opátrzenie miał od niego. Potym we wßytkich potrzebách ktore ten Krol z nieprzyiaćioły Krolestwá tego miewał/ był/iáko naprzod pode Gdáńſkiem/potym po wßytek czás w Moſkwie/gdźie y do znácznych potrzeb z niemáłymi ludźmi był ſyłan/iáko od Wielkich Luk pod Toropiec/coć nápotym Hiſtorya powie / czego y ia tu krotce przypomnieć nie zániecham/ co ſię dźiało tym ſpoſobem.

¶ Będąc Krol Stephan pod Wielkimi Lukámi / w Roku 1 5 8 0. chcąc ich mocą doſtáć / iákoż y doſtał. W ten czás prawie od Moſkiewſkiego przyßedł Hetman rzeczony Demenſa pod Zamek Toropiec/ktory tylko ßeſnaſcie mil leży od Wielkich Luk/ ná Jezierze bárzo wielkim. Będąc tám ten Hetman/bárzo wielkie ßkody czynił w ludźiách tych ktorzy w picowánie chodźili/y czáſem ſię pod woyſko podmykał /czyháiąc ná to/iákoby mogł kiedy ná nieopátrzne z ludem ſwym vderzyć. O czym máiąc ſpráwę Krol Stephan / wyprawił Bárbidźiurdźiá Węgrzyná z ludźmi ktore miał w ſwoiey ſpráwie/ przyczyniwßy mu y Węgrow inßych do tego pießych Węgierſkich kilká ſet/potym Ráytárow koni ſto/nád ktorymi przełożył Sobockie° Dworzániná ſwego Polaká / Dworu ſwego kilkádźieſiąt koni Dworzan Mężow wßytko ná wybor/nád ktorymi przełożył Hieronymá Philipowſkiego.

¶ Ci ludźie vßedßy kilká mil / tráfili ná świeży ślák wielkiego woyſká Moſkiewſkiego/ dla czego zátrzymáli ſię ná onym mieyſcu / mowiąc: Że tu nie tylko o nas idźie/ále y o inße/wdáć ſię w poſługę nie podług plecu / byſmy miáſto przyſługi nie záſłużyli niełáſki. To ſłyßąc z onego Dworu Krolewſkiego/odłączyli ſię ći Mężowie dobrzy/iáko Sobieſki z domu Janiná Márek/Jákub Potocki z domu Piłáwá/Porudeńſki Jan z domu Byliny / Golecki/ Podhorecki Arnolph/ Rożáńſki Mikołay/ Bulhá Wołyniec Piethyhorecż Woiewody Kijowſkiego / Kárchowſki Węgrzyn / Sekel Moiżeß/ Sekel Andreáß/y młody Bámphi/Węgrowie/ßli onym ślákiem pod ludźie/ tráfili ná ſtraż/do ktorey ſkoczywßy mężnie/ kilku z koni zbili/ iezyká doſtáli/ od ktorego ſpráwy doſtawßy że był lud bárzo wielki Moſkwy y Tátárow/ ßli do ſwych ná zad z więźniámi. Było to z podźiwieniem wßytkich / y niektorzy że z nimi nie ßli bárzo żáłowáli. Wßákoż ſtárßy woyſká onego iáko bácżni co inßego w tym vpátrywáli/ że nie dopuśćili wielem ich pod ludźie/ owßeyki ſię ku Obozowi cofnęli. Philipowſki nocą z onego ſtánowiſká do obozu dawáiąc znáć Krolowi o wßytkim bieżał / opowiedáiąc chęć ludźi wßytkich onych ktore poſłał (od ktorych on odiechał) przećiwko nieprzyiaćielowi iego / choć wiedzą o bárzo wielkim woyſku. Krol ſłyßąc te ſłowá od niego/znowu go do onych ludźi poſłał / rzekßy: Pánie Boże wam ßczęść/ gdyżeśćie ták chętliwi/idźćie w imię Boże. A potym im dał poſiłek táki / o czym będzie przy Herbie Zbáráſkich / pod Jánußem Woiewodą Bráceławſkim/ktory był ze dwiemá tyſiąc koni poſłan.

¶ Tenże Hieronym Philipowſki był poſłan z ludźmi przednieyßymi od tego tám Woiewody Bráceławſkiego ku Turopcowi znowu / iáko tám o tym ßerzey czytáć będźieß/á iáko ſobie poczynáli mężnie y z dobrą ſławą/ iáko ſercá wßytkiemu woyſku ná nieprzyiaćielá dodáli/y to tám krotko obaczyß. Wiele znácznych á pámięci godnych poſług ná roznych mieyſcách tego mężá ſławnego obaczyß/á potym w Hiſtoryey ßerzey.

☞ **Dom Rokßyckich ſtárodawny / z Philipowſkimi iedney Dźielnice.**

☞ **Dom Burzeńſkich á Kielánowſkich ná Podgorzu/ſtárodawny y znáczny/wieku mego był Woyćiech opatem Swiętokrzyſkim.**

Dom Poláno-

☞ Dom Polánowſkich w Ruśi/ktorzy wyſzli z Krákowſkiego Woiewodztwá/ dom możny w onych kráiach/ był wieku mego Jan Polánowſki człowiek wieku ſwego w ſpráwach Rycerſkich znáczny/ktorego było to potomſtwo/ Wálenty/Jerzy/mężowie dobrzy/y Corká Anná.

☞ Dom Koſobuckich ſtárodawny y znáczny/w Płockiey ziemi ná Zawkrzu/z ktorych wieku mego byli ći ludźie R. P. zaſłużeni / naprzod trzey bráćia rodzeni/ był ieden Kanonikiem Płockim/ drugi Mikolay Koſobucki Káſztellan Sierpſki / ktory był zoſtáwił tylko trzy corki/ naprzod Wodyńſką dziſieyſzego Káſztellaná Liwſkiego mátkę.

¶ Anne Golyńſką potym byłá zá Bálcerem wezłem z domu Rogálá. Jádwigá trzećia corká tegoż Kaſztellaná ktorey ſie był doſtał działem Kraykow y puł Lipy/naprzod byłá zá Wiſniewſkiem rzeczony Owieſek ſtároſtą Mláwſkim/ potym zá Zyczkiem/á zá trzećiem Scriptorem tych Kſiąg. Tey ćiáło leży w oycżyznie iey właſney Kráykowie/ vmarlá Roku 1 5 7 2. w Sobotę kwietną/ Requieſcat in ſancta pace.

¶ Trzeći Jan Koſobucki Kaſztellan Liwſki/ktorego zoſtáli ſynowie dwá/Mikolay Piſarz Płocki/człowiek vczony R. P. znácznie záſłużony w onym Kráiu/ten z Działińſką Woiewody Chełmieńſkiego corką zoſtáwił potomſtwo.

¶ Stániſław drugi ſyn tegoż Kaſztellaná piſarz zawkrzewſki/ zoſtáwił potomſtwo ze dwiemá żonámi.

¶ Z corką Niſzczycką Stároſćina Ciechanowſką / Przaſnyſką. rc. rc. páni ſpraw y żywotá świątobliwego byłá.

☞ Woyćiechá Koſobuckiego było to Potomſtwo / Jákub Chorąży Płocki/ ktory z Noſkowſką Biſkupá Płockiego Synowicą zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Stániſław/ktory z Niſzczycka Woiewodzanka Płocka zoſtáwił potomſtwo.

☞ Piotr z Wierzbowſką tákże zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Máciey z Wilkánowſką Káſztellanką Płocką ſteriliter deceſsit.

☞ Jan z Repſką ſteriliter deceſsit.

☞ Jákub ktory trzymał Koſobudy/zoſtáwił ſyná Páwła/adoleſcentem apprimè nobilem,y corek pięć.

¶ Brát iego był Kánonikiem Płockim y Plebanem w Kráykowie/y w Glinoiecku/człowiek był ſpokoyny/ták ná tym przeſtáwał wiecey nie prágnał.

☞ Dom Sczuckich/ dom ſtárodawny y znáczny/ ktorzy wyſzli z Woiewodztwá Lubelſkie° do Sedomierſkiey ziemie/ludźie Rycerſcy.

☞ Beniſławſci z Mławſkiego Powiatu z Mázowſz/ był Mikolay piſarzem grodzkiem Sedomierſkiem/człowiek godny y Páná Bogá śię boiący/nie miał Potomſtwá.

☞ Dom Bylickich w Krákowſkim Woiewodz: dawny.

☞ Dom Kućickich w Wyſogrodzkim Powiećie ſtárodawny/ktory z Bromierſkimi ieſt iedney dźielnice.

☞ Dom Bromierſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny/ wieku mego byli ći ludźie znáczni / naprzod Mikolay był Arcdziekanem Płockim/człowiek vczony y Páná Bogá śię boiący.

¶ Mikolay Synowiec iego rodzony/ktory z Mágdáleną Zdzárſką z domu Gozdáwá / zoſtáwił potomſtwo/Andrzeiá/ Jeronimá Proboſzczá Chełmſkiego Kánoniká Przemyſkiego/Woyćiechá y Mátuſzá/y corek pięć.

¶ Marćin Bromierſki/Brát Mikoláiow rodzony/zoſtáwił z Kliczewſką Potomſtwo.

¶ Bártoß Bromierski trzeći Brát ich rodzony/ zostáwił z Záwádzką potomstwo.

☞ Strzeßewscy z Płockiego Woiewodztwá dom stárodawny/ z ktorych zá wieku mego był Jakub Stolnikiem Płockim / Mikołay brát iego rodzony Obożnym Krolá Augustá/ Mąż sławny.

☞ Dom Zapolskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ z ktorych zá wieku mego było pięć bráciey rodzonych/ v ludźi wźiętych/ y do postug Rzeczypospolitey godnych / z ktorych dwá w Ruskich kráiách zostáli/ Dobrogost będąc Pisarzem Grodzkim Przemyskim/ tám się ożenił/ y potomstwo zostáwił z Butkowną.

☞ Szczuczcy w Sędomierskim Woiewodztwie / ktorzy tegoż Herbu vżywáią/ Jan y Jędrzey tych przodek był w wielkiey łásce Jáná Tarnowskiego Hetmáná/ y stąd przyszedł do godnośći znáczney zá zasługámi swoimi.

☞ Dom Lekáwskich w Krákowskiem Woiewodztwie stárodawny.

☞ Dom Sutkowskich w Mázowszu stárodawny / był Máciey wieku mego skárbnikiem Nurskim.

☞ Dom Czyżowskich támże w Mázowszu stárodawny.

☞ Dmochowscy w Mázowszu dom dawny/ z ktorych ieden ná imię Márćin był Harcerzem v Krolá Stepháná/ we wszytkich potrzebách / poczawszy ode Gdáńskiey áż do ostáteczney Moskiewskiey.

☞ Stániszewscy w Czerskim Powiećie dom stárodawny y rozrodzony/ tychże własne potomstwo w Rusi w Przemyskiey ziemi.

☞ Dom Trzćińskich v Miáwy rozrodzony y dawny.

☞ Dom Kierzniewskich ná Podlászu rozrodzo: y dawny.

☞ Muchowieczcy w Bełskim Woiewodztwie y w Mázowszu dom rozrodzony.

☞ Málinowscy ná Podlászu dom rozrodzony.

☞ Czetkowscy ná Dobryńskiey ziemi dom rozrodzony y stárodawny.

☞ Láwscy v Lomży dom rozrodzony y dawny.

☞ Dádzibogowie z Lubelskiego Woiowodztwá.

☞ Lanieczcy w Mázowszu/ był ieden pisárzẽ w Konstorzu Pułtowskim/ támże vmárł/ ćiáło ie° leży támże/ pochowáne roku 1576.

☞ Miedwieczcy w Mázowszu v Wąsoszá dom rozrodz.

☞ Popowscy támże dom rozrodzony.

☞ Konárzewscy z Ciechánowskigo dom rozrodzony.

☞ Suchodolscy/ z ktorych ieden Mikołay wieku mego był Rotmistrzem y Mężem sławnym w Jflanćiech y w Rusi / w potrzebách znácznym bywał/ ná Kieśi w oboie obleżenie/ gdźie z wielką pochwałą od ludźi Rycerskich/ wiele á mężnie sobie poczynał.

Jnszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták szerokim Krolestwie znáć nie mogę.

Klevnocie stárodawnym Doliwá/o ktorym Długosz pisze/że iest włásnie w Polszcze nábythy v Zamku Liwá w Mázowszu/y tám wielkie rozrodzenieby miáło być tey Fámiliey według scriptu iego/á powieda o przodkach że bywáli viri ad potationem & largitiōem procliues. O ktorych przypátrzywszy się włásnośći Herbu/ czytáć bedźiesz tákże o potomstwie ktore ia w ták szerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę / máią być Trzy Roże Czerwone / káżda o czterech kwiátách/ná Białym wąskiem polu przez błękitne pole.

☞ Nayznácżniey Káthálog opowieda Philipá Biskupem Płockiem/ Synem Janá Hrábie/ktory był wźięt po Stephanie z domu Pobog z Dźiekániey Płockiey/zá pánowánia Władysławá pierwszego/roku 1100. Potwierdzon od Pascalusá Papieżá/o ktorym ták pisze/ że był práwie świętym Biskupem/był iáłmużnik wielki/ przestrzegał powinnośći swey pásterskiey/ żył ná Biskupstwie lat śiedm/ vmárł roku 1107. Po nim został Symon z domu Gozdáwá. ☞ Marcina Biskupá Poznáńskiego wspomina Káthálog/że był wźięt z Dźiekániey Krákowskiey po Wáwrzyńcu z Domu Jaśieńczyk/ roku 1102. Żył lat 19. Vmárł roku 1121. Po nim nástał Bogufał z domu Rożá. ☞ Wáwrzyńcá Biskupá Wrocławskiego opowieda Długosz/że był wźięt po Cypryanie Biskupie támże / z Kanoniey / záchęćią przećiwko niemu od Henryká Brodátego / potwierdzon od Henryká Arcybiskupá/w Hołoboku poświęcon. Żył ná Biskupstwie lat 25. Dniá 7. Czerwcá/vmárł w Przytkowie/we Wrocławiu pochowan/ roku 1232. Po ktorym obran Tomasz z domu Koźlarogi/vel secundū nouū ꝓclama Jelitá.

☞ Janá Biskupá Poznáńskiego opowieda Kátálog/że był wźięt po Domáraćie z domu Grzymáłá/w roku 1270. Pisze o nim/że był Vir humanus, żył lat 30. Vmárł roku 1300. Po nim nástał Jan z Domu Lodźia/ támże w Poznániu pochowan. ☞ Janá Biskupá Poznáńskiego wspomina tákże Káthálog w roku 1328. Wźięt po Woyćiesze rzeczonym Páluká z domu Topor/ żył lat dźieśięć ná Biskupstwie / vmárł roku 1338. Po nim nástał Mikołay z Kurniká z domu Lodźia.

☞ Piotrá rzeczonego Syrzyk Biskupem Krákowskiem opowieda Káthálog/w roku 1347. Był wźięt po Janie Groćie z domu Ráwá/ pisał się ten Piotr de Fálkowo/był Podkánclerzem koronnym y Proboszczem v świętego Floryaná w Krákowie. O tym pisze/że był Vir tam Nobilitate quā virtuosis operibus insignis. Tenże Kośćiołowi w Swiniánách v Nowego Miástá dał dźieśięćinę wytyczną od stołu Biskupiego w Włośćinowcách/ z przyzwoleniem Kápituły. Był słan od Káźimierzá Krolá do Papieżá do Awiniey/z ktorym ieźdźili ći Polacy/ Bodzánta z Jankowá Dźiekan/ Mikołay z Młynow/Bernardus z Chmielniká Kánonicy Krákowscy. Był potwierdzon od Klemensá Papieżá szostego. Mieszkał cáły rok w Awiniey/y tám záchorzał/Dniá 6. Mieśiącá Czerwcá roku 1348. vmárł/ támże pochowan/po nim został Bodzántá z Jankowá Dźiekan Krákowski/ ktory z nim był tám ná tey drodze/vt in Cathalogo.

Máthyaszá Knotá/Kásztellaná Nakielskiego/opowieda Kátálog przy Synie Wincentem Arcybiskupie Gnieźnieńskiem/w roku 1400.

☞ Wincentego Kárdynałá y Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego wſpomi-
na Káthálog/że był wźięt po Woyćieſze z domu Jáſtrzębiec/wroku 1437.
Był wźięt z Kuſtodiey Gnieźnieńſkiey y Kántoryey Krákowſkiey / á był
podkánclerzem Koronnym/ był potwierdzon przez Eugeniuſá Cżwartego
Papieżá/ w Niedźiele trzećiego dniá Mieśiącá Wrześniá w kośćiele Gnie-
źnieńſkiem/przez Zbigniewá Krákowſkiego Biſkupá (przy ktorym byli ći Bi-
ſkupi/Konrad Włocłáwſki/Stániſław Ciołek Poznáńſki/ Stániſław Pá-
włowſki Płocki/Biſkupi) poświęcon. Piſze o nim/że był liberalis, wſzákoż
ták bárzo chorego żołądká/że ſkoro ſie náiadł/áni ná woźie/áni ná koniu ie-
cháć mogł. Dźieśięćiny wytecżne ktore cżyniły ſto grzywien/ná proźbę Anny
Kśiężny Bolesłáwá Kśiążećiá żony/do Wárſzáwſkiego Kośćiołá dárował.
Tenże był od Felixá Papieżá Piątego tego imieniá/ per Concilium Baſilieñ
electo,Præsbiteratus Cardinalis creatus,ále choćiaż ſie ná Liśćiech Kárdy-
nałem piſał/wſzákoż w Kápeluſzu nigdy nie chodźił/dla nieſnaſek tych ktore
miedzy Papieżmi były/to ieſt/miedzy Felixem y Eugeniuſzem. Żył ná Ar-
cybiſkupſtwie lat 12. Potym wpadł w niemoc roku 1448. we śrzodę 14
dniá Wrześniá w Vnieiowie ſpráwiwſzy ſie świątośćiámi chwálebnymi v-
marł/w Gnieźnie pochowan 17 dniá tegoż Mieśiącá/po nim náſtał Wła-
dysław z domu Sulimá. O tym Wincentem piſał Janicius Wierſze Łá-
ćińſkie w te słowá.

Effuſus donator opum ſumptuq; ſuperbo,
A menſa ſtomachi Languidioris erat.
Hunc noua Cardineo texit Fortuna galero,
Sarmatico nulli quod dedit ante viro.

¶ Janá Sędźiego Káliſkiego wſpomina Káthálog przy ſynie Biſku-
pie Krákowſkiem/ktory ſie piſał z Brzeźia / támże pomienia y Mátkę iego
Dorotę/ále ktoreyby byłá Fámiliey/nie wſpomina.

¶ Janá Łuká Syná tegoż Sędźiego Biſkupá Krákowſkiego / opo-
wieda Káthálog po Janie Gruſzcżeńſkiem z domu Rożá / zá Káźimierzá
Królá/przez Páwłá Wtorego Papieżá potwierdzon w piątek 19. dniá Pá-
źdźiernika/roku 1444. Był vtriuſq; iuris Doctor, twarzy długiey / mier-
nego y wſtydliwego żywotá/był hoyny/miernego wzroſtu / był wielki miło-
śnik R. P. W piątek 24 dniá Máiá vmárł/roku 1451. Tylko lat ſześć/
Mieśięcy ſześć/dni 22 był ná Biſkupſtwie/w Krákowie pochowan.
Ten we Pniewie ná proźbę Janá Pniewſkiego Archiekaná Krákowſkiego/
Decretorũ Doktorá/we wśi iego Oycżyſtey Kośćioł fundował/y dźieśięći-
námi ſtołu Biſkupiego nádał/to ieſt po Brzeźicy/drugą w Opoce/ po nim
náſtał Jan Rzeſzowſki z domu Półkozá.

☞ W Kśięgách 17. Kromer wſpomina Janá Szcżytſkiego Mężem
znácżnym w potrzebie v Koronowá/ gdy Cõradus Nemcius Ślężak wyie-
chawſzy ná hárc wywabiał ktorego Polaká / tám ten Jan nie mieſzkáiąc do
niego wyſkocżywſzy/záraz z koniá ſtrąćił y poimał/wſzyſtkim dobrego ſercá
dodał/y znák otrzymánia zwyćięſtwá okazał/o cżym w Hiſtoryey ſzerzey.

¶ Janá Białego wſpomina Miechowitá w kśięgách 4. roku 1463.
że był Hetmánem v Królá Máthyaſzá/máiąc niewielkie woyſko / cztery ty-
śiące Turków poráźił/o cżym cżytay tegoż Hiſtoryká lib: eodẽ cap: 67. Pi-
ſze go de Sreczkow. ¶ Piotrá z Miłosłáwiá wſpomina Długoſz/ dla
tego/że z Witułdem ieźdźił przećiwko Tátárom / kedy wiele á mężnie cży-
niąc z Pogány zábit. To było w Roku 1391.

☞ Domu Rozrażewſkich Przodki rozne ſcripta znácżnie
Hrábiámi opowiedáią/ći idą á Boſnone Comite, ktorego Syná Swáto-
mirá wſpomina Liſt Bolesłáwá Kśiążećiá ábo Monárchy/w roku 1270.
Jáko te° świádectwá znácżne obacżyſz. ¶ Naprzod Papieſkiey konfir-
mácyey w roku 1555. Dilecto Filio Nobili viro Stanislao Rozrazevv-

ski Comiti

ski Comiti de Rozrazovv Diocesis Posnanieñ, Pontstorpht Wratislauieñ, Gouorczovv Gnesneñ, bonorumq; eorum hæredi intemporalibus, in Domino salutem. Tám Listu tego ktory niżey czytáć bedźieſz auctoritate Apostolica konfirmował y approbował. ꝛc. ꝛc.

☞ W tenże sens od Senatorow Koronnych drugi List o nich świádectwo dawa/ktory potym w Historyey czytáć bedźieſz/ gdyż śie tu krotkośći folguie/á też ten Krolewski wszystkie virtutes & honores w sobie konkluduie/czego masz ten sens.

STEPHANVS Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, &c. Significamus nostris hisce litteris, vniuersis & singulis quorum interest. Quod cũ Familiæ ac generis Illustrium Comitum à Rozrazovv ea sit in Regno nostro celebritas, vt & vetustate & splendore Nobilitatis, præclarissimisq; quibusq; familijs non cedat, existimauimus operepreciũ nos esse facturos, siquę de eadem illius vetustate & ornamentis ex monumentis litterarum vetustissimis, & constanti omnium hominum prędicatione, & deniq; omnium grauissimorum virorum testimonijs accepissemus, ac compertum habeamus, non solum nostris, sed externis etiam hominibus, nota & plana faceremus. Primũ igitur ex litteris autenticis Illustrissimi Boleslai Ducis olim Poloniæ in pelle pecorina, anno 1270. In Dlusko scriptis, & apud nos reproductis, id manifestè ac clarius cõstat, eius Familiæ ac generis antiquissimum esse in Polonia decus titulo Comitum insigni, in litteris enim illis Suentomirus Bonorum Rozrazeuo Dominus, Bosnone Comite natus, & Comes esse exprimitur: Ab his vero Comitibus, Bosnone videlicet & Suentomiro, continuata generationũ serie, Illustrem ac Magnificum olim Stanislaum Comitem de Rozrazovvo, Castellanum Rogozieñ, & ex eo natos, Reuerendum ac Illustres, Hieronimum Plocensem prępositum, Secretarium maiorem Regni nostri, & Ioannem ac Christopherum Comites, per lineam masculinam directe processisse ex litteris atq; signis certis racioni consentaneis comperimus, neq; vero tunc primum, hoc est Suentomiri & Bosnonis temporibus, hoc ipsum Comitum decus, in ea Familia esse cepit, sed multo etiam antea. Verum quod vetustioribus illis in priscis temporibus, peregrinus esset litterarum in Polonia vsus. Ideo non tam esse facilem eius rei memoriam, vt qui primum hoc Comitis titulo ex ea familia condecoratus sit, sciri possit omnium tamen seculorum decursu, nomen eius Familiæ insigne fuisse, cum honores quibus eius familiæ viri in hoc regno maximis & quandoq; summis functi sunt, tum etiam omnium hominum consentiens testimonium documento esse potest. Quare ex tam eruditissimis probationibus, signisq; & documentis, certam fidem euidensq; testimonium, litteris hisce nostris omnibus in vniuersum quorum interest vel intererit facimus, eos ipsos supernis à nobis specificatos, fratres esse priscæ & antiquæ nobilitatis viros Illustribus ac Nobilissimis parentibus legitimo Matrimonio copulatis natos, Comitumq; titulo à maioribus suis tradito vsos, atq; communiter apud exteras quasq; nationes ac populos, pro veris ac indubitatis Comitibus, ex antiqua comitum stirpe procedentibus habitos, nominatos, & reputatos, iureq; in posterum etiam habeñ nominandos, & reputandos esse. In cuius rei maiorem & euidentiorem fidem, pręsentes litteras manu nostra subscripsimus, & Regni sigillo communiri mandauimus. Datum Grodne Die 22 Mensis Februarij, anno 1579. Regni vero nostri Tercio.

§ W tychże Liśćiech vkázuie własne potomki wyższey pomienionych Hrábiow. Naprzod Stánisłáwá Rozrażewskie° Hrábie Kásztellaná Rogoźińskiego/od ktorego zostáli trzey synowie: Hieronym Biskup Kuiáwski/ w ktorym to trudno rozeznáć/ieśli lepszy czyli cnotliwszy/práwy Biskup/ktory iest Lumen Ecclesiæ z przykłádow dobrych/ o ktorychći potym Historya powie. Wźiet po Stánisłáwie Karnkowskiem z domu Junoszá/ktory wstąpił ná Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie/roku 1582. Zá pánowánia Kroлá Stepháná z Probostwá Płockiego/ potwierdzon od Grzegorzá 13 Papieżá tego imieniá. Ten dla godnośći wielkiey/ y prze znáczne zasługi ná te stolice obran/o czym potym czytáć bedźieſz.

§ Jan Hrábiá Rozrażewski/ Brát rodzony Biskupá tego/ ktory ná Dworzech Krolow postronnych śie schował/ był ná then czás v Krolowey Fráncuskiey Ochmistrzem/Vir morũ grauitatè, ingenio, doctrinaq; insignis.

§ Chrzysztoph Hrábiá Trzeći brát ich był Stárostą Lęczyckiem/Rotmistrzem Królá Stepháná/ kthory rożnych kráin spráwy wiedźiał y iezyki vmiał/w potrzebách znácznych/we Fráncyey/w Hiszpániey/ y we Włoskich Kráinách bywał/ z wielką pochwałą ludźi Rycerskich/ á z wielką ozdobą narodu Polskiego/ z nieprzyiaćioły káżdey kráiny oney czynił/ v Zawołoćia Zamku w źiemi Mostiewskiey z dźiáłá zábit/Mąż sławy y pámięći godny/ o ktorego spráwách w Historyey czytáć bedźieſz.

¶ Bráciá ich Stryieczni ludźie tákże znáczni/w Wielkiey Polszcze był ieden Podkomorzem Poznáńskiem.

¶ Od tychże też przodkow masz domy wtym wieku rozrodzone/iáko naprzod. ☞ Dom Sobockich stárodawny/ktorych wiele ludźi możnych wspominaią rozne scriptá/ á iuż naznácznieyszy Tomasz Sedźiego ziemie Łęczyckiey/ktorego byli zostáli ci Synowie/iáko naprzod: Thomasz Kánclerz Koronny/y Brykcy Kásztellan Gostyńśki/ktory z Brudzewską zostáwił tylko iedyną Corkę Jádwigę / dźiśieysza Woiewodźina Poznáńska hrábina z Gorki / Siostrá tych pomienionych dwoch bráciey byłá Wilkánowska Kásztellanká Płocka/ o ktorey iuż pod herbem Lisem czytał. Szerzey potym o tym Domu w historyey czytáć będźiesz.

☞ Dom Lubieńskich stárodawny y znáczny ná Kuiáwách/o ktorych historye y insze scripta wzmiánkę czynią dla zasług ich przećiwko R. P. znácznych. Wspomina Epitaphium ábo ná Tablicy nád ossobą iego Text pisány Woiewody Brzeskiem iednego w te słowá. Hic iacet Magnificus dominus Marcus de Lubin, Palatinus Brzesten: qui obijt feria 4. anno 1441. Przed nim námálowano Synow sześć/ z ktorych ieden młodo był vmárł/ á dwie Corce. Tych własny potomek był wieku moiego hieremian Lubieński człowiek znáczny/Mąż y Dworzánin práwy / zrosł ná Dworze z páchołąt Królá Augustá/zostáwił potomstwo z Lubieniecką / ktora naprzod byłá zá Boruckiem Kásztellanem Konárskiem.

☞ Dom Stepczeńskich rozrodzony/od tych Lubieńskich dźielnicą oderwáni/y názwáni po wśi vdźielney Stepczeńskiemi.

☞ Dom Rzeszowskich/ktorzy śię pisáli de Strożyská z Wielkiey Polski/á z tych iednego Stánisłáwá wspominaią scriptá listowe/iż v Królá Kázimierzá Wielkiego otrzymał był ná wieczność Rzeszow / y gruntu wobiazd ná trzydźieśći mil. Tegoż potym syn był Arcybiskupem Lwowskiem/iákos czytał pod herbem Pulkożycem/Drugi Biskupem Krákowskiem. Jan Synowiec tego Arcybiskupá zostáwił też był Janá/ktory po nim miał Augustyná Mężá sławnego/ktory niezostáwił potomkiem tylko iedne Corkę / ktorą dał zá Kmitę Sobieńskiego/po niey wźiął Dynow/Rzeszow. &c. Ten Kmitá nie miał też tylko iedne Corkę / ktorą poiął Mośćisz de Magna Kosmin, Ten był fámiliey Ostoia/y ten nie miał tylko iedne Corkę/ ktorą dał Mikołaiowi ktory śię pisał de Debno Hæres in Zerkovv. Był to Synowiec Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/Thomaszá Kásztellaná Poznáńskiego syn / ktory śię pisał de Debno. Tenże Mikołay był Kásztellanem Miedzyrzeckiem/zostáwił z nią syná Janá/ktory potym miał synow trzech/ z ktorych ieden był Mikołay Rzeszowski mego wieku/ktory zostáwił potomká Adámá Rzeszowskiego z Łaską Woiewodzanką Sierádzką. Tegoż Mikołáiá były siostry te/iáko naprzod Sepichowska Zophia Stárośćina Łężeyska/od ktorey Sepichowscy dźiśieyszy/ktorzy Trzćiáno y insze imioná dźiałem bráli. Potym szłá zá Bieykowskiego Stolniká Przemyskiego / o ktorym pod Jástrzebcem czytales. Kátárzyná siostrá iey rodzona Niewiárowska. &c.

Adam Mikołáiow syn/ ten tákże áczkolwiek visitabat rozne kráie/ wszákoż przyiechawszy do Oyczyzny / w pokoiu śię kochał iáko y Oćiec. Miał zá sobą Kormanicką Kásztellaná Czechowskiego Corkę / z ktorą niezostáwiwszy potomká żadnego / człowiekiem młodym vmárł/ dobre záchowánie/ ktorego chćiał dostáć przez trunek/o śmierć go przyprawiło/roku 1 5 8 3.

☞ Dom Kloczewskich stárodawny w Sedomierskim Woiewodz: v Wsteżyce/z ktorych ieden wieku mego był człowiek R. P. y Krolowi Pánu swemu zásłużony. Był Kásztellanem Záwichoyskiem / Stárostą Málogoskiem/potrzeb wszystkich/iáko pode Gdańsk/y do Moskwy /nieomieszkał/zábit. Co opowieda Sámuel Wolff Silesius, arciū magister & Poeta Laureat9.

☞ Zydowskich dom ná Kuiáwách ábo ná Pálukách w wielkiey Polszcze stároda-

ßcże ſtárodawny/iáko powieda Epitaphium o Mikoláiu w Kośćiele Gnieźnieńſkiem piſane w te ſłowá: Nicolaus Zydovvski, Epiſcopus Naturień, Canonicus, Sufraganeus Gneznień, Abbas Mogieleń, perſuaſum habens eſſe ſummam ſapientiam, viuens ſibi monumentum poſuit, anno 1 5 6 0. Herby cztery/Doliwá/Rożá/Lodźia/Nałecż.

¶ Dom Sielnickich w Krákowſkiem Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny. ¶ Dom Goyſkich ná Podláßu ſtárodawny y rozrodzony.

¶ Bobrowniczcy w Sędomierſkiem Woiewodz: Dom ſtárodawny.

¶ Dźikowie Dom ſtárodawny/iáko wſpomináią dawne ſcripta Przybyſłáwá Dźiká Káſztellanem Zárnowſkim 1 4 3 6. teraz ieſt dom rozrodzony w Sędomierſkiem Woiewodztwie.

¶ Trzeczcy z wielkiey Polſki dom ſtárodawny/z ktorych ieden w Ruśi był wieku mego człowiekiem godnym y znácznym/ támże ſię ożenił y potomſtwo zoſtáwił.

¶ Wrzebſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie w Bieckim Powiećie.

¶ Gorzyccy w wielkiey Polßcże w Káliſkiem Woiewodztwie.

Skepſcy támże w Káliſkiem Woiewodztwie Dom dawny.

Zácharzewſcy támże/był Máciey Rotmiſtrzem ná Orßey/mąż znáczny y fortunny. ¶ Jámiołkowſcy w Sierádzkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny/wßákoż ſą własni Strońſcy/tylko że był Jan Strońſki z Silnice poiął Máſłomiecką/ z ktorą miał dwoch ſynow/ vmárł ieden z nich bez płodu. Aaron będąc v Drzewickie° Arcybiſkupá Podkomorzem/ poiął Wiktorzynę Lyßkowſką dźiedźiczkę w Jámiołkach/z ktorą miał ſynow ßeść/ y Corek ták wiele. Janá ktory był Stygárem w Wieliczce. Lukaßá/był Piſarzem támże. Piotrá/ Stániſłáwá/ ktory zá moiego wieku był Piſarzem w Káncelláryey mnieyßey. Marćin/ ten z Laſkiem będąc pod Oczakowem/ znáczne męſtwo ſwe pokázował/y Andrzey ßoſty brát ich też człowiek Rycerſki. Anná Lutkonis/Zophia Bieláwſka/Málgorzáte Czepowſką/Helżbiete Tokárſką.

¶ Zieleczcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/ iáko wſpomina Przywiley Spitygniewá Káßtelanem Rudzkiem/w roku 1380. Dla tego/że nádał Młyn Zbigniewowi Bielowſkiemu/przy ktorym ná Pieczeći ten Herb Leliwá. Data anno vt ſupra, Feria ſecunda in Feſto S. Luciæ. Jegoż Potomek był własny Márcyan wieku mego/ ktory ná chlebie Rycerſkiem ſię báwił/pod Połockiem/ w Moſkwi/y indźiey w potrzebách w Rośćie Meżyká Rotmiſtrzá/miał brátá Kárlá.

Błotniczcy w Sędomierſkiem Woiewodztwie.

Dźieczeńſcy w Káliſkiem Woiewodztwie.

Sleßyńſcy w Bełſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny y znáczny/ w ſpráwách poczćiwych. ¶ Rádlubſcy z Czyrſkiego Powiátu/w Mázoweckiem Woiewodztwie.

¶ Dom Glebockich ná Kuiáwach ſtárádawny/ z kthorych Jerzy był wieku mego mąż przeważny/ w Turcech ná Gálerach był czás niemáły/ ktorego wykupił Jędrzey Tárnowſki Poſłem będąc od Królá Auguſtá v Sulimaná Ceſarzá.

¶ Klechowſcy z Káliſkiego Woiewodztwá Dom ſtárodawny.

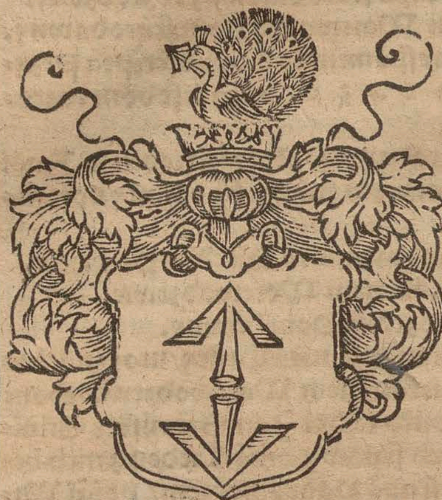
Drobotowie w Rádomſkim Powiećie Dom dawny.

Brzeźińſcy ná Kuiáwach Dom ſtárodawny.

W Krákowie ná Zamku Epitaphiũ v ś. Micháłá wſpowina tymi ſłowy. Nicolao Paſzek de Goslavvice Iurium Doctori, Canonico Wratislauienſi, Viro acri, prompto ac feſtino ingenio, laborũ patientiſsimo, negociorum ſacro ſancti Tribunalis Romani perito, morte acerba Anno Domini 1572. die 26. Nouembris erepto. Doctor Iacobus Montanus Canonicus Cracouień. amico integerrimo poſuit.

Boruchowſkie/z ktorych iednego opowieda Epitaphium w Krákowie ná Zamku w te ſłowá: Ioanni Boruchovvski Archidiacono Cracouienſi, Canonico

Gneznen̄. Iuris pontii ſcientia claro ac morum integritate conſpicuo ingeniorum ac virtutum fautori precipuo , inopum & pauperum ſubſidio, perpetuo religionis Chriſtianæ cultori ſummo reiq; publicæ & iuſtitiæ ſtudioſiſsimo, Ioannes Karnkovvski, & Nicolaus ob ſempiternam amorem & pietatis memoriam hoc monumentum poſuere.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim Bogorya.

Piſze Dlugoſz że ten Kleynot ieſt w Polſzcze nábyty / powieda o przodkách że bywáli humani & tractabiles, nośili dwie Strzale złamáne białe w polu czerwonym / iáko go nábyli o thym ći ſie w pierwſzych kśięgách piſáło/ tu ná ten czás obaczywſzy własność herbu/ czytáć bedźieſz o przodkách y o potomſtwie ich/ ktoreia w ták ſzerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

Wſpomináią Priuilegia rozne/ wielkimi á możnymi ludźmi Bogorie Hrábie / po záczećiu wiáry Chrzeſćijáńſkiey przy fundowániu Klaſztorow/Kośćiołow/ náznácźniey Michálá Hrábie Bogorya w Roku 1069. ná Lyſey Gorze ná confirmáciey Klaſztorá Swietokrzyſkiego/ drugi Trzemeſzeńſkiego Klaſztorá wſpomina máło coś przed tym tegoż Hrábie/ ſkąd ſie znáczy że dawno byli/ gdyż ták dawny czás opowieda ich Hrábiámi / y ná roznych mieyſcach.

Miechowitá libro tertio opowieda Mikołáiá Hrábie Bogorya / kthory kilko wśi do Pokrzywnickiego Klaſztorá dárował zá pánowánia Káźimierzá Spráwiedliwego/ w Roku 1185. o czym tákże Kromer y inſzy / w Hiſtoryey ſzerzey czytáć bedźieſz.

Przywiley w Roku 1504. wſpomina Márćiná Skotnickiego Káſztellanem Záwichoyſkim y Sedźim Sedomierſkim / ſpolecżnie z Mikołáiem z Forſkiem z Bylná/ obudwu pieczęći znácżne. Mikołáiá Bogoryo Káſztellanem Záwichoyſkim wſpomina Kromer w kśięgách 14.

Jároſławá Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim opowiáda Kátálog / że był wźięt po Janie z Domu Korap/ trzynaſtego dniá Lutego/ w Roku 1342. z Archidyákony Krákowſkiey/Gnieźnieńſkiey Kánoniey / z źiemie Sedomierſkiey/potwierdzony od Benedyktá dwunaſtego Papieżá: ktory był iáko własny oćiec Kośćiołowi / bo nietylko pożytki oderwáne przywracał/ále też práwie iáko znowu murámi ochedożył/ Kielichow/ Ornatow / y inſzych áppáratow przyczynił. Kośćioł Pánny Máryiey w Vnieiowie Kánoniki oſádźił y nádał : nuż Dworow Biſkupich námurował/iáko w Gnieźnie/w Káliſzu/ w Wieluniu/ Lęczycy. &c. Kośćioły záśie w Kurzelowie / w Opátowie/ ſtáre drzewiáne gniłe obálić kazał/ á murował znowu.

Zniń y Kámień miáſteczká fundował / w Bononiey ieſzcże mieſzkáiąc ná náuce / będąc Rektorem / Angliká iednego ſtudentá o cudzołoſtwo ſtráćić dał/ choćiaż to było z dozwolenim meżowym / nieſpuśćił Rektorſtwá áż káplice zbudował zá pokutę onego meżoboyſtwá/ z roſkazánia Janá dwudźieſtego wtorego Papieżá/ zá duſze tego Angliká : Zá niego ták był vbogi Klucż Łowiczki/ że záledwie grzywnę mu czynił pożytku / áż zá oſmdźieśiąd grzywien zbożá nákupił ku dźieśięćinam / náprawił folwárki/ záśiał/ dopiero co dáley to lepiey. Tenże náprawiwſzy w Káliſzu Kośćioł / dwie wśi do niego dárował / Tyniec y Dopczyce / y ogrod przed wałem idąc do Wrácławiá vlicą. Then koronował Lodwiká Węgierſkiego Królá ná Polſkie

Kroleſtwo

Kroleſtwo / w Krákowie Roku 1370. w Niedziele / ſiedmnaſtego dniá Liſtopádá. Ná tego Biſkupá gdy przypádlá ślepotá / Mikoláiowi z Koßutowá Proboßczowi Gnieźnieńſkiemu powinnemu ſwemu ſpuścil Arcybiſkupſtwo/ktory áni v Kápituly áni v Krolá otrzymawßy konſenſu/do Grzegorzá Papieżá tego imienia iedennaſtego do Awiny iechal. W tym Jánuß Paßkowic Kántor Gnieźnieńſki/obyczáyniey y porządniey ſobie poſtąpiwßy/z tego go wyżal/ ná co Kápitulá y Jároſlaw Arcybiſkup przyzwolil/ á ſpuścil tev ſieſtrzeńcowi ſwev/ ſobie zoſtáwil dwá Kluczá do dzierżáwy/ potym we dwie lećie po ſpußczeniu w Ledzkim Klaßtorze mießkal / potym wyiáchal z Klaßtorá / á mießkal w Kálißu / Dniá 16. Mieſiącá Wrześniá Roku 1378. vmárl/ á dniá 20. tegoż Mieſiącá w Gnieźnie w káplicy ſwey ktorą ſam fundowal y zbudowáć kazal pochowan / roſkazawßy wykowáć mur z tylu zá żywotá ſwego/ ták ſię do niey wnieść kazal/ żyl ná Arcybiſkupſtwie lat 34. ßczęśliwie/ ten w Skotnikách Kośćiol zmurowáć dal. Tenże od Tumiſláwá z Przeſpolewá / zá ßkody ktore poczynil Kośćiolowi Gnieźnieńſkiemu / wziął wieś Kowalewo ktorą do Kośćiolá Gnieźnieńſkiego obroćil. Tenże dźiſięćiny ná proſbę Krolá Kázimierzá Wtorego circa dedicationem Eccleſiæ ſancti Georgij in Caſtro Cracouieñ primæ prebandæ à ſe fundatæ, od ſtolu ſwego z dozwolenim Kápituly dárowal/ po wśiách iáko po Wiśnicu/po Dwoygu Láſochowie/po Kozlowie/Mironicách/Grußczynie/Kábieſkiey Woli/Záiąckowicách/po dwoygu Fáliſláwicách/Snochowicách/Dobroßycách/ Sárbicách/ Mirnie/ Dąbie/ Stąpie. Tenże ná proſbę Krolá Kázimierzá tego / w Krzepicách Kośćiolowi kthory byl ten Krol nowo zbudowal w Roku 1364. dárowal dwiemá dźieśięćinámi wytycznemi we wśiách Krolewſkich w Záiąckowach z przyzwolenim Kápituły/á to dárowizną Miáſto Krzepice do ſwey Dioceſiey przylączyl/ ácż to bylo przećiwko Bodzędźie Biſkupowi Krákowſkiemu. Thenże z Krolem tymże Kázimierzem Roku 1347. przefrymárczyl/ iáko naprzod Przedecż miáſteczko y Zarow z Jeziorem/ zá Zamek Spicymierz y zá wieś Spicymierz y Wolßczyce z mlynem rzeczonym Kßutyſyn/ przed Gnieznem/ y zá Jezioro Gnieznień. Jelen rzeczone/ y zá wieś Kotámino / Roku iákoś wyżßey czytal. Tenże z tymże Krolem frymarczyl ná wśi Arcybiſkupie/iáko ná Chroßlino y ná Krolowice w Ziemi Krákowſkiey y Sędomierſkiey v Wiślice z dźieśięćinámi wytecznemi/y zá wieś Tarnkow v Korczyná krom dźieśięćin/ zá wśi Krolewſkie Cienia y Michálow v Kálißá w Wielkiey Polßcze w roku 1359. á z tych wśi ten Krol dźieſięciny nádal ná oltarz świętego Krzyżá w Krákowie. Tenże do Kośćiolá świętego Stániſláwá w Pabijánicach z przyzwolenim Kápituly dárowal dźieśięćinę po wśi Choćießowie v Buckа Roku 1344. Tenże dárowal do Kośćiolá Stániſláwá świętego w Budzowicách wśi Krolewſtiey v Jnowlodzá w Dioceſiey Gnieźnieńſkiey dźieśięćiny wytyczne we wśiách / iáko naprzod w Brzoſtowicách / Dámáßnie/ Oßie/Sápieny / y w Wyżowce z przyzwolenim Kápituly ſwey. Obran y vmárl ták iákoś wyżßey czytal/po nim náſtal Jan Suchywilk z Domu Grzymálá / o tym Bogory piſal Jánicyus wierße w te ſlowá.

Bogoriam Lapides, muri delubra loquuntur
Et quas pro templis ille reliquit opes.
Fœlix qui potuit famam meruiſſe perennem
Fœlix quem populi ſaxaq; multa ſonant.

Toż Epitáphium w Gnieznie ná grobie iego / ktore Jan Kokalewſki Káncler z Gnieźnieńſki w Roku 1562. poſtáwil. Ten byl Herbu Sámſon/ o ktorym ibidem czytáć będzieß.

Wieku mego byli tego Bogorie wlaſnie potomſtwo/iedni w Sędomierſkim Woiewodztwie/ ktorzy ſię Skotnickiemi piſáli/ ludzie Rycerſcy y Domznáczny.

Dom

¶ Dom Stászkowskich w Woiewodztwie Krákowskim stárádawny/ ktory rozne Priwilegia y tákże Historye znácznemi ludzmi opowiedáią/ w bitwie z Wolochy zá Tarnowskiego Hetmáná/ wspomina iednego stárszym nád dziáły mężá sercá wielkiego Bielski lib. 4.

Jákubá Stászkowskiego opowieda Epitáphium w Krákowie/ Kánonikiem Krákowskim/ ktore iest pisáne w te słowá. Hic iacet Iacobus Staszkovvski Canonicus Crac. qui obiit die 8. Decembris.

Wieku mego był Stánisław Stászkowski/ człowiek w młodym wieku swym Rycerski/ zostáwił synow sześći z Minocką z Domu Nowiná/ naprzod Jeronimá mężá godnego do posług R. P. ktory multorum hominum mores vidit, miał zá sobą Oborską/ z ktorą zostáwił syná/ potym miał Niewiárowską z Domu Pułkoza.

Stánisław tákże mąż godny y śiły wielkiey/ ten miał Chorągiew Hetmáná wielkiego pod Połockiem. Byli ći dwá bráćia bárzo wielkiey śiły/ thák iż z podziwienim ludzkim męstwá swe okázowáli.

Jan kthory przez szesnaśćie lat w Niemcech ná náuce y ná Rycerskich spráwách sie báwił: Jędrzey/ Chrysztoph y Jákub/ wszystko mężowie dobrzy á godni synowie oyczyznie. Corki ty były/ naprzod Mázowecka/ Sokołowa/ Kmićina/ Zophia ná ten czás Pánną.

¶ Dom Gwiazdowskich w Káliskim Woiewodztwie znáczny/ ktorych przodkowie z tym wyższey pomienionym stryiem won kray byli zászli/ y támże opátrzenie mieli iáko od Páná pierwszego w onym kráiu. Wieku mego byli ći ludzie znáczni y R. P. zásłużeni. Wácław Gwiazdowski ktory z Jádwigą Mileńską z Domu Wężele alias Száchownicá/ zostáwił to potomstwo/ Piotrá Gwiazdowskiego Kánoniká Poznáńskiego/ Wácłáwá y Alexandrá.

Z tymiż iedne dźielnice w onym Kráiu bráli Tarnowscy.

¶ Mokránowscy támże w onym Woiewodztwie.

¶ Podlescy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárádawny.

¶ Gorscy w Bełskim y w Płockim Woiewodztwách/ ludźie Rycerscy/ piszą sie z Wielkiey Gory/ z kthorych ieden wieku mego był mężem znácznym y służáłym/ zábit od swego wykupniá Grockiego/ oto/ gdy mu sie vpominał pieniedzy ktore dał Pogáninowi/ thegoż brát stryieczny był pisárzem Bielskim w Płockim Woiewodztwie. Stánisłáwá Gorskiego Kánonikiem Krákowskim y Płockim wspomina Epitaphium w Krákowie ná Zamku pisáne w te słowá.

Suscipe terra tuo corpus de corpore sumptum,
Reddere quod valeas viuificante deo.

¶ Kolánowscy ktorzy z Podgorza wynieśli sie do Rusi/ iákoś czythał pod Prusem przy Baworowskich Dom stárodawny.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Pulkozycu stárodawnym Polskim/ktory Dlugoß opowiedá/ że ma początek swoy

ex Polonica Gente: á bywáli przodkowie tey Fámiliey vafri, in Venerem & simulationem procliui: w Helmie Pulkozy: Ma być Głowá Oslá ßára w polu czerwonym. Początek tego Herbu własny ták iákomći w pierwßych Kśięgách pisał/ktorego własność obaczywßy/ czytáć bedźieß o przodkách y o potomstwie ich w tym wieku/ ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Gdy wiárá Chrześćiáńska w Polßcze sie ßerzyć poczęłá/ Synowie Koronni vpátrzywßy z niey smák y ozdobe/ poczęli sie Náukámi Wyzwolonymi báwić/ ná to prowisie/ ktore od Monárchow y od Hrábiow nabożnych ku czći á chwale Bożey do Kośćiołow fundowáne były/ niechcąc inßych postronnych ludźi pußczáć/ sámi Duchownymi zostawáli. A ták z tey Fámiliey Káthálog wspomina dostátecznie dwoch Bráćiey rodzonych/ Stáwißá y Bogußá/pisáli sie de Zieblice/ á to było w Roku 1 0 6 1. Zá Lámpertá Biskupá Krákowskiego Kánonikámi támże.

☞ Jázdená Hrábie/ pisał sie de Przemąkow/wspomina List Klaßtorá Łysey Gory Swietego Krzyżá/ w Roku/ 1 2 0 0. A iż był z tey Fámiliey/ tego potwierdza Káthálog przy Synie iego Biskupie Krákowskim/o czym niżey czytáć bedźieß.

☞ Piotrá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog w roku 1 2 3 2. Był wźiet po Guntherze z Domu Prus/ alias Thurżymá/ żył ná Biskupstwie lat ßeść/ vmárł w Roku 1 2 3 8. Támże w Płocku pochowan/ piße o nim że był bárzo nabożny/do Rzymu pießo chadzał/ kośćiołowi wielkie wolności ziednał/ opráwił/ nádawał. Po nim nástał Andrzey z Domu Gryff.

¶ Páwłá Przemąkowskiego Biskupem Krákowskim wspomina Káthálog w Roku 1 2 6 6. Był obran przez wysádzone ná to od Kápituły wßytkiey/ iáko naprzod/ przez Mistrzá Gerárdá proboßczá Wislickiego/ przez Mistrzá Stephāná/ y przez Wisoná Kánoniki Krákowskie/ potwierdzon w dźień świetego Szymoná tegoż Roku w Vnieiowie / przez Jánußá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/ zá Klemensá Czwartego tego Jmieniá Papieżá.

¶ Ten z Leßkiem Czarnym wiodł niemále turnieie/ potym przez Dworzany iego Zegotę y Ottę z Domu Stárza/ alias Topor/ był pogiman/ y w Sierádzu przez kilká czásow trzyman/ wßákoż záraz skoro był pogiman/ wßytká Gnieźnieńska prowincya byłá záklęta. Potym był od Duchowieństwá Leßek práwem przekonan/ poiednał sie z Biskupem/ y połowicę dźierżáwy mu puśćił/ inße pewne wolnośći ná imionách Biskupich nádał/ á one ktorzy go pogimáli z źiemie wywołáć kazał/ wßákoż im dopuśćił máietnośći ich poprzedáć/ zá ktore pieniądze wźiąwßy/ wynieśli sie do Kśięstwá Opolskie°.

¶ Tenże Biskup w Krákowie ná Zamku trzy Ołtarze fundował / tho

ieſt/v świetego Woyćiechá/ v świetey Málgorzáty/ y v świetego Lenartá/ ná ktore nádał dziesiećiny pewne/to ieſt/w Kálinie/w Zieninie/ Chodegách y Rzepkách. Zył ná Biſkupſtwie lat 28. á potym w dworze ſwoim Tárſku w Roku 1 2 9 2. Oſtátniego Dniá Liſtopadá vmárł / w Krákowie pochwan. ¶ Piße o nim że był ták myſliwy bárzo / że w Kielckiey pußczy czáſu iednego poluiąc/gdy Myſliwiec przed śiećiámi iákoś nieobyczáynie źwierz odpłoßył/on dobywßy oßczepá záraz go przebił. Po tym Páwle Biſkupie zoſtał Prokop z domu cżáßá/powinny Leßkow po mátce.

¶ Tomaßá Biſkupá Płockiego/ ktory przed tym był Káncłerzem v Konradá Kśiążećiá Mázoweckiego wſpomina Kátálog/ że był wźiet w Roku 1 2 6 3. Zył lat ośm ná Biſkupſtwie/vmárł Roku 1271. Támże w Płocku pochowan/po nim náſtał Goſlaus wtory z domu Gryff.

¶ Jan Rzeßowſki Biſkup Krákowſki/ktorego wſpomina Kátálog w Roku 1 4 7 2. Był wźiet po Biſkupie Janie Lutku z domu Doliwá. Był ná Biſkupſtwie lat 16. y Mieſiące trzy. Vmárł w Poniedźiałek 28. dniá Mieśiącá Lutego/Roku 1 4 9 3. Po nim náſtał Fryderyk Krolewic Polſki.

¶ Janá Rzeßowſkiego Arcybiſkupá Lwowſkiego wſpomináią ſcriptá rozne w Roku 1 4 3 6.

¶ Janá Rzeßowſkiego Stároſte Nowego Miáſtá Korczyná/wſpomina Kromer Roku 1 4 6 7. Ten był y Kánonikiem Krákowſkim/był pogiman iádąc z Piotrkowá do domu od zboiec/o czym czytay Kśiegi 27. tego Hiſtoryká.

¶ W Roku 1 3 5 8. Wſpomináią Hiſtorye / że wiele Meżow zacnych tey Fámiliey poginęło w Wołoßech zá Kázimierzá Wielkiego/gdy był podnioſł woyne przećiwko Bázárádowi Woiewodźie Wołoſkiemu/ o czym czytay Długoßá/Miechowite/y Kromerá kśiegi dwunaſte.

¶ Páwłá de Bogumiłowice Sedźim Krákowſkim Aktá ziemſkie opowiedáią/co doſtátecznie liſty / do ktorych pieczęć ſwą przykłádał/ okázuią.

¶ Marćiná de Wilczyce wſpomina Liſt Kázimierzá wielkiego/Roku 1 3 3 5. Tám zaſługi iego znáczne wyſtawiáiąc/práwá Mágdeburſkie nádał/Polſkie wßytkie vmorzył. ꝛc. ꝛc.

¶ Wyżge ktory Czyżow zákłádał wſpomináią Liſty Domu tych Pułkożyczow / przy Synie Michále Káßtellanie y Stároście Sedomirſkim.

¶ Janá ktory ſie piſał de Czyżow / wſpomináią Hiſtorye Káßtellanem Krákowſkim / ktory był Gubernatorem Woiewodztw/ Krákowſkiego/Sedomierſkiego/Lubelſkiego/ y ziem Ruſkich/ iáko to Liſt opowieda Wládyſłáwá Jágiełłá Krolá Polſkiego y Węgierſkiego/ktorego ieſt ſens w te słowá.

Wladiſlaus Dei Gratia Rex Poloniæ, ac Electus Rex Hungariæ, Lituaniæq; Princeps ſupræmus & Hæres, Ruſsiæ, Pruſsiæ, Mazouiæ. &cæ.

Significamus tenore præſentium quibus expedit vniuerſis, quomodo nos attendeñ quod ad prouidentiæ ſpectat officium, perſpicati conſideratione futura proſpicere, & aduerſus ea quæ Reipub. poſſet inferre diſpendia, ſalubriter prouidere. Eapropter nos negotium fœlicis Electionis noſtræ in Regē Hungariæ proſequeñ, ne Regnum noſtrum Poloniæ prætactum, & ipſius incole ex abſentia noſtra aliqua pati videantur diſpendia. Tales igitur Factores ſeu loci noſtri Vicarios proficere curauimus, ſub quorum dirrectione fœliciter poſſent ſuſcipere incrementa. De legalitate igitur & iuſticia, purræq; fidei conſtatia, Magnifici Ioannis de Czyzovv Caſtellani Cracouieñ, ſincere no-

bis dilecti, confideñ optima nostra deliberatione, Baronum nostrorum maturo consilio & voto vnanimi specialiter ad id concedeñ ipsum Ioannem loco nostri, Regni Poloniæ terrarum, videlicet: Craco: Sendo: Rusiæ, & aliarũ terrarum ad easdem spectañ, tutorem, rectorem, & gubernatorem, per tẽpus quo nos in Regno Hungariæ prædicto morari & manere contingat, aut alias ad placitum nostræ voluntatis, præfecimus, cõstituimus, præfecimusq; ac cõstituimus tenore præsentium mediañ. Damus eidem Ioanni per & infra literas prædictas Regni nostri Poloniæ præfati plenissimam & omnimodam potestatem, ageñ, facieñ, disponeñ, Nobiles, terrigenas, & omnes vtriusquæ sexus homines, coram se citañ, euocañ, iudicañ, punieñ, ac inter ipsos discucieñ, componeñ, & diffiniendi, cultuq; iusticiæ excessus eorum corrigẽdi, omniaq; & singula faciendi, ac si nos ea constituti Regia faceremus in persona decerneñ, ea rata grata & firma tenere & habere, ac si per nos facta essent: & decreta ne etiam in cole Regni nostri prædicti, occasione procuratoriorũ, ad nostri præsentiam quoquo euisteratione corporis & substantiæ se lacesserent, per viarum discrimina fatigati, eapropter eidem Ioanni præfata procuratoria dandi & conferrendi concedimus facultatem, voleñ ipsa velut à nobis de speciali mãdato processissent, à quibusuis hominibus Regni nostri obseruari & tenere. Quo circa vniuersis & singulis Palat: Castel: Dignitariis, Cap: Burgra: Officialibus, Nobilibus, Terrigenis, Aduocatis, Cõsulibus, Ciuibus, Cõmunitatibus Ciuitatum & Opidorum, Vilanis, Sculteris, Kmetonibus, ac omnibus vtriusq; sexus hominibus, per & infra terras nostras, prædictis constitutis & præsentibus requireñ. Mandamus seriose omnimodo habere voleñ quatenus præfato Ioanni & nulli alteri de obedientia & subiectiõe, velut nobis præsentibus respõdere debeatis, ipsum in causis omnibus tam magnis quã paruis, pro reddeñ iusticiæ requereñ procuratoria, quæ sub nomine & sygillo suis enormata firma & grata tenere & seruare, ac in iudicijs vestris teneri, seruari & attendere publica proclamatiõe, in foris, ciuitatum & opidorũ, præmi permittatis & permitti cui opus fuerit ea recipere faciatis. Præterea mandamus, quatenus præfatus Ioannes de peccuniali exactione censu theloneo, & generaliter de omnibus pensionibus peccunialibus, cui debita nostra per ipsũ Ioannem de mandato nostro contracta persoluere commisimus, cum scitu Lutkonis thesauri nostri notarij, & post solutionem eorundem debitorum per ipsum Ioannem, cum scitu etiam domini Lutkonis thesauris nostris confiscari respõdeatis & respondere faciatis, tam diu permissa exequenda, donec à nobis aliud habueritis in mandatis. Datum Craco: Sabbato post Conductum Paschæ, in cuius rei testimonium sygillum nostrum præsentibus est appensum, Anno, 1 4 4 0.

☞ **Tenże potym zá Kázimierzá Brátá tegoż Królá miał** tákże zlecone też Woiewodztwá do tákoweyże spráwy/ do tąd/póki nie przyiechał ná Krolestwo Polskie z Litwy/ná co Listy w domu Pułkozycow chcesz li dostátecżniey wiedźieć/oglądáć możesz

¶ Temuż był dan drugi List ze wszeláką wolnośćią rozdawánia wszelákich beneficiy od Włádysłáwá Królá Polskiego y Węgierskiego/ ktorego data in Varadzin Feria 5. proxima ante Festum Sancti Bartholomei, Anno 1 4 4 4. Datum per manus Woda de Szczekoczin Cancellarij Regni Poloniæ.

Tegoż Janá Kásztellaná Krákowskiego zostáłá iedyná Corká potomkiem/ktorą dał Zaklice Janowi Woiewodźie Sedomierskiemu/ á tá wszytkę máiętność Pułkożycow wniosłá w dom Toporow/skąd sie dźiś Záklikowie Czyżowskimi zową.

¶ Tegoż Kásztellaná Syn Jan był iedyny / o ktorym powieda Epitaphium ná Zamku w Krákowie pisane w te słowá.

Hic iacet Generosus Dominus Ioannes de Czizovv, vnicus olim Magnifici Domini Ioannis Castellani Cracouień, qui obijt feria tercia post Circumcisionis Domini, Anno 1 4 1 5. Oretur pro eo Deus & Sancta Maria Mater eius.

☞ Indiká z Jurkowá wspomina List Rekoiemski w domu Pulkożycow/ ktorego sens iest pisány pod pieczęcią iego w te słowá.

Ego Indicus de Iurkovv, fide iussi, præsentibusq; fide iubeo, pro Serenissimo Principe Domino Dño Wladislo Dei gratia, Hungariæ, Croaciæ, Poloniæ Rege, &c. Generoso Dño Nicolao de Vitovv, pro centum florenis aureis puri auri & iusti punderis, racione equi recepti, ad Festum Sancti Iacobi Apostoli proximi, soluere & expedire cũ effectu, sine omni dolo & fraude, ita tali modo, quod si Præfatus Dominus Rex prænominatam summam non curraret soluere, dictos centum florenos ad Festum præfixũ, a tunc ego Indicus submito me eidem Nicolao increpationibus & tractationibus, literarum applicationibus, vel huic qui præsentem literam habuerit, cum sua bona voluntate, eandem facultatem habebit me admonendi & auissandi modo huiusmodi, &c. Si idem Nicolaus faciet sedem stare in loco arrestato, illic nullibi abień debeo quousq; summam præfatorum florenorum expariar, & ob hoc, quodcunq; damnum habuerit, præfatus Indicus hoc damnum non debet reputari ipsius, sed meum fide iussorum: insuper promitto ipsum Dominum Indicum nullo iure euidere, nec mandato Regio, nec literis quibuscũq;, & si quidq; dixerim contra prædictas municiones, agerem hoc contra honorem meum. In cuius testimonium sygillum meum appendo. Datum in Samaria Feria tertia post Dñicam Ramis Palmarum, Anno Dñi 1 4 4 1. Idem qui supra manu sygilloq; suis significat/ herb Pulkożyc.

☞ De Chmielow Michael był Sędźim Krákowskim / w Roku 1 4 1 0. O ktorym czytay pod Leszczycem.

☞ Od tychże Przodkow w tym wieku masz domow wiele rozrodzonych/ iáko naprzod Dom Ligezow stárodawny y możny / ktorzy sie pisáli/ y w tym wieku piszą/ z Bobrku.

¶ Wspomina przywiley Klasztorá Szczyrzyckiego Dobiesławá Ligeze z Bobrku Kásztellanem Krákowskim / w Roku 1 3 7 9. Ná drugim mieyscu tegoż wspomina List zá Helżbiety Krolowey Polskiey y Węgierskiey/ przy potwierdzeniu praw ná Mũkowice/ Mistrzowice / y Jeczennice w Sędomirskiey ziemi.

☞ Janá Woiewode Łęczyckiego / ktory sie też pisał z Bobrku/ wspomináią hystorye w Roku 1 3 7 9.

☞ Stánisławá Ligeze z Bobrku/ Przywiley Klasztorá Łysey Gory wspomina Woiewodą Łęczyckim/ w Roku 1 3 9 0.

☞ Dobiesłáwá z Bobrku/ y Syná iego Stánisławá Chorążego Krákowskiego/ wspomináią Listy Klasztorne w Roku 1 3 9 9.

☞ Wieku mego byli brácia trzey rodzeni / ktorzy zostáwili to potomstwo/ Naprzod:

☞ Piotr Kásztellan Czechowski / ktory trzymał Chrzanow y Bobrek/ zszedł bez potomká.

☞ Szczęsny ktory zostáwił Szczęsnego Kásztelláná Zárnowskiego/ od ktorego Jan Ligezá Woyski Sánocki / ktory też zostáwił z Pilecką z domu Leliwá potomstwo Corki/ Jordanową y Broniewską Koniuszyną Przemyską. Synowie ná ten czás ieszcze byli minorenes.

Anná Korytkowa Kásztellanká Przemyska siostrá iego rodzona.

Tegoż

☞ **Tegoż Szczęſnego wtory Syn Mikołay Káſztellan** Wiślicki/ktory z młodości ná dworze Krolewſkim zroſł/naprzod Pácholęcę potym Dworzáńſkę/był naprzod Chorążem Nadwornym/potym mu dano Stároſtwo Zydáczewſkie. Potym poiął Bonárową Wdowę/ Corkę Jordaná Káſztellaná Krákowſkiego / po ktorey wziął Bieckie Stároſtwo / z tę zoſtáwił dwie Corce y dwu ſynow/Mikołáiá/ktory Dworzáninem był Królá Stephaná/Jan ná ten czás náuką ſię báwił/ Corká ſtárſza Anná zá Sobkiem Káſztellaná Sędomierſkiego ſynem/Zophia Pánná.

¶ Ten Káſztellan wiele á pożytecznie w one interregna ſłużył oyczyznie koſztem niemáłym Poczty wielkie ábo woyſká ná gránicach Węgerſkich chował/ z ſwoiey własney ſkrzynki im płácąc/ więcey potym w Hiſtoryey o nim czytáć będźieſz.

☞ **Zygmunt Stároſtá Lwowſki/brát tego Káſztellaná/** ktory był y Podczáſzem Koronnym.

¶ Sioſtry ich rodzone/Reginá Curyłowa/ od ktorey Marcin Curyło/ Mąż y Rotmiſtrz sławny/o ktorym pod Herbem Wręby.

Anná Odnowſka Woiewodzina Krákowſka zeſzłá ſterilis.

Helżbietá Koniecpolſka Stárościna Wieluńſka / od kthorey dźiśieyſzy Koniecpolſcy/o ktorych pod Herbem Pobog.

☞ **Trzeci był brát tych wyżſzey pomienionych/ Przecław** Striy Káſztellaná Wiślickiego/ktory miał trzech ſynow.

¶ Od pierwſzego Oćiec dźiśieyſzych Ligęzow/ ktorzy trzymáią Záwádę/ iáko Stániſław człowiek znácżny y ozdobá prawie domu tego. Tenże zoſtáwił potomſtwo ze dwiemá żonámi / z Procháńſką Zophią z domu Swobodá Syná iednego/y Corek ſześć.

☞ **Sebeſtyan Mąż Vrodźiwy y możny w groſz/ ktory** tákże Potomſtwo zoſtáwił.

☞ **Achácy brát ich trzeći vmárł Młodźieńcem.**

☞ **Od wtorego Brátá tego Przecławá Syná/ był Oćiec** dźiśieyſzey Fierleiowey Káſztellanki Bieckiey / y Koniecpolſkiey Andrzeiá Rotmiſtrzá sławnego żony/y Szczęſne° ktory był Arcybiſkupem Lwowſki.

☞ **Od trzećiego Ligęzowie z Bołeſłáwiá/ Naprzod:**

Theodor od ktorego Stániſław / y Theodor Dworzánin Królá Stepháná/ktory zábit w nowym mieśćie.

Hermolaus drugi brát tego Theodora/od ktorego ieſt potomſtwo ſynowie y Corki.

Trzeći Stániſław Podczáſzy Izábelle Krolowey Węgerſkiey/ kthorego wſpomina Jan Gruſzczyńſki w opiſaniu Dobrego Towárzyſtwá.

☞ **Dom Wrocimowſkich był z męſtwá y z inych poczćiwych** ſpraw sławny/iáko wſpomináią Hiſtorye doſyć znácznie w one woyne Pruſką iednego Chorążym Krákowſkim/Kromer w Kśięgách Szeſnaſtych/ Miechowita w Kśięgách Czwartych/y inſzy.

¶ Tego to Marćiná Wroćimowſkiego gdy tákie nieſzczęśćie podkáło/ że Chorągiew vtráćił/ byłá obietnicá Pánu Bogu ſerdeczna ieſliby go raczył obronić tey zelżywośći/rzekł Kośćioł ku czći y chwale ie° zmurowáć z dworu ſwego w Oyczyznie ſwoiey Wroćimowicách. Pretko potym vmyſle iego Chorągiew odiętá nieprzyiaćielowi/ácz z niemáłym krwie rozlanim/ o czym Hiſtorye świadczą.

☞ **Márćiſzá Wroćimowſkiego / wſpomináią liſty Kla**ſtorne Káſztellanem Połánieckim w Roku/ 1485.

¶ Tego domu iuż nie ſtáło/y Wroćimowice te w rękách inſzey Fámiliey/o czymeś pod Herbem Srzeniáwą czytał.

☞ Dom Niewiárowskich stárodawny / z Ligezámi iedney Dźielnice.

☞ Dom Wolskich / ktorzy sie piszą z Podháiec / w tym wieku byli bráćia rodzeni ći / zá pámięći moiey ludźie możni / iáko naprzod Mikołay Wolski Kásztellan Sedomirski / Ochmistrz Krolowey Bony / Wislicki / Lomzienski / Sánocki / Lánckoruński. rc. Starostá. Byłá personá gratiis, w sprawách R. P. dobrze zásłużony.

☞ Mikołay Wolski Biskup Kuiáwski / ktory był wźięt po Vcháńskim z domu Rádwan / gdy ten Vcháński był wźięt ná Biskupstwo Gnieźnieńskie z Biskupstwá Chełmskiego / w roku 1562. Zá pánowánia Augustá Krolá / vmárł w Wárszáwie w roku 1567. Po nim nástał Stánisław Kánrkowski.

¶ Zygmunt Wolski Kásztellan Czerski / Wárszáwski / Lánckoruński. rc. rc. Stárostá / tegoż został potomek syn od Hlebowicowny.

¶ Stánisław Wolski był Kásztellanem Sedomierskim / Márszałkiem Nadwornym / Wárszáwskim / Krzepickim Stárostą.

¶ Mikołay Wolski Miecznik Koronny / Stárostá Krzepicki / ktory wieku mego był znácznym ná dworze Krolow / Zygmuntá / Augustá / Henryká y Stepháná / v Cesarzá Rudolphá czás niemáły był ná dworze / y przed tym v Oycá iego.

¶ Dom Plichtow Stárodawny y znáczny w Ráwskim Woiewodztwie / z ktorych w onym kráiu ludźie R. P. zásłużeni zdawná bywáli / y w Rádźie przednieyszymi Senatory Kśiążąt Mázowieckich / wspomináią iednego Woiewodą Wárszáwskim Historie / od ktorego było potomstwo wieku mego znáczne / y ludźie Rycerscy.

¶ Domow inszych wiele zacnych / y w spráwách R. P. zásłużonych iest w roznych Woiewodztwách / iáko Bledowscy w Krákowskim / y w Ráwskim / Woiewodztwách.

¶ Minorowie w Krákowskiey ziemi Dom stárodawny.
¶ Laskowscy w Lubelskiey ziemi.
¶ Piekárscy w Ráwskim Woiewodztwie.
¶ Młodeczcy w Sedomierskiey ziemi.
¶ Strzalkowscy w Ciechanowskim Powiećie w Mázowec: Woiewo:
¶ Mikołáiewscy w Sochácżewskim Powiećie.
¶ Dabkowscy z Ráwskiego Woiewodztwá. Obłokowie / Potrykowscy támże z Ráwskiego w Sochácżewskim Powiećie.
¶ Dłuscy od Rádomiá ¶ Dánikowscy z Ráwskiego.
¶ Wilscy / ktorych iest Dom rozrodzony w Ráwskim Woiewodztwie. Był Páweł Wilski przy Dawidźie Zborzyńskim w Węgrzech. Ten gdy zábił sługę Stánisławá Ligęzy Podczászego Krolowey / támże stał mu o gárło: Prosił go áby pomniał ná práwo Polskie / że sie nie godźi sláchćicá zá chłopá tráćić. On go spytał / iesliś też ty sláchćic: Rzekł / że ták iest. Spytał go / Ktoregoś herbu: Powiedźiał / Niewiemći iáko go máluią / ále gdy ná wsi ná gwałt wołáią / tedy go pomieniáią / Pułkozá / Pułkozá. Ligęzá będąc sam tego herbu / zaraz mu rzekł. Iużeś wolen kiedyś tego herbu.

Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách / ktorych ia w ták szerokim Krolestwie znáć nie mogę.

O Kleynocie stárodawnym Polskim

Koźlarogi/ktory w roku 1 3 3 1. Zá znáczna zasługa Floriana Szárego w bitwie z Krzyżaki v wśi Połowc/ nouum ꝓclama Jelitá otrzymał/iáko o tym masz v wszytkich historikow dosyć iásne opisánie/ y tu niżey dowodnie á prawdźiwie o tym czytáć bedźiesz. Pisze Długosz o Przodkách tego Herbu/że bywáli Viri modesti, Canum ac Venationum studiosi: O ktorych przypátrzywszy sie własnośći Herbu/ czytáć bedźiesz tákże y o Potomstwie / ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge/máia być w Czerwonym Polu Trzy Szpisy żołte.

☞ Naiznácznieу nam Kátálog opowieda Zdysławá Przodká tey Fámiliey Koźlarogi Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ Roku 1 1 8 2. Ktory tymże ksztáłtem á nie ináczey tego Herbu vżywał / iáko go teraz Potomstwo nośi y vżywa / Trzy Szpisy żołte w Polu Czerwonym / co dowodnie vkázuia ápparáty w Kośćiélech od niego zostáwione/y ná murzech ábo ná kámieniách wykonterfetowáne/w Helmie puł Kozłá rogátego/á z tadże miał to ꝓclama Koźlarogi/ácz to niektorzy wywodzą żeby miał mieć początek swoy od Połkozycá dopiero zá Łokietká / Ośle głowe wyrzuciwszy trzy Szpisy przydano : Ale sie to z opisánia Historykow nie pokázuie/ áby mu tám miano dáć co wiecey tylko Nouum proclama, O czym przy Floryanie Szárym niżey pilnie czytáiąc zrozumiesz.

¶ Pisze o tym Zdysłáwie w Káthálogu te słowá: Substituti in locum vacan, Metropolis Ecclesiæ Capitulares Gneznen, Virum idoneum ad Zdislaum Canonicum Gneznen vertunt animos, erat enim & genere Nobilis, & moribus ac virtute conspicuus. &c. &c. Confirmationem à sede Apostolica Anno Domini 1 1 8 3. consecutus: Sedit Gnezne annis sedecim, mortuus anno 1 1 9 9. Ibidem tumulatus à Summo Pontifice Lucio tercio natione Tusco, literis & promocionibus Mieczlaui Principis & Monarchæ Poloniæ illũ adiuuan prouisus: auxit hic bona Ecclesiæ Gneznen, notabiliter & plures villas in locis disertis & saltuosis locat, animosus bonorum Ecclesiæ defensor, quam etiam in sua suppellectili, in suisq; ornamentis, deffectuosam refficere & instaurare vsq; ad mortem non deficit: genere vt præeximus Nobilis, de Domo Familiaq; Kozlarogi fuit. Ták o nim własnie w Káthálogu nápisano/w czym sie długosz namniey nie odgadza/pisze o nim te słowá: Gnesnensis Metropolitanus Petrus Secundus, cum annis duobus & viginti Gnesnensem Ecclesiam rexisset, moritur & in Gnesnen Eclesia sepelitur. Cui Zdislaus Canonicus Gnesnen, Nobilis genere Polonus, de Familia & Domo Kozlarogi, per ellectionem Canonicam succedit. A Summo Pontifice Lucio P. P. Tertio, Mieczislauo maioris Poloniæ Duce intercedente prouisus.

¶ Zá tegoż Arcybiskupá Káźimierz Spráwiedliwy te Konstitucye Seymu Łeczyckiego publikowáć dał/o czym Miechowitá pisze w Kśiegách Trzećich/List 1 0 1. w te słowá.

Factoq;

Factoq; apud Leciciam conuentu,in quo omnes exactiones in iusta tributa per Miesconem Fratrem suum constituta, pro sua industria & magna solercia rescidit, calumniatores nonnullos proscripsit, alios igne & cauterio notauit, deprauatas consuetudines in Regno Poloniæ exortas,abstulit & remouit, præsertim ne anonam & victualia Nobiles agrestibus non solum caperent, verum etiam nec fenum paleamq; violenter afferent, ne Vilanorum cabellos raperent, ne longa itinerum inter capedine per se aut suos Satelites ipsorum equos fatigando eneruarent, vel in loca destinatiora abducerent. Episcoporum quoq; bona, tam mobilia quam immobilia ne dirriperet, & ne tales consuetudines in posterum ab aliquo innouaretur,placuit omnes transgressores horrendo anathemate innodare.

Zdislaus itaq; Gnesneñ Archiepiscopus, cum cæteris Poloniæ Episcopis,omnibus Pontificalibus indutis,Gedeone Cracouieñ,Ziroslao Wratislauieñ,Onolpho Cuiauieñ, Cherubin Posnanieñ, Lupo Ploceñ,Conrado Camieneñ, Gaudentio Lubuceñ, astante Cazimiro Monarcha & tribus Principibus, Ottone Posnanieñ, Boleslao Wratislauieñ, Leskone Mazouieñ, & Baronum multitudine in hunc modum pronunciauit. Qui aggrestium anonam aut res quascunq;, vi aut quouis alio pacto tulerit aut auferri iusserit, anathema sit. Qui legationis aut necessitatis publicæ vel priuatæ occasiõe, præterquam ad denunciandum hostium in patriam imminentẽ insultum cuiuspiam quadrupedem & iumentum, in angariam vulgo podvvodaticam acceperit vel accipi iusserit, anathema sit. Qui bona Pontificum aut Ecclesiasticarum personarum decedentium, rapuerit, occupauerit, distraxerit, etiam si persona sit Illustris & Regali, Ducali, aut quacumq; alia præfulgeat dignitate, anathema sit. Qui Episcoporum spoliatores (restitutione non habita) acceptauerit,& raptorum aut distractorum relaxationem raptoribus (satisfactione legittima non præcedente) impenderit, veluti sacrilegij particeps & consentaneus & qui ambitioni suæ & commodis inhiando,sacrilegio actionẽ præstiterit,anathema sit, Et responsum est á Ducibus & vniuerso populo, Amen. **Ostátek czytáy v Historyká pomienionego.**

☞ Tomaszá Biskupá Wrocłáwskiego opowieda Káthálog/tákże y Długosz/w Roku 1232. tymi słowy:

Laurentius Wratislauieñ Episcopus, cũ annos quinq; & viginti sedisset, septimo Idus Iunij in Prithkovv moritur, & in Ecclesia Wratislauieñ sepelitur. In cuius locum Thomas Polonus, genere Nobilis, per electionem Canonicam substitus est, & per Vincentium Archiepiscopum confirmatus, qui non solum propter Nobilitatem generis de stirpe enim Kozlarogi ducebat genus,sed etiam propter scientiæ & prudentiæ raras quibus clarescebat dotes,opinione & fama apud proprios & finitimos celebris, in Arcem Pontificalem sublimari promeruit. **Po nim był wźiet Thomasz Siestrzeniec iego/ o czym czytay Długoszá według Roku wyższey opisánego.**

☞ Dopiero w Roku 1331. zá pánowánia Władysłáwá Łokietká/wspominája wszytkie Historye/iáko Długoszowá tymi słowy:

Postero die vbi primum illuxit Rex in certaminis locum,ad legenda suorum corpora, fœdamq; etiam hostibus, hostium spectandam stragem descendit, vbi dum suorum legit recognoscitq; cæsorum cadauera, offendit illic vnum de Militibus suis, qui in pugna egregiè dimicans, multis confossum spiculis habebat corpus, inter cæsos & mortuos, supinato corpore iacere viuũ, vtraq; manu patefacto ex vulnere ventre, viscera atq; intestina propria attrectantem,Florianum nomine,cognominatum Szary. Quem diligentius intuitus,& pia illi miseratione compassus,ad Milites illum comitantes cõuersus, Quam atrox inquit est huius nostri militis quam contemplamur pœna. Tum ille spiritu resumpto atrocior est respondit, Si quis durum vicinum in vna villa consistentem,qualem ego sum expertus,tulerit. Tum Rex animo

æquiori

Tempore Vladislai Jagellonis Gaudentius Episcopus Lubucensis.

æquiori inquit eſto. Et ſi ex præſenti vulnere incolumis euaſeris, ſcito te liberalitate mea duri vicini ſocietate cariturum. Sublatus inde & perfectam curationem adeptus, Regia quoq; largitione in fœliciorem gradum euectus ſtirpi ſuæ, quæ tres lanceas defert pro inſigni, ex ipſo rei euentu proclama nouum Ielita, abrogato vetuſto Kozlarogi, indidit.

☞ A tu ſie przypátrz/ że mu nic więcey nie przydano do Herbu tylko Nouum proclama: bo gdyćby mu było co więcey przyczyniono/ nie zániecháloby ſie to było w onym wieku od Hiſtorykow / á do tego wżdyby ſie był táki nálaſł w Polßcze/ ktoryby był tego Herbu ſtárodawnego vżywał/ ále iż tylko proclama, tedy iednym nazwiſkiem dla dawnośći wßyſcy ten Herb zową Jelitá: bo iáko obacżyß pretko po onym cżáśie gdy ten Száry żył/ wiele domow tego Cechu ábo Herbu było y znácżnych/ o cżym niżey cżytáć będźieß/ á nowego Herbu nádánie nie ſłużyłoby było wßytkim / tylko włáſnemu Potomſtwu iego/ ále iż tám tylko Nouum proclama dano/ tedy też wßyſcy iednáko noßąc Herb ten iednym go nazwiſkiem zową Jelitá/ á włáſnie/ iáko ſtárodawnemu Herbowi rzeczonemu Abdánk Nouum proclama zá Krzywouſtá/ ták też zá Łokietká od tego okrutnego vkłoćia Rycerzowego / dano Jelitá nazwiſko.

❡ Wßyſcy ći Jelitowie / rozumieią zá naſtárße Gniazdo ſwe Moykowice w Sieradzkiey źiemi w Powiećie Piotrkowſkim / przy ktorych ieſt Zamek nie dáleko nád Rzeką Pilcą ſtáry murowány rzeczony Surdegá / iuż ſpuſtoßáły / á to byłá włáſna máietność Floryaná wyżßey miánowánego. Tego Herbu Rycerſtwá ieſt bárzo wiele w Kroleſtwie Polſkim/ wßákoż iednák nawięcey w Sierádzkiey źiemi/ o ktorym niżey cżytáć będźieß.

☞ Wſpomina Przywiley konfirmáciiey Krolá Káźimierzá Floryaná Klaßtorá Łyſey Gory Krzyżá świętego / gdźie go pomienia: Ottone Regni Poloniæ, Floriano Szary Lecicień Cancellarij. Datum in Opatovv, anno 1354. in craſtino Beati Iacobi Apoſtoli. Tenże iáko niżey vſłyßyß był Biſkupem Krákowſkim.

☞ Floryaná y Zegotę Bráćią rodzoną/ hæredes de Moykowice / ktorzy między ſobą táki dźiał cżynili / wźiął Floryan Wronikow y Wożniki/ Zegotá Moykowice y Laſki/ o cżym świadcży przepis Liſtu Sądowego z Aktu w Piotrkowie Feria ſecunda poſt Epiphaniæ, anno 1410.

☞ Stániſłáwá z Moykowic/ wſpomina Káptur Korcżyńſki/ w Roku 1439.

☞ Piotrá Káßtellaná Sędomierſkiego/ teyże Fámiliey zá pánowánia Káźimierzá Wielkiego ſcriptá niektore wſpomináią/ á náznácżnicy Káthálog przy ſynie Biſkupie Krákowſkim Floryanie / ktory ſie piſał z Mokrſká / á o tym ták cżyni wzmiánkę / opowiedáiąc go ſynem wyżßey pomienionego Káßtellaná/ á mátki Chryſtyny. Był wźięt z Proboſtwá Krákowſkie° dwudźieſty óſmy od zácżęćia wiáry Chrześćián: Biſkup Krákowſki/ Canonicæ per viam ſcrutinij à Capitularibus conformiter ſecunda Februarij electus, po Bodzęćie z domu Rożá/ á Roku 1367. w Awinij przez Grzegorzá Jedennaſtego tego imienia Papieżá potwierdzon y poświęcon/ v ktorego ſam był/ Cazimiri Poloniæ Regis tanq; Patroni adiutus interceſsionibus & cõſenſu. Ten w Miáſtecżku Bodzęćinie Zamek zmurowáł/ miáſto tákże Bodzęćin/ y drugie Iłżę/ murem y wieżámi ozdobił / Kośćioł w Dobrowodźie/ á drugi w Węgleßynie Oycżyznie ſwoiey zmurowáł / Kielich złoty z drogimi kámieńmi/ Caſulam & Dalmaticas z żołto goracego Axámitu ſpráwił do Kośćiołá Krákowſkiego / Kámienicę ná práwey ſtronie w Kánonicżey vlicy dobrze murem opráwił / ktorą Kápitule dárował/ obwárowawßy/ áby ten kto w niey będźie mießkał dawał po dwie grzywnie ná káżdy rok z niey. Ołtarz ſub titulo Sancti Ioannis ante portam Latinam fun-

dował/do ktorego Dźieśiećinę wytecżną w Pielgrzymowicách od stołu Biskupiego darowáł. Tenże Prebendę we wśi swoiey Mokrsku z dobr swoich fundowáł. Tenże Zamek znácżny in suæ domus gloriam murare latere ceperat, wßákoż niedokonawßy vmárł. A tego tám dokłáda w Káthálogu/ áby ten poczatek muru miano rozebráć ná kominy Slachtá okolic, ná z woley iego Synowcow/ták bárzo / vt vix nunc tam sumptuosi ædificij appareant vestigia. Sedit annis tredecim, vmárł Roku 1 3 8 0. Dniá ßostego Mieśiącá Lutego/w dźień świetey Doroty/á w Kośćiele Krákowskim w Káplicy świetego Thomaßá Apostołá ktora sam nádał/ sub Tabula erea sepultus requiescit: Fuit animosus Ecclesiæ defensor.

¶ Tenże Káźimierzá Wielkiego Królá Polskiego / ktory ná namowę Sándywoiá Stárosty Sedomierskiego z domu Topor/ wśi Złotey/ y drugich do niey przynależacych zápowiedźiał robote/záklął á nie rozgrzeßył/áż wolne wśi Kośćiołowi puśćił/ choćiaż był Káźimierz Kśiedzá ktory go pozywał w Wiśle vtopić dał/co vcżynił Dworzánin iego Kochan z domu Ráwá. Po tym Floryanie zostáł Záwißá z domu Rożá/to o nim w Káthálogu piße/v Kromerá cżytay o nim w Kśiegách 12. V Miechowity w kśiegách Cżwartych Kápit: 35. też słowá coć śię ná przodku pisáły. V tegoż Historyká w Kápitulum 29. cżytay o nim te słowá. Ludouicus autem Rex Hungariæ,per Oratores Polonorum, Florianum Episcopum, & Ianusium Regni Poloniæ Cancellarium,vt Regnum Poloniæ susciperet solicitatus, &c.

☞ Klimunt z Mokrská Káßtellan Rádomski / przyiął do Herbu z innymi Jelitcżykámi w Hrodle Gierdutá/ o cżym Przywiley Vniey Hrodelskiey świadcży/w roku 1 4 1 3.

☞ W Roku 1 4 1 9. Wspomináią rozdźielne Listy syny Floryanowe z Mokrská. Naprzod Piotrá / ktoremu śie dostáły/Dźiewiote/ Romormki/Sulimierzyce/Obrázowice.

¶ Floryáná/ktoremu Pácżánow/Niegosłáwice/Rátáic/Schuchcżyn.

¶ Janá ktoremu Brudzow/Widuchowa/Postorowice.

¶ Mikołáiá/ktoremu Mokrsko Zamek/ Wola w Osowey/ Mzurowa/Michow/Besorándá. Actum Sandomi: Feria secunda post Francisci, præsentibus, Niemierza de Lutoua, Ioanne Borkone de Ianussouice, Sigismundo de Minostouice,Paulo de Sandziszovv, Andrea de Garbice, Marcisio de Karsi,Ioanne de Tvvorovv,sub titulis, Petri de Falkovv,& Zauissij de Olesnicza.

☞ Floryaná z Mokrská wspomina w Kápturze Korcżyńskim/w Roku 1 4 3 8.

¶ Janá z Mokrská támże wspomina.

¶ Andrzeiá y Piotrá tamże.

☞ Janá Bieśiad rzeczonego / kthory śie pisał z Mokrská/ Chorożem Krákowskim y Márßałkiem Nadwornym wspomina List w skárbie/przy ktorym wiśi piecżeć iego Jelitá/w Roku 1 4 5 5.

☞ Pielgrzymá z Wegleßyná brátá rodzonego syn / Floryaná Biskupá Krákowskiego/ Stárostá Wielgopolski/ o cżym Kromer w Kśiegách 14. świadcży tymi słowy: Domaratus Castellanus Posnanień, qui iam Præfectus Maioris Poloniæ esse desierat, successore accepto Venglesimo Floriani Episcopi Craco: fratris filio. &c. O tymże wiecey cżytay eodem Libro v tegoż Historyká.

☞ Thomaßá z Wegleßyná/ Káßtellaná Sedomierskiego / wspomina Kromer w Kśiegách 16. List 390. tymi słowy. Thomas Venglesinius,Castellanus Sandomirień,& præfectus Maioris Poloniæ, Drahimium Arcem ab ijs qui religiosam militiam Diui Ioannis nomine profitentur,interceptam quatriduo expugnauit, eiectoq; præsidio in potesta-

tem suam redigit. To było zá Jágiełłá/był pierwey Podczáßym v te° Królá.

☞ A tuś obaczył/ że ci synowie tego Floryaná z roznych imion rozne nazwiská od czásu dawnego mieli/ co ießcże niżey czytáiąc dowodniey zrozumieß.

¶ Był wieku mego z tych tám Przodkow Dom możny w Rusi Zamoyskich/ktorzy wyßli z Lecżyckiego Woiewodztwá/á tákiem sposobem inßego nazwiská po máiętności dostáli.

☞ Thomaß z Łazniná w onym kráiu dostał v Andrzeiá Piwá Zamościa stárego y Wierzbia/zá ktore dał pewną summę pieniędzy/á vtwierdzáiąc kontrákt zámiáną/iáko ná on czás był obyczay/ pewne częśći we wsi swey Wżdżárách w ziemi Lecżyckiey. O czym świadczy Włádysław Xiąże Mázowieckie y Ruskie Listem swym / w ktorym iest wzmiánká Łássá Pomyslá wielkiego przy tych Wżdżárách / y część summy ná pewny czás ná dobrách swych onych dziedzicżnych w ziemi Lecżyckiey wárował/ o czym tegoż Xiążeciá List świadczy. Tegoż Thomaßá po wśi Zamośćiu Ruś Zamosckim przezwálá.

☞ Thomaßá z Zamośćia wspomináią niektore scriptá zá pánowánia Kázimierzá Jágiełłowiczá/ ktory miał wiecey niż sto lat.

☞ Máciejá Rotmistrzá wspomina List Przypowiedny Królá Kázimierzá/ktory niżey czytáć będzieß pod Bończycem/y drugie listy tegoż Królá o nim powiedáią/w Roku 1 4 9 1. Data Lublini ante Inuocauit. Był w Czarnym Woysku Máthyaßá Królá. Tenże zá Olbráchtá był w potrzebie Koprzywnickiey z Tátáry/y w wielu inßych.

☞ Páweł Zamoścki w Piaskách syn Máciejow.

☞ Jan Zamoścki w Wierzbie syn Máciejow.

☞ Wencżesław Zamoścki w Zukowie syn Máciejow/ten zostáwił syná Piotrá ktory trzymał Niewierkow.

☞ Jan syn Páwłá Zamoscz z Piaskow był Rotmistrzē.

☞ Mikołay z Zamośćia ná Skokowkách/ Syn Floryanow/od Anny z Komorowá spłodzony/był Skolástykiem Lecżyckim/Kántorem Sedomirskim / Kánonikiem Krákowskim/ y Proboßczem Tarnowskiem/Refferendarzem y Sekretarzem Królá Zygmuntá / o tym świadczy Elogium krotce pisane tymi słowy. Nicolai Floriani Filij de Zamosczie in toga religiosiss: ac prudentiss: homini, in bello fortiss: viro. Formulas actionum, quæ extant, vt erat iuris consultiss: concepit. Ex ordinum decreto, in legibus componendis & emendandis Reipub. operam nauauit. In prælijs aliquot Tartaricis, manu rem fortiter gessit. Singulari etiam certamine Turcum prouocatorem ad Rohatinum occidit. Quod &si homo sacratus esset, tamen sibi cum Paganis prælia permissa interpretaretur. Sigis: Primi Regis Secretarius & Referendarius fuit, Scholasticatum Lencicieñ, Cantoriatum Sandomirieñ, Canonicatum Cracouieñ, & Præposituram Tarnouieñ sacerdotia habuit. A Collegio Cracouieñ exiguo imposito stipendio ꝓpter merita, Pabianicieñ territorium quo ad viueret possedit. Cum Tencinijs & Tarnouijs familiarissime cum viueret, Ioan: Tarnouio magno Castellano Cracouieñ, & auctor & adiutor in primordijs, ad eam quam consecutus erat amplitudinem, laudis fuit. Tego ćiáło leży w Krákowie ná Zamku w wielkim Kośćiele/świadczy Epitáphium.

☞ Szczęsny z Zamośćia ná Skokowkách Syn Floryanow/Brát iego rodzony Podkomorzy y Sędzia Chełmski y Woyski Bełski/ człowiek mądry y mężny/z Tátáry pod Chmielnikiem wiele á mężnie czynił. V Skokowek Oycżyzny swoiey Zagon niemáły Tátárow poráził przez sługę swego Sciborá z Sitańcá/ktorego tám był zostáwił sam iechawßy ná Bełz.

O iego posługách ták Listy Zygmuntá Krolá świádectwo dawáią / ná ktorych mu dárował dobrá Obermuntá Stolniká Chełmskiego zeszłego bez potomká/y summe ktora miał ná Płonce wśi w Powiećie Krásnostáwskim. Nos vero habentes rationem fidelium seruitiorum prædicti Fœlicis de Zamosczie Tribuni, quibus in terris Rusiæ agens, sese nobis commendatum reddidit, vt pote, qui quotiens Tartari ad terras nostras Rusiæ inuadere conati sunt, totiens ille cum alijs subditis nostris pro suis facultatibus inuadere & arcere solebat. Data 1 5 2 8. Tákże wzmiánke czyni o iego zasługách w Liśćiech ná summy ktore miał ná wśiách Łábunkách y Hrusowie.

¶ Ażto byli Bráćia rodzeni / tedy o nich świádczy List pod pieczęćiámi ich pisany w te słowá. In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam, nos Nicolaus Tarnouień, Voynicień Ecclesiarum præpositus, Cantor Sandomirień, & Canonicus Cracouień, Secretarius & Referendarius S. R. M. & Fœlix Tribunus Belzeń, & Iudex Chelmeń germani, de Zamosczie & in Tuoriczovv heredes. Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis, quomodo attendeń fidelia seruitia Nobilis Ioãnis Sarnicki, quæ nobis à sua iuuentute etvsq; modo exibit. Voleń itaq; eundẽ Ioannem ad futura seruitia reddere promptiorem, aduocatiam in Tuoriczovv damus. &c. Actum & datum in Sulovv, Feria secunda ipso die Sancti Stephani Protomartiris, anno 1 5 2 4. Præsentibus pro tunc Nobilibus, Nicolao Gorayski, Stanislao & Ioanne Huhrouiecki, Casparo Bogus, & alijs quam plurimis.

☞ Wieku mego iuż był Stánisław z Zamośćia syn Szczęsnego ná Skokowkách/ Kásztellanem Chełmskim/ Hetmánem nadwornym/ Bełskim y Zamechskim Stárostą/ o ktorego spráwách y zasługách przećiwko R. P. z tego krotkiego Elogium sie spráwisz. Stanislai Fœlici Filij de Zamosczie viro integerrimo, humanis: liberalis: q; ac bello & pace claris: magis tamen artem militarem coluit orsus. xvij. ætatis an: xxxv. anno, partim militauit, partim Equitum Turmas duxit, partim Imperium militare cum titulo Ducis copiarum Regiæ administrauit, contra Valachos dũ Chotinum obsideretur, & iterum dum auctoritate Regia Alex: illis Palatinus imponeretur, Despotem in Valachiam tendentem, tum cum ex Castris ad Oppidum Pomeranos positis, intempesta nocte fugere necesse habebat. Contra Liuones dum in Sig: Augusti Regis bellum ob violatum legatum inferentis, fidem ad Posuolium venire coacti sunt. Moschorum Principem cum Sigis: Augusto de Liuonia ac controuersis Lithuaniæ Moschouiæq; finibus, armis contendentem. Contra Tartaros dum eorum excursiones ac prædationes in Rusia arcere niteretur, R. P. studio ac opera facultatibusq; suis iuuit. Tumultibus omnibus Tartaricis suis amicorumq; copijs admirabili celeritate, absq; vllo stipendio Regio coactis, vsus est, inuicti sui animi ac consilij vim in Neueliano cum Moschouitis prælio inprimis ostendit. Post Neuelianum prælium, virtutis ergo, Præfectura Belseń, donatus. Zamchanam reuersus ab expeditione Radoscouiana obtinuit. Senatorium ordinem aliquoties oblatum repudiauit, vix quinquagesimo primo ætatis anno legi passus est, ita tamen, vt neglecto etiam tum Palatinatus gradu in Castellanatu Chelmeń mallet consistere. Vixit, die 6. Aprilis, Anno Christi, M. D. LXXII. Ætatis LIII. obijt.

☞ Floryan Zamośćki syn Szczęsnego był Chorążym Chełmskim.

Jan z Zamośćia/ Syn Stánisłáwow/ Hetman y Kánclerz Koronny/ Krákowski Stárostá Generał/ ktory naprzod z młodych lat do Fráncyey był posłan / tám sie sam dobrowolnie do Náuk wyzwolonych obroćił: Litteras humaniores apud

Leodegarium

Leodegarium á Quercu, Petrum Ramum, Adrianum Turnebum, vczył ſie.
Greckiego iezyká apud Renatum Guillonium. Curſu Philoſophiey apud
Iacobum Canpentarium ſłuchał. Principia artium Mathematicarum apud
Ioannem Penam. W Padwi naprzod Kſiąg de anima v Picolhonina, á ar=
tem paruam v Baſsiana Landa, ſłuchał: potym vdał ſie był ná iezyk Láćiń=
ſki/ á práwo. Z Sygoniuſzem nákłádał/ V Vidum Pamirolam & apud De=
cianum Práwá ſie vczył: Z Fállopiem lubo Medykiem nákłádał/ in Funebri
oratione, gdy Sigonius przed żalem nie mogł/ illum proſecutus eſt. Cżym
ſie naprzod Włochom oznaymił. De Senatu Romano dla ćwiczenia ſwego
Kſiegi nápiſał: Alienus był ab omni conuerſatione, otium & litteras tylko
miłuiąc/ przytym pronior ad iram. Aż gdy w Padwi były contentiæ w Ele=
kcyey Rektorá/ iáko to bywa miedzy młodźią: A gdy inym przypuſzczono ad
ſuffragia, Polaki exáminowano w Práwie/ á máło ich było co y práwne kſie=
gi ná koniec czytáć vmieli/ gdyż máło Polakow Práwem Ceſárſkim ſie báwi/
ſkąd niektorzy co z Polaki ſpor wiedli pośmiewiſko byli vczynili. Ten Jan
Zamoścki poruſzony iáko młody / oną quæ illi videbatur indignitas, powie=
dźiał/ że prożno ſie śmieią/ gdźieby ſie chćiáło Polakom Rektoroſtwá / łá=
twieby tego náleźli coby práwo lepiey vmiał niż ći co ſie z inych nieumieiet=
ności śmieią. Gdy ſpytano/ kto? Z zápaleniá rzekł: A ia ná koniec ſam.
Zátym go wſzytká Akkádemia porwálá y przymuśiłá áby Rektorem był/
ktore on potym nád zwyczay młody z wielką ſtátecznośćią odpráwował: e=
xáminuiąc Doktory ná promotiách y publicè diſputuiąc / w práwo ſie tym
lepiey wlomił. Senatowi Weneckiemu wdźiecznym dla ſtátecznośći był.
Oſſobne one ſwe obyczáie zá konwerſacyą / kthorey ná ten czás rad nie rad
muśiał vżywáć/ vtárł. Miedzy Senatormi Weneckiemi / nawiecey z Aloi=
ſiuſem Moczenigem/ ktory był potym Kśiążeciem/ á Marinem de Caualliis,
przedniemi Senátory praktykował. Bernardo Venerio Poteſtat Padewſki
był mu ták przychylnym/ że do wielu rzeczy łátwie mu ſie dał przywieść, ⁊c.
Potym przyzwány od Oycá do Polſki / z wielką ſkromnośćią ná Dworze
Królá Auguſtá był/ Sekretarzem bedąc wiele poſtronnych ſpraw odpráwo=
wał/ y w práwnych. Tákże go potym Krol pomieniony po śmierci Sobká
Podſkárbiego Koronnego poſłał do odbierania ſkárbu / z ktorego nie wyie=
chał/ áż wſzytkie Przywileie y piſmá przeczytał y porządnie ſterminował y
rozłożył / co od świetego Marćiná do Swiątek czytáiąc we dnie y w nocy
korrygował. Puśćił mu był oćieciego Kaſztellan Chełmſki Zamech y Wirz=
rachánie/ á potym w rychle vmárł. Po ktorego śmierći Krol Auguſt dał mu
Stároſtwo Bełſkie. A gdy vmárł Krol Auguſt in interregno podał formę
konfederácyey de libertate & caſtitate ſuffragiorū, & de tranquilitate tuenda.
Ktorą naprzod Rycerſtwo Woiewodztwá Bełſkiego/ potym Wołhyńcy/ á
potym wſzytkie Woiewodztwá Ruſkie/ w Gliniánách/ y v Rákáná ná zież=
dźiech przyieli. Ná zieźdźie Wárſzáwſkim popárł æqualitatem ſuffragio=
rum Slachty/ z Pány Rádámi Kápturem Jedlińſkim.

§ Ná Elekcyey Henrykowey trudność o Votum Kśiążećiá Pruſkiego
vprzątnął. Po Henryká do Fráncyey z inſzimy Poſły był poſłem obran / y
ſpoſob wſzelákiego poſtępku w namáwiániach z Krolem/ y ſpoſobu renun=
cyáciy Królá/ wźiąwſzy przykład z inwitáciy Królá Włádyſłáwá / gdy go
Węgrowie ná ſwą Krorone wezwáli/ pokazał/ y tám wſzytkiego co R. P.
potrzebowáłá popierał. Obyczáiem Polſkim Liſty od Królá Electa odprá=
wował. Gdy Krol Henryk przyiechał/ Poſłem z Bełſkiey ziemie bedąc / in
controuerſia cōfirmationis pokázował/ iż te dubia ktore wnoſzono o rzeczách
in interregno poſtánowionych/ leuia były. Potym zá dálſzym oboſtrzeniem
tych ſpraw/ gdy ſie do proteſtácyey przećiwko Krolowi zánośiło / rádźił to
odnieść bráćiey/ y Confirmationem generalem wźiąć/ dołożywſzy/ iż nam po=
winien miał być Krol popráwić ná Seymie czegobyſmy dáley potrzebowáli/

rozumieiąc że to czás miał zleczyć á Krolowi oczy otworzyć/ áże ad extrema periculosum było skoro przystępowáć. Gdy się Seym rozerwał/ iechał do domu chcąc się gospodárstwem báwić / á do náuk swoich wroćić. Krol też mijáiąc go Podkomorstwem Dwornym/dał mu Stárostwo Knyszyńskie.

§ Vspokoiwszy się á mieszkáiąc w Wolicy Folwárku Stárostwá Bel- skiego/w tym Henryk viáchał/nowe motus w Koronie się poczynáły/inuidia y simultates niedopuszczáły mu długo pokoiu vżywáć. Ná Stężyckim zieź- dźie widząc strony Rákuskiego domu spráktykowáne / przy tych co mu byli contrarij został á státecznie bronił.

§ Potym Tátárowie wtárgneli do Ruśi / położyli Kosz pod Tárno- polem. Máiąc spráwę o nich społecznie z Andrzeiem Tęczyńskim / ktory ná ten czás był Woiewodą Belskim/ z niemáłym Orszakiem Rycerstwá kráiow onych/Poczty swe znáczne máiąc ćiągneli / wszákoż iákos czytał pod Topo- rem/dla prętkośći Pohánicá tego/do potrzeby nie przyszli.

§ Ná Elekciey Wárszáwskiey szerokimi słowy zbijał rátiie tych co Kro- lá chćieli mieć z domu Rákuskiego/do czego wiodłá go miłość kráiow Ru- skich w ktorych się vrodził/z ktorych periculum coniunctum to być widział. A gdy się rozerwánie sstáło/ przywiodł z tymże Woiewodą Belskim / z kto- rym wielką przyiaźń wiodł/sześć wszytkie Woiewodztwá Ruskie / że Krole- wnę Annę miánowáli. Potym drudzy miánowáli Krolá Stepháná z kon- dicyą o Małżeństwie / zwłasczá ći ktorzy z Woiewodą Krákowskim/ y z bráćią iego Zborowskimi trzymáli/o ktorych es czytał pod Jástrzębcem/przy ktorych on też potym státecznie stał. Gdy mu było Posty iego odpráwowáć zlecono/dał Postowi stárszemu rádę / wedle kthoreyby miał Krol obrány z Competitormi postępowáć / obowiązawszy go áby nie powiedał od kogoby ią miał. Do Krolá do kąd do Korony nie przyiechał/ priuatim nie pisáć nie chćiał/áni mu ná listy odpisowáć. Potym go Krol tenże Stephan Pieczę- tarzem w kilkánaśćie dni po Koronácyey swey vczynił / sam wszytkiego przez kilká lat doglądáiąc/Káncellárya w dobry porządek wpráwił.

§ Pod Tumult Gdáński Poczet pewny Krolowi kosztem swym stá- wił/ktory z Spytkiem Jordanem á z Węgry we Tczowską bitwę naprzod się potkał/ pod Hetmáństwem Janá Zborowskiego Kásztellaná Gnieźnień- skiego. Potym ná potrzebę do Moskwy tegoż Krolá Stephāná ludźie iął á znáczne Rothy wodźić/o czym potym będźiesz miał w Historyey.

§ Wielisz Zamek wźiął. Máiąc zlecone szańce od Krolá Stephāná pod Wielkimi Łukámi/Básztę wielką darniem ná trzy sążnie okrytą z szań- cow Polskich zápalił/od ktorey się wszytek Zamek zápalił/y wźięt był.

§ Potym z ludźmi ktore miał pod swoią mocą Zawłoćia/ná wielkim Jeźierze położonego/choćiaż w wielkie niepogody/dobył.

§ Ná drugi Rok gdy Krol Stephan z woyskiem do Moskwy ćią- gnął/Hetmánem wielkim v Worończá był deklárowan.

§ W dobywánie Ostrowá Krolowi służył á pilnie.

§ Pode Pskowem ná źimę áż ad sextam Februarij, dźieśięć niedźiel po odieźdźie Krolewskim woysko zátrzymał. 4. Ianuarij in generali excursio- ne, pod mury Pskowskimi Moskwę gromił. Zá postánowieniem pokoiu/ przedśię z woyskiem leżał zá gránicámi Jnflantskimi/áż od Moskwy Derpt y insze Zamki/y źiemię wszytkę Jnflántską/ odebrał.

§ W wielkiey v Krolá Stephāná / cum inuidia aliorum, auctoritatis był/od ktorego mimo Káncelerstwo y Hetmáństwo/był przełożon ná Stáro- stwo Krákowskie/Málborskie/Miedzyrzeckie/Krzeszowskie/zá służby y v- tráty ktore w Moskwie podiął.

§ Vrodził się z Niedźiele ná Poniedźiáłek Dominica Letare, w Roku 1 5 4 2. w Skokowkách. Tego spłodźiłá Anná Herbutowná z Miżyńcá. Miał Trzy żony: Naprzod Annę Osolińską z domu Topor. Potym Kry-

ſtyne Rádźiwiłowne Kśieżne z Nieświżá y Ołyki/Woiewodzanke Wileń-ſką/ktora tákże pretko vmárłá/zoſtáwiwſzy Corke Helżbiete/ktora zá Mátką rychło vmárłá.

¶ Trzećią potym poiął Gryzelde/Fámiliey Báthorow z Domu Wilcże Zeby/Chryſtophá Woiewody Siedmigrodzkiego Corke/Synowice rodzoną Krolá Stephána/á śioſtre ná ten czás bedącego Zygmuntá Woiewody Siedmigrodzkiego/w Roku 1 5 8 3. Mieśiącá Czerwcá Dnia 12. W Krákowie ná Zamku Krol Stephan weſele ſpráwowáł z wielkim doſtátkiem. Wiele ábo wietſza polowicá pánow ná weſelu byłá przednieyſzych Senatorow/ták z Polſki iáko y z Kśieſtwá Litewſkiego/á od wſzytkich práwie naprzednieyſzych pánow/choćia ſámi nie byli/tedy poſły z vpominki ſłáli/tákże od inych poſtronnych Kśiążąt. Cále dwie Niedźieli ſie weſelili/tydźień od Krolewſkiego weſela/od drugiey Niedźiele przenośiny ſpráwowáł támże ná Zamku. Dla czego koſztem niemáłym ná Rápſtynie zbudowáno było Szale/kedy gośćie y Krol z Krolową śiedźili. pánow oboygá ſtánu było wiele/tákże Turnieie/gonitwy oſobliwe pánietá Polſkie k woli iemu wywodźiły/co godno pámięći.

☞ Naprzod gonili ná oſtre doſyć rządnie y meżnie Dworzánie ſámegoż Hetmáná z niektorymi Krolewſkimi ná koniech dobrych.

☞ Naprzod Podhorecki Wáckaw z domu Beliná z Páwłem Ráckiem/ſkruſzył Podhorecki práwie dobrze kopią.

☞ Potym Grudźiecki Andrzey z Jákubem Jankowſkim Dobrzyniakiem z domu Junoſzá/kthoremu Jankowſki reke przeſzył ná obiedwie ſtronie.

☞ Stephan Kázimierſki z domu Biberſtein z Gorſkim/odnioſł ráne ſzkodliwą Kázimierſki przez rámie.

☞ Páweł Piáſkowſki z domu Junoſzá z Mikołáiem Rogoźieńſkim/o ktorego práwie dobrze kopią ſkruſzył.

☞ Miłkowſki Sedomierzánin/ z domu Abdánk/ z Kirmáńſkim/ktory o koniá Miłkowſkiego kopią ſkruſzył.

☞ Broniewſki z domu Tárnáwá z Dobkiem/pod ktorim koniá zábił Broniewſki.

¶ pretko potym poczęły ſie vkázowáć rozmáite Poczty tym porządkiem.

☞ Wolſki Stároſtá Krzepicki wyiechał z Kámienice pod Báránny/miał oſm Trebáczow doſyć ochedożnie vbránych po Murzyńſku/złotem vmálowáni/zá ktorymi Rycerz we zbroi ozdobnie/zá nim Fama ná wozku o trzech kolách/ktora miáłá nád ſobą Orłá Białłego/ktorą wioſł iednym koniem Rycerz we zbroi.

¶ Potym ſzedł Elephánt właſnie vczyniony/ná ktorym byłá Wieżá/ z ktorey ſzły rozmáite ſztuki Puſzkárſkie/ Vellum złote nieśli ná trzech Wielbłądách trzey Murzynowie pieknie vbráni. Zá Elephántem Káwáler po Murzyńſku pieknie vbrány/Lokáiow y Giermkow kilká pieknie vbránych.

☞ Zá nim wyiechał Mińſki z domu Prus z Kizlinkowey Kámienice/máiąc Woz ná Swerách/ná ktorym śiedźiáłá Fortuná y Nieſzcześćie/ten ktory miał w reku ogień nieobácżnie zápalił woz / ták że zá ledwie nie zgorzał wſzytek. Zá nim Káwáler vbrány/Lokáiow przy nim kilká/Koni powodnych kilká z Giermkámi práwie ozdobnie.

☞ Potym byłá Porta Triumphalis, ktora pieknie y koſztem niemáłym byłá nágotowána/ktora ſzłá od Wáyſowſkiey Kámienice áż zá kramy kedy noże przedawáią/y támże ſtánełá: Szły potym przez nie Poczty. Naprzod Mikołay Zebrzydowſki Stároſtá Strzyżcki/Muzyká pieknie vbráná/zá

brána/ zá ktorą ßedł Tempus koßtownie w Altembáśie vbrány. Przed nim Bániá okrągła z złotego płotná vczyniona/ Tempus był śiwy brodáty/ pogániał Dźień y Noc/ Dźiatki niewielkie/ iedne w białłym Hátłaśie/ Zegárki ná głowie niosły/ tych było dwánaśćie: Czarnych tákże wiele też vbránych w Atłas/ w Kitáykę/ á po nich Gwiazdy málowáne/ łáncußkámi srzebnymi vwiązáne/ pospołu Dźień y noc ćiągneli Czás/ zá ktorymi ßło Słońce łáncußkiem vwiązáne/ tákże y Luná przywiązána/ wßyscy Czásowi służyli. Zátym Káwáler Sáturnusow / przed nim dwá Pátronowie/ y Lokáiow czterzey pięknie vbráni/ ták ßli áż przed Królá.

☞ **Kśiążetá Słuckie z Sukiennic wyiecháły rázem wßyscy Trzey/** ktorzy ná wozie wßytkę Wiktoryą Moſkiewską pokazáli: Jecháli Trębácze zá nimi we zbroiách pozłoćiſtych/ ſto Rycerzow ná koniách/ potym wozy/ ná iednym był Połock/ potym Sokoł/ Wieliß/ Wielkie Łuki/ ná czterech woziech wieźiono skárby/ Skrzynie trzy/ Kubki nieśiono/ záraz zá ſkrzyniámi w dźiwnych vbiorách kilkánaśćie Mężow / kthorzy nieśli ná laſkách málowáne Lámpy/ z ktorych śię kurzyły dźiwne perfumy. Zá tym Sáturnus ßedł/ ktory śiedźiał ná wyſokim woźie ktory ſam ßedł. Potym ßli Szwáycząrowie we zbroiách pozłoćiſtych/ ktorych było ośmdźieśiąt/ zá nimi ßedł woz modry/ Gwiazdy złote po nim/ Mieśiąc y Słońce / ná nim śiedźiáłá Spes, ßło w tym woźie pięć koni białłych. Zá tymi dwánaśćie Mężow w błękitnych hátłaśiech/ mieli w rękách dwánaśćie kubkow rozmáitych pozłoćiſtych. Zá nimi ßli więźnie Moſkwá pięknie vbrána/ Niewiáſty po Moſkiewſku vbráne. Potym záśię ßło kilká á trzydźieśći Lokáiow we zbroiách przy ſámych Kśiążetách/ ſáme Kśiążetá były koßtownie vbráne/ y Pácholąt ßeśćioro tákże koßtownie á oſobliwie vbráne co nieśli kopije zá nimi.

☞ **Zołkiewſki Woiewodźic Bełſki/ wywiodł Dyánę myśliwą** pięknie vbráną/ miáłá ßeść Pánien y ßeść Myślicow w ßátách źielonych/ złote włosy po ſobie roſpuśćiły/ głowy oſſobliwie vbráne/ Myśliwcy wiedli Lánie y Jelenie żywe/ przy teyże byłá Pátroná w Srebrnogłowowey ßáćie/ około niey dwie Białłegłowie / iedná w białłym Hátłaśie / druga w czerwonym: Záraz Dyaná okazawßy roſkoßy ſwe Krolowi/ wśiádłá ná koń á iecháłá w drogę.

☞ **Joachym Oćieſki wyiechał z Grodká ná woźie Kobiercy obitym/** máiem ochędożony / ná koniách iáko ieźdźą ludźie/ śiedźiał ná woźie Kupido z chłopcem/ ktory pięknie śpiewał/ miał Muzykę oſſobliwą/ y Oſob tákże kilkánaśćie pięknie vbránych do gonienia.

☞ **Zá tymi przyiecháli Myßkowſcy Jan y Piotr/ Synowcy** rodzeni Biſkupá Krákowſkiego / ktorzy y ochędoſtwem y przemyſłem wßytkie celowáli: Naprzod ßłá Muzyká nád inße pięknie y koßtownie vbrána/ zá oną Muzyką czterzcy Trębácze w żołtym á w białłym Hátłaśie / zá ktorymi wyßli Wielorybowie dwá/ ćiągneli Muſlę Morſką / ktorym z oczu á z gąb wodá pryſkáłá perfumowána ná ludźie czyniąc ſobie przeſtrono od wielkośći ludźi / ná oney Muſle ábo Czarze śiedźiáłá Wenus w Złotogłowie práwie dobrym brunatnym/ máiąc kßtałt z żołtego y białłego złotogłowu/ głowę koßtownie vbráną/ á to ná ten znák ták iecháłá/ iż pißą Poetowie że poßłá z Morſkiey piány. Szły przy niey cztery Białłegłowy oſſobliwie vbráne / Europa, Aphrica, Azya, Quarta pars mundi, káżda z nich nioſłá ſwe ſigna: Paris miał zá ſobą ręce związáne / zá nim iecháli dwá Pátronowie w złotych Koronách pięknie vbráni / miał ieden z nich Jábłko złote z wdźięcznymi perfumámi / ktore dał Jowis Paryſowi / ná nim nápiſano/ Pulchriori detur: To oddáne było Pánu Kánclerzowi. Lokáiow było dwánaśćie/ w żołtych/ w czerwonych/ w białłych/ modrych Hádtłaśiech/ cztery Konie Powodne/ deki ná nich Hátłaſowe Błękitne/ czerwone/ żołte/ zło-

tem háwtowáne/ktore wiodły białkegłowy pieknie vbráne w kitaykách Wiśniowych. Wßyscy ßli mimo Krolá po rázu/ tylko te ostátnie dwá kroć/ bo było co widzieć y ochędożnie/y k temu z onym pryskániem Wielorybow bárzo śmießnie. Miotano pieniadze ná plácu gdźie te Tryumphy były dosyć niesk apo. Drudzy záśie woleli vpátrzyć kedy mießek z gotowym dźiesiatkiem złotych á misternie go oderznać/co y mnie samemu vczynili. A dla tego zá złe nie miey iesli sie co dla fráśunku nieporządnie nápisáło/bom zbył w ćiżbie pietnaśćie Talerow/y wácká połowice.

☞ Tenże Hetman miał Bráćia rodzona od teyże Herburtowny: Naprzod Zbożnego/ktory iádac z Oycem Káßtellanem Chełmskim z Moskwy od Krasnego Horodká/máiac tylko wieku lat 19. vmárł. Siostry tákże od teyże Herburtowny były: Naprzod Zophia/ktora młodo vmárłá. Anná ktora byłá zá Lukaßem Oleśnickiem z Oleśnik/ná Lábuniách zostáwiłá Corke/ ktora byłá zá Janem Dulskim Káßtellanem Chełmskim y Podskárbiem Koronnym/vmárłá w Krákowie ná tymże weselu.

❡ Z wtora żona Anna z Orzechowcá/ Janá Káßtellaná Chełmskiego Corka/ tenże Stánisław Zamoscki Káßtellan Chełmski miał syny/Andrzeiá y Mikołáiá/ktorzy młodo pomárli/y te Corki/ Zophia ktora młodo vmárłá/ Helzbiete Włodkowa Stárośćina Hálicka y Kolomeyska. Zophia Dźiałyńska/ Podczáßyna Koronna/ Stárośćina Kowálska/ y Brodnicka. ❡ Tenże Hetman Zamośćie miásto y Zamek w Belskim Powiećie zmurowác dał. Inßych spraw iego pámięći godnych w Historyey potym obacżyß.

❡ Jerzy Zamoscki Archidyakon Lubelski/ Kánonik Krákowski/Syn Chryßtophá Zamoscktiego.

☞ Drudzy byli Jelitczykowie/ktorzy sie pisáli z Korytnice/ iáko niektore scriptá y tákże Historye wspomináia Floryaná z Korytnice Káßtellanem Wislickim zá pánowánia Krolá Jágiełłá.

☞ Mikołáiá Pieniazká/z Witowic sie pisał/ ktory był stárosta Krákowskim/ Podkomorzem/ y Wielkim Rzadzca ná mieyscu Janá Czyżowskiego Káßtellaná Kráko: w iego stárośći ná ie° mieysce od Kázimierzá trzećiego dány/ Roku 1 4 5 8. O czym czytay Kromerá księgi 24.

☞ Stánisławá Pieniazká z Witowic/Stároste Sánockiego/ zá Krolá Kázimierzá Trzećiego/ ná mieyscu ßczesnego Paniewskiego Hetmánem Koronnym List pod pieczećia opowieda/ktory propter antiquitatem maßtu nápisany w te słowá.

Cazimirus Dei gratia. &c. Significamus. &c. Quomodo consideran̄ legalitatem, grataq; admodum & fidelia seruitia Generosi Stanislai Pieniązek de Witouicze Capitanei Sanocen̄ fidelis dilecti, Volen̄ eum consolatum efficere & ad futura seruitia nostra atq; illustrisimorū natorum reddere promptiorem, sibi Campiductoratum exercituum nostrorum & Regni nostri, per mortem olim Generosi Fœlicis de Paniovv Castellani Leopolien̄ & Campiductoratus eiusdem possessoris vltimi vacantem, dandum & conferendum duximus gratiosè, damusq; & cōferimus tenore præsentium mediante. Per ipsum Stanislaum vsq; ad tempora vitæ suæ extrema posidendum. Quocirca vobis Venerabili Gregorio de Lubrancz Præposito Scarbimirien̄, Vicecancellario Regni nostri, ac Zupparum Vielicien̄ & Bochnen̄ Factori moderno, & alijs pro tempore existen̄ Zupparum factoribus prædictarum committimus, mandan̄ & omnino habere volen̄, quatenus eidē Stanislao de omnibus censibus ad Campiductoratum hunc ex antiquo pertinen̄, annuatim vt solitum est respondeatis, ad Zupparum prædictarum nostrarum rationē. Harum quibus Sigillum nostrum præsentibus est subappensum testimonio literarum. Datum in noua Ciuitate Corczin, Feria sexta post Festum Sancti

Michaelis, Anno Domini 1 4 8 8. Tych pieniążkow ieśli potomstwo własne/dostatecznie wiedźiec nie mogę.

☞ Dom Secygniewskich y Páczánowskich stárodawny ktorych prze znáczne spráwy wiele rozne scriptá wspomináią / iáko naprzod Thomaßá Secygniewskiego w Kápturze Korczyńskim / w Roku 1 4 3 9.

☞ Piotrá Secygniewskiego z Páczánowá Sędźia Sedomirskim wspominaią acta onego kráiu y Przywileie skárbne /miedzy ktorymi iest extract, v ktorego wiśi pieczęć iego Jelitá.

☞ Floryaná z Páczánowá w dźiale 1 4 1 9. y w Kápturze Korczyńskim wspominaią/w Roku 1 4 3 9.

☞ Jákubá Secygniowskiego Stárostę Buskiego/y sprawcę woyská w Prusiech / y Mężem znácznym zá Królá Zygmuntá rozne listy opowiedáią/o ktorym Kromer in oratione sua wzmiánkę czyni / czytay List 6 9 8. Kroniki iego.

☞ Páweł Secygniewski/ktory Rothy wodźił znáczne/ był Mężem sławy y pámięći godnym. Ten zá Królá Zygmuntá Augustá postány od Hetmáná z drugimi Rotmistrzámi/ktorzy mu byli przydáni pod spráwę iego/Alexándrá Woiewodę Wołoskiego ná páństwo wsádźił/Krolowę Węgierską Izábellę do Siedmigrodzkiey źiemie prowádźił / y thám trwał áż do vgruntowánia Syná iey Jánußá. Ná potrzebę do Moskwy temuż Krolowi ludźie wodźił. etc. Wiele spraw iego pámięći godnych potym w Historyey czytáć będźieß.

☞ Dionisius Secygniewski Biskup Kámieniecki był wieku mego zá pánowánia Zygmuntá Augustá/mądry y serdeczny Prálat.

☞ Páweł rodzony Synowiec tego Biskupá / ktory trzymał Nießkow w Krákowskiey źiemi/ wßákoż go wieku mego przedał Piotrowi Myßkowskiemu z Mirowá Biskupowi Krákowskiemu/zá 24. tyśiące: Był to Mąż sławny/w potrzebách znácznych bywał.

☞ Jákub Secygniewski Stárostá Szydłowski/ktory sie w spráwách Rycerskich w woysku Kárlá piątego Cesárzá wychował/przećiwko Moskwie/do Newlá/do Krásnego Grodká/do Wielhi/y indźiey godnie á znácznie zá pánowánia Królá Augustá służył. Potym w pokoiu záśiadł prze niesposobne zdrowie/Mąż sławy y pámięći godny /z wielem narodow w potrzebie bywał/coć potym Historya opowie dowodnie.

☞ Synowie Páwłá wyżßey pomienionego Rotmistrzá byli ći wieku mego/Naprzod: Jákub Mąż sławy y pámięći godny / kthory wßeláką dźielnośćią przodkow y Oycá doßedł/ w potrzebách znácznych z nieprzyiaćioły Krolestwá tego bywał.

§ Jan miał zá sobą Fánnelownę Stolniká Lubelskiego śiostrę rodzoną/o ktorey Przodkách niżey czytáć będźieß/z ktorą Potomstwo zostáwił.

§ Páweł Mąż znáczny/ći obá z Jákubem ná ten czás celib: vitá agebát.

☞ Floryaná z Gáiu Sędźia Łęczyckim zá Królá Káźimierzá w Roku 1 4 3 4. wspomina List w skárbie / v ktorego wiśi pieczęć/Herb Jelitá/á ná Helmie pułkozy / od tegoż są Gáiewscy támże w onym Woiewodztwie.

☞ Mikołáiá de Rádogoßcz wspominaią Listy w skárbie Łęczyckim/w Roku 1 4 3 9. od tegoż Rádogoßczy.

☞ Dom Dębowskich z Dębowskiey Gory/w Woiewodztwie Łęczyckim/z ktorey Andrzey Dębowski Dworzáninem będąc v Zygmuntá stárego Królá/potym Stárostą Rubießewskim / w Bełskiey źiemi máietnośći dostawßy Woiewodą był támże/ktory tylko iedyną Corkę zostáwił

wił Zophią/

wił Zophią/Andrzeiá Hrábie z Tęczyná Woiewody Krákowſkiego żonę/ z ktorą zoſtáwił trzech Synow/ Gábryelá/ Andrzeiá y Janá/ ná ten czás minorenes. ¶ Andrzey drugi Dębowſki był naprzod Káſztellanem Brzezińſkim/ á potym Sierádzkim/ y Stároſtą Łęczyckim/ zá Krolá Auguſtá y Stepháná.

¶ Był trzeći Sędzim Łęczyckim/ ktory tákże ná znácznych poſługách Rzeczypoſpolitey bywał.

¶ Łáſotá Dębowſki/ Miecznik Łęczycki/ Mąż ſerdeczny/ y w potrzebách znácznych bywáły.

☞ Dom Gomolińſkich ſtárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie/ ktory tákże od tego Floryaná Szárego práwie ex lumbis iego ma początek/ co Liſty Dźielnic Przodkow ich iáwnie opowiedáią/ á z tych iednego maſz ſens w te ſłowá: Nos Petrus Iudex, & Suetoslaus Subiudex huius rei, per mortē Sobeslai noſtri anteceſſoris olim ſubiudicis Siradień. &c Significamus vigore præſentium, &c. Quod in noſtro iudicio conſtituti Florianus & Zegota, Fratres germani & hæredes de Moykouicze, publicè recognouerunt inter ſe feciſſe perpetuam diuiſiōem in hunc modū, ita, quod ediem Floriano pro totali ſorte ſua. &c. videlicet, Wronikovv & Wozniki ceſſerunt: Zegothe vero Moykouicze & Laski cum totali diſtrictu. &cæt. Actum & datum in Piotrkovv, anno 1 4 0 9.

☞ Byli ći dwá pomienieni ſynowie Zegoty z Moykowic Chorążego więtſzego ziemie Sierádzkiey/ Floryan miał zá ſobą Odrowążownę/ z ktorą miał ſyná Piotrá. Tenże Piotr naprzod wykopawſzy część láſow Woźnickich/ záłożył wieś Gomolin/ z ktorey ſię potym potomſtwo iego áż po ten wiek zowie Gomolińſkimi.

¶ Tenże Piotr miał zá ſobą Corkę Derſłáwá z Szmogorzewá Stároſty Rádomſkiego z domu Łábęć/ z ktorą miał ſyná Mikołáiá/ ktory potym był piſarzem ziemie Sierádzkiey/ miał zá ſobą Corkę Jákubá Rokſzyckiego z Koniecpolá/ z domu Pobog/ Sędziego Sierádzkiego/ miał z nią ſyny/ Floryaná ktory Kśiędzem był/ ták to o nim dawáią znáć ſcriptá niektore/ że był vczonym y godnym Kápłanem/ iedennaśćie lat ná náuce we Włoſzech mieſzkał/ miał łáſkę Krolá Zygmuntá Stárego/ wſzákoż rychło vmárł.

☞ Stániſław drugi Syn Mikołáiow był Káſztellanem Roſperſkim y Stároſtą Wieluńſkim/ ten był w łáſce Krolá Zygmuntá/ dawał mu Kánclerſtwo po Sobockim z domu Doliwá/ ktorego on dla nieſpoſobnego zdrowia/ iż był Pedogryk/ przyiąć niechćiał. Miał iednego Syná/ ktory był mente captus. Ten Stániſław fundował Menſonarze w Piotrkowie. Ciáło ie° pochowáne w Witowie/ tám wiele przodkow domu te° leży.

☞ Trzeći Syn Mikołáiow Piotr/ Podczáſzym był Sierádzkim/ zoſtáwił dwu ſynow. Janá/ ktory był wieku mego Káſztellanem Spiczymirſkim/ y Mikołáiá/ pokoy miłowáli domowy/ byli możni y doſtátni.

☞ Czwarty ſyn Mikołáiow Jan/ Káſztellan Spiczymirſki/ zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá/ ktory miał zá ſobą Corkę Marćiná Myſzkowſkiego Káſztellaná Wieluńſkiego z domu Jáſtrzębiec/ z ktorą zoſtáwił ſynow trzech.

¶ Naprzod Stániſłáwá Szkoláſtyká Płockiego/ Kánoniká Krákowſkiego/ człowieká vczonego/ ktory multorum hominum mores vidit, y dobrze ie vmiał/ bo humilitatem in mente, & dignitatem in honorē Sacerdocij záchowáć vmiał.

¶ Floryaná/ ktory Zygmuntowi Auguſtowi czás niemáły Dworzáńſką ſłużył/ potym y Henrykowi: Gdy odiechał Henryk/ on też chcąc mores hominum widźieć/ do cudzey ziemie ieździł do Włoch. ꝛc. Potym ſię gospodárſtwem zábáwił/ miał zá ſobą Corkę Andrzeiá Dębowſkiego Káſztellaná

Sieradzkiego/Starosty Łęczyckiego/z teyże Familiey Jelitow/z ktorą zostawił syna Hieronyma na ten czas młodziuchnego/ ex quo optima fruges est speranda.

¶ Andrzey brat tychże rodzony/ktory cała dziewięć lat we Włoszech nauką się bawił/kędy nad inych wiele nauczył się beatè & honestè viuere.

☞ Dom Romiszowskich starodawny tamże w Sieradzkim Woiewodztwie/ktorych przodki zdawna ludźmi znacznymi y R. P. zasłużonymi rozne scripta opowiedaią/ a naznaczniey List Kazimierza Wielkiego/ktorego iest ten sens: In nomine Domini amen. &c. Nos Cazimirus Dei gratia Rex Poloniæ &c. Nobili viro atq; nostro fideli Baroni domino Dinisio hæredi de Romissovicze & de Czerzin Pincernæ Siradień. ius Polonicom in ius Teutonicū transferimus damusq; ei & eius posteris ꝑ homicidio, quod eueniret inter incolas in eiusdem villis pœnam capitis recipere, & vbicūq; extra hæreditatem in aliis hæreditatibus iurè quo uis aquisitis: Insuper consideran̄ seruitia fidelia nostri Baronis supradicti, pro reparatione pontis super fluuium Volborza, damus. &c. Datum Posnaniæ feria quinta, in qua Iudica cantatur, anno 1 3 4 2.

☞ Drugi List wspomina Piotra Romiszowskiego za tegoż Kazimierza pisany. Cazimirus Dei gracia Rex. &c. Constituta in nostra & cōsiliariorū nostrorum præsentia, Nobilis Catarina, Filia Nobilis Petri de Romissouice, vxor nobilis Nikolai de Milkovice. &c. Publicë recognouit de bonis paternis, videlicet: Raysko, Zbignieuicze, Pokrzivvka, & Romissouicze, in terra Siradień: & maternis in Przecznia, Polanka & Zauada in terra Cracouień: in districtu Ciriceń sitis, ac de aliis omnibus bonis mobilibus & immobilibus, sibi per dictū patrem suum satis factum fuisse, seq; ab eodem certas summas pecuniarum accepisse &c.

☞ Tychże przodki List Kapituły Krakowskiey wspomina tymi słowy. Nos Capitulum Ecclesiæ Cracouień: &c. Villas, Rembienie, nec non Wierzanovicze in terra Lencicień sitas, ad dictum nostrum Capitulum pertineń, Nobilis viris, Zaslao & Nicolao filiis Iacusii de Warzelino & Romissouicze, per modū cōmutationis tradidimus & assignauimus temporibus perpetuis, á præfatis Nobilibus ipsorum villas Varzelino, Pokrziuie, accepimus in terra Siradień: Actū in Sacristia Cracouień: feria secūnda ipso die Sancti Remigii, anno 1 4 2 5. &c.

☞ Tychże przodkow wieku mego byli ci Meżowie znaczni/Naprzod Hieronim ktory gospodarstwem się na oyczyznie bawił.

☞ Woyciech ktory przy Hieronimie Bużeńskim powinnym swoim Podskarbim Koronnym czas się niemały bawiąc/ w Krakowskiey się ziemi ożenił/y tam maietności dostał Miroszewa.

☞ Wacław/ktory także przy tym Podskarbim Koronnym czas długi się bawił/na posługach od niego R. P. należących znacznych bywał/po śmierci Starost starostwa odbierał/ iako Radom/Oświecim/y insze/Mąż godny.

☞ Piotr/Jan/Stanisław/ludzie Rycerscy/Mikołay ten iuż tylko z Księża do Wyątyka naglądał: na ten czas to wszytko Bracia rodzeni byli.

☞ Stokowscy tamże w Sieradzkiem Woiewodztwie/ własni są Romiszewscy.

☞ Dom Dziduskich/ z ktorych ieden był Biskupem Przemyskim na końcu panowania Zygmunta starego/a na początku panowania Zygmunta Augusta/ Seuerus & immota mente Senator.

☞ Stanisław Dziduski brat tegoż Biskupa/ był starosta

Koniñſkim/ten był zoſtáwił tylko iedyną corkę/ktora byłá zá Piotrem Bárzym Káſztellanem Przemyſkim/Stároſtą Lwowſkim/ á potym po iego śmierći zá Ráphalem Sieniáwſkim Woiewodzicem Ruſkim.

☞ Dom Korytkow ſtárodawny/ ktorich przodki tákże wſpomináią Liſty rozne záſłużonymi R. P. Jáko w ſpiſku Slàchty Ruſkiey/ w Roku 1427. Wiśi pieczęć Jelitá/ á ná áppensie te słowá: Stanislaus Koritko de Paczaouicz.

¶ Mego wieku ći byli/ Páweł Korytko z Pohorec / człowiek R. P. záſłużony / naprzod był Podkomorzem Przemyſkim zá Królá Auguſtá / zá Królá Stepháná Podkomorzem Lwowſkim/ potym zá tegoż Królá po śmierći Stániſłáwá Drohoiowſkiego Káſztellanem Przemyſkim.

¶ Bártoſz Korytko Piſarz Ziemſki Lwowſki/człowiek bácżny/y godny w ſpráwách Rzecży poſpolitey.

☞ Dom Głowow ſtárodawny támże w Przemyſkiey ziemi/z ktorego ludźie Rycerſcy y ſtrożowie R. P. dobrzy bywáli. Chryſztoph Głowá wieku me° był Káſztellanem Poláńieckim/ zá pánowánia Królá Stepháná vmárł. Był to człowiek vcżony/potym był od Páná Bogá ták pokaran ná zdrowiu/że iedne° dnia wołał/żem ia Pan wielki/mam wſzytkiego doſyć: ná ten czás dárował ſługi y przyiaćielá gdy ſie do nie° tráfił. Drugie° dnia płákał á mowił: Otom vbogi/nie mam nic/wſzákoż przedſie był rad przyiaćielowi.

☞ Dom Tarnowſkich / z kthorych ieden wieku mego był Káſztellanem Konárſkim ziemie Sierádz: zá Królá Auguſtá y Stepháná.

☞ Dom Litoſłáwſkich/ktorzy ſie piſzą z Bietrzykowá/ludźie znácżni/ ták w ſpráwách Rycerſkich iáko y inſzych potocżnych R. P. należących. Był Woyćiech wieku mego przy Jázłowieckim Jerzym Hetmanie Koronnym ná wielkich ſpráwách y poſługách / ták in priuatis thego Hetmáná/iáko y R. P. należących / potym był Miecżnikiem Przemyſkim. Marćin Piſarzem był Sądeckim/człowiek Cnotliwy y godny.

¶ Zaleſcy w Sierádzkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

¶ Ráyſkich Dom ſtárodawny.

¶ Skorkowſcy w Sierádzkim od Opocżná dom ſtárodawny y znácżny/był Jákub wieku mego alter Demoſtenes.

¶ Modrzewſcy/Anſzeńſcy/Lącżcy/Zeromſcy/ Mierſcy.

¶ Czermieńſcy dom ſtárodawny/z ktorych ieden był Burgrábią Krákowſkim/człowiek Cnoty y Pobożnośći dobrey.

¶ Poſtekálſcy/Michálowſcy/Zakrzewſcy/Kaliñſcy/Sielnicżcy.

¶ Láſochowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie/był Mikołay wieku mego Adoleſcens nobilis przy Piſarzu Ziemſkim Krákowſkim.

¶ Cieſzánowſcy/Borzyñſcy/Wrzeſzyñſcy/Dźiećiątkowſcy/Málecżcy/ Lochyñſcy/z ktorych ieden był Kánonikiem Płockim/Wilkowſcy/Piwakowſcy/Piecżkowſcy w Sierádzkim/Szcżukocżcy támże.

¶ Sypniowſcy ná Kráinie/Kámocżcy/Jaykowſcy/ Stokowſcy.

¶ W Mázowſzu Boglewſcy dom ſtárodawny y znácżny/Morawicżcy w Sedomirſkim/Zakrzewſcy támże.

¶ W Krákowſkim Woiewodztwie Mokrſcy/Węgleſzyñſcy/Łukowſcy/Mákowſcy/Wilcżkowſcy/Miśiewſcy/z ktorych zá Olbráchtá y Alexándrá Krolow żołnierſką ſłużąc Mikołay Miśiewſki/zoſtáwił ſyny/Jákubá/ Andrzeiá/y Błażeiá/o cżym ieſt Act ná Seymie Wárſzáwſkim zá Królá Auguſtá opiſany.

¶ Mátheuſz Miśiewſki/z Przybyſłáwic ſie piſał y Nayrzedzách/ był wieku mego Burgrábią Zamku Krákowſkiego/ſyn Jákubow/ ná Koronácyey od Królá Henryká militari & equeſtri dignitate gladio percuſsis humeris ornatus, y Sekretarzem/o cżym w Kśięgách Krolewſk. Ná Trybunał

w Roku 1580. według Státutu / z Woiewodztwá Krákowſkiego był obran Sędzią / ná ktorym będąc przyśięgłym / ſpráwy Sądowe w Piotrkowie y w Lublinie ſądźił. Od Andrzeiá Miśiewſkiego / ktory zá Zygmuntá Królá ná Pruſką woynę do Bydgoſzczey wypráwiwſzy ſię / do Wołoch / potym v Obertyná ſłużył Piotrowi Kmićie z Wiśnicżá / Woiewodźie y Stáróśćie Krákowſkiem [...]oſtáli ći ſynowie od Jágnieſzki Rupniewſkiey / Jákub / Zygmunt / Stáni[...]aw / ſłużą żołnierſką. Od Błážeiá Miśiewſkiego y od Anny Suthowſkiey zoſtáli ſynowie / Bártoſz / Máciey / Mikolay.

¶ Strumieńſki z Miſtowic ſię piſał / vżywał tego Herbu / then piſał kśiążki około kopánia ſtáwow / tylko dwie corce zoſtáwił.

¶ Dźiuglowſcy ná Kuiáwách / Gołoczey z Płockiego / Dobrzyńſcy z Piotrkowſkiego / Luczelińſcy od Kolá / Myſliborſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie w Opoczyńſkim Powiećie.

¶ W Prusiech Wolſcy / z ktorych Klimunt tám ſię był z Lęczyckiego Woiewodztwá wyprowádźił / á doſtawſzy máietnośći thám ſię rozrodźił / miał ſyná Michálá Kánonikiem Chełmſkim / drugiego Fábianá. Marcin Wolſki w Węgrzech ná Rycerſkim chlebie był czás niemáły mężem znácznym / y Jan drugi brát iego.

¶ Fábian ktory był przy Hetmánie Koronnym / z kthorym był pode Pſkowem y w inych potrzebách. Był Wolſki Piſarzem Kámienieckim ná Podolu / drudzy tám ſą w Lęczyckiey źiemi ludźie Rycerſcy.

¶ Páprocżcy w Lęczyckim Woiewodztwie dom rozrodzony.

¶ Wierzeyſcy / z ktorych ieden był ná Podolu / drugi Jan przy Arcybiſkupie Gnieźnieńſkim Jákubie Vcháńſkim Doktorem / Aſtrolog y Poetá.

☞ **Kozłarofcy w Lęczyckim Woiewodztwie / ktorzy ieſzcże tego nazwiſká ſwych Przodkow nieodmienili / y tákimże kſztałtem Herbu tego vżywáią.**

¶ Inſzych Domow wiele Zacnych / o ktorych ia wiedźieć nie mogę prze ſzerokość Kroleſtwá tego.

☞ **Borzobohámi ludźie máietni z Krasnego ſtáwu przyięći do tego Herbu zá Królá Auguſtá / od Zaleſkiego rzeczonego Miedźwiedź / ktory ſię wynioſł ná Wołyń z Sierádzkiey źiemie.**

Lukaſz Serny kto-

ry był Rotmiſtrzem pieſzem / Mąż znáczny / y dobrze w potrzebách R. P. záſłużony / czegoć dawa doſtáteczne świádectwo Liſt Królá Stephána w Metryke álbo w Kśięgi Krolewſkie wpiſany / z ktorego znáczne Cnoty y Męſtwo wielkie k woli ſławie nieśmiertelney zrozumieſz / ktore nie tylko w Oyczyźnie / ále y w poſtronnych Kroleſtwách / ku ozdobie wſzego narodu Polſkie° okázował / we Fráncyey zá pánowánia Królá Henryká v miáſtá Puzyn w Delphinaćie / potym v Liwronu w teyże tám kráinie / v ſzturmu z Hugonethy wiele á mężnie z podźiwieniem roznych narodow czynił / kedy był poſtrzelon kulą w vd / czego znáczny doſyć znák ábo bliznę do Oyczyzny przynioſł. Zá tákie Cnoty ktore go ſámy znácznie zozdobiły po ſzerokich kráinách / Krol Stephan wdźięczen będąc poſług iego / onego y wſzytkę Fámilią iego oboy-

gá ſtanu/iáko niżey z Liſtu zrozumieß/z ſtanem Rycerſkim porownał / do czego Káncierz Koronny przykłádáiąc chęć ſwoię / w cnotách y męſtwie iego ſie zákocháwßy/do Herbu go ſwego przyiął/ktorego łáſkę wielce ſobie poważáiąc/ná przedniey ßym mieyſcu go położył/á ſwoy Oyczyſty w helm podnioſł. Maß tedy z liſtu tego ſłowá co potrzebnieyße ku ozdobie tey Fámiliey Sernych w ten ſens piſane.

STEPHANVS Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Quod cum & ratione ipſa edocti, & Seremiſsimorum anteceſſorum noſtrorum aſsiduis exemplis adducti, libentſsime ſemper faciamus, tum facimus nonq́ libentius quā belli temporibus, nusq́ promptius ꝗ inter arma & exercitus noſtros, noſtrisq́ in caſtris, non quod pacis tempora, quod curiæ, aulæ, fori, loca non habeant, in quo ſe virtus exercere & erigere ad præmia ſua poſsit: ſed quod bello potiſsimum eæ ſe virtutes exerant, à quibus omniū ornamentorum dignitatū, atq́ honorum fundamenta duci ſolent, nominis nobilitatis ſcilicet & ordo equeſtris, in quem cum optimum, fidiſsimum ac fortiſsimum quemq́ referre ſoleamus: & nobis non commendata tantum, verum cognita re ipſa ſit, Egregij Lucæ Serni Centurionis noſtri virtus ſingularis, eximia fortitudo, vſus Bellicæ rei non vulgaris, merita deniq́ & Fortia bello facta, facturos eſſe nos nō tantum è more, cum noſtro, tum ſereniſsimorum anteceſſorum noſtrorum, verum etiam è Republica eſſe iudicauimus, ſi in ordinem nobilitatis Lucam Serni transferemus, cùm illum principio ita natum accepimus, vt aliquando maiores in ordine nobilitatis Polonicæ verſati ſint, & quamuis pro fortunæ varietate, deinceps ſe ex agris in ciuitatem noſtrā Sandomirieñ ad ſtudia ciuium eius loci contulerint, tamen ea in ciuitate ſemper aliqua præ cæteris ornamenta, Magiſtratus munera, vitæ ſtudia, liberalibus digna retinuerint, & ab eius Patre etiam egregio Bartholomeo Serni, Proconſule Sendomirieñ, retentæ ſint, ita præterea educatum intelleximus, vt pueritiam in literis, adoleſcentiam peregre in militia cōſumpſerit, in Gallia militarit, ad Liberonē Delphinatus Gallici arcem, à Regio tum exercitu oppugnatam irruptioni interfuerit, fortiter pugnarit, vulnus cum commendatione nauatæ militaris operæ acceperit. Quo animo quoq́ ſtudio rei militaris cùm eſſet á Magnifico Ioanne Zemoyski de Zamoſczie Regni noſtri ſupræmo Cancellario, cū is expeditioni proximè & geſtis bello ſuperioris anni rebus adfuit, ſic ad Vieliſium ſigna prima intulit, & in eius expugnatiōe idemq́ Vielicolucana ac Zauolociana occupatione inter ſumma aeris, lacus, loci in quo ſita Zauolocia eſt, ita rem geſsit, vt & meritus de nobis & R. P. præclare fuerit, & nobilitatis ornamenta illum magis, quā ille ornamenta illa quodam modo præhenſarint, & ambierint. His enim comitijs regni maximis, cū ordinis equeſtris nuncij Serni huius Centurionis noſtri virtutem, ac animi fortitudinē, belliq́ merita cōplexi eſſent, primum ab ijs nobis vt ſuum in ordinem equeſtrem illum referremus diligentiſsimis verbis cōmendatus, tum à duce ſuo Magnifico Ioanne Zamoyski Cancellario Regni noſtri publicè ita laudatus eſt, vt voce & teſtimonio ſummi in R. P. viri & grauiſsimi Senatoris omnia illi tribuerētur, quæ præſtantis animi viro, fortiſsimo militi, digniſsimo nobilitatis homini tribui ad cōmendationem laudemq́ poſſent, quamquidem laudatiōem petitionemq́, cum prædicti Cancellarij noſtri, tum ordinis equeſtris vniuerſus Senatus Regni noſtri conſurectione proſequutus eſt. Quibus omnibus grauiſsimis iuſtiſsimisq́ decauſis, nos & patrem Lucæ Serni Bartholomeum, & hunc Lucam filium Centurionem, eiuſq́ Bartholomei reliquos, liberos, legitimos, natos, & naſcendos, cooptandos ac referrendos, in nobilitatis & equitum regni noſtri ordinem nobis eſſe iudicauimus, atq́ adeò auctoritate noſtra Regia, & ex ordinum omnium Regni noſtri his comitijs congregatorum ſententia, commemoratos, Bartholomeum Serni Patrem & Lucam Centurionem, reliquoſq́ Patris iſtius liberos poſteroſq́ vniuerſos ſexus vtriuſq́ nobilitamus, & eque-

ſtri Regni noſtri Poloniæ ordini adſcribimus, eoq; ōnimo nobilitatis iure affi=cimus, quo quis vnq; in Regno noſtro Poloniæ optimo maximoq; aut maio=ribus, tam paternis quam maternis, longa propagine nobilitatis ortus, aut Regum Poloniæ Sereniſsimorum noſtrorum anteceſſorum beneficio nobi=lis factus eſt. Conferentes illis, eorumq; liberis, poſteriſq; legitimis vtriuſq; ſexus prærogatiuas & præeminentias, ac magiſtratuum, dignitatūq;, tam ſæ=cularium, quā ſpiritualium, adipiſcendorum ius, munitates, exemptiones, or=namenta ac iura nulla cum expectatiōe omnia: quibus equeſter ordo Regni noſtri, homineſq; nobiles in Polonia, pro iure ac cōſuetudine vtuntur, fruun=tur. Quod quidem ius nobilitatis, quod illuſtrius certis inſignibus, tanq; bo=nis quibuſdam notis reddere velemus, expoſuit nobis commemoratus Regni noſtri Cancellarius Magnificus Ioannes Zamoyski ſe pro ſuis in Lucā Ser=ni Centurionem ſtudijs, proq; illius meritis, illum atq; vna Patrem, eiuſq; fra=tres, poſteroſq; eorum vniuerſos vtriuſq; ſexus, ingentis ſuæ ſuorūq; inſigniū cōmunionem vocare, ac quodam modo adoptare. Quam rem nos auctori=tate noſtra Regia confirmantes, illis inſignia vetuſtiſsimæ Regni noſtri gentis Sariæ & Teſſeræ Ielita adſcribimus, atq; aſsignamus, ſcutū ſcilicet triangulare rubei coloris in quo haſtæ flauæ equeſtres tres binis trāſuerſim mucrone ſur=ſum tendente poſitis, tercia recta tranſuerſas in decuſatione ſtringente, atq; ad imum ſcuti pertingente extent. Cui ſcuto ita inſignito, Galea equeſtris e=latrata, Corona aurea, quæ gemmis interſtincta ſit redemita imineat, è qua ſe vexilla militaria duo maiora alternis rubeis atq; albis plagis tranſuerſim di=ſtincta, prona vtranq; in partem, ſingula ſe efferant. Ne vero vetus ſermonū inſigne, quod a maioribus ſuis accipere planè obliteraretur illud vexilū, ſci=licet ſiue labrum Eccleſiaſticum faſciam flauam, in cuius ſummo crux aurea ſe efferat, & de qua vtrinq; duæ propendeant, quod quidē inſigne vulgo Ra=dvvan nomināt: Galeæ inter vexila duo illa militaria immineat, tenijs vtrinq; è galea ſecundum clipeum albis & rubeis ſparſim propendentibus, pro eo, vt hæc omnia in literis expræſius picta ſunt. &c. Datum Varſauiæ in Comitijs Regni noſtri Generalibus, die vigeſima ſecunda menſis Februarij, anno Do=mini 1581. Regni vero noſtri Anno Quinto. Doſtátecżniey w Me=tryce oſtátek ſobie cżytáć możeſz.

¶ Po tych znácżnych zaſługách ſwych / ktore Liſt Krolewſki to opo=wiedał ná drugich potrzebách / iáko v Oſtrowá / v Pſkowá / w ſzturmie wiele á meżnie z nieprzyiácioły Krolá Páná ſwego y wſzytkiey R. P. cżynił / toć nápotym Hiſtorya ſzerzey opowie.

¶ Tegoż Lukaſzá Sernego Brát rodzony Stániſław Serny / bedąc zábáwiony poſługámi oycá ſwego / iednák vſłyſzawſzy o tákiey łáſce Krole=wſkiey y ſzcżeśćiu brátá ſwego / cżáſu ſobie máło ziednawſzy á vproſiwſzy v oycá / ſłyſząc o tym / że pod Pſkowem Krol z woyſkiem leżał / chćiał też tám pokázáć to co dobremu Rycerſkiemu cżłowiekowi należy / wypráwił ſie według możnośći ſwey y nákłádu Oycowſkiego / w tym niż przyiechał / ludźie odſtą=pili od ſzturmu zá kondycyą / iednák ſzukał drogi tákiey / áby ſie ludźiom Ry=cerſkim pokazał godnym do bráterſtwá ich. Pod Piecżárámi przy=padałá potrzebá / w ktorey ták pocżynał / że od wſzytkiego Rycerſtwá pochwałe wielką / á przy niey ſławe nieśmiertelną odnioſł.

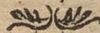
Chryſztoph

Chrysztoph Bernát Szydłowski / Pisarz Skárbu Nadwornego / do tego Herbu przyiet od tegoż Hetmáná / w Roku 1582. Co sie záczyna tymi słowy. Oblatæ sunt ad iudicium præsentes literæ Sacræ R. Magestatis, sub titulo & sygillo manuꝗ ꝓpriæ subscriptione eiusdem suæ Serenissimæ Magestatis, ex parte nobilis Chri: Ber: Szidlovvski, Thesauri S. R. M. Notarij. &c. A tego Listu iest ten sens: In nomine Domini amen. Parpetuæ rerum temporumꝗ memoriæ, Stephanus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Mazouiæ. &c. &cæ. Princeps Transsiluaniæ. Significamus vniuersis & singulis, tam huius ꝗ ad posteritatē futuri temporis hominibus harū litterarum nostrarum notitiā habituris. &c. Nobis non cōmendata tantum, verum cognita re ipsa egregij Chri: Ber: Szidlovvski dicti, Thesauri nostri Nottarij virtus singularis, rectè facturos esse nos, indicauimus si eum in ordinem Nobilitatis transferremus, cū illum ita natum atꝗ educatum accepimus, vt pueritiam in litteris, adolescentiam ætatemꝗ omnem actā honestissimis in studijs & Nobilem dignis, deniꝗ in seruitijs nostris consumpserit, cumꝗ præterea eo illum animo studioꝗ rei militaris teneri perspiceremus, vt in omnibus his expeditionibus nostris, quas contra Magnum Moschouiæ Ducem suscepimus, in quibus nūc versamur, semper alacrem & viri fortis animum re ipsa declarauit, & in hac nostra Plescouień Vrbis oppugnatione cum irruptio publica suscepta esset, inter primos murum subiuit, hostilem munitionem inscenderit, ac fortiter cum hoste vulnere etiam reportato dimicauerit. Ac quæ accedit, quod nobis à nōnullis belli nostri præfectis, ac præsertim á supremo exercituum nostro Capitaneo, Illustri ac Magnifico Ioanne Zamoyski, Regni nostri Cancellarij, ac supremo exercituum præfecto, Generali Cracouień, Knisineń, Miedzirzeceń, Garuolień, Krzessouień: Zamecheńꝗ, &c. Capitaneo, diligenter cōmendatus sit. Quibus omnibus grauissimis iustissimisꝗ decausis, Nos hunc Bernardum Szidlovvski thesauri nostri Notarium in nobilitatum & equitum regni nostri ordinem nobis esse iudicauimus, atꝗ adeò auctoritate nostra Regia illum posterosꝗ illius vniuersis vtriusque sexus nobilitati & equestri Regni nostri Poloniæ ordini adscribimus. Eoꝗ nomine Nobilitatis iurè afficimus, quo quis nunꝗ in Regno nostro optimo maximoꝗ aut maioribus, tam paternis quam maternis longa propagine nobilitatis ortus, aut Regum Poloniæ Serenissimorum nostrorum antecessorum beneficijs Nobilis factus esset. Confereń illi, eiusꝗ liberis posterisꝗ legittimis illius, vtriusꝗ sexus, prærogatiuas & præeminentias, & magistratuum dignitatūꝗ, tam sæcularium quam spiritualium adipiscendorum ius immunitatis, exemptiōes, ornamenta, ac iura nulla cum exceptiōe omnia, quibus equester ordo regni nostri hominesꝗ nobiles in Polonia pro iurè ac consuetudine vtuntur, fruunturꝗ, quòd quidem ius Nobilitatis cum Illustris certis insignibus, tanquā bonis quibusdam notis reddere volemus, exposuit nobis cōmemoratus Regni nostri Cancelłarius, & exercituum nostrorum supræmus Capitaneus, Magnificus Ioannes Zamoyscki pro suis in Bernardum Szidlovvski studijs, proque illius meritis illum posterosꝗ eius vniuersos vtriusꝗ sexus in gentes suæ, suorūꝗ insigniū

communionem quandam vocare. Quam rem nos autoritate nostra Regia confirmaň illi insignia vetustissimæ regni nostri gentis Sariæ & Theseræ Ielitæ, adscribimus atque asignamus, scutum scilicet triangulare rubei coloris, in quo hastæ flauæ æquestres tres, binis transuersis, mucrone sursum tendente, positis tertia recta transuersas, in decusione stringeň atq; ad imum scuti pertingente extent, cui scuto ita insignito galea equestris, elatata corona aurea, quæ gemmis interstincta redimita immineat, è qua (vt virtutis fortitudinisq; eius monumentum extaret) Turris semirupta murata, in cuius summo duæ hastæ equestres suis vexilulis ornatæ vtrinq; promineant è galea secundum clipeum flauis & rubeis sparsim propendentibus. &c. &c. Decernimus vero, vt de scriptis insignibus commemoratus Nobilis Bernardus Szidlovvski, eiusq; liberi atq; posteri sexus vtriusq; legitimi, omni tempore & loco, publice ac priuatim, bello paceq;, in quibusuis præsentibus honestis rebus atq; actionibus, expeditionibus, equestribus, ludis, vexillis, tentorijs, sigillis, annulis, signis, monumentis, ædificijs, imaginibus, pro more ac cõsuetudine quorumuis nobilium virorum, vtantur, fruantur, eaq; insignia pro gemina suæ nobilitatis nota & documento habeant, perpetuis temporibus. Quæ omnia per præsentes literas nostras sancimus, & decernimus, atq; adeó ad notitiam omniũ Regni nostri dignitariorũ, magistratuum, præfectorum, officialium, quorumuis nobilium, hominumq; omnium Regni nostri, cuiuscunq; ordinis status dignitatis atq; conditionis sint deducimus, mandamusq;, vt prædictum Bernardum Szidlovvski eiusq; posteritatem pro veris legittimisq; nobilibus habeant, illisq; omnes prærogatiuas, præeminentias, immunitates, iuraq; omnia tribuãt, & cõcedant quæ verè nobilibus regni nostri hominibus, è vetere maiorũ nobilitate descendentibus tribui & concedi solent, hasq; litteras nostras, vt in omnibus suis articulis, clausulis, punctis, commemorato Szidlovvki suisq; posteris saluas & integras obseruent, & obseruari pro suo quisq; officio faciant, nec quispiam pro gratia nostra, & sub pœnis ex legibus publicis & consuetudine inuiolatores huiusmodi litterarum nostrarũ constitutis, in quorum omnium fidem & euidens testimoniũ præsentes manu nostra subscripsimus, & Sigillum Regni nostri appendi mandauimus. Datum ex Castris nostris ad Pleskouiam die 21. Mensis Nouẽbris, Anno Domini, 1 5 8 1. Regni vero nostri Anno 6. Præsentibus Illustribus. &c. &c.

¶ Tegoż Listu Kopia w Grodźie Rádomskim dostáteczna/ y w Metryce ábo w Kśiegách Krolewskich naydźieß/ tumći tylko włożył co potrzebnieyße słowá/ ktore opowiedáia Cnote y zasługi iego przećiwko R. P. á k woli sławie nieśmiertelney/ ktorey ták z tych spraw wyżßey opisánych/ iáko y z inych w ktorych látá ábo wiek swoy trawił/ był godźien/ ná ten czás ießcze był bez żony.

Tegoż czásu Stánisławá Pacholowieckiego/ Pisárzá niepospolitego/ ktory roznymi chárákterámi

trzydźieśći pisem pisał/ zá mężnymi spráwámi iego (do tych przyrodzonych dárow) Cnotá y Dźielnośćia/ iáko to Listy te niżey opowiedáią: Krol Stephan/ y tenże Hetman w Herby swe przyieli/ iego Oyczysty Herb ktory z przodkow swoich miał do Helmu podniożßy/ ktory zową Rownia. A iżebyś dostáteczniey Cnoty y zasługi tego to Stánisławá Páchołowieckiego obaczył/ czytay ten List Krolewski / z ktoregomći tylko potrzebnieyße słowá włożył. Ostátek będźießli chćiał ßerzey wiedźieć/ czytay Metryke álbo Kśiegi Krolewskie. ꝛc.

Cum vero

Cum vero nullibi virtus magis elucescat, quam sub signis inter arma, in certaminibus, in conspectu multorum, & quasi totius orbis concursu militum, ac quod magis est, ipsius Principis, ita etiam nullo alio in loco magis conuenit, tales, qui virtutis, fortitudinis, & in R. P. amoris aliqua iudicia seu specimina ostenderint nobilitate, & insigniorũ ornamentis decorare, quã in bello sub eisdem signis. Quod cum ea virtus & strenuitas, satis præclare eluxisset in Nobili Adolescente de tractu Lublineñ STAnislao Pacholowiecyo, Cãcellariæ nostræ Notario, non solum in hac præsenti expeditione nostra, verũetiam in omnibus aliis quas contra hostem nostrum MOschum proximè præterito biennio, Deo conatus nostros adiuuante fœliciter susceperamus, tum & antea in multis aliis bellis contra Christiani nominis hostes, Turcas scilicet & Tartaros in Valachia & Russia gestis, sub imperio Magnifici Nicolai à Mielecz, Palatini Podoliæ, Nouecivitatis Korczyn, Grodeceñ. Capitanei, ac tunc temporis exercituum Campiductoris: maximè tamen enituit in hac præsenti expeditione nostra contra hunc nostrum & R. P. hostem ad Plescouiam, vbi tot virtutis, tot fortitudinis & in R. P. amoris signa edidit, vt in primo assaltu: inter præcipuos quosdam Centuriones duos, Serny scilicet & Wybranowski, tertius ille primus temen omnium, ruinam siue murum, tormentis maioribus postratum, non sine præsentissimo vitæ discrimine audacter aspicientibus nobis ipsis ascendit, & cũ hoste ad turres descendens fortiter dimicauit, eumq; per portam quandam angustam fugere ac in ciuitatẽ se referre coegit, & omnibus prsus locis omnia pro dignitate nostra ac laude sua, vt bonum virum, fortissimum militem ac omni laude & nobilitate dignissimum adolescentem decuit, vitæ discrimina detrectando strenuẽ periculis ob viam iuit. Itaq; cum se virum tam audacem, tamque robustum in ipso tumultu ostendisset (vt nobis à nonnullis militum nostrorum præfectis rellatum, & præsertim ab Illustri & Magnifico Ioanne Zamoyski de Zamosczie, Regni nostri supræmo Cancellario, & exercituum ac Cracouieñ Generali, Miedzirzeceñ, Knifzineñ, Krzeszouieñ que. &c. Capitaneo, egregiè & diligentissimè cõmendatus est) ac cum sit etiam ex parentibus honestis natus, liberaliterq; non solum in aulis quorũdam præcipuorum Regni nostri Senatorum, verumetiam in aula Diuæ Catherinæ Serenissimi olim piè recordationis D. Sigismundi Augusti Antecessoris nostri coniugis, ac in Thesauro eiusdem Regis educatus, atq; etiã nunc cũ Cancellariæ nostræ Notarius existeret, illius fidem, constantiam, & industriam, tũ & ingenii in pingendis eleganter characteribus, ac etiam in delineandis arcibus hostilibus eisq; depingendis, diuina quædam semina perspexissemus. Nos vero viros strenuos, fortes, & egregio belli vsu præditos, nõ solum charos nobis habendos, verumetiam clementia nostra ornandos & efficiẽdos existimemus, dignissimũ plane esse existimauimus, quem titulo hoc nobilitatis & insigniorum ornamentis condecoraremus. Illum itaq; ex nunc præsenti validissimo perpetuoque diplomate nostro, in equestrem ordinem adscribimus & admittimus, illiq; omnia nobilitatis iura, prærogatiuas, libertates, immunitates, ornamenta, honores, facultates, attribuimus, quibus cæteri in Regno & Dominiis nostris vtuntur & fruuntur, vti, frui & gaudere, eum & omnem posteritatem eius vtriusq; sexus legittimam permittimus. Quantum

autem ad insignia attinet, damus illi primo clypeum triangularem, in duas æquales partes transuersim diuisum, cuius dextra pars contineat Aquilam albam coronatam, ore hihante, linguaq; exerta in campo rubeo. (Hoc habebit munus munificentiæ nostræ pro præclaris virtutibus suis) Sinistra vero tres hastas flauas, siue aurei coloris duabus sursum vergẽtibus: & tertia transuersim per medium migrante mucrone, ad imum scuti declinente, vetustissimæ Familiæ in Regno nostro Sariorum. (Quandoquidem pro suo in adolescẽtem fauore & gratia, eius Familiæ primarius successor, & Regni nostri sapiẽtissimus Senator, prædictus Illustris ac Magnificus Ioannes de Zamosczie, Regni nostri supræmus Cancellarius, & exercituũ Regni ac Cracouieñ generalis Capitaneus in Familiam gentis suæ adnumerauit, armisq; eiusdem familiæ, vulgo Ielitha dictis, decorauit. Quibus ita erectis in sumitate clypei galea aperta siue elatrata militaris cum latricinijs seu velaminibus, à dextra scilicet parre candidi & rubri, á sinistra vero rubei & flaui coloris sparsim depẽdentibus extet: in superficie coronam Regiam aureã, gemmis præciosis adornatam gestans: ex qua quidem corona cauda Pauonis sparsi coloris naturalis emanat, in qua insigne illius vetustum, quod à maioribus suis per hoc idẽ artificium obtinet: media scilicet luna cuspidibus acutis sursum vergentibus, tres gladios euaginatos nudos, cum capitibus & cruce deauratis, cuspides suos in vmbilicum lunæ à summo declinantes, quasi portans collocabitur: quos quidem gladios separabũt duæ stellæ aureæ, tertia vero in ima parte lunæ posita erit. Quam quidem galeam ita adornatam, duæ turres rotundæ muratæ cũ similibus galeis, dextra cum porta sinistra simplex, in signum eius virtutis, ad Plescouiam æditæ obsidet: super vero dextram turrim signum siue vexillũ pedestra maius rubei coloris cum lupinis tribus dentibus albis, vt denotet nos ex Familia Batoriorum in hac inclyta R. P. regnasse hoc tẽpore: & super sinistram turrim similis magnitudinis vexillum, alternis albis atque rubeis plagis transuersim consutis, cum tribus hastis in albis rubeis: in rubeis vero albis partibus, vt denotet virum Ioannem de Zamosczie, hoc tempore supræmum exercituũ Regni Capitaneum esse errecta extabunt, prout hæc pictoris industria lucidius hic est depictum. Quod quidem insigne siue Stemma ita iam perfectum in cæra rubea semper volumus exprimi. Illudq; nouo nomine nominamns & appellamus Pskovvczik, vbi est illius nobilis iuuenis sanguine partum & acquisitum. Illumq; ipsum vt tanto minus ab eius prima appellatione honeste discreparet, Pacholovvieczki ab omnibus appellari volumus Quibus quidẽ insignibus prædictus nobilis Stanislaus Pacholovvieczki, in signum veræ nobilitatis perpetuis temporibus, ille & posteri eius legittimi, vtriusq; sexus, omnes & singuli sine quarumuis personarum impedimento vel vituperio, in omnibus honestis actionibus, expeditionibus, serijs & ludicris certaminibus, in prælijs, bellis, duellis, torneamẽtis, hastiludijs, vexillis, tentorijs, clypeis, & quibuslibet pugnis. &c. Omnibus itemq; immunitatibus ac prærogatiuis quibus dotati & ornati sunt nobiles Regni nostri, potietur & gaudebit, successoresq; & posteri illius legittimi potientur & gaudebũt perpetuis temporibus. Quapropter vniuersis & singulis Regni Dominiorumq; nostrorum hominibus, præsertim vero equestris ordinis ex nobili genere natis, publicæq; administrationis seu præfecturæ, & dignitatis cuiuscũq; munus fungentibus id denunciamus, & notum esse volumus, atq; mandamus pro auctoritate nostra Regia, vt ipsum prænominatnm Nobilem Stanislaum Pacholovvieczki, cum suis hæredibus sexus vtriusq; ab eo legittimè descendentibus, pro vero nobili habeant, de locoq; tam in generalibus publicis, maioribus quã etiam particularibus, conuentibus Regni nostrl cõcedant, & iudicium sententiamq; suam publicè proferre admittant, ac in supradictis armis non modo eum non impediant, sed etiam honoribus, dignitatibus, officijs tam spiritualibus quam sæcularibus, iuribus, libertatibus, quibus alij Regni nostri

nobiles ab

nobiles ab auis proauis longaq; nobili propagine vtuntur & gaudent, vti similiter & gaudere permittãt, atq; in eo virtutis se esse fautores re cõprobent. Id quod nos optimum quemq; pro officio suo & gratia nostra facturum esse planè confidimus. Si quis vero temerè obtrectare illi & de fama, nobilitate, insigniue dato palam, vel occultæ detrahere, contra hoc Priuilegium nostrum ausus fuerit, ei nos mille Ducatorũ auri puri mulctam irrogamus, cuius partẽ dimidiam Fisco nostro, alteram vero ipsi soli cui detractum & obtrectatum fuerit, iure iremissibiliter persoluendã: ac præterea pœnas contra tales obtrectatores in Statutis Regni nostri descriptas, subeũdas adiudicamus. In quorum omnium & singulorum fidem, præsentes manu nostra subscripsimus, & sygillo Magestatis Regni nostri cõmuniri iussimus. Datum in castris ad Plescouiam, die decima mensis Septembris, anno Domini 1 5 8 1. Regni vero nostri Anno Sexto. Præsentibus, &c.

☞ O tymże to Páchołowieckim ći Rotmistrze y inszy ludźie Rycerscy tákie świádectwo dawáli.

PROPTEREA Nos omnes Milites, cohortum peditum, & turmarum equitum nonnulli S. R. M. Præfecti, quibus assaltus primæq; irruptiones, ad Plescouiam vrbem, celeberrimam à S. R. M. & summo exercituum generali Capitaneo cõmissæ fuerunt, vnanimi voce, & quasi vnica eademq; manu profitemur, testatumq; omni tempore esse volumus. Quod cũ nobis inter arma sub signis Serenissimi & Potentissimi Principis & Domini Domini Stephani Poloniæ Regis, cum immanissimo eius Magestatis totiusq; R.P. hoste, crudelissimoq; Tyranno Ioanne Basilide Magno Moscouiæ Duce, eiusq; barbara gente per triennium versandum, ac cum eo quibuscunq; stratagematibus, fortiter armis cõtendendum bellandũq; esset, omnibus istis in expeditionibus. Nobilem & Generosum D. Stanislaũ Pacholovvieczki, Cancellariæ R. M. Notarium, ac Illustris ac Magnifici Domini Ioannis Zamoyski de Zamoscie, Regni Poloniæ supræmi Cancellarij, & exercituum Regni ac Cracouieñ generalis, Miedzirzeceñ, Knischineñ, Krzessouieñq; Capitanei seruitorem, amicum ac Comitem nostrum charissimum, semper nobiscum adfuisse, nulloq; in loco occasionem rerum bene & fortiter pro patria, ꝓ dignitate R. M. & laude sua gerendarũ prætermisisse: maximè vero in præsenti expeditione Plescouiana, cum prostrata tormentorum ictibus mœnia illius á nobis superarentur, enituit virtus & candor animi illius, ita vt ille vnà nobiscum etiam, cum sit liber voluntarius, diuersæq; vocatiõis, tamen laudis & gloriæ cupidus, pro patriaque pro qua mori gloriosum semper duxit pericula summa subire, ac etiam si ita Deus Opt: Max: permisisset (cũ dubij fiunt euentus belli) vitam profundere minimè horruit: immo intuentibus nobis omnibus, cũ duobus primis Centurionibus, Serny scilicet & Wybranovvski in primo incursu ruinam siue murum crebra tormentorum verberatione, collapsum festinanter audacterque primus ascendit, cũ hoste fortiter dimicauit, illumque ad turres descẽdens feriret, ac in ciuitatem vsque fugã dare coegit. Quod cum se virum tam audacem, tamque robustum ostendisset, non alienum nobis esse existimauimus, quinimò nos maximè decuit, vt illius laudis & gloriæ, pro præclaris gestis ac virtutibus suis, fautores & adiutores, verique testes existamus, illi itaque hasce literas nostræ testificatiõis dare instituimus, quibus illum illiusque virtutem, fidem, strenuitatem, roborem, & in Rempub: summum amorem, cũ omnibus & singulis quibus interest vel interesset, tum præsertim ipsi Serenissimo & Potentissimo Principi Domino Domino Stephano Poloniæ Regi, Magnoque Lithuaniæ Duci. &c. Domino nostro clementissimo, ac Illustri & Magnifico Domino summo exercituũ Regni Campiductori, quam diligentissime commendamus, suamque Sereni-

tatem, ac ipsius Magnificentiam simul rogamus, vt illum non tantum pro notario vti est, sed etiam pro strenuo ac fortissimo milite habeant, atque illum vt Sacra Serenissima Magestas, pro ea qua in omnes homines probos virosque militares est gratia beneficentiaque sua Regia clementissime, ita eius Magnificentia, alijque omnes fauore gratia, patricinio, beneuolentia omnique honore vti dignum & iustum est, amicè prosequantur & amplectantur. In cuius rei fidem perpetuã indubiam præsentes manibus nostris proprijs subscripsimus, & Sygillis nostris obsignauimus. Datum in Castris ac in illis vallibus ad Plescouiam consossis: Die Septembris, Anno Domini, Millesimo, Quingentesimo, Octuagesimo Primo.

Mikołay Vhrowiecki Rotmistrz Krolá Ie° Mći reką swą.

Stanislaus Pekosłáwski de Pekosław / Peditum Præfectus, S. R. M. manu propria.

Wáwrzyniec Wybránowski Rotmistrz Krolá Iego Mości pieszy reką swą.

Symon Chárleski S. R. M. peditum Hungaricorum Prefectus, manu propria.

Iłostway Nági Dziurdzi.

Stánisław Stádnicki ze Zmigrodá Rotmirstrz Krolá Ie° Mści konny/reką swą własną. ec.

Prokop Pieniążek Káwáller/Rotmistrz Krolá Ie° Mści iezdny / szturm też dzierżący/reką własną.

Lucas Serny cohortis Sacræ R: M. Peditum Præfectus, manu propria.

Stánisław Mroczek Rotmistrz Krolá Ie° Mości pieszy reką swą.

Jánusz Dráßkowicz / Dalmata S. R. M. Polo: Peditum Hungaricorum Præfectus.

☞ W wielu inszych potrzebách przed tym z młodości práwie swoiey znácznych bywał/w Wołoszech ná on czás gdy Bogdaná Mikołay Mielecki Woiewodá Podolski/wprowadzał z Pocztem niewielkim/á ná wielkość Wołochow/Turkow/Serbow/Grekow z nimi przyszedł. Tám się znácznym ten przerzeczony Stánisław Pácholowiecki pokázował. Wielka godność iego ná káżdym mieyscu y w káżdey potrzebie/ iego Cnote y dowcip okázowáłá y zálecáłá/czegoś iuż znáczne świádectwá z tych Listow wyrozumiał.

Káspár wielkolucki

Hárcerz ná ten czás Krolewski/ był przyiet do tegoż Herbu od tego pomienionego Hetmáná/iáko o tym w kśięgách Krolewskich masz dowodnie / ktore opuszczáiąc dla przedłużenia/ tu się tylko dla pewney wiádomości co potrzebnieysze słowá kłádą z Listu Krolewskiego/ ktorymi godność iego y zasługi zálecá / á tych iest ten sens. Hoc ipso etiam beneficij & ornamenti genere de quo dictum est pauló superius, hoc est gradu Nobilitatis & euectione, á plebeio ordine, ad equestrem dignum iudicamus esse egregium ac optimum virum Gasparum Wieloch, de Villa Miastkovv hereditaria, Generosi Ioannis Lasocki ex Palatinatu Mazou[iæ],

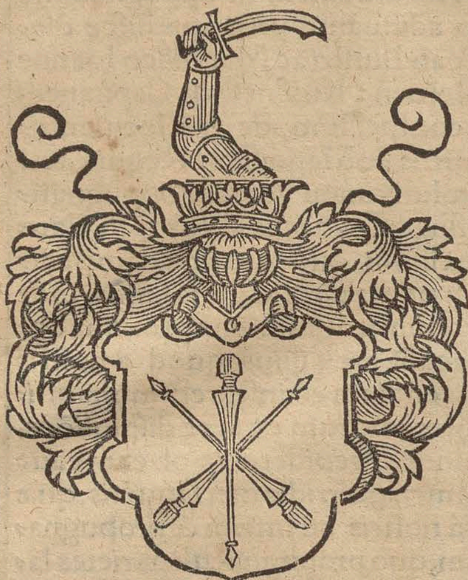
tu Mazouiæ, idq; ob illius singularem animi fortitudinem in oppugnatione arcis munitissime Wielicolucen: quam Deo adiuuante proximis hisce diebus de hoste cœpimus, per eum præstitum & ab Illustri ac Magnifico Ioanne de Zamosczie Cancellario Regni nostri, Belzen: Knisinesisq; Capitaneo, quem oppugnationi eidem præfeceramus conspectum, de qua luculentissimum apud nos testimoniũ dedit, is ipse Illustris & Magnificus Regni Cancelarius eum nimirum posteaquã operam voluntariam ad eam oppugnationem, inferrendumq; arci incendium professus esset, armis sibi ab ipso Cancelario porrectis contulisse sese ad album vexillum, quo pars quædam peditum eiusdem Cancelarij vtebatur, insignitum tribus nigri coloris hastis, inde quo procesisse eum cum excellẽti quadam animi magnitudine proxima oppugnationis die ad turrim vsq; seu propugnaculũ arcis illius, quod à nostris magna tormentorum vi oppugnabatur, vt incendium eo inferret: multaq; ibi egisse strenuè, & cum inter creberrimas tormentorum ex arce displosiões, minoris tormenti globo in vtraq; scapula vulnus accepisset, atq; ob eam causam cœpto tũc desistere cogeretur. Nihilo tamen postridie diei sequẽtis, quæ tertia suis oppugnationis, cũ ardentisime á nostris ad turrim & propugnaculum illud pugnaretur, atq; cespes & vallum, quo propugnaculi parietes latissima munitæ fuerant, suffoderetur, vt ignis parieti admoueri posit, eum nõ dubitasse, vulnere colligato, quod non profundũ minus esset, reddere ad oppugnationem eandem denuo, de eaq; incendio vnâ cum alijs nõ desistisse illũ laborare, donec accepto grauiori vulnere, quo supra pectus per brachiũ dextrum traiectus fuit, viribus planè concidisset. Ob tam igitur præstantisimos conatus R. P. causa per eum magno cum vitæ periculo, ac cum quodã mortis contemptu susceptos, eum ordini equestri Regni nostri omnino adscribẽdum, & gradu nobilitatis ornandum & insignandum esse duximus. &cæt. Wielkolucki appellationem seu cognomen ab oppugnatione arcis Wielkolucen indidimus, cum omni posteritate eius legittima, Nobilem creamus, facimus, dicimus, & pronunciamus. &c. Cuiusquidem nobilitatis insigne seu Stemma concedimus ei & cõferimus illud ipsum, quod in eo erat vexillo, ad quod ille ab initio operam nobis ac R. P. nauaturus (cum pars maxima militiæ eodem loco consisteret, & inde ferre res commodisime gereretur) sese contulerat, & quod veluti auspicium quodam illi fuit cœptorum eius, tres nimirum nigri coloris hastas rransuersas in albo campo, pro galea vero supra hastas turrim igni accensam, in testimoninm nobilis conatus sui deferret. &c. O czym w w Kśięgách Krolewſkich ſzerzey czytay. A tego Herbu ma vżywáć/Czarnych Trzech Drzew w polu Białym/ w Helmie Wieże goráiącą/ ná znák wiecżney tey ſławney poſługi ſwey. Datum in Castris nostris ad Arcem nostram Wielkieluki, Anno 1 5 8 0.

Regni vero nostri Anno Quinto,

Præsentibus. &c.

Wálenty Łápczyńſki: ktory był kunſztu Drukárſkiego/ z ktorego ozdobe niepodleyſzą ſtanowi ſwemu miał/ gdyż to ieſt Ars miedzy inſzymi/ ktora nie tylko Plebeiũ, ále verè ipsum Nobilem nie ſzkárádzi: Wſzákoż zá znácznym męſtwem w potrzebách ná tey expedicyey Moſkiewſkiey przyſzedł do tey ozdoby y porownánia z ſtany Rycerſkimi/ á do Herbu tego przyiet od tegoż pomienionego Kánclerzá y Hetmáná Koronnego/ v ktorego ſie ná Dworze báwił. Vżywáć go ma w polu Błekitnym/ w Helmie reká/ Száblá w niey/ o czym w Przywileiu doſtátecżniey y w Metryce ábo w kśięgách Krolewſk: opiſánie/ z ktorego ſie tu potrzebnieyſze ſłowá/ ktore go dla ie° zásług zdobią/ włożyły/ ktorych máſz ten ſens.

CVM itaque

CVM itaque Illustris & Magnificus Ioannes Zamoyski de Zamoscie, Cancellarius ac generalis exercituum Regni nostri, Cracouieñ. Capitaneus, non modo commendasset nobis Valentinum Lapczynski Typographũ, sculteto villæ Stralkovvo, ad Opidum Radomskie sitæ natũ, sed etiam ob egregiam ipsius virtutem, in Familiam illum suam merito adsciscere ac in gentilem adoptare statuisset: vt pote, q ab aliquot annis non solum ad aulam nostram præsto semper fuerit, diligẽtemq; in præfata sua arte, cũ nostra & R. P. necessitas exposceret, operam nobis præstiterit: sed & omnibus bellicis nostris expeditionibus, quæ (dũ nos hic rerũ potimur) inciderunt ad Gedanum, nempe tum & Poloscum ac Wielkolucum, atq; adeò & ad Plescouiam interfuerit: auidusq; rei bene gerendæ, in munitionibus alijsq; in locis parum tutis, non sine præsenti vitæ suæ periculo, sæpius versatus fuerit, ac cum Miles noster irrumpere vrbem Plescouieñ conatus esset, ille quoq; inter primos contẽpto periculo murum petere non dubitauerit: Tum & paulò post, cùm haud exigua Moschorum manus vrbe eadem versus fluuium Vielica erupisset, à nostrisq; qui ad eos procurrerant, ad intenecionem fere deleta fuisset, huic quoq; pugnæ interfuerit, remq; strenuè & fortiter pluribus viris militaribus spectãtibus, gessit. Nos, & testimonium, & studium præfati Illustris & Magnifici Ioannis de Zamoscie, in ornandis ac condecorandis egregijs prædicti Valentini Lapczynski, virtutibus benignè complexi, dignumq; illum eximijs laudis & gloriæ præmijs, esse existimantes faciendum putauimus, pro nostra Regia libertate ac munificentia, qua in omnes virtutis studiosos propendemus, vt eum nobilitaremus, & in numerum nobilium Regni nostri adsciscceremus, nobilitatisq; insignibus ornandum susciperemus, vti quidem iam hisce literis nostris nobilitamus, numeroq; nobilium Regni nostri adscribimus, ac in verum legittimumq; nobilem creamus, eidemq; ac suis successoribus sexus vtriusq; legittimis conferrimus, nobilitatis insigne, quod Præfatus Illustris & Magnificus Ioannes de Zamoscie gerit de consensu eius generisq; seu familiæ Ielitorum, vulgo Ielita appellatum, paululo tamen eodem immutato, vt in familia ipsius aliquod peculiare virtutis suæ esset monumentum, hastas videlicet transuersim positas, eas tamen fului coloris in cœlestino campo, supra scutum vero in clypeis sumitate galea aperta, in ea vero manus armata, strictum incuruum ensem seu frameam tenens, lennuscis hinc inde candidis & rubri coloris scuti ora ambientibus. &c.. Quocirca vobis vniuersis & singulis nobili sanguine natis, & honoribus quibuscunq; ornatis, denunciamus, nosque de nostra auctoritate hortamur, atq; eisdem mandamus, vt nobilem hunc Valentinum Lapczinski, eiusque posteritatem sexus vtriusque insigni nobilitatis à nobis ornatum, vobis gradu & existimatione parem & æqualem habeatis, nec obtrectatione vlla tacitè vel apertè famam eius lædatis & proscindatis: quod nos pro singulari vestra virtute & officio facturos non dubitamus. Alioquin quicunque is esset ex hominibus ditionis & potestatis nostræ, qui eius virtuti & existimationi obtrectari, ac insigni huius virtutis & nobilitatis à nobis illi delato contradicere aut detrahere præsumpserit, sciat se grauissimam indignationem nostram, simulq; & pœnam ducentarum marcarum puri auri, vna illius medietate pro Fisci nostri Regij, reliqua vero parte pro partis

iniuriam paſſæ, v ſibus applicañ incurſurum. &c. Datũ ex Caſtris noſtris ad Pleſcouiã Die 20. Menſis Nouembris. Anno Domini 1 5 8 1. Regni noſtri Anno Sexto. O czym ßerzey Liſt y Kśięgi Krolewſkie.

☞ Do tegoż Kleynotu przyiety Geometrá Krolewſki Piotr Fránkus/ wßákoż tylko dwie Kopij Białe w polu Czerwonym nośić ma/ w Helmie Gryffia nogę ná Koronie/ ták iáko baczyß: Zá iákimi zásługámi do tego przyßedł/ z tego Liſtu Krolewſkiego doſtátecznie to zrozumieß/ ktoregom ći z Metryki ábo kśiąg Krolewſkich co potrzebnieyße słowá tu wypiſał.

AD PErpetuam rei memoriam. &cæt. STephanus Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Itaq; cũ Petrus Francus Conglaneñ, Italus Geometer noſter, non modo ingeniũ induſtriamq; ſuam in ſuperioribus noſtris contra magnum Moſchouiæ Ducem bellis ita nobis probaſſet, vt non parum, in locorum illorum ſitu percipiendo, inſtituendis cuniculis, municionibus dirigeñ, alijſq; eius generis militaribus operibus, eo adiutiſsimus, verum virtutis veræquæ laudis amore inflamatus, partem periculorum laboriſq; bellici ipſe quoq; ſuſceperit ſepiſſime, non ſine graui periculo ſuo, cum hoſte cõflixerit, omniaque fere ea præſtiterit, quæ à reliquis ſtrenuis fortibuſq; militibus noſtris eo loco præſtita ſint, facilè effecit, vt cum tantum inter alios virtus ipſius enituiſſet, quo conſpectius teſtatiuſque omnibus ad imitandum exemplũ eſſet, inſigni aliquo honore afficiendum ornandumq; eum exiſtimaremus, atq; noſtram voluntatem, & ſi per ſe ſatis confirmatam, non parum tamen quoq; Magnifici ſincere nobis dilecti Ioãnis Zamoyſcij Regni noſtri ſupræmi Cancellarij, exercituumq; generalis, Cracouieñq;, Margeburgeñ, Kniſineñ, Miedzirzeceñ, Krzeſzouieñ noſtri Capitanei, autoritas ac teſtimonium momenti attulit, qui cum virtutis eius, atq; ſingularis in ſuperioribus bellis fortitudinis atq; alacritatis teſtis ei coram nobis fuiſſet, ac ſimul quo ſuæ erga illum beneuolentiæ atq; de virtute eius, iudicij ſignificatio aliqua extaret, ſuæ gentis inſignium partem aliquam cum illo cũmunicare, atq; ad ea quæ á ſuis ille parentibus haberet adijcere ſe decreuiſſe oſtendiſſet, petijt, vt licet alias parentibus ingenuis ac minimè obſcuris natus eſſet, tamen quo noſtræ erga illum clementiæ atq; liberalitatis iuſtum monumentum aliquod exſtaret, & cum illius tamen aliorum virtutem huius exemplo magis magiſq; inflamaremus, vt ad hanc voluntatem ſuam noſtram quoq; auctoritatem accomodare, nominatoq; Petro Franco ius nobilitatis tribuere, ac pro qua R. P. ſanguinem profundere, ac maximo cum periculo dimicare non dubitaſſet, eius hoc honoris aditu partem illi facere vellemus. Huius itaq; ſtudio libenter tribuendum exiſtimauimus, quod alioquin virtuti ipſi eius deberi iudicaueramus, ac licet, quoniam antea oſtenſum eſt ſatis honeſtê inter ſuos loco natum intellexerimus: tamen nos quoq; præſentibus hiſce, verũ legittimũq; nobilem eum creamus, illique atq; legittimis eius poſteris omnia iura libertatis, priuilegia, munitateſque, que cõmuni iure atq; huius R. P. inſtituto quibuslibet alijs nobilibus, qui à maioribus ſuis ius nobilitatis adepti ſunt, competunt, auctoritate poteſtateque noſtra Regia conferrimus, ita, vt ad quos vis honores, digni-

tates, prærogatiuas Regni huius, cum ipse, tum posteri eius legittime ab eo ꝓcreati aspirare conscendereque posſint, omninoque nulla in re deteriore cōditione nobiles sint, quam qui á quatnor paternis maternisque auis nobilibus procreati sanguinis iure, nobilitatem sibi defendūt: idque ius vt insignibus præseferre posſint, ratione petitionis præfati Magnifici sincere nobis dilecti Cancellarij, & exercituum generalis nostri habita ex ipsius gentis insignibus, duas hastas transuersas ad ea quæ á parentibus suis habuit Grifis nimirum alatam pedem, more maiorum illi conferrimus, ita nimirum, vt in cāpo rubeo duabus illis transuersis hastis albis vtatur, in galea autem scuto seu campo imposita corona aurea, supraque eam alata Griphis pede, quo ea artificiosius expræsiusque hoc ipso in diplomate á pictore subiecta sunt: omnino confidentis fore, vt eius ipsius gentis insignia, quæ multis sæculis militaris fortitudinis laude, rerumque præclare gestarum gloria in Regno hoc nostro floruit, cū pristinæ suæ virtutis tuendæ, tum ad maiorum gloriam laudemque sibi pariēdi, ipsum posterosque eius admonitura, perpetuoque ad omne decus atque dignitatem inflamatura sint. Vtetur igitur illis, cum ipse tum legittima ipsius posteritas, tam in litteris publicis priuatisque obsignandis, ædibus, posſessionibus, rebusque suis, vel notandis, vel ornandis, omnibusque alijs publicis priuatisque locis, sine vllo cuiusq; impedimento, cum suo arbitratu, tum aliorum nobilium more ac instituto. Significamusque præsentibus hisce vniuersis & singulis Regni nostri, Archiepiscopis, Episcopis, Palatinis, Castellanis, Præfectis, & cuiuscunq; generis dignitarijs, eo modo verum legittimūq; nobilem præsentem Petrum Francum á nobis creatum, vtque pro vero ac genuino nobili suæque conditionis honore, tum illum, tum posteros eius legitttime ab eo descendeñ habeant, eosque ad omne decus dignitatesque, quæ ex more R. P. huius nobilibus patent, admittant eos hortamur neque dubitamus, quin quibus nihil virtute præclarius atque charius est, illum illosque qui sola virtute in ordinem eorum peruenerint, cum omni beneuolentia cōplexi fuerint, qua ratione maioribus suis gradus sic dignitatis patuerit, & cui generi hominum posthac eum velint patere ostensuros. Quod si quis extiterit contra auctoritatem hanc nostram huius nobilis Petri Franci existimationem, atq; dignitatem venire eidemque tanq; minus nobili detrahere ausus fuerit, ei nos quinquaginta marcas auri puri mulctā irrogamus, ea lege, vt dimidia eius pars Fisco nostro Regio, reliqua parti læsæ sine vlla tergiuersatione cedat. Horum omnium quo iusta esset autoritas atque fides hasce manu nostra subscripsimus, & sygillo Regni nostri maiori obsignari currauimus. Datum Vascheuiæ in Conuentu Regni Generali Die septima Mensis Nouembris correctionis Calendarij, Anno Domini 1 5 8 2. Regni vero nostri Anno Septimo.

Kleynot ſtáro=

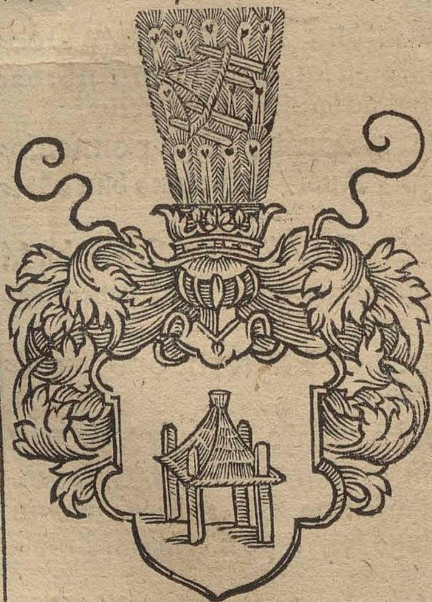

Kleynot starodawny Polski Kozieł Białky w Polu

czerwonỹ/ ktory tákże whelmie ná koronie puł Kozłá ma / wszákoż iáko nábyty iest/ o tym wiedźieć nie mogę / tylko Kleynotu tego był Dom możny w Polszcże przed kilkiem set lat Wilcżkow/ o ktorych v Historykow wszytkich / tákże y w Przywileiách Koronnych wzmiánkę y znácżną mamy/ w Roku 1 2 3 9. Był Mikołay Woiewodą Sędomirskim/ iáko o tym Przywiley Klaszthorny świadcży. W Roku 1 3 6 4. Varceslaus był Sędźim Sędomirskim/ o cżym acta Ziemskie y inszych wiele: Tychże Wilcżkow Potomstwo ná Sląsku/ á iáko tám zászli dawno/ dostátecżnie wiedźieć nie mogę/ są ludźie w onym kráiu możni/ páńskiego stáwu.

O Kleynocie Starodawnym Polskim Leszcżyc/ alias Brog:

Pisze Długosz/ że ma swoy pocżątek ex Polonica Gente, á vżywáli przodkowie żołtego w Polu Czerwonym/ Brożyny Białke/ pisze o nich/ że bywáli partim simplices, partim auari. O tych przypátrzywszy sie własnośći Herbu cżytáć będźiesz/ tákże o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźiec o nim mogę.

Ták tho twierdzą o Przodkách Herbu thego / żeby mieli iść od Potomstwá onych Leszkow Monárchow Pogáńskich/ ktorzy Krolestwu temu pánowáli/ y przetoż ma nazwisko Leszcżyk/ á niektorzy też to twierdzą/ áby od nich miał być nádány zá znácżne zasługi Rycerzowi mężnemu/ od ktorego áż po ten wiek potomstwá wiele y znácżnego mamy/ wszákoż iż ia tego nie náyduię v żadnego Historyká / przeto zá pewną rzecż twierdźić nie mogę.

☞ Piotrá Arcybiskupá Gniezńieńskiego opowieda Káthálog w Roku 1 0 7 8. Był obran po śmierći Stepháná z domu Topor/ dwudźiesteº dniá piątego Márcá/ zá Bolesławá śmiałego pánowánia / był potwierdzon od Papieżá Wtorego Wiktorzyná/ zá przycżyną Bolesławá Krolá.

¶ Tenże był dał zákląć wszytkie Kośćioły/ gdy Bolesław zábił Stánisławá Biskupá świetego/ y trwáłá klątwá przez trzy látá. Vmárł Roku 1 0 9 2. Po nim nástał Márćin z Domu Zábáwá.

O tym pisał Ianicius Poëta Laureatus te wierszé.

O ego ſi vellem rabidum monuiſſe Tyrrannum,
Stanislae tibi præmia præriperem.
Sed quia lentus eram mentiſq; ad magna puſillæ
Barbarico timui Regis ab enſe mori.

☞ Heimá Biſkupá Wrocłáwſkiego wſpomina Długoß/á dowodniey Anonimos/ktory go opowieda Synem Imiſłáwá Hrábie/ ktory ſię piſał de Vila Skárßow/z Woiewodztwá Káliſkiego/ był wźięt po Zyroſłáwie z domu Rożą/żył ná Biſkupſtwie lat dwádzieśćiá y ośm/ vmárł roku 1 1 2 0. Po nim zoſtał Robertus, alias Ropecius z domu Korab.
Tenże Hiſtoryk opowieda Jákubá/mieniąc go Nepotem eiuſdem Epiſcopi, w Roku/ 1 2 5 2. Ktory ſię też piſał de Skárßow / á tego dla tego wſpomina/ że był Canonicus Cracouieñ & decretorum Doctor, Ten ieźdźił do Rzymu od Biſkupá Krákowſkiego Prándoty/żądáiąc Papieżá o to/áby kánonizował ćiáło Biſkupá świętego Stániſłáwá o tymże czytay Miechowite w Kśięgách Trzećich/Kromerá Dźiewiątych.

¶ Adamum de Skárßow / w Roku 1 3 8 0. Wſpomináią rozne Przywileie Káßtellanem Káliſkim.

¶ Petrum de Skárßow / w Roku 1 4 0 0. ná roznych Liśćiech Klaßtornych w Wielkiey Polßcze wſpomina Káßtellanem Gnieźnieńſkim.

☞ Stániſłáwá Skárßewſkiego iuż miánuią Przywileie Kaßtellanem Biechowſkim/w Roku 1 4 3 6.

¶ Od tychże Przodkow byli Skarßewſcy wieku mego z Woiewodztwá Káliſkiego czterzey bráćia rodzeni/ Mężowie godni do poſług Rzeczypoſpolitey/iáko náprzod:

☞ Marćin Kánonik Krákowſki/ Vir ingenio & doctrina polens, ktory według náuki Hieronymá świętego/& Legem Domini dobrze/ & ad interrogationem de Lege vmiał odpowiedáć.

☞ Mikołay Stároſtá Kśięſtwá Siewierſkiego / kthory miał zá ſobą Falczewſką z domu Trąby/ Stárośćiankę Kobrzyńſką y Pińſką/ktora pierwey byłá zá Janem Zarębą.

☞ Stániſław Skárßewſki Kánonik Krákowſki/y Podſkárbi Biſkupá Krákowſkiego Piotrá Myßkowſkiego z Mirowá/ten będąc in tanto officio, nie przepominał y tego że był ad laudem Dei electus.

☞ Jan Stároſtá Jłżecki czwarty Brát tychże pomienionych rodzony / miał zá ſobą Pieczychoyſką z Ruśi/ Powinną bliſką Biſkupá Krákowſkiego z domu Gozdáwá.

☞ Sioſtrá ich rodzona Syßkowſka / ktorey Corká byłá zá Sienieńſkim z domu Dębno. O inßym potomſtwie iey pod Herbem Oſtoia czytáć będźieß.

☞ Andrzeiá Leßczycá Przywileie Klaßtorne opowiedáią/w Roku 1 1 9 0. Káßtellanem Káliſkim.

☞ Wſpomina Káthálog Przodká tychże Leßczycow / nie pomieniáiąc go z ktorego Woiewodztwá áni czyi ſyn/Bernárdá/Biſkupem Poznáńſkim w Roku 1 1 5 3. Ktory był wźięt po Swętoſłáwie z domu Jáſtrzębiec. Ták o nim powieda / że nie długo żył/ á po nim náſtał Arnoldus z domu Dolęgá.

☞ Derſłáwá Leßczycá / zá pánowánia Przemyſłá Monárchy/w Roku 1 3 9 5. opowieda Liſt Leßczycow.

☞ Floryaná Biſkupá Płockiego wſpomina Káthálog zá pánowánia Wenceſłáwá Kśiążęćiá Mázowieckiego/od Jánußá Arcybiſkupá potwierdzon. Zył lat pietnaśćie/vmárł w Pultowſku Dwudzieſte° pier-

ßego dniá

ßego dnia Cžerwcá/w Płocku ná Zamku pochowan w dźień świetego Janá Krzćićielá/Roku 1 3 3 3. Po nim zoſtał Klemens z domu Pierzchálá.

☞ Piotrá z Rádoliná Biſkupem Poznáńſkim opowieda Káthálog w Roku 1 4 1 4. Był naprzod Biſkupem Krákowſkim roku 1 3 9 2. Z wola Włádyſłáwá Jágiełłá y Jádwigi Krolowey/v ktorey był Kánclerzem/był zwan Petrus Viſych, był Doktor vtriuſq; iuris, piſał ſie de Radolina Filius Comitis, Macudæ & Annæ Matris: był largus in pauperes. W Elekcya Kápituła nań nie zezwalálá / obráli Sethegá z Chnieliká Kántorá Wiślickiego y Kánoniká Krákowſkiego z domu Roża/ á potym Papież Bonifácyus dźiewiaty przyſłał Námſiolá Synowcá ſwego/wßákoż żaden nie mogł przemodz woley Krolewſkiey/ten deuotus Terram Sanctam viſitauit. Ná dwoch Koncyliách był/Niſeneń & Pyſano.

¶ Do Kośćiołá Krákowſkiego ſpráwił Káſule y Ornat/ duas Dalmaticas z ſwoimi Herby/Wiáderko ábo Kośćielek do Kropienia/Styputę do Choru/Miednicę y Nalewkę/Krzyżmał/wßytko ze śrebrá.

¶ W Bolechowicách Kośćioł zmurował/zá niegoż Włádyſław Krol śiedmnaśćie Pſálterzyſtow Kápłanow/ktorzy vſtáwicznie w Kośćiele Krákowſkim śpiewáią / fundował/ ſpołecznie z Krolową Jádwigą / y hoynie nádał / quorum diſpoſitionem & ordinationem, quoties loca eorum vacare contigerit, in Epiſcopum & Capitulum Eccleſiæ transfudit. Ktorym tenże Biſkup dał Dźieśiećinę we wśi Lucżycách od ſtołu Biſkupiego / wßákoż nie wßytkę/bo druga cżęść do Luborzycży przynależáłá/ z przyzwoleniem Kápituły/zá iegoż Biſkupſtwá Krol Jágiełło Pruſy ábo Krzyżaki poráźił.

¶ Tenże Kośćioł ná piaſku Pánny Máryey fundował zá prosbą Jádwigi Krolowey/do ktorego przywiodł Fratres Mendicañ ordinis Heremitarum de monte Carneli.

¶ Zá tegoż Biſkupá Kośćioł w Tarnowie Pánny Máryey przez Janá Tarnowſkiego zbudowan y nádan/ do ktorego tenże Piotr Biſkup przydał niektore dźieśiećiny.

¶ Tenże z wolą Włádyſłáwá Krolá Fratres militantes Deo, ſub Regula Beati Auguſtini, Canonicos Regulares ex Klocko, zá Innocencyußá śiodmego Papieżá przywiodł/w roku 1 4 0 5. á dał im Kośćioł Bożego Ciáłá ná Káźimierzu/ & ex Parochiali Conuentualem fecit, kthorzy potym Kośćioł ſami doſtátecżnie zmurowáć dáli/do cżego im Włádyſław pomogł á dał znácżne opátrzenie.

¶ A gdy był dwádźieśćiá lat ná Biſkupſtwie krákowſkim/był źiet niemocą/ktorą zową Morbus Letargiæ, ieſt to niemoc w ktorey człowiek wßytko ſpi/á iákoby rozum ſtráći / był potym złożon dla tego z Biſkupſtwá Krákowſkiego/ná Poznáńſkie poſtan/ ná ie° mieyſce Woyćiech z domu Jáſtrzebiec wſtąpił/o co było wielkie zámießánie miedzy tymi Fámiliámi. Piotr vſtáwicżnie płákał że z Krákowſkiego Biſkupſtwá był złożon/wßákoż tylko dwie lećie potym był żyw. Vmárł w Roku 1 4 1 4. Dwudźieſtego dniá Stycżniá/w Ciążymiu dworze Biſkupim/á pochowan w Poznániu ná Tumie. ¶ A gdy w Chełmie ná Seymie przyiaćiele iego zebrawßy ſie moцą/o to przećiwko Woyćiechowi Jáſtrzębcowi mowić y z Krolem ſurowie chćieli/y prośić/áby Biſkupá ták ſtárego z mieyſcá nie rußał do śmierći/á to było w ten czás gdy Vnia z Litwą kończyć ſie miáłá/ y do Herbow ie przyimowáli/przy cżym był y Wituld: Tám gdy rzekli Krolowi żeś go nieſłußnie zrzućił/Krol zágniewány zápomniawßy Krolewſkiey powinnośći/Mrocżkowi nieiákiemu powinnemu Biſkupiemu ktory to mowił / wyćiągnąwßy rękę dał policżek y do wieże wrzućić kazał/potym wßyſcy vmilkli.

¶ Tenże był ná przycżynę Klemenſa z Moſkorzewá Podkánclerzego Koronnego ná prebendę w Kámieńcu dwie dźieśiećinie od ſtołu ſwego Biſkupiego dárował/z przyzwoleniem Kápituły po wśiách / Gráthkowce / y

Woyſakowce/ w Powiecie Bieckim. ¶ Tenże ná proſbę Marciná z Koniná/ ná ten czás Stároſty Lwowſkiego z domuRáwá/ Eccleſiam Parochialem w Woli Witowſkiey/ ſub titulo Sanctæ Crucis fundauit, y dżieſięćinámi opátrzył/ iáko naprzod po teyże woli/ w Poſoczu/ y w Rutkách/ ktore należáły do ſtołu Biſkupiego.

¶ Tenże ná proſbę Michálá z Chmielowá Sędźiego Krákowſkiego z domu Pułkozá/ dżieſięćinę wyteczną we wśi Popkowicách y we Krzu do Kośćiołá dárował/ fundowánego od tego Sędźiego we wśi pomienioney.

¶ Tenże ná przyczynę Krolowey Jádwigi Dżieſięćinę wytheczną w Sienieńſkiey woli do Kośćiołá w Siennie dárował/ cum conſenſu Capituli.

¶ Tenże ná prebendę Sanctæ Trinitatis w Zamku Lubelſkim ná proſbę Krolá Jágiełłá dżieſięćiny wyteczne we wśiách/ iáko w Swidniku wielkim y w máłym/ w Krempcu/ w Ráćiborowicách/ y w Byſtrzycy/ z wolą Kápituły dárował: Y inſzych wiele iego ſpraw potym obaczyſz w Hiſtoryey.

☞ **Wieku mego były te domy możne od tych Przodkow/** iáko naprzod Dom Krotoſkich z Krotoſzyná/ w ktorym było wiele Senatorow możnych y záſłużonych R. P. Z ktorych ieden zá pánowánia Krolá Auguſtá był Jan Woiewodá Jnowłocłáwſkim/ dobry ſtroż y miłośnik R. P. tylko że był alienus á fide Catholica. Miał żon trzy/ z pierwſzą ſpłodźił Hlebowicową Podſkárbiną Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego.

¶ Drugą Latálſką z Domu Prawdzicz / Woiewody Poznáńſkiego Corkę/ z ktorą zoſtáwił ſyná Janá Káſztellaná Jnowłocłáwſkiego/ był Pan Catholiſcimus, y práwie ozdobá domu Krotoſkich/ vmárł roku 1583. Sioſtrá iego rodzona byłá od teyże Latálſkiey Zophia Roſtworowſka/ też vmárłá. Miał potym trzećią Oſtrorogá Jákubá Corkę/ Generałá Wielkiey Polſki/ z ktorą zoſtáwił dwu ſynow/ Jákubá y Andrzeiá/ ná ten czás náukámi ſię w poſtronnych kráiach báwili.

¶ Tegoż Woiewody rodzona śioſtrá Niewiárowſka/ ktora zoſtáwiłá dźiśieyſze Niewiárowſkie.

☞ **Dom Ponętowſkich ſtárodawny y znáczny w Łęczyckim Woiewodztwie/** ktorych Przodki opowiedáią rożne ſcriptá / á naprzod Mikołáiá w onę Pruſką woynę mężem ſławnym ná on czás.

☞ **Pełkę Ponętowſkiego Mężá ſławy wielkiey w potrzebie** z Krzyżaki.

☞ **Janá Sędźim Łęczyckim w Roku 1480. Kthory** miał te ſyny/ Wincentego/ Woyćiechá/ Mikołáiá/ Jákubá.

☞ **Wincenty z Rudnicka z domu Lis zoſtáwił trzech ſynow/** Janá/ Woyćiechá/ Stániſłáwá/ po śmierći iego ſzłá zá Duminá Wolſkiego/ z ktorym miáłá dźiśieyſzego Biſkupá Płockie°/ o ktorym pod Łábęćiem.

☞ **Mikołay miał ſyná Marciná / ktory zoſtáwił Máćieiá** y Piotrá Sędźiego Łęczyckiego.

☞ **Stániſław ſyn Wincentego Sędźicá Łęczyckiego/ zo**ſtáwił z Borzyſłáwſką Dorotą te ſyny.

☞ **Janá Opátá Grádzickiego/ ktory zá wieku mego w Pol**ſzcze mieſzkáiąc/ wiele á pożytecznie Oyczyznie piorem ſłużył/ báwiąc ſię náukámi wyzwolonymi wiele rzeczy pámięći godnych piſał/ był między ſtany wielkimi záchowánia wielkiego y w miłośći. Potym w roku 1576. Zá znácznymi záſługámi (Jákubá brátá ſwe°/ ktory był Cześnikiem Łęczyckim) od Máximiliana Ceſarzá przyſzedł do thego tám Opáctwá / kędy pámięć iego długo trwáłá będźie/ bo Klaſztor y Kośćioł nadobnie ochędożył/ y wiele przybudował. Był to wielki chlebodawcá/ ná tym Opáctwie będąc/ wſzytkie Polaki ktorzy do Włoch y ze Włoch ieżdżáli podeymował/ vtráćił był

więcey niż 40. tyśiecy przez ßeść lat ludzkim wczáśom y potrzebam dogadzáiąc/ wßákoż mu Pan Bog dopomogł y nágrodźił/ y tákowego dowćipu vżyczył że ßkod swych porátował / iednák w nim oná hoyność y ludzkość nieustáłá/ zbywßy długow/ hoynie ludźie chlebem karmił.

☞ Iákub pomieniony/ brát tego Opátá/ był Mąż zásłużony R. P. á znácznie/ w posełstwách znácznych bywał/ iáko w Roku 1583. do Dániey od Krolá Stepháná: Był człowiek vczony / ktemu w wymowie alter Cicero, wiela źiem y obyczáiow był świádom.

☞ Máćiey brát ich trzeći/ ktory był Cześnikiem Łęczyckim/ Mąż náuki y godnośći niepodleyßey.

☞ Wálenty Ponetowski wieku mego był Dworzáninem Krolá Augustá znácznym/ ktory wiela źiem był świádom / deuotus Sepulchrum Christi visitabat: Był Podkomorzem Łęczyckim/ miał zá sobą Fierlejowne z domu Lewart.

☞ Dom Lubstowskich ná Kuiáwách stárodawny y znáczny/ w Łęczyckim y w Káliskim Woiewodztwách máią/ wspomináią listy Klasztorne Mikołáiá Kásztellanem Krußwickim/ w Roku 1436. Był drugi Podkomorzem / trzeći Chorążem támże Łęczyckim. Wiele inßych z domu tego / ktorzy vrzędy znáczne źiemskie w onym kráiu miewáli. Jan y Bártoß dwá bráćia rodzeni / zá Krolá Stepháná pode Gdáńskim znáczne poczty kosztem swym k woli Krolowi/ R. P. y sławie dobrey mieli.

☞ Dom Szumieńskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny/ był wieku mego Zygmunt Pisárzem źiemie Dobrzyńskiey/ ktory wiele á pożytecznie służył R. P. Posłem ná Seymy bywał/ z Wysocką Kásztellaná Łęczyckiego Corką zostáwił syná Jáná. Brát iego Wálenty był Mąż także do Rzeczypospolitey godny/ miał zá sobą Zelską z domu Ogończyk / Woyskiego Dobrzyńskiego Corke.

☞ Dom Pierzchleńskich w wielkiey Polßcze stárodawny/ byli wieku mego ći bráćia rodzeni mężowie do posług R. P. godni.

☞ Woyćiech stárostá Kißporski / ktory z Dźiałyńską zostáwił Syná.

☞ Łukaß / od ktorego zostáło Potomstwo.

☞ Stephan/ ktory przy Stánisławie Hrábi z Gorki czás długi sie báwił/ y tákże celebs decessit.

☞ Dom Węgorzewskich stárodawny/ z ktorych ieden wieku mego był Opátem Przemeckim/ pełny Cnoty y pobożnośći Káplan.

☞ Dom Fáleckich w Mázowßu znáczny / z ktorych był ieden wieku mego Márćin czás długi Dworzáninem Krolá Augustá/ ná znácznych posługách tego Krolá bywał/ ná rewiśiach Stárostw: Był Ekonomem Kśiestwá Mázowieckiego/ ktory nie ták náuką iáko experyentią/ biegłośćią/ pilnośćią/ wßytkiemu sprostał. Inße służby iego ták od Krolá iáko od wßytkiey R. P. z pochwałą bywáły przyimowáne.

☞ Włośinowscy z wielkiey Polski dom stárodawny / znáczny y możny w onym kráiu/ pißą sie drudzy z Jánowcá miásteczká/ ktore y w tym wieku iest w ich reku.

☞ Dom Kośuckich w Łęczyckim woiewodz: stárodawny

☞ Dom Rysieńskich támże stárodawny y znáczny / był Jánuß wieku mego Kásztellanem Konárskim.

☞ Dom Laskowskich w Káliskim Woiewodztwie znáczny/ wieku mego był Jákub Rewisorem źiemie Zmudzkiey.

Dom Klo-

☞ Dom Klonowskich ná Dobrzyńskiey ziemi/ználczny y rozrodzony/zową sie rozno/Biczkowie/Kurkowie/ Pieskowie/ wszytko mezowie dobrzy/y godni do postug R. P.

☞ Dom Luboñskich w Káliskim Woiewodztwie stárodáwny/ludzie R. P. zásłużeni. Był Jan Luboński Pisárzem Oświećimskim/drugi Jan Kánonikiem Káliskim. Jan trzeci Luboński był y Mężem znácznym w spráwách Rycerskich/y vczony/ Orator & Poëta non vulgaris.

☞ Dom Biegáńskich w Káliskim Woiewo: stárodáwny.

☞ Słupscy v Pyzdr dom stárodáwny y znáczny.

☞ Dom Smielowskich támże od Pyzdr stárodáwny.

☞ Dom Strzeżimińskich z Poznáńskiego Woiewodz.

Dom Siestrzewitowskich w Lubelskim Woiewo: stároda.

Dom Pszczyńskich w Wielkiey Polszcze stárodáwny.

Dom Gutowskich w Wielkiey Polszcze stárodáwny.

Dom Dobrzyckich v Pleszowá stárodáwny.

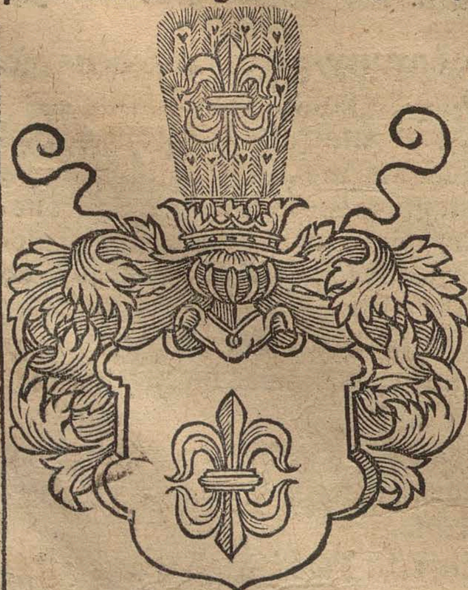
Dom Swieżowskich ná Kuiáwách stárodáwny / Andrzey y Páwel Mężowie stáwni / ktorzy przy Włodku Stárośćie Kámienieckim Tátáry meżnie gromiáli. Chrzysztoph był Hárcerzem v Krola Stepháná/ z ktorym w iákich potrzebách bywał/pode Gdáńskim/ w Moskwi przez wszytkie potrzeby/to nápotym z Historyey obaczysz.

Dom Mieruckich od Kczynie stárodáwny.

Dom Skulimowskich w Sierádzkim Woiewodztwie.

Inszych Domow wiele zacnych/ o ktorych ia prze szerokość Krolestwá tego wiedzieć nie moge.

O kleynocie Gozdáwá / ktory Dlugosz opowieda że máią być Lelie Białke w polu Czerwonym/ Powiedáiąc o tey nácyey / że iest Genus Polonicum, & Dominis suis fidum: O ktorych przypátrzywszy sie herbu własności/czytáć bedźiesz tákże o potomstwie wieku mego/ktore ia znáć y wiedzieć o nim moge.

☞ Symoná Biskupá Plockiego nayznácznicy Przodká tey Fámiliey opowieda Kátháłog/ w Roku 1 1 0 8. O ktorym pisze/że był Vir prudens, Modestus, był wźiet po Philipie z domu Doliwá z Ardziekániey Plockiey / żył lat dwáśćiá y rok / vmárł roku 1 1 2 9. Dniá siodmego Mieśiącá Máiá/támże w Plocku pochowan.

¶ Kromer wspomina wiele przodkow tey Fámiliey zásłużonymi dobrze R. P. y ktorzy wiele á mężnie z nieprzyiaćioły Krolestwá tego czynili. A osobliwie Krystyn Woiewodá Plocki/ktory od Prusakow był zwan Bogiem Kśiestwá Mázowieckiego/ á ten był potym dla zazdrośćiwych pochlebcow niewinnie od Konrádá Kśiążećiá támże o gárdło przypráwion/á to było w Roku 1221.

O czym Kro-

O cżym Kromer w kśięgách 7. ¶ Tegoż wystawiáiąc męstwo tenże Historyk w tychże Kśięgách/ ták o nim wzmiánkę cżyni: Præerat autem nostris Christinus Comes gente Gozdauius, cuius Lilium insigne est, Palatinus Plocen̄, Vir acer, & rei militaris peritus. &c:

☞ Janá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog w Roku 1225. Był wźięt z Kánoniey Płockiey po Gostáwie z domu Gryff/ tylko dwie lećie był ná Biskupstwie/ vmárł Roku 1227. Támże w Płocku pochowan/ po nim nástał Gunterus z domu Prus/ alias Turzymá.

☞ Philipá Arcybiskupem Gnieźnieńskim opowieda Káthálog/ że był wźięt po Jánuszu z domu Tárnáwá/ po nim nástał Marćin z domu Bodulá/ nie miał Sacri przez sześć lat/ dla tego że Papieżá nie było/ á kiedy posłał po konfirmácyą/ niż przyiechał poseł od niego vmárł/ ábo iákakolwiek zámieszká byłá/ owa sześć lat mu przewłoká w tym śię dźiałá. Wźięt Roku 1265. Vmárł w Roku 1278. według Jánicyuszá/ wszákoż Káthálog inszey go Fámiliey opowieda. O tymże ten pomieniony Poetá pisał wierszc w te słowá.

Sex annis electus eras: Romanus honorem
Impediit Præsul, mœste Philippe tuum.
Hei quod Gnesneæ tunc sunt data damna Cathedræ,
Quorum Nicoleos tertius autor erat.

☞ Od tych Przodkow wiele domow było wieku mego w rożnych Woiewodztwách y Powiećiech/ á naprzod Dom Pámpowskich w Wielkiey Polszcże możny y zásłużony R. P.

☞ Wspomina Epitáphium Ambrożego Woiewoda Sierádzkim w Kośćiele we Srzedźie pisane w te słowá.

Si quemq; virtus generosaq; corda mori,
Mortis ab extrema conditione queunt,
Debuit Ambrosius Patriæ laus maxima Regni,
Has miseras fati non subiisse vices.
Strenua dextra fuit, mens semper conscia recti,
Digna simul species corporis imperio,
Quam mirata fuit Roma & gens Appula quando
Militiæ tulerat fortia signa suæ,
Quiq; Magistratus & summas gessit honores,
Iusticia, ingenio, religione, fide,
Sed quia stat cunctis fati mutabilis hora,
Omnia mors vna sorbuit atra die.

¶ Ná teyże Chorągwi cżtery Herby iego/ Gozdáwá/ Kotwicż/ Abdánk/ trzy Klucże. Vmárł Roku 1510. Tenże Woiewodá miał dwie żenie/ iáko tego ná tablicy iest Wizerunk Wykonterfetowány támże we Srzedźie/ z tymi zostáwił to Potomstwo: Janá/ ktory z Járuntowna zostáwił był synow pięć: Janá/ Ambrożego/ Albrychtá/ y Chrzysztophá Bliźniaki/ Piotrá piątego/ wszyscy zeszli bezpłodnie/ tylko Chrzysztoph zostáwił syná iednego Ambrożego/ ktorego też Epitaphium opowieda támże w te słowá pisane.

GENerosus Dominus Ambrosius Pampovvski, vltimus huius Familiæ hæres in Poniecz, Tenutarius Sreden̄, obiit Posnaniæ, anno 1571. Ætatis suæ 26. die 12. Septempris: Miał zá sobą Sieniáwską z domu Leliwá/ z ktorą Potomstwá nie zostáwił żadnego.

¶ Od Olbrychtá Pámpowskiego zostáł był syn Jan y corká Bárbárá Roskowská Kásztellanká Przemecka/ sczedł brát sterilis, A tá páni wniosłá máietnosć w dom wyższey pomieniony. Ten Roskowski iest

włáſnych Zgorki Hrábiow dźielnice. ¶ Z tymże domem był iedney dźielnice Dom Dźierżánowſkich támże w Káliſkim Woiewodztwie/iáko wſpomináią Andrzeiá Dźierżánowſkiego ſcripta niektore/ktory miał z Jádwigą Czerekwicką ſyná Janá / ktory potym z Kuklinowſką zoſtáwił Andrzeiá/ Stániſłáwá/Jákuba/ y Mikołáiá. Andrzey był żywotá práwie świątobliwego/y ták iáko Kápłan żył/tychże Modlitw vżywáiąc ſzedł ſterilis, máiąc wieku lat siedḿdźiesiąt y ſześć.

☞ Stániſław Brát iego był Mężem ſławnym / ná Ryċerſkim chlebie czás ſię długi báwił/ dwá kroć był pogiman do Tátar/ á po obá rázy zá dźiwną ſpráwą miłego Bogá był wybáwion. Naprzod gdy był przy Pileckim pogiman/białłagłowá odwiązáłá mu ręce/ſkoczył do onegoż Tátárzyná v ktorego był więźniem/ záraz ſámodźiewiątego iegoż ſzablą gdy ſpáli pobił/ y wſzytkie więźnie wybáwił. Potym przyiechawſzy do Oyczyzny/z Anną Oſtrowſką Dźierzkowną z domu Nieczuiá miał ſynow pięć.

☞ Sebeſtyaná/ ktory w Kczyńſkim Powiećie miał máiętność ſwoię.

☞ Máthyaſzá/ktory będąc v Zienowiczá w Litwie Mężá ſławnego/ktory ná ten czás był Rotmiſtrzem Krolowey Węgierſkiey/gdy byli Niemcy Budzyń oblegli/w potrzebie zábit ná hárcu.

☞ Andrzeiá/ktory wieku mego był Opátem Wągrowieckim Reguły Cyſterſkiey/ w ktorym Klaſztorze przed tym wſzytko Niemcy Koleńczykowie bywáli/ktorzy bárzo popuſtoſzyli byli/á ledwie nie wniwecz obroćili. Tenże po nich napierwſzy Polak ná to mieyſce wſtąpiwſzy / ták nápráwił ten Klaſztor/że długo á ledwie nie wiecznie pámiętny będźie/ Kośćiołá opráwił/Klaſztoru/Folwárkow y wſzytkich Prowentow ſtołowi Opáćiemu przyczynił bez ſzkody y płáczu ludzkiego/ do tego porządek wielki w odpráwowániu chwały miłego Bogá / nowe Zakonniki wſzytko Polaki zá ſwego Opáctwá zoſtáwił/ktore ſam wychowywał /y wiele ich ludźmi godnymi zá iego pomocą zoſtáło/ byłá pietas, byłá grauitas w nim y náuká / á czáſu potrzeby porádá do ſpraw R. P. należących / hoyny chlebodawcá y możny Opát w tey Regule.

☞ Marcin Dźierżánowſki brát iego rodzony / kthory ná Dworze Ceſárſkim znácznym ſię Mężem pokázował / z Turki w potrzebách bywał/y támże ſię ná Sląſku ożenił z Rochczycką/ po ktorey wźiął niemáłą máiętność/ ſam potym Zamek Wyſoką y z przyległośćiámi do niego przykupił/támże y potomſtwo zoſtáwił.

☞ Stániſław brát ich piąty był mąż wielkiey śiły y czyrſtwośći: we Włoſzech czás ſię długi báwił / w ſzkole ſzermierſkiey wielką ſłáwę odnośił/á potym od zazdrośćiwych Włochow zábit/ktore ſobie lekce poważał vffáiąc zbytniemu ſzczęśćiu ſwemu.

¶ Śioſtrá ich rodzona byłá z Fracymeru Krolowey naprzod zá Wilkowſkim Rotmiſtrzem y Dworzáninem Krolá Auguſtá/á potym zá Grzymultowſkim.

☞ Jákub Dźierżánowſki ſyn Janow od wtorey żony/zoſtáwił z Potworowſką z domu Dębno Sędziego Oſtrzeſzowſkiego corką ſyny/Mikołáiá y Stániſłáwá Mężá ſławnego/ ktory zá Krolá Auguſtá Roty znáczne wodząc/ mężnie z nimi w potrzebách z nieprzyiaćioły poczynał/ zwłaſzczá w Moſkwi.

☞ Jan czwarty ſyn Jákubá Dźierżánowſkiego/Łowczy Knyſzyńſki zá Auguſtá Krolá był Mąż znáczny.

☞ Mikołay ſyn Janow brát rodzony Jákubow/ktory w

Węgrzech

Wegrzech zá Jánußá Królá znáczne męstwo okázował w bitwách wálnych y poiedynkowych/gromiąc nieprzyiacioły króleſtwá onego /z ozdobą narodu Polſkie°/á ieſliż ieſt potomſtwo ie°/o tym doſtátecznie wiedźieć niemoge.

☞ Dom Giżyctich w Mázowßu / ktorzy włáſnie idą od Chryſtyná onego wyżßey pomienionego Woiewody / wſpomináią Hiſtorye y inße ſcriptá Przodki domu tego/á naprzod Káthálog opowieda

Páwłá Syná Wiecſłáwá Sędźiego Sochácżewſkiego Biſkupem Płockim / ktory był wźięt z Szkoláſty Krákowſkiey / kthory potym Eccleſiam ex Parochiali Collegiatam erexit & dotauit, muro ſubricauit, y wiele inßych pożytkow Kośćiołowi onemu vczynił. Po śmierći Władysłáwá Kśiążećiá Mázowieckiego ſyny ſie iego opiekał / Dwor y Kośćioł w Giżycách Oycżyznie ſwey zbudował. Żył ná Biſkupſtwie lat 23. Vmárł Roku 1 4 6 3. Był wźięt po Stániſłáwie Páwłowſkim z Domu Pierzchálá. Po nim náſtał Stybor z domu Prus. Ciáło iego leży w Pułtowſku/ á ná grobie to Epitaphium.

Paulus Gizycki Fundator huius Eccleſiæ hic requieſcit,anno 1 4 4 0. In Epiſcopum Ploceñ eligitur, & in præſentia Wladislai Regis Poloniæ cōſecratus, in arce Pultouieñ murtuus,anno 1 4 6 3.

☞ Wincentego y Mikołáiá Giżyckie / wſpomináią ſcripta rozne ludźmi znácżnymi v kśiążąt Mázowieckich Márßałkámi/iáko v Konrádá w roku 1 4 5 9. Wieku mego byli w domu tym Mężowie wielcy/ iáko Piotr/ktory iuż zá pánowánia Królá Stephàná pode Gdáńſkiem zábit/Mąż ſławy y pámięći wiecżney godny/ktory zá Królá Auguſtá w Moſkwi w potrzebách pod zamki/iáko pod Newlem y inßymi ná hárcách wiele cżynił. Inßy bráćia iego mężowie wßytko byli ſławni wieku mego. V Oſtrzeßowá Giżycżcy tegoż Herbu vżywáią.

☞ Z tegoż domu tych Giżyckich byli dwá mężowie ſławni bráćia rodzeni zá pánowánia Káźimierzá Wielkiego/ktorzy w Węgrzech z młodośći ſie wychowáli/y z męſtwá wielkie imię mieli. Potym do Polſki przyiechawßy/mieli od tegoż Królá opátrzenie támże ná gránicách Węgierſkich. Ci máło nie wßytek Powiát Sánocki oſádźili / piſáli ſie de Humniska. Imioná ich dawne Przywileie opowiedáią / Piotr y Páweł kthory ßcżedł ſterilis.

☞ Piotr zoſtáwił ſyná Jerzego / ktory był Káßtellanem Sánockim/miał zá ſobą Dębieńſką de Szcżekoćin z domu Odrowąż / Káßtellaná Krákowſkiego Corkę / z ktorą ſpłodźił ſyná Jákubá. Potym gdy mu vmárłá/poiął drugą Jároſłáwſką z domu Prus/ z ktorą miał Ráphałá y Janá/ktory był Kántorem Krákowſkim/y Dźiekanem Poznáńſkim.

☞ Ráphał ná Bukowinie zábit / zoſtáwiwßy ſyná Máthyaßá/ktory trzymáiąc miáſteczko Biercżą/był názwan Biereckim/był potym Sędźim Sánockim/miał zá ſobą Herbortownę z Fulſtyná/ z ktorą zoſtáwił ſynow trzech/naprzod Janá/ktory z Myßkowſką zoſtáwił ſyná / wßákoż młodo vmárł/drugi Stániſław tákże ßcżedł ſterilis.

☞ Gábryel trzeći ſyn Máthyaßow Sędźiego Sánockiego/miał zá ſobą Chodorowſką z domu Cżáßá/z ktorą zoſtáwił ſynow trzech y dwie corce/Zophią Sepichowſką/y Bárbárá ná ten cżás pánną byłá gdym te Kśięgi dał do druku. Sioſtry rodzone tegoż Jerzego były dwie zá Tyráwſkimi/ trzećia Cżelátycka w Krákowſkiey źiemi.

☞ Andrzey ſyn Gábryelow ſtárßy / ktory trzymał dźiałem Biercżą / miał zá ſobą Skorućiankę z domu Wręby/ alias Korcżak/z ktorą zoſtáwił potomſtwo/człowiek był cnotliwy/bogoboyny/ludźi vcżonych miłośnik/ſam tákże Doctrina & ingenio polebat.

☞ Bártoſz brát iego rodzony/ ktory miał zá ſobą Humnicką/ tegoż Herbu/ z ktorą y potomſtwo zoſtáwił/ obá byli Catholicæ religionis, ſzczyrzy/ vprzeymi/ prawdziwi.

¶ Trzeći brát ich rodzony Wácław vmárł młodzieńcem/ ktorego ćiáło leży w Bierczy.

☞ Ci záſie ktorzy z dawnego gniazdá przodkow ſwych piſali ſie de Humniſká/ był Stániſław Sedzia Sánocki/ ktory miał trzech Synow z Rzeſzowſką z domu Doliwá/ Jerzego/ Stániſłáwá y Janá/ y corkę Annę Pákuſzewſką.

¶ Jerzy ſyn Sedziego/ z Wielopolſką z Gromniká z Domu Stáry koń zoſtáwił ſyny/ Stániſłáwá/ Ráphała/ Wálentego/ Andrzeiá/ y corkę Annę/ Zophią Tarnowſką Chorążyną Sánocką/ Helżbietę y Szczeſną pánny.

¶ Stániſław brát Jerzego miał żon dwie/ naprzod Herbortownę Káſztellana Belſkiego corkę/ ktory ſie piſał z Chlipel/ z Miżinieckimi iedney dzielnice/ po ktorey nie zoſtáło potomſtwo. Miał potym zá ſobą drugą po iey śmierći Chodorowſką z domu Czáſzá/ z ktorą zoſtáwił dwoch ſynow/ Máthyaſzá y Janá/ Corce dwie/ Helżbietę y Zophią.

¶ Jan trzeci ſyn Sedziego miał tákże zá ſobą Chodorowſką z domu Czáſzá/ z ktorą zoſtáwił te ſyny/ Woyćiechá/ Stániſłáwá/ y corkę iedne ktorá pánną vmárłá. Potym miał zá ſobą Sienieńſką z domu Debno/ z ktorą zoſzáwił ſynow trzech: Symoná/ Marćiná y Jerzego/ y corkę Zophią Bierecką wyżſzey pomienioną.

¶ Jan brát Jerzego ſyn Stániſłáwow ten nie miał żony/ tylko z konkubiną zoſtáwił ſyny meże wyborne/ ći ſie zową Rudáwſkimi.

☞ Balowie Dom ſtárodawny y możny z tychże Przodkow piſáli ſie z Nowego Tańcá/ ktory iuż wieku mego wyſzedł w dom Stanow/ y ći Stanowie przyieći od nich do tego Herbu/ byli ludźie y meżowie dobrze záchowáli R. P.

¶ Máthiaſz Bal był mąż ſławny: tákże Bal Jerzy/ ktory tylko iedneż corkę miał/ ktora byłá zá Odnowſkim/ y tá tylko corki miáłá/ ktore rozniosły máietność w rozne domy.

☞ Dom Dedeńſkich ſtárodawny y rozrodzony támże w Sánockiey ziemi/ był Piotr Dedeńſki piſarzem Sánockim w roku 1541. Mego wieku był Jozeph Podſedkiem oneyże ziemie/ kthory z Tárnáwſką z domu Sás zoſtáwił potomſtwo ſyná tylko iednego Páwłá/ ktory bedąc przy Stároście Barſkim/ był pogiman od Tátar/ ſkąd niemáłą ſummą pieniedzy wykupion/ Adoloſcens nobilis.

☞ Strzyżowſkich Dom ná Podgorzu ſtárodawny/ byli ći ludźie znáczni zá pámięći moiey. Jan ktory trzymał Cudecż miáſto y zamek z inymi wśiámi/ zoſtáwił dwu ſynow/ Stániſłáwá y Janá/ był catholiciſsimus, Synowie Sekty Kálwinowey/ y Kośćioły w miáſteczku onym naprzod profánowáć poczeli.

¶ Mikołay Strzyżowſki rzeczony Sliwá/ ktory trzymał Glinnik/ Barycz/ y inſze imioná/ zoſtáwił z Zophią Cieklińſką z domu Abdánk ſynow trzech/ Stániſłáwá/ Janá/ y Mikołáiá/ kthorzy tákże potomſtwo zoſtáwili.

☞ Dom Baczálſkich támże ná Podgorzu ſtárodawny/ był ieden Celnikiem Ruſkim/ trzymał puł Strzyżowá/ od kthorego potomſtwo zoſtáło ſynowie.

¶ Jeronim Baczálſki był człowiek znáczny/ práwy Dworzánin/ do

rzánin/do ktorego ludźie młode ná ćwiczenie domow zacnych dawano/z ktorego rak potym meżowie dobrzy / y do wielkich posług Senatorow przednieyszych bráni bywáli.

☞ **Dom Przedborskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny**/ludźie dobrze zásłużeni Rzeczypospolitey/bywáli tego domu Dygnitarzmi/Kánoniki Płockimi / Wárszáwskimi wiele Meżow było. Dorotá Przedborska byłá zá Bártłomieiem Jeżewskim/ ktora vrodźiłá Mátke moie/y insze/iákos czytał pod Jástrzebcem/Białagłowá swietych spraw y żywotá. Ciáło iey leży w Jeżewie w Kośćiele swietego Bártłomieiá/ná Tablicy to Epicedium.

Tu leży pochowána Przedborska Dorotá/
Ktorey zá Herb Lelia dáłá sámá Cnotá.
Dáłá ná wszem ozdobne ktemu przy niey dáry/
Z iákiey záwsze poważał Przodki iey wiek stáry.
One ktorzy w Pogáńskiey krwi száble maczáli:
A niewiernych Prusakow/Połowcow skracáli.

☞ **Dom Zdzárskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny**/z ktorych ieden był Podsedkiem Płockim/ ktorego syn był Kánonikiem Płockim. Drugi Szczepan/ktory zostáwił z Przećiszewska potomstwo syny y corki. Trzeći Kásper/ktory tákże z Mniszewska zostáwił potomstwo. Siostry ich rodzone/Bromierska/Zawádzka/Pilchowska Jádwigá Jeżewska Wuyna moiá rodzona / Białagłowá Cnotliwa / kthora tylko poczćiwe spráwy á żywot pobożny potomkiem zostáwiłá.

¶ W Wárszáwie wspomia Epitáphium Erasmusa Zdzárskiego w te słowa: Erasmus Zdzarski de Zdzary, districtu Plocen̄, vir nobilis, pietate & morum integritate nemini secundus. Ob idq; omnibus amabilis exactis innocēter, & sine aliorum querela, annis 62. Varsauiæ extremum diem clausit, 9. Marcij, anno 1578.

☞ **Gozdowscy z Gozdowá w Ráwskiem Woiewodztwie dom stárodawny**/skad ieszcże Herb początek niesie.

☞ **Gdeszeńscy w Bełskim Woiewodztwie dom stárodawny**/ z ktorych Chrzysztoph wieku mego był ná Dworze Krolá Stepháná/ ktory we wszytkich potrzebách w Moskwi był / v szthurmu pod Chorągwią Biała Prokopá Káwállerá pieniążká szwánki szkodliwe odnoszac / o czym pod Odrowążem.

☞ **Turkowieczcy támże w tym Woiewodztwie.**

Sołowscy w Sedomirskim dom stárodawny.

Járzabkowscy támże dom starodawny.

Hańscy w Chełmskiey źiemi dom stárodawny.

Godlewscy ná Podlászu dom rozrodzony.

Gołebiewscy z Podlodowá w Bełskim Woiewodztwie.

Osuchowscy z Ráwskiego Woiewodztwá.

Reklewscy z Poznáńskiego Woiewodztwá.

Jáckowscy z Gostyńskiego Powiátu/ z kthorymi Witulscy iedne Dźielnice máią.

Boczkowscy z Chećińskiego Powiátu w Sedomirskim Woiewodztwie.

Jasieńskich dom w Krákowskim Woiewodztwie: Wspomináią Páwłá Hetmáná Nadwornego Historye / ktory był Stárostą Bełskim y Chełmskim/ Kromer w ksiegách 26. O tymże czytay Ksiegi te v tegoż Historyká/iáko zdrádą był pogiman od Krzyżakow.

¶ Tenże do Czech był hetmánem z Władysławem Krolewicem nád śiedmidźieśiat dworu iego/o czym v Kromerá w kśięgách 27. A wiele inszych spraw pámięći godnych w historyey czytáć bedźiesz/ to sie dźiało w roku 1471.

¶ Jana Grotá/ktory sie pisał z Rudy Debowskiey/wspomina Epitáphium w Gnieźnie pisane tymi słowy: Ioannes Groth a Ruda Debovvska, iuris vtriusq; Doctor, Canonicus Gnezneñ, vir cum summa grauitate mitis & suauis, Canonum Legisq; lector egregius, verbi Dei Diuini prædicator celleberrimus, Fundator Psalterij in hac Ecclesia primus, ac omnibus elegans & nitidus, vt vitæ priuatæ exemplar esset, à carnis gleba absolutus quarto nonas Iulij, anno 1532. Nád nim dwá herby/ Gozdáwá y Debno.

¶ Tego herbu wieku mego vżywał Stánisław Sokołowski/ Doktor vtriusq; iuris, Proboszcz v świetego Floryaná ná Kleparzu/ Káznodźieiá Krolá Stepháná/ człowiek vczony / wszákoż zdrowie niespośobne przeszkadźáło oney godnośći ie°. Nápisał Kśięgi y wydał de Notis Ecclesiæ.

☞ Piotrowscy ná Podlászu dom rozrodzony.

Sokołowie w Sedomierskiey źiemi/był Andrzey ktory tego herbu vżywał.

Rossowie w Sedomierskim Woiewodztwie.

Niemierzowie ná Podlászu dom rozrodzony.

Popowscy támże dom rozrodzony.

Krzysztof Sokolowski Wład. mo. miał za sobą Sophią Sokolowne dic[?] slawice.

Tákimże kształtem herb Poronia ták rzeczony máluia / tylko te odmiáne máią/ co dwie Rożé po stronách mu przykłádáią/ vżywáli go tákże przodkowie w polu Czerwonym Białłego/ á ktoby go vżywał w tym wieku/ wiedźieć niemoge.

O Kleynocie stárodawnym Polskim Strzemie/

o ktorym powieda Dlugosz/ że przodkowie vżywáli żołtego w polu Czerwonym/ á pisze o nich że bywáli gniewliwi y okrutni/ o kthorych przypátrzywszy sie własnośći herbu czytáć bedźiesz/ tákże o potomstwie ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

¶ Wszyscy historycy ktorzy sprawy polskie opisowáli / znácznie wspominaią przodki herbu tego zá śmiáłego Bolesłá-wá/w roku 1071. Przeto / że zá ich początkiem Stánisław Biskup S. Krákowski był zábit/y piszą to o nich/iż dla tey okrutnośći przećiwko themu Biskupowi Swietemu/ nigdy pothym sami áni potomstwo ich nie bywáli w Rádźie Páńskiey.

¶ Wßákoż Miechowitá w kśięgách czwartych wspomina Grzegorzá Arcybiskupem Lwowskim/ktory sie pisał de Sanok / o czym sobie czytay Librum vt supra, pagina 3007.

¶ Tenże Historyk wspomina w kśięgách czwartych/iż byli poráženi ludźie znáczni tey Fámiliey w Wołoßech zá Káźimierzá Wielkiego / y tám vtrácili Chorągiew.

☞ **Kátálog od Długoßá pisány wspomina Marćiná wtorego** Arcybiskupem Gnieźnieńskim/w roku 1278. Mieniąc/ iż zá przyczynnymi listy Bolesłáwá Kśiążęćiá Káliskie°/ tákże od Przemyslá Poznáńskiego/y wßytkiey Kápituły Gnieźnieńskiey/ do Papieżá Mikołáiá trzećie° / zá Philipem Proboßczem Gnieźnieńskim / od kilku lat od wßytkich zgodnie obránym / ále zá oskárżeniem niektorych Zakonnikow nie był przyięt przez ßesć lat/y ták Kośćioł Gnieźnieński był bez Pástyrzá/áż potym tenże Papież dał Penitencyarzowi swemu przerzeczonemu Marcinowi tey fámiliey strzemie/wßákoż iádącná te stolice/w Bononiey záchorzał y vmárł/pochowan támże w Klaßtorze v Zakonnikow Reguły Prædicatorum przed Zákrystyą/ w roku/ 1279. Ten zostáwił po sobie pámięć summā iuris Canonici,ktorą zową Martiniana, y Kronikę o wßytkich Papieżách y Cesarzách Rzymskich/ktora iest áż po ten wiek w Bononiey w Klaßtorze świętego Dominiká. Po nim obran Włostybor z domu Abdánk/wßákoż dla niełáski Przemysłá Kśiążęćiá nie był przyięt. Znowu Kośćioł Gnieźnieński nie miał Arcybiskupá pięć lat/o czym pod Abdánkiem.&c.

¶ **Z tegoż Domu ábo Fámiliey onę Málgorzátę Hrábie** Mikołáiá de Zemboczyn żonę/wspomina Długoß/ że tylko sámá iedná byłá z śiostrámi swymi/ktora ochraniáiąc dobrey sławy swey/ ná wieży v kośćiołá w Zembočinie áż do przyiechánia mężá swe° mießkáłá/y támże iey czeladz własna z dworá noßąc ieść po powrozie podawáli ná on gmách przez czás długi. Tákać to byłá Mátroná zacna/ktorey oto cnoty te kráie poki świátá zstáwáć będźie nie zámilczą / iákoż y wieku mego było wiele z tey Fámiliey Białłychgłow pámięći godnych/Cnotę/miłość Małżeńską y posłußeństwo ná wßem záchowuiących wcále.

¶ **Z tychże Przodkow było domow wiele znácznych y zásłużonych R. P.** iáko naprzod te ktore wspomina ten Przywiley ábo Fundus Kośćiołá Jákubá świętego ná Káźimierzu/ w Roku 1462. Od nich fundowány y nádány/miedzy ktorymi był Kaßtellan Czechowski.

¶ Skąd też poznaß/że nie wßytko sam Długoß wiedźieć mogł dowodnie/ktory to piße/żeby w tym domu od zábićia Biskupá świętego Stánisłáwá bywáć nie miáły dignitates áni honores, w czym sam sobie bárzo przećiwny/ná iednym mieyscu ták pißąc/ná drugim ináczey / á tho ledwie nie iego wieku było/iáko czytáiąc Kronikę iego / obaczyß dwoch Arcybiskupow: A wieleby inßych było ludźi zásłużonych znácznie krolestwu temu / by potomkowie własni ná to sie zezwoliwßy dowodźić tego Przywileymi swymi chćieli. Maß tedy tego Fundußu naprzod sens pisány w te słowá.

In nomine Domini Amen. Quia gesta hominum humana consueuit ratio testimonio scripturæ propterea roborare, vt ipsorum perpetua in posterū haberetur memoria. Proinde nos Nicolaus de Korzenna in Chodel residēs Castellanus Czechouieň cum fratribus, Nicolaus Buczynski de Olssyny cū fratribus: Iacobus de Trzecziesz cū fratribus: Albertus Iezovvski de Grabovv cum fratribus: Ioannes de Schaloua cū fratribus: Stanislaus de Zamboczin: Stanislaus de Kijany: Iacobus de Sulovv cū fratribus: Andreas de Ianouicze cum fratribus: Nicolaus de Læta cum fratribus, & Christinus quondam de Wroblouice, hæredes patroniq; & præsentatores Plebaniæ vtriusq; partis Ecclesiæ parochialis S. Iacobi in Cazimiria extra muros Craco:

Significamus tenore præsentiũ quibus expedit vniuersis, p̃sentibus & futuris præsentiũ noticiã habituris: Qui licet à primeue fundatione & dotatione eiuſdem Ecclesiæ Sancti Iacobi, per prædecessores & ꝓgenitores nostros armorum destrepis, factis & habitis, Plebania præfata in duas partes fuit semper diuisa, & per duos Rectores regi & gubernari solita & consueta. Nos tamen diuini cultus argumentum vltra consuetum modum & ordinem in dicta Ecclesia, tantos cum Dei adiutorio, prout decet veros Catholicos ꝓcurrare cupieñ, de consilio iurisperitorum, & virorum Ecclesiasticorum deliberatione solenni, & tractatibus inter nos præhabitis, ex alijs iustis & rationalibus causis, animos nostros mouentibus, & præsertim differrentijs, discordijs, & displicẽtijs obuiãdo, quæ plerũq; inter duos rectores ex leui causa, non sine diuini cultus detrimento & scãdalis in populis cõtingebatur: vacante ad præsens itaq; altera parte eiusdem Plebaniæ, &c. Racione huiusmodi oneris & curæ animarum, ac etiam regiminis idem rector, vt promittitur præpositus nucupatus quicunq; fuerit pro tempore, habebit & posidebit omnes & singulas decimas manipulares & campestres, has videlicet: In Iankouice prope Kossyce, in Svvosouice prope Skarbimiriam, in Krjany, in Lysekanie, in Sbrorssyce, in Czerzovv, in Wroblouice, quæ est villa Monachorum Sanctæ Catherinæ in Kazimiria, item in Lusina, Ksanka taberna, & in Laniani excresceñ, & alios quoscunq; prouentus. &c.

Item de parte præfata demortua, addimus decimam manipularẽ in Svvosouice prope Craco: & censum trium sexagenarum cum vno fertone, quem inter se præfati Plebani diuidebant, & pratum ex integro: cuius occasione equum præpositus pro tempore existens, solus seruabit ad visitãdum infirmos cum Sacramentis. Item deliberauimus: Qui in residuis decimis manipularibus præfatæ partes vacãtur, videlicet: in Lavvsovv, Lichuin, Wroblouice, Ianouice, Olssyny, in Wroblouice, Szukman, Vola, Kurduanovv, Strzalkouice, & Lugouice, ex crescentibus, excepta decima manipulari in Dobieslauice, ponantur, quarum Mensionarij manuales actu præsbiteri, qui in præfata Ecclesia sancti Iacobi, alta voce & concordi, ac vocibus non agitando, singulis diebus, & temporibus perpetuis, vltra cantum in dicta Ecclesia decantare solitum decantabunt, de domina nostra iuxta rubricam & ritum mansionariorum Ecclesiæ Craco: vesperas matutinum, primam, tertiam, sextam, nonam, & missas Salue sancta parens. Isti præfati Mansionarij debent esse subiecti præposito, & eidem in licitis & honestis obedire, qui more Viccariorum manualium vná cum præposito vel suo viccario, cantabunt omnem cantum, præter cantum dominæ nostræ præfatæ, similiter & missam de huiusmodi festis & ferijs secũdum ordinem, hebdomadatim, in quo ordine viccarius præpositi computabitur, qui amissis mansionarijs cantare debebit in choro de domina nostra. Item, idem quatuor mansionarij cum viccario præpositi, hebdomadatim in Ecclesiam Cracouieñ ordinariæ visitabunt, ministrabuntq; præposito ad altare in festis solennibus, confessiones audiant, mandata superiorũ exequantur, infirmos Sacramentis procurrabunt, mulieres post partũ in Ecclesiam inducent, & pueros baptisabunt: de quibus omnibus obuenturos cum viccario præfati præpositi recipient & tollent. Item, præfati mansionarij debẽt residere p̃sentes circa ecclesiam, ac non nisi de licentia præpositi dimisso substituto se absentare per tempus prout necessitas ingruerit. Item, Mansio: rebelles, discordes, & scandalosos, recepto testimonio trium de ecclesia præsbiterum, vel etiam aliorum fide dignarum personarum, soli patroni licentiabunt, & alios seu alium substinent, & etiam idem erit seruaudũ decessis vel cessus tempore. Item, idem mansio: cantabunt singulis ferijs secundis, vigilias pro animabus patronorũ, defunctorum, in crastino vero missam pro defunctis, per scholares pro summa missã decantabuntur: Si festum nouem lectionum aut duplex non impediat, alias tunc ipsa missa legetur, ad

partem per

partem per mensonarium eum contingentem complebunt: etiam idem mansio: vacan á can: missarum præinsertarum, per tres missas singulis septimanis, primam pro defunctis, secundam pro peccatis, tertiam de beato Spiritu. Item, Rector scholæ quem præpositus instituet, per se vel scholarem sufficientem, horas omnes & missam dominæ nostræ cum mansionarijs decantabit. Campanista etiam per præpositum ponen, & destituedus, infra missam cantare debebit. Item, idem mansio: habebunt vigiliales cum viccario præpositi, soli tamen mensionarij medietatem columbationis, & reliquam medietatem præpositus pro se feret. Item, in decima manipulari in Dobieslauice præfata, erit perpetuus præbendarius, per se vel per alium residens, qui habebit domum viccarialem prout nunc distincta est, ab ortu & area plebanali, qui præbendarius per se vel per alium cum mensionarijs in choro cantabit, & pro salute animarum leget ferijs secundis missam pro defunctis, secundam missam ferijs quartis pro peccatis. Qui quidem præbendarius & mansionarij contribuere debebunt equaliter a tredecim marcis argenti, tempore occurente iura Episcopalia, & camere sedis Apostolicæ soluent. Item præfati mensionarij inhabitabunt domum quam nunc præfatus dominus Nicolaus Plebanus inhabitat, pro cuius ædificatione recipient medietatem oblationum altaris, quam conseruabunt sub duobus clauibus, quorum vnam seruabit præpositus & sui successores. Volumus autem, vt præfatæ præposituræ præbendæ, & mensionariorum, nullus alius sit colator, nisi nos de armis strepe, & nostri successores per lineam masculinam descenden. Vt autem præsens nostra deliberatio sorciatur suum effectum, præfatum Dm̃ Nicolaum Baccalareum in præpositum, & Stanislaum Alberti de Rzessovv in præbendariũ instituen præsentamus. Hos quoq; mansionarios, Fœlicem de Crucza præsbiterum, Ioannem viccarium de Olschiny, Nicolaum Piorko de Kossyce, & Martinum Plebanum de Zborouice, deputamus. Quæ omnia & singula vt in futurum robor obtineant firmitatis, sygilla nostra præsentibus sunt appensa. Datum Casimiriæ feria quinta proxima post festum Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis, anno 1 4 6 2.

☞ **Wieku mego były te domy znáczne tey Fámiliey/ iáko naprzod Dom Trzećieſkich/ktorzy ſie ták rozrodźili: Jáko wſpominája liſty rozdźielne trzech Bráćiey/Janá/Jákubá/y Stániſłáwá/ w te ſłowá:**

Nos Ioannes Bohun de Dunosi, & Ioannes de Pielgrzymouice Subiudex terræ Cracouien generalis. Venien personaliter generosi, Iacobus, Stanislaus, & Ioannes fratres germani de Trzecziesz hæredes, talem diuisionẽ perpetuam pro bonis ipsorum paternis infrascriptis, &c. &c.

Iacobo fratri seniori, tota vila Sedzissouice in districtu Prosouien sita, & Strozna in districtu Biecen iacens, & medietas vilæ Ianczoua, cum omni iure & toto dominio, &c,

Ioanni vero tota villa Moykouice, in districtu Prosouien, & Nyczovv villa in districtu Sądecen iacens, & tota villa Lipnica teutonicalis, seu magna eidem continua similiter, cum omni iure & toto dominio.

Tertio Fratri iuniori Stanislao, Chroscziana in districtu Prosouien, Zimnavvodka in districtu Biecen, & Plavvna, Trzecziesz in Czchouien, & medietas villæ Ianczoua iacen, cum omni iure & dominio similiter.

Data Craco: Feria secunda post conductum Paschæ, anno 1 4 6 3.

☞ **Wſpominája tákże Olechná Trzećieſkiego ſcriptá niektore/ktory miał zá ſobą Bárbárę Derśniákowne z Korytnice/ktora byłá vrodźiłá Odrowążowná ze Sprowy/z tą miał ſyná Janá/ Káthárzynę Bućzeńſką/y Annę Zárnowiecką.**

§ **Jan miał ſynow trzech/ Andrzeiá/ Alexándrá człowieká znácznego/y R.P. záſłużonego/ktory miał zá ſobą Mielecką/Podkomorzego Sedomier-**

go Sedomierskie° corke: był to Vir grauis & prudẽs, ktemu Catholicissimus,

¶ Stánisław drugi syn Janow/ y te Corki/ Jádwigá Piotrá Lyczká/ z Ryglic sie pisał/ żoná. Zophia Bránicka / Matronæ honestæ, ktore oney Máłgorzáty/ o ktoreies wyżßey czytał/ poczćiwymi spráwámi doßły/ dla ktorych wielkiey czći y pámięći wieczney są godne/ te porodźiłá Wielogłowská z domu Stáry koń. Thenże Jan z drugą żoną Wierzbiećianką miał te Corki/ Jágnießke/ Bárbáre/ Bogumiłe/ Káthárzyne.

Był wieku mego Andrzey Trzecieski/ S. S. R. M. Człowiek náuki wielkiey/ ktory był práwie ornamentum Krolestwá tego/ iáko go niektorzy w scriptách swych opowiedáli / iáko Przyłuski w Státućie swoim/ był Poëta vtriusq; linguæ non vulgaris, przed ktorym przednieyßy nie był wieku mego: Wiele Kśiąg pisał potrzebnych ku ozdobie Oyczyzny ábo Krolestwá tego/ ktore vczonym nie są táyne.

¶ Drudzy w Litwie Trzećiescy tegoż Domu y Kleynotu / dla poczćiwych spraw swoich opátrzenia y nábyte máietnośći máią.

Janá Trzecieskiego Potomstwo/ ktore zostáwił z Dorotą Dersniakowną / pisał sie z Trzecießá / á miał działem Kożuchow ná Podgorzu/ Chrzyßtoph/ Wiktorzyn/ Jan/ Piotr: Corki / Zophia Dedeńská/ Anná Pierzchálina/ Reginá Wierzbowská/ Kátárzyná Teczyńská.

W domu Táßyckich / ktorzy od tychże Przodkow idą/ wielcy ludźie/ znácznie záslużeni R. P. bywáli/ pisáli sie de Luczławice/ Sedźiámi ich Krákowskiego Woiewodztwá wiele bywáło/ iáko to Acta y Przywileie ábo munimenta Rycerstwá kráiow onych opowiedáią. Z tegoż domu byłá Káßtellanká Gdańská Záleńská/ ktorey ćiáło leży w Tucholi w Kápliey Záleńskich/ ktorzy sie tám zdawná chowáli/ y stárostámi ábo dźierżawcámi bywáli Zamku y miásteczká one°/ á tá byłá Corká Pisárza Krákowskie°,

¶ Druga śiostrá iey rodzona Kunatowa/ Rotmistrzá sławnego z domu Topor żoná/ ktorey ćiáło w Szczerczu v Lwowá leży.

¶ Trzećia śiostrá ich rodzona Konecka/ Ochmistrzowa y Stárośćina Lomzieńská/ ktorey ćiáło leży w Ostrowiey w Mázowßu/ iáko Epitháphia świádczą.

Dom Wrzoßowskich stárodawny y znáczny/ był wieku mego Jan Wrzoßowski/ ktory nie zostáwił potomkiem tylko iedne Corke Anne/ ktorą dał zá Prokopá Káwállerá Pieniążká z domu Odrowąż/ Stároste Rumborskiego y Dźiśnieńskie°/ Rotmistrzá y Męża sławnego/ o ktorym pod Herbem Odrowążem czytáć bedźieß. Byłá tho Białagłowá nád wiele inßych wielkiey pokory y dobroći/ z ktorey sławy y pámięći godna/ wielką máietność w dom Pieniążkow wniosłá.

Dom Buczyńskich stárodawny/ y znácznie R. P. záslużeni Przodkowie bywáli/ z ktorych był Jeremian wieku mego znácznym y wźiętym miedzy ludźmi wielkimi: Ten był czásow kilká v Bogdaná Woiewody Wołoskiego: Potym po iego ziechániu z páństwá / prowádźił Piotrá brátá iego do Konstántynopolá do Cesárzá Tureckiego: Tám ácz był oskárżon przed Bäßą od Jwonie y od Wołochow/ wßákoż vrodá/ grauitas, mores, ná ktore weyrzawßy Pohániec/ wolnym go vczynił. Ná zad iádąc z postem Andrzeiem Táránowskim z domu Beliny/ obwárował tho sobie/ áby mogł przespiecznie ziemię Wołoską przeiecháć / w ktorey pánował Jwoniá ná ten czás Tyrran wielki. Dał Bäßá Listy Czaußowi do niego/ ktorych nie zrázu Czauß oddał. Gdysmy przyiecháli do Jas/ dano spráwe Jwoni o nim/ bo był znácznym ná dworze Bohdana Hospodárá. Záraz z strzaskiem rzekł Postowi Jwoniá v śiebie ná dworze: Co maß zá nieprzyiaćioły moie z sobą: Powiedźiał Poseł: Nie mam tylko Polaki z sobą sługi swe / á te kto-

rzy zroska-

rzy z roſkazánia Krolá Je° Mośći Páná mego/ prowádźili Piotrá Bogdá=
nowego brátá Ceſárzowi Tureckiemu. On rzekł: Ci ſą moi ßkodnicy/ oni
ſtąd nie wyiádą/ gárdłá tu zoſtáwić muſzą. Rzekł poſeł: Są ſłudzy Krolá
Je° Mśći/ niewiem z iákąbyś tego potym pociechą vżył ieſlibyś to vczynił.
Poſłał wſkok po Buczeńſkiego y Stużeńſkiego męże vrodziwe/ áby przyßli do
dworá á zapłáte wźieli. W tym Czauß liſt od Báße zágniewánemu Jwo=
ni oddał. Buczyńſki wßedł/ zmienił poſtáwę/ twarz zbládłá/ y włoſy gládko
ná głowie leżeć niechćiáły. Przeczytał Jwoniá liſt/ obaczył że mu ſurowie
zákazał pod vtráceniem głowy Báßá/ áby wolno Buczyńſkiego puśćił z to=
wárzyßmi iego. Skoro go vyźrzał Czauß/ bo z nim bárzo rad przez tłumáczá
żártowáł/ y ták geſtom iego záwße ſie vśmiał Pohániec/ że przez cáłą drogę
záżywáliſmy wielkiey roſkoßy: Rzekł mu/ Korkmá/ iákoby rzekł/ nie boy ſie/
iákoż záraz y słowá nie przemowił Jwoniá przećiwko nim ſkoro liſt przeczy=
tał. Názáiutrz wyiecháliſmy z Jaz/ ledwie puł mile viecháli/ tráfiło ſie w
drodze potkáć z Jánczáry Hoſpodárſkimi náßym/ poczęli Wołochowie łá=
iáć (thym ktore ználi v Bogdáná ná dworze) po Węgierſku. Stániſław
Broniewſki/ Dworzáninem był potym Krolá Stepháná/ rozumieiąc bárzo
dobrze iezyk Węgierſki/ począł Wołoßynowi odmáwiáć. Rzekł Wołoßyn
słowo nielube Broniewſkiemu/ ktory obroćiwßy ſie odpowiedźiał mu s fu=
kiem. Wołoßyn że to w źiemi/ á ktemu sługą był Hoſpodárſkim/ porwał ſie
do ßáble: Broniewſki ſwą nioſł pod pachą/ ćiął nań háyduk/ on pretko ták
do ſwey przyść nie mogł/ ále mu ſie y z pochwámi złożył: w tym obaczywßy
háyduk chce vſkoczyć: Z niegwu Broniewſki zbywßy pochew/ onego chłopá
chćiał ßtychem vderzyć/ thylko go vgodźił z tyłu w vd/ padł záraz chłop y
zdechł. Chćieli náßy vchodźić ku Choćimowi/ ále prożno/ náradźiwßy ſie/
ſpołem iecháli do Jwonie/ dáli ſpráwę o wßytkim: Jwoniá znowu Bu=
czyńſkiego y onych towárzyßow chćiał od poſłá/ rad że ſie pomśćić nálázłá
przyczyná/ wßákoż gdy ſie nie pokazáło nic ná Buczeńſkiego áni ná żadnego
z onych towárzyßow iego/ iuż ná Broniewſkiego przyßło winę przepráwo=
wáć/ owi wolno wypußczeni/ o czym pod Tárnáwą czytáć będźieß.

¶ Buczyńſcy w Drogickim Powiećie tegoż Herbu vżywáią.

☞ Dom Chwalibogow ſtorodawny y znáczny od Woy=
niczá/ Mężowie wyborni z tego domu bywáli.

☞ Sułowſkich dom ſtárodawny y znáczny/ byli wieku
me° Piotr y Chrzyßtoph bráćia obá zoſtáwili potomſtwo/ Piotr ſyná iedne°.

☞ Szalewſcy w Bieckim Powiecie Dom ſtárodawny.

Strzemieniowie támże dom ſtárodawny.

Roczánowſcy z Krákowſkiego Woiewodztw: dom dawny.

Korzeńſcy w Wiślickim powiećie w Sędomir: woiewodz:

Kleczeńſcy w Pilźnieńſkim powiecie dom ſtárodawny/ zná=
czny/ y Rzeczypoſpolitey záſłużony.

Krolewſcy w Sądeckiem Powiećie.

Boiánecz̄cy w Czyryckim powiecie dom ſtárodawny.

Rudnicz̄cy z Vrzedowſkiego w Lubelſkim Woiewodztwie/
z ktorych Stániſław Rudnicki służąc Stániſłáwowi Dángiełowiczowi w
Ruśi/ był posłan do Stároſty Kámienieckiego ná zamek/ á iż był ſobie ná
zamku v ſtároſty pierwey podpił/ ſkoczył ná koniu widząc ießcze bronę o=
tworzoną. W tym wrotny podnioſł wzwod/ koniá żárkiego Rudnicki zá=
trzymáć nie mogł: gdy koń przyßedł nád dźiurę/ chćiał ią przeſkoczyć/ wſko=
czył ná byle ktore po ſkále v zamku roſło/ tám zoſtał Rudnicki y siodło ná
bylu/ koń ſpadł ná doł/ nie zoſtáłá go y iedná koſtká cáła niż dolećiał do źie=

mie/bo bárzo głeboki przekop/Pan Bog kogo raczy obroni ſam.

☞ Wroblowſkich dom ſtárodawny w Krákowſkim.

Marßyńſcy támże dom ſtárodawny.

Wielopolſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Zaborowſcy/ z Dobrzyńſkiey ziemie wyßli/dom dawny.

Lyſowieczcy w Brzeſkim woiewodztwie dom dawny.

Gołkowſcy w Mázowßu dom ſtárodawny rozrodzony.

Dom Jeżowſkich ſtárodowny w Krákowſkim woiewodz:

Wyſoccy támże dom dawny y rozrodzony.

Janowſcy w Krákowſkim woiewodztwie.

Klepowie w Krákowſkim Woiewodztwie dom dawny.

Dom Zbylitowſkich ſtárodawny w Krákow: Woiewodz.

Gárliczcy w Krákowſkim woiewodztwie dom ſtárodawny

Swieborowſcy / z ktorych był Marcin Mężem znácznym w potrzebách/iáko pod Oczakowem/ pod Newlem/ y zá Krolá Stephána w Moſkwi/pod Połockiem/pod Lukámi/ pede Pſkowem/ y w inßych potrzebách. Dom to ſtárodawny/iáko o nim czytamy v Miechowity w kſiegách 10. Liſt 316. y 317. Gdźie Janá wſpomina ná kilku mieyſcách z brátem iego/dla czego/to tám obaczyß.

Leńczowſkich dom ſtárodawny y rozrodzony w Krákowſkim Woiewodztwie v Skáwiny/ o ktorych liſty y Metryká powieda zá pánowánia Kśiążąt Oświecimſkich/w roku 1 4 0 6.

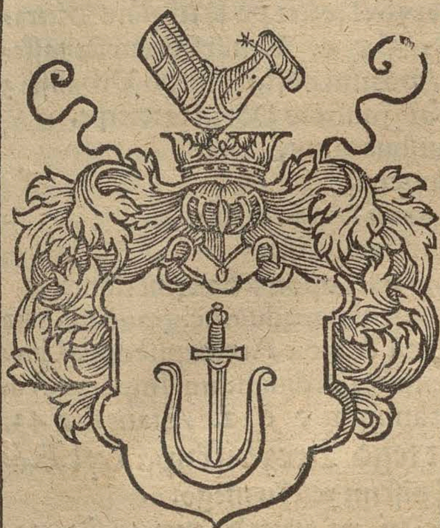
¶ O tych Liſt Bolkow/ktory ſie piſał Dux Theſneñ, Dñus Oſvvieczimeñ, & Glogouiæ maioris, wzmiánkę y świádectwo dawa w te słowá.

NOS Bolko Dei gratia Dux Theſneñ, & Dominus Oſvvieczimeñ, & Glogouiæ maioris: Publicè recognoſcimus vniuerſis, & in noſtra omagialiumq́ noſtrorum præſentia, perſonalirer conſtitutus Famoſus Iacuſius de Kavvki, quandam patentem literam exibens ad manus noſtras tradens, quã coram nobis & Omagialibus noſtris legere fecimus, per quam ſe docuit eſſe nobilem, & ab antiquis ſuis parẽtibus bene procreatum, cum clenodij ſtrepe & proclamatione Lavſſoua: Qui quidem Iacuſius, fideles noſtros, Hermanũ & Dobconem de Lencz, cum fratribus paternis & patruelibus ipſorum, ſuos aſſeruit eſſe affines paternos & maternales, & de clenodio ante dicto bene procreatos & proceſsiſſe, omnibus probationibus & relationibus viſis & auditis, ſimiliter & alijs literis autenticis, quibus merito eſt & debet fides adhiberi, præfatos Hermanum de Lencz, & Dobkonem cum fratribus paternis bene natos, & nobiles de clenodio ſupra dicto præſentibus præſcribimus & declaramus, ipſiſq́ priuilegium & libertatem, vt alij noſtri habeant omagiales & nobiles, ſecundnm ius, ſtatuta, & conſuetudines terrarum noſtrarum Oſviecimeñ, vobis hæredibus & ſucceſſoribus noſtris ad ſeruiẽdum, cõmemorañ, & ſubeſſendum, damus & conferrimus in his ſcriptis harum noſtrarum litterarum præſentibus fidelibus nóſtris, Hincone Seliga, Capitaneo Oſvvieczimeñ, Vankone Schaſzk, Andrea de Vilamouice, &c. Datum ipſo die Sanctorum, Petri & Pauli Apoſtolorum, anno 1 4 0 6.
Sygillo noſtro ſubappenſo.

O kleynocie stárodawnym Polſkim

Nowiná/alias Złotogoleńczyk/ ktory ma być/ Vcho Kotłowe Białłe w polu Błękitnym/ Miecż w pośrzodku otłucżony/ ná Koronie w Hełmie Nogą zbroyna/ iuż potym nádana Potomſtwu zá znácżne záſługi/ iákoś o tym cżytał w pierwßych Księgách: Tu ná ten cżás tylko ſię przypátrz właſności Herbu/ á potym cżytáć będzieß o właſnym Potomſtwie/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Nayznácżniey w Káthálogu dawność Herbu tego bacżymy/ kedy wſpomináią Bognę ábo Benignę Mátkę Stániſłáwá świętego tey Fámiliey/ w roku/ 1071. A ták co mu opowiedáią początek zá BOleſłáwá Krzywouſtá/ to iuż muśi być niepewny/ ále ießcże kiedyś zá pogan nádány: bo y wielkie rozrodzenie Potomſtwá wieku náßego to iáwnie pokázuie/ że nie nowa/ ále z wiekow dawnych w Polßcże thego Kleynotu ieſt tá Fámilia.

☞ Hiſtoryk dawny Polſki Anonimos/ wſpomina Złotogoleńcżyká Rycerzá/ zá pánowánia Leßká Białłego imieniem Swętoſłáwá/ ktory ná ten cżás do Rycerſtwá ieżdźił od tego Monárchy/ powiedáiąc im to/ że ſię nie zbraniam przyiąć páńſtwá ktore mi właſnie należy/ ále kondicyey tey nie przyimuię ktorąście mi podáli/ ábych miał ſługi dobrego/ y Senatorá R. P. záſłużonego odſtąpić/ wolę ná rownieyßym páńſtwie przeſtáć/ á niżeli per ſummam iniuriam to vcżynić/ odſtąpić charum ſibi fidumq; conſiliarium.

¶ Też słowá Kromer kłádźie w Księgách śiodmych/ ácż iuż nie dokłáda perſony tey ktora w poſelſtwie byłá od Leßká: Byłá wielka diſſenſia miedzy Fámiliámi/ iáko miedzy Mikołáiem Woiewodą Krákowſkim z domu Lis/ ktory ná ten cżás wßytką Koroną práwie władał/ był cżłowiek możny/ rozrodzenia wielkiego/ á miedzy Goworkiem Woiewodą Sędomirſkim z domuRáwicż/ o cżym potym w Hiſtoryey cżytáć będzieß. Abo ſkępſtwo/ ábo iáka niechęć przećiwko ludźiom vcżonym tákże Zakonnikom/ ktorzy poſpolićie ſpráwy ludzkie śiedząc ſobie ná pokoiu terminuią/ tho ſprawiłá/ że Przodkow tey Fámiliey nie wſpomnieli/ ták dawney/ y Rzecżypoſpolitey záſłużoney/ z ktorey iáko to zrozumieß niżey/ ieſt wiele Domow Możnych: A naprzod:

☞ Dom Przerębſkich stárodawny/ ktorych byli ći przodkowie.

☞ Jan Przerębſki z Przeręby/ Káßtellan Sierádzki/ ktory miał to Potomſtwo: Wincentego Biſkupá Kuiáwſkiego/ ktory był wźięt po Krzeſłáwie z Korożwek/ żył w Roku 1513. Po nim náſtał Máciey Drzewicki z Domu Ciołek.

☞ Wincentego Przerębſkiego wſpomina Káthálog tákże y Epitáphium we Włocłáwiu tymi słowy:

Venceslaus de Przerąb, Vicecancellarius Regni Poloniæ, tandem Plocen̄, poſtea Wladislauien̄ Pontifex hic ſepultus eſt, anno 1515. Die 20.

Septembris. Był wźiet po Krzesłáwie z Korożwek Káncle̊rzu Koronnym, po nim nástał Máćiey Drzewicki z domu Ciołek.

☞ Jan drugi syn tegoż Kásztellaná/ ktory też był Kásztellanem Sieradzkim / then zostáwił był dwoch Synow/ o ktorych niżey czytáć będźieß.

☞ Corki wyższey pomienionego Kásztellaná były te/ á śiostry Wincentego y Janá Kasztellaná Sieradzkiego: Naprzod Duninowa/ Romiszewska/ Láwska/ ktorey był syn on Woiewodá Mázowecki/ ktory vmárł w Roku 1 5 7 6. Tárnáwska/ Dźibałtowska / Giebułthowska / y Koczymowska.

☞ Jákub syn Kásztellaná Sieradzkiego / Kásztellan Sieradzki/ y Jan Arcybiskup Gnieźnieński/ ktory był wźiet po Mikołáiu Dźierzgowskim z domu Jástrzebiec/ w Roku/ 1 5 5 9. Vmárł dźiewiętnastego dniá Styczniá/ w Łowiczu pochowan/ po nim nástał Jákub Vchański z domu Rádwan. O tym Arcybiskupie pisał Janicius Poetá te wierße.

Hic sublime genus veris virtutibus auxit,
Insignis pollens dotibus ingenij.
Parca sed in medio vitæ hunc rapit inuida cursu,
Cùm patriæ posset commodus esse suæ.

¶ Tegoż Epitaphium ná kámieniu wyryte opowieda tymi słowy:
DOminus Ioannes Przerembski, vir ingenio, eruditione, grauitate, vita & pietate præstãs: Primo Episcopus Chelmeñ. & mox Archiepiscopus Gnezneñ factus, Legatus ad sedem Apostolicam & Ferdinandum Imperatorem Romanum á Sigismundo Augusto: Obijt anno 1 5 6 2. Ætatis suæ 43.

☞ Wincenty Przerebski brát tego Arcybiskupá był Kásztellanem Rosperskim y Stárostą Opoczyńskim wieku mego.

☞ Ci też byli wieku mego znáczni w tym domu / iáko naprzod Mikołay Przerebski Stolnik Sieradzki.

☞ Stánisław y Floryan Przerebscy/ Piotr Proboszczem Krákowskim. Siostry ich záśie/
¶ Anná Sárnowska.
¶ Zophia Duninowa Pisarzowa Łeczycka.
¶ Helżbietá Secygniewska Chorążyna y Burgrábina Krákowska.
¶ Jádwigá Kosticzyna vmárłá Kásztellanką Gdáńską / Márborską/ Tczowską y Pucką Stárośćiną.

☞ Wincentego Kásztellaná Rosperskiego byli dwá synowie/ Mikołay Stárostą Opoczyńskim y Jan.

☞ Mikołáiá Stolniká Sieradzkiego syn Jan/ y Jádwigá Lwowska/ w wielkiey Polszcze to dom możny.

☞ Stánisław Przerebski/ Synowiec Wincentego Biskupá Kuiáwskiego / był Kásztelanem Sieradzkim po oycu/ zostáwił był te syny/ Stánisławá/ Andrzeiá Kánoniká Krákowskiego. Jákubá/ Brykcego Pisarzá Ziemskiego Sieradzkiego/ człowieká Cnotliwego y vczenia wielkiego/ Janá/ Chrzysztophá/ y Sebestyaná. Corki te: Naprzod Suchecka Kátárzyne/ Zophia Myszkowską / Bieiate Myszkowską stárośćiną Oświecimską y Zatorską/ Joánne Teczyńską.

☞ Dom Padniewskich stárodawny y znáczny / iáko byli ći ludźie R. P. zásłużeni: Naprzod Woyćiech Padniewski / o ktorym powieda Epitaphium w Skorkách wśi ich oyczystey w wielkiey Polszcze/ tymi słowy. Pietate & memoria Alberti Padnievvski, Patris & Margaretæ Padnievvska de Zerniki Castellani Calisieñ filiæ matris, desideratissimorum

parentum

parentum ſuorum Philippus Padnievvski, Gneſneñ & Lanciciñ Præpoſitius, Archidiaconus Cracouien, & Regni Poloniæ maior Secretarius, meſtiſsimus filius poſuit, anno 1 5 5 8. Herby dwá/ Nowiná y Mutyná/ alias Drya.

☞ Tegoż byli dwá ſynowie: Naprzod/ Philip Padniewſki pomieniony/ ktory był potym Biſkupem Krákowſkim/ práwy Biſkup y Senator/ ten Synowcom ſwym wielkie ſkárby y máiętności niemáło zoſtáwił ſummy pewne ná imionách/ iáko ná Pilcy/ ná Kurowie/ y na inſzych.

☞ Mikołay był Stároſta Dybowſkim/ ten z Brudzyńſka z domu Prawdźicż/ zoſtáwił dwu ſynow:

Woyćiechá Stároſtę Dybowſkiego/ ktory z Dębieńſka ſtáróśćianką Chęćińſką/ Káſztellaná Krákowſkiego Wnuczką/ zoſtáwił potomſtwo ſyná y corkę/ ná ten czás minorenes.

Marćiná drugiego człowieká wſzytkich Cnot dobrych pełnego/ ktory zoſtał ná dobrách Oyczyſtych w Wielkiey Polſzcze/ y ná Szydłowcu w Sędomierſkiey ziemi/ kędy ſummę pieniężną miał zádáną od Stryiá Rádziwiłom. Ten z Czárnkowſką z domu Nałęcz ácz miał potomſtwo/ wſzákoż młodo odchodziło. Był to práwych onych ſláchćicow Polſkich potomek wieku mego/ ſzczyry/ vprzeymy/ prawdziwy/ chlebodawcá hoyny/ rządny ná wſzytko y doſtáteczny.

❡ Jeſt inych domow wiele w onym kráiu/ dzielnicámi oderwánych od tego domu Padniewſkich/ iáko Złotniczcy dom ſtárodawny/ Popowſcy też dom ſtárodawny.

☞ Dom Kryſtoporſkich/ ktorzy wyſzli z Krákowſkiego Woiewodztwá/ teraz w Sierádzkim/ dom ſtárodawny y záſłużony R. P. Z tych iednego Mikołáiá wſpomináią Aktá Krákowſkie/ kiedy czynił oprawę żenie ſwey Helżbiećie Kliſzowſkiey ná dobrách ſwych Kryſtoporzycách wſi/ w roku 1 4 3 4.

☞ Janá Kryſtoporſkiego wſpomina Epitáphiũ w Ruśću ná tablicy w te słowá piſane: Generoſus Ioannes de Kryſtoporzyce, obijt Sabbato ipſo die Sanctæ Margaretæ, fautor cleri & promotor, Anno 1 4 6 5. Oretur pro eo.

❡ Tegoż był Syn Mikołay/ ktory w Wołoſzech v Soczáwy zá Olbráchtá Królá zginął/ w roku/ 1 4 9 7. Miał dwoch Synow/ Stániſłáwá y Piotrá.

☞ Jan ſyn Piotrow/ Káſztellan Sierádzki był wieku mego/ ktory z młodych lat ná dworze Krolow Polſkich ſię báwił: Naprzod v Królá Zygmuntá przyſtał w Krákowie/ Roku 1 5 4 3. Tempore Quadrageſimæ, ná Seymie wálnym Koronnym/ przed weſelem ieſzcze pierwſzey żony Auguſtá Królá á corki Ferdynándá Królá Rzymſkiego. Od tego tedy czáſu ſłużąc obiemá Krolom/ Oycu y Synowi doſtátecznie/ był ſłan w poſelſtwách do poſtronnych Krolow y Kſiążąt: Naprzod po śmierci Bárbáry Krolowey Kſiężny z Nieświżá y z Ołyki z domu Rádziwiłow/ odprowádziwſzy ćiáło iey do Wilná z Krákowá/ był poſłan w ſpráwách pilnych R. P. do Rzymu do Juliuſzá Papieżá trzećiego tego imieniá/ w roku 1551. Mieśiącá Sierpniá. Skąd przyiechał w roku drugim Mieśiącá Styczniá/ proſto do Piotrkowá przed przyiázdem Krolewſkim ná Seym. Wyiechał do Opocżná przećiwko Krolowi/ przywitawſzy Królá/ wſzytkę ſpráwę poſelſtwá ſwego powiedział. Potym ná zad z Krolem do Piotrkowá przyiechał. Z tegoż Seymu był poſłan w pilnych ſpráwách Krolewſkich táiemnych do Kſiążęćiá Joáchimá Brándeburſkiego/ ktory miał zá ſobą ſioſtrę Krolewſką rodzoną od Bárbáry pierwſzey żony Zygmuntowey. V tego ſię odpráwiwſzy w Berlinie/ przyiechał do Polſki/ záſtał Królá w Służewie v

Janá Słu-

Janá Służewskiego Woiewody Brzeskie° z domu Sulimá/ nie dáleko gránic Pruskich przed Toruniem/ w tymże roku 1552. Miesiącá Czerwcá/ ná ten czás práwie gdy Krol z wielkim Orßakiem Pánow rycerstwá y dworu swego do Gdáńská iechał/ ku vspokoieniu niektorych zamießek w onym mieście miedzy Pospolstwem á Rádą mieyską/ iednák y tám musiał poczet swoy Dworski stáwić.

Potym gdy się Krol ożenił/ w roku 1553. z Kátárzyną trzećią żoną/ siostrą pierwßey Helżbiety/ corką Cesárzá Ferdynándá/ był posłan do Krolowey Węgierskiey Izábelle/ Jánußá Krolá Węgierskiego żony/ ná ten czás Wdowy á siostry Krolewskiey do Krzepic/ prosząc iey ná wesele/ ktore miáło być y było w Krákowie.

Potym do Pozwola z niemáłym kosztem swym się wypráwował/ kedy Gwilhelm Firstemberg Mistrz Inflantski przysięgał Krolowi. On máiąc przed tym towárzystwo z Jákubem Háráklitem Bázylikiem Deßpotem/ ktory potym był Woiewodą Wołoskim/ ná żądánie iego/ wßákoż z wolą Krolewską/ wiechał do Rygi miástá ná on czás známienitego y dostáteczne°.

Był potym Komissarzem do Prus do Woyćiechá Márgrábie Brándeburskiego do Krolewcá z drugimi Pány Polskimi.

Ná Seymie w Lublinie gdy się Vnia kończyłá z Litwą/ był obran Lustratorem do Woiewodztw máłey polski/ y do Spiskiey ziemie/ do kśięstw Oświećimskiego y Zatorskiego/ ná czym máło nie cáły rok zmießkał.

Potym był náznáczon Deputatem z drugimi do Rawy ná wybieránie Kwárty/ w Roku 1572. Ná ten czás gdy Krol August vmárł.

Potym zá Krolá Stepháná do odbierániá Kwárty z Seymu Wárßáwskiego/ w Roku 1578. był náznáczon. Trwał ná they pracy cáłe dwie lećie. Z Rawy z wielką summą pieniędzy do Litwy ieździł ná roskazánie tegoż Krolá/ w roku 1579. do Wilná w Miesiącu Styczniu. W Interregná wielkie trudnośći w spráwách R. P. ná sobie miewał/ áż do koronácyey Henryká ná wßytkich zieździech. Z Łowickiego ziazdu pierwße° od stanow oboygá wielkiey Polski/ ktorzy się tám byli ziecháli do Arcybiskupá ná ten czás Jákubá Vcháńskiego z domu Rádwan/ był posłan w poselstwie do Máłych Polakow/ ktorzy się ná ten czás byli ziecháli do Sędomierzá. Po iego po thym poselstwie mieli spolny ziazd w Kole nád Rzeką Wárthą Wielcy Polacy/ á pothym się ziecháli wßyscy ze wßytkich Woiewodztw do Kąßek/ pothym ná Konwokácyą do Wárßáwy wßyscy Pánowie y Rycerstwo/ gdźie obráli Henryká społecznie z Litwą/ nád Wisłą v Kámieniá/ w Roku/ 1573.

Był czás długi Kásztellanem Wieluńskim/ á potym w roku 1581 zá Krolá Stephána był Kásztellanem Sierádzkim/ po Hieronymie Bużeńskim z domu Rożą. Zostáwił z Dorotą Glińską z domu Jástrzębiec potomstwo: Naprzod Mikołáiá Młodźieńcá vczonego/ ktory pisał kśiążki wierßem o powinnośći ślácheckiey. Piotrá Podstolego Sierádzkiego. Jáná/ ktory po bráćie był Podstolem Sierádkim/ y Dworzáninem Krolá Stepháná/ Stánisłáwá y Páwłá.

Dom Minockich stárodawny znáczny w Krákowskim Woiewodztwie/ y zásłużony Rzeczypospolitey.

Dom Czernych támże w Krákowskim Woiewodztwie/ zásłużony Krolom y Rzeczypospolitey/ ći są przychodniowie z Niemiec do Polski/ wßákoż zdawná ludźie Rycerscy byli/ á zwano ich z Niemiecká Szworcámi.

Wspomina Abrámá Szworcá Zupnikiem żup Krákowskich/ zá pánowánia Władysłáwá Jágiełłá/ ten był wźięt po Pietrze Pikoranie/ á po nim nástał Seráphin de Bárwath.

Páweł Czerny

☞ Páweł Czerny z Witowic / zá pánowánia Alexándrá / był Zupnikiem żup Krákowskich / o czym swiadczy Káthálog w Wieliczce / był wziet po Mikołáiu Biechowskim z domu Ogończyk / alias Powáłá / w Roku / 1497.

☞ Tego Potomek Stánisław Czerny był Stárostá Dobczyckim / ktorego tylko iedyna Corká zostáłá / ktora byłá zá Tarnowskim ná Rzemieniu / z ktorym zostáwiłá syná / o ktorym pod Leliwa.

¶ Tá potym byłá zá Bużeńskim Hieronymem Podskárbiem Koronnym / Zupnikiem żup Krákowskich / vmárł Kásztellanem Sierádzkim / z ktorym zostáwiłá potomstwo / o czym pod Herbem Roża.

☞ Był ten Stánisław Czerny Mężem znácznym / był Stárostá Dobczyckim / Sepulchrum Christi deuotus visitabat: o czym swiadczy List Krolá Zygmuntá / ktorego iest ten sens.

Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Significamus tenore præsentium, &c. Quod cùm Generosus Stanislaus Czerny de Witouice, Capitaneus Dobczyceñ, constituerit in animo suo in terrã sanctam voti sui explendi causa proficisci, atq; à nobis supplicauerit, vt ei hanc abeundi potestatem facere, atq; bona nostra illius tenute, hac ipsius sub absentia, ne aliquid detrimenti, tam in limitibus, quam etiam aliis inutilibus & commodis, sustinerent, & caperent in administrationem, regimen & prouisionem, Generosum Laurentium Myszkovvski Sandeceñ, & Seuerinum Bonar Bieczeñ Castellanos, haut eorum alterius ad reditum vsq; illius dare & cõmittere dignaremur. Nos itaq; eius supplicationi benignè annueñ, illi & potestatem in terrã sanctam eundi concessimus, atq; fecimus & bona nostra tenute illius, in curam, prouisionem, & defensionem dedimus & commissimus superius nominatis consiliariis nostris, plenam & omnimodam eisdem dicta bona nostra, ad reditum vsq; illius, regendi, gubernandi, administrandi, prouidendi, fines difendendi & continuandi, aliaq; omnia quæ ipsemet faceret, aut facere deberet, facieñ, procurrandi & exercendi, dañ, & concedeñ, potestatemq; atq; facultatem harum testimonio litterarum, quibus sygillum nostrum est appensum. Datum Vilnæ Feria Tertia post Dominicam Reminiscere, Anno Domini 1541, Regni nostri 35. Vmárł ten Stánisław Czerny w Roku 1569. Iáko tu Epitáphium opowieda tymi słowy.

Generosus Dominus Stanislaus Czerny de Vitouice, milles strenuus, Capitaneus Dobczyceñ, & in Zabno hæres, obiit 30. Maii, anno vt supra.

To Epitaphium było w Zábnie ná Proporcu w kośćiele / ktory sprofánował Hieronym Bużeński wyższey pomieniony.

☞ Tegoż Stánisłáwá Czernego syn y corká w Dobczycách leżą / o ktorych powiedáią Epitáphia.

STanislao & Zophiæ Czernis filiis suauissimis, illi quidem trimulo huic vero septeni, ante annos septem super triginta extinctis, Stanislaus Czerny de Vitouice, Capitaneus Dobczyceñ: & in Zabno hæres, vt posteritas intelligeret, quanti sua hæc pignora semper fecerit, post septem transacta lustra Christianæ pietatis, & paterni amoris ergo, monnmentum hoc posuit, Anno 1562. Caleñ Augusti.

¶ Jerzy Syn Páwłá Zupniká Krákowskiego był Stárostá Vrzedowskim.

¶ Jan Brát iego Kánonikiem Krákowskim.

☞ Márcin syn Jerzego był Dworzáninem Krolá Augustá. Wieku mego byli ći ludźie znáczni / iáko naprzod Jerzy Czerny / kthory trzymał Brzeżek y Mokrzeske. Był to Mąż y Dworzánin práwy / wielkiey miłośći ludzkiey / o ktorą sie stáráć vmiał znácznie y przystoynie / był Catho-

licissimus, zostáwił syná z Chrząstowską z domu Płomień / alias Zadorá/ tegoż imienia/ktory potym był ná dworze Krolá Sthephaná pácholećiem/ Adolescens Nobilis.

¶ Potym z Dorotą Pieniążkowną / Sedźiego Krákowskiego Corką/ zostáwił dwie Corce. Vmárł Roku 1 5 7 7. Jego ćiáło leży w Lubli- nie/ktore opowieda Epithaphium pisáne w te słowá.

Generoso Domino Georgio Czerny de Vitouice,generosa domina Dorothea de Kruzloua, Familiæ Pieniaskorum, coniunx mæsta posuit, annos vixit 50. Obijt 11. Decembris. Támże y te wierßе pisáne.

Omnes Fortunæ dotes ceu summa vana
Cum fragilli vita præterire simul.
Sola manent quæ sunt bene gesta,fidesq; integra,
Hæc quicunq; sapis,dum datur hora cole
Pro me,ne pigeat quæso tria verba præcare,
Vt Czerni cernat lumina sancta Dei.

☞ Mikołay Czerny / kthory z tymże Jerzem miał iedne dźielnice w Krákowskim Woiewodztwie około Brzeßká. Był to człowiek Cnoty y Pobożnośći wielkiey / zostáwił z Jádwigą Pukárzewską z Domu Srzeniáwá to potomstwo: Naprzod Mikołáiá.

¶ Adámá/ktory miał zá sobą Minocką tegoż Herbu/ z ktorą potomstwo zostáwił.

Stánisłáwá/ktory z Málechowską Kásztellaná Spicymirskiego Corką zostáwił potomstwo.

Páweł młodßy / ten náśláduiąc sławnych Przodkow swoich/ná chlebie Rycerskim młodość swą báwił / we wßytkich potrzebách w Mosk wi przez wßytek czás bywáiąc/ znácznym sie pokázował.

¶ Corki tegoż Mikołáiá / Helżbietá Zakliczyna/ Jádwigá Wilkocka/ Anná Piastowska/Reginá ná ten czás pánną byłá.

☞ Piotr Czerny/ktory trzymał máietność w źiemi Lubelskiey/był Dworzáninem Krolá Augustá: Ten Bone Krolowę odpráwadzał do Włoch/Roty potym znáczne wodźił/zostáwił synow dwu:

¶ Mikołáiá/ktory pode Pskowem zábit v szturmu/ młodźieniec serdeczny/y dobrey sławy Przodkom swym zawiśny. O ktorym M: Sámuel Wolff Sylesita,Rector Scholæ Leuartouień: Poëta Laureatus Steph: Poloniæ Regis,pisał Elogium, tákże Epigramma in Tumulum w te słowá:

Nicolei CZErny sita sunt hoc ossa sepulchro
Nobile,cui nomen nobile Stemma dedit.
Sed cadit,vt Borea, Flos amaranthe,peris.
Quod si maturæ complesset tempora vitæ,
Quale decus patriæ lausq; futurus erat?
Cum violæ surgent diuini veris in ortu,
E tumulo surget flosculus iste suo.

☞ Aliud in feretrum eiusdem autoris.

Nicoleos Czerny Feretro portatur in isto,
Pro patria pugnans fortiter,occubuit.
Corpus inane iacet,sed mens quæ criminis expers,
In lepido Christi viuit ouatq; sinu.

¶ O tymże in descriptione Bello Moschouitico wzmiánkę tenże Autor nadobną czyni.

☞ Páweł Czerny zostáwił synow czterech/ Jerzego/ Jána/ Przecłáwá/ Páwłá/ y Corki dwie.

☞ Sroczyczcy/z ktorych ieden był wieku mego Woyskim

Kámieniec-

Kámienieckim/człowiek znáczny y możny/Rzeczypoſpolitey záſłużony.

☞ Orlikowie/o ktorych powieda Epitáphium w Kośćiele v świetey Troyce w Krákowie piſane w te słowá.

Generoſo Domino Stanislao Orlik de Iazisk, Militi Hieroſolimitano, Zupparũ Ruſsiæ præfecto, qui mortuus eſt anno 1 5 4 0. Die 6. Menſis Iunij, ætatis ſuæ anno 50. Tenże zoſtáwił dwu Synow z Káthárzyną Komorowſką z Zywcá z domu Wreby.

Kozłowie tegoż Herbu vżywáią/ byli wieku mego ći Bráćia rodzeni/ Andrzey Stároſtá ná Krasniku/ Piotr/ Káſpár/ Málcher/ y Báltázár/ ktorzy v przednieyßych Senatorow ná dworzech przednimi sługámi bywáli/ cudzych ziem ſpráwy y obyczáie wiedźieli/ Meżowie godni/ roſtropni/ y ſpráwni.

Przadzewſcy w Sierádzkim Woiewodztwie dom dawny.

Mielżeńſcy w wielkiey Polßcze/ pißą ſie z Brudzewá.

Niewieśczycy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

Narebſcy w Kráko: z ktorych ieden był Opátem Sadeckim.

Młoßewſcy w Krákowſkim dom ſtárodawny/ iedney dźielnice z Lágánowſkimi y z Lekáwſkimi/ domy znáczne y możne.

Skoczycy w wielkiey Polßcze dom ſtárodawny. Rożnowſcy od Gniezná. Ślachčińſcy/ Kwiatkowſcy od Kálißá.

Przyſieczycy w wielkiey Polßcze dom ſtárodawny/ zwano iednego Vłą. Jerzy w Litwie był sławnym meżem miedzy Pániámi/ z ktorych łáſki przyßedł do znácznego opátrzenia/ támże ma y potomſtwo.

Frykaczowie w Krákowſkim Woiewodztwie tegoż Herbu byli wieku mego.

Goczałowie/ Wydźierzewſcy od Poznániá dom ſtárodaw:

Chrzanowſcy w Lubelſkim woiewodz: dom ſtárodawny.

Konárzewſcy w Leczyckim woiewodz: tákże dom dawny.

Zarczyczycy w Sedomirſkim woiewodztwie dom ſtárożytny

Pilchowſcy tegoż Herbu vżywáią w Sierádzkim woiewodztwie. Był Adam wieku mego człowiek znáczny w onym kráiu/ ktorego ſyn Jan multorum hominum mores vidit, bywał w Niemcech/ w Turcech.

Borutowie od Pczyná/ á niektorzy vżywáią Jáſtrzebcá.

Krowiczycy v Opoczná dom ſtárodawny.

Máßewſcy w Krákowſkim woiewodz: dom ſtárodawny.

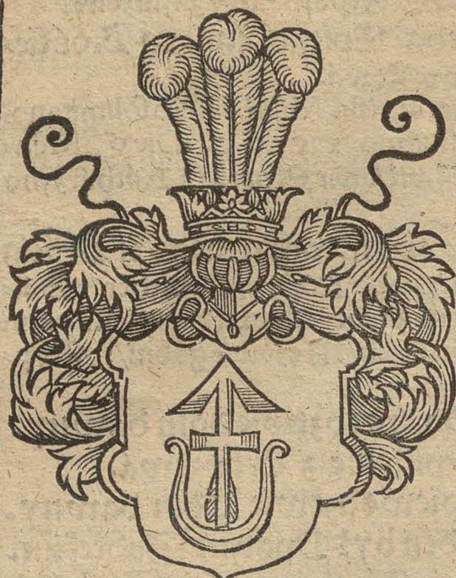
Przánowſcy z Leczyckiego woiewodzt: dom ſtárodawny.

Kráſuſcy z Łukowſkiego Powiátu.

Piłatowie/ Vieyſcy/ dom ſtárodawny w Krákowſkim Woiewodztwie/ piſáli ſie z Wilkowic. Był Jan wieku mego żołnierz znáczny/ á potym ták porządny y przemyslny w ſpráwowániu ziemie goſpodarz/ iż mu rowne° trudno potráfić było. Miał zá ſobą Rylſką Zophią z domu Oſtoia.

Piotr Brát iego rodzony był v Królá Stepháná Trukczáſem/ ten w iákich potrzebách rycerſkich przy tym Krolu bywał/ toć iuż nie ieſt táyno/ bo ode Gdáńſkiey potrzeby/ przez wßytkie poki woyná byłá/ żadney nie omießkał. ¶ Kwiatkowſcy w Káliſkim Woiewodztwie/ wyßli z Krákowſkiego/ zwano ich Káwálcámi/ iáko był Jákub Dworzáninem y Trukczáſem Krolá Zygmuntá Pierwßego/ Meżem znácznym.

¶ Jnßych wiele w roznych Woiewodztwách domow zacnych.

Kleynot Mádroſtki

Z tegoż Herbu Nowiná ma początek/ten opuſzczáią dla niewiádomośći potomſtwo ktoremu należy / á do pierwſzego ſie miecą/y tegoż Nowiná rzeczonego vżywáią: Wſzákoż Dom Wilczkow / ktory z dawnych czáſow był znáczny w Krákowſkim Woiewodztwie/ tym ſie pieczetuią y pieczetowáli z dawná Przodkowie ich.

¶ Był wieku mego Maurycyus Wilczek/ktory ſie piſał z Rzeżuſná/bywał Rotmiſtrzem w Interregná ná Zamku Krákowſkim zá Zborowſkiego Piotrá Woiewody Generałá Krákowſkiego.

¶ Jan brát ie° drugi bywał tákże Rotmiſtrzem ná roſkazánie Krolá Zygmuntá Auguſtá / wywiodł był Rote do Wegier Krolowey Izabelli. Miał pothym ná Wárádzyniu/od Krolowey opátrzenie/támże vmárł.

¶ Stániſław Trzeći tákże Rotmiſtrzem bywał zá Krolá Auguſtá do Moſkwy/ná Czáſnikách bedąc z Rotą vmárł.

¶ Inſzych tego domu ludźi znácznych wiele ieſt y było. ¶ Domow inſzych ieſt niemáło ktorym ten Herb włáſnie należy / wſzákoż ia o nich wiedźieć nie moge prze ſzerokość Kroleſtwá tego.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim

Janiná/alias vt vulgo dicitur/Pole w polu/ktory ma być Tarcż Brunatna w polu Czerwonym. Piſze Długoſz o Przodkách że bywáli Concordes & vniformes, Ten Kleynot ieſt w Polſzcze nábyty / y ták to drudzy mienią/żeby to własne miáło być Potomſtwo onego fortelnego Leſzká/ktory był fortelem nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego poráził/bedąc rzemiosłá złotniczego/iáko o tym świadczy Kromer w Kśiegách Wtorych/ ktory go opowieda Przemyſłem/á potym gdy był ná Kroleſtwo obran/ miánowan Leſzkiem ábo Leſtkiem/o czym czytay Kśiegi pomienionego Hiſtoryká.

¶ A ták ſie tu przypátrzywſzy włáſnośći Herbu/czytáć bedźieſz o przodkách y o Potomſtwie / kthore ia w ták ſzerokim Kroleſtwie znáć y o nim wiedziec moge.

Nayznácżniey

☞ Nayznácżniey Káthálog opowieda dwoch Bráciey rodzonych/ ktorzy się piſáli de Zbylutowice/ byli Kánonikámi Krákowſkimi / w Roku 1 0 6 1. Byli to ſynowie Janá Hrábie / Piotr y Jákub.

☞ Withá Biſkupá Płockiego Káthálog opowieda / w Roku 1 1 7 9. Był wźiet z Kánoniey Płockiey zá Káżimierzá Monárchy od Piotrá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego z domu Srzeniáwá potwierdzon/ piſał się z Chotlá od Buſká / w źiemi Sedomierſkiey: ten fundował z dobr ſwych Oyczyſtych Klaßthory te/ Reguły Præmonſtrateń, naprzod w Buſku Pánnam/ w Witowie/ w Płocku/ w Lodźie/ o czym świádczą wßytkie Kroniki y Przywileie Klaßtorow onych. Zył ná Biſkupſtwie lat dwádźieśćiá y pięć. Vmárł w Roku 1 2 0 4. Po nim náſtał Gietko z domu Gryff.

☞ Janá Woiewode Sedomierſkiego wſpomináią wßytkie Hiſtorye/ ktory ſpołecżnie z Wárſem Kaßtellanem Krákowſkim/ y z Piotrem Woiewodą támże/ Ruſaki/ Tátáry/ y Litwę poráźił/ zá pánowánia Leßká Cżarnego/ w Roku 1 2 8 0.

☞ Z tych Przodkow były Domy wieku mego znácżne y rozrodzone w Polßcze/ iáko ich wiele Aktá y Przywileie rozne wſpomináią w Sedomirſkim Woiewodztwie de Włoſtowa/ ludźmi możnymi onego kráiu.

☞ Stepháná Wierzbiete/ ktory zábit od Thátar pod Legnicą/ w Roku 1 2 4 0. Zá pánowánia Boleſławá Wſtydliwego.

☞ Dom Wierzbietow / ktory Liſty opowiedáią Przodki wielkiey możnośći/ iáko naprzod/

§ Jánußá Wierzbiete Woiewodą Krákowſkim/ ktory był wieś Przeginią nádał Wáchoniowi ſłudze ſwemu v Lelowá/ ná ktorą mu wymierzyć kazał łanow 6 6. A to było w Roku 1 3 0 0.

§ Bernátá Wierzbiete/ Syná Jánußá Woiewody/ wſpomináią Liſty domu onego od Káżimierzá Wielkiego nádáne/ ná ktorych nádawáiąc mu polá ßerokie v Sącżá/ miánuie go/ Miles noſter, nobis ac Regno bene meritus: Tego Liſtu data Roku 1 3 4 1.

§ Jákubá z Przeßowey pámięć ludzka nieśie/ o ktorego męſtwie Jan Tarnowſki Hetman Koronny świádectwo dawał/ ktore znácżne y z wielką ſławą domu ſwego pod Stárodubem okázował.

§ Wieku mego byli ći/ Stániſław ſyn Szcżeſnego / piſał się z Bielſká. Drugi Stániſław Wierzbietá ktory się piſał z Przeßowey.

☞ Dom Podlodowſkich ſtárodowny / ktorzy się pißą z Przytyká/ wſpomináią rozne ſcriptá/ iáko Liſty Koronne/ tákże Hiſtorye/ mężmi Kroleſtwu temu záſłużonymi/ y Senatory możnymi.

§ Jákubá z Przytyká Podlodowſkiego Kaßtellanem Rádomſkim/ w Roku/ 1 4 6 0.

§ Janá Podlodowſkiego z Przytyká Kaßtellanem Zárnowſkim/ w Roku 1 4 4 5. Jnßych wiele ludźi znácżnych z tego domu v roznych Hiſtorykow wiele obacżyß.

¶ Wieku mego byli ludźie znáczni w thym domu ná Dworze Krolow polſkich/y R. P. záſłużeni/ná poſługách iey bywáiąc niepodłymi.

☞ Dom Biedźieńſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny/wieku mego byli ći ludźie godni/Jerzy/Włádyſław/ y Chrzyſztoph/Mężowie Cnoty y Pobożnośći wielkiey.

☞ Pſonkowie w Lubelſkim Woiewodztwie/ktorzy ſie piſáli z Chryſynowá / wßákoż ten Chryſynow Włádyſław Jágiełło wźiął był Piotrowi Pßonce przodkowi ich/dla czego / o tym ſobie czytáć będźieß przy żywoćie pomienionego Krolá. A tego Długoß wſpomina: Petrus Pſonka de Kurovv, Nobilis de genere Ianina, qui ex eo quod caſtrum Louienica iratus in illius hæredem Kolczkonem, quia illi venationibus dante operam, partem Caſsium, modicam terram ſiue hæreditatis occupantium, confregiſſet, incenderat, proſcriptus. Wieku mego był to dom znáczny w Woiewodztwie Lubelſkim/á piſali ſie de Bábin.

☞ Zaduſcy w Sedomirſkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny dom był wieku mego.

☞ Kołaczkowſcy w Wiślickim powiećie dom ſtárodawny/z ktorych wieku mego był Jan Kołaczkowſki Vir in negotijs Reipublicæ grauis.

☞ Naráiowſkich dom w Ruśi ſtárodawny/ z ktorych zá wieku mego ieden był Sędźiem Lwowſkim / kthorego Synowie byli ludźie Rycerſcy.

☞ Sobieſkich dom w Lubelſkim Woiewodztwie ſtárodawny: Był wieku mego Márek Sobieſki Chorąży Nadworny/Mąż sławny/ktory we wßytkich potrzebách/iáko naprzod pode Gdáńſkiem/potym w Moſkwi przez wßytek czás męſtwo ſwe znáczne okázował. A naprzod pode Gdáńſkiem tym ſpoſobem z Niemcy wiele á mężnie czyniąc rozgromił ich: Wpadł mu ieden w przekopę/ktorego śięgał ßáblą chcącgo dokonáć/ále go nie mogł z koniá dośiądz/Niemiec go w tym on ßpadą ćiął w nogę / ták áż do puł ſtopy przez oſtrogę przećiął. Drugi potym Niemiec z tyłu przypádßy/vderzył gi Ruśnicą w głowę áż przyklekł. W thym przypádli Polacy/ Niemce odgromili/ onego odrátowáli. A gdy nie mogł rowu przeſkoczyć/ obieżdżał nád Wiſłą do mieyſcá lepßego/w tym ſie z nim brzeg vrwał / począł tonąć/koń pływáć nie vmiał/ſam ták we zbroi iáko był w potrzebie Wiſłę przepłynął. A gdy pod brzeg przykry tráfił/ nie mogł tákże wynidź / zaledwie był rátowan gdy mu dodano drzewá ábo kopijey.

¶ Tenże pod Toropcem dwoch Moſkwićinow znácznych zábił / ná hárcu poſtrzelon trzy kroć/iedną ſtrzałą przyſtrzelon do śiodłá zá żupan y zá vbránie/drugą w rámię práwe/ wßákoż tylko w kopieniak / trzećią w pierśi koniowi/ktora ták tkwiáłá áż do ſwych przyiechał.

¶ Tenże pod Luczenem poſtrzelon w rękę / gdy od Krolá był ná rokowánie do Moſkwy poſłan / y iuż ſie mu był w ránę piekielny ogień wrzućił/ wßákoż iednák vleczon.

¶ Pod Pſkowem z dźiáłá w tył/wßákoż tylko w delią/poſtrzelon/y koniá mu przez kłab támże z Ruśnice poſtrzelono.

¶ Zadnego hárcu áni potrzeby żadney ten zacny Mąż nieomießkał/w káżdey wiele á mężnie ſobie poczynał/o czym ná wielu mieyſcách/ y tu w tych kśięgách czytay pod roznymi Herby/potym w Hiſtoryey ßerzey.

☞ Woyćiech brát iego Mąż tákże znáczny / kthory pod Pſkowem v ßturmu pod Chorągwią Káwállerá Pieniążká Biáłłą/ wiele á mężnie z nieprzyiacielem czynił.

¶ Olbieczcy z Lubelſkiego Woiewo: dom ſtárodawny/y R. P. záſłużony.

☞ Káßewſcy támże w tym kráiu / z kthorych ieden wieku mego Piotr był Sedźiem ziemie Lubelſkiey/ człowiek cnotliwy/ choćiaż był alienus á fide Catholica.

Vrzążowſcy w Sedomirſkim woiewodzt: dom dawny.

Jamkowſcy támże w tym woiewodztwie dom ſtárodawny

Przezwoczcy támże dom dawny y rozrodzony.

Jároßewſcy támże w Sedomierſkim dom ſtárodawny.

Vmeßowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom dawny.

Bieleczcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Rzeżeńſcy támże w Lubelſkim dom dawny y rozrodzony z Mázowß wyßli od Wárßáwy. Był Chrzyßtoph Sedźiem Wárßáwſkim. Jan brát iego Skárbnikiem támże. Lukaß Brát Janow Sedźiem Grockim Lubelſkim.

Leczcy dom ſtárodawny y znáczny támże w Lubelſkim.

Suchodolſcy w Lubelſkim Woiewodztwie/iáko wſpomina Epitaphium Janá Zegote Suchodolſkiego / ktore mu Syn iego Stániſław Chorąży Lubelſki napiſáć kazał/iáko świádectwo napis támże o tym dawa w te ſłowá.

Epithaphium Generoſi olim Domini Ioannis Zegotha Suchodolski positum à Stanislao Suchodolski Vexilifero Lublineñ, filio memoriæ & pietatis ergo, anno 1 5 7 2.

☞ Dom Stoieſkich z Stoießyná w Lubelſkiem Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny / był ieden wieku mego Podſedkiem ziemie Lubelſkiey.

¶ Stániſław Stoieſki/ktory tákże iednegoż ſyná zoſtáwił Janá y corki trzy/Helene Chámcowa/ Zophia Troiánowa/Bárbáre Dźikowa/y inßy ludźie znáczni y możni w tym domu.

Zawieprzſcy z Lubelſkiego dom ſtárodawny.

Gábońſcy dom ſtárodawny w Krákowſkim.

Kańſcy z Lubelſkiego Woiewodztwá.

Potoczcy z Lubelſkiego Woiewodztwá z Potoká dom dawny y rozrodzony.

Giełczewſcy támże w Lubelſkim Woiewodztwie.

Branwiczcy támże w Lubelſkim dom ſtárodaway.

Pełkowie / ktorzy ſie piſali z Gołczwie w Lubelſkim Woiewodztwie / iáko był Chrzyßtoph Pelká żołnierz dobry. Máthuß/ ktory ſie był w Krákowie ożenił/fuit alter Demoſtenes, zábit od Załogi Mießczániná Krákowſkiego.

Zawádzcy w Sądeckim Powiećie w Krákow: Woiewodz:

Tarnáwſcy w Káliſkim Woiewodztwie.

Woliczcy támże z tegoż Woiewodztwá dom dawny.

Zuliczcy od Złoczewá z Ruśi tegoż Herbu vżywáią.

Janowſcy w Sedomirſkim Woiewodztwie / z ktorych ieden był Opátem Czyrzyckim lat dwánáśćie/potym wźiet ná Jedrzeiowſkie/ ná kthorym żył lat dźieśieć. Był człowiek cnotliwy y pobożny Kápłan/miał trzech bráćiey/ Piotrá/ Stániſłáwá/y Szczeſnego.

¶ Piotr miał ſynow czterech/Corek ták wiele.

¶ Stániſław ſynow trzech/corek cztery.

¶ Szczeſny miał ſynow trzech/corek pieć/y inßych wiele.

O kleynocie Junoſza/alias Báran:

O ktorym Długoſz powieda/ że ieſt w Polſzcże nábyty / álbo z pierwſzym Pánem tu zánieśion/vżywáli Przodkowie Białego w polu Cżerwonym: Niektorzy to powiedáią że przynieśion z Niemiec/á miał nazwiſko Junxoph/ to ieſt/ Młody Báran/ co náſzy pothym názwáli Junoſzyc: Wſzákoż tego Herbu rozno vżywáią/ieſt ieden bez rogow/ Drugi z rogámi/á ná zad patrzy/ Trzeći we krzu Rożánym/ Cżwarty/ iuż go nie vżywa Rycerſtwo z Chorągiewką/á w Kielich krew ſtrumieniem bieży. Piąty proſto pátrzy Báran rogáty/ we krwi po boki / á to ieſt włáſnie Polſki y ſtárodawny/co może być/że rowno z Lechem tu zánieśion/ gdyż/ iáko o tymes ná przodku cżytał/ieſzcże od Abrámá początek temu Herbowi licżą/ktorego włáſność obacżywſzy/cżytáć będzieſz o Przodkách y o potomſtwie/ktore ia w ták ſzerokim Kroleſtwie znáć y wiedzieć o nim mogę: Ma być Báran Biały w polu Cżerwonym/ná źieloney trawie ſtoi we krwi po boki.

☞ Hrábie Báráná nayznácżniey wſpomina Hiſtoryk Báſzko/ dla tego/ że z nim wiodł práwo o pobránie śieći ná Rzece Wárćie / w Roku 1 2 5 3. Był ten Báſzko Kuſtoſem Poznáńſkim/ iáko o nim powieda Hiſtorya Andrzeiá z Zárnowá.

☞ Támże ná Kuiáwách opowiedáią przywileie Koronne/Koły: Jáko naprzod Mikołáiá Kole Woiewodą Jnowłocłáwſkim.

Piotr Kolá Káſztellan támże.

Mikołay Podkomorzy Jnowłocłáwſki/niedawnego iuż wieku/tego oſtátniego opowieda w Roku 1 4 5 1.

Janá Kole Sędziem Hálickiem tenże Leg: Lator opowieda/w Roku 1 4 3 6.

Stániſłáwá de Chodecż/Hetmáná ludźi Rycerſkich ná Podolu/tákże Przywileie Koronne opowiedáią w Roku 1 4 5 7.

Páweł Kolá Woiewodá Podolſki/ w Roku 1 5 0 4. O cżym v Przyluſ: w Kśięgách 1. Káp: 2. y inſzych wiele.

Z tychże oſtátecżnym potomkiem zeſzłá Anná corká Koły Woiewody Podolſkiego Mielecka Woiewodźina Podolſka/po ktorey w domu Mieleckich wielka máietność/od ktorey Mikołay Woiewodá Podolſki/ták iáko Epitáphium iey w Mielcu o tym świadcży.

¶ Z tychże też Kołow dźielnice miał Saporowſki v Hálicżá/ktory tákże ſzcżedł bez potomká męſkiey płći/dźiewki máietność w obce domy rozniosły.

☞ Dominá z domu Báran / wſpomina Miechowithá w Kśięgách Cżwartych Hetmánem Nadwornym tymi słowy: Petrus Domin de domo Agnorum, Regij exercitus Capitaneus, ſimili & maiori fortuna vſus, die Veneris decima ſeptima menſis Septembris, prope opidum Puczko, exercitum Prutenicum conflixit.

☞ Wieku mego były te domy możne/iáko dom Kárnkowſkich ſtárodawny ná Dobrzyńſkiey źiemi/ y znácżnie Rzecżypoſpolitey zásłużony. Vświe-

żony. V świętey Troyce w Krákowie Janá Polaká opowieda Epitáphiũ Káſztellaná Gnieźnieńſkiego tymi ſłowy. Ioanni Polak de Karnkovv, Caſtellano Gnezneñ, viro ſtrenuo, artis militaris peritiſsimo, nec minus ciuilibus actionibus claro, bellicis victorijs quam plurimis á fortuna Dei benignitate inſignito, & corporis dotibus inſigni, quinq; & ſeptuaginta annis ætatis ſuæ expletis, non ſine publico incommodo, & omni memoriæ fœliciter & Chriſtianiſsimæ die ſeptima menſis Iunij defuncto, Ioannes de Karnkovv Cracouieñ Canonicus, Diui olim Ioannis Alberti Poloniæ Regis Secretarius nepos officioſiſsimus patruo ſuo bene merenti hîc ſepulchrum poſuit, & ſacellũ hoc reſtauratum exornatumq; ad laudem Dei in eiuſdem defuncti memoriam dotauit, anno 1 5 0 3.

☞ **Janá Biſkupem Włocłáwſkim opowieda Káthálog**/ że był wźięt z Biſkupſtwá Przemyſkiego po Máćieiu Drzewickim z Domu Ciołek/ w Roku 1 5 3 1. Żył lat śiedm̃ ná Biſkupſtwie: piſze o nim/ że był ingenio acer, eruditione præſtans. Vmárł w Krákowie Páráliżem zárażony/ we Włocłáwiu pochowan/ o ktorym świadczy Epitáphium támże piſane tymi ſłowy: Ioannes Karnkovvski Epiſcopus Wladislauieñ, ſciens ſe eſſe moriturum, hoc ſuo cadaueri monumentum viuens adhuc ipſe iuſsit fieri, anno Domini 1 5 3 6. Eius vero ætatis 64. Obijt anno Domini, 1 5 3 8. Die ſecunda Decembris.

☞ **Stániſław Karnkowſki/ Arcybiſkup Gnieźnieńſki**/ ſynowiec rodzony tego Biſkupá/ żył w Roku 1 5 8 4. Ten naprzod był Refferendarzem zá pánowánia Królá Auguſtá/ potym Biſkupem Włocłáwſkim. Będąc ná tey ſtolicy/ koronował Królá Sthepháná/ ſtoiąc mocno przy Rycerſtwie przez oboie Interregná. Jákub Vcháńſki ná ten czás Arcybiſkupem będąc/ iuż w lećiech podeſzły/ nie ták z iákiey chęći y życzliwośći przećiwko Rzeczypoſpolitey/ iáko námowiony od ſwoich/ przeſtawał z niektorymi Pány kthorzy trzymáli ná Ceſarzá/ ná Koronácyą przyiecháć niechćiał. W tym z wolą wſzytkich Krol Stephan z Anną Zygmuntá pierwſzego Corą/ od tego pomienionego Biſkupá był Koronowan/ o czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieſz.

❡ Ten w Karnkowie Oyczyznie ſwey Kośćioł drzewiány ſkáziwſzy/ znowu inſzy przez śiedm̃ niedźiel tylko zmurowáć dał/ ſam poświęćił/ y naprzod w nim celebrował/ ieſzcze będąc Biſkupem Włocłáwſkim. Wiele Kśiąg koſztem iego y pod tytułem wydrukowánych/ ták Kośćiołowi Bożemu/ iáko też y R. P. potrzebnych potym obaczyſz. Wiele popráwił ſzkándalá w Kśiężey w Dyoceſyách ſwych/ ták iáko práwy Primas wyſtępne karząc. ❡ Tenże Dworu ábo Zamku we Włocławiu znácznie opráwił/ y gmáchow nowych wiele przymurowáć dał.

❡ W Wolborzu Dwor przyozdobił/ w Smárzewicách nád Rzeką Pilcą Dwor zbudował/ w Grábicy tákże. W Nieſułkowie dom ná Kopcu ozdobny zbudowáć dał/ y wiele inſzych pámięći godnych pożytkow Biſkupſtwu Kuiáwſkiemu przyczynił: O czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieſz. Po nim obran Hieronym Rozrażowſki z domu Doliwá/ o ktoremeś wyżſzey czytał.

❡ **Jan Brát thego Biſkupá był Podkomorzem Dobrzyńſkim**/ ktoremu ten Arcybiſkup Oyczyznę wſzytkę dárował/ á brátá młodſzego Piotrá ſummą pieniężną oddźielił/ ktory był Stároſtą Dobrzyńſkim/ obádwá potomſtwo zoſtáwili.

☞ **Dom Jankowſkich**/ iedneyże dźielnice z tymiż Karnkowſkimi támże ná Dobrzyńſkiey ziemi. Był wieku mego Márćin Podſędkiem ziemie Dobrzyńſkiey/ człowiek Rzeczypoſpolitey dobrze záſłużony/ ktory z Wierzbicką Wnuczką Máćieiowſkiego Woiewody Lubelſkiego zoſtá-

wił synow pięć/Mężow znácznych/ á Naprzod/

Wacłáwá/ktory w one Poswolska potrzebe/w Kownie/z Niemcy Knechty sie zwádźiwszy/máiacich ná sie przez czterdźieśći/káżdego z nich/meżnie sie im broniac/ránił. A gdy nań przyszłá skárgá przed Królá/ szło mu o gárdło/iż pod rámieniem Krolewskim poránił ták wiele ludźi/ wszákoż iż był y domu znácznego/ktemu młody ná ten czás/ wiele sie Pánow zá nim przyczyniáło. Tám Wáger gdy stánał przed Krolem / obaczywszy Jankowskiego/ná ktorego przed tym skárżył o swoie Knechty/rzekł: Y ten to młodźik te lotry posiekł:c. Podobniey Mośćiwy Krolu dáć te powieśić co sie dáli temu młokoskowi ták sromotnie poránić/á niżby ten cnotliwy młodźieniec miał o nie być karan/zátym wolno wypuszczon.

¶ Ten potym zá soba miał Kućicka z domu Pobog/z kthora zostáwił potomstwo.

Mikołay Jankowski/brát tegoż Wacłáwá/ktory sie w Węgrzech ná spráwách Rycerskich schował/wiele z Turki poiedynkiem ná hárcách czynił/vmárł sterilis.

Stánisław trzeći y Páweł/Mężowie znáczni pomárli.

Jákub/ktory ná Rycerskim chlebie z młodośći sie schował/ był y Mężem znácznym w káżdey potrzebie/iáko pode Gdańskiem/w Mośkwi/y w inych kráinách/o czym ná rożnych mieyscách w Historyey czytáć będźiesz. Tenże ná weselu Hetmáńskim/iákoś czytał pod Herbem Kozłarogi/ meżnie kopija skruszył. Temuż Krol Stephan dał Lipno ná Dobrzyńskiey źiemi/z ktorego Dźiałyńskim summe spłáćić miał cztery tyśiace.

☞ Dom Lochockich támże ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny/y R. P. zásłużony. Był wieku mego Erásmus czás długi Sędźim źiemie Dobrzyńskiey. Potym był Kásztellanem Słońskim/ Rothy z lat młodych znácznie wodźił/w potrzebách z nimi bywał/zostáwił z Czerskа z domu Ogończyk syná Alexego/y corek kilká.

Piotr brát iego rodzony był Stolnikiem źiemie Dobrzyńsk:

Woyćiech trzeći miał zá soba Zelska/szczedł bezpłodny.

Woyćiech rzeczony Szálá/ Brát stryieczny/ był Czesnikiem źiemie Dobrzyńskiey. Był to Mąż tákiey czerstwośći / że we zbroi iáko do potrzeby/koniá przeskákował. Dwiemá chłopom kazał sobie trzymáć recznik iáko mogli nawyższey podnieść/on w ostrogách ták iáko ná koniu siedźiał/ w páncerzu/przez ktorego rzadko chodźił/przeskoczył. Przez woz po oszczepie/ kazawszy záprządz konie/ á mimo sie pretko iecháć/ przeskoczył. Był Mąż siły y sercá wielkiego/tákże y drugi brát iego Stánisław był meżem wielkim/ ktory miał zá soba Lekowska z domu Lubicz/z ta potomstwo zostáwił.

☞ Dom Wielickich támże ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny/iáko wieku mego byli ći ludźie znáczni/Naprzod/

Woyćiech Sedźia źiemski Sedomierski/ kthory tylko dwie Corce zostáwił/Młodźieiewska Podskárbina Nadworna/druga pánna ná ten czás byłá niedorosła.

Máciey Dźiekan Włocłáwski/brát tego Sedziego rodzony.

Jan Dźiekan Sedomierski.

Stánisław Dźiekan Opátowski/Custos Tarnowski/wszytko ludźie vczeni in vtroque iure.

Wáwrzyniec/ktory ná Oyczyznie w Dobrzyńskiey źiemi został/y tám potomstwo zostáwił.

☞ Dom Suchodolskich támże ná Dobrzyskiey źiemi stárodawny/

rodawny/wßytko to iedną Dzielnicą przed tym byłá.

☞ W Mázowßu Domow wiele znácznych/iáko naprzod Dom Podoskich/ z ktorego/ wiele Listy Koronne opowiedáią ludzi zásłużonych R. P. Jáko w Státućie Dersłáwá Chorążem Zakroczymskim/ w roku 1 4 0 0. Tegoż imieniá był drugi Káßtellanem Zákroczymskim/ w roku 1 4 3 6. Ktorego Syn był Stárostą Wárßáwskim/ Liwskim / Lomzieńskim/ Kámieńskim/ miał wielką łáskę v Książećiá/ ießcze więtßą v Księżny. Był mąż hoyny / rozdał miedzy sługi swe kilká wśi/ iáko Bobieńskim/ ktorych w tym wieku iest dom rozrodzony. Chotkowskim / ktorych też dwie wśi: Rogowskim. A ći wßyscy y w tym wieku ná roskazánie Potomstwá iego/ ták iáko manowie są posłußni. Zostáwił te syny/ Márká y Lukaßá/ Kánoniki Płockimi y Poznáńskimi byli. Mátheuß Trzeći był Podczáßem v Królá Zygmuntá pierwßego. Miał zá sobą Kośćielecką z domu Ogończyk/ z ktorą zostáwił Chrzyßtophá Proboßczá Kleckiego Kánoniká Krákowskiego/ Mikołáiá y Stánisłáwá.

Jan Podoski był Sędziem Ciechanowskim / czwarty Syn Stárosty Wárßáwskie°/ ktory zostáwił z Broßkowską ßeśći synow/ naprzod Lukaßá Proboßczá Gnieznieńskiego Kánoniká Krákowskiego / ktory w Legácyách znácznych bywał od Królá Augustá: Naprzod v Ferdynándá gdy ießcze był Książećiem / á potym gdy został Cesarzem był tákże v niego od tegoż Królá w poselstwie. V Máximiliáná był w Legáciey lat ßeść nie odieżdżáiąc / w Linczu v Krolowey ná pogrzebie/ od Stepháná był dwá kroć w poselstwie v Cesarzá Rudolphá/ o czym będźieß miał w historyeey ßerzey.

Márká Kánoniká Gnieznieńskiego y Płockiego.

Janá/ ktory w Litwie ma máiętność nábytą/ ten miał zá sobą Bártnicką / ktora pierwey byłá zá Narzymskim Mikołáiem Káßtellanem Sierpskim: Mátheußá/ Stánisłáwá y Bártoßá/ Corek cztery / Anne Drożyńską/ Zochowską/ Młodziánowską/ czwarta Pánną vmárłá.

¶ Tenże Sędźia miał potym drugą żonę Gorynską z Domu Rożá/ Woiewody Mázowieckiego Synowicę / z ktorą zostáwił Synow czterech/ Márćiná/ Mikołáiá Woyskiego Ciechánowskie°/ Floryaná ktory się w Krákowskiey ziemi ożenił / czwartego Chryßtophá / wßyscy żony máią. Corki tegoż Sędziego/ Przeczkowska/ Nieborska/ Słostowska/ y Suchczycka.

☞ Dom Borukowskich á Bieleńskich stárodawny/ y R. P. zásłużony/ pisáli się de Sokołowo/ o czym powieda Epitáphium w Pułtowsku pisane w te słowá.

Reuerendus in Christo Pater Dominus Iacobus Bielenski à Sokolovo, Dei gratia Episcopus Lacedemonień, Suffraganeus Płoceń in eadem Ecclesia, Archidiaconus Pultouień, Vir cum alijs virtutibus, tum maxime humanitate, liberalitate in Ecclesias: in suos deniq; & pauperes, morum suauitate & animi candore præditus, habens annum 69. obijt.

¶ Wieku mego był Biskupem Przemyskim / Jan / y Podkánclerzem Koronnym / dobry y Cnotliwy Biskup/ ten żadnego człowieká ná vrzędźie tym będąc nie vćisnął/ nie miał w sobie nic łákomstwá áni chytrośći / tylko pokorę á práwą Kápłáńską/ wźiął z Probostwá Płockiego y Lęczyckiego/ á z Dźiekániey Wárßáwskiey.

☞ Dom Zaliwskich stárodawny/ y w onym kráiu znáczny/ R. P. zásłużony/ w Sedomierzu Epitaphium opowieda w Kośćiele v Pánny Máryey iednego tymi słowy: Derslao Zalivvski, Burgrabio Castri Cracouień, Sigismundi Poloniæ Regis coquinæ diuæ bonæq; memoriæ: die 22. Septembris, anno 1 5 2 4. obijt.

Bywáli Káßtellany y Dignitarzmi przednieyßymi w Kśieſtwie Mázoweckim. Michał Sedźia był Liwſkim / drugi był Stároſta Wárßáwſkim wieku mego.

☞ **Dom Orłowſkich / z kthorego kráiu wiedzieć nie mogę /** tylko Epitaphium opowieda w Sedomierzu v Pánny Máryey tymi słowy:

Nicolao Orlovvski, Viro militari ſtrenuo, de Republicaq; bene merito, Ioannes Comes in Tarnovv, Caſtellanus Cracouień, ex pietate poſuit, Anno 1 5 4 9.

☞ **Dom Rádzieiewſkich w Mázowßu ſtárodawny y** możny był wieku mego / przed tym tákże Senatory możnymi w Kśieſtwie Mázoweckim bywáli / vrzędy ná ſobie znáczne od Kśiążąt / á potym od Krolow miewáli / iáko był Andrzey Káßtellanem Socháczewſkim / o czym świadczy Státut.

☞ **Dom Szarzeńſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny /** z ktorych ieden poiął Zimnowodzką w Ruśi v Lwowa / z máiętnośćią wielką / tego dźiś potomſtwo Sępánizowo. Był wieku mego Joachim Sęp Podſtolim Lwowſkim / Człowiek Cnotliwy y Bogoboyny / zoſtáwił dwoch ſynow / Mikołáiá człowieká vczonego y Poetę / po Janie Kochánowſkim przednieyßego w Polſkim wierßu. Vmárł w Roku 1 5 8 1. Ciáło iego w Przemyślu pochowano.

¶ Jákub ſyn tegoż Joachimá / Mąż godny / y do posług Rzeczypoſpolitey habilis.

☞ **Dom Gulczewſkich w Wyſogrodzkim Powiećie ſtárodawny.** Był Jákub wieku mego Podſędkiem Wyſogrodzkim / ktorego Syn tegoż imienia był Skárbnikiem Wyſogrodzkim / ktory z Brzeſką Chorążanką z domu Prawdźicz zoſtáwił potomſtwo. Drudzy ſynowie tego Podſędká ludźie Rycerſcy.

☞ **Woiſłáwſcy támże w Płockim Woiewodztwie Dom ſtárodawny /** był ieden Kánonikiem płockim y Wárßáwſkim / co wſpomina Epitaphium w Łomżie piſane tymi słowy:

Hic iacet Ioannes Woyslavvski, Canonicus Plocenſis, Varſcheuień, Viſneń, Lomzień, &c. Plebanus & Notarius terreſtris, Mortuus penultima Decembris, anno 1 5 4 0.

☞ **Poniatowſcy w Zakroczymſkim Powiećie dom ſtárodawny** y rozrodzony / z ktorych niektorzy w Ruśi zá poczćiwymi ſpráwámi do opátrzenia przyßli / y tám ſię zożeniáli.

Pijánowſcy támże w Zakroczymſkim dom rozrodzony.

Zawłoczcy támże w tym Powiećie.

Kowalewſcy támże w Zakroczymſkim domy rozrodzone.

W Łęczyckim Woiewodztwie dom ſtárodawny Piaſkowſkich / z ktorego wieku mego byli dwá bráćia rodzeni. N. Ktory miał zá ſobą Czerną z domu Nowiná / Potomſtwo z nią zoſtáwił.

Páweł / ktory żołnierſką służąc / w potrzebách mężem znacznym ſię pokázował. Tenże ná weſelu Hetmáná Koronnego mężnie kopiją ſkrußył z Mikołáiem Rogozińſkim / o czymeś iuż czytał pod Herbem Rożlarogi. A ieſliż przy dobrey myśli w dobry obyczay nie ßánował zdrowia ſwego / możeß rozumieć / że ſię ten y w potrzebie o nieprzyiaćielá Oyczyzny ſwey mężnie vderzyć nie ßánował. Był Mąż vrodźiwy y podobny / wßákoż obá byli alieni à fide Catholica.

Oſrzánowſcy támże w Łęczyckim woiewodztwie.

Przedzewſcy w Káliſkim woiewodz: dom ſtárodawny.

Sániáwſcy

Sániáwscy od Lukowá dom rozrodzony.
Segroscy od Piotrkowá / z ktorych Woyćiech w więźieniu był lat ßeść w Moskwi / w Tátárzech trzy kroć / skąd zá ßcześćiem vchodźił.
Piatkowscy od Stáwißyná dom dawny y rozrodzony.
☞ Dom Kliństich w Prusiech stárodawny / znáczny / z ktorych byli wieku mego dwá Młodźieńcy admodum Nobiles, Chrzyßtoph y Jan / Siestrzeńcy rodzeni Dulskiego Podskárbiego Koronnego / o ktorymeś czytał pod Ostoią.
☞ Dom Rośćißewskich ná Dobrzyńskiey źiemi w Płockim Woiewodztwie / znáczny y rozrodzony / po wśiách rozne nazwiská máią: po Chrápuni zowa ie Chrápuńskimi / z tych był wieku mego ieden Kánonikiem Chełmskim Zygmunt syn Woyćiechow. Po Strkwinie Strkwińskimi. Po Borkowie Borkowskimi. Po Kiśielewie Kiśielewskimi / z ktorych był Adam Kiśielewski wieku mego Kásztellanem Raćiąskim. Po Borowie zowa sie Borowskimi. Po Zamosciu Zamoskimi. Po Stopinie Stopińskimi. Po Odnodze Odnodzkimi. Jest w grumádźie wßytká máietność przez kilká mil gruntow / sąsiádá miedzy nimi nie máß / skąd tho znáć / że to możny przodek ich przed tym bywał / y w tym wieku potomstwo iego znáczne máietnośći máią.
☞ Dom Boiánowskich w Wielkiey Polßcze stárodawny y znáczny / z ktorych iednego v świętey Troyce w Krákowie wspomina Epitaphium pisane w te słowá.
Stanislaus Boianovvski ex Maiori Polonia, patrijs bonis contentus esse nolens, aulam & eius promissa secutus, anno 1 5 6 5. Octaua Iunij Cracouiæ moritur, antequam viuere dedicisset ætatis suæ 48. anno.
❡ Tegoż syn był N. Vir grauitate morum præstans, multorum hominum mores vidit, w oyczyźnie v przednieyßych stanow ná dworzech mieysce pierwße miał / iáko v Kśiążąt Sluckich / v stárßego był Márßałkiem / humanus, catholicissimus. &c.
☞ Dom Stepowskich stárodawny y znáczny w Mázowßu / z ktorych ieden był Kánonikiem Włocłáwskim. Stánisław vmárł w Roku 1 5 6 1.
☞ Dom w Ruśi Kormánickich stárodawny y znáczny / Był wieku mego zbożny Kásztellanem Czechowskim / ktorego dwie corce tylko zostáły / Jádwigá Mielecka Stárościna Brzeska / y druga Rzeßowská / ktore sam Oćiec leżąc ná śmiertelney pośćieli / rozdał w te domy y máiętność miedzy nie náznáczył: Ten trzymał dźiałem Jámna / był to człowiek rządny y dostáteczny. Dwá Synowcy iego byli od Bráćiey Stryiecznych. Jan pisał sie z Kubotycz / Jerzy z Kormánic. Siostry ich były / pierwßa zá Sieniєńskim / potym zá Márćinem Stádnickim / wtora zá Jákáckim / trzećia zá Jáskmánickim.
☞ Grochowskich dom thámże w Ruśi w Przemyskiey źiemi iedney dźielnice z Kormánickimi / znáczny / z ktorymi Nijowscy iedne dźienice mieli. Był Wálenty Nijowski wieku mego Mąż zásłużony R. P. ná Seymy postem bywał / y w inych spráwách R. P. należących ná sobie wielkie prace miewał / zostáwił z Frendrowną z domu Bończa potomstwo.
☞ Dom Málickich stárodawny y znáczny / R. P. zásłużony / w roznych Powiećiech máietność máią.
☞ Dom Opárskich w Przemyskiey źiemi stárodawny.
☞ Dom Druzbicow w Wárßáwskim Powiećie stárodawny y znáczny támże w Mázowßu. Jest dom Junoßow / ktorzy od herbu nazwisko nioso / dom stárodawny. Ii iij Dom

☞ Dom Lugowſkich ſtárodawny/z ktorych był Symon wieku mego Proboſzczem Miechowskim / w łáſce wielkiey Królá Auguſtá/ Ten niemáło máietności przykupił/skárby niemáłe zoſtáwił / wſzytko Sieſtrzeńcowi ſwemu Stániſłáwowi Lugowskiemu zápiſał zá żywotá / od inſzych oddaláiąc. Vmárł miánowanym Biskupem Przemyskim / po Woyćieſze Stárożrzebskim z domu Dolegá/niżli mu Sakrę przyniesiono/po nim zoſtał Jan Borukowski tegoż Herbu.

Dubkowſcy w Płockim woiewodz: dom ſtárodawny.

Chadzeńſcy támże w Płockim dom rozrodzony.

Dom Osińſkich w Goſtyńſkim Powiecie ſtárodawny.

Dom Załuſkich w Ráwſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ zwano ich Thábáſzámi: bywáli Przodkowie ich ná vrzędziech Ziemskich znácznymi/iáko Janá Tábáſzá podkomorzem Ráwſkim/y wiele inſzych: wieku mego był Spytek Stániſław/Máciey/bráćia rodzeni/ ktorzy mieli zá ſobą Koryćieńskie/z domu Topor/ Stárośćianki Przedeckie.

Dom Vbniewſkich z Nurſkiego Powiáthu ſtárodawny y rozrodzony.

Dom Krzykowſkich z Lęczyckiego Woiewodztwá: Był Sćibor wieku mego Szkoláſtykiem Lęczyckim / Krákowskim / Włocławskim Kánonikiem. Woyćiech brát iego Sekretarzem Królá Zygmuntá.

Kámieniewſcy z Poznáńſkiego woiewodz: v Kurniká.

Służkowſcy v Káliſzá dom ſtárodawny/ná poſługách Królá Zygmuntá bywáli znácznych.

Krzoſnowſcy z Ráwſkiego woiewodz: dom ſtárodawny.

Z Socháczewſkiego powiátu Kurdwánowſcy dom dawny

Cieślińſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie/ z tychże y w Przemyskiey ziemi drudzy byli ná Woytoſtwie w Grodku/Jan y Mikołay/ iáko o nich Epitáphia támże powiedáią.

Dom Żukowſkich ná Podláſzu ſtárodawny y znácznie rozrodzony/opowieda Epitaphium we Włocłáwiu Márká tymi słowy:

Reuerendus Dominus Marcus Zukovvski, huius Ecclesiæ Cantor, sub hoc lapide iacet.

❡ Wieku mego był Roſtániec Żukowski/ Syn Stániſłáwá Ziemaká/ ktorego vrodziłá Skulimowska/ Mąż ſławny/ ktory w Roku 1568. będąc w Węgrzech v Sábátki gdy Ceſarz Segietu dobywał/ przy Hetmánie Fegedy Jánuſzu ná Tokáiu/Chorągiew Turkom odiął/ á będąc od nich ogárnion/mężnie ſię przez ich hufce przebił/ ácz bárzo potłuczony / wſzákoż myśli ſwey doſyć vczynił. W potrzebách inſzych z tymże pomienionym Hetmánem bywał.

❡ Cżáſu iednego/ gdy o Turkách znáć dano ná Thokay temu Hetmánowi/ruſzył ſię z Węgry ku Zamku Sobnoku/ vbrał ich kilkánaśćie w Kiwiory chcąc Turki oſzukáć/ ktorzy mieli ſtraż ná domiech kthora pátrzáłá po wſzytkich ſtronách. Straż gdy obaczyłá Węgry w kiwiorách/dáli znáć/że idą coś zá ludźie / wſzákoż znáć że náſzy/ podobno z Sábátki. Turcy iednák iáko oſtrożni/wsiedli ná konie/ iecháli ku Sobnoku lekko. Tám Węgrowie skoczywſzy do nich / mężnie ſię z nimi potkáli / wiele ich pogromili niż im Niemcy ná koniách ćięſzkich ná pomoc przyſzli. Sławna y znáczna to tám porażká byłá/bo Turkow było dwá kroć więcey niżli Węgrow. Czego kiedy poſtrzegli/á znowu im pomocy przybyło/mieli ſię do Węgrow/wſzákoż obaczywſzy one pomoc Niemiecką / tyłu podawáli/ á od Węgrow gromieni byli. ❡ W tey oto potrzebie/y w inych wielu bywał ten Roſtániec Żu-

kowski.

kowski. Był potym v Kásztellaná Woynickiego Stárostą ná Rytwiánách/ gdźie też iáko ná iákim pogránicżnym Zamku ostrożny być musiał záwżdy.

Dom Kuszkowskich/iáko opowieda Epitaphium we Włocstáwiu iednego pisane w te słowá: Reuerendus Dominus Sebestianus Kuszkovvski, huius Ecclesiæ Canonicus, sub hoc lapide quiescit, mortuus anno 1579.

Wolscy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Horyszewscy támże z Bełskiego woiewodz: dom dawny.

Piotrowscy/ Troiánowie z Drogickiego Powiátu/dom stárodawny y rozrodzony.

Gżowscy z Zakroczymskiego Powiátu Dom stárodawny.

Gostkowscy od Liwá dom dawny y rozrodzony.

Dom Lelowskich stárodawny y znácżny w Mázowszu.

Dom Przerownickich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znácżny.

Zielenieczcy w Lecżyckim Woiewodztwie.

Wćisliczcy / z ktorych był ieden Marcin Plebanem w Lekách / ktory z młodośći z Paniety Ruskimi w cudzych kráinách ná náukach bywał/iáko z Kámienieckimi/ od ktorych miał opátrzenie/ Kápłan vczony y przykłádny.

Gigáńskich dom rozrodzony.

Polikowskich ná Podleśiu dom rozrodzony.

Lypicżcy w Zákroczymskim Powiecie.

¶ Inszych Domow iest wiele w rożnych Woiewodztwách/o ktorych ia ták dostáteczńie wiedźieć nie moge.

O Kleynocie Nieczuiá

O Kleynocie Nieczuiá/ ktory Długosz powieda być własnie w Polszcze nábyty/ y pisze o Przodkách tymi słowy: Genus Polonicũ prouidum, nośili Drzewo ośieczone w polu Czerwonym/Krzyż ná wierzchu Nouum Proclama ná on czás otrzymáli záBolesłáwá Krzywoustego/ kiedy z Czechy do potrzeby nie mogł przyść/ rozgromił ich/ oni z kątow strzegli/ thák iákoby szkode iáko w nászych chytrze vczynili. Tám przez Mężá they Fámiliey sam Pan Bog przestrzegł násze/ gdy przez sen záwołał głosem wielkim áż wszytkie ludźie potrwożył w woyszcże/o czymes iuż czytał wyższey przy pomienionym Krolu. A ták przypátrzywszy sie Herbu własnośći/czytac bedźiesz o Przodkách y o Potomstwie ich wieku mego / kthore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Wiele w rożnych scriptách/zwłasczá w Przywileiách przy konfirmácyách Klasztorow/Kośćiołow/y inszych/wspomináia Przodki

tey Fámiliey

tey Fámiliey Nieczuiámi / z ktorych ieden záłożył wieś Nieczułki w ziemi Sedomierskiey/tego mieni/Derslaus Nieczuiá.

☞ Wsseborius Nieczuiá Woiewodá Sedomierski/ktorego wspomináią wßytkie Historye zá pánowánia Władysławá Bolesłáwowego syná/ y tenże sie był záſtáwił o krzywde onych Młodzieńcow Bráciey iego przećiwko niemu z Piotrem Hrábią z Skrzynná: Był Hetmánem Koronnym/á to było w Roku 1 1 4 5. y wiele inßych: Ktorych iż Historye dowodnie nie wspomináią/Przywileie też nieznácznie/tylko nieczuiámi/iáko w Roku 1 2 0 0. Troianum Nieczuie, Comes Stoislaus Nieczuia, Comes Zdislaus Nieczuia, ná Przywileiu dawnym/w Roku 1 2 6 1.

☞ Wieku mego tego Herbu było wiele domow znácznych y zásłużonych R. P. Iáko naprzod Dom Stárzechowskich/z ktorych opowiedáią Woyćiechá Mężem wielkim rozne scriptá / zwłasczá Orzechowski w Dyálogu ábo w rozmowie około exequcyey/kedy syná iego Janá wspominá Woiewode Podolskiego.

¶ Tego Woyćiechá Bráciey kilká w Sokálskiey bitwe zábito / ktorzy wiele á meżnie z nieprzyiaćioły Krolestwá tego czynili.

¶ Ten Woyćiech był w wielkiey łásce Krolowey Bony / tá mu byłá zlećiłá Zamek pogránicżny Bar / chcąc áby sie przy nim Miásteczko przespiecżnie sádziło.

¶ Tenże potym ku látom przychodząc / miał opátrzenie od Krolá S: znáczne/był Kásztellanem Belskim/ á potym Woiewodą onegoż woiewodztwá vmárł. Miał zá sobą Turską z domu Janiná / z ktorą zostáwił synow czterech/ trzey młodo pomárli / tylko został Jan ktory był Woiewodą Podolskim wieku mego/práwy Pan y obrońcá R. P. Był wielki chlebodawcá ludziom Rycerskim/ktore y znácznie opátrował: Wielki á znáczny rátunek przećiwko Pogánom z niego one kráie miały.

¶ Miał zá sobą Bydłowską z domu Topacz/ktorą był z Fraucmeru Krolowey poiął/z tą zostáwił to Potomstwo/Naprzod:

Woyćiechá Stároste Wysogrodzkiego/o tego dobroći/ hoynośći przećiwko ludziom stanu káždego/by sie wßytká prawdá wyliczyć miáłá/ wielkoby mći w thym zabáwe vczynił: pomagáiąc chudym do dobrego mienia/rátuiąc ich wedle możnośći y pánosząc/nálożył ná to wiecey niż przez sto tysiecy/Oćiec wßytkich chudych pácholkow był to wieku moiego / máło żadnemu dáć nie vmiał. Przećiwko nieprzyiaćiołom Ruskich kráin wielkie Poczty miewał. W Interregná wiele á pożytecżnie R. P. służył/ po Krolá Stephaná do Wegier ieździł. Ná Zamku swym Jánuspolu znáczny á meżny odpor Pogánom dawał/ potrzeby żadney zá tego Krolá nieomieszkał/ iáko pode Gdańsk/do Moskwy/y indziey. Zostáwił z Ligęzianką Syná iednego Janá. Potym z Łaską Woiewodzanką Sierádzką Syny y Corki / ná ten czás były minorenes.

Stánisław wtory Syn thegoż Woiewody / Podkomorzy Przemyski/był wieku mego dobry/cnotliwy/á bárzo pożytecżny sługá y stroż R. P. Wiele á pożytecznie iey w one Interregná służył. Był człowiek vczony / ludzie vczone miłował y przy sobie ie bawił. Zostáwił z Tárłowną Woiewodzanką Lubelską potomstwo. Vmárł w roku 1 5 8 2.

☞ Dom Wapowskich stárodawny y znáczny / wspominá Kromer w Kśiegách trzydźiestych Janá/ktory zá Krolá Alexándrá meżnie Tátáry gromił.

Bernátá Wapowskiego długo bedzie imie w ludzkiey pámieći/dla zacnych zasług według stanu iego. Bedąc Kántorem Krákowskim/ Sekretarzem Krolá Zygmuntá/ pisał Kronike Polską. Ciáło iego leży ná Zamku w Krákowie/ktore opowieda Epitáphium pisane w te słowá.

Bernardo

Bernardo Wapovvski, iuris vtriusq; Doctori, Cantori Cracouień, Cubi: Apo: & Regio Secretario, viro erudito, carmine & prosa excellenti, patruus posuit: Scripsit Historiam Polonorum, ex qua quantum ingenio valuerit, posteris iudicań reliquit. Obijt 21. Nouembris, anno 1 5 3 5.

Piotrá Wapowskiego wspomina tákże Epitaphium támże.

Reuerendo Patri Domino Petro Wapovvski, Decano Cracouień, viro magni & excelsi animi pietate insigni, forti rerum Ecclesiasticarum honorisq; Diuini propugnatori, monumentum hoc positum est, qui exactis cum dignitate viuendo 85. annos, tercia Octobris obijt, anno 1 5 3 6.

Zá wieku mego był Andrzey Wapowski Kásztellan Przemyski/ ktory ná Koronácyey Królá Henryká / w zwádźie ná Zamku w Krákowie od Sámuelá Zborowskiego ránion / od ktorey rány potym rychło nieodieżdżáiąc z Krákowá vmárł. Był to dobry Senator/ rządny y możny/ zostáwił z Máćieiowską z domu Ciołek/ Kásztellaná Sedomierskiego Corką/ Syná Janá/ drugi vmárł rychło po iego śmierći.

☞ Dom wieku mego Dźierzkow w Lubelskim Woiewodztwie był znáczny/ z ktorego byli dwá bráćia.

Chrzysztoph/ ktory z młodośći/ prosto z náuki/ od Krolá Augustá był posłan do Turek/ áby śię iezyká náuczył y pismá Arábskiego / mieszkał w Konstántynopolu przez sześć lat/ wielkie persekucye od Pogan ćierpiąc: Bo gdy podrosł/ obaczyli w nim dowćip/ z wielkimi obietnicámi námawian był áby przyiął wiárę ich. Co skoroby iedno był vmyślił vczynić/ zrázu wielkie opátrzenia od Cesárzá y od Básze przednieyszego obiecowano / żonę Stráżá zmárłego / ktory też był od nich w młodym wieku wźięt / iákoś pod Odrowążem czytał/ ábo Corkę iego / z oną wszytką máietnośćią dawano. Ale Anyoł Páński/ ktory strzegł młodźieńcá onego/ y Cnotá przyrodzona/ tego mu łákomstwá bronili / máiąc boiaźń Bożą przed oczymá : Gdy ktory Turczyn z nim o tym mowić począł/ zgromiwszy go/ plunąwszy ná ich wiárę/ szedł precż od niego. Co Pogánie bacząc/ byli mu potym infensi, y wielkie niewczásy ćierpiał/ tylko przy Pośle ch Chrześćiáńskich Krolow y Cesárzá / nieiáko rekreácyą miewał/ v ktorych bywáiąc/ rożnych iezykow przewykł/ Włoskiego/ Fráncuskiego/ y Niemieckiego. Rádźiby byli iuż ná ostátek Pogánie/ bacząc w nim godność/ zayzrząc go Chrześćiánom/ ábo go przez moc sobie przywłaszczyli/ ábo też y o zdrowie przypráwili. Ale Pan Bog záwsze swoich ma w obronie/ z był onym Pogánom/ przyiechał do Oyczyzny zdrowo. W iákich posługách R. p. bywał/ ábo być może/ toć nápotym Historya powie. Oycá/ ktory przez czás długi od Kośćiołá Powszechnego śię był odłączył/ ná to náwiodł/ że onymi błędy wzgárdźił/ á Pánu Bogu śię vpokorzywszy/ pokutuiąc zá to żáłował. Co gdy vczynił/ iuż będąc w lećiech podeszły/ w kilkánaśćie niedźiel Chrześćiáńskie żywotá dokonał.

¶ Brát tegoż Chrzysztophá rodzony N. ktory multorum hominum mores vidit, potym do Oyczyzny przyiechawszy / ná dworze Janá Zamoyskiego/ Káncler zá y Hetmáná Koronnego był Kuchmistrzem/ Młodźieniec godny y vczony.

☞ Dom Wilkockich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny. Stánisław/ Chrzysztoph/ Jan ktory ná dworze Krolá Augustá czás śię niemáły báwił/ miał potym zá sobą Czerną/ z ktorą potomstwo zostáwił.

☞ Dom Kuropátnickich stárodawny w Ruśi/ zásłużony Rzeczypospolitey/ ktorych przodki Historye znácznie opowiedáią/ wieku mego był to dom możny w onym kráiu/ y mężowie wielcy.

☞ Dom Łoknickich ná Podlászu stárodawny. Był zá wieku mego Jan

ku mego Jan Woyſki Bielſki/ktory z Jaſieńſka miał ſynow dwoch/Janá y Máryaná/obá byli Sekretarzmi Królá Stepháná/ y tym obiemá zlećił był żywność wodą wożić z Litwy do woyſk z ktorym ćiągnął do Moſkwy.

☞ Wierzbiczcy w Chełmſkim dom ſtárodawny / bywáli vrzedniki Ziemſkimi támże. Był Derslaus de Wierzbicza Subiudex terræ Chelmeñ, anno 1525.

Wilczopſcy w Lubelſkim woiewodz: dom ſtárodawny.

Byſtrzeiowſcy w Sedomierſkim/Jan/Mikołay/y Stániſław/byli wieku mego ludźie godni/ Zbigniew/ Chrzyſtoph/ bráćia ich ſtryieczni támże.

Oſtrowſcy támże w Sedomierſkim woiewodztwie.

Kochowſcy támże w Sedomierſkim woiewodztwie/ludźie Cnotliwi/vprzeymi/y prawdźiwi.

Lukáwſcy w Sedomierſkim woiewodztwie dom dawny.

Witoſtáwſcy támże.

Dymitrowie w Powiećie Wiślickim.

Práſcy od Rádomiá z woiewodztwá Sedomierſkiego:

Konieńſcy támże dom ſtárodawny.

Wichorſcy w Chełmſkiey ziemi.

Słankowie w Belſkim woiewodztwie.

Krzesińſcy od Poznániá ludzie bywáli / znáczni/ wieku mego w tym domu. ¶ Szumleńſcy w Ruśi.

Sádleńſcy z Brzeſkiego woiewodztwá ná Kuiáwách dom dawny/z ktorych Jan w Ruśi v Buſká był wieku mego/ y tám Potomſtwo zoſtáwił. ¶ Zgierſcy z Zakroczymſkiego Powiátu. ¶ Gládyſzowie w Sedomierſkim/wyſzedł z Prus. ¶ Jnſzych domow wiele w roznych Woiewodztwách / o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Przoſna

O kleynocie Przoſna/ktory właſnie ſamo nazwiſko vkázuie w Polſzcze nábyty / ták iákoś czytał w Gniazdźie Cnoty / ma nazwiſko od Rzeki ták rzeczoney / ktora v Káliſzá y v Przemetá Miaſt płynie / nád kthorą Przodek Herbu tego znácznie ſobie y z wieczną pámiećią poczynał. Ma być Lew żołty w polu błekitnym / ná grzbiećie trzy Wieże/ktorego właſność obaczywſzy/czytáć będźieſz o Potomſtwie ktore ia znáć mogę. ¶ Nieznáczne opiſanie od Hiſtorykow tey Fámiliey Przodkow nam zátáiło.

☞ Wieku moiego był Dom Baleńſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi/y w Pruśiech możny/ iáko opowiedáią Liſty domu tego Janá Balińſkiego Woiewody Pomorſkim/ktorego znáczne męſtwo á wierność od Królá Kázimierzá hoynie nágrodzona byłá.

Był ſyn

¶ Był syn iego Kásztellanem Gdáńskiem / y Podskárbiem Kśięstwá Pruskiego/ktory Zamku Málborskiego dał znácznie opráwić.

¶ Tenże zostáwił te syny / Stánisłáwá Podczászego ziemie Dobrzyńskiey/ktorego też byli wieku mego ći synowie.

Jerzy Sedzia Málborski.

Jan/ktory w postronnych kráinách / w Niemcech czás bárzo długi ná służbie żołnierskiey láta swe trawił.

Michał z Kucborská z domu Ogończyk potomstwo zostáwił.

Páweł y Jákub ktory przy Janie Zamoyskim/Kánclerzu y Hetmánie Koronnym czás długi sie báwił/ná wszytkich expedycyách z nim w Moskwi był/oprocz Pskowskiey/Mąż ex vtraq; parte R. P. godny.

Jákub Baleński/ Syn wyższey pomienionego Kásztellaná wtory/był wieku mego tákże Podczászym Dobrzyńskim po brácie.

Jan trzeći brát ich żołnierz dawny y mężny.

Piotr miał zá sobą Kulucką z domu Pomian/z ktorą potomstwo zostáwił. ¶ Wácław czwarty vmárł bez żony.

☞ Wilżeński w Ruśi/ktory z tymiż Balińskimi przed tym był iedney dźielnice/ w Woiewodztwie Lwowskim ma znáczną máiętność.

¶ Inszych domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia ták dostátecznie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie stárodawnym Polskim Dźiáłoszá/ktory

ma być Rog Jeleni Száry w polu czerwonym/tákże skrzydło Sepie száre podla niego: Pisze Długosz że iest w Polszcze nábyty. O początku iego czytáłeś w Gniáźdźie Cnoty / powieda ná Przodki Herbu tego/że bywáli industrioſi, ſed tenaces, o ktorych przypátrzywszy sie własnośći Herbu/czytáć będźiesz.

☞ De Rogow Przodki Herbu tego /ludźie R. P. zásłużone / opowiedáią rozne ſcripta/iáko Przywileie koronne/Historye tákże.

☞ Hińczá de Rogow/Kásztellan Sierádzki/był w Roku 1260. Czytay Statuty tám w Przywileiách obaczysz.

☞ Hinczá po thym Kásztellan Sierádzki był w Roku/ 1457. Był naprzod Kásztellanem Rosperskim/ tenże ieźdźił do Litwy po Jágiełłá Kśiążę Litewskie áby przyiechał ná Krolestwo/iáko o tym Kromer w Kśięgách 15. List 363. czyni wzmiánkę tymi słowy: Legati ad Iagiellonem miſsi ſunt,vt eum ad coniugium Heduijs & Regnum Polonorũ vocarent & ſecum adducerent. Támże te Posły pomienia: Włodká/Chrystyná/Piotrá Száphráńcá/y Hińcze Rogowskiego.

¶ Tenże był w Vnią przyiął do Herbu swego/Wolczká Kokutowiczá y wszytek dom iego.

¶ Tenże vmárł Kásztellanem Sierádzkim y Podskárbim Koronnym.

☞ Rátułtowie/ktorych byłá Skrzydlna/tego Herbu vżywáli: Te wniosłá Białkagłowá w dom Pieniożkow. Tych opowieda list ná ktorym spłácili summe wiáná Bábistego Janowi z Janowic 205. złotych czerwonych/w roku 1479.

¶ Potym drugi List wspomina tyż Rátułty/ Jerzego y Márká bráćią rodzoną / kthorzy odbieráli Zamek Száphláry z reku pomienionego Janá z Janowic.

¶ W Káźimierzu v świetey Káthárzyny ći Hinczowie wiele byli ozdoby Kośćiołowi onemu przyczynili/wszákoż wszytko ogień popsował/y pámieć ich wyniszczył.

¶ Ná Zamku w Krákowie Káplicá ich fundowánia ieszcze áż do tego czásu/y wiekom wiecznie trwáć bedźie/kedy ie záwsze wspominájąc/do Páná Bogá sie zá nimi modląc.

¶ V Swietey Troyce w Krákowie Zakonnikom do Kośćiołá wiele nádáli/skąd tákże pámiatká ich nie zginie/y wiecznie wspomináni w modlitwách Kápláńskich bedą. ¶ W tym wieku coby tego Herbu vżywáli/własnego potomstwá tych przodkow wiedzieć nie moge.

O kleynocie stárodawnym Rola / ktory to w Polszcze począthek otrzymał od dawnych Monárchow Pogáńskich / czego potwierdza Długosz tymi słowy: Genus Polonicum, in qua Viri simplices & mediocritate contenti: Vżywáli Herbu tego/Białey Rożey w polu Czerwonym/około niey trzy Kroie. Ktoremu sie przypátrzywszy/ czytáć bedźiesz o przodkách y o Potomstwie wieku mego ich / ktore ia w tháк szerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Dobrogostá zá Káźimierzá pierwszego / opowiedáią Historye Hetmánem Koronnym / ktorego był Syn Biskupem Poznáńskim/był wźiet po Pijanie Włochu/roku 1125. Żył ná Biskupstwie tylko lat pieć. Vmárł w roku 1130. Po nim nástał Rádwan teyże Fámiliey/ ácz drudzy tego Rádwaná opowiedáią z Domu Srzeniáwow.

☞ Bernátá opowieda támże Káthálog Biskupem po Rádwánie wyższey pomienionym/wźiet z Kánoniey Poznáńskiey: O tym ták pisze/że był humilis, Żył ná tey stolicy lat trzynaśćie. Vmárł roku 1151. Po nim nástał Swetosław z domu Jástrzebiec.

☞ Benedyktá Hrábie Rola opowieda Przywiley dawny/w Roku 1230.

☞ Mikołáiá Rola Podkomorzem Inowłocláwskim opowieda Przywiley Koronny/ czytay Státut Przyłuskiego w Księgách Wtorych Káp: 2. w Roku 1451.

☞ Wieku mego były te domy możne y zásłużone R. P. znácznie.

znácznie. Naprzod Dom Tárnáwſkich w Leczyckim Woiewodztwie.

§ Był Piotr Chorążym Leczyckim / ktorego tylko iedyny ſyn Jan był Refferendarzem Nadwornym y Proboſzczem Włocláwſkim / Mąż biegły w ſpráwách Rzeczypoſpolitey.

☞ Dom Wárgáwſkich w Leczyckim woiewodztwie ſtárodawny/z ktorego zá wieku mego był Ráphał Adminiſtratorem żup Krákowſkich/w Roku 1549. Potym był Piſarzem Skárbnym/vmárł Kánonikiem Krákowſkim.

§ Z tegoż Domu Dom Járochowſkich tháḿże w Leczyckim Woiewodztwie ſtárodawny.

☞ Dom Wituńſkich w Leczyckim woiewo:ſtárodnwny

Dom Lubienieckich ná Kuiáwách Stárodawny y możny/ bywáli Káſztellany/Dygnitarzmi w onych kráiách/ludźie R. P. záſłużeni.

Dom Sokołowſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny.

Dom Swietoſłáwſkich támże ſtárodawny.

Dom Ercieſzowſkich ná Podláſzu ſtárodawny/z ktorych iednego w Krákowie ná Zamku ćiáło leży/nád ktorym ieſt ten napis:

Iacobo de Ætczieſſovv, iuris Pontificij Doctori, Canonico Cracouieñ, morum integritate, vitæq; ſanctimonia cõſpicuo, omniũ inopum pio parenti. Obijt anno 1533.

Dom Lubnickich ábo Bolgowſkich w Leczyckim Woiewodztwie ſtárodawny.

Dom Boruckich ná Kuiáwách ſtárodawny. Był wieku mego Noſek ták rzeczony iż noſá nie miał/bo mu był vpadł w niemocy w izdebce/ iáko poſpolićie máwiáć zwykli/ Morbum Galicum lecżacy. Był Chorążem Brzeſkim / miał ze dwiemá żonámi to potomſtwo: Z Szubſką ábo Szcżawińſką zoſtáwił ſyná y trzy corki. Potym z Anną Dobſką z domu Godzámbá/zoſtáwił ſyná Janá/y corkę Jádwigę/ zábit potym w domu okrutnie od ſwoich ſąśiad.

§ W Wárſzáwie drugiego opowieda Epitáphium tymi ſłowy: Reuerẽdus ac Nobilis Dominus Martinus Borucki, Canonicus Varſcheuieñ, S. R. M. Medicus, hoc lapide tegitur, anno 1565.

Dom Stániſłáwſkich ná Kuiáwách ſtárodawny.

Janyſzewſcy w Sochácżewſkiem Powiećie w Ráwſkiem Woiewodztwie.

Komorowſcy w Leczyckiem Woiewodztwie. Był Łukaſz Profeſſus Ordinis Cyſtercieñ w Mogile / Cuſtos & Sacriſta Wagroueceñ: w roku 1580. § Támże w Mogile był drugi brát iego Zakonnikiem.

§ Jákub brát ich trzeći żołnierz y mąż dobry/w Litwie miał máietność.

Bárthochowſcy w Leczyckim Woiewodztwie.

Kuśieńſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ z ktorych ieden ná Podolu Wálenty zoſtáwił Potomſtwo y máietność znáczną. Drugi tegoż Synowiec był Rotmiſtrzem pieſzym do Moſkwy/y tám zábit tempore Stephani Regis.

Goſłowſcy z Wyſogrodzkiego Powiátu/ byli dwá Bráćia/ Stániſław y Jan / ludźie Rycerſcy / w potrzebách znácznych bywáli / iáko Jan/ten z wielo narodow ſzáble ſwey probował/wſzędy ſzcżeſliwie nád kázdym nieprzyiaćielem ſzcżeśćia podług myśli vżył/z młodośći ná Rycerſkim chlebie zroſł. Stániſław pode Pſkowem y indźiey w potrzebách z nieprzyiaćioły bywał.

Biáłáczewſcy w Łęczyckim Woiewodz: dom ſtárodawny.

Kozielſcy támże w Łęczyckim/ z ktorych Máciey był Rotmiſtrzem ná Podolu/ z Turki/ z Wołochy w potrzebie bywał.

Rzeßewſcy z Łęczyckiego Woiewodzt: dom ſtárodawny.

Witowſcy támże w Łęczyckim dom ſtárodawny.

Gumowſcy támże w Łęczyckim dom dawny.

Slubickich dom támże w Łęczyckim ſtárodawny.

Ściećieńſcy ná Kuiáwách dom ſtárodawny.

Dom Skotnickich támże dawny/ byli bráćia dwá wieku mego Mężowie dobrzy/ Floryan y Andrzey. Dworzanscy w Sochaczewskim.

W Bielſkim powiećie dom Mińſkich ſtárodawny.

Dom Owśiánych ſtárodawny y znáczny ná Podláßu.

Dom Wyßczelſkich ná Kuiáwách / z ktorych opowieda we Włocłáwiu Epitaphium te ludźie znáczne tymi słowy: In laudem Dei Omnipotentis, memoriamq; Venerabilis Petri Wyſſczelski, Canonici Wladislauieñ, anno Domini 1 5 7 6. Septima Aprilis defuncti, ætatis ſuæ anno 60. Doctor Mathias Viſſczelski, Vuladislauieñ ac Ploceñ Canonicus: Præpoſitus Sluſeuieñ, Fratri ſuo chariſsimo meſtus poſuit.

Kobylniczcy ná Kuiáwách od Krußfice dom ſtárodawny.

Sadkowſcy z Ráwſkiego Woiewodzt: dom ſtárodawny.

Kocháńſcy ná Podláßu ſtárodawny dom y rozrodzony.

Kłoßowſcy ná Podláßu dom ſtárodawny y rozrodzony.

Gádomſcy w Ráwſkim woiewodztwie dom rozrodzony.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách zacnych y możnych.

O kleynocie Kroie/

niektore dawne ſcriptá ták powiedáią/ że z nich ma then wyżßey pomieniony początek / y thákże go w Polu Czerwonym vżywáli Przodkowie / o ktorych Długoß piße/ Genus Polonicū manſuetum.

☞ Roznośc máła miedzy tymi dwiemá herby / tylko co v pierwßego widźiałeś Rożą / v tego záśie niemáß nic/ tylko że ſie wiążą Kroie końcámi ieden od drugiego/ á dla tego potomſtwo ktoregoby właśnie vżywáć mieli/ nie wiedzą/ y zá zwyczáiem do pierwßego Rolicżá wßyſcy ſie miecą / y tegoż vżywáią / ten ieſt dawnieyßy ták to o nim powiedáią / żeby ießcże miał być nádan od Piaſtá potomſtwu iego włáſnemu z Oycá/ á temu ktore z mátki / Lemieße/ o ktorych niżey mieć będźieß/ w Łęczyckiey ziemi tego herbu pełno. Opowiedáią dawne ſcriptá Crzeſum Comitem Palatinum Lencicieñ, od ktorego Krzeßow ábo Krzeßyn záłożona wieś/ y támże Potomſtwo ieſt co od niego ießcże nazwiſko nieść máią Krzeßowſcy. &c.

Kleynotowi themu

Láryßá/pocżatek ták iákoś wyżßey cżytał kłáda/ máią być dwá Lemießá w polu Białym / ktorego obacżywßy własność/cżytáć bedźieß o Przodkách y o Potomstwie włásnem / o ktorym ia wiedźieć moge.

☞ Láryße wspomináią dáwni scrypcorowie tákże y Przywileie/iáko Jánkálá Láryße Hrábię/w roku 1264. Rowny temu List w Státućie Przyłuskiego cżytay. Żył zá pánowánia Bolesłáwá Kśiążećiá Wielkiey Polski / Prádźiádá Kázimierzá Wielkiego.

☞ Comes Choschanus Láryßá Podcżáßy Káliski/ktorego opowieda List tegoż Bolesłáwá/ anno vt supra,wßákoż dostátecżniey ie opowieda Anonimos/że zá ich przycżyną Żydowie wielkie byli otrzymáli wolnośći v tego Kśiążećiá.

☞ Od tychże Przodkow wieku mego były te domy znácżne/ iáko naprzod Domáńscy w Sierádzkim Woiewodztwie w Ostrzeßowskim Powiećie dom znácżny.

☞ Dom Mádáleńskich stárodawny / z ktorych był Jan Rotmistrz znácżny.

Dom Zdanowskich od Lukowá rozrodzony / y Meżowie dobrzy y znácżni.

W Pilcy wspomina Epitáphiū tego Herbu Tomaßá Chocholátego/y napis ná Oltarzu ktory fundował/tymi słowy. Deo Optimo Maximo, suæq; intemeratæ Genitrici Virgini Mariæ & diuo Leonardo Thomas Chocholati edificauit, ktory znácżnie nádał/ vmárł w Roku 1545.

¶ Jnßych wiele w rożnych Woiewodztwách domow/o ktorych ia wiedźieć nie moge w ták ßerokim Krolestwie.

O kleynocie Osmorog/alias Gierałth

/ktory od przodká zdawná ták názwánego tho nazwisko niesie/ ma być Krzyż rozdárty Biały w polu Czerwonym / nośili przed tym Cietrzewiá/ktorego w Helmie w tym wieku noßą: Ná káżdym Rogu Krzyżá ma być Jábłko ábo Pomáráńcża. A ták obacżywßy własność Herbu/ cżytáć bedźieß o Przodkách y o Potomstwie/kthore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge. Pocżątek iego ták iákos cżytał w Gniazdźie Cnoty.

☞ Nayznácżniey nam przodká Herbu tego Długoß opowieda Woysłáwá Rycerzá tymi słowy: Fortalicium, alias

cium, alias Grobla/in ripa Visle edificauit, & præbendam ibidem sancti Ioannis in eodem fortalicio & Parochialem Ecclesiam fundauit, & dotauit, & ibidem quiescit. Ex hoc genere ad dictam Ecclesiam habent ius patronatus, licet hæc vila sit iam Regia ex comutatione eorundem bonorum cum Cazimiro magno, qui edificauit Niepolomice Castrum. &c.

¶ Támże opowieda drugiego Woysłáwá Męża tey Fámiliey możnego / ktory do Kośćiołá świetego Floryaná ná Kleparz wiele nádał. Tám osobá iego wymálowána byłá/ co ogień zepsował/ á potym opráwiáiąc Kośćiołá Proboszcz ieden/zásklepiwszy potynkowáć dał: Tám sie dopiero osobá y text zámázáłá/bo to było przed Łokietkiem.

Gierałdá w Kśiegách Ośmych opowieda Kromer Proboszczem Czerwieńskim/ktory potym był Biskupem Ruskim/ná on czás poki ieszcze stolicá Biskupia w Háliczu byłá/ o tym czytay Kśiegi 9. tegoż Historyká.

Gierałdá Biskupem Włocłáwskim opowieda Káthálog/był wźiet po Jákubie z domu Swinki. Vmárł w Rzymie w Roku 1323. y támże pochowan/o czym Kromer w Kśiegách 11. Gdy był posłan w Legáciey do Papieżá Janá Dwudźiestego wtorego tego imienia/z strony Dźieśiećin Krzyżáckich.

W tym wieku iest dom Gierałtow/ktorzy Przodkow swych nazwisko noszą/wspominaią listy ich bráciey trzech rodzonych / Woysłáwá/ Ludysłáwá/y Przecłáwá/ktorzy te imioná zákłádáli w Krákowskim Woiewodztwie od imion swych/Woysław/Woysłáwice/Ludysław/ Ludysłáwice/ Przecław/ Przecławice/ do ktorych było wiele wśi: Moykowice/ z tych Gierałtow reku wyszły w dom Trzećieskich z domu Strzemie: chowáli sie w Zákliczynie/y tám ieszcze máią Káplice swą/wszákoż y te vtrácą zá odmiáną wiary/ktora im ráczey zá płoty każe sie chowáć niżli ná mieścu świetym. Byli wieku mego bráćia trzey rodzeni Gierałtowie: Naprzod Adam Sedźia Grodzki Sądecki/Zygmunt pisze sie z Fáśćiszowey/ trzeći Jerzy.

Ná Podolu Gierałtowie tegoż Herbu byli wieku mego / ludźie Rycerscy z tychże przodkow.

Siemichowscy w Sedomierskim y w Krákowskim Woiewodztwie teyże dźielnice.

Wyżyczcy v Bochnie dom stárodawny teyże dźielnice.

Wolscy w Krákowskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Fáśćiszewscy w Krákowskim Woiewodztwie dom dawny.

Wroblisci w Sedomierskim/opowieda iednego Epitáphium w Kośćiele Krákowskim ná Zamku tymi słowy: Septima Ianuarij obijt Venerabilis Dominus Nicolaus Wrobliski Canonicus Cracouień, Præpositus omnium Sanctorum, anno 1508.

¶ Jnszych domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia dostáteczńie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Trzaská/

O Kleynocie Trzaská/ ktory tákże w Polszcze ma własny początek y nádánie / ma być puł Miesiacá Rogámi wzgore/ żołte w polu Błekitnym Miecze otłuczone / ieden ná wierzchu drugi od spodku/zowa go niektorzy Białła/drudzy Lubiewá. Pisze Długosz o Przodkách: Gens in Polonia antiqua, Militaris, libera, & iniuriarum vltiua: O ktorych przypátrzywszy sie własności Herbu/ czytáć bedzieß tákże o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

¶ Iż ták to twierdzi Potomstwo/ że sie Przodkowie pisali de Białła / tedy ná wielu liściech náyduie wiele znácznych/ktore ták pomieniáia.

Morchá Comes de Białła/w Roku 1 0 9 1.

Mstygenus Comes de Białła w Roku 1 1 8 0. ná drugim mieyscu/ácz nie mieni áby byli tey Fámiliey / wszákoż iż sie de Białła pisali/ iam ie tu w ten obyczay położył.

Klemensa Szelige z Janowic Podkomorzem Sierádzkim opowieda List dawny/w roku 1 4 3 6.

☞ Wieku mego były te domy tey Fámiliey możne / iáko naprzod Dom Glinkow stárodawny w Mázowszu / wspomináia Przywileie dawne Mikołáiá Glinke Kásztellanem Wyskiem/w roku 1 4 4 0.

Jákubá Glinke Stárosta Wyskiem opowieda Epitáphium w Wyznie w Kościele w te słowá pisane: Katerinæ Dzialynska, matronæ castissime, præstantissimeq; formæ corporis, excellentisq; animi dotes cōiunxerat, ob idq; á multis petita, tandem Iacobo Glinka Viro Illustri, præfecto huius loci nupserat. Fœlix Srzenski á Sokołouo, Palatinus Plocen̄, eius ex surore nepos longo post tempore præfecturam loci huius adeptus auiæ pietatis ergo hoc in loco posuit & illustrauit, anno 1 5 4 9. Obijt Mense Iulio, anno 1 5 0 3. Quam Glinka Coniunx quadrigenio post subsecutus est, coniunctissimamq; vitam eorum, corpora imitata, ne tumulo quidem se disiungi voluerunt.

Jan y Andrzey Glinkowie brácia pod Dziáłdowem/z Krzyżaki wiele á meżnie czyniąc/zbići.

¶ Wieku mego iuż byłá Anná Glinczanká/Mikołáiá Kásztellaná Wyskiego Corká/zá Wolskiem Kásztellanem Sedomierskim.

¶ Byli ći Meżowie tákże z domu tego ludzie znáczni/iáko Jákub Gliñká / ktory ná Podháycách w Rusi był czás długi Stárosta / ieszcze od they Ciotki swey Kásztellanki Sedomierskiey zostáwiony/tám w tym kráiu został y Potomstwo zostáwił z Jádwigą Strzyżowną Sedziego Hálickiego Corká. Drudzy brácia iego w Mázowszu ná dobrách oyczystych zostáli / Meżowie rządni.

☞ Dom Sieklickich stárodawny opowieda Epitáphium w Krákowie ná Zamku Jákubá tymi słowy.

Magnificus Dominus Iacobus Sieklicki, Castellanus Voynicien̄, Illustrissime Virginis Reginulæ Helizabetæ, curiæ Magister iacet hic: his suo sæcu-

lo quatuor Reges Polonos singulam gratiam expertus est virtute paterna, sublatus est autem anno Domini 1 5 1 2. Positum est ab vxore sua primaria fœmina Bieata de Tenczin, anno mox sequenti.

☞ Dom Wilężeńskich stárodawny / z kthorych ieden był Opátem Lubieńskim.

☞ Dom Sokołowskich w Mázowszu / z ktorych Abram w Kråkowskim Woiewodztwie był Mąż vczony / zostáwił z Oraczewską z domu Srzeniáwą potomstwo.

☞ Dom Járzynow w Mázowszu w Ráwskiem Woiewodztwie stárodawny. Był ieden Dworzáninem mego wieku v trzech Krolow / v Augustá / Henryká / y Stephána / Mąż był sławny / zwano go Wodá / dla tego iż tylko wode pijał.

Piotr kthory ná Podgorzu miał máietność Woytostwo w Brzostku / nie zostáwił tylko iedyną Corkę Brzechwino: Był to Mąż sławny / godny pámięci / ták iákos o nim czytał pod Jástrzębcem / ná wszytkie expedycye kosztem swym do Moskwy sie wypráwował.

☞ Dom Wedrogoskich stárodawny w Ráwskim Woiewodztwie. Był wieku mego Woyciech Doctor Philozophiæ, Professor Accademiæ Cracouień. Vir grauis & prudens.

Adam brát iego w Litwie miał máietność / mąż w spráwách Rycerskich biegły.

W Sędomierskim Woiewodztwie Wedrogowscy iedneyże dźielnice.

☞ Dom Choynáckich w Ráwskim woiewodztwie stárodawny: Był Páweł Opátem Lubieńskim / Theophil Sędźiem Ráwskim / y inszych wiele ludźi godnych było tego Domu.

W Poznáńskim Woiewodztwie Choynáczcy tegoż Herbu y dźielnice.

Zimoszárscy z Ciechanowskiego Powiátu dom rozrodzony / z ktorych ieden był Phizykiem Królá Augustá / Astronomus egregius, y inszych z tego domu wiele ludźi godnych.

Dom Dłuskich v Skrzynná w Rádomskim Powiecie.

Trzonkowscy z Prus dom stárodawny / wyszli z Mázowsz.

Szygowscy w Mázowszu ludźie Rycerscy / z ktorych ieden był w łásce Kśiążęciá Słuckiego Jurgiá.

Podbielscy z Nurskiego powiátu dom dawny y rozrodzony.

Thyszkowie z Lomżieńskiego powiátu dom rozrodzony.

Chrzczonowscy w Ráwskim Woiewodztwie dom rozrodzony / był ieden Opátem Lubieńskim.

Gołyńscy w Ráwskim woiewodztwie dom rozrodzony.

Kleczkowscy v Lomzy / był Jákub Doktor Theologiae / ktory w oyczyznie swey Kośćioł fundował y zmurował.

Niemierowscy w Ráwskim dom rozrodzony.

Zakrzewscy támże dom rozrodzony.

Nartowscy támże w Ráwskim dom rozrodzony.

Rotowscy támże dom rozrodzony.

Bielscy támże dom rozrodzony.

Szczuczcy támże / Błążeiowscy / Podsędkowscy / Domy wszytko rozrodzone.

Michálowscy támże w Ráwskim / był Stánisław Podsędkiem Ziemskim Ráwskim.

pieląszowie

Pieláßowie dom rozrodzony/w Litwie drudzy tegoż domu máietnośći y opátrzenia zá znáczne zasługi máią.

Chrząßczewscy támże w Ráwskim dom rozrodzony.

Papleńscy dom rozrodzony támże.

Zabielscy z Rożáńskiego powiátu dom dawny y rozrodzony

§ Inßych domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia dostáteczńie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Nieso-

bia/ alias Krzywosad/ ma być Strzałá Biáłła ná Czerwonym Polu/Ogon Orli Czarny w żołtym. Piße Długoß o Przodkách że bywáli hoyni y wielkomyslni. O ktorych przypátrzywßy sie włásnośći Herbu/ czytáć będźieß tákże o potomstwie/ktore ia znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Miechowitá w Kśięgách Wtorych wspomina Hrábie Krzywosadá dla tego/ że nádał wieś Klaßtorowi Sieciechowskiemu/w Roku 9 9 9.

☞ W źiemi Sierádzkiey iest Rzeká Niesobia / nád ktorą ći Krzywosadowie poráźili byli wielkie woysko nieprzyiaćielskie /zá co niemáłe nagrody bráli/ y tám áż po ten wiek potomstwo ich było znáczne/iáko niżey czytáć będźieß.

§ Czytáiąc Przywileie Koronne/wiele tych Krzywosadow zásłużonymi R. P. obaczyß/w roku 1 2 5 6. Bogumilus de Ruda Castellanus,á pomienia go/Comes Krzyuosad.

☞ Podkomrzem Krákowskim był Comes Krzywosad/ w roku 1 3 3 4. Zá Kázimierzá wielkiego/o czym w Státućiech czytay.

☞ Wieku mego był dom Myiomskich stárodawny w woiewodztwie Sierádzkim / od tych Krzywosadow właśne Potomstwo. Był Wácław Myiomski Mąż podobny/Dworzánin Krolá Henryká y Stephaná/vmárł nie máiąc wieku y trzydźieśći lat/ Mąż hoyny/ iákoż te hoynosć znáć było / bo máietnosć niemáło záwiodł/ y śiostry w wielkiem długu zostawił.

☞ Dom Kępińskich v Sączá/stárodawny y znáczny/ Rzeczypospolitey zásłużony.

☞ Dom Doruchowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony.

§ Inßych wiele Domow zacnych/o ktorych ia wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Sokola

o ktorego⸗ś początku y znácznym náybyćiu czytał w gniaździe cnoty: ma być puł Wieprzá dźikie°/ z zádu puł Niedźwiedziá czarne°/ przez pośrzodek prega czerwona/ w Helmie ná Koronie puł Niedźwiedziá: Piſze Długoſz o Przodkach thymi ſłowy: Genus Polonicum canum ac venationum ſtudioſi. O ktorych przypátrzywſzy ſie Herbu własności/ czytáć bedźieſz tákże y o Potomſtwie o ktorym ia wiedźiec moge.

☞ De Sokola wiele wſpominája dawne Przywileie Meżow znácznych/ wſzákoż ieſli tey Fámiliey/ niedokłádnie. Comes Pomſtiborius de Sokola, był w Roku 1256. Zá pánowánia Bolesławá Kśiążećiá Wielgopolſkiego.

☞ Mſtignens Comes de Sokola/ zá pánowánia Czarnego Leſzká/ tákże go wſpominája liſty dawne / tylko áby tey Fámiliey/ nie dokłádáiá / wſzákoż iż Herb Sokola zową / zda mi ſie że też y ći Comites byli tey Fámiliey.

☞ Wieku mego były te domy znáczne w tey Fámiliey/ naprzod Dom Gałczeńſkich w Wielkiey Polſzcze / wſpomina Epitaphium w Gnieźnie ná Tumie iednego tymi ſłowy.

Reuerendo Domino Martino Galcenski, Cuſtodi Poſnanień. Præpoſito Louicień, Gnezneń, Lancicień Canonico, Viro optimo & Religionis Catholicæ tenaciſsimo, iurium Eccleſiæ deffenſori & propagatori acerimo, vita functo 14. Aprilis, anno 1573. ætatis vero 77. Eraſmus Milenski, Gnezneń, Cracouień, Poſnanień, Cruſficień Canonicus, Teſtamenti curator Cõſanguineo & Confratri merens poſuit.

§ Tegoż to Proboſzczá Synowcy byli ći/ Naprzod/

Jan Kánonik Krákowſki był wieku mego Vir grauis, Prudens & Conſtans, ná Trybunały Deputatem bywał / y w inych poſługách y ſpráwách Rzeczypoſpolitey Mąż záſłużony.

Marcin ktory trzymał Skárſzewo / Sebeſtyan Wierzbno/ Staniſław Páduchy/ Nádárzyce Mátkáich ná ten czás trzymáła.

Dom Piglowſkich w Wielkiey Polſzcze ſtárodawny.

Dom Goreckich w Káliſkim Woiewodztwie.

Dom Drożdeńſkich ná Wołyniu/ zową ich Vlámi/ Dom z męſtwá ſławny. Był wieku mego Michał Drożdeńſki Vlewicz/ Mąż ſławny/ ktory v Retki wiele ámężnie z Tátáry czyniąc/ od wielkośći przemożon y tám zábit/ w Roku 1576.

§ Inſzych domow wiele wrożnych Woiewodztwách/ o ktorych doſtáteczńie wiedźieć nie moge.

O kleynocie stárodawnym Polskim Brodzicz tház rzeczonym/ktory ma być Trzy Krzyże żołte w polu Czerwonym/ten zá co y komu nádan / dobrze wieß z pierwßego opisánia. Tu ná ten czás obaczywßy własność herbu/czytáć bedźieß o Przodkách / ktore Długoß opowieda/ Genus Polonicum ,prouidum in Mazouia propagatum.

¶ Widźiałem Listy dawne/ ná ktorych opowieda/ Comites, Wsseborius, Suantoslaus, Christinus, hæredes de Brodi, Fratres germani, ktorzy byli przy fundácyey Kośćiołá in vila Plonsk, w Roku 1106. A sami Dźieśięćiny do niego v Biskupá po sobie vprośili.

¶ O tey wśi Płońsku wiedźieć nie moge / tylko iest miásteczko w thym wieku w Płockiey ziemi / około ktorego Rycerstwá tego herbu bárzo wiele/ iáko o nich niżey czytáć bedźieß/á wßytko domy rozrodzone.

☞ Wieku mego y zdawná znáczny był Dom tey Fámiliey Rádźimińskich/ y znácznie zásłużony R. P. Kśiestwá onego ießcże zá Kśiążąt/ iáko był Máciey v Kśiążęćiá Zemowitá czás długi ná dworze meżem znácznym/ potym był Márßałkiem w Roku 1382.

Máćieiá Rádźimińskiego opowiedáią Przywileie Domu tego Woiewodo Mázowieckim/ w Roku 1400.

Janá Rádźimińskiego tákże opowiedáią Przywileie dawne Kásztellanem Wárßáwskim/ ktory był hetmánem Kśiestwá Mázowieckie°.

Jan syn tegoż Woiewody był Rotmistrzem znácznym / meżnym/ y fortunnym/ ktory Roty wywodźił z Mázowß ná potrzebe Krolom Polskim/ z ktorymi w potrzebách wielkich bywał/z Wołochy/ z Moskwą/ y z Tátáry.

Bártoßá Rádźimińskiego wspominaią dawne scriptá/ y pámieć ludzka nieśie/ Cześnikiem Wárßáwskim/y w spráwách Rycerskich meżem znácznym/ á to było w Roku 1510.

☞ Wieku mego był Stánisław Rádźimiński Kásztellanem Zakroczymskim/ Stároſto Liwskim/ y Kámieńskim / ten tákże z młodych lat ná dworze Krolá Augustá sie schował / potym Roty wodźił y w potrzebách z nimi bywał. Był to człowiek siły wielkiey/ w spráwách R. P. biegłym/dla czego Szláchtá onych kráin tempore interregni, gdy był Woiewodá vmárł Ławski z domu Rogálá/ obráli go sobie ná mieysce iego/ wßákoż gdy in libera electione Regis, vdał sie był z drugiemi Pány ktorzy Cesárßo strone trzymáli/ opuśćił w tym Szláchte. A gdy Szláchtá przewiodłá/trzymał sam ießcże w tym vpor/nie przyiechał ná Koronácyą do Krákowá. Dał to Krol in absentia eius Stánisławowi Kryskiemu z domu Prawdźicz/y stároſtwo Płockie / o ktore miedzy drugimi Competitormi byłá niezgodá/o czym potym bedźie w historyey.

¶ Ten to Stánisław Rádźimiński był tákowey siły/że chłopu co dużßemu/stánawßy ná iedney nodze/ dopußczał sie o źiemie vderzyć / czego żáden nie mogł nád nim dokázáć/ w czym probował y cudzoźiemcow meżow pewnych. Zrzebcá/ktorego kilká chłopow lino vtrzymáć nie mogli / dosko-

cżywßy vłápił zá vßy/ dotrzymał/ áż Máßtálerz nań vzde włożył y powroz. Szedł pokornie żrzebiec gdy go puśćił / bo mu byłá cześć głowy spuchłá y vßy od śćiśnienia tegiego. Inßych wiele mężnych ßtuk iego obaczyß.

¶ Zá Królá Stepháná był Száfárzem skárbu R. P. w cżym dobrze y pożytecżnie służył.

¶ Potym do Moskwy Rothe wywiodł/ z ktorą w potrzebách znácżnych był / o cżymći Historya potym powie.

☞ Dom Kuneckich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny / z ktorego był Jan Kunecki Sochá w Lomżieńskim Stárostwie od Janá Kuneckiego powinnego swego z Domu Odrowąż/ Factorem, był Mąż porządny.

☞ Dom Záwáckich w Wysogrockim Powiećie / drudzy ná Podgorzu są tegoż Herbu: Tám w Mázowßu Sebestyan wieku mego był Mężem znácżnym y możnym/ zostáwił z Zdzárską z Domu Gozdáwá potomstwo.

☞ Dom Zochowskich w Ciechanowskim Powiećie stárodawny: Był ieden zá Królá Augustá Stárostą Piotrkowskim/ktory Dwor Bugay budował/zostáwił z Podostą Sędziego Ciechanowskiego corką potomstwo z Domu Junoßá : Mikołáiá y Przybysłáwá/ Corce dwie / Bárbáre y Anne.

☞ DOM Sieromskich w Płockim Woiewodztwie w Płońskim Powiećie rozrodzony.

Kliczewscy támże Dom rozrodzony.

Bonikowscy támże Dom rozrodzony.

Pilitowscy támże Dom rozrodzony.

Rádomscy v Wárßáwy Dom rozrodzony.

Kurzatkowscy w Mázowßu Dom rozrodzony v Płońská

¶ Inßych wiele w rożnych Woiewodztwách domow/o ktorych ia wiedźieć nie mogę w ták ßerokim Krolestwie.

O kleynocie stárodawnym Polskim Jaśieńczyk/

ktoregomći w pierwßych Kśiegách pocżatek opisał. Piße Długoß o przodkách że bywáli Simplices, o ktorych przypátrzywßy się własnośći Herbu/ cżytáć będźieß/ ma być Klucż żołty w polu Błękitnym.

☞ Káthálog nayznácżniey opowieda Michálá Biskupem Włocłáwskim/ktory był wźięt po bráćie Włochu/ Roku 1216. Vmárł Roku 1256. Támże we Włocłáwiu pochowan. Po nim nástał brát iego rodzony Wolmirus/ vmárł Roku 1271. obá pochowáni we Włocłáwiu.

☞ Wáwrzyńcá Biskupá Poznáńskiego / opowieda Káthálog w roku 1081. Ktory był wźięt po Theodorze Włochu z Probostwá Poznáńskiego/ żył lat dwádźieśćiá y rok / vmárł Roku 1102. Po nim nástał Márćin z domu Doliwá.

Tegoż Kleyno-

¶ Tegoż Kleynotu był Opát Czerwieńſki/ w Roku 1528. piſał ſię de Oſtrow/leży w onymże Klaſztorze.

☞ Wieku mego były domy znáczne w Polſzcze/ iáko naprzod/ Dom Karczewſkich znáczny y rozrodzony.

Dom Przeráckich w Płockim woiewodztwie ſtárodawny/ był ieden wieku mego Plebanem we Sprowey.

Dom Miákowſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny/ z ktorych wieku mego Stániſław był mężem godnym / ná liſty Polſkie dobry piſarz/był naprzod v Tarnowſkiego Kaſztellaná Woynickiego / potym v Piotrá Zborowſkiego Woiewody Krákowſkiego / zá znácznymi poſługámi y záchowániem/tám w onych kráiách przyſzedł do máietnośći opuśćiwſzy oyczyſtą. Tego vrodźiłá Barczykowſka tegoż Kleynotu. Drugo brácia iego porodźiłá Nowowieſka z domu Pulkozá.

Dom Kráiewſkich thámże w Płockiem ſtárodawny / był Stániſław Magiſter Artium & Philoſophiæ Doctor, Profeſſor Accademiæ Cracouień. Piotr brát iego w Zupie Zakroczymſkiey od trzech Zupnikow był Factorem.

SAMSON à Vorain, Doctor vtriuſq; iuris, Kánonik Ołomuniecki y Varmień Officialis, Generalis Varmień, z Powiátu Olſztyńſkiego / z tychże Kráiewſkich domu wyſzedł.

Rádońſcy od Błonia dom ſtárodawny.

Bielſcy od Groycá z Powiátu Czerſkiego.

Zbroſzkowie z Czerſkiego Powiátu/ był ieden wieku moiego támże Podſtáróśćim. Drugiego w Wárſzáwie opowieda Epitáphium piſane w te słowá. Nobilis Martinus Zbrozek hic iacet, obijt anno 1539. Menſis Nouembris 19.

Strupiechowſcy z Liwſkiego Powiátu dom ſtárodawny.

Jábłońſcy támże ſtárodawny.

Wárpężowie z Wárſzáwſkiego dom ſtárodawny y znáczny.

Buſcy w Ráwſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Lychowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Janowſki Stániſław w Sedomierſkim Woiewodztwie.

¶ Jnſzych Domow w roznych Woiewodztwách wiele znácznych.

O Kleynocie ſtárodawnym Polſkim Cholewá / ktory ma być dwie Klámrze żelázne/

miedzy niemi Miecz otłuczony w Polu Czerwonym. Piſze Dlugoſz o Przodkách że bywáli audaces, & ad potationẽ procliui, o ktorych przypátrzywſzy ſię własnośći Herbu / czytáć będźieſz tákże o potomſtwie / ktore go w tym wieku vżywa. Rozno ich vżywáią w roznych kráiách / noſzą drudzy tákiem kſztaltem.

☞ Nayznácznieyſzy Káthálog opowieda Przodká Herbu tego Mátthevſzá Biſkupem Krákowſkim/ w roku/ 1143.

ku 1 1 4 3. Wźięt był zá przyczyną Władysławá Monárchy / tákże y v papieżá konfirmácyą zá tegoż przyczyną otrzymał: Ták go wspomina w Káthálogu tymi słowy: Hic Mattheus Episcopus fuit epulis & vanæ gloriæ intentus: Nuncios Boleslai Ducis Polonorum, subsidium peccuniarum ab eo peteñ, adiunctis suis familiaribus, ad locum sterquilinij remisit, mandans vt illic thesauros quererent, innuens se singulos introitus Episcopales per gulam & ventrem consumpsisse.

¶ Tenże przed tym będąc Szkolástykiem Stobnickim / Władysławowi Monárše summy niemáłey pieniędzy pożyczył ná pilną potrzebę. A ták mu to nagrádzáiąc / dopomogł mu do Biskupstwá / choćiaż nie był áni Kánonikiem Krákowskim / áni żadnym Prelatem. Ale skoro został Biskupem / nic godnego pámięći nie zostáwił / był wźięt po Roberćie z domu Korab: Po nim obran Gietko z domu Gryff / wšákož żył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y trzy / vmárł w Roku 1 1 6 6.

☞ Janá Wyskiwiecž rzeczonego / wspomina Káthálog Biskupem Poznáńskim. O tym powieda / że był obran propter singulares virtutes & pre beatam vitam. Żył lat iedennaśćie / był wźięt po Psalanćie z domu Prus / po nim nástał Jan Herborth.

☞ Z tychże tám Przodkow wieku mego były domy znáczne / iáko naprzod w Płockiey źiemi dom Vbišow / zdawná ludźie Rzeczypospolitey zasłużeni.

Dom Skárbkow Thłuchowskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny.

Dom Bábeckich rozrodzony / y mężowie wielcy z tego Domu bywáli y byli wieku mego.

☞ Dom Cháršowskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny. Jan był w źiemi Sedomierskiey Mąż godny / prawdźiwy / šczyry / y vprzeymy y do posług R. P. Mąż godny.

Dom Pešeńskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny / z ktorych Jozeph był do Rusi wyšedł / y tám potomstwo zostáwił.

Dom Málonowskich ná Dobrzyńskiey źiemi rozrodzony.

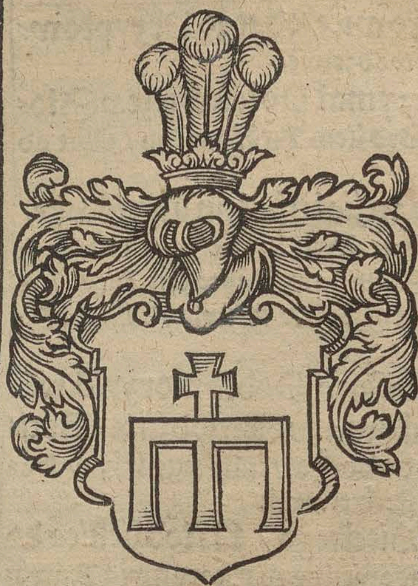
Kámieńscy támże ná Dobrzyńskiey źiemi dom stárodawny Wieliczcy z Bábeckimi iedney dźielnice.

Czermieńscy ná Dobrzyńskiey źiemi / z ktorych był Wrzešcz Wáwrzyniec / ktory z Godźišewską z domu Ogończyk zostáwił potomstwo.

Dobrośielscy od Drobniná / właśni są Bábeczcy / dom stárodawny y rozrodzony.

Dánišewscy z Wyšogrodzkiego dom stárodawny / był Tomaš Dánišewski Plebanem támże.

¶ Jnšych domow wiele wroznych Woiewodztwách / o ktorych dostátecznie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie stárodawnym Polskim Rádwan/ kthory

ma być własna Choragiew Kościelna: Tego Herbu vżywáli Przodkowie/ żołtey Choragwie w Polu Czerwonym. Piße o nich Długoß/ że bywáli meżni/możni/y Pánom swym wierni. O ktorych przypátrzywßy sie własnośći Herbu/ czytáć bedźieß tákże w tym wieku o Pothomstwie ich/ kthore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Wspominája dawne listy Klaßtorne Rádwáná Hrábie Káncierzem Koronnym/ zá Pánowánia Bolesłáwá Chábrego/ w Roku 1 0 2 1.

¶ Drugiego ná tymże vrzedźie listy Klaßtorne tákże opowiedáia/ w Roku 1 1 5 3. Mieczlao, Henrico, Boleslao, Fratribus in Polonia principantibus.

☞ Rádwáná Biskupem Poznáńskim opowieda Káthálog/ w roku 1 1 3 0. Ktory był wźiet po Stephánie z domu Rola/ żył ná Biskupstwie lat ośm/ vmárł Roku 1 1 3 8. po nim nástał Bernat tákże z Domu Rola.

☞ Rádwánow tych wiele Przywileie rozne opowiedáia wdawnym wieku/ poki sobie nie poczeli odmieniáć po máietnośćiách nazwisk/ y bywáli zásłużonymi R. P. Byli wieku mego Rádwánowie w Krákowskim Woiewodztwie/ ktorzy nazwiská Przodkow swych od Herbu vżywali/ iáko był Jan Rádwan Mąż w spráwách R. P. biegły.

☞ Kromer w Kśiegách Dwudźiestych czwartych wspomina Gotárdá Rybińskiego tey Fámiliey/ tymi słowy: Per id tempus Zemouitus Mazouiorum Plocen̄, & Wladislaus Rauen̄ atq; Belzen̄ Duces, Wladislai filij continuatis pœnæ funeribus elati sunt. Gothardo Rybenio Castellano Sochaczeuien̄, gente Raduuanio siue Wirbouio, cui Rybnam pagum eripere voluerunt: Veneno, vt vulgo creditum est, de medio sublati.

☞ Wieku mego od tych Przodkow były te domy stárodawne y zásłużone R. P. Jáko naprzod Domu Zebrzydowskich wspomináia Listy dawne Gothárdá Káncierzá/ w roku 1 2 2 8. Ktorego Syn tegoż imienia Gothárd/ był Hetmánem v Kśiążąt Mázowieckich/ o czym Przywileie Domu tego świadczą/ kthory był drobney vrody/ wßákoż siły wielkiey y sercá. Litwe/ Jáczwingi/ y inße nieprzyiaćioły Krolestwá tego porażał/ zá co miał znáczne opátrzenie od Kśiążąt Mázowieckich.

¶ Wspomina Gothárdá pierwßego Kromer w Kśiegch 8. List 200. wßákoż niedokłádnie.

☞ Tego Gothárdá był syn Wilhelm/ ktory trzymał Brody y inße imioná/ miał synow trzech.

Antoniego ktory trzymał Nádárzyn/ od tego w tym wieku potomstwo Nádárzyńskimi sie zowie w Mázowßu.

Fábian/ od ktorego potomstwo po wśi Zebrzydowicách w Krákowskiey źiemi/ Zebrzydowskimi sie zowie.

Wincenty/ktory trzymał Przypkowice/od tego Przypkowſcy Dom rozrodzony w Krákowſkim Woiewodztwie.

Lukaß ſyn Wilhelmow/ktory trzymał Poláiewicze v Słomnik w Krákowſkim Woiewodztwie/ był Sędziem Krákowſkim / zábit od Choćimowſkiego.

Tegoż Wilhelmá ſyn trzeći/ktory wźiął dźiałem Czykowice/ od ktorego Czykowſcy/Dom znáczny y możny. Byli ludźie wieku mego ći znáczni/ Mikołay Káßtellan Sadecki/ y Stániſław Káßtellan Biecki/ w ſpráwách Rycerſkich mąż biegły/ Hetmánem był w Litwie od Królá Zygmuntá Auguſtá.

☞ Tychże byli ſynowie/Stániſław Podkomorzy Krák.

Andrzey/ktory miał zá ſobą Ośćikową woiewodźiną Mśćiſłáwſką/z ktorą ácz miał ſyná/wßákoż młodo odßedł/ćiáło iego leży w Bochni/ten młodość ſwą ná ſpráwách Rycerſkich trawił.

Chrzyßtoph Syn Káßtellaná Bieckiego / Młodźieniec do ſpraw był Rycerſkich chętny/ktory pode Pſkowem pod Chorągwią Káwálerá Pieniążká / dobrowolnie do ßturmu z koniá zśiadßy ßedł / y mężnie z nieprzyiaćielem czynił.

Mikołay czwarty ſyn Wilhelmow / ktory ſie piſał z Przechodow od Pilce / miał zá ſobą Więcborſką /z ktorą był máietność wielką wźiął Waißborg z inymi wśiámi przynależącymi/co dźiś zową Więcborg.

Woyćiech ſyn Mikołáiow piſał ſie z Więcborku/miał zá ſobą Krzycką z domu Kotwicz/z ktorą miał to potomſtwo.

Mikołáiá/ktory z Sempelborſką zoſtáwił potomſtwo człowiek był ſpokoyny/o żadne vrzędy Ziemſkie / ktoreby mu y z pożytkiem były/niedbał.

Andrzeiá Biſkupá Krákowſkiego / ktory był wźięt po Sámuelu Máćieiowſkim z domu Ciołek / po nim náſtał Philip Padniewſki z Domu Nowiná.

Bártoßá Woiewodę Brzeſkiego ktory miał zá ſobą Tęczyńſką Jádwigę/Káßtellaná Krákowſkiego Corkę z domu Topor/ z ktorą zoſtáwił ſyná Andrzeiá Podczáßego Krákowſkiego/ktory zá pánowánia Królá Stepháná Roty znáczne ná wßytkie expedycye wodźił do Moſkwy/z ktorymi w potrzebie z nieprzyiaćioły mężnie czynił/ o czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß. Miał zá ſobą Dźiáłyńſką Páwłá Káßtellaná Dobrzyńſkiego corkę z domu Ogończyk/ktora y z potomkiem vmárłá/ćiáło iey leży v świętey Troyce w Krákowie.

Káſprá Woiewodę Káliſkiego/ktory z młodych lat ſwoich Rotmiſtrzem znácznym y mężem ſławnym bywał / zoſtáwił z Jordanowną z domu Trąby/Káßtellaná Krákowſkiego corką Potomſtwo: naprzod/ Andrzeiá/ktore° koßtem niemáłym do Moſkwy wypráwował zá Królá Stepháná. Piotrá Młodźieńcá vczonego. Káſprá/Mikołáiá/y Janá/Corek cztery/Helżbietę/Annę/Zophią/Bárbárę.

Zeb. ☞ Floryan Zebrzydowſki był wieku mego Káßtellanem Lubelſkim/mężem w ſpráwách rycerſkich ßczęśliwym/potȳ był hetmánem.

¶ Ten zoſtáwił z Dźikowną z domu Doliwá ſyná Mikołáiá / kthory od wiechánia Królá Stepháná ná Páńſtwo / ná wßytkie potrzeby ktore ten Krol z nieprzyiaćioły Króleſtwá tego miewał / Rothy znáczne y z niemáłym koßtem wodźił / w potrzebách z nimi wielkich bywał / o czym ná mieyſcách ſwych/á potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß. Miał zá ſobą Herbortownę z Miżniczá. Był ná ten czás Stężyckim y Bolesłáw: Stároſtą,

☞ Támże w tey Dźielnicy wſpomina Márká Zebrzydowſkiego/ ktory był wźiął dźiałem Peperzyn/ tego potomſtwo Peperzyńſkimi ſie zowie/ ále ſą własni Zebrzydowſcy. Był ſyn tego Márká Mikołay/ ktorego vrodźiłá Strzelecka Kátárzyná. Ten potym z Retkowſką miał te ſyny/ Janá y Stániſłáwá/ ktory ſzcżedł ſterilis. Jan z Jáktorowſką zoſtáwił potomſtwo.

Łukaſzá wſpomina tenże Liſt rozdzielny Sędziem Krákowſkim/ ktorego zoſtáły cżtery corki/ Zberkowſka / Giebułtowſka / Moráwcowa/ y Kacżorowſka.

Mikołáiá támże opowieda/ ktory miał potomſtwo z Pálcżewſką z domu Szaſzor / kthorego byli ſynowie ći/ Joáchim/ Marćin/ Jan/ piotr/ Jákub/ y Corká Anná.

Od Fábianá Zebrzydowſkiego/ ktory trzymał Zebrzidowice/ opowieda to Potomſtwo od Piſarzowſkiey Jáchnego Corki. Janá/ ktory zoſtáwił z Przypkowſką ſynow trzech/ Floryaná/ Janá y Zygmunta/ y Corki te: Kátárzyne / byłá w zakonie ná Zwierzyńcu. Zophia Frydrychowſką/ Anne Owsińſką/ Helżbiete Jwánowſką/ Szcżeſna Płáſką.

Woyćiechá Zebrzydowſkiego corki wyżſzey pomienionych/ Biſkupá Krákowſkiego/ y Woiewod/ Brzeſkiego y Káliſkiego śioſtry te były/ Naprzod.

¶ Kátárzyná Pálecka ná Kráinie ábo ná Pálukách/ od ktorey był Sebeſtyan Pálecki Mąż ſławny.

¶ Anná Kcżyńſka támże w onym kráiu.

¶ Dorotá Gorſka ná Kuiáwách.

¶ Bárbárá Płomykowſka / ktorey ſyn był Kánonikiem Krákowſkim.

¶ Málgorzetá Kárſka/ Jádwigá Kárnowſka / ktora potym byłá zá Lekińſkim Káſztellanem Nakielſkim.

☞ Domu Vcháńſkich Przodki/ Liſty Kśiążąt Mázoweckich/ znácżnie záſłużonymi przećiwko Rzecżypoſpolitey/ opowiedáią w Metryce ábo w Kśięgách Krolewſkich/ ieſt kopia Liſtu/ ktory potwierdzał Zygmunt Auguſt/ zácżynáiąc tymi słowy.

IN Nomine Domini Amen. Cùm eorum honorum, qui in claris & inſignibus Familijs exiſtunt, quam maxime perennem & perpetuam memoriam extare oporteat, idq; tum, quod ea virtutis præmia & ornamenta, nulla vetuſtate conſumi, aut in obliuionem venire conueniat. Tum quod idem Reipublicæ inprimis interſit, & eñ huiuſmodi honores, virtute ac meritis in R. P. inicio parti, velut clariſsima monumenta habentur. &c. &c. Proinde nos Sigiſ: Auguſtus, Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Notum facimus per præſentes litteras, &c. Quod Reuerendus in Chriſto Pater, Dominus Iacobus Vchanski, Epiſcopus Wladiſlauieñ, ac Pomeraniæ, & Magnificus Arnolphus Vchanski Palatinus Ploceñ, & Capitaneus Wyſſegrodieñ, atque generoſi, Valentinus Nadarzynski Kaſtellanus Viſneñ, per filium ſuum Victorinũ, Thomas Vchanski Venator Belzeñ, Abraam Iakacki Iudex Lomzeñ, Albertus Makouieñ & Rozaneñ Notarius, Franciſcus, Tomas, Staniſlaus, Magnuſzevvſci germani eadem antiquitus familia iiſdem maioribus domo, ſcilicet, de Ruſiecz deſcendeñ, exibuerunt nobis literas Illuſtris olim Principis, Domini Boleſlai Ducis M[illegible]uiæ, ſygillo eiuſdem munitas, ſaluas & integras, omni ſuſpicione care[illegible]ineñ in ſeſe confirmationem donacionis, certorum bonorum a[illegible]ioribus ipſorum tributarũ & cõceſſarum: Inprimis vero quæ c[illegible]ia teſtimonia continebant, eoſdẽ illorum maiores, titulo & digni[illegible] vſos eſſe, ſupplicauerunt nobis, vt eaſdem litteras approba[illegible]um quidem tenor is eſt.

IN Nomine Domini Amen. Nos Conradus Dux, notum facimus vniuersis, quod quadam vice Gotardus Comes filius Lucæ, noster fidelis seruitor, cum Prutenis, Lithuanis, & Iaczuingis, viriliter contentiōem fecit, suā vitam non curans, tandē inexuperabilis deuicit septem Duces, qui dicuntur Iaczuingouie, incaptiuauit, & in captiuitate eos retinens, ad nos deduxit. Quos quidem de captiuitate redimerunt & exemerunt, videlicet, pro quolibet Duce, nobis septingentas marcas puri argenti & graues tribuerunt. Pro qua tamen victoria dicti Gothardi, sibi villam Sluzeuo, perpetuis temporibus, cum omnibus libertatibus contulimus, ipsam villam ab omnibus exactionibus, solutiōibus, collectis, vecturis, & laboribus, angarijs, præangarijs, & vexationibus vniuersis iuris Polonicalis, quocunq; nomine censeantur, liberando, & pœnitus eximendo, dantesq; sibi & suis successoribus, cum homicidium in dicta villa perpetraretur, caput percipere, ex toto, & cum suus cmeto cmetonem alienum perimerit, medietatem pænæ Capitalis obtinebit. In cuius rei testimonium, sygillum nostrum appensum. Actum & datum Varscheuiæ, anno Incarnationis Domini, 1241.

☞ **Temuž potym popráwowano ná te Wieś wolnośći/ co opowieda List w te słowá.**

Præterea licet, vt dicta villa Sluzeuo eadem gaudeat libertate Ducali, qua aliæ villæ gaudent: Przewod rusticanum non ducent, Caniductores, & Falconarij, Ministeriales, Officiales, eandem villam non intrabunt, præter alijs iuribus teutonicalibus, quæ pro nobis reseruamus, alijq; multi libertatis articuli. &c. &c. Actum & datum in Iezouo. &c.

☞ **Z tychže sie tám Praw pokázuie Potomek tego pomienionego Gotárdá/ Alexy/ Márszałek Kśiążęcia Bolesłáwá/ ktorego opowieda List tymi słowy.**

NOS Dux Boleslaus, ratione seruitiorum præfati Alexij Marsſalcy, & Succamerarij Varscheuieñ, quæ sibi impēdit, impēdereq; non desinit, offertq; se paratum & beneuolum cum suis posteris in posterum impensurum, aucto sibi fidelitatis studio super bona ipsius, Rusiecz, Nadarzin, Strzeszeniowa wieś/ Skoroszche/ nec non nobili et generoso Ziemak Succamerario Zakroczimeñ, & Paulo, Fratribus de Rusiecz, & ipsorum legittimis successoribus, super bona Rusiecz, Stára wieś dicta, Vrząd & Zabiniecz, & super alia bona per ipsos quomodolibet acquirenda & obtinenda iura, prærogatiuas, damus, donamus, perpetuē & in æuum. &c. Prout bona Sluzeuo ipsorū gaudent & fruuntur, & quemadmodum sunt liberata & exempta absolutaq;.

Cæterum præfati, Alexius Marschalcus & Succamerarius Varscheuieñ, nec non Ziemak Succamerarius Zakroczimen, nec non Ioannes, Nicolaus, Michael, & Franciscus, de Sluzeuo hæredes, & de Rusiecz, & eorum legittimi successores, coram nullo iudice terrestri, in terminis communibus, nec aliquo Castellano autDignitario, pro quibuscūq; causis, nisi in præsentia Domini Ducis, & Dominorum, in terminis Ducalibus, in perpetuum respondē: & astare tenebuntur, & si citati ad terminos communes non comparuerint: Pœna eos nulla debet immitari perpetuè, ob non comparitionem & non responsionem, ad instantiam, quarumcunq; personarum fuerint euocati. &c.

☞ **Tychže to przodkow wieku mego byli ći ludźie znáczni y Senatorowie možni/ iáko naprzod Jákub Vcháński wyższey pomieniony/ ktory potym był Arcybiskupem G[illegible]śkim. Ten w Elekcyą Królá Stepháná odłączył śię był z niektor[illegible] rycerstwá trzymáiąc strone Cesárską. Nie przyiechał ná K[illegible]rakowá/ ná iego mieysću Koronował Królá Stánisław K[illegible]kup Włocłáwski z Domu Junoszá/ ktory po iego śmierći b[illegible]. Wiele potym w Historyey otym Arcybiskupie czytáć będź[illegible]oku 1581. ciáło iego leży w Lowiczu.**

Arnolph V=

☞ Arnolph Vcháński Woiewodá Płocki/Stárostá Wyszogrocki/ktorego Synowie zostáli ludźie Rycerscy. Jákub/ktory wźiął dźiałem Vchánie.

☞ Stánisław ktory miał zá sobą Szczawińską Annę Kásztellaná Sochaczowskiego Corkę/ z ktorą potomstwo zostáwił.

☞ Arnolph Kánonik Gnieźnieński y Łowicki. ꝛc.

☞ Thomasz Vcháński/ ktorego wspomina ten list Łowczym Bełskim. Tegoż iák mniemam był Syn Stánisław Stárostá Drohobycki/ ktory ieźdźił w poselstwie do Papieżá Grzegorzá Trzynastego/ z obediencyą od Królá Stepháná/ktoremu przyniosł Miecz y Czapkę do Wilná/ w roku 1580. Ktemu benedykcyą dał/ że mogł przespiecznie Woynę podnieść ná nieprzyiaćielá Iwáná Kniáźiá Moskiewskiego/ dla wielkich krzywd/ktore on nie bacząc ná Páná Bogá/ áni ná powinność Chrześćiáńską/Páństwam iego czynił. Zá co potym był ták sprośnie od Páná Bogá pokarán/że z wielką pokorą przymierza v tego Królá prosił/ O czym będźiesz miał ná mieyscu swym.

☞ Jákáczcy w Mázowszu y w Ruśi Dom stárodawny/ y możny był wieku mego.

☞ Mágnuszewscy Dom stárodawny y rozrodzony/iedney dźielnice z Vcháńskimi.

☞ Rudgierzowie Dom stárodawny w Bełskim Woiewodztwie/ Mężowie sławni bywáli w tym Domu.

☞ Dom Zebockich stárodawny/ z ktorych iednego wspomináią Hystorye/ Mikołáiá Hrábię/ w Roku 1074. Jáko Miechowithá w Kśięgách 2. Kromer w Kśięgách 4. w te słowá: Margareta Nicolai Zymbocij Comitis vxor, pudicitiæ suæ metuens. &c. &c. O czym w Historyey szerzey.

¶ Wszákoż list Strzemieńczykow wspomina Milites de Zymboczin, przy fundowániu Kośćiołá świętego Jákubá / iesliż w onym wieku byli tey Fámiliey Rádwan / iesliż też Strzemieniowie/tego dostátecznie wiedźieć nie mogę. Byli wieku mego Zeboczcy / ktorzy tego Herbu vżywáli/ byli ludźie znáczni/ Rycerscy/ iáko naprzod Jan/ wielkiego miedzy Stany wielkimi záchowánia/ Mąż był znáczny/ dwudźiestego piątego dniá Czerwcá vmárł/ Roku 1582. Ciáło iego leży v świętey Kátárzyny ná Káźimirzu. Miał zá sobą Gieráltowską z Domu Orla/ z ktorą Potomstwá żadnego nie zostáwił/ nie miał wieku tylko Lat czterdźieśći.

☞ Dom Brándysow z Grábiszycz stárodawny/iáko wspomináią Actá Klymuntá Brándysá z Grábiszycz Stárostą Chęcińskim/ Ochmistrzem Krolowey Bárbáry Zygmuntá pierwszego żony/ktory był zostáwił Synow trzech/ Alexego/ Mikołáiá/ Stánisłáwá. Tenże odnosił dwie krolewnie Polskie/ Izábellę do Węgier Krolowi Janowi/ y Bárbárę Brándeborskiemu Kśiążęćiu Joáchimowi/ Corkę tey Krolowey v ktorey był Ochmistrzem.

☞ Alexy/ then zostáwił Piotrá Brándysá Rotmistrzá y Mężá sławnego/ ktory pod Krásnohrodkiem z dźiałá od Moskwy postrzelon/ zá Pánowánia Królá Augustá/ ćiáło iego w Wilnie pochowano.

☞ Dźiwisz Brándys z Grábiszycz/ Syn Alexego/ ktory wieku mego ná dworze Królá Augustá/ Henryká / potym y Stepháná / był przez Lat trzydźieśći Dworzáninem/ był potym Łożniczym Krákowskim y Sekretarzem. Tenże z Fraucymeru Krolowey Anny poiął Zonę Málgorzátę Krupską w Wárszáwie/ Roku 1582. dniá 9. Lipcá. Tenże w Grá-

bißycách wielkim kośztem Dwor zmurował.

Stánisław Brándys syn Klimuntow śzczedł bez potomká.

Mikołay Syn Mikołáiow/ kthory ná on czás poki Sláskie Práwo było / w Zatorskim y Oświećimskim powiećiech / był Pisárzem ziemskim támże/áż do incorporaciey w práwo Polskie.

Tenże z Anną Ráyską Sedźiego Oświećimskiego Corką zostáwił Syná Piotrá Brándysá/ktory wieku me° był Komornikiem Królá Stepháná/ y Szczęsną Rusieckie° Bernátá żone/ktory sie piße z Bárwáldu.

¶ Potym tenże Mikołay miał drugą Zone Kátárzyne Gierałtowską.

☞ Kowalewscy w Pilźnieńskim powiećie wtymże Woiewodztwie Dom stárodáwny. Wieku mego był Jozeph Kowalewski czás długi Podstárośćim Bieckim/á potym był Sedźim Grodzkim Krákowskim zá Zamoyskiego Janá Kánclerzá y Hetmáná Koronnego/Stárosty Generalá Krákowskie°. ⁊c. Człowiek był wspráwách R. P. ćwiczony y biegły.

☞ Dom Oleśzyńskich z Oleśznik/ stárodáwny y znáczny R. P. zásłużony/ ták z męstwá/ iáko z innych spraw poczćiwych/ w roznych powiećiech ábo Woiewodztwách máią/w Krákowskim v Prośzowic. Był Mikołay Mąż serdeczny y w potrzebách bywáły/ thám kedy sie Krol Stephan z woyski swymi obrácał/w káżdey był y mężnie sobie poczynał.

☞ Dom Lodźińskich w Krákowskim woiewodz: znáczny

Frystáckich Dom w Sędomirskim woiewodz: stárodáwny

Oświećin Floryan w Pilźnieńskim Powiećie.

Pełkowie w Sánockiey źiemi Dom stárodáwny.

Pákośzewscy/ iáko był Sebestyan/ ktory wieku mego z Humnicką zostáwił Corkę iedyną Zophią Fredrową / Kásztellánkę Sánocką/ ktora też nie zostáwiłá Potomstwá męskiey płći/ tylko Corki / iákoś pod Jenorożcem czytał.

Stánisław Pákośzewski z Sterawską zostáwił dwoch Synow/ Janá y Mikołáiá.

Jároß Pákośzewski z Humnicką Anną zostáwił syny y Corki/ Jáko Sebestyaná/ Janá/Andrzeiá/Bárbárę/ Frensową Pákośzewską/ wśzákoż Herbu trzech Trąb/ Minocką/ drugie Pánny.

Dom Leśzczyńskich támże wtym kráiu stárodá: y znáczny.

Dąbrowscy Zedłowie w Wárszáwskim.

Sławkowscy z Ciechanowskiego Powiátu / w Ruśi drudzy tego Domu. Z tych ieden wieku mego był Podstárościm Kowálskim/ człowiek godny dla poczćiwych spraw pámięći.

Jaśkiewscy włáśni Rybińscy w Zakroczymskim Powiećie/ był Jan Podsędkiem támże.

Służewscy z Powiátu Wárszáwskiego Dom stárodáwny.

Rákowscy támże dom stárodáwny/wspomina Epitaphium Páwłá w Pułtowsku/ vmárł w Roku 1 5 5 8.

Lukáwscy w Sochaczowskim powiećie dom stárodáwny.

Okęczcy támże z Wárszáwskiego.

Jeziorkowscy támże z Wárszáwskiego Powiátu.

Wilamowie w Krákowskim Woiewodztwie dom dawny.

Stánisłáwscy w Wárszáwskim Powiećie.

Brániecźcy z Sochaczowskiego Powiátu.

Niemczewscy z Płockiego od Drobniná/siełá ich.
Glińscy z Zakroczymskiego powiátu.
Mioduscy z Płockiego / z ktorych ieden wieku mego Páweł był Sokolnikiem Królá Stepháná.
Skarzewscy z Kijowskiego Woiewodztwá.
Tumálewscy z Wielkiey Polski / z ktorych ieden był wieku mego Martinus, Magister Artium & Philozophiæ Doctor, Præpositus Sandeceñ. etc. ¶ Inßych wiele ludzi Zacnych/ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie znáć nie moge.

O Kleynocie stárodawnym w Polßcze Godzembá/

ktory opowieda Długoß/ że ma być Sosná o trzech wierzchách zielona w polu Czerwonym/ o piąci korzeniách/ przy ktorych są dwie gáłązce ocięte/ iákomći pisał o początku iego w pierwßych Księgách/ pewnieyßego nád to wiedźieć nie moge. Piße Długoß o Przodkách że bywáli Sensati: W Helmie ma być Mąż zbroyny/ ktory tenże Herb w ręku trzyma. Ktorego własność obaczywßy/ czytáć będźieß/ ták o Przodkách iáko y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Godzámbá Comes/ kthorego wspominaią Przywileie rozne przy potwierdzániu wolności Klaßtornych/ w Roku 1104.

☞ Dersławá Hrábie Godzembe wspomina Kátálog przy synie Biskupie Płockim tymi słowy: Lupus primus Filius Comitis Derslai, de domo Godzamba, ex custode Ploceñ, tempore Boleslai Crispi, à Petro Archiepiscopo confirmatus, Vir fruge temperatus, in bilem & iracundiã procliuus: Sedit annis nouem, Assumptus 1170. Mortuus 1179. Ibidem in Plock sepultus. Cáły rok chorował/ był wźięt po Wernerusie z domu Pierzchálá/ po nim nástał With z domu Janiná.

☞ Andrzeiá rzeczonego Láskáry/ Biskupá Poznáńskiego/ wspomina w roku 1408. Pisał się z Gosłáwic/ żył ná Biskupstwie lat 16. Był wźięt po Pietrze z domu Leßczyc/ w roku 1392. Vmárł w roku vt supra, Po nim nástał Mirosław z Brudzewá: Piße o tym Andrzeiu in libro Constantieñ Concilij, ná ktorym kazał trzy kroć Niemieckim iezykiem/ á nie rozumieiąc dobrze Niemieckiego / kazał przy sobie stáć Księdzu ktory vmiał/ czego nie rozumiał Biskup/ Ksiądz mu powiedał.

☞ Wincentego de Lubráńcz wspominaią rozne Przywileie Woiewoda Poznáńskim/ w roku 1386.

☞ Andrzeiá z Lubráńczá Sędźiem Kuiáwskim opowieda List Vnijey zá Jágiełłá/ w roku 1413.

☞ Janá Lubráńskiego Biskupem Poznáńskim wspomina Káthálog w roku 1502. Ktory był wźięt po Vryelu Zgorki z domu Lodźia. Po nim nástał Piotr Tumicki z domu tákże Lodźia. Piße o tym

Janie że był bárzo nabożny/ vbogim wielkie iálmużny dawał/ Młyn kupił ná Szpital do świetego Krzyżá. Tenże z brátem swoim rodzonym Mikołáiem Gárdzina Woiewoda Poznáńskim/ ták byli obligowáli Potomki swe w ßáfowániu dobr swoich / y táka ordynácya vczynili / áby Lubrániec wielki y máły/Kálny Redecz/Kunkowa wola/Kázony/wielkiego Redeczá połowicá/Krowice/Gwilino/ Siemieniowo/ Jámßewo/ połowicá Zydowá/Wrzosowá połowicá/Biernácic połowicá/ Młyná y lása połowicá w Brzeskim Woiewodztwie / Bacz / Biskupice w Rádzieiowskim Powiecie/ Wiewiecze y cżesć w Chadowie w Leczyckim/cżesć w Psárách y w Grzecżynie w Przedeckim powiecie. Gdzieby nie zstáło potomstwá tego Woiewody/tedy ná te przypáść miáło / iáko naprzod ná Tomaßá z Lubrańczá/ dzierżawce Piotrkowskiego/ ábo ná Biernatá z Biernácicz / ábo Skálnego Redczá Lubráńskiego/ábo ná Láskárego de ibidem, ktorzy ßli ex auo ich de Lubráńcz. Tákże ná Adámá Swiecińskiego / ktory też ßedł z Lubráńczá. Też ná Janá Paniewskie° stároste Zydáczewskiego/y ná potomstwo ich. etc. A iesliby zostáły Corki tego Woiewody iákie niewyposażone/ iesliby nie były inße dobrá kromia tych wymienionych coby ná nie spáść miáły/tedy káżdey powinni byli dáć zá posag po pięći set złotych Węgierskich/káżdy zá pułkopy licżąc z tych dobr oycżystych wyżßey pomienionych/á nic wiecey. A iesliby ktora z nabożeństwá wstąpić chćiáłá do Klaßtorá/tedy iey nic wiecey nie powinni dáć byli oni Lubráńscy thylko dwie śćie złotych Stárßemu onego Klaßtorá do rąk. Wßákoż potym zá pánowánia Zygmuntá Augustá Krolá Polskiego/to práwo/y tá ordynácya tych przerzecżonych Lubráńskich sie odmieniłá/gdy Jákub Chlewicki poiął Corke Thomaßá Lubráńskiego Kásztellaná Brzeskiego/z tey fámiliey ostátecżną dziedzicżke/o ktorey pod Odrowążem cżytáć będzieß.

¶ Tychże Przodkow włásne Potomstwo to znácżne było wieku mego/iáko Dom Węgleńskich stárodawny y Rzecżypospolitey záslużony. Wspomináią Tomaßá rozne scriptá Kásztellanem Sedomierskim y Stárostą Wielgopolskim/ w roku 1 4 7 2.

¶ Wieku mego był Stánisław Węgleński Podstolim Krolá Henryká/ktory w Ruskich kráinách miał máiętność Mąż R. P. záslużony.

☞ Dom Paniewskich stárodawny y znácżny z męstwá zdawná bywał. Wspomináią Historye Szcżęsnego Hethmánem v Krolá Máthyaßá Nadwornym/tenże potym vrząd miał do Polski przyiechawßy. Támże sie w Węgrzech ożenił/poiął Koruinowne Siestrzenice tegoż Krolá imieniem Krystyne/ z ktorą miał pięć Synow: Jáko naprzod/

Zbożnego/ ktory miał zá soba Oleská / wßákoż nie zostáwił z nią Potomstwá żadnego.

Jákub Paniewski ktory też miał zá soba Odnowská Herbortowne/ tákże zßcżedł steriliter.

Wácław Syn tegoż Szcżęsnego/ ktory miał zá soba Biecką/ z Domu Gozdowá/ tá zostáwiłá Málcherá Syná / ktory pothym zostáwił dwu Synow/ był Stárostą Zydácżewskim.

Kásprá/ ktory miał zá soba Alexándrá Woiewody Wołoskiego Corke/ Siostre Bogdaná Woiewody támże rodzoną / nie zostáwiwßy z nią Potomstwá żadnego/ vmárł.

Málcherá/ktory też druga Siostre tegoż pomienionego Woiewody Corke poiął/ iuż po rosproßeniu bráćiey z Páństwá Wołoskiego.

Jándá cżwarty Syn Szcżęsnego/ ktory tylko dwie Corce zostáwił/ Krystyne Głowiną Kásztellanke Połániecką/ y Anne Krásowską.

Jerzy piąty Syn tegoż Szcżęsnego / ktory tákże tylko dwie

Corce zostá-

Corce zostáwił. N. Sieniеńska Kásztellanke Hálicką. N. Skorucina Ludwikową.

Dabskich Dom ná Kuiáwách z tych tám przodkow znáczny był wieku mego.

Wysoccy w Łeczyckim Woiewodztwie Dom możny/ iedney dźielnice z Dobrowskimi/ y pisżą się z Dobia.

Kobyleczcy z tymiż Domy iedney dźielnice Dom znáczny.

Rádeczcy ná Kuiáwách własni Lubráńscy / coć List opowieda wyższey pomieniony/ z ktorych ná Podolu Jan Mąż sławny był wieku mego/ y z Pogány w potrzebách często bywał.

Wożućińskich Dom stárodawny y znáczny/ był wieku mego ieden z nich Stolnikiem Bełskim.

Gorzkowscy w Bełskim Woiewodztwie dom znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey.

Czyżowie w Litwie w Oszmáńskim Powiećie.

Głowińscy ná Dobrzyńskiey ziemi Dom stárodawny / o ktorych w Historyách znáczne wzmiánki mamy dla poczćiwych spraw przodkow domu tego. Epitaphium wspomina w Krákowie iednego tymi słowy: w Roku Páńskim. 1 4 9 3. Feria 4. in vigilia omnium Sanctorū obijt Venerabilis dominus Paulus de Glovnia Decanus Cracouieñ, Orate pro eo.

Máliszewscy ná Dobrzyńskiey ziemi Dom wieku mego był znáczny/ Jáko był Stánisław Máliszewski Sedźim Ziemie Dobrzyńskiey/ wielkiey sławy y záchowánia Mąż / zostáwił Syná Michálá Młodźieńcá godnego/ ktory w Niemieckich/ we Włoskich się kráinách náukámi wyzwolonymi báwił.

Kuchárscy w Zakroczymskim Powiećie Dom znáczny/ máią y w Wyszogrodzkim.

Sosnowscy w Wielkiey Polszcze dom znáczny y zásłużony.

Sławoszewscy od Kleczowá Dom stárodawny.

Puczkowie w Łeczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny/ y znáczny był wieku mego.

Rusinowskich Dom ná Kuiáwách stárodawny y znáczny.

Godzembowie są iesżcze własni/ ktorzy Przodká swego nazwiská nie trácą / wszákoż w ktorym Powiećie/ wiedźieć nie moge / tylko w Kole v Fáry wspomináią scriptá Plebaná támże tymi słowy: Nicolaus Godzemba, Plebanus Coleñ, has Formas comparauit nullo adiuuante, Anno Domini 1 4 6 0. Ten Herb ná nich wycontrefetowány.

W Krákowie Jan Aberwoyt / z Broniowá się pisał / thego herbu vżywał/ ná Szczepáńskiey Vlicy mieszkał/ ktorego iesżcze wieku mego było potomstwo.

Tegoż Kleynotu Epitáphium ná Zamku w Krákowie wspomina Męża znácznego w Krolestwie Polskim tymi słowy/ w Roku Páńskim. 1 5 0 0. Reuerendus Pater Dominus Gregorius Deitarus, Regni Poloniæ Vicecancellarius, Vir pristinorum generositate ornatus, pietatis misericors in oppresos & pauperes. 23. Aprilis diem vitæ sue clausit extremum. Hic sepultus est. Herby cztery/ Godzámbá/ Ogończyk/ Sulimá/ Nałecz.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách o ktorych dostátecznie wiedźieć nie moge.

O kleynocie stárodáwnym Wąż/ktory ma być w Polu Czerwonym/ Jábłko w gębie zá gáłąskę trzyma źielone w koronie złotey.

Pisze Długosz o przodkách że bywáli gniewliwi. O ktorych przypátrzywszy się Herbu własności/ czytáć będźiesz/ tákże y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć onim mogę.

☞ W Kśięstwie Mázowieckim wiele było ludźi znácznych tey Fámiliey. Wspomináią Aktá Grodu Sochaczewskiego Janá Wężá/ kthory się pisał de Mnich/ był Podskárbim Kśięstwá onego. O czym wzmiánkę czynią w te słowá Kśięgi/ w ktorych iest List w wiedźiony Kśiążęćiá Włádysłáwá Mázowieckiego y Ruskiego. Acta in Sochaczevv, Feria tercia in die Sancti Martini Confessoris, Anno 1466.

Wladislaus Dei Gratia Dux Mazouiæ, Rusiæq; Dominus. &c. &c. Significamus tenore præsentium. &c. Quomodo coram nostra constitutus præsentia, Nobilis Ioannes Wąż de Mnich, Vicethesaurarius Curiæ nostræ, Nobili honestæq; Dominæ Margaretæ filiæ Leonis de Krisko, legittime cõsorti, quingentas sexagenas grossorum in medijs grossis, in & super totali villa Troianouo nuccupata, propè Ciutatem Sochaczevv situm, donat & inscribit. &c.

¶ A ten Troianow toż Kśiążę dárował był temu Wążowi zá znáczne zasługi iego tym sposobem: Jesliby szczedł bez potomká/ áby się Troiánow wroćił do stołu Kśiążęcego/ á ono Wiáno wroćić się miáło powinnym oney Małgorzáty/ á to było w Roku 1466.

¶ Tegoż Wężá przodek będąc ná Dworze Kśiążęćiá Mázowieckiego Włádysłáwá/ Jechał z nim w Łowy/ kędy mu wielką pilność w posługách pokázował/ bacząc Páná bárzo myśliwego opátrzył się żywnośćią podrożną do Táistry/ Chlebem/ Syrem/ do tego y flászkę piwá ná łęku záwieśił/ nie iáko Myśliwiec/ ále iáko Zołnierz. Tráfiło mu się zbłędźić w wielkiey puszczy/ owa byli blisko wieczorá/ Kśiążę iużby był rad wyiechał/ ále że dáleko záiechali/ nie mogł temu dosyć vczynić/ máiąc żołądek zgłodzony/ począł chćiwie gádáć o tym żeby go bárzo rad posilił. Rzekł mu Wąż: Jestci v mnie myśliwcá spiżarnia/ chleb á małdrzyk w táistrze. Kśiążę zátym ochotnie ono sobie kazał podáć/ bárzo mu się smáczne zdáły w oney puszczy the potráwy/ nákarmiwszy zátym y nápoił/ Owá sam nie iedząc/ Kśiążę vczęstował. Kśiążę mu potym zá one częśc wielką część oney puszcziy ná wieczność dárował/ áby sobie Wśi osadzał: A ták zá on Małdrzyk/ ktorym Kśiążę częstował/ z onego vdárowánia hoynego/ był názwan od Dworzan Kśiążęcych Małdrzykiem/ y ták potym y Potomstwo iego zwano. Był Woiewodą potym Bełskim/ o czym iáśnie w Przywileiách czytamy Koronnych.

☞ Mikołáiá Małdrzyká/ kthory się pisał de Stárogrod/ Kásztellanem Bełskim/ opowiedáią Przywileiá thákże Koronne/ w Roku Páńskim 1436.

¶ Ci Małdrzykowie iuż zeszli/ Białłagłowá wniosłá wielką część máiętnośći w Dom Toporow/ ktorą iuż wieku mego Marćinowscy obroćili w

Dom Jeli-

Dom Jelitow / do reku Janá Zamoyſkiego Káncierzá y Hetmáná Koronnego / iáko ſą / Przeworſko / Wieprzowe Jezioro / y inße.

Od tychże Wężow potomſtwo w Mázowßu włáſne Dłotowſkich Dom ná Záwkrzu znáczny / Vrzędy Ziemſkie miewáli / Seſthwá / podſędkowſtwá / y inße.

Dom Ciechomſkich w Goſtyńſkim Powiećie znáczny. Był Stephan Ciechomſki ktory z Helzbietą Puczkowną z Domu Godzámbá zoſtáwił Synow dwu / Janá y Symoná.

potym z Anną Myśliborſką z Domu Dolegá / zoſtáwił Páwłá Dworzániná Królá Stepháná / Męża ſławnego / ktory w iákich potrzebách bywał toć nietáyno / pode Gdańſkiem y w Moſkwie / we wßyſtkich trzech expedicyach.

Wáwrzyńcá Zołnierzá tákże y Kozaká dobrego.

Mycháłá vczonego Młodzieńcá / ktory w Wárßáwie zábit od pácholąt Krolowey Anny.

Sebeſtyaná / ktory tákże Zołnierſką ſie báwił.

Dom Rzeßowſkich w Krákowſkim Woiewodztwie.

Grozowſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie v Opoczná / ſtárodawny Dom / z ktorych był wieku me° Jerzy Mężem znácznym / wßyſtkich ſpraw y Sekret Jerzego Jázłowieckiego / Woiewody Ruſkiego / y Hetmáná Koronnego / Fáktorem / á nie tylko tych ktore Oſobie ſamego náleżáły / ále wiecey ktore wßyſtkiey R. P. ku pożytkowi y ozdobie były.

Kurowſcy z Káliſkiego Woiewodztwá dom ſtárodawny.

Borkowie w Krákowſkim Woiewodztwie / y w Sędomirſkim / ná Podgorzu / y w inßych Páńſtwách ku máłey Polßcze náleżące / máiętności ſwe máią / Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Dom Podoleckich w Ruśi ſtárodawny: Byli wieku mego dwá bráćia rodzeni / Stániſław Mąż znáczny y w potrzebách z nieprzyiaćioły bywał / miał zá ſobą Sienieńſką / z Domu Dębno / Káßtellaná Hálickiego Corkę / ktory vmárł Arcybiſkupem Lwowſkim. Drugi.

Krzyßtoph brát iego rodzony / ktory w poſtronnych Kráinách / we Włoßech / ná náuce ſie báwił / Mąż vczony / y rządny / pokoy miłuiący. ¶ Inßych domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim Oſtoia / ktory ma być Mieśiacá dwá żołthe w polu Czerwonym.

Piße Długoß o Przodkách że bywáli mowni y śmieli / o ktorych przypátrzáwßy ſie włáſności Herbu czytáć będźieß / tákże o Potomſtwie ich / ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Sthyborá nayznácżniey Káthálog opowieda tey Fámiliey Biſkupem Płockim / á opowieda go z Rádźimińá. Ten ſie był z Dobrzyniaki o Dźieśięćinę poiednał. Zył ná Biſkupſtwie lat 19. Był wźięt po Dobiesłáwie z domu Prawdźicż / w roku 1371. Vmárł

w roku/ 1590. Ten we wśi ſwoiey Rádźiminie Kośćioł zmurowáł/ drzewiány zepſowawßy. Po nim wźiet Henryk Kśiąże Mázowecki. Tegoż y Kromer w kśiegách 14. wſpomina.

❡ Wiele liſtow Klaßtornych wſpominaią Stybory / wßákoż iż niedokłádnie/ieſliby właſniey tey Fámiliey byli/tum ich kłáść nie śmiał / bo dawność ich w roku 1099. Pißcie Comites de Jábłeczna/ niektore Comites de Ponieczi/wßákoż iuż w roku 1290. Wſpomina Stiborium Oſtoium hæredem de Glevv Meżem znácznym Káźimierzá Królá liſt dawny.

☞ Sthyborá de Bielſko Biſkupem Płockim wſpomina tákże Káthálog. Był wźiet z Arcdziekániey Płockiey po Káźimierzu Kśiążećiu Mázoweckim. Temu przeßkadzał Andrzey Oporowſki/ dla tego / że był pierwey vſtąpił Práwá ſwoiego y Elekcyey Káźimierzowi Kśiążećiu / iezdźił ſie zá nim przyczyniáć do Kápituły Płockiey Mikołay Chrząſtowſki Chorąży krákowſki/wßákoż nic nieſpráwił /bo iuż byli Styborowi dáli y potwierdźili Kśiążetá/á to było w Roku 1471.

☞ Piotrá Biſkupá Płockiego opowieda tákże Káthálog/ ktory był wźiet po tymże Styborze pomienionym/piſał ſie de Chotkowo/ był Kánclerzem Kśiążąt Mázoweckich / y Doktorem Medicinæ. Vmárł w Wyſkowie/w roku 1497. W Płocku pochowan/ po nim náſtał Jan Lubráńſki z domu Godzámbá.

☞ Prokopá Biſkupem Włociáwſkim wſpomina Epitáphium támże/roku nie znáć dla dawnośći.

☞ Woiewoda Poznáńſkim Mośćißá de magna Koźmin przodká tákże Kleynotu tego opowiedáią liſty dawne / w Roku 1260. Ktorego ſyn poiął Amity Sobieńſkiego Corke/po ktorey był wźiął Dynow/ Rzeßow/y inße włośći/nie miał z nią Potomká męſkiey płći/tylko Corkę iedne/ktorą dał Mikołáiowi z Zerkowá z domu Doliwá/po ktorym iuż w tym wieku potomſtwo zowie ſie Rzeßowſkimi/iákoś pod Doliwą czytał.

❡ Tych Mśćißow de magna Kozmin, zá náßego wieku zeßłá oſtátecznym potomkiem Dźiałyńſka/po ktorey Mikołay Dźiałyńſki trzyma Choćińſkie imienie ná Kuiáwách.

☞ Sthyborá Męzá ſercá wielkiego / zá Ludwiká Królá polſkiego y Węgierſkiego wſpomina Hiſtoryk/ ten miał w Węgrzech opátrzenie zá znáczne poſługi ſwe/y tám ſie był ożenił. Słáłá go Helżbietá Krolowa do Kuiaw przećiwko Zemowitowi Kśiążećiu Mázoweckiemu / ktory ſie wwiezował w Kuiáwy/gdy był miánowan ná Kroleſtwo od części Kuiáwian y Mázowßan/o czym czytáć będźieß w Hiſtoryey v Kromerá Kśięgi Czternaſte.

❡ Tegoż/ ábo ieſliż ſyná iego wſpomina Kromer / y inße Kroniki / ná ten czás gdy Krol Zygmunt był porážon z woyſkiem v Nykopolá / ták iáko był w potrzebie ná koniu we zbroi Dunay przepłynął / o czym v Kromerá w Kśięgách Pietnaſtych.

❡ O tymże czytay v tegoż Hiſtoryká Kśięgi Szeſnaſte / iáka wierność iego byłá przećiwko Krolowi Zygmuntowi Węgierſkiemu. Był potym Woiewodą Siedmigrodykim/tám ieſli ießcze ieſt potomſtwo iego / doſtátecznie o tym wiedźieć nie mogę.

❡ Będąc ná tym mieyſcu w Węgrzech/ czeſto potym do Polſki w poſelſtwie ieżdżał od Krolow onych/ o czym czytáiąc Hiſtorye / ſnádniey ſam wßytko doſtátecznie zrozumieß.

❡ Tegoż ćiáło leży w Káźimierzu w Klaßtorze v świętey Kátárzyny/ y tám Káplicá iego/ná ktorą przed tym wielkie dochody ßły z Węgier/czego iuż zániechano /y Káplicá puſtoßeie/wßákoż ießcze Herby znáć.

❡ Z tychże Przodkow wieku mego był Dom znáczny y możny w Krá-

kowskim Woiewodztwie Chełmskich/ tych Przodkowie fundowáli Kościoł świętego Márciná / do ktorego w tym wieku potomstwo podawa Proboszczá. Był Márcyan Chełmski/ktory zostáwił z Konárską Synow trzech/ Márcyaná Chorążego Krákowskiego/ktory z Pieniążkowną z Krużlowey zostáwił potomstwo/ Mikołáiá y Stánisłáwá/ Bráciá rodzeni tegoż Chorążego.

☞ **Dom Krezow stárodawny/ znáczny/ y zásłużony R. P.** z Bobolic. Wspomináią Listy niektore Mikołáiá Krezę/Mężá sławnego/ktory był poimán pod Sokalem od Tátar/ dwie Lećie był w Tátárzech/ w Turcech pięć czwierći Látá/ potym go Turczyn wypuśćił ná słowo iego/ bacząc Mężá státecznego/ktory gdy mu przyniosł Okup zá się według vmowy był Pogánin rad/ dárowawszy Koń dobry / wypuśćił wolno/ y ná gránicę odprowádźił.

¶ Tenże potym służył ná Podolu czás długi/ Roty znáczne wodząc/ przyiechawszy do domu/ poiął Száfráńcownę Jeronimá Chęćińskiego Stárosty Corkę Annę / Po teyże wźiął Miásteczko y Zamek Włoszczową/ y wśi do tego przynależące/ z ktorą zostáwił Synow trzech / Janá/ Marciná / Jákubá/ Corek cztery.

☞ **Dom Kárápczewskich ná Podolu/ y w Bełskiey Ziemi** máią/ stárodawny/ y dla spraw Rycerskich znáczny. Był Piotr wieku mego/ ktory z Mágierowną z Domu Szeligá zostáwił Potomstwo/ człowiek cnotliwy.

☞ **Dom Czernikowskich w Lubelskim Woiewodztwie** znáczny / był wieku mego Piotr Dworzánin Królá Augustá / Henryká / y Stepháná/ Podstoli Ziemie Lubelskiey/ Mąż R. P. dobrze zásłużony/ y Krolowi Pánu swemu/ ktory te prace ná sobie w onę expedycyą Moskiewską miał/ Naprzod wszystkiemu Woysku mieyscá do stánowienia vkazował/ ktore szło tym porządkiem.

¶ Naprzod przy nim szło Rot Dworskich przebránych 2 0 0. Potym Węgrow pieszych ktorzy przy Krolu Stepháńie obecnie bywáli 3 0 0. zá nimi dopiero Kuchnia Krolewska/ Namioty/ y ći wszyscy ktorzy do gothowánia Stołu Krolewskiego należeli.

¶ Zá tymi dopiero szedł Jan Zborowski Hetman Nadworny/ Kásztellan Gnieźnieński z Rotámi Dworskimi/ zá nim Wozy tychże Rot/ Węgrowie potym Jezni/ zá ktorymi szły Wozy ich y Piechotá Węgierska. Potym szedł Krol z Dworem / á zá nim Wozy Dworzáńskie / dopieroż inszy ludźie Rycerscy y Wozy ich zá nimi/ Ná ostátku Piechotá Polska.

¶ Temuż Krol Stephan gdy przyćiągnął do Newlá od wielkich Luk/ chcąc tám sobie odpocząć dla niepogod wielkich/ á oczekiwał nowiny od Janá Zamoyskiego Káclerzá swego/ iáko mu się dárzyło pod Zawołoczem/ ktore był obegnał z ludem / ktory miał pod swą mocą. Szostego dniá przysłał Zubrzyká Węgrzyná dawáiąc znáć Krolowi że mu prochu niestáło/ y inszych potrzeb do dobywánia Zamku. Temu Czernikowskiemu záraz roskazał/ áby iechał ná zad do Wielkich Luk/ á prochow y Kul ktore tám były zostáły/ áby połowicę wszystkich co naprędzey wypráwił pod Zawołocze. Odpráwił Zubrzyká Krol/ dawáiąc znáć/ że wrychle z potrzebę wszytkiego mieć będźie. Ten Czernikowski iáko ná wszystko báczny/ spytał przy Podskárbim Litewskim/ ná czymby táki ćiężar pod Zawołocze posłáć miał: Litwin iáko oni są w odpowiedźi y w obietnicách ochotni/ powiedźiał: Jest tám kilká set Wołow z Wozy ná ktorych żywność do Luk wożono / á tám ich zástániesz/ nád to ieszcze/ czterey Cugi poszosnych woźnikow/ ná ktorych żywność z Vświátá ná zamek Lucki wieść miano. To wszystko zdáło się wąpliwie Czernikowskiemu. Rzekł/ Proszę bych miásto przysługi do niełáski nie przyszedł. Krol do-

 pieroto sły-

piero to ſłyßąc/ dał mu doſtáteczną náukę / iákoby miał poſtępić/ á oſtátek rozumowi iego zlećił. Gdy przyiechał do Luk / áni Wołow / áni Koni nie záſtał/ v Zołnierzow co tám ich było ná Łukách 16. ſet/ nie mogł ſie ná ſprzężay żaden zdobyć/ bo ſie ſobie káżdy ná zimę przyczynił ożywność y koniom/ dla ktorey kilkánaśćie mil w ziemię nieprzyiaćielſką ſtáli. Bacząc Czernikowſki nie podług myśli ſwey ſpráwę onę/ wypráwił do Vświátá dla iákiego ſprzężaiu ſługę co naprędzey/ ktory w kilká mil tráfił Konie onegoż Litwiná Podſkárbiego/ miedzy ktorymi były y Krolewſkie/ ktore ßły z Vświátá do Newlá mijáiąc Wielkie Luki/ przy ktorych był Godzembſki Litwin Komornik Krolewſki. O tych prętko dał znáć on ſługá Pánu ſwemu. Czernikowſki zárаz wpádßy ná konie/ gwałtem one Konie Podſkárbiego do Luk pobrał/ ná ktorych wßytkie potrzeby do Záwołocza odeſłał/ dawßy Liſt onemu Komornikowi pod Pieczęćią ſwą/ że oto żadnego kłopotu mieć nie miał/ y do tego ná ſtrawę. Wtym ſam bárzo záchorzał/ y tákże poſtawßy ſługę przy onych rzeczách/ ſam polekku do Połocká iechał do Krolá. Po odwiezieniu onych potrzeb/ dano znáć od Zamoyſkiego Krolowi / iż Moſkwá / iáko byłá wźięłá ſerce/ gdy ſtrzelby częſtey przez one czáſy nie ſłyßeli/ ták potym gdy poczęto przyczáßczáć we dnie y w nocy przez dwá dni / ná trzeći dźień Zamek poddáć muśieli/ zá pewnym Contractem. O czym potym w Hiſtoryey mieć będźieß. One więźnie od ktorych pierwey ſpráwę mieli / że náßy odćiągnąć mieli/ prze niedoſtátek prochow / dźiwnymi mękámi trapić kazáli/ ielithá z nich wywłoczyli á topili ná łoy/ ták áż w ćiężßkich mękách vmieráli. W wielu znácznych poſługách bywał Krolá Páná ſwego y R. P. y w ten czás zá pilnośćią iego wielką / te potrzeby do Záwołocza krom omießkánia záwiezione były.

¶ Tenże ná káżdym mieyſcu kedy ſie iedno Krol z dworem obroćił/ goſpody rozdawał/ y z táką ſkromnośćią ku káżdemu/ że práwie od wßyſtkich był y miłowan y poważan.

☞ Dom Rokoſow w Krákowſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ Był ieden z nich Biſkupem Kámienieckim/ ktory był Dubániewſkie do ſwego Herbu przyiął. Bráćia tego Biſkupá Rotmiſtrzami y Mężmi ſławnymi bywáli/ czego ießcze były pewne znáki w Domu tym wieku mego/ iáko Liſty Przypowiedne/ potym w Roku 1398. Liſt ná ius Teutonicum Dobeslao Rokos Militi, od Krolá Włádyſłáwá nádány.

¶ Potym drugi Liſt/ ktory dan Janowi Rokoſowi/ w roku 1474. Gdźie mu piße: Strenuo Militi noſtro. Ten był we dwudźieſtu y w ßeśći bitwách z nieprzyiaćiołmi Kroleſtwá tego/ w káżdey wygrániey. Był Sędźiem Krákowſkim/ w Roku 1400. O czym Liſty y Aktá świadczą.

¶ Wieku mego byli ći ludźie w domu tym znáczni/ Naprzod.

Jpolith Rokos/ ktory z Wielogłowſką z domu Stáry koń/ zoſtáwił to Potomſtwo.

Bártoßá/ ktory z Glińſką zoſtáwił Potomſtwo / Człowiek ad negocia R. P. habilis.

Stániſłáwá Rokoſá/ ktory z Pieniążkowną z Krużlowey zoſtáwił Potomſtwo/ Sebeſtyaná/ Jpolitá/ Chrzyßtophá. etc.

¶ Tegoż były y te Corki/ Bárbárá Sokolnicka/ Dorotá Fárureiowa/ Jágnießká Ankwiczowa/ Anná Trzecieſka/ Kátárzyná ná ten czás byłá Pánną.

☞ Jeronim Rokos/ ktory z Anną Broniewſką z Biezdziedzi/ Koniußego Przemyſkiego/ y Stároſty Medyckiego Corką/ zoſtáwił potomſtwo/ Vmárł Roku 1578. ćiáło iego leży w Gorzc od Tarnowá nie dáleko.

☞ Dom Pękowſkich w Krákowſkim Woiewodztwie ſtárodawny.

stárodawny. Był Jan wieku mego Zupnikiem Zup Krákowskich/ człowiek cnotliwy/ tylko był alienus à fide Catholica.

☞ Dom Chotkowskich w Sieráckim Woiewodztwie/ z ktorych ieden był wieku mego Podczášym Sieráckim/ miał zá sobą Gołuchowską z Domu Leliwá.

☞ DOm Suchorábskich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony/ z Męstwá y z inych spraw znáczny. Był ieden ná Podolu wieku mego Rotmistrzem / y támże się ożenił/ Potomstwo zostáwił.

☞ Dom Krępskich w Sedomirskim woiewodz: dawny.

☞ Dom Máleczkowskich/ z ktorych o iednym Jan Gruszczyński w opisániu dobrego towárzystwá Dworu Krolowicá Węgierskiego Janá tymi słowy pisze.

Rozum iest z obyczáymi Osobą ozdobna/
Ku rozmowie y rádzie dobrze iest sposobna.
Práktykę cudną w rzeczy ma z swego ćwiczenia/
Z pięknych w służbách Condycy tego dostał mienia.
Nie pusczá z nikim wzawod / szczęściu nie zábiega/
Od státecznych postępkow nigdy nie odlega.
By się go tá pedográ złosna pusćić chćiáłá/
Więtszeyby go godności ná wszem okazáłá.

☞ Micháłá támże tenże Grusczyński wspomina/ ktory zá wieku mego po śmierći tegoż Krolowicá był ná dworze Stepháná Bátorego Woiewody Siedmigrockiego / ktorego gdy ná Krolestwo Polskie obráno/ przyiechał z Krolem do Polski/ á znáczne miał opátrzenie od niego/ był wielkim Rząńcą Krákowskim / człowiek cnoty dobrey / spraw poczćiwych pełny/ czásu potrzeby Mąż serdeczny / y miedzy ludzmi Rycerskimi wielkiey sławy.

☞ Dom Relskich w Ráwskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ wspomina Epitáphium Szczęsnego we Włocłáwiu thymi słowy. Reuerendus Pater Dominus Fœlix Relski de Domo & Familia Ostoyczycorum, iuris pontificis Doctor, ex Canonico Prælatus, Cantor huius Ecclesiæ Wladislauieñ, Nona Mensis Fabruarij, Anno 2 5 6 5. obijt.

¶ Stánisław ktory się był w Krákowskiey Ziemi ożenił/ zostáwił támże Potomstwo Syná/ y Corkę Zophią Piłatową Vieyską.

☞ Blinowscy/ z ktorego Woiewodztwá/ wiedźieć nie mogę/ tylko Epitáphium opowieda we Włocłáwiu iedne° w te słowá. Andreas Blinovvski, Episcopus Confirmantineñ, Margaritaneñ, Suffraganeñ, & Canonicus Wladislauieñ. Cantor Crusficieñ, R. M: Secretarius, virtutum ac pauperum amator, apud homines charus, Domino Deo vt sit charior, Orate pro eo, Anno 2 5 7 4. Octaua Mensis Octobris mortuus, Herb Ostoia.

☞ Rozniewscy z Ciechanowskiego powiátu/ był Mikołay Rozniewski Stárostá Wyszogrockim/ Zakroczymskim / Nowomieyskim/ Syn iego Wálenty zostáwił z Węzłowną dwoch synow/ Mikołáiá/ y Stánisłáwá.

☞ Dom Dmośćickich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny/ z ktorych Jan wieku mego z młodośći ná chlebie Rycerskim y wspráwách znácznym bywał. Był Przecław Stárostá Spiskim / co opowieda Epitáphium v świetey Kátárzyny ná Kázimierzu/ w Roku: 1 4 7 4.

☞ Dom Modrzeiewskich w Sedomirskim Woiewodztwie znáczny.

Dom Jerzy=

☞ Dom Jerzykowſkich w wielkiey Polßcze/zową ſię niektorzy Báránowſkimi. Był Woyćiech wieku mego/ktory z Jwieńſką z domu Lodźia zoſtáwił dwoch ſynow / Stániſłáwá y Dobrogoſtá Burgrábie Konieńſkiego. Potym z Páłecką Janá / ktory multorum hominum mores vidit, z Kśiążećiem Sluckim Alexándrem do Włoch ieźdźił.

¶ Thomaß y Piotr Bráćia iego ludźie Rycerſcy.

¶ Stániſłáwá Jerzykowſkiego ábo Báránowſkiego ſyn Márćin / był piſarzem ziemſkim Włocłáwſkim/brát Stryieczny tychże pomienionych.

Zagorſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie Dom dawny.

Stobieczcy támże Dom ſtárodawny.

Nagorſcy támże w Sędomirſkim Dom dawny.

Domáráccy támże Dom ſtárodawny y znáczny.

Stárzeſcy w Ruśi Dom z Męſtwá y z inych ſpraw poczćiwych znáczny.

Báliccy w Przemyſkiey ziemi Dom ſtárożytny.

Leſcy ná Kráinie Dom ſtárodawny z ktorych ieden w Przemyſkiey ziemi potomſtwo zoſtáwił/ człowiek był godny do poſług R. p. y znáczny w onym kráiu.

Kończyccy ná Dobrzyńſkiey ziemi dom ſtárodawny.

Piłáwſcy ná Podolu dom ſtárodawny / był ieden Podczáßym Kámienieckim wieku mego.

~~Báliczcy w Przemyſkiey ziemi dom ſtárodawny.~~

Stácherowie w Sędomierſkim Woiewodztwie / ludźie w ſpráwách Rycerſkich biegli/v Królá Węgierſkiego Jánußá/ y v Syná iego Janá/Roty znáczne miewáli. Był wieku me° Jan Stáchera Poborcą Sędomierſkim/ktory z Cikowſką zoſtáwił Potomſtwo.

Márchoccy w Sierádzkim Woiewodz: dom ſtárodawny.

Kárgowſcy támże w Sierádzkim.

Vleſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Soleczcy ná Podgorzu dom ſtárodawny/ z ktorych iednego Adámá/y Dorotę Mánáſterſką żonę iego/wſpomina Epitaphium w Gorze od ſyná Stániſłáwá ná grobie wyćioſane.

Dubániewſcy w Przemyſkiey ziemi dom ſtárożytny/był ieden wieku mego Łowczem ziemie oney.

Káweczyńſcy z Prus/w Litwie zá znácznymi zasługámi od Pánow przednieyßych Kśięſtwá onego y nábyte máiętnośći máią.

Głogińſcy w Káliſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny/ był wieku mego Mikołay Podczáßem Káliſkim.

Gáiewſcy w Poznáńſkim / był Jan wieku mego Sędźiem Grodzkim/y Podſtárośćiem w Poznániu/piſał ſię z Błośćißewá.

Ponieczcy w Wielkiey Polßcze dom ſtárodawny y znáczny.

☞ Szyßkowſcy w Sieráckim y w Káliſkim Woiewodztwách Dźielnice ſwe máią. Był wieku mego Stániſław Szyßkowſki Kánonikiem Poznáńſkim/ Dźiekanem Wieluńſkim/ Proboßczem Sieráckim.

Podwyſoccy Mężowie wielcy byli tego Herbu/ Był Fárát Dworzáninem Królá Zygmuntá / Mąż ſławny / Woyćiech brát iego przy Zborowſkim Janie Káßtellanie Gnieźnieńſkim y Hetmánie Nadwornym/ Tłumácz od Węgrow Háydukow.

Strzałkowſcy

Strzałkowscy w Sedomirskim Woiewodztwie.

Smożewscy w Kaliskim Woiewodztwie dom stárodawny

złoczyżewscy w Wielkiey Polszcze Dom dawny.

Jłowieccy támże w Wielkiey Polszcze.

Rádogowscy z Lomzieńskiego Powiátu w Mázowieckim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

Chiżińscy w Ciechanowskim powiecie Dom rozrodzony.

Woynowscy/ był wieku mego Marcin ná dworze Królá Augustá w łásce/ potym Jurgieltem y Wrotnictwem ná Zamku Krákowskim opátrzon/ Ná tymże żywotá dokonał/ człowiek cznotliwy/spokoyny/ páná Bogá sie boiacy.

Glewscy w Krákowskim Woiewodztwie.

Lubochowscy támże w Krákowskim Woiewodztwie.

Chrząstowscy z Ráwskiego Woiewodztwá.

Gáwłowscy w Mázowszu Dom stárodawny y rozrodzony/ z ktorych Stánisław w Krákowskim Woiewodztwie był wieku mego/ y potomstwo zostáwił.

Telinscy/ z ktorych iednego ciáło leży ná Zamku w Krákowie/ á ná iego grobie iest napis w te słowá. Venerabilis Dominus Iulianus Thelinski, Canonicus Cracouień, & præpositus Sancti Martini in Cracouia, Vir literatus & amicis amicissimus, cum multorum merore, Anno Domini 1531. Mensis 24. Martij mortuus, hic sepultus.

¶ Jnszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostátecznie wiedzieć nie moge.

O Kleynocie Przegonia/

ktory z tymże Ostoia rowna dawność ma/ á to tym sposobem. Był to własny Ostoyczyk/ y tegoż Herbu vżywał. Potym czásu iednego z Woyská był wysłan ná straż/ záiechał dáleko/ trafił lud niemáły/ ktory do Polski szedł ná zdobycz z Moráwy/ iesliż też dla iezyká/ owa nászy ná then czás gotowáli sie też do ich ziemie: Szedł naprzod ten Rycerz z Rotą swą/ obaczywszy że zdoláć mogł ludowi onemu/ obawiáiąc sie áby mu ná zad nieuchodźili/ obroćił iednego o posiłek prosząc á sam sie potkał z Moráwczyki/ zátrzymawał ich ná sobie/ byli mu silni/ przeganiáli go czesto kroć niż mu pomoc nádćiągnelá/ wszákoż nie długo był rátowan od swych/ nieprzyiaćielá poráził. A iż musie to zdáło nie zá cześć/ że nosił miecz bez głowice/ prosił áby mu dano zupełny miedzy dwiemá Miesiącámi/ y temuż przydano Smoká/ ktoremu płomień z pászczeki wychodźi/ dla tego/ że poráził nieprzyiaćielá zagniewány/ wszákoż omyłka w thym wieku Potomstwo roznie tych Herbow vżywa/ ktorego tákże własność obaczywszy/ o Przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge czytáć bedźiesz.

☞ Ná wielu Przywileiách Klaßtornych Przodki Herbu tego ludźmi możnymi pomieniáią/ w Roku 1270. Tempore Boleslai Cracouień & Sendomirień Principis, iáko ná Sedomirſkiego Klaßtorá Miroslaus Prægonius Castellanus Sendomirień ibidem, Petrus Comes Prægonius tegoż wieku.

¶ Wieku mego od tych tám przodkow było to potomſtwo znáczne/ Iáko naprzod.

☞ Dom Dulſkich w Kſieſtwie Pruſkim R. P. záſłużony/z ktorego wiele Meżow znácznych bywáło Káßtellany/Sedźiámi/Woyſkiemi/ y ná inßych vrzedźiech.

¶ W Roku 1583. Był Jan Dulſki/ Káßtellan Chełmiński/Podſkárbi Koronny/ Stároſtá Bráńſki/ Suráſki/Swiecki/Rogożieńſki/ ktory ſie z młodych lat ná dworze Krolá Auguſtá ſchował/ y znácznie záſłużonym mu bedac/ od niego opátrzon. Miał zá ſoba Rożnowne z Domu Gryff/ z ktora zoſtáwił Corek kilká/ potym miał Mnißkowne z Wielkich Kończyc/ Woiewodźina Krákowſka.

¶ Trzećia Oleśińſka/ Sietrzenice rodzona Hetmáná y Káncierzá Koronnego Janá Zamoyſkiego/od ktorey zoſtał ſyn/ po kthorym z niemocy wyleżeć ſie nie mogłá/vmárłá w roku 1583. w Krákowie.

Zołcickich dom w Woiewodztwie Sedomierſkim dawny.

Wierzyńſcy Epimáchowie dom ſtárodawny.

Gołuſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny y z meſtwá ſławny. Był Wáwrzyniec Gołuſki wieku mego Maż wielkiey ſławy. Ten pod Tárnáwa y pod Vła przez woyſká ſie przebiiáiac/ wiele á meżnie z nieprzyiaćioły czynił.

Jan brát rodzony tegoż Wáwrzyńcá/Rotmiſtrz y Maż w káżdey potrzebie fortunny/ o kthorym Meżowie wielcy iáſne świádectwo dawáli/iáko Jan Zborowſki Káßtellan Gnieźnieńſki/ y inßy/ iáko pod Vła wiele á meżnie z nieprzyiaćielem czynił/ tákże pod Kieśia wielkie meſtwo z pochwała wßytkich Rycerzow dobrych okázował. Potym z Pocztem Janá Teczyńſkiego pode Gdańſkiem wiele y znácznie z nieprzyiaćielem czynił. W inßych potrzebách w ktorych tylko bywał/ znácznym go Meżem káżda opowieda/nie wydał Przodká w ſpráwách meżnych.

Zakobielſcy z Zakroczymſkiego Powiátu w Mázowieckiem Woiewodztwie/Meżowie wyborni.

Niewießczyńſcy z Pomorſkiego Woiewodz: od Swiećia.

Kryſcy z Zakroczymſkiego dom rozrodzony.

Głodowſcy támże w Zakroczymſkim dom rozrodzony.

Dzwonkowſcy od Nurá dom ſtárodawny y rozrodzony.

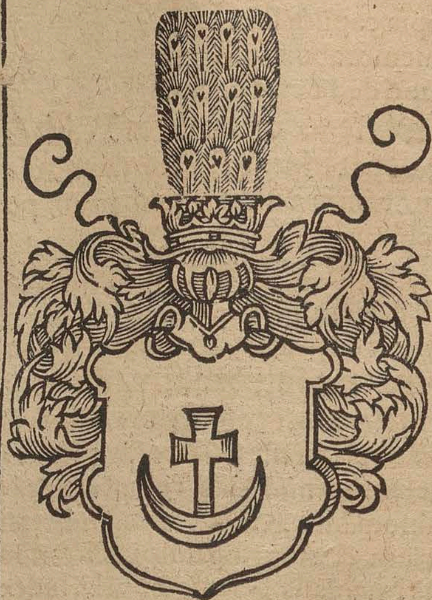
Zwiártowſcy z Bełſkiego Woiewodztwá dom dawny.

Brátkowſcy z Sedomierſkiego / ſa v Stryiá w Ruśi drudzy/wieku mego Piotr y Jákub bráćia byli rodzeni.

Kowalkowſcy ná Dobrzyńſkiey źiemi.

Liſowſcy w Pruśiech w Chełmſkim Woiewodztwie/wßákoż ná końcu Mieczá Gwiazde noßa.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie moge.

O kleynocie Szeli-

gá stárodawnym Polskim / ktory ma być żołte puł Mieśiacá Rogámi wzgore / Krzyż w pośrzodku żołty w Polu Czerwonym: Powiedáią iedni / że to ma być puł Pierśćienia y Krzyż / drudzy to chcą mieć / że od Ostoie iest odiety Mieśiac ieden / á Mieczá ták ná mieyscu Krzyżá Przodkowie vżywáli. A o tych Długosz pisze / że to iest Genus Polonicum in Venerem pronum. O ktorych przypátrzywszy sie Herbu własnośći / y o Potomstwie ich czytáć będźiesz / ták iáko go wiele znáć y wiedźieć o nim mogę w ták szerokim Krolestwie.

☞ Nayznácznie y Káthálog opowieda Bodzete Arcybiskupem Gnieźnieńskim / ktory był wźiet ábo podan od Papieżá Vrbáná szostego z wolą Ludwiká Krolá Polskiego y Węgierskiego / tym sposobem. Po śmierći Jana rzeczonego Suchywilk / z Domu Grzymáłá / szesnastego dniá Mieśiacá Kwietniá / w Roku 1 3 8 2. Dobrogost z Nowodworá z Domu Nałecz / Decretorum Doctor, Dźiekan Krákowski / Kántor Gnieźnieński / był od Cápituły Canonicæ Electus ná ten stolec. A ták záraz po Elekcyey / Jmieniem swym y Kápituły Gnieźnieńskiey / posłał Bronisłáwá Brátá swego Kánclerzá / y Bogusłáwá / Kánoniki Gnieźnieńskie / á przy nich Sendźiwoiá z Domu Nałecz / pisał sie z Káźimierzá / Janá z Czarnkowá Sędźiego Poznáńskiego / y Kásztellaná Nakielskiego / Oseponá z Grodźiská / y insze / do Semowitá Kśiążećiá Mázowieckiego / ktory był obległ Zamek Łowicz / obiecuiąc mu / że z niego miał ziecháć dobrowolnie Dersław powinnyiego Kásztellan Gnieźnieński. Zá ktorych rozwiedźieniem Semowit záraz odstąpił od Łowiczá / wszákoż wielkie szkody poczynił w Kluczu onym.

¶ Támże záraz Dobrogost posłał trzech Posłow do Budzyniá do Krolá Ludwiká Polskiego y Węgierskiego / prosząc o Consens. Ale Ludwik będąc o Dobrogośćie złego mniemánia / spodźiewał sie / że tym sposobem był obran / áby Semowitá Kśiążę Mázowieckie ná Krolestwo Polskie wsadźił / záledwie trzećiego dniá do śiebie puśćił Posły iego / á potym powiedźiał / że nic nie vczyni. A ták y sam / y ze wszą nieprzyiaźń iednał Dobrogostowi. Potym Vrban szosty Papież / ná żądánie Posłow Ludwikowych / Bodzete Kánoniká Krákowskiego / & Procuratorem generalem Cracouień, ná stolec Arcybiskupi potwierdźił / dźiewiątego dniá Czerwcá / Anno quinto pontificatus sui, w Rzymie / á pisał / áby Dobrogostá zwięźienia wypuśćić kazał.

☞ Był Bodzetá Rodem z Ziemie Sedomirskiey / Syn Wisłáwow ze wśi Szeligi / nie dáleko Kunowá.

¶ Tenże Włádysłáwá Jágiełłá ochrzćił y Koronował / śiedmnastego dniá Mieśiącá Lute° / Roku 1 3 8 9. Żył ná Arcybiskupstwie Lat śiedm / dniá dwudźiestego szostego Mieśiąca Grudniá vmárł / á w Gnieźnie w Káplicy ktorą sam zmurowáć dał y nádał / Pochowan.

¶ Tenże Wikáriom v Pánny Máryey w Vnieiowie dom fundował / y Siedlisko przestrone nádał / w dźień Swiętego Wenceslawá Męczenniká Roku 1 3 8 4. Po iego śmierći był obran Dobrogost z Domu Nałecz.

¶ O tym Bodzećie pisał Ianicius te Wiersze /

Tempore Bodzentæ Christi se fonte Iagiello
Tingit, Lechiaci scripta capitq; soli.
Cætera si desint, erit hoc memorabilis vno
Litvvanis veram, quod dedit esse fidem.

☞ Troianá Biskupá Włocłáwskiego opowieda Káthálog/ w Roku 1383. ktorego dla dobrego á pobożnego żywotá/ samá Kápitułá obráłá/ iechał był potym do Rzymu/ támże vmárł y pochowan/ po ktorym nástał Predysław z Domu Grzymáłá.

☞ Klemensa Szelige ktory sie pisał z Janowic wspomina Przywiley Koronny Chorążym Sierádzkim/ w Roku 1436.

¶ Z tychże Przodkow wieku mego były te domy znáczne/ iáko naprzod

Dom Niemoiowskich stárodawny/ nie futrowány/ ále z dawnych Przodkow poczćiwie y w wielkiey máietnośći zostáwiony/ dobrzy/ pilni/ y wierni strożowie R. P. Jáko był zá pámięći mey Mikołay Niemoiowski/ Sedźia Jnowłocłáwski/ o ktorym czyni wzmiánke Przyłuski w Státućie swym w kśięgách 4. List 591. Zá pánowánia Królá Zygmuntá/ tymi słowy: Sunt autem per nos designati Iurium & Statutorum prædictorum correctores, ex Maiori Polonia Generosus Nicolaus Niemoiovvski, Iudex Iunivvladislauien. & Generosus Mathias Krzyzanovvski. &c. Tegoż synowie byli wieku náßego ludźie znáczni/ iáko

Jákub Niemoiowski/ w wymowie á w obronie R. P. drugi Cycero/ okázuie to iáwnie wiele pismá oczom ludzkim / y Seymy Koronne głośno o nim powiedáią.

Drugi Brát iego był rodzony Chorążym támże/ Ktory tákże nie podleyßey náuki y wymowy/ tylko że był z nim rozny w Religiey/ ow Kálwiná/ á ten Aryaná násládował.

Mágierowie w Bełskim Woiewodztwie/ wieku mego máietności swe mieli/ pisali sie z Przewodowá/ z ktorych tylko zá moiey pámięći były cztery Siostry rodzone/ Zofia zá Herbortem Kásztellanem Bełskim/ ktora zeßłá bez Potomstwá/ Anná Nißczycka Woiewodźicowa Płocka/ tá zostáwiłá Corke Helżbiete / iákoś pod Prawdzicem czytał. Bárbárá Bełżecka/ tá też zostáwiłá potomstwo/ o ktorymeś pod Jástrzebcem czytał. Kátárzyná Kárápczewska też ma potomstwo/ czytałeś pod Ostoia.

Mikołay Mágier/ tylkoż iedne Corke zostáwił/ ktora byłá zá Secygniewskim.

Krystyná Mágierá wspomina przywiley Klasztorny Podcżáßym Sedomirskim/ Roku 1444.

Mireczcy właśni sa Mágierowie/ tylko po Wśi nazwysko máia/ Był Symon Mirecki Mąż sławny.

Dom Złockich w Wiślickim powiećie dawny y znáczny.

Dom Troianowskich w Sedomirskim Woiewodztwie znáczny/ Był w Obertińská bitwe Andrzey Rotmistrz/ ktory społecznie z Bálickim w iednym polku Wołochom meżny odpor dawał.

Wieku mego Stánisław Leśniczy Bielski Syn tego Rotmistrzá/ ktorego vrodźiłá Czarnocka Anná z Domu Lis. Zá Augustá Królá ná dworze czás sie długi chował/ dla znácznych zasług był w wielkiey łásce/ potym mu dał Leśnictwo y Rote ná Tykoćinie przy Skárbie swym/ ktorego dosyć wiernie strzegł/ á po śmierći tego Królá nie oddał go nikomu/ tylko własnemu Potomkowi Siestrze rodzoney gdy szłá zá Stepháná pierwszego. Acz miał wielkie przenaydowánia od Pánow Litewskich/ przy tym y hoyne obietnice/ że sam y potomstwo iego miał mieć wieczną y znáczną nagrode.

On to wßytko

On to wßyſtko wzgárdźił/ á według przyſtoynośći wiernosć ſwą záchował/ á to od tych miał/ ktorzy ná Ceſarzá trzymáli/ chcąc mieyſcá wárownieyße y pożyteczne otrzymáć.

¶ Tenże z Jerzykowicowną/ dawney á zacney Fámilyey w Kśieſtwie Litewſkim/ z Domu Leliwá/ iáko o tym ná ſwym mieyſcu naydźieß/ zoſtáwił Potomſtwo.

Káſper Brát iego/ z Komorowſką zoſtáwił Potomſtwo/ ludźie cnotliwi/ cnotę y pobożnosć miłuiący.

Dom Ráturtow ſtárodawny y znáczny/ktorego iuż niesſtáło/ Pieniąźki porodźiłá Ráthułtowná/ y po niey Skrzydlna w domu ich zoſtáłá Zameczek/ y do niego Włośći znáczne w Cyryczu.

Dom Zábáwſkich w Krákowſkim Woiewodztwie znáczny był wieku mego.

Dom Boſtowſkich ſtárodawny w Sedomirſkim Woiewodztwie/ wſpomina Epitáphium v Swietego Krzyżá ná Łyſey Gorze iednego wte słowá: Generoſus Paulus Boſtovvski de Boſtoua hæres, pietate, moribus, conſilioq; grauis, Die 20. Nouembris, Anno 1 5 6 8. Debitum naturæ ſoluit.

Dom Charzewſkich od Wárßáwy/ był Páweł z Deßpotem w Węgrzech/ támże poimań do Turek/ ktorego Brát Stániſław wykupił/ iuż był ná Gálerách.

Dom Bieleńſkich w Ráwſkim Woiewodztwie/ zową ſię Pſtrągowie/ Dom rozrodzony/ ieden Dom z Mágierámi/ ktorzy do Ruśi wyßli/ y tám Potomſtwo zoſtáwili/ w Sedomirſkiey Ziemi Andrzey/ ktory z Grodowſką zoſtáwił Potomſtwo z Domu Lubicz.

Mirzeiewſcy w Łomżieńſkim Powiećie Dom rozrodzony.

Struśińſcy w Ciechanowſkim Powiećie Dom rozrodzony.

Goreccy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Zerniccy támże.

Stániſłáwſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Láſowſcy w Wieluńſkim/ Szeligowſcy w Sierádzkim.

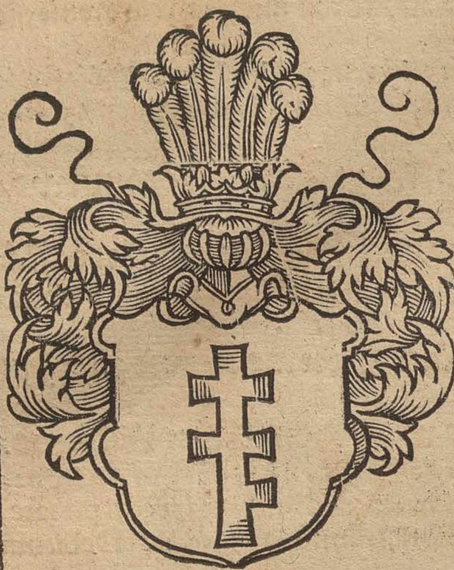
Potoccy w Sierádzkiey Ziemi Dom ſtárodawny.

Wyſokieńſcy z Podláßá Dom znáczny/drudzy v Czerwieńſká/ Prumieńſcy támże v Czerſká.

Márkowſcy w Wielkiey Polßcze/ z ktorymi iedney dźielnice byli Gurſcy Dom znáczny z męſtwá y w posługách Rzeczypoſpolitey.

Czárnotulſcy/ Dąbrowſcy/ Dobießewſcy/ Domy wieku mego były możne/ y do posług Rzeczypoſpolitey godne. W Kośćiele ná Zamku w Krákowie Epitaphium opowieda Mężá godnego z tym Herbem tymi słowy: Hic iacet Reuerendus Pater Dominus Albertus de Zuchlin Præpoſitus Lenczicień, Caliſień, Cuſtos Sandomirień, Canonicusq; Gneznień & Cracouień, ac Regni Poloniæ Vicecancellarius, defunctus Anno Domini 1 4 7 1.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie stárodawnym Polskim Piłáwá/ ktory iest włásnie nábyty tákiem kształtem iákomći pisał w Gniaździe Cnoty. Tego Długosz Przodki wspomina tymi słowy: że iest Genus Polonicum ad pietatem pronum. O ktorych przypátrzywszy sie Herbu własności/ czytáć bedźiesz tákże o Potomstwie ich/ ktore ia znáć w ták szerokim Krolestwie y wiedźieć o nim moge/ ma być pułtrzećia Krzyżá w polu Błekitnym.

☞ V wszystkich Historykow nie náyduie nic znácżniey o Przodkách tego Herbu/ thylko te ktore de Moskorzew wspomináia/ iáko Kromer w Kśiegách 8. wspomina Jánuszá Woiewodę Krákowskim/ dla tego/ że wespołek z Klemensem Kásztellanem Krákowskim z domu Gryff/ ieźdźili do Węgier stáráiac sie o przymierze od Bolesłáwá Wstydliwego/ w Roku 1239. Czego y Bászko dokłáda tymi słowy: Misit Boleslaus Ianusium Moscorzeuium Palatinum Cracouień, cum Clemente de Ruscza Castellano ibidem, qui cum Bela Rege Hungarorum fœdera icerunt, siue antiqua firmauerunt, & Filiam eius Kingam pro vxore, & quadraginta millia Marcarum pro dote, &cæt.

☞ Kromer wspomina Mikołá z Moskorzewá w Kśiegách pietnastych tymi słowy: Veritus est autem Vladislaus Rex, ne Vitoudus Vilna, quod caput gentis esse diximus, Russorum impensius illi fauentium proditione per inscitiam & ignauiam Skirgellonis potiretur, misit eo Nicolaum Moscorzeuium Procancellarium Poloniæ, cum mediocri militum Polonorum præsidio & apparatu bellico, vt arcem vtrãq; tueretur, &c.

☞ Klemensá z Moskorzewá/ Kásztellaná Wislickiego y Stárosty Krákowskiego tenże Historyk wspomina w Kśiegách 16. záczynáiac tymi słowy: Vbi Clemens Moscoreuius, Castellanus Vislicień, & Præfectus Cracouień. &c. To było w Roku 1408.

¶ Inszych wiele potym w Historyey obaczysz znácżnie zásłużonych Senatorow R. P. Y z tegoż Moskorzewá iest w tym wieku Dom rozrodzony Moskorzewskich w Sedomierskim Woiewodztwie.

☞ Dom Kámienieckich/ ktorzy sa włásni Moskorzewscy z Podgorza/ w Rusi w tym wieku z Olesztá á z Załoziecz sie piszą. Wspomina Epitaphium w Krośnie Klemensa Kásztellaná Sánockiego tymi słowy: Magnificus Dominus Clemens Moscorzevvski de Kamieniecz, Castellanus Sanoceń, obijt anno 1536. Feria quarta post Letare, hoc loco sepultus. Przy ktorym te Herby/ Piłáwá/ Debno/ Jelitá/ Abdánk. Támże y Corká iego leży Mniszkowa/ y Syn Jan/ o ktorym powieda Epitáphium pisane w te słowá.

Ex procerum Sarmatiæ Kamieniecki Ioannes,
Virtutum fama clarus vbiq; loci.
Debita naturæ persoluens, Astra petiuit,
Annum bis ternum tredecimum, qui ferens,
Mensis secundi nouorum nocte recessit.

☞ Janá Kámienieckiego/ Kásztellanem Lwowskiem/ y

Stárosto

Stárosta Buskiem opowieda Miecho: ná początku pánowánia Zygmuntá pierwszego/ tymi słowy: Ioannes Camenecius tunc Leopolien̄ Castellanus & Buscen̄ Præfectus, adiunctis illi quingentis equitibus è Republico conductis, in Podoliam ad tuenda confinia missus est, qui die 23. illius Mensis Miedzibozum perueniens, Tartaros clam in Volinien̄ prouinciam erupisse comperit, vix tribus horis illic militibus equisq́ue reffectis, à Scitis Braclauien̄ & Vinnicen̄ præfectis, ad hoc prouinciæ nobilibus ac Podoliæ populis suppecijs acceptis, itinere quod viam nigram vocant, ad Woronovv Horodisco eodem die peruenit: in eo loco Tartarorum copias, prædam hominum pecorūq́ue iam abigentes, numero supra duo millia equitum existen̄ animosæ inuadit, atq́ue viriliter pugnando strenuè fudit, omnem recuperauit prædam, copiasq́ue saluas in Miedzybozum triumphans reduxit.

¶ Mikołay był Hetmánem Koronnym / o czym świadczy thenże Historyk tymi słowy: Nicolaum Camenecium Cracouien̄ Palatinum, & Præfectum Exercituum Regni ducem generalem Legionibus præfecit. To było zá pánowánia Zygmuntá Pierwszego.

¶ Támże wspomina tegoż Mikołáiá Woiewode tenże Historyk tymi słowy. Nicolaus Camenecius, susceptam prouinciam excelso lætoq́ue animo perfecit, superato Tyra amne, Daciam ingressus, consimili vicissitudine, igne, fero, cædibusq́ue Valachiam molestauit. Wiele Miast/ Wsi / Folwárkow bogátych w popioł obróćił / á naprzednieysze miásteczká/ Czarnowce/ Dorohim/ Bothosáni/ Szczepanowce/ Choćim/ y inszych wiele/ o czym w Historyey/ á tám sie pomśćił iáko był obiecał ludźi Rycerskich/ ktore był w Trebowli Bohdan Hospodár Wołoski pogimał/ á w Podháycách śiekiero śćináć kazał. Ktorych groby gdy vyźrzał ten Hetman / pámięći wieczney godny/ płákał/ á wzywáiąc Páná Bogá ná pomoc / pomśćić sie obiecał/ czego y dokazał.

¶ Tegoż y Miechowitá wspomina w Kśięgách 4. Nicolao Camenecio Cracouien̄ Palatino, viro ad vltimum vitæ diem armis belliq́ue studijs claro, A to dla tego/ gdy v Lopuszná 25. tyśięci Tátárow z Konstántynem Ostrowskim Kśiążęćiem poráźił/ tenże v Wiśniowcá Tátáry pogromił/ W tey tám potrzebie zábit Henrych Brát iego / o czym czytay v Miechowithy Kśiegi 4. Cap: 78.

Od tychże tám Przodkow wieku mego byli trzey Bráćia rodzeni Wnukowie tego Woiewody Krákowskiego y Hetmáná Koronnego.

Woyćiech/ Jan/ ći sie społem z Młodośći ná náukách w cudzych Ziemiách chowáiąc/ ták miłowáli / że y potym w Oyczyznie gdy do Lat przyszli/ mieszkáiąc/ ni w czym prawdziwey bráterskiey miłośći nie nárußyli/ społecznie z iedney skrzynki sługi chowáiąc im płáćili/ y insze potrzeby odpráwowáli. Z wielkim kosztem ná Seymy/ ná insze ziázdy kwoli R. P. wyieżdżáli/ w one Tátárszczyzny/ ktore po odiechániu Henryká Królá częste bywáły/ z wielkim kosztem niemáłe Poczty przy sobie záchowywáiąc wychadzáli/ y potrzeby z nimi miewáli/ Plony/ ludźi/ y dobytkow/ odbijáli/ á wráćáć kazáli onym wieźniom łup on od ktorego Pogány odgániáli. Wiele spraw pámięći godnych tych dwu Bráćiey w Hystoryey obaczysz. Miał po thym zá sobą Woyćiech Chodorowską Wdowę/ Domu Sienickich/ Jan był celebs.

Stánisław/ trzeći Brát ich/ ktory miał zá sobą Łáhodowską Wdowę/ Domu Siemaszkow z Wołyniá/ z Fámilyey Lábec/ ten iuż po tych potrzebách do Oyczyzny z Włoch przyiechał/ ná pokoy tráfiwszy/ w tym sie kochał/ wszákoż czásu potrzeby ku obronie R. P. nie omieszkiwał.

Jan y Kásper Bráćia tychże pomienionych Stryieczni/ mężowie wyborni/ w potrzebách z wiela Narodow znácznych bywáli/ z Turki

w Węgrzech/

w Węgrzech/z Tátáry w Oyczyznie/z Wołochy/O czym ná mieyscách swych mieć będźiesz.

Dom Potockich/ z Krákowskiego Woiewodztwá wyszli/ stárodawny/ Mężowie sławni z tego Domu bywáli.

O Bernacie/ kthory w potrzebie oney iákoś wyższey czytał pod Janem Kámienieckim Kásztellanem Lwowskim / wiele á meżnie sobie poczynał/ Kromer swiadczy.

Wieku mego był N Potocki Stárosta Kámienieckim/ ktorego dwá Synowie zostáli mężowie znáczni. Andrzey Potocki Chorążym był Kámienieckim. Stánisław/ ktory z Wuiem swym rodzonym/ Woiewodą Ruskim/ Jerzym Jázłowieckim/ Hetmánem Koronnym / w potrzebách znácznych bywał. A ći wyszli z Krákowskie° Woiewodztwá z Potoká/ támże był Andrzey/ ktory miał zá sobą Ostrowską z Domu Leliwá/ tych ktorzy sie z Jszczkowá piszą/ y drudzy Bráćia iego.

☞ Dom Tworowskich/ znácznie R. P. przez spráwy Rycerskie zásłużony/ iáko czytamy v Miechowity o Janie Tworowskim/ kedy opisuie żywot Zygmuntá pierwszego/ tám go opowieda Hetmánem Nadwornym tymi słowy. Regius exercitus ad tiram amnem reductus, iamq́; tranatandum eſſet, & regnicolarum exercitus amnem ſuperaſſet, mercenario Milite & aulicis Regijs remanentibus, quibus Tvvorovvski Miles ſtrenuus præfuit. Mox in inſidijs Palatini Copiæ apparuere Regij imperculſis animis, vt negocium poſtulauit, aciebus inſtructis pugnam parant, quam nec hoſtes detrectãt, vtrinq; igitur copijs ad certamen inductis, palatini exercitus qui & numero inferior erat, fugatus atq; partim captus eſt. Capti fuere in eo prælio ex magnatibus Palatini multi, ex quibus quinquaginta decolati fuere.

¶ Tenże był poiął dźiedźiczkę Buczácką z Domu Abdánk / iákoś wyższey czytał/ po ktorey wszystkę máiętność w Rusi Tworowscy trzymáią/ ktorych było wieku mego dwá Bráćia rodzeni/ Mikołay Stárostá Bárski/ ktory z Anną Rádźiwiłowną Kśiężną z Nieswieżá y Olyki/ Woiewodzánką Wileńską/ zostáwił potomstwo syny y Corki/ wszákoż ná ten czás minorenes.

¶ Jan Brát iego ktory multorum hominũ mores & vrbes vidit, ná ten czás był celebs/ tych zásługi przećiwko R. P. ábych ći wyliczyć miał/ temu dosyć vczynić nie mogę/ gdyż to wszem rzecz wiádoma / iáko często ná iázdom nieprzyiaćielskim ná tym tám szláku mieszkáiąc / ná odpor záwsze gotowi być muszą/ á własnie iáko pásterzom stad owiec przećiwko chytrym á iádowitym wilkom ostrożnym być potrzebá/ ták Ruskich y Podolskich kráin Rycerstwu wszystkiemu czuyność y gotowość należy.

☞ Dom Słostowskich stárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie/ Był Piotr Słostowski ktory zostáwił to Potomstwo/ Stánisłáwá Dworzániná Krolá Stephána/ Mężá znácznego/ Jan/ Máciey/ Andrzey Słostowski.

Dom Podphilipskich stárodawny y znáczny.

☞ Tegoż Herbu vżywáią Stánisłáwscy / Był Kásper Stánisłáwski Stolnikiem Sedomirskim /ktory ná dworze Cesárskim z młodośći sie schował/ potym ná dworze Krolá Zygmuntá pierwszego Roty znácznie wodźił/ Podhetmánim bywał /y w potrzebách fortunnie z nieprzyiaćioły czynił. Zostáwił Syná Kásprá z Nieżacką / ktory był Podczászym Sánockim/ był to człowiek znáczny y możny wieku mego/ miał naprzod zá sobą Krasicką/ Oboźnego Koronnego Siostrę/ z ktorą zostáwił Syná Bálcerá/ Mężá wybornego/ y znácznie zásłużonego R. P. y Krolowi Pánu swemu. Był Pisárzem Polnym ná oney expedycyey Moskiewskiey/ gdźie sie rządnie y po dług myśli zásłużył/ten pothym sie ożenił/ miał zá sobą Pilecką

Wdowę/

Wdowe/ Stárośćina Grodelska/ Domu Herbortow z Dźiedźiłowá.

¶ Tenże Podczáßy z Milánowská miał te Syny/ Márćiná/ ktory był w Káncelaryey piſarzem/ Michálá/ Káſprá/ ktore koßtem ná náukách w ziemi cudzey chował/ Corki dwie/ Zophia Fárureiowa/ y Kátárzyne / na ten czás byłá Pánna.

☞ Dom Záklicżewſkich ſtárodawny/ z ktorych był Dominik Sedźiem Mákowſkim/ miał Synow dźiewieć Meżow wybornych.

Dominik Syn tegoż Dominiká / Rotmiſtrzem był fortunnym/ ták z Moſkwa iáko y z Tátáry w potrzebie / miał też Synow pieć / Márćin był Rotmiſtrzem / Andrzey/ Wálenty / Meżowie znáczni thego Rotmiſtrzá Synowie.

☞ Dom Zeliſláwſkich w Chećińſkim powiećie ſtárodawny od Seceminá.

Janowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Lichnowſcy w Sedomirſkim Woiewodztwie.

Láchowſcy z Chećińſkiego powiátu w Sedomirſkim Woiewodztwie.

Chrzczonowſcy w Sedomirſkim Woiewodztwie.

Cieſzkowſcy w Sierádzkim Dom rozrodzony.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych doſtátecżnie wiedźieć nie moge.

O kleynocie ſtárodawnym w Polßcże nábytym Debno/ iáko o tym świadczą Hyſtorye/ o czymeś iuż czytał w pierwßym wydániu Ksiąg o pocżatku Herbow. Piße Długoß o Przodkách Herbu tego/ że bywáli audaces, vehementes, gulosi, ad irã proni. Ma nazwiſko Debno/ dla tego/ że Pánne dźiedźiczke tego Zamku miał zá ſobą ten Rycerz/ rzeczony Demrotes/ był natiõe Scita, á gdy ſie ochrzcił / á był incorporowan w Práwa y wolnośći Rycerſtwá Polſkiego/ miał zá Herb Krzyż/ pod ktory ná wieczną pámiątke włożono Abdánk Herb Oyczyſty oney Pánny ktorą miał zá żone. Tego obacżywßy włáſnosć y ozdobe/ czytáć bedźieß o przodkách ktore ia w ták ßyrokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Znácznie y wiele możnych Senatorow / ktorzy ſie piſáli z tego Debná/ Hiſtorye/ Przywileie/ y ſcriptá inße nam opowiedáią/ poczawßy od Roku 1244.

☞ Jáſáná Demetryowego ſyná opowieda wiele Liſtow Sedźiem Krákowſkim.

☞ Dobiesłáwá Woiewoda Sedomierſkim opowieda Epitáphium ábo Napis ná Tablicy w Klaßtorze świetey Troyce ná Lyſey Gorze/ ktory teraz zową świetego Krzyżá tymi słowy: Anno 1440. Obijt Magnificus Dobeslaus de Oleſnicza, Palatinus Sendomirieñ, habens

coniugem Dominam Catherinam, Filiam Demetrij de Bozydar, de armis Korczak, alias Wreby, cum qua habuit duodecim filios, videlicet: Ioannem Castellanum Leopolieñ, Petrum Venatorem Sendomirieñ, Paulum, Iacobũ Archiepiscopum Gnezneñ, Dauidum Archidiaconum Sendomirieñ, Demetrium præpositum Scarbimirieñ, Canonicos Gnezneñ, Cracouieñ, & cæt. Andream Succamerarium Sendomirieñ, Matthiam, Sigismundum, Victorinum, Sbigneum, & Martinum, filios. Filias vero, Catherinam, Helizabetam, & Dorotheam, Consortem Magnifici Domini Ioannis de Koniecpole Cancellarij Regni Poloniæ.

¶ Támże drugie Epitáphium opowieda Janá z Oleśnice tymi słowy. Hic iacet strenuus Miles Dominus Ioãnes de Olesnicza, Iudicis Cracouiẽ: filius, cum nobili Dobrochna de Roznovv consorte sua, Pater Reuerendissimi in Christo Patris Domini Zbignei Cardinalis & Episcopi Cracouieñ, & Magnificus Dominus Ioannes de Olesnicza, Palatinus Sendomirieñ, filius suus, orate pro eo.

¶ Tenże ábo Syn iego był Márszałkiem Koronnym/ Roku 1 4 3 6.

☞ Jákubá z Oleśnice opowieda Káthálog Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ był wźiet po Janie Gruszczyńskim z domu Roża/ Syn wyższey pomienionego Dobiesłáwá Woiewody Sedomierskiego/ Mátki Kátárzyny/ Corki Demetryusa de Bożydar/ Podskárbiego Koronne°/ ktory trzymał miásteczko Sienno. Pisze o nim/ że był Vir parum iuste stature, ad iram & bilem naturaliter vehemens. Ten Roku czwartego po wstąpieniu ná te stolice/ Kośćiołá w Gnieźnie práwie rzadnie opráwił/ y grob kośćiom Woyćiechá świetego zbudował/ z Budzyniá przywiozszy Mármuru. Ten miásteczko Debno we wśi Zapolu záłożył/ wielkie pożytki Arcybiskupstwu przywiodł. Tenże Káplice Mánsionárską w Gnieźnie zozdobił/ w ktorey sam po śmierći pochowan. Tenże Groblą wielkim kosztem y nakłádem w Lęczycy przez błoto do Kośćiołá Pánny Máryey vsypáć kazał. Staw bárzo wielki y rybny v Grzegorzowic miásteczká zásłáwić dał. Wiele inszych Arcybiskupstwu pożytkow przyczynił. Wźiet był Roku 1 4 7 2. Vmárł 1 4 8 8. W Gnieźnie pochowan/ ná iego grobie to Epitaphium.

Reuerendissimus in Christo Pater, & Dominus Dominus Iacobus de Sienno, Sanctæ Gnezneñ Ecclesiæ Archiepiscopus & Primas, viuens fieri fecit, Anno 1 4 7 6.

¶ O tymże pisał Clemens Ianicius Poeta Laureatus te Wiersze.

Vir pius & patiens, non longam pronus ad iram,
Qui fortis varium pertulit imperium.
Struxit Adalberto de Marmore Mausolæum,
Dignus qui tantum conderet vnus opus.

¶ Potymże Jákubie zostáł Zbigniew z Oleśnice tegoż Herbu/ iáko o tym świádczy Káthálog / był Magister Artium, y potym Podkánclerzem Koronnym/ potym Biskupem Włocławskim/ z tegoż wźiet ná Arcybiskupstwo zá pánowánia Káźimierzá Krolá. Erat vir comis, & tamen magnanimus R. P. fauens. Żył lat trzynáśćie ná Arcybiskupstwie/ vmárł w Roku 1 4 9 3. Po Koronácyey rychło Olbráchtowey. Po nim zostáł Fryderyk Krolewic Polski/ Syn Káźimierzow.

¶ Tenże Zbyszek przykupił do Biskupstwá Krákowskiego Kśiestwo Siewierskie / o czym świádczy Miechowitá w Kśięgách Czwártych tymi słowy: Anno 1 4 4 4. Sbigneus Cardinalis & Episcopus Cracouiẽ: Ecclesiæ Cracouieñ posesßiones augere, & terminos Regni Poloniæ dilatare cupiens, terram Szeuierieñ à Venceslao Duce Tesßneñ, pro sex millibus Marcarum latorum grossorum emit. O tymże czytay v tegoż Historyká w tychże Kśięgách/ List 3 1 4.

¶ Tenże zbudował Bárnádynom Klasztor ná Strádomiu/ iáko o tym

swiadczy Miechowitá eodem Folio tymi słowy. Quibus Sbigneus Cardinalis & Episcopus Cracouień, Monasterium pro Conuentu & obseruantia in Stradomia in area germani sui Ioannis de Olesnicza, Palatini Sēdomiriē, erexit, constructaq́ Ecclesia lignea, illam in die Natiuitatis Mariæ in honorem Sancti Bernardini consecrauit. &c.

¶ Ten Kośćioł w Nowym Sączu fundował/ y kilká prałatow v niego znácznie opátrzył/ O czym czytay v Miechowity Księgi 4. List 327. Był wźięt ná Arcybiskupstwo w Roku 1 4 8 8. vmárł Roku 1493. w Gnieźnie pochowan/ O czym swiadczy Epitáphium ná Grobie iego thymi słowy. Zbigneo de Olesznica, Archiepiscopi, primatiq́ Gneznen, summo Consilio & antistiti, magnitudine præstanti, parenti patriæ familias, herby/ Debno/ Gryff/ Kotficz.

¶ Ianicius in suo Cathalogo ták onim Wierße pisał.

Magnanimus vindex patriæ pietatis Asylum,
Pro grege qui gesit prælia iusta suo.
Hinc similem fas est nobis sperare Poloni:
Nunquam, Zbigneum qui superabit erit.

¶ Ten w Pińczowie Oyczyznie swey Zamek y Kośćioły pomurowáć dał.

¶ O tym Arcybiskupie wiele potym w Historyey czytáć bedźieß.

☞ Tegoż czásu był Dobiesław/ ktory sie pisał de Oleßnicá/ Woiewodá Sedomirski/ ktorego Syn Jan Głowacz był Márßałkiem Koronnym/ Głowacz miał syná Janá/ ktory trzymał puł Oleßnice/ zwano go Bochotnickim/ był Woiewodą Lubelskim/ zßczedł steriliter. Miał Siostry/ iedne zá Sámotulskiem/ ktorey Corká byłá zá Hrábia Zgorki/ y then brał spadek/ Druga zá Wáłowskim.

☞ Jan Woiewodá Ruski/ ktory zostáwił synow trzech/ Janá/ Stánisłáwá/ y Zbigniewá. Jan ten trzymał Złoczow/ do kthorego śiedmdźieśiat Wśi y pieć w Ruśi/ zostáwił Syná Stánisłáwá rzeczonego Gebá/ ktory też zostáwił dwu Synow/ Stánisłáwá y Sebestyaná.

☞ Stánisław Syn Woiewody Ruskiego/ ten zostáwił Syná Janá/ ná Oleßku y ná Gologorách/ ktory potym miał Synow dwu/ Stánisłáwá/ od ktorego był Fredrus/ ktory nie miał tylko Corki/ te wniosły máietność w Domy rozne.

☞ Jan ná Gołogorách brát iego miał syná Dawidá/ ktory zábit v Obertyná od Wołochow/ zostáwił Syná Janá Káßtellaná Zarnowskiego/ kthory wieku mego miał zá soba Gnoińska z kthora zostáwił Potomstwo.

☞ Jan Syn Janow/ wieku mego był Káßtellanem Hálickim czás długi/ potym był zá Krolá Stepháná Arcybiskupem Lwowskim/ młodych Lat swoich był Mężem sławnym y obrońca Kráin Ruskich/ w wiezieniu v Tátar bywał/ wiele z nimi á meżnie czynił/ vmárł Roku 1582. Po nim obran Demetrius Sulikowski z Domu Bończa. Zostáwił syná Andrzeiá/ ktory miał zá soba Wolska z Podháiecz/ z Domu Pulkozá/ z ktora zostáwił Potomstwo.

¶ Dwá synowie iuż dorośli vmárli/ thegoż Arcybiskupá/ Stánisław y Mikołay.

Zbigniew Woiewody Ruskiego Syn/ zostáwił syná Wiktorzyná/ ktory był Káßtellanem Máłogoskim/ ktory miał dwu synow.

¶ Tegoż Káßtellaná Syn też Wiktorzyn stárßy/ ktory trzymał Chroslina/ miał Stánisłáwá/ Jákubá y Janá/ wieku mego byli ludźie znáczni.

Zbigniew wtory Syn Káßtellaná Máłogoskiego/ kthory trzymał Rymánow/ był Káßtellanem Sánockim/ miał te Syny.

Janá Káſztellaná Hálickiego/ ktory od Krolá Stepháná
iezdźił w Poſelſtwie do Turek/ zoſtáwił z Paniewſką z Domu Godzámbá/
Stároſćianką Zydáczewſką/ Potomſtwo.

Mikołay Podkomorzym był Sanockim/ kthory naprzod
miał zá ſobą Stárzechowſką Woiewodzankę Podolſką/z ktorą zoſtáwił ſy=
ná iednego/ potym z Sobkowną Káſztellaná Sedomierſkiego Corką/ tákże
zoſtáwił Potomſtwo/ vmárł od rány/ ktorą mu zádał wzwádźie ſługá Woy=
ćiechá Kámienieckiego z Domu Piláwá Okińſki.

Stániſław y Zbigniew Brácia ich tákże Meżowie znáczni
byli/ pomárli wſzyſcy/ Potomſtwo zoſtáwili.

¶ Od tychże de Oleſznicá wiele ludźi znácznych było wieku mego.

Jan ſyn Andrzeiá Woiewody Sedomierſkiego był Podſęd=
kiem Sędomirſkim/ ktory zoſtáwił to Potomſtwo. Naprzod.

¶ Szczęſnego/ ktory zſzczedł y z Potomſtwem.

¶ Janá/ Stániſłáwá Biſkupá Poznáńſkie°/ktory był wźięt po Janie
z Kśiążąt Litewſkich/ po nim náſtał Sebeſtyan Bránicki z domu Korczak.

¶ Piotr ktory vmárł Młodźieńcem.

¶ Jan zoſtáwił Synow dwu/ Mikołáiá/ ktoremu ſię doſtał działem
Pińczow/ od ktorego byli ći Synowie/ Jan/ ktory miał zá ſobą Sieniaw=
ſką z Domu Leliwá.

¶ Andrzey/ ktory miał zá ſobą Jaśieńſką/ Obá zoſtáwili potomſtwo.

¶ Jan Brát Mikołáiow/ ktoremu ſię doſtał działem Chmielnik miá=
ſteczko w Sędomirſkim Woiewodztwie/ zoſtáwił Syná Mikołáiá.

☞ Domy inſze ktore z tychże Przodkow dźielnice y począ=
tek máią/ iáko Potworowſcy w Wielkiey Polſzcze Dom ſtárodawny y zná=
czny/ był wieku mego ieden Sędźiem Káliſkim/ był człowiek vczenia wielkie=
go. Z tymże domem iedney dźielnice Sulimowſcy w Sierádzkim Woiewo=
dztwie/ Dom znáczny/ piſzą ſię z Mileiewá/ idą od Márſzałká Głowaczá.

¶ Támże Czermińſcy iedney Dźielnice z tymiż Sulimowſkimi/ ludźie
znáczni y R. P. záſłużeni.

Stoiewſcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

W Sedomirſkim Woiewodztwie Pożowſkich Dom ſtáro=
dawny/ ludźie znáczni byli wieku mego/ iáko Stániſław/ ktory ná poſługách
wielkich Rzeczypoſpolitey bywał/ człowiek vczony.

Czaykowie támże w Sedomirſkim Woiewodztwie.

Natkowſcy w Przemyſkiey Ziemi Dom ſtárodawny.

¶ Inſzych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/
o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie stárodawnym Polskim Kośćieszá: Pisarzemći w Gniaździe Cnoty o początku Herbu tego/ á pewnieyszego nic dowiedźiećiem śię nie mogł/ zowa y inszym then Kleynot nazwiskiem/ Strzegomia/ o czym niżey czytáć będźiesz/ wszákoż iáko to bacżyć mogę/ nie w kożdey Kráinie.

☞ Kośćieszá to iest iego dawne Proclama/ bo wiele ieszcze iest Wśi/ ktore od Imion swoich zákłádáli/ w Mázowszu są Kośćiesze/ w Kuiáwách Kośćieski/ y indźiey.

¶ Nośili zá Herb Strzałe rozdártą Jelcá Mieczowe przez nie białłe w polu Czerwonym/ czego właśność obaczywszy/ czytáć będźiesz o Przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia w tháki szerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Piszą wszyscy Historycy o Przodkách Herbu tego/ że bywáli okrutni/ á to dla tego że zábili Mágnuszá Biskupá Wrocławskiego v Mszey świetey/ w Roku 1143. y dla tegoż potym drobnieć poczęli/ áni do Rády przyimowáni byli.

☞ W Roku 1190. List znácżnie wspomina Sulisłá wá Kośćiesze od Kázimierzá/ potym potwierdzon od Władysłáwá/ w Roku 1440. tymi słowy poczyna. Nos Casimirus dux Cracouien. &c. Sulislao Kośćieszá Militi nostro, & eius legittime posteritati, Damus, Donamus, Villam nostram Szerzyn/ cum omnibus vtilitatibus. W ktorym Powiećie nie wspomina/ tylko data in Sendomierz, á potym Confirmatio od Władysłáwá in Corczyn.

¶ Tám kedy potwierdzáli Kśiążetá Krolowie/ praw Klasztornych/ wspomina præsentes Kośćiesze/ iáko ná Wachockich / ná Trzemeszeńskich/ y inszych/ w Roku 1260. Tomkone Kośćieszá Milite nostro. &c.

Dobeslaus Strzegomia/ názwány od Bystrych Oczu/ tey Fámiliey/ záłożył Wieś Strzegomia w Ziemi Sedomirskiey.

Semowitá Kśiążećiá List záleca wiele Mężow znácżnych Herbu tego/ tymi słowy.

In nomine Domini Am̄. Nos Semouitus dei gratia Dux Mozouiæ, Princeps & Dominus terrarum, Plocen̄, Sochaczeuien̄, Rauen̄, Gostinen̄, Plonen̄, &c. necnon hæres Visnen̄, &c. Considerantes, & diligenter inspectis fidelibus & constantibus seruicijs, quibus se nobis Nobiles Viri nostri fideles, de genælogia ac clenodio Kosczieſſa infrascripti, propinqui & clenodiales, á multis retroactis temporibus ꝓmptos exibuerunt, & in futurū Deo dante exibebuut. &c. Volen̄ in frascriptos nobilis speciali dono. &c. Videlicet: Iacobum de Mnisseuo, Petrum de Kolozob, Przypkonem de Kolakouo, Boguchualum de Zerziny, Wsleborium de Mirosseuo, Troianū de Kobyle, Sobeslaum de Meczyny, Zdislaum de Zakrzeuo, &c. Omnes in genere milites Clenodij Koscziessa liberamus, eximimus, & absoluimus ab omni potestate & iurisditione, ab omnibus vexacionibus. &c.

¶ Zgołá tym wszystkim dał wielkie wolnośći / áby przed żadnym Sądem nie stawáli/ tylko przed nim/ Listem iego pozwáni. A ieśliby od Wo-

wody / ábo od ktorego Sędziego pozwáni byli / tedy ták Liſt omáwia.
Citati non tenebuntur reſpondere, pœna eos & ipſorum quemlibet nulla ſe-
quente. &c. Acta & data in Plocko, Anno 1400.

¶ Tákowych Liſtow ieſt bárzo wiele / máło nie káżdey Fámiliey w Mázowßu / ieſt też tám Szláchty barzo wiele / ktorych nigdy Krol nie ſądźi / tylko Woiewodá / y do niego ápellacya.

Wieku mego the wßyſtkie Domy / y inßych wiele / ktore od nich Dźielnicámi ſię oderwáły / były znáczne. A naprzod.

☞ Dom Mnißewſkich w Mázowßu ſtárodawny y rozrodzony / ktorzy ſię ták rozrodźiwßy / Dźielnice bráli.

Jakuſius de Mnißewo / miał dwoch Synow / Adámá / ktory był Artium Magiſter & Philoſophiæ Doctor, pothym był v Kśiążęćiá Konrádá Káncler zem.

☞ Benedykt wtory Syn iego miał dwoch Synow / ktorzy bráli te Dźielnice / Piotr wźiął Kołożąb y Mnißewko / A Jan Wodynie / ná on czás lepßa dźielnicá byłá Kołożąb / bo nápráwne Jmioná były / ále wtym wieku gdy Láſy roſkopano / było do ſámych Wodyń lepiey niż dwá dźieśćiá Wśi / okrom inßych Folwárkow / ktore tákże ná tey pußczy w teyże były dźielnicy roſkopáne / á te Wodynie ná Podláßu leżą / y Potomſtwo iuż ſię Wodyńſkimi zowie / ktorych Przodkowie bywáli ludźmi w onym Kráiu záwße znácznymi / w Wárßáwie Káplicę ſwą v Fáry máią / w ktorey ćiáłá ſwe chowáli / kędy herby ich o nich ießcze świádczą.

☞ Już zá pámięći náßey był Mikołay Wodyńſki / człowiek dobrego y pobożnego żywotá / ſpraw y obyczáiow ſtároświeckich / pokoy miłuiący / ten z Koſobucką Káßtellaną Sieprſkiego Corką zoſtáwił Syná Janá / ktory był Káßtellanem Liwſkim / Oycu w ſpráwách podobny / wßákoż według czáſu / y według zwyczáiu onych ludźi / rad wßyſtkie° dopomogł / miał zá ſobą Kraśińſką z Domu Slepowron / Sędźiego Ciechanowſkiego Corkę / á rodzoną ſynowicę Biſkupá Krákowſkiego / z ktorą Potomſtwá ná ten czás nie miał żywego / młodźiuchne odeßło.

☞ Dom Grzywow ſtárodawny y znáczny / był wieku mego w Ráwſkim Woiewodztwie.

☞ Miłoßewſcy támże w Ciechanowſkim Powiećie / byli wieku mego ludźie znáczni / Stániſław / ktory ná dworze Krolá Zygmuntá Auguſtá z młodośći będąc / naprzod liſty komorne piſał / zá tym przyßedł do znáczney łáſki / miał opátrzenie w Zmudźi Jáſony nie dáleko od Kowná / potym miał zá ſobą Fálczewſką Starośćiankę Kobrzyńſką y Pińſką / z Domu Trąby / z ktorą zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki. Był Łowczym Bilſkim / człowiek cnotliwy y Rzeczypoſpolitey pilny ſtroż y ſługá.

☞ Jákub Brát iego rodzony był v tegoż Krolá pomienionego Száfárzem / z kąd z onych zasług przyßedł do opátrzenia znácznego / był Woyſkim Ciechanowſkim / wßákoż w Lubelſkiey Ziemi mießkał y tám máiętność miał nábytą.

☞ Támże w Mázowßu był Dom Pudłowſkich / z ktorego wyßli dwá Bráciá rodzeni do Sierádzkiey Ziemie / ktorych Synowie potym w Ruſkich kráinách ná chlebie Rycerſkim ſię báwili / ieden tám w Przemyſkiey Ziemi / doſtał máietnośći / tám ſię ożeniwßy / Potomſtwo zoſtáwił / pißę ſię z Mokrzan.

☞ Jan Brát wyżßey pomienionego / będąc támże w Ruśi zá kilku Hetmánow Mężem znácznym / z Janem pothym Tarnowſkim w wielu potrzebách bywał / do Lat przychodząc / do Sierádzkiey ſię Ziemie

wroćił / tám-

wrocił/ támże z Orßulą Boguſłáwſką z Domu Prus/ alias Wilcze Kozy/ zoſtáwił trzech Synow.

☞ Málcherá/ ktory wieku mego był człowiekiem vczonym w onym kráiu R. P. dobrze záſłużonym/ po śmierći Sedźiego od wßyſtkiego Rycerſtwá był ná ten vrząd zgodnie obran/ z czego ſie zá chęć podźiękowawßy Pánom oney Ziemie y Rycerſtwu wymowił/ miał zá ſobą Báliwſką z Domu Iáſtrzebiec/ z ktorą potomſtwo zoſtáwił.

Stániſław wtory ſyn tegoż Ianá Pudłowſkiego/ ktory vmárł sterilis.

Ian trzeći ſyn tegoż Ianá Pudłowſkiego/ był wieku moiego Woyſkiem Socháczewſkim/ Miles Sepulchri Christi Hierosolimitanus, ac per totam Poloniam terræ Sanctæ Sindicus seu Procurator Priuilegiatus, qui cum plurimis in aulis Principum externorum cum laude & honore nationis suæ versaretur, ac ferre totam vel saltem maiorem partem Europæ ac Asiæ, terra mariq; peragrasset. In patriam rediens, primum ab Henrico, postea á Stephano Regibus, ob suas virtutes in Secretarium susceptus. Tandem illustri viro Ioanni Zamoyski Cancellario, ac Exercituum Regni generali Capitaneo, tribus in grauissimis bellis Moschouiticis, operam suam diuersis in negotijs, summa cum diligentia, fide ac dexteritate, nauat.

Zá ktorymi iego zasługámi ná tey woynie/ y w inych posługách/ y ná znák iego peregrynácyiey/ do Herbu tego/ ábo ráczey do Helmu Trzech Pior Struśich/ dwu białych/ trzećiego czerwonego/ kthorymi ten Kleynot z stárodawná ieſt przyozdobion: Dwie Pálmie Krol Stephan ná wieczną pámięć przydał Domowi tych dwu Bráciey/ Málcherowi y Ianowi/ y włáſnemu Potomſtwu ich/ y vprzywileiował támże in Castris pode Pſkowem/ w roku 1582. A tego ieſt włáſność táka y ozdobá helmu.

¶ Temuż to Ianowi w Roku 1583. dał tenże Krol Tribunatū Sochaczeuien. Był Vir admodum humanus & tractabilis de omni scibili, czego náuką y experencyą probował.

¶ Tych pomienionych Pudłowſkich Śioſtrá byłá rodzona Zuzánná Ruśiecka/ Matrona Nobilis.

☞ Dom Załuſkich w Ciechanowſkim Powiećie stárodawny y rozrodzony.

☞ Gniewoßowie/ o ktorych czythamy w Hiſtoryách/ v Miechowity w Kśięgách 4. v Kromerá 15. piſzą ich z Dálewicz.

Słończewſcy ná Podláßu Dom rozrodzony/ był z tego domu Lenarth Biſkupem Kámienieckim/ w Roku 1400. Wieku mego przy Ianie Zamoyſkim Hetmánie y Kánclerzu Koronnym był Ian Adolescens Nobilis.

Kośćießowie w Ráwſkim Woiewodztwie dom rozrodzony/ był wieku mego Andreas Kośćießá Bacalereus Artium, ktory w Domu Tęczyńſkich z młodośći ſie ſchowáł/ y támże miał opátrzenie.

Kośćieſcy ná Kuiáwách Dom stárodawny y rozrodzony/ zową ſie Kyjámi/ Meżowie dobrzy z tego domu bywáli.

Sulißewſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie dom stárodawny/ z kto-

Boguslawscy są Ostrzyckowie. Omylił się tędy

Niewiem kiedy to był Secretarzem Henryka, ktory v nas w tydzień krolował [illegible]

Mikołaja Jana Piotra Boguslawskich [illegible] woyskie Mikolai [illegible] Piotr [illegible]

dawny / z ktorych ieden wieku mego Stániſław był Poborcą onego Wo-
iewodztwá.
Práweczcy w Łęczyckim Woiewodztwie Dom ſtárodaw-
ny/właſni ſą Zdychowſcy/z ktorych ieden N. wieku mego był Piſarzem
w Káncellárij mnieyßey/dobry y Cnotliwy człowiek/Prawdę y Pobożność
miłuiący.
Rakowſcy w Przemyſkiey ziemi/z Mázowß wyßli/ Dom
ſtárodawny.
Rzeżeńſcy v Wárßáwy dom ſtárodawny y znáczny / z kto-
rych był Lukaß w Lubelſkim Woiewodztwie wieku mego człowiekiem zná-
cznym y godnym ſługą Rzeczypoſpolitey.
Chodziccy ná Páłukách/ był Woyciech wieku mego/ kthory
ták bárzo głowę gołą miał/że chybá ná ßyi włoſy były/ ktorą nateżße drzwi
wybijał/chłopá we zbroie vbránego bił áż mu dośiedzieć nie mogł/ wiele in-
ßych meżnych ßtuk czynił/ w Domu Zborowſkich ſie ſchował.
Miroßewſcy w Mázowßu v Wárßáwy Dom rozrodzo-
ny/ ktorych Przodká Liſt wyżßey piſany pomienia.
Kołakowſcy od Lomzy Dom rozrodzony / z ktorych ieden
Andrzey wieku mego był Muzykiem v Krolow/ Auguſtá/ Henryká/ y Ste-
pháná/w Krákowie ſie potym ożeniwßy Potomſtwo zoſtáwił.
Zakrzewſcy z Czerſkiego Powiátu Dom rozrodzony.
Męczyńſcy ná Wołyniu/ ktorzy tákże z Mazowß wyßli/
Dom rozrodzony.
Chrząſtowſcy ná Podgorzu Dom ſtárodawny y znáczny.
Wolſcy z Wárßáwſkiego Powiátu/ z ktorych był Jan przy
Woyćieße Stárzechowſkim Stároście Wyßogrodzkim / ktory ná Niżie z
młodośći ſie ſchował.

Ci Wolski sa Herbu Kowna

Kobelſcy w Ciechanowſkim Powiećie Dom rozrodzony.
Tárgoniowie od Lomzy Dom ſtárodawny y rozrodzony/
z tychże też ieden w Ruśi zoſtawił Potomſtwo / ſłużąc v Mikołáiá Báwo-
rowſkiego/ miał opátrzenie.
§ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim Hołobog

O kleynocie ſtároda-
wnym Polſkim Hołobog/ kthory
nazwiſko ma od Rzeki ták rzeczo-
ney/nád ktorą Przodek Herbu tego gwał-
townego nieprzyiaciela tego Kroleſtwá
porázil/ ma być puł Łośoia przećiethe w
polu Czerwonym. O początku Herbu te-
go piſałemći w pierwßych Kśiegách/ kto-
rem názwał Gniazdo Cnoty / thu ſie tylko
przypátrzywßy własnośći Herbu tego/ czy-
táć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie
ich/ ktore ia w ták ßerokim kroleſtwie znáć
mogę.
☞ Ná gruncie Rátułdá Ry-
cerzá/ Przodká Herbu tego/ Klaßtor Ho-
łobog/ nád Rzeką ták rzeczoną/ Pánnam Cyſterſkiey Reguły/ w Diocezyey

Gnieźnieńſkiey/Władyſław Syn Ottoná Kśiążęćiá Káliſkiego fundował/ w Roku 1211. Do ktorego dał te Wśi / Tykádłowo / Zydowo / Pole / Wroſle/Rábláwy y Staw wieś ták rzeczoną/ktorą odkupił v potomkow ábo Synowcow tegoż Rátuldá Synow Wáwrzyńcowych / Dobrogoſtá y Czeſáchá / ktorym dał dobrze znáczną zamiánę / zá iedne wieś trzy/ to ieſt/ Chotyniwo/Golikowo/y Pieniążkowo. Wiecey Przodkow Herbu te° wiedźieć nie mogę/tylko wieku mego były Fámilie znáczne Herbu te°. Naprzod.

☞ Dom Bránickich w Ruśi v Stryiá/ byli dwá Bráciá Mężowie znáczni wieku mego/ Krzyſtoph y Jan / kthore porodźiłá Poláнowſka z Domu Pobog / znáczny y możny tho Dom w onych Kráiách był wieku mego.

☞ Dom Lipnickich w Sedomirſkim Woiewodztwie był wieku mego znáczny/ná dworze Królá Auguſtá był. N. Lipnicki/ktory miał zá ſobą Tarnowſką Woiewodzanke Sedomirſką.

☞ Stániſław Brát iego/ ktory miał zá ſobą Ligeziankę Káſztellaná Wiślickiego Sioſtrę rodzoną/z ktorą zoſtáwił Potomſtwo ſyny y Corki/był człowiek wſpráwách Rzeczypoſpolitey biegły. podſto: Sen: y Jákub Kánonik Sedomierſki.

☞ Dom Boreckich w Ruśi tákże ſtárodawny y możny/ wſpomina Epitáphium w Grodku Adámá tymi ſłowy: Adam Borecki de Borce, qui obijt Anno Domini 1552. Ante Natiuitatem Domini.

¶ Tegoż Syn był wieku mego Woyſkiem Stryiſkim/człowiek ctnotliwy/y ná poſługách Rzeczypoſpolitey znácznych bywał/potomſtwá własnego nie miał.

Dom Látyczyńſkich w Cheimſkiey ziemi znáczny był wieku mego/y záſłużony R. P.

Bierultowie támże w Chełmſkiey ziemi Dom znáczny.

Niezwoiewſcy w Sedomierſkim woiewod: dom ſtárodawny y znáczny.

¶ Inſzych wiele Domow zacnych w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Swinki

/ ktory ma być Głowá Wieprzowa / Ręká w błękitnym Rękawie ią rozdźiera ná Polu Czerwonym: piſze o Przodkách Długoſz/że bywáli loquaces & facundi/o ktorych obaczywſzy właſność Herbu czytáć będźieſz / thákże y o Potomſtwie wieku mego / ktore ią w ták ſzerokim Króleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę / Pánná w Helmie rozczoſána ma być.

☞ Stáńczyká z Rudy/Stároſtę Wieluńſkiego/wſpomina Długoſz zá pánowánia Władyſłáwá kśiążęćiá Wielgopolſkiego/dla czego/to w Hyſtoriey czytáć będźieſz / to było w roku 1185.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Jákubá Swinkę Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim/ w roku 1283. ktory w Wigilią Swietego Tomaſzá obran/a názáiutrz w Klaſztorze v Bárnádynow w Káliſzu był poświecon/przez czterech Biſkupow / Tomaſzá Wrocłáwſkiego / Janá Poznáńſkiego/Goſłáwá Płockiego/Wolbimierá Włocłáwſkiego. &c.

¶ Ten Klaʃztor v świetego Jerzego ábo Szpital Reguły świethego
Benedyktá w Vnieiewie fundowal/z dobr ʃtołu Biʃkupiego.
¶ Ten/áby Biʃkupʃtwo Chełmieńʃkie nie wyʃzło z ie° prowincyey/Ry=
ʃkiemu Arcybiʃkupowi/ktory ie ʃobie przywłaʃzczał przez miecż/przed Lega=
ty Papieʃkimi/od Boniſáciuʃa Papieżá poʃtánymi/przyʃtoynie odiał.
¶ Tenże w Roku 1 2 9 0. w Niedziele dwudzieʃtego ʃzoʃtego dniá
Cżerwcá / Przemyʃłá Kśiąże Poznáńʃkie ná Monárchią Polʃką / y Ryʃche
żonę iego/w Gnieźnie pomázał/przy bytnośći Biʃkupow/ Wiʃłáwá Włoc=
łáwʃkiego/Andrzeiá Poznáńʃkiego/ Janá Romkę Wrocłáwʃkie°/ y inʃzych.
¶ Tenże dwie Wśi ktore kupił zá ʃto grzywien śrebrá/Powicż/y Gro=
cżno/Kápitule Gnieźnieńʃkiey dorował.
¶ Tenże dźieśięćinę Witecżną w Janowym Młynie Wśi ták rzecżo=
ney/ kędy teraz miáʃtecżko zbudowano / Kośćiołowi onemu / z przyzwole=
niem Kápituły dárował.
¶ Tenże zá przycżyną Kśiążećiá Przemyʃłá / przemienił dźieśięćiny
we Wśiách Arcybiʃkupʃtwu náleżące / z Opátem Eugelbertem Biʃchow=
ʃkim / ktorego teraz zową Koronowʃkim/ zá przyzwoleniem Kápituły ʃwey
Gnieźnieńʃkiey/do ʃtołu ʃwego w Dąbrowie/ Zadowie / Kwietcżowie / w
Leʃnie/y Rzuchowie / y w drugich Wśiách/ do kośćiołá w Dąbrowie nále=
żących/to ieʃt/w Brzuʃzowie/ Oʃtrożnie/ Romoʃzowie/ Kárʃzowie/Zakrze=
wie/Boʃzycách/ySłáwicżynie/á onemu Klaʃztorowi dał wʃzyʃtkie dźieśięći=
ny w Káʃztelláníey ábo w Stároʃtwie Nakielʃkim/ we Wśiách przynależą=
cych/to ieʃt/w Suchorábʃkim/ w Wielewicżách/ Pámperynie/ Záwʃzeʃnie/
w Szewnie/w Szátkách/Dębowie/w Rádʃtáiu/w Sámoʃtrzelu y w Orlu.
A to ʃię działo Roku Bożego 1 2 8 8.
¶ Zá iegoż Arcybiʃkupʃtwá Bernárdus Łowcży Káliʃki/ w Roku
1 2 8 4. dárowál do Arcybiʃkupʃtwá Wieś ʃwoię oycżyʃtą Chełm/ ze w=
ʃzyʃtką własnośćią.
¶ Tenże Arcybiʃkup przefrymárcżył Trántnowo Wieś Arcybiʃkup=
ʃtwu należącą/z Piotrem ze Bniná / Synem Mikołáiá Podcżáʃzego Sie=
rádzkiego / od kthorego wziął dwie Wśi / Grábkowice / y Piorkowo / ábo
Piotrowo.
¶ Tenże kupił Wieś Kowale v Turku / od Stogniewá Rycerzá zá
cżterdźieśći grzywien/z pozwoleniem Przemyʃłá Kśiążećiá/w roku 1 2 8 6.
¶ Tenże dárował Wieś Pruʃy v Krakowá w Páráfiey Ráćiboro=
wickiey / ktorą miał od Boleʃłáwá Kśiążećiá Krákowʃkiego / ieʃzcże będąc
w młodych lećiech zá zaʃługi Gnieźnień: Koś: á to vcżynił Roku 1 2 8 7.
¶ Żył ná Arcybiʃkupʃtwie Lat dwádźieśćiá y śiedm / vmárł Roku
1 3 1 0. Dniá cżwartego Miesiącá Márcá w Vnieiewie/ dowieźiono ćiá=
ło do Gniezná dźiewiątego dniá tegoż Miesiącá/y támże pochowan/o tym
piʃał Jánicius te Wierʃze.

Succula paʃcit oues, pecudes pecus, & tamen eʃʃe
Caula ʃub hoc & non ʃub meliore volet,
Gratia magna tibi Pater ô Sanctiʃsime, per te
Damna tulit, per te commoda Gnezna tulit.

☞ Jákubá opowieda Káthálog Biʃkupem Włocławʃkim/
w Roku 1284. Był wźięt z Proboʃtwá Płockiego/ vmárł w roku 1 3 0 0.
po Wyʃłáwie z Domu Zábárwá był wźięt/po nim náʃtał Gerárdus z Domu
Lodzia/ Ciáło iego leży we Włocłowiu.
☞ Adámá Swinkę wʃpomina Miechowitá Kánonikiem
Krákowʃkim/y Piʃarzem Krolewʃkim/mężem vcżonym/ktory piʃał Epitá=
phium Cżarnemu Zawiʃzy/ktore cżytay pod Herbem Sulimá / ábo v thego
Hiʃtoryká w Kśięgách 4. Káp: 52.

Wieku mego

☞ Wieku mego były te Domy tey Fámilyey możne / y Rzecżypospolitey záslużone / iáko naprzod Dom Zieleńskich w Woiewodztwie Płockim / Grzegorz był Woiewodą támże / Stárostą Zakroczymskim / Mławskim / etc. Był to Mąż biegły wspráwách R. P. vczony / wymowny.

Brát thegoż Woiewody vmárł Pisarzem Zakroczymskim / trzeći był Cżeśnikiem Płockim / wszystko mężowie vczeni y záslużeni R. P.

Dom Grzebskich z tymiż Zieleńskimi iedney Dźielnice w onymże Kráiu znácżny.

☞ Dom Krzyżánowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y záslużony R. P. wspominája Przywileia Koronne zá pánowánia Zygmuntá pierwszego / w Roku 1520. Máćieiá Krzyżánowskiego Podsędkiem Poznáńskim / ktory był designatus Corrector Iurium & Statutorum, z Mikołáiem Niemoiewskim Sędziem Inowłocłáwskim z Domu Szeligá.

Wieku mego był Jeronim Opátem Tynieckim żywotá dobrego y prawie przykłádny Opát.

Jan był Woyskiem Poznáńskim / y drudzy w Krákowskim Woiewodztwie przyięći od nich do Herbu / cżego Krol Zygmunt August potwierdźił.

Támże w Sierádzkim Woiewodztwie Dom Macżeńskich / z ktorych Jan pisał Lexicon Latino Polonicum, Był człowiek vczony / potym był ták bárzo w Religiey pobłądźił / że ná ostátku do Aryaná przyszedszy / nie wiedźiał co miał czynić / z rospácży śię obiesił sam.

Dźiwoszowie támże w śierádzkim woiewodztwie dom znácżny.

Dom Piotrowskich támże w Sierádzkiem Woiewodztwie stárodawny. Był wieku mego Jan Piotrowski Pisarzem ziemskim Poznáńskim / człowiek vczony y záslużony R. P. Był státury mierney / nogę iedne krotszą miał niż drugą / y toż mu samo przeszkadzáło do znácżnieyszych posług R. P. Bo zá wielką godnośćią swą przyszedłby był ad maiorem dignitatem. był Catholicissimus, y wszytkim ludźiom propter sinceritatem cordis amabilis.

Cżácżcy támże w Sierádzkim / był ieden wieku mego Kánonikiem Poznáńskim.

Gáwrońscy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

Kákánowscy támże dom stárodawny.

Záiączkowie támże dom stárodawny.

§ Jnszych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách / o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie stárodawnym Polskim Dolegá/

ktory od Jástrzebcá ma początek/iáko o tym Długosz świadczy/ z tego Kleynotu wiele ludźi znácznych było/ o kthorych przypátrzywszy sie własnośći Herbu / czytáć bedźiesz/ tákże y o Potomstwie ich ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźiec o nim moge / ma być Podkowá Biáłła/ Krzyż ná wierzchu/Strzałá w Podkowie/ w Polu Błekitnym. Początek ták iákomći w Gniaźdźie Cnoty nápisał / y inszegom dopytáć sie nie mogł.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Przodká Herbu tego Arnolda Biskupá Poznáńskiego/ktory był wźiet po Bernárdźie z Domu Leszczyc/alias Brog. Był ná Biskupstwie Lat dziewięć / ten darował Wieś Koszecino Klasztorowi v Káźimierzá. Vmárł w Roku 1162. Po nim nástał Mrokotá z Domu Szeligá.

☞ Alexándrá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog/ że był wźiet z Kánoniey zá pánowánia Bolesławá/ od Jákubá Arcybiskupá poswiecon/ w Roku 1130. po Symonie z Domu Gozdáwá/vmárł Roku 1166. támże w Płocku pochowan. Ten naprzod w Płocku Kośćioły murowáć począł/iáko v Pánny Máryey zmurowawszy / nádał / po nim nástał Vernerus z Domu Pierzchálá.

☞ Z tychże Przodkow zdawná Dom Lásockich opowiedáia Historye y insze scripta rozne. Naprzod.

☞ Mikołáiá Lásockiego Dźiekanem Krákowskim/potym Biskupem Poznáńskim opowieda Káthálog / ále nie był potwierdzon od Papieża Eugeniuszá/ dla tego/ że bedąc Postem ná Concilium w Bázylyey/ bronił tego/ áby nie był Papieżem. A gdy tego niedowiodł z zdrugą stroną/ on mu też potym szkodźił iáko mogł. To było w Roku 1439. Tego záleca Kromer tymi słowy. Vir ingenio, Solercia, doctrinaq; singulari potens, Cuius etiam cōsilio Ioannes Huniades multum vsus esse fertur, O czym czytay szerzey támże w Kśiegách 21.

☞ Mikołáiá Lásockiego tenże Historyk wspomina w kśiegach dwudźiestych pierwszych/Podskárbim Nadwornym w Roku 1443.

☞ Mikołáiá Lásockiego Biskupem Włocławskim wspomina Káthálog/był wźiet po Władysławie Oporowskim z Domu Sulimá/ w Rzymie był Confirmowan/ tenże był Kárdynałem. Vmárł Roku 1450. pochowan w Kámieńskim Kośćiele.

☞ Ná Dobrzyńskiey Ziemi są Lásocki/ z ktorych sie pisali/ w roznych Woiewodztwách wielkie máietnośći mieli. Był Jákub Lásocki/ ktory sie pisał z Brzezin/ Kásztellan Łeczycki/ ktory miał te Syny z Łeżeńsko z Domu Nałecz/Jana Meżá sławne°/ y Jákuba Proboszczá Brzezińskie°.

Stánisław Brát Jákubow Podkomorzy Łeczycki/ktory z Zbaską z Domu Nałecz zostáwił trzech Synow/ Stánisławá/ Abrámá / Janá/ wszyscy Potomstwo máią.

☞ Krzysztoph trzeći Brát Jákubow był Stárostá Gostyńskim/30=

ſtyńſkim / zoſtáwił z Szczawińſką z Domu Prawdzicz Potomſtwo / Syny y Corke Myſzkowſką.

☞ Dom Kretkowſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny Roku 1451. Jan Woiewodá Brzeſki/ktorego wſpomina Przyłuſki w Kśięgách 2. Káp: 2. Liſt 40. był zá pámięći moiey Mikołay Woiewodą Brzeſkim/ ktorego wſpomina Przyłuſki w Kśięgách 1. Káp: 2. ktore° byli ći Synowie/ Naprzod Eraſmus Káſztellan Gnieźnieńſki/człowiek magnæ æſtimationis v wſzyſtkich ludźi/był Poſłem do Turek od Auguſtá Królá/ był dobry Senator y miłośnik R. P. vmárł nie máiąc żony.

Grzegorz Brát iego rodzony był Káſztellanem Brzeſkiem/ zoſtáwił ſyny Męże vrodźiwe/ y dobrze wychowáłe/ do ſpraw R. P. w potrzebách znácznych bywáli/ ná expediciey Moſkiewſkiey/ y w inſzych/o czym ná roznych mieyſcách wzmiánkę mieć będźieſz.

Tegoż Woiewody drudzy dwá ſynowie byli/ Andrzey y Łáſotá/ktorzy pokoy miłuiąc/o żadne vrzędy áni dignitates nie dbáli/ktoreby ich turbowáć miáły.

W Płockim Woiewodztwie dom ſtárodawny Srzeńſkich/ piſáli ſię a Sokolouo, był Dom znáczny y możny w onym kráiu. Był Stániſław Srzeńſki Woiewodą Mázoweckim/ w Roku 1436. Jáko to napis we Srzeńſku ná grobie iego opowieda tymi ſłowy.

Illuſtris & Magnificus Stanislaus Srzenski, Palatinus Mazouiæ, dictus Grad, mortuus eſt Feria quarta poſt Reſurrectionem Domini, 30 die Marcij, hora prima noctis, vixit centum quadraginta annos.

Szczęſny Srzeńſki/ ſyn iego/ Woiewodą Płockim był / w roku 1548. Tenże był y Stároſtą Płockim / Márborſkim / Wiźnieńſkim/Łomżieńſkim / co napis opowieda ná Chorągwi piſany w te ſłowá.

Fœlix Srzenski à Sokolouo, Palatinus Plocen̄, Marieburgen̄, Viſnen̄, Lomzen̄ Capitaneus, pietate in Religionem ſingularis, ac in R. P. adminiſtratione, prudentia, fide incredibili, quas ob res, hoc in Regno ad ſummum honorem faſtigium euectus populi. Quem fauorem liberalitate ac morum facilitate promeritus, omnibus chariſsimus ac R. P. perneceſſarius, 52 ætatis ſuæ magnum ſui omnibus deſiderium, Feria quinta obijt, 19 Septembris, noctis ſequentis, hora tertia, anno 1554.

¶ Ná Grobie záśię te Wierſze piſane.

Vixi Patriæ, volui, feci honeſta, vtilia, iuſta, his defunctus poſterorum exemplo hic quieſco.

Clarus auis factiſq́ meis, poſt funera viuam inclita defuncto, fama ſuperſtes erit. Nec primus, nec vltimus, omnes me anteceſſerūt, omneſq́ ſequūtur.

Tegoż zoſtáły dwie Corce: Naprzod Dźierzgowſka Káſztellanka Sochácżewſka / kthora tylko iedyną Corkę zoſtáwiłá Máćieiewſką/ Stárośćiną Záwichoyſką/ ktora tych obu domow máiętnośći w dom Máćieiowſkich wniosłá/wſzákoż Srzeńſk trzymáią Noſzkowſcy.

¶ Wtora Corká tegoż Woiewody Fierleiowa Káſztellanká Lubelſka/ Stárośćina Sędomierſka/ ktora ácz miáłá Syny / wſzákoż młodo pomárli/ dwie Corce tylko były wieku mego/Leſzczyńſka ſtárodawney Fámiliey Wieniáwow/o ktorych pod Herbem pomienionym/á Zbáráſka Woie: Troc:

Dom Narzymſkich ſtárodawny támże w tym kráiu ná Záwkrzu/ z ktorych wieku mego byli dwá bráćia rodzeni / Mikołay Káſztellanem Sierpſkim / ktory z Goſtomſką Woiewody Ráwſkiego śioſtrą zoſtáwił potomſtwo dwoch ſynow/Janá y Mikołáiá.

Tomaſz Brát iego rodzony Káſztellan Płocki/ktory z Mdzewſką tegoż Kleynotu zoſtáwił Potomſtwo.

Dom Sobieiuskich stárodawny z Kuiaw y w Płockiey ziemi/ktorych Epitáphia opowiedáia w Stározrzebách ludźmi Rycerskimi/ naprzod Woyćiechá tymi słowy.

Hic iuuentam bellicis studijs exercuit Regem Sarmatarum, Ioannem, Albertum post cladem Bucouianã fugientẽ, strenue tutatus est, domi honestam rusticamq; vitam secutus, ab omni ambicione alienus fuit munera publica, quæ vltro volenti deferebantur contempsit, propter innocenter actam vitam, & bene merendi de omnibus studium, non solum suis ciuibus, sed externis quoq; magnum sui desiderium reliquit, vixit annis 70. Mensibus 3. Horis 18. Obijt anno 1 5 2 8 Die 5. Nouembris, hora 18.

¶ Tenże z Helżbietą Lekowską zostáwił był to potomstwo / Woyćiechá/ktory vmárł Biskupem Przemyskim/ Roku 1 5 8 0. Ciáło iego leży w Wárßáwie w Kaplicy Wodyńskich.

¶ Drugi Brát tego Biskupá był N. ktorego zostáły dwie Corce/ Krasińská y Ciemniewska/te rozniosły máietność w domy pomienione.

¶ Drugie tegoż domu opowiedáią Epitáphia: Martino & Mathiæ Sobieiuskim â Starozrzeby, fortissimis iuuenibus, quorum alter in bello, quod Sigismundus Rex huius nominis Primus, cum Prusis grauissimũ gessit, dum strenuè arcem Gustat suæ fidei creditam tueretur, hostiũ tellis confossus occubuit, alter in Ludouici Regis Hungariæ exercitu à Turcis ante annos 22. cæso, fortissime dimicans, vnâ cũ Rege suo cecidit: Vixerunt, prior annis 21. Mensis 3. diebus 10. Alter annis 19. Mensibus duobus, diebus 14. Są drudzy ná Kuiáwách.

Dobrzykowscy v Płocká Dom stárodawny/ z ktorych było wiele Mężow R. P. zásłużonych. Wieku mego był Stánisław/ktorego vrodźiłá Wolská/Płockiego Biskupá siostrá rodzona z domu Łábęć/ten wiele postronnych kráin zwiedźił/ Włoskie/ Fráncuskie/ Hißpáńskie Krolestwá obiechał/wßytkich iezyki vmiał/był Stárostą ná Pułtowsku / ná posługách znácznych Krolá Augustá bywał/o ktorych potym w Historyey będźieß miał.

Dom Mázowieckich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny y znáczny/z ktorego wiele ludźi znácznych ná posługách R. P. bywáło / Vrzędy ziemskie ábo dignitates ná sobie miewáli. Był N. Mázowiecki/ktory był Koniußem ábo Podkoniußem v Kśiążęćiá Bolesłáwá/ w Roku 1 4 4 1. Owa był Magister stabuli, czego pámięć ießcze w tym wieku Potomstwo niesie/bo ich zową Podkoniußámi. Wieku mego był Jákub Mázowiecki Podkonicz Mężem sławnym/ktory z Krolem Olbráchtem w Wołoßech ná Bukowinie będąc/wiele á mężnie czyniąc z nieprzyiaćielem / obronną reką z bitwy od Wołochow zdrádliwie wygrány vßedł / potym był v Orßey zá Hetmáná Tarnowskiego/ gdźie w potrzebie z nieprzyiaćioły w bitwie poiedynkowey czyniąc/Jmię wielkie od Rycerskich ludźi odnosił.

¶ Zostáwił synow dwu/ Marciná / kthory ná posługách v Biskupow Krákowskich sie báwiąc / w onym kráiu máietność kupił / thámże sie ożenił/ miał zá sobą N. Stáßkowską / w onym kráiu domu zacnego Białłagłowę/z ktorą Potomstwá nie miał ná ten czás.

Bártoß Brát iego/ktory obyczáie ludzkie w postronnych kráinách przeyrzawßy/Włoskie kráie obiechawßy/ná Oyczyznie został/miał zá sobą Moßczyńską Stolniká Dobrzyńskiego Corkę/z ktorą miał Potomstwo.

Wilk Mázowiecki/ wieku mego thák názwány/ był człowiekiem znácznym w onym kráiu/ktorego tákże było potomstwo synowie/Mężowie dobrzy.

Dom Kámieńskich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny/wspomina Epitáphium iednego we Włocłáwiu tymi słowy. Reuerendus

Dominus

Dominus Ramienski, Canonicus Wladislauieñ, obiit die Maii, anno 1553.

Wáwrzyniec wieku mego był Podſtárośćiem Płońſkim/ potym ſie w Litwie ożenił/ Mąż był ſczyrośći/ cnoty á dobroći pełen.

Dom Dłużniewſkich ſtárodawny / w Płockim Woiewodztwie/ y w Ciechanowſkim Powiećie máią.

Kobierniczcy w Płockim Woiewodztwie dom ſtárodawny teyże Dźielnice / z ktorych wieku mego Sebeſtyan był Mężem znácznie Rzeczypoſpolitey záſłużony.

Dom Gálemſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny.

Dom Mákoweckich ná Dobrzyńſkiey Ziemi ſtárodawny/ bywáli ná poſługách Krolow Polſkich / y R. P. znácznymi Gubernatory w Kśieſtwie Litewſkim wſzytkich Prowentow.

Dom Moſtowſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny/y Mężowie wielcy z tego domu bywáli.

Dom Kowalewſkich ſtárodawny támże w tym kráiu.

Słuczcy Burnakowie w Płockim Woiewodztwie.

Dom Bábickich v Wárſzáwy ſtárodawny / z Służowieckimi iedney Dźielnice. Záleſcy w Łeczyckim.

Mliczcy w Płockim Powiećie/ Jármułtámi ſie zową.

Leſzcy w Mázowſzu dom rozrodzony. Dabrowſcy z Łeczyc:

Dom Kliczewſkich ná Záwkrzu ſtárodawny / był Stániſław wieku mego Mąż śiły wielkiey / w potrzebie ze dwiemá Kopiiámi ná hárc wyieżdżiał/ obie o nieprzyiaćielá kruſzył ſczęśliwie/ do Oyczyzny przyiechawſzy zábit. Otoczcy z Sierádzkiego.

Jáſtrzebſcy z Goſtyńſkiego Powiátu.

Oſſowſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi dom dawny y rozrodzon.

Kozierowſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi Dom ſtárodawny y rozrodzony/ máią y w Krakowſkim Woiewodztwie máiętnosć nábytą.

Dymińſcy w Sierádzkim Woiewodztwie.

Sierakowſcy Tochmanowie w Goſtyńſkim powiećie dom ſtárodawny.

Grabſcy Dom ſtárodawny. Rychárſcy z Płockiego.

Sklotowſcy/ z ktorych ieden był Rotmiſtrzem znácznym.

Oſtrowickich dom ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny y záſłużony Krolom y Rzeczypoſpolitey. Jasieńſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi.

Dźiublewſcy z Sierádzkiego Woiewodztwá / z ktorych ieden Jan do Turek był poiechał z niemáłą Summą Pieniędzy / ná ten czás gdy Jwoniá wyieżdżał ná Hoſpodárſtwo/ potym czás niemáły v niego był w Więźieniu. Jnſzych przygod ná śię miewał niemáło trudnych/ wſzákoż ze wſzytkich zdrowo wychodźił/ choćiaż z ſzkodą ábo vtrátą niemáłą.

Zabieńſcy ná Kuiáwach dom rozrodzony. Wáldowſcy z Prus.

Jerzmánowſcy támże dom rozrodzony. Borſowie w Łeczyckim.

Bycháwſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Czyndáczcy w Płockim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/ máią y w Ráwſkim. Koſkowſcy w Płockim. Piskorsci z Piskorczyna Dobrzyniaci. 1600 K.B.

Rádźimowſcy w Płockim w Záwkrzeńſkim Powiećie.

Turſcy w Mławſkim powiećie dom ſtárodawny.

Bártniczcy w Ciechánowſkim Dom ſtárodawny.

Dźiedzyczcy z Płockiego Powiátu dom ſtárodawny.

Goreczcy od Szadku z Sierádzkiego dom ſtárodawny.

¶ Jnſzych wiele Domow Zacnych w rożnych Woiewodztwách/ o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

O Kleynoćie

O Kleynocie Slepowron

Slepowron ſtárodawnym Polſkim / ktory początek od Pobogá w Polßcże nieśie/ á iáko tego ptaká ná krzyż doſtał/ y to nazwiſko otrzymał/ niżey cżytáiąc zrozumieß. O Przodkách piße Długoß/ że bywáli Viri Bellicoſi, o ktorych przypátrzywßy ſie Herbu właſnośći cżytáć będźieß/ tákże o Potomſtwie/ ktore znáć mogą w ták ßerokim Kroleſtwie / ma być w Polu Błękitnym / ták iáko y Jáſtrzebiec ábo Pobog.

☞ Temu Herbowi táki początek opowiedáią / iż ten Kruk ktory ná wierzchu Podkowy á Coruinis Romanis profluxit: cżego ſą właſne teſtimonia ná ſtárey Rzymſkiey Monećie/ że tego Kleynotu dawno w Rzymie vżywáły wielkie Fámilie. Z tego Domu Valerius Meſſala Coruinus, zá cżáſu Tyberyußá Ceſarzá Rzymſkiego/ Alpinos Pannonioſq; populos ſuperauit, Dálmáckie gory otworzył/ Sławę Domu ſwego zá Dunáiem rozßerzył: Valeria prouincia, ktorą teraz Wołoſką źiemią zowiemy / á Valerio Coruino Romano nazwiſko wźięłá. In Epidauro Maritima Dalmaciæ vrbe, ktorą Włoßy Ráguſą zowią / tego Herbu in veteribus Statuis ac Ædificijs monumenta ſpectantur.

Ioannes Huniades, Hetman y Gubernator Korony Węgierſkiey/ Oćiec Krolá Máthyaßá támże in Pannonijs znácżnymi przećiwko Turkom zwyćięſtwy/ niepomáłu ten Herb ábo wßytkę Fámilią Korwinow był zozdobił. Po nim Syn iego Máthyaß Krol Węgierſki/ regio diademate & rebus præclarè ab ſe geſtis, nie mniey wßytkim ozdoby przycżynił.

❡ Ale dobrze przed tymi pámięći godnymi Przodki/ iáko przed Huniádem y Máthyaßem Krolem kilká ſet lat / iáko ſie to z Liſtow Slepowronow vkázuie/ tá Fámilia ex Pannonijs do Polſki przyßedßy/ ieſt rozrodzona y znácżnie záſłużona Krolom y Kśiążętom Polſkim y Mázowieckim/ zá mężne á wielkie przyſługi niemáłe opátrzenia bráli / z ktorych ieden ſam w ſobie Kleynot Kruká z Pierśćieniem złotem záchował / o ktorym niżey cżytáć będźieß.

❡ Drugi doſtawßy Dźiedźicżki z Domu Pobog z wielką máiętnośćią/ Herb ſwoy Kruká z Pierśćieniem á z Pobogiem/ thákim kßtałtem iáko bacżyß złącżył. Succeſſu temporis Potomſtwo/ zápomniawßy Przodkow ſwoich dawnego nazwiſká Korwinow/ Herb ſwoy Slepowronem názwáli.

☞ O dawnośći Przodkow tey Fámiliey/ iáśnie Liſt Konrádá Kśiążęćiá Mázowieckiego opowieda/ ná ktorym Márßałkowi Dworu ſwego/ Vartislao de Slepovvroni, & Familiæ eius dawa/ náprzod ius Tetonicum ná dobrách iego/ á potym alias immunitates: Liſt ktory świadcży o tym/ pocżyna tymi ſłowy.

NOS Conradus Dux Mazouiæ, Dominus & hæres, Ploceñ, Cerneñ, Raueñ, &c. Conſideratis & inſpectis pronis ac fideli-

bus ſeruicijs,

bus seruicijs, nobis per strenuum Militem nostrum Vartislaum, Curiæ nostræ præfectum, fideliter exibitis & impensis, & in posterum Christo duce, nobis & successoribus nostris, vnâ cum ipsius posteris, eo celerius impendendis, præmissorum meritorum obrespectum, villas ipsius siue hæreditates, Slepovvroni, Strachoua, Drozdzino, Vola, vulgariter nucupatas, in districtu Ciechanouień sitas, quas modo posſidet, de iure Polonico in ius Teutonicū transferimus & transmutamus. &c. Datum Varschouiæ, Anno Domini, 1224.

☞ W Roku 1224. Wáwrzete de Slepowrony / zá pánowánia tegoż Konradá opowieda Hystorik Báſzko/ Kustos Poznański/ Hetmánem in illa clade, kiedy był porázon od Klemensá Woiewody Krákowſkiego v Suchodolá/ tymi słowy. Ibi Wavvrzeta Slepovvronius cum nonnullis Masouitis, & cum ipso Duce Conrado in siluis se abscondit, postea in Masouiam non multi reuersi sunt.

¶ Tegoż máło niżey wſpominàiac ná drugi rok wypráwe do Máłey Polſki contra Boleslaum Pudicum, tymi słowy opowieda. Cladem suam apud Suchodol acceptam Conradus Masouiæ Dux vlturus, Lithuanos, Pruthenos, Iaczuingos, contra nepotem suum Boleslaum Pudicum Cracouień Ducem, prece & præcio subornat, quibus Wavvrzetam Slepovvronium præfecit.

Od tychże Przodkow / zá czáſu Loyſá Krolá Węgierſkiego y Polſkiego/ zá pánowánia Kśiążąt Janá y Zemowitá Mázowieckich/ byli dwá znáczni y możni Rycerze/ Słáwomirz/ ktory ſie piſał de Kraſne/ á Christynus ktory ſie piſał de Drozdzino. O czym świadczy List w Domu Krásińſkich/ w roku 1377.

☞ Tego Słáwomirzá z Kraſnego dawne Listy opowiedáią Práwnuká Słáwká Sędziem ziemſkim Rożáńſkiem y Mákowſkiem/ w Roku 1412. Ktorego Jan stárſze Kśiążę Mázowieckie / y wſzystek Dom iego/ od pewnych powinnośći/ ná wieczne czáſy wyzwolił. O czym list świadczy/ w roku 1427. Od tegoż Słáwká Sędzie° byli trzey ſynowie.

Mikołay/ ktory ſie piſał de Kraſne/ Stolnik Ciechanowſki.

Jákub/ ktory ſie piſał z Pienic Stolnik Zakroczymſki/ od ktorego w tym wieku Pieniczcy/ Lanieczcy/ Rembowſcy/ z ktorych dwá bráćia wieku mego byli Rotmistrzámi ná Podolu / y Mężámi sławnymi/ iuż tám Potomstwo zostáwili w Ruśi/ y máietnośći nábyte máią.

Słáwomirz trzeći/ ktory ſie piſał z Szczuk/ od ktorego idą Szczuczcy.

☞ Mikołay wyżſzey pomieniony de Kraſne/ Stolnik Ciechanowſki/ oſadził wieś ktorą názwał Wola Krasińſka/ w roku 1460.

¶ W tymże Roku Zaleśie máietność znáczną kupił/ y Folwárk w Lyſkowie Moſzákách/ ktory fundował Ecclesiæ Parrochiali in Crasne, coram Petro de Chotkouo Episcopo Ploceń, Roku/ 1482.

¶ Zostáwił Trzech Synow.

Janá ktory był Duchowna oſſobą.

Jákubá / kthory Máthyaſzowi Krolowi Węgierſkiemu w czarnym woyſku służył.

Andrzeiá/ ktory w Wołoſzech ná Bukowinie zábit / będąc z ludźmi Konradá Kśiążęćiá Mázowieckiego/ w Roku 1497.

☞ Ten Andrzey z Kraſnego/z Alexándra Zdzierzgowſka
Ciotka Mikołáiá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego / zoſtáwił Mikołáiá Káno-
niká Włocławſkiego/ y Janá ktory był Stolnikiem Ciechanowſkim. Tenże
Jan z Kátárzyna z Mnißewá murowánego/ z Domu Lubicz/ zoſtáwił to
Potomſtwo/ Naprzod.

Fránćiſzká Biſkupá Krákowſkiego/ Kśiażę Siewierſkie/
ktory ſię vrodźił w roku 1525. Potym przychodząc do lat/ był poſłan do
Niemiec od Oycá/ naprzod ſię w Gierlicy Triuiales artes náucżył/ á tám ſtąd
do Witembergu iechał / gdźie Philipum Melanctonem ſłuchał / wßákoż zá
rádą Mikołáiá Dźiergowſkiego Arcybiſkupá / ſtámtąd był pretko rewoko-
wan/ áby ſię nie záráźił wiárą nową/ ktorą tám był ná ten cżás Marćin Lu-
ter rozßerzáć pocżął. Potym był dan do Akkádemiey Krákowſkiey / kędy
przes kilká lat náuką ſię báwił/ máiąc dobre pocżątki / do Włoch potym ie-
chał/ tám ſię przes kilká lat Práwá Ceſarſkiego y Papieſkiego vcżył. Potym
z Włoch był wezwan od Dźierzgowſkiego Arcybiſkupá powinnego ſwego/ v
tegoż był Sekretarzem/ Gnieźnieńſką y Łowicką Kánonią/ áż y Arcdźieká-
nią Káliſką otrzymał. Był potym poſłan od wßytkiego Duchowieńſtwá
w poſelſtwie ad Paulum 4. Carapham Pontificem Romanum, v ktorego po
dwá rázy Posłem będąc/ wßytko podług woley y żądánia Duchowieńſtwá/
ſpráwił. Po śmierći Dźierzgowſkiego/ dla godnośći/ nie podleyßą łáſkę znał
Janá Przerebſkiego/ ktory po Dźierzgowſkim był Arcybiſkupem / y zá tegoż
rádą vdał ſię do Dworu/ á ná ten cżás Zygmunt Auguſt pánował/ od ktore-
go zárąz był poſłan do Máximilianá Ceſarzá Rzymſkiego w Poſelſtwie/
kędy mießkáiąc kilká cżáſow/ to co mu zlecono/ cum dignitate Regis odprá-
wował.

¶ Támże ná ten cżás był Posłem in eodem negocio Stephan Batho-
ry de Szomlay/ od Janá Zygmuntá Krolewicá Węgierſkiego / z ktorym ten
Kraśińſki wielką przyiaźń wiodł/ iáko Poſeł od powinnego Páná iego / bo
to Sieſtrzeniec rodzony Zygmuntá Auguſtá Królá Polſkiego był Jan Zy-
gmunt Krolewic od Izábelle śioſtry.

¶ Támże ná ten cżás ten Stephan Bathory/ krom żadney winnośći/
contra ius gentium, z roskazánia Ceſarskiego był zátrzyman in custodia w
Wiedniu/ wßákoż in honesta, do ktorego żadnemu chodźić niedopußcżano/
oprocż Posłá Krolá Polſkiego Kraśińſkiego Fránćiſzká/ kthory wielkie ſtá-
ranie á pilne v Krolá Páná ſwego przez liſty/ iáko też vſtnie v Ceſarzá/ około
wyſwobodzenia iego cżynił / co ſam ſkutek okazał / gdy go ná Seymie Preß-
purſkim w Węgrzech/ zá ſtárániem iego/ wolnym vcżyniono.

¶ Tenże Kraśińſki będąc reuocatus od Krolá Páná ſwego/ bieżąc z
pilnymi Liſty Ceſarſkimi do Wilná/ chcąc przyſługę iáko otrzymáć / gdy w
Kárcżmie Probośćowey nocował / liſty mu Ceſarſkie ledwie nie per ſubor-
dinatas perſonas ab æmulis, ktorzy mu przyſługi v Páná zayźrzeli/ weſpo-
łek y z ßkátułą vkrádźiono/ cżym był bárzo zátrwożony / rozumieiąc że ſobie
tym łáski Krolewskiey narußyć miał. Wßákoż Krol iáko Pan bácżny/ nie
iemu ále nießcżęśćiu to przycżytał. Znowu go posłał do tegoż Ceſarzá in
legatione, gdźie cżás niemáły mießkał / niechęći niektore y ſimultates, ktore
były miedzy Krolem á Ceſarzem o Krolową Kátárzynę vrosły / bácżnie v-
ſpokoił. Potym gdy przyiecháć mu do Polski kazano/ dano mu Proboſtwo
Płockie/ pretko potym ná Seymie Piecżęć mnieyßą Koronną otrzymał.

¶ Támże ná tym vrzędźie/ ná Seymie onymże Lubelskim/ kędy Vnia
Kśieſtwá Litewskiego z Koroną doßłá / w przywroceniu źiemie Podlá-
skiey/ Wołyńskiey / y Kijowskiey / & in formanda ac deſcribenda Vni-
one, & eruendis ex veteribus Priuilegijs Vnionis negocijs, magnum
induſtriæ ſuæ ſpecimen pokazał. Będąc kilká Lat ná Vrzędźie tym / do

wielkiey y znáczney łáski Páńskiey przyszedł. Potym po śmierći Philipá Pádniewskiego z domu Nowiná/ ná Biskupstwo Krákowskie wstąpił / iednák bedąc w łásce wielkiey Królá Zygmuntá Augustá/ przy nim sie báwił/ y kiedy terminum vitæ czynił ten Krol w Knyszynie/ ná iego reku vmárł.

¶ Przypádły Interregna, okázowáł to R. P. że iey chćiał być pożytecznym Senatorem/ in Ellectione Henrici Regis ácz był partiũ Austriacarũ, wszákoż propter bonum R. P. do wietszey sie gromády przychylił.

¶ Tylko w tym pogánienia godźien/ że ná konfederácyą ktora permittebatur libertas Religionis, imprudenter sie podpisał/ bedąc od drugich Duchownych vpewniony/ że to propter bonum pacis vczynić mieli.

¶ Post discessum Henrici in Gallias, w oneż Interregna/ gdy Tátárowie Podolskie y Ruskie kráie náieżdżáiąc/ mieczem/ ogniem burzyli. Vżaliwszy sie ludźi onych ktore w niewolą pobrano/ posłał z Iłżę kedy ná ten czás mieszkał/ z Stánisłáwem Krasickim z domu Rogálá / Obożnym Krolewskim/ sto koni ná rátunk onym kráiom / zá co od Obywáthelow onych kráin wielką wdźieczność y podźiekowánie odniosł/ czego był godźien.

¶ Perswádował pánom wszytkim / ták Koronnym / iáko y Kśiestwá Litewskiego/ żeby sie nic nie mieszkáiąc ná konwokácyą ziecháli do Wárszáwy/ skąd náznáczono czás Henrykowi Krolowi ná ktoryby sie do Polski wroćić miał / iesliby chćiał Pánem być. A gdy ná czás náznáczony nie przyiechał/ Ellekcya pod Wstężycą złożona / ktora sie potym dla factiy Rákuskich y Fráncuskich rozerwáć musiáłá. Nieopuśćił w onym zámieszániu tenże Biskup wszytkich stanow thym sollicytowáć / áby znowu Ellekcyą w Wárszáwie złożono.

¶ Támże ná tey dwu Krolow obrano/ Cesarzá Maximilianá y Anne Krolewne Polską/ ktorey Stepháná Bathorego Siedmigrodzkiego Woiewode zá meżá náznáczono. Ná tey Ellekcyey był z przodku partium Cæsarianarum, ále widząc wielką gromáde przećiwko themu / iuż tylko ad media ludźie przywodźił. A widząc bárzo rozerwáne/ do Kołá Rycerskiego iechał cum periculo vitæ, kedy niewdźiecznie dla oney suspicyey był przyiet / y záledwie oney chęći swey przećiwko R. P. exortu tumultu gárdłem niezápieczetował. Wszákoż facto silentio, & mitigatis hominum animis, przez Stánisłáwá Szápháńcá z Pieszkowey Skáły/ y przez ine przyiaćioły swoie/ do kołá Rycerskiego rzecz nadobną vczynił/ ktora ich do zgody wiodł/ wszákoż w onym záiątrzeniu y zámieszániu nic niespráwiwszy / do Biskupstwá swe° przyiechał. Pisał do Stepháná obránego Krolá winszuiąc mu Krolestwá. A gdy go wszytkie Woiewodztwá pod Iedrzeiowem potwierdźiły/ on sie też przy nich opowiedźiał. Przyiechawszy do Krákowá po Koronácyey/ powinnosć mu swoie Senatorską oddał. Máło co w Krákowie zmieszkawszy/ do Bodzećiná iechał/ gdźie go czás niemáły chorobá zwykła trapiłá/ áż sie y podnieść wiecey niedopuśćiłá.

¶ Sláchćie Kśiestwá Siewierskiego wielkie wolnośći nádał / ták że ich żaden Biskup nápotym niemoże niezwykłymi podátki vćiskáć nád wolą ich/ ná co im listy cum consensu Capituli Cracouieñ dał.

¶ Tenże gdy ná Seym wálny Koronny do Torunia od Krolá wezwány/ dla złego zdrowia przyiecháć nie mogł/ posłał cum excusatione absentiæ & declaratione sententiæ suæ, Iana Krasinskiego Kántorá Krákowskiego Synowcá swego/ ktory poselstwo odpráwiwszy / támże do Krolá przystał / y ná Sekretárski Vrząd przysiągł.

¶ Po Seymie Toruńskim / máiąc wiádomość o wypráwie Krolewskiey przećiwko Gdańszczánom/ pro amore in R. P. posłał ná pomoc kosztem swym piećdźiesiąt Husarzow/ y dwie sćie piechoty z strzelbą / nád ktorymi ludźmi był Rotmistrzem Stánisław Pękosłáwski. Ktorego gdy z Bodzećiná wypráwował/ przyiaćiele bacząc iuż Biskupá śmiertelnego/ rádziby

byli ten Poczet zátrzymáli/parcendo ſumptibus, wßákże on przedſie/choć in
euentu mortis, do poſługi Krolewſkiey/y R. P. iecháć im roſkazał / y prá=
wie ten Poczet do Włocłáwiá do Krolá z tą nowiną o śmierci ie° przyßedł.
¶ Vmárł w Bodzećinie ná Zamku/o czym świadczy Elogium v świe=
tego Fránćißká piſane w te słowá. Francziſko Kraſinski de Kraſne, olim
Regni Procancellario, qui in negotijs exequtionis, Legum & Vnionis Ma=
gni Ducatus Lithuaniæ cum Regno Poloniæ, Sigiſmundo Auguſto regnãte,
ac duobus periculoſis interregnis, egregiam operam R. P. nauauit. Subla=
tus tamen Phtiſi Idibus Marcij, Anno 1 5 7 7. ætatis 52. Epiſcopatus
5. Bodzentini, & ibidem in Eccleſia Parrochiali ipſo ita diſponente ſepul=
tus. Curat: Teſtamenti poſſ.
¶ Był to Biſkup y Senator dobry/ in R. P. non minus Politici quã
Eccleſiaſtici ſtatus ſtudioſus. Dwor niemáły chował/ludźie vczone około ſie=
bie báwił/Jurgieltow przez ośm tyśiecy złotych Senatorſkiego y Rycerſkie°
ſtanom/ ná ktorych co in R. P. należeć miáło rozumiał / ná káżdy Rok dá=
wał/chcąc ich hoc beneficio Kośćiołowi obligowáć. Vbogim do Szpitá=
low y do Kláßtorow iáłmużny niemáłe dawał/ prze co też po nim pieniędzy
nie wiele zostáło/áni żadney máiętnośći przyiaćiołom kupił.
¶ W Kraſnym Oyczyznie ſwey Kośćioł / ktory przed tym był drze=
wiány/koßtem wielkim zmurował / ápparáty y śrzebrem Kośćielnym zoz=
dobił/y prowentámi więtßymi opátrzył. Proboßczá / przydawßy mu kilku
Menſionarzow/ktorzy ná káżdy dźień Horas Beatæ Mariæ śpiewáli/postá=
nowił/Szpital y Szkołę zmurował y nádał.
Woyćiech Kraśiński/Káßtellan Sierpſki/ktory ſię czás nie=
máły na dworze Krolá Zygmuntá pierwßego ſchował/zostáwił z Ciemiew=
ſką ſyná Mikołáiá Podkomorzego Rożáńſkiego/ktorego ná dworze Ceſarzá
Máximiliana przez kilká lat koßtem niemáłym báwił. Ten potym do oy=
czyzny przyiechawßy/ miał zá ſobą Szczáwińſką Káßtellaná Łęczyckiego/
Stároſty Sochácżewskiego/y Ochmiſtrzá Krolowey Anny/Corkę/ z ktorą
zostáwił potomſtwo.
¶ Mikołay Gnieźnieński y Krákowski Kánonik/Brát rodzony tych
pomienionych.
Stániſław Kraśiński/Archydyakon Krákowſki/ trzeći ſyn
Andrzeiá Krasińskiego/Stolnika Ciechanowskiego/ ktory in Legatione à
Clero Polonico ad Pium 4. Pontifitem Romanum ieźdźił/ zlecone negocia
ex animi ſentẽtia confecit/wßytkie Przywileie y Liſty Kośćiołá Gnieźnień=
skiego pilnie przeczytawßy/ ſterminował/ y z nimi pierwey do Piotrkowá/
potym też do Wárßawy ná Seym/gdźie byłá reuiſsio literarum był poſłan/
przyśiągßy Zygmuntowi Auguſtowi ná Sekretárski vrząd / v Fránćißká
Krasińskiego Podkánclerzego Koronnego Brátá ſwego/w Káncellárij był
præſidentem, iuris Cæſarei & Pontificij conſultiſsimus. Zá pánowánia Ste=
pháná Krolá ieźdźił z Stániſłáwem Száphrańcem / kthory ná ten czás był
Káßtellanem Sędomierskim/ y z Chrzyßtophem Komorowskim Káßtel=
lanem Oświęcimskim z domu Wręby/ná Komiſſyą do Węgier/ku rozgrá=
niczeniu y skończeniu pewnych roznic/z ſtrony gruntu Spiskiego z poddá=
nymi Ceſarzá Rzymskiego. Wßytkę one grániczną ſpráwę Komiſſarze ći/
o ktorą wiele lat trudnośći y ſporki miedzy poddánymi oboygá páńſtwá by=
ły/non ſine prudentiæ laude, przywiedli ad bonum finem.
Andrzey Kraśiński/Sędźia Ciechanowſki / Syn Andrzeiá
Stolniká Ciechánowskiego/Mąż R. P. znácznie záſłużony/ ná dwudźie=
ſtu Seymách Posłem bywał/ zostáwił z Kátárzyną Czernicką z Czernic to
potomſtwo/ Naprzod/
☞ **Janá Kántorá Krákowſkiego / Szkoláſtyká Łęczyc=**

kiego/ Gnie=

kiego/Gnieźnieńskiego/Łowickiego Kánoniká/Sekretarzá Krola Stepháná/ktory ſie vrodźił w Szczukách/Roku 1 5 5 0. in Auguſto, in Vigilia Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis, in aurora. Z młodych lat ſwoich/ w Niemieckich y Włoskich kráinách ſie vcząc Językow poſtronnych y Náuk wyzwolonych/wiek ſwoy trawił. Humaniores litteras Viennæ, in Collegio Societatis Ieſu, apud Bartholomeũ Vellerium Gallum didicit: Curſum Philoſophiæ apud Franciſcum Riberam Hiſpanum Romæ, in Collegio Romano abſoluit. Będąc w Bononiey in ſtudio poſt ellectionem Henrici Valeſsij Regis, hortato Caroli Sygonij, y niektorych Sláchćicow Bonońskich/ ktorym res Polonicæ ignotæ erant. Piſał Kśięgi/ktore názwał POLONIA, gdźie Gentis Polonice, mores, inſtituta, leges, adminiſtrationem R. P. belli gerendi rationem, & prouincias Regno Poloniæ attributas, planè iuuenis eleganti ſtylo deſcripſit: Anno 1 5 7 3. Piſał też Orationem de Ellectione Henrici Regis facundam. Będąc ná Dworze Krolá Stepháná w Káncelláryey/do poſtronnych kráin Liſty odpráwował/ ad Georgium Fridericum, Marchionem Brandeburgeñ in Pruſsia Ducem: do Fránkoniey/ od Połocká do Trybunału Lubelskiego/ od Pskowá z woyská do Biskupow Polskich zá roskazániem Krolewskim ieźdźił. etc. W Hiſtoryey potym więcey ſpraw iego y záſług obaczyß.

Fránćißek Brát iego rodzony/ Woyſki Rożáńſki/ był w Niemcech y we Włoßech czás niemáły/Krolowi Stephánowi koßtem niemáłym pode Pskowem żołniersko ſłużył/ y támże przy Janie Zamoyskim Hetmánie Koronnym/przez źime pod murámi Pskowskimi trwał.

Stániſław Kraśińſki/Chorąży Płocki/ we Włoſkich kráinách przez czás niemáły peregrinował/Málte/Sycylią/y Brzegi Aphryckie náwiedźił/potym ſie przyiechawßy do Polski ożenił/miał Málgorzáte Sobieiuską z Stárożrzeb/ Synowice Woyćiechá Biskupá Przemyskiego/ o ktorym pod Dolęgą czytałeś.

¶ Corki tegoż Sędźiego Ciechanowskiego te były/Dorotá Wodyńska Káßtellanká Liwska. ¶ Anná Rádzánowska/ ktory ſie piße in Rádzánow & Vwnow hæres.

☞ Dom Drożeńſkich/ ktorzy idą od Chryſtyná wyżßey pomienionego/bywáli tákże ludźie R. P. záſłużeni/ wiele meżow ſławnych z tego domu było/Kánonikow Płockich/Wárßáwskich/Łowickich/niemáło. Wieku mego był Woyćiech Drożeński lat ſwoich Mężem ſławnym/ zoſtáwił ze dwiemá żonámi to potomſtwo/ z pierwßą/

Páwłá/ktory ná Podolu ożeniwßy ſie/ßczedł bezpłodny.

☞ Z Anną Podoſką/Sędźiego Ciechanowſkiego Corką/zoſtáwił te ſyny/ Naprzod.

Mikołáiá Mężá godnego/kthory był potym ſługą ſtárßym v Biſkupá Płockiego Wolſkiego z domu Łábec.

Janá/ktory młodo vmárł.

Stániſłáwá Młodźieńcá vczonego/kthory tákże nie máiąc wieku dwádźieśćiá lat/ vmárł. ¶ Witá/młodo też vmárł.

Jákubá/v Kśiążęćiá Konſtántyná w Ruśi ſłużył/mężá dobrego.

Mathyáßá ktory w Ruśi zábit.

Wacłáwá Krolá Stepháná Komorniká.

Janá namłodßego/ ktory ná ten czás był ná náuce w Akádemiey Krákowſkiey/przy Wuiu ſwym Łukáßu Podoſkim Proboßczu Gnieźnieńſkim.

☞ Vmárł ten Woyćiech w Roku 1 5 8 2. Ciáło iego leży w Płońſku/o ktorym powieda to Epicedium.

Sławnego w mężnych ſpráwách/zeßłego w ſtárośći/
Tu przy tym murze dálá ſchowáć zmárłe kośći.

Anná Podoſká/ ktore łzámi żáłoſnymi
Vkropiwſzy/przytrzeſłá fráſunki ćieſzkimi.
Proſząc nabożnym ſercem/by Pan w tákiey ſpráwie/
Chował potomki iego y w tákowey ſławie.
A potym kiedy Párká doprzedźie ſwey nitki/
By tenże piaſek okrył iey fráſunki wſzytkie.

Wroblewſcy z tymi domy z iedney dźielnice idą.

☞ Dom Młodźieiowſkich w Sedomierſkim Woiewodztwie ſtárodawny / w ktorym Przywileie Koronne opowiedáią wiele mężow R. P. záſłużonych/o czym czytay Statut Przyłuſkie° w kſięgách 1. kap. 2. liſt 29. Kedy wſpomina Stániſłáwá Młodźieiowſkiego Káſztellanem Rádomſkim. Inſze liſty czytáiąc Kláſztorne y Rycerſtwá Polſkiego / wiele wſpominaią Mężow godnych de Młodźieiowice/w Roku 1 3 4 0. wſpomina Piotrá Woyſkiem Sedomierſkim. Wiele ich ná chlebie Rycerſkim bywáło/z ktorego dla niepłácenia żołdu w máietnośći niſzczeli. Wſzákoż wiekumego był Mikołay Młodźieiowſki/ktory z Zaborowſką z domu Ráwicż Opátá Pokrzywnickie° śioſtrą/ktory vmárł miánowánym Biſkupem Przemyſkim/zoſtáwił dwoch ſynow/y corkę Stephánowſką.

Jan Młodźieiowſki Syn Mikołáiow ſtárſzy / był Opátem Pokrzywnickim/vmárł Biſkupem Chełmſkim miánowány niż przynieśiono Sacri, Vir doctrina & moribus inſignis. O ktorym Epitaphium w Sedomierzu powieda piſane w te słowá v Pánny Maryey w Kośćiele.

Hac Mlodeiouius ſitus eſt ſub mole Ioannes,
E Sendomiri Nobilitate ſoli.
Gente Slepovvronius,teneris qui pectus ab annis
In patria ingenuis artibus excoluit.
Hæc ſtudia Italicas poſt ille profectus in oras,
Perfecit ductu Zaborouiane tuo.
Chelmenſis lectus Præſul,qui nuper obijſti,
Virtute atq; Cato Nobilis ingenio.
Inde reuerſus vbi eſt Auguſti Principis Abbas,
Koprzyuicenſis munere factus erat.
Priſca fides,atq; integritas,moreſq; benigni,
Et ſancti feruens Religionis amor.
Ille bonos omnes iure deuinxit amore,
Sed rapit hoc tantum mors violenta decus.
Heu cito bis quatuor poſt vitæ luſtra peracta,
Atq; vnam annorum ſat breuium tetrade.
Secreti Regum,cui conſcius atq; notari
Theſauri frater ſummus in officio
Vt decet,exoluens Iacintus ritè ſepulchri,
Iuſta Mlodeiouius hæc monumenta locat.
Qui recte vixit,gratus fuit omnibus illum
Vera laude vehet neſcia fama mori.

¶ Vmárł Roku páńſkiego/ 1 5 7 6.

☞ Iácynt Młodźieiowſki/ brát rodzony tego Opátá/ naprzod był Sekretarzem y Piſárzem Skárbnym zá Bużeńſkiego/potym Podſkárbiem Nadwornym / Celnikiem Koronnym / Stároſtą Krzeczowſkim. Ten iáko ſie Krolowi Pánu ſwemu y R. P. záſługował/bywáiąc ná wſzytkich expedicyach od wiáchánia ná páńſtwo Krolá Stepháná/á odpráwuiąc wſzytkie R. P. ſpráwy z wielką pilnośćią / tego ſie potym w Hiſtoryey náſłuchaſz. Miał zá ſobą Wielicką/ Sedźiego Sedomiermierſkiego Corkę/ z domu Junoſzá/z ktorą brał ślub przyiechawſzy z Moſkwy/roku 1 5 8 3.

☞ Dom Pniewſkich / iedná dzielnicá z Kraſnem / Tárgonia de Pniewnik Domu Slepowron: ſpłodził Anne Corke / ktora była daná w Małżeńſtwo Mikołáiowi Mińſkiemu z Mińſká / tá máietność Pniewnik y Kobyłke w dom Mieńſkich wnioſłá.

☞ Dom Wierzbickich w Lomżieńſkim powiećie znáczny / był wieku mego Mikołay Piſarzem Lomżieńſkim.

¶ Jan brát iego Woyskiem / támże / Poborcą y Surrogatorem / wyßli z Płockiego Woiewodztwá / pißą ſie z Bogáćicz.

Romoczcy w Ciechanowſkim Powiećie dom ſtárodawny / był Adam Podſtárośćiem płockim / Wálenty Podſtáros: Bielskim / y inßy.

Siromſkich dom w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny / Sárnowskich támże / z ktorych był Máciey Magiſter Artiū, promocyey Krákowskiey.

Simborſcy w Płockim Woiewodztwie / wſpomina w Wárßáwie v Bárnádyuow Epitáphium iednego tymi słowy: Stanislaus Simborski Decanus Eccleſiæ Varſcheuieñ, in Piaſeczno & in Stanislauovv Parochus, obijt anno 1561.

Grochowárſcy w Płockim Woiewodztwie od Ráćiążá.

Ciećierſcy z Cierſká dom dawny / był Kuźmá wieku moiego Porucznikiem w Roćie Goſtomskiego / á potym bywał Rotmiſtrzem y mężem fortunnym.

Ciećierſcy z Ciećiorek Dom rozrodzony w Powiećie Ciechanowskiem / Dom to bywał zá Xiążąt możny.

Slepowrońſcy w Sachockim Powiećie dom rozrodzony.

Kownáccy támże dom ſtárodawny. Drobna Slachta -

Mnichowſcy támże dom rozrodzony / z kthorych Frac w Kośćiele Płońskim zábit. Hultaie y mieysca S. nieprzepuszcza.

Dom Spadowſkich w Sachockim Powiećie rozrodzony.

Thopczewſcy od Lomzy dom rozrodzony.

Bágieńſcy z Waſoſkiego Powiátu dom rozrodzony.

Naśiorowſcy w Ciechanowſkim Powiećie / Dom z dawná rozrodzony.

Szeplewſcy z Bełſkiego Woiewodztwá dom rozrodzony.

Ołßewſcy támże w Bełſkim dom rozrodzony.

Hárbowſcy z Drogickiego Powiátu dom ſtárodowny.

Milewſcy / iáko opowieda w Lomżie Epitáphium iednego / ktory vmárł w Roku / 1569.

Jośiewſcy támże z Lomżieńſkiego Powiátu.

Miłkowſcy z Podláßá dom rozrodzony.

Gutowſcy z Wyſkiego Powiátu dom rozrodzony.

Sárniczcy w Chełmſkiey ziemi / Stániſław piſał Kronike Polſką iezykiem Láćińſkim.

Trzcińſcy w Lukowſkim Powiećie dom rozrodzony.

Piotrowſcy w Przemyſkiey ziemi dom ſtárodawny / z Mázowßá wyßli.

Kurpiowie w Sierádzkim Woiewodztwie dom dawny.

Jáſtrzebſcy z Lomżieńſkiego Powiátu dom ſtárodawny / z ktorych Jan rzeczony Mrozik był mężem znácznym / ſłużąc w Podolu przećiwko Tátá=

ćiwko Tátárom/Turkom/Wołochom/ y w więźieniu bywał v nich.

Mirosżewscy z Kuiaw Dom stárodawny.

Jdźikowscy w Ciechanowskim Powiećie/o ktorych Długosz wzmiánkę czyni/dla tego/że ieden z domu ich był mężem sławnym/ex varijs bellis fœliciter ex hostibus victoriam reportauit, apud Duces Burgundiæ militans. V tych máiąc wielką summę zásłużoną/wszytkę im odpuśćił/tylko od nich ná odprawie żądał głowy Sancti Sigismundi Regis Burgundiæ, ktorey dostawszy/do Oyczyzny swey przyniosł do wśi Krolewá/támże ią w Káplicy/ktorą sam zbudowáć dał/położył. A iż schodźił sterilis, będąc mężem bárzo nabożnym/ w oneyże oyczyznie swey fundował Ecclesiam Parochialē, do ktore° wszytkę máietnosć swą dźiedźiczną nádał/á Fámiliey Slepowronom ius præsentandi ad eandem Ecclesiam zostáwił.

¶ Po iego śmierći/oná Głowá świętego Zygmuntá/zá słusznym kontráktem/do Płockiego Kośćiołá przynieśioná/vbi ad hodiernū diem religiose colitur. Do onegoż Kośćiołá w Krolowie/zá ták známienity vpominek/ Biskup Płocki z Kápitułą pewne dźieśięćiny dárował/ tēporibus perpetuis.

¶ Jnszych wiele Domow Zacnych/w rożnych Woiewodztwách/o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Dąbrowá

stárodawnym/ kthory ma pocżątek od Jástrzębcá/ ták iáko insze wszytkie Podkowy/ma być Biała w polu Błękitnym/Krzyże trzy Złote/iáki ma pocżątek/toć nie táyno z pirwszego opisánia. Pisze Długosz o Przodkách że bywáli simplices, sed audaces. O ktorych wzmiánki żadney nie czyni/áni spraw ich wspomina żadnych/tylko ie ták wspomniawszy ostátką zámilczał. Przypátrzywszy śię Herbu własnośći/ czytáć będźiesz o ich Potomstwie wieku mego/ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć mogę.

☞ Nayznácżniey od czásow dawnych wspomináią rożne scripta Dom Rostkowskich Możny w Mázoweckim Xięstwie/z ktorego wiele Mężow zásłużonych R. P. bywáło/ y Senatorow możnych/iáko przywileie opowiedáią Xiążąt Mázowieckich Pribyslaum de Rostkow/w roku 1246. Ktorego mász sens w te słowá.

IN Nomine Domini Amen. Nos Conradus Dei gratia Dux Mazouiæ, &c. &c. Considerañ fidelitatem ac ꝓbitatem nostri fidelis Militis Pribyslai de Kostkovv, Palatini nostri Ducatus, qui sua industria terras nostras in absentia nostra, ab impetu hostium, qui vocantur Iaczuingi, liberauit, coadunatis sibi & additis ad se amicis suis & militibus nostris, sicut fidelis Miles & Bellator strenuus, ipsos in campo circa Opidum Przasnis inuasit, & cum Dei adiutorio multos prostrauit, alios in fugam conuertit. Cuius nos fidelitatem de more repensantes, damus in tenutam Opidum nostrum Przasnis, cū omnibus adiaceñ, & posteris eius ad annos triginta, in quibus omnes census & contributiones, quæ ad mensam nostram pertinebant, ipse & posteri eius recipient, ex quibus omnibus nullam rationem nobis facere debet, nec

successores

successores eius debebunt, à præsenti data vsq; ad annum 1 2 7 4. In cuius testimonium euidens præsentes manu nostra subscripsimus, & sygillũ maius præsentibus est appensum. Datum in Plocko, anno vt supra, Feria sexta post festum Sancti Michaelis Archangeli.

☞ W Roku 1 2 4 7. Wspomina Anonimos Bogute de Rostkow tymi słowy: Eodem anno Dux Conradus Pater Kazimiri & Semouiti obijt, Semouito Duci filio suo ducatum relinquens, &c. Casimirus autem videns in extremis laborantem Patrem suũ, Lanciciam, Spicimirz, Siradiam, & Rosprzam, ex improuiso ocupauit Duce Boguta de Rostkovv, &c.

Zá pámięci ludzkiey iuż tego domu był Jan Kostká z Rostkowá Woiewodá Chełmińskim/ Mąż zásłużony R. P. y Senator dobry/ ktorego potym syn Jan był Woiewodą Sedomirskim/ Márborskim/ Kościerzyńskim Stárostą/ y Podskárbiem Pruskiem. Miał dwie żenie/ Naprzod Przerebską Jádwigę z Domu Nowiná/ z ktorą zostáwił dwu synow. Stárszy był poiął Pilecką Stárosty Rodelskiego Corkę/ wszákoż nieuznawszy pociechy małżeńskiey vmárł/ był Mąż vczony/ w postronnych kráinách náukámi się báwił. Drugi N. Syn tego Woiewody ná ten czás był bez żony/ ktory sprawámi Rycerskimi doszedł przodkow swoich.

§ Tenże Woiewodá dla wielkiey státeczności w spráwách/ tákże y godności/ w Interregná był Candidatem Regni.

§ Tenże Woiewodá miał potym zá sobą Odrowążowne ze Sprowey/ ktora pierwey byłá zá Tarnowskim Janem Chrzysztophem Kásztellanem Woynickim/ z ktorą zostáwił dwie Corce/ ná ktore wszytko Járosłáwskie imienie przypádło/ vmárł w Roku 1 5 8 1.

§ Chrzysztoph Brát tegoż Woiewody był Woiewodą Pomorskim/ Golubskim. &c. Stárostą/ ktorego synowie y corki zostáły/ ći się pisáli y piszą ná Stymberku z Rostkowá.

Piotr Kostká wieku mego tákże był Biskupem Chełmińskim/ Mąż vczony/ y prawy á przykłádny Biskup.

Stánisław był Podkomorzem Chełmińskim/ Mąż Rzeczypospolitey dobrze zásłużony/ y w spráwách Rycerskich ćwiczony.

Jan Kostká ná Rostkowie był wieku mego tákże Kásztellanem Zakroczymskim/ ktory z Kryską zostáwił syná mężá godnego.

Dom Łosiow stárodawny y znáczny w Mázowszu y ná Dobrzyńskiey ziemi/ był Stánisław Kásztellanem Rypieńskim wieku mego.

Dom Zgierskich w Mázowszu stárodawny y znáczny/ z ktorych idą Kiszkowie w Litwie Dom możny.

Dom Karniewskich stárodany/ z ktorych ieden w Przemyskiey ziemi miał máiętność nábytą/ w Domu Tarnowskich z młodości się schował.

Jánuszewscy w Prusiech dom stárodawny.

Seczymińscy w Prusiech dom stárodawny od stárogárdá.

Moráwscy w Ciechanowskim powiećie.

Budzyńscy w Mákowskim powiećie dom rozrodzony.

Dabrowscy támże dom rozrodzony.

Głotkowscy támże dom rozrodzony.

Młodziánowscy w Ciechanowskim dom rozrodzony.

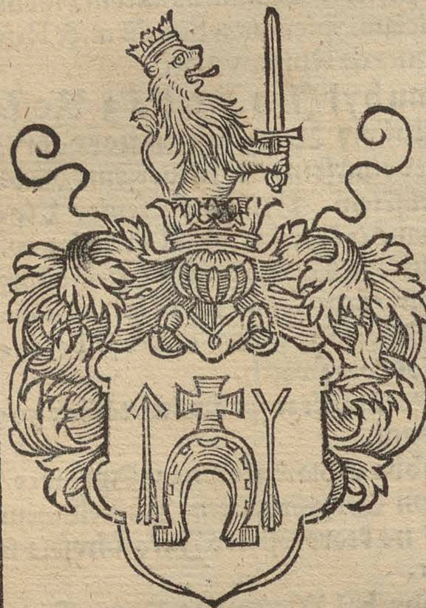
Głodowscy z Dobrzyńskiey ziemie dom stárodawny.

Járzebińscy od Swiećia dom stárodawny.

Choćiwscy z Ráwskiego dom rozrodzon

Napierscy w Mázowszu/ opowieda Epitáphium Janá w Pułtowsku Poddziekaniem/ vmárł w roku 1572.

§ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostátecznie wiedzieć nie moge.

O Kleynocie Ládá stárodawnym Polskim/ kthory ma poczatek od Jástrzebcá / iáko o tym Dlugosz swiadczy/ ma być w polu błekitnym/ wspomina przodki że bywáli Viri Belicosi, veraces, sed simplices. O ktorych przypátrzywszy sie Herbu własności/ czytáć bedźiesz tákże o potomstwie / ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

☞ Wspomina Anonimos w Roku 1248. przodká tey Fámiliey/ tymi słowy: Conradi quoque Milites cũ Iaczuingis & Lithuanis Regionem Sendomirieñ deprædantes &cremantes, Duce Predislao Lada Magistro militiæ inuaserunt, magna præda abacta, multis captiuis abductis ad Ducem suum redierunt. &c. Iáko to potym oddał Pudyk Konradowi/ to ná swym mieyscu obaczysz pod Wádwiczem.

§ Tenże ná drugim mieyscu wspomina przodká tey Fámiliey tymi słowy: Post paucorum itaq; dierum, reuolutionem anni prædicti, Boleslaus Dux Castrum Lod sub Monachis Landeñ firmauerat, & firmatũ detinuit occupando. &c. Relicto ibi Nobili Milite Iacusio Lada, filio Petri Pilch, Castelani Cerueñ, cum nonnullis militibus: O czym potym w Historyey szerzey czytáć bedźiesz.

☞ List Janá Kśiażećiá Mázoweckiego wspomina przodki tey Fámiliey znácznie/ iáko Kádroná Káncerzá Zakroczymskiego/ Proboszczá Czerwieñ: Dominiká Podkánclerzego brácia roozona de Klodno / y Grzegorzá Kápellaná Kśieżny żony iego de ibidem, ktory czytáiac sam dowodniey obaczysz/ á tego masz ten sens.

IN Nomine Domini Amen. Nos Ioannes Dei gratia Dux Mazouiæ, & Dominus heresq; Cerueñ, Warszeuieñ, Zakrozimeñ, Wissegradieñ, & Cziechanouieñ, &c. Consideratis & intuitis fidelibus seruitijs Nobilium Virorum, Helbrzikonis, Velislai, Thomislai, Suantoslai, Mathiæ, Stanislai, Ioannis, Philipi, Ioannis, Woinonis, Negoslai, Laurentij, Bartolomei, sic dictorum heredum de Klodno, sincere nobis dilectorum, quæ nobis fideliter impenderunt, & adhuc Domino concedente in futurum impendent, villas ipsorum Klodna vulgariter nucupatas, in districtu Varszeuieñ sitas, de iure Polonico in ius Teutonicum quod Culmense dicitur, præsentibus transferimus, cũ omnibus suis dispositionibus, cõdicionibus, punctis & clausulis vniuersis. Volomus etiam, quod præfati inhabitatores villarum prædictarum, ab omnibus nostris solutionibus, exactionibus, à Sep, Obras, Narzas, Porco, Vacca, Ariete, Po[illegible]ñc, Niestane, Podimne, Pobor, Grocz, Godne, Psarskie, Sokolo[illegible] Przeuod, à cæterisq; omnibus angarijs collectis vexacioni[illegible]buscunq; nominibus censeantur, sint liberi, exempti, omni-

xempti,omnino & prorsus absoluti, laboribus vero castrorum nostrorũ omnium exclusis & exceptis,ad quos cum alijs nostris terrigenis transituri idem incole quocies necessitate sint astricti, eo etiam præsertim exempto,quod cũ nuptias nostras,aut filiorum nostrorum,aut filiarum,diuina dispositione celebrauerimus, aut quod absit, Nos vel quispiam nostris ex filijs captiuitatem incurrere,seu terram nostram redimere,vel aliam emere contigerit,tunc volumus, quod præfati Cmetones, nobis & nostris successoribus similem persoluant exactionem, quantum & qualem super omnes villas in Ducatu nostro constituẽ, æquali iure Culmensi locatas duximus, pro tunc generaliter imponendam. Præterea absoluimus sæpè nominatos vilanos ab omnibus nostris Palatini,Castellanorum, Iudicumq; nostrorum omnium, ac Subiudicum iudicijs, ita,vt per eosdem decreto non iudicentur, & nec citentur, & citati non comparebunt: pœna eosdem nulla omnino sequente,nisi coram præfatis nobilibus & eorum successoribus legittimis, vel eorum scultetis, ad hoc deputatis astabunt,vnicuiq; iurè suo ,pprio Culmensi ad obiecta responsuri. Damus etiam sæpè tactis nobilibus, & eorum posteritati legittime, vt quociescunque, vel quandocunq; incole supra fatarum villarum se mutuo occiderint,caput & pœnam capitalem idem nobiles pro se collent & leuabũt ex toto. Cum vero proprius incola ipsorum extraneum, aut extraneus proprium incolam perimerit,ex tunc medietatem huiusmodi pœnæ capitalis obtinebuntur. Insuper tribuimus præmissis nobilibus & ipsorum posteris omnes causas magnas,& paruas, infra limites & in limitibus præscriptarum villarũ iudicare,carceres & patibula erigere, omnesq; excessus capitales & criminales ac delicta punire, licet vindictam sanguinis mutilationem membrorum,aut vltimum supplicium exigant,æqualitatem pœnæ pro æqualitate criminis imponendo.

¶ Cæterum, pijs supplicationibus Venerabilium Virorum Dominorum, Cadronis Cancellarij, Zacrocimeñ Præpositi Ciruẽ, Dominici Vicecancellarij nostri Germanorum, Gregorij nostræ coniugis dilectæ Capellani,Capellanorum nostrorum specilaliter amandorum,graciosis aclinati, hæredum ibidem de Klodno,ob eorumq; specialiter fidelia seruitia nobis fideliter, constanter,multipliciter exhibita, & in posterum per ipsos Deo duce exhibenda, præscriptos nobiles superius nominatim expræssos, hæredes de Klodno,cum posteritate eorum legittima nata & nascenda,fratres prædictorum nostrorum Capellanorum & seruitorum singularium, ab omnibus vniuersaliter pœnis magnis & paruis quibuscunq; nominibus Latinis vel vulgaribus nominabuntur, omnium nostrorum honoratorũ, supperiorum,& quorum libet omniũ aliorum quorum interest aliquod ius in pœnis iudicialibus, habere fecimus perpetuis temporibus exemptos, liberos,immunes,& omnino absolutos, ita, vt quociescunq; in iudicio, vel extra iudicium manserint, tociens eas nulli honoratorum & supperiorum quocunq; nomine appellationem dare & soluere debebunt. Pœnis vero nostris Ducalibus magnis & paruis quibusuis pro nobis reseruatis. Item liberamus & absoluimus prænotatos nobiles heredes de Klodno,cum eorum successoribus legittimis, á possessione communi Castrorum nostrorum,quod vulgariter Posada dicitur, ita,ꝙ peramplius in ipsa sedere, ipsamq; peccuniam soluere perpetuo nõ debebũt. In quorum omnium præmissorum euidens testimonium, sygillum nostrum maius præsentibus est appensum. Actum & datum Varsseuiæ,Feria secũda ipso festo Anunciacionis Beatæ Mariæ Virginis gloriosissimæ,sub anno Domini, 1 3 8 7. Præsentibus his testibus, Martino Palatino terræ nostræ Mazouieñ, Pocrasio Pilconis Marschalco nostro, Bolesta Capitaneo nostro Generali, Suascone Msura Magistro nostræ coquinæ, Ioanne filio Stanislai Subcamerarij de Milonouo,& alijs multis nostris fidelibus & fide dignis, per manus eiusdem Dominici Capellani & Vicecancellarij Curiæ nostræ, qui

hæc ſingula habuit in comiſsis. ☞ Od tychże pomienionych przodkow był Dom Kłodzińſkich/ znácznie záſłużony Rzeczypoſpolitey / iáko byli zá pánowánia Krolá Zygmuntá ſtárego dwá bráćia rodzeni: Naprzod/

Stániſław Rotmiſtrz / ktory przy Janie z Tarnowá Hetmánie Koronnym/ w towárzyſtwie z Kozierſkim / wyćiągnąwßy przećiwko Wołochom pod Obertyn/ z wielką ſławą Domu ſwoiego/ z nieprzyiaćielem meżnie czynił/ z wielkich prac w drodze zániemogł / vmárł we Lwowie / y tám pochowan.

¶ Ten ku wielkiemu męſtwu miał tę oſobliwą w ſobie Cnotę pochwalenia godną/ że Pánu Bogu rad służył/ y odieżdżáiąc ná woynę/ zlećił to brátu iáko ná Teſtamenćie/ áby z częśći iego Oyczyſtey w Páráfiey ich Zukowie do Błońſkiego Stároſtwá wśi przyległey/ Ołtarz fundował y nádał/ ták iákoby Káplan mogł mieć wychowánie dobre/ ktoryby ná káżdy tydźień trzy Mße śpiewał pro viuis & defunctis. Co wßytko Brát ná proſbę iego vczynił/ kupił plác z rolą/ y dźieśięćinę po Folwárku wśi Kłodna poſtąpił/ Káplanowi dom zbudował/ y ták to obwárował/ żeby to wiecznie trwáło.

Máciey brát pomienionego Stániſłáwá rotmiſtrzá/ Woyſki Liwſki/ y potym Stároſtá Błońſki/ miał zá ſobą Annę Bogucką z Ráwſkiey ziemie/ z domu Prawdzicz/ z ktorą zoſtáwił ſynow śiedm / y corki trzy/ wßytkich dźieći młodo odumárł/ w roku 1552. w Sobotę w Wigilią świętey Troyce/ przy bytnośći Krolowey Bony w Błoniu. Tá widząc bárzo żáłoſną żonę po mężu z onymi dźiatkámi/ ktorych niedoroſłych odumárł/ ćieſząc ią w ſmutku iey/ dáłá iey dożywoćie ná Błoniu/ zá przyczyną Janá Przerebſkiego Pieczętarzá. Krol tákże Auguſt pámiętáiąc ná zaſługi zmarłego Małżonká iey/ dał wieś Chroſną w dźierżáwie Ośieckiey ná wieczność/ wßákoż potym exequcyą odeßłá / tylko Syná ſtárßego przy dożywoćiu zoſtáwiono. Tá potym Wdowá / pámiętáiąc ná proſbę mężá ſwego y nápominánie/ áby dźiateczkam dobre wychowánie dáłá.

¶ Naprzod ſtárßego Stániſłáwá do Akkádemiey Krákowſkiey poſłáłá/ do Miſtrzá Woyćiechá Wądrogowſkiego z domu Trząſki: od ktorego in facultate oratoria przez czás krotki dobry profect wźiąwßy/ ad grauiora ſtudia był oddan do Janá Przerebſkiego Pieczętarzá Koronnego. Będąc lat pięć w Káncelláryey/ zá rádą tego Pieczętarzá do Włoch poſłan był / gdźie ſię vczył naprzod w Padwi / potym w Bononiey Literas Humaniores apud Franciſcum Robortellum Vtinenſem in Latinis, in Græcis vero apud Romuleum Amaſeum. Potym ſię do Práwá vdał/ ktorego ſię vczył apud Papium & Ferrantem Vetium, tám iedennaśćie lat mießkawßy w ták zacnych Akkádemiách/ Doktorem zoſtawßy Iuris vtriusq;, do Rzymu iechał/ gdźie w krotkim czáśie vczynił go Protonotarium ſuum, y dał liſt. W krotkiem czáśie/ przyßedł zá wielką pilnośćią y godnośćią do łáſki apud ſummũ Pontificem Iulium quartum, áż tego po nim chćiał / áby ſię ná poſłudze iego báwił. A gdy mu ſię do domu potrzebá wymowił/ z námowy przyiaćioł / ktorzy go do tego wiedli/ áby Rzeczypoſpolitey służyc znáczniey mogł. ⁊c. Dał mu Liſty do Legatá ſwego Rugierium, żeby in menſe Summi Pontificis, coby ſię iedno apud Eccleſias Cathedrales otworzyło iemu napierwey dał. A tho było w Roku 1565. Ale gdy ſię vkazał do domu/ záraz mu Zmudzki Biſkup Wiktorzyn Wierzbicki Arcydźiekánią Zmudzką ſpuśćił. Tám záraz ná Sekretárſki vrząd przyśiągł ná Seymie Piotrkowſkim / w Roku/ 1567. Y tám dowćip ſwoy wielki pokazał. Dał mu potym Biſkup Krákowſki Padniewſki pomieniony Kántoryą Krákowſką.

¶ Gdy dano znáć o śmierći Stępowſkiego Sekretarzá z domu Junoßá/ ktory był Poſłem w Neápolim dla rekuperowánia dobr po Krolowey Bony/ to ieſt Bárſkiego Kśięſtwá y Roſſánu/ tákże y ſummy ktorą byłá dáłá ná pewne dobrá w tám tym Kroleſtwie/ záraz go Krol ná mieyſce ono poſłał in Maio,

ſtał in Maio, w Roku 1 5 6 9. Kedy iechał pro dignitate Regia doſtátkiem niemáłym/mieβkał tám cżás długi.

§ Zá námową potym Vice Regis Neapolitani tám ſie ożenił / poiął Julią Corkę Marchionis de Lauro, Synowicę rodzoną Kśiążećiá w Neápolitáńſkim Kroleſtwie / Montis Leonis domu Pignátellow ſtárodawnego y zacnego w oney kráinie. Striy był iey drugi Regni Syciliæ, pro Rex & Theſaurarius regni Neapolitani. Weſele było Montis Leonis Duce, ktory ſie ſpowinowáćił z domem Kolumnow / ná ktorym przednieyβy Pánowie Kroleſtwá onego/ y poſtronni Posłowie byli/ w Roku 1 5 7 9. in Auguſto, z ktorą miał ſyná Fránćiβká/ wβákoż młodo vmárł ten ſyn.

☞ Káſper Kłodźinſki/ brát Stániſłáwow rodzony/ ſtároſtá Błoński y Wołkinicki/ ten ſie tákże w poſtronnych kráinách ſpráwom ludzkim przypátrzył. Naprzod gdy Ferdynánd Ceſarz Corkę Kśiążećiu Mántuáńſkiemu dawał do ſtanu Małżeńſkiego/ do Włoch był iechał/ tám y iezyká/ y około koni wβelákich βtuk y opátrzenia doſtátecżnie przewykł/ ták iż ná Dworze Królá Auguſtá ledwie nie przednieyβym był do ćwicżenia koni/ w woyſkách Niemieckich ſpráwam ſie Rycerſkim przypátruiąc wiele bywał/ gdźie y meſtwo w potrzebách znácżne pokázował / ſkąd láſkę Ceſarzá Ferdynándá y Máximiliáná/ tákże Elektorow Imperij znał/ wβákoż miłość Oycżyzny nie dopuśćiłá mu tám zábáwy. Przyiechawβy iechał ná Dwor Zygmuntá Auguſtá/ w Roku 1 5 6 3. Naprzod był Jurgieltnikiem w Piotrkowie ná Seymie/ y záraz mu byłá zlecona ſtáynia. Poſtan z końmi do Nowego miáſtá Korcżyná/ potym do Knyβyná / áż przez βeść lat był ná thym vrzedźie/ máiąc przez trzy tyśiące koni y z ſługámi do nich przynależącymi/ pod ſwą mocą. Potym w Roku 1 5 7 0. Ożenił ſie/ poiął Kniehinią Anne/ Corkę Sędziego ziemſkiego Grodźińſkiego/ Rotmiſtrzá y Meżá ſławnego/ ktory ſie piſał z Máſálá w Smoleńſkim Woiewodztwie. Tá naprzod byłá zá Sebeſtyanem Dybowſkim Stároſtą Knyβyńſkim / z Lecżyckiego Woiewodztwá/ Herbu ábo Fámiliey Nałecż/ po ktorey niemále máiętnośći trzymał w Lecżyckiey ziemi y ná Wołyniu/ o cżym pod Herby Litewſkimi / dano mu potym Stároſtwo Wołkinickie.

§ Po śmierći Królá Auguſtá/ Pánowie ták Koronni iáko y Kśieſtwá Litewſkiego/ obráli go przednieyβym do ſtrzeżenia ćiáłá y prowádzenia do Krákowá/ co wβytko porządnie y z wielką vcżćiwośćią ſpráwił. W Jnterregnum pierwβe w Kole Mázowieckim/ perſwádował ſwym / áby in Auſtriaca domo, kedy látá ſwe był wychował/ Królá obráli/ rozumiejąc to być z pożytkiem Oycżyznie/ ále potym gdy wielkie kondycye były od Henryká podáne/ przez Posły iego nań przyzwolił. Gdy Krol Henryk przyiechał ná páńſtwo/ iż vmiał iezyki/ Láćińſki/ Hiβpáńſki/ Włoſki/ Niemiecki/ Cżeſki/ ten pomieniony Káſper Kłodźinſki był żądan/ áby ſie báwił ná dworze/ z cżego ſie nie wymowił/ tylko vrzedu ſtáre° ábo Koniuſtwá niechćiał/ ktory gdy oddał do reku Krolowi/ dano mu wieś Horoſtow nád Łoſoſną Rzeką w Grodźieńſkim Stároſtwie do żywotá y żenie iego/ y Conſens ná wykupienie Stároſtwá Błońſkiego/ y Rádźikowá wśi/ do Stároſtwá Zakrocżymſkiego náleżącey/ od potomkow Oycżymá ſwego Máćieiá Chadzyńſkiego / Stárosty Zakrocżymſkiego/ y Podkomorzego Drohickiego / Celniká Mázowieckiego/ ktory był poiął Mátkę ich/ o cżym pod Herbem Ciołek cżytáć bedźieβ.

§ Tenże Káſper ſpuśćił ná onymże Seymie Woyſkie Sochácżewſkie Brátu ſwemu Wáwrzyńcowi / ktory też był Jurgieltnikiem v Królá Auguſtá lat iedennaśćie. Miał zazdrośćiwe przeβkodniki ten pomieniony Káſper w tákich zasługách ſwych / wβákoż wβytkie/ cżuiąc ſie dobrze záſłużonym/ łácno pokonał.

§ Potym w Jnterregná po odiechániu Henrykowym/ bedąc ná konwokácyey w Wárβáwie/ gdy Ceſarzá Máximiliáná obráłá byłá niemáła

cżęść Pánow/y niektorzy z Rycerſtwá/z nimi przeſtawał/potym ſię vdał do
więtßey gromády/widząc ſłußnieyßą drogę zá poięćiem pozoſtálego potom-
ká Iágiellowey krwie/ śioſtry Krolá tego ktoremu ſłużył. Przyiechał z do-
ſtátkiem/porządnie y ochędożnie/po koronácyey do Krolá Stepháná/ pod-
dánosć ſwą opowiedźiał/dawano mu Káßtellánią Wárßáwſką/ ktorey on
przyiąć niechćiał/tákże y Zakroczymſkiey.

¶ Pod Gdáńſkiem gdy Krol Stephan był z dworem ſwym/y z kilkim
tyśiecy ludźi/w Roku. 1 5 7 6. On pod Iżbork przećiwko woyſku Mo-
ſkiewſkiemu do Inflant/z Ianem Chodkiewiczem Káßtellanem Wileńſkim
ieźdźił/gdźie poczet niemáły koßtem ſwym ſtáwił k woli ſławie nieśmiertel-
ney y Rzeczypoſpolitey Kśięſtwá onego.

¶ Kiedy przyßłá potrzebá pod Połock/pod Luki/pod Pſkow/ ſam w-
ßedy z pocztem konnych y pießych znácznym ieźdźił / żadnego Seymu áni
ziázdu/chcąc ſię Rzeczypoſpolitey przyſłużyć/nieomießkał.

¶ Anno 1 5 8 2. in Februario, do Amuratá Ceſarzá Tureckiego
był náznáczon w poſelſtwie/dla czego ſię wymowił przyſtoynie/toć ſię potym
w Hiſtoryey okaże. Był to wielki miłośnik Kośćiołá Bożego/ſług Kośćiel-
nych/y ludźi vczonych. W Kámionce imieniu ſwym dla okolicznych ludźi/
widząc ie krom Páſtyrzá/Kośćioł zbudował niemáłym nakłádem/w Roku
1 5 8 0. y pięknymi ápparáty przyozdobił/ Plebaná y ßkołę fundował y
nádał/ſkąd niemáłe dźiękowánie odniosł/ bo ludźie kilká mil muśieli ieźdźić
odpráwowáć powinność Chrześćiáńſką. Iezuitom/Bárnádynom/wiel-
kie iáłmużny do Konwentow ich dawał / w Zukowie w Páráfiey Oyczyzny
ſwey do kośćiołá ápparáty ozdobne ſpráwił Ołtarzom od przodkow ſwych
fundowánym. Potomſtwá żadnego nie miał/tylko Páśierbicy ſwey był iá-
ko oycem ná wßem łáſkáwym/ktorą wydał zá Dymitrá Kálećkiego Miecz-
niká ná ten czás y Száphárzá Poborow Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/
wielkiego Kátholiká.

Mikołay trzeći brát tych pomienionych/ktory był ná dworze
Krolowey Bony/y z tą był záiechał do Włoch/wßákoż mu zá iego wielkimi
pilnośćiámi zayrząc przyſługi ludźie oney kráiny / táiemnie mu trućizne zá-
dáli. Był to Mąż vrodźiwy/ ták iż poki ná Dworze Krolá Auguſtá przed
tym był Komornikiem/máło ſobie miał rownych w vrodźie. Muzyk był do
tego oſſobny/ Láćińſki/ Włoſki/Hißpáńſki/ Niemiecki iezyk dobrze vmiał/
Młodźieniec dobrze wßytkim záchowáły / iednák z oną trućizną przyiechał
do Oyczyzny / z Kraſnego Stáwu do domu przyiecháwßy vmárł/ w Roku
Páńſkim 1 5 5 9.

Ian Czwarty brát/ ktory ſię w Akádemiey Krákowſkiey v-
czył/był człowiek ćichy/wßákoż wielkiego vczenia/Muzyk niepoſpolity / be-
dąc przy Padniewſkim/ktory był Podkánclerzem Koronnym/ z Ianem.Ko-
chánowſkim Poetą/wielką przyiaźń y towárzyſtwo wiodł. Wielkie beneficya
mu ten Biſkup dawał gdyby był chćiał Duchownym być. Potym przyiechá-
wßy do domu/ ná Oyczyznie goſpodárſtwem ſię báwił / Vrzędy ziemſkie o-
pußczał / iáko Piſarſtwo Ciechanowſkie Ziemſkie/ y Podſędkoſtwo Zakro-
czymſkie/ iednák ſię vmyślił ożenić. A gdy zań zmowić miano Ciećißewſką
Stároſćiankę Gárwolińſką/vmárł w kłodnie in Martio, w roku 1 5 6 8.
nie máiąc tylko lat 28. Ciáło iego pochowáno w Zukowie.

Wáwrzyniec Piaty tákże był Mężem vczonym / báwił ſię
przy Noſkowſkim Biſkupie Płockim/ v ktorego był w wielkiey łáſce / á po-
tym go oddał ná dwor Krolá Auguſtá w Wárßáwie / in anno 1 5 6 6.
Iurgieltnicza/ był Mężem porządnym/ ſpráwnym/ y pilnym poſług Páń-
ſkich/bywał ná mieyſcu Kráyczego gdy odieźdźał. Po śmierći Krolewſkiey
gdy Dwor odpráwiono/bacząc że mu ſię źle nagradzáły poſługi pierwßego

Páná/ nie-

pánά/niechcąc ſię Dworem báwić/w roku 1574. ożenił ſię á w pokoiu zásiadł/miał zá ſobą Kátárzynę Kołożębſką Mikołáiowę Corkę/ktorą tylko iedyną był zoſtáwił/ po ktorey wźiął dwoie Mniſzewo w Ciechanowſkim y w Zakroczymſkim Powieciech / z ktorą zoſtáwiwſzy trzy Corki / vmárł w Kłodnie 29. dniá Kwietniá/w roku 1583. Człowiek śiły wielkiey y vrody/chlebodawcá hoyny / pochowan w Zukowie w Páráfiey przy Przodkách ſwoich/o czym świádczy Elogium ná Chorągwi nád grobem iego.

¶ Máciey Kłodźiński / Sedis Apoſtolicæ Protonotarius, Præpoſitus Vilneñ, Archi: Samagitiæ, Canonicus Cracouieñ, & Secretarius S. R. M.

Szoſty Brát tychże pomienionych / kthoremu było dano imię ná Krzćie Bártłomiey / potym ná konfirmáciy wźiął imię Oycowſkie Máciey. Vrodźił ſię in Auguſto ante Bartholomei, anno 1551. in die Aſſumptionis Beatiſsimæ Mariæ Virginis ná de dniem. Z młodych lat náuką ſię báwił w Wárſzáwie/w Łowiczu/gdźie pod Miſtrzámi dobrymi wźiął profect in Triuialibus, potym Kśiądz Skarzyński/Archidiakon Dobrzyński in Eeclesia Ploceñ Cathedrali, Kánonik Wárſzáwſki / Káznodźieiá Krolowey Anny y Spowiednik/v ktorego w Wárſzáwie mieſzkał báwiąc ſię náuką/záwiozł go do Krákowá / gdźie ſub Stanislao Sokolouio in arte oratoria wiele profecit, & in Græca nie nagorzey. Potym in anno 1581. vdał ſię do Włoch do Bononiey/tám ſub Carolo Segonio in humanioribus, in iure ciuili apud Velium, ſławnych Profeſſorow: ex ingenio & capacitate ſingulari modeſtia morum in maxima admiratione, Nobilitas Bononieñ bárzo go miłowáli dla záchowánia brátá iego Stániſłáwá / thákże też dla iego wielkiey modeſtyey. A gdy nalepiey począł ſię vczyć/ y dáć ſpecimen ingenij ſui do ludźi/gdy eloquentiſsimas Orationes támże wydał z druku in obitũ Sigiſmndi Auguſti, & coronationem Henrici Regis. Reuocatus in Patriam: á iż niechćiał odiecháć ſine benedictione Apoſtolica, zmieſzkawſzy cztery látá w Bononiey/iechał do Rzymu/ tám apud Cardinales in maximo honore habitus, ktorzy go zálećili Gregorio 13. Summo Pontifici: Tenże go vczynił Protonotarium Sedis Apoſtolice, o czym świádczy Liſt w te ſłowá.

GREGORIVS P. P. XIII.

Dilecte Fili, ſalutem, & Apoſtolicam ben: Pij Patris altis, qui prout vult, diſpenſat, ſingulis etiam pluſquam merita & vota eorum requirunt, munera gratiarum, vices, licet immeriti, gerentes in terris, interdum minores efferimus honoribus, vt fiant in obſeruantia mandatorum domini eorum humeri in poſterum fortiores. Hos itaq; te, qui ſicut accepimus, ex Nobili genere procreatus, & Eccleſiæ Medniceñ Archidiaconus exiſtis, ac alijs virtutum decoraris ornatibus, ſpecialibus noſtræ gratiæ fauoribus proſequi, dignioriſq; nominis titulo decorare voleñ: Te in noſtrum & Apoſtolicæ ſedis Notarium auĉte Apoſtolica tenore præſentium recipimus, & aliorum noſtrorum Notariorum numero & conſortio fauorabiliter aggregamus, tibiq; & ſi habitum & rochetum non diferat, quod omnibus & ſiugulis honoribus, præeminentijs, indultis, priuilegijs, exemptionibus, & prærogatiuis, quibus alij noſtri & dictæ ſedis Notarij vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum, abſq; tamen aliorum noſtrorum & dictæ ſedis Notariorum, de numero participantium nuncupatorum præiudicio, & citra exemptiones à Concilio Tridentino ſublatas, ac etiam Facultates legitimandi, ac ad Gradus promouendi, ac Notarios creandi, aliaq; huiuſmodi priuilegia, à Notarijs ſic creatis prætenſa, quibus nullibi vti valeas. Et ſi ſecus ſuper his à te ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus: vti, potiri, & gaudere, libere & licite poſsis, auĉte & tenore prædictis de ſpeciali gratia indulgemus, non obſtañ Lateramen Concilij nouiſsimi, de certo ipſorum Notariorum numero. Cui etiam, ſi ad illum nondum deuentum ſit, per hoc alias derogare non intendi-

mus, & aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, nec non officij Notariatus hmoi & iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Tu igitur sic de bono in melius virtutum studijs intendas, vt in nostro & Apostolicæ sedis conspectu, ad maiora te semper constituas meritorum cumulis digniorem, nosq; proinde ad faciendam tibi vberiorem gratiam & honorem arctius inuitemur. Volumus autem, quod in manibus venerabilis fratris Episcopi Medniceñ, seu eius in spiritualibus Viccarij generalis iuramentum solitum præstare, & fidem Catholicam iuxta articulos á sede Apostolica æditos, profiteri omnino tenearis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, Die secunda Nouembris M. D. LXXV. Pontificatus nostri Anno quarto.

Cæ: Glorierius.

¶ Ten ácż miał wielką chęć do náuk/ále iż beneficia, ktore mu był spuścił brát Stánisław/ Poseł w Neápolitáńskim Krolestwie/ nie dopuściły mu dłużey mieszkáć w tych tám kráinách Włoskich. A iż było singulare ingenium, voluit deesse patriæ, przodkow swych sławy popráwuiąc/statim á coronatione w Krákowie do Krolá Stepháná był oddan/ w Roku 1 5 7 6. Przysiągł ná Sekretárski vrząd w Wárszáwie. Był w Káncellárij przy Pietrze Wolskim Duninie Kánclerzu Koronnym/ ktory był potym Biskupem Płockim. Potym przy Janie Zamoyskim Kánclerzu y Hetmánie Koronnym był stan ná te drogi. Naprzod de violatione Sacratissimæ Eucharistiæ Sacramenti pod Piotrkow/z roskazánia Krolá Stepháná/& ex Senatu consulto publico, ná ziezdźie Wárszáwskim do wśi Spotá Stárosty Piotrkowskiego. Gdy wielkie Kśiestwo Litewskie przyśięgę oddáło y poddáństwo swe Koronie pod regiment Krolá Stepháná/co wszytko przystoynie odpráwił. Był deputowan ná Seymik Kśiestwá Mázowieckiego y Woiewodztwá Podláskiego Posłem od Krolá do Wárszáwy/in anno 1 5 8 2. in Martio.

Potym z Wárszáwy deputowan do Płockiego Woiewodztwá w tymże Roku/dano mu zá posługi Probostwo Wileńskie.

Wydał w roku 1 5 8 3. Kśiegi de Diuina gratia, przełożone z Włoskiego iezyká ná Láćiński y Polski dosyć pilnie y vczenie/ktore dedikował Krolowi Stephánowi/á Polskie Annie Krolowey żenie iego.

¶ Siostry tychże pomienionych Kłodźińskich były te. Stársza Dorotá/ktora byłá wychowána w Fraucmerze Krolowey Bony/ á gdy Krolowa odiecháłá/ byłá przy Krolewnách. Potym byłá daná zá Woyne/ ktory potym był Podskárbiem Wielkiego Kśiestwá Litewskiego/ y Stárostą Pińskim/o ktorym czytáć będźiesz pod Herbem Trąby. Vmárli iedno po drugim po Łuckiey woynie pretko/ zostáwili potomstwo/ o ktorym ná mieyscu námienionym czytáć będźiesz.

¶ Kátárzyná druga śiostrá Podskárbiney Zaborowska/ Cześnikowa Zakroczymska/zostáwiłá potomstwo/o ktorym czytáć będźiesz pod Herbem Rogálá.

☞ **Dom Noszkowskich stárodawny / z ktorego zá pámięci** y wieku nászego był Andrzey Noszkowski Biskupem Płockim/ktory znácznie podniosł domu swego/wielkie pieniądze zebrał/máiętność znáczną dla Synowcow kupił/iáko Srzeńsk miásteczko ná Záwkrzu/ y inszych wiele w rożnych Powiećiech y Woiewodztwách/ná Stárostwá wielkie summy pieniędzy dał Krolowi Augustowi. Potym Synowce w domiech możnych po ożenił/iáko stárszego w domu Tárnowskich/Woiewody Sedomierskiego Corką/z ktorą zostáwił dwu synow/Adryaná y Páwlá Młodźieńce godne y vczone. Vmárł w roku 1 5 7 9. Był Stárostą Ciechánowskim.

¶ Andrzey Stárostá Rożáński y Mákowski/brát tegoż Stárosty Ciechánowskiego

chanowſkiego młodßy / po Stryiowey śmierći poiął Tárłowne z Szczeká=rzowic Chorążankę Sedomierską / po ktorey máiętność niemáłą wziął w Sedomierskiey źiemi/zoſtáwił z nią potomſtwo.

¶ Tenże Biſkup był wielki miłoſnik ludźi vczonych / ktorym pomagá=iąc do nauk opátrowáł znácznie. Ciáło iego leży w Pułtowſku/o czym świá=dczy Epitaphium.

¶ Ten Kośćioły w Płocku y w Pułtowſku ponápráwiał/Burſę Phi=loſophorum w Krákowie zmurowáł/fundowáł y nádał/Szkołę w Pułtow=ſku zbudowáł/ Jezuity fundowáł/y wiele inßych miłośiernych á pobożnych vczynkow iego. Po nim był obran Piotr Myßkowſki z Domu Jáſtrzębiec.

¶ Sioſtrá iego byłá Wichorowſka Piſarzowa Ciechanowſka/y Koſo=bucka Chorążyna Płocka.

Tegoż Herbu był Redźiná Szkoláſtyk Wárßáwſki/ y Ku=chmiſtrz Krolowey Anny/z Wárßáwſkiego Powiátu.

Dom Służowieckich w tymże Powiećie ſtárodawny.

Dom Zawiſtowſkich w Powiećie Zakroczymſkim.

Dom Dobrzyßewſkich w Czerſkim Powiećie.

Dom Rádońſkich od Błonia/ z ktorych był Jan Podrząń=czem Krákowſkim/zoſtáwił ſynow trzech. Janá/Zbożnego/y Máthyaßá.

Dom Grackich ſtárodawny y rozrodzony.

Zaleſcy w Zakroczymſkim Powiećie.

Brodowſcy w Ciechanowſkim Powiećie.

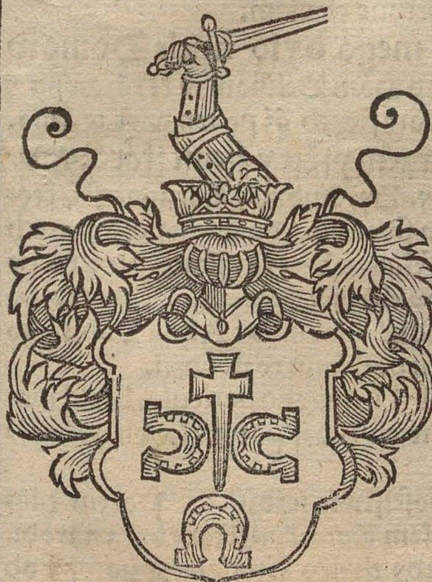
Kowalewſcy/był ieden Sędźiem Rożáńſkim.

Gnatowſcy dom ſtárodawny.

Grodeczcy/Piſarzem źiemſkiem Łukowſkim był ieden.

Zabłoczcy w Zakroczymſkim/wßytko domy rozrodzone.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Beli=

ná/ktory tu zdawná w Polßcze ieſt nábyty/ iáko o tym piße Długoß/ powiedáiąc / że go Przodkowie vżywáli/ Białych Podkow w polu błękitnym/á o=powieda / że od Jáſtrzębcá Przodek iáko wßytkie inße Podkowy nieśie/iákomći pi=ſał w pierwßych kśięgách o początku Her=bu tego/inßegom śię dowiedźieć nie mogł. Tu tylko śię przypátrzywßy właſnośći Her=bu/czytáć będźieß o przodkách y o potom=ſtwie ich/ kthore ia w ták ßerokim Krole=ſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę. W Hel=mie Ręká Złota z Mieczem wyniesiona/ nádána od Bolesłáwá Krzywouſtego/iá=ko niżey o tym dowodnie czytáć będźieß.

☞ Zeliſławy Przodki Herbu tego / kłádą rozne ſcriptá / ktorychem ia bárzo wiele w Przywileiách roznych rewiduiąc baczył. A wßá=koż naznácznieyßy ten z nich/ktorego wßytkie Hiſtorye opowiedáią zá Bo=leſłáwá Krzywouſtego Hetmánem Koronnym/ iáko Miechowita y Kro=

mer tymi słowy. Iamq; Zelislaus peruastata tripartito agmine, Morauia ingenti præda honustum reducebat exercitum, cum certior fit Suentopelcum Morauorum Ducem, cum magnis copijs atergo venientem, non longius duob: miliarijs à se abesse, itaq; præmissis impedimentis, atq; captiuis, signa conuertit, & instructa acie manus cum hoste conserit Pugnatum æquo Marte aliquandiu, plurimumq; humani sanguinis vtrinq; fusum est, ducibus vbiq; prælium instaurañ, &c. Vt in historia. In eo prælio Zelislaus, dum Ducis pariter atq; Militis officio fungitur, dextram amisit, quem Boleslaus princeps colaudatum pro meritis & virtute aurea manu donauit, &c.

¶ Comitem Boleslaum dictum Belina, wspominája Przywileie rożne circa annum 1149. Iaroslaum Belinam Comitem circa annum 1199. y insze.

Borysłáwá Arcybiskupá opowiedá Káthálog od Jánicyuszá in publicum wydány/wszákże go w pisanym inszey Fámiliey opowiedá/w roku 1307. Był obran po śmierći Jákubá Swinki/był Poznáńskim y Gnieznieńskim Kánonikiem/był zgodnie od Kápituły obran/ sam iechał do Papieżá Benedyktá iedennastego in Perusium, kedy ná ten czás mieszkał. A gdy tám przyiechał Papież w then czás vmárł / bedac żálosny / że mu sie przewlokłá konfirmácya / bo cále dwie lećie Kárdynáli zgodźić sie nie mogli áby byli obráli Papieżá/po dwu lat áż obran Clemens piąty/y támże otrzymał krom wszelákiego impedymentu konfirmácyą przez Piotrá Kárdynałá Biskupá Hostień. Miał spráwe o krzywdy R. P. przećiwko Mistrzowi Krzyżáckiemu w Prusiech/ y przećiwko Arcybiskupowi Ryskiemu o Chełmieńskiego Biskupstwá wydárćie. Potym zániemogł w Roku 1311. ostáteczynego dniá Czerwcá/w Awiniey vmárł/y támże w Klasztorze świetego Janá pochowan/ Ordi: Prædic: Po nim nástał Jan z domu Kotficz/ w Roku 1312.

¶ O tymże pisał Janicius Poetá Wiersze w te słowá in Cathalogo.

Commoda dum quærens patriæ versatur in aula
Pontificis, curis obrutus occubuit
Galia redde virum, patria dignissimus ille est
Cur habet immeritum mortuus exilium.

☞ Z tychże Przodkow wieku mego było wiele Domow znácznych R. P. zásłużonych/iáko naprzod Dom Belinow w Mázowszu y ná Podgorzu/ktorzy przy nazwisku przodkow swych áż po ten wiek trwáią.

☞ Dom Táránowskich w Przemyskiey źiemi stárodáwny/á wieku mego znácznie R. P. zásłużony. Był Andrzey Táránowski/ktory z wielkim nieprzespieczeństwem zdrowia swoiego / do wiela postronnych Krolow y Kśiażat od Krolá Augustá był sylan. Był to człowiek miernego wzrostu y náuki / wszákoż przespiecznośći wielkiey y sercá. Naprzod do Krolá Duńskiego trzy kroć w poselstwie ieździł / iednáiąc Krolá Duńskiego z Szweckiem/kedy woyská iuż spráwione ku potkániu rozwodźił.

¶ Do Szwecyey potym ieździł/kedy był in magno periculo, bo ná morzu lodowátym rozerwał sie z nim Okret/wiele ludźi potonęło /on z sługámi swymi przeszedł po ledzie.

¶ Do Olszácyey od tegoż Krolá w poselstwie ieźdźił. Potym tám stąd przyiechawszy z Jmbreimbekiem Postem Tureckim/ktory był z narodu Polskiego Fámiliey Odrowąż/Stráż. Kedy tylko Credens wziąwszy od Krolá/wszytko podług myśli v Seliná spráwił.

¶ Jeźdźił potym z Mechmet Czauszem pod Morze Caspium przez Hordy Tátárskie do Azyey/woyská Tureckie wielkie odwiodł/ ktore chćiáły Zamek Astráchán zborzyć. Jádąc potym z onym woyskiem ná zad do Grecyey przez wielkie pustynie/po kilká dni nie iadał áni pił. Ono woysko/ktorego było

rego było 26 tysiecy/od głodu á prágnienia wielkiego wniwecz sie obróciło/ tylko dwá tysiacá ich zostáło żywych. On iednák zdrowo z swoimi do Królá przyiechał.

¶ Potym gdy Bogdaná Woiewode Wołoskiego/ w roku 1572. Iwoniá z Wołochy y Turki zegnał z Hospodárstwá/ on był postan w poselstwie od tegoż Królá przyczyniáiac sie zá Boydanem. Wiechálismy w ziemie nieuspokoiona/ ledwie Dunay przebył/ iáko Polacy z woyskiem y z Bogdanem wtárgneli. Już iednák Táránowski był Poselstwo odprawił/ y wdziecznie przyiet/ niż znáć dano/ że Polacy wiele Turkow y Wołochow poráźili ná głowe. Przysłał Máchmet Bászá po Táránowskiego/ pytáiac co to zá ludźie w Wołoszech w ziemi Páná mego? Tys tu ná zdrádźie przyiechał/ temu wierz żeć to gárdłem zápłáćić. Iáko skromnie onego Pohańcá vłágodził/ nas wszytkie cosmy z nim byli/ rostropnośćia swa wyswobodził/ że iáko w Polszcze tákieiesmy wolnośći vżywáli/ y wczás ná wszem hoyny dostátek żywnośći sobie y koniem mieli. W tym przypádło drugie nieszcześćie/ żesmy ieszcze odpráwy sie nie doczekáli/ dano znáć o smierći Krolewskiey. Iáko sobie w tym záraz dla pokoiu R. P. obyczáynie postapił/ że do tad pokiby Królá sobie Polacy nie obráli pokoy z nim postánowił. Wszytkie Páństwá iego w pokoiu z vczćiwośćia przeiechał/ iuż to niespodziewány był gość v wszytkich do Polski. Z támtad iádac zástał woysko w Wołoszech v Iwonie/ ktory chćiał ná Pokućie vderzyć/ iáko temu zábieżał/ że Iwoniá przedsiewźiećiu swemu pokoy dáć musiał/ Przymierze z nim vczynił/ tákże do obránia Páná. Przyiechawszy do Oyczyzny/ był postan od wszytkich Pánow do Moskwy w poselstwie do Iwáná Wielkiego Kniáźiá/ y tego ták vskromił/ że one gotowe woyská swe/ ktore był nagotował ná gránice ábo páństwo Litewskie/ rospuśćił/ y vdárowawszy z vczćiwośćia odpráwił.

¶ Wychodźiło ono przymierze z Tureckiem Cesarzem/ ktore był postánowił iákos wyższey czytał/ gdy Henryk Krol Fráncuz ziechał/ wnet Pánowie ziechawszy sie do gromády wyprawili Táránowskiego do Selimá Cesarzá/ żadáiac dálszego przymierza. W tym Selim zdechł/ Syn iego Amurath ná iego mieysce obran/ v ktorego ono Interregnum v Pogan przeczekawszy/ ziednał wszytko podług potrzeby Oyczyznie. W one Tátárszczyzny z iákim wielkim niebespieczeństwem/ máiac Poczet swoy sług y sasiad przy sobie nie máły/ w wielkiey oney gawiedźi Pogáńskiey przechodzac/ potrzeby z nimi znáczne y fortunnie miewał/ plony odgramiał. Zá Królá Stepháná w iákich posługách R. P. znácznych bywał/ wiele o tym w Historyey czytáć bedźiesz. Miał opátrzenie w Wárszáwie ná Seymie zá przyczyna wszytkich Pánow y Posłow Ziemskich Brátkowice w Sedomierskim Woiewodztwie/ z inymi wsiámi do nich przyległymi/ ná ktorych mu do stá lat wybieráć dźieśieć tysiecy zlecono. etc. dostáteczniey w Historyey zasługi iego obaczysz.

Mikołay brát iego rodzony Ksiadz/ ktory wszytkie beneficia curata, ktore miał dosyć znáczne/ puszczał/ á tylko ná dochodźiech z Oyczyzny swey przestawáiac/ służba sie miłego Bogá báwił. Był to práwy y przykłádny Káplan wieku mego.

Jan Táránowski/ Brát Stryieczny tych pomienionych/ ktory z Wáczewska zostáwił dwu synow/ był Koniuszem Przemyskim. Iegoż był syn Chrzysztoph Adolescens nobilis w Akádemiey Krákowskiey/ optimæ indolis.

☞ Dom Naropińskich stárodawny/ znácznie Rzeczypospolitey zasłużony w Sierádzkim Woiewodztwie/ z ktorych iednego wspomina Przywiley/ Roku 1406. Kásztellanem Sierádzkim de Naropin.

W Krákowie ná Zamku wspomina Epitaphium Janá Naropińskiego tymi słowy: Reuerendus Pater Dominus Ioannes Naropin-

ski, Scholaſticus Cracouieñ, iacet hac ſub mole ſepultus, Anno 1543. Die Martis, 27 Menſis Februarij, anno vero ætatis ſuæ 76.

Wſpomina we Włocłáwiu ná Thumie Epitaphium dwoch Bráciey/ Szczeſnego Dziekanem/ Janá Kánonikiem Włocłáwſkimi/ ktorzy zbudowáli Káplice przy onym Kośćiele/ y thámże ćiáłá ich pochowáne/ w Roku 1528.

¶ Támże w tey Káplicy leży Borzymowſki Podczáßy Brzeſki/ o kto-
rym powieda Epitaphium. Borzimovvski Pincerna Brzeſteñ, Anno
1516. Mortuus, in viridi iacet hic ætate, Vir qui verè ſpecimen Nobili-
tatis erat. Herb tenże.

¶ Wieku mego byli v Krolá Stepháná/ y przed tym w wielu potrzebách mężmi znácżnymi dwá Rotmiſtrze pießy/ ktorzy w Moſkwie w znácżnych potrzebách bywáli z Rotámi ſwymi/ wiele á mężnie z nieprzyiaćielem czyniąc/ o czym bedźieß miał w Hiſtoryey.

☞ Dom Okuniow w Ráwſkim Woiewodztwie znácżnie záſłużony Rzecżypoſpolitey w onym kráiu.

☞ Dom Porudeñſkich w Przemyſkiey Ziemi znácżny y záſłużony Rzecżypoſpolitey/ iáko był Dworzáninem v Krolá Stephána Jan Porudeñſki/ Mąż ſławy y pámiećigodny/ Ten iákie meſtwo pokazał pode Gdáñſkiem/ pod Połockiem/ pod Sokołem/ Wielkimi łukámi/ pod Toropcem/ y w inßych potrzebách/ o tym ná roznych mieyſcách/ iáko pod Jáſtrzebcem/ pod Pobogiem czytay/ á pothym w Hiſtoryey ßerzey o nim mieć bedźieß.

☞ Dom Podhoreckich/ w Bełſkim y w Lubelſkim Woiewodztwách máią/ Dom znácżny. Był Arnolph wieku mego Trukcżáſem Krolá Stephána/ Mąż ſławny/ o ktorym ná roznych mieyſcách czytáć bedźieß/ iákie meſtwo w potrzebách w Moſkwi z nieprzyiaćielem pokázował.

☞ Dom Brzozowſkich z Goſtyñſkiego Powiátu ſtárodawny/ tákże w onym kráiu Rzecżypoſpolitey záſłużony. Był ieden Opátem Czerwieñſkim/ wychowániec z Pácholąt Krolá Zygmuntá/ ćiáło iego leży támże w Czerwieñſku.

Marćin rzecżony Ráptur/ Brát rodzony tegoż Opátá/ iádąc z Rokow/ tráfił ſie z Srzeñſkiem Woiewodą Płockim/ ktorego obacżywßy w ſukni niepocżeſney/ ſpytał co to zá chłop? On vſłyßał miiáiąc/ rzekł: Powiedz iutro Mośćiwy Pánie/ ále go bedźieß miał skáßel. Jechawßy do przyiaćioł/ powiedźiał im ſwoy deſpekt. Názáiutrz zebráli ſie do gromády/ záiechali ná drodze Woiewodźie. Posłał obacżywßy ludźie przed ſobą: Kto to dowiedz ſie? Przyiechał Komornik pytáć. Záraz powiedźiał: Zem ia on wczoráyßy chłop/ dam ſie dźiś pánu poznáć żem ia iemu rowny/ tylko to żem nie Senator. Posłał ſługi przednieyße do niego zá tym vſłyßawßy to poſelſtwo/ proßąc áby do niego przyiechał. Skoro to vczynił zá rádą przyiaćioł ſwych/ záraz mu ſie to nágrodźiło od Páná/ przeprośił y vdárował/ y iurgielt ná káżdy rok do ſwey śmierći naznácżył/ obacżywßy meſtwo iego wielkie y śiłe: bo kiedy był dobrey myśli/ wźiąwßy becżkę piwá ná rámie táñcował z nią/ nápił ſie wroną viąwßy zá kráie.

¶ Od tegoż był Jan Brzozowſki/ ktory z Witowſką z domu Rolą zoſtáwił potomſtwo/ iáko naprzod Káſprá Chorążego Goſtyñſkiego/ ták w ſpráwách Rycerſkich/ iáko y w inych potocżnych dobrze bieglego mężá/ ktory ná Dworze Janá Hrábie ná Tecżynie był ſtárßym ſługą/ y z Pocztem tego Páná w potrzebách znácżnych bywał/ iáko pod Gdáñſkiem.

¶ Drudzy bráćia tegoż Káſprá/ iáko Jákub/ Andrzey/ Jároß/ rodzeni/ do ſpraw Rycerſkich chętni/ y záwße ſie nimi báwili.

Dom Gru-

☞ Dom Grußczeńſkich w Sedomierſkiem Woiewodztwie/z ktorych był Jan Dworzáninem Krolewicá Węgierſkiego Jana/ktory piſał Kſiąžki o Powinności Dobrego Towarzyſtwá/tám opiſał mores & geſta wßytkich Towárzyßow ſwych / z ktorymi był ná Dworze tego Krolá/ te potym Brát iego Wálenty wydał in lucem, koßtu ná to nie lituiąc.

Wálenty Grußczyńſki/ piße ſie z Lipná/ zoſtáwił z Popláwſko Domu Drzewicżá Syná.

☞ Dom Fáleckich rozrodzony/z ktorych ieden wieku mego Stániſław był Opátem Czerwieńſkim/práwy Mnich/ten wßytko zá zdrowie Páná Jezuſowo pijał kiedy przyiaciela czeſtował.

Dom Młochowſkich od Tárczyná z Mázowß rozrodzony Goleniewſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Jáßczułtowſki Piotr ná Kuiáwách z Brzeſkiego Woiewodztwá y Powiátu.

Dom Skupieńſkich od Wárßáwy rozrodzony.

Dom Wągrowſkich w Mázowßu rozrodzony/ był Woyćiech Profeſſem Reguły Cyſterſkiey w Suleiowie/w Roku 1580.

Dom Lochowſkich z Mázowß z Ráwſkiego Woiewodztwá rozrodzony.

Dom Szczytnickich w Kuiáwách z Brzeſkiego/ſtárodáwny y znáczny/kthorego przodki w hiſtoryách záſłużone Rzeczypoſpolitey znácznie obaczyß.

Dom Wolſkich w Wárßáwſkim Powiećie ſtárodáwny.

Dom Grockich w Lubelſkim Woiewodztwie ſtárodáwny/ piſáli ſie de Rzeczycá/Stániſław w Sedomierzu.

Dom Czechowſkich z Sierádzkiego Woiewodztwá w Wieluńſkim Powiećie.

Dom Zeligowſkich w Łeczyckim Woiewodztwie ſtárodáwny/z ktorych Jákub będąc wieku mego Rotmiſtrzem/Naprzod ná Smeltynie/potym ná Nowogrodku/od początku woyny Jnflántſkiey/w znácznych potrzebách wielkie męſtwo ſwe okázował. Pod Lodem Zamkiem/gdy Szwedom byłá Armatá probraná/potym pod Rewlem/ pod ſpráwą Tálwoſá Káßtellaná Zmudzkiego/bywał y mężnie ſobie poczynał/ pod Smeltynem y pod Hádzhłem Zamki/tákże y pod Kieśią/y w inych potrzebách w onych kráiách/z wielkim niebeſpieczeńſtwem zdrowia ſwego/więźnie znáczne wodził/y wiele reką ſwą nieprzyiaciol pobił/Mąż pámięći godny.

Węgierſcy w Káliſkim Woiewodztwie.

¶ Jnßych wiele Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách/o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Lubicz ſtárodawnym Polſkim / ktory tákże od Jáſtrzebcá ma pocżatek / y tákże go w Błekitnym polu/Krzyżow białych y Podkowy Przodkowie vżywáli/ y w tym wieku potomſtwo vżywa / ktorego ſie przypátrzywßy własnośći/ cżytáć bedźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich/ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ W Kśieſtwie Mázoweckim tego Kleynotu Przodkowie wielkiey możnośći byli / ktorych znácżnie wſpomináią rozne ſcriptá / á naznácżniey Báßko opiſuiąc żywoty Kśiążąt Mázoweckich y Kuiáwſkich/opiſuiąc bitwe z Pruſaki/ w Roku 1190. Kázimierzá Kśiążećiá ábo Monárchy/ták zácżyna: Pacatis domi rebus Caſimirus, Pruſsis, ijs quos Poleſianos vocant, bellum intullit, vt Fratris Henrici mortem vlciſceretur. Secuti ſunt eum ad eam expeditionem, Boleslaus Miecziſlai, Boleslaus Altus, & Mieczislaus Wladlslai fratrum filij. &c. Ibi in cõflictu, quũ ex inſidijs hoſtes in noſtros irrupſiſſent, Miles quidam ex ea Familia quæ Babatum cum Cruce defert, cum ſuis quos in poteſtate ſua gregales habuit impetum fecit, omnes ſine mora terga dederunt, & Dux illorum ab illo Milite captus, ad Caſimirum aductus & illi donatus. Cui Caſimirus in recũpenſam multas poſeſsiones dedit. Notans autem illius clara obſequia, aureã Crucem illi alteram ad vetus inſigne ſupra Babatum donauit.

☞ W ſtárodawnym Domu Lekowſkich / kedy Kośćioł od kilku ſet lat / máło nie rowny z zácżećiem Wiáry Krześćiáńſkiey w Polßcże/fundowány/tám Káthálog Przodki tey Fámiliey w Kśiegách terminowány od Plebanow / przy ktorym bywáli záwße ludźie znácżni. Jáko był wieku mego Jan Borukowſki z Domu Junoßá / Podkánclerzy Koronny y Biſkup Przemyſki/y przed nim ludźie wielcy/możni/y godni/ bo ieſt známienicie nádána od Przodkow tey Fámiliey.

¶ Tám wſpomina w Roku 1081. Páwłá Cżeſniká Płockiego/ y Swátoſłáwá Kuſtoſá Płockiego. Páwel miał ſyny te/Páwłá y Máteußá.

¶ Mátheuß był Káßtellanem Wyſogrodzkim / Páweł Podſtolem Płockim/y wiele inßych. Támże wſpomina/w Roku 1388. Mátheußá też Káßtellanem Wyſogrodzkim / piße go de Lekow/ ktory miał te ſyny/ Mikołáiá/Andrzeiá/y Máciejá.

¶ Andrzey był Plebanem w Lekowie / ktory bedąc w Rzymie w pilnych potrzebách tegoż Kośćiołá/vmárł.

¶ Máciey w roku 1451. Brát tego Plebaná / zoſtáwił z Kuchárſką Káßtellaná Zakrocżymſkiego Corką/ Mikołáiá/ Stániſłáwá/Andrzeiá/Janá/Sżeſnego/ktory ſłużył Dworzáńſką v Królá Olbráchtá.

Mikołay Lekowſki był Bacalareus Arcium, potym Kánonikiem Płockim/Plebanem Lekowſkim.

Stániſław Lekowſki był Márßałkiem v Arcybiſkupá Rożego/ ten poiął Bogácką Woiewodzankę Mázowecką / z ktorą zoſtáwił to potomſtwo/ Mikołáiá / Stániſłáwá / Jádwigę Romocką z Wierzbice/ Stolnikową Płocką.

Mikołay miał Kátárzyne Gołyńska/ Káßtellaná Czerskiego Corke/z ktora miał Stánisłáwá syná/y Corki dwie/Dorote y Anne.

Stánisław wieku moiego był Podstolem Ciechanowskiem/ miał naprzod zá soba Anne Corke Stánisłáwá Leśniowolskiego z Obor/ Káßtellaná Czerskiego / Hetmáná woyská Polskiego w Litwie zá Augustá/ w Roku 1 5 6 3. Z ktora był zostáwił Stánisłáwá/ Woyćiechá/ Káthárzyne/ Zophia/Anne / pomárli / tylko Woyćiech został. Potym gdy tá vmárłá/ w roku 1 5 7 6. Poiał druga Anne Wichorowska/Corke Pisarzá Ciechanowskiego z domu Lis/rodzona Siestrzenice Andrzeiá Noßkowskiego Biskupá Płockiego/ z kthora spłodził Andrzeiá/ Mikołáiá/ Jákubá/ Zophia/ Márgorzáte/ießcze minorenes.

Jan syn Máćieiow z Gołyńska zostáwił tho Potomstwo/ Fracá Lekowskiego.

Frac Lekowski/ miał z Wilkánowska Siostra Káßtellaná Płockiego/Adámá/Anne/Zophia. Tá gdy mu vmárłá/poiał Nieborska/z ktora zostáwił Symoná Janá/y Corke Bogumiłe.

Adam Podczáßym Płockim był wieku moiego/ miał zá soba Sumowska Anne/z ktora potomstwá nie zostáwił.

Helzbietá siostrá Fracowá/Corká Janá Gołyńskiego/byłá zá Borukowskim/ktora vrodźiłá dźisieyßego Borukowskiego Podkánclerzego y Biskupá przemyskiego/y inße/o ktorych pod Junoßa.

☞ Dom Szydłowskich támże w Płockim Woiewodztwie/iáko niektore scriptá opowiedaia Páwłá Szydłowskiego Mężem wielkim/ y w Rycerskich spráwách dobrze biegłym. Ten v Gastułtá w Litwie był w wielkiey łasce/prze dźielność w spráwách wßelkich. Potym w domu zásiadßy/ bywał w Rycerskich potrzebách z Krzyżaki zá Krolá Zygmuntá/ ktorych dźiwnymi fortelmi w máłym poczćie często gromił. Pothym był od nich pogiman/ zá ktorego Krol Zygmunt dał trzech znácznych Slachćicow Pruskich ktore Mistrz sam miánował. Potym wyßedßy z więźienia / był Sędziem Zawkrzeńskim/miał zá soba Kobylnicka z domu Prawdźicż/z ktora miał synow czterech.

Stánisłáwá Mężá vczonego/y potym w spráwách Rycerskich biegłego/v Stánisłáwá Odrowążá czás długi się báwił/y ták żony nie máiąc vmárł.

Piotr drugi syn Sędźiego był Chorążem Wyszogrodzkiem/ Mąż w spráwách Rycerskich biegły/ ná tym mieyscu kedy Oćiec iego w Litwie látá swe báwił/ten wieku mego był Woyskiem Płockim.

Andrzey trzeći Syn Sędźiego był wieku mego Kánclerzem Płockim zá Noßkowskiego/wielkiey miłośći ludzkiey to był człowiek/y Kośćiołowi onemu dobrze zásłużony y pożyteczny.

Erásmy álbo Niemierzá Łowczym był Płockim/ Czwarty syn tegoż Sędźiego / w spráwách Rycerskich biegły / ná chlebie Rycerskim z młodych lat się báwił przy Hetmánie onym sławnym Sieniáwskim/potym v Poswola z Leśniowolskiem Hetmánem/ v ktorego był Porucznikiem pod Newlem/gdy náßy mieli z Moskwa potrzebe/iáko práwy Mąż miedzy inßymi znácznym się pokázował.

Piotr syn Sędźiego/ wyżßey pomieniony Woyski Płocki/ wieku mego z Krasińska z domu Slepowron/ábo iáko go w onych kráinách zowa Roman/zostáwił synow pięć.

Stánisław syn Piotrow/Woyskiego Płockiego / ktory się z młodych lat swoich Naukámi wyzwolonymi báwił. Naprzod v Jezuitow

w Pultowſku/ potym w Akádemiey Krákowſkiey / pothym ná Dworzech v Biſkupow/ v Stározrzebſkiego Biſkupá Chełmſkiego / á potym przy Frącu Krásiñſkim Wuiu ſwym rodzonym Biſkupie Krákowſkim. Był naprzod Kánonikiem Chełmſkim y Kurzelewſkim/ y Plebanem w Oyczyznie/ á potym Opátem Brzeſkim w Dyoceſiey Krákowſkiey Reguły Præmonſtraten.

Jan ſyn wtory Woyſkiego Płockiego/ ktory ná Rycerſkim chlebie młodość ſwą báwił. Ná Połocku będąc / do więzienia wźięt/ gdy Moſkiewſki Kniáź był wźiął mocą Połock / był áż ná Strákániu przez dźieśięć lat/ potym zá pilnym ſtárániem Wuiá ſwoiego Biſkupá Krákowſkiego wyżßey pomienionego/ był zá okup wyſwobodzon.

Andrzey trzeći ſyn tegoż Woyſkiego Płockiego/ ktory tákże z młodych lat zániechawßy Náuk wyzwolonych/ ná żołnierſkim chlebie látá ſwe báwił w Podolu przy Jázłowieckiem Hetmánie Koronnym. Po iego śmierći przy Mikołáiu Mieleckim Woiewodźie ziem Podolſkich / y ſławnym á dźielnym Hetmánie Koronnym/ przed wiela inßych wieku mego.

Páweł Szydłowſki/ ſyn trzeći Woyſkiego Płockiego/ ktory tákże zániechawßy Náuk wyzwolonych/ ná chleb Rycerſki ná Podole záiechawßy/ przy Potockiem Stároście Kámienieckim látá ſwe báwił/ będąc w oney potrzebie kedy Strus zábit ná Káſtáwicy Giermkiem/ miał Chorągiew w poruczeniu/ ktorą gdy Tátárowie oſkoczywßy go wydrzeć mu chćieli/ bronił iey długo á mężnie nie folguiąc zdrowiu/ á ſnadź ie woląc vtráćić/ niżli to co mu zwierzono było / wiedząc co ná thym znáku należáło wßytkiey Roćie/ ßeśćią ſtrzał był poſtrzelon/ iednák chorągwie nie ſtráćił/ dopomogł mu Pan Bog że y z Pánem zdrowo vßedł.

¶ Tenże pothym báwiącſie w Krákowſkiey źiemi przy Wuiu ſwym Biskupie Krákowskim Krasiñskim/ tám ſie ożenił z Narebską/ po ktorey máietność znáczną wźiąwßy/ tám ſie/ oyczyſte kráie opuśćiwßy/ báwił/ y potomſtwo zoſtáwił.

Woyćiech Szydłowſki piąty Syn Woyſkiego Płockiego/ ktory z młodośći Náukámi ſie Wyzwolonymi báwiąc w Krákowskiey Akádemiey ſławney/ potym we Włoßech Mąż dobrze vczony y przykłádny był wieku mego Kánonikiem Krákowskim/ Proboßczem Wſtężyckim.

Niemierzá ſyn Páwłow Sędźiego Zawkrzewſkiego/ á brát Woyskiego Płockiego rodzony/ kthory z młodych lat ſwych długo ſie báwił ſpráwámi Rycerskimi/ iákoś wyżßey czytał/ zoſtáwił wieku mego z Moſtowską z domu Dolegá/ będąc Łowczym Płockim/ ſynow pięć/ z ktorych ieden był ná Dworze Jáná Tęczyńskiego Káſztellaná Woynickiego/ y Podkomorzego Koronnego/ drudzy ießcze ná ten czás byli lat młodych.

Dom Zołkiewſkich w woiewodztwie Bełſkim/ ktorych przed tym przodkowie wyßli z Mázowß w one kráie. Był wieku mego Mikołay Zołkiewſki Woiewodą Bełskim/ ten ſie z młodych lat ſwych ná chlebie Rycerſkim w znácznych poſługách R. P. y Krolow Polskich Pánow ſwych báwił/ Roty wodźił znáczne/ y w potrzebách z nimi bywał/ z Tátáry/ z Wołochy/ y tám gdźie potrzebowáłá R. P. obrony/ znácznym ſie pokázował.

¶ Zoſtáwił dwoch ſynow/ Stániſłáwá Stároſte Medeckiego/ y Mikołáiá/ Męże ſławne/ o ktorych ná roznych mieyſcách czytaleś w tych Kśięgách/ iáko wiele á mężnie/ thák pode Gdáńskiem iáko y w Moskwie z nieprzyiaćielem czynili.

Dom Mákowieckich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny / z ktorych wieku mego byli Práłaci znáczni/ ktorzy máło nie sámi Kśieſtwá Litewskiego wßytkie prowentá ſpráwowáli / ludźie byli záſłużeni Krolom y Rzeczypoſpolitey.

Koźmińſcy

Kożmińſcy w Płockim Woiewodztwie Dom ſtárodawny z Lekowſkimi iedney dzielnice byli.

Arynkowie Dom ſtárodawny y znáczny w Mázowſzu.

Dom Lugowſkich ſtárodawny y rozrodzony w łukowſkim powiećie. Był wieku mego Stániſław Lugowski / kthory z młodych lat ſwoich ná Podolu ná chlebie Rycerskim ſie báwił/ w potrzebách znácznych z nieprzyiaćioły bywał/ y wiele á meżnie z nimi czynił.

Tyliczcy ná Kuiáwách Dom ſtárodawny / z ktorych ieden był wieku me° Sekretarzem naprzod v Królá Auguſtá/potym v Stephāná.

Dom Orłowſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny y znáczny/był Sędziem támże ziemskim ieden wieku mego.

Wolyńſcy Dom ſtárodawny w Mázowſzu y rozrodzony.

Rebieleńſcy támże w Mázowſzu dom rozrodzony.

Dom Wierzbowſkich z Grochow ná Podláſzu ſtárodawny z ktorych wieku moiego był Andrzey Kántorem Vnieiowskim / plebanem Opátowskim.

Wierzbowſcy w Lomżieńſkim y Zebrowſkim powiećiech.

Grádowſcy dom znáczny w Ráwſkim Woiewodztwie/ iáko był Wawrzyniec/ ktory przy Bonárze był Wielkim Rządzcy/ktory Zamek Krákowski z wielką pracą y pilnośćią reſtáurował/żup doglądał/z ktorych ſam Krolowi Auguſtowi ráchunek dawał po śmierći Bonárá pomienionego. Bacząc iego wielką pilność Krolowa Boná/zlecáłá mu Sámbor / wſzákoż bacząc thę Pánią być ſkwápliwą ná oſkárżenie ludzkie/wymowił ſie/ był Cześnikiem Sochácżewſkim/iego ſyn nigrománcyą ſie báwił / chćiał per incantationem Królá Stephāná przypráwić o śmierć/o co był pogiman/do więźienia dan/támże vmárł/niektorzy mowią że był ſtrut.

Dom Lyſakowſkich z Ciechanowſkiego Powiátu ſtárodawny. Acz Liſt Jáſtrzebcow wſpomina Lyſakowſkie zá Kſiążećiá Konradá/ktorym wielkie wolnośći to Kſiąże z inimi Herbownymi nádawał / wymieniáiąc ich Stanislaum & Nicolaum de Liſakovvo. Wſzákoż ieſli tych przodki ábo nie ieſliż tám dwoie Lyſakowo w onym kráiu/tego niewiem/tylko tom baczył/ że ći tego Lubiczá vżywáli wieku mego/ ktorych przodek był Lyſakowſki Jákub / ktory był Podkomorzem Lomzieńſkim zá Kſiążąt Mázowieckich / ten z Krzyżaki częſte bitwy miewał / znácznie ich poráźił ná Strzelni Wśi ſwoiey Oyczyſtey / ktora do Lyſakowá należáłá / tegoż liſty rozdźielne wſpomináią ſynow trzech.

Páwłá naprzod/ktory z Jeżewſką z Domu Jáſtrzebiec ſpłodźił dwu ſynow/Jákubá y Piotrá. Jákub z Kuchárſką z domu Lubicz zoſtáwił Stániſłáwá y Janá.

¶ Stániſław z Karniewſką z domu Rogálá zoſtáwił te ſyny/ Mikołáiá/Jákubá/Wáleryaná/Hieronymá/Andrzeiá/y Wáwrzyńcá/ kthore po roznych kráinách rozeſłał dla náuk y przeyrzenia ſpraw. Mikołáiá Adoleſcentem Nobilem do Włoch. Jákubá Morzem do Portugáliey. Wáleryaná do Bracberku/inſze ná náuce w Polſzcze przez młodość ich zátrzymał.

Piotr wtory ſyn Páwłow był Sędziem Nurſkim/miał ſynow czterech/z ktorych tylko ieden zoſtał Jákub żywy y corká.

Mikołay wtory ſyn Jákubá podkomorzego Lomżieńſkiego/zoſtáwił był ſynow czterech/Jákubá/Andrzeiá/Lázárzá y Janá.

Jákub ſtárſzy ſyn Mikołáiow ſpłodził tákże ſynow czterech/Janá Podkomorzego Nurſkiego/ktory z Láſoćianką z domu Ráwá zoſtá-

wil był syny/ Mikołáiá/ kthory był wstąpił do Zakonu ábo Reguły Fratrum
Minorum, Janá y Stánisłáwá.

Mikołáiá/ ktory wieku mego był Kásztellanem Chełmskim/
ten z Ciećiszewską zostáwił synow czterech.

Jákubá/Dworzáninem był Krolá Stepháná / z młodośći
ieszcze w Węgrzech przy nim sie báwił/y od niego miał opátrzenie/potym w
iákich potrzebách z tym Krolem bywał/toć iuż nie iest táyno.

Járosław y Olbrácht/ Brácia tegoż rodzeni/ przy Ksiażeciu
Jánuszu Tarnowskim byli Meżowie znáczni y vrodziwi.

Stánisław namłodszy syn tegoż Kásztellaná był przy Het-
mánie Koronnym Janie Zamoyskim.

¶ Tegoż Kásztellaná dwie Corce. Helená naprzod byłá zá Łaźniew-
skim/potym zá Kásprem Waszicżeńskim w Rusi. Wtora Márgorzátá zá
Kniáziem Sołomiereckim.

Trzeći Syn Jákubow Stánisław/ktory bedac człowiekiem
vczonym/pokoiem sie báwił domowem/żadnego vrzedu nie prágnał.

Czwarty syn tegoż Jákubá wyższey pomienionego Jan/Pi-
sarzem był Zawkrzeńskim/ktorego Piotr Mostowski z domu Dołegá/ ná-
szedszy ná gospode armata manu, wszákoż w odpowiedźi/ ále vbespieczonego
ná ten czás/w Interregnum po Henryku/okrutnie zámordował/y kilká sług
y przyiaćioł iego/żoná z żáłośći wielkiey prægnans ná ten czás bedac/ vmár-
łá. Zostáli dwá Synowie iego/ Adam y Abram/Corká Anná/ ná then czás
minorenes.

Andrzey Syn Mikołáiá Łysakowskiego/zostáwił dwu sy-
now/Stánisłáwá y Máćieiá.

¶ Łázarz Trzeći syn Mikołáiow zostáwił dwu synow/ Chrzysztophá
y Fracá/wszákoż ći dwá z potomstwem wymárli: Jan brát ich / kthory był
Plebanem w Oyczyznie.

Dom Nieborskich stárodawny y znáczny w Mázowszu.

Dom Niezábytowskich w Woiewodztwie Lubelskim stá-
rodawny/z ktorych wieku mego był Jákub Niezábytowski Mąż wyborny/
ktorego te potrzeby okazáły sławnym. Naprzod oná Wołoska/kiedy Miko-
łay Mielecki/Woiewodá ziem Podolskich/wprowadzał ná Hospodárstwo
Bogdaná syná Alexándrowego: W ten czás bedac w roćie Wolskiego Stá-
nisłáwá Pisarzá ziemie Podolskiey / tám iuż przywiodszy ná sobie práwie
Turki pod Choćim/znáczną potrzebe z nimi mieli / w ktorey sławe niemáło
ten pomieniony Jákub otrzymał.

¶ Potym Roku 1574. Gdy Czárowicz z Bákáiem wtárgneli ná
Podole z dziesiaći Tysiecy Tátar/á położyli Kosz v Grodká Herbortowego/
Zagony rospuśćiwszy. Ten Jákub Niezábytowski / bedac ná on czás w o-
nym kráiu/zebrał sie z towárzystwem do gromády/iáko naprzod z Ostáphi-
iem Swiszczowskiem Wołyńcem Meżem wybornym / z Blockiem Wálen-
tem/ Mysliszowskiem/z Andrzeiem Kozłowskiem z domu Jástrzebiec/ Se-
dziego Grockiego Płockiego synem/y z drugiemi dobrymi Mołoycy/ poszedł
miedzy Zagony Tátárskie w dzień Piatkowy / stánał ná mieyscu táiemnym
w Dobrowie/náde wsią Trećinnikámi/do ktorego przybył Themruk Piety-
horecz Mąż sławny/y Rotmistrz potym/we dwudziestu koni/Niezábytow-
ski też miał z sobą trzydzieśći y sześć. A gdy ich wielkie połki Tátárskie mi-
iáły/ćicho ná ten czás stali ná onym mieyscu / nie śmieli do nich wyskoczyć/
widzac ludźie nie po swych plecách. Tám máło czekáli ku południowi/przy-
szedł Połk w kthorym było koni osmdźiesiat/ do tych wyskoczyli obyczáiem
Kozáckiem/Tátárowie ták pretko do spráwy przyść nie mogli/záraz ich ro-

zerwáli y zbili wßytkie ná głowę/tylko osmi pogimáli żywych/á vćiekło ich pięć z onego Zagonu. Gdy więźnie Jázłowieckiemu przywiodł/ ktory ná ten czás był Hetmánem/wielką láskę y wdźięczność posługi ſwey poznał.

¶ Tenże w Roku 1 5 7 5. Gdy Tátárowie wielcy przyßli/ á położyli Koß v Tárnopolá/od Mikołáiá Sieniáwſkiego Káßtellaná Kámienieckiego Stároſty Stryiſkiego/y Hetmáná ná ten czás Polnego / był posłan z piąćiądźieśiąt koni/ á w ten czás był w Roćie Stániſłáwá Lanckoruńſkiego Porucżnikiem/dla ięzyká/ y chcąc mieć pewną wiádomość gdźie Koß położą. Gdy przyßedł do Czernieiowá / milá od Thárnopolá wśi Dawidowſkich z domu Prus/ thám ſie ßczedł z żołnierzmi / iáko naprzod z Jákubem Pretficem z Gáwron/Stároſtą Trebowelſkim z domu Węzele/alias Száchownicá/y z Janem Rádeckiem z domu Doliwá/bacżąc iż im Tátárowie záchodzą wprzod/vſtąpili do Zbárázá/oczekiwáiąc ázaby ſie co mogło ludźi do nich przybráć. A gdy Zagony ná zad ßły Tátárſkie w dźień Wtorkowy bárzo wielkie / cżyháli zaby też po ſwych plecách co mieć mogli. Tráphiło ſie im Tátar w połku 1 5 0. Skocżyli do nich/ záraz ie rozgromili / więźniow 1 4 0. odieli / plony wielkie/ięzykow doſtáli kilkánaśćie.

¶ We Cżwartek potym przyßedł ná nie Zagon Tátárſki / w kthorym było ſto koni/wßytek pogromili/więźniow niemáło y plon odieli.

¶ W Piątek iákoby z południá godźinę/z Dewęymurzą przyßedł połk ludźi pod Zbáráß/w ktorym było 6 0 0. człowieká/ stánął ſam przed miáſtem ćwierć mile/á ſto koni posłał pod ſamy Zamek/ktorzy zápádli w dolinie miedzy chroſtem ktorych poſtrzeżono z zamku/wßákoż Kniáźiowie Zbáráſcy máiąc ſpráwę o ludźiech onych nie dáleko / niechćieli z Zamku wyiecháć/ wymawiáiąc ſie tym/że lud wielki/nic im nie vcżyniem. Tám ten Jákub Niezabytowſki iuż będąc dobrze świádom tego táńcu z Pogány / porozumiawßy ſie z ſwymi/y z tymi ktorzy do tego chętliwi byli/ ßedł do onych co pod Zamkiem zápádli/vderzył ná nie mężnie/ nie mogli mu wytrzymáć Tátárowie/ vſkocżyli do ſwych / tylko ſie opárł ieden Murzá znácżny stárßy nád onymi ludźmi co byli pod Zamkiem/z ktorym ſie potkał ßcżeśliwie/zábiwßy go głowę vćiął/do Zbárázá przyniosł / y dał ią ná pal wetknąć przed gospodą ſwoią. Był to chłop ná podźiw wielki/co ſtąd zrozumieć możeß/że miał oko od oká ná dwie dłoni/ ták ruby/ że mu był ledwie nie do páſa leżąc ná źiemi/o cżym będźieß miał w Hiſtoryey ßerzey.

¶ W Roku potym kiedy piſano 1 5 7 7. Gdy Carz Tátárſki wtárgnął do źiemie ze wßytką Hordą ſwą w Márcu ná rośćiecży / położył Koß pod Dubnem Zamkiem Woiewody Kijowſkiego Konſtántego Kśiążęćiá z Oſtrogá/ꝛc. Tenże Jákub Niezábytowſki zebrawßy ſie w osmidźieśiąt koni/ßedł zá nimi w nocy do Ozohowiec / tám koniem wytchnął y podkarmił. W tym wieść przyßlá że Tátáry w puł milu poſtrzeżono / do ktorych też ßedł Pretfic Stároſtá Trebowelſki/y Jan Oborſki/ mąż sławny z domu Roch/alias Pierzchálá. Skoro ſie rozedniáło/Tátárowie ſwym obyczáiem y okrzykiem pod miáſto vderzyli/do ktorych náßy wyſkocżyli/wiele á mężnie z nimi cżynili/od wielkośći wpárći w miáſto/iednák z nimi kilká potrzeb znácżnych mieli/y wiele ich zbili/ ſwych dwoch vtráćili Serbow mężow wybornych/támże y Rozniatowſkiego Fedynę rániono z domu Sás/Tátárow zostáło ná plácu kilkádźieśiąt/á pogimánych pięć.

¶ Potym gdy Carz przyßedł ze wßytką Hordą ſwą / á położył ſie Koßem pod Oſtrogiem dobywáiąc Konſtántyná Kśiążęćiá Woiewody Kijowſkiego. Ráphał Sieniáwſki/ będąc ná ten czás stárßym nád żołnierzmi/z domu Leliwá/ wyprawił Rothy / Mikołáiá Herbortá z Dźiedźiłowá koni pięćdźieśiąt pod one ludźie/ y tákże wiele z Rothy Stániſłáwá Lánckoruńſkiego Stároſty Skálſkiego/nád ktorymi był stárßym Mikołay Lánckoruńſki/brát tego Stároſty/chcąc mieć iáko wiádomość o nieprzyiaćielu/ kazał

ſię ſtáráć o ięzyk. Tráfili ná Zagon Tátárſki/ w ktorym nie było tylko pięćdźieśiąt Tátar/ktore záraz pogromili. Doſtawßy więzniow chćiał ſię wroćić Lánckoruńſki/ále ći ktorzy byli ná przodku hámowáć ſię nie dáli. W tym ich oná kilká Tátárow co vćiekáli przywiedli ná ſwoie ludźie / kthorych było tyśiąc koni v wśi Skowrodek/milá od Konſtántynowá / podkáli ſię iednák náßy z nimi śmiele/ poſtrzelili Lánckoruńſkiego Mikołáiá w nogę ßkodliwie/zátym y wßytkich iego pomocnikow ſpárli. Ten Niezábytowſki ná ten czás był w Roćie Herbortowey/świádomy dobrze będąc z tym nieprzyiaćielem tego tańcu/widząc że im śilni Pogánie byli/ krzyknął áby ſię śpießyli/ſam z koniá zśiadł naprzod / zá nim Stániſław Pſárſki Podolánin / Páwel Hermánowſki z domu Iáſtrzębiec/Ieżowſki/Deßkowſki Kozak/Máthiey Moſkwićin/Vieyſki/ Ian Korycki/ Fedor y Andrzey Korßakowie/ Czáplińſcy/wßytko Mężowie wielcy/á wßyſcy broni nie mieli tylko trzy rußnice/prochu dwie prochownicy/łukow ßeść: Oſkoczyli ich wkoło Tátárowie. Ten Niezábytowſki ſtánął nád doliną przykrą z ſwoimi/ Tátárowie doſtawßy Iáná Málińſkiego Porucznıká z Rothy Herbortowey/wźięli od niego ſpráwę co zá ludźie byli/ poczęli ná nie chćiwie Tátárowie náćieráć/ ále iż nie mieli do nich ręki ſtrzelczey/máło im ßkodzili ábo nic / á oni wielką w nich ßkodę czynili/dwie godźinie przed wieczorem począwßy / áż godźinę w noc około nich ſię mordowáli/á zá pomocą Bożą nie mogli im nic ßkodliwie ßkodźić/ácz káżdy z nich miał po kilká poſtrzałow / ále nieśmiertelnych/ Tátárow ná plácu zoſtáło 47. zábitych/okrom ránnych. W tym ich noc rozerwáłá/ poßli Tátárowie do Koßá / Iákub Niezábytowſki z ſwymi do Międzyboża/Tátárow było tyśiąc koni/Niezábytowſki tylko z tymi pomienionymi iákoś czytał niżey/ktorzy z nim ſię śpießyli.

¶ Potym w Roku 1 5 8 0. Tenże Niezábytowſki pod Połockiem będąc w Roćie Mikołáiá Lánckoruńſkiego / z ktorym był y pod Wielkimi Łukámi/áż potym y pod Pſkow. Tám mu Ian Zamoyſki Kánclerz y Hetman Koronny zlećił ſtraż záwodźić w iedne ſtronę zamku zá Rzekę Wielihę/ kedy chcąc ſwoię pilność y dźielność w ſpráwách Rycerſkich pokázáć Hetmánowi/gdy obaczył że Moſkwá poczęłá wyćiekáć z zamku / wwiodł ſtraż ku obozowi cáło. W tym mu przybył Skárbek z Rotą Iáná Zborowſkiego Káßtellaná Gnieźnieńſkiego/tákże część Roty Stániſłáwá Przyiemſkiego Stároſty Konieńſkiego z domu Ráwicz. Potkáli ſię z Moſkwą ochotnie/ktore ná głowę porázili/tych ktorzy im vćiekáli áż do ſamego Zamku bijąc gonili. Tám w tey potrzebie dwu zábito Polakow / Oryńſkiego z Ruśnice/á Grudźieckiego z dźiáłá. W tychći oto potrzebách ten Mąż sławny/iáko práwy Polak/ znácznym ſię pokázował / w inych wielu potrzebách bywał/ktore iedno kiedy kráie Ruſkie od Pogan miewáły / z wielką ſławą y pochwałą wßytkiego Rycerſtwá kráiow onych.

Chábowſkich Dom rozrodzony w Płockim woiewodztwie/ z ktorych był Marćin w Krákowſkim Woiewodztwie / tám záiechawßy ſię ożenił/ zoſtawił ſyná Hieronymá mężá vczćiwego/ktory przy Myßkowſkiey Woiewodźiney Krákowſkiey będąc/ przyßedł zá ſpráwámi ſwymi do wielkiey miłośći ludzkiey/o ktorą ſię y znácznie ſtáráć vmiał.

Stogniewowie w Ruśi dom ſtárodawny/ Mężowie wyborni bywáli wieku moiego.

Grußeczcy w Chełmſkiey ziemi Dom dawny.

Sierkowie w Lubelſkim Woiewodz: tego Herbu vżywáią.

Borzechowſcy támże w Lubelſkim Woiewodztwie.

Piczkowſcy támże w Lubelſkim woiewodztwie.

Goreckowſcy z Ráwſkiego Woiewodztwá.

Kożyczcy

Kożyczcy w Mazowszu dom rozrodzony.
Borowscy w Chełmskiey ziemi. (zrodzony.
Szerokowscy ná Podlászu/zowa ie Wortkowskimi dom ro-
Lubowie ná podlászu/Raczeńscy/Obrapálscy z drogickiego.
Choromátscy z socháczewskiego. Murzynowie w Litwie.
Gosliczcy w Płockiem Woiewodztwie z máłych Goslic/ z ktorych był Frac Podstárościem Barskiem Mężem sławnym/ zábit od Tátar w Roku 1 5 5 6. Mikołay Goslicki w Krákowskiey ziemi/ trzymał Młyny Krákowskie wieku mego.
Miszewscy w Płockim/z murowánego Miszewá.
Oyrzeńscy támże w Mázowszu z Ciechanowskiego/zowa ie Mieczykálmi/Jákub w Stráchowie v Płońská.
Punikiewscy dom w Mázowszu/znáczny w spráwách Rycerskich/z Powiátu Nurskiego.
Brzezińscy iedney dźiłnice z tymi Punikiewskimi támże.
Prostkowie zá Lomza ná gránicy Pruskiey dom rozrodzony
Swiderscy z Lukowskiego. Sámkowie z Mielnickiego.
Lisowscy z Płockiego Woiewodztwá.
Selscy z Płockiego woiewodztwá dom stárodawny.
Zaorscy z Nurskiego Powiátu dom rozrodzony.
Błedzewscy v Sierpcá dom rozrodzony.
Krzywonowscy od Przasnyszá dom rozrodzony.
Redzimińscy z Ciechanowskiego dom rozrodzony.
Kłośieńscy ná Dobrzyńskiey ziemi/ włáśni Choieczcy. Choieczcy w Mázowszu.
Lipscy z Ciechanowskiego Powiátu.
Sulimierscy w Mázowszu Dom rozrodzony.
Młodyńscy ná Zawkrzu dom rozrodzony.
Brzozowscy dom stárodawny/był ieden Jákub Kánonikiem Płockim/Proboszczem Płońskim.
Krośniczcy dom rozrodzony w Ciechanowskim.
Ciesielscy/Rákowscy/y bárzo wielka liczbá śláchty w onym kráiu/ noszą drudzy w Podkowie puł Miesiącá miásto Krzyżá/ á zowa go Boża Wola/wszákoż to wszytko ieden Dom.
Strzeszewscy z Płockiego dom rozrodzony.
Smoszewscy w Płockim Woiewodztwie dom rozrodzony.
Suszcy támże dom rozrodzony.
Lopieńscy skadby byli niewiem / thylko był Opátem ieden Mogilewskim/w roku 1 5 5 0. Był wielki miłośnik onego Klasztorá.
Głeboczcy w Mázowszu dom stárodawny y rozrodzony.
Skulimowscy od Wárszáwy dom rozrodzony.
Białyńscy támże dom rozrodzony.

¶ Jnszych bárzo wiele Domow znácznych w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Zagrobá/vel Zagłobá

ſtárodawnym polſkim/ ktory od Jáſtrzebcá początek ſwoy nieśie/ iáko to Długoß twierdzi/ że Przodkowi z tey przyczyny/ iákoś czytał w pierwßych Kśięgách Gniazdzie cnoty/wyiety Krzyż Száble włożono/ z ktora ſie dopuśćił thego niechrześćiáńſkiego vczynku. Tego ſie własnośći przypátrzywßy/czytáć bedźieß o Przodkách y o potomſtwie ich/ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć moge.

☞ Wielkiey zacnośći Przodki Herbu tego wſpomináia rozne ſcriptá/tákże Hiſtorye iáśnie powiedáia Mężem znácznym Abrámá Soche Woiewode Płockiego/ten był zábit od Tátar/o czym czytay v Kromerá Kśiegi 15. To było w Roku 1 3 9 9. O czym w Hiſtoryey potym ßerzey mieć bedźieß.

¶ Tegoż Woiewody ieſt wiele Potomſtwá/kthore áż po ten wiek iego nazwiſkiem ſie zową Sochowie/ Mężowie wyborni z tego Domu bywáli.

¶ Tychże dźielnice Dom Kleniewſkich w Płockim Woiewodztwie/ Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Kráykowſcy támże w tym kráiu/ támże byłá tego Woiewody własna dźierżáwá Kráykow / ktory potym trzymał Koſobucki Mikolay Káßtellan Sierpſki/Dwor ießcże był zá wieku mego y w dźierżáwie mo-iey po żenie/Corce tego Káßtellaná/ktory przyßedł w rece Sieſtrzeńcowi iey Káßtellanowi Liwſkiemu/iáko czytáć bedźieß pod Herbem Pobog.

Dom Mieczkowſkich w Lukowſkim powiećie ſtárodawny.

Kucharſkich Dom w Leczyckim Woiewodztwie ſtárodawny y rozrodzony/Mężowie dobrzy/y ludźie do ſłużb R. P. godni bywáli.

¶ Bárzo wiele Slachty ieſt Herbu tego w Mázowßu/ w Leczyckiem Woiewodztwie/y indźiey.&c.

O Kleynocie Lżáwiá/

ktory od Beliny początek ma/ ieſli przyiet od Hetmáná Zeliſłáwá/ iáko to niektorzy twierdzą/ieſli też zá przewinienie vieto podkowe iedne/ teo doſtátecznie wiedźieć żaden nie może/ ále iż ieſt własnie w Polßcże nábyty/y od tego ma vdźielenie ábo oddźielenie/ to ieſt prawdźiwa/ w tymże Polu Blekitnym Potomſtwo go nośi ábo vżywa/ w Helmie trzy Piorá. A iż ieſt podobny Oſtoi Herbowi ſtárodawnemu/ dla tego potomſtwo zániedbawa Podkow á Mieśiące kłáda ná ich mieyſce podle Mieczá abo Krzyżá. Przeto ia wiedźieć nie moge ktoby tego Herbu w tym wieku vżywał/wßákoż to wiem pewnie/że ieſt wiele Rycerſtwá tey Fámiliey.

¶ W Krákowie ná Zamku Epitaphium opowieda tego Herbu Janá Bothurzyńſkiego tymi ſłowy: Anno 1 3 2 4. Die Saturni, 13 Augusti, Venerabilis Vir Ioannes Bothurzinski, Canonicus huius Ecclesiæ, Cracouiæ obijt, & hic ante ingreſſum Capellæ Sancti Nicolai, ſeu Capitularis ſub lapide cum circumferentijs cupreis ſepultus eſt, & requieſcat in Sancta pace.

O Kleynocie Bialiná

ták iákomći piſał w Kſiegách pierwſzych/ że ma początek od Iáſtrzebcá/ ták y teraz ináczey go okázáć nie moge/ tylko że mu te Strzałe przydano ábo Belt od Ruſe/ ktory on był miſternie przyſtroiwſzy/ ogień weń wpráwił á ſtrzelał ná Oboz nieprzyiaćielſki/ ktory zápalił/ potym ich poráźił meżnie/ ták iákoś czytał w Gniazdźie Cnoty o tym ſzeroko. Potomſtwá w Mázowſzu bárzo wiele tego Herbu / wſzákoż prze dálekość á nieznácznoſć ich znáć ich nie moge/ áni tám o nich wiedźieć.

O Kleynocie Niezgodá

ſtárodawnym/ ktory od Herbu dołegá oderwan/ á to dla tego/ że był brátá zábił/ wyieto mu Krzyż/ á ná iego mieyſce przez Podkowe Miecz położono. Kłádą go niektorzy w polu Czerwonym/ ále ma być w Blekitnym/ iáko y wſzytkie Podkowy. A tego obaczywſzy właſność/ czytáć bedźieſz o potomſtwie / ktore znáć y wiedźieć o nim moge.

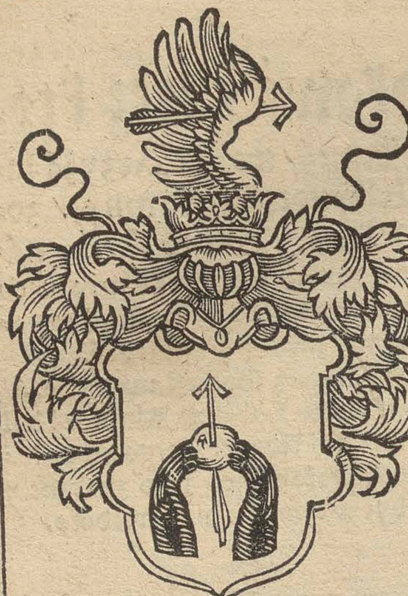
Kłomiczcy w Prusiech Dom znáczny y rozrodzony.

Letowſcy thámże w Prusiech Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Rádoſzewſcy / z ktorych był Marcin wieku mego znácznym w Domu tym.

Miňkowſcy támże tegoż Kleynotu vżywáią. Był Iároſz Miňkowſki tákże wieku mego w tym Domu znácznym.

¶ O inſzych prze dálekość wiedźieć nie moge / ktorych ieſt wiele w rożnych Woiewodztwách/ zwłaſzczá w Mázowſzu.

O kleynocie Pnieiniá/

ktory ma być dwie Łápie Niedźwiedźe w polu czerwonem/ Jábłko trzymáią/ przez nie Bełt. Ten Kleynot z dawna nádány od Książąt Mázowieckich iednemu Strzelcowi dobremu/ ktory wielkiego szkodniká Niedźwiedźiá zábił z Ruśe/ w then czás gdy go obaczył á on Jábłko ieść chćiał/ on go prosto vgodźił w gárdło/ padł wznák Niedźwiedź/ on go dobieżawszy pretko łápy odćiął/ przyniosł przed Książe/ ktory nagrode znáczną obiecował temu ktoby go zábił. A ták otrzymał opátrzenie y ten Kleynot ná wieczność/ ktorego ozdobę obaczywszy/ czytáć będźiesz o Potomstwie w tym wieku.

Wiele Rycerstwá w Ráwskim Woiewodztwie tego Herbu/ iáko naprzod Dom Kárwowskich rozrodzony.

Dom Rostkowskich támże rozrodzony.

Dom Kotárskich w tymże Woiewodztwie rozrodzony.

Dom Starczowskich thákże rozrodzony/ y wiele inszych/ o ktorych wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Oliwá/

ktory zá Hetmáństwá Przodká herbu tego nádan był Rycerzowi iednemu ná Woynie Pruskiey v Wśi Oliwá/ kedy potym Klasztor záłożono/ w Roku 1175. Sámbor Książe Pomorskie z Fámiliey Gryffow/ o czym przywileie Klasztorne. Tego vżywáli zdawna w źielonym polu Białley Leliey/ dwá Kwiáty Rożey Czerwoney po kráiách/ Helm tákim ksztaltem iáko widźisz.

Dowodnie o Potomstwie Herbu tego wiedźieć nie mogę/ tylko zá spráwą o Gráiewskich/ ktorych iest Dom rozrodzony zá Lomzą y możny/ z ktorych ieden ziáchał był przed woyną do Mośkiewskiego/ á stał sie Hostis Patriæ, nie máiąc do tego przyczyny żadney.

Drugi potym Brát iego będąc Stárostą Wyskim od Illowskiego Kásztellaná Wyskiego z domu Prawdźicż/ zábit w Roku 1582. Mieśiącá Márcá/ Dniá 16. nieodpowiednie/ vbrawszy sie w Másskáry/ záiecháli mu ná drodze gdy iechał z Wąsoszá miásteczká/ tám z borku wyskoczywszy zábili/ pobráli wszytko przy nim co miał/ záwiozszy do wśi brátá swego rzeczoney Glinká/ spálili. Wszákoż sie oná chytra zdrádá nie zátáiłá/ gdy

był pozwan

był pozwan Jłłowski ná Seym tegoż Roku/ stánał. A gdy sie przyznał/ naprzod go priwowano Dignitárstwá onego/ á potym śćieto. Zostáło Potomstwo Synowie y Corki tego Stárosty.

O klejnocie Zerwikáptur

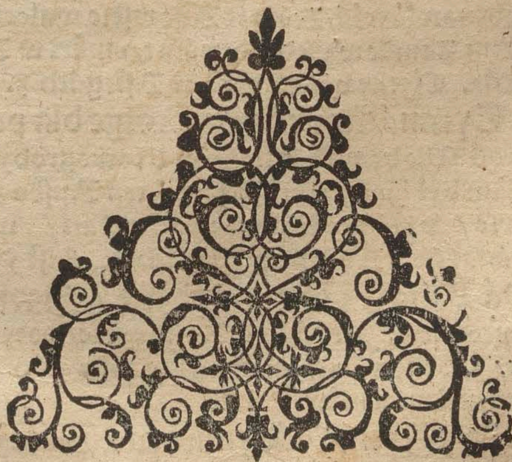
ták rzeczonym/ ktory ma być trzy Głowy Kozie szárośćiemne w polu brudnym/ ktorym sie przypátrzywszy/ czytáć bedźiesz o Przodkách y o Potomstwie ich.

☞ Długosz niechetny bedac Przodkom Herbu tego/ nieláskáwie ich wspomina/ wszákoż Anonimos opowieda Przodká Herbu tego Drogosłáwá Meżem wielkim/ ktory zákłádał wieś Koźieglowy/ w Roku 1106.

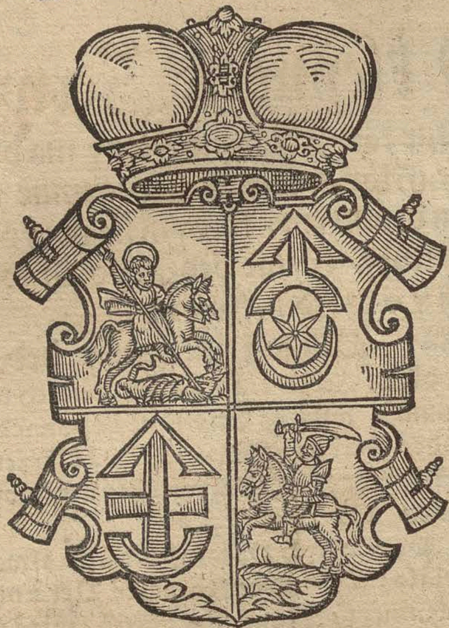
¶ Potym było Potomstwo iego zswowolniało/ iáko ludźie Kozáczcy Vkráinni w częste Jnterregná/ zá pánowánia Káźimierzá Monárchy Syná Bolesłáwowego/ pokaráni byli/ y te im Koźieglowy odieto/ ktore Mikołáy Woiewodá Krákowski otrzymał z Domu Lisow/ y Zamek w nich záłożył/ pisało sie potym Potomstwo iego de Koźieglowy.

☞ Opisuie przyczyne Historyk swowolnośći tych ludźi/ dla tego/ że przez czás długi bedac ná służbie Rzeczypospolitey/ nie płácono im żołdu/ oni pothym zebrawszy do siebie towárzystwá/ náieżdżáli Domy Możne/ bráli á przedawáli w niewolo/ y dla thegoż o nich pisze/ Fures & Latrones.

☞ Wieku mego było wiele Potomstwá przy Gránicách Wegierskich znácznego/ wszákoż tylko naypewniey wiem o Cieszkowskich v Soczá/ ludźiách Cnotliwych/ ktorych iest Dom rozrodzony. Jnszych znáć áni wiedźieć o nich moge.

O Kśiażetách Ruſkich/

O ktorych v dawnych Hiſtorykow czytamy / że z Lechem y z Czechem od iednego Przodká początek máia. Od tych mamy w tym wieku właſne Potomki Kśiażetá z Oſtrogá: Vżywáli zá Herb Meżá ná Koniu á on Smoká bije: A iáko potym ten Herb ſobie wzmierźił Potomek ich Konſtántyn Kśiaże/ o tym niżey czytáć bedźieſz. Tu ná ten czás obaczywſzy właſność Herbu/ czytáć bedźieſz o Przodkách/á potym o Potomſtwie włáſnem ich w tem wieku.

☞ Kromer záczyna początek Kśiażat Ruſkich tym ſpoſobem: Per hæc tempora tres fratres Varaij, Ruricus, Sienieuus, & Trubor, dñari apud Ruſſos ſeptẽtriõales cepiſſe memorãtur. &c A to było po ſtworzeniu świátá według liczby Ruſkiey/ 6 3 7 0. A według liczby Kośćiołá Powſzechnego od zbáwienia náſzego 8 6 1. O czym czytay pomienionego Hiſtoryká Kśiegi Wtore.

☞ Tenże Hiſtoryk wſpomina Ruſkie Kśiażetá ktorzy ná Południe pánowáli/ Kijá/ Sćieká/ Chorewa/ y czwarta śioſtre Libide/ ći wſzyſcy od Imion ſwych páńſtwá zákłádáli/ á potym ie ſzeroko Potomſtwo ich/ v drugich przyległych ſąśiad przez moc wydźieráiąc/ roſprzeſtrzeniáło.

☞ Jor Syn Rurykow Jedynowłádecz / miał Syná Swátoſłáwá Jedynowłáycá/ Kśiaże Kijowſkie waleczne/ ktory Grekom wźiął nád Dunáiem Zamkow śiedmdźieśiąt/ vmárł w Roku 9 7 1. Zoſtáwił ſynow trzech. Czytay v Kromerá w Kśiegách 3. Liſt 49.

Járopełká Tyraná/ ktory brátá Kolge dla pánowánia zábił/ zábit potym ſam od Włodymirá Kśiążećiá Nowogrodzkiego/ ktory potym gdy zábił brátá/ ſam był Jedynowłáycżem / ten Ruſką ziemie okrzćić dał. Vmárł w Kijowie/ v Pánny Máryey pochowan / w Roku 1 0 0 6. Miał ſynow dwánaśćie. Kromer w kśięgách 3. Liſt 57.

Wyſoſłáwá Kśiaże Nowogrodzkie / Izoſłáwá Połockie/ Swentopełká Turowſkie/ Jároſłáwá Roſtowſkie/ potym Nowogrodzkie/ potym Kijowſkie/ Jedynowłáyczem vmárł w roku 1 0 5 2. Miał ſynow pięć/ o ktorych bedźieſz miał niżey.

Swántoſław Syn Włádymirow / Kśiaże Drewláńſkie/ Mśćiſław Tymitrukáńſkie/ Borys Roſtowſkie gdy Jároſław Nowogrodzkim zoſtał/ Hleb Morońſkie Kśiaże.

Stániſław/ Poświsd/ y Sudyſław/ ći trzey oſtátni Kijowſkie y Breſtowſkie Kśieſtwá działem bráli.

Záſław

Zásław Syn Járosłáwow / Kśiąże Kijowskie / w Roku 1076. W woyśku od brátá zábit / w Kijowie v Preczystey pochowan / miał Syná Swátopełká / ktory też w Kijowie leży. Tego był Bolesław ná Páństwo Kijowskie wprowádził. O czym Kromer w Kśięgách 3. Zostáwił syná Járosłáwá Kśiąże Włodymirskie / ktory zábit pod Kijowem / w roku 1123. O czym Kromer w Kśięgách 5. List 125.

Hreory Włodymierskie Kśiąże / miał Syná Dawidá / o ktorym będźie niżey.

Wßewold brát Hreorow / Kśiąże Pereásłáwskie / vmárł powietrzem / Roku 1083. W Kijowie pochowan v świętey Zophiey.

Wenczesław Kśiąże Smoleńskie / piąty syn Járosłáwow.

Dawid syn Hreorow / ktoremu Kśiążętá w ydárky kśięstwo Włodymierskie y Wołyńskie / á dáły mu Zamki / Ostrog / Dubin / Drohobuß / Czárthorzysk / Borzesko / y sto grzywien śrebrá z Kijowá / á sto z Pereásłáwiá dáwáć ná káżdy rok postąpili / ná Seymie Wieticách / w roku 1099. Był to waleczny pan. O czym Kromer w kśięgách 5.

Mśćisław syn Dawidow / Kśiąże Ostrogskie / miał Syná Mśćisłáwá / ktory był ośięgnął Kijow / vmárł w Roku 1158. Pochowan w Kijowie v świętego Fedorá.

Tenże zostáwił syná Mśćisłáwá / Włodymierskie / Wołyńskie y Bełskie Kśiąże.

Roman syn Mśćisłáwow Włodymierskie Kśiąże / potym Hálickie / ktory stolec z Kijowá ná Hálicz przeniosł / zábit v Záwichostá od Polakow / w Roku 1205.

Dániło brát iego Krol Ruski / od Opisoná z Mezeanu / Legatá Stolice Apostolskiey / w Drogiczynie ná Krolestwo Ruskie pomázan y Koronowan / miał dwu synow / Lwá / y Romaná. O czym czytay Kromerá Kśięgi Dźiewiąte / List 239.

Wasiłko syn Romanow / Kśiąże Ostrogskie / zostáwił syná Dániłá kśiąże Ostrogskie / ktory potym zostáwił syná Fedorá kśiąże Ostrogskie. Kromer w kśięgách 20. ták o nim czyni wzmiánkę: Theodoretus siue Fetko, Ostrogius Dux Russus, vir strenuus & bellicosus.

Fedor zostáwił syná Wasilá / od ktorego był Jwan Kśiąże ná Ostrogu.

Od Jwáná był Konstántyn / Vir omni sæculo memoria dignus, Kśiąże waleczne / o ktorym Kromer in Oratione sua wzmiánkę czyni w te słowá. Atq; vt à Tartaricis perpetuis nostris hostibus incipiam, horum quidem non contemnendos tres exercitus apud Slucum tribus prælijs duce Constantino Ostrogio Principe, omni sæculorum memoria dignissimo, ad internecionem pœnæ cecidit.

¶ Tenże ná tey kárćie niżey tegoż Konstántyná wspomina / kiedy v Wiśniowcá cztery y dwádźieśćiá tyśiecy tákże Tátárow ná głowę poráźił z Mikołáiem Kámienieckim.

¶ Tegoż ná trzećim mieyscu opowieda w teyże Oracij thymi słowy: Non ne omnibus sæculis memorabilis est victoria, qua viginti sex millia Tartarorum eodem illo Constantino Duce parua manu profligata sunt. &c.

¶ Był pothym w więźieniu v Moskiewskiego / gdy był pogimau ná Wiedruskiey bitwie z wielą Pánow Litewskiego Kśięstwá / iáko z Hlebowiczem / z Litáworem / y z inszymi. Tám go stąd Kniáź Wielki Moskiewski wypuśćić długo niechćiał / chcąc to ná nim wyćiśnąć / żeby mu był przyśiągł posłuszeństwo wiecznie y potomkom iego / czego przewieść nie mogł ná nim.

Wßákoż gdy wyßedł/oddawał to znácznie Moſkiewſkiemu y ludźiom ie-
go/ co wſpomina Kromer in oratione ſua ná Liśćie 700. thymi ſłowy:
Orſenſem autem illam celleberimam, & cum omnibus ferè omnium gentiũ
atq; ſeculorum victorijs comparandam victoriam, Conſtantino Oſtrogio
Principe & Ioanne Suirzouio Ducibus. &c. Ośmdźieśiąt tyſiecy Mo-
ſkwy ludźi Rycerſkich/ktorzy ono woyſko ich/nie tylko żeby byli mogli porá-
źić/ále ták iáko bydło bicżmi zágnáć by byli do ſwey źiemie mogli / wßákoż
zá pomocą Bożą/á zá ſpráwą tego Kſiążećiá/iedni kłádą że czterdźieśći ty-
ſiecy ná plácu ich polego/ drudzy tylko trzydźieśći tyſiecy y dwá / Hetmáni
woyſká onego pogimáni byli/Oboz obfity wybráli / Bázylego Kſiąże ono
waleczne/ktory Tátáry y inße przylegle ſąśiády ſwe porażał/áż do Moſkwy
miáſtá iego głownego zápłoßyli/ ſto y dwadźieśćiá mil od onego mieyſcá
gdźie był porążon vćiekał/y tám ſię z ſtráchu wielkiego ledwie wyśiedźiał.
Ták wielką trwogę był w Moſkwi onym pogromem to Kſiąże vczynił / iż
Smoleńſk/Nowogrod w Siewierſkiey źiemi/y inße miáſtá/ktore był przed
tym ten nieprzyiaćiel práwie iáko zdrádą pobrał od Kſięſtwá Litewſkiego/
częśćią zá tego Krolá Zygmuntá pánowánia/ częśćią od Przodkow iego/
bárzoby byli śnádnie odebráli by byli zrázu po onym zwyćięſtwie w źiemie
ſię obrocili. Ale pobiwßy/rozgromiwßy/oboz wybrawßy/ więzniow z Het-
mány cztery tyſiące znácznych do Polſki ſię obroćili. A to było roku 1502.
Tenże Konſtántyn/okázuiąc to Tyrránnowi onemu/że áni ſam/áni potom-
ſtwo iego nie miáło być nigdy życżliwe narodowi iego. One powinność wy-
mázał/ Herb ktorego ießcże od Przodkow rownego z nimi vżywał/ Mężá
ná koniu on Smoká bije/ſtárł/ á inßy ſobie wynálaſł / ták iákoś wyżßey wi-
dźiał. Wßákożem go ia tu w ten ſpoſob położył/że ſą właſnego narodu tych
Kſiążąt Ruſkich wyżßey pomienionych/y iedney quondam dźielnice z Mo-
ſkiewſkimi Kniáźiámi.

¶ Tenże Konſtántyn miał zá ſobą Kśiężnę Słucką/ z ktorą zoſtáwił
dwu Synow.

Iliaßá Kſiąże Oſtrogſkie/ ktory był tylko iedyną Corkę zo-
ſtáwił z Bieiatą Kośćielecką/Podſkárbiego Koronnego corką/Kátárzynę/
Hrábiną Zgorki/ Woiewodźiną Poznáńſką/o ktorą były wielkie trudnośći y
zámießánia miedzy ſtány wielkimi. O te był zábit Dymitr Sángußko/Mąż
ſławny y godny pámięći/ o czymeś czytał pod Jáſtrzebcem. Potym byłá
daná od Mátki Kſiążećiu Siemionowi Słuckiemu/ będąc zmowioná od
Krolá zá wyżßey pomienionego Hrábię/ktory náiechawßy mocą wielką do
Lwowá/ wźiął ią przez moc/záledwie y Kſiąże ná ten czás vßło/o czym po-
tym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß/tu ſię krotkośći folguie. Nie miáłá po-
tomſtwá/ byłá potym mente capta.

Konſtántyn wtory Syn wyżßey pomienionego Konſtán-
tyna/Kſiąże Oſtrogſkie / Woiewodá Kiiowſki/ Pan był Ruſkich kráiow
wieku mego wielkim obrońcą przećiwko Pogánom/ coć ná potym Hiſtorya
ßeroko powie/ y tu ſię ná krotce przypomni/ iáko wielkie ßkody podiął od
Pogan/ktore on przed tym często á ſtráßliwie gromił.

¶ W Roku 1577. Miesiącá Lutego/ Dniá dwudźieſtego / przy
czymech ſam był w onych kráinách / gdy mu dano znáć z Białkey Cerkwie/
od Skarzewſkiego Podſtárośćiego iego z domu Rádwan/ o wielkośći Tá-
tar/ktorzy ſię przepráwiwßy przez Niepr / do Wołyniá y ná Podole wtár-
gnąć myślili. Kſiąże Konſtántyn wypráwiwßy poſłá z thym do Krolá
Stephán á/dwudźieſtego czwartego dniá tegoż Miesiącá. Rußył ſię ſam
z Dubná do Oſtrogá/obeſławßy kráiny przylegle/ſługi y Boiáry ſwe/áby ſię
do niego bez omießkánia ściągáli. Tám ſtąd wypráwił Solgieniá Piethy-
horcá ſługę ſwego/ dniá 25. tegoż Miesiącá pod one ludźie. Ktory ſtrzą-

ſkiem onegoż

ſtiem onegoż dniá doßedßy Pogan doſtał iezyká/ z kthorym do Kśiążećiá przyiechał.

¶ Znowu wypráwił go Kśiąże pod ludźie/ poſtawßy z nim ſług ſwoich Mężow ná wybor trzy ſtá koni. Wiedząc go oni ludzie być mężem ſpráwnym/ chętliwie z nimi iecháli. Solgien wiedząc też że miał Męże wßytko ná wybor/ pokuśił ſie z nimi ná Zagon wielki Tátárow/ w kthorym było o pięć tyśiecy człowieká/ ſpárli ſtrząſkiem Pogány z mieyſcá/ y wiele ich poráźili/ ále iż byłá źiemiá práwie pełná pogan/ przyßłá prętko pomoc Tátárom. Co obaczywßy Solgien/ począł ludźie ſwe vwodźić obronną ręką ná mieyſce przeſpiecznieyße ná groblą/ w Dworcu wśi Kśiążećiá Záſłáwſkiego. Tám długo y mężnie doſyć Tátárom ſię bronili/ zábili Pogan o ßeść ſet. Potym mocą wielką Pogánie wpárli ich w wodę/ ſtrzelbá im zámokłá/ iednák ſię długo bronili y doſyć mężnie/ á iż pomocy nie mieli/ wßyſcy zbići od Pogan/ oprocz kilku co vßli obronną ręką/ iáko Goślicki Stároſtá Połońſki/ á Kozakow kilká/ Dymitr/ Zámiátnia/ Troiánowſki Wołyniec/ Szkándałá/ y inßy/ Połońſkich Boiar zginęło w tey tám potrzebie o pułtrzećiá ſtá. A z Solgieniem záśię ktorzy do Młyná weßli/ ácz długo ſie bronili/ iáko Kułáhá Kozak/ Tyrá Chárwat/ Dáßko Buthowicz młody/ y ſam Solgien/ ći tám zgorzeli/ od Pogan zápaleni. To ſię działo Roku pomienionego/ wtorego dniá Mieśiącá Márcá/ bronili ſie poki im prochu ſtáwáło/ ále trudny odpor czterem niezliczoney liczbie Pogánom.

¶ Drugi záśię Zagon Pogáńſki we Srzodę dniá dwudźieſtego śiodmego Mieśiącá Lutego przyßli pod Konſtántynow miáſto tegoż Kśiążećiá/ do ktorych wyſkoczyło Kozakow z Mießczány o dwie ście koni/ poſtrzelili kilku Pogan/ lud wyßedł z miáſtá przypátrowáć ſię igrzyſku ich/ á gdy oni od wielkośći Tátar byli wſpárći/ záſkoczyli Tátárowie on lud pießy/ pośiekli y powiązáli á pobráli w niewolą co godne.

¶ Czwartego dniá Márcá/ pod Dubnem Miáſtem tegoż Kśiążećiá/ przy ktorym ieſt y Zamek/ ná ktorym byłá Corká iego Kśiężná Káthárzyná Pánná ná ten czás/ z wielą Pań y Pánien inßych/ o kthorey Pogánie wiedząc/ myślili iákoby iey doſtáć. A ták ſię poczęli przepráwowáć przez ſtaw ná rzece Kiiew. Ale Kśiąże Oćiec iey máiąc ią ná baczeniu/ onegoż dniá wypráwił był ſyná Jánußá z niemáłem pocztem ſług/ ktorzy vprzedźili pogány do Dubná/ o czym nie wiedźieli/ wßákoż ſię im dał tám poznáć/ ácz ná ten czás miał látá młode/ ále ſerce onych Dźiádow ſławnych mężne y wſpániáłe/ wielkiey mu śmiáłośći dodáło. Naprzod do nich ná wyćieczkę zá groblą Czerniecką ták rzeczoną wybieżał/ Pogánie vffáiąc wielkośći ſwey/ mocno ſię ... párli ná końcu oney grobley od wzniesienia. Náßy ácz ná nie śmiele vderzyli/ wßákoż im gwáłtownie ſtrzałámi ßkodźili. Gdy poſtrzelono kilku ſług ßkodliwie Kśiążeciu Jánußowi/ tákże y Siemaßkowi Podkomorzemu Włodymierſkiemu dwoch/ záraz Kśiąże począł ſwe ná zad do miáſtá vwodźić/ zá ktorymi więcey niż dwá tyśiącá Tátar przyßło ku miáſtu/ ále bárzo prętko ſtrzelbą wſpárći/ y tám ich kilkádźieśiąt iednym rázem ſpádło zábitych. Drugie potym Zagony bárzo wielkie nádchodźiły mimo Dubno/ wßákoż widząc ludźi doſtátek/ nie zábawiáiąc ſię/ ßli mimo ku Ołyce w źiemię dáley. Oni co v Dubná byli/ dniá piątego Márcá po wśiách ſię położyli około Dubná/ iáko w Siedmidubiech/ w Ráczynie/ w Pohorelcách/ w Miehoroßczy/ tákże ná drugiey ſtronie rzeki/ w Torokánowie/ ná Wśnieśieniu/ w Jwániu.

¶ Tegoż dniá poczęli wielką mocą Dubná dobywáć/ ále im Kśiąże Jánuß z wielką pilnośćią z ludźmi ſwymi odpor dawał/ y wiele ich pobił/ miedzy ktorymi był znáczny źięć Czárzow/ ktorego v Krasiłowá ſchowáli.

¶ Tegoż dniá brániec Moſkwićin vćiekł do Dubná od Tátar/ kthory dawał ſpráwę o ich wielkośći y przeſpieczeńſtwie wielkim/ iákoż názáiutrz

ſami to po-

ſámi to pokazáli/bo przez połonki ná ſtáwie czynili gáci chcąc ſię mocą prze=
práwowáć/ále ſtrzelbą wielką w nich ßkodę czyniono / iednák ná dálßych
mieyſcách przeßli tylko z łuki á z ßáblámi / konie przy ſwych zoſtáwiwßy.
Od Luckiey brony kilká ſet ich z łuki ſię zákrádáiąc / po zácháciu nábiegáli
ſtrzeláiąc/á potym ſię zá cháty ábo zá chałupy vſtępowáli / náßy zátym z
rußnicámi do nich wypádli á wygnáli ich zá oſtátnie kobylenie. Pothym
drudzy Tátárowie do nich przypádli/wſpárli náße áż do miáſtá / kthorym
náßy ták vſtępowáli/iákoby ie ná ſtrzelbę przywiedli / bacząc czás po temu/
ſámi ná ſtrony iáko rozumieli odſkoczyli/w tę ſtrzelbą wiele pogan porażono.

¶ Tym fortelem Tátárowie chćieli oßukáć Kſiążę Jánußá/ tu go zá=
bawiáiąc/á drudzy mocą wielką z drugiey ſtrony przez lod od Mánáſterá/
ktory zową Szczęſnego Chreſtá/a po náßemu świętego Krzyżá/przepráwi=
wßy ſię pießo/moſty ſobie czyniąc ſłomiáne przez płoniny ná brzozách/chćie=
li w miáſto gwałtem wbieżeć/ále był Kſiążę wßytkie ſtrony dobrze ſtrażą y
ſtrzelbą opátrzył/ſpárli ich bárzo prętko y niemáło zbili/ ludźie z przedmie=
śćia z ßurmic do miáſtá ku obronie obrocono /á przedmieśćie ono ſpalić był
roſkazał Kſiążę Jánuß/dla przekázy iákiey miáſtu y zamku. Wielką trud=
ność przez kilká dni/á vſtáwiczną pracą Kßiążę Jánuß miał/á práwie pier=
wßą zapráwę iáko ſię miał bronić mocy wielkiey nieprzyiaćielá ſrogiego.

¶ Siodmego dniá Márcá/Kſiążę Konſtántyn niemáłych trudnośći
vżywáiąc z nieprzyiaćielem po rożnych Miáſtách y Zamkách ſwoich/ przez
ſługi y ſam przez ſię/poſłał do Dubná poſłá ſwoiego Tátárzyná z Oſtrogá/
dowiáduiąc ſię coby ſię tám dźiało. W tym Tátárowie pogimáli poſłá one°/
wßákoż go táka cnotá rządźiłá/że ſerce onym Pogánom ſkáźił / powiedáiąc
im/że Kſiążę Konſtántyn ma lud wielki / z ktorym ná was chce vderzyć.
Oni dawßy mu wiárę/záraz od Dubná odſtąpili / wßákoż odchodząc wiel=
kie ßkody poczynili/wßytkie wśi popalili/ y iedney cáłey cháty nie zoſtáwili.

¶ Idąc od Dubná/rozdźielili ſię ná troię/pod Jámpol/pod Krzemie=
niec/y Zawiśniowiec ku Załoßczam/ wielkie ßkody ogniem y mieczem czy=
niąc/Krzemieńcá/Wiśniowcá/Bázyliy/mocą dobywáć chćieli/ ále bacząc
nie po ſwych plecách/dobrze opátrzone/odſtępowáli.

¶ Ták tego roku wielką był ßkodę od Pogan to Kſiążę popadł/ że ią
trudno oßácowáć było/przez dwie śćie wśi w iego páńſtwách popalonych
było. Ná drugich mieyſcách ſłudzy iego fortunnie Pogány gromili / iáko
pod Krasiłowem za ſpráwą Jármolińſkiego Agiſa Stároſty iego Bázyliy=
ſkiego/ktory w Czerniohowcách/máiąc z ſobą niemáły poczet ludźi/záſkoczył
Zagon Tátar / ktorym wielką zdobycz odiał / y więcey niż przez ſto Pogan
ná plácu zoſtáwił zbitych. Owa z onego Zagoná ledwie trzech ich vßło / á
dźieśięć żywych pogimánych było.

¶ Tenże iuż pod ſamym Krasiłowem tákże Tátárow záſkoczył kilká=
dźieśiąt/ktorzy ſię im kręcili/chćieli ie ná ludźie náwieść/ ále ich ták żárko o=
ſkoczyli/że im vchodźić długo nie dáli / wßytkie zbili / tylko dwá vćiekli. W
tym lud wielki Pogáńſki do nich nádchodźił/ktory oni poſtrzegßy/ do Miá=
ſtá vſtąpili.

¶ Przed tym zá pámięći moiey wiele ludźie tego Kſiążęćiá Pogan po=
gramiáli ná rożnych mieyſcách/iáko w roku 1 5 7 3. A przed tym/ná ten
czás to rok nań był niefortunny/wielkie ßkody popadł. W Hiſtoryey ßerzey
ſpráwy y zaſługi iego przećiwko R. P. czytáć będźieß.

¶ Tenże ná wßytkie potrzeby do Moſkwy znáczną pomoc Krolowi
Stephánowi dawał/o czym będźie w Hiſtoryey.

¶ Zoſtáwił z Tarnowſką z Domu Leliwá Janá Hrábie Káßtellaná
Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego Corką Potomſtwo. Naprzod.

¶ Jánußá wyżßey pomienionego/Kſiążę práwe y waleczne / ktory
iákoś wyżßey czytał/ thylko ośmnaśćie lat máiąc / znáczną nádźieię Oycu

ſpraw ſwoich Rycerſkich okazal. Potym iáko wiele w potrzebách z Pogány bywał/nie iedno mieyſce w Hiſtoryey to vkaże.

§ Z młodośći ná Dworze Ceſárſkim z wielkim doſtátkiem cżás długi ſie báwił / gdźie poſtronni Narodowie w młodośći iego wßelákie poſtepki wychwaláli/y wielce go poważáli.

§ W Roku 1582. Ożenił ſie w Węgrzech Fámiliey wielkiey y możney Szeredow/po ktorey wźiął Zamek Mákowice/ y wiele wśi przyległych około Bárdyowá.

Konſtántyn wtory Syn tegoż Konſtátego/ od teyże Tarnowſkiey/ktory tákże przodkow ſwoich náſláduiąc/wielkie Poczty ná tegoż nieprzyiáćielá/iáko Pan pográniczny/chował/y z niemálym koßtem.

Alexánder trzeći ná ten cżás ießcże w młodym lećie będąc/náukámi ſie báwił.

Corki te były tegoż Kśiążećiá/ Helżbiethá Kißcżyna Stárośćina Zmudzka.

Káthárzyná Rádźiwiłowa / Káßtellaná Trockiego żoná/ ktory ſie piſał Kśiążećiem ná Dubinkách y ná Bierzey/vmárłá Roku 1579. Zoſtáwiwßy ſynaczká/po ktorym vmárłá w kilká niedźiel. Tá będąc Pánna á mießkáiąc w Dubnie Zamku Oycżyſtym/ iákoś wyżßey cżythał / ná on cżás gdy Tátárowie mocą go wielką dobywáli/z wielką pokorą Pánu Bogu ſie modliłá/to máiąc ná myśli/ieśliby był Pogánin miáſtá doſtał/w przekop wſkocżyć myśliłá w wodę/ á niedoſtáwáć ſie żywo w ręce nieprzyiáćielowi/ácż od Pań y Pánien/ktorych przy niey było wiele/ vſtáwicżnie ſtrzeżoná byłá. Pánną będąc y Pánią potym/tak żyłá w boiáźni Bożey/że pocżćiwe ſpráwy iey godneby opiſánia ßerokiego/wßákoż tu krotkośći folguiąc/ominąć ſie muſi ná ten cżás.

☞ Tegoż Domu y tey dźielnice były Kśiążetá Záſláwſkie/ ktorzy nie podleyßey gotowośći záwße ku obronie Rzecżypoſpolitey były w onych kráiách/zoſtáwili obá potomſtwo.

☞ Od tychże Kśiążąt Ruſkich wyżßey pomienionych Kśiążetá Pronſkie dźielnice y pocżątek máią / o cżym znácżne świádectwá dawáią Liſty Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego przemierne miedzy Krolem Káźimierzem á Kśiążęty Ruſkimi/ cżego maß kopiią dla pewnieyßego dowodu w te ſłowá piſaną.

§ Miłośćią Bohá y Hoſpodárá Káźimierá Krolá Polſkiego/ Wielkiego Kniáźiá Litewſkiego/Ruſ: Pru: Zmudzkie°.ꝛc. My Kniáź Dymitrey Fiedorowicż/y Kniáź Siemion Fiedorowicż Nowośielſki/Odoiewſki/Worotyńſki y z ſwym Brátáńcem Kniáźiem Iwánem Micháylowicżem/biliſmy cżołem Hoſpodárowi Krolowi Káźimierzowi W. K. L. áby nas przyiął w ſłużbę/y Hoſpodár Krol W. K. L. nas ſług ſwych pożáłował/przyiął w ſłużbę po Dźiádu ſwym W. K. L. Wituldźie. A mamy iemu wierno ſłużyty we wßytkim bez wßelákiey chytroſty/ á iemu nas we cżći w żáłowániu do ſkońcżenia derżety/ iáko Dźied ieho Wielikí Kniáź Dźiádá náßego derżał y Oycow náßych we cżći y w żáłowániu/á politnie nam dáwáć po ſtáryżnie/ á byty nam po Krolowey woli y W. K. L. S kim bedźie miren / ino y my z tym mirni/ſkim nie miren/ino y my z tym nie mirni. ꝛc. ꝛc. A z Wielkiem Kniáźiem Moſkiewſkim/z wielkim Kniáźiem Pronſkim / z wielkiem Kniáźiem Pereiáſłáwſkim/kto bedźie W. K. L. derżeć/ z thymi my mamy Sąd ſwoy mieć po ſtáremu. ꝛc. ꝛc.

§ A ták tu bacżyß/że to záwße iedná Dźielnicá tych Kśiążąt Ruſkich bywáłá/miedzy ktorymi ieden z Kśiążąt Pronſkich (gdy ſie był zá ßcżeśćiem podnioſł/Iwan Kniáź wielki Moſkiewſki/á pocżął drugie vćiſkáć) nie mogąc ścierpieć wielkich krzywd/opuśćiwßy przeſtrone oycżyſte páńſtwá ſwe/

z wielkimi skárby przyiechał do Królá Zygmuntá Pierwßego Syná Kázimierzowego/wdzięcznie przyięt y znácznie opátrzon. Był potym Woiewodą Kijowskim/miał zá sobą Fedorę Bogußownę Podskárbiankę Wielkiego X. L. po ktorey wźiął Beresteczko ná Wołyniu/ y wiele inßych máietnośći. Zostáwił z nią Syná Alexándrá/Stolniká W. X. Litewskiego/ wielkiego miłośniká Rzeczypospolitey/ kthorey k woli á sławie nieśmiertelney wielkim kosztem służył/ ná wßytkie expedycye Moskiewskie ieźdźił zá pánowánia Królá Stepháná. Był Pan vczony/ wiela źiem obyczáiow świádomy/y ięzyki ich vmiał.

Tegoż Woiewody Corká Helzbietá Zborowska/Káßtellanká Gnieźnieńska/Grudźiącka/Odolánowska/Wolpieńska. &c. Stárośćina/ vmárłá w roku 2577. Zostáwiwßy tylko iednę Coreczkę imienia swego/ćiáło iey leży w Pleßowie.

¶ A to masz własnie plemię Xiążąt Ruskich wyżßey pomienionych/ kthore dawne Historye z Lechem á z Czechem mienią od iednego Przodká mieć początek/z ktorych iedni bez Potomstwá męskiey płći schodząc/á Monárchowie/ Krolowie/ y Xiążętá Polskie/ do stanow Małżeńskich Corki ich biorąc/iákoś czytał pod Orlem/ Xięstwo Ruskie práwy przyrodzonymi/częśćią też przez miecz opánowáli. Ci zásię ktorzy spokoynie ná częśćiách swych przestawáiąc żyli/to Potomstwo zostáwili/od ktorego Xiążętá z Ostrogá idą/y Xiążętá Zásłáwskie.

¶ A iż to ieden rod był z wieká dawnego z Xiążęty Moskiewskimi y iedną Dźielnicą/tedy od tych ktorzy práwie ná Pułnocy dźiał bráli/iáko ich List wyżßey wspomina zá pánowánia Kázimierzá Królá / y Wielkiego Xiążęćiá Litewskiego. Jáko Wielkiego Kniáźá Moskiewskiego/Wielkiego Kniáźá Prońskiego/y Wielkiego Kniáźá Pereiásłáwskiego/z tych własnie krwią idźie Alexánder Proński/Stolnik Wielkiego Xięstwá Litewskiego/á śiostrá iego rodzona Zborowska Káßtellanká Gnieźnieńska. W Historyey ßerzey o zacności Domu tego czytáć będźieß.

☞ Dokończenie Xiąg Wtorych.

Anno Christiano 1662 Die vero Septima Mai in Villa Zborowice sub Parochiali Ecclesia de Brzezie sita Die Dominico Reverendissimus in Chro Pater Predislaus de Clerodeo Prandki Domiechowski Divina Vocatione Abbas Seczyrzycensis Confirmavit Matrimonium inter Generosos Georgium a Dworzno Dworzanski et Agnetham Sobowowna de Boguslawice Boguslawska Praesentibus Magnificis DD. Paulo Stokowski Castellano Oswiecimensi Casimiro in Wodzislaw Lanckoronski, Andrea de Zebrzydowice Zebrzydowski Auditore S. R. M. Gnoso Kolicki Brodowski et alys plurimis Ad laudem DEi Omnipotentis Amen.

O Kleynociech/ z ktorymi z rozmáitych kráin wiele ludzi Rycerskich tu do Polski przyiecháło. Kśiegi Trzecie.

O Kleynocie Roza

ktory tu przynieśion z Czech/ iáko o tym masz v wszytkich Historykow/ przez Męzá sławnego rzeczonego Poray/ od ktorego Kleynot ten y tá Fámilia nazwisko nieśie/ o czym czytay v Miechowity kśiegi wtore/ list trzydźiesty pierwszy.

A ták przypátrzywszy śie własnośći Herbu/ czytáć będźiesz o Przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźiec o nim mogę. Ma być Roża w Czerwonym polu Biáła.

☞ Dawnośći Herbu tego trudno áby ktory Historyk dostátecznie dośiądz mogł/ gdyż w Narodźie Sláchecktim Rzymskim/ gdy ieszcze Pogánie byli/ świadczą o nim Kśiegi Inscriptionum Sacrosanctæ Vetustatis, per Raimundum Fuggerum, Caroli V. & Ferdinandi Imperatoris Cōsiliarium: Ktore dał wielkim kosztem wydrukowáć/ z ktorychemći tu wyiął kilká napisow grobowych/ ná ktorych iest ten Herb Roża wyryta o piąci kwiátách/ ták iáko iey w tym wieku Rycerstwo Polskie vżywa. Naprzod według wyższey pomienionego Scriptora/ ten Text y Herb Roża iest nápisany y wykonterfetowány.

Mediolani ad S. Dionisium in porta noua:

Rufia Saueris Crysipo, Coniugi fecit.

In agro Capuano, in villa Sancti Petri, vbi Capua antiqua erat:

L: Alfius maximus, viuus sibi & memoriæ Alphiæ Chrysopolis Vxoris suæ, bene de se merenti fecit.

Romæ in domo Petri Chiauelucij Notarij Transtiberini.

Dis manibus sexti perpennæ Firmi,

Vixi quōadmodum volui, Quare mortuus sum nescio.

Romæ in Ecclesia S. Quirinij & Iuliæ iuxta Turim Comitum.

Deis & Genio: Rodonis Domitiae: Aug: Ser: exactor. Hered: Legat, Procurat: V. a. x m. x. xiij.

Rhodonius Fratri optimo pijssimo, & gemino, sibi fecit.

In Germania Augustæ Vindelicorum ad S. Vdalricum sub

teſtitudine æd: S. Michaelis.

Vitalius vigor ſibi & Vitallo virili Fratri viuos fecit.

A ná wßytkich Slupiech y Grobiech przy tych Texćiech Rożá.

☞ Tegoż Herbu w Czechách ieſt Dom ſtárodawny y możny/ießcże onych Rzymſkich Sláchćicow Vrſynow / teraz w onym Kroleſtwie naprzednieyßy/á Rozemberkámi od Rożey názwáni/ktorą ſie y po dźiś dzień pieczętuią.&c.

☞ Z opiſánia Hiſtorykow / v nas w Polßcże rozrodźiłá ſie tá Fámilia od Przodká Poráiá/o ktorym niżey czytáć będźieß: A to był Brát rodzony Woyciechá świetego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego / ktory tu był przyßedł tym ſpoſobem/iáko opowieda Káthálog w Roku 9 9 6. po Robercie z domu Ciołek/o czym piße Miechowitá w kſięgách 2. w te słowá. ADALBERTVS z Rodźicow ſláchetnych vrodzony/z Oycá Slawniká/ y z Mátki Strześiſłáwy/ z Miáſteczká Lubliczá / z młodośći v Biſkupá Máydeburgeń: mießkał/ktoremu toż imię było Adalbertus, Od tegoż Biſkupá był miánowan Woyćiech / iákoby Exercituum Conſolator. Potym po śmierći Dytmárá Biſkupá Práſkiego był wźięt ná Biſkupſtwo Práſkie/ w roku 9 8 1. Będąc Biſkupem/ náucżał pilno Wiáry świętey Chrześćiáńſkiey/karał Czechy z tego że żon wiele mieli/ á Zydom ludźie oboygá ſtanu/ Męßczyzne y Białegłowy w niewolą przedawáli/w Niedźielne dni świete z nimi ná rynek wyieżdżáiąc/ wiele niechrześćiáńſkich ſpraw czyniąc/Cerymoniy Pogáńſkich záżywáli/z czego ich on vpomináiąc iáko práwy Páſtyrz gromił. A gdy go ſłucháć niechćieli / owßeyki ießcże grozili / on opuśćiwßy Biſkupſtwo ßedł do Rzymu/á w klaßtorze świętego Alexego z brátem Gaudentiuſem mießkał śiedm lát/w wielkiey Bogoboynosci y Swiątobliwośći żywotá. Czechowie mßcząc ſie oney ſrogośći iego ktorą im okázował w náukách ſwych ku dobremu ich dußnemu/ wbieżawßy do miáſteczká iego Oycżyſtego Lubicża/pięć bráćiey iego zábili/Soborá/Spicymirzá/ Sobroſłáwá/Zymiſſá/y Cząſłáwá/ á nie máiąc ná tym doſyć/ wßytek narod ktory tedno był dośiągł krwią Biſkupá Swietego/ wygubili / y ludźie w miáſteczku poddáne ich/ná oſtátek miáſteczko ſpalili/tylko brát ieden Poray zoſtał/ktory Krolowi Polſkiemu Bolesłáwowi ſłużył przez kilká czáſow / o czym będźie niżey.

¶ Tenże potym Biſkup Swięty/zá pánowánia Arcybiſkupá Máguntyńſkiego / ktory do Papieżá piſał / áby Woyćiech Biſkup do ſtádá ſwoiego przyiechał do Czech/pißąc mu o wielkich roſterkách w Biſkupſtwie iego. A gdy ſie Papieżowi wymawiał/powiedáiąc/ że Czechowie ludźie źli/ náucząć ſie nie dádzą. Powiedźiał mu Papież: Jeſli ćię ſłucháć nie będą/otrzyproch z nog ſwoich á idź do inßych kráin/á náuczay drogi zbáwienney.

¶ Gdy ſie wroćił Biſkup Woyciech święty do Prági/náucżał/gromił lud nieposłußny/o Páná Bogá niedbáły.&c. Potym czáſu niektorego / bacząc iż nie ßłá w pożytek náuká iego/przez ſen vſłyßał głos od Páná Bogá w te słowá: Ty ſpiß abo leżyß/ á mnie powtore niewiernym przedawáią. On zátym wſtał/ßedł ná rynek/ tám co iedno obacżył Chrześćian/ kthore w niewolą Czechowie przedawáli/wßytkie odkupił á wolno roſpuśćił. Szedł znowu do Rzymá/á od Papieżá Benedyktá Szoſtego thego imieniá wźiąwßy dozwolenie/ ßedł do inßych kráin kędy Pogáni mießkáli / á przepowiedał słowo Boże. Wßedßy do Węgier / Gieize Kśiążę y z Synem iego Stephánem w wierze potwierdźił. Potym po wßytkiey Polßcże chodząc/ słowo Páńſkie rozśiewał miedzy onymi nowymi Chrześćiány/w roku 996. Do Krákowá przyßedł kążąc po Slawieńſku vſtáwicżnie / ná thym mieyſcu kędy teraz Kośćioł świętego Woyćiechá/ktory po iego zábićiu zbudowano. Opuśćiwßy Kráków/ßedł do Gniezná / gdźie zá nim Krol ábo Monárchá

Mieczław

Mieczław z ſynem ſwym Bolesłáwem iechał/ ná wßytkim go roſkázuiąc opátrowáć potrzebámi. Tám po śmierći Robertha Arcybiſkupá z Domu Ciołek/ zá wielkimi namowámi Mieczłáwá Monárchy przyiął po nim mieyſce / ná ktorym mießkał trzy látá/ iáko to Káthálog opowieda. Potym nápomniány od Angiołá ßedł do Prus zoſtáwiwßy ná mieyſcu ſwym brátá rodzone° Gaudentiußá/ á tám ſam Pogány wiáry náuczał/ kedy był záprowádzon od Polakow. A gdy tám chwilę niemáłą chodząc po oney ziemi przepowiedał słowo Páńſkie/ á náuczał Wiáry świętey Chrześćiáńſkiey: Potym idąc dáley/ przewożąc ſię przez Rzekę Oſſę / nie máiąc pieniędzy czymby przewoz zápłáćił/ począł go Przewoźnik ßárpáć/ á potym z iádu wielkiego vderzył gi wiosłem w głowę bez obrony. On mu zá to podźiękowawßy precz poßedł/ á znowu po wśiách y po miáſteczkách chodząc / náuczał wiáry przez tłumáczá ábo wykłádáczá ſwoich słow/ powiedáiąc im/ że Słońce ktore oni chwalili zá Bogá/ tákże Miesiąc/ Ogień/ Jeziorá/ Láſy/ y inße/ że to nie byli Bogowie/ ále ſtworzenia Boże. Wßákoż oni Miniſtrowie ich fálßywi á zdrádliwi/ zábiegáiąc temu áby nie háńbił Bogow ich / zmowili ſię nań iákoby go zágubić mogli.

❡ A ták w Piątek 23. dniá Miesiącá Kwietniá / ná iednym pagorku przy brzegu Morſkim/ nie dáleko miáſteczká Feßhauph/ náßli Męża świętego gdy Mßą świętą miał/ naprzod go siedḿ kroć przebili / á potym rozsiekáli/ odćiąwßy głowę ná drzewie záwiesili / kthorey Orzeł przez trzy dni ſtrzegł/ do tąd poki Goſpodarz iego wßytkich członkow nie zebrał/ y tám nie dáleko onego mieyſcá gdźie go zábili nie pochował. O tym vsłyßawßy Bolesław Chábry Monárchá Polſki/ posławßy Posły / ſtárał ſię o ćiáło iego. Do ktorego Pruſacy wſkazáli/ żeſmy Bogá twoiego zábili/ á tákći ćiálá iego nie wydamy/ áż nam ták wiele złotá poßleß iáko záważy.

❡ Posłał Bolesław Krol záraz Kápłány z inßymi ludźmi Rycerſkimi/ dawßy Złotá to co rozumiał ſpotrzebę. A gdy dáli Ciáło ná Wagę/ vkazał Pan Bog cud tákowy/ że zgołá nic niezáważyło/ wßákoż oni według zmowy przyiąć muſieli. Posłowie też ćiáło wźiąwßy w nową ſkrzynię/ y nowe prześćierádło okrywßy/ do Polſki przywiezli. O czym máiąc wiádomość Bolesław Krol/ gdy iuż byli ná gránicách/ nábrawßy z ſobą Biſkupow y Kápłanow inßych/ thákże lud poſpolity z nimi záßli ná drogę/ padł Krol oblicżem ná ziemię/ przyiął Ciáło z vczćiwośćią y prowadźił do Klaßtorá Trzemeſeńſkiego/ ktory był Mieczław Oćiec iego fundował Zakonnikom/ ktore zową Regulares, świętego Auguſtyná Reguły/ o ktorym Zakonie nizey ná ſwym mieyſcu mieć będźieß. Potym záſię w krotkim czáſie zebrawßy więcey ludźi wßeláklego ſtanu/ przeprowádźił ono ćiáło do Gniezná 20 dniá Miesiącá Páźdźierniká/ gdźie z wielkiey łáſki miłego Bogá/ dla záſług Biſkupá świętego/ zá żywotá kwitnąć począł. Niemcy/ Węgrowie/ y z inßych kráin ludźie grob iego náwiedzáli/ á przez záſługi iego od Páná Bogá Wßechmogącego poćießenia w żądzách ſwoich bráli. Ceſarz Otto będąc ćięßką niemocą zięty / z vmysłu ſwego y zá rádą tych ktorzy mu zdrowia życzyli/ áby náwiedźił grob iego/ záraz z ſrogiey niemocy powſtał/ y tenże Koronę Bolesłáwowi Krolowi dárował/ y ſam go nią w Gnieźnie Koronowáł/ o czym ßerzey w Hiſtoryey czytáć będźieß.

❡ O tym Arcybiſkupie S. piſał Janicius Poetá te wierße.

Qualis Adalbertus fuerit, quid Gnezna requiris,
Nonne vides Sancti Busta Beata viri?
Quis facit hæc viuus, facitq́ mortuus, haud quis
Nunc feret ob Dominum, quæ tullit ille suum?

☞ Gaudentius Brát iego rodzony/ iáko to Káthálog opowieda/ ießcże zá żywotá iego był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / ná kthorym żył lat siedḿ/ wiodąc tákże żywot świątobliwy/ vmárł w Roku 1006.

W Gnieźnie pochowan. Po nim nástał Hippolitus Włoch / o kthorym ná mieyscu swym czytáć będzieß.

¶ O tym Gaudentiuśie pisał Clemens Janicius te wierße.

Cesit Adalbertus, Frater Gaudentius orbum
Suscepit, viuo fratre iubente, gregem
Germano similis, similis solet esse colore
Ex vno fuerit quæ rosa nata rubo.

☞ Poray Brát trzeći/ktory służył ná Dworze Bolesłáwá Chábrego/przed tym niż był Woyćiech świety przyßedł ná Arcybiskupstwo/ták iáko o tym piße Miechowitá w Kśięgách wtorych. Miał opátrzenie od tego Krolá znáczne/od ktorego áż po ten wiek bárzo wiele potomstwá mamy w rożnych Woiewodztwach/ y niektorzy są w Sierádzkim Woiewodztwie/ktorzy ießcze to nazwisko Poráiowie noszą/y ták sie pißą.

☞ Zyrosłáwá wspomina Długoß Biskupem Wrocłáwskim/w Roku 1091. Był wźiet po Pietrze z Domu Lis / á piße o nim że był rodem z źiemie Krákowskiey/to było za pánowánia Hermanná.

☞ Rádostá Biskupem Krákowskim opowieda Kátálog w Roku 1116. Był wźiet po Maurze Włochu/vmárł w roku 1141. Ten wiele Dźiesiecin Klaßtorowi Tynieckiemu ná wieczność dárował/czego potwierdźił Egidius Biskup Tuskuláński Kárdynał/od Kálixtá Papieżá tego imieniá Wtorego/Legat po wßytkiey Polßcze y po Węgierskiey źiemi. Naprzod był Ardziekanem Krákowskim/á od wßytkiey Kápituły dniá pierwßego Lipcá zgodnie obran / o ktorym piße/ że był Vir moribus grauis & maturus, y żywotá świątobliwego/ácz był w gniewie porywczy / wßákoż go látwie vskromił/in viros probitate conspicuos benignus & graciosus, wielki obrońcá Kośćiołá Bożego. Żył ná Biskupstwie lat 25. máiąc ná sobie świerzbiączke przez kilká czásow/potym we dworze swoim Kielcách záchorzał/rozrządźiwßy dobrze dom swoy/ spráwiwßy sie chwálebno świątobliwie/vmárł Roku 1142. Dźiewiętnastego dniá Mieśiącá Styczniá/ w Kośćiele Krákowskim ná Zamku pochowan / po nim nástał Robertus z Domu Korab.

☞ Boguchwałá Biskupá Poznáńskiego/ wspomina Kátálog w Roku 1128. Był wźiet po Páwle z Domu Grzymálá. Był naprzod Kánonikiem Krákowskim/ przez Fulká Arcybiskupá potwierdzon y poświecon/á po nim nástał Piotr z Domu Prawdźic/iáko o tym Długoß świádczy/nie był żyw tylko dwie lecie ná Biskupstwie.

☞ Wincentego Biskupá Krákowskiego opowieda Kátálog w Roku 1207. Pisał sie z Kárnowá od Opátowá/był wźiet z Probostwá Sędomierskiego/przez Innocentiuszá Papieżá potwierdzon/á przez Henryká Arcybiskupá poświecon/tego tylko samá Kápitułá obrálá/nie dawáiąc tego w moc nikomu inßemu. Ten w Kielcách do Kośćiołá Pánny Máryey dźieśięć prebend fundował y nádał.

¶ Był to Biskup bárzo nabożny/ żył ná Biskupstwie blisko dwánaśćie lat/potym zá dozwoleniem Papieżá Honoryußá/dobrowolnie sam Biskupstwo spuśćiwßy/wßedł do Klaßtorá Jedrzeiowskiego przyiąwßy Regułe/ w Roku 1218. Tám mießkał lat pięć / vmárł Osmego dniá Márcá/ w Roku 1223. Y támże pochowan.

¶ Zá tego Biskupá grom był ná zákrystyą ná Zamku vderzył/ Kázuły y inße apparati ktore w skrzyni iedney leżáły popalił.

¶ Opowieda go synem Boguchwałá/á Mátká iego byłá Bogná/dárował wśi swoie Oyczyste Klaßtorowi Jedrzeiewskiemu/Czernikow y Soyczow/przy bytnośći Henryká Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/Gedeoná Płockiego/Ogierá Krußfickiego/y przy Mßczuiu Kśiążećiu Pomorskim.

Tenże Klaßto-

¶ Tenże Klasztorowi Pokrzywnickiemu dárowal dwie wsi swoie oyczyste/ Niekisialke y Kárwow/ zákazawszy Synowcom swoim pod klatwámi wiecznymi/ to iest/ Bogusláwowi y Sulisláwowi/ Synom Boguslawowym/ áby sie ich nigdy nieupominali. Ciálo iego leży w Jedrzeiowie w Klasztorze/ nád ktorego grobem iest to Epitaphium.

Vincentius Kadlubek de villa Karkovv, de armis Rozarum, vir acris ingenij, diuina & humana literatura insignis, ex præposito Sendomirieñ assumptus in Præsulem, anno vt supra, per Innocencium Papam confirmatus, & per Henricum Archiepiscopum consecratus, pr[illegible]sedit annis decem: Demũ obtenta licentia, ab Honorio Papa renuñ Episcopatum, Religionem Cystercen Ordinis in Monasterio Andrzeouieñ profitetur, atq; ibi sub Regula in obseruantia lustro, vno anno exacto, Christo Christi Miles spiritum redidit, & in chori medio corpus eius à Fratribus terræ commendatur, anno 1223.

¶ Tegoż Biskupá Kroniká Polska Láćińskim iezykiem pisana/ ktora zowa Chronica Kadlubkonis.

¶ Ten do Háliczá odnosil Sálomea siostre Leszkowe/ Kolumanowi synowi Krolá Wegierskiego Andrzeiá/ w Roku 1208. Nástal po nim Jwo de Końskie z Domu Odroważ.

☞ Boguchwalá Biskupá Poznáńskiego opowieda Kátálog/ że byl wźiet z Kántoryey Poznáńskiey/ po Mrokoćie z Domu Szeligá/ ten kupil wieś Kozlow Kośćiolowi Poznáńskiemu do Stolu Biskupiego/ Ksiąg bárzo wiele nákupil/ żyl lat pul iedennaśtá/ po nim nástal Piotr z domu Lodzia/ vmárl w roku 1184.

☞ Boguchwalá Trzeciego Biskupá Poznáńskiego thegoż Kleynotu opowieda Káthálog po Pietrze z Domu Lodzia/ żyl lat dźieśieć ná Biskupstwie/ vmárl Roku 1175. Pisal sie de Cienelin/ po nim nástal Pietrzyk z domu Abdánk.

☞ Zyrosláwá wtorego Biskupem Wroclawskim wspomina Dlugosz w Roku 1170. Byl wźiet po Wálcerze z Domu Zadorá/ potwierdzon od Piotrá wtorego Arcybiskupá Gnieźnieńskiego tego imieniá/ z przyzwoleniem Bolesláwá Wysokiego Kśiążećiá/ vmárl w Roku 1181. Po nim nástal Fránko z Domu Prawdźicz.

☞ De Michálow wiele Meżow slawnych/ Senatorow możnych/ Priuilegia y insze scripta opowiedáią. Kromer wspomina Mikolaiá w Kśiegách dwudźiestych ná Liśćie 464. tymi slowy/ zá pánowánia Wlády slawá Jágiella Krolá Polskiego. Exercitui vero vuiuerso, & summæ rerum præfectus est Nicolaus Michalouius, gente Roseus, Castellanus & Præfectus Cracouieñ: Huic Rex dedit in mandatis, vt hostiles Regiones longe lateq; vastaret: O czym szerzey czytay ná mieyscu náznáczonym.

Tych co sie pisali de Korożweki/ wiele możnych Senatorow opowiedáią Kreslawá/ w Roku 1174. O ktorym v Miechowity czytay Kśiegi Trzećie.

Dobiesláwá/ ták Historye iáko wiele Listow Koronnych opowiedáią Kásztellanem Krákowskim/ w Roku 1380. O thym niżey czytáć bedźiesz.

Kreslawá z Korożwek Kásztellanem Sedomierskim/ ktory byl od Jágiellá zostáwion Stárosta ná Lucku/ o czym v Kromerá czytay Kśiegi Pietnaste.

¶ W tymże czáśie Kreslawá wspominaią Historye y Listy rozmáithe Kásztellanem Wislickim.

Kreslawá opowieda Káthálog Biskupem Wloclawskim/ byl wźiet po Pietrze Moszyńskim z Domu Lodzia/ bedac Kánclerzem Ko-

ronnym / po nim nástał Wincenty z Domu Nowiná / o czym Kromer w
Ksigách Trzydziestych.
Piotrá z Korożwek / wiele Listow Koronnych opowieda
podskárbiem Koronnym / w Roku 1 4 8 5.
Zawiße z Korożwek / Biskupem Krákowskim opowieda
Káthálog / był wźiet po Floryanie z Mokrstá z Domu Jelita / alias Koźla-
rogi. Był to Syn Káßtellaná Krákowskiego Dobiesławá / był obran w
Niedźiele Srzodopostna / w Roku 1 3 9 3. Przez Vrbáná Szostego te-
go imieniá Papieżá w Strygoniu / ábo przez Arcybiskupá Strygonskiego z
roskazánia iego był poświecon. Przyiechał ná Biskupstwo w Roku 1 3 9 4.
Pothym wtorego Roku śiedmi Mensionárzow przy Krákowskim Kośćiele
fundował / nádawßy im Dźieśiećiny po wśiách stołu swego / to iest / po Grot-
kowicách / po Gietczyney woli / Lántkowicách / Krasnie / Klántkowie / Sán-
spowie / Porebce / Zastoniech / Gárdlicy / Thomkoniech / Szczekárzewicách /
Nakrowicách / Zielenicách / Smarżowicách / y po iednym Ogrodźie Czarney
wśi / dla tego / áby Officium Beatæ Mariæ Virginis głosem śpiewáli.
¶ Tenże był Vicegerentem Krolestwá Polskiego od Lodwiká / iáko o
tym świadczy Káthálog / y támże o nim piße / że był wiecey mundanis á niżli
diuinis rebus intentus: Vmárł w roku 1 3 9 6. Po nim nástał Jan Rá-
dlicá z Domu Korab.
Dobiesławá z Korożwek Woiewoda Lubelskim opowiedá-
ią rozne Priwilegia / ták Koronne iáko y Klaßtorne / w Roku 1 4 7 5.
Stánisłáwá z Korożwek opowiedáia naprzod Kánonikiem
Krákowskim / potym Podkánclerzem Koronnym tegoż czásu y roku / o czym
w Kronikách Polskich y w Liśćiech rozmáitych czytałem.
Mikołáiá z Korożwek Káßtellanem Lubelskim / w Roku
1 5 0 5. Drugiego Káßtellanem Rosperskim w tymże czáśie.
Pioruny / Wrzody / z tychże Korożwek pámieć ludzka nieśie /
y rozmáite Scripta wspominaią / the Korożweki w Domu Zadorow w tym
wieku.
☞ Wieku mego od tychże Przodkow były Domy znáczne
y Rzeczypospolitey zásłużone / iáko naprzod Dom Bużeńskich w Woiewo-
dztwie Sierádzkim / z ktorego wiele ludźi z dawná możnych á zásłużonych
R. P. rozne scriptá / w Aktách ziemskich / Grodzkich / tákże Priwilegia ich / y
Listy Krolow Polskich opowiedáią / Naprzod.
Spytká Stolniká Sierádzkiego nayznáczniey opowieda list
Miástá Bużeniná / ktore zákłádał w Roku 1 3 7 8. Gdźie tám stoi w te
słowá: Ad peticiones Domini Spitkonis Dapiferi Siradień, filiorumque suo-
rum, damus omnibus & singulis in præfata ciuitate locatis & locandis, á data
præsentium quinque annorum, libertatem ab omnibus solucionibus regalibus,
exactionibus, tributis, contribucionibus, & alijs quibuscunque censeantur, li-
beros & solutos, super quo præsentes dedimus nostro sygillo sigillatas. Da-
tum & actũ Siradiæ, in die Beatorũ Petri & Pauli Apostolorũ, anno vt supra.
¶ Tegoż opowieda List Władysłáwá Jágiełłá / ábo iuż Syná iego /
tákże Scripta w Roku 1 4 1 9. Ktory temu miástu pomienionemu prá-
wá y wolnośći wypráwował / iáko to opowieda List w roku pomienionym
tymi słowy: In nomine Domini amen. &c. Quomodo cupień Opido
Buzenin in terra Siradień sito, condicionem facere meliorem, vt nostris suf-
fultum munificentijs sub nostro fœlici regimine vtilia se sentiat incrementa
recepisse: ad instantes itaque petitiones Nobilis Spitkonis ibidem de Buzenin,
fidelis nostri Militis, Forum annuale in festo Catharinæ Virginis quatuor di-
ebus, Forum vero Septimanale quibuslibet ferijs quintis singulis annis sta-

tuimus & de-

tuimus & decernimus, perpetue in eodem celebrandum. &c. &c. Támże ius Teutonicum de iure Polonico odmienił. Datum Visliciæ Feria ſecunda poſt feſtum Sancti Bartholomei, anno Domini 1 4 1 9. Per manus Reuerendi in Chriſto Patris Domini Adalberti Epiſcopi Cracuień, & Cancellarij Regni Poloniæ ſupremi, Venerabilis domini Ioannis Saphraniec Decani Cracouień, Regni Poloniæ Vicecancellarij, ſincere nobis dilectorũ.

¶ Tenże Spytek/iáko to okázuia znácznie opráwy Ziemſkie/ zoſtáwił z Helżbieta de Brolno/Piotrá/Zawiße/y Janá: ßczedł ſtárßy bez potomká.

Zawißá zoſtáwił Syná z Borowińſka/ wßákoż zábit ná Bukowinie zá Olbrachtá.

Jan trzeci zoſtáwił z Borzykowſka z domu Abdánk ſynow trzech y Corke iedne Kátárzyne / ktora naprzod byłá zá Andrzeiem Duninem/z ktorym zoſtáwiłá Sebeſtyaná Duniná/y Márgorzáte Romißewſka/ Bábe dźiśieyßych/o ktorycheś pod Herbem Kozlarogi czytał. Potym byłá zá Wáwrzyńcem Thobaßem/ktorzy ſie w tym wieku Zaluſkimi zowa.

Spytek Bużeńſki Syn Janow był Kánonikiem Krákowſkim y Gnieznieńſkim/vmárł w Turku/pochowan w Lowiczu ná Thumie/ o ktorym Epitáphium powieda.

Woyćiech ſyn wtory Janow/ktory ácz miał zá ſoba Dorote Roſoſka/wßákoż z nia potomſtwá żadnego nie zoſtáwił.

Jan trzeci ſyn Janá Bużeńſkiego/ zoſtáwił z Káthárzyna Laſka z domu Korab /naprzod te ſyny.

Mikołáiá/ktory tylko w ośmi lat vmárł/ pochowan w Kośćiele s. Szczepaná w Krákowie/o ktorym Epitaphium powieda támże.

Spytek drugi ſyn Janow vmárł powietrzem w Krákowie/ pochowan w Wieliczce.

Jan ſyn trzeci Janow/vmárł powietrzem/w Roku 1 5 1 9. w Krákowie v świetey Anny pochowan.

Olbrycht Bużeńſki ſyn czwarty Janow / młodo vmárł/ w Lowiczu pochowan/w Roku 1 5 1 2.

Sebeſtyan Bużeńſki Syn piaty Janow/Práwnuk Spytkow/vmárł w Rálowicách/pochowan we wśi Radźimiu.

Piotr ßoſty ſyn Janow był Sedźia Ziemſkim Sierádzkim/ ktory miał zá ſoba Jádwige Konopnicka/Andrzeiá Stároſty Wieluńſkiego Corke z domu Jáſtrzebiec/ z ktora zoſtáwiwßy dwoch ſynow y cztery corki/ vmárł w Rálowicách dniá 4. Kwietniá / w Roku 1 5 7 9. Pochowan we wśi Zegry/żył Lat 67. y Mieſiecy pięć.

☞ Tych to ſynow Oćiec Jan przerzeczony/ vmárł w roku 1 5 3 8. Dniá 22. Máiá/ weſpołek z żona Kátárzyna Dźiadkowſka/ Ciáło iego pochowáne leży w Zádźimiu w grobie Mármurowym pod miedźiana Tablica/o ktorym támże Epitaphium powieda piſane w te słowá.

Generoſo Domino Ioanni de Buzenin, & in Ralauice hæredi, defuncto anno domini, 1 5 3 8. Die 22. Maij, & eiuſdem fide coniugi Caterinæ de Dziatkouice, quæ obdomiuit in domino, anno domini, 1 5 2 6. Die decima quarta Ianuarij, parentibus ſuis longè Chariſsimis Hieronimus Buzenski, Zupparius Cracouień, ac Sacræ R. M. à Secretis, ſuæ erga illos ſingularis fidei & amoris, perpetuum munimentum erigi curauit, anno domini 1 5 5 4.

☞ Tenże Hieronym/Syn tego Janá śiodmy/ wieku mego był Podſkárbiem Koronnym/ Zupnikiem Zup Krakowſkich / Stároſta Brzeznickim/Dobczyckim/Krzeczowſkim. Ten ácz był Sekty Kálwinowey/ wßákoż dla dobrych ſpraw iego może być rownan do onych przodkow świe-

tych/o ktoryches wyższey czytał. Była w nim wielka pobożność/ſpráwiedliwość/y wſzytkie ſpráwy pochwalenia godne y pámięci wieczney. Ták o nim mawiano iáwnie ieſzcże zá żywotá iego: Ktoby chćiał Cnotę wymálowáć/ á nie miałby do tego Wizerunku / może z Bużeńſkiego Hieronymá Oſſoby. Był wielki miłoſnik ludźi vczonych y Káplanow ná tym vrzędźie. Jurgielty ábo prowiſie ná Zupie/wſzytkim choćby w ſkárbie pieniędzy nie było/ ſwymi właſnymi płáćić kazał tey godźiny ktorey przyſzli. Ale ieſzcże świety wiek był zá iego roſkázowánia w żupie.

¶ Ten zá dobrego zdrowia ſwoiego te wſzytkie Vrzędy ſpuśćił do rąk Krolá Stepháná. Vmárł Káſztellanem Sierádzkim á Stároſtą Krzeczowſkim/nád Grobem ná Chorągwi ieſt ten napis.

Illuſtris & Magnificus Dominus, Dominus Hieronimus Buzenski de Buzenin, Caſtellanus Siradieñ, & Capitaneus Krzeczouieñ. &c. ob eximias ſuas virtutes, quatuor Sereniſsimis, Sigiſmundo Primo, Auguſto, Henrico & Stephano Regibus Poloniæ, ac omnibus hominibus longè chariſsimus, Theſauri generali regni, & Salinarum Cracouieñ officio, multos annos fœliciter adminiſtrato, atque tandem diu optate quietis amore, ſua ſponte depoſito, animo tranquillo & ſereno, pijs operibus intentus, in domino obdormiuit Krzeczouiæ, Die 26. Nouembris, anno Domini 1 5 8 0. ætatis ſuæ 6 6.

¶ Miał zá ſobą Reginę z Witowic Cżerną z domu Nowiná / Stániſłáwá Stároſty Dobczyckiego Corkę / po ktorey wźiął Zábno y inſze imioná w Krákowſkim y Sedomirſkim Woiewodztwách / z tą zoſtáwił dwoch ſynow/ Naprzod Páwłá Adoleſcentem Nobilem, & Sanctæ Catholicæ Religionis cultorem, Był Stároſtą Dobczyckiem/ vrodźił ſię w Krákowie/ w Roku 1 5 5 6. Dniá 20. Sierpniá po w Niebowzięćiu Pánny Máryey/ piątey godźiny w nocy/ze Srzody ná Cżwartek. Vmárł w Wiedniu / w Roku 1 5 7 5. Máiąc wieku lat 19. O ktorym Epitáphium támże powiedą in templo Scothorum, ná Mármurowym grobie piſáne w te ſłowá.

Paulus Buzenski à Buzenin Polonus, Ampliſsimo loco natus, adoleſcens, Dobczicieñ præfectus, cum in acerba ætate ingenij fructus vberimos edidiſſet, breui annorum ſpatio ingentem curſum gloriæ emenſus, ad dignam vitam ſumma virtute, eam terris inuidentibus fatis aduolauit, anno 1 5 7 5. 16. Calendas Septembris, ætatis x i x.

Hieronimus Pater in regno Poloniæ, ſummus regni ærarij præfectus, filio amabiliſsimo mæſtus poſuit.

☞ Piotr Bużeńſki Syn Wtory tegoż Hieronymá Káſztellaná Sierádzkiego/Stároſtá Brzeznicki y Dobczycki / ktory ſię był vrodźił w roku 1 5 5 9. Dwunaſtego dniá Wrześniá/ śiodmey godźiny w noc/ze Wtorku ná Srzodę po Národzeniu Pánny Máryey/ożenił ſię we 22. lećiech/ poiął Konſtáncyą z Mirowá Myſzkowſką / Zygmuntá Myſzkowſkiego/Stároſty Oświećimſkiego y Zatorſkiego Corkę/ Synowicę rodzoną Biſkupá Krákowſkiego Piotrá z domu Jáſtrzebiec/Roku 1 5 8 0. Dniá 29. Mieśiącá Cżerwcá/ w dźień świetego Piotrá y Páwłá Apoſtołow / we Dworze Biſkupiem w Krákowie/ z wielkiem koſztem było weſele / kthory w młodym wieku ſwoim/ſtátecznośćią y ſpráwámi poczćiwymi Oycá nie wydał/ktemu był Vir literatus, Co o nim iáśnie powieda Ratio, ktorą piſał de Ortu totius vitæ curiculo & morte Brátá ſwego Páwłá wyżſzey pomienionego/ktora ieſt in lucem wydána/w Roku 1 5 7 6.

¶ Zoſtáwił dwie Corce/Reginę ktora ſię vrodźiłá w Dobczyckim Zamku Stároſtwie iego/w Roku 1 5 8 2. Dniá trzećiego Kwietniá/Feria tercia poſt Dominicam Iudica, die Martis, ante ipſum tactū horæ noctis ſequentis, de feria tercia in feriam quartam, vmárł roku 1 5 8 3.

☞ Jan Bużeński/ Syn Piotrá Sędźiego Sierádzkiego/

był Stároſtą

był Starostą Ostrzeszowskim/ Krolow Henryká y Stephaná Sekretharz y Dworzanin/ był wieku mego człowiek znáczny y godny / vmárł w Dyneburgu w Inflánciech/ w roku 1581. Dniá 29 Grudniá/ máiąc wieku 30 lat/ w Litwie w Wilnie pochowan w Kośćiele świetego Jáná / o ktorym ná Chorągwi powieda napis támże w te słowá pisany.

Ioannes Buzenski de Buzenin, Cepitaneus Ostrzesouień, Serenissimorum, Henrici & Stephani Regum Poloniæ Secretarius & Aulicus, cum in aulis principum suorum singularem fidem & virtutem in omni sua actione probasset, & cum peregre Legationibus aliquod honestissime peractis, tum in patria sub Stephano Rege fortissimo & belicosissimo ad Gedanum, Polosсum, Wielkolucum, & Pleschouiam, operam suam nauasset, pace inter Regem & Moschum coeunte, vnà cum suo Rege ex bello rediens iuuenis, pietate, doctrina, humanitate, & morum insigni elegantia vultus, etiam singulari gratia præditus, atque omnibus amabilis, in summa spe & expectacione, summorum honorum, & in flore ipso Dinemburgi, regis ipsius & tocius aulæ, incredibili dolore, ac suorum ingenti desiderio relicto, febri moritur, XXIX Decembris, anno 1581. ætatis vero suæ anno XXX.

Hieronym Bużeński/ Syn tegoż Piotrá/ ktory miał zá sobą Trepczánke z Wilkoiecká z domu Topor/ zostáwił z nią Corke Anne.

Siostrá iego rodzona Kátárzyná / byłá naprzod zá Gaśińskiem/ ábo zá Wierzchlińskim/ potym zá Bártoszem Biskupskiem / ktory sie pisał z Bobrownik/ Woyskiem Wieluńskiem.

Márgorzátá Bużeńska / Corká Piotrá thegoż Sedźiego/ vmárłá pánną.

Reginá trzecia śiostrá ich / ktora byłá zá Máćieiem Rudnickiem Podsędkiem Sierádzkiem/ z ktorym zostáwiłá potomstwo.

Anná śiostrá rodzona Podskárbiego Koronnego Ptaszkowską/ z ktorym zostáwiłá Corke Konopnicką/ potym szłá zá Márćiná Baleńskiego z domu Jástrzebiec/ z ktorym zostáwiłá synow czterech.

☞ Dom Dabrowskich w Sierádzkiem Woiewodztwie/ w Rádomskim Powiećie stárodawny / ktorego przodki opowiedáią Listy dostátecznie ludźmi wielkimi á Senatormi możnymi / czego tu masz świádectwo dostáteczne w tym liśćie.

In nomine Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Amen. Nos Cazimirus Dei gratia Dux Cuiauiæ, Lenciciæ, Dobrzinensisque prouinciæ, &c. Tam modernis quam futuris Christo corde mente puris, præsens scriptum inspecturis, salutem in prædulcissimo Iesu Christo, à viris doctissimis artium scriptoribus, & anaturaliter sapientibus decretum est, acta rerum temporalium ne processu in obliuionem hominum temporis, cum tempore labantur, litterarum testimonio perpetuari, vt ait quidam Poetarum: Conuenit ergo probo quod sic primordia sumat, incubet, & in finem tendat ad vsque bonum. Qua de causa vniuersorum noticiæ præsentium tenore duximus declarandum, nos donationem hæreditatum ratam habere ac inconcussam: Comiti Spitigneo Palatino Lenciciæ à Patre nostro Duce Conrado, ob fidele ipsius seruitium, ei suæque posteritati iure hæreditario perpetuo colatam, quorum hæreditatum sunt ista nomina, Dobroua, Rogaczeuo, Makosicze, Tarlino. Nos etiã dictus Dux Cazimirus, præfato Comiti Spitigneo, fideli eius seruitio inspecto, villam Screpseuo, cum omnibus vtilitatibus, ei suæque posteritati, iure hæreditario contulimus possidendam: in cuius donationis ac confirmationis perpetuitatem, litteras nostras Sygilli nostri munimine roboratas duximus indulgendas, præsentibus his, Stephano Castellano de Siradz, Vrbano Castellano Lencicień, Nicolao Castellano Spicimirień, Dobeslao Iudice Curiæ, Strzeskone Pincerna, Ioanne Dapifero, Panczlavvo Vena-

tore Curiæ, Siechone Venatore Lencicieñ, Ioanne Venatore de Sieradz
Mrockone tribuno Spicimirieñ, Cusma Subdapisero, Floriano Thesaurario
Vittto Subiudice Curiæ, Subthesaurario Ioanne, Mauricio Subcancellario.
Acta autem sunt hæc in Mirano, anno gratiæ ab Incarnatione dõini 1248.

¶ Tegoż Spitygniewá z Dobrowy Woiewody Łeczyckiego Potom-
ki własne opowiedáią Listy Domu tych Dobrowskich / iáko Thomaßá dzie-
dzicá w Dobrowie. Potym Theodoryká / pielsa Peregrina Janá / y syná
iego Stánisłáwá Ardziekaná Gnieźnieńskiego / ktorego ćiáło leży w Kráko-
wie ná Zamku / iáko o nim powieda Epitaphium pisane w te słowá.

Reuerendi Domini Stanislai Dobrovvski, Archidiaconi Gneznensis,
Cracouieñ, Wladislauieñ Canonico, Viro pietate, doctrina, morum graui-
tate insigni, aliquod Archiepiscoporum Gnezneñ Cancellario, erga ino-
pes & Studiosos Patrono, perq; liberales & propensi amici posuere, Anno
1575. secunda Ianuarij, ætatis eius 73.

¶ Mikołáiá Podsedká Sierádzkiego / ktorego Syn wieku moiego był
Olbrycht Dobrowski Miecznik Sierádzki ostátecżnym Potomkiem iuż tego
wyżßey pomienionego Woiewody Łeczyckiego.

☞ Dom Grußczeńskich stárodawny támże w tym kráiu /
wspomina Káthálog Janá Arcybiskupem Gnieźnieńskim / był wźiet po Ja-
nie ze Sprowey z domu Odrowąż / Roku 1464. Od Páwłá Papieżá
tego imieniá Wtorego potwierdzon w Piątek 19 dniá Páźdźierniká / Roku
vt supra, z Krákowskiego Biskupstwá / ná ktorym tylko rok był / cżtery Mie-
siace / y dni iedennaśćie. Ten sie pisał z Gorniewicz y z Grußyc / iáko to Ká-
thálog opowieda. Był to Syn Chorążego Sierádzkiego Janá Grußczeń-
skiego / á Márgorzáty Nárámowskiey. Ták o nim piße / że był in vitia petu-
lanciæ procliuus, mundanis & temporalibus deditus.

¶ Wiele powinnym swoim z dobr stołu Arcybiskupiego rozdał / á oso-
bliwie Bártłomieiowi Káßtellanowi Káliskiemu brátu swemu / á drugie i-
mioná záfrymárczył / wßákoż z przyzwoleniem Kápituły.

¶ Tenże Klaßtor w Łowiczu Fratrum Minorum zbudował.

¶ Tenże Kośćioł w Rzegowie ná pámieć Stánisłáwowi świetemu
zbudował / á ku chwale miłego Bogá / ktoremu nádał dźieśieciny ná Báwo-
le y w Krákowie.

¶ Tenże Dźieśiecin Kośćiołowi Sedomierskiemu v Pánny Máryey
wiele przydał / iáko w Potnorowie / w Potworowsku / w Woli ktora zowo
Koźia kaleń / w Kazowie / w Kazulce długim / w Dłuskiey woli / w Gutowie /
w Gutowskiey woli / y w Cżarney. ⁊c. czásy wiecznymi. Wßákoż był zá to
wźiął od Kápituły Sedomierskiey pietnaśćie set złotych. Potym bedąc ná
Arcybiskupstwie lat dźiewieć y dni dźiewieć / vmárł nagle / pochowan od
Bráćiey rodzonych / Mikołáiá Kośmidrá. Ten Kośmider kupił był Dom
w Kálißu ßynkowny / y dał go Bárnádynom / bo z niego mieli impedimenta
od pijánic. Y Bártoßá Káßtellaná wyżßey pomienionego / w Gnieźnie. Po
nim obran Jákub Sienieński z domu Debno / w roku 1472.

¶ Pisał o tym Janicius te Wierße.

Lasciuus, petulans, mollis, propensus in omne,
Gruscinius vitium nequitiamq; fugit.
Dum bibit ad sacras & cantat nocte Lucernas,
Protinus in Cautum, mors inopina rapit.

☞ Tego Domu Koźmińscy / z ktorych ieden wieku mego
był Rotmistrzem ná Podolu. O Barthłomieiu Koźmińskim cżytay Kro-
merá naprzod Kśiegi 14. List 356. Potym w Kśiegách 15. List 367.

☞ Rożycowie Krzepiczcy / pisali sie z Boryßowic / wspo-
mina Káthálog Andrzeiá Arcybiskupem Gnieźnieńskim / naprzod był Theo-

munieńskim /

muniẽſkim/potym Lwowſkim/ áż Gnieżnieńſkim/ báwil ſie Dworem czás długi/był człowiek vczony/á záwße dobrey myſli. Zył ná Arcybiſkupſtwie lat siedm̃/ był wźiet po Fryderyku Krolewicu Polſkim/ w Roku 1503. Vmárł 1510. Po nim náſtał Jan Laſki z Domu Korab/ Ciáło iego leży w Gnieżnie/nad ktorym to Epitaphium.

Ioannes de Lasko Archiepiſcopus Gneznẽ, adoptationis memor anteceſsori ſuo Andreæ Roza de Boriſovvcze, anno 1510. Die 20. Aprilis mortuo, Sacrofagum Marmure decorat. Herb Roża.

¶ Otymże piſał Ianicius Poeta te wierße.

Vna tot æſtates vixit Roſa florida ſemper,
Et vernans nullo tempore digna mori.
Cana quidem, ſed grata fuit omnibus illis,
Qui choreas, ludos, deliciaſque colunt.

Z tychże Rożycow z Boryßowic idą Jáktorowſcy Dom ſtorodawny y znáczny/wßákoż byli alieni à fide Catholica.

☞ Dom Jzbieńſkich ábo Ruśieckich w Wielkiey Polßcze/ Wſpomina Káthálog Benedyktá Jzbińſkiego Biſkupem Poznáńſkim/ w Roku 1545. Człowieká żywotá dobrego/y przykłádnego Biſkupá/był wźiet po Páwle Wolſkim z domu Lábeć/ po nim zoſtał Andrzey Czárnkowſki z Domu Nalecz.

¶ W Klaßtorze v świetey Troyce w Krákowie/opowieda Epitaphium tymi ſłowy: Benedictus Izbienski, Epiſcopus Poznanienſis, fratri ſuo Petro Izbinski, Canonico Wladiſlauiẽ, Secretario Regio, Anno, 1528. Die 16. Auguſti, vita functo hic ſepulto poſuit.

Marcin Ruśiecki ábo Jzbińſki/ Synowiec thego Biſkupá/ ktory ſie z Jzdebná wieku mego piſał/był Skoláſtykiem Krákowſkim/Gnieżnieńſkim/Poznáńſkim. etc. Kánonikiem. Temu gdy poſłał Krol Biſkupſtwo Poznáńſkie/á chćiał od niego áby dał dźieśieć tyśiecy/ niechćiał Biſkupſtwá przyiąć/powiedáiąc/że ſie tego kupowáć nie godźi/ ále ieſli mie Krol Pan moy baczy godnym tego Vrzedu/ niechay mi da ták iáko ſie to dáć godźi/tedy przyime. ☞ O świetego baczenia Káplan záiſte/ á ſnadź náßych wiekow ledwie nie ieden był táki/ ktory pámietał ná ſłowá Grzegorzá świetego (ktory mowi o Symonitach ábo Giezytach: Quicunq; Sacros Ordines vendunt aut emunt, Sacerdotes eſſe non poſsunt, vnde ſcriptum eſt: Anathema danti, anathema accipienti, á to ieſt Simoniaca hæreſis. Jákoż tedy tákowi/ ſi anathema ſunt, & Sancti non ſunt, ſanctificare alios poſsunt, & cum in Chriſti corpore non ſint, quomodo Chriſti corpus tradere, vel accipere poſsunt: Chybáby tym vmyſłem/ iáko Hieronim świethy mowi: Sæpè ſiniſtra principia perueniunt ad fælices exitus, vt Iacob per Supplantacionem peruenit ad Benedictionem. A ták ſie o to ſtáray moy miły Biſkupie/ ieſli ktory do Biſkupſtwá przychodźiß zá wielkimi podárki/ ſtáray ſie/áby tá ſeges ktora leproſa manu ſeritur, munda metiretur, áby ex adulterino concubitu wychodźiłá pulchra ſoboles: Mądremu doſyć.

☞ Dom Wilczkow w Ruśi ſtárodawny/ z ktorych ieden był Arcybiſkupem Lwowſkim/w Roku 1503. Był wźiet po Andrzeiu Boryßewſkim tegoż Herbu/ o czym Kromer piße w Kśiegách 30.

Derſłáwá wiele Liſtow opowieda Podkomorzem Lwowſkiem/w Roku 1505.

¶ W Roku 1576. Byli czterzey Bráćia. Marcin Woyſkiem Lwowſkiem/był to człowiek możny w onym kráiu/ßczedł bez Potomká.

¶ Mikołay/ktory był Meżem ſpokoynym/ żył przez czterdźieśći Lat celebs/ potym mente captus vmárł.

¶ Jan trzeći zoſtáwił Potomſtwo z Bálicko.

¶ Páwel Czwarty/człowiek ſtátecznośći y pobożnośći wielkiey / czáſu potrzeby męſtwo znáczne z nieprzyiaćielem okázował/á w ſpráwách y żywośćie mogłby go rownáć do onych Przodkow świętych / o ktorycheś wyżſzey czytał.

Dom Grochowickich w Wielkiey Polſzcze w Kczyńſkiem powiećie. Był Jákub/ktory wieku mego zoſtáwił z Orſzulą Gwiázdowſką z domu Bogorya ſynow trzech/Piotrá/Janá/y Wacłáwá.

Dom Niekmierowſkich ſtárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie/Przodek ich był Stároſtą Krzepickim/ á ten trzymał te Miáſtá/ Duſenin/Widáwę/Lutomierſk: A gdy mu Podkomorzy gránicą grunthu śiłą odiął á inſzemu przyſądził/on gi zábił ze wſzyſtkimi Aſeſſory/trzynaście ich záraz poległo/prze co przekonány práwem/vtrácił był wiele máiętnośći/ miał ſynow trzech/z ktorych od iednego idą Niekmierowſcy/z ktorych Márćin był wieku mego do poſług R. P. Mąż godny.

Gárnyſzowie támże w Sierádzkim Dom ſtárodawny/z ktorych Stániſław był wieku mego Podſtolem Krákowſkim/ miał zá ſobą Dziáłyńſką/wſzákoż z nią Potomſtwá żadnego nie zoſtáwił.

Dom Gorſkich w Pilznieńſkim Powiećie ſtárodawny.

Męczyńſcy w Lubelſkim woiewodztwie dom znáczny.

Wybránowſcy w Poznáńſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny/wieku mego był Wáwrzyniec Rotmiſtrzem y Mężem ſławnym/ w káżdey potrzebie znácznym/miał Wybrańce pod ſwą mocą.

Biernáczcy od Káliſzá Dom ſtárodawny.

Strzałkowſcy támże v Káliſzá / był ieden z nich wieku mego Jákub Archimagerus Wągrowecen.

Lipniczcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

☞ Dom Dobroſołowſkich z Kuiaw z Czeſtkową ná Kuiáwách ábo w Wielkiey Polſzcze/z ktorych wieku mego byli trzey Bráćia rodzeni w Ruśi/ludźie Rycerſcy. Jáko naprzod Márćin rzeczony Knecht/ Rotmiſtrz y Mąż ſławny/ten gdy Bohdaná Hoſpodárá Wołoſkiego Turcy z páńſtwá zegnáli/Zamku Choćimiá mężnie obronił/w potrzebách potym y przed tym znácznych bywał z rożnymi nieprzyiaćioły/ ták Kroleſtwá Polſkiego/iáko w inſzych kráinách. Gábryel y Stániſław Bráćia iego rodzeni/ Mężowie dobrzy.

Zakſzeńſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ wſpomina Epitaphium iednego w Gnieźnie piſane w te słowá. Venerabilis Dominus Iacobus de Zakſin, Canonicus Gnezneñ, mortuus Anno 1518. Orate pro eo. Herby/Roża/Topor/Jelitá/Srzeniáwá.

Támże w Sierádzkim Woiewodztwie Chrzanowſcy/ Rodrepſcy/ Sobiekurſcy/Domy ſtárodawne y rozrodzone.

Kuczowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ z ktorych ieden był Opátem Swiętokrzyſkiem/iáko o nim Epitaphium w Klaſztorze onym powiedá w te słowá: Sepulchrum Reuerendi Domini Andreæ Kuczovvski, Abbatis S. Crucis Calui Montis, obijt anno 1576. 16 Octobris. Po nim naſtał Tomas Polánowſki z domu Stáry koń. Tegoż Opátá brát rodzony był N. Ktory trzymał od Klaſztorá wieś Modlibożyce/ zoſtáwił ſyny Męże wyborne y ludźie Rycerſkie.

Sobieśierſcy w Wielkiey Polſzcze dom ſtárodawny / z ktorych był Jákub znácznym w poſługách Rzeczypoſpolitey/ Deputhatem ná Trybunalech bywał/zoſtáwił ſynow pięć.

Gárkowſcy Dom ſtárodawny y znáczny w Sierádzkim woiewodztwie.

Krepſcy w Sierádzkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

☞ Dom Latkowskich támże z Sierádzkiego woiewodztwá stárodawny/ z ktorych Máthuß Latkowski wieku moiego był Mąż w sprawách R. P. biegłym/ miał máietność nábytą w Przemyskiey ziemi/ á potym w Lubelskiey/ zá stárostwá Janá Tęczyńskiego Káßtellaná Woynickiego Pisárzem był Grodzkim/ ná tymże vrzędzie vmárł.

Máciey Latkowski miał synow piaci/ z ktorych wieku mego tákże byli dwá miedzy nimi znáczni/ y miedzy wielkimi stany dla poczćiwych spraw záchowáli. Naprzod Symon / ktory w postronnych kráinách ná Rycerskich sie sprawách báwił/ z czego przyßedł był do wielkiego miedzy narody postronnymi mniemánia. Był Káwálerem Máltyńskim/ potym Komendorem Opáwskiem/ á iż thám in ordine isto być nie może iedno práwy śláchćić Vrodzony poczćiwie/ by nalepßem Mężem był y naspráwnieyßem/ tedy ten przerzeczony Symon Latkowski / dawáiąc o sobie świádectwo onemu towárzystwu/ tym Listem Krolá Augustá tego probował / kthorego masz sens w te słowá.

Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ, &c. &c. Significamus præsentibus literis nostris, quibus expedit vniuersis & singulis præsentibus & futuris, &c. Quod cum precibus à nobis contendissent Consiliarij nostri, vt testimonium dare dignaremur de vera gemina & legittima nobilitate nobilis Simonis Latkovvski, vt eo facilius accessum habere possit, ad omnes eas vitæ conditiones, honores & gradus, ad quos nobili sanguine procreatos, tam ius gentium, quam iura quælibet ciuilia & municipalia vocant. Nos non inuiti eam gratiam, homini nostro faciendam esse existimauimus, cum enim nobilitas inter cætera virtutis esse præmium soleat, eidem virtuti, quin vberrimos fructus operum suorum refferat, inuidere nefas esse putamus. Quod eo libentius fecimus, quod nobis persuasum sit plerosq; fore, qui intuitu tantorum præmiorum effuso cursu, ad virtutem atq; adeò nobilitatem contendunt, maioribus certe illius, qui talia præmia à prædecessoribus nostris mentis eorum digna primi retulerunt, grati animi nostri iudicia dabimus. Testamur itaq; præsentibus omnibus suprascriptis quorum id interest aut interesse poterit, prædictum Simonem Latkovvski longe repetita serie maiorum ipsius, nobili sanguine ortum, vereque nobilem esse, ac pro nobili semper habitum, pro imaginibus nobilitatis, seu stemate Rosam albam in cāpo rubeo gerere, nihilq; tale, vel per parentem ipsius, vel per ipsummet commissum esse hactenus, quod nobilitati contrarium ipsum ea ipsius prærogatiua indignum redderet. Quæ omnia vniuersis & singulis Principibus, tam Ecclesiasticis quam secularibus Dominis, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, omnium ordinum religiosorum magistris, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Ciuitatum, Oppidorum, Castelorum, Villarumq; Rectoribus, ac eorum locum tenentibus, denunciantes hortamur, vt eum pro nobili habere, ac de ea quæ eius fert conditio consignandum præsto esse non dubitent, facturæ nobis S. vestræ rem gratam, subditis vero nostris ne aliter faciant serio mādamus, in cuius fidem præsentes litteras manu nostra subscriptas Sigillo nostro communiri iussimus. Datum Varschouiæ sexta Februarij, Anno domini, 1564. regni nostri, 34.
Sigismundus Augustus Rex.

Służył potym ná Podolu Zołnierską / gdźie Męstwá swego znáczne ßtuki okazawßy/ iechał znowu do cudzey ziemie / był Kápitanem ex stipendio Maximiliani Imperatoris ná Zamku Bábie / pod Hetmánem Groffem de Salma, gdźie Męstwo swe okazał y spráwę Rycerską / z wielką sławą Narodu Polskiego/ y nagrodę otrzymał Kommendárstwo pomienione/ ná ktorym vmárł/ Mąż sławy y pámięći godny.

Stánisław

☞ Stánisław Látkowski Brát tegoż Symoná rodzony/
z młodośći w ziemiách cudzych sie schował/ był to mąż záchowánia wielkie-
go/ dla vczynnośći ktorą ludźiom oboygá stanu pokázował/ ták pánom iáko
też y Mieyskim ludźiom/ wielki kredit w káżdey ziemi miał/ czego też bárzo
przestrzegał/ nie tylko sam z strony swey/ ále też y z strony tych zá ktore ręczył
ábo przyrzekał. Włoski/ Fráncuski/ Niemiecki iezyki vmiał/ wszytkim Polá-
kom ktorzy iedno tám te kráie náwiedzáli/ znácznie pomocen był / w potrze-
bách rátunku dodawał/ pieniądzmi zákłádał/ od wiela przednieyszych Fámi-
liy/ y od wszytkiego Rycerstwá Polskiego/ kthorzy Syny swe do postronnych
kráin sylali/ miłowan y poważan był.

¶ Ten potym przyiechawszy do Oyczyzny/ w Krákowskiey źiemi má-
iętność miał nábytą/ y tám sie ożenił/ á będąc Mężem dobrze záchowáłem/
niechcąc nic potomstwu zostáwić szkody ie nápotym nieprzyiaćiel szczypáć
czym miał/ nie táiąc vpadku Przodká swego/ z strony dobrego mienia ten list
od Krolá Stephááná wypráwił/ z ktorego dla czego to vczynił státecznie wy-
rozumiesz/ á tego masz ten sens.

Stephanus Deigratia Rex Poloniæ. &c. &c. Exposuerunt nobis
certi Consiliarij nostri, in Comitijs nostris Generalibus Varschauień cele-
bratis, Nomine nobilis Stanislai Latkovvski, eum ac Maiores suos ex nobili
genere oriundos quidem fuisse, atque eundem Stanislaum Latkovvski & pa-
rentem suum nunquam ab integritate boni Viri, & ea fide quæ aliquo ex-
cessu violata peccantes nobili honore diminuere solet desciuisse, verùm eo
nomine tantum parentem præffati Stanislai Latkovvski maioribus suis infe-
riorem redditum esse, quod ex viuēdi racionibus more nobilium circumscri-
ptis tenuiori fortuna deturbatus, in Opidum Pabianice sese contulerit, ac ibi-
dem pro condicionibus suæ rationi longo tempore deguerit: in eo tamen suo
necessario statu, tanto studio virtutis ad recuperandam maiorum suorum di-
gnitatem cursu enixum esse, vt cum ipse sese in nobilem viuendi perfectio-
rem morem asserere, refragante eadem fortuna non potuisset, liberis suis ad
omnem honestatem conformandis, eam operam nauauit, vt alter eorum mi-
nor natu Simon Latkovvski, multis à iuuentute sua bellis externis exercita-
tus, rerum præclarè gestarum testimonium, hoc est cooptationem in nume-
rum militum Maltensium, & postea Comendoratum Opauień, apud exter-
nos consecutus sit. Alter vero præfatus Stanislaus in externis regionibus pa-
riter à pueritia educatus, virtute sua, fide & integritate egregium passim, apud
externos quosque & suos etiam nomen sibi comparauerit. Verum hoc vnum
tantum eum subuereri, nequid præsenti vitæ suæ instituto, in quo se compa-
ratis sibi terrestribus bonis collocauit, ipsa tantū parentis sui in Opido Pabia-
nice inhabitacio officiat, aut sibi à quopiam probro obiciatur: Suplicaue-
runt itaque nobis certi Consiliarij nostri, pro præfato Stanislao Latkovvski, vt
eum specialibus litteris nostris in statum nobilium assereremus, ac si quid iu-
re dictante ex auita ipsius nobilitate per parentis sui in ciuitate inhabitatio-
nem, ac vitæ susceptas raciones decessisse alicui videatur, id autoritate no-
stra abrogamus. &c. &c. Eundem Stanislaum Latkovvski, in pristinum
maiorum suorum integrum statum, & morem viuendi nobilium regni nostri
sese incorporantem, specialibus etiam litteris istis nostris asserēdum esse du-
ximus: vti quidem præsentibus literis nostris non secus ac si primis etiam or-
dinum iudicijs noua nobilitas ipsi attributa esset, vnanimi eorundem ordi-
num voluntate asserimus. Circaque nobilitatis suæ auita & paterna Rosæ albæ
in campo rubeo insignia conseruantes, dignitatem ipsius & nobilem honorem
in verum nobilitatis statum, ac libertatem restituimus ac incorporamus, e-
umque & posteros ipsius, cum ad omnia iura, libertates, prærogatiuas perfru-
endas, tum ad posessiones quasuis terestres, vel iam posessas, vel quouis
tempore possidendas, æque ac alios regni nostri nobiles aptum habilemque

reddimus &

reddimus & pronunciamus, ita tamen, vt præfatus Staniſlaus Latkovvski more iuxta præſcriptum legum Regni noſtri nobiliū viuat, munera bellica & alia officia, tam tempore belli, quam pacis æqueſtri ordini incumbentia, iureq; ſtatuti expreſsa aſtrictus ſit, atq; ex poſeſsionibus ſuis, tam fumalia, quam alias omnes circumſcriptas, & nouis conſtitutionibus regni ſancitas, ac nobilitate regni noſtri pendi ſolitas contribuciones pendat. In quorum omnium & ſingulorum fidem & teſtimonium, præſentes manu noſtra ſubſcripſimus, & Sigillum regni noſtri appendi iuſsimus. Datum Varſchouiæ in Conuentu generali omnium ordinum regni, Die 12. Menſis Februarij. anno, 1581. Regni vero noſtri anno quinto.

Stephanus Rex.

☞ W Pruśiech Dom Zaleńſkich ſtárodawny y znáczny/ Wyßli z Polſki Wielkiey/ piſali ſie Przodkowie ich Częſtkámi de Debnicá/ ktora teraz w Domu Latálſkich Herbu Prawdzicz.

¶ Wieku mego był Jan Zaleńſki Káßtellanem Gdańſkiem / kthory v Królá Auguſtá był w wielkiey łáſce / był Stároſtą Wolborſkiem/ Tucholſkiem/ Jaśieńſkiem. etc. Zoſtáwił z Tháßycką z domu Strzemie Sędziego Krákowſkiego Corką Syná Janá/ ktorego Krolowa Anná práwie â cunabulis wychowáłá/ wychowawßy w wielkim doſtátku przy ſobie chowáłá / á nie iáko Páni/ ále włáſną máćierzyńſką łáſkę okázowáłá Młodźieniaßkowi onemu/ á to dla wielkich záſług mátki iego / ktora w Fraucmerze tey Krolowey będąc/ gdy ießcze w Pánieńſkim ſtanie byłá/ poſługámi ſtanowi iey należącemi/ dobrze y pilnie ſie záleciłá. Potym od teyże Krolewny ábo Krolowey zá mąż byłá wydaná / y do żywotá iey w wielkiey łáſce byłá/ áż y po śmierći potomek iey.

Gidźielſcy dom ſtárodawny y rozrodzony.

Złobniczcy dom ſtárodawny y rozrodzony.

Zamoßczcy dom ſtárodawny/ Mikorſcy támże.

Dobrzelewſcy w Powiećie Piotrkowſkim Dom ſtárodawny.

Sucheczcy Dom ſtárodawny y znáczny.

Krolikowſcy w Sędomierſkim Woiewodztwie.

Przeborowſcy támże Dom ſtárodawny.

Sámprochowie támże w Sędomierſkim.

Tegoż Herbu vżywał Wálenty Krzepicki Piſarz z Skárbu Koronnego Mąż záſłużony/ zoſtáwił z Kázimierſką Potomſtwo.

Páłuſcy w Powiećie Chęcińſkim.

Radzińſcy w Woiewodztwie Krákowſkim.

Skotniczcy w Mázowßu/ z ktorych Káſper przenioſł ſie do Krákowſkiey ziemie/ y tám Potomſtwo zoſtáwił ſynow trzech/ Piotrá/ Lukaßá/ y Kaſprá.

Tegoż Herbu vżywał Páweł Szczerbic Mießczánin Krákowſki/ ktory z młodych lat ſwoich w káżdey potrzebie z Janem z Tarnowá Káßtellanem Krákowſkim y Hetmánem Koronnym bywał/ ktorego iáko Męża poſtronnego ćwiczenia w ſpráwách Rycerſkich ten pomieniony Hetman czáſu potrzeby od porády ſobie brał / Jezykow kilká vmiał / Láćińſki/ Włoſki/ Niemiecki práwie dobrze/ był człowiek Cnotliwy/ y ludźi onych dawnych Bogoboynych.

¶ Tegoż był ſyn tákże wieku mego Człowiek w Práwie vczony / ktory Práwo Sáſkie y Máydeburſkie porządkiem Obiecádłá z Láćińſkich y z Niemieckich Scriptorow ná Polſkie przełożył/ á koßtem ſwym we Lwowie/ kędy ná ten czás Piſarzem był/ drukowáć dał. Był potym zá Kánclerzá Janá Zamoyſkiego y Hetmáná Koronnego/ Dekretow Piſarzem y Sekretarzem Krolewſkim/ człowiek z Cnoty/ z pobożnośći/ z vkiádnośći/ y ludzkosci wielkiey/ pochwalenia godny. Jnßych Domow wiele w rożnych woiewodztwách.

O Kleynocie ſtárodawnym w Polßcze Ciołku/ ktory

tu pryniesion z Włoch zá Mieczyſłáwá naypierwßego Monárchy Polſkiego/ zá ktorego Wiárá Chrześćiáńſk a ßerzyć ſie v nas poczełá. A kto tu z nim przyiechał/ obaczywßy włáſność Herbu niżey o tym czytáć bedzieß/ tákże o włáſnym Potomſtwie iego áż do wieku mego/ o ktorym ia w ták ßerokim Kroleſtwie wiedzieć moge. Piße Dlugoß o Przodkách że bywáli robuſti, ad pietatem & venationem proni: Nośili Wołu Czerwone° w polu białłym.

☞ Dowodnie nam Kátálog vkázuie Przodká Herbu tego Robertá Arcybiſkupá Gnieźnieyſkiego/ ktory naprzod zá Mieczyſłáwá tu przyiechał/ w Roku 9 7 1. Po Háćie Włochu / kthory nośił Herb Kolumne/ co w tym wieku v nas zowa Rochem / o czym ná ſwym mieyſcu czytáć bedzieß / á po nim zoſtał Woyćiech świety z Domu Roża.

¶ O tymże piſał Ianicius Poeta Laureatus Wierße w te słowá.

Anſonius patria, ſacri pariterq́ prophani,
Mirandus ſtudij laude Robertus erat.
Comis in aloquio, facilis venientibus vno
Durus, quod nequijt verba polona loqui.

¶ Támże Drugiego Ianicius opowieda/ iuż go miánuie Polakiem/ w Roku 1 1 8 3. Ktory był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / był wźiet po Pietrze z domu Srzeniáwá/ vmárł w Roku 1 1 9 9. W Gnieźnie pochowan/ od Lucyußá Trzećiego był konfirmowan. Piße o nim / że wiele dobr kośćiołowi Gnieźnieńſkiemu przyczynił/ wśi ná puſtych mieyſcách náſadził/ y inßych rzeczy ozdobnych niemáło potrzebnych Kośćiołowi. Po nim náſtał Henryk Kietlicz z teyże Fámiliey.

☞ Wielka możność tych Ciołkow wſpomináia w Polßcze Hiſtorye/ iáko Báßko opowieda Eraſmuſa Woiewode Mázowieckiego/ ktory z Kśiażety ſwymi walczył/ ácz to iuż było w Roku 1 3 8 8.

☞ Jana Ciołká tákże Woiewode Mázowieckiego / ktory był ſtrut táiemnie od aduerſarzá ſwego/ opowieda go tenże Hiſtoryk w ſpráwách Rycerſkich Meżem biegłem.

¶ Tegoż Woiewody był Brát rodzony Stániſław tákiey śiły/ że kadź ábo owe beczke ktorey miáſto łáźnie vżywáia w mieśćiech poſpolićie/ dnem wzgore przewrácał. Podeßwe do Młyná/ ktora wiele chłopſtwá v iednego końcá podnośiło/ on v drugiego ſam tylko ſnádnie podnośił/ o czym świadczy tenże Hiſtoryk.

¶ Ten potym Stániſław Ciołek / wiele á meżnie czyniac z Pogány/ zábit w potrzebie.

¶ Tegoż byli dwá Bráćia rodzeni / z ktorych od iednego ida Ciołkowie/ ktorzy ſie piſali z Zelechowá/ ktorych zá wieku mego tylko był ieden zoſtał Stániſław Ciołek/ ktorego vrodźiłá Jádwigá Laſka/ Corká Hieronymá Woiewody Sierádzkiego z domu Korab/ multorum hominum mores vidit, w ſpráwách Rycerſkich Przodkow niewydał / w Wołoßech wiele á meżnie ſobie poczynał / ná ten czás gdy Bohdaná ná Hoſpodárſkie Woiewodztwo

Mikołay Mie-

Mikołay Mielecki Woiewodá Podolſki wſadzał z rozkazánia Królá Auguſtá/ inßych wiele meżnych Rycerſkich ſpraw potymći ßerzey Hiſtorya powie.

Andrzey Ciołek Biſkup Płocki/o ktorym powieda Káthálog w Roku 1 2 5 4. Piße o nim/że był vczony/ ktemu był animoſus in propulſandis & defendendis Eccleſiæ iniurijs. Zył ná Biſkupſtwie lat ßeść/po tym apoplexia tactus, vmárł thámże / w Płocku pochowan / po nim náſtał Piotr rzeczony Niedych z Domu ábo Fámiliey Pobog.

Andrzeiá Ciołká Chorażego Płockiego / Bráthá rodzonego Stániſłáwá wyżßey pomienionego/tákże śiły niepodleyßy opowieda/ ktory zoſtáwił ſynow trzech.

Stániſłáwá Biſkupá Poznáńſkiego/onych czáſow człowieká wielkiego vczenia y Poete/ był Kánclerzem v Włádyſłáwá Jágiełłá / o czym Kromer świadczy w Kſiegách 21.

¶ Ten wiele z Heretyki o wiáre czynił/zwłaßczá z Abrámem Zbaſkiem z Domu Nałecz/ktory Czechy Bálámutniki w domu ſwym przechowywał/ o czym Kromer w Kſiegách tychże. Był wźiet po Miroſłáwie Brudzewſkim/po nim zoſtał Andrzey z domu Lodzia/w Roku 1 4 3 9.

Wigánd Ciołek / Syn Andrzeiow / Chorażego Płockiego/ Brát tegoż Biſkupá rodzony/był Káßtellanem Czerſkim/ten był wźiął działem Powśin y Oſtrołeke/od tegoż iuż idą Ciołkowie/Powśińſcy/Oſtroleczcy/Guthowſcy/Pileczcy/y Dobrzynieczcy.

Andrzey Syn Wigándow był Woiewodą Mázowieckiem/ ktory trzymał Powśin/z tegoż idą Powśińſcy Ciołkowie/ Zygmunth/ Alexánder y Chrzyßtoph/z Pilce y Oſtrołeki ſie pißą.

Jan Ciołek/ktory ſie piſał z Janowic y z Oſtrołeki/zoſtáwił był Potomkiem tylko iedne Corke Ewe / kthora byłá zá Sobkiem Stároſtą Wárßáwſkim/y tá nie zoſtáwiłá Potomká Meſkiey płći/ tylko Corki/ Anne Rádziwiłową Podczáßyną Litewſką/y Máryne/ktora ſie obroćiłá w dom Ciołkow/zá Stániſłáwá Ciołká z Zelechowá wyżßey pomienionego.

Alexándrowe Potomſtwo/ná Gutowie bráli dział/był Sebeſtyan y Jan ſynowie Mikołáiowi/ y Corki te/ iáko Prażmowſka/ Gośćißewſka/ Othonowa Goyſcka/y Giżycka.

Jan ſyn Alexándrow ná Oſtrołece/miał ſyná Stániſłáwá/ ktory ßczedł bez Potomká/y Málgorzáte Swiećicką.

Alexy ſyn Chrzyßtophá Ciołká w Dobrzyńcu/po żenie z máietnośći ná Sobinách ſie piße/ zoſtáwił ſyny/ Piotrá y Hieronymá. Piotr zoſtáwił Andrzeiá/ Fracá/Chrzyßtophá/ći ſie pißą z Pilce/śioſtry ich/Czerniakowſka/Pecherſka/Sußczyńſka.

Hieronym Syn Alexego Ciołek/też ſie piße z Pilce, ꝛc.

☞ **Dom Máćieiowſkich/ktorzy tákże ſą włáſni Ciołkowie/** y iedne dzielnice máią. Wſpomináią niektore ſcriptá Bernatá Ciołká z Máćieiowic Káßtellaná Lubelſkiego/Stároſte Záwichoyſkiego. Tákże Káſprá Stolniká Sedomierſkiego/ był Miles auratus Jan Ciołek z Máćieiowic/ktory ná ſłużbie Rycerſkiey w Wegrzech vmárł.

☞ **Sámuelá Biſkupá Krákowſkiego / Syná Bernáthowego/opowieda Káthálog/** tákże y Epitaphium ná grobie iego w Zamku Krákowſkim tymi ſłowy.

Samuel Maczieiovvski, Epiſcopus Cracouieñ, Cancellarius Regni Poloniæ, vir omnium ſeculorum digniſsimus, qui præter excellentem in omni genere virtutum præſtantiam, ac multis animi ingenij dotis, hac infœlicitate remporum, non modo veterem dei optimi maximi religionem, ac dignita-

 tem ordinis

tem ordinis Ecclesiastici, verum etiam tocius R. P. tranquilitatem, Consilio, prudentia, & integritate sua sustinuit. Curatores testamenti, Patrono bene merenti posuerunt, vixit annos 52. Mortuus 1 5 5 0.

¶ O tymże Philip Pádniewſki wzmiánkę vczynił in Elogijs w te słowá: Samuel Maczieiouius, multis quidē ornatus erat virtutibus, nam neq; ingenio, neq; doctrina & cōsilio superioribus illis atq; laudatis Pōtificibus videtur inferior fuisse, sed ætas posterior erūpentibusq; diu occultabat vitijs, omnem illi superioris vitæ atq; temporis famam & gratiam inquinauit, ita, vt ea re diutiùs vixisse quam necesse illi fuit ab omnibus putaretur, nam quam diu Plocensi sedi præfuit, quod eodem tempore à Regina Bona multis iniurijs & contumeliis vexaretur, mira simulatione moderationis cuiusdam inferendis illis vsus est, vt non immerito & Regina multis causam, tanti odij ignorantibus inuisa fuerit, quod talem virum ac velut vnicum illis temporibus pontificum lumen agitaret, vexaretq; indigne: & ille rursus laudem modestiæ, beneuolentiamq; apud omnes tulerit, quod patienti animo illa ferendo, deuorandoq; nihilo signius, Principi & R. P. operam suam nauare putaretur, simultatum aūt & inimicitiarum, quas Regina secum exercuit ambitionem & cupiditatem, qua inter se certabant, in causa fuisse certum est, atq; id postea latius omnibus patuit: ante vero paucis id suspicātibus ac non de principatu in R. P. & potencia, sed de dignitate senatus libertateq; communi certamen illi fuisse cum Regina existimantibus, fauore & Charitate omnium Samuel excipiebatur. Conuersa fortuna est, morte Sigismundi Senioris Gubernaculis Regni ad Sigismundum filium translatis, ita, vt & Regina pertinaci odio, cum filio dissidens, nihil amplius in R. P. posset, & Samuel rursus primum locum graciæ & autoritatis, quod summe ambigebat semper apud Regem obtineret, dissidiumq; illud inter matrem & filium, rebus suis prospiciens, occulte alleret, Sed gratia illa atque potencia, dum per ambitionem & cupiditatem multa ageret, facultatesq; regias & R. P. quarum custos esse debebat, pernicioso in posterum exemplo exhauriret, atque distraheret, in summum eum odium omnium hominum statim adduxit, adeò, vt eius fama, & dictis, & scriptis, multorum velut male merentis, de R. P. proscinderetur, atque laceraretur. Proinde licet, tanta præditus esset autoritate, neque hæreses tamen que magna incrementa præsidente eo sumpserant compescuit aut inhibuit, neque vllas iniurias Ecclesiæ vindicauit, credo, vt lenitate indulgentiaq; illa qua in tali re vti minime decuit gratiam pristinam apud homines nouandarum rerum studiosos recuperaret, Sed neq; id consequutus est tamen, & à sui ordinis hominibus, quod adeò remissus & negligens in religionis negotio esset, magis indies accusabatur, hac cura & solicitudine anxius in morbum incidit, vitamq; non multo post finiuit. Atque vt fortuna tamen diutius illi vitam propagasse quam eius expediret famæ videri potuit, ita rursus illa ex parte consuluisse, quod mortis opportunitatem in id tempus contulit, quo facilæ propter vitia & cupiditates insequentium pontificum desiderium eius apud posteros excitaretur. Nam quem incolumem plurimi oderunt, mortuū desiderauerunt statim, laudibusq; tulerunt.

☞ **Stániſław Brát tego Sámuelá/ktory iuż zá wieku mego był Kásztellanem Sedomierſkiem/tego powiedáią że ſie był przed czáſem vrodził cztery niedźiele/ktorego w ſádle Wieprzowym/ná káżdy dźień zinszego wieprzá wybierano/á dźiecię w nie vwijano. Potym był wielkiem á możnym Senatorem y Márſzałkiem Nadwornym / iegoż zoſtáli dwá Synowie.**

Stániſław Stároſtá Záwichoyſki / ktory z Dźierzgowſką Kásztellaną Sochácżewſkiego Corką zoſtáwił Potomſtwo.

Káſper Ko-

Káſper Koniuſzy Nadworny/Stároſtá Spiſki. ꝛc. Ktory multorum hominum mores vidit & vrbes, zá pámięći moiey wiele/ pilnie/ y z koſztem Pánu ſwemu y R. P. ſłużył/żadney potrzeby/ ták w Interregna/ iáko y we wſzytkie expedycye/ktore Krol Stephan Krol waleczny z nieprzyiaćioły przyległymi kroleſtwá tego miewał/nieomieſzkał/ iáko pod Gdańſk/ do Moſkwy. ꝛc. Ad Forum & ad Corum, iáko poſpolićie mowią / w nim godnosć y zabáwę káżdy nálaſł/ Liberalis, Humanus, Catholicus, y wſzytkie inſze Cnoty w nim ná ſtan Páńſki należące były. ꝛc.

Kátárzyná śioſtrá tych dwoch rodzona Wapowſka / Káſztellanká Przemyſka/Matrona Lectiſsima, Páná Bogá ſię boiąca/w ſtanie Wdowim ták żyłá zá mego wieku iáko druga Judyth / z wielką pochwałą wſzytkich ludźi.

☞ Mikołáiá/ Syná Káſprá Stolniká Sędomierſkiego/ ktorego vrodźiłá Leżeńſka/wſpomináią ſpráwy znácznie opiſáne Woiewodą Lubelſkim y Stároſtą Spiſkim/co zá dobrey pámięći moiey było / iż tho był wielki miłośnik R. P. w wielu potrzebách z káżdym nieprzyiaćielem Kroleſtwá tego bywał/ á wſzędy ſię Znácznym y z dobrą Sławą Przodkow ſwoich okázował.

¶ O tymże te Wierſze żáłoſne/ktore wſzytkie ſpráwy iego y żywot poczćiwy opowiedáią/były śpiewáne.

☞ Mikołáiowi Máćieiowſkiemu/Woiewodźie Lubelſkiemu/ Pámiątká.

A Więc o BOZE twoy to Dekret ſpráwił/
By w táką Rádosc ćięſzki ſmutek ziáwił.
A zmázał ſpolne Weſele żáłobą/
Zá czym o POLSKO muśiſz trwożyć ſobą.
Dźiś czás by wſzytko ſtánęło w ſwey mierze/
Lecż śmierć z pośrzodku godne ludźi bierze.
Okrutna Smierći z przyrodzenia bláda/
Wyſchła/mierźiona/źimna/y ſzkáráda.
Co zá Práwo maſz do Ludźi ſtátecznych/
BOG Woiewodo do ſwych Gmáchow wiecznych
Porwał ćię z źiemie/ſnadź niegodna byłá/
By ſię twa dobroć tu ná niey ſzerzyłá.
Z młodus żywot wiodł w pracy y w niewczáśie/
Biorąc poczćiwe wychowánie ná ſię.
Potym ná Dworze ZYGMVNTA pierwſzego/
Brałeś Fizerunk Polá Rycerſkiego.
Aż gdy wyzuta z śmiertelnego ćiáłá
Duſzá do Gmáchow wiecznych ſię wezbráłá.
Náſtąpił AVGVST/ á Rząd obránemu
Polſká zlećiłá/Litwá dźiedźicznemu.
Tám ty nie tańcem/ni prożnymi ſkoki/
Ani łágodney Wenery obroki.
Zábáwiałeś ſię Száblą dobrze władáć/
Koniem kierowáć/Tarczą ſię zákłádáć.
Łuk dobrze ćiągnąć/Drzewo ráźnie złożyć/
Y Rohátyną vmieć ſwego pożyć.
Praca twa byłá/zá czym wſtępek táki
Miałeś ku Męſtwu y Dźielnośći znáki.
Ze nád ćię żaden ſercá Rycerſkiego
Więcey nie mogł być/nie radeś tákiego

Widźiał co chce być chwalon że ieſt ßátny/
  A zá cześć botek poczyta vdátny.
Lecż zálecáłá kogo dźielność iáka/
  Wnet mu otwárta chec twoiá wßeláka.
Ktory o pomoc biegł do twego domu/
  Nie ieſt rátunku by nie miał dáć komu.
Dźiś ná doſtátku wßytke godność ſadzą/
  A Cnotliwemu zdárte ßáty wádzą.
Tobie nie Szárłat/áni Złotá bryłá/
  Lecż ſamá godność ludźie zálećiłá.
Zá cżym co iedno ſług było v ćiebie/
  Dźielnośći káżdy wydawał znák z śiebie.
Dźiwiąc ſie Auguſt ćwicżeniu tákiemu/
  Podał ćie wodzem Ludowi Spiſkiemu.
Tám iákoś dźielnie ſtáwił ſie w tym kráiu/
  Y Báßá to wie śiedząc przy Dunáiu.
Zá cżym byś Polſkiey przeſtrzegał ſwobody/
  Poſadzoneś był miedzy Woiewody.
Nieubłágána śmierć tegoć zayźrzáłá/
  Y prętko ćie nam tu z źiemie porwáłá.
Káżdego cżeka dźień raz náznácżony/
  Wßytkich pobierze cżás nienápráwiony.
Kiedy AVGVSTA Bog Wßechmocny ſądźił/
  Jáko porządnie lud zwierzony rządźił.
Wylicżał ſwoie Kochánki y Pány/
  Licżył Rotmiſtrze/licżył y Hetmány.
Gdy przyßło ná ćie/weſtchną wßy powiedźiał/
  Státecżnieyßego w ſwych páńſtwách niewiedźiał
Zá cżym Bog wſpomniał ná ſwoy Dekret trwáły/
  Ná świećie nie ma nikt być doſkonáły.
Y kazał záraz porwáć ćie do Niebá/
  Mowiąc/Ták dobrych źiemi nie potrzebá.
Ale iż HENRIK z Narodu obcego/
  Miał Pánem zoſtáć kráiu Pułnocnego:
Kazał ſie troche zátrzymáć chorobie/
  Ná wßytkim rowne by w Rádę brał tobie.
Aż kiedy Krolá widźiáło twe oko/
  Życżąc by Páńſtwo rozmnożył ßeroko.
Nielutośćiwa Párká nić zerwáłá/
  Cżym niehámowny nam ſmutek zádáłá.
My życżym źiemiá ábyć lekka byłá/
  Kwiećia ná grobie náſtáwiamy śiłá.
A twoię Dźielność krzykniemy ná świećie/
  Zgrzybiáła ſtárość/ktorey nie zágniećie.
Ty śiedząc w Niebie/Oycżyznę vbogą
  Rátuy/by ludźie chodźili twą drogą.

☞ Ten zoſtáwił ſyná Janá/był Káßtellanem ná ten cżás Zawichoyſkiem/y Stároſtą Lecżyckiem/ten z Myßkowſką z Mirowá Káßtellaná Woynickiego Corką z Domu Jáſtrzębiec zoſtáwił potomſtwo.

Sioſtry tego Káßtellaná á Corki Woiewody Lubelſkiego/ Naprzod Jádwigá Wilkánowſka/ Podkomorzyna Płocka. Sieniáwſka Káßtellanká Kámieniecka/ktory vmárł Woiewodą Ruſkim. Rádźieiowſka/y Ciołkowa Dobrzyniecka.

Tego Woiewody Ciáło leży w Krákowie ná Zamku / nád ktorym iest ten Napis.

Illustris & Magnificus Dominus Nicolaus Maczieiovvski de Maczieiouice, Palatinus Lublineñ, Capitaneus Scepusieñ, Vir pietate in Deum, & amore in Patriam insignis, qui totum vitæ suæ tempus in R. P. ornando, & finibus Hungariæ ab incursu hostium tuendis exigit, belli pacisq́ꝫ artibus clarus, non minus Senator egregius, qui Imperator strenuus cum annos vitæ suæ 52. impleuisset, fœlix in Domino obdormiuit, Anno Domini 1574.

Herby przy nim / Ciołek / Nałecz / Rawicz / Odrowąż.

☞ Dom Drzewickich zdawná znáczny á iedney Dzielnice z tymi Domy pomienionymi / z ktorych Gniazdá wiele ludźi z męstwá znácznych / y z inych spraw poczćiwych bywáło / Senatory tákże w Páństwey Rádźie Możnymi / wspomináią Epitaphia w Krákowie ná Zamku te ludźie Zacne / iáko naprzod.

Wáleryaná Drzewickiego Sekretarzá Krolá Zygmuntá / Krákowskiego / Poznáńskiego Kánoniká / w te słowá.

Valeriani sub hoc requiescunt ossa sepulchro
Est animus campos raptus ad eliseos,
Carus erat, facilis, doctus, nec noxius vlli,
Spes patriæ Domui Dreuitiæq́ꝫ fuit,
Prima genas iuueni teneras lanugo rigebat
Dum dedit, hunc scene febris acuta, nec
Nemo iuuentis confidat viribus, ergo
Sic recepit iuuenes vt in orbe senes.

Herb Ciołek y Wieniáwá / miał wieku tylko lat 24. Vmárł Roku 1510. Ostátecznego Dniá Listopadá.

Máćieiá Drzewickiego opowiedá Káthálog Arcybiskupem Gnieźnieńskiem / był wźięt po Janie Łáskiem z Domu Korab / po nim został Andrzey Krzycki z Domu Kotwicz / vmárł roku 1535. W Gnieźnie pochowan / iáko powiedá Epitaphium o nim ná grobie iego támże pisáne w te słowá.

Iacet hic Mathias de Drzeuicza, gratia Diuina in Episcopatū Gnezneñ anno 1531. euectus, qui antea trium Poloniæ Regum fuit Vicecancellarius & Cancellarius, Episcopusq́ꝫ Premislieñ & Wladislaueñ annis 26. Obijt in Arce Louicieñ Anno Domini 1535. Die 12. Augusti, Hora 2. noctis, 29. Septembris sepultus, vixit annis 69.

¶ O tym pisał Ianicius Wierße in Cathalogo w te słowá.

Parcus eram forsan, vel sic me Fama vocabat,
Quæ solet insignes insimulare viros.
Siue tamen veram, cur sim vitiosus in isto?
Est virtus rebus parcere magna suis.

☞ Dom Bzickich w Chełmskiey źiemi / z ktorych ieden zá wieku mego był Kásztellanem támże / był Senator / Rycerski y Hetmáński vrząd ná sobie miewał.

Dom Zeleńskich stárożytny / był ieden wieku mego Stárostą Wsteżyckim / zásłużony Rzeczypospolitey y Krolowi Pánu swemu.

Dom Koryckich ná Podlaszu stárodawny / z ktorych ieden Járosz był wieku mego Koniuszem Nadwornym / Mąż znáczny.

Dom Brzeskich w Sedomierskim Woiewodztwie / z ktorich ieden zá wieku mego bedąc czás długi ná Dworze Krolá Augustá / był potym Stárostą Kámienieckiem ná Podolu / człowiek spokoyny.

Dom Woźnickich w Płockim Woiewodztwie stárodawny / z ktorych

niektorzy ná spráwách vczćiwych Rycerskich sie báwili/ był ieden z nich wieku mego Kánonikiem Płockiem.

Chadzeńscy ná Podlaszu/ był ieden wieku mego stárostá Zakroczymskim/ drugi Kánonikiem Pultowskiem brát iego rodzony Wálenty.

Goryszewscy z Płockiego Woiewodztwá/ z ktorych ieden zá wieku mego był Száfárzem v Krolowey Anny/ Zygmunthá Królá Corki/ á Stepháná Pierwszego żony/ drugi w Wielickiey żupie miał Vrząd.

Głuscy w Belskim Woiewodztwie.

Dom Czárnołoskich w Chełmskim Powiećie w Ruskim woiewodztwie.

Koszewscy w Drogickim Powiećie ná Podlászu.

Lipowiec nieiáki/ ktory był Kánonikiem Płockiem tego Herbu vżywał. Epitaphium o drugim powieda we Włocłáwiu ná Thumie w te słowá. Hic iacet Reuerendus Dominus Stanislaus de Lipouiecz, Gneznen, Wladislauien Canonicus, obijt 29 Marcij, Anno 1 5 4 0.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostátecznie wiedzieć nie mogę.

Primo

O Kleynocie Leliwá/

o ktorym to twierdzą/ że przyniesion ex Rheni partibus, y Przodká kthory tu przyiechał mienią być Spicymierzá nazwiskiem/ y czás przyszćia iego okázuią w Roku 1 0 8 2. Ale Orzechowski on sławny Historyk/ to o tym Herbie powiedał/ że Leliwá iest Kleynot polski/ co sámo nazwisko o nim świadczy/ że to słowo Słowiáńskie iest Leliwá: O czym ia tu disputowáć niechcę ná ten czás/ ále násláduiąc dawnych Historykow/ ktorzy Przodki Herbu tego opowiedáią mieyscá wszytkie státecznie/ á potym y Potomstwo właśnie ktore go w tym wieku vżywa/ ktore znáć y wiedzieć o nim może vkaże/ ma być Złoty Miesiąc y Gwiazdá w polu Błekitnym. Są niektore Domy co go máią vżywáć w Polu Czerwonym.

Opowieda Długosz tymi słowy Przodká Herbu tego.

Sub tempore Wladislai Primi Regis aduenit, Spicimirum Primarium auctorem habuit, qui ex prisco ignile defferebat dũ ex Rheno venit. Sed processu dierum, in ea domo Polonorum, quæ defectuosam Lunam cum Stella deferrebat, se coniunxit & iniuit, in qua viri ꝓuidi, industriosi R. P. studiosi.

☞ Spicymierzá opowiedáią Priwilegia dawne/ ktory zá pánowánia Włádysłáwá Napierwszego Królá/ dał Wieś Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu/ Spicymierz od imieniá swego záłożona/ w ktorey wśi/ iáko o tym pisze Kromer w Księgách piątych. Pogimano było miásto Arcybiskupá Márćiná Archidiekana Gnieźnieńskiego. A ten Arcybiskup żył w roku 1 0 9 2. Vmarł Roku 1 1 1 8. Skąd sie pokázuie/ że dawniey Leliwowie w Polszcze niż zá Hermaná/ gdyż iuż wśi rozdawáli/ á zwłaszczá od imieniá swego záłożone ábo ośadzone.

☞ Spicymierzá z Tarnowá dopiero rozne scripta opo-

wiedáią zá Leßká Czárnego/ w Roku 1287. ktory miał to potomstwo.

☞ Spytká/ ktory był działem wziął Mielstyn/ wspominago Meżem sławnym/ á iż z Támerlanem Carzem Tátárskiem miewał bitwy znáczne/ dano mu było Woiewodztwo Krákowskie/ tylko ośmnaście lat miał. Thego Długoß opowieda w Roku 1383. Tegoż opowieda Geneálogia Domu Tarnowskich/ że nie zostáwił Potomká męskiey płci/ tylko dwie Corce/ Anne Odrowążowa Woiewodzina Ruska/ kthora po śmierći te° Woiewody ßłá zá Jordaná Káßtellaná Woynickiego/ á z tym miáłá potomstwo/ y od tego czásu Mielstyn w domu Jordanow.

¶ Támże w tey Geneálogiey opowieda druga Corke tego Spytká Pilecka woiewodzina Sędomierska/ ktora gdy vmárłá niepłodna/ druga część Mielstyná przyßłá w dom Jordanow/ wßákoż to musiáło być pozniey/ co mi sam przyznaß czytáiąc niżey o Przodkách Domu Tarnowskich.

☞ Kromer wspomina Spytká z Mielstyná w Księgách czternástych Woiewoda Krákowskim/ w ono Interregnum po Lodwiku.

¶ O tymże wzmiánkę czyni ten Historyk w Księgách 15. Roku 1385. tymi słowy. Ioannes Melstinius Palatinus Cracouień, ac Dominus inferioris Rusiæ, siue Podoliæ, quam ei Wladislaus Rex ante duos annos frustra reclamante Regina cum proceribus donarat. &c.

Janá Syná Spicymierzowego/ ktory naprzod był Woiewoda Sędomierskim/ potym Káßtellanem Krákowskim/ kthoremu się był dostał działem Tarnow Miásto y Zamek ná gorze wysokiey/ od Krákowá iedennaście mil. Tego Kromer wspomina w Księgách 12. Że po śmierći Władysłáwá obran był Synowi iego zá Gubernatorá w młodośći iego/ co opowieda tymi słowy. Datus est autem ei iuuenilium ~~ætatum~~ Consiliorum moderator Iascus siue Ioannes Melstinius, Castellanus Cracoouień, vir grauis & prudens, & amans R. P. &c.

¶ O tymże Długoß słowy podobnymi wzmiánkę czyni. Iasco de Melstin, Castellanus Cracouień, Vir frui industrius & in R. P. magni & experti zeli, in gubernatorem illi adiunctus ex cuius sententia & ordinatione, administracio tocius Regni salubriter dirigebatur, cuius quoq; prouidencia magnæ opes breui congeste & erarium locupletatum. &c.

¶ Tenżył w Roku 1333. Secundum Cromerum in Genealogia plus minus. Tenże Járosław zbudował.

Janá Woiewoda Sędomierskiem wspomináią Priwilegia Klaßtorá Przeworskiego/ w Roku 1394. tymi słowy. Nos Ioannes a Tarnovv, Palatinus Sendomir: & Capitaneus Rusiæ, dñs de Iaroslavv. &c

¶ Ten w Przeworsku fundował Klaßtor Reguli Sancti Augustini Dominici Sepulchri Hierosolimitarum de Miechouia, Diocesis Cracouień. Ktorym nádał dwá Ogrody/ y z Dworzyßcem dwá Lany Roley/ y Wieś rzeczona Swántonowá Wola/ y po dwie kłodzie Meßnego Zytá y Owsá/ z miásteczká Przeworská/ y we wsiach/ iáko w Studziáney/ w Dębowey/ w Grusce/ w Arnultowey woli/ co teraz Gorliczynem zową/ w Krozborzy/ w Mierzáninie. etc. Zostáwił dwoch synow.

☞ Fundus ábo Erectio Kośćiołá Wßytkich świętych w Krákowie/ opowieda te Męże Zacne tego Domu w te słowá.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. &c. Nos Ioannes de Tarnovv, alias de Zochovv, Vexilifer Terræ Cracouień, Spytko de Melstin Zauichosteń, Spytko Palatinus Sendomirień, & Capitaneus Leopolień, Raphael Castellanus & Capitaneus Sendomirień, regni Poloniæ Marschalcus, germani de Iaroslavv. &c. Ioannes Rapstinski de Tenczin Visliceń, Ioannes de Ostrorog, alias de Slupovv Posnanień Castella-

nus, cæteriq́ Colatores & Patroni Eccleſiæ Parochialis in Ciuitate Cracouień. &c. Datum Anno 1 3 9 1.

☞ Janá Syná Woiewody Krákowſkiego / ktory po Oycu był Woiewodą Krákowſkim / wſpomina Kromer w kſięgách 19. thymi ſłowy. Et inprimis Ioannes Tarnouius Palatinus Cracouień, cuius magna tunc erat autoritas. &c.

❡ Tegoż tenże Hiſtoryk wſpomina w Kſięgách 18. Miſit Rex Legatos ad Sigiſmundū Ceſarem Ioannem Tarnouiū Palatinum Cracouiē: &c.

❡ Tegoż w Kſięgách 19. Liſt 4 4 4. Hæc elocutum Zbigneum, excepit Ioannes Tarnouius Palatinus Cracouień, grauiq́ oratione & ipſe rem illam & conatum Vitoudi exagerauit. &c.

❡ Miał Synow pięć / z ktorych dwá / Jan Amor, y Jan Gratus, Mężowie ſławni / czyniąc wiele z Turki / v Wárny zbići.

Jan Ráphał Brát ich trzeći był Kánonikiem Krákowſkim / Proboſzczem w Tarnowie / ktory támże Bárnádynom Klaſztor zbudował y fundował / y támże ćiáło iego leży.

Jan Szczęſny Syn czwarty Woiewody Krákowſkiego / ktory był działem wziął Krzyż / Wielą wieś / y inſze imioná / był Woiewodą Lubelſkim / ćiáło iego leży w Tarnowie / o ktorym powieda Epitaphium piſane w te ſłowá. Hic iacet ſepultus Magnificus Dominus Ioannes Fœlix de Tarnovv, Palatinus Lublinē, Luuoſertus dictus, qui obijt anno 1488. Feria quarta proxima ante Paſchæ. Herb Leliwa / y Grzymáłá nád nim.

Ráphałá z Tarnowá Káſztellanem Wiślickim wſpomina Ephigies w Tarnowie ná Ratuſzu / ktore° wſpomina y Kromer w kſięgách 15. Synem Janá Káſztellaná Sędomierſkiego / ná then czás gdy był wyiechał z Witul dem przećiwko Tátárom / w Roku 1 3 9 9.

Janá Syná Ráphałowego wſpomina Przywiley Klaſztorny w Przeworſku w te ſłowá. Magnificus Dominus Ioannes de Iaroslavv & de Przeuorsko, Filius Raphaelis de Iaroslavv, Caſtellani Woynicień, ſponte & libere recognouit, quia conſenſit venerabili Domino Nicolao Præpoſito de Przeuorsko, & Conuentui ipſius Manaſterij, eximere ſculteciam in Hniezdna, de qua ſcultecia ipſum dominū Præpoſitum & Conuentum ipſius, liberos de ſeruitio ſuo in perpetuum & in æuum dimiſsit. Et debet idem dominus Ioannes de Iaroslavv præfatum Venerabilem dominum Nicolaum & Conuentum ipſius in Przeuorsko, tueri, defendere cum fratribus, à quauis perſona alia, iuxta iuris formam perpetue & in æuū, nulla præſcriptione ſeu diuturnitate ipſos euincere. Actum in Przeuorsko Feria 5. proxima poſt Reminiſcere, anno 1 4 5 0.

¶ Tenże v Nikopolá wielkie á znáczne męſtwo okázował / co Kromer wſpomina tymi ſłowy. Petreſsum & Sumenum arces. &c. Vbi præclarum inprimis eximiæ virtutis ſpecimen duo Poloni equites, Ioannes Tarnouius & Leſcus Bobricius, Hungaricorum annalium teſtimonio, dum alter Sumeni portas duobus vulneribus acceptis refregit, alter Petreſsi murum primus aſcendit. &c.

Ráphałá Tarnowſkiego ná Jároſłáwiu dźiedźicá / opowieda Ephigies ná Rathuſzu w Tarnowie Káſztellanem Woynickiem / Stároſtą Ruſkim / Generałem. Tego y Kromer wſpomina w kſięgách 27. Liſt 607. Dla tego / że Tátárom Podolſkich y Ruſkich ziem ſzkodźić niedopuśćił / zebrawſzy ludźi niemáło / záſzedł im ku Trebowli z Páwłem Jaśieńſkiem / Bełſkiem y Chełmſkiem Stároſtą z Domu Gozdáwá. O czym máiąc wiádomość Pogánie / obawáiąc ſię gotowośći ich / wbieżeli do Wołoch / tám z Stephánem Woiewodą trzy kroć bitwę mieli / wſzákoż od Wołochow przemożeni / y Carzyká pogimáli. O kthorego gdy oćiec przyſłał do Stephánā

Woiewody/grożąc ieſliby mu ſyná niewypuścił. Stephan záraz kazał mu ſto z onych co w poſelſtwie przyiecháli ściąć y ná pale powtykáć/ drugie żywo zoſtáwiwßy/noſy/vßy obrzezawßy do niego poſłał.

Ráphałá iák mniemam tegoż opowieda Ephigies Káſtellanem y Stároſtą Sedomierſkim/Márßałkiem Koronnym/piſał ſię de Tarnow & in Przeworſko hæres.

Ráphałá z Tarnowá y ná Przeworſku dźiedźicem/Káſtellanem Przemyſkim opowieda Ephigies y napis w Tarnowie.

Spytká Melſtyńſkiego wſpomina Kromer w Kśięgách 21. O czym będźieß czytał támże. Ten był Ráþßtyná doſtoſtał/ ták mniemam że po białkey płci/ále gdy był przekonány práwem/iáko w Hiſtoryey czytamy/przyßedł po śmierći iego do ſtołu Krolewſkiego/ á Melſtyn ná prosbę wßytkich Senatorow/żenie iego pußczono. To było w Roku 1439.

Hieronymá z Tarnowá/dźiedźicá w Przeworſku/támże w Tarnowie Napis opowieda.

Spytká z Tarnowá/Káßtellaná Krákowſkiego/ támże w Tarnowie Napis wſpomina. Ten zá Jágiełłá był podkomorzem wielkim Koronnym/ y záraz był po Koronácyi iechał do Litwy/námawiáć ná wiárę ludźie źiemie oney/iáko o tym w Hiſtoryey czytamy. Tenże ieźdźił w poſelſtwie do Stepháná Woiewody Wołoſkiego od Kázimierzá/Roku 1469.

Janá Syná Szczęſnego/o ktorymeś wyżßey czytał/wſpomináią támże Woiewodą Krákowſkim/ktory z Ligęźianką zoſtáwił Syná Janá Alexándrá/ktory ná Bukowinie zábit/o czym czytay Kromerá.

¶ Tegoż śioſtrá byłá Anná Kmićina Woiewodźina Krákowſka.

¶ O tymże czyni Kromer wzmiánkę w kśięgách 24. Dla tego/ że był ſłan w poſelſtwie do Jerzego Podiebráckiego Czechá/ od Kázimierzá/ zádáiąc go/áby ſię z Krolem ziechał w Głogowie.ec.

Janá Amorá/Syná tegoż Woiewody/ ktory vmárł Káſtellanem Krákowſkim/wſpomináią támże w Geneálogiey/ktory z Goráyſką z domu Korczak/alias Wreby/zoſtáwił ſyná y corkę Zophią Ligęzinę/Mátkę Káßtellaná Wiślickiego/ Stároſty Bieckiego y Zydáczewſkiego/ o ktoremeś czytał przy Pułkożycu.

¶ Tegoż Amorá wſpomina Kromer w Kśięgách 24. ießcze Káßtellanem Sądeckim/tymi ſłowy. Excitatus ab omni Exercitu Ioannes Amor Castellanus Sandeceñ, graui oratione apud Regem atrocitatem cædis Tencenianæ exagerauit,excuſitq́ Regi & Senatui Regio Lachrimas,&c.

¶ Tegoż ćiáło leży w Tarnowie/o ktorym powieda Epitaphium piſane w te ſłowá. Ioannes Amor, Comes in Tarnovv, Castellanus Cracouieñ,qui obijt anno 1500. Requieſcit hic in Chriſto.

¶ Miał tenże drugą żonę Bárbárę Rożnownę/ Wnuczkę Záwißę Czarnego/iáko támże Epitaphium świadczy/o czym pod Sulimą będźie.

Janá Amorá támże Epitaphium opowieda Woiewodą Sedomierſkim tymi ſłowy. Ioannes Amor, Comes in Tarnovv, Palatinus Sandomirieñ,obijt anno 1514. Requieſcit in Chriſto.

☞ Jan Hrábiá ná Tarnowie/ſyn Janá Amorá/ Káßtellaná Krakowſkiego Syn/Káßtellan Krakowſki/Hetman Koronny/ o ktorym piße Kromer w kśięgách wtorych w te ſłowá. Vir non ſolum genere illuſtris,ſed etiam peritia rei militaris & rebus bello geſtis, domi foriſq́ clariſsimus,ætate,conſilio ac dignitate, Facile Princeps Senatus Polonici.&c.

¶ O tymże in Oratione Funebri Sigiſmundi Primi Regis, nadobne świádectwo dawa tymi ſłowy. Quid ve Virum omni laude comulatiſsimum,Ioannem Comitem Tarnouium, cum alijs non obſcuris beneficijs or-

natum, tum ad summum fastigium euectum, euidentibusq; grati animi iudicijs & præclaris elogijs, cum siue à Moschouitico bello & Starodubo euersa, siue â deuictis apud Obertinum Valachis reuerteretur, ab ipso Rege ornatum, & honorario munere publico tocius Poloniæ consensu, binis grossis cohonestatum commemorem. &c. Y ná inszych mieyscách znáczne świádectwo dawa Cnot iego y zasług przećiwko Rzeczypospolitey.

¶ Tegoż Philip Padniewski Biskup Krákowski wspomina w Kśięgách/ktorym dał tytuł ELOGIA, tymi słowy.

Ioannes Tarnouius, vir non solum bellica laude, verum etiam domesticis virtutibus, Iurisprudentia, consilio & grauitate, memorabilis, hîc duobus bellis felicissimè gestis, Datiam quæ Valachia nunc vocatur, & Moschouiam pacauit, namq; ad Obertinum exigua militum Polonorum manu, hoc est sex milibus tantum, cum viginti sex milibus dacorum aciæ conflixit, quibus fusis atq; fugatis septem signa militaria & viginti tres Machinas bellicas, victor in Poloniam retulit. In Moschouia rursus, arcem Starodubensem validissimo præsidio munitam, cuniculis subruit & expugnauit. Qua re perfecta in multos annos Lithuaniam à Moschis pacatam reddidit, atque hic vir tamen, cum ex rebus bellicis, cæterisq; quas commemoramus virtutibus summam esset laudem apud omnes & autoritatem in Senatu adeptus.

¶ Tegoż Iouius in Elogijs dosyć ozdobnymi słowy záleca/o czym czytay Kśięgi iego.

¶ Vmárł w Roku 1 5 6 1. O czym świadczy Epitaphium w Tarnowie/w ktorym wszytek żywot iego y Peregrynácya opisuie tymi słowy.

Illustri ac Magnifico Domino Domino Ioanni Comiti in Tarnovv, Castellano Cracouieñ, exercituum regni Poloniæ supræmo Duci, ac Sendomirieñ, Strieñ, Lubaczouieñq; Capitaneo, Viro in consultañ, prudentissimo, & bellando fortissimo. Qui cum regiones longinquas peregrinando, sepulchrum Domini adijsset, & Regis Lusitaniæ copias contra mauros cum maxima laude duxisset, domiq; & in pace, prudentia, grauitate, doctrina, integritate, iurisperitia, iusticia, liberalitate, vrbanitate, facundia, & sumam in omnes humanitate, & in bello præsertim Moschico, & Valachico, mira facilitate, fortitudine, scientia rei militaris, Vigilancia, experientia, & duro labore, alijsq; amplissimis virtutibus & rebus gestis comulatissimus, claruisset, Vitam hanc fragilem exactis 73. vitæ suæ annis, in Sancta Catholica fide, in curia sua Vievviorceñ, anno Domini 1 5 6 1. Die 16. Maij, non sine lachrimis multorum mortem compleuit. Constantinus Dux Ostrogiæ, Palatinus Kiouiensis, Socero suo obseruantiæ suæ multis nominibus meritæ Signum, monumentum hoc in quo situs est erigi curauit, per illustrem Olim Dominum Ioannem Christopherum Castellanum Voynicieñ. &c. &c. Patri suo deparatum.

¶ Miał dwie żenie. Naprzod Bárbáre Teczyńska z domu Topor/z ktorą miał Syná Janá Kánoniká Krákowskiego/Proboszczá Tarnowskiego/o ktorym powieda Napis ná Grobie w Tarnowie. Reuerendus & illustris Dominus Ioannes Comes in Tarnovv, Cracouiensis Canonicus, & Tarnouieñ præpositus, mortuus feria sexta in festo Sancti Viti. anno Domini 1 5 3 4.

¶ Potym miał drugą żonę Zophią Szydłowiecką/z ktorą zostáwił syná Jana Chrzysztophá Hrábie ná Tarnowie/ Kásztellaná Woynickiego/ Sedomierskiego/Striyskiego. etc. Staroste/o ktorym powieda Epitaphium w Tarnowie ná Grobie Oycowskim pisane w te słowá.

Illustri ac Magnifico Domino Domino Ioanni Christophero comiti in Tarnovv, Castellano Woinicieñ, Sendomirien, Strien sisq; Capitaneo, qui cum splendorem & gloriam domus paterne, plusquam treceñ, negocia Rei-

pub. Senatoria, dignitate grauiter sustinen̄, multis virtutibus tutatus esset, ac pietate Catholica, elegantia vitæ, probitate, modestia, comitate, patientiaq; insignis præditus, cum apud suos, tum apud exteros non nimium inter eos versatus, summū sibi conciliasset amorem, & nominis auxit existimationem, domesticosq; industria & facultate gubernandi superaturus videretur, surori suæ germanæ Zophiæ, Illustris Constantini Ducis Ostrogiensis, &c. coniugi, hæreditaria succesſione sine liberis dicedens relicta, annos natus triginta & tres menses Phtisi consumptus, in curia sua Gorlicen̄, die prima Aprilis, anno à nato Christo 1567. summo multorum merore vita functus est. Idem Constantinus Dux Ostrogiæ sepulchrum hoc paterno, quod ipse dum viueret, inchoauerat, coniunctum pietatis ergo construere iussit.

¶ Ten miał zá sobą Zophią Odrowążowne ze Sprowey/o ktorey pod Odrowążem czytáć będźiesz / Woiewody Ruskiego Corke / z ktorą żadnego potomstwá nie zostáwił.

Zophia śiostrá rodzona tego Hrábie/ Kásztellaná Woynickiego/Kśiężná Ostrogska/ Woiewodźina Kijewska/ ktora wszytke máietnosć Tarnowską wniosłá w dom Kśiążąt Ostrogskich/iáko Tarnow/Gorliczyn/Przeworsko/Wiewiorke/y insze imioná/ te opowieda Epitaphium w Tarnowie ná Grobie Oycá iey Kásztellaná Krákowskiego/tymi słowy.

Illustrisſimæ, ac spectatisſimæ fem[illegible]næ Dominæ Dominæ Zophiæ Ducisſe in Ostrog, quæ ex familia Comitum Tarnouiorum, pacis bellisq; artibus clarisſimorum, postremo progenita, morumq; & formæ elegantia, in primis vero magnitudine animi, prudentia, comitate, liberalitate, pietate erga Deum & homines insigni, cæterisq; charisſimis ac verè hæroicis virtutibus florentisſima, postq; ætatis suæ annos triginta sex, in fide Catholica compleuisset, Ioanne Constantino Helizabeta Caterina charisſimis marito pignoribus relictis in partu tercij filij Alexandri, quartæ hebdomadæ, Anno Christi nati 1570. Die prima Iulij, morte imatura asumpta est, annorū & mensium trium spacio fratris mortem consequuta, Constantinus Dux in Ostrog, Palatinus Kiiouiensis, Marschalcus Voliniensis, Volodimiriensisq; Capitaneus, coniugi suæ desideratisſimæ monumentum hoc merens posuit.
A tá iuż byłá ostáteczným potomkiem Czwartego Syná Janá Woiewody Krákowskiego.

Stánisław Piaty Syn Janá Woiewody Krákowskiego/ ktory był wźiął dźiałem Rzemien̄/ Zochow/ y insze máietności/ zostáwił to Potomstwo.

Spytká Woiede Sierádzkiego/ ktory z Szydłowiecka zostáwił Woyćiechá y Stánisłáwá.

Stánisław był Woiewodą Sedomierskim/y Podskárbiem Koronnym/ktory z Drzewicką zostáwił Syná iednego Stánisłáwá/y corek sześć/iáko naprzod. Bárbáre Wolską/Kásztellanke Sedomierską/Stárośćiną Krzepicką. Kátárzyne Noszkowską Stárośćiną Ciechánowską. Chrystyne Lipnicką. Anne Herbortową Stárośćiną Lwowską. Beathe Lutomierską Stárośćiną Sierádzką y Łęczyską. Zophią Pieniążkową z Kruzlowey. Piotrá ktory dźiałem brał w Sierádzkiey ziemi Cienietniki.

Stánisław Syn tego Woiewody / Kásztellan Sedomierski na ten czás/ktory z wielkiem kosztem wieku moiego służył R. P. iáko w Interregna/trzymáiąc stronę Austriacæ Domus z drugimi/wielki koszt podiął/potym do Krolá Koronowánego Stephaná przyiechawszy/ znácznym sie Tarnowskiem okázował do Moskwy / pod Pskow wielkiem kosztem iezdźił. Wiele zasług iego przećiwko Krolestwu temu potym w Historyey obaczysz/zostáwił z Oćiecką Kánclerzá Koronnego/Krákowskiego Stárosty Generalá. ⁊c. Corkę/Potomstwo.

Woyciech Tarnowski ktory był wziął działem Rzemień.&c. zostáwił syná Stánisłáwá z Czerna z domu Nowiná/ ktohry miał zá sobą Miekedká z domu Gryph/ Kásztellaná Krákowskiego Corkę/ wszákoż z nią potomstwá żadnego nie zostáwił ná ten czás.

Jan T[illegible]ski/ ktory był działem wziął Lysakow/ y insze włośći/ zostáwił z Zborowską Kásztellaná Krákowskiego Corką Synow dwu/ Márciná y Janá/ y Corkę.

¶ Márcin był Mężem znácznym.

¶ Jan/ ten nie wydawáiąc sławnych Przodkow w spráwách Rycerskich/ do Moskwy przy Kásztellanie Sedomierskim ieździł / pod Chorągwią Białą Káwálerá Pieniążká do szturmu tylko ze dwiemá sługámi/ z Piskorskiem á z Raczyńskiem/ lekce sobie śmierć/ k woli sławie nieśmiertelney pokłádáiąc/ szkodliwe postrzały odnosząc/ mężnie z nieprzyiaćioły czynił/ o czym ná rozných mieyscách/ á potym w Historyey szerzey mieć będziesz.

☞ **Dom Gránowskich w Wielkiey Polszcze stárodawny** był y możny/ z ktorego potomstwo po rozných máiętnośćiách rozne nazwiská máią/ iáko naprzod.

Pilecz[illegible] Wincenty Gránowski był Stárostá y Generáłem Wielkiey Polski/ w roku 1340. O ktorym Kromer czyni wzmiánkę w Kśięgách 16. List 393. Tenże abo iego syn miał zá sobą Helżbietę Otty Woiewody Sedomierskiego Corkę iedyną/ o ktorym czytay v Kromerá w Kśięgách 12. List 315. Po tey wziął Pilcę/ miał z nią syná iednego Janá/ ktoremu Mátká potym gdy byłá zá Władysłáwem Jágiełłem Krolem Polskim/ wypráwiłá/ że się pisał Hrábią ná Pilcy. Od tegoż czásu ten Dom Gránowskich wziął odmiánę/ że się Pileckiemi piszą od Pilce. Był potym Syn tego Janá Hrábie Wiewodą Sedomierskiem/ w Roku 1450. ktorego w Pilcy opowieda Epitáphium nád grobem żony iego tymi słowy. Magnifica Domina Zophia Consors Magnifici Domini Ioannis Pileczki, Palatini Sendomiriensis, vltimum clausit diem, feria 4 ante festum Assumptionis Mariæ. Tá byłá z domu Toporow.

¶ Thámże w Pilcy wspomina Epitáphium Janá Stároste Lubelskiego y Parcowskiego/ ktory vmárł Roku 1527.

¶ Thámże tegoż Roku opowieda Epitáphium Stánisłáwá Pileckiego/ Stárośte Grodeckiego/ pierwszy vmárł ante festum Purificationis, Drugi záśię ante festum Anuntiacionis Mariæ.

Jan Pilecki syn Ráphałow z Zaleśia/ Stárostá Hrodelski/ był wieku mego Mężem wielkiey sławy dla spraw Rycerskich. Był to Rotmistrz fortunny/ ktory tylko iedne Corkę zostáwił / kthora byłá młodo daná od Opiekunow zá Janá Kostkę z Kostkowá ná Stymberku Woiewodzicá Sedomierskiego/ wszákoż nieuznawszy z nią poćiechy Małżeńskiey / vmárł/ á młoda Pánná Wdową zostáłá/ w Roku 1582.

Chrzysztoph Pilecki/ ktory trzymał działem Láncut/ y insze máiętnośći/ zostáwił z Curełowną z domu Wręby/ alias Korczak/ Syná/ Mężá Páná Bogá Nabożnośći wielkiey máiącego/ ktory będąc z młodośći in Religione Sekty Kálwinowey wychowány / postquam adoleuit contempsit ono bálámuctwo/ á do prawdziwey w porządku Rzymskiego Kośćiołá się obroćił/ náśláduiąc w tym dawno zeszłych Zacnych Przodkow swoich.

☞ **Dom Sieniáwskich/ ktorzy tákże są właśni Gránowscy** ze Spláwiá. Tych Przodek będąc Mężem w spráwách Rycerskich sławnym/ ktory był zostáwił synow trzech/ Mikołáiá/ Alexándrá/ y Prokopá/ męże wielce sławne.

¶ Był Mikołay Woiewodą Bełskim/ ktorego Kromer wspomina in

Funebri Oratione Sigiſmundi primi Regis Poloniæ, tymi słowy. Nicolai Senauij viri fortis & magnanimi, qui nunc Palatinus Belzenſis eſt ductu, & Fatrum eius Alexandri, & Procopij, Tartari victi, &c. A ná drugim mieyſcu tákże znácżnie go wſpomina w teyże Orácyey. Tákże y ná trzećiem mieyſcu/ wßedy z męſtwá wielkiego/ iáko ná Liśćie 698. 701. y 714.

¶ Tego wſpomina Orzechowſki miedzy inßymi ludźmi dobrze Rzecżypoſpolitey záſłużonemi/ tymi słowy. Mikołay Woiewodá Ruſki/ z Alexándrem y Prokopem/ bráćią ſwą rodzoną/ z Hieronymem/ z Mikołáiem/ Ráphałem/ y z Janem ſyny/ ktore zápráwił krwią nieprzyiaćielſką/ ku posłudze Krolewſkiey y R. P. przećiwko wßytkiem Hordam Tátárſkiem/ dwá kroć bitwę wygrał/ Alexándrá ná Hoſpodárſtwo Wołoſkie wſadził/ w więźieniu bywał/ rány z hárcow odnosił/ więźnie Wołoſkie y Táthárſkie Krolowi wodźił y z polá odſyłał / ſwym własnym koßtem ſtrzegł kráiny Ruſkiey/ puſte kráiny oſadzał/ wśiámi y miáſteczki.

¶ Tego tedy Woiewody ſynowie pomienieni byli wieku mego / Naprzod Hieronym Woiewoda Ruſkiem/ Halickiem/ Kołomeyſkim Stároſta/ zoſtáwił z Tárłowną z Domu Topor Chorążanką Lwowſką Syná tylko iednego Adámá/ z ktorego fruges optima ſperanda.

Mikołay Káßtellan Kámieniecki/ Hetman Polny/ Stároſtá Striyſki/ Mąż sławny/ ktory tylko iedyną Corkę zoſtáwił z Sápieżanką z Domu Lis.

Ráphał/ ktory z Dźiduſką z Domu Jelithá / Stároſćianką Konińſką zoſtáwił potomſtwo/ był mężem w ſpráwách Rycerſkich sławny.

Janá/ ktory miał zá ſobą Herbortowne / Káßtellaná Lwowſkiego y Stároſty Sámborſkiego Corkę.

¶ Corki dwie tegoż Woiewody były/ Jordanowa Káßtellanká Krákowſka/ y Tworowſka druga.

Prokop ktory był Stolnikiem Ruſkim / zoſtáwił ze Lwowſką Káßtellaná Kowálſkiego Corką ſynow dwu/ mężow sławnych/ Marciná y Prokopá/ Corkę Pepowſką / ktora potym byłá zá Hieronymem Goſtomſkim Podkomorzem Ráwſkim/ Woiewody Ráwſkie° ſynem/ iákoś czytał pod Nałeczem.

Alexánder Sieniáwſki/ o ktoremeś tákże wyżßey czytał/ był Mężem sławnym/ práwie murem y ozdobą kráiow Ruſkich/ tego Corká byłá zá Oleśnickiem Janem ná Pińczowie.

☞ Spłáwſcy w Wielkiey Polßcże Dom znácżny/ ktorzy też ſą właśni Gránowſcy. Wſpomina Káthálog Mikołáiá de Spłáwie Gránowſkiego Biſkupem Poznáńſkim/ po Andrzeiu ze Bniná z domu Lodźia/ w Roku 1 4 8 0. Nie wiechał ná Biſkupſtwo/ vmárł. Po nim zoſtał Vryel Zgorki z domu Lodźia. Wieku mego był N. Káßtellanem Krzywieńſkim/ ktorego iedná Corká zoſtáłá/ ktora byłá zá Kośćieleckiem Stároſtą Bydgoſkiem.

Był Stániſław Sędźim Poznáńſkim / ktorego potym ſyn Jan był Woiewodą Jnowlocłáwſkim.

Mikołay był Podſtároſćiem Poznáńſkiem / ktory trzymał Wyſkocż/ zwáto go iuż Poſpolſtwo Wyſkockiem/ zoſtáwił tákże kilká Synow Mężow godnych/ y inßy.

☞ Dom Bobolow/ ktorzy ſię piſali zdawná de Magna & Parua Piaſek & Zagaiovv in terra Sendomirień, Wielcy Mężowie/ y zdawná Rzecżypoſpolitey záſłużeni bywáli.

Zá Pánowánia Władyſłáwá Łokietká Jákob Bobolá de

piaſek fundował Probostwo w Krákowie v Wßytkich Swietych / o czym dowodnie inſcriptie y Liſty dawne świadcza. Potym gdy byłá przyßłá trudność ná ten Kośćioł/Præfectus iego včiekł ſie do przednieyßych Senatorow tey Fámiliey/proßac o obrone. Ktorzy dawßy mu ráthunek wedle żadánia iego/konfirmowáli Praw onych/iákoś wyżßey czytał/ á przy ſobie zoſtáwili ius Patronatus ná to Probostwo.

¶ Ten Iákub był Káwálerem Milicyey Hißpáńſkiey/ nosił Hábit Biały ná ſobie długi z Fámilia ſwa. Ták o nim czyni wzmiánke/że był Vir pius & militaris.

¶ Od tegoż Iákubá był Jan Bobolá iuż zá pámieći ludzkiey Mężem znácznym/ktory zoſtáwił dwoch ſynow. Hieronymá/ od kthorego ieſt potomſtwo/y Chrzyßtophá/ktory z Wielopolſka zoſtáwił/ Naprzod/

Andrzeiá Mężá znácznie záſłużonego Krolom y R. P. Ten naprzod z Pácholąt wychował ſie v Janá Hrábie z Tarnowá Kásztelaná Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego/potym v Krolá Zygmuntá Augustá/ktoremu dla wielkiey biegłośći w ſpráwách Dworſkich/ y dla ſtátecznośći/zleconá byłá młodź Dworſka. Zá pánowánia Krolá Stepháná/ten ná wßytkie expedycye/ták pod Gdańſk/ iáko y do Moſkwy znácznie ieźdźił/ ná wielkich posługách v Krolow bywał / coć ſie potym w Hiſtoryey pokaże dowodnie.

¶ Tegoż byli bráćia/Mikołay y Jan Mężowie znáczni.

☞ Dom Morſtynow ſtárodawny y znáczny w Krákowſkim Woiewodztwie/był ieden Báchmiſtrzem żup Wielickich.

Dom Lyſakowſkich w Przemyſkiey ziemi ſtárodawny y znáczny/z ktorego byłá Barbárá Boratyńſka Chorażyna Przemyſka/ świeta práwie Białagłowá we wßelákich poſtepkách/y Jan brat iey ſtryieczny.

Páwłowſcy w Oświecimſkim ábo Zatorſkim Powiećiech/ z ktorych był Stániſław Biſkupem Ołomunieckiem / vczony y przykładny Biſkup.

Dom Broniewſkich w Poznáńſkim Woiewodztwie ſtárodawny/z ktorych ieden był Podkomorzem Poznáńſkiem/ ktorego Corká byłá zá Miekickiem Chrzyßtophem w Przemyſkiey ziemi.

Dom Streykowſkich w Wielkiey Polßcze z dawná znáczny/Kásztellany/Dignitarzmi w onych kráiach bywáli/ iáko Piotr z Streykowá był Kásztellanem Inowłocłáwſkim / w roku 1457. Ktory czás długi ſłużył ná Dworze Krolá Kázimierzá/y inßy przed nim y po nim/ludzie znáczni/Rzeczypoſpolitey záſłużeni.

Dom Gołuchowſkich ſtárodawny y znáczny w Sedomierſkim Woiewodztwie.

Dom Szczepieckich z teyże dzielnice ſtárodawny y znáczny/z kthorego dwie śieſtrze rodzone w Fraucymerze Krolowey Anny były wieku me°. Bárbárá ktora ßłá zá Oleſkie°/y Kátárzyná: Te niemála máietność wyniosły w inße domy/iáko Pułſtrzyżowá Miáſteczká/Pſtragowa/ y inße/wßákoż też to nábyta byłá máietność brátá ich/ktory zábit od ſwoich ſług właſnych.

Dom Oſtrowſkich w Ruśi ſtárodawny / był ieden z nich Piſarzem Przemyſkiem Ziemſkim Marcin.

Dom Jaſkmánickich ſtárodawny w Przemyſkiey ziemi.

Sciersky/z ktorych był Jan Proboßczem Holomunieckiem/ Maż znáczny y vczony.

Dom Brzozdowſkich w Ruśi ſtárodawny.

Dom Ninieńſkich ſtárodawny w Wielkiey Polſzcze.
Dom Czubińſkich támże ſtárodawny.
Dom Rykowſkich támże ſtárodawny.
Wárdeſcy támże w Wielkiey Polſzcze.

Czelátyczcy w Krákowſkim Woiewodztwie/ z ktorych był Piotr Mężem porządnym y ſpráwnym / ktory z Bierecką z domu Gozdáwą zoſtáwił dwu ſynow/ Piotrá y Stániſłáwá / Corek pięć/ Bárbárę Dylągowſką Podſtároſćiną Stobnicką. Jewę Páprocką Brátá mego rodzonego żonę / z wiela białych głow przednieyſzą w dobroći. Zophią Láſocką/ drugie pánny.

Liſowſcy z Czerſkiego Powiátu Dom ſtárodawny.

Sworſcy w Sędomierſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny/ wſpomináią Aktá támże Mikołáiá Podſędkiem/ w roku 1504.

Kráiowſcy / opowieda iednego Epitaphium w Krákowie ná Zamku tymi ſłowy.

Reuerendus Dominus Andreas Craiovvski, Iuris vtriuſq; doctor, Archidiaconus Cracouienſis, Canonicus Poſnanienſis, Sereniſsimi olim Regis Sigiſmundi Auguſti Secretarius, vir pietate preclarus, moribus grauis & cõſtans, lingua diſertus, ingenio acutus, doctrina ſolidus, conſilio ſolers, iudicio maturus, diſciplinæ Eccleſiaſticæ tenax, &c. Obijt 18. Aprilis, Anno, 1573. Z ktorego powiátu niewiem.

Kiſcy / w Wárſzáwie opowieda tákże Epitaphium iednego tymi ſłowy. Generoſus Petrus Kiſki de Rauenburg, S. R. M. Stipendiarius, Obijt Anno 1571. Septima Auguſti.

Mierzeńſcy / opowieda Epitaphium iednego ná polu przed Zeroſtáwicámi w Powiećie Czyryckim w te ſłowá. Hic iacet nobilis Domina Dorothea, vxor nobilis Viti Laſoczki, Filia olim nobilis Staniſlai Mirzenski, vixit annos 58. Obijt anno domini, 1559. Die 30. Septembris. Był tám przed tym Kośćioł/ ktory Heretycy zepſowáli.

¶ Inſzych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Lewarth/ ktory Długoſz zowie drugim nazwiſkiem Wálny. &c. Y ták o nim piſze żeby miał być nádány zá Władyſłáwá Łokietká tu w Polſzcze. Tego mu pozwalam/ że ná ten czás Przodek tey Fámiliey do Polſki z Fránkoniey przyſzedł/ ále nie thu Nobilitácyey álbo Herbu doſtawał/ z Niemiec go z ſobą przynioſł/ z dawná od Prádziádow nábyty/ czego świádkiem doſtátecznym może być to / że tá Fámilia áż do náſzey pámięći w támtych kráinách trwáłá / y ledwie temu dwádzieśćiá lat ieſt iáko zeſzłá maiętność ich / Białegłowy w inſze domy rozniosły. Chybá że ći tám then Herb w polu Czerwonym nośili/ o czym mi dał doſtáteczną ſpráwę ten ktory o tym dowodną / ták z Relácyey Obywátelow tám tey ziemie

znácznych y godnych wiáry ludźi ślachty Fránkońſkiey/ iáko też y Metryk támtecznych wiádomość miał.

☞ Okkáſia przyśćia Przodká Herbu tego do Polſki ſtąd ſie wźiełá/ gdy Krol Włádyſław Lokietek był z Polſki od Weczeſłáwá Czeſkiego Krolá/ kthory ná iego mieyſce był wybrány ná Polſkie Kroleſtwo. Wygnan w Roku 1300. A vſtepuiąc tey nawálnośći ktora ſie nań byłá obroćiłá/ ad ſolatium oney nieſzczeſney chwile/ wźiął to był przed ſie/ áby był luſtrował wßytkie Chrześćiáńſkie Páńſtwá/ á zwłaßczá Włoſką źiemię/ pokiby mu ſie byłá nádzieiá nie podáłá zwrocenia/ thák in Patriam iáko in Principatum.

❡ Ták tedy Krol iádąc przez Fránkonią/ zſtąpił do Ślachćicá iednego/ ktory mu wielką ochotę wdomu ſwoim/ y hoſpitalitatē pokazał/ y z domu go ſwego puśćić rychło niechćiał/ pilnie proßąc/ żeby iáko Peregrin vprácowány dáleką drogą/ przez kilká dni w domu v niego odpoczął. On bacząc táką dobrą wolą y chęć onego ochotnego goſpodarzá/ łatwie proſbie ábo żądániu iego pozwolił.

❡ Miał ten ślachćic Syná młodźieńcá/ vrody y obyczáiow oſobnych/ ktory zá wolą y roſkazániem Oycowſkiem/ był Przyſtáwem v iego gośćiá/ przeſtrzegáiąc ná wßem wczáſu iego/ ktemu też y w ſamym z przyrodzenia byłá ludzkość wielka. A ták ſtárał ſie z pilnośćią o to/ iákoby był Krolowi iáko naylepiey wyſłużył w domu Oycá ſwego/ y dogodźił wßelákiem wczáſom iego.

❡ A gdy poſługámi onymi podług myśli Krolowi dogodźił/ barzo mu ſie ſtąd vpodobał. Odieżdżáiąc z domu od onego Ślachćicá/ chcąc mu ſie w tym záchowáć/ y chęć iego ábo dobrą wolą nágrodźić/ wźiął onego młodźieńcá z ſobą pro comite peregrinationis ſuæ, tám dopiero ná drodze ták ſie Krolowi przyſłużył/ że ſobie wielką łáſkę v niego pozyſkał.

❡ A gdy przyiechał Włádyſław do Polſki/ Roku 1305. po śmierći Wiecſłáwowey przyßedł do Kroleſtwá. Pámietáiąc ná poſługi thego to Cudzoźiemcá/ nagradzáiąc mu ie/ dał opátrzenie/ y potym go bogáćie ożenił. Poiął był Wdowę bogátą/ ktora ácz miáłá ſyná/ wßákoż był Duchownym/ był Proboßczem świetego Floryaná. Z tą zoſtáwił Syná Oſtáſyuſá/ ktory potym był Meżem znácznym/ y Stolnikiem Krákowſkiem. Tenże naprzod Fámiliey ſwey Cognomen zoſtáwił to/ ktorym ſie áż po then czás pißą/ co przyßło tym ſpoſobem.

❡ Onego wieku ná Dworze Krolewſkim był poſpolity iezyk Niemiecki/ ták iż co naprzednieyßy ludźie nacześćiey go vżywáli/ zwáli Oſtáſyuſá od Vrzędu FIRLEGIER, potym lud proſty ktory nieumiał iezyká Niemieckiego/ Firleiem go názywáć poczeli/ áż y po ten wiek.

❡ Tegoż Oſtáſyuſá pámiątká ieſt wieczna w máietnośći Firleiow do Márkußewic w Lubelſkiey źiemi nalezącey/ wieś ktorą od imienia ſwoiego záłożył/ tę áż po dźiśieyßy czás zową Oſtáßowem.

❡ Temuż Oſtáſyußowi Stolnikowi Krákowſkiemu/ y pomienionemu Brátu iego Proboßczowi świetego Floryáná/ był dány liſt Krolá Włádyſłáwá/ ná ktorym ex iure Polonico in ius Teutonicum iego dźiedźicznych wśi kilkádźieśiąt przenioſł/ ktorych y w tym wieku ieſt niemáła część w tym domu/ to w onym wieku byłá wielka wyſługá. Tego Liſtu tákaż formá iákoś inßych wiele przed nim czytał pod roznymi Herby. Data w Krákowie/ Anno 1317. In die Beati Andreæ Apoſtoli, ſub atteſtationibus. Teſtium ſupraſcriptorum, videlicet: Comitis Pacoslai Caſtellani Cracouieñ, Comitis Nauogñ Sandomirieñ, Tomislai Cracouieñ Palatinorum. Comitis Petri Sandomirieñ, Michaelis Radomieñ, Caſtellanis, ac Oſtagnei Iudicis Sandomirieñ. Datum per manus Magiſtri Franciſci Cancellarij Cracouieñ.

☞ Ottomanus Iure Conſultus, in Comentarijs ktore piſał de Pignoribus, wſpo-

ribus, wſpomina zá pánowánia Káźimierzá wielkiego Stániſłáwá Fierleiá/ w Roku 1337. Dla tego/ że chodźił z ludźmi przećiwko Tátárom/ ktorzy byli oblegli Zamek Lubelſki przez dwánaśćie dni/ gdźie był Carz ich ábo Wodz z Zamku ſtrzałą zábit/ o czym niżey czytáć będźieß.

W Roku 1340. Zá Włádyſłáwá Jágiełłá/ gdy z Witułdem przećiwko Tátárom/ zá Temerlaná/ ktory był bárzo fortunnym wodzem v Pogan/ iáko to Kromer wſpomina w Kśiegách 15. Z tego Domu Męzow kilká znácznych zginęło weſpołek z drugiemi/ o czym w Hiſtoryey czytáć potym będźieß.

☞ Piotrá Firleiá wſpomina Hiſtoryk wyżßey pomieniony Ottomanus/ y Aktá świadczą/ że był Sędźiem źiemie Lubelſkiey zá Káźimierzá Trzećie°. Ten zoſtáwił Syná Mikołáiá/ ktory zá pánowánia Káźimierzá trzeciego Jágiełłowego ſyná był Męzem ſławnym/ zá ktorego ſpráwą/ á zá ßczęśćiem Olbráchtá Krolewicá/ v wśi Kopyſtrynu/ á niektorzy pißą żeby v Záwránie Rzeki ktora w Niepr wpada poráženi byli Tátárowie. Co ácz Kromer wſpomina w Kśie: 20. Ale nie dokłáda inße° Præfecta tylko Olbráchtá Krolewicá/ o czym w Hiſtoryey będźie. Wßákoż zá tę poſługę temu Firleiowi/ Krol wielką łáſkę okázował/ y potym w poſelſtwie do Ceſarzá Báiázetá ſtał/ co dowodnie Kromer wſpomina w kśiegách tychże tymi słowy.

Nempe quod Caſimirus Rex fædus icit cum Baiazete Turcarum Imperatore, per Oratorem ſuum Nicolaum Firleium, gente Leopardium, qui poſtea Caſtellanus Cracouieñ, & Dux exercitus Polonici fuit, hac lege ne quid alter alterius dicionibus & hominibus incomodaret.

¶ Pißę tenże Ottomanus/ żeby ten Firley Mikołay miał być v tegoż Báiázetá potym w poſelſtwie od Olbráchtá/ wßákoż Kromer pißę/ że ſam Báiázet z wielkimi vpominki przyſłał był do Olbráchtá/ proßąc áby przymierze z iego Oycem poſtánowione trzymał/ o czym czytay Kśiegi 30. Zá Alexándrá tákże/ tego poſelſtwá nie náyduię v Kromerá ktore ten Ottomanus wſpomina/ ále in Oratione Aldorfiana słowá własne Ottomanowe.

¶ Tegoż zá Zygmuntá Pierwßego wſpomina ten Ottomanus Hetmánem Koronnym/ iáko y Kromer/ o czymes iuż wyżßey czythał. Zá iego Hetmáńſtwem źiemiá Pruſka vſpokoiona byłá/ ktora zá záwichrzeniem łákomych Krzyżakow/ z pánowánia Polſkich Monárchow oderwána byłá. Woyćiechá Márgrábię Brándeburſkiego/ kthory był ná ten czás Miſtrzem Krzyżáckiem/ włożywßy nań tytuł Kśiążęcy od Zygmuntá Krolá/ fidem ſequi coegit, á potym śię do Polſki z ludźmi ßczęśliwie wrocił/ od Krolá y od wßytkich ſtanow z wielkim triumphem był przyięt.

¶ Ten naprzod do Polſki przynioſł z Milicyey Czeſkiey/ ná ktorey młodość ſwą trawił/ obyczay toczenia Obozu. Przy Krolu Olbráchćie będąc/ był miedzy inßymi Poſłem od Rycerſtwá po Krolá Alexándrá gdy go ná Kroleſtwo obrano.

¶ Z Krolem Zygmuntem/ iuż Woiewodą Sędomierſkim będąc/ ieźdźił do Preßpurku/ gdy śię zieżdżał z Máximilianem Ceſarzem/ Hetmáńſtwo y ſpráwy iego wſpomináią Hiſtorye.

¶ Tegoż wſpomina Miechowitá w Kśięgách Czwartych/ dla tego/ że od Krolá Zygmuntá był poſłan z woyſkiem przećiwko Glińſkiemu/ co záczyna tymi słowy. Sigiſmundus his cognitis initijs obſtare decreuit, Firleium cum Exercitu Militis mercenarij, ſine cunctatione expediuit. &c. O czym czytay ßerzey v pomienionego Hiſtoryká.

¶ Temuż zá znáczne poſługi dárował Krol Zygmunt Miáſtecko y Zamek Kocko w źiemi Lubelſkiey/ co potym y przy Exequcyey Wnękom iego Rzeczpoſpolita zá Krolá Auguſtá/ dla zasług domu tego konfirmowáłá. Miał z Mielecką z Domu Gryff dwoch Synow/ Piotrá y Mikołáiá/ o ktorych niżey czytáć będźieß.

¶ Tenże vmárł w Roku 1 5 2 6. O czym świádczy Epitaphium w Lublinie w Kośćiele Stániſłáwá świetego piſane w te słowá.

Illuſtri & Magnifico Domino, Domino Nicolao Firley de Dobrouicza, Caſtellano Cracouień. ſupræmo Exercituum Regni Capitaneo, Petrus de Dobrouicza mæſtus Filius poſuit.

¶ Támże y Wierſze piſane w te słowá.

Mole ſub hac Nicolaus ego Firleius iniquis
Ereptus fatis iaceo: Caſimirus in aula
Regali iuuenem primis me eduxit ab annis,
Albertus mihi ferre dedit Mauortia ſigna.
Ad Bucouinum ſteterat cum triſte Valacho,
Bellum inferre truci: Friderici ad Cæſaris aulam.
Inde ego Legatus magno de fædere mittor,
Bisq; adeô Turcas de rebus nuncius ijſdem.
Rege ab Alexandro viſus, pacemq; reporto,
Deni me Leſchiades ductorem Sarmata vidit
Rege Sigiſmundo, & medijs data iuſſa Polonus
Audit in caſtris, mox noſtro Pruſsia ductu,
Et virtute virium, Regni pons facta Poloni eſt.
Quid memorem toties fuſos Moſchosq; Scitasq;.
Heu niſi quod Scythica fili Nicolae ſagitta
Victus obis, noſtro dum munere fungeris audax.
Oraſti Patrem, atq; arcis primus archa Socalæ,
Nec Patris infœlix morientis lumina claudis,
Præſtitit hoc Petrus Frater, corpusq; ſepulchro
Condidit, æteras repetiuit ſpiritus arces.

☞ Piotrá Firleiá Woiewody Ruſkiego/ſyná pomienionego Mikołáiá/Káſztellaná Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego/ wſpomináia rozne ſcriptá/y pámięć ludzka nieśie/był to wielki miłośnik R. P. Ten za pánowánia Zygmuntá Auguſtá / gdy ſie były wſzczeły wielkie rebellie w Prusiech przećiwko Koronie/ on tám był poſtan od pomienionego Królá/ wſzytko záraz vſkromił krom ſzkody y nakłádu R. P. Był wielkiem miłośnikiem chwały miłego Bogá/Kośćiołow wiele nábudował y hoynie nádał/ Vczone ludźie poważał / Rzemieśniki vbogie potrzebuiące wſpomożenia záklądał. Y inſzych wiele ſpraw iego pámięći godnych/potym w hiſtoryey obaczyſz. Vmárł w Roku 1 5 5 3. O czym świádczy Epitaphium piſane w Lublinie ná Grobie iego tymi słowy.

Magnifico Domino, Domino Petro de Dobrouicza, Palatino terrarum Ruſsiæ Generali, Radomień, Cazimirieńq;, &c. Capitaneo, Ioannes, Nicolaus, & Andreas de Dobrouicza, mæſti filij poſuere. Obijt anno 1 5 5 3. Die prima Septembris.

¶ Támże Wierſze ná tymże Grobie piſane w te słowá.

Petrus ego Firleius anis ſpectatus & æuo,
Extinctus ſenio condor in hoc tumulo.
Tota Palatinum captum me Ruſsia luget
Mæſta ſuum lachrymis proſequiturq; ſuis.
Patria ſeu pacem tractat, ſeu martia caſtra,
In me coſilij ſumma caputq; fuit.
Diſuaſi vacuum cauſis & inutile bellum,
Vtile cum ſenſi, primus in arma rui.
Experti mea Tella Scythæ Moſciq; ſuperbi,
Orſa, vbi ſubiectos flumen inundat agros.
Pannonium ad Regem deuicto nuncius hoſte,
Captiuos duxi, Marcia dona Ducis.

Struxi Templa Deo, statuicꝫ Altaria Diuis,
Plurima sic superum sedula cura fuit.
Adde duas arces, quarum hæc ad fluminis Apri,
Altera ad Istulas ardua surgit aquas.
De Dambrouicza quæ gestet nomen auitum,
Mascula progenies trina relicta mihi est.
Artibus institui quam belli & pacis amicæ,
Patria de vnius funere fænus habet.

¶ Tenże zostáwił z Tecżyńską Synow trzech/ o ktorych niżey czytáć bedźieß.

☞ Mikołáiá Firleiá/ Brátá tego Piotrá woiewody/ á syná Káßtellaná Krákowskiego/ wspomináią Historye że był stawnym y záwołánym Rycerzem / Mężnie w Sokálskiy bitwie czyniąc z Pogány/ zábit od Tátar. Tego ćiáło leży w Lublinie przy Oycowskim Grobie / o ktorym powieda Epitaphium pisane od Krzyckiego / Biskupá ná then czás Przemyskiego/ tymi słowy.

Epitaphium Nicolai Firley, Socalień pugna à Tartaris interempti. &c.
Per Andream Cricium Episcopum Præmislień. &c. &c.

Si quem pro Patria pro Religione, viator
Incꝫ armis pulchris fata subire putas.
En tibi magnanimum iuuenem sic fortiter actum,
Et dignum Hectorea condicione legi.
Clara Palatini Soboles Firleia Proles,
Inclita & insignis, digna propago patris.
Communem in pugna cecidit tutando salutem,
Cum numero inuicti præualuere Scythæ.
Fuderūtcꝫ suo multo cum sanguine robur,
Militiæ, atcꝫ raram Nobilitate decus.
Fœlicem iuuenem Cœlesti sede solitum
Marte pio, & cuius fama perennis erit.

☞ Jan Syn stárßy Piotrá Woiewody Ruskiego/ o ktorym in Oratione Aldorphiana iest wzmiánká / kedy opisuie żywot iego ab ineunte ætate tymi słowy. Habuit educationem valde liberalem sub præceptore Viro docto Wieliczka. Potym do Lipská był posłan tempore Lutheri, mießkał tám dwie lećie. Potym do Pátawiy iechał/ kedy tákże dwie lećie mießkał.

¶ Z Stánisławem potym Tecżyńskim Wuiem swym/ Podkomorzem Sedomierskim ieźdźił do źiemie świetey/ cżesć Azyey y Aphriki obiechawßy/ do Oycżyzny sie wroćił/ prosto ná Dwor Zygmuntá Krolá pierwßego/ v ktorego był Sekretarzem iuxta morem Patriæ.

¶ Był potym Posłem do Kárlá Piatego tego imieniá Cesarza/ in Cōuentum Vormatień. w Roku 1 5 4 5. Z ktorym przymierze zwykłe potwierdźił.

¶ Po śmierći tegoż Krolá / do Zygmuntá Augustá ná Dwor przyiechawßy/ Poczet Dworzáńśki okazawßy popisał. Naprzod mu dano stárostwo Káźimierskie / nie długo potym był Posłem do Woloch ku słuchániu przysiegi Bohdaná Woiewody Wołoskiego. Potym mu dano Káßtellanią Belską. Pothym do Poswola kosztem wielkiem sie wyprawił. Skąd gdy przyiechał/ dano mu Woiewodztwo Lubelskie/ Stárostwo Roháłyńskie / y Márßałkostwo Koronne/ ná ktorym był czás niemały. Zá iegoż Márßałkostwá Vnia dwoygá Kśięstw z Korona skończona byłá / Jáko naprzod Wielkiego Kśięstwá Litewskiego/ w roku 1 5 6 9. Y Kśięstwá Oświećimskiego. ¶ Tegoż wielką státeczność w spráwách znáiąc/ & in ipso officio

pso officio Krol Zygmunt August / prawie in mortis articulo, dał mu Starostwo y Woiewodztwo Krakowskie.

¶ Po śmierći tegoż Krolá co zá posługi iego były przećiwko Rzeczypospolitey / toć sie potym w Historyey okaże: Bo nie był ziazd żaden / ná ktorym o dobrym R. P. Rádá iáka byłá / ná ktorymby on nie miał być / nie miewáiąc nulla priuata consilia, záwße cum bonis, probis, patriæq; amantibus consultabat & comunicabat.

¶ Do tego gdy iáko do naprzednieyßego ná ten czás Woiewody / od Károlá Fráncuskiego Krolá tego imieniá Dźiewiątego / y od brátá iego Henryká Andegáweń: y od Mátki ich Kátárzyny / Polak niektory z listy przyiechał / nie przyiął wdźięcznie listow ani vpominkow ktore mu potáiemnie posłał. A iż był Polak on Posel / tedy go też y słowá nieláskáwe potkáły od niego / bo nie tylko rzeczą sámą / ále y podeyrzenia złego chćiał być prożen. Szweckiego Krolá strone pilno trzymał / skąd był przyßedł w wielką niechęć do drugich ktorzy iuż ná Fráncuzá trzymáli / ták áż mu iáwnie nieprzyiaźń okázowáli / y o nim powiedáli áby sam prágnął Krolestwá. On ácz miał zsobą niemáło ludźi co mu przedśiewźięćia iego pomagáli / ále iáko báczny á rostropny Senator / vstąpił tego dla dobrego R. P. ktorą wolał pacatam videre, á niżeli ią grauissimo & funestissimo bello implicare, bo iuż one idiotæ chodźili / nie rozumieiąc żadnego pożytku stąd R. P. Tylko z vporu woláli ná páná Gáwedskiego / y tákże iáko go ochrzćili Gáwedskiem / Gáwedę práwego mieli. A postąpiwßy wßytkim tego / y onym co z nim trzymáli to rozważywßy / ná pokoy wßytkim zezwolić rádźił / á obránego Krolá Henryká / Kśiążę Andegáweń: w namieciech v Wárßáwy / iáko Márßałek miánował / y w Krákowie Koronowánego opowiedał. A ono przedśiewźięćie potym mu do niechęći Krolewskiey nie ßkodźiło / miał go w Bálicách v siebie ná czći / milá tylko od Krákowá / kedy Dwor iest wielkiem koßtem y ochędożnie budowány / potym mu Syná namłodßego od trzećiey żony imieniem swym miánował.

¶ Był to Senator dobry / y miłośnik Rzeczypospolitey / tylko wtym był nagorßy / że był prawie iáko mur w rozmnażániu sekty Kálwinowey / y wiecey drudzy prostacy pátrząc ná osobe iego / do tey sekty przystawáli / á niżeli z náuki Ministrow onych / ktorzy ie ná to łágodnie zwodźili y námawiáli.

¶ Z Arcybiskupem y z inßem Duchowieństwem / ná teyże Elekcyey / przy Monluku Fráncuskim Pośle wielki spor wiodł / & iure iurando de Articulo confederationis interesset. Potym w Krákowie ná Koronácyey tegoż Krolá / kiedy wßyscy Pánowie Duchowni y świeccy Krolá ná to námawiáli / áby thego im Artykułu nie poprzysiegał. On zárąz Koronę porwawßy / y inße insignia do tego potrzebne / z Kośćiołá wynieść chćiał. Ták był Pan Bog zátwárdźił w tey wierze serce iego iáko onego Pháráoná.

Wßákoż dla oney stałośći iego / y miłośći státeczney przećiwko R. P. nie przepomniał Pan Potomstwá iego / Bo opuśćiwßy Sektę Kálwinowę omylną / przy Powßechney á prawdźiwey wierze zostáli. Vmárł ten dobry Senator / obrońcá y miłośnik R. P. Roku 1 5 7 4. Dwudźiestego osmego dniá Kwietniá / w Rocku dźiedźicżnym miásteczku ćiáło iego pochowano. Zostáwił z Zophią Bonárowną / Kásztellanką Sądeckiego y Wielkiego Rządzce Krákowskiego Corką synow czterech / Mikołáiá / Andrzeiá / Janá / y Piotrá.

☞ **Mikołay wtory Syn Piotrá Woiewody Ruskiego /** á rodzony brát Janá Woiewody Krákowskiego / Kásztellan Káwski / vczony / w wymowie alter Cicero, ná posługách R. P. wielkich bywał w poselstwách znácżnych.

☞ **Andrzey Syn Trzeći Piotrá Woiewody Ruskiego /**

Káßtellan Lubelski/Stárostá Sedomierski/ktory sie z młodośći ná Rycerskim chlebie schował/y w sprawách tákich dobrze vmieiętny był/Roty znáczne z niemáłym koßtem ná wßytkie potrzeby Koronne wywodźił/w potrzebach bywał z Moskwą/z Niemcy/y indźiey/ o czymći potym Historya powie/y tu ná roznych mieyscách o tym czytáć będźieß. Zostáwił z Srzeńską Woiewody Płockiego Corką z domu Dołęgá dwie Corce/Andrzeiową Leßczeńską/y Zbáráską Woiewodźiną Trocką.

☞ Mikołay Syn stárßy Janá Woiewody Krákowskiego/ ná ten czás w Roku 1583. Był Káßtellanem Bieckiem/Stárostą Káźimierskim/y Refferendarzem Dworu Krolewskiego/ze wßytkich spraw dobremu Senatorowi należących pochwalenia godny/był Catholicissimus, skąd możeß poznáć wielkie inicia Sapienciæ, w rozsądku oboygá Práwá biegły/w poselstwách znácznych bywał/iáko do Fráncyey po Krolá Henryká. Potym do Wiedniá do Máximiliana Cesarzá od Stanow Koronnych. Miał zá sobą Helżbietę Ligeziankę/stárodawney Fámiliey Pułkożycow/po ktorey wźiął niemáłą máiętność/z ktorą potomstwo iuż miał/ Coreczki minorenes, y Syná Janá/ktory sie vrodźił w Roku 1583.

Drudzy Bráćia iego wyżßey pomienieni/ Náukámi y obieżdżániem ziem postronnych się báwili ná ten czás.

¶ Od tegoż Domu dźielnicámi oderwáne te Domy były/iáko naprzod Dom Konárskich w Sedomierskim Woiewodztwie/ z ktorego wspomináią Aktá y Listow wiele iednego Sędźiem onego Woiewodztwá.

Dom Márkußewskich/ kthorego iuż niesstáło/ ostátecznym Potomkiem byłá Kázánowska Sędźina Łukowska.

Dom Meglewskich/z ktorych ieden był Podsędkiem Lubelskim/co Aktá onego Woiewodztwá wspomináią. Brát iego drugi był Chorążem onegoż Woiewodztwá. Trzeći Kánonikiem Lubelskim.

Dom Broniewskich w Woiewodztwie Sedomierskiem/ w powiećie Rádomskiem.

Dom Krwáckich wtymże tám Powiećie Rádomskiem/ktorego też iuż męskiey płći nie sstáło.

¶ Do tegoż Herbu przyięt od tych wyżßey pomienionych Firleiow/ Chrzyßtoph Tretius, Mąż vczony / Sekretarz Krolewski/ ktory in Secta Caluinistarum miedzy Ministri był facile Princeps, Ten Domowi temu znácznie sie zásługował/zostáwił potomstwo/Syná y Corki. List Nobilit: iego.

Vetus est, & inde à maioribus nostris in hoc Poloniæ Regno vsitata consuetudo, vt ij etiam quos Serenissimi Reges Poloniæ ob aliquam insignem virtutem à vulgi grege secreuerint, & ad ipsum Nobilitatis gradum extulerint, in maiorum Poloniæ gentium familias quodãmodo arrogentur. Non quod eorum honori postquam ordinis equestris ornamẽtum a Principe cõsequuti sunt quidquam addi possit, sed cum R. P. nostra, certum & definitum Familiarum numerum habeat, quæ solida in hoc Regno nobilitatis iura possideant: consuetudo huiusmodi communicandæ familiæ procerum humanitate erga nouos homines introducta est, qua accipere arrogati maiorũ lumina possint, sine quibus ipsius nobilitatis à Principe concesse beneficium luculentius ad eorum posteros, quam illos ipsos qui per virtutem pepererũt peruenturum erat. Cum igitur vir præstans & nobilis Christopherus Tretius nostra & aliorum huius Regni procerum intercessione propter excellentem eius virtutem, & præclara eius tum in Rempublicã, tum in magnos illius viros officia in superioribus huius Regni comitijs hoc honore à Sacra Regia Maiestate affectus sit, vt in Nobilium, & postea Secretariorum Regiorum numerum ascitus fuerit: cumq; nihil ei præter gentem maiorum desit,

NOS FIRLEI de Dambrovvicza infrascripti nominibus nostris proprijs, ea qua illum iam à multis annis prosequimur beneuolentia, tum eius erga nos, omnemque familiam nostram cultu & officijs adducti commemoratum Nobilem Christophorum Tretium Secretarium Regium iam ante in gradu Nobilitatis Serenissimi Regis nostri omniumq; Regni ordinum iudicio collocatum, vnaq; eius liberos posterosq; legitimos libenter prompteq; in gentem nostram recipiendum & arrogandum nobis esse iudicauimus, quemadmodum illum testimonio harum literarum excerta scientia omnium nostrum pro nobis & posteris ac successoribus nostris in familiam gentemq; nostram suscipimus & arrogamus, eumq; in gentilibus & propinquis nostris numeramus, habemus, & agnoscimus, gentisque & familiæ nostræ arma & stemmata LEvvarth dicta & omnia Nobilitatis insignia ei communicamus, vt illis non aliter quam si ex gente familiaq; nostra legitimè ortus esset, in annulis, vexillis, sigillis, ædificijs, & quibuscunq; alijs consuetis modis vtatur, ac si agnatus noster & nostro sanguine cretus foret. Pro qua quidem coniunctione gentis, nos successoresq; nostri prædictum Nobilem Christophorum Tretium Secretarium Regium eiusq; liberos, posterosq; legitimos omni beneuolentia protectione cura, quæ propinquis debita est complectemur & prosequemur & posteri successoresq; nostri prosequentur. In quorum fidē has sigillis nostris munitas illi dedimus, manibusq; proprijs subscripsimus. Datum Lublini Die 20. mensis Maij. Anno Domini, 1581.

Nicolaus Firley in Dąmbrovvicza Castellanus Rauen: manu propria.
Andræas Firley Castellanus Lublinen: Capita: Sendom: manu propria.
Nicolaus Firley de Dąmbrovvicza Castellanus Biecen: S. R. M. Referendarius, & Capitaneus Cazimiriensis manu propria.
Andreas Firley de Dąmbrovvicza, manu propria.
Ioannes Firley de Dąmbrovvicza, manu propria.
Petrus Firley de Dąmbrovvicza, manu propria.

O Kleynocie stárodawnym w Polszcze Odrowąż/ ktory przynieśion z Moráwy/ iáko o tym Długosz świadczy/ á powieda o Przodkách że bywáli Prouidi & facundi, sed in variū sermonem procliui: Vżywáli Kleynotu tego Białego w polu Czerwonym. Ktorego własność obaczywszy/ czytáć bedźiesz o Przodkách y o potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Z powieśći stárodawnych o początku Herbu tego/ od potomstwá tá iest Fábułá/ żeby Przodek Mąż ieden sławny w Moráwie/ w cudzey źiemi z Pogáninem o sztukę strzelał z Łuku/ potym z nim y zápásy chodźił/ y dźiwnych sztuk Rycerskich z sobą probowáli. On Pogánin widząc że nań szczęśćia y mocy nie miał/ przed Monárchą kráiny oney znáiąc łáskę Páńską/ dla tego/

że musie z

że mu ſie z kāżdym nieprzyiáćielem fortunnie w potrzebách zdarzáło: chcąc
y nād onym gorę otrzymáć/ o ßczudiki z nim przed Ceſarzem czynić chćiał.
On z gniewu/ máiąc to ſobie zá zelżywość/vchwyćił gi zá gębę/ ktorą mu
z wąſem y z noſem oderwawßy/ná ſtrzałę wetknął/y vkazał Pánu. Ktory
wzgádziwßy onym oßpeconym Pogáninem / dał mu zá wieczny vpominek
oney iego zwierzchnośći nád nim/ Strzałę przez Wąs przewleczoną/ y ná=
zwał go Odrzywąs/áż per corruptionem ſermonis Odrowąż po ten wiek.
¶ Tu w Polßcze iáko dawno ći Odrowążowie/doſtátecznie o thym
żadne ſcriptá powiedźieć nie mogą/tylko Klaſztorá Lyſey Gory priwilegia
opowiedáią Saulá de Końſkie/ießcże zá pánowánia Boleſłáwá Chábrego/
w Roku 9 6 6. Ktory był przy zákłádániu ábo konfirmácyey Praw Kla=
ßtorá onego.

☞ Saulá Hrábie Odrowążá z Końſkiego / wſpomina
Liſt Klaßtorá Trzemeßeńſkiego/dla tego/że nádał dźieśięćinę po wśi ſwo=
iey oyczyſtey Końſkim Klaßtorowi onemu/Roku 1 1 4 5. vt in priuilegio.

☞ Iwá Biſkupá Krákowſkiego / wſpomina Káthálog
że był wźięt ná Biſkupſtwo po Wincentem z Domu Rożá/w roku 1 2 1 8.
Z Kántoryey Krákowſkiey/był Káncłerzem Leßká Białego / przez Hono=
ryußá Papieżá Trzećiego tego imieniá potwierdzony. Piße o nim / że był
Biſkupem bárzo nabożnym /y przepowiedáczem słowá Bożego dobrym.
¶ Ten napierwey Regułę Prædicatorum w Polßcze rozmnożył/w ro=
ku 1 2 2 7. A w Krákowie im Kośćioł Swiętey Troyce ná Klaßtor o=
broćił/gdyż tám naprzod byłá Fárá/á w Rynku Kośćioł zbudowawßy/ ku
chwale miłego Bogá/á ku czći błogosłáwioney Dźiewicy Máryey / ná Farę
obroćił/y nádał známienićie.
¶ Tenże Kośćiołow nábudował/iáko w Dźierzáſney/w Luborzyczy/
w Gołańczewie/w Wáwrzyńczycách/w Dáleßycách/w Sedomierzu świę=
tego Páwłá Kośćioł známienićie zbudowawßy/ nádał z dobr ſtołu Biſku=
piego. A chcąc tym Kośćiołom wolnośći ziednáć / czás ſobie ſpokoyny v=
pátrzywßy/chodźił pießo do Włoch do Papieżá Grzegorzá Dźiewiątego/ z
ktorym w Paryżu ná náuce będąc w lećiech młodych/żył w wielkiey przyiá=
źni. Tám od tego Oycá wdźięcznie był przyięt/ y ná wßytko o co go żądał/
z wielką chęćią wßytkie libertates otrzymał.
¶ Tenże fundował y zbudował Kośćioł w Końſkim Oyczyznie ſwey.
Tenże w Krákowie Klaßtor świętego Auguſtyná fundował/y w Ká=
lißu v świętego Duchá teyże Reguły.
Ten odnośił Sálomeą ná Hálicz Kolomanowi ſynowi Andrzeiá Kro=
lá Węgierſkiego/o czym Kromer w Kśięgách Szoſtych / á ná then czás był
Káncłerzem Koronnym.
Tenże dwie wśi Biſkupie/Gorno y Száwłowice/z Dźieśięćinámi Kla=
ßtorowi Sieciechowſkiemu dárował/iáko to Káthálog opowieda.
Tenże w Roku 1 2 2 6. Zakonnikom Reguły Prædicatorum, Ko=
śćioł świętego Jákubá w Sedomierzu dał.
Tenże we Mſtowie Klaßtor Reguły Swiętego Auguſtyná Zakonni=
kom fundował.
Tenże Klaßtor w Dłubni we wśi Imbránowicách Pánnam nádał y
fundował.
Tenże Klaßtorowi Wąchockiemu Reguły Cyſterſkiey dárował Wieś
ſwą Oyczyſtą Łukáwę.
Vmárł ná peregrinácyey we Włoßech/Dniá 21 Lipcá/Roku 1 2 2 9.
Pochowan w Kośćiele Mutyneń: A potym w kilku lat ćiáło iego przenie=
śli Zakonnicy do Kośćiołá świętey Troyce do Krákowá / gdźie pochowan
w Chorze. Żył ná Biſkupſtwie lat dwánaśćie / po nim náſtał Wiſlimier z

Domu Zábáwá. ¶ Tenże Iwo fundowal Klaßtor y známienicie nádal w Mogile mile od Krákowá/Zakonnikom Reguly Cysterskiey/ktory potym Brácia y Synowcy iego chćieli ſpuſtoßyć / á one Wśi Klaßtorne miedzy ſie rozdźielić. Czego gdy dowieść nie mogli przez dlugi czás / oni y potomſtwo ich potym potwierdźili im Práwá/ktorego ieſt ſens táki.

Poſtea vero Filij Comitis Iuani, & Comitis Miloſlai fratris Ioanni, factū patrui ſui Iuonis Cracouieñ Epiſcopi, impedire & deſtruere volentes, non ritè enim illis facta illa fundatio videbatur. &c. Poſtea pœnitentia ducti, ita improbum factum ſuum cõfeſsi ſunt. Sicut vno animo & vno ore omnium ſuadente diabolo, in Ceſsionem Clauſtri de Mogila Ciſtercieñ Ordinis, diuerſa impedimenta Machinabamur, ita gratia Spiritus Sancti ſuperna mente promittimus, & iure iurando firmamus, ab omni inquietatione predicti clauſtri Ceſsare, immo etiam contra omnem hominem impedientem, fidele patrocinium promittimus. &c.

¶ A ten Przywiley potym zá Káźimierzá Iágielłowego ſyná był potwierdzon w Piotrkowie / przez właſne potomki ich/ ktorych nomina y cognomina tám ſą wpiſane ná tymże Liśćie/á tego tám ſens ieſt w te ſłowá.

Domini Stemmatis Odrovvąs de Sproua, non tantum confirmarunt & approbauerunt in robur perpetuæ firmitatis, ſed etiam prædictum Monaſterium in Mogila, in ſuam & ſucceſsorum protectionem, & defenſionem ſuſceperunt, quorum nomina fuerunt iſta, in primis,

Ioannes de Sprovva Archiepiſco: Gnezneñ, & Regni Poloniæ primas.

Nicolaus eadem gratia Epiſcopus Præmislienſis.

Nicolaus Abbas Andrzeiouienſis.

Andreas Odrovvąs Palatinus Leopolienſis, & Capitaneus Ruſsiæ Generalis terrarum vniuerſis.

Iacobus de Dembno, alias de Szczekoczin, Regni Poloniæ Theſaurarius, Capitaneus Sandeceñ & Bieczeñ, & Regiæ M. Pincerna ſupræmus.

Euſtachius de Sproua Caſtellanus Radomieñ, & Capitaneus Opocieñ & Vniouienſis,

Dobeslaus de Sproua Caſtellanus Premislieñ, & Capitaneus Louiceñ.

Stanislaus de Szidlouiecz Caſtellanus Zarnouieñ.

Paulus de Sproua Dapifer Leopolieñ.

Dobeslaus de Szczekoczin Subdapifer Sendomirieñ.

Paulus de Szczekoczin Capitaneus Olſtineñ, Zauichoſtẽ, & Lucouiẽ.

Iacobus Obulus de Gori Subpincerna Craco: & Capitaneus Czorſtinẽ.

Petrus Godovvski Vexilifer Haliceñ.

Henricus de Szczekoczin Capitaneus Lublinenſis.

Iacobus de Pniovv Archidiaconus & Adminiſtrator Epiſcopatus Cracouien, Fratres Armorum & Domus Odrovvąſine. A to ſie dźiało w Roku 1 4 6 2.

☞ **Prándote z Biáłáczewá Biſkupá Krákowſkiego** / wſpomina Káthálog że był wźiet ná Biſkupſtwo/w Roku 1 2 4 2. Z Archidyákoniey Krákowſkiey/y z Kánoniey Sedomierſkiey / od Innocencyuſá Papieżá potwierdzon/á w dźień świetego Vrbaná od Fulká Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego poświecon/po Wiślimierzu z Domu Zabáwá.

Ten Ciáło Swietego Stániſłáwá Kánonizowáć dał zá Innocencyuſá Papieżá tego imieniá Czwártego.

Ten Klaßtorowi Czyryckiemu Dźieśieciny po wśiách/ naprzod po Poznowicách/Goßczáchowie/Dálechowie/y w Czárnym leśie dárował.

Ten z Prodniká Zakonniki do świetego Duchá przeprowádźił.

Tenże Kośćioł świetego Márćiná w Biſkupicách nád Wieliczką fundował y zbudował.

Vmárł Roku 1 2 6 2. W Wigilią ś. Mátthewßá Apoſtołá y Ewángeliſty/ 21

wángelisty/21 Septembris, przez czás długi chorując/ iednák wysłuchawszy Mszey świetey/y wszytkich godzin/y obrzędow Kościelnych/z wielkiem nabożeństwem przed Zachodem słońcá vmárł/ w Kośćiele ná Zamku pochowan/w pośrzodku Káplice świetego Piotrá/nád ktorego Ciáłem te Wierszé nápisano.

Hic iacet Ecclesiæ decus, hic Pastor bonus, hic Flos
Iusticiæ, Cleri, Prandota Præsul honor.
Hic via veri gloria cleri, Prandota tota,
Laus Patriæ Pater inclitus est factus aula Zophiæ
Egis Præsul agaps prandota tota gregis,
Hic Sacer è tumolo te Stanislae leuauit.
Te sanctum populo Pater alme leuando probauit,
Vt sit hic sanctum titulo sanctorum te sociauit.

Zył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y pięć/po nim nástał Páwel z Przemakowá z Domu Pułkozá.

☞ Jáckâ powinnego tego Biskupá wyższey pomienionego Jwá/Zakonnikiem Reguły Swietego Dominiká wspomina Kromer w Kśięgách 7. Potym w kśie: 9. Ktory naprzod był Kánonikiem Krákowskim/á potym wstąpiwszy do tego Zakonu/ Post mortem multis annis, propter sanctimoniam vitæ actæ, & miracula, in numerũ Diuorũ relatus est, &c W Roku 1 5 8 3. Wieku mego zá pánowánia Krolá Stepháná/y Anny Zygmuntowey Cory żony iego / zá Biskupstwá Piotrá z Mirowá Myszkowskiego/zá Prowincyálstwá Málcherá de Mośćiská/Męzá vczonego / zá wielkiem stárániem Seweryná Káznodźieie rzeczonego Zydek/ dlatego/ że sie był od Zydow rodzicow vrodźił/Męzá vczenia wielkiego/ pámięći y wymowy ossobney/ktory tym kośćiam/ná pámiątkę á ku chwale Bogu wszechmogącemu/tylko z Jálmużny/ Grob z Alábástru kosztem wielkiem zmurowáć dał/do ktorego ie przełożono/przy bytnośći Piotrá pomienionego Krákowskiego z domu Jástrzebiec/ Stánisłáwá Wolskiego Płockiego z domu Lubicz/Marćiná Białobrzeskiego Kámienieckiego z domu Abdánk/Biskupow/y Krolowey Anny/ktora wielką pomoc temu Káznodźiei ná to dáłá. A chceszli żywot ábo zásługi tego Męzá świetego wiedźieć/ czytay Officium Beati Iacincti Confessoris, cura & impensis prædicti Seuerini Sacræ Theologiæ Magistri, F Ordinis Prædicatorum, excussum. Tám obaczysz/że nie dopiero/ále dawno/od Roku 1 2 5 7. Po śmierći iego wielka praca y stáránie Krolow Polskich/y Zakonnikow Klasztoru onego o tym byłá/ czego áż dopiero wieku nászego ten pomieniony Seweryn dokończył/ przystoyno wszytkę vczćiwość kośćiam iego wykonał/y mieysce tho kedy ie położono zozdobił.

☞ Prándotę Gałkę/wspomina Kromer w kśięgách dwunastych/ zá Káźimierzá Wielkiego fortunnym Hetmánem przećiwko Czechom/w roku 1 3 4 5.

☞ Ostáphieiá ze Sprowey/Kásztellaná Łęczyckiego/wspomina Epitaphiũ w Mogile w te słowá. Hic iacet Eustachius de Sprowa, Castellanus Visliceñ, Obijt anno 1 3 5 0.

Jákubá z Dębná/y Oycá iego Bártoszá/ Epitaphia wspominá ią w Mogile/y Ephigies ich/ ktore ná Ołtarzu są wymálowáne.

Magnificus Dominus Iacobus de Dembno, Castellanus & Capitaneus Cracouieñ, iacet hic tumulatus. Anno domini, 1 4 9 0. 16. Ianuarij.

Bárbárę ze Sprowey Kásztellankę Krákowską / támże Epitaphium wspomina w Mogile/w Roku 1 4 7 7.

Piotrá Woiewodę Ruskiego/wspomina Kromer/ że był w

Węgrzech/w Roku 1 4 4 2. w Agrze od Czechow nábieżan/y támże oboz iego rozerwan w nocy/gdy był ná cżći v Biſkupá Agringeń: y ſam był pogiman/wßákoż od ſwoich odrátowan. Tenże potym był zábit od Tátar/ w Roku 1 4 5 0. O cżym cżytay Kśięgi 22. Jego ćiáło ſchowano we Lwowie/głowe tylko do Mogiły záwieziono/nád ktorą to Epitaphium.

Petrus Palatinus & Capitaneus Ruſsiæ, in terra Valachiæ belicoſè pugnans deceſsit, anno vt ſupra. Támże y Zoná iego leży.

Jan Odrowąż ze Sprowey/ Arcybiſkup Lwowſki/ Brát rodzony Piotrá Woiewody Ruſkiego/był wźiet w roku 1 4 4 2. A z żáłośći wielkiey dla śmierći brátá ſwego wpadł w niemoc/ y pretko vmárł.

Janá Odrowążá ze Sprowey Sędźiego Sędomierſkiego/ wſpomina Káthálog przy Synie iego Janie Arcybiſkupie Gnieźnieńſkiem/ ktory był wźiet po Władyſłáwie Oporowſkim z domu Sulimá/ w Roku 1 4 5 3. Będąc Proboßcżem Sędomierſkim/ y Kánonikiem Gnieźnieńſkim/od Mikołáiá Papieżá potwierdzon.

¶ Ten Helżbiete Woyćiechá Krolá Rzymſkiego/Węgierſkiego y Czeſkiego Corkę/y Kśiążećiá Rákuſkiego/á żonę Krolá Káżimierzá Polſkiego/ Koronował. Żył ná Arcybiſkupſtwie lat dźieśięć/y dźieśięć Mieśięcy/á potym od świerzbiącżki/ktorą z młodych lat záwße był dręcżon/ w Sobotę cżternaſtego dniá Kwietniá vmárł w Vnieiowie Dworze ſwym/w Roku 1 4 6 4. w Gnieźnie pochowan.

¶ Ten wiele dał Kośćiołowi Gnieźnieńſkiemu. Naprzod dwie Miednicy śrebrne/Infułę z koßtownych pereł/y inßich rzecży po cżęśći. Káplicę w Gnieznie ná ſtronie Pułnocney zbudował/ ktorą z dobr Arcybiſkupich známienićie nádał.

¶ W Łowicżu tákże pocżął był Kośćioł v Fáry murowáć / wßákoż nie dokońcżywßy vmárł/ po nim náſtał Jan Grußcżeńſki z Domu Rożą/ o tym Janie Arcybiſkupie/piſał Ianicius Poeta Laureatus te Wierße.

Spronius antique laus ſplendor gloria gentis,
Illa licet meritis ſplendida ſemper erat.
Qualis erat queris? dicam nec multa morabor,
Æquauit morum nobilitate genus.

Euſtáchiuſá Odrowążá Káßtellanem Sędomierſkiem wſpomina Káthálog Brátem rodzonym Arcybiſkupá tego/ ſtąd/ że brał ſpadek po bráćie/y ćiáło iego w Gnieźnie pochował.

Helżbiete Woiewodźina Krákowſka / wſpomina Liſt Kośćielny w Sámborze/ná ktorym potwierdzáłá dárowizny Woytá Hánuſá/ ktory nádał Sádzawkę Plebanowi támże/tá ſię piſálá ná Liśćie.

Helizabet relicta magnifici Spitconis de Tarnovv, Palatini Cracouień, Domina & hæres Ducatus Samborienſis, Cżyiá byłá Corká/tego nie wſpomina.

Andrzeiá Woiewodę Ruſkiego / Stároſtę Lwowſkiego/ wſpomináią Hiſtoryę dla tego/że mu był zlećił Krol Káżimierz bronić Márynki żony Heliaßá Woiewody Wołoſkiego/y ſyná iey Alexándrá / od Bohdaná obránego Woiewody támże. To ſię działo w roku 1 4 5 1.

Mikołáiá Odrowążá Opátem Jędrzeiowſkiem opowieda napis ná Grobie támże / żył ná Opáctwie lat 50. Vmárł Roku 1 4 2 6. O cżym świadcży Epitáphium. Nicolaus Odrovvąs, quondam Abbas Andreiouień, vixit in Abbatia annis 50. Mortuus anno 1 4 2 6.

Janá Woiewodę Podolſkiego/potym był Woiewodą Ruſkiem/Dźierżawcą Sámborſkiem / kthory zbudował Klaßtor w Sámborze Bárnádynom/iáko to opowieda Fundus/w Roku 1 4 7 1. w te słowá.

Locus iſte per Magnificum Dominum Ioannem Odrovvąz, Palatinum

Generalem

Generalem terrarum Rusiæ fundatur, cum Coniuge magnifica Domina Beata de Tenczin erecta, pariter cum Sacrario, anno Domini, 1 4 7 4. consumata, testitudina, & consecrata, anno 1 4 8 8. per Reuerendum Dominum Ioannem Targowiczki, Episcopum Premislień.

Potym gdy go Turcy y Tátárowie spustoszyli / znowu od żony iego Beaty Teczyńskiey zbudowan/w Roku 1 5 1 4.

§ Tego Jana Woiewody Corká leży w tymże tám Klasztorze/ná ktorey Grobie to Epitaphium w te słowá.

Hic Ancilla patris requiesco beata supræmi,
Odrowąsine gloria magna domus.
Non decorat nostram structora superba sepulchrum,
Ergo putas periet nomen honosq; meus.
Haud quaquam: lapides nouos mercata Polorum
Æternum cœli viuo Beata domo.

Andrzey Woiewodá Ruski zostáwił był dwoch Synow.

Naprzod Stánisławá Woiewode Ruskiego / ktory z Anną Kśiężną Mázowecką zostáwił był tylko iedyną Corke Zophią. Tá naprzod byłá zá Jánem Chrzysztophem Hrábią ná Tarnowie / Kásztellanem Woynickiem/ Stárostą Sedomierskiem.&c. z Domu Leliwá. Po ktorego śmierći będąc przez kilká lat Wdową/ták świątobliwie żywot swoy wiodłá / że dla thego mogłáby być rownána do onych Wdow ktore pismo świetymi zowie. Byłá to Mátká wszytkich sierot y inszych ludźi ktorzy rátunku potrzebowáli/wielka zápomożyćielká/wiele vbogich Pánienek/ ták śláchecktego iáko y inszego stanu/w małżeńskie stany rozdáłá/ Posagi po nich dawáłá/ y dobr swoich Oyczystych vdźielálá.

§ Záłożyłá Klasztor Jezuitom w Mieśćie swoim Oyczystym Járosłáwiu/vmárłá Roku 1 5 8 o. Mieśiącá Lipcá Dniá dźiewietnastego/ o Południu zostáwiwszy dwie Corce z Janem Kostką z Rostkowá ná Stymberku Woiewodą Sedomierskim/Anne y Kátárzyne/Mágdálená vmárłá przed iey śmierćią/tegoż Roku wyższey miánowánego Mieśiącá Kwietniá.

§ Tey Woiewodżiney ćiáło leży w Járosłáwiu/z wielką vczćiwośćią y żalem pochowáne od pomienionego Woiewody/ktorey ná Tablicy srebrney ten text nápisawszy ná trumne włożono.

Illustris ac magnifica Domina Domina Zophia de Sprowa, Illustrium, Domini Stanislai Odrowąz, Palatini Rusiæ, & Dominæ Annæ Ducis Mazouiæ Coniugum vnica Filia: Primum Magnifici Domini Ioannis Christopheri Comitis de Tarnow, Castellani Voyniciensis, deinde Illustris Domini Ioannis Kostka de Rostkow à Stemberg, Palatini Sendomiriensis, Coniuge Collegij Societatis Iesu Iaroslauień, fundatrix, sempiterna memoria dignisima, hic sepulta, regnat cum Christo, obijt anno Christi, 1 5 8 o. ætatis suæ 4 o. Die 9. Iulij, Circa meridiem, relictis ex posteriore marito tribus filiabus, Anna, Caterina, Magdalena, paulo ante matrem defuncta, hoc est, die 23. Aprilis, annum agens vnum, eodem anno vt supra.

§ Wiele znácznych á práwie świetych spraw iest tey to Pániey godnych wieczney pámięći/ktoreby wspominánia godne dla inszych/ áby wzor z niey biorąc/tákiem ksztáltem żywoty swe trawiły/ták z strony służby miłego Bogá/iáko y w stanie Małżeńskim życia y wielkiego posłuszeństwá/ o czym tu ná ten czás krotkośći folgowáć sie musi.

§ Táż dla wielkich Cnot á świątobliwych spraw y żywotá/ od Krolá Augustá byłá żądána do stanu Małżeńskiego / chcąc iey y to nágrodźić/ áby byłá vcześtniczká Dźiádowizny swey ábo Bábizny/ z ktorey byłá od iego Przodkow zgołocona. Ale oná to wszytko wzgárdzáiąc iáko Páni bogoboyna/dla słusznych przyczyn z tego sie Krolowi y Posłom iego wymowiłá/ iáko Hieronymowi Osolińskiemu Kásztellanowi Sedomierskiemu.&c. O czym będźie w Historyey.

Hieronym Brát tegoż Stánisłáwá rodzony / Syn Woiewody Ruskiego/zostáwił tákże dwie Corce potomkámi / Beatę Oszczowską w Bełskim Woiewodztwie/y Annę/ kthora w Przeworsku żywot Pánieński ná służbie miłego Bogá/przy Klasztorze Bárnádynow strawiłá.

¶ Tegoż Woiewody Andrzeiá Corká/byłá zá Stánisłáwem Łaskiem Woiewodą Sierádzkim/od ktorey był Mikołay Łáski Kráyczy Koronny/ y Stánisław/ktorzy zeszli steriles. Siostry ich / Włodkowa Stárośćina Kámieniecka/Kośćielecka/ Woiewodzina Poznáńska/ Rzeszowska/ od ktorey był ieden Syn/ vmárł. Stárzechowska Stárośćina Wysogrodzka / tá ma potomstwo.

Thomasz Odrowąż/Brát Woiewody Ruskiego / zostáwił Syná Eustáchiusa Stárostę Opoczyńskiego / kthory szczedł bez Potomká/ siostry rozniosły máietnośc w te domy. Naprzod Száphráńcowa/ od ktorey Woiewodá Sędomierski Stánisław. Przerebska Kásztellanká Sierádzka / od kthorey Wincenty Kásztellan Rosperski Stárostá Opoczyński/ Stánisław/Mikołay/Floryan/ Piotr Proboszcz Krákowski. Secygniowska Mikołáiowa. Duninowa Pisarzowa Łeczycka. Kostczyna Kásztellanká Gdáńska/vmárłá/on był potym Woiewodą Sędomierskiem. Trzebieńska w Sierádzkiey ziemi.

Trzeći Odrowąż/ktorego Corkę poiął Piotr Dersniak z Rokitnice/ z ktorą miał syná iednego y dziewki trzy. Byłá iedná zá Trzećieskim/od ktorey Jan Trzećieski/od drugiey Fredrowie / od trzećiey Trzećiescy z Kożuchowá/y bráli ći potomkowie od siostr spadek/wszákoż z vkrzywdzeniem.

Jan Konecki tych Odrowążow / kthorzy się pisali de Końskie/Ochmistrz Krolowey Anny/Stárostá Łomżieński/zá wieku moiego w Roku 1580. vmárł/ kthory spráwámi swymi poczćiwymi Przodkow swoich znácznie był dośiagł/był miłosnikiem R.P. y ludzi vczonych. Miał żon trzy/ Naprzod Bárbárę Tászycką z Lucżłáwicż/ Corkę Janá Pisarzá Ziemskiego Krákowskiego z Domu Strzemię/kthorey ćiáło leży w Łomżie przed wielkim Ołtarzem. Wtorą Annę Przerebską/ Wincentego Kásztellaná Rosperskiego Corkę z Domu Nowiná/ támże w Łomżie ćiáło iey leży. Trzećią Kátárzynę Leszczeńską/ Corkę Ráphałá Stárosty Rádzieiowskiego/z żadną Potomstwá nie miał/wszákoż ten Dom nie szczedł/iest wiele bráćiey y Synowcow iego Koneckich.

☞ Odrowążowie ći co bráli dział w Szydłowcu/w Gorze/w Chlewiskách/y indziey/wiele ich ludźmi Rycerskimi / Senatory możnymi rozne scriptá wspominaią,&c. Co niżey czytáiąc obaczysz/ á Naprzod/

Chrzysztophá Woiewodę Krákowskiego/ktory był kupił od Biskupá Lubuceń: Opátow ze wszytkimi wśiámi do niego przynależącemi/ w Roku 1238. Zá pánowánia Bolesławá Pudyká/ o czym czythay v Miechowity Księgi Trzećie.

Stánisłáwá Kásztellaná Zárnowskiego/ wspominaią rozne Priwilegia Koronne/w Roku 1458. Pisał się de Szydłowiec.

Stánisłáwá Odrowążá de Szydłowiec / Kásztellaná Rádomskiego/wspominaią Przywileie Klasztorne /y Epitáphium w Szydłowcu pisane/w Roku 1493.

Jákubá Szydłowieckiego Podskárbiego Koronnego wspomina wiele scriptow y Priwileiow Klasztornych y Koronnych/roku 1506.

Piotrá Szydłowieckiego / Syná Kásztelláná Rádomskiego/ wspomina Epitaphium ná Grobie iego w Szydłowcu Podkomorzem Krákowskim/Stárostą Gostyńskim/y Kráyczem Krolá Olbráchtá.

Mikołáiá

Mikołáiá Szydłowieckiego / Káſztellaná Sedomierſkiego / Podſkárbiem Koronnym / Rádomſkim / Olſztyńſkim / Krzepickim / Oświeċimſkim / Zatorſkim Stároſta / w Roku 1527. Był to wielki miłośnik R. P. Ciáło iego leży w Szydłowcu / o ktorym powieda Epitaphium ná grobie iego / że vmárł Roku 1531. Herby / Odrowąż / Łábęć / Jáſtrzębiec / Sulimá.

Chrzyſztophá Szydłowieckiego / Káſztellaná Sedomierſkiego / Podkánclerzego Koronnego / Sierádzkiego / Goſtyńſkiego Stároſte / wſpomináią hiſtorye / czego potwierdza bitwá málowána v świętego Fránciſzká w Krákowie w Kruſganku. Ten zebrawſzy wielki poczet ſług / ſąśiad y ſláchty Ruſkiey / poráźił dwádzieśćiá tyśiecy Tátárow / w roku 1512. Jáko to opowieda text pod tą bitwą nápiſany w te ſłowá.

Victoria è vigidti millibus Tartarorum, Die ſancti Vitalis, cuius imago hæc eſt, anno 1512. Parta mandata & impenſa Magnifici Domini Domini Chriſtopheri à Sidlouiecz, Caſtellani Sendomirieñ, Regni Poloniæ Vicecancellarij, Siradieñ, Goſtineñ, &c. Capitanei.

¶ O tym piſał Wierſze Andrzey Krzycki / Biſkupem Przemyſkiem iescze będąc / w te ſłowá.

Magne ſenatoris princeps & gloria regni,
　Cui natura ſuum contulit omne decus,
Per quem congreſſi ſunt tres cum Cæſare Reges,
　Et bona ſunt ſtudio multa peracta tuo.
Cuius tot reſonat populorum nomen in ore,
　Dignius hic noſter quo nihil orbis habet.
Te mea mens agitat ſacris celebrare Camænis,
　Sed nouus optatum mæror adimit opus.
Attamen agrediar quod ſi quid noſtra talia eſt,
　Carminibus viues ſæcula multa meis.
Interea hos legens, clementi ſuſcipe vultu,
　Quos fidi ad Dominum triſtia buſta dedi.
Vt qui connubij tanti tantiq; decoris,
　Illius autor eras ſeruitijq; mei.
Nunc rebus noſtris in opino ſunere lapſis,
　Indoleas Cricij tum memor eſſe tui.

Dom Pieniążkow ſtárodawny / ktorzy od tychże Przodkow z Szydłowieckimi idą / iáko to dowodnie Scripta niektore o nich y Liſty opowiedáią.

☞ Był Pieniążek Szydłowiecki / kthory ſię w drobnych pieniążkách / vt fabulatur, rad kochał / ábo ráczey / że był bárzo w ſkárby bogátym. A tego wſpomina Liſt Klaſztorá Sedomierſkiego Andrzeiem Káſztellanem Sedomierſkim / ktory był przy konfirmácyey praw y wolności iego / w Roku 1362. Tám miedzy wielą inſzych ktorzy potym byli / pomienił go tymi ſłowy. Præſentibus. &c. Andrea Obulo de Szydlouiecz, hærede in Gory, Caſtellano Sendomirieñ. &c.

Piotrá Woiewode Káliſkiego Stároſte Konińſkiego / Kołſkiego / Liſty Domu Pieniążkow opowiedáią / then ſię piſał Pieniążkiem de Szydłowiec.

Jan Pieniążek Syn Mikołáiow / Stároſtá Sámborſki y Łęczycki / też ſię piſał de Szydłowiec.

Jákubá wſpomina Liſt Klaſztorá Mogilſkiego / ktory ſię piſał / Obulus de

ſał/Obulus de Gori Pincerna Cracouieñ, & Capitaneus Czorſtineñ. A to było w Roku 1 4 6 2.

Janá Pieniążká Káſztellaná Sadeckiego/y Piotrá/ktory zábit ná woynie Wołoſkiey / wſpominaią ſcripta rozne / y pámięć ludzka tego dochodzi.

Janá Syná Janowego/Káſztellaná Sadeckiego/Sędziem Krákowſkim y Stároſtą Sądeckim / wſpominaią te oboie Akta Grodzkie y ziemſkie/y wiele Liſtow Rycerſkich/á ten był zoſtáwił ſynow czterech. Tego też w Klaſztorze Czyrzyckim in Libris Beneficiorum ták wſpominaią.

Magnificus Dominus Ioannes Pieniązek, hæres de Kruzloua, & in Skrzidlna, Iudex terræ Cracouieñ, Capitaneus Sandeceñ, huius deffenſor Monaſterij, hic iacet ſepultus, orate pro eo.

Jan Syn ſtárſzy Sędziego tego y Stároſty Sadeckiego/ Sędzia Ziemſki Krákowſki/ kthory zoſtáwił to potomſtwo z Prochnicką z Domu Wreby/alias Korczak.

Janá/ktory wziął działem Prochnik zamek y Miáſteczko/ze wśiami do tego przynależącymi w ziemi Przemyſkiey/prawy Pieniążek/ bo przodká ktory to nazwiſko otrzymał we wſzem dochodzi. Zoſtáwił z Anną Fredrowną z domu Jednorożec Káſztellaná Sánockiego Corką ſyny y corki. Ten w znácznych potrzebách ná Ceſarſkim Dworze ſłużąc bywał/náſláduiąc w tym zacnych przodkow ſwoich.

Stániſław Syn Sędziego/ktory z Włoch przyiecháwſzy człowiekiem vczonym/pretko y młodo vmárł.

Piotr trzeći ſyn tegoż Sędziego / kthory działem wziął Háwłowicze w Przemyſkiey ziemi / y w Krákowſkiey Dobrą / y ine wśi / był Dworzáninem Królá Henryká.

¶ Tenże zá Królá Stepháná / widząc potrzebe do Moſkwy R. P. nie biorąc pieniedzy ná to żadnych z ſkárbu/kośztem ſwym wyprawił ſie/y znácznym pod Wielkimi Łukámi y pod Toropcem ſie pokázował / náſláduiąc we wſzem przodkow ſwoich ſpraw poczćiwych.

Sioſtry tych pomienionych rodzone / á Corki Sędziego Krákowſkiego te były/ Naprzod/

Mágdálená Derśniakowa/Páni dla ſpraw świątobliwych w ſtanie Wdowim pochwalenia godna/y Páná Bogá ſie boiąca/trwaiąc w ſtárożytney wierze Kośćiołá świętego Powſzechnego.

Dorotá Czerna/tychże Cnot y ſpraw y Bogoboyności w ſtanie Wdowim czás ſwoy trawiłá.

Anná Lubomierſka / Sebeſtyaná Zupniká Krákowſkiego żoná/tá zeſzłá niepłodną.

Stániſław Brát tego Sędziego/á Syn wyżſzey pomienionego Stároſty Sadeckiego/vmárł ná Morzu/ćiáło iego leży w Cyprze.

Chrzyſztoph trzeći Syn Stároſty Sadeckiego/ktory zoſtał ná Kruzlowey/był Wielkim Rządzcą Sądeckim/zoſtáwił Syná iednego y Corke Beate Jordanową/był Miles auratus, Człowiek godny w poſługách Rzeczypoſpolitey.

Prokop Czwarty Syn Sędziego Krákowſkiego y Stároſty Sadeckiego/Dzierżawcá Nowotárſki. Był to człowiek wzięty v ludzi dla ſpraw poczćiwych/ ten z Anną Pukárzewſką z Domu Srzeniáwá zoſtáwił Synow ſześć y Corek dwie/Jádwige Kokoſzową/ y Anne Chełmſką Chorążyną Krákowſką. Vmárł w Roku 1 5 6 7. W Wielki Czwartek/ ták to Scriptá Klaſztoru Czyrzyckiego in Libris Beneficiorum opowiedáią.

Ciáło iego leży w Skrzydlney/ nád ktorym ieſt text nápiſany.

Jan Syn Prokopow ſtárßy/Dzierżawcá Nowotárſki/ktory Rote wiodł zá Krolá Stephánâ do Moſkwy/ w roku 1580.

Tenże w one Interregná Poczet niemáły ná pogránicżu koßtem wielkim chował/y w inßych ſpráwách wiele á pilnie R. P. ſłużył.

Ten z Koryćieńſka Petronellą z Domu Topor / Stárośćianką Przedecką/zoſtáwił Corkę iedyną Helżbiete.

Mikołay Syn Prokopow / ktory z Herbortowną Zophią Káßtellaná Belſkiego Corką / ná ten czás Potomſtwá żadnego nie miał.

Piotr Pieniążek Syn Prokopow Trzeći/ktory był wielkiey pokory y ſtátecżnośći/ſkromność y vczćiwość wielką w ſobie máiący / multorum hominum mores vidit. Zoſtáwił z Helżbietą Tarnowſką Woiewody Sędomierſkiego Corką dwie Corce/Zuzánnę y Helżbietę. Potym z Zydowſką z Domu Doliwá/miał tylko iednę Corkę Annę.

Prokop Cżwarty Syn Prokopow/Miles Hieroſolimitanus, ktory z wielką ozdobą Oycżyzny y Domu ſwoiego/znácżne Męſtwo/ ták w poſtronnych páńſtwách/iáko y z nieprzyiaćioły Krolá Páná ſwego y Korony Polſkiey/pode Gdáńſkiem y w Moſkwie Roty znácżne wodząc okázował/przez wßytek czás on/niemal cáłą śiedm̄ lat/ koßtu własnego nie ßánuiąc. V ßturmu pierwßym przed inßymi ná mury wbiegáiąc/rány ßkodliwe odnoßąc/á więcey ſobie dobrą ſławę nád zdrowie przekłádáiąc/ tego ſobie nie poważał/á iáko drugi Decius/ zdrowiem ſwoim wolność miłey Oycżyzny kupował.

¶ A iżbymći znácżny dowod Męſtwá iego pokazał/ ktore w poſtronnych kráinách okázował / cżytay ſobie tho świádectwo Emánuellá Filbertá Kśiążećiá Sábáudiyſkiego/ktorego ſens ieſt w te ſłowá.

EMANVEL Filbertus Dei gratia Dux Sabaudiæ, Chablais, Auoſte, Geneueſe Princeps, & Vicarius perpetuus Sacri Romani Imperij, Marchio in Italia, Princeps Pij Montis, Comes Genuenſis, Bangais, Romonte, Nica & Aſti, Baron, Vand, Gex, & Faucignij, Dominus Breſeuerceli, Marchionatus Ceuenſis, & Creuecore, & totius Militiæ Hieroſolimitanæ, Bethleem, & Nazareth, præſertim ſancti Mauricij & Lazari, reliquorumque Ordinum ſancti Auguſtini Conuentorum Hoſpitalium, Magionum, Comēdarum omnium locorum piorum Ordinis, & Militiæ prædictæ, hic & vltra montes, & per totum orbem humilis ac generalis MAGnus MAGIſter.

Diuino certe & præſtantiſsimo conſilio, ad ſepulchrum Saluatoris noſtri IESV CHRISTI, à D. Lazaro Milites pugnandi pro in columitate Catholicorum hominum peritiſsimos olim eſſe inſtitutos, quibus diligentiſsima illius loci cuſtodia, ita eſt commiſsa, vt eam ſuorum laterum obiectu tuerentur defenderentque, nec dubium cuiquam videri debet, quin & ordine admirabili hæc Sancti Lazari Militia vtatur, & inſtitutis vitæ ſuæ gaudeat excelentiſsimis. Immo ex vberrimo fonte bonitatis Chriſti profectis, tota & iſtis temporibus periculoſiſsimis maxime neceſſaria ratio promanauit. Vtilitati enim & maximo omnium Chriſtianorum commodo adhuc fuit, hoſteſque & aduerſarios Chriſtiani generis & ſanguinis ſempiternos, non eos ſolum, qui in partibus minoris Aziæ habitant, illorum robore ac ſingulari fælicitate ſtrepitus deletos eſſe conſtat, ſed etiam paleſtinā pulſis incolis latiſsime occupatam, Saracenoſque afros, & Mauritaniæ populos ferociſsimos, ab illis toties victos & ex lætiſsima tot hoſtiū victoria: cum incredibili omnium bonorum exultatione, non raro Triumphatum ab illis ſancti Lazari Militibus fuerat victa, enim vis immaniſsimorum hoſtium ſuſtinere, impetum noſtrum Militum non potuit. Itaque tot rebus ex omni ſententia geſtis, ſoli omnem ſufragijs digni ſunt iudicati, quibus cuſtodia Se-

pulchri Christi comittitur, & ne illorum spectata virtus languescere videatur non modo magnis multisq; Priuilegijs, & municipijs, tam à summis Pontificibus, quam Imperatoribus, reliquisq; Christiani populi Ducibus, ornati nobilitatique sunt, sed etiam honestis stipendijs & prouisionibus per vniuersas Christianorum prouincias, summa liberalissimorum Principum beneficentia aucti, vt alij quidem Principes illis locupletes comendas fortitudinis ergo, alij Magiones, alij Menodochia seu hospitalia liberatissime donari, fas esse in suis Prouincijs existimauerunt, vt tantis ornati beneficijs, honoribusque, paratiori semper essent animo ad omnis Militiæ laboris, quemcumque in locum illos necessitas dimicandi cum hoste inuitaret, atque toto Christiano orbi maximo sint ornamento & dignitati singulari. Ab ipsis tandem sancti Lazari Militibus per magnus & quasi quidam nouus Militiæ flos, ad ornamenta rei Militaris, virtutemq; bellicam profluxit, quem angustissimorum Militum Hierosolimitanorum Collegium nuncupandum, cuiusquidē Collegii instituta & quotidiana viuendi ratio ea est, vt ad sempiternam gloriæ famam strenuè comparandam nihil sit illa accomodatius, nihil omnino libero & in libertate nato educatoque aspitius, quàm hoc sanctissimo Crucis Domini Iesu Christi, signaculo (quod hic ordo amplectitur habetq;) ornari, insignirique, vt quemadmodum hic excelentissimus ordo, spretis omnibus humanis voluptatibus omnique moli & effeminato animo & vitæ consuetudine delicata, omne suum tempus in durissimis Militiæ laboribus Conterat: ita istius signi Crucis sanctæ; in hoc potissimum ordine lumen verissimum apparet, multosq; optimo ingenio & animo iuuenes ad suscipieñ, durissimos in Militia labores excitare solet, qui cooptari se in idem Collegium vigilantia sua laboribus variis & conatu multiplici in mari terraque suscepto postulant. Et quodquod multorum testimoniis & pluribus inter dimicandum cum hoste vulneribus laboreque Militari diu multumq; suscepto digni fuerunt inuenti, eos generalis tocius ordinis Magister Collegio ascribit, & omnium Priuilegiorum immunitatumq; eiusdem ordinis ita participes facit, vt maius ad omnium virtutum bellicarum studia semper habeant calcar, vtque absq; omni metu & trepidacione officio suo Militari cum dignitate frui possint, nullosque labores, nulla vulnera, nullas difficultates se & conatu suo indignos putant, sed potiùs omnes alios ab ocio à voluptatibus ab incerti & iniucunda vita ad eum vitæ cursum exemplo inuitent, quo nihil est prestabilius nihil naturæ humanæ accomodatius. Quibus vestigiis institit Magnificus & Reuerendus Dominus Procopius Pieniązek Polonus Diocesis Cracouieñ, in minori Polonia ciuis, qui vt rebus præclare gestis illustraret nomen suum & Patriæ suæ, non ex socordia sed ex scientia vsuq; multiplici rei Militaris id pararique posse existimauit. Nam cum primum adolescentiæ suæ florem in honestissimis artium studiis consumpsisset, etiam scientiam Militarem, è qua summus honos, summaq; gloria proficiscetur, maximo animo & fælicitate non degustare solum voluit, sed totum illi sese tradidit, atque inter probatos ordinis nostri Milites dum strenuè cum hostibus dimicaret, ab omnibus virtutis suæ comendationem est consecutus maximam, testimonioque more totius Collegii laudatissimo à quinq; Capitaneis & Vicegerentibus Nauium minorū, quam egregie suam rem gesserit reportauit.

PRIMVM Testimonium ad montem Crucis in profundo Romano, cum Turcas armatos recepissent, quidam duo cum Galeotis, tertius ipse in vnam ascendit Galiotam, ibique magna virtutis & roboris sui Argumenta dedit.

SECVNDO, in insula Algieri, cum nostri Milites aliquanto tempore Castra metati fuissent, & cæsis hostium bis mile fæliciter à nostro exercitu ipse secundum brachium iaculo percusus, non sine tamen cæde liber ex cōflictu euasit.

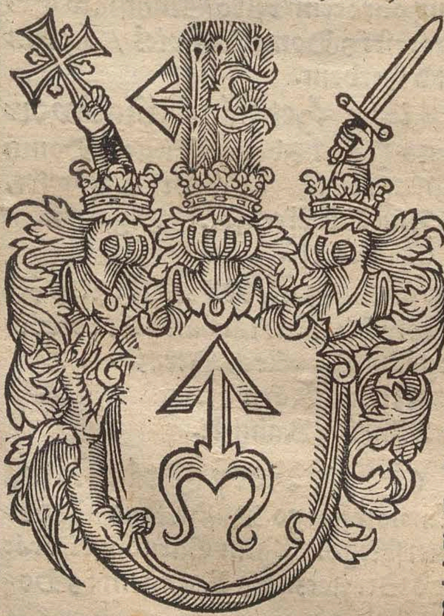
Tertio,

TERTIO, sub Tunedo è medio exercitus Mauritanici socium suum iam iam periclitantem profligatis hostibus liberauit.

QVARTO, ibidem sub Tunedo mira celeritate aduentare hostes, qui nostros obruant incautos celeriter nunciat, nostri autem Milites de aduentu hostium eo significāte certiores facti, spectatam hostibus eripuerunt victoriam eiusq; diligentiam vnà voce omnes colaudant.

QVINTO, cum esset Triremis Marabeki ad Clolectum à nostris ipse secundus misit se in triremem & magni nominis Turcam gladio confodit.

His ergo totus Collegii mei Senatus prædictum Procopium dum ornari laudibus ab omnium Militum caterua audiuisset dignissimum esse Societati nostri ordinis iudicauit, quanquam ad eius Militum nostrorum laudes, per magne apud nos autoritatis fuerunt. Illustrissimi Cardinalis Stanislai Hosii Varmieñ Episcopi, & Serenissimi Domini Domini Ioannis de Austria supræmi Classium potentissimi Hispaniarum Regis præfecti, aliorum, aliorumq; per multorum hominū, quibus vigilantia, robur, studium, conatus, & scientia rei Militaris prædicti Procopii Pieniązek, ornatissimis verbis commendata nobis fuerat, vt præmium suæ virtutis laborumq; in Militia susceptorum, hoc sit potissimum nostro consensu consecutus, vt in numerum & Collegium nostræ Religionis S. Mauricii & Lazari cooptari queat, quod & libenter & iustissimis decausis nos fecisse propter illius spectatam virtutem, & singularem animi corporis robor, darique iam illi me consentiente potestatem signum sanctæ Crucis duplicatum, S. Mauricii & Lazari Candore circumductum, in veste portandi. Item Gladium Angulum Militarem Calcaria aurea, vestem longam Rubeam, more nostro ferendi. Item Summam à præsenti tempore facultatem ei dari iisdem libertatibus vtendi, fruendi, omnibusque Priuilegiis & prerogatiuis vniuersis, quibus noster vniuersus ordo vtitur & conseruatur, & nos ea potestate quam ab vniuerso Collegio nobis concreditum, tuemur habemusque, eum Militem Collegii nostri. Creamus, instituimusq; consequentibus temporibus, omnibus cum & singulis, quam maxime commendatum esse volumus, vt quorumcunque opera vti vellet omnem beneuolentiam & gratiam, nostra hac comendatione experiatur, vtque eo honoris, gradu, sit & habeatur ab omnibus quo esse debet Militem Hierosolimitanum. Valde petimus. Cui etiam nos nobiscum vnà secūdissima hora & viuo & olim vita functo accedere Christi gratia postulamus, & maiorem in modum petimus. Datum Taurini 23. Septembris, Anno domini, 1575.

Và Gignoni Procācel: manu ꝑpria.
Ripa Secretarius S. religiōis m: ꝑp.

☞ **Tego Herbu tákiem kształtem ći Pieniążkowie vżywáią / miedzy ktorymi záwſze Mężowie znáczni y sławni bywáli / rozných Miliciy / ktore w Hiſpániey / w Sábaudyey / y w inßych Páńſtwách Ordines ſwe máią.**

¶ Czego maß oto znáczne świádectwo od poſtronnych Monárchow o tym sławnym Rycerzu / ktorego iáſne ſpráwy y w Kroleſtwie Polſkim z nieprzyiaćioły możnymi doſyć znácznie zálecáią. Jáko naprzod v Gdáńſká / gdy ſie to Miáſto Krolowi Stephánowi y wßytkiey Koronie ſprzećiwiwßy / odpor dáć chćiáło / tám

wielkie męſtwo ten Káwáler Prokop okázowáł/co ſię tu ná krotce przypomni. Gdy v Lángowá wśi pułtory mile/z tę ſtronę Pruśca/ſamośiodm ſię záſadźiwßy/potkał ſię ze dwudźieſtą y cżtermi Ráytárow/ktorzy przed woyſkiem ſwym hárce zwodźili. Tám z nimi wiele á meżnie cżyniąc/kilku zábił/ dwu pogimał / drugie odgromił. Tym Ráytárom gdy drudzy ná pomoc Niemcy przybyli/ Pieniążkowi też Stániſław Kázánowſki z domu Grzymáłá Zolnierz dźielny ná pomoc przybył w poczćie więtßym/ znowu do Niemcow obá ſkocżyli / ktore dosyć meżnie gromili á niżli Rothy Polſkie nadeßły. Ludźi Niemieckich wiele przybyło/wßákoż noc przeßkodźiłá. Ale ten Káwáler naprzod drogę ßcżęśćiu y ſercá wßytkim Polakom dodał wielkiego ná Niemce/ o ktore w rownym ſię poczćie kuśił/á znácżnie ie gromił.

¶ Pod Láternią y v Tcżowá/y w inych potrzebách / wiele á meżnie ſobie pocżynał.

¶ Potym w Moſkwi Roku 1 5 8 1. Od Sokolá więźniow znácżnych Krolowi Pánu ſwemu przywodźił.

¶ Tenże z Oſtrowá Zamku więźniá naypierwßego przywiodł.

¶ Pode Pſkowem w Roku 1 5 8 2. Gdy iuż obacżyli dźiurę w murze niemáłą/ktorą przez dwá dni z dźiał ſtrzeláiąc pilnie vcżynili/ thám wßytko Rycerſtwo pocżęło ſię do ßturmu ochotnie nápieráć/niechcąc vtráty prożney prochow pſowáć/ktorego o mále być bacżyli/á po inße do Polſki dáleko ſtáć było / bo Oſtrowá dobywáiąc wiele go wypſowano. Owa ná ßcżęśćie w iednę dźiurę Polacy/do drugiey ſię Węgrzy obroćili.

☞ Tám ten Pieniążek Káwáler/máiąc Chorągiew Białą/Krzyż ná niey/według zwycżáiu Rycerzow Jerozolimſkich/k woli Krolowi Pánu ſwemu/y słáwie nieśmiertelney/iáko bywáłßy/proſtym ſercá dodawáiąc/wezbrał ſię przed nimi ná mury do oney dźiury. O cżym słyßąc w drugich Rothách Rycerſtwo/chętliwie ſię z nim nágotowáli. A tych ia tu imioná iáko ie wiedźieć mogę/krotko wſpomnię: A naprzod te ktorzy byli właſnymi sługámi K: Je° Mśći.

☞ Stániſław Miedzychocki/y Brát iego rodzony Łukaß.

Woyćiech Sobieſki ſamotrzeć / Máthyaßek y Cżechowſki ſłudzy ie°.

Márká Sobieſkiego słudzy dwá.

Drzemlik z Domu Wreby.

Gdeßyńſki Chrzyßtoph z Domu Gozdáwá.

Pithowſki z Domu Nowiná.

Andrzey Trebácż Lech.

Jan Kopacżowſki poſtrzelon.

Kłodnicki.

Chodorowſki.

Stryiowſki/słudzy iego dwá.

Stániſław Słotwińſki.

Pußkarz.

VOLVNTARII.

Chrzyßtoph Cikowſki z domu Ráwan.

Mikołay Sienieńſki. (dwan.

Sebeſtyan Dąbrowſki/słudzy iego cżterzey.

Korzyńſki.

Zebłemſki/Słudzy iego dwá.

Piotr Chlewicki Odrowąż zábit.

Málcher Słátkowſki.

Bogusłáwſki Málcher Piſarz z Káncelláryey. Herbu Ostoia

☞ Z Roty Hetmáńſkiey Jáná Zamoyſkiego z Domu Jelitá wiele ochotnych było/ ále záhámowáni od Hetmáná/ á do inßych poſług obroceni/tylko Stániſław Orchowſki z Domu Ráwicż / o cżym pod Herbem.

☞ Hetmáná Nadwornego Jáná Zborowſkiego z Domu Jáſtrzębiec. Wálenty Tcżowſki.

Jan Bieńkowſki. Zagorſki.

Chilnetecki.

☞ Z Roty Andrzeiá Zborowſkiego/Márßałká Nadwornego. Woyćiech Stráż.

Mikłuß Kárwat.

Marćin Kalińſki.

☞ Z Roty Stániſłáwá Tarnowſkiego Káßtellaná Sedomierſkiego. Jan Tarnowſki brát iego Stryiecżny z Rzemieniá z Domu Leliwá.

Bogusłá- Słudzy

Sludzy iego / Piſkorſki / Raczyńſki / Stocki.

Zamlińſki / Klußowſki / Druchowſki / Komornicki / Kalińſki / Andrzey Dobek / Skapſki / Jan Ankowſki / Wáwrzyniec Thymieńſki / Márcin Pnińſki / Piſlárſki / Jan Rzekiecki.

☞ Z Bonárowey Roty.

Stániſław Budzißewſki / Jan Kárpieńſki / Woyćiech.

☞ Mikołáiá Rádziwiłá / Márßałká Wielkiego Litewſkiego.

Andrzey Czarny / Woyćiech Orchowſki / Woyćiech Zabylſki / Jan Woyná / Obrembſki.

Stániſłáwá Rádziwiłá.

Mikołay Knáſki. Wásil / Tháßobyńſki / Fiedor Fiedorowicz / y inßy.

☞ Z Roty Reczáyſkiego Woyćiechá Káſtellaná Wárßáw.

Adam Brzeſki / Chrzyßtoph Gaśińſki.

☞ Z Roty Przyiemſkiego Stáni: Stároſty Konieńſkiego.

Jákub Slupſki / Seweryn Gołabkowſki poſtrzelon w głowe przez ſyßak.

☞ Z Roty Bieláwſkiego.

Wácław Rożniátowſki / ſludzy iego dwá. Woyćiech Tworowſki / Jan Tworoſ: Jan Gumowſki / Stániſław Trzaſká / Andrzey Laſkowſki / Máciey Dlugołecki / y inßy.

☞ Z Rothy Woyćiechá Choćimierſkiego.

Stániſław Wiernek Podgorzánin z domu Janiná / ſludzy iego dwá. Zbylitowſki Porucznik / Saporowſki / ten gdy zbito Brzechwe Chorągwie dotrzymał. Beliná w reke poſtrzelon. Stániſław Rzeczkowſki. Wrońſki z ſługą Páwłem Drożińſkim / ktory mu tám zábit.

☞ Z Roty Rádeckiego.

Andrzey Grábowſki / Jakub Bábicki z domu Cholewá / Stániſław Lecki / Jan Maluerus.

☞ Z Roty Potockiego.

Woyćiech Rokicki / Andrzey Zaluſki /

☞ Z Roty Janá Rádziminſkiego Herbu Brodzicz / Stároſty Liwſkiego.

Stániſław Bledowſki / Gábryel Jeżierſki / Smuklicz / Tomás gáwárecki

☞ Z Rothy Litewſkich Rotmiſtrzow / z Piaſkowſtiego.

Páwel Dewgiełło / Márcin Wiśielſki / Jánuß Wegrzyn / Sthániſław Mugulſki / Wáwrzyniec myßczińſki

Z Roty Cißkowicowey.

Rogozińſki Jan / Podroż / Lawryn. Kończowſki.

Z Roty Woiewody Nowogrodzkiego.

Bálcer Wrzeßowſki / Jan Biernáßewſki / Eráſmus Máterná / Wáwrzyniec Tomicki / ſludzy iego dwá / Mikołay Plemicki.

Z Roty Rożná Zygmuntá.

Zakrzowſki / Máthys Swiećińſki / Janowicz.

Z Rothy Stároſty Luckiego.

Jeremian Puczeiowſki y z ſługą. Jan Strzemeſki / Frac Páwłowſki.

Z Roty Gotomſkiego.

Bodzánowſki / Swiećińſki.

Z Roty Koniecpolſkiego Alexándrá z domu Pobog.

Márcin Jankowſki / dwá ſludzy ie° Jerzy Boczykowſki / Márcin Przezdziecki P. Lowczego Nárußewicá.

Struſa Jerzego Stároſty Bráclawſkiego y Winnickiego.

Jerzy Przezdeńſki / Andrzey Leßczyńſki / Stániſław Wielicki / Jan Promycki / ſługá Zákrzewſkiego / Piotr Losicki / ſługá Kuropátwin / Jákub Sáblicki.

Jácynktá Młodzieiowſkiego Podſkárbiego Nadwornego.

Stániſław Trzepicki / Pleßkowſki Chrzyßtoph / Sebeſtyan Podgorſki / Bernát Szydlowſki z domu Jelitá.

☞ Roty ſamego Káwálerá Pieniążká / Towárzyße.

Chrzyßtoph Bieniecki / bywał Rotmiſtrzem pießem przed tym / Brát iego młodßy támże zábit. Jan Albin Czech / Káſper Ráyter w twarz poſtrzelon / Stániſław Kámpánowſki zbity / Stániſław Theczyńſki / Chrośnia Mázur zbity / vmárł potym / Strowſki od Melßtyná / Leczycki / Jeziorkowſki.

Piskorski Pradziad moi pod Pskowem A° 1581 – z [illegible] Kawaleron [illegible] stawał.

Słudzy tegoż Káwálerá Pieniąžká właſni.

¶ Jan Olßowſki/Jákub Dębieńſki/Jerzy Berkan Pruſak herbu Ciętrzew. Stániſław Szalewſki od Chęćin. Wolfángus/Fárkáß Węgrzyn Peter/Gorlicki/ Gołyńſki/ Floryan Kożnicki z Domu Nowiná. Jan Fránt Krákowczyk/vmárł tamże/Oſtrowſki vmárł tamże/Piotrowſki vmárł tám: Wołczyńſki zábit/Sęczemſki Páchole/Wáwrzyniec Kráwiec/Muzyká ie°/ Dudá grał ná dudách v Chorągwie/Máthyaß ná Serbſkich Skrzypicách/ Trębácz trzeći/á Jan Brzechwá Chorągiew trzymał/o ktorỹ pod Jáſtrzęb.

¶ W dźiurze drugiey od Rzeki wielkiey było Węgrow 5000. Niemcy ktorzy mieli być w Polſkiey dźiurze/obaczywßy że tám źle/do Węgierſkiey ſię puśćili/o czym niżey.

¶ Wiele inßych ſpraw tego Káwálerá Pieniąžká ná mieyſcách znácznych/z wielką pochwałą okazálych obaczyß.

¶ Tegoż Káwálerá zaſług będąc wdźięczen Krol Stephan/nagrodę táką dał/iáko to Liſt opowieda tymi ſłowy.

Stephanus DEI gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Litvvaniæ. &c. Princeps Tranſsiluaniæ. Significamus præſentibus literis noſtris, quorum intereſt vniuerſis & ſingulis. &c. Cûm Generoſus Procopius Pieniązek, Miles Hieroſolimitanus, ab ipſo tempore quo Regni huius ſuſcepimus gubernacula, continuis ſuis Militaribus ſeruicijs, omni conatu gratiam noſtram promereri ſtuduerit, ac primùm in bello, cùm Gedanenſibus inſigne virtutis ſuæ Militaris ſpecimen præbuerit, ſimilem in confinijs terrarum Podoliæ contra Tartaros, ac deinceps tote bellicarum expedicionum, cum magno Moſchouiæ Ducæ tempore pro Patria ſua R. P. non vitæ ſuæ, nec ſanguini, ſed ne ſumptui quidem parcendo: munuſque Magiſterij Equeſtris, ſatis dextre grauiter & ſtrenuò ad implendo atque maxima incommoda in hoſtico Solo ſuperando, ſubq; maxima cœli & aëris inclementia, intentiſsimiſque brumæ & frigoris aſperitatibus: in obſidione Pleſcouień perſeuerando: Et quod ſummæ virtutis eſt, vltra Equeſtris Militis officium, ſpontè, alacri fortiq; animo in aſalto Pleſcovvień, per medias telorum hoſtilium ad inſtar imbris emiſſorum procellas, rem cum hoſte fortiter viriliterque gerendo, ſeſe nobis chariſsimum reddiderit. Cum ſumma teſtificatione amoris pietatiſque in patriam, ſtudiique & obſeruantiæ in nos ſuæ ſingularis, igitur in remuneracionem eorum ſeruitiorum ſuorum nobis atque R. P. per eundem præſtitorum virtutis ſuæ præmium nos conſulere cupień, vnà eademque opera commodo maiori, Capitaneatus noſtri Vandeń in Liuonia adiunximus eidem arcem & præfecturam Rumberg cum prædio Dziezbin, omnibuſque & ſingulis ſuis pertineń: eundemque ipſum Capitaneatum Vendeń, tali modo per nos auctum præfato Generoſo Procopio Pieniązek Rotmagiſtro noſtro in poſſeſsionem & adminiſtrationem tradendā concedendam & cōferendam eſſe duximus: quemadmodum quidem tradimus, concedimus, & conferimus, hiſce præſentibus, per eum cum omnibus & ſingulis ſuis pertineń, & attineń, fructibuſq; reditibus atque prouentibus, teneń, habeń, poſsidendum & adminiſtrandum. &c. &c.

☞ **Chrzyßtoph Pieniąžek/Syn Piąty Prokopá Pieniąžká**/Dworzánin Krolá Stepháná/ miał Rothę w Roku 1581. Kiedy Wielkie łuki/ Wieliß/ Vświát/ Newel/ Jeźierzyßczá/ Zawłoćie/y inße pobrano/ktory tákże nie z podleyßą ſławą nád Przodki ſię ſwe okázował: miał potym Rothę ná Podolu tenże Chrzyßtoph/ w Roku 1583. Potym Dworzáńſką ſłużił.

☞ **Nykodym Szoſty Syn Prokopá Pieniąžká**/ kthory multorum hominum mores vidit, w Włoſkim/ Niemieckim ięzykách y w inßych bene expertus, Ná Dworze Ceſarzá Máximiliáná czás ſię niemáły

bawił. A potym do Oyczyzny przeiechawszy / w potrzebách znácznych pod Wielkimi Łukámi y v inszych Zamkow w Moskwi bywał/potym y ná drugi Rok pod Pskowem/ y indziey/ w młodych lećiech sercá y siły niepodley/ do tego wielkiey cżerstwośći/koniá rownymi nogámi dobrze iáko do potrzeby vbrány przeskákował/y insze sztuki podziwowánia godne cżynił.

☞ Mikołay Piniążek/Syn Jana Stárosty Sámborskiego y Łeczyckiego/ był Podkomorzem y Stárostą Generałem Krákowskim/w Roku 1 4 5 1. Ten z Piotrem Kurowskim z domu Srzeniáwá/ Kásztellanem Lubelskim/y z Dobiesłáwem Kmitá Kásztellanem Woynickim/ z Mikołáiem Skorą ktory sie pisał z Gaiu / ći od Krolá Kázimierzá byli posłáni áby dobyli Jákubá Sienieńskiego ná Pinczowie/ktory nád wolą Krolewską nápierał sie Biskupstwá Krákowskiego/ ten postrzegszy tego/ ziechał ná Melsztyn do Spytká Tarnowskiego/o czym Kromer świadczy y Miechowitá w Ksiegách Cżwartych.

¶ Tenże odiał był z roskazánia tegoż Krolá wszytkie wśi Kánonikom Krákowskim / iáko naprzod Demetryuszowi Sienieńskiemu Proboszczowi Skárbimierskiemu/dwiemá Długoszom bráciey rodzoney z domu Wieniáwá/Dersłáwowi y Mikołáiowi Krzyżánowskim / Páwłowi Głowieńskiemu Dziekanowi z domu Godzámbá/ktorego słał w poselstwie Jákub Biskup miánowány do Papieżá/o cżym Kromer w Ksiegách 24.

¶ Tenże Borzywoiá z Skrzynná ná Zywcu y ná Turzey Gorze dobywał z roskazánia Krolewskiego. A z nim wespoł do tey potrzeby był posłan Piotr Komorowski z dworem Krolewskim/y slachtá Cżyrycka/o cżym Kromer pisze w tychże Ksiegách.

¶ Tegoż Stárosty Generałá Krákowskiego byli dwá synowie/ Naprzod Mikołay/ktory w Prusiech z Krzyżaki meżnie cżyniąc zábit/ćiáło iego leży w Málborku ná wyższym Zamku w Kośćiele/ o cżym Epitaphium támże świadcży.

☞ Stánisław wtory syn tegoż Stárosty Krákowskiego był Woyskiem Krákowskim y dzierżawcą Grybowskim / Vir in obeundis rebus R. P. grauis, ktory wiela ziem̃ y spraw ludzkich był świádom/zostáwił z Gierałtowską z domu Saszor Syná Przecłáwá/ á ten iuż z Myszkowską Kásztellaná Lubelskiego Corką wieku mego zostáwił potomstwo.

☞ Dom Debieńskich w Krákowskiem Woiewodztwie/ ktorych sie przodkowie pisáli de Szczekoćin/te Historye wspomináią ludźmi możnymi/Krolom pánom swym y R. P. dobrze zásłużonymi.

Jana z Szczekoćiná wspomina Kromer Kásztellanem Lubelskim w Vnią/roku 1 4 1 3. Ktorego y Priwilegia rozne pomieniáią.

Jana z Szczekoćiná tenże Historyk wspomina w Kśiegách 19. Meżem znácznym v Opoczki/w Roku 1 4 2 8. Ktory tám bedąc z Wituldem Wielkim Kśiożećiem Litewskim v tego Zamku/ wiele á meżnie sobie pocżynał. Tenże potym był Stárostą Lubelskim / o cżym Kromer w Ksiegách 22.

Piotrá z Szczekoćiná/ Podkánclerzego Koronnego/wspomina Przywiley potwierdzony od Władysławá Wegierskiego y polskiego Krolá/w Roku 1 4 4 2. Ná kthorym go pomienia / Piotr Wodá de Szczekoćin. ⁊c.

Janá Podstolego Sedomierskiego wspomina Przywiley Klasztorny/w Roku 1 4 5 8.

Jákubá de Szczekoćin/alias de Debno/Podskárbim Koronnym/Stárostą Sodeckim y Bieckim/y Dworu Krolewskiego naprzedniey-szym Podczászym. To było w roku 1 4 6 2.

Dobiesłáwá

Pieniązek oppressor Libertatis Eccles. astica.

Dobiesławá de Szczekocin tenże Przywiley tegoż Klasztoru Mogilskiego wspomina Podstolem Sedomierskim/ anno vt supra.

Páwłá de Szczekocin Stárosta Olsztyńskim / Záwichoyskim y Łukowskim tenże przywiley Klasztoru Mogilskiego wspomina / w Roku 1 4 6 2.

Henryká de Szczekocin / Stároste Lubelskiego/ wspomina tenże przywiley w roku vt supra.

Bártoszá de Szczekocin et de Debno / wspomina Ephigies ná Oltarzu w Mogile támże/y Jákubá Syná iego Kásztellanem Krákowskim/roku 1 4 9 0. Czego Epitaphium potwierdza iákoś wyższey czytał.

☞ Dom Strászow stárodawny y znáczny / piszą sie de Białáczew w tym wieku/przed tym de Kośćielniki/o czym świadczy Miechowitá w Ksiegách 4. Káp: 53.

¶ W Turcech Jmbreimbek Stráż wieku ná szego był znácznym y wzietym v Pogan/przez ktorego poselstwá wszytkie do Polski odpráwowáli/ był wźiet w młodych lećiech y poturczon / zostáwił tám tylko iedne Corke/ był Dom znáczny wieku mego w Krákowskim y w Sedomirskim woiewodz.

☞ Dom Chlewickich / ktorzy iedney dźielnice z Szydłowieckimi byli/ iáko to List od Káźimierzá Wielkiego opowieda tymi słowy.

Nos Cazimirus Dei gratia Dux Poloniæ, nec non terrarum Cracouiæ, Sendomiriæ, Siradiæ, Lenciciæ, Cuiauiæ, Pomeraniæq; Dominus & Hæres. Notum facimus vniuersis, tam præsentibus quam futuris, præsentes litteras inspecturis, quod consideran̄ multiplicibus obsequijs & seruitijs, per fideles nostros, Iacobum, Nicolaū, ac Petrum de Chleuisca, nobis hactenus in præsen̄ & in posterum impenden̄, cupien̄ quoque vtilitatis regni nostri in fructibus & reditibus amplificare & meliorare, villas ipsorum, videlicet, Chleuiska Szydlouiecz, Smagovv, Sclobi, Topola, Radzimikovv Most, Dambroua, Dziurovv, Collisoni, vulgariter dictas sitas in terra Sendomirien̄, de iure Polonico in ius Tentonicum, quod vulgariter Srzedskie dicitur inferrimus perpetuo duraturum, secundum quod eodem hæreditates in suis circumferentijs sunt distinctæ & limitatæ, remouen̄ ibidem omnia iura Polonicalia, modos ac consuetudines, Angarias & Præangarias vniuersas, omnium Palatinorum, Castellanorum, iudicum, Subiudicum, ministerialiumque ipsorum. &c. &c.

¶ Ci tedy Chlewiczcy zostawszy ná tych pomienionych wśiách/nieodmieniáli/áni potym wiele odmieniáią sobie nazwiská. Był Dobiesław Chlewicki zá pámieći ludzkiey Kásztellanem Czechowskim/ kthorego Syn Piotr podstolem był Krákowskim/miał syny te z Spinkowną z domu Prus.

Jákubá człowieká dobrego żywotá y spraw pocżciwych/ tylko że był alienus ab Ecclesia, zostáwił z Lubráńską Zophią Corką Tomaszá Kásztellaná Brzeskiego synow siedm̄ / Corek sześć/ iáko Zámiechowską/ Káimierową/Podlodowską/Suchecką/dwie pánnie ieszcze były roku 1 5 82.

¶ Tegoż Syn Mikołay v szturmu pode Pskowem mężnie z nieprzyiaćioły czyniąc ná pierwszym wstepie postrzelon / krzyknął ná Rotmistrzá Pieniążká Káwálerá/ pod ktorego Chorągwią Białłą tám był wszedł / áby go rátowáć kazał / ktory go záraz pod mur zwieść roskazał/znowu postrzelon/y támże zostáł.

☞ Dom Kietlińskich ábo Płoszowskich w Sierádzkiem Woiewodztwie stárodawny/z ktorych ieden wieku mego był Opátem Witowskiem.

☞ Dom Páczánowskich stárodawny/znáczny y rozrodzony. Był ieden wieku mego Michał Proboszczem Kurzelowskiem / Łeczyc-

kiem/Vnieiowskiem/Krußickiem/Kieleckiem/Skárbimierskiem Kanonikiem/vmárł 28 dniá Styczniá/w roku 1568. Ciáło iego leży v świetey Troycze w Krákowie.

☞ Dom Kurzáńskich w Ruskiem Woiewodztwie v Lwowá stárodawny/w ktorym zá wieku mego potomstwo skłonne było ku służbie miłego Bogá/byli dwá Bráćia Bárnádyny/trzeći Jezuitá/á ná ten stan práwie gwałtem od Páná Bogá był ieden przyćiągniony ná imie Bárnardinus tym sposobem. Mátká iádąc do Lwowá/vpuśćiłá dziećię z rydwaná ktore v piersi trzymáłá/ktore przeiechało koło. Mátká záraz z wozá wyskoczywßy/Páná Bogá prosiłá áby iey grzechu obronił/á ieśliby sie iey on syn vchował/obiecáłá go ná służbę iego do Zakonu Bárnádynow. Zátym ono dziećię záraz sie piersi chwyćiło/á gdy do lat przychodźiło/z náuki przyiechawßy ná służbę żołnierską iechał. Potym był vpomnian przez sen/áby czynił obietnicy mátczyney dosyć. On to sobie miał zá sen/á ná ten czás służył ná ßeść koni w Roćie Janá Sieniáwskiego.

¶ Potym ná Rástáwicy będąc w potrzebie z Pogány/ kedy Strusá zábito/wiele á meżnie z nieprzyiaćioły czynił/ gdy przy nim sługę zábito/ on sam záledwie obronną reką vßedł/y tám mu to ná pámięć przychodźiło/áby czynił dosyć obietnicy Mátczyney/ná co z boiáźni przyzwalał/wßákoż potym ślubu niechćiáło mu sie wypełnić.

¶ Potym y drugi raz w teyże spráwie przez sen był ostrzeżon/á gdy to sobie lekce poważał/będąc Meżem znácznym/ná krwi nieprzyiaćielskiey dobrze záiußonym/wpadł zátym w srogą niemoc/ w kthorey mu przez sen iákoby opowiedziano: Jesli dosyć vczyniß obietnicy Mátczyney/przyidźieß do zdrowia pierwßego. On iuż bacząc że to byłá wola Boża/á iż tego zniknąć nie mogł/wyiáchał z Roty do domu/rozdał konie y wßytek rynßtunk swoy/iechał do Krakowá á przyiął Regułę/wßákoż dłużey niż przez cáły rok gdy vsłyßał koniá rżąc ábo Trąbę woienną/żal go trapił serdeczny w onych ćieniách Klaßtornych.

¶ Tychże Kurzáńskich Brát rodzony w stanie Małżeńskim żyiąc/ ná Oyczyznie żywot práwie świątobliwy wiodł/y potomstwo zostáwił.

☞ Dom Bębnowskich stárodawny/ktorzy z Koneckimi iedne dźielnice bráli. Był zá wieku mego Kásper Bębnowski Zakonnikiem Reguły Cysterskiey w Wachocku/w roku 1582.

Kárśniczcy w Sedomierskim Woiewodztwie z Ciechanowskiego Powiátu.

Mniowscy w Sierádzkim Woiewodztwie.

Mießkowscy z Káliskiego Woiewodztwá.

Gorscy z ktorego Powiátu wiedźieć nie mogę/tylko iednego wspomina Epitaphium w Kośćiele Krákowskiem ná Zamku pisane w te słowá. Stanislaus Gorski, Vicecapitaneus Cracouieñ, obijt anno Domini 1534. Mensis Aprilis 16. Circa horam octauam noctis.

Gostwiczcy w Sądeckim powiećie tegoż kleynotu vżywáią.

Kryßkowscy w Sędomierskiem Woiewodztwie.

Duraczowie w Sędomierskim Woiewodztwie.

¶ Inßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostátecznie wiedzieć nie mogę.

O Kleynocie stárodawnym Ogończyk

O Kleynocie stárodawnym Ogończyk/ Długosz pisze/ że ma począthek od Odrowążá/ w Morawie nábyty/ tákiem ksztaltem iákomći pisał w Gniazdzie Cnoty/ Ták powieda o Przodkách że bywáli officiosi, & ad potacionem & Venerem proclivi. O ktorych obaczywszy własność Herbu czytać bedzieß/ tákże o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć mogę/ ma być Biała Strzałá y puł Pierścieniá w polu Czerwonym/ z Helmu Ręce Pánieńskie/ pámieć wieczna/ że ná prosbę od nie° nieprzyiacielowi obroniona byłá.

☞ Piotr z Rádzikowá/ ktory był naypierwey dostał Herbu tego/ miał dwu synow/ Piotrá Ogoná/ y Andrzeiá Powále. Ogonowe Potomstwo w Wielkiey Polßcze zostáło/ y ták sie długi czás zwáli Ogonámi. Od Powáły w Máłey Polßcze Potomstwo sie długi czás Powáłámi zowąc znácznie rozrodziło/ co niżey vslyßyß.

☞ Piotr Ogon/ ktory naprzod kupił Kościelec ná Kuiáwách/ y inße máietności/ wßákoż z Kościelcá sie pisáli od czásu dawnego/ iáko opowiedáią Listy Jánußá Woiewodę Brzeskiego/ w Roku 1247. de Kościelec.

Mikołáiá de Kościelec Woiewoda Kálistkiem/ Roku 1258.

Jánußá Woiewoda Jnowłocłáwskim/ w Roku 1259.

Janá Kościeleckiego starosta Chełmieńskim/ w roku 1259.

Woyćiechá Kościeleckiego wspomina Kromer w Ksiegách Dwánastych/ dla tego/ że Zamku Pákośći meżnie obronił Krzyżakom/ był Woiewoda Brzeskiem/ wielką ßkodę w nich vczynił. To było w roku 1305. O czym bedzie w Historycy.

Janá Kościeleckiego opowieda Kromer w Ksiegách dwudziestych czwartych Woiewoda Jnowłocłáwskim.

Páwłá Biskupem Chełmskim opowieda Przywiley w roku 1466. ná Fundußu Kośćiołá w Kole tempore Pauli Papæ.

Paulus Ogon de Spicymierz Woiewodá Łeczycki/ ktorego opowieda Miechowitá w roku 1329. dla czego/ czytay sub eodē anno.

Mikołay Kościelecki Biskup Chełmieński był w roku 1509.

Mikołay Woiewodá Brzeski w roku 14509.

Andrzey Kościelecki/ Kásztellan Woynicki/ Podskárbi Koronny/ ktory miał zá sobą Cześke z Fraucymeru Krolowey/ z ktorą miał iedne Corkę Beatę X. Ostrogską/ był Spiskiem/ Oświećimskiem/ Zatorskim/ Sądeckiem/ Bydgoskiem Stárostą/ Wielkim Rządzcą Krákowskim/ spuścił potym żupy Bonárowi w Roku 1508. Vmárł Dnia ßostego miesiącá Wrześniá/ w roku 1515.

N. Brát iego drugi był Woiewodą Brzeskiem/ miał z Bochotnicką z domu Debno Woiewody Lubelskiego siostrą Corek trzy. Jedná byłá zá Mikołáiem Walewskim z domu Pierzchálá/ ktora zostáwiłá dwie

stáwiłá dwie

ſtáwiłá dwie Corce y Syná Adámá/dziśieyſzego Kaſztellaná Olbieſkiego/o ktorym pod Pierzchałą.

Druga byłá zá Iákubem Walewſkiem Brátem rodzonym Mikołáiowym/zeſzłá ſterilis.

Trzećią zá Sempelborſkiego wydáli Bráćia Stryieczni.

Ian Trzeci Brát tych pomienionych był Woiewodą Poznáńſkiem/y Stároſtą Człuchowſkiem/Tucholſkiem/Bydgoſkiem/miał iednego ſyná y Corkę Srzeńſką Woiewodziną Płocką / od ktorey Fierleiowá Káſztellánká Lubelſka y Stárośćina Sedomierſka/Dzierzgowſka Káſztellanká Sochaczewſka/od ktorey Máćieiowſka Stárośćina Záwichoyſka.

Syn tego Janá N. był naprzod Káſztellanem Łęczyckim/ potym Woiewodą támże/Tucholſkiem/Człuchowſkiem/Bydgoſkiem, ⁊c. Stároſtą. Miał zá ſobą Pepowſką/z ktorą zoſtáwił trzech ſynow.

Stániſłáwá/ktory miał zá ſobą Kośćielecką/po ktorey wźiął Wyſoką/vmárł ſterilis, oná potym ſzłá zá Czárkowſkiego Piotrá Káſztellaná Poznáńſkiego.

Andrzeiá / kthory miał zá ſobą Laſką Woiewodzankę Sierádzką/vmárł ſterilis, Woiewodą był Poznáńſkim/Pyzdrſkim.⁊c. ſtároſtą.

Iánuſzá/ktory miał zá ſobą Dánáborſką Gieruſze z Domu Topor/Káſztellaná Nakielſkiego Corkę/po ktorey wźiął wielką máietnośc/ Dánáborz/Kráinkę/Nieżuchow/y inſze dobrá/ y ſummę wielką ná Nakle/ z ktorą zoſtáwił to potomſtwo/ Naprzod.

Stániſłáwá Stároſtę Nakielſkiego/ ktorego zábił Dźiałyńſki Mikołay.

Ianá Stároſtę Bydgoſkiego/ Męzá R. P. záſłużonego/ ktory ná potrzebę do Gdańſká Rothę był znáczną wywiodł/y z nią naprzod w źiemię ſzedł przed wſzyſtkiem iáko świádomy/miał zá ſobą Spláwſką Káſztellaná Krzywieńſkiego Corkę z domu Leliwá.

Andrzeiá Opátá Bledzewſkiego y Chrzyſztophá/ktory miał zá ſobą Potulicką/Corki/ Naprzod.

¶ Káthárzynę Opalińſką Márſzałkową Koronną y Generałową Wielkiey Polſki. Reginę Rokoſzewſką Podſkárbiną/ Celnikową Koronną/ Zupnikową żup Krákowſkich/ Stárośćiną Oſtrzeſzowſką. ⁊c. Helżbietę y Zophią.

¶ Był to Senator dobry/wielki miłośnik R.P. byłá tám w ſpráwách ſtáteczność poważna y doſkonála/od Auguſtá Krolá był Deklárawan Hetmánem przećiwko Herikowi Kśiążęćiu Braſzwickiemu / ktory przez Pruſką źiemię chćiał prześć z ludem do Inflánt/roſkazawſzy mu ruſzyć ſlachtę Poznáńſkiego y Káliſkiego Woiewodztwá/wſzákoż ącz był ludźie wywiodł niemále/nie przyſzło mu do potrzeby/ bo był Heryk zgromion od Kśiążąt/ od Ioáchimá Kurfirſtá Brándeburſkiego / Hánuſa Márgrábie Brándeburſkiego/ Henrychá kśiążęćiá Braſwickiego/Janá Albrychtá Kśiążęćiá Mechelburſkiego/ ták áż zá ledwie ſam vćiekł. To ſię dźiało w Roku 1563. Wiele potym ſpraw iego pámięći godnych w Hyſtoriey obaczyſz/był Woiewodą Sierádzkim/ Generałem wielkiey Polſki/Bidgoſkiem/Nakielſkiem/ Dráhimſkiem/⁊c. Stároſtą.

¶ Tychże to Woiewod pomienionych Bráćia byli rodzeni od drugiey Mátki Kcżyńſkiey/ Naprzod.

Stániſław Káſztellan Bydgoſki/ ktory Przodkow ſwoich/ iáko ie Długoſz záleca/ſpráwámi doſzedł/zoſtáwił potomſtwo.

Lukaſz Biſkup Poznáńſki/ktory z młodośći w poſtronnych

Kráinách náukámi sie báwił/ był wźiet po Konárskiem z domu Abdánk.

Anná Kámieniecka/ od ktorey Woyciech/Jan/ Kámienieccy/Stánisław ná Záłosczach.

Helżbietá Potocka/potym byłá zá Sebestyanem Zoráwińskiem/dźiśieyßym Káßtellanem Hálickiem/z ktorym zostáwiłá dwie Corce/ Herbortowa ná Dziedziłowie/y Lanckoruńska. Vmárłá w Olesku/w Krośnie pochowána/o ktorey támże Epitáphium powieda.

☞ Od tegoż Przodká Dom Działyńskich stárodawny / z Kośćieleckimi iedney dźielnice / z ktorych wspomináią dawne scriptá Mikołáiá Woiewodę Inowłocłáwskim/ktory z Dánáborską z Domu Thopor miał Syná Mikołáiá Woiewodę Pomorskiego/ Brodnickiego/ Brátyáńskiego Stároste/y Dźierżawce Lipieńskiego/od ktorego zostáli ći synowie.

Jan Woiewodá Chełmiński/Dźierżawcá Brátyáński/ktory zostáwił z Wilkánowską z domu Lis potomstwo.

Michálá Podkomorzego Chełmieńskiego / Stároste Dobrzyńskiego/Meżá wielkiey sławy y pámięći godnego/ktory Morzem y źiemią świátá wiele obiechał/ tegoż był tylko ieden Syn został/ ktory chcąc Oycá wtym dośćignąć/áby też był mogł świátá ták wiele zwiedźieć iáko on/ będąc Młodźieńcem vczonym / wyiácháwßy ná Peregrinácyą/ w Turcech ná drodze vmárł/ Siostry w rozne domy máietność rozniosły.

Ráphał był Káßtellanem Brzeskiem/Brodnickim/Kowálskiem Stárostą/ten miał Syná iednego Łukaßá z Kátárzyną Hrábiánką z Gorki z domu Łodźia/ten we wßytkich expedicyách ktore przećiwko Moskiewskiemu miał Krol Stephan / znáczne poczty miewał / máiąc zá sobą Zophią Zamoyską/Káßtellaná Chełmskiego Corkę/Hetmáná Koronnego y Kánclerzá siostrę rodzoną/z ktorą niezostáwiwßy potomká żadnego/vmárł w Roku 1 5 8 2. będąc Podczáßym Koronnym.

Páweł Brát rodzony tych pomienionych / Stárostá Dobrzyński/ zostáwił z Kostczanką Woiewodzanką Chełmieńską potomstwo Michálá y Páwlá syny/Młodźieńce godne y vczone/ y Corki/ Minißkowo Stárośćiną Łukowską/y Zebrzydowską Podczáßyną Krákowską.

Działyńska za Zebrzydowskim

Od Piątego Brátá był Mikołay ktory trzymał Choćiń ná Kuiáwách/ zostáwił z Zakrzewską tegoż Herbu Káßtellaná Krußfickiego corką syná.

Siostry wyżßey pomienionych/ Zophia Gárnyßowa Podstolina Krákowska/Jełowska Káßtellanká Wyská.

☞ Z tymże Domem Dom Zelskich ná Dobrzyńskiey źiemi był iedney dźielnice. Był wieku mego N. Káßtellánem Dobrzyńskiem/ktory zostáwił dwoch synow / Szczęsnego Káßtellaná Dobrzyńskiego/ktory znácznie R. P. służył / zostáwił Syná Wincentego Káßtellaná Dobrzyńskiego/ktory był Dworzáninem Krolá Stepháná/tego wiek młody okazał spráwy Rycerskie pochwalenia godne/ pode Gdańskiem / pod Połockiem/meżnie z nieprzyiaćioły czynił.

Drugi Syn wyżßey pomienionego Káßtellaná Piotr / od ktorego tákże zostáło potomstwo synowie y corki.

Zdźiwoy Woyskiem był Poznáńskiem drugi Brát wyżßey pomienionego Káßtellaná Dobrzyńskiego / od kthorego Bártoß Zelski Rotmistrz y Mąż sławny/y drudzy Bráćia iego.

☞ Dom Kućieńskich stárodawny ná Kuiáwách / ktorzy z Kośćieleckimi byli iedney dźielnice / Woiewodámi Káßtellany bywáli.

☞ Dom Czerskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny y znáczny/z ktorych wieku moiego Wálenty wiele á pożytecznie służył R. P. ná Seymy z onego powiátu w Poselstwie ieżdżał/y o wolność R. P. wiele

sie zástáwiał/

sie zástawiał/iáko prawdziwy miłosnik Oyczyzny.

☞ Dom Murzynowskich thámże ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny/z Dziályńskiemi iedney dzielnice.

☞ Dom Kuczborskich thámże stárodawny y zásłużony R. P. bywáli Sedziámi/ Podsedkámi/ y inße ziemskie Vrzedy miewáli ná sobie z tego domu.

☞ Dom Mysłákowskich ná Dobrzińskiey ziemi/ z teyże dzielnice stárodawny/ zowa ie od Swietosłáwá przodká Swieskámi/ z ktorych Wálenty w Krákowskiey ziemi / zá dowćipem y zá biegłościa swoia miał máietność nábyta / miał zá soba Zaborowska z domu Ráwicz / Ráphalá Opátá Wachockiego. &c. Synowice / wßákoż z nia Potomstwá żadnego nie zostáwił.

Gorzechowscy ná Dobrzyńskiey ziemi dom rozrodzony.

Zołtowscy w Plockiem Woiewodztwie dom stárodawny.

Dom Godzißewskich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny/ zwano ie Goleniámi. Byli trzey Brácia wieku moiego/ dwá zeßli steriles. Jákub Maż sławny/Andrzey ácz miał Syná / wßákoż mu w Rypinie/ bedac ná náuce młody/kapiac sie w stáwie vtonał. Dwie Corce zostáły/Anná byłá zá Czermieńskim Wáwrzyńcem rzeczonym Wrzecz. Jádwigá zá Borzymieńskiem Jdzikiem / z ktorym też tylko Corki dwie zostáwiłá. Te byłá porodziłá Dorotá Páprocka/Ciotká moiá rodzona.

Piotr Godzißewski / kthory był zostáwił z śiostra moia rodzona trzy Corki/Małgorzáte/ Fruzyne/ y Zophia/ y Syná Janá/ ex quo optima fruges est speranda.

¶ Ná Kuiáwách wiele Domow zacnych / kthorzy od Kośćielecķich Dzielnicámi oderwáni/iáko Dom Kośćielskich.

Dom Sierakowskich stárodawny y zásłużony R. P. Był wieku mego Jan ktory sie pisał z Bogusłáwic/Woiewoda Leczyckim/ Syn iego Jan Káßtellanem Káliskiem vterq; ludzie wielce vczeni y godni Senatorowie. Tegoż Woiewody Corká byłá zá Janem Pieniażkiem z Krużlowey Dzierżawca Nowotárskim.

Dom Zakrzewskich támże ná Kuiáwách/ zowa ie Zbożámi/był Zbożny Zakrzewski/ktory z Rádzieiowska z domu Junoßá/miał te syny. ¶ Grzegorzá Káßtellaná Krußfickiego/ ktory z Anna Sławoßewska z domu Godzembá zostáwił to potomstwo. Marćina Stolniká Brzeskiego/Philipá/ Woyćiechá/ Lukaßá/ y Corke Káthárzyne Grábska Káßtellanke Krußficka/Anne Działyńska/ Zophia Gosłáwska.

¶ Piotr Syn wtory Zbożnego z Anna Krußowska zostáwił Marćiná Zbożnego/Grzegorzá/Jákubá/Corki dwie/Piotruße y Kátárzyne.

¶ Mikołay trzeći Syn Zbożnego ná Bukowinie zábit/zostáwił

¶ Anne Corke Bronißowa Ostrołecka w Konińskim Powiećie.

Dom Baleńskich ktore zowa Bułatámi támże ná Kuiáwách stárodawny y R. P. zásłużony.

Dom Trzebuchowskich stárodawny y zásłużony R. P. Był wieku mego Jan Meżem vczonym/v Zygmuntá Augustá w łásce wielkiey/był Podkomorzem wielkim/ßczedł sterilis.

Roßkowskich Dom támże stárodawny y R. P. zásłużony/ iedney dzielnice z Trzebuchowskimi / był ieden wieku mego Rotmistrzem sławnym y fortunnym w Wołoßech v Bohdaná Hospodárá / á potym v Stephánά Krolá Polskiego.

Dom Czárnotulskich thámże ná Kuiáwách stárodawny.

Dom Broniewſkich ſtárodawny támże.
Dom Wyſockich támże w Káliſkiem Woiewodztwie.
Wydżierzewſcy dom ſtárodawny.
Drwalewſcy támże ná Kuiáwách dom ſtárodawny.
Skrzypieńſcy w Káliſkiem Woiewodztwie.
Kotlińſcy támże domy ſtárodawne.
Roznowſcy w Poznáńſkiem. Zarpálſcy támże.
Grodżiczcy z Poznáńſkiego. Jankowſcy w Łęczyckiem/ z ktorych Piotr był Łożniczem Krákowskiem.
Wieśiołowſcy támże w Łęczyckiem.
Dobieczcy w Sierádzkiem. Y wiele tám domow inßych od Przodká pomienionego Ogoná.

☞ Domy możne od drugiego Brátá Piotrowego Andrzeiá Powáły/ktorego Przodkow wiele záſłużonych rozne ſcriptá opowiedáią/ ktorzy ſię piſáli de Tuczow/ y z inych/w máłey Polßcże Woiewodámi/ Káßtellany bywáli. etc.

¶ Mikołáiá Powále/ktory ſię piſał de Táczow / wſpomináią priwilegia rozne w Roku 1 4 4 9. Był Podkomorzem Sedomierzskiem y Sędżiem ziemskiem támże.

¶ Mikołáiá Powále wſpomina Miechowitá w kſięgách 4. dla tego/ że będąc w Wołoßech z Piotrem Woiewodą Ruskiem z domu Odrowąż/ meżnie á wiele z nieprzyiaćioły cżynił/y támże zábit.

Od tychże Niedrwiczcy w Sedomierſkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny y możny. Był wieku mego Andrzey Niedrwicki Káßtellanem Polánieckiem/był to Mąż vczony y godny Senator/ pod Połock do Moskwy kosztem niemáłym ieżdził zá Hetmánſtwá Mikołáiá Mieleckiego / ktoremu then pomieniony Hetman wielkie rzeczy zlecał do ſpráwy w woyßcże/ zoſtáwił potomſtwo z Wzdowską.

Woyßykowie w Sendomierſkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny/iáko ie wſpomináią Hiſtorye y Przywilegia: Naprzod Kreſtáwá Woyßyká z Woyćiey wſpomináią Przywileie rozne Káßtellanem Krákowskim w Roku 1 3 9 0.

Kreſtáwá Woyßyká Podkomorzem Krákowſkiem opowiedáią Przywilegia Koronne/ w Roku 1 4 5 8. O cżym cżytay Státutá. W tymże wieku Janá Woyßyká opowida Kuſtoßem Krákowskiem.

¶ Kreſtáwá Woyßyká wſpomináią tákże Przywilegia Trukcżáßem Nadwornem zá pánowania Włádyſłáwá/ w Roku 1 4 4 4.

¶ Wieku mego Woyßykowie piſáli ſię z Gnoyná Zamecżká w Sedomierſkiey ziemi.

☞ Dom Biechowſkich w Krákowſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ był Mikołay Biechowſki zá Olbráchtá Zupnikiem żup Krákowſkich/w roku 1 4 9 6. po Máciein Głowáckim/á po nim zoſtał Páweł Czerny z domu Nowiná.

☞ Dom Gornickich w Krákowſkiem Woiewodztwie / z ktorych zá wieku mego był Łukaß Stároſtą Tykocżyńſkiem/Człowiek vczony/ktory czás długi Dworzáńſką znácżnie ſłużył ná Dworze Królá Auguſtá. Nápiſał iezykiem Polſkim Kſięgi ktorym dał Tytuł Dworzánin / z ktorych człowiek młody może pochop y ćwiczenie wżiąć do żyćia poczćiwego. Zoſtáwił z Broniewſką / Koniußego Przemyſkiego y Stároſty Medeckiego Corką potomſtwo.

Páweł brát

Páweł Brát tego Stároſty/ ktory był przy Janie Zamoyſkiem Hetmánie y Káncierzu Koronnym/ á Sceretis Młodźieniec godny y vczony.

Moráwcowie/ piſali ſię z Owczar/ o ktorych Epitaphium w Klaßtorze Buſkiem w Sedomierſkiey źiemi powieda.

Sieczkowſcy w Sędomierſkiem y Wiślickiem Powiećiech máią/ Dom ſtárodawny.

Butowieczcy támże w Rádomſkiem Powiećie dom dawny.

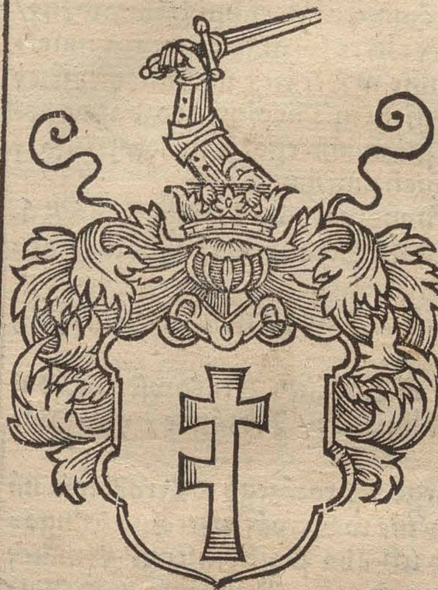
Letowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Stárośielſcy ná Podláßu Dom ſtárodawny.

Skárbieńſcy w Ruśi/ z ktorych ieden przy Janie Zborowſkiem Hetmánie Nadwornym był Mężem znácznym.

Dabrowſcy z ktoregoby Powiátu byli wiedźieć nie mogę/ Epitaphium opowieda w Gnieźnie Andrzeiá de Dobrowká thymi słowy. Andreas de Dambrovvka Decanus Gneznẽ, Obijt Anno 1 4 9 3. Decima octaua Aprilis. Herb Ogończyk y Rożá.

¶ Wiele inßych w rożnych Woiewodztwách/ o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie ſtárodawnym Prus/ ták rzeczonem/ ktory ma być Połtorá Krzyżá Białłe w polu Czerwonym/ iáko Długoß o tym świadczy tymi słowy.

Prutenorum antiquorum Genus, ex tribus Principibus, qui in Poloniam ex Pruſsia facinore comiſſo fugiẽ propagauerunt, Viri in iram proni. A thák obaczywßy własność Herbu/ czytáć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Znácznie Káthálog opowieda Przodká Herbu tego/ Roku 1061. Stániſłáwá z Szczepanowá z woiewodztwá Krákowſkiego Kánonikiem Krákowſkiem/ był to Syn Wieliſłáwow/ á Mátká iego byłá Bogná.

¶ Tenże potym po śmierći Lámpártá z Domu Topor był obran ná Biſkupſtwo Krákowſkie/ w Roku 1 0 7 1. Tego żywot świątobliwy dosyć ßeroko Hiſtorye opowiedáią. Zábit od Bolesłáwá śmiáłego/ w Roku 1 0 7 9. Jedennaſtego Dnia Kwietniá/ ná Skałce v świętego Michálá pochowan był. Dla iego śmierći Grzegorz Dźiewiąty Papież záklął był wßytko Kroleſtwo Polſkie/ Kośćioł Krákowſki bez dwie lećie nie miał Biſkupá/ bo ták długo Klątwá trwáłá. Po tym Biſkupie był obran Lámpert z Domu Abdánk/ w Roku 1 0 8 3.

☞ Guntera Biſkupá Płockiego opowieda Káthálog w Roku 1 2 2 7. Zá pánowánia Konradá Kśiążęćiá Mázowieckiego/ zá tegoż Krzyżacy do Prus dla obrony przyprowádzeni. Żył ná Biſkupſtwie

pułßostá látá/ w Wiedniu iádąc do Rzymu vmárł/ y támże pochowan. A to było w Roku 1 2 3 2.

¶ A iż te Prusy rozno noßą/iáko niżey obaczyß/tedy tego Biskupá opowieda Herbu Turzymá alias Prus.

☞ Psalánte Biskupá Poznáńskiego opowieda Káthálog w Roku 1 2 8 0. Był wźięt po Boguphale z Domu Rożą/vmárł w roku 1 2 9 0. Po nim nástał Jan Wyskiwiecz z domu Cholewá.

☞ Jákubá z Płonian Stárostá Bobrownickiem opowieda w Roku 1 3 8 5.

☞ Tomaßá Strzepieńskiego z Kośćioná opowieda Káthálog Biskupem Krákowskiem/w roku 1 4 5 5. Był Sacræ Theologiæ & iuris Canonici Doctor, & Regni Poloniæ Vicecancellarius. W dźień práwie Ellekcyey iego Dzwon sie wielki vrwał/ á drugiego dniá ná kilku vlicách y ná Kánoniczey ogień wielką ßkodę vczynił / á ztąd kolligowáli że miał przyść iáki zły przypadek ná Kośćioł zá Biskupstwá iego. Był potwierdzon przez Kálixtá Papieżá Wtorego tego imieniá. Wychwala go z wielkich Cnot/z náuki y z obrony á rozmnażánia dobr Kośćiołá Bożego. Był to Syn Prándoty Strzepieńskiego/od Mátki Doroty z Fámiliey Brogow. Żył ná Biskupstwie lat pięć / potym ie spuśćił Jákubowi Sienieńskiemu z Domu Debno/dla tego że był chor. Vmárł w Iłży w roku 1 4 4 0. Zostáwił po sobie pámięć Kośćiołowi Krákowskiemu / Kielich Złoty w ktorym ßeść grzywien / dwie Miednicy śrebrne / dwá Kielichy pozłoćiste/ Kázulę czerwoną Aksamitną ze złotem/ y Humerał Perłámi háwtowány/ Infułę z Pereł ktora sto złotych koßtowálá/y cztery sta grzywien pro vniuersario. ¶ Tenże Kośćiołowi ná Tumie w Łęczycy w Gnieźnieńskiey Dioceśiey darował pietnaśćie set złotych/Księgi in Theologia rozdał do kośćiołow/ Krákowskiego/Gnieźnieńskiego/Poznáńskiego/ Vnieiowskiego/y Łowickiego/insze záśie Vniuersitati Cracouień distribuit.

¶ Ołtarz w Kośćiele Krákowskiem fundował / do ktorego dwá Kápłani są/ y Szpital dla chorych Kápłanow ná Stradomiu fundowáć odkazał/ná co pieniądze odłożone były.

¶ Ten Wikáryom w Sączu/ we wśiách/Zawádźie/Nawoiowce/ y Kámionce/Dźieśięćiny dárował.

¶ Do Ołtarzá świętego Antoniego w Kośćiele Krákowskiem / dał dwie Dźieśięćinie wyteczne we wśiách/Kámioney / Rdzáwie / y w Pláwie po Folwárku.

¶ Ius Patronatus świętego Gárwázego y Protázego w Krákowie ná Zamku nádawßy temu Ołtarzowi/Dźieśięćinę w Stroży wyteczną Długoßom Kánonikom Krákowskim/ y Bráćiey ich ábo Pothomstwu Fámiliey Wieniáwow wiecznie dárował/ zá co od nich wźiął Kámienicę nád Rudáwą wtorą od rogu z Zamku idąc ná lewey stronie/ktorą záraz pro domo Iudicij & Tribunali Officiatus Cracouień consignauit. Pochowan w Krákowie ná Zamku/iáko go opowieda Epitaphium idąc do Zákrystyey ná murze v drzwi tymi słowy. Anno 1 4 6 0. Die Lunæ, 22 Septembris, Obijt Reuerendus Pater Dominus Thomas Episcopus Cracouień, Herb Prus/y Brog.

☞ Styborá Biskupá Płockiego opowieda Káthálog w Roku 1 4 6 4. Był wźięt po Páwle Giżyckiem z Domu Gozdáwá / żył ná Biskupstwie lat śiedm/y Miesięcy śiedm/vmárł w Pułtowsku/w Płocku pochowan/Roku 1 4 7 1. Po nim obran Kázimierz Pierwßy z Xiążąt Mázowieckich.

☞ Mego wieku były te domy z tey Fámiliey znáczne/ iáko Dom Szamowskich w Łęczyckim Woiewodztwie/ z ktorych był ieden

Káſztellanem Brzezińſkiem/ zoſtáwił potomſtwo.

☞ Bártoſz z Szczáwińſka Káſztellaná Socháczewſkiego Corko zoſtáwił potomſtwo.

☞ Dom Spinkow ktorzy ſie piſzą z Betkowá / wiele ich rozne Scripta záſłużonymi wſpomináią.

☞ Dom Jeżewſkich ſtárodawny/z ktorych ieden był Káſztellanem Wárſzáwſkim/Mąż R. P. záſłużony/ był ſlan od Zygmuntá w poſelſtwie do Moſkwy/tám w Oleiu mu nogi ſmáżył Tyrran / chcac wiedźieć przyczyne doſtáteczńie przyiázdu iego / ábo ſie dowiedźieć o Liśćiech táiemnych ktore miał do Glińſkiego/iednák był ták ſtałym że ſie nieprzyznał. Piſarzmi / Sedźiámi w onym kráiu byli / Rotmiſtrzem ieden będąc / zábit pod Kieśią z Ruſznice od Moſkwy/wiele á mężnie z nieprzyiaćielem czynił.

☞ Dom Borowſkich ſtárodawny / był Jan Koniuſzem Krolá Zygmuntá/ktory miał zá ſobą Kormánicką.

§ Jákub był Dworzáninem tegoż Krolá y Krolowey Bony / trzymał Woytoſtwo Zebrowſkie/zoſtáwił z Sienicką potomſtwo.

§ Piotr wieku mego był Opátem Czyryckiem / vczćićiel y chlebodawcá hoyny / vczonych ludźi miłośnik wielki / był tho Syn Jerzego Borowſkiego ktorego vrodźiłá Wáżeńſka.

Dom Bieſtrzykowſkich w Sierádzkim Woiewodztwie.

Dom Cygáńſkich w Łeczyckim Woiewodz: ſtárodawny.

Dom Káczkowſkich w Sierádzkim woiewo: ſtárodawny.

Dom Stradomſkich w Krákowſkim Woiewodztwie rozrodzony. Michalczewſcy támże.

Grzymyſłáwſkich Dom ſtárodawny w Poznáńſkim Woiewodztwie y znáczny.

Dom Łoſośińſkich w Krákowſkim Woiewo:ſtárodawny.

Dom Dymitrowſkich támże ſtárodawny.

Dom Wiśniewſkich z Łukowſkiego Powiátu / w Lubelſkiem Woiewodztwie.

Dom Płońſkich w Przemyſkiey źiemi.

Obrzyczcy/z Mázowſz wyſzli ná Podole/meżowie ſławni.

Studźieńſcy ktorzy ſie Swárockimi zową / w Ráwſkiem Woiewodztwie z Powiátu Goſtyńſkiego. Był Woyćiech Swárocki z Slubicz/ktory ſie z młodych lat ná ſłużbie ſchował żołnierſkiey zá Auguſtá/ potym v Stepháná Krolá był Arcerzem/pod Gdáńſkiem/pod Tczowem/pod Połockiem/Wieliżem/Wielkimi Łukámi/Zawołoćiem/Oſtrowem/y Pſkowem/ z Rotą ſwoią Wybráńcow z Woiewodztwá Poznáńſkiego y Káliſkiego/miał ludźi pieniężnych cześć/z ktorym byli Dźieśiatnicy Mężowie dobrzy/Máttuſz y Piotr Debſcy/ Frac Zawiſzá/ Woyćiech Komorowſki/ Stániſław Dobrowſki ktory zábit/ Thomaſz Wieruſz/ Jan Szylink zábit/ Máćiey Kálmowſki mężnie we wſzytkich potrzebách poczynáiac/ á gdy od Pſkowá odćiągnął/ przy wſzytkiey Armáćie zoſtał ná Nowogrodku w Inflanćiech y z Rotho zá roſkazániem Hetmáńſkiem / Mąż ſławy y pámięći godny. Drugi brát tego Woyćiechá w Litwie/Mąż tákże ſławny/ kthory miał zá ſobą Pſarſką Anne z Domu Jáſtrzębiec /z Woiewodztwá Sedomierſkiego á z Chęćińſkiego Powiátu.

§ Glowáczcy tegoż Herbu vżywáią/z ktorych był Márćin Piſarzem ná Komorze Ciá Krákowſkiego / Mąż vczony y záſłużony godnie Rzeczypoſpolitey.

Słubiczcy támże w Ráwskiem Woiewodztwie.
Rokotowscy támże dom rozrodzony.
Orłowie w Krákowskim Woiewodztwie.
Bogusłáwscy od Piotrkowá dom rozrodzony.
Płońscy w Przemyskiey ziemi dom stárodawny.
Goworowscy z Ciechanowskiego Powiátu dom rozrodzony z ktorego Woyćiech był w Wislicy Ráyca.
Cygáńscy z Łeczyckiego Woiewodztwá.
Długoiewscy od Rádomiá Dom dawny.
Kliczkowscy z Mázowsz od Łomzy dom stárodawny.
Koryczcy w Mázowszu dom rozrodzony/ był ieden w Pułtowsku Mensionarzem.
Chwałkowscy z Krákowskiego dom dawny.
Gárliczcy z Krákowskiego woiewodztwá dom stárodawny
Wolscy od Dopczyc dom stárodawny w Krákowskim.
Tobaszowscy od Sączá dom stárodawny.
Michálczewscy z Cchowskiego Powiátu.
Julewscy od Wąsoszá dom rozrodzony.
Kliczcy z małych Klicz z Ciechanowskiego Powiátu.
Chometowscy w Płockim Woiewodztwie/ w Prusiech y ná Dobrzyńskiey ziemi máią.
Wiśniowscy z Łukowskiego Powiátu.
Wolscy w Łeczykiem Woiewodztwie/ z ktorych ieden był Podżupkiem Wielickim zá Lubomierskiego z domu Srzeniáwá bez Krzyżá.
Gniewiewscy z Ciechanowskiego Powiátu.
Druszkowscy od Cchowá dom stárodawny.
Bystramowie ná Podlászu Dom stárodawny. Záiąckowscy w Prusiech własni są Bystrzamowie.
Podlescy z Czerskiego Powiátu Dom stárodawny.
¶ Inszych Domow Zacnych bárzo wiele tego Herbu vżywa.

Bogusławsci to prawda ze od B[...] kowa, ale oni są Ostoiczykowie [...] inni

O kleynocie Prus

Wilcze Kosy/ ktory z tegoż ma początek/ thylko sobie zodmieniáli zá przyczynkámi rozne nazwiská/ iákoś o tym w Gniazdzie Cnoty czytał. Tu tylko obaczywszy własność herbu/ czytáć będźiesz o potomstwie ktore go w tym wieku vżywa/ máią być w Czerwonym polu Białe Kosy.

☞ Ná on czás gdy Kázimierz z Másłausem miał potrzebę/ Moż z Domu Prusow był Hetmánem/ ktory gdy po dwá kroć woysko iego szczęśliwie poráził/ Corkę Másłausowę/ ktora tylko byłá iedyná zostáłá/ z máietnośćią iey własną vprosił sobie zá żonę v Królá/ czego

mu iáko Me=

mu iáko Mężowi godnemu nieodmowił/owßeyki ießcze do tego wiele przyczynił w onych kráinách áby bronił gránic od postronnych nieprzyiaćioł. A iż Máslaus nosił zá Herb dwie kośie / on potym Rycerz iego zostáwuiąc pámiątkę swoie/pułtorá Krzyżá do nich przyczynił / zostáwił wiele potomstwá w tym wieku po sobie.

Dom Nakwáskich w Płockim woiewodztwie stárodawny/ z ktorego było wiele Mężow zásłużonych R. P. w Kśiestwie Mázoweckim Kásztellany y Dygnitarzmi znácznymi bywáli / był wieku mego Stánisław Podkomorzem Wysogrodzkiem / Szczęsny był Plebanem Sierpskiem y Kiernowskiem/był człowiek vczony.

Báworowscy w Ruśi Dom Sławny y Możny/z ktorych był Mikołay Rotmistrz/ktorego vrodźiłá Kśiężná Zbáráská / on pothym z Skárbkowną zostáwił Potomstwo z Domu Abdánk / w potrzebách z nieprzyiaćioły znácznych bywał/ y wielkiem koszthem w onych kráiách niemáłe Poczty przećiwko nieprzyiaćiołom wywodźił/ Zamkow swych/Báworowá y Ostrowá mężnie Pogánom nie raz obronił/ wiele spraw iego godnych pámięci w Historyey obaczyß.

Dom Jezierskich z Czerskiego rozrodzony.

Dom Mysleckich w Mázowßu y w Prusiech máią/Dom rozrodzony.

Rudowscy v Nowogrodká w Lithwie.

Dom Preczkowskich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny y znáczny/Mężowie sławni z tego domu bywáli.

Rádomińscy támże ná Dobryńskiey ziemi stárodawny dom własni są Zglinniczcy/wyßli z Płockiego Woiewodztwá. Był Bártoß wieku mego Rádomiński Pisarzem Bobrownickiem / Mąż Rzeczypospolitey zástużony w onym kráiu.

Głuchowscy w Prusiech w Chełmińskiem woiewodztwie.

Wołowscy w Wysogrodzkiem Powiećie dom rozrodzony.

Miśiewscy w Płockiem Woiewodztwie dom rozrodzony/ máią y ná Kuiáwách.

¶ Inßych Domow wiele Zacnych w roznych Woiewodztwách.

Trzeci Prus/ ktory iuż potym miał dźiedźiczkę z máiętnośćią wielką z Domu Pobog/ dla tegoż ná pámięć puł Podkowy y á iedne Rosę / ná wierzchu Prus prádźiádow swoich zostáwiwßy / w iednym Herbie trzy Fámilie złączył / á to wßytko Kśiążetá nádawáły Mázowieckie/ y Męże wielkie do śiebie przynęcáiąc opátrzenia dawáli / bo im thego potrzebá byłá/gdyż wielkim nieprzyiaćiołom ná on czás ná oczách śiedźieli: Y ták to twierdzą żeby miał mieć te polá ten Herb / Rosa y Krzyże w polu Czerwonym / puł Podkowy w Błękitnym/ Nogá zbroyna

w Helmie ná Koronie/ gdy byłá vćieta w potrzebie Mężowi tey Fámiliey/ rzeczonemu Sobor / ná onym Psiem Polu zá Bolesłáwá Krzywoustego/ Złota mu ná to mieysce posłał/á ná wieczną pámięć v Herbu w Helmie no- śić kazał. Tego własność obaczywszy/ czytáć będźiesz o Potomstwie kthore znáć mogę/tákże o nim wiedźieć w ták szerokim Krolestwie.

☞ O Przodkach Herbu tego wiedźieć nie mogę/ gdyż w- szytkie trzy Herby wszyscy Skriptorowie nazwiskiem iednym pomieniáią Prus/ácz Báśzko Historyk zowie ieden Prus Turzymá/wszákoż dostáte cznie niewiem ktory/ Potomstwo też swoie zową Wilcze Kosy/Prus nagody. ec.

¶ Domow wiele znácznych tego Herbu me° wieku było/iáko naprzod.

☞ Dom Mińskich stárodawny y znáczny/ ktorych się Przodkowie pisáli de Gośćieczyce/iáko wyższey pomieniony Stybor Biskup Płocki/ ktory nie był ná Biskupstwie tylko lat siedm y ták wiele Mieśiecy/ iákoś wyższey czytał/ten był kupił Mińsk w roku 1 4 6 8. Tegoż potom- stwo Synowcy pisáli się z Mińská/iáko Mikołay Miński/ od ktorego wie- ku mego był Kásper Miński Woyskiem Wárszáwskiem/ten zostáwił Syná Stánisłáwá (z Gorynską Woiewody Mázowieckiego Corką z domu Rożą) Męzá vczonego/ktory mores hominum & vrbes widźiał y wiedźiał. Miał zá sobą Dębieńską Vrszule/Kásztellaná Krákowskiego Corkę.ec.

☞ Dom Dłużniewskich w Płockiem Woiewodztwie stá- rodawny/ z ktorych wiele Mężow zásłużonych R. P. bywáło / był wieku mego ieden Siedźiem Płockiem.

Dom Karnskich thámże stárodawny y możny / z ktorego tákże wiele Ludźi zásłużonych R. P. bywáło.

Dom Wietwińskich stárodawny y znáczny w Mázowszu y ná Wołyniu wiele Mężow sławnych y zásłużonych Rzeczypospolitey w tym Domu było.

Dom Rudźieńskich stárodawny y znáczny.

Dom Járuntowskich w Lomźieńskiem Powiećie stárodaw- ny rozrodzony y zásłużony R. P. w onych Kráiach.

Dom Korewickich z Podláśza stárodawny y znáczny / był Jan Syn Andrzeiow v Kśiążęćiá Sluckiego Jurgiá/ w Roku 1 5 7 7. znácznym sługą ná Dworze.

Młaczcy z Czyrskiego Powiátu/z ktorych wieku mego Wá- leryan był w Lithwie v Rádźiwiłow znácznie zásłużonym.

Rosocháczcy z Wyskiego Powiáthu Dom stárodawny y rozrodzony.

Osowińscy od Liwá dom znáczny.

Dom Beldyckich thámże ná Podláśzu znáczny.

Dom Pruskowskich od Rożáná rozrodzony.

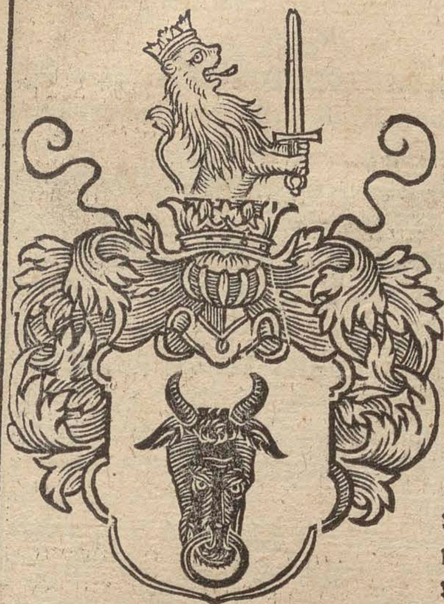
Dom Mrockowskich támże rozrodzony.

Dom Dobrzynieckich támże rozrodzony.

Dom Nápiorkowskich támże rozrodzony.

Dom Kowalewskich w Sierádzkiem Woiewodztw... był Sebestyan Mąż w Práwie biegły/ ktory zábit od Bikowskich.

¶ Jnszych Domow wiele znácznych w roznych Woiewodzt...ch.

O Kleynocie stárodawnym Wieniáwá / ktory przynieśion do Polski z Moráwy / iáko o tym Długosz świadczy / y to / że wieku mego w onym páństwie były Fámilie możne od dawne° czásu Krolestwu onemu zásłużone / iáko Dom Pánow z Perstyná / y insze / ma być Głowá Czarna Zubrzá z Rogi / y w Znozdrách Wić skręcona / w ktorey Mąż ten ktoremu naprzod ten Herb dano / vłápiwszy Zubrá żywego w puszczy / przywiodł przed Kśiążę / o czymes czytał w Gniaźdźie Cnoty / ma być w Polu żołtym. A ták śie przypátrzywszy własności Herbu / czytáć bedźiesz o Przodkách y o Potomstwie ich / ktore iá w ták szerokiem Krolestwie znáć mogę / ábo o nim wiedźieć.

☞ Znácznie Káthálog opowieda Bozute Arcybiskupem Gnieźnieńskiem / ktory był wźięt po Ipolićie Włochu / o ktorem bedźiesz czytał ná mieyscu swym. O tym Bozućie pisze w Káthálogu tymi słowy.

BOSVTA primus natione Nobilis de Domo Vieniavva, sed actionibus & moribus nobilior, à Benedicto Octauo Summo Pontifice prouisus, munificus & profusus Eleemosinarum largitor, in quoslibet Orphanos & inopes, viscera gestans Charitatis & Compassionis, in clericos suæ Dioecesis rigidus animaduersor, quorum vitam & conuersationem, curiosa visitatione lustrabat annis singulis, sciens ex vita clericorum salutem vel interitum pendere Laicorum. Ex quo effectum est, vt mortuus magno studio à singulis desideraretur in Rem quoq; publicam Regni Poloniæ feruidus Zelator. Ruina eius quæ Casimiro Filio Regio cũ Rischa genitrice sua in Almaniam pulso, per intestinas & Ciuiles clades, & spolio quod Bratislaus Dux Bohemiæ, cum Genero EPIscopo PRageñ, oportunitate temporis, & absentia Regis Poloniæ captata, in Gneznensi Ecclesia, spoliando illam quinq; Martirum, & Nobilissimis Clenodijs affecerat offensus, Die ac nocte luctu, fletu & lamentis assiduis exinanitus & tabefactus, Spiritu anxio, & afflicto, corpus deserente diem obijt. Ná ktorego mieyscé obrán Stephan z domu Topor. Wźięt w Roku 1027. Vmárł 1038. w Gnieźnie pochowan. ¶ O tym pisał Iánicyus te wierszę.

Munificus Largitor orphanos miserosque iuuare,
Impiger, & cleri pœna, sed æqua fuit.
Compatiens Patriæ, qualem decet esse Polonum,
Cui dolor & Lachrimæ causa fuere necis.

☞ Rudygerá Czechá opowieda Káthálog w Roku 1170. tymi słowy. Post mortem Honoldi, Rudgierus natione Bohemus successit, fuit annis decem, Assumptus anno 1160. Mortuus anno 1170, Wlatislauiæ sepultus, fuit genere Nobilis de Familia quæ Caput Bisontis cum Circulo defert, in cuius locum Vernerus successit.

Ten Vernerus był Brát ie° rodzony / o czym świádczy Káthálog tymi słowy.

Vernerus germanus in Episcopatũ Fratrem secutus, hic fertur simplicitate Columbina. Obijt anno, 1178. Wlatislauiæ sepultus. Po nim nástał Vnlicelphus Capituli fauore electus, Wszákoż nie pisze ktorey był Fá-

n..iey/tylko piße/że Kázimierz Monárchá Conceſsit, Alexander Papa Cō- firmauit, Obiit anno 1 1 9 0. Wlatiſlauiæ requieſcit.

☞ Philipá Biſkupem Poznáńſkiem opowieda Káthálog że był wźiet po Mrokoćie/w roku 1 1 7 2. z Kánoniey Poznáńſkiey. Piſze o nim że był Polak/od Zdyſłáwá Gnieźnieńſkiego Biſkupa potwierdzon/ z wola Mieczyſłáwá Kſiażećiá Wielgopolſkiego. Po nim náſtał Boguſław z Domu Roża/o czym czytay Długoßá pod tymże Rokiem.

☞ Philipá wtorego wſpomina Długoß y Kátálog że był wźiet ná Biſkupſtwo Poznáńſkie po Herborćie/w Roku 1 2 2 2. Vmárł w Roku 1 2 3 2. Po nim náſtał Andrzey z domu Zarebá.

☞ Bronißá Hrábie wſpomina Kromer w Kſiegách Oſmych tymi słowy. Broniſius etiam Comes gente Vieniauius cuius inſigne eſt Caput Biſontis, in Pago ſuo Goſcicouo in Poznanienſi Dioceſi Ciſterſienſibus Monaſterium condidit, quod Paradiſi nomine tunc dici cæptum, etiam nunc eam appellationem retinet. &c.

¶ Długoß záſie wśi nádánia iego do tego tám Klaßtorá te opowieda/Naprzod Gośćikowo/Lina/Kłodáwe/Cortyke/y Pálenc / o czym czytay y v Miechowity Kſiegi Trzećie/Liſt 128.

☞ Janá z Obichowá / Káßtellanem Srzemſkiem wſpomina Kromer w Kſiegách ßesnaſtych/dla tego/ że był ſłan od Włádyſłáwá Jágiellá w Poſelſtwie do Wegier / po Anne Czyliſkiego Hrábie Corke / do ſtanu Małżeńſkiego pomienionemu Krolowi.

☞ Dobieſłáwá Puchále wſpomina Kromer w Kſiegách ſiedmnaſtych zá Włádyſłáwá Hetmánem/ná ten czás gdy Herman Miſtrz Pruſki ábo Jnflántſki wielkie woyſko wiodł z Niemiec y z Czech do Pruś/ ktore zoſtáwiwßy v Golubiá/ſam w niewielkim poczćie do Málborku iechał áby ſie rozmowił z Krzyżaki Pruſkimi/w tym náßy iáko Kromer wſpomina tymi słowy. Id cū cumperiſſent noſtri, qui Ripini & Bobrovvnicis in præſidijs erant, auſi facinus audax, Ductore Boleslao Puchala, gente Wieniauio, ad hoſtem viris armiſq; longè ſuperiorem contendere: inſidijſq; apto loco diſpoſitis, pauci per agros, ſalantes & prædas agentes ſub Golubia ſeſe oſtendere. Quos hoſtes correptis armis auidius perſecuti, locum inſidiarum incaute preteruecti ſunt. Ibi conſurgens Puchala cum toto agmine à tergo eos adortus. &c. &c.

☞ Ci wyżßey pomieniem Przodkowie wyßli byli z Moráwy tym ſpoſobem/biorąc Dźielnice z tymi ktorzy ſie teraz de Perſtyn pißą/iedni w Czechách/drudzy w Moráwie/ drudzy w wyżßym y w niżßym Sląſku. Ten ktory w Schowſkiey źiemi wźiął dźielnice/zoſtał w Polßcże y z Polaki ſie ſpowinowácił/zbudowawßy Zamek Goluchow/ z niego ſie piſáć począł.

☞ Wſpominája hiſtorye Predyſłáwá z Goluchowá Generalem Wielkiey Polſki zá Kázimierzá Wielkiego/ ktore mu potym Helżbietá Krolowa Węgierſka odiełá/co wſpomina Kromer w Kſiegách Trzynaſtych tymi słowy. Interim Helizabeta Mater Ludouici, in Polonia muliebri vſa conſilio, iuuenes & imperitos homines in ſenatum allegit, compluresque bonos & graues viros Magiſtratibus mouit, & nihili homines adq; aſſentatores eis ſuffecit, ac inter alios. In primis Prædislaus Goluchouius Palatinus Caliſień, Vir magnanimus & moderatus præfectura maioris Poloniæ motus. &c. Ei q; Otto Pilecius ſucceſsor datus eſſe memoratur. Quam rem ægre tulere Maiores Poloni, & parere Ottoni, quam vis & genere & virtute præſtanti detractabant, propterea quod nullas is habebat poſſeſsiones in Maiore Polonia, atq; ita contra leges præfecturam obtinebat.

To było w Roku 1 3 7 3. Czytay Kromerá w Kſiegách 13. Liſt 333.

¶ Był ten Predyſław Syn Ráphałow/zoſtáwił Synow trzech/z ktorych ieden Fryderyk był Biſkupem Kuiáwſkiem/ dwá rozdzielili miedzy ſie dobrá Oyczyſte/wźiął ieden máiętnośći wßytkie do Leßczyná należące/y te miáſtá/Rádomicko/Smigiel/y Kiepłow ꝛć.

¶ Drugi Ráphał w Woiewodztwie Káliſkiem wźiął Gołuchow/Golißow/Przygodźice. ꝛć. A ſummy ná dobrách Krolewſkich/ iáko o tym Liſty rozdźielne świádczą.

Ráphałá Leßczyńſkiego zoſtał Syn Ráphał/kthory czás długi ná Dworze Ceſarzá Fryderyká tego imienia Trzećiego ſłużąc/w poſelſtwách znácznych ieżdźał/iáko do Máthyaßá Królá Węgierſkiego/do Kázimierzá Królá Polſkiego/o czym świádczy Kromer w kſie: 27. tymi słowy.

Venit eodem Legatus Imperatoris Friderici, Raphael Leſcinius æques Polonus, verum complu: annos in miniſterio Imperatoris verſatus, eique inter paucos charus, homo nauus & magni animi, qui parui fecerat difficultatem itineris, pericula, & inſidias amatia rege comparatas: quarum ergo Theutoni Legationem illam deffugerant. &c. &c.

¶ Zá tę posługę ktorą ták beſpiecznie á ku myśli Ceſarſkiey odpráwił/ hoynie był vdárowan od Ceſarzá/pieniądzmi y kleynoty koßtownymi/ ktore y do tego czáſu w tym domu chowáią.

¶ Temuż do Herbu przydano ſupra aureum Velus ktore było ná głowie Báwoley/Koronę Złotą ná niey Lew w Koronie śiedząc trzyma w iedney nodze Miecz goły/ iákoś wyżßey widźiał/ á ten Helm tylko temu Domowi należy. Do tego tegoż Ráphałá tenże Ceſarz honorauit titulo Comitatus de Leſchno, o czym Diploma świádczą. To było w Roku 1473. Od tegoż czáſu z tego domu piße ſię Potomſtwo Comites de Leſchno.

¶ Ten potym Ráphał z znáczną wysługą od Ceſarzá przyiechawßy/ wiele máiętnośći w Polßcze nákupił/ był Káßtellanem Gnieźnieńſkiem/ y Generałem Kuiáwſkiem/do ktorego mu przydano te Stároſtwá/ Sierádzkie/Łęczyckie/Kośćińſkie/Konińſkie/y inßych niemáło/ trzymał trzynaśćie ſtároſtw/był Márßałkiem Nadwornym/ ſkoro mu dano Káßtellánią Poznáńſką vmárł tego Roku/Ciáło iego leży w Brześciu Kuiáwſkiem.

¶ Zoſtáwił Synow Trzech/ Ráphałá/ Káſprá y Páwłá. Ráphał trzymał Leßczyńſkie imienie/ ktory potym był Podkomorzem Káliſkiem y Stároſtą Wielgopolſkiem. Káſper z Páwłem mießkáli indiuiſim, Był Káſper Stároſtą Rádźieiowſkiem/potym Páweł vmárł ſterilis.

A Káſper ſpłodźił Janá Leßczyńſkiego / y Ráphałá kthory był Biſkupem Płockiem/ iáko o tym powieda Káthálog/ był wźięt po Eráſmuśie Ciołku w roku 1522. Ten Kámienicę w Zamku Pułtowſkiem zmurowáł. Żył ná Biſkupſtwie cztery látá/vmárł w roku 1528. W Pułtowſku pochowan podle Zákryſtyey. Po nim był wźięt Andrzey Krzycki z domu Kotſicz.

Jan Brát tego Biſkupá był Káßtellanem Brzeſkiem / Stároſtą Rádźieiowſkiem y Słuchowſkiem / miał zá ſobą Fráncuſkę Márynę de Makrelángch / z kthorą zoſtáwił Ráphałá Leßczyńſkiego / dźiśieyßego Káßtellaná Srzemſkiego/o ktorym niżey czytáć będźieß.

☞ Drugi Syn Przecłáwow/ktory był wźiął dźiałem Gołuchow/miał dwu ſynow/Podkomorzego Káliſkiego/ y drugiego ktory był Kánonikiem Gnieźnieńſkiem y Krákowſkiem/ktory po śmierći Brátá ſwego trzymał wßytkę máiętność Gołuchowſką/ á po iego śmierći przypádłá ná Brátá Stryiecznego Janá wyżßey pomienionego Káßtellaná Brzeſkiego. Śioſtrá iego byłá Śiewierſka Káßtellanká Krußficka.

Ráphał Syn Káßtellaná Brzeſkiego od Fráncuſki/kthory ſam wßytkę máiętność wyżßey pomienioną otrzymał. Był naprzod Stároſtą Rádźieiowſkiem/potym mu dano Woiewodztwo Brzeſkie/ále iż to było contra le-

ło contra leges, dla Stárostwá Rádzieiowskiego spuścił Woiewodztwo/
czyniąc z siebie porządek tempore exequutionis. Był potym Kásztellanem
Srzemskiem/miał dwie żenie. Naprzod Bárbáre z Podháiec Wolską Ká-
sztellaná Sędomiersk: Corke z domu Pułkozá / z ktorą zostáwił synow dwu.

Janá Stárośte Rádzieiowskiego / ktory miał zá sobą Opá-
leńską z Domu Lodzia/ Márszałká Koronnego y Generałá Wielkiey Pol-
ski Corke/nie miał z nią Potomstwá ná ten czás/był Catholicissimus.

Andrzeiá drugiego ktory miał zá sobą Fierleiowne Kásztel-
laná Lubelskiego y Stárosty Sędomierskiego Corke. Od tego iuż był ná ten
czás Ráphał/y Coreczká Bárbárá minorenes. Ten znácznie R. P. służył/
do Moskwy kosztem niemáłym się wypráwował. O inszych zasługách iego
szerzey w Historyey mieć będziesz.

Kátharzyná śiostrá tych pomienionych/ á Corká Kásztellá-
ná Srzemskiego / Naprzod byłá zá Wacłáwem Ostrorogiem/ pothym zá
Koneckiem Janem Ochmistrzem Krolowey Anny y stárostą Lomzieńskim.

¶ Druga żoná byłá tegoż Kásztellaná Srzemskiego/ Henrici Baronis
in Trasemburg & Mielicz Filia, ktory był Præsideń Wrocłáwskim/ z ktorą
było to Potomstwo. Naprzood Ráphał Dzierżawcá Lubodzieski/ ktory
Młodzieńcem vmárł. Drugi Wácław Adolescens nobilis. Corek trzy/
Anná/ Máryaná y Bárbárá. Drudzy Synowie y Coreczki młodo pomárli.

☞ Meżykowie w Krákowskiem Woiewodztwie Dom
stárodawny/ktorych Przodki Słáboszámi zwano. Wspominája Przywi-
leie Koronne Janá Meżyká/pisał się z Dabrowy/Woiewodą Ruskiem / w
Roku 1 4 3 6. Czytay Przyłuskiego Státut Księgi Piąte Káp: Trzećie.
Wszákoż ieśli tey Fámiliey/tego tám nie dokłáda.

☞ Janá Meżyká wspomina Miechowitá w one Pruską
woyne zá Jágiełłá/tłumáczył od Niemcow.

☞ Wieku mego był Stánisław Meżyk Stárostá Sądec-
kiem. Ten z młodych lat swoich ná Dworze Krolá Zygmuntá był Dwo-
rzáninem znácznym/ potym Rotmistrzem fortunnym y Meżem sławnym/
w wielu potrzebách bywał / zá Krolá tákże Stepháná Rothy do Moskwy
wodził. Był to Mąż zásłużony R. P. Nie zostáwił Potomká Męskiey
płći/ tylko Corke iedne Dębieńską Stárośćiną Czorstyńską / z Buczacką z
Domu Piłáwá.

Bráćia drudzy tegoż Stárosty Meżykowie byli thámże w
Krákowskim Woiewodztwie ludźmi znácznymi y R. P. zásłużonymi.

☞ Czermieńscy w Káliskiem Woiewodztwie dom stáro-
dawny/ z ktorego był Wálenty wieku mego Meżem znácznym / ná Kijowie
żołnierską służył lat czternaśćie/wiele z nieprzyiaćioły w potrzebách bywał/
Syny tákże zostáwił Męże wyborne.

☞ Długoszowie/ktorzy się pisali z Niedźielską/bywáli lu-
dźmi Rycerskimi/iáko czytamy o Janie Meżu sławnym/ktory w one Pru-
ską woyne zá Jágiełłá wiele z Niemcy czyniąc/pogimał kilká Meżow zná-
cznych/ miedzy ktorymi był przednieyszym Markuath de Galczbach Com-
mendor Brandeburgeń, o ktorym niżey czytáć będźiesz. Tenże był zostáwił
dwoch synow Meżow godnych/ iáko Janá ktory pisał Kronike Polską ie-
zykiem Láćińskiem/był Præceptorem Kázimierzowych synow/vmárł Arcy-
biskupem Lwowskiem miánowánem/pochowan ná Skałce / o czym czytay
v Miechowity Księgi Czwarte/List 343. Ten był we wszytkich beneficyách
swych dobrze Kośćiołow popráwił / w Wiślicy Kámienice Kánonikom
zmurował. Brát iego drugi był tákże Kánonikiem Krákowskiem. W tym
wieku o tego wyższey pomienionego Janá Potomstwie własnym niewiem.

Slesieńscy/z

Sleńſcy/z ktorych iednego Marciná opowieda Epitaphiũ w Wárſzáwie v Pánny Máryey ná Grobie Dom ſtárodawny/ Mężowie tám bywáli okrutni.

Ciświczcy dom ſtárodawny y znáczny w wielkiey Polſzcze.

Bedleńſcy/opowieda w Krákowie ná Zamku Mikołáiá Epitaphium tymi ſłowy. Reuerendus Pater Dominus Nicolaus Bedlenski, Scholaſticus & Vicarius in ſpiritualibus Cracouień Generalis, Scholæ in Arce Cracouień, & duarum domorum Canonicalium de cocto lapide ex fundamentis erector, Vir pius, munificus, & eleemoſinarius magnus, naturæ debitum ſoluit, Anno 1540. 16 Menſis Aprilis.

¶ Inſzych Domow Zacnych bárzo wiele tego Herbu vżywa.

O Kleynocie Pomian/

ktory od Wieniáwy ma początek włáſny/ iáko o tym Długoſz piſze tymi ſłowy. Qui pro inſigni defert Caput Zubronis nigrum in Campo Ciruleo, Gladio vibrato nudo tranſuerberat, in ſignum Genologiæ confuſionis, Circulo in naribus dependente ſibi ablato: Erat enim Clenodium vnum cũ Clenodio principali Zubrza Głowá/ ſeu Wieniava, quod ex Baronibus ſigniferum Morauiæ ortum ducens, in Familiam numeroſam creuit, ſed cũ Laſthek Chebda de Grabie, germanum Fratrem Iarandum Decanum Gnezneń, in villa Lubania, zelo inuidiæ & ambicionis Tyrannice occidiſſet, per iudicium Wladislai Regis ſecundi, in quærela deduxit, diuorcium inter illos factum eſt, & vna parte qua ſe Wieniava ſeu Perſtenem vocant, in ſuo originali clipeo remanente, alteri & circulus ademptus, & gladius in ſignum tyrranidis datus eſt. &c.

¶ Wſpomina potym Ianicius in Cathalogo Włoſtyborá Arcybiſkupem Gnieznieńſkiem/ktory był wźięt po Marcinie z domu Bodulá/w roku 1279. Vmárł w roku 1283. Po nim náſtał Jákub z domu Swinká. O tymże ten Poetá piſał Wierſze w te ſłowá.

Wloſtibori quid agis? cur ſic tibi vita modeſta eſt?
Dignus es, & ſacras paſcere ſpernis oues?
Nicoleus cauſa eſt, fueratq; cauſa Philippo,
Gaudeo facta animi quod rata vota tui.

☞ Járuntowie ktorzy ſie piſali z Brudzewá/ byli ludźie możni y Senatorowie R. P. záſłużeni/ iáko Járándá z Brudzewá priwilegia Koronne opowiedáia Woiewoda Jnowłocláwſkim/roku 1436.

¶ Piotrá z Brudzewá w roku 1451. wſpomina Podkomorzem Káliſkiem.

¶ Janá Járándá w roku 1505. Káſztellanem Káliſkiem/y wiele inſzych. Wieku mego był Járund Woiewoda Łęczyckiem/ktory z Helżbieta z Gulczewá z domu Prawdźicz zoſtáwił dwie Corce/ Sobocka Káſztellanke Goſtyńſka/od ktorey tylko iedná Corká Jádwigá Hrábina Zgorſki Woiewodźina Poznáńſka.

¶ Druga Corká tegoż Woiewody Hrábina z Lábiſzyná Jánuſzowa Latálſká/ktora tákże tylko dwie Corce zoſtáwilá.

¶ Tegoż tám Przodká ktory ſie piſal de Grábie/wieku mego był dom znáczny rozrodzony Grábſkich/ był Káſztellan Kruſzficki ktory miał te ſyny.

Marciná/ ten miał ſynow trzech Meżow wybornych/ Janá/Sebeſtyaná y Stániſláwá.

Jan pode Pſkowem bedac w Rocie Janá Zborowſkiego/ Káſztellaná Gnieznienſkiego/Nadwornego Hetmáná/ w pierwſzey potrzebie meżnie z nieprzyiácielem czynił áż pod nim koniá zábito/ iednák on wieżniá znácznego Pawliná Ogáliná doſtawſzy Hetmánowi dárowal. Tá potrzebá ſtad bylá przypádłá ná ſtraż Polſka/ktora w Kośćiolku przeſpiecznie siedzac koſtki gráli/ Moſkwá ie nábiegłá/ tám ſługe Skárbkowego/ktory pretko nie mogł koniá dosieść/rozsiekálá/wſzákoż gdy Rothá przypádłá onym ná rátunk/wpárli Moſkwe w brone/ y znácznego Moſkwićiná zábili. Potym we Czwartek przed Trzemi Krolmi/gdy siedm ſet Moſkwy pogromili/wiele á meżnie z nieprzyiáćielem czynił / y w inſzych wielu znácznych potrzebách bywał.

Piotr Syn Káſztellaná Kruſzfickiego/ kthory ſie gotuiac do ſtanu Duchownego/zá przypadkiem nieſzcześćia zábił chłopá/ ſzedł był do Rzymu po rozgrzeſzenie/w drodze drugiego zábił / wrociwſzy ſie muſiał ſie ożenić/zoſtáwił Potomſtwo.

Lukaſz trzeci ſyn był Káſztellanem Kruſzfickiem/ktory z Zakrzewſka zoſtáwił potomſtwo.

☞ Dom Sokołowſkich ná Kuiáwách/ y w Leczyckiem Woiewodztwie máia/ſtárodawny y możny. Był Woyćiech Káſztellanem Dobrzynſkiem/ ktory z Lewinowna zoſtáwił ſyná Mikołáiá/ten był potym Woiewoda Leczyckiem/máiac zá ſoba Stráſzkowſka/zoſtáwił z nia te ſyny.

Janá /ktory vmárł nie zoſtáwiwſzy potomká żadnego.

Jároſláwá/ktory był ſtároſta kolſkiem/ten zoſtáwił ſyny te.

Chrzyſztophá Stároſte Rogozinſkiego w wielkiey Polſzcze/ ktory tylko Potomkiem zoſtáwił wiele pieniedzy.

Jan wtory ſyn Jároſláwow / zoſtáwił z Trzebuchowſka Michálá/Jároſláwá/Chrzyſztophá.

Stániſław trzeci Syn Jároſláwow był Stároſta Rogozinſkiem w Pruſiech.

Woyciech Stolnik Brzeſki. Mikolay Woyſki Kruſzficki/ ktory zoſtáwił z Jádwiga Trzebuchowſka te Syny. Stániſláwá/Woyćiechá/Janá/Jároſzá/Mikołáiá/Chrzyſztphá/Gábryelá/y Corki/Ruſzkowſka Sedzina Brzeſka/Zophia Kielczewſka/ Pſtrokonſka Káſztellanke Konárſka/Swietoſláwſka Mikołáiowa/ Bárbáre y Jádwige pánny/ á trzy vmárły pánnámi.

Stániſław Syn Mikołáiow zoſtáwił z Brodowſka z domu Grzymálá dwu ſynow/Janá Chrzyſztophá minorenes, á ći ſie wſzyſcy piſza/y Przodkowie ich/de Wrzaca.

☞ Dom Kołuckich ná Kuiáwách ſtárodawny y rozrodzony/záſłużony. Bywáli ná wielkich poſługách Rzeczypoſpolitey.

Dom Láwſkich w Mázowſzu/był Stániſław Woiewo: Mázoweckim.

Dom Gorſkich w Káliſkim Woiewodztwie/był ieden Sedziem támże. Z tymiż iedne Dzielnice máia Puklátecżcy/z ktorych Máciey czás długi ná Rycerſkiem chlebie ſie báwiac / pod Dla zá Hetmánſtwá Chodkiewiczowego Zmudzkiego Stároſty/wiele á meżnie czynił.

Stanislaw Pukla: lecki Prepozyt in [illegible]

Dom Suſkich

Dom Suſkich w Mázowßu ſtárodawny/ktorych Przodek Chebdá de Grábie/bedac Márßalkiem v Ksiażećiá/zoſtáwił ſyná Adámá/ y inßych/máietność támże miał nábyta. Od Adámá był Thomaß Suſki Ekonomem Stároſtwá Lomżieńſkiego/y Dżierżawca Zebrowſkiem. Od te° Thomaßá zoſtał Káſper Suſki/ktory przy Hetmánie Koronnym Janie Zamoyſkiem ná wßytkie expedycye do Moſkwy znácznie ieżdżił / y w potrzebách Mężem ſie znácżnym pokázował/ Tego vrodżiłá Chlebowſka z Domu Rożá.

Glińſcy w Płockim Woiewodztwie dom rozrodzony.

Máláwſcy támże dom ſtárodawny y rozrodzony.

Klobſkich dom ná Kuiáwách ſtárodawny/ y znácżni Mężowie w tym domu á ſławni bywáli/iáko Bártoß / ktory ná Podolu długo ſłużył/Mąż ſławy y pamięći godny/ wiele w potrzebách z Pogány bywáiąc meżnie czynił.

Dom Kielcżewſkich ſtárodawny w Káliſkiem Woiewodztwie/miedzy ktorymi był Jerzy Mąż w ſpráwách R. P. należących niepodleyße záſłużony.

Zeroſłáwſcy w Sierádzkiem Woiewodztwie dom ſtárodawny/ y Mężowie ſławni/ Jákub pod Sokalem pogiman /záprzedan do Turek/támże ſie poturcżył/y zdechł támże.

Jan ſyn tego Jákubá zoſtáwił z Korábcżewſka z domu Oſtoia ſynow śiedm̄ Mężow dobrych/ Márćiná/Jákubá/Mikołáiá/Janá/ Chrzyſtophá/Jároßá/Ráphalá/ wßytko chłopi ſłużáli/ mężni y ſpráwni.

Jákub ſyn tegoż pomienionego Turcżyná Zeroſłáwſkiego/ ſłużąc v Krolá Ludwiká w Węgrzech czás długi/tám vmárł. Był to mąż ſławny/wiele á czeſto nieprzyiaćioły oney kráiny gromił.

Ciáſnowſcy v Srzody dom ſtárodawny.

Ráphał Skárbnik támże.

Brzacżewſcy z Káliſkiego dom ſtárodawny.

Wilkoſtowſcy ná Kuiáwách Dom ſtárodawny y znácżny w Jnowłocłáwſkiem Powiecie.

Oſtromecżcy w Chełmſkiem woiewodz: w Prusiech dom ſtárodawny y znácżny.

Zdanowſcy w Sedomierſkim woiewodz: dom ſtárodawny

W Gnieżnie Epitaphium opowieda tymi ſłowy Mężá znácżnego. Reuerendus Dominus Ioannes Chebdi de Nievviesz, Sedis Apoſtolicæ & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Archidiaconus, Wladislauień Decanus, Gnezneń & Cracouień Canonicus, obijt anno 1400.

¶ Jnßych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách ieſt wiele/ o ktorych wiedżieć nie mogę.

O Kleynocie Ráwicz

ktory przynieśion z Czech do Polski / o czym świadczą wßytkie Historye / zá pánowánia Bolesłáwá Chábrego. O przodkách tey Fámiliey piße Długoß / że bywáli Audaces & crudeles, nonnulli etiam cōtemptores religionis. Ma być pánná rozczosána w Koronie / Rece rozßerzone máiąc / ná Niedzwiedziu Czarnym śiedźi w polu żołtym. Ktorego Herbu własność obaczywßy / czytáć bedźieß o przodkách y o potomstwie ich / ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie wiedźieć mogę.

☞ Kochána Kśiążę w Czechách / ktory tu potym do Polski z potomstwem przyßedł / zá pánowánia Bolesłáwá Chábrego / w Roku 1003. Wspomina Kromer w Kśięgách Trzecich / dla tego / że záwße był życzliwym ze wßytka Fámilia swa Polakom / co záczyna tymi słowy.

Ibi Rex læsam iterum patientiam suam indignatus, & grauibus suorum iniurijs & quærelis irritatus, tumultaria manu Bohemum persequitur: quem cum intra fines Regni sui non esset assecutus, auctis copijs Bohemiam longè latéq; populatus est, Oppida & Arces, partem vi expugnauit, partim in dedicionem accepit, Pragam, Metropolim, & Wyssegradum Arcem, quo se Dux Boleslaus cum Iaromiro filio receperat, biennio obsessum famæ ad dedicionem compulit, fautoribus & adiutoribus ad omnia vsus Cochano & cæteris Rauitis siue Vrsouitis, principe tunc inter Bohemos Familia, cuius Stēma Gentilium est Puella Vrso insidens. &c.

¶ Tenże Historyk w Kśięgách Piątych potwierdza tey życzliwośći Fámiliey Herbu tego przećiwko narodowi Polskiemu / y wiele ich znowu do Polski przyßło / w roku 1106. Chceßli ßerzey wiedźieć / czytay pomienionego Historyká Kśięgi náznáczone.

☞ Tá Fámilia naprzod osády y opátrzenia bráłá w Ráwskiem Woiewodztwie / y wiele tám Miast y Wśi osadźiłi / ná ktorych w tym wieku wiele potomstwá. Byli czterzey bráćia / od káždego z nich zosobná o potomstwie czytáć bedźieß / tych imioná były te / Prándotá / Gowořek / Groth / Wars.

Prándotá / ktorego śie potomstwo w tym wieku ná onych osadách przodkow swych ßeroko rozrodźiło. Naprzod Trzćińscy / tám wiele Mężow záslużonych w tym Domu było Woiewodámi / Kásztellany / Hetmány / v Kśiążąt Mázowieckich / á záwße Prándotámi śie chrzćili áż po ten wiek. Tychże Dźielnice w Ruśi około Sokalá byli Zygmunt y Wáwrzyniec / y tám potomstwo zostáwili.

¶ Z tymiż iedney Dźielnice byli Nowomieyscy z Nowego Miástá w Ráwskiem Woiewodztwie / wielcy á możni ludźie / obrońcy Rzeczypospolitey dobrzy bywáli.

Dom Lenkow / kthorzy ſą włáśni Rokiczcy w Ráwskiem Woiewodztwie. Wspomináią dawne scripta Janá Pákoßá z Rokitnice Stárostę Ráwskiem / ktory z Jedlenská zostáwił to potomstwo.

Janá / ktorego Námká náźwáłá Lenkiem / y tákże gdy podrosł

od wßytkich

od wßytkich był zwan Lenkiem / áż to nazwiſko z onego żártu wiecżnie ná potomki przyßło. Był potym po Oycu Stároſtą Ráwſkiem/o cżym świádczą Munimenta/był Łowcżym Wiślickiem y Niepołomſkiem / zoſtáwił z Máćieiowſką z domu Ciołek/śioſtrą rodzoną Bernatá y Kaſprá Máćieiowſkich/o ktoryches pod Ciołkiem cżytał/ śioſtrą rodzoną Syná Thomaßá Lenká Rokickiego/o ktorym będźie niżey.

Brát tego Lenká rodzony Máćiey był Kánonikiem Krákowſkiem y Łecżyckiem/Plebanem Ráwſkiem/ Mężem vcżonym y godnym w poſługách Rzecżypoſpolitey.

Thomaß wyżßey pomieniony Synowiec tego Kánoniká/ Syn Stároſty Ráwſkiego Łowcżego Wyślickiego y Niepołomſkiego / zoſtáwił z Goißewſką Syná y Corkę/ktorą dał zá Ruckiego.

Máćiey ſyn iego zoſtáwił z Wąſowicowną z Smogorzewá z domu Łábęć ſynow śiedm/Corek ták wiele. Vmárł Stolnikiem Sochácżewſkiem. Naprzod Mikołáiá/ktory trzymał Wolborz/Piorkow od Stániſłáwá Karnkowſkiego kiedy był Biſkupem Włocłáwſkim. Drudzy Bráćia iego ná chlebie ſię Rycerſkim báwili/ mężowie dobrzy.

Rokicżcy / kthorzy nie ſtráćili nazwiſká Przodkow ſwych/ dom znácżny támże w Ráwſkiem Woiewodztwie/bywáli ná Dworze Krolow Polſkich znácżnymi y záſłużonymi.

Dom Lypickich támże w Ráwſkiem woiewo: ſtárodawny

Dom Otrębußow támże ſtárodawny y znácżny.

Dom Boguckich támże z Ráwſkiego Woiewodztwá ſtárodawny/był ieden Sędźiem Ráwſkiem/drugi Sędźiem Przemyſkiem / ktorego támże Potomſtwo zoſtáło / był trzeći Podſkárbiem Kśięſtwá Mázowieckiego.

Dom Ożgow w Wárßewſkiem Powiećie ſtárodawny y rozrodzony/z ktorych Bálcer wieku mego był Podſtárośćiem Lwowſkiem/ w ſpráwách Rycerſkich/y w inych Rzecżypoſpolitey należących Mąż ćwicżony y godny.

Dom Wołuckich z dawná R. P. záſłużony / thák z ſpraw Rycerſkich/iáko z inych Rzecżypoſpolitey należących/ iáko Abrámá wſpomináią Liſty dawne Mężem záſłużonym Krolowi Káźimierzowi Wielkiemu/w Roku 1 3 4 0.

Jákubá Wołuckiego ktori w Pruſką woynę zábit zá Jágiełłá

Michał/ktory był Proboßcżem Opocżyńſkiem wieku mego/ Kápłan vcżony y przykłádny.

Szcżęſny/ktory był cżás niemáły przy Karnkowſkiem Biſkupie Kuiáwſkiem/miał zá ſobą Rucką.

Jan brát rodzony Michałow y Szcżęſnego/zoſtáwił z Oltarzewſką z domu Lis Synow ßeśći y Corkę iedne. Z tych ſynow iego byli dwá Młodźieńcy vczeni wieku mego/iáko Andrzey Poeta Laureatus à Rege Stephano, tylko w oſmnaśćie lat. Był to Młodźieniec wielkiego dowćipu y náuki/vmárł iadąc z Turek z Thomaßem Janem Drohoiewſkiem.

Brát tegoż Andrzeiá rodzony Młodźieniec był wieku moiego vcżony/ ktorego Stániſław Mińſki zá zaſługi iego koßtem ſwym do Włoch wypráwił/y chował przez kilká cżáſow.

☞ Wtory był brát Prándocin Goworek / od ktorego było wiele Potomſtwá znácżnego/ R. P. y Pánom ſwym záſłużeni / iáko cżytamy o Goworku Woiewodźie Sędomierſkim/ wielkiem miłośniku Leßká Biallego/v Miechowity w kśięgách Trzećich/v Kromerá w śiodmych.

Ten máiąc wielkie záwaśnienie z Mikołáiem Woiewodą Krákowſkiem 3
domu Lis/ktory ná ten czás był wielkiey możnośći/y ná ſamym práwie ne-
leżáłá a ná brácie iego Fulku Biſkupie Krákowſkiem wſzytká R. P. w In-
terregnum po śmierći Miecżłáwowey/ gdy był obran od wſzytkich Leſzek
Biały ná Páńſtwo/ále k woli Mikołáiowi Woiewodźie ſtą kondycyą / áby
Goworká Woiewody odſtąpił. Tám wielką miłość okazał Leſzek/nie má-
iąc ná Goworká tákiey przycżyny ſzkodliwey R. P. Tylko k woli nieprzy-
iaćielowi iego/záwżdy go ſam znáiąc ſobie wiernym/y ráde iego zdrową ná
wſzytkiem/niechćiał przyiąć Páńſtwá z táką kondycyą/choćia go o to z plá-
cżem Goworek prosił/wylicżáiąc mu iuż zeſzłe látá ſwe y wiek krotki. Wſzá-
koż on Pan Cnotliwy/á wſzytkim Potentatom do przykłádu ná pámieć go-
dny/pomniąc z młodych lat Cnote iego / y wierność przećiwko Przodkom/
tákże przećiwko ſobie/nie brzydźił ſie nim w ſtárośći.

Od tegoż potym Woiewody było wiele Potomſtwá ſławnego / iá-
ko ie Liſty potomſtwá ich opowiedáią. Goworká ktory był Káſztellanem
Záwichoyſkiem/zá pánowania Władyſłáwá Łokietká/ ktorego był ſyn Lá-
ſotá mężem znácżnym y záſłużonym R. P. Był Kaſztellanem Sedomier-
ſkiem/dla tegoż Goworkowie / zwłaſzczá właſne Potomſtwo tego Káſztel-
laná/mieli to w zwycżáiu / kiedy ſie Syn ktoremu vrodźił / dawáli mu imie
Dźiádá ábo Prádźiádá iego Laſotá/áż ieſzcże y po ten wiek zá onym wtár-
ćiem Láſotámi zową.

Láſote wſpomináią Priwilegia dawne Káſztellanem Lubelſkiem.

Tomaſz Láſotá iuż zá Iágiełłá był Chorążem Lubelſkiem/
ktory chcąc odnowić imie Przodká ſwego/dał ſynowi ſwemu Goworek / od
ktorego zoſtał ſyn Andrzey/ o ktorym Epitaphium w Lublinie powieda w
Klaſztorze. De terra procedimus, & in terram conuertimur, credamus
ergo fatis. Generoſus Stanislaus Laſota, Secretarius R: M: Succamera-
rius Terræ Lublineñ, poſuit in memoriam Patris ſui, Anno 1 5 6 0.

Tegoż to Andrzeiá zoſtáli byli ći Synowie Mężowie godni y bie-
gli w ſpráwách Rzecżypoſpolitey.

Stániſław ktory był Se-
kretarzem Krolá Auguſtá / ktory czeſto
był ſylan w poſelſtwách do poſtronnych
Krolow / iáko do Angielſkiego/ Portu-
gálſkiego/Hiſzpáńſkiego/Fráncuſkiego/
do Ceſarzá / o czym Liſty ſą w domu
Láſotow/ktore o tym doſtátecżne świá-
dectwo dáią. Był to Mąż wielkiey ná-
uki / tych wſzytkich Kroleſtw ábo ziem
iezyki vmiał. Tegoż był Krol Portu-
gálſki in confraternitatem przyiął/y dał
mu Herb Kroleſtwá Portugálſkiego do
iego Herbu Láncuch tákiem kſztałtem
iáko bacżyſz / ktory tylko Domowi tych
Láſotow należy.

Thegoż ciáło leży w Lublinie
przy Oycowem grobie/ná ktorym to E-
pitaphium. Omnibus Decretum eſt mori, Mors nulli parcit honori:
Honor dat cunctis æquam legem, Rapit cū paupere Regem: Omnes tranſ-
ibunt, ibimus, ibitis, ibunt: Ego cras, tu poſt cras, nec nos iuuabit Hipocras.

Ian Láſotá/Brát tego Stániſłáwá/ kthory był wźiął dźia-
łem ná Pokućiu Sarnki y Lipice/ſzcżedł bez potomká.

Mikołay Lá-

Mikołay Láſotá trzeći brát był Kánonikiem Poznáńſkiem/ Człowiekiem vczonym.

Piotr Láſotá Czwarty był Miles auratus.

Dawid Piąty Dworzáninem był Królá Auguſtá/Mąż godny.

Chrzyſztoph Láſotá Szoſty Syn Andrzeiow / był wieku mego Podczáſzem Lubelſkiem/mąż wielkiey náuki/y roznych ziem iezykow y ſpraw świádomy y vmieietny / ná Ceſárſkiem Dworze czás niemáły z wielkiem doſtátkiem ſłużył/do poſtronnych Krolow w poſelſtwách iezdźił od niego. Potym do Oyczyzny przyiechawſzy / ná Dworze Królá Auguſtá czás długi ſie báwił/w poſelſtwách tákże do poſtronnych Krolow y Kſiążąt iezdźił. Kiedy miał być napożyteczniejſzym Oyczyznie/złe zdrowie przeſzkadzáło/gábáiąc á vſtáwicznie morbo pedogrico trapiąc/zoſtáwił potōſtwo ſyny y corki.

Andrzey Láſotá śiodmy Brát tych pomienionych/ Łowczem Lubelſkiem był wieku mego/Mężem znácznie zaſłużonym R. P. ná ktorey poſługách z wielkiem koſztem w poſelſtwách ná Seymy y ná inſze ziazdy bywał/v Królá Auguſtá w wielkiey łáſce prze godność y ſtáteczność był. Inſzych potym zaſług Domu tego wiele w Hiſtoryey czytáć bedźieſz.

¶ Sioſtry rodzone były tych pomienionych Láſotow wieku mego/naprzod/ Bárbárá Málicka/ Beatá Ráchánſka Chorążyna Bełſka/Helená Łyſakowſka Podkomorzyna Nurſka/Dorotá Buchowſka.

☞ Trzeći Brát tych pomienionych Wars / Káſzthellan Krákowſki/ktorego Potomſtwo Hiſtorye opowiedáią/w Roku 1279. Kromer w Kſięgách Dźieśiątych/á wſpomina go dla tego/gdy Lew Kſiąże Ruſkie/po śmierći Boleſławá Wſtydliwego/zá pánowánia Leſzká Czárnego/náiechał z wielkiem woyſkiem ziemie Lubelſką /máiąc z ſobą Tátáry y Litwe / kthorą ſpuſtoſzywſzy Mieczem y Ogniem / do Sedomierſkiego ſie Woiewodztwá obrocił/ktorą tákże puſtoſzyć poczynał: Sed eum Varſius Cracouieñ Caſtellanus,& Palatini duo repreſerunt,cum ei ſe apud Goslice pagum altero á Sendomiria miliario, cum parua manu temere quidem, ſed tamen euentu proſpero oppoſuiſſent. &c. Tegoż wſpomina w tychże Kſięgách/Liſt 260.

¶ Od tegoż Warſa Káſztelláná Krákowſkiego wſzytkie Domy w Krákowſkiem Woiewodztwie/y w Lubelſkiem niektore práwie początek máią. A Naprzod.

☞ Dom Debieńſkich z Debian ſtárodawny y rozrodzony/z ktorego wiele Mężow znácznie záſłużonych R. P. bywáło / iáko od Bernátá Debieńſkiego Chorążego Krákowſkiego/ w roku 1300. Był Jákub Mężem ſławnym y Rotmiſtrzem ſzcześliwem/ ktory zoſtáwił Syná Andrzeiá / w Roku 1400. Mężem w ſpráwách Rycerſkich biegłym/ ktory zoſtáwił Syná Jákubá/ od ktorego iuż wieku mego byli ći Synowie.

Naprzod Piotr Debieńſki/Sędzia ziemſki Krákowſki/mąż Rzeczypoſpolitey záſłużony.

Wálenty Debieńſki brát Sędziego był Káſztellanem Krákowſkiem/w roku 1583. Mąż R. P. dobrze z młodych lat y Krolom Polſkim záſłużony/Senator pożyteczny y roſtropny / ten iákowem był obrońcą R. P. w wolnośćiách icy/toć potym Hiſtorya opowie / był czás długi Kánclerzem Koronnym/zoſtáwił to potomſtwo. Naprzod/

Jákubá Stároſtę Czorſztyńſkiego/ ktorego Syn po śmierći Oycowſkiey był tákże Stároſtą támże.

Stániſłáwá Stároſtę Checińſkiego / ktory z Ciołkowną z Zelechowá zoſtáwił potomſtwo Syny y Corki/ Padniewſka Stárośćina Dybowſka/ Sapiżyna Woiewodźicowa Nowogrodzka/ Modliſzewſka

Stárośćina

Stárościno Lomżieńſka/y drugie Pánny ná ten cżás.

Tegoż Káßtellaná Krákowſkiego dwá Synowie ieden po drugim byli Stároſtámi Lubomſkiemi/Andrzey y Jan.

Erasmus Piaty Syn tego Káßtellaná / był ná then cżás Dżiekanem Krákowſkim / kthory zá pánowánia Kroláá w Poſelſtwie do Szwecyey ieżdżił.

Káſper ktory ſie w Litwie ożenił/był Podkomorzem Mielnickiem.

Wálenty Młodżieniec godny iuż doroſły/młodo vmárł.

☞ Miał potym tenże Káßtellan z Bárbára Goſtáwſka z Domu Okßa Syná Hieronymá/ná ten cżás był ná náuce/ y Corke Orßule Mińſka. ❡ Sioſtry wyżßey pomienionych Káßtellaná Krákowſkiego Synow rodzone. Anná Száphráńcowa Woiewodżina Sedomierſka. Chryſtyná Gołuchowſka. Zophia Ĺánckoruńſka. Bárbárá Bużińſka. Helżbietá Sielnicka. Káthárzyná Reiowa.

Jákub Debieńſki był Podſedkiem Krákowſkiem / od ktorego zoſtáli dwá ſynowie/ y Corki/ Cżárnocka/y Strzalina.

Mikołay Debieńſki/ y Sebeſtyan brácia rodzeni.

☞ Debieńſcy w w Wielkiey Polßcże ná kráinie/ ktorzy tegoż Herbu vżywáia/z ktorych był Máciey wieku mego Rotmiſtrzem ſławnym zá pánowánia Kroláá Zygmuntá Auguſtá/od roku 1 5 6 6. Ná wielu mieyſcách z nieprzyiaćioły Kśieſtwá onego/z wielka pochwała ludżi Rycerſkich meżnie ſobie pocżynał/ przez te wßytkie cżáſy bedac Rotmiſtrzem iezdnym ná Rumborku. Pod Hádzlem Moſkwe znácżnie á z długa pámiećia ich gromił. Ten Rákobor Miáſtecżko y Afelin drugie / dobrze opárkánione/ktore były v Moſkiewſkiego w dżierżáwie/ ſpalił.

❡ Tenże w Roku 1 5 7 7. Po zborzeniu od Moſkiewſkiego Jnflant/kiedy iuż był ſam Kniáż wielki ze ſtem tyśiecy ludu ná zburzenie ábo ná zhołdowánie ich ſobie wiecżnie wyćiagnał / był poſłan z máłem woyſkiem ná rátunk Jnflantom od Vicegerenta / záraz Zamek Sancel zburzony od Moſkwy/ktory znowu opánowawßy nápráwić chćieli. On Moſkwe odgromiwßy/zrázu go ſwym koßtem nápráwił/ y áż do tego cżáſu w pokoiu trzymał/wieżniow wiele tám doſtawßy do Kroláá poſłał.

❡ Tenże potym Zamek Orle pod Moſkwa vbieżał / wiele Meżow znácżnych onego narodu pobił/drugie z Woiewodámi powiazawßy/Krolowi Pánu ſwemu odeſłał.

❡ Tenże w roku 1 5 7 8. Zamek Bebel od Moſkwy zepſowány/ ktory reſtáurowáć ná Kniáżiá ſwego chćieli / máiac o tym pewna ſpráwe/ nábieżał Moſkwe/pogromił/ Zamek opánowawßy / koßtem ſwym zbudował y opátrzył dobrze.

❡ Tenże Roku tegoż Pośćie / gdy woyſká Moſkiewſkiego było dwádżieśćiá y cżtery tyśiace z Kniáżiem Mśćiſłáwſkiem przyćiagnelo z wielka ármata pod Wenden/ Kies Zamek y miáſto oblegli y dobywáli / gdżie iuż byli wielka dżiure w murze vcżynili. On wielka żáłośćia zięty / pámietáiac ná vtráty dla tey tám żiemie Kroláá Páná ſwego wielkie / niechcac thák nádetemu nieprzyiaćielowi dáć poćiechy/do ſwey Roty zebrawßy ludżi Rycerſkich co mogł/bieżał ná odśiecż onemu Zamkowi. Tám przyćiagnawßy/ przebił ſie záraz przez woyſko ich/á potym meżnie obronił Zamku y Miáſtá onego/wybiegáiac z miáſtá do ßańcow Moſkwe rozgramiał. Támże Jeżowſkiego z Domu Prus / z Rusnice Moſkwá zábiłá áż ná mieyſcu zoſtał/ Rotmiſtrz y Maż ſławny. A gdy mu przybył ná pomoc Alexander Chotkiewicż Grodżińſki Stároſtá z wietßym ludem z Lit[illegible]/Moſkwá dowiedżiawßy ſie o nim/zrázu ná zad poßli.

Tegoż Roku

¶ Tegoż roku 1578. iuż w Jeſieni/gdy ſię Moſkwá znowu zebráłá do Inflánt/przećiwko ktorym Andrzey Sápihá Woiewodic Nowogrodzki/ná mieyſcu Hetmáńſkiem będąc/ z Ludźmi Litewſkiemi ćiągnął bárzo z podłem przećiwko ich Woyſku/ iáko o tym pod Herbem Lis w Kśięgách Cżwartych cżytáć będźieß. Tám Oholoćin/gdy przyßedł pod Kieś z ludźmi y Armátą wielką/ Kieś obległ/ záraz do Miáſtá y do Zamku ſtrzeláli/ dźiurę wielką vcżynili. Tám w tym Woyſku Sápihynem będąc Dębieńſki/wiele á mężnie z nieprzyaćioły cżynił/ Mężnie ich rozgrámiał / y przez ich Woyſko ſię przebijał/ Moſkwę do vćiekania przymuśiły / Strzelbę ich wßytkę y z więźniámi znácżnymi do Wilná Krolowi odeſłáli.

¶ Roku 1579. Temuż Dębieńſkiemu Krol Stephan Pan Walecżny/máiąc pewną wiádomość o Męſtwie iego/y o wielkiey biegłośći w ſpráwach Rycerſkich / zlećił mu mieyſce Hetmáná Wielkiego Litewſkich Woyſk/ ktory záraz z ludźmi co ich mogł doſiąc ná prętce/máiąc ſpráwę o nieprzyiaćielſkiem woyſku / ktorego było dwánaśćie tyśiecy / co prowádźili żywność do Kokonauzu ludźiem ſwoim/ do tych Dębieńſki/ácż z máłem ludem/wßákoż z Sercem mężnem/y ßcżeſliwie wyćiągnął/ pod Bierzonámi ich poráził/odiął wßytkę żywność/ więźnie Krolowi odeſłał.

¶ Potym támże prętko Tátárow dźieśięć Tyśiecy onymże ludźiem z żywnośćią do Kokonauzu ćiągnęło/ on máiąc pewną wiádomośc o nich/ tákże w máłem pocżćie przećiwko nim wyßedł/przyßedł ná Koß ich/ dał im bitwę dośyć mężnie y wiele ich zbił/ wßákoż iż ten nieprzyiaćiel prętko do ſpráwy po rozgromie przychodźi/ gdy obacżyli że náßych niewiele / wſpárli Dębieńſkiego/muśiał im vſtępić.

¶ W roku 1580. Zebrawßy ſię ná więcey ludźi/ßedł w źiemię nieprzyiacielſką/tám pod Nowogrodkiem około Derptu áż ku Pſkowu ogniem y Miecżem plundrował/ wielkie ßkody pocżyniwßy /z wielką korzyśćią ſię ná zad/nie widząc przećiwko ſobie broni dobytey/wroćił.

¶ Tenże potym w roku 1581. Zebrawßy do śiebie Rotmiſtrze y Stároſty ktorzy byli w Inflanćiech/ máiąc ſtrzelby po cżęśći/ do ktorey zá ſwe właſne pieniądze wßytkich potrzeb nákupił/ßedł á obległ Zamek Lenward nád rzeką Dźwiną/śiedḿ mil tylko od Rygi/prętko przymuśił ludźie ná nim że mu ſię poddáć muśieli.

¶ Zá tąż drogą doſtawßy tego Zamku/ ßedł pod drugi Zamek murowány Aßkárád / á wybiwßy dźiurę niemáłą / Moſkwę do poddánia przymuśił/y Zamek opánował. Wiele inßych ſpraw pámięći wiecżney godnych było tego Mężá ſławnego/o ktorych w Hiſtoryey cżytáć będźieß.

Woyćiech Brát iego rodzony / Rotmiſtrz y Mąż ſławny/ ktory przy tymże Bráćie ſwym w wielu potrzebách bywał / Mężnie ná káżdym mieyſcu nieprzyiaćioły gromił/ miał opátrzenie od Krolá Stepháná/ w Roku 1583. támże w inflanćiech.

☞ **Dom Przyiemſkich w Káliſkiem Woiewodztwie ſtá**rodawny y znácżny/ktorych ſię Prodkowie z Goliny piſali. Był to w onym kráiu z dawná Dom możny/Vrzędy przednieyße miewáli/ Woiewodztwá/ Generalſtwá. ꝛc. Wieku mego był Woyćiech Piſarzem Káliſkiem / potym vmárł Káßtellanem Łęcżyckiem/Mąż vcżenia wielkiego/ od ktorego zoſtáło potomſtwo.

Ráphał Brát iego był potym tymże Káßtellanem / y tego Potomſtwo zoſtáło.

Stániſław Brát ich Trzeći/Rotmiſtrzem ſławnym y fortunnym bywał zá Krolá Auguſtá / potym zá Stepháná do Moſkwy. Był Stároſtą Kámieńſkiem/ Vir grauis & prudens.

Golyńſcy w Káliſkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

W Krákowſkiem Woiewodztwie Nieſulkowſki Andrzey.
Keſzczeńſcy Dom ſtárodawny/y Zawádá tegoż Herbu vżywał.
☞ Grot cżwarty Brát tych pomienionych/ ktorego ſie potomſtwo piſáło z Slupce/ Jan Grot z Slupce Woiewodá Káwſki.
Janá Grotá z Slupce wſpomina Miechowitá w kſięgách Cżwártych/dla tego/że był zabit z ſynem Janem na Bukowinie.
Janá Grotá z Nowego Miáſtá/wſpomina Liſt Klaſztorny Woiewoda Káwſkiem/w Roku 1 4 7 9.
Grotá z Slupce wſpomina Kromer w Kſiegách Szeſtnaſtych/Liſt 3 8 6. Ktory vtrácił Zamek Konáry w Sedomierſkiey ziemi/ dla cżego/tám cżytáiąc obacżyſz.
Janá z Slupce Grothá Biſkupem Krákowſkiem opowieda Káthálog w Roku 1 3 2 8.
¶ Ten Zamek w Iłży zmurował/Kośćioł w Dobrowodźie tákże y nádał/Kośćiołowi Krákowskiemu wielkie wolności ziednał. Był wźiet po Náukierze z Domu Okſza/ przez Janá Dwudzieſtego Papieżá potwierdzon w Awiniỹ. A gdy Krol Wládyſław oney Elecỹ Kápitulney potwierdźić niechćiał/ále posłał do Pápieżá o Confirmácyą Ottonowi Probosżczowi Gnieżnieńſkiemu á Káncierzowi Koronnemu. Papież posłał Legatá/ przycżyniáiąc ſie zá Grotem/dawáiąc świádectwo o godnośći/bo ſie z nim poſpołu w Bononiỹ vcżył/ Ottonowi Confirmácyey dáć niechćiał. Ták o nim piſze w Kátálogu/ że był tam Patriæ quam Eccleſiæ defenſor, amatorque mirificus. Będąc w Awiniey v Pápieżá Benedyktá Dwunaſtego w poſelſtwie/ſtárząc ſie ná Miſtrzá pruſkiego y ná Krzyżaki/ á broniąc pilnie ſpraw R. P. wielkie tám wolności Kośćiołowi Krákowſkiemu ziednał.
¶ Tenże Kośćioł w Rádzewie ku Chwale Bożey á ku Cżći Janowi świetemu Chrzćićielowi znowu cegłą zmurowáć dał/ Biſkupicam Wśi v Wolbramá dał nazwiſko od imieniá ſwego Jángroth.
¶ Tenże Ołtarz w Krákowie ſub titulo Sanctorum Coſmæ & Damiani, fundował/nádawſzy im Dźieśiećiny w Mińskowey woli/y inſze od ſtołu Biſkupiego około Dobronowic / zá porád. Marćiná Miſtrzá Kánthorá Krákowskiego.
¶ Drugi Ołtarz w Krákowie ſub titulo ſancti Vincentỹ fundował/y nádał dźieśiećiny/w Stroyſaney/w Kwápiney woli/y w Trándećiney woli. Był ná Biſkupſtwie lat dziewietnaśćie/ vmárł w Wáwrzyńcżyćách piątego dniá Sierpniá/roku 1 3 4 7. W Krákowſkiem Kośćiele pochowan w Káplicy świetego Janá Ewángeliſty/po nim náſtał Piotr Szerzyk z domu Doliwá.
¶ Tegoż Biſkupá Synowcy od Brátá Marćiná trzymáią Biáłłą w Lelowſkiem Powiećie / piſzą ſie Gowork<ámi z Białkey y z Przyłeká. Zábit był Jákub w Roku 1 5 7 6. Zoſtáli Synowie iego / Chrzyſtoph / Jan/ Jerzy/Páweł/Wáwrzyniec/Stániſław/Prokop. Drudzy Grotowie piſzą ſie de Konari/ Jan Groth z Slupce de Konári Káſztellan Sądecki / w Roku 1 5 0 6.
¶ Chorągiew znácżna Káwicow z wiela mężow ſławnych tego Herbu zginełá w Wołoſzech/w roku 1 3 5 9. O cżym Miechowitá w kſi:4.
Chryſtyná Grotá Káſztellaná Krákowſkiego wſpomináią rozne ſcripta/o ktorym ná Ołtarzu w Krákowie napis wzmiánkę cżyni tymi słowy: Hoc altare fundatum & erectum eſt Anno Domini 1 4 1 2. impenſis ſtrenui Militis Domini Groth, Filiỹ Magnifici Chriſtini de Oſtrovv Caſtellani Cracouień, qui obiỹt in vigilia Aſcenſionis Domini eodem Anno. Herb Káwicz y Nieſobia.

Z tychże Gro-

☞ Z tychże Grotow wiele Domow Zacnych było wieku mego/iáko Dom Sámboreckich ſtárodawny w Lubelſkiey ziemi y Sedomierſkiey/z ktorych Jákub Groth Sámborecki zábit był ná Bukowinie zá Olbráchtá/wiele á meżnie z nieprzyiaćielem czyniąc. Mego wieku byli trzey Bráćia rodzeni/Viri Catholicisſimi, Kośćioł od Przodkow ſwych ſprofonowány/wygnawßy Miniſtri/reſtáurowáli.

Dom Ożarowſkich w Sedomierſkim Woiewodztwie znáczny. Wſpomináią liſty Domu tego dwoch Mężow / Segniewá y Prándotę/ktorzy ſię piſáli de Ożarow/od Prándoty byli ći Synowie.

Jan Proboßcz Trocki/ Kánonik Sedomierſki/Káżimierſki Sárbowſki. ꝛc. Pleban/trzymał ku tym beneficiam połowicę Oyczyzny Ożárowſkiey/y Gorzyce nád Rzeką Wieprzem v Rocká.

Ráphał Brát iego miał ſyná Benediktá/kthory był zábit w Jáwidzu nád Wieprzem/potym rozniesioná máietność w rozne domy po śioſtrách/iáko w dom Grodzkich/Skromowſkich/Kráſowſkich/ Ośieborowſkich/y Jáſtkowſkich.

Bártoß Trzeći Potomek Prándoty z Ożárowá/ kthorego máietność w dom Fierleiow ſię zoſtálá/połowicá Rudná/Gołębiá/y część miáſteczká Ráwy/ vmárł ſterilis, ćiáło iego leży w Záwichośćie / tám będąc Podſtárośćiem vmárł.

Mikołay Czwarty/ktory był zoſtáwił Syná Jánußá / ten był Łożnicem Krolá Zygmuntá/ßczedł bez potomká męſkiey płći/dwie corce ßły zá mąż do Litwy.

Láſotá Piąty/ktory był zá Zygmuntá Krolá Podkomorzem Nadwornym/zoſtáwił dwoch ſynow/Mikołáiá y Janá ktory był Stároſtą Záwichoyſkiem / vmárł celebs. Mikołay zoſtáwił trzy Corki y Syná Mikołáiá. Annę/ktora byłá zá Andrzeiem Tęczyńſkiem/ktory vmárł Káßtellanem Krákowſkiem / od ktorey dźiśieyßy Tęczyńſcy / Jan Káßtellan Woynicki/y Andrzey Woiewodá Krákowſki/iákoś pod Toporem czytał.

Mikołay ſyn Mikołáiow zoſtáwił z Niewiárowſką z domu Pułkozá/Podkomorzego Krákowskiego Corką Synow trzech/corki dwie/ ten brał dźiał w Krákowskiem Woiewodztwie.

Jákub Ożarowſki / ktoremu ſię doſtał dźiał nád Szczmielowem Woynowice/ktore w domu Szydlowieckiem były/ teraz w inßych ręku. Ten zoſtáwił te ſyny z Byſtrámowną/ Janá y Chrzyßtophá / y dwie Corce/Annę y Orßulę. Potym z Podlodowską z domu Janiná Dawidá y Stániſłáwa/ktory trzyma Grzegorzowice v Opátowá/ktory zoſtáwił potomſtwo ſyny y corki/á ći wßyſcy idą od Prándoty.

Segniew miał Syná Mikołáiá rzeczonego Kruczek / ktory był zábit ná Bukowinie/zoſtáwił ſyná ſwego imieniá/ od ktorego dźiśieyßy Ożarowſcy/Stániſław/Jozeph/Mikołay/wßyſcy potomſtwo máią.

Ráphał Syn Segniewow/kthory miał Snopkow y inße máietnośći/od tegoż Snopkowſcy Dom znáczny w Chełmskiey źiemi. Był Jákub Snopkowski Woyskiem Chełmskiem / ktory z Herbortowną Káßtellaná Belskiego corką/zoſtáwił potomſtwo ſyny y corki.

Stániſław Rotmiſtrz/ktory trzymał Ożarow.

Felicyan/ktory trzymał Siwokleſki.

Andrzey/ktorego ſyn był Podkomorzem Krolá Zygmuntá Auguſtá/Dom to był wi[illegible]go znácznie rozrodzony y máietny.

☞ Dom Gniewoßow ſtárodawny/ z Rycerſkich ſpraw

znácżny/iáko był Stániſław Gniewoß/ktory z Mágierowną z domu Szeligá zoſtáwił Synow Trzech/Rubiná/Dánielá/y Gábryelá.

Rubin zábit ná Bukowinie/zeſzło y Potomſtwo iego.

Dániel/ten miał Syná Stániſłáwá chorego ná oczy/ miał żon trzy/z káżdą zoſtáwił potomſtwo/był bárzo libidinoſus, miał filios & filias naturales in numero 50. Byłá Corká iego właſna zá Ciołkiem Dorotá.

Gábryel z Tárłowną Corką Stániſłáwá Ochmiſtrzá Krolowey Helżbiety/zoſtáwił ſynow czterech/ Andrzeiá/ Janá/ Mikołáiá/ y Chrzyſtophá/wſzytko Męże ſławne.

Andrzey wieku mego był Mąż w ſpráwách Rycerſkich dobrze ćwiczony/z Janem Tarnowſkiem Hetmánem Koronnym we wſzytkich potrzebách bywał/ieſzcze v Obertyná w Roćie Janá Mieleckiego/ kthory był potym Woiewodą Podolſkiem/ſłużył ná ſześć koni/tám wielkie męſtwo pokázował/ bo też był Mąż po temu/ byłá do vrody śiłá wielka/ á iáko w ſpráwách Rycerſkich/ ták też y w inych R. P. w pokoiu należących/ był biegły/miał dwoch ſynow z Fálecką/obá młodo pomárli.

Stániſław w Niemcech przy Krolowey Káthárzynie w Nymżie/y támże ćiáło iego leży.

Adryan ten w domu przy Oycu vmárł/ ćiáło iego leży w Sięćiechowie w Klaſztorze w grobie/ ktory ſobie Oćiec zá żywotá poſtáwić dał. ¶ Corki zoſtáły/Bárbárá Kochánowſka/y Anná Láſocka/ máią obie Potomſtwo.

Mikołay Gniewoż Brát Andrzeiow rodzony/Mężem tákże ſławnym bywał/ ſwego wieku zoſtáwił z Zeleńſką z domu Ciołek Syny. Báltázárá/ktory ná Wołyniu poiął Kniáhinią Swiniowſką/ Dworzánin y Sekretarz Krolá Stepháná/Mąż ſławy y pámięći godny/ná potrzeby do Moſkwy miał Czterdzieśći Koni oſádzonych koſztem ſwym.

Janá drugiego Rotmiſtrzá Krolá Stepháná y Stároſtę Látowickiego/Mężá tákże godnego pámięći/ ktory tylko dwie Corce potomkámi zoſtáwił/Ciołkową/y Podlodowſką.

Jan ſyn Gábryelow trzeći/był Mężem tákże ſławnym/ zoſtáwił z Czerną dwoch Synow/Páwłá/y Janá/ktorzy do Moſkwy ná potrzebę Krolá Stepháná znácznie ſłużyli.

Chrzyſtoph czwarty Gábryelá Gniewoſzá Syn/zoſtáwił Synow dwu/Mężow wielkich/ Bártoſzá/y Mikołáiá/ ktorzy ſię Chlebem Rycerskiem báwili wieku mego/y ſławni w potrzebách bywáli.

Dom Siedleckich ná Podláſzu/ ktorzy ſą włáſni Gniewoſzowie/w ktorym tákże wiele Mężow ſławnych bywáło.

Dom Ruſieckich w Sędomierſkiem Woiewodztwie ſtárodawny/máią y w Lubelſkiem/ z tego Domu tákże Mężow wiele ſławnych y Rotmiſtrzow fortunnych bywáło.

Dom Ziemáckich w Lubelſkiem Woiewodztwie znáczny/ był ieden wieku mego Podſtároſćim Lubelſkiem.

Dom Járockich w Sędomierſkiem Woiewodztwie ſtárodawny/ R. P. záſłużony/wſpomina Epitáphium iednego w Klaſztorze v świętego Fránćiſzká w Krákowie.

Linowſcy w Sędomierſkim Woiewodztwie dom dawny.

Dom Czerſkich w Lubelſkiem Woiewodztwie ſtárodawny od Łukowá/ z ktorych był wieku mego Szczęſny Sędźiem Ziemſkiem Krákowſkim/zoſtáwił z Koniecpolſką Káſztellaná Roſperſkie° corką potōſtwo.

Ostrowscy w Lubelskiem Woiewodztwie Kotowie.

Dom Melgiewskich w Lubelskiem Woiewodztwie / z ktorych Chrzysztoph był Kánonikiem Lubelskiem.

Meczyńscy támże Dom stárodawny.

Dom Jeziorkowskich támże w tym Woiewodztwie stárodawny/ sa drudzy w Woiewodztwie Poznáńskiem tegoż Herbu.

Dom Mikułowskich támże. Dom Sulißewskich támże.

Gutowie támże dom stárodawny y znáczny.

Dom Prusińskich w Łukowskim Woiewodztwie znáczny/ był Frac wieku mego/ ktory z Branicka zostáwił synow iedennaśćie / wszytkim mieyscá ku wychowániu dobre ziednał/ ná służbie żołnierskiey/ y w Niemcech drudzy ná náukách wyzwolonych. Chrzysztoph Prusiński Brát Fracow/ Mąż w sprawách Rycerskich w ziemiách postronnych ćwiczony. Jan máley vrody/ ále sercá wielkiego y Dworzánin prawy. Tych był przodek Bernát w Łukowskiem Powiećie v Rádoryßá z Siedleckiem teyże Fámiliey/ siedm set Tátar pogromili.

Kurośzowie Mężowie sławni / był Jan wieku mego Dworzáninem Krolá Stephááná/ pod Połockiem zábit.

Kárwowscy z Łukowskiego Powiátu dom rozrodzony.

Rudzińscy támże dom rozrodzony.

Kámieńscy w Nurskiem Powiećie dom rozrodzony.

Zaczkowscy w Łeczyckiem Woiewodz: dom rozrodzony.

Dabrowscy w Grodzieckiem powiećie y ná Podláßu.

Gorscy z Lubelskiego woiewodztwá/ był Erásmus w práwie vczonym/ zostáwił z Járocka tegoż Herbu Potomstwo.

Nożowscy od Rożáná dom rozrodzony.

Zołedkowscy z powiátu Ciechanowskiego dom rozrodzony.

Chobrzeńscy z Woiewo: Lubelskiego/ z powiátu Vrzedow:

Szydłowscy tegoż Kleynotu vżywáia.

Zelázowie niektorzy w Ráwskiem Woiewodztwie/ drudzy Herbu Jezierzá.

Jasieńscy w Łukowskiem Powiećie dom rozrodzony.

Borzyßewscy támże w tym Woiewodztwie Lubelskiem.

Ná Zamku w Krákowie w Kośćiele opowieda Epitaphium Rycerzá Piotrá tymi słowy. Nobilis Dominus Petrus Sib: obijt anno 1487. qui vendidit omnia bona sua & dedit pauperibus, postea mortuus.

We Włocłáwiu ná Thumie opowieda Epitaphium Męża vczonego pod tym Herbem. Daniel Zabinski, Canonicus & Phisicus, intergerimo & erudito viro Magistro Paulo Detkonio, amico suo charo posuit, obijt anno 1541.

Okolscy w Sedomierskiem dom stárodawny.

Skowiescy dom stárodawny/ Ciáło iednego leży w Lublinie w Klaßtorze v Pánien/ kedy Corká iego Xsienią byłá/ w roku 1582.

Załuskie w Gnieźnie opowieda Epithaphium w te słowá.
Albertus Zaluski Canonicus Gneznen, Vir Pietate & Religione erga Deum & pauperes clarus, in amicos munificus, Obijt anno dñi, 1547. Fideles comissarij singulari suo amico posuerunt.

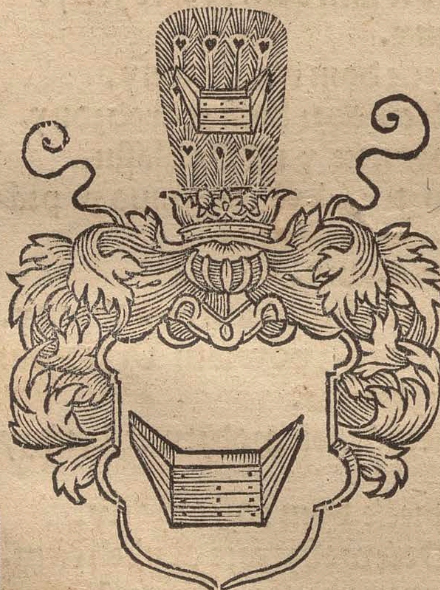
Gáwrońscy w Sedomierskiem Woiewodztwie dom stárodawny/ był

dawny/ Był Paulus Rewká/ ktory ſie piſał z Gáwron / Sedźia Opocżyńſkiem/zoſtáwił ſynow cżterech/Janá Kánoniká Gnieźnieńſkiego y Łowickiego / Wáwrzyncá/ Stániſłáwá y Chrzyſztophá. Stániſław piſze ſie de Stráwcżyn Syn tego Sedźiego/ zoſtawił te ſyny/Chrzyſztophá/Janá/Jákubá/Dawidá/ Andrzeiá / ktory był Ochmiſtrzem przy Tarnowſkiego Kásztellaná Sedomierſkiego ſynie/ Młodźieniec godny/ y Stániſłáwá.

Gutowie w Sedomierſkiem Woiewodztwie/z ktorych Mikolay Guth ode dwudźieſtu lat w Jnflanćiech ſłużąc/żadney potrzeby nieomieszkał/przećiwko Moſkwie/y Szwedom/mężnie z nimi cżyniąc/rány ácż ſam szkodliwe odnosił/wszákoż też on znácżnie to nieprzyiaćiołom oddawał/ pod Lenwartem y Jászkárotem Zamki był/ y práwem ſię Mężem pokázał.

☞ Dom Báránowſkich w Krákowſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ktorzy ſie piszą z Rzepliná/z ktorych wieku mego byli dwá młodźieńcy/Stániſław y Andrzey/godni y vcżeni/ći obádwá ná Oycżyznie zoſtáli támże w Rzeplinie.

¶ Jnszych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách ieſt wiele/ o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Lodźia

ktory thu do Polſki przynieśion z Czech. Piszą o Przodkách tego Herbu/że bywáli in ambicionem proni, & rerum priuatarum ſtudioſi, Vżywáli Lodźie żoltey w polu Czerwonym. Ktorey własność obacżywszy/cżytáć będźiesz o przodkách y o potomſtwie ich własnym/ o ktorym ia w thák szerokiem Kroleſtwie wiedźieć mogę.

☞ Ze Bniná Przodki Herbu tego zdawná ſcriptá opowiedáią ludźmi Rzecżypoſpolitey záſłużonymi.

Jákubá Woiewoda Poznáńſkiem/w roku 1120.

Piotrá Biſkupem Poznáńſkiem opowieda Káthálog w roku 1184. Był wźięt z Dźiekániey támże po Boguchwale z domu Rożа/nie był ná Biſkupſtwie tylko Rok/vmárł Roku 1185. Po nim náſtał Boguſlaus Trzeći z domu Rożа. Tego Piotrá Epitáphium wſpomina w te słowá.

Pontificum ſpecimen Priſce virtutis imago,
Eccleſiæ lumen, Religionis honos,
Petrus hoc tumulo ſitus eſt, cui ſtemma genus
Bnin dedit, ingenium docta minerua. &c. &c.

Andrzeiá ze Bniná Kásztellanem Poznáńſkiem rozne ſcriptá opowiedáią/Priwilegia Koronne/w roku 1306.

Gerárdá Biſkupá Włocłáwſkiego wſpomina Káthálog/ że był obran po Jákubie z domu Swinki/w Roku 1322. Zył ná Biſkupſtwie lat dwánaśćie / vmárł w Rzymie y tám pochowan. Po nim náſtał Máćiey z Golańcżewá z domu Topor.

Swántoſław

Swántoſław brát tego Biſkupá/ ktory był pogiman ná Ráćiążu od Krzyżakow / co y Kromer wſpomina w Kśięgách iedennaſtych/ ktorego okupuiąc cżtermá ſty grzywien Biſkup / Pepigit cum cruciferis, vt ſenos groſſos annuos in iugera decimæ nomine, tam ipſe quam Sacerdotes eius, omnes de Pomeranień agris acceperunt. &c.

Piotrá ze Bniná rozne Przywilegie opowiádáia Stároſtą Wielgopolſkiem.

Mikołáiá Biſkupá Poznáńſkiego wſpomina Kátálog/ w roku 1 3 3 8. Żył ná Biſkupſtwie lat ośm/ był wźięt po Janie z domu Doliwá/ vmárł Roku 1 3 4 6. Po nim zoſtał Dobrogoſt z domu Nałecż/ piſał ſię de Kurnik ten Mikołay.

Andrzeiá ze Bniná Biſkupem tákże Poznáńſkiem wſpomina Káthálog/ w Roku 1 4 3 9. Był wźięt po Miroſłáwie z Brudzewá/ po nim náſtał Vryel Zgorki z domu Lodzia/ o ktorym niżey cżytáć będźieß. Ten Andrzey Zamek w Krobi zbudował/ do Kośćiołá wiele ochędożnych rzecży ku ſłużbie miłego Bogá potrzebnych dárował/ Był to Biſkup przykłádny/ Pánu Bogu rad ſłużył. Tenże Mßą o Swiętey Troycy w Poznániu vſtáwił áby śpiewána cżęſto bywáłá/ Żył Lat cżterdźieśći y rok ná Biſkupſtwie/ vmárł Roku 1 4 8 0.

Jana ze Bniná Woiewodą Poznáńſkim rozne Priwileie/ Hiſtorye tákże wſpomináią/ znácżnie Rzecżypoſpolitey záſłużonego Senátorá/ w Roku 1 4 4 0.

Piotrá Biſkupem Włocłáwſkim opowieda Káthálog że był wźięt po Andrzeiu Oporowſkim/ w Roku 1 4 9 0. Vmárł w Wolborzu/ we Włocłáwiu pochowan/ po nim náſtał Kreſław z Skorozwęk z domu Rożą. O tym powieda Epitháphium támże/ Petro de Bnino Wladiſlauień Pontifici, Religioſo & Sapienti poſitum, Anno Domini 1 4 9 3

Máćieiá ze Bniná Woiewodą Poznáńſkim wſpomináią Hiſtorye/ w Roku 1 4 7 5. mieni drugiego Woiewodą Poznáńſkim wtymże cżáśie ábo tegoß ná roznych Przywileiách.

Andrzeiá ze Bniná Káßtellaná Kámieńſkiego wtymże Roku rozne ſcriptá opowiedáią.

Wieku mego był ieden Sędźim Poznáńſkim od ktorego był Syn Jan/ ktory multorum hominum mores widźiał/ Mąż był vczony.

Z tymiß ze Bniná Opaleńſcy iedne dźielnice máią/ iáko to opowiedáią Hiſtorye y Przywileia Koronne/ wſpomináiąc Piotrá ze Bniná Opaleńſkiego Káßtellanem Gnieźnieńſkim/ wſpomina Kromer drugiego ábo tegoß zá pánowánia Zygmuntá ná znácżnych poſługách Rzecżypoſpolitey/ O cżym cżytay Liſt 6 9 6. y ná drugiey kárćie dáley.

¶ Wieku mego był Andrzey Opaleńſki Márßałkiem Koronnym/ Generałem Wielkiey Polſki/ Stároſtá ábo Dźierżawcá Srzemſki / ktory z Kátárzyną Kośćielecką Woiewody Sierádzkiego Corką / ktory też był Generałem Wielkiey Polſki/ zoſtáwił potomſtwo. Jnßych w tym domu wiele Mężow znácżnych záſłużonych Rzecżypoſpolitey.

Dom Hrábiow Zgorki wieku mego

był znácżnie záſłużony R. P. Co Hiſtorye y ſcripta inße dowodnie opowiedáią/ ktorych Przodkowie pozniey przyiecháli do Polſki/ wßákoż záwße Senatory w onych kráiách przednieyßymi y możnymi bywáli.

Lukaßá Zgorki rozne ſcriptá opowiedáią / w Roku 1 3 4 0.

Woiewodą Poznáńſkiem/ zwłaſzczá ziemſkie Aktá y Grodzkie Poznáńſkie.

Lukaſzá Zgorki Woiewodą Poznáńſkiem/ w Roku 1466.

¶ Tegoż Syn Vryel Zgorki był Biſkupem Poznáńſkiem/ ktorego opowieda Káthálog że był wźiet po Andrzeiu ze Bniná/ w Roku 1479. vmárł Roku 1499. Był to wielki obrońcá Kośćiołá Bożego/ po nim náſtał Jan z Lubráńczá z domu Godzembá.

¶ Tegoż wſpomina Kromer w Kśiegach 29. ná Liśćie 644. Vriel Gorcanus Lucæ Palatini Poſnanieñ Filius, Gnezneñ & Poſnanieñ Præpoſitus, & Cancellarius Regni, cui Collegium Poſnanieñ adminiſtrationem Epiſcopi vacañ comiſerat.

Lukaſzá Hrábię Zgorki/ Woiewodę Poznáńſkiego wſpomina Káthálog/ że był wźiet ná Biſkupſtwo Poznáńſkie po Janie Karnkowſkiem z domu Junoſzá/ w roku 1537. Vmárł roku 1542. We Włocłáwiu pochowan. Po nim zoſtał Mikołay Dźierzgowſki z domu Jáſtrzębiec. Zoſtáwił z Sámotulſką Syná Lukaſzá. Ten z Száprhráńcowną z Domu Stáry koń zoſtáwił Potomſtwo/ był Káſztellanem Poznáńſkiem/ Pánem możnym/ y R. P. pożytecznym Senatorem.

Moiego wieku byli trzey Bráćia Hrábiowie Zgorki/ Lukaſz Woiewodą Poznáńſkiem vmárł/ był Pan hoyny áż do ſkończenia żywotá/ y wielki miłośnik R. P. Miał zá ſobą Kśiężnę z Oſtrogá/ z ktorą potomſtwá żadnego nie zoſtáwił.

Andrzey wtory Hrábiá Zgorki był ná then czás Káſztellanem Miedzyrzeckiem/ w roku 1583. Był Pan ſpokoyny/ wſzákoż thám gdźie tego potrzebowáłá R. P. Znácznym ſię pokázował do pożytku iey z wielką ozdobą. Ten ſam thylko miedzy Bráćią wielkie ſkárby był zebrał/ miał zá ſobą Herbortownę/ ktora pierwey byłá zá Kmitą Woiewodą Krákowſkiem/ z ktorą Potomſtwá żadnego nie zoſtáwił.

Stániſław Trzeći Brát ich Hrábiá Zgorki/ Woiewodá Poznáńſki/ Senator dobry/ á prawdźiwy miłośnik R. P. był tegoż wieku/ Ten wielkiem koſztem záwſze ſłużył R. P. W młodych lećiech Rothy ozdobne z wielkiem doſtátkiem/ nie iáko Rotmiſtrz/ ále iáko Hetman wywodźił.

W Jnterregná koſzt wielki k woli R. P. podeymował/ będąc od wſzytkich ſtanow Hetmánem obran/ mieſzkał z wielkiem pocztem ſług ſwoich żołnierzow y pieſzych ośmnaśćie Niedźiel/ wychodźiło ná tydźień ná kuchnią po czternaśćie ſet talerow/ iuż to namniey gdy tylko tyſiącem odpráwili ktory tydźień/ á co extra ordinaria wychodźiło/ trudnoby to do wiádomośći moiey przyść miáło/ co tám zá nakład wielki podeymował. Przed tym wiele inſzych znácznych poſług Rzeczypoſpolitey też z koſztem niemáłym odpráwował. Do Poſwola ći Bráćia trzey bárzo wielkie y doſyć ozdobne Poczty Krolowi Zygmuntowi Auguſtowi ſtáwili.

¶ Owa ná káżdą potrzebę ktora Krolowi Auguſtowi przypádáłá/ ábo Rzeczypoſpolitey/ wielką ozdobę y pożytek z nich znáłá. Miał zá ſobą Sobocką z Domu Doliwá/ Káſztellaná Goſtyńſkiego Corkę/ z ktorą ná ten czás Potomſtwá nie miał.

¶ Tenże Woiewodá Zamek Kurnik v Poznániá ochędożnie nápráwić y zozdobić dał/ y w tey thám Włośći nayrádniey reſidował/ więcey po tym w Hiſtoryey ſpraw iego czytáć y zaſług przećiwko R. P. będźieſz.

¶ Sioſtrá ich rodzona Kátárzyná Dźiálińſka Káſztellanká Brzeſka/ Kowálſka Brodnicka Stároſćina/ o ktorey powieda Epicedium w Brodnicy piſane w te ſłowá.

Hic ego Sarmatica Kathærina ex gente quieſco,
Gorcane inſignis vera propago domus.

Me genuit comitum magna de gente Polona,
Hec stirps Sarmatico quæ bene nota solo est,
Tradita præstanti post sum virtute marito,
Dzialinski Raphael fœdere iuncta thori,
Vnica progenies ex me relictus alumnus,
In quo Dzialiniæ est spes genorosa domus. &c. &c.
Vmárłá Roku 1 5 6 9.

Bárbárá Czárnkowska Kásztellanká Rogozińska / rodzona Siostrá tychże pomienionych Hrábiow / od they zostáli czterzey Synowie / Piotr / Andrzey / Stánisław / Jan.

§ Tegoż Domu własną Dźielnicę miał Jan Roszkowski Kásztellan Przemecki / ktory sie od Jmienia Roszkowskim zwał / zostáwił z Pámpowską z Domu Gozdáwá Potomstwo.

Dom Tumickich stárodawny / z Jwieńskimi iedney Dźielnice / Opowieda Kátálog Piotrá Tumickiego Biskupem Poznáńskim / w Roku 1 5 3 5. Był wźiet po Janie z Lubráńcżá z Domu Godzámbá / á po nim został Jan Látálski z Domu Prawdźicż / Wieku mego był N. Kásztellanem Gnieznieńskim / od ktorego zostáli czterey Synowie.

W Jwnie w Kośćiele wspomina Epitáphium Janá z Tumic Juińskiego Podkomorzem Káliskim w Roku 1 5 4 9. Támże Syná iego Janá opowieda drugie pisane wte słowá. Ioannes de Tumice Iuienski Genorosi Ioannis de Tumice Iuinski Subcamerarij Kalisień Filius, vir Doctrina & pietate verè Religionis, Studio & constantia, Candore, Humanitate, Liberalitate, alijsq; virtutibus præstans, pije Obijt Anno 1 5 8 0. Die 15. Februarij, Anno ætatis suæ 42. Herby cztery ná Chorągwi / Lodźia / Grzymałá / Prawdźicż / Leszczyc / ten zostáwił z Dźiálińską Podkomorzanką Chełmińską Potomstwo.

Dom Podwodowskich támże w Wielkiey Polszcże stárodawny y znácżny / byli dwá Bráćia wieku mego Kánomki Poznáńskimi / Jan y Hieronim ludźie vczeni.

Dom Kśieskich támże w Wielkiey Polszcże stárodawny y znácżny.
Dom Smigielskich támże stárodawny y znácżny.
Dom Zytowieckich stárodawny y znácżny.
Dom Dáchowskich stárodawny.
Dom Stárkowieckich támże stárodawny.
Dom Báránowskich stárodawny y znácżny.
Dom Komornickich támże stárodawny.
Dom Soldrskich támże stárodawny w Kośćieńskim Powiećie.
Dom Gorskich stárodawny.
Dom Brodnickich stárodawny.
Dom Zábińskich stárodawny y znácżny.
Mánieczcy / z ktorych Stánisław był Proboszczem Bożoćielskim y Officiałem Krákowskim / tego Herbu vżywáli.
Dom Kokorzyńskich stárodawny w Wielkiey Polszcże.
Dom Tlockich támże stárodawny.
Dom Kunowskich támże stárodawny.
Dom Rádzewskich stárodawny.
Dom Ponieńskich stárodawny y znácżny.
Dom Jłłowieckich stárodawny.
Dom Krzeszyńskich támże stárodawny.
Dom Brockich támże stárodawny.
Dom Bylińskich támże w Wielkiey Polszcże stárodawny.
Dom Kobylińskich támże stárodawny.

Dom Tácżálſkich támże ſtárodawny.

Dom Szkálowſkich támże ſtárodawny.

Dom Wygánowſkich od Gniezná ſtárodawny/ y wiele tám inßych domow ktorzy od wyßßey pomienionych przodkow ze Bniná dźielnice bráli.

Domy inße w rożnych Woiewodztwách ſtárodawne/ iáko naprzod Borzykowſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie ktorzy z Służowſkiemi iedney dźielnice byli.

Moßyńſki Hieronim w Wielkim Młynie/ ktory z Korycinſką z domu Topor Stárośćianką przedecką potomſtwo zoſtáwił w Woiewodztwie Sierádzkim/ Mąż cnotliwy ßczyry vprzeymy był wieku mego.

Smogorzewſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie/ Hieronim był wieku mego znácznym Mężem.

Slábkowſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie.

Sulkowſcy ná Podgorzu Dom ſtárodawny.

Iwánowſcy z Lukowſkiego Powiátu/ z kthorych Olekßy ożenił ſie w Krákowſkim Woiewodztwie/ zoſtáwił dwu Synow/ ieden z nich Alexánder miał zá ſobą Kołocką w Wielkiey Polßcze z Domu Pomian.

¶ Inßych Domow Zacnych w rożnych Woiewodztwách ieſt wiele/ o ktorych wiedźieć nie mogę.

Quarto

O Kleynocie ſtárodawnym Zabáwá/ ktory tu przynieśion z Czech/ iáko to potomſtwo twierdźi/ ácz Długoß pìße/ że ieſt

Genus Polonicum, wßákoż ná Sląſku y w Czechách wiele Rycerſtwá tego Herbu vżywa. Piße Długoß o przodkách że bywáli ſenſati. O ktorych przypátrzywßy ſie Herbu własnośći czytáć będźieß/ tákże o potomſtwie ktore znáć mogę. Ma być pul Száchownice Czerwone/ á bialle Polá/ á pul polá Błekitnego.

☞ Wſpomina nayznáczniey Kátálog Wiſłáwá/ przy ſynie iego Márćinie Arcybiſkupie Gnieźnieńſkiem/ w Roku 1 0 9 2. Był wźięt ten Márćin po Pietrze z Domu Brog/ Vir & Religione & Pietate inſignis. Ten kiedy w Spicymierzu Miáſteczku Kośćioł poświącał / Pomorzánie go náiecháli/ w tym ſie zátáił ná Kośćiele/ oni Arcidiekaná Gnieźnieńſkiego/ ktory ochędożnie chodźił/ mniemáiąc by Arcybiſkup / poimawßy precż iecháli/ wßákoż zá modlitwą Márćinową nabożną / Pan Bog ták pokarał srodze Pomorzány/ że z wielkimi vpominki odeſłáli do Arcybiſkupá Arcidiekaná onego.

¶ Siedźiał ná tey ſtolicy 26. lat/ Vmárł roku 1 1 1 8. W Gnieźnieńſkim Kośćiele pochowan/ od Vrbáná wtorego tego imieniá Papieżá był potwierdzon/ zá pánowánia Włádyſłáwá Hermaná/ po nim náſtał Iákub ex Opido Zneina, ex parentibus Conſularibus oriundus.

¶ Piſał Ianicius o tym Márćinie Wierße w te słowá.

Pomeranorum nisi se subduceret iræ,
Hic caderet sæua captus ab hoste manu.
Pœna malos diuina viros tamen inde secuta est,
Fortia pro iustis nam gerit arma Deus.

¶ Tegoż Márćiná Arcybiskupá Oćiec / iáko opowieda Długosz / dał Klasztorowi świetego Krzyżá kilká wśi / co wspomina pomieniony Historyk tymi słowy. Vislaus Miles de Nobilitate & Armis Zabavva, confert in Monasterium Sanctæ Crucis, &c.

Wislimirá Biskupá Krákowskiego opowieda Káthálog w Roku 1231. Był wźiet z Dźiekániey Krákowskiey / pisał sie z Kośćielcá z Krákowskiego Woiewodztwá zá Proszowicámi. Potwierdzon przez Grzegorzá Dźiewiątego tego imieniá Papieżá. Acz był Canonice electus, wszákoż miał impedimenta od Mistrzá Andrzeiá Kánoniká / y od Rudolphá Kántorá / Krákowskich / dla czego nie mogł mieć konfirmácyey przez dwie lećie. Ale zá pilnym stárániem Henryká Krákowskiego y Wrocłáwskiego Kśiążećiá przyszedł do tego / że muśieli odstąpić Andrzey y Rudolph vporu swoiego.

¶ Tenże Wislimier / kontrowersye ktore były zá trzech Biskupow / miedzy dźiedźicámi wśi Bukowná / á miedzy Kunowem w Sedomierskiey źiemi / vspokoił / kupiwszy zá sześćdźieśiąt grzywien śrebrá / y zá sześć Wołow / Bukowno.

¶ Ten Biskupstwu Krákowskiemu wiele pożytkow przyczynił / Trzy Wieże v świetego Wencześłáwá zbudował / y bláchámi ołownymi pokryć dał / sto grzywien Kápitule dárował. We wśi swoiey Oyczystey Kośćielcu Kośćioł z kámieniá zmurował ćiosánego / ktory zá mego wieku Bogusz z domu Pułkozá wiáry Aryáńskiey sprofanował. Ten był in laudem Dei & honorem Sancti Adalberti poświecon.

¶ Tenże Bráćiey swoiey rodzoney ná Leśiech Rádłowskich / Zabáwe y Drochczány osádźić dał / ktorych potym potomstwo wszytkie sobie puszcże Klucżá onego przywłaszcżáło / áż Zbigniew Biskup Krákowski ich vpor práwie odćiął / á gránice wiecżne vczynił.

¶ Záiego Biskupstwá Kośćioł był Krákowski zgorzał / żył ná Biskupstwie lat dwánaśćie / vmárł Roku 1242. W Kośćiele Krákowskiem pochowan. Po nim zostal Prándotá z Biáłácżewá z domu Odrowąż.

Wisławá Biskupá Włocłáwskiego opowieda Káthálog w Roku 1282. Ze był wźiet z Kánoniey Włocłáwskiey y z Probostwá Płockiego 14 Caleñ Aprilis, po Woyćieszu z domu Topor / od Jákubá z domu Swinká Arcybiskupá Gnieźnieńskiego poświecon. Po nim nástał Jákub Swinká Synowiec tego Arcybiskupá.

Wieku mego od tych przodkow były te domy znácżne / Dom Włodkow w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny / ktorych przodkowie w tym pomienionym Kośćiele Swietego Woyćiechá w Kośćielcu sie chowáli / poki wiárá świeta miedzy nimi mieysce miáłá.

Dom Mechádłowskich w Sedomierskim Woiewodztwie stárodawny y znácżny.

Dabrowscy w Lecżyckim Woiewodztwie Dom dawny.

Kocżywscy w Wielkiey Polszcże Dom stárodawny.

Dom Piaseckich ná Podolu v Kámieńcá stárodawny / z ktorych ieden był od Wołochow zdrádliwie przy Wiśniewieckim poiman y odesłan do Turek / tám sroga śmierćią vmorzon w Cárygrodźie nád odnogą Morską ku Gáláćie idący: Były dwie szubienicy iedná pod drugą / ná niższey były dwá háki długie rozłożyste / á ná oney wysokiey tylko szrobá / v kthorey

 był powroz /

był powroz/ tám go wćiągnowszy puszczono pretko/ lecąc vwiązł zá vd/ zálálá go krew/ bo śie był nádoł głową obroćił/ vmárł pretko. Po nim Wiśniewiecki/ ktory zá żebro był vwiązł/ obroćił śie oczymá ku gorze/ był żyw do trzećiego dniá/ áż go z łuku Pogánin postrzelił/ gdy przeklinał Máchometá y wiárę ich.

Floryan Brát tego zostáwił potomstwo w onym kráiu.

¶ Inszych Domow ácz iest wiele/ wszákoż ia o nich wiedźieć nie mogłem.

O Kleynocie Osoryá

ktory tu przynieśion z Czech/ thák iákomći pisał o początku iego w pirwszych kśiegách/ ma być Koło żołte/ bez Dzwoná Piástá y Spice/ Krzyż ná wierzchu ábo Miecz otłuczony. Pisze Długosz o przodkách/ że bywáli Viri Ciuiles & Humani.

☞ Tego Herbu przed tym niż był Woyćiech Woyt náruszył sobie łáski Królá Władysłáwá Łokietká/ wiele możnych Fámiliy vżywáło/ y zwáli go Stárza/ przećiwiáiąc śie Toporom. Ale thá przyczyná iáko czythasz v Kromerá/ List 285. w Kśiegách 11. bárzo go wielem ich námierźiłá/ rzućili śie do Leliwy. Ták o tym niektore Scriptá powiedáią/ zácżyna Kromer o tym Woyćie to przewinienie iego tymi słowy. Albertus Aduocatus Cracouieñ. cum tota Ciuitate, Boleslao Opolieñ. Duci sese subiecerunt, accitumq; in vrbem receperunt. &c.

¶ Tegoż był Brát rodzony Proboszczem Miechowskim/ dał był temu Woyćiechowi Wieś Letkowice trzymáć/ w ktorą Krol confiszkuiąc dobrá Woytowskie wiáchác kázał/ y od tegoż czásu odieta Klasztorowi á do stołu Krolewskiego przyłączona. To śie dźiało w Roku 1 3 1 3. według Historykow Miechowity y Kromerá.

W Sánockiey ziemi iest Dom możny y rozrodzony Teráwskich/ wszákoż tám Meżowie szczyrzy vprzeymi. Był Stánisław Teráwski/ ktory potomstwo zostáwił z Tarnowską z Domu Sás.

Jákub ktory zostáwił potomstwo z Solomońską z Domu Wreby/ alias Korczák.

Málcher/ ten zostáwił wszystko Corki.

Boklowscy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

Łásowscy támże Dom stárodawny.

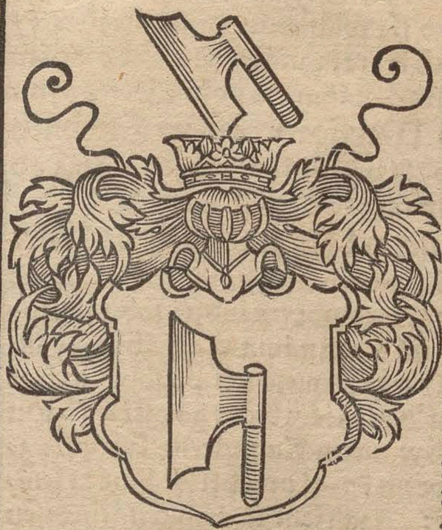
Konrácscy w Piotrkowskim Powiećie Dom stárodawny. Był Wincenty wieku mego Profesus Suleiouieñ. ordinis Cisterieñ. subprior ibidem. Anno Domini 1 5 8 3.

Buszkowscy w Sedomierskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

¶ W Mázowszu wiele Domow Rycerskich tego Herbu vżywa/ zową go Poświst/ mieniąc to/ że przodek herbu tego wiele był Chłopstwá iádąc w nocy z miástá pijány/ gdy zá nim swistáli/ kazawszy woźnicy stánąć pośiekł.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodzcwách.

O Kleynoćie

O kleynocie Okſza/

ktory thu przynieſion do Polſki z Czech/ o czym Długoß świadczy/ Tego Herbu Dubrauius Hiſtoryk Czeſki w Kśiegách czternaſtych opowieda początek/ w Roku 1 1 6 0. w te ſłowá. RATIBORIVS Werßowiec/ ktory nośił złota Wierßa zá Herb w Polßcze mießkáiac/ wielka niechec Narodu Czeſkiego przećiwko Fámilyey ſwey znáiac/ dla nie iákich przewinienia/ vmyślił ono wßyſtko znáczna poſługa iáka zámázáć/ á ſobie y Potomſtwu ſwemu imie dobre y ſławe zoſtáwić. A ták zebrał ludźi poczet niemáły w Polßcze ábo rowne Woyſko/ iedne zá pieniadze/ drugie zá powinnośćia/ drugie też/ w nádźieie korzyśći iákiey/ iáko to wiec bywa miedzy ludźmi Rycerſkimi. Máiac ná to czás y pogode/ gdy Fryderyk y Przemyſł przećiwko Konradowi walczyli/ wiáchał do Ziemie Moráwſkiey/ ná ten czás gdy Przemyſł z Konrádem iuż tylko we trzech mil od śiebie bedac/ bitwe zwieść myślili. W tym dálá znáć ſtraż Przemyſłowi o Woyſku Polſkim/ zátrwożył ſie bárzo Przemyſł/ mniemáiac żeby ći ludźie ßli Konradowi ná pomoc/ wßákoż go pretko Rátybor z oney trwogi wyſwobodźił/ poſłał do niego/ chec mu ſwoie opowiedáiac/ y to/ że gárło ſwe nioſł ná poſługe ie°/ nie żadáiac go nicż wiecey/ tylko áby ſamego/ y Potomſtwo iego z Narodem Czeſkim poiednał : V Fryderyká tákże/ aby mu łáſke ziednał/ ktora nie ſwa wina/ áni też ſwa niechećia vtráćił/ tylko Przodkow ſwoich przewinieniem. Był wdźieczen oney checi iego Przemyſł/ ktora mu ná on czás/ á nie ládá iáka/ pokazał. Rzekł mu ſie we wßyſtkim życzliwym pokazáć/ co opowieda Hiſtoryk w te ſłowá. Iuſus bonum habere animum cuncta è Victoria ſecunda ſperare, ſi illa euentum ſecundum habuerit. Złaczył ſie zá tym z ludźmi iego Rátybor/ rozmowiwßy ſie z ſoba/ iáko bitwe z nieprzyiaćielem ſtoczyć mieli/ ßli do Wśi Ludmirá/ v ktorey Konrad z Obozem leżał/ ſpráwiwßy ſie rzadnie/ bitwe ſtoczyli z obu ſtron doſyć meżnie/ trwáłá czás niemáły/ żadney ſtronie ßcześćia nie vkázuiac.

¶ Rátybor zátym ludźie ſwe ná ſtrone odłaczywßy/ obroćił ſie do woyſká poprzecznego w ktorym był Wenceſław/ z wielkim okrzykiem ná nie vderzył/ zrázu ich rozerwał/ y ná plácu wiele pobił/ w pogoni oſtátek gromił/ inßy zá tymi vćiekáć poczeli. Przemyſł máiac wygrána bitwe/ zákazał áby ludźi vćiekáiacych nie goniono/ oprocz co Rátybor z Polaki/ kthorzy ie meżnie zráźiwßy zá nimi biegli. Piße o tey Woynie/ że byłá ták ogromna/ iż wiecey niż w mili in Arce Caunicenſi, ſłyßeć było huk Trab/ krzyk Meżow/ rzánie Końſkie/ y chrzeſt zbroie. Támże po tey bitwie opowieda nagrode y Herbu nádánie tymi ſłowy. Vnus autem Ratiborius, gratiam bene geſtæ rei à toto Boiemorum exercitu tulit, palam item ferente Premislao eius opera ſtrenua, factum aditum ad Victoriam fuiſse. Quæ quoniam Friderico valde placuit, eo procliuius auctorem illius Ratiborium in fidem ſuam & familiaritatem recepit, inducta deletaq; omnium iniuriarum præteritarum memoria, inſignibuſq; mutatis, nequid odioſum reſtaret, quippe pro Naſsa aurea, Secures decuſatim ſibi coherentes iuſus eſt ipſe & poſteritas ipſius geſtare, donatus & Arce Bauariam ſpectante, quam Pryndam vocant, vt fi-

nes Boiemiæ aduerſus Germanos tranſgreſores limitum, tutaretur.

☞ A tu maß właſny początek herbu Okßey z Kroniki Czeſkiey wypiſany w Roku 1160. ktorego ſie właſnośći przypátrzywßy/ czytáć bedźieß o Przodkách y potomſtwie ich ktore ia znáć y wiedźieć onim w ták ßerokim Kroleſtwie moge/ ma być biáły Hálábart w polu Czerwonym.

Dawna á można Fámilia tych Werßowcow w Czechach byłá/ ktora tákim oto ſpoſobem zámieniono. A przyßłá byłá waśń ná nie od Kśiążąt tym ſpoſobem/ naprzod (oczym świadczą Czeſkie Kroniki.)

Zá pánowánia Kśiążęćiá rzeczonego Mnátá/ ktory był bárzo myśliwy/ ták iż żadną rzeczą tylko myśliſtwem báwić ſie nie chćiał. A ták iednemu Werßowcowi zlećił Gubernácyą/ ktory potym ludźie ſobie ſpoſobiwßy/ wielkie łáſki y wolnośći obiecuiąc/ ná to ich námawiał/ áby nie Gubernathorem/ ále go zá Kśiążę przyználi/ ná co wiele ich po ſobie máiąc Syem złożył. W tym ſie też życzliwy nálazł Kśiążęćiu ktory go oſtrzegł. On zá tym wbieżał ná Zamek nie znácznie miedzy onym Tumultem/ ktory ſie zjáchał ná ono roſkazánie Werßowcowo/ w tym kazał przed ſie ſtánąć Mnátá Werßowcowi/ tám mu począł mowić: Izaliżem ia ćiebie ná mieyſcu ſwym Gubernatorem nie zoſtáwił/ á ty ſie tym brzydząc/ Tytuł moy ſobie właſnie przywłaßczáć chceß? A ták zá twą niewiárę/ z tych dwoch rzeczy ſobie iedną obierz/ ábo ſie ſam ſwym Mieczem zábiy/ ábo ták iáwnie iáko inßy zdrayce ćierpieć bedźieß. On widząc że nie mogł vyść śmierći/ obawiáiąc ſie ſrogiey męki iákiey/ dobywßy Mieczá ſam ſie zábił. Od tegoż przodká winy tákiey/ znáło niechęć potomſtwo y wßyſtká tá Fámilia Werßowcow. Oni też iáko mogli do inßych Páńſtw wyieżdżáiąc/ niechęć ich niechęćią oddawáli/ o czym y thu nákrotce czytáć bedźieß/ oſtátek w Hiſtoryey bedźie ßerzey.

Tegoż to Potomſtwo było wygnano po rozmáitych Kráinách/ wßákoż w Polßcze ich bárzo wiele było/ á od Krolow znáczne opátrzenie mieli. A nayznácznieý nam opowiedáią Hiſtorye náße Polſkie/ Janá Werßowcá/ kthorego Czeſkie Kroniki zową Seſko/ Filius Tiſtæ, w Roku 1103. Ktory był zábił Swátopełká Kśiążę Czeſkie/ zá co gdy przyiechał do Boleſłáwá Krzywouſtego/ hoynie był vdárowan/ o czym wßytkie Hiſtorye świadczą/ y Liſty dawne v Potomſtwá opowiedáią właſną máietność ktorą on trzymał/ iáko naprzod/ Siemikowice/ Rádoßewice/ Lipnik/ Broßecin/ Bogumiłowice/ Strożą/ Zielećin/ Dylow/ Wrocice/ y wiele inßych ktore w thym wieku Potomſtwo iego właſnie trzyma/ á po wśiách ſobie nazwiſká zodmieniáli.

Był potym Jmbrám/ ktory ſie piſał de Siemikowice/ ktory iáko to rozdźielne Liſty powiedáią/ miał dwoch Synow/ Stogniewá y Boguſłáwá/ ktorzy ták dźielnice wyżßey pomienionych wśi bráli: Stogniew Siemikowice ze wśiámi przyległymi y láſy. Boguſław tákże/ á wßákoż to iuż nie dawne czáſy opowiedáią tego Jmbrámá ſyny/ w roku 1441.

Mikułaß Bokßá Syn Boguſłáwow/ á Wnek Jmbrámá/ ktory w Węgrzech czás długi ná ſpráwách Rycerſkich ſie báwił. Terminaty Przodkow Domu tego tám opowiedáią/ że bywał z Pogány we dwudźieſtu potrzebách ktore z Węgry mieli/ y thám kilká Zamkow trzymał od Krolá Ludwiká/ iáko Kámieniec/ Terebeß. Potym do Polſki przyiechał opuśćiwßy ono opátrzenie od obcych Krolow ná Oyczyznę.

¶ Tegoż byli Synowie/ Márćin/ Jerzy y Andrzey/ iuż zá pámięći náßey. On vmárł máiąc wieku 95. w roku 1574. A dopiero wyiáchał z Węgier po śmierći Ludwiká Krolá onego/ ktory był w potrzebie z Turki zábit. Potomſtwo iego zowie ſie Rádoßewſkiemi. Był Jerzy Rádoßewſki Bokßá Podkomorzem Wieluńſkiem/ ktory z Mogilnicką z domu Kor-

czak zostáwił potomstwo/ Mąż Rzeczypospolitey godnie zásłużony.

Náukieruszá opowieda Káthalog Biskupem Krákowskiem/ w Roku 1 3 2 0. Ná kthorym żył pulsiodmá látá / wźiet po Mustácie Slężaku/z Dźiekániey Krákowskiey. Był rodem z prowincyey Opolskiey/ potwierdzon przez Jáná 22 Papieżá tego imieniá/á przez Jánisłáwá Gnieźnieńskiego Arcybiskupá poświecon. W Leczycy o tym ták powieda/ że był Vir magnæ probitatis, qui multas constituciones Ecclesiasticas saluberimas & vtiles, iuxta quas Clerus Diocesis Cracouień in hanc diem regulatur & legitur, edidit.

§ Ten Ołtarz świetey Małgorzáty w Zákrystyey fundował/ná ktory hoyne opátrzenie náznáczył/ Wieś Pieczennigi z dźiesiecino/tákże dźiesieciny w Biskupicách/ Száwczycách/ y Ciánowicách. Kośćioł Krákowski szerzey rosprzestrzenił/ á iuż był od Bolesłáwá Krzywoustego przed tym zbudowan. Potym był z Krákowskiego Biskupstwá przesádzon ná Włocławskie/ w Roku 1 3 2 6. Był tám Lat pietnaśćie/ á ná Krákowskim pulsiodmá. Po nim nástał Grot z Domu Ráwá.

Stánisłáwá Wątrobke wspomina Kromer w Kśięgách 24 dla czego/ czytay w Kśięgách pomienionych List 5 5 5. A to tám záczyna tymi słowy. Qua in parte singularis Stanislai Wątrobce, gente Oxicij, pietas & magnitudo animi silentio prætereunda non est: qui iussus à Rege in bona Sacerdotum cupiditati ipsius aduersantium inuadere, Regem quam Deum offendere maluit. &c. To było w Roku 1 4 6 1.

§ Tenże ábo Syn iego był potym w Roku 1 4 7 3. Kásztellanem Sądeckim: Był to onego wieku Mąż znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey/ Co znáć z opisánia Historyká ktory ták wspomina. Kazimirus è Lituania reuertens, Comicia Petricouiam ad primam Diem Maij edixit, verum de minoribus Polonis nemo ferre procerum affuit: offensi enim erant distributione honorum superioribus Comitijs iniquius quemadmodum ipsis videbatur facta, in qua Ioannes Tarnouius Castellanus Woynicień, Dobeslaus Kmita Lublineń, & Stanislaus Wątrobka Sandeceń, immerito præteriti esse existimabantur, &c. &c.

¶ Tenże potym był Woiewodą Bełskim/ oczym świadczy Kromer w Kśięgách 28. List 6 3 2. w Roku 1 4 7 5.

Od tychże Przodkow Dom Gosłáwskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/ w ktorym wiele Mężow zásłużonych Rzeczypospolitey bywáło/ iáko Adam Rotmistrzem ná Podolu sławnym Mężem y fortunnym/ zostáwił Syná Stánisłáwá tákże Rotmistrzá y Mężá sławnego. § Tegoż Bráćia rodzeni byli w Krákowskim Woiewodztwie.

Bárbárá Dębińska Siostrá ich / Kásztellánká Krákowska/ Fœmina prudens & grauis, ktora w Fraucmerze Krolewien wychowána/ y tám z tąd dána temu Dębińskiemu / ná ten czás był Káncierzem Koronnym/ zostáwiłá potomstwo iákoś czytał pod Ráwiczem.

☞ Reiowie/ktorzy sie piszą z Nagłowic Dom stárodawny y Rzeczypospolitey zásłużony/ ktorych przodki Historye znácznie opowiedáią/ iáko Miechowitá w Kśięgách czwartych/ Stogniewá Reiá Stárostą ná Rowie/ co dźiś Barem zową/ wspomina tymi słowy.

Anno 1 4 5 2. Circa Festum Ioannis Baptistæ, Tartari Podoliam ingressi, multa damna intulerunt, vrendo & occidendo, Castellumque Rovv conquisierunt, & in eo Stogneum Rey de Domo Oxa cum Vxore ipsius captiuauerunt, &c. &c.

Jáná Reiá opowiedáią Listy w Klasztorze Jendrzeiowskim Sędźim Sędomierskim/ Co tám tymi słowy nápisano. Nos Ioannes

Rey de

Rey de Schumsko, Iudex & Philippus de Chroberz Subiudex. &c. To było w Roku 1 4 3 4.

Wieku náßego był Mikołay Rey / ktory ſie piſał z Nagłowic / ten ßeroko y nád inße przodki ſwe znácżnie okazał Fámilyą ſwą / z przyrodzonego dowćipu wiecey niżli z náuki. Piſał wiele Kśiąg / iáko Zwierćiádło / w ktorym káżdy powinność ſwą obaczy / Poſtyllą / tą przećiwko Kośćiołowi powßechnemu / nie mego rozſądku ieſli zła ábo dobra. Wizerunk / Zwierzyniec krotofilny / y wiele inßych Kśiąg Polſkim iezykiem wydánych.

Zoſtáwił Synow trzech / Mikołáiá ktory z Hlebowiczowną Woiewodzanką Wileńſką zoſtáwił potomſtwo Krzyßtophá.

Andrzeiá / ktory nád ina Brácia otrzymał ingenium Oycowſkie / do ktorego przyſtąpilá náuká / zoſtáwił z Debińſką Káßtellaną Krákowſkiego Corką Potomſtwo.

☞ Dom Orzechowſkich ſtárodawny w Przemyſkiey Ziemi / z ktorych Stániſłáwá pámieć długo nie zágínie / kthory był człowiekiem vczonym / wielkim (po vznániu błedow Heretyckich / w ktore był záßedł) miłośnikiem Kośćiołá powßechnego / Kśiąg wiele piſał / ták Kośćiołowi / iáko y Rzeczypoſpolitey pożytecżnych / był Kápłanem / po tym ſie był ożenił. ¶ Byli dwá Brácia iego / ieden Sedźim / drugi Piſarzem Przemyſkim / ludźie znácżni y záſłużeni Rzecżypoſpolitey od kthorych zoſtáło Potomſtwo.

Dom Kłomnickich w Sierádzkiem Woiewodztwie ſtárodawny y znácżny. Był Piotr Kłomnicki / z Jedleńſką z domu Nábram / zoſtáwił Synow trzech.

Floryaná / ktory był Plebanem w Oycżyznie.

Janá / ktory z Dorotą Sobiekurſką zoſtáwił ſyná Stániſł.

Piotrá Woytá Barſkiego / Męża ſławnego / ktory z Trácżowſką zoſtáwił potomſtwo támże ná Podolu.

Jákub Brát Piotrá wyżßey pomienionego / od ktorego Jan y Chrzyßtoph Podſędek Wieluńſki. Ci ná Dworze Krolá Auguſtá cżás długi znácżnie ſłużyli / Mężowie godni.

Dom Rzuchowſkich támże w Sierádzkim woiewodztwie ſtárodawny
Dom Kłobukowſkich támże ſtárodawny.

Dom Choćimowſkich w Sędomierſkiem Woiewodztwie.

Dom Grámáckich támże w Sędomierſkim woiewodztwie.

Dom Gorlickich w Sędomierſkim w powiećie Pilżneńſkim

Zdrowſcy w Wielkiey Polßcże dom ſtárodawny.

Domáratowie w Sędomierſkim woiewodz: v Opátowá.

Chometowſcy ode Lwowá dom ſtárodawny.

Miedźwieczcy w Sędomierſkiem / z kthorych Chrzyßtoph był Profes Kláßtoru Siećiechowſkiego.

Cżechowſcy w Sędomierſkiem / zową ie Jękowie.

¶ Jnßych Domow Zacnych ieſt wiele w roznych Woiewodztwách / o ktorych wiedźieć nie mogę.

Okleynocie Łábec/ ktory thu do Polski przyniesion z Duńskiego Krolestwá/ oczym świadczą wszystkie Historye/ iáko Miechowitá w Ksiegách 3. Kromer w Ksiegách 5. y inszy/ przez Piotrá Syná Gwilelmowego/ znácznego Męzá/ ktory przed tym czás długi báwił sie ná Dworze Bolesłáwá Kroiá Polskiego/ był wielkiey y możney Fámilyey z Krolestwá onego/ iáko o tym czytamy v Kromerá. Ten wspomináiąc wypráwe Bolesłáwowe do Dányey/ ták pisze. Causa vero expedicionis Danice Boleslao fuit, Petrus clara & Illustri apud Danos Familia. &c. Ktory młodźiuchnym będąc/ ieszcze kwoli sławie dobrey/ dla ćwiczenia w spráwách Ryccrskich/ do Polski był záiechał. Magna ingenij dexteritate, industria, virtute, officio & suauitate morum, ad hæc commendatione Regis Danorum, Cito se in gratiam & amicitiam Boleslai insinuauit, Ták iż go potym wielkimi Włośćiámi y Hrábstwem Skrzyńskim vdárował. Potym mu powinną swoie Kśiężne Ruską dał do stanu Małżeńskiego/ ktora byłá bliską Siostrą Zbisłáwie pierwszey Zenie iego. Będąc Młody/ prętko sie iezyká Polskiego náuczył/ á ták sie sposabiał do obyczáiow polskich/ że mu żadeń oney łáski Krolewskiey nie záyzrzał.

¶ A gdy zábił Abel Henryká Krolá Brátá swego/ Oćiec Piotrow/ Gwilelm/ ktory był przednieyszym w Radźie Krolá Henryká/ máiąc bárzo wielki skarb v śiebie w mocy/ pisał do Syná áby zebrał Woysko iákie zá pomocą Krolewską/ á po on skarb przyiechał/ pierwey á niżby do niego przyszedł Abel on Mężoboycá. O czym powiedźiał Piotr Bolesłáwowi/ Bolesław we wszystkim mu sie łáskáwie ofiárował y sam z nim do Dányey iecháć obiecał/ co y zyśćił. Wdźięcznie od Duńczykow był przyiet/ po tym opátrzywszy Rzeczpospolitą wźiąwszy Piotrá z iego powinnymi y z Oycem/ ony skárby tákże wielkie/ do Polski przyiechał. O czym czytay Kromerá List 126

Ci tedy vżywáli zá Herb Łábecia Białego w polu Czerwonym/ Nos y Nogi Czarne. Ktorego własność obaczywszy/ czytáć będźiesz o potomstwie ich tu w Polszcze/ ktore Historye opowiedáią y insze Scriptá/ tákże y o tym wieku mego/ ktore ia w ták szerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Swiadczą Historye o tym Pietrze/ że zá one skárby ktore z sobą przyniosł do Polski/ znácznie to Krolestwo zápomogł/ Siedmdźieśiąt y śiedm Kośćiołow zmurowáł/ ktore áż y po ten wiek ieszcze trwáią.

¶ Tenże dwá Klasztory fundowáł Reguły Premonstratow/ ieden ná Kuiáwách w Dyocesiey Włocłáwskiey we wśi Chalinie/ kthory potym do Strzelná przenioſł pánnam. Drugi we Wrocłáwiu ná przedmieśćiu Zakonnikom/ ná pámiątke świetego Wincentego/ ktory nie bárzo dawnego czásu Wrocłáwiánie spustoszyli/ wrzkomo sie Turkow obawáiąc.

¶ Dał był thenże Bolesław temu Piotrowi trzymáć dwá Powiáty/ Káliski y Krusszficki/ o czym Długosz y Kromer świadczą. Pisza o tym Pietrze/ że był wielkiem miłośnikiem R. P. Przyniesion tu do Polski w roku 1124. Tákiem sposobem iákoś wyższey czytał.

¶ Tenże potym po śmierći Bolesłáwowey/ zá pánowánia Syná iego
stárszego Włádysłáwá/ przez napráwę Krystyny żony iego był poimán/ oczy
mu wylupić y iezyk vrznąć dał Włádysław/ dla te°/ że czásu iednego będąc
w łowiech z nim obłąkány ná pusczy/ żártuiąc/ gdy według dostátku obá
bárzo podło leżeli. Rzekł Włádysław: Lepiey teraz Pietrze żoná twoiá z
Opátem Skrzynieckiem się wylegá á niżeli ty. On odpowiedźiał: Tákżeć
też podobno y twoiá z Dobieszem. Zártem zácierał Włádysław słowá iego/
wszákoż bárzo to mu ná myśl wpádło/ thákże potym nigdy przez czás długi
z żoną łáskáwie nie mowił. Ktora dowiedźiawszy się przyczyny y żártow
onych (choć były prawdźiwe) Piotrowych/ Męża vbłagawszy/ o tym my-
śliłá iákoby się nád Piotrem pomśćić mogłá/ czego dokazáłá/ ná to Dobie-
szá Dworzániná Mężowego podusczywszy/ o czymći potym Historya szero-
ko powie/ ábo czytay Kromerá Księgi szoste/ List 143.

¶ Ten tedy Dobiesz/ ná ten czás kiedy wydawał Piotr Corkę swą we
Wrocłáwiu zá Jáxę z domu Gryff Książę Szerpskie/ poimał go/ ták oszpá-
con od Włádysłáwá zá namową Krystyny żony iego/ iákoś wyższey czytał/
wszákoż zá dźiwną spráwą miłego Bogá/ iáko o thym świádczą Historye/
widźiał y mowił przez pięć lat. Potym vmárł we Wrocłáwiu w Klasz-
torze Swiętego Wincentego/ ktory sam był fundował y zbudował/ od żony
swey Máryki pochowan y od synow/ Egidyusá y Konstántego/ w puł ko-
śćiołá práwie/ ná ktore° grobie te Wiersze nápisáne/ iáko Długosz świádczy.

Hic situs est Petrus Maria coniuge fretus,
Marmore splendente, Patre Wilhelmo peragente.

¶ Támże w tym Klasztorze długosz opowieda pochowáne Syny iego
wyższey pomienione y Zonę. To się wszystko dźiało w Roku 1146.
dla tegoż iż z Dániey wyszedł/ Potomstwo iego áż po ten wiek Duninámi zo-
wą. Wspomina po tym Przywiley Klasztorny w Roku 1270. Du-
niná Piotrá Hrábię Kásztellanem Sedomierskim/ zá pánowánia Bole-
słáwá Wstydliwego.

Jan Podsędek Sedomierski pisał się de Konin/ w Roku
1429. A iż był tey Fámiliey/ v Listu pieczęć ie° y podpis ręki świádczy.

¶ Listy insze wspomináią wiele Duninow/ ktorzy się pisáli z rożnych
Jmion/ iáko w Roku 1449. Piotr Koniński de Záiączkowice/ Herb
iego v Listu Łábęć/ był Sędźim Sedomierskim.

Piotrá Duniná wspomina Kromer Hetmánem nád ludźmi
do Węgier/ ktore był posłał Kázimierz z Synem swoim ná Krolestwo/ ná
żądánie Posłow Węgierskich/ co záczyna Historyk w te słowá. Nec
spreuit eorũ postulata Kazimirus, Kazimirũq; Filium cũ non contemnendo
exercitu Petro Dunino Duce in Vngariam misit, O czym czytay List. 613.
Ten był Márszałkiem Nadwornym ¶ Piotrá Kásztellanem Sierádz-
kim Wspomináią Przywileie Koronne. Andrzeiá Duniná Podkomorzem
Brzeskim/ Stánisłáwá Jnowłocłáwskim. etc.

Duniny de Práwkowicze wspomináią Historye y insze scri-
ptá/ iáko Epitáphium w Krákowie ná Zámku Andrzeiá Stárosthę Brze-
źnickiego y Bolesłáwskiego tymi słowy. Andræ Dunin de Pravvko-
vvicze Capitaneo Brzezineñ, & Boleslavvieñ, exactori Regio, Ioannes
Dunin, Fratri bene merenti posuit, Obijt penultima Octobris Anno 1522.

Piotrá Duniná Woiewodá Brzeskiem niesie pámięć ludzka/
ktory był Stárostą Łęczyckiem/ Málborskiem/ Káwskiem/ Brzeźnickiem/
trzymał Lubochen/ Ryczywoł/ Rzeczyce/ Budźiszewice/ Piązd był kupił
Miásteczko y Zamek v Streykowskiego. Miał zá sobą Leżeńską z Domu
Nałęcz/ z ktorą zostáwił te syny/ Naprzod.

Jákubá/ ktory miał zá sobą Przerębską z Domu Nowiná/

Káſztellaná Sieradzkiego Corkę/ z ktorą zoſtáwił dwoch ſynow/ Naprzod.

Wincentego Stolniká Łęczyckiego/ kthory z Walewſką z domu Pierzchálá zoſtáwił tylko iedyną Corkę Anne/ Káſztellankę Łęczycką/ Stároſcinę Sochácżewſką/ Wárecką/ po ktorey Viazd y inſze máiętnośći w domu Sczáwińſkich.

Stániſław Syn Jákubow był Káſztellanem Jnowłoclawſkiem/ miał zá ſobą Gárwáſką z domu Grzymálá/ z ktorą zoſtáwił Mikołáiá ſyná/ y dwie Corce/ Pierzchálinę y Sleſzyńſką.

Andrzey Dunin Brát Jákubá wyżſzey pomienionego/ Syn Woiewody Brzeſkiego/ miał zá ſobą Mniſzewſką/ z ktorą zoſtáwił ſyná iednego Piotrá/ ktory z Drzewicką zoſtáwił Corek śiedm/ y Syná.

¶ Tenże Andrzey potym miał z Bużeńſką z Domu Rożá Syná Sebeſtyaná/ y Márgorzátę Romiſzewſką.

Páwłá Wolſkiego pámięć moiá nieśie/ Sieſtrzeńcá rodzonego Krzyſztophá Szydłowieckiego/ Káſztellaná Sędomierſkiego/ Podkánclerzego Koronnego/ Sieradzkiego/ Goſtyńſkiego Stároſty/ ktory był naprzod Kánclerzem Koronnym/ Stároſtą Goſtyńſkim/ po śmierći Wuiá ſwego/ miał zá ſobą Wiewiecką z Domu Jáſtrzębiec/ z ktorą zoſtáwił Synow pięć/ Corek ſześć. Po śmierći Zony ſwey był Biſkupem Poznáńſkim/ wźięt po Sebeſtyanie Bránickim z Domu Korczák/ po nim záśię zoſthał Jzbińſki Benedykt z Domu Rożá.

Syn Stárſzy tego pomienionego Biſkupá był Káſztellanem Sochácżewſkim y Stároſtą Goſtyńſkim/ miał zá ſobą Jádwigę Luceńſką/ z ktorą nie zoſtáwił Potomſtwá żadnego/ tá po tym máiętność ſwą Oyczyſtą dárowáłá w Dom Tumickich/ o czym po thym będźieſz miał ná ſwym mieyſcu.

Jan drugi Syn miał zá ſobą Annę Sierpſką z domu Prawdźicz/ z ktorą zoſtáwił Syná y dwie Corce.

Káſper Wolſki z Chrczonowſką zoſtáwił Potomſtwo.

Krzyſztoph czwarty Brát ich miał zá ſobą Nákwárſką/ z ktorą zoſtáwił Synow trzech y Corki/ z kthorych Stániſław był Kánonikiem Krákowſkim. ꝛc.

Jeronim brát iego miał zá ſobą Niſzczycką Jádwigę/ Stároſty Ciechanowſkiego y Prząſnickiego Corkę/ trzeći ná ten czás młodźieńcem.

Piotr Syn piąty Páwłow Biſkup Płocki/ wźięt po Pietrze Myſzkowſkim/ kthory ná Krákowſkie wſtąpił po śmierći Fránćiſzká Krasińſkiego/ w Roku 1577.

¶ Ten ná wielkich poſługách Krolow Polſkich y Rzeczypoſpolitey bywał/ od Auguſtá Krolá w Poſelſtwie był v Krolá Hiſzpáńſkiego/ w Roku 1560. Po tym od Stephāná w Rzymie v Papieżá w Roku 1580. Nie przyiechał áż w Roku 1583. O czym po tym w Hiſtoryey mieć będźieſz dowodnie/ był to práwy y przykłádny Biſkup.

Corki tegoż Páwłá wyżſzey pomienionego/ Náprzod Anná Szczáwińſka Káſztellanká Sochácżewſka/ od kthorey Pothomſtwo pod Prawdźicżem Herbem. Zophia Piekárſka zeſzłá ſterilis. Dobrzykowſka Jádwigá/ o ktorey Potomſtwie pod Herbem Dolegá. Wiktorowſka Káſztellanká Konarſka. Kátárzyná Dźikowa. Dorotá Czerniewſka y Brzezińſka.

Zygmunt Brát Páwłow Kánclerzá á po thym Biſkupá Poznáńſkiego/ od ktorego Corki/ Młodźieiowſka Podſkárbina nadwor. ꝛc.

☞ Dom Kárwickich ſtárodawny/ ktorzy tákże ſą właśni

Duninowie/ był Krystyn Dunin ktory był kupił Kárwice/ w Roku 1340. Iáko to Listy Domu tego opowiedáią/ ktorego po tym był Syn Jerzy Dunin/ pisał sie z Kárwic/ zostáwił Syná Iákubá/ ktory miał Synow śiedm y Corek ták wiele/ Vmárł máiąc wieku Lat 80.

Jan stárszy Syn Iákubow był Obożnym Królá Augustá.

Krzysztoph Brát tegoż rodzony był Dworzáninem wieku mego tegoż Królá.

Stánisław trzeći był po śmierći Brátá swego Obożnym v Królá Augustá y Stárostą Látowickim.

Andrzey czwarty był przez czás długi ná Dworze Królá Augustá znácznym Dworzáninem/ po tym y ná chlebie Rycerskim czás sie niemáły báwił. Po tym ku Látom przychodząc/ á pokoiu po pracách prágnąc/ opátrzon od tegoż Królá Opáctwem Wąchockim / ktore ták nápráwił/ że nie Opátá / ále Oycá po onych nierządnych Opáćiech práwie on Klasztor dostał/ Wśi wszystkie záwiedźione od Przodkow wyswobodźił/ kośćioły we wszystkich Wśiách/ Folwárki/ Dwory/ ponápráwiał/ y do wielkich pożytkow przywiodł/ krom szkody y vćisku ludzkiego / miedzy Opáthy Reguły Cysterskiey wieku mego był namożnieyszy.

Márćin Kárwicki Brát iego rodzony był Podstolim Sedomierskim/ ktory ná Dworze tegoż Królá Augustá czás długi służył Dworzáńsko y znácznie.

Chrczon Kárwicki / ktory w Litwie czás długi służąc Zołnierską/ tám miał opátrzenie znáczne/ támże sie był ożenił y vmárł.

Iákub namłodszy był wieku mego ná Dworze Królá Stepháná Brát ich śiodmy.

☞ Dom Modliszewskich á Kráiewskich stárodawny y znáczny/ o ktorych Epitáphia świádczą w Łomźieńskim Kośćiele / kedy Stárostámi bywáli/ y tám ćiáłá swe chowáli. Spectabilis ac Magnificus Dominus Hieronimus Modliszevvski á Kraiovv, Casztellanus Malogosteñ, Lomzeñ, Koleñcz Capitaneus, Anno ætatis suæ 53. 12. Februarij Anno 1567. Vita functus, summo cum omnium merore.

¶ Tegoż był Syn w Roku 1583. Andrzey Stárostą támże Łomźińskim/ ktory z młodośći w Ziemiách Włoskich ná náuce sie báwił/ miał zá sobą Dębińską Stárośćiankę Chęćińską z domu Ráwá/ ktora byłá w Fraucymerze Królewny Anny.

¶ W Pułtowsku wspomina Epitáphium Jeronimá Kráiewskiego tymi słowy. Hieronimus Kraievvski, ex vetusto Familiæ Cignorum Præpositus Pultouieñ, Vir cum generis Nobilitate clarus, tum morum probitate quodam ingenio gratus omnibus. &c.

Domy insze od wyższey pomienionych Przodkow rozrodzone/ iáko Zborzyńscy w Sedomierskim Woiewodztwie / ludźie zdawná Rycerscy bywáli.

Przystáłowscy thámże w Sedomierskim Woiewodztwie Dom stárodawny

Owádowscy Dom stárodawny y znáczny / był Andrzey wieku mego Kuchmistrzem Królowey Polskiey.

Suligostowscy w Sedomierskim Woiewodztwie. Rzuchowscy támże. Rádostowscy támże. Kánionomoyscy w Sierádzkim Woie: Ná Podolu Táláfusowie/ z ktorych był Jan wieku mego Mężem znácznym. Kostrzeiewscy támże ná Podolu.

¶ Inszych Domow iest wiele w rożnych Woiewodztwách.

O kleynocie Papárоná/alias Gaſká/zowa go drudzy ſtárodawnym nazwiſkiem Budźiß/ dla tego/ że byłá Geś obudźiłá Kámiluſá Rzymſkiego Páná czáſu potrzeby/ gdy Fráncuzowie Rzym nábieżawßy ćicho vbieżeć chćieli. W tym Kámilus ocućił/ ludźie ſwe okrzyknął ſpiące/ z kthorymi odegnał nieprzyiaćioły od murow/ O czym piße Liuius/ y do tego wſpomina/ iż Populum Romanum non puduit proſequi perpetuo gratitudinis honore Anſeres. Dla tego/ że oni dormientibus vigilibus cum galli in ſummum Capitoliũ perepſiſent, clamore Militis Romanos excitarunt. Dla tego po tym w Rzymie ná onym mieyſcu wiele Gesi chowano nákłádem wßyſtkiey Rzeczypoſpolitey/ á tego dniá w ktory Gesi obudźiły Kámiluſa/ przez długi czás ná káżdy Rok kilká pſow wießano/ dla tego/ że oni co im było czuć przyſtáło y dla ſtraży ie chowano/ záſpáli. Od tego tedy czáſu ma początek ten Kleynot/ Ktory tu potym przez Rycerzá iednego chćiwego dobrey ſławy/ zá onych walecznych Krolow przynieſion/ ktorzy godne Męże hoynie opátrowáli. A ták przypátrzywßy ſie właſności herbu czythác bedźieß o Przodkách y o Potomſtwie ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć onim mogę.

☞ MAMPHIOLVS Włoch/ Petri de Luna Conſanguineus, tu naprzod ten herb zánioſł/ iáko to chcą niektorzy ſcriptorowie mieć w terminatách ſwoich/ ále iż ia tego Mámphiolá y Biſkupá dochodzę w Káthálogu dopiero/ w Roku 1386. Tedy mi ſie to iákoś niezda/ bo v Rycerſtwá Polſkiego tey Fámiliey dawnieyße Liſty ſą/ ktore zaſługi ich opowiedáią znáczne.

¶ MAMPHIOLVS Biſkup Plocki/ był w Roku 1386. Od Papieżá przyſłány po henryku z Kśiążąt Mázowieckich/ ále nie był przyiet od Kśiążąt kráiu onego/ vmárł w Rzymie Roku 1387. A zátym ná Biſkupſtwo poſtan Jákub Polak z Domu Syrokomla od tegoż Papieżá/ ktoremu áni Kápitulá/ áni Kśiążetá/ nie mogli contradicere.

Wieku mego tego Kleynotu były domy możne w Sierádzkiem Woiewodztwie/ Dom Pſtrokońſkich dom znáczny/ Vrzedy y Dignitárztwá w onym Kráiu miewáli/ z ktorych Rzeczypo: pożyteczni bywáli. &c.

Dom Parzniewſkich támże ſtárodawny y znáczny.

Dom Woiuckich ſtárodawny támże/ z ktorego Mikołay był wieku mego Mężem ſerdecznym/ wßákoż mlodo ſie ożeniwßy/ w Domu godnosć ſwoie zábáwił.

Dom Kámionomoyſkich támże ſtárodawny.

Dom Chodowſkich ſtárodawny támże w Sierádzkim.

¶ Tegoż Kleynotu vżywał Paulus de Szidlouiec, o ktorym Epithaphium w Krákowie ná Zamku powieda piſane tymi ſłowy. Paulo de Szydlouiec, Præpoſito Poſnanieñ, Cuſtodi Cracouieñ, Secretario Regio, virtute, doctrina, ingenio, generiſq; Nobilitate inſigni, Chriſtopherus & Nicolaus Fratri chariſsimo ac bene merenti poſuerunt, obijt annũ agens 26. Magno hominum poſt ſe deſiderio relicto, Anno 1506. Die 2 Iunij.

O Kleynocie Tárnáwá

/ktory tu do Polski ptzynieśion z Rodis / á pothym tu w Polszcze nazwisko Tárnáwá otrzymal/ od gory/przy ktorey zá spráwą przodká tey Fámiliey/nieprzyiaćioly gwaltowne porázili Polacy / ma być Krzyż Biáłky w Czerwonym Polu / do ktorego przydał Bolesław Wtory puł Miesiacá żołthe/ ktorego pomieniáią Boguchwałem scriptá niektore/ábo ták ex tradicione od dawnego czásu iest miedzy Potomstwem in terminatis. Przypátrzywszy sie tedy herbu własnośći/czytáć będźiesz o przodkách tákże y o Potomstwie / ktore ia w ták szerokiem Krolestwie znáć ábo też o nim wiedzieć mogę.

☞ Nayznáczniey Przodká Herbu tego opowieda Kátálog Arcybiskupem Gnieznieńskiem Janá Wtorego tego imieniá/ktory dwudźiestego dniá Miesiacá Máiá był zgodnie od Kápituły obran / o kthorym ták pisze/że był virtute atq; doctrina ornatus. Ten gdy był posłał do Rzymu naprzod Henryká Dźiekaná Poznáńskiego / Egidźiego Archdźiekaná Lęczyckiego / y Przybysłáwá Kánoniki pomienionego Kośćiołá. Wszákoż gdy sie dowiedział o nowym postánowieniu w Rzymie / ácz szkodliwym bárzo Kośćiołom y przykrym / ktore było tákowe: Iż ktoryby Elekt nie przyiechał sam personaliter po konfirmácyą / tedy iey przez Posły otrzymáć nie mogł. Jechał tedy do Alexándrá Trzećiego/á snádnie sam wszytko otrzymał v niego / iáko godny Káplan mieyscá tego. A ták Feria sexta ante Dominicam Inuocauit, w Roku 1 2 6 0. Był w Rzymie potwierdzon. A iádąc iuż z onego Actu w drodze dwá Kánonicy/ kthore był posłał naprzod po konfircyą/Henryk y Przybysław/w Lombárdyey powietrzem vmárli / sam zdrowo przyiechał ná mieysce swe. Zył lat dwánaśćie ná Arcybiskupstwie / potym w roku 1 2 7 2. Vmárł dwudźiestego dniá Miesiącá Wrześniá / w Gnieźnie pochowan. Ten przefrymárczył wieś stołu swoiego Biskupiego rzeczoną Sadową nád Rzeką Nyz / z przyzwoleniem Leszká Kśiążęćiá Sierádzkiego.

¶ Tenże Miásto Znin záłożył nád wielkim Jeziorem/ przed tym tâm wieś byłá. Był wźiet po Fulku z domu Lis/ po nim nástał Philip z domu Gozdáwá. A to według opisania Káthálogu ktory wydał in lucem Ianicius Poeta Laureatus Wierszem pilnie opisawszy/iáko wszedy pod káżdym Arcybiskupem czytasz. Ale pisany Káthálog w tym sie z nim nie zgadza/bo te Arcybiskupy pomienione kłádźie/iednego z domu Grzymáłá/drugiego z domu Gozdawá. O tym tedy pisał Wiersze w te słowá.

Doctrina, virtute potens Ianusius hic est,
Vnanimi ad tantum lectus ouile sono.
Esse putas qualem cui cunctis posse placere
Contigit, & testes tot statuisse sui.

¶ Nie náyduie dáley w dawnych scriptách o przodkách tey Fámiliey / thylko Targowickich Dom / ktory znáczny był zdawná w Lubelskiey ziemi. Pothym z Dźielnice / iedni názwani Broniewskiemi

od Bronie-

od Broniewic wśi/ kthora leży nie dáleko Waśniewá Miáſteczká Opátá Wąchockiego/ około ktorego wieku mego byłá ſláchtá zła chociá niepotężná. Támże ieſzcże y tych Broniewſkich włáſne potomſtwo ieſt/ ludźie znácżni y możnieyſzy nád inſzych wiele. Z tych Domu bywáło wiele Duchownych ludźi y znácżnych/ iáko Przemyſkiemi y Chełmieńſkiemi Biſkupy / o cżym cżytay Kromerá.

Márciná wſpomináia dawne ſcriptá/ ktory miał te Syny/ Mikołáiá/ Dźietrychá Przemyſkiego Kánoniká/ Stániſłáwá/ Michałá/ Janá/ y Márciná.

Mikołay zoſtáwił ſyná Niemierze. Stániſław Brát iego ná Bukowinie poimán/ y támże vmárł w więżieniu v Tátárow w Azyey. Zoſtáwił ſyny/ Janá y Márciná.

Michałow ſyn Kleophás/ ktory v Królá Máthyaſzá ſzcżeśliwie przećiwko Turkom Hetmánił. A gdy przyiechał tám ſtąd do Polſki/ ná potrzebę z Krzyżáki był wdźiecżnem v Królá Káźimierzá Jágiełłowicá/ y opátrzenie znácżne wźiął/ Pysdrſkie/ Konieńſkie/ y Kolſkie Stároſtwá od niego trzymał/ do tego od Rożego Arcybiſkupá Wuia ſwoiego trzymał Łowicz. Potym ná woynie w Pruśiech żywotá dokonał/ nie zoſtáwił potomká żadnego.

Jan Broniewſki zábit od Grámáckich/ ktorych ieſt Dom rozrodzony w Sedomierſkiey ziemi pod Waśniewem.

Márcin Janow Brát v Królá Káźimierzá/ y v Helżbiety Sioſtry iego ná dworzech ſię báwił/ potym v Olbráchtá y v Alexándrá/ áż y v Zygmuntá ſtárego Krolow Polſkich á bráciey rodzoney był znácżnym ná Dworze/ potym Ochmiſtrzem v Krolowey Helżbiety/ potym ná Peregrynácyą ſię vdał/ z ktorey ſię wroćiwſzy będąc w wielkich á znácżnych bitwách/ od Królá był opátrzon Stároſthwem Lubaczowſkim/ był y Burgrábią Krákowſkim.

Zygmunt Targowicki Janá zábitego Syn/ był Proboſzcżem Krákowſkim y Sekretarzem Zygmuntá Królá / miał Brátá iednego Márceliná/ ktorego Zołkiewſki zábił / y Corkę Annę / kthora z Fraucymeru Krolowey byłá zá Krzyſztophem Szydłowieckim Káſztellanem Krákowſk:

MARcin Syn Burgrábie Krákowſkiego Piſarzem był Lwowſkim/ tegoż też był Brát Wincenty Mężem ſławnym.

Jan Synowiec ich włáſny był Stároſtą Medyckim/ ktory długo ná Dworze Królá Auguſtá ſłużył.

Stániſław Niemierzá Burgrábie Krákowſkiego ſynowiec ktory ná Dworzech Olbráchtá/ Alexándrá/ y Zygmuntá/ Krolow Polſkich/ był znácżnym/ tego Syn Stániſław był zábit od Zamiechowſkich.

Mikołay Brát iego/ ktory v Pánow poſtronnych Krześćiáńſkich/ iáko v Kárłá piątego/ y v Ferdynándá Ceſarzow / y v inſzych Krolow był Mężem wźiętym y ſławnym.

Márcin Broniewſki ábo Targowicki/ Syn Stániſłáwow/ vmárł w Turcech w więźieniu.

Stániſław Broniewſki iuż Wnuk Zygmuntá/ o ktorymeś wyżſzey cżytał/ był Piſarzem polnym ná Podolu/ ten przećiwko Turkom/ Tátárom/ Wołochom/ ſzcżeśliwie záwſze w potrzebách boiuiąc ſobie pocżynał.

Márcin Broniewſki iuż Práwnuk Stániſłáwow/ wieku mego był Mężem znácżnym.

Stániſław Márciná Piſarzá Lwowſkiego ſyn/ pod Pſkowem zá Królá Stepháná pocżćiwie vmárł.

Stániſław Marciná Burgrábie Krákowſkiego Syn/ Krolá Zygmunta/ y potym Auguſtá Syná iego Dworzánin/ Chorąży y Koniuſzy Przemyſki/ Stároſtá Medycki/ Mąż ſławny/ y wſpráwách Rycerſkich y w innych potocznych dobrze biegły/ ktory wiela ziem ſpraw był świádom/ iezyki ich vmiał/ vmárł Roku 1582. Ciáło iego leży w Krákowie v S. wietego Fránćiſzká/ nád ktorym ná Chorągwi było to Epitáphium piſane w te słowá. Generoſus Stanislaus Bronievvski de Biezdziedza, Vexilifer Premysliẽ, Medicẽ in Ruſsia Capitaneus, Dominũ: Sigismundi & Auguſti, F: Regum Aulicus, clariſs: maioribus ortus, Fama, Militiæ, virtutumq; Catholico dignarum Nobiliſs: Lagationibus externis negotijsq; R: P: ob magnum rerum vſu, ingenijq; bonitatem fœliciſs: ideoq; Regibus ſuis charus, hic inter amicorum luctum porrecto, in Deum animo moritur, Anno ætatis ſuæ 75. Anno Domini 1582, Die 8. Nouembris.

¶ Tenże tu zá dobrego zdrowia Syny podźieliwſzy máietnośćią/ ſam ſie służbą miłego Bogá báwił/ Kośćioły nádawał/ iáko w Bieczu/ w Konwencie v Pánien ná Ambone złotych ſześć. W Tuchowie Szpital Amboná złotych ſześć. W Prochniku Szpital Amboná złotych ſześć. Ná Łyſey Gorze v Swietego Krzyżá w Szpitalu y Amboná złotych ſześć. W Tarnowie Mniſzkam Ogrod kupił ná wieczność/ zá kthory dał złotych ſto. W Biezdźiedzy Wśi ſwoiey Oyczyſtey Ołtarz Amboná złotych trzydźieśći. W Piotrkowicách Ołtarz Amboná złotych dwádźieśćiá y ośm/ y wiele inſzych pobożnych vczynkow iego.

¶ Ten zoſtáwił te Syny/ Naprzod/ Janá Stároſte Medyckiego człowieká wſpráwách Rzeczypoſpolitey y w Rycerſkich nie podłego/ ten vmárł Młodźieńcem/ potymże wyſzło Stároſtwo Medyckie z rąk iego/ bo ie był zá żywotá Synowi ſpuśćił ſpodźiewáiąc ſie ſam predzey śmierći.

Stániſław drugi Syn tegoż wyżſzey pomienionego Stániſłáwá/ Dworzánin Krolá Stepháná/ był wieku mego/ ktory wiela ziem obyczáiow y ſpraw świádom/ iáko Węgierſkiey/ Niemieckiey/ y Tureckiey/ w potrzebách z tymi Narody bywał.

Sebeſtyan trzeći Syn tegoż Chorążego y Stároſty Medyckiego/ po Oycu Koniuſzy Medycki/ Mąż ſławny ná Dworze trzech Krolow był wieku mego/ iáko naprzod v Auguſtá/ Henryká Fráncuzá/ pothym v Stepháná/ w potrzebách z nieprzyiacioły bywał/ iezykow/ Niemieckiego/ Węgierſkiego/ Łáćińſkiego był świádom y dobrze vmiał/ miał zá ſobą Ligeziankę Woyſkiego Sánockiego Corkę.

Piotr Syn czwarty tegoż Stániſłáwá Broniewſkiego/ ktory we wſzyſtkich ſpráwách poczćiwych Przodkow niewydał/ owſzeki doctrina & ingenio inſze przeſzedł/ multorum hominum mores vidit, Tych potrzeb ktore były w Oyczyznie/ przećiwko Moſkiewſkiemu zá Krolá Stepháná nie omieſzkał/ máiąc ieſzcze przed ſobą zábáwę około náuk wyzwolonych/ iednák tám kedy Bráćia popráwowáć ſławy Przodzow ſwych ſie bráli/ náwiedźił/ potym do Włoch y do inſzych ziem iezdźił/ Adoleſcens aprimè nobilis, y do służb wſzeláкich Rzeczypoſpolitey godny. Drudzy Broniewſcy Bráćia ich Stryieczni ludźie Rycerſcy.

Marcin/ ten w Poſelſtwách znácznych bywał do Turek/ do Tátar/ w Roku 1583. y przed tym był/ Mąż godny y vczony.

¶ Z teyże Dźielnice były te Domy ktore ſie po máiętnośćiách rozno zwą/ Naprzod/

Tudorowieczcy w Sedomierſkiey ziemi dom dawny.

Tarczowſcy w Sedomierſkiem Woiewodztwie.

Słánkowie támże dom ſtarodawny/ z ktorych Zophia byłá

Rsieni Buskiego Klasztorá/w Roku 1579. Iáko o niey powieda Epitaphium w tymże Klasztorze ábo Kośćiele.

Petrykowie Dom stárodawny támże w Sedomierskiem.

Boxyczcy w Sedomierskiem dom stárodawny.

Gorzkowscy w Chełmskiey ziemi dom znáczny / był ieden Sedziem Ziemskiem w onym kráiu. Drugi Andrzey Brát iego w Litwie człowiekiem znácznym.

Simiczcy w Lubelskiem Woiewodztwie.

Stryieńscy w Lubelskiey ziemi Dom znáczny / zową sie Bystramy.

Gálezowscy Kaimowie/ktore dla tego ták zową / że Brátá rodzonego zábiwszy/wrzućili ná kolaśe/w pole wywiózszy zákopáli. To było dwudźiestego piątego dniá Wrześniá/roku 1579.

Kleczkowscy w Mázowszu dom rozrodzony.

¶ Inszych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze szerokość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Zarebá:

ktory mu przyniesion z Niemiec/ ma być Czarny Lew ná Polu Brunatnym wspięty/ iákoby z białego Muru/ ná ktorym trzy kámienie żołte/ O przodkách pisze Długosz tymi słowy. Genus Almanicum calidum &c. O ktorych przypátrzywszy sie własnośći herbu czytáć będźiesz/tákże o Potomstwie ich w tym wieku ktore znáć mogę.

☞ Długosz naznáczniey opowieda Przodká tey Fámiliey w roku 1141 tymi słowy. Episcopatum Wratislauień nactus Magnus Gnezneń Custos & Cracouień Canonicus, Ducalis Cancellarius genere Polonus de Domo Zareba, post Rupertum de Domo Korab. &c.

Zá pánowánia Przemysłá wtorego/byłá to Fámilia można o czym czytay Historyki/Miechowitá w Księgách 4. etc.

Teyże Familiey mienia być Mágnusá Stárostę Wrocławskiego/ ktorego Kromer wspomina w Księgách 5. List 98. Tenże máiąc wielką nieprzyiaźń z Sieciechem Woiewodą y Hetmánem Koronnym/gdy był zrzucon z Stárostwá Wrocłáwskiego / ná Podlászu y w Mázowszu ná pokoiu záśiadł/ y tám áż po ten wiek iest wiele Potomstwá iego / o kthorym niżey czytáć będźiesz.

Kátálog opowieda Andrzeiá Biskupá Poznáńskiego/ ktory był wźięt po Ianie Herborćie w Roku 1240. Vmárł Roku 1242. po nim zostáł Domárat z Domu Grzymálá.

Marćiná Zarebe ktory sie pisał z Kálinowey / Woiewodą Sierádzkim wiele wspomináią rozne scriptá / wspomina go Przywiley v Przyłuskiego/w Księgách 5. Káp. 3. wszákoż iuż Woiewodą Sierádzkim.

Wáwrzyńcá Kásztellanem Sierádzkim/ktory sie tákże pisał

de Kálinowa/ tego wſpomina Kromer w Kśięgách 19. Tegoż przyłuſki w Kśięgách 5. Káp. 3.

Janá Káſztellaná Sieradzkiego w Roku 1428. áczkolwiek potym był Káſztellanem / miał nazwiſko Lopátá/ á piſał ſie de Kálinowa/ Mąż ſławy y pámięci wieczney godny/ o ktoym czytay v Kromerá w kśięgách 19.

Janá Zarebe Káſztellaná Satockiego/ then był potym Káſztellanem Sieradzkiem/ o ktorym czytay v Kromerá kśięgi 24. w te ſłowá. Ioannes Zareba Caſtellanus Siradieñ, & Præfectus Wieluneñ, Nacleñ territorium, propterea quod tributum hoſtibus penderat acerbe vaſtauit.

Janá Biſkupem Wrocłáwſkim wſpomina Monetá/ ná ktorey ieſt herb Zárębá/ ná drugiey Głowá Swiętego Janá/ á ten text/ Baptiſta Succure Sancte Ioannes.

Wieku mego Dom tych Zarebow był możny / y Meżowie wielcy byli w Káliſkim Woiewodztwie.

W Gnieźnie dwá Kámieniá/ herby ná nich ieden podla drugiego Textu nieznáć tylko Rok 1392.

Domy inſze támże w Wielkiey Polſzcze / ktorzy iuż od máietnośći w ktorych mieſzkáią Nazwiſká noſzą/ iáko Dom Suchorzewſkich ſtárodawny/ właſni ſą Zarebowie.

Dom Záiączkowſkich ſtárodawny/ ktorych ſie Przodkowie piſáli de Wąſoſze/ ácz iuż ieſt w reku inſzey Fámiliey Prawdźiczow / wſzákoż Długoſz wiele Meżow znácznych y Senatorow możnych tey ie Fámiliey Zarebow liczy z tego Wąſoſzá.

Wieku mego byli czterey Bráćia rodzeni Synowie Janowi od Jágnieſzki Czernickiey/ z Domu Dryiá alias Mutyná.

Woyćiech ktory był Surrogatorem y Podſtárośćim Poznáń: Mąż godny w poſługách R. P. y vczony był potym Opátem Wągrowiec:

Stániſław Brát iego ktory czás długi ná Dworze Mikołáiá Mieleckiego Woiewody Podolſkiego ſie báwił/ Mąż ſerdeczny/ w potrzebách wielkich z nim bywał / iákoś czytał ná rożnych mieyſcách/ Jan y Jákub Bráćia ich rodzeni ludźie tákże Rycerſcy.

Dom Cieleckich támże w Káliſkim Woiewodztwie dawny.

Dom Járáczewſkich dawny y znáczny był wieku mego.

Dom Czerekwickich támże ſtárodawny y znáczny.

Gorzewſcy támże Dom znáczny/ był ieden Sedziem Ziemſkim Poznáńſkim wieku mego/ od ktorego zoſtáli dwá Synowie.

Dom Noſzkowſkich ſtárodawny/ z ktorych ieden báwiąc ſie ſpráwámi Rycerſkimi ná Podolu/ w Ruśi ſie ożenił w Hálickim Powiećie/ y tám Potomſtwo zoſtáwił.

Dom Jábłonowſkich támże w Wielkiey Polſzcze dawny.

Dom Rudźieńſkich támże w tym Kráiu ſtárodawny/ z ktorych Stániſław wyniosł ſie do Litwy/ y tám ma znáczną máietność nábytą.

Dom Jáſtrzebſkich támże w Poznáńſkim Woiewodztwie.

Grábowſcy támże w wielkiey Polſzcze/ wſpomina Kromer Páwłá w Kśięgách 29. Biſkupem Chełmieńſkim/ w Roku 1479.

Bieláwſcy támże w Wielkiey Polſzcze. Był ieden wieku mego Hárcerzem v Królá Stepháná Meżem vrodźiwym y godnym/ ná wſzytkich expedycyách z nim bywał.

Belákowſcy támże w Polſzcze Dom ſtárodawny.

Drzewoſzewſcy w Leczyckim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

O Kleynocie Sulimá

ktory tu przynieśion z Niemiec ktorego Przodki Długoß wspomina / że vżywáli Czarnego Orłá w polu żołtem / pod nim trzy Rámienie w Czerwonym Polu / bywáli animosi & honoris cupidi. A ták śie przypátrzywßy włásności Herbu / czytáć bedźieß o Przodkách y o potomstwie ich / ktore ia znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Długoß nayznáczniey wspomina Przodká Herbu tego Janá rzeczonego Romká Biskupem Wrocłáwskiem / ktory był wźiet po Thomáßu wtorym / w Roku 1293. Po nim obran Henryk z Wierzbney Polak z domu Dźiáłoßa / ktoregomći pod Herbem pomienionym nie wspomniał. Był to Mąż godny / ták o nim piße Długoß / iż ob industriam probitatemq́ ingenij, post mortem Boleslai Svvidniceñ Ducis, filiorum Henrici quinti Wratislauieñ & Legniceñ Ducis, qui nondum maturitatis annos impleuerunt, od wßytkich Pánow y Rycerstwá obran był zá Opiekuná y Gubernatorá. Ale iż był bárzo hoyny skárbu dźieći onych / od Bolestáwá w Legnicy záchowálego / vtráćił był ßeśćdźieśiąt tyśiecy grzywien / o co miał wielką trudność potym od Kśiążąt y od Pánow przednieyßych Kśiestwá onego / w Roku 1302. etc. etc.

Zawiße Czarnego wspomina Kromer w Kśiegách ośmnastych tymi słowy. Inde Zauisius Niger de amplissimi consilij sententia ad Sigis: Cæsarem missus, &c. Był Stárostą Spiskiem / á tam był poimán od Czechow. ¶ Tegoż wspomina w Kśiegách 19. w Roku 1428. Tenże Historyk / dla tego / iż nie chćiał z Zygmuntem Cesarzem vćiekáć przed Turki z ktorymi był podniosł woyne. A gdy przyßło do potkánia / nie śmiejąc bitwy zwieść / z częśćią ludu przez Dunay vćiekał / iáko o thym Kromer piße tymi słowy. Sed priusquam ad congressum cum hostibus veniret, retro se transmisso raptim Danubio cum magna parte exercitus ad tutoria loca in Transiluaniam recepit, proditis hosti reliquis quos naues capere nō potuere, in quibus fuit Zauisius Niger præfectus Scepusieñ, de Bohemorū captiuitate dimissus, qui submissum a Sigismundo Lembum ascendere noluit, malens fortiter occumbere, quam turpiter socijs proditis fugere, quare adacta calcaribus equo, in confertissimos hostes irruit, & multis præclaris operibus editis, ad extremum conglubatis contra eum Turcis, viuus captus, & cum pro magno munere ad Tyrannum, Vir robore corporis, oris dignitate, & auratis armis insignis duceretur: Controuersia inter duos barbaros orta, ab vtroq́ captus esset, ab imbeciliori desecto capite interfectus est: Vir in omni vita belli pacisq́ artibus clarissimus, & sempirerna memoria dignus. O tymże czytay v Miechowity Kśiegi Czwarte Káp: 52.

¶ Tegoż opowieda pámiątká w Kośćiele v Swietego Fráńćißká pisane Wierße od Jádámá Swinki Kánomká Krákowskiego w te słowá.

Arma tua fulgent, sed non hic ossa quiescunt,
Diuæ memoriæ Miles ô Zauisza Niger.

¶ Tychże Zawißow własne potomstwo Fárurciowie ná Podgorzu w Bieckim Powiećie / y w inßych máią / O czym czytamy v wßystkich Histo-

rykow/ iáko v Kromerá w Kśięgách 16. List 396. Gdźie ich wspomina tymi słowy. Erant in aula Sigismundi plures Poloni equestris ordinis, & in his nobiles, inprimis Zauissius Niger, & Ioannes Farureius, Garbouij, fratres germani gente Sulimei.

¶ Ci dowiedźiawszy się o potrzebie Królá Władysłáwá z Krzyżaki/ á bacząc Zygmuntá Cesárzá niechętnego iemu / wzgárdźiwszy wielkimi máietnośćiámi ktore w oney Ziemi od Cesárzá mieli/ y obietnicámi tákże/ z źiemie iego z drugimi Polaki wyiecháli/ wdźięcznie od Królá przyięći byli y hoynie vdárowáni/ O czym bedźie w Historyey.

Włodká Bártoszá wspomina Kromer w Kśięgách 18. tymi słowy. Bartolomeum Włodicum gente Sulimeum, qui Petri Episcopi Cracouieñ Fratris filiam pro vxore habuit.

¶ Pisáli się też de Chárbinowicże/ o czym świádczy Kromer w Kśięgách 17. gdźie wspomina/ Stanislaus Charbinouius Sulimeus. &c. W tychże Kśięgách ten Historyk wspomina drugiego. Petrus Charbinouius Sulimeus præfectus Podoliæ, O czym czytay List 416.

¶ Tychże potomstwo ná Podolu Sulimowie Meżowie wielcy.

W Tarnowie ná Grobie wspomina Epitáphium Bárbáry z Rożnowá tymi słowy. Barbara de Roznovv Nepta ex Filio Zauisij Nigri, Militis in orbe Christiano nominatissimi, coniux Ioannis á Tarnovv, vixit Annos 70. Vmárłá Roku 1517. Od teyże był Jan Hrábiá ná Tarnowie Kásztellan Krákowski/ Hetman Koronny / o ktorem es pod Leliwą czytał.

Dom Oporowskich teyże był Fámiliey stárodawny / możny y zásłużony Rzeczypospolithey/ Jáko wspominaią Historye Mikołáiá Woiewode Lecżyckiego/ w Roku 1430. Ktorego potym był Syn Władysław Arcybiskupem Gnieznieńskim /zá przyczyną Kazimierzá Królá od Papieżá Mikołáiá był potwierdzon/ w Roku 1449. szesnastego dniá Miesiącá Czerwcá/ z Biskupstwá Włocławskiego był wźięt/ ná ktorym żył Lat szesnaśćie/ był Decretorum Doctor. Syn Mikołáiá Woiewody Lecżyckiego / ten był wielkie skárby zebrał / ktore Brátu swemu Chorążemu Lecżyckiemu zlećił/ máiąc inßze przyiaćioły y Bráćią/ piße onim/ że z Kápituła wiodł nieprzyiáźni/ dla tego/ że im był wiele dał Wincenty Przodek iego trzymáć od stołu Arcybiskupiego. A gdy mießkał ná they Stolicy trzy Latá y osm Miesiecy w Oporowie ná Zámku / kthory był sam zmurowáć dał/ páráliżem był záráżon / Potym się spráwił chwalebną Swiątośćią/ v márł/ pochowan w Oporowie w Klasztorze Eremitow / ktory był sam ex Parochiali Ecclesia fundował/ vmárł iedennaste° dniá Márcá/ Roku 1453. Był wźiet po Wincentym z Domu Doliwá/ po nim násthał Jan z Domu Odrowąż ze Sprowey.

¶ O tym pisał Ianicius Poeta Laureatus Wierße.

Patre Palatino natus est Oporouius, auro,
Pinguis, ac in facie præmacelentus erat,
Nec mirum, nam membra cibo refouere solebat,
Exiguo, medius Tantalus inter aquas.

Jan Oporowski był Woiewoda Brzeskim w Roku 1475.

Erázmego z Oporowá Kásztellanem Kruszwickim wspomina podpis reki iego / kedy dáwáiąc iálmużne Zakonnikom w Mogilnie/ do Modlitew się im zálecał / Tenże miał Syná Stánisłáwá / kthorego vrodźiłá Kámieniecka z Domu Pilawá.

W Kruszwicy Domu tego Przodki w Kośćiele ná Grobiech Epitáphia opowiedáią/ kedy bywáli Stárostámi.

Już wieku

¶ Już wieku mego miał ieden zá sobą Herbortowne / Kásztellaná Belskiego Corkę / był Stárostą Kruszwickim / zostáwił potomstwo ná ten czás minorenes.

¶ W Kole v Fáry Epitáphium ná Kámieniu z tym Herbem opowieda tymi słowy. Generosus Ioannes de Garbovvo Cesus apud Choinicze hic sepultus, Anno Domini 1 4 5 0.

Dom Służewskich ná Kuiáwách stárodawny / iáko ie opowiedáią rozne Priwilegia Koronne / Janá Kásztellanem Brzeskim / w Roku 1 4 7 5.

Waśká z Służewá Chorążym Brzeskim wspomina Przywiley v Przyłuskiego w Księgách 5. Káp: 3.

Jan Woiewoda Brzeskim był wieku mego y Stárostá Konińskim / sszedł sterilis / był á natura Mużyk wielki / ták sie był vrodził z krzywymi nogámi / wszákoż był Pan prácowity w spráwách Rzeczypospolitey / Ciáło iego leży w Służewie Miásteczku Oyczystym.

Z tymże Domem iedney dzielnice byli Szrobscy y Chodowscy / w tych Domiech ludzie Rycerscy bywáli / Szrobscy byli dwá bráciá wieku me° / Piotr Woyskim Dobrzyńskim / Mikołay Sędzim Bobrownickim.

Gámratowie dom stárodawny / z ktorych wspomináią Priwilegia Koronne Mężow wiele zásłużonymi Rzeczypospolitey / iáko w Roku 1 4 1 3. Stánisławá Gámratá Kásztellanem Połánieckim. W roku 1 5 4 0. Piotrá Gámratá opowieda Kátálog y pámięć ludzka niesie Arcybiskupem Gnieźnieńskim / y Biskupem Krákowskim / pisze onim / że był liberalis / Vmárł máiąc wieku 58. w Krákowie / Roku 1 5 4 5 Dniá 27 Sierpniá / Był wziet po Látálskim z Domu Prawdzicz / po nim został Mikołay Dzierzgowski z Domu Jástrzębiec. O tym pisał Ianicius te Wierszę.

Fortunæ exemplum memorabile gessit v truncę,
Gnesnæ & Cracouiæ pontificale pedum.
Vir grauis, ac constans, & Regi gratus, & Aulæ,
Anthrace Gamratus post sua fata subit.

Od thychże Gámratow Przyłuscy w Bieckim Powiecie Dom znáczny.

Dom Chodowskich ná Dobrzyńskiey ziemi dawny y możny

Dom Jácymierskich w Rusi stárodawny y znáczny.

Dom Lyczkow ná Podgorzu stárodawny y znáczny.

Zábokrzeccy w Łęczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Szálowscy w Sędomierskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Borkowscy támże w tym Woiewodztwie.

Oziebłowscy támże Domy rozrodzone.

Vlánowscy w Wielkiey Polszcze Dom stárodawny / z ktorych Janá wspomina Przyłuski w Księgách 5. Káp: 3. Kásztellanem Rogozińskim / w Roku 1 4 1 3.

Sulkowscy w Łęczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Przyborowscy od Gniezná Dom stárodawny / Dobiesław pisarz Grocki Poznáński / Marcin Kánonik támże.

Kilewscy / opowieda Epitáphium w Gnieźnie ná Tumie iednego tymi słowy. Venerabili Domino Stanislao Kilevvski, Gnezneñ Canonico, Pultouieñ Decano, viro perquam humanissimo & integerimo, executores posuerunt, mortuus anno 1 5 5 0. Die Solis 19. Ianuarij.

¶ Jnszych Domow iest wiele Herbu tego w roznych woiewodztwách o ktorych prze dálekość wiedzieć nie mogłem.

O Kleynocie Korab:

ktory thu przynieśion do Polski z Angliey/wspomina Długoß przodki Herbu tego / że bywáli Recti & mediocritate contenti. Dawny początek then Kleynot ma/iákoś czytał ná przodku/ktoremu pretko po stworzeniu świátá od Neptuná origine liczą. Lestrygon Kśiążę Włoskie vżywał go zá Herb/ ma być żołty w Polu Czerwonym/ Máßt y Zagiel ßáry nośili Przodkowie/ wßákoż w tym wieku táka własność iego iáko baczyß/ ktorey śię przypátrzywßy / bedźieß czytał o Przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia znáć w ták ßerokim Krolestwie moge/ piße Długoß/ że Przodká ktory ten Herb zániosł do Polski/ zwano Mąors.

☞ Ropecius náyznácżniey opowieda Kátálog/ tákże y Długoß/ Biskupem Wrocłáwskim/ ktory był wźięt z Skustodyey od onegoż Kośćiołá/ co Długoß opowieda tymi słowy. Ropecius alias Robertus, Custos Wratisluień. per electionem Capitularem, via scrutinij celebratam succedit, à Iacobo Archiepiscopo Boleslao Monarcha electionem Gnesnæ Cosentień confirmatus, & in Galis consecratus, Polonus genere de Familia Corabitarum.

¶ Ten był wźiet w Roku 1 1 2 0. po Heymie Leßczycu/ potym po śmierći Rádostá z Domu Rożá Biskupá Krákowskiego był wźiet ná Krákowskie/ w Roku 1 1 4 1. Iáko o tym Kátálog świádczy/ od Inocencyusá wtorego był potwierdzon/ á ná iego mieysce wstąpił Mágnus z Domu Zarębá Polak.

¶ Ten Kośćioł Krákowski bárzo máły rozprzestrzenił / zbudowawßy poświećił/ tylko dwie lećie będąc ná Biskupstwie/ vmárł w Roku 1 1 4 3. dwánastego dniá Kwietniá/ y támże pochowan w tym Kośćiele w Krákowie ná Zamku/ ktory sam zmurowáć dał/ á piße o nim w Kátálogu tymi słowy. Vir singularis probitatis, quem fecit celebrem bonitas famata per orbem, Cuius optimarum virtutum fragrantia effecit, vt Ecclesia Cracouień hunc potius pro suo regimine postulatum deposcerit, quam aliquem de suis eligeret, genus ducēs Nobile ex domo & Familia Militum Poloniæ qui Galeā seu Nauem marinā deferunt pro insigni. Był to Iálmużnik wielki/ po nim obran Máttheuß z Domu Cholewá. A ták z tod rozumieć możeß że ten dawno do Polski zánieśion.

Iana Radlicę opowieda Kátálog Biskupem Krákowskim tymi słowy. Mortuo Zauisza Episcopo, Ludouicus Hungariæ & Poloniæ Rex, à Capitulo Cracouień electionem celebrante de futuro Episcopo, maximis precibus & instantijs exigijt, vt Ioannem Medicinæ Doctorem Canonicum Cracouień, Regni Poloniæ Cancellarium in Episcopatum elegerent: Hic siquidem Ioannes ortum habens ex Maiori Polonia parentibus Nobilibus, Patre Michaele, Matre Christina de villa Radlice ꝑpe Kalis, studijs liberalibus in puericia, in virile vero robur euadens Medicinis operam dedit, & pro consequenda Medicinæ artis peritia Galiam adiens, in Monte Pesulamo pluribus annis immoratus.

¶ A gdy Krol Ludwik Węgierski y Polski dźiwne niemocy ćierpiał/ od Krolá Fráncuskiego ktorego był Wnukiem/ zá wielkimi prosbámi był mu

posłan zá

postan zá Doktorá. A gdy mu pomogł do zdrowia dobrego/ on go też zá to znácznie opátrzył/ Naprzod mu dał Kánclerstwo/ á potym pomogł do Biskupstwá Krákowskiego / przez Janá Arcybiskupá Gnieznieńskiego potwierdzon y poswiecon/ zá roskazániem Vrbáná szostego tego imienia Papieżá/ w Roku 1 3 8 2.

¶ Ten do Biskupstwá Krákowskiego te wśi/ naprzod Sucha v Jángrotá/ Chrápkowice/ Porebke/ Abráhe v Bodzyniá/ y Szyńszowa/ pokupiwszy przyłączył. Ecclesiam Parochialem w Bodzęćinie Miásteczku swietego Krzyżá fundował.

¶ Kśiąże Rátyborskie Jánuszá/ gdy mu Lipowiec y Sláwkow spustoszył gwaltownie/ ták prawem skurczył/ że mu nágrodźić to státecznie muśiał/ y trzy wśi w Kśięstwie Rátyborskiem dáć muśiał Kośćiołowi Krákowskiemu/ iáko Chelm/ Koszutow/ y Giemielenie Wikáryom Krákowskiem/ áby tym pilnieyszy byli Horas diuinas nocturnas & diurnas, wszystkie Offertoria & oblationes ad Caput Sancti Stanislai, ktore przed tym Kápitulá brálá/ dárowal/ do tego Dźieśięćine od stołu swego w Nowey Gorze/ y dźieśięć grzywien w żupách solnych/ ktore do stołu iego ná káżdy Rok dawano / ná wieczność dárowal.

¶ Zá iego Biskupstwá Regulá Fratrum Heremitarum sie wziáwilá w Polszcze w Dyocesiey Krákowskiey/ od Ludwiká Królá Polskiego y Węgierskiego fundowána / ktoremu gdy Wenetowie po wźięćiu przymierza dárowáli ćiáło Páwlá świętego pierwszego Pustelniká/ temu on ná iásney gorze zbudował y fundował Klasztor/ ná przyczynę Kśiążęćiá Opolskiego Ládysławá/ ktory był práwie ich głowa. Do tegoż Klasztorá Krol pomieniony te wśi nádał/ Częstochowke/ Grábowke/ Koleia/ Bártkowke/ y Krowodrza.

Władysław Kśiąże Opolskie/ Obraz Pánny Máryey ktory w Rusi sprzygody tráfił skrythy ábo schowány / do onegoż Kośćiołá záwiozszy zostáwił/ ktory áż po ten czás iest / á z wielka vczćiwośćia od ludźi nábożnych bywa wielbion. Żył ná Biskupstwie Lat dźieśięć/ był othrut z wielo Kánonikow/ bedac ná obiedźie v Kule Proboszczá Swietego Floryaná y Kánoniká Krákowskiego / wszyscy co zákusili onego iádu pomárli / tylko Biskup iáko vczony Doktor / kazał sie zá nogi vwiązáć wzgore podnieść/ głowa nádoł/ á ták długo wbrzuch sie bić áż zrzućił wszystkie potráwy co ná onym obiedźie iádł / y tym sobie żywotá do trzech Lat przewlokł. Vmárł Roku 1 3 9 6. Dwunastego dniá Styczniá / w Krákowie pochowan w Káplicy Mensyonárskiey w koćie v wielkiego Oltarzá. Pisze o nim/ że był Vir mansuetus, virtuosus & modestus, in aduersis patiens. Ták bárzo był w lekárstwie biegłym / że ná chorego weyzrzawszy/ poznał iesli żyw bedźie ábo vmrze.

Támże pisze o nim/ iż Fratribus & nepotibus suis, magna egestate grauatis, aliquod villas paucas taman egestatem eorum & inopiam releuaturus, quas in hanc diem retinent, coemit. Po nim nástał Piotr z domu Brog rzeczony Wyszych. Ciáło iego leży w Káplicy iákoś wyższey czytał Mensyonárskiey nád ktorym to Epitáphium ná Grobie pisane w te słowá. Ioannes de Lasko Archiepiscopus Gnesneñ, Ioanni Radlica Doctori de Radlice, Episcopo Cracouieñ, pro auo suo mortuo, Anno 1 3 9 6. Sepulchrum hoc restaurauit Anno Domini 1 5 1 8.

Piotrá Rádlice Kásztellanem wspomina List stárodawny w Roku 1 4 0 0. A z tad ták potym Epitáphium rozumiem/ że Dom Laskich z tych przodkow ma poczatek.

Długosz opowieda thymi słowy Woyćiechá Kásztellanem Leczyckim, Anno 1 4 1 7. Mortuus est Albertus Castellanus Lodeñ, in Lasco vel in Crouicza sepultus, mortuus in Smarszeuo villa sua, in stuba alba fortalicij,

ba fortalicij, & sequenti feria sexta per Filium suum Stanislaum hæredem in Lasco Vexilliferum Siradień sepultus. Támże tenże Historyk wspomina tego Stánisłáwá / iże pochowan w Káliszu v Bárnadynow in Choro ad ostium Sachristiæ in sepulchro murato.

Janá Arcybiskupem Gnieźnieńskim opowieda Kátálog / że był wźiet po Jendrzeiu Rożym / w Roku 1 5 1 0. Zá Iuliuszá wtorego Papieżá / od ktorego był Titulo Legati nati in Concilio Lateraneń adornatus, Vir grauis, varij magnicꝫ ingenij. Był ná Arcybiskupstwie Lat dwádźieśćiá y rok / Vmárł bedąc stárym w Roku 1 5 3 1. Po nim nástał Máciey Drzewicki z Domu Ciolek / Epitáphium w Gnieźnie ná Grobie iego ták go wspomina. Ioannes de Lasko ex Cancellario Regni Archiepiscopus Gnesneń Legationis nate auctor, terram figuli ex vrbe & ab Hierozolimis inducit qua Cimintoriū hoc conspergit,& vrnam glebe suæ hoc loco ponit.

¶ O tym pisał Ianicius Poeta Laureatus te Wiersze.

Relligionis amor, patriæ Pater, auctor honoris,
Gnesna tui, Castus cum pietate pudor,
Lascius ô sanctæ mors sancta Simillima vitæ,
Sic,ô si fas est, sunt mea vota mori.

¶ Tegoż Filip Padniewski wspomina w Księgach ktorym dał Tytuł Elogia tymi słowy. Ioannes Laski Archiepiscopus Gnesneń, rudiore adhuc illo in Polonia seculo, quo tempore videlicet publicum Cancellariatus munus gerebat, magnus Consilio & autoritate, inprimis est habitus, claritate tamen, postea insequentium virorum, atcꝫ idem munus quod ante adeptum Archiepiscopatum gerebat, ipse summa cum dignitate R. P. sustinentiū fulgor eius omnis est extinctus, notabatur in eo minus atcꝫ immoderatus erga propinquos amor, quibus profundentibus atcꝫ absumentibus cuncta cū sumptus tandem suggerere non posset opignoratis ad extremum nonullis bonis, victuscꝫ & status sui ratione, tota in arctum atcꝫ angustum redacta sustinebat eorum prodigalitatem vt potuit, fuit animo inquieto.

¶ Támże w tych Księgách wspomina Hieronymá Łaskiego tymi słowy. Vir ingentis animi & in armis acer, odia exercēdo erga æmulos, qui cursum honorum eius impediebant in patria, in Hungariam se ad Ioannem Regem contulit, qui tunc de Hungariæ regno cum Ferdinando Bohemiæ Rege bello desidebat, huius aduentu tantum animi Ioanni Regi accesśit, vt eius virtute atcꝫ opera, regnum se, quod fere iam amiserat recuperatorum non dubitaret, nec fefelit Regem opinio. Quem cum Lascus domesticis viribus imparem esse Ferdinando videret, Turcarum Imperatorem cū validisśimo Exercitu in Hungariam adduxit, quo bello & Ferdinandus fractus, & Ioannes erectus, atcꝫ in Regnum restitutus est: sed & arces ibidem complures atcꝫ oppida quæ Ferdinandi tenebantur præsidio, Lascus singulari virtute Polonorum militum expugnauit, Reicꝫ Ioanni tradidit. Hoc merito Lascus summam gratiam & autoritatem apud Regem Hungariæ adeptus, moderari animo & ingenio suo, rebus prospere fluētibus nesciuit, cito deinde in suspicionem affectati regni adductus, in custodiam â Ioanne traditus erat, vixcꝫ inde, deprecantibus pro eo nonnullis ex Polonia summis viris dimisśus, qua ignominia offensus vir generosi spiritus, ad Ferdinandum Ioannis hostem se transtulit. Summa vero alacritate animi excepit eum Rex Ferdinandus, non tam vt ipse opera eius in Ioannem armis prosequendo vteretur, namcꝫ germanorum consilijs, & eorum maxime qui Lasci virtutem emulabantur deditus erat, quam quod intelligebat, eius discesśu inferiorem iam hostem suum & armis & consilio fore, quod quidem ita euenit, nam omnia & domi & foris segnius iam à Ioanne Rege administrabantur, vbi Lascus illum deseruisset: multis deinde perfunctus laboribus, varijscꝫ iactatus periculis, Venenum ad extremum in Turcia, cum ibi legationem nomine Ferdinādi obiret, coactus

est bibere,

est bibere: id an metu ingenij atque animi eius, à Turcis, an vero opera Ioannis Regis, qui de tollendo eo cogitabat factum sit, ambigitur, vis quidem illa veneni quam hausit lenta fuit, ita vt quinto demum mense vitam illi aufferet, itaque in Patriam ex Turcia reuersus obijt, atque humatus est Cracouiæ.

Plura de hoc viro memorato digna scribenda essent, si vitam eius texeremus, ac non summa tantum rerum ab eo gestarum attingeremus, hoc vnum satis quod & labore in negocijs, & fortitudine in periculis, tum industria in agendo, & celeritate in conficiendo, omnes sui temporis homines superauit.

A pueritia vero ita ingenuis artibus institutus fuit, vt & Latine optime sciret, & Italice, Galliceque & Germanice commode loqueretur, nulla vero ars Summi Ducis illi deesset. Liberalitate fuit, vel potius profusione pecuniarum tanta, vt largiendo alijs, sæpius ipse egeret. Tanta vero, vel personæ dignitas atque gratia, vel opinio virtutis eius fuit apud omnes, vt quacunque incederet administrationem sui omnibus excitaret.

¶ Tegoż Syn był wieku mego Olbrycht Woiewodá Sierádzkim/ tákże był Mąż ingentis animi, byłá w nim hoyność bezmierna/ ták iż to osżácowáć trudno/ iáko wiele prze dobroć swą vtrácił/ zostáwszy przy wielkiey máietności po śmierći Oycowskiey/ po dwu żonách bárzo wielkie skárby pobrał/ ktore częśćią ná posługách R. P. częśćią ná przyiaćielskich/ częśćią też miedzy ludźie godne/ ták Rycerskie iáko y vczone rozdał. Z wielkiem woyskiem kosztem swoim Despotá ná Páństwo Wołoskie wprowádził y ná páństwie osadził. Pod Oczákow zá Tátáry/ ktorzy szkody kráiom Podolskiem poczynili/ przybieżał/ wielkie szkody im poczyniwszy z wielką korzyśćią sie ná zad zdrowo wroćił/ ták iż ná ten czás byłá Bierká po groszu/ Woł po złotemu miedzy Rycerstwem iego/ ktorego ná ten czás nie miał wiecey zsobą od tysiącá koni Mężow wszytko znácznych/ o czym pothym w Historyey mieć bedźiesz. W poselstwie do Fráncyey z drugimi posły po Henryká ieżdźił.

¶ Po wyiechániu z Polski tego Krolá/ gdy sie było rozerwáło Rycerstwo w Elekcyey: iedni trzymáli ná Woiewode Siedmigrockiego/ drudzy ná Cesárzá/ iákoś o tym ná rożnych mieyscách czytał/ on przy Cesáryanách został/ w Poselstwie od wszystkich poń był obran/ y posłan. A gdy sie wybráć pretko Cesárz nie mogł/ máiąc prośby przez Posły od Rycerstwá y napominánia áby sie ná to nie skwápiał/ á ná to Krolestwo nie iezdźił ná ktore nie od wszystkich/ tylko od máley częśći Pánow przednieyszych obran. Gdy zá tym przyiechał Stephan od Rycerstwá obrány/ ten pomieniony Woiewodá/ czás długi ná Dworze Cesárskim sie báwił/ Ziem postronnych wiele obiechał/ gdźie od wszystkich Monárchow Krolow y Kśiążąt wdźięcznie był przymowan/ w Historyey pothym wiele spraw iego y zasług przećiwko Rzeczypospolitey czytáć bedźiesz/ zostáwił Potomstwo.

¶ Siostry iego były dwie/ Ciołkowa/ od ktorey Ciołek z Zielechowá/ y te Dźiewki o ktorycheś czytał wyższey. Debińska Stárośćina Chęćińska/ y Pretwicowa Stárośćina Trebowelska. Hornostáiowa Woiewodźina Brzeska w Litwie/ ktora zostáwiłá Syná iednego.

Stánisław Brát Hieronimow/ ktorego vrodźiłá táż Lánckorunska/ był Woiewodą Sierádzkim.

¶ Ten zostáwił Mikołáiá Kráyczego Koronnego/ Stárośtę Krasnostáwskie°/ szczedł sterilis/ y Stánisłáwá ktory tákże szczedł sterilis/ y te Corki.

Jádwigá Rzeszowska/ miáłá Syná/ wszákoż szczedł sterilis/ potym byłá zá Bieykowskim Stolnikiem Przemyskim.

Włodkowa Stárośćina Kámieniecka sterilis/ potym byłá zá Kunatem Rotmistrzem y Mężem sławnym.

Anná Kośćielecka Woiewodźina Poznáńska/ sterilis zeszłá/ byłá naprzod zá Oorowążem Stárostą Opoczyńskim.

Zofia Stárzechowſka Stároſćina Wyßogrocka/zoſtáwiłá potomſtwo.

Janá/Proboßczem był Łęczyckim/ potym ſię ożenił/ y Potemſtwo zoſtáwił Sámuelá Rotmiſtrzá y Męża ſławnego.

Morßtynowa Báchmiſtrzowa Żup Krákowſkich. ꝛc.

Tychże Sioſtry były/ naprzod Wolſka Káßtellanká Sędomirſka/ od ktorey był Biſkup.

Káßtellan Sędomierſki y Káßtellan Czerſki.

Myßkowſka Káßtellanká Wieluńſka/ od ktorey był Stániſław Woiewodá Krákowſki/ y Stároſtá General/ y Jákub od kthorego zoſtał Jan y trzy Corki.

Tęczyńſka ná Chrobrzu/ ktora tylko dwie Corce zoſtáwiłá.

Oſtrorogowa Káßtellanká Miedzyrzecka/ od ktorey ſą dwá Synowie.

Bárzina Woiewodzina Krákowſka/ od ktorey Syn ieden Stániſław Bárzy.

Domow inßych wiele/ iáko Ráyſcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Dom Kowálſkich támże ſtárodawny/ z ktorych byli dwá do Ruśi záiecháli wieku mego/ Wiktorzyn Mąż w práwie biegły/ był naprzod Piſarzem Grockim potym Podſtároſćim támże/ tám ſię ożenił y máietnośći znáczney doſtał/ Drugi był Podſtároſćim ná Barze/ obá Potomſtwo w onych Kráinách zoſtáwili.

Dom Łopáteckich thámże w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny.

Dom Pieczánowſkich támże ſtárodawny y Rzeczypoſpolitey záſłużony w onych Kráiách.

Dom Gorzyckich ſtárodawny támże w tym Woiewodztwie.

Dom Godziatkowſkich támże z Piatkowſkimi iedná dzielnicá.

Dom Luteńſkich ſtárodawny y rozrodzony w Sierádzkim/ w Mázowßu v Wárßáwy máią máietnośći nábyte.

Dom Czartkowſkich támże w tym Woiewodztwie ſtárodawny.

Oſtrowſcy támże w Sierádzkim Dom ſtárodawny.

Dom Rußockich támże ſtárodawny.

Dom Sliwnickich támże ſtárodawny.

Dom Kárſkich támże ſtárodawny.

Dom Kotowieckich támże ſtárodawny.

Gáleſcy Dom ſtárodáwny támże.

Rádliczcy támże Dom ſtárodawny.

Dabrowſcy támże w tym Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Nádſłáwſcy támże Dom ſtárodawny.

Woyſławſcy támże Dom ſtárodawny.

Skulſcy támże Dom rozrodzony.

Kucharſcy támże Dom dawny y rozrodzony.

Miláczewſcy Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Bobkowſcy támże w Sierádzkim/ wßyſtkie the Domy od Rádliczow dzielnicámi oderwáni.

Czácharowſcy v Kálißá.

Pieruczcy támże/ Sokołowſkimi ſię przed tym zwáli.

Łobeſcy w Poznáńſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Soboczcy od Soboty Dom ſtárodawny.

Gatkowſcy w Poznáńſkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny/ byli trzey Bráćia wieku mego ludźie godni y záſłużeni Rzeczypoſpolitey/ Piotr/ Bálcer/ y Woyćiech.

Bronowscy w Krakowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Brzozowscy ná Podlászu Dom stárodawny/ z ktorych był Andrzey Pisarzem wieku mego v Xiążęćiá Juriá/ w Roku 1578. Krzysztoph Podkomorzym Podláskim.

Laskowscy z Wárszáwskiego Powiátu Dom stárodawny.

Choieczcy támże Dom stárodawny/ był Máćiey Podskárbim Liwskim/ Mąż sławny y Zołnierz zásłużony Rzeczypospolitey.

Zdzeniczcy z Wárszáwskiego Woiewodztwá Dom stárodawny.

Chyżánowscy od Błonia Dom stárodawny y rozrodzony.

Jankowscy z Mázowsz Dom stárodawny.

Czepiele opowieda Epitáphium ná Zamku w Krákowie tymi słowy.

Omnibus hic vna iaceo priuatus in ora,
Nec aliud mea me quam benefacta iuuat.

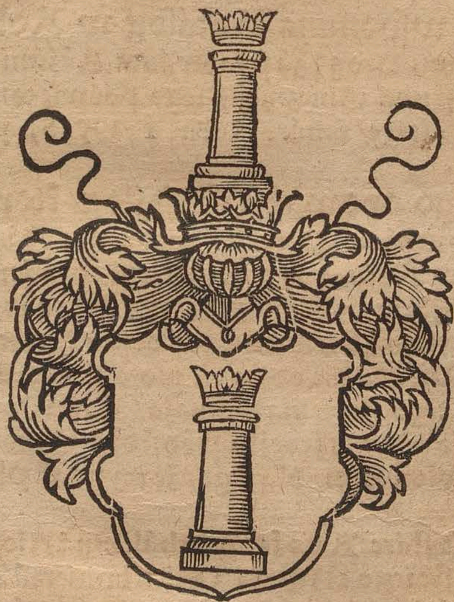
Herb Korab/ á podpis Nicolaus Czepel,

W Gnieźnie Epitáphium opowieda Sliwnickie tymi słowy. Reuerendus Martinus Slivvnicki præpositus Poznanieñ Archidiaconus Gnezneñ iuris vtriusq; Doctor, Mortuus Anno 1551. die octaua Augusti.

§ Inszych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie stárodawnym Kolumná/

ktory tu przynieśion z Włoch/ iáko o tym Káthálog dostátecznie świadczy/ vżywáli w Polu Czerwonym Kámiennego Słupá/ ná wierzchu Koroná złota. Potym tu odmienion tákiem ksztáltem/ miásto Korony Basztá/ mieniąc to być nie Kolumnę ále Roch/ ktorego ná grze v Száchow vżywáią/ y powiedáią być włásnie w Polszcze nádány. Pisze Długosz o Przodkách że bywáli loquaces, O ktorych przypátrzywszy się włásnośći Herbu czytáć będźiesz.

Hatta vel Hanna, ták opowieda Káthálog/ Rebus humanis Vilibalino Archiepiscopo Gnezneñ, absumpto Hatto genere, Italus substitus est Apostolica prouisione, anno Domini 970. Vir grandeuus, senio & labore confectus, sed exemplaris, sedit in Sella Metropolica annis duobus, & anno Domini 971. Quarta Decembris apud Gneznam obdor-

miens in Domino, apud eandem Gnezneñ Ecclesiam recepit sepulturam. Erat genere Nobilis de Familia Columnarum, venustatem in moribus & actibus suis ostentans, summopere curans, vt ritus idollatricos Poloni prorsus, quibus à iuuentute insueti erant à se abdicarent, in eius locum Robertus Italus de Familia Vitulorum succedit.

¶ W Roku 1 0 0 2. Thymotheussa Włochá tákże opowieda Káthálog Biskupem Poznáńskim / ktory tu był przyiechał po śmierci Iordaná / żył lat ośmnaście / vmárł Roku 1 0 2 0. Od Benedyktá śiodmego tego imienia Papieżá był posłan / po nim nástał Paulinus Włoch.

Ioannes Brigier w swoiey Kronice wspomina Rośćisławá Hrábie / w Roku 1 2 3 8. dla tego / że był posłan od Konradá przećiwko Litwie y Iácwingom / ktorzy Czerwińſki Powiát mieczem y ogniem pustoszyli. Ten Rośćisław nie oczekiwáiąc drugich ludźi / z ktorymi śię ná pewnym mieyscu ziść miał / máiąc spráwę o rownym Woysku Pogan / vderzył ná nie / ktorzy zbrániáiąc mu śię dáć bitwy vstępowáć poczęli / zá ktorymi on ochotnie náchodził áż go przywiedli ná lud niemáły / kthory on obaczywszy / począł názad prętko vstępowáć. A gdy nie spodźiewáiąc śię pomocy / z onymi ludźmi swemi vćiekáiąc / práwie ná ludźie przywiodł Pogány / spráwiwszy śię społecznie z nimi / porázili wszystkie ná głowę. Potym wżárćie od towárzystwá názwan był Pierzchałą / od onego vćiekánia / á tego pomienia że był Præfectus Ploceñ, de ea Familia quæ defert Columnam seu Rochum Scacalem pro insigni, & ex inde nomen Familiæ suæ indidit, alij vocantur Pierzchały / alij Rochowie / á primo parente Roch nominato,

Kátálog wspomina Wernerussá Biskupem Płockim / ktory był wźięt z Skolástyey Płockiey / potwierdzon od Iárosławá Arcybiskupá / tenże był zábit od Bolesty / Kásztellaná Wyszkiego / o Wieś Kársko / o czym v Kromerá ták y v Miechowity czytamy / ácz go ći powiedáią z Domu Rożá / ále go w Kátálogu tey Fámilyey własnie opowiedáią. Był wźięt Roku 1166. Zábit Roku 1170. Dniá czwartego Mieśiącá Lutego / był wźięt po Alexándrze z Domu Dolegá / po nim nástał Lupus z Domu Godzámbá.

Klemensa Biskupá Płockiego wspomina Kátálog w Roku 1 3 3 3. Był wźięt po Floryanie z Domu Brog / zá pánowánia Káźimierzá Wielkiego / przez Iánisławá Arcybiskupá Gnieźnieńſkiego poświecon / Żył ná Biskupstwie Lat dwádźieśćiá y cztery / vmárł Roku 1 3 5 8. po nim nástał Bernárdus z Domu Pobog.

Stánisławá Biskupá Płockiego opowieda Kátálog / ktory śie pisał de Gnatowicże / był wźięt z Ardźiekániey Płockiey / będąc Podkánclerzym Kśiążęćia Semowitá / Obran w Roku 1 4 2 5. Przeszkadzáli mu Synowie Kśiążęcy / Semowit / Władysław / y Káźimierz / ále Oćiec ináczey niechćiał mieć / oni trzymáli ná Chrystyná Nieborskiego z domu Lubicz / ktoremu on potym zá vgodą postąpił Wieś / á on odstąpił głosow swoich. Był potwierdzon od Márćiná piątego tego Imienia Papieżá / á od Woyćiechá Arcybiskupá poświecon / Był tho Syn Mroczká Podsędká Sochácżewskiego z Gnatowicż / był zwan Páwłowskim / dla tego / że trzymał Plebánią w Páwłowie.

¶ Pothym gdy vmárł Semowit stáre Kśiążę / wiecháli mu Młode Kśiążętá w Biskupstwo á dáli ná mieysce iego Mistrzá z Skárbimierzá Akádemiey Krokowskiey / Doktorá y Kánonika Krákowskiego / wszákoż on potym doszedł swego mieyscá / Żył ná Biskupstwie Lat czternaśćie / Vmárł Roku 1 4 4 9. Dwudźiestego dźiewiątego dniá Kwietniá / pozywáiąc śię / wiele był śrebrá poutrácał / ktorego był Przodek iego Iákub z Domu Serokomlá niemáło w Kośćiele Płockim zostáwił / po tym Stánisławie zosthał Páweł Giżycki z Domu Gozdáwá.

Wieku mego

Wieku mego były te Domy w tey Fámiliey ábo Herbie możne y zásłużone Rzeczypospolitey/ Naprzod Dom Leśniowolskich á Oborskich/ iáko był tempore Augusti Stánisław Leśniowolski z Obor/ Kásztellanem Wárszáwskim y Hetmánem Woyská Polskiego w Litwie fortunny y meżny/ o ktorego znácznych posługách w Historyey potym czytáć bedźiesz. Syn potym iego bywał Rotmistrzem zá pánowánia Augustá y Stepháná Krolow. Siostrá rodzona iego á Corká tego Hetmáná byłá zá Stánisłáwem Lekowskim Podstolim Ciechanowskim/ od ktorey został Syn ieden.

Mikołay Leśniowolski był Kásztellanem Podláskim/ Stárostą Łosickim/ w Roku 1583.

Oborscy Dom támże w thym Kráiu możny y zásłużony Rzeczypospolitey/ Meżowie wielcy z tego Domu bywáli. Był Jan ná Podolu Oborski Meżem wielkiey sławy/ ktory z Pogany często á fortunne bitwy miewał/ trzymáiąc Zynkow/ często ták on od nich iáko oni od niego w Torkmyszowych bindách do stołu śiádáli/ o czym pothym w Historyey mieć bedźiesz szerzey.

Dom Cieciszewskich stárodawny y znáczny/ był wieku mego Stárostą Grábowieckim Mąż zasłużony Rzeczypospolitey.

Dom Pruszkowskich stárodawny w Wárszáwskim Powiećie/ y zásłużony Kśiążetom/ co opowiedáią Listy od nich nádáne/ zwłaszczá List Kśiążećiá Janá/ ktorego masz ten sens. In nomine Domini amen, ad Rei memoriam sempiternam, &c. Nos Ioannes Dei Gratia Senior Dux Masouiæ & Russiæ terrarum, Dominus & Hæres, &c. Significamus omnibus & singulis, quod consideratis & inspectis, pronis ac fidelibus seruicijs nobis per Nobilem Suantoslaum hæredem de Pruskovvo, fideliter exhibitis & impensis, & in posterum christo duce nobis & successoribus nostris vna cum ipsius posteris eo celerius impendendis, promissorum meritorum ob respectum, villas ipsius siue hæreditatis Pruskovvo & Volicza, Peczicka vulgariter nucupatas, in districtu Varszauień sitas, de iure Polonico in ius Teutonicũ quod Srzedskie dicitur trãsferimus. &c. Verum, quia pro ipsius modi donatione, incolæ ipsius siue inhabitatores villarum ipsius Pruskovvo & Volicza, Peczicka prædictarum, singulis annis perpetuisq; temporibus de quolibet manso culto & posseso, ad quodlibet festum Beati Martini Confessoris & Episcopi venerandi, per sex grosos prageñ nobis et successoribus nostris ratione annualis pensionis dare & soluere tenebuntur, in cuius recumpensam volumus, qui incolæ villarum prodictarum, ab omnibus nostris Solucionibus, exactionibus, contributionibus, censibus, & specialiter ab his que sequuntur Sep, Obraz, Naraz, Porco, Vacca, Ariete, Pozevvne, Niestáne/ Psárskie/ Sokolovve, Bobrovve, Przewod/ Stroża/ Podymne/ & cæteris collectis grauaminibus & iuris polonicalis vexacionibus, &c. Támże mu y wiele wolnośći nádał/ Datá Listu tego Roku 1456.

¶ Od tegoż Przodká wieku mego byli ludźie znáczni w tym Domu/ iáko Woyćiech Archidiaconus Zauichosteñ in Ecclesia Cracouieñ, Præpositus Ecclesiæ Collegiatæ omnium Sanctorum. &c. X Stánisław Brát tegoż Proboszczá Mąż godny/ ktory ná dworze Janá Zamoyskiego Kánclerzá y Hetmáná Koronnego sie báwił.

¶ Od nichże Dźielnicámi oderwáne Domy/ iáko Klebowscy/ Pogroszewscy/ Peczyczcy/ z ktorych był Erázmus Peczycki generalis ordinis minorum de obseruantia, ácz to był Dom ieden y dźielnice iedney/ thego potwierdza List rozdźielny Potomkow ábo Synow wyższey pomienionego Swántosłáwá/ od Kśiążąt Mázowieckich/ pod pieczęćią Konrádá/ Kázimierzá/ Bolesłáwá/ y Janá/ przed ktorymi Nobilis Petrus, Nicolaus, Ioannes, Sassynus, & Andreas, germani de Pruskovvo, bráli te dźiały/ Pruskovvo &

Krzeuianczyno in diſtrictu Warſſeuieñ ſitæ, Petro & Nicolao ceſerunt in perpetuum, Villæ vero & hæreditates, Wolicza, Klambouo, Iaſienicza, y inſze/ Janowi/ Sáſinowi/ y Andrzeiowi. Data w Wárſzáwie 14. Nouemb.

Dom Bruleńſkich / opowieda Epitaphium ná Thumie w Pułtowſku piſane tymi ſłowy. Nicolai Brulenski Epiſcopi Lacedemonieñ, Suffragani Ploceñ. &c. Archidiaconi & Officiali Pultouieñ, hoc Saxo corpus tectum quieſcit, anno 1 5 4 6.

Myſzczeńſkie tákże / opowieda Epitáphium ná Grobie we Włocłáwiu tymi ſłowy piſane. Alexander de Myſczin, Artium liberalium ſacræ paginæ & iuris Canonici profeſsor, Epiſcopus Margariteñ, viuens ſibi fecit. Quid Magiſtro proſunt Artes? quid Teologia? quid peritia iuris? quid iure præfuiſse? quid ve Canonicari infula pontifici? quid ſanguis nobilis vlli? omnia hæc pereunt præter amare Deum.

Dom Walewſkich ſtárodawny / byli dwá Bráćia rodzeni/ ktorzy mieli zá ſobą Kośćieleckie Woiewodzanki Brzeſkie / ktore byłá porodźiłá Bochotnicka Woiewody Lubelſkiego Corká z Domu Debno. Tym Walewſkim były Jmioná / Mikołay y Jákub zſzedł niepłodnie / Mikołay zoſtáwił dwie Corce y Syná Adámá / kthory był wieku mego Káſztellanem Olbieſkim / miał zá ſobą Firleiowne Woiewody Ruſkiego Corkę / z ktorą zoſtáwił Synow pięć y dwie Corce.

¶ Anná Sioſtrá rodzona tego Káſztellaná Olbieſkiego byłá zá Wincentym Duninem z Viázdu / Stolnikiem Łeczyckim / od ktorey Anná Szczáwińſka Káſztellanká Łęczycka / Ochmiſtrzowa Krolowey Anny / Sochácżewſka / Wárecżka / ꝛc. Stárośćina.

¶ Helżbietá Sioſtrá iey byłá zá Janem Beldowſkim / od ktorey Syn ieden zoſtał Jan.

Dom Lackich w Wielkiey Polſzcże ſtárodawny / był wieku mego Mikołay Káſztellanem Kámieńſkim / o iegoż Syná kthory iezdźił w Poſelſtwie / Naprzod ſie Woyná z Jnflanty wſzcżelá / iáko o tym ná ſwym mieyſcu mieć będźieſz.

Bálcer drugi Syn iego był Mężem vcżonym / y drudzy bráćia iego od pierwſzey Zony zeſzli.

Mikołay tegoż Káſztellaná Syn od Sepelborſkiey / ktory był Mężem godnym / zoſtáwił potomſtwo.

Dom Kożuchowſkich z Wárſzáwſkiego Powiátu / zową ie Zábokłickimi / piſzą ſie z Obor.

Dom Chráplewſkich w Poznáńſkim Woiewodztwie dawny.

Dom Nadolſkich w Ráwſkim Woiewodztwie ſtárodawny / z ktorych Stániſław w Krákowſkiey Ziemi zoſtáwił z Kulanką z Domu Jáſtrzebiec potomſtwo Syná Páwlá.

Ciosnowſcy w Mázowſzu Dom rozrodzony. ꝛc.

☞ W roku 1518. kiedy Boná Corká Kśiążećiá Janá z Forcyá Medyoláńſkiego byłá przyniesiona do Stanu Małżeńſkiego Zygmuntowi pierwſzemu do Krákowá / Przyiechał był z nią tey Fámiliey Kolumnow / Proſper Kolumná / ktory był przednieyſzym w tey Legácyey / Mąż znácżny y roſtropny / wſzákoż po Koronácyey názad iechał znácżnie od Kroʹlá y hoynie vdárowány.

☞ Tegoż Kleynotu vżywáią Prowánnowie / dawna á można Fámilia / in Taurino ſiue Pedemontano, wſzákoż do niego przyiść z tey przycżyny ábo zaſługi / O cżym świadcży Iacobus Philipus Bergomenſis.

¶ Marćin piaty Papież tego Jmienia / iádąc de Concilio Conſtan-

tień do Táu-

tień, do Táurynu ábo Pedemontanu zstąpił w Dom iednego Fámiliey Prowánnow/ ktorzy nosili zá Herb Máćice Winno/ tákim sposobem iáko niżey obacżyß/ przy ktorey Grono Winá zielonego ná Polu Białym. Ten Papież znáiąc wielką chęć onego Gospodarzá/ chcąc mu to tákże chęćią remunerare, ná wieczną pámięć/ vczyniwßy przemowę ozdobną/ wysłáwiwßy stárożytność Domu ábo Fámiliey iego/ tákże y znák Rycerski/ ábo Herb ktorego zdawná vżywáli/ powiedáiąc/ że Vitis iest od sámego Bogá Herb robiony/ ktory ad læticiam hominis spráwić raczył/ o ktorym Augustyn świety powiáda/ że iest Mater omnium nascencium & remedium tristitiæ.

¶ Wßákoż iż potrzebuie pilnośći ludzkiey y pomocy/ áby tym buyniey rosło/dawáią mu podporę/á ták náznák wieczny tey chęći ktorąm poznał w Domu twoim/ ia wieczną przyiaźń chcę zostáwić/ áby Vitis miálá podporę swą/ Kolumnę do niey przydawam / y zá Confratrá ćię swego y Fámiliey swey y Potomstwo twoie wiecznie przymuie. Czego wdźięczen będąc Prowánną/ on stárodawny Szláchćic in Taurino vel Pedemontano, ná przednieyßym mieyscu postáwił Kolumnę/ przy swym Herbie/ ktorego áż po ten wiek tákimże kßtałtem vżywa Potomstwo iego Kolumny w Polu Czerwonym/ á Winney Máćice zieloney w Polu Białym.

Tegoż Herbu álbo

Fámilyey/ zá pánowánia Krolá Zygmuntá Augustá/ y Mátki iego Bony/ przyiecháli do Polski dwá Mężowie Bráćia rodzeni / Synowie Wilhelmá Prowánny/ Troian y Prosper / ieden po drugim prętko/ ktorzy tu sobie te Kráie v podobawßy/ dobrá swe Oycżyste poprzedawßy/ w onym Páństwie / pieniądze nie máłe z sobą przywieźli / y máiętnośći znácżne pokupili/ o czym niżey czytáć będźieß/ w Domiech Zacnych śie poożeniawßy / Potomstwo zostáwili.

¶ Tychże Krol August wyżßey pomieniony w Roku 1557. Jncorporował do Korony/ y rowno im wolność we wßystkim z Rycerstwem Polskim nádał/ nád to / do Herbu ich stárodawnego przydał Orlá Białego w Polu Czerwonym/ ták własnie iáko go Krolowie y Krolestwo vżywa/ ktory/Herby ich stárodawne Kolumnę y Máćice Winną w pierśiách okrywáć ma/ co sam ten List czytáiąc dostátecżnie zrozumieß / ktorego iest ten Sens.

In nomine Domini amen. Sempiterna & perpetua esto huius quod infra scriptum est memoria. &c. Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ,Magnus Dux Lithuaniæ,nec non terrarum,Cracouiæ,Sandomiriæ, Siradiæ,Lenciciæ. &c.&c. Et si virtus se ipsa contenta est, & qui illa præditi sunt, nihil sibi ad bene beateq; viuendum de esse arbitrantur , neq; haud vllã mercedem á quoquam exposcunt,vt virtutem amplecti pergant, aut si vel maxime contemnantur,vel indignius tractentur , ab instituta vitæ rationæ amplectendaq; honestate desistunt. Fit tamen in omni bene constituta R. P. vt in quibus præ cæteris virtus elucere atq; insignis visa est, ij (siue quod bene de R. P. & humana societate merentibus gratia refferenda est, siue quod multitudinem præmijs quasi quibusdam illecebris, ad virtutis colende studium inuitari accendiq; oporteat) & alia quidem nonnulla præmia ferãt.

Et in primis honorificis de se Principum testimonijs, nō solum apud eos quibus noti sunt, sed magis etiam apud posteritatem valituris decorentur, idq́ beneficij non ab vno in nonnullos, sed à pluribus Principibus, vti cuiusque virtus pluribus cognita & perspecta est conferi consueuit. Hinc orta sunt Insignia, hinc manarunt imagines, vt videlicet cuius singulari virtuti testimonium eiusmodi à Principe datum esset: His præcipuis quibusdam imaginibus & insignibus adeptis, illis publicè defferendis, ab ignaua & inerti multitudine segregatus, alio q́ antea loco haberi, & nobilis hoc est virtute sicut præditus esset, ita clarus esse inciperet: cuius modi hominum exemplo cum cæteri ad virtutem eniterentur atq́ contenderent: certum ordinum discrimen inuentum est, vt alij huius alij illius ordinis esse censerentur, hoc maiores nostros, diuos Poloniæ Reges factitasse accepimus, hoc & ipsi cum alias non inuiti imitati sumus, tum uero nunc perq́ libenter facimus.

Quoniam enim Generosi, Troianus, quo in Italicis Epistolis â Secretis vtimur, & Prosper Prouannes, Fratres germani Adolescentes, apud Taurinos siue Pedemontanos ex Nobili clara, & in primis vetusta, beneq́ semper & de R. P. & de Principibus suis mereri solita, Equestris ordinis Familia nati, magna ætatis suæ parte in nostra & Serenissimæ dominæ Matris nostræ aula, atq́ famulatu honeste laudateq́ cōsumpta auitaq́, & veteri virtute sua nobis comulate probata, in Regnum nostrum reliquæ vitæ hic transiendæ animo comigrarunt. Visum est nobis esse faciendum (non quod illis quidq́ ad veterem & satis per se claram generis nobilitatem addendum putaremus, sed vt in gratia illos apud nos esse testaremur, vtq́ ne deteriore quam cæteri in Regno nostro Nobiles condicione essent) vt & ad veteres Familiæ illarum imagines aliquas adderemus, & imunitates illis ac prærogatiuas, quas ordo equestris apud nos habet, donaremus. At quod ad imagines attinet, suas illi veteres tales habent, Campi spacium lineis duabus rectis sese per medium secantibus, angulosq́ pares & quatuor quasi arcas minores efficiētibus, atq́ coloribus albo & rubeo distinctū, in quibus quidem areis duæ sunt Columnæ siue Statuæ coronatæ, colore quasi glaciali per transuersum sibi è regione respondentes, atq́ eæ quidem rubentes campi partes occuparunt: Reliquæ duæ areæ quæ albæ sunt, propagines habēt surculis inde enascētibus, & pampinis qui viuam vestiunt iucunde luxurātibus, hæc omnia Galea ferea aperta, Galeam aut ipsam, Corona cum Statua coronata, sed longe q́ aliæ minor & tanquam criste loco eminens surculis & pampinis, ab immo ad summū aliquocies quasi præcincta occupauit.

NOS autem eis, quas supra cōmemorauimus causis adducti, Aquillam illis Albam in rubentis campi spacio, cum rostro & pedibus auratis consistentem, quæ Regni nostri insigne, ita addimus, vt duas illas Statuas coronatas, duasq́ propagines, quales ab antiqua vsq́ Maiorum suorum origine, Familiæ suæ insignæ & monimentum illos habere scripsimus, Aquilla nostra in pectore & quasi corporis sui torace contineat. Supra Aquillam vero Galea illa aperta coronata sit, illamq́ Columnam coronatam cristæ quasi loco eminentem retineat, quomodo scilicet solerti atq́ industria pictoris manu vides esse depictū, ac imagines quidem illorum & tocius illorum Familiæ & posteritatis deinceps tales esse volumus, in quibus vtendis eam liber-

tatem habe-

tatem habebunt, quam in suis antiquis vtendis adhuc habuerunt, quamque Nobiles Regni nostri in suis habent: Immunitates etiam & prærogatiuas, libertatem, cæteraque omnia quæ in nostris Equestris homines, vel à diuis maioribus nostris, vel á nobis ipsis, virtute & meritis adepti sunt: Itemque iura, leges, aliaque eiusmodi omnia, supra memoratis Troiano & Prospero Prouannis, totique illorum Familiæ & posteritati, cum Nobilitate Regni nostri cõmunia & paria esse volumus, ita, vt iam deinceps tam etsi aduene sint, non pro externis tamen hominibus, sed pro domesticis, & quod ad leges ac libertates attinet, pro Polonis Censeantur. Quod vniuersis & singulis Regni nostri, prouinciarumque nostrarum hominibus, præcipuæ vero ex nobili sanguine procreatis, tam priuatis quam cum potestate existentibus, publicoque administrationis seu præfecturæ & dignitatis atque honoris cuiuscunque munere fungentibus denunciamus, notumque & testatum esse volumus atque mandamus & edicimus, vt exemplo nostro Adolescentibus modo memoratis, fauentes se & benignos præbeant, hasque litteras nostras, firmas, ratas, & inuiolatas, pro se quisque conseruent, conseruarique curent: Quod vt illis firmius ac certius esset, vtque tanta horũ omniũ (quemadmodũ esse oportet) sempiternis temporibus esset autoritas, litteras hasce nostras ipsis subscripsimus, & sygillo nostro obsignari curauimus. Datum Varssouiæ in Comitijs Regni Calendis Ianuarij, anno post Christum natum 1557. Regni vero nostri 27. Præsentibus, Reuerendissimo & Reuerendis in Christo Patribus Dominis, Nicolao Dzierzgovvski Archiepiscopo Gneznẽ, Legato nato & Regni nostri Primate, Andrea Zebrzidovvski Cracouiẽ, Ioanne Droievvski Kuiauiẽ, Andrea Czarnkovuski Poznaniẽ, Andrea Noszkovvski Plocẽ, Stanislao Hosio Varmiẽ, Ioanne Dziaduski Præmisliẽ, Iacobo Vchanski Chelmẽ, Episcopis. Necnon Magnificis, Generosis, & Veneralibus, Ioanne Comite in Tarnovv Castellano Cracouiẽ, & Exercituum Regni nostri supræmo, ac Striẽ, Lubaczouieñque Capitaneo, Stanislao Comite in Tenczin Cracouiẽ, & Lublineñ, Belzeñ, Vrzedouieñque Capitaneo, Ianusio Latalski Comite in Labisin Posnaniẽ & Sluchouiẽ Capitaneo, Spitkone Iordan de Melstin Palatino Sendomiriẽ ac Præmisliẽ Camioneceñque Capitaneo, Martino Zborovvski Calisiẽ & Odolanouiẽ, Szidlouiẽ, Stobniceñque Capitaneo. Ianusio de Kosczielec Siradiẽ, & Maioris Poloniæ Generali, Naklensisque Capitaneo. Luca Comite in Gorka Brzesteñ & Busceñ, Gneznẽ, Coleñque Capitaneo. Nicolao de Sieniaua Russiæ & Exercituum Regni nostri Campestre, ac Haliciẽ, Colomiẽque Capitaneo. Ioanne de Mielecz Podoliæ, supræmo Marssalco, ac Grodẽ, Chmielnicẽque Capitaneo, Ioanne de Dobrouicza Belzen, & Capitaneo Cazimirien. Stanislao Lavvski Mazouiæ, Aadrea Sierpski de Gulczeuo Rauen, & Capitaneo Plocen, Ioanne à Dzialin & in Bratian Culmen, & Capitaneo Lipnicen, Palatinis. Stauislao Maczieiovvski Sendomirien, Curiæ nostræ Marssalco, ac Lublinen, Zauichostẽque Capitaneo. Erasmo de Kretkovv Gneznen, & Capitaneo Pisdren. Ioanne de Sluzeuo Brzesten. Stanislao Herbort de Fulstin Leopolien. Floriano Zebrzidovvski Lublinen. Ioanne Lutomierski, Rauen, Curiæ nostræ Thesaurario, Burgrabio Cracouien, & Radomiẽ, Lenciciẽque Capitaneo. Valentino Debienski Sandecen, & Capitaneo Checzinen. Sebestiano de Mielecz Vislicen. Stanislao de Tarnovv Zauichostẽ, Regni nostri Thesaurario, ac Siradien, Ostrzessouienque Capitaneo. Ioanne Sirakovvski Loden, & Capitaneo Prædecen. Andrea Bzicki Chelmensis. Martino Zborovvski Krziuinen. Stanislao Wolski de Podhaycze Brzezinen. Nicolao Locki Camenen. Stanislao Dunin de Viazd Inovvlodensis. Nicolao Radzieiovvski Gostinen. Georgio Iezovvski Varsseuien. Valentino Nadarzinski Viznen. Stanislao de Vola Racziaznen. Paulo Garuaski Sieprcen. Ioanne Varsseuicki Vissegradien. Arnolpho Vchanski Zakroczimen, &

kroczimen, & Capitaneo Vissegradien. Ioanne Kosika de Stimberk Gedanen, Terrarum Prussiæ Thesaurario, ac Pucen, Dersouieçq Capitaneo, Castellanis. Ioanne Ocieski Regni nostri Cancellario, ac Cracouien, Sądecen, Olstinençq Capitaneo. Ioanne Przerębski, Regni nostri Vicecancellario, Decano Cracouien, Gnęznen, Vilnen, & Sancti Floriani in Clepars Præposito, & omniũ Terrarũ nunciis. Nicolao Trzebuchovvski, Cubiculi nostri præfecto, Burgrabio Cracouien, ac Brzesten, Lelouiençq Capitaneo. Sigismundo Ligęza, Pocilatore Regni nostri, & Leopolien, Crepicen, Tisovviecençq, Capitaneo. Stanislao Myszkovvski de Mirovv Incisore Regni nostri, & Margeburgẽ Capitaneo. Alberto Kriski Succamerario Plocen, & Dobczinẽ Capitaneo, & Secretariis nostris, & aliisq plurimis fide dignis, circa præmissa existentibus. Datum per manus Magnifici Ioannis Oczieski, Regni nostri Cancellarii. &c. Sincere nobis dilecti.

Sigismundus Augustus Rex.

☞ Z tychże iednemu Prowánnow stárszemu Troianowi ten Krol wyższey pomieniony w Roku 1 5 5 8. dał Wieś Letkowice w Krákowskim Woiewodztwie/ y Summe ná niey dwá Tysiącá złotych feudalis donationis titulo, perpetuæ & in æuum. O czym List ten dawa dostáteczne świádectwo tymi słowy.

IN nomine Domini Amen. &c. Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, necnon Terrarum, Cracouiæ, Sendomiriæ, Siradiæ, Lenciciæ. &c. Significamus. &c. &c. Quod cum Generosus Troianus Prouanna, Secretarius noster, hanc animi sui promptitudinẽ erga nos ostenderit, vt relicta Patria, ac nobilissimis parentibus suis, hic in Regnũ nostrum cum fratre suo Prospero, & facultatibus suis se contulerit, municepsq Regni nostri factus, ius eius & vniuersæ nobilitatis consecutus sit, seruitutemq primum Serenissime Parenti nostræ, deinde nobis fidelissimã iam per annos decem nouem in Secretarii officio præbuerit, ac in omnibus, vt nobilem ac honestũ virum decet se gesserit, ipsi, & legittimis eius sexus masculini successoribus, villam nostram Lętkouice, liberam, nulli obligatam nec impignoratam, in terra Cracouień & districtu Prosouień sitam, q is iure vitalicio à nobis datum hucusq obtinuit, damus donamus hisce litteris nostris perpetuæ & irreuocabilis feudalis tamen donationis titulo, cum omnibus iuribus & iurisdicionibus. &c. &c. Et cum omni iure, dominio & proprietate: nec non iure patronatus seu præsentandi nostro possidendam: quin & dandam, donandam, vendendam, permutandam, alienandam, & in eos quos voluerit, vel legittimi eius sexus masculini successores voluerint vsus conuertendam, modo tamen Serenissimorum successorumq nostrorum consensu ante omnia implorato. &c. &c. Data Listu w roku 1 5 58.

§ Tenże Troian Prowánná miał zá sobą Mogilnicką z Domu Wręby/ z ktorą zostáwił Syná Abráhámá Prowánne/ Adolescentem Nobilem, y dwie Corce. Bárbáre Koryćińską/ Białłogłowe wszystkich cnot dobrych pełną/ byłá to táka Białłogłowá szláchetna/ że iey właśnie mogł rzec dobra Zoná. Gdy iey Synaczká máluczkiego Námká nie obyczáynie vdusiłá/ w Roku 1 5 8 3. á pośrzegszy tego vsłá w nocy ábo ráno wstawszy/ oná pozstáłá zá nią sługę pewnego/ ostrzegáiąc ią/ áby sie zágniewánego Małżonká iey á Páná swego strzegłá/ rzeczy iey właśnie wysłáłá. Z tąd tu możesz wiele ko dobroć/ wielkie baczenie obaczyć/ żáłośni bárzo bedąc/ samego Bogá to tylko kaźni przypisowáłá/ nie ospáłości áni niedbálstwu niewiásty oney / ochrániáłá Małżonká swego áby zá żalem nieprzyszedł do wielkiego grzechu/ vyźrzawszy one niewiáste áby iey był stráćić nie kazał.

§ Druga Corká tegoż Troiana Prowánny Nekándżina ábo Trepczyna/ cnotą y dobroćią Siestrze rowna.

Prosper Pro-

Prosper Prowánná Stárosthá Bedzińſki / Brát Rodzony młodßy Troianow / Vir de R. P. bene meritus, ktory ſkárbu Rzeczypoſpolitey w Zupách Wielickich y Bocheńſkich wiele przyczynił / o czym świadczy Liſt Krolá Stephaná tymi ſłowy.

STEPHANVS Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Significamus noſtris hiſce litteris vniuerſis & ſingulis quorum intereſt: Quod quemadmodū antea in conferenda Generoſo Proſpero Prouannæ, Capitaneo noſtro Bedzinenſis, Salinarum Cracouień: adminiſtratione, qua tunc Magnificus Hieronymus de Buzenin, Theſaurarius Regni noſtri, vltro coram nobis deferat, non aliud quidpiam fueramus ſequuti aut ſpectauimus, quam fidem ipſius erga nos, præſtanſq; ac ſingulare ingenium, ita cum hoc tempore rationem de peccunia nobis contractus, eiuſdem nomine debita apud nos faceret, planè nobis conſtitit, cum opinione atq; ſpei noſtræ non modo cumulatæ reſpondiſse, ſed ſupperaſse etiam & enim quod ad fidem attinet, ita etiam nobis comprobauit, vt non ſolum ſatisfecerit contractui nobiſcum inito, verum etiam productis apud nos adminiſtrationis ſuæ regeſtris, verè ac ſincerè, lucri quantitatem & rationes omnes ſalinarum earundem nobis comonſtrauit, lucrum etiam ipſum arbitrio noſtro ſubiecerit. Porro ingenij ac ſolercij vim, vel ex eo perſpicere nobis licuit, quod & multa ad augenda Salinarum commoda ſumma cum ratione inueſtigaſſet ac inſtituiſſet, & reditus earum fere duplicaſſet. Ad extremum vero talem ſe erga nos exhibuit, vt cōmonſtrata nobis non exigua lucri vnius tantum anni ſumma, & quid præterea conſequentibus deinceps annis ſperandum ſibi foret, tamen & contractum triennalem nobis nulla compendij ſui ratione habita vltra iam ex nunc remiſerit & ſuaſerit, præterea, vt omiſſa locatione ita adminiſtrationem earundem Salinarum inſtitueremus, vt omnis ipſarum ratio in noſtra eſſet diſpoſitione, qua propter nos hoc tam promptum illius ſtudium benigne complexi, acceptaq; ab eo ceſsione de contractu nobiſcum inito: cū demū ſedulo apud nos cogitaremus, cui potiſsimum ſumma adminiſtrationis in Solinario iſto negocio comitteremus, & quem nam præfectum earum conſtituere mus, nullatenus ab eodem ipſo Proſpero Prouanna diſcedendum nobis eſſe putauimus: Cū em̄ vltra fidem atq; ſtudium illius erga nos, quod ſummo eſſe cognouimus, vltro etiam ingenij ac ſolerciæ vim, vſus quoq; & cognitio rationem eiuſdem negotij acceſſerit, neminem fore putauimus, qui ad eam rem ſit ipſo vel aptior vel magis idoneus: itaq; cōtractu quem antea cum eo feceramus, abrogato ipſi denuo Salinarum prædictarum adminiſtrationem, ſeu præfecturam ad manus (vt dici ſolet) fideles conceſsimus & cōtulimus, cōmendamuſq; & conferimus litteris hiſcæ noſtris hac nimirum ratione, vt vltra dieria & auenam quæ zuppario dari ſolent, etiam ſalarium duorū millium florenorum annuatim habeat conſtitutum. Et præterea quoniam anno præterito vltra impenſas domeſticas ac montanas collecta ſit ab eo octuaginta millium florenorū ſumma, Futurum autem exiſtimat, vt adhibita diligentia ac ſedulitate, rationibuſq; ſalinarijs conſtitutis annis ſequentibus maior & amplior ſumma colligi poſsit: ideo vt magis etiam ipſe eidem negocio inuigillet, quidquid vltra prædictam octuaginta millium florenorum ſumma deductis & exceptis, impenſis domeſticis ac montanis (quibus etiam ſalarium ac dieria Zuparij includi debet) collectum ab eo fuerit, eius pars dimidia anno proxime ſequenti, hoc eſt, primo poſt ſuſceptam adminiſtrationem: alijs vero deinceps annis pars decima ipſi cedere debebat, &c. &c.

¶ Tenże to Proſper Prowánná z Jerzykowicowną Stároſty Mielnickiego y Łoſickiego Corką z Domu Leliwá zoſtáwił Synow dwu / ná ten czás minorenes, Oktáwianá y Sámuelá / ktore ná náukách wyzwolonych chował w opcych Kráinách. Corki dwie / Bárbárę y Bonę.

¶ Wiecey Potomstwá w Polszcze wieku mego tego Kleynotu nie było/ktory własnie tym samym Prowánnom należy.

O kleynocie Bończa

alias Jednorożec/ktory tu przynieśion z Włoch do Polski/ná ten czás gdy wiárá Krześćiáńska naprzod kwitnąć poczęłá / ma być Biały w Polu Blekitnym / ktorego własnosć obaczywszy / czytáć będzieß o Przodkách/tákże o Potomstwie kthore znáć mogą w tháк. szerokim Krolestwie.

☞ W Roku po Národzeniu ná świát Syná Bożego 994. Klemensá Włochá Biskupem Krußwickim opowieda Kátálog / od Benedyktá Papieżá śiodmego potwierdzon/ w Smogorzowie pochowan/ Długosz piße / żeby in Villa Ryczow/ ten był wzięt po Lucydusie/ktory nosił Głowę Końską w Mieśiącu Biáłą ná Czarnym Polu. Po nim nástał Láurencius támże rodem z Włoch/ o ktorym piße/ żebył de humili stirpe.

Długosz też opisuie przodká herbu tego nazwiskiem Mierzb/ ktoryby miał tu záiecháć był naprzod z Biskupem Prokulfem ná Krákowskie Biskupstwo/ y tenże Brátu swemu Klemensowi do tego mieyscá pomogł zá przyczyną Páná swego/ktory był przyiechał w Roku 988.

¶ Tenże Mierzb miał znáczne opátrzenie od Mieczysłáwá naprzednieyszego Krześćiáńskiego Monárchy/ potym gdy Brát iego został Biskupem Klemens / przy Kluczu Kozłowskim miał znáczne máietnośći blisko Czerwieńską/ iesliż od Biskupá/ iesliż od Kśiążęćiá/ non constat, iednák the Wśi ktore tám zákładał/ od herbu Bończa to nazwisko áż po ten czás máią/ y Szláchtá Boniecczy/ktorych iest Dom rozrodzony/teº herbu vżywáią.

¶ Tegoż to Mierzbá dwá Synowie byli Kánonikámi Krákowskimi/ ktorzy sie pisáli de Wśćieklicze/ktorych Kátálog dowodnie Jmioná opowieda/ Mikołay y Boguß/ w Roku 1061.

¶ Listy dawne Klasztorne opowiedáią Boguslaum Comitem de Wśćieklicze/ w Roku 1100.

¶ Od tychże Przodkow Dom znáczny y możny w Rusi Fredrow R. p. zásłużony/ktorych rozmáite scriptá znácznie opowiedáią/pisáli sie z Niznową/ktorym oni Krolowie walecżni/gdy posiádáli Kśiestwo Ruskie/ dawáli Zamki przednieysze/ y Gubernatory ich onych Kráin czynili.

¶ Był v Kázimierzá Wielkiego Marszałkiem Dobiesław Mąż they fámiliey wspráwách Rycerskich dobrze ćwiczony/ ktory sprawy Dworskie sądząc/ vprzykrzył sie Niemcowi iednemu/ ktory też był Mężem znácznym/ y w łásce Kázimierzowey/ á vfáiąc łásce Krolewskiey/lekce sobie poważał łáske Dobiesłáwowe/áż sie nań y dobroni porwał. Dobiesław pretko broń iego podbieżawszy/złamał ábo oń stłukł/támże on Niemiec wołał/ Fryd her/ Fryd her/ Fryd her/ Z tegoż był názwan Dobiesław od wszystkich Fryder/ Aż Fredrowie potym Potomkowie iego.

Jan Fredro pisał sie z Niznową/ był Woiewodą Ruskim w Roku 1496.

Andrzey w tymże wieku Fredro był Woiewodá Podolſkim y Stároſtá Kámienieckim.

Fráńciſzek Fredro/ktory Zamku Lubaczowá Tátárom obronił/ był Mężem wieku náſzego ſławnym/zoſtáwił z Derſzniakowną z Domu Wręby/ alias Korczak/ to Potomſtwo.

Stániſłáwá Woyſkiego Sámborſkiego / kthory z Dobrácześſką zoſtáwił Wálentego Fredrá/ Podczáſzego Przemyſkiego/ dobrego y roſtropnego Mężá y ſługę Rzeczypoſpolitey/ktory z Jágnieſzką Skorućianką Symoná Skoruty Corką z domu Wręby zoſtáwił Potomſtwo/iáko znácznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/toć ſię potym w Hiſtoryey pokaże.

Andrzey Syn tegoż Stániſłáwá / Mąż dobrze Rzeczypoſpolitey záſłużony / zoſtáwił czterY Corki / Annę Jáſtmánicką Piſarzową Ziemſką Przemyſką. Zophią Krasicką Woyſką Przemyſką / Kátárzynę Woiakowſką/ y Helżbietę Pelczyną.

Jan Syn Fráńciſzkow wtory był wieku náſzego Káſztellanem Sánockim/był Mąż ſtáteczny/ w ſpráwách poważny y záſłużony Rzeczypoſpolitey/zoſtáwił z Pákoſzewſką dwie Corce/Annę Pieniąſzkową z Krużłowey ſię piſzą ná Prochniku/ y Dorotę.

Jerzy Syn trzeći Fráńciſzkow Woyſki Sámborſki/był tákże Mężem Rzeczypoſpo: záſłużonym/ zoſtáwił Potomſtwo z Stádnicką.

Dom Sulikowſkich ſtárodawny/ z ktorego Demetrius wieku mego był Mężem Rzeczypoſpolitey záſłużonym / czás długi v Krolow/ Zygmuntá/ Auguſtá/ Henryká / y Stepháná / Sekretarzem będąc/ w poſelſtwách był ſykan do rożnych Kráin/ Krolow y Xiążąt. Był potym Arcybiſkupem Lwowſkim po śmierći Jana Sienieńſkiego / vczony y przykłádny Biſkup.

Strzeſzkowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie/ o ktorych powieda Epitáphium piſane w Kośćiele v Bárnádynow tymi ſłowy.

¶ Tu leży pochowány w tym Grobie podla tego Filaru z Dziádem y z Oycem ſwym/Szláchetnie Vrodzony Stániſław Strzeſzkowſki z Zochowá/ w Koſzycách y Strzeſzkowicách Dźiedzic/ Chorąży Ziemie Lubelſkiey / máiąc wieku trzydźieśći Lat y trzy/ Vmárł dziesiątego dniá Miesiącá Wrześniá/ Roku Bożego 1577.

Dom Sienickich w Chełmſkiey Ziemi ſtárodawny y Rzeczypoſpolitey záſłużony.

Dom Oſmolſkich w Lubelſkiey Ziemi ſtárodawny y znáczny/ był wieku mego Jan ktory to ſobie wziąwſzy zá krzywdę/ że mu kwoli Krolá nie obrano/wyiechał z Polſki/wiele pieniędzy z ſobą wywiozł do Niemiec/ Więcey á niż przez osmdziesiąt tysięcy Talerow gotowych/ y thámże zoſtáły.

Dom Zołkiewſkich/ ktore Rádwánámi zową w Chełmſkiey Ziemi/ znáczny/ y dla ſpraw Rycerſkich ſławny.

Dom Srzebieckich w Bełſkim Woiewodztwie/ w Kraſnoſtáwſkim Powiećie ſtárodawny.

Dom Tomaſzewſkich w Lubelſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ wſpráwách Rycerskich Mężowie bywáli znáczni / iáko opowieda Káźimierzá Jágiełłowiczá Krolá Liſt przypowiedny Jákubá Tomaſzewskiego Rotmiſtrzá tymi ſłowy.

CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Rusſiæ, Prusſiæ. &c. Dominus & hæres. Significamus tenore præsentiũ, quibus expedit vniuerſis, quia Generoſos, Nobiles ac Famoſos, Iacobum

Thomassevvski, Mathiam Zamoyski, & Nicolaum Streykovvski Rotmaistros, cum ipsorum Comitiua ac societate, ad quartale anni in stipendarios ac seruitores nostros suscepimus per præsentes, vt super huiusmodi quartale anni, ipsis & eorū cuilibet super quēlibet equum per decem florenos Hungaricales dabimus in effectum, stamusq; illis pro captiuitate & damnis, quæ in ipsis seruicijs nostris iustè & legitime secundum modum seruilium perciperint, & hæc ipsis & eorum comitiuæ in verbo nostro Regio soluere permittimus & explere, in casu vero quo præmissa non expleremus, ex tunc habebunt plenariam & omnimodam facultatem nos admonendi, nec non seruitia huiusmodi in nobis more seruitium repetendi, harum quibus sygillum nostrum est subimpræssum testimonio litterarum. Datum Cracouiæ Feria tertia in crastino Beatæ Magdalenæ, Anno 1 4 7 1. Ad Mandatum Domini Regis.

Od thegoż Przodká wieku mego był Jákub Tomaßewski Stárostá ná Teczynie y Morawicy/ Mąż godny/ ták wpráwie Rzeczypospolitey biegły/ iáko y w innych potocznych/ tego pilnośćia y dozorem Zámek Teczyn ozdobnie z Murowan y nápráwion/ dochody włośći Zamku onego znácznie przymnożone/ zostáwił z Pisárstá z Domu Srzeniáwá potomstwo.

Dom Chárleskich w Lubelskim Woiewodztwie/ kthorzy z tymi Thomaßewskimi iedney dźielnice byli/ y właśni są Tomaßewscy/ tych było wieku mego Bráciey pięć/ iáko Jan/ ktory v Bony Krolowey był Kuchmistrzem/ był Mężem znácznym.

Mikołáy Brát iego ktory sie ná Wołyniu ożenił z Lubická/ zostáwił Synow czterech/ Corek trzy.

¶ Janá/ ktory multorum hominum mores vidit, w Domu Rákuskim czás długi służył/ naprzod Krolowey Kátárzynie/ potym synom Cesárskim/ w iezykách/ Láćińskim/ Włoskim/ Hißpáńskim/ Niemieckim/ bene peritus.

Symon Brát iego/ ktory czás niemáły Krolowi Fráncuskiemu służył/ tákże w roznych iezykách był biegłym/ w Láćińskim/ Włoskim/ y Fráncuskim/ ten przyiechawßy do Oyczyzny/ obroćił sie do Dworu/ był przy Janie Zamoyskim Hetmánie y Kánclerzu Koronnym/ Roty znácznie wodził Pieße/ w potrzebách znimi bywał/ poczawßy ode Gdáńskiey/ áż przez wßystkie Moskiewskie/ O czym potym w Historyey mieć bedźieß.

N. Chárleski Striy tych pomienionych/ był Chorążym Kijowskim/ ten z młodych lat swoich záwße sie ná Dworzech Krolow Polskich báwił/ á potym Zołnierská służac/ w tychże sie tám Kráiách ożenił/ y Potomstwo zostáwił.

Sebestyan Chárleski był v Krolowey Kátárzyny Podczáßym/ tych pomienionych czwarty Brát.

Jerzy Chárleski Piaty Brát tychże pomienionych/ kthorego Syn Andrzey zostal y Corká Zophia potomki.

Dom Chmieleckich w Przemyskiey Ziemi stárodawny y zásłużony Rzeczypospolitey.

Dom Bráciejewskich stárodawny w Przemyskiey Ziemi/ byli trzey Bráćia wieku mego Mężowie rzadni.

Jżyczcy w Lubelskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

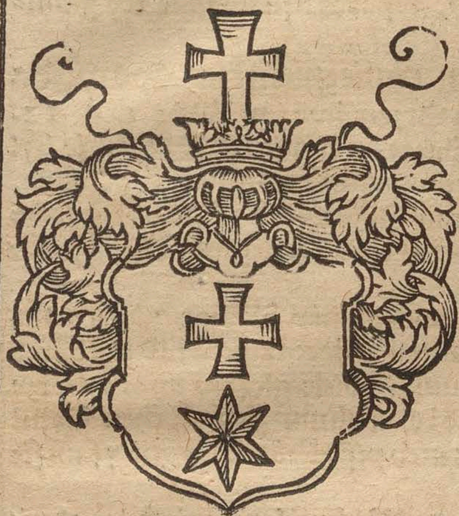
Skokowscy támże Dom stárodawny.

Chrośćieiewscy w Sędomierskim Woiowodztwie/ w Rádomskim Powiećie Dom stárodowny.

Klonowscy támże od Rawy Dom stárodawny.

Piorowie

Piorowie z Belskiego Woiewodztwá.
Kárgowscy z Mázowß w Mławskim Powiećie.
Szerżeńscy od Bieczá w Krákowskim Woiewodztwie.
Waśniewscy w Mázowßu z Mławskiego Powiátu dom rozrodzony.
Sochowie w Sedomierskim Woiewodztwie.
Rutkowscy w Mázowßu Dom rozrodzony.
Skoczewscy w Mázowßu w Ciechanowskim Powiećie/ z ktorych wieku mego był Szczesny Kánonikiem Wárßewskim/ Káznodźieią y Spowiednikiem Krolowey Anny Zygmuntá Pierwßego Corki.
Łukaß Brát iego Kánonikiem Poznáńskim.
Jádam Brát ich rodzony zostáwił Synow thrzech/ Szczesnego/ Jedrzeiá/ Jákubá.
Woyćiech czwarty Brát ich rodzony rzeczony Rosá/ wßystko Meżowie cnotliwi y żywotow pobożnych byli wieku mego.
Pokrzywniczcy támże dom rozrodzony w Ciechanowskim Powiećie.
Romanowscy támże Dom rozrodzony.
Postrusćy támże w Ciechanowskim Dom rozrodzony.
Wielgowie Dom rozrodzony.
Bártoßewscy z Prus z Chełmskiego Woiewodztwá.
Bukowscy z Mławskiego Powiátu Dom rozrodzony.
§ Jnßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie dawnym w Polßcze ktory z Włoch ábo z Fráncyey przynieśion/ zwano y zowa Przodki Herbu tego Kruczynámi w onych Kráinách.

Naypierwßy Przodek tey Fámiliey tu záiechał/ w roku 966 Villibalinus Gallus / O czym świádczy Kátálog/ o tym pisał Ianicius Wierße w te słowá.

Primus Gnezna tuum conuersa vocauit ouile,
Gallus inmnocuũ Villibalinus iter.
Nobilitate Patrum clarus, virtute sed ipsa,
Clarior, & sancti dotibus ingenij.

§ Był wźiet Roku 9 6 6. Vmárł 9 7 0. w Gnieźnie pochowan/ po nim nástał Hatto seu Hanno z Domu Kolumná.

§ Tegoż Kleynotu wieku mego przyiechał tu był Opát Kásßteliński Cistercień ordinis, ktory z wolą Papieżá Grzegorzá trzynástego/ zá pánowánia Stepháná Krolá / dla reformowánia Klaßtorow tey Reguły / nomine Edmũdus Crucinus, Doktor z Sorboniey/Paryskiey Akádemiey/ máiac przy sobie pieć Zakonnikow Professow Klarewálskich / dwá kroć Klaßtory obieżdżał / y Kápitułe Prowincyálną / á ze wßystkimi Opáthy swego Zakonu w Wągrowcu Roku 1 5 8 0. ad 19. Junij Celebrował / káżdy muśi zeznáć kto go widźiał á kto go słyßał mowiac/ że byłá w nim Summa prudentia & sagacitas, inuictus contra aduersantes animus, in exausta doctrina comitas autem mire placidissima. &c. Vilibalinus nie vżywał tylko Krzyżá/ ále potym Przodkom tego Opátá Edmunda przydano Gwiazdę/ iáko sam o tym spráwę dawał gdym się z nim widźiał w Wągrowcu / zá Opátá Dźierżanowskiego z Domu Gozdáwá.

O Kleynocie ſtárodawnym w Polßcże Traby/ktory tu przynieśion z Włoch/ ácż dla dawności ie° w Polßcże/Długoß piße o przodkách áby mieli być Genus Polonicum, wßákoż ſie tu pokázuie zdawnych ſcriptow nicktorych Kośćielnych / iáko niżey obaczyß/ że ieſt aduena, vżywáli Trob Czarnych opráwnych we cztery ßtrefy / káżda złota w Polu Białłym. A ták przypátrzywßy ſie własności Herbu/ czytáć bedźieß o przodkách y o Potomſtwie ich / kthore ia znáć moge ábo onim wiedźieć w ták ßerokim Kroleſtwie.

☞ Znácżnie Kátálog opowieda Jordaná Biſkupem Poznáńſkim / pißac onim w te ſłowá. Iordanus Nobilis Romanus electus, Anno 9 7 1. fuit annis 3 1. mortuus Anno 1002 Długoß piße/ że mortuus in Brandeburg, ibidem ſepultus, in cuius locũ Timoteus ſucceſsit de Familia Columnarum.

❡ Wſpominái tákże dawne Liſty Klaßtorne Iordanum Henricum Notarium Regis Boleslai, w Roku 1 0 3 9. wßákoż ieſli właſnie tey Fámiliey Trab/ tego niedokłáda.

Mikołáiá Trabe Arcybiſkupem Gnieznieńſkim opowieda Kátálog że był wźiet po Mikołáiu z Domu Srzeniáwá/ w Roku 1 4 1 1. był to Syn Wilhelmá Traby/ Mátki Helżbiety / o ktorym thák piße / że był Pius in omnes, liberalis & munificus in egenos, natura manſueta & benigna. Był wźiet po Mikołáiu Kurowſkim z Domu Srzeniáwá z Arcybiſkupſtwá Lwowſkiego y z Podkánclerſtwá Koronnego/ Ten Kollegium Menſyonárzum w Gnieznie naprzod fundował.

Ten in Conſtantinen Concilio Regnum Poloniæ & fama nimia, ſua liberalitate & virtutibus, quibus plurimos anteibat decorauit, á ták był bárzo wſłynoł miedzy wßyſtkimi ná tym Concilium, iż wiele głoſow miał kthorzy nań wotowáli áby był Papieżem. Z tegoż Concilium ziednał then Tytuł Arcybiſkupom Gnieznieńſkim że ſie káżdy z nich piße Primas Regni, y ſam ſie napierwey ták piſać pocżoł.

Ten Kośćioł Pánny Máryey z Rudy do Wieluniá przenioſł / rzadnie pobudowawßy opátrzył.

Ten Kośćioł w Moſkorzowie ná przycżyne Klemenſá z Moſkorzewá Kánclerzá Koronne° dźieśiećinámi vdárował/po Cykárzewie/Milánowie/ Kákawie / Grábowie/y po inßych. Záwße był chor ná tey Stolicy/á gdy iechał ſthárác ſie o pokoy z Wegry/ we Wśi Lubicż w Dyocezycy Stigonień ſpráwiwßy ſie Chwalebnymi świetośćiámi/cżwarte° dniá Grudniá vmárł w poniedźiálek/ Roku 1 4 2 2. Był dwánaśćie Lat ná Arcybiſkupſtwie Mieśiecy śiedm/ Ciáło iego ſłudzy przywieźli do Gniezná/ á w wielkim Kośćiele przed Grobem świetego Woyćiechá pochowano/doſyć vczćiwie y doſtátecżnie. Po nim zoſtał Woyćiech Jáſtrzebiec teyże Fámiliey/ O thymże Mikołáiu Arcybiſkupie piſał Ianicius te Wierße.

Hunc fieri Papam voluit conſtantia, rari,
Munifici, placidi, mota fauore viri.
Metropoles vno ille duas accipit in anno,
Dignus fortunæ proſperitate ſuæ.

Janá Jordaná

Janá Jordaná wſpomina Epitáphium v Swietey Kátárzyny Káſztellanem Bieckim/ Spiſkim/ Oświećińſkim Stároſtą / y wielkim Rzą́ńcą Krákowſkim/ Vmárł Roku 1507. Piſał ſie de Zákliczyn. Ten Zupy w záſtáwie trzymał/ ktore Krol Zygmunt od niego / zá ſpráwą Bonárá Mieſzczániná Krákowſkiego czternaśćią Tyśiecy Czerwonych złotych wykupił/ w Roku 1504.

Mikołáiá Jordaná Káſztellaná Woynickiego / Stároſthę Spiſkiego/ Wielkiego Rząńce Krákowſkiego/ támże Epitáphium opowieda/ w Roku 1521. Był y Kámienieckim Stároſtą/ piſał ſie de Zákliczyn.

Jordaná wſpomináią niektore ſcriptá Domu Tarnowſkich/ ktory poiąwſzy do ſtanu Małżeńſkiego Corkę Spytká Tarnowſkiego Woiewody Krákowſkiego/ wziął po niey Mielſztyn y inſze Jmioná/ y mieni go Kaſztellanem Woynickim/ wſzákoż iáko dawno/ w tym ſcripcie nie omienia.

§ Támże w tym Kośćiele v Swietey Kátárzyny opowieda Epitáphium Wáwrzyńcá Spytká Jordaná z Zákliczyná ná Mielſztynie / Káſztellaná Krákowſkiego/ Stároſte Przemyſkiego/ Kámienieckiego/ y Czechowſkiego/ ktory máiąc wieku pięćdźieśiąt Lat/ vmárł w Mogiłániech iedennaſtego dniá Márcá / roku 1568.

§ Ten miał zá ſobą Sieniawſką Woiewody Ruſkiego Corkę Mikołáiá/ z Domu Leliwá/ z ktorą zoſtáwił te Corki: Naprzod Hélżbiete Bonárową/ ktora potym byłá zá Ligęzą Káſztellanem Wiſlickim / od niey byli dwá Synowie/ y dwie Corce/ iákoś czytał pod Pułkożycem.

Anná Zebrzydowſka Woiewodzina Káliſka / od tey zoſtáli Synowie y Corki/ iákoś czytał pod Rádwanem.

Mágdálená/ ktora byłá naprzod zá Wapowſkim/ pothym zá Sobkiem z Suleiowá Káſztellanem Sędomierſkim / z tym tylko Corkę iedne zoſtáwiłá.

Bárbárá/ ktora naprzod byłá zá Piotrem Kśiążećiem Zbáráwſkim Woiewody Trockiego Synem / nie miáłá z nim Potomſtwá / po śmierći iego ſzłá zá Zborowſkiego Andrzeiá Márſzałká Nadwornego y Stároſte Rádomſkiego/ z ktorym Potomſtwo zoſtáwiłá Syny y Corki.

Zofia Sámuelowa Zborowſka / kthora zoſtáwiłá Potomſtwo Alexándrá y Sámuelá Syny y Corki.

Z tegoż Domu wieku mego byli trzey Rotmiſtrze Jordanowie Bráćia Stryieczni/ wſzyſtko Meżowie ſławni y fortunni/ iáko naprzod.

Spytek/ ktorego ſpráwą/ Szczęśćiem/ y Meſtwem/ moge rownáć do drugiego Scipioná Rzymſkiego : czytałeś pod Jáſtrzebcem o wielkim Meſtwie iego pod Tczowem abo v Lubiſzewá z Gdáńſzczány/ tákże pod Herbem Kozłárogi ábo Jelitá/ iż z Janá Zamoyſkiego pocztem máiąc gi pod ſwą ſpráwą/ ktory ná ten czás był Podkánclerzym Koronnym/ naprzod ſie z nim á z Węgry ktore miał pod ſwą ſpráwą o nieprzyiaćielá vderzył gwałtownego/ potym przez wſzyſtek on czás poki ſie one Tumulty nie vſpokoiły/ w káżdey potrzebie z nieprzyiaćioły onymi iáko ſobie Meżnie poczynał/ toć ná potym Hiſtorya powie.

§ Tegoż Krzyſztoph Wárſzáwicki in oratione ad Stephanum Regem, z Meſtwá wielkiego y z znácznych poſług opowieda tymi ſłowy.

Nam & tum cum in caſtris manebas fere ſinguli dies hoſtibus, aut captis aut interfectis nouis gratulationibus celebrabantur, & poſt diſceſſum tuum Ioannes Zamoyſcius Regni Cancellarius & exercituũ tuorum imperator, Vir perpetuæ laudi, & maximis muneribus obeundis in R. P. natus, tot hoſtibus captis, tot interfectis, tot continuis vigilijs famæ fatigatis, ſuam & exercitus tui perſeuerantiam ita probauerat, vt non modo Legatis Moſchouiti-

Zebrzyd[owski]
N3

cis ad conficiendam pacem ſtimullo fuiſſe, verum etiam vniuerſæ Moſcho= uiæ terrorem inieciſſe, dici & videri queat: præſertim cum Spitkone Iorda= no Præfecto, vetuſtate generis & ſpectata virtute comendato, certo Militũ numero, in pœniciora Moſchouiæ immiſo, agriſq; vaſtatis, & hoſtiũ occiſis plurimis, armorũ ſuorũ vim & terrorem, in ipſam Nouogardiam intulit. &c. Wiele ná rożnych mieyſcách á potym w Hiſtoryey ßerzey onim cżytáć bedźieß.

Jan Jordan/ktory ná Podolu zá pánowánia Zygmuntá A= uguſtá Rotmiſtrzem bedąc/kiedy z Bohdanem Mikolay Mielecki z ludź= mi ſłużebnymi/ktorzy ná ten cżás ná Podolu byli / ná Páńſtwo vtráconego prowádząciechał / á tráfił wielkie woyſko Wołochow/ Turkow/ Grekow/ Serbow. ꝛc. Bacżąc lud wielki / á ktemu niechetne Wołochy Bohdano= wi/ obroćił ſie ná zad do źiemie ſwey Woiewodá Podolſki. Co bacżąc nie= przyiaćiel/rozumiał áby lud miał być ſtrwożony dla wielkośći ich / pocżeli náćieráć ná Polaki/ktorzy w ſpráwie vchodźili. Naprzod ſie przyßło z ni= mi potkáć Jordanowi/ktory w Roćie ſwey miał Towárzyße powinne ſwo= ie/ludźie młode. Tám nád nádźieie wßytkich/ iáko meżnie rozniosł Rothe ſwoie one gromáde wielkę Pogan / toć ná potym Hiſtorya powie/ y wiele inßych znácżnych ſpraw tám iego obacżyß. Miał zá ſobą Podphilipſką z domu Piláwá/z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

Jákub Trzeći Rotmiſtrz wieku mego ná Podolu był meżem ſławnym y fortunnym támże w tey źiemi / z tymiż wyżßey pomienionymi nieprzyiaćioły wiele á meżnie cżynił. Ten z Rotą pießą wielką prace z nie= beſpiecżeńſtwem zdrowia/ k woli ſławie nieśmiertelney vżywał / o cżymći potym Hiſtorya powie dowodnie. Miał zá ſobą Herbortowne Káßtellaná Belſkiego Corke/z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

Dom Stoiewſkich w Krákowſkim Woiewodztwie ſtáro= dawny/ ktorzy też byli włáſni Jordanowie/ y támże ſie v świetey Kátárzy= ny chowáią / wſpomina Epitáphium Janá Stoiewſkiego kthory vmárł Roku 1 5 1 3.

Wáwrzyńcá támże opowieda Epitáphinm thymi ſłowy.
Generoſus Laurentius Stoievvski, priſcè religionis vir, hic Cadauer ſuum poſuit, qui anno ætatis ſuæ 42. vitam comutauit die 15. Marcij anno 1567.

Swiercżowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie / opowieda Epitáphium w Lublinie Janá v świetego Stániſłáwá piſane tymi ſłowy.
Ioannes Svvierczovvski, Caſtellanus Viſliceñ, Capitaneus Lublineñ, nec non ſupræmus Capitaneus Magni Ducatus Lituaniæ, Obijt Anno 1 5 2 8.

¶ Tego Kromer wſpomina in Oratione Funebri Sigismundi Primi Regis, w oney Orßáńſkiey bitwie fortunney tymi ſłowy. Conſtantino O= ſtrogio Principe, & Ioanne Svvierczouio Ducibus, octoginta Moſchorum Bellatorum, qui omnem noſtrum exercitum non modo proterrere poſse vi= debantur, verum etiam Boriſtenem tranare paſsi pecudum in modũ flagris abigere in Moſchouiam deſtinerant, ingenti ſtrage interfecta eſse: ita vt de= ſideratorum numerus ad quadraginta ferre millia perueniſse, vel certe duo & triginta millia ſuperaſse dicatur. &c. &c.

Wárzycżcy ná Podgorzu Dom ſtárodawny y znácżny.
Brzeźińſcy ná Podgorzu tegoż Herbu / był Márćin Kánoni: Krákow:

Dom Winárſkich támże ná Podgorzu / z thego Domu dwá Bráćia pozywáiąc ſie/ ieden z drugim rzekł temu ktorego zwano Aniołem / Pocżekay Pánie Aniele/ vyżrzyß że ćie Dyabeł z Gorzeiowey wyżenie/ á gdy ná nim Práwo przewiodł/ to Jmie od wßyſtkich otrzymał.

Dom Kowinickich w Przemyſkiey źiemi dawny y znácżny.

Dom Miekickich w Przemyſkiey Ziemi ſtárodawny y zná=

cżny/ był Zyg=

cżny/ był Zygmunt Miekicki ktory miał Synow trzech/ Naprzod.

Andrzeiá Woyskiego Lubaczowskiego/ ktory z Podhorecka z Domu Byliny zostáwił Syná Krzysztofa y Corki trzy. Naprzod/ Anne y Mágdálene/ ktore były zá Porudeńskimi. Zophio Bakowo Chorożyno Kámieniecko.

Chrzysztoph pomieniony był wieku mego Mężem znácznie Rzeczypospolitey zásłużonym/ w czym to iáśnie po nim znáia w one Interregná y Tátárszczyzny.

¶ Zostáwił z Anno Konieńsko Misopadowno Łowczego Sedomierskiego Corko z domu Łábec/ te syny.

Hieronymá Młodzieńcá godnego/ ktory w cudzych kráinach ná náuce od niego był chowan.

Andrzeiá y Janá/ Corki/ Zophio/ Helżbiete y Anne. Po teyże Misopadownie wziął w Sedomierskiey ziemi máietność niemáło/ Włochy/ y insze wśi przylegle. ¶ Potym miał drugo żone po tey Anny śmierci Broniewsko Anne/ Podkomorzego Poznáńskiego Corke/ z ktoro zostáwił Chrzysztophá/ Stánisłáwá/ y Corke Bárbáre.

Stánisław Miekicki/ ktory w postronnych ziemiách látá swe trawił/ y męstwo w potrzebách znácznych pokázował/ zostáwił z Kolucko z domu Pomian syná Janá/ y dwie Corce.

Stánisław Miekicki/ ná Podolu y w Litwie máietność ma nábytą/ Mąż w spráwách R. P. godny y zásłużony.

Málenty Miekicki/ miedzy Kozaki Nizowemi czás długi mieszkał/ zábit w Wołoszech przy Jwoni Hospodáru Wołoskiem od Turkow/ w Roku 1574.

Pákoszewscy w Sánockiey ziemi/ iáko Ferens/ Philip/ Jurek/ Piotr/ drudzy vżywáio Rádwaná.

Kolkowie w Bieckiem Powiećie.

Fálczewscy w Kálisłim Woiewodztwie Dom stárodawny/ był ieden wieku mego Stárosto Kobrzyńskiem y Pińskiem.

Dom Sośnickich támże w Kálisłim Woiewodztwie stárodawny.

Kolniczcy támże z Kálisłiego Dom stárodawny/ wszákoż ći tám vżywáio Rożey miedzy Trabámi.

Czászyńskiego opowieda Epitáphium w Wárszáwie v Pánny Máriey Dźiekanem Łowickiem/ Kánonikiem Krákowskiem/ ktory vmárł w Roku 1538.

¶ Inszych Domow wiele iest w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Suchekownáty/

ktory ma być Trabá iedná Cżarna opráwna w Polu Czerwonym z Krzyżem/ tu ieſt w Polßcże herb nábyty/ ták niektorzy powiádáia/ y tház twierdza/ żeby Maż tey Fámiliey Trzech Trob/ przećiwko Pruſakom bedac Hetmánem od Kśiażećiá Mázowieckiego/ pogromiwßy Pogány/ Meżá iednego ktory w tey tám potrzebie wiele z nieprzyiaćioły cżynił/ do herbu ſwego przyiać miał/ wßákoż mu nie dał tylko iedne Trobe á Krzyż/ y w onymże Kráiu mu ziednał znáczne opátrzenie/ iákoż w Mázowßu około Ciechanowá wiele Szláchty tego herbu vżywa/ drudzy też mienia/ áby tákże z Niemiec miał być przynieſion. A iż niemáß nic pewnego otym v żadnego Hiſtoryká/ tylko ie Długoß wſpomina. Przypátrzywßy ſie własności herbu/ cżytáć bedźieß o tych kthorzy go wieku mego vżywáli/ ktore znáć y wiedźieć onich moge.

☞ W Powiećie Ciechanowſkim Wieś Suchekownáty/ w ktorey wiele Szláchty/ tego herbu vżywáia/ z tám teyże ſie Przodkowie piſali/ ácż y w tym wieku ießcże Potomſtwo ich Kownáckimi ſie zowie/ Dom iuż ten bárzo w onym Kráiu zdrobniał w dobrym mieniu/ wßákoż Meżowie miedzy nimi wielcy y ſławni bywáli/ gdy ſie ktory ná ſpráwy Rycerſkie vkazał/ cżego wielkie podobieńſtwá maß ná thych ktorzy w roznych Woiewodztwách máietnośći máia/ iáko byli wieku mego Milanowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie. Był Jan Milanowſki Meżem ſławnym y Rotmiſtrzem fortunnym do Moſkwy zá pánowánia Krolá Stepháná/ vmárł niemáiac Potomſtwá/ Sioſtry máietnosc w Domy rozne rozniosły.

Ná podolu Milánowſcy Meżowie ſławni y Dom ſtárodawny tegoż herbu vżywáli/ ták to o iednym powiedáli zá rzecż prawdźiwa/ że był á Natura Eunochus, y Potomſtwá nie zoſtáwił.

Dom Vhrowieckich/ z ktorego mego wieku byli Meżowie znácżni/ iáko Mikołay/ ktory był Rotmiſtrzem do Moſkwy/ pode Pſkowem z Rota ſwa v Szturmu znácżnie ſie okazał/ y w wielu inßych potrzebách/ był potym Podſtároscim Krákowſkim.

¶ Brát iego był Maż tákże znácżny/ w Poſelſtwách ná Seymy od Rzecżypoſpo: bywał/ y wiele zaſług iego potym ná ſwym mieyſcu obacżyß.

Dom Drabińſkich w Płockim Woiewodztwie w máłym Drabinie/ był Piotr Kániá Maż dobry/ y Syny Meże dobre zoſtáwił.

Káznowſcy w Powiećie Lubelſkim zowa ie Sopotámi/ pißa ſie z Stepkowá Dom rozrodzony.

Słowikowſcy z Mákowſkiego Powiátu/ był w Litwie Jákub w Powiećie Luckim/ y tám zoſtáwił Potomſtwo.

§ Jnßych Domow ieſt wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze dálekość wiedźiec nie mogłem.

O Kleynocie Grzymálá

Grzymálá/ ktory przyniesion z Niemiec do Polski / vżywáli Przodkowie Wież Czerwonych w Polu Zoltym/ Niektorzy noßą Męża zbroynego w Bronie z Mieczem dobythym / drudzy áni Brony/ tylko samych Wież vżywáią. Dlugoß piße o Przodkách że bywáli Viriprobi. &c. W Niemcech tego Herbu bárzo wiele domow znácżnych vżywa / we Włoßech/ w Hißpániey/ ɛc. ɛc. Wywodźi też to potomstwo tey Fámiliey/ że Przodkowie ich/ ieśliż są przychodniowie do Polski/ tedy ießcże z onymi naypierwßymi Pány/ iáko z Lechem / gdyż iego Proclámá Grzymálá samo to vkázuie/ że to nie iest Niemieckie/ ále Slowieńskie vocabulū. Tym też tego probuią/ iż w tych Kráinách z kąd Slowacy wyßli/ iest Fámiliey bárzo wiele/ co tego Herbu vżywáią/ wßákoż tego żaden powiedźieć dowodnie nie może/ iáko dawno do Polski záßli Przodkowie/ tylko tey Fámiliey wielkie rozrodzenie/ y Domy możne były wieku mego/ iáko tho sam niżey czytáiąc obacżyß.

¶ Niektorzy powiedáią/ że Przodek ten ktory tu był záßedł/ miał nazwisko Zylberswech/ ten prze dźielne Męstwo nábywßy wielkiego opátrzenia od Krolow walecżnych/ tu został/ y Potomstwo zostáwił.

Wspomina Kátálog Swidrygierá Biskupem Krußwickim/ wßákoż go kłádźie Narodu Niemieckiego / w Roku 1129. Był wźiet po Bálduynie Fráncużie z Domu Pięć Roż / Zył ná Biskupstwie Lat dwádźieśćiá y pięć/ Vmárł Roku 1156. w Krußwicy pochowan / po nim nástał Tenáldus Włoch/ ktory był przeniost Stolicę Biskupią z Krußwice do Włocláwiá.

Páwlá Biskupem Poznáńskim opowieda Kátálog w Roku 1122. Zył Lat trzydźieśći y trzy/ był wźiet po Márćinie z Domu Doliwá/ Vmárł Roku 1155. W Poznániu pochowan/ po nim obran Boguchwał z Domu Rożá.

Domárátá Biskupem Poznáńskim/ opowieda tákże Kátálog/ był wźiet po Andrzeiu z domu Zarebá/ w roku 1242. Zył Lat ná Biskupstwie trzydźieśći/ Vmárł Roku 1272. po nim nástał Jan z Domu Doliwá.

Przecłáwá Biskupem Wrocłáwskim opowieda Kátálog y Dlugoß/ był wźiet z Kánoniey támże/ wspomina to Dlugoß / że był Polak/ Pisał się z Pogorzelcá/ był bárzo bogoboyny y cnotliwy Biskup / ná ten czás gdy był w Bononyey ná náuce/ sámá go Kápitula dobrowolnie ná te stolice obráłá/ Dniá Piątego Máiá Roku 1244.

Janá Arcybiskupem Gmeznieńskim opowieda Káthálog/ miánuie go Suchywilk/ to było w Roku 1372. Ten będąc Decretorum Doctor, Decanus Cracouień, Canonicus Gnezneń, y Kánclerzem Koronnym/ był wźiet zá Coadiutora od Járostáwá Bogoriæ Arcybiskupá Wuiá swego rodzonego/ od Grzegorzá iedennastego tego imienia Papieżá/ zá przycżyną Lodwiká Krolá Polskiego/ tákże Gwilhelmá Kárdynalá powinnego tego Papieżá/ Dwudźiestego cżwarteº Dniá Máiá/ miał wßytkie swe rzecży postánowione w nowey wśi v Awinium/ A koncludowáne były w Awinium.

Jároſław tylko był ſobie zoſtáwił do żywotá dwá Kluczá/
Káliſki y Kámieńſki/ Wiechał ná Arcybiſkupſtwo we Wtorek / Dniá Pier-
wßego Czerwcá Roku 1373. Był to Syn Przecłáwá Woiewody Ká-
liſkiego/ Zył ná Arcybiſkupſtwie Lat Dźiewięć / Piątego Dniá Mieśiącá
Kwietniá wpadł w niemoc / w ſobotę Wielkonocną po zachodźie Słońcá/
Roku 1382. we Zninie/ y támże vmárł/ w Gnieźnie pochowan/ po nim
náſtał Bodzętá z Domu Szeligá.

¶ O tym piſał Ianicius Poeta te Wierße.

Quid clerum Suchivvilcze præmis furioſus in ira?
Cognatos tantum natus amare tuos?
Anne tibi mores conceſsit auunculus iſtos,
Conceſit tanti cum tibi iura loci?

Wielka możność Przodkow Herbu tego Hiſtorye opowie-
dáią/ O czym czytay v Kromerá Kśięgi Czternaſte/ v Miechowity trzećie/
wſpomináią Grzymáłę Oleßnickiego Káßtellaná Koſtrzeńſkiego. Do-
márátá Generálá Wielkiey Polſki/ y wiele przy nich Mężow sławnych tey
Fámiliey/ ktorzy przećiwko Nałęczom Woyſká wielkie zbieráli/ y znáczny
odpor im dawáli/ O czym czytay v Kromerá Liſt 350.

¶ Ták the dwie Fámilie z ſobą záwaśnione były bárzo/ áż ſam Krol
Wládyſław Jágiełło ziezdżał do Wielkiey Polſki / á one wielkie záiątrzenia
miedzy nimi porownywał.

¶ De Strzelce od Páczánowá wſpomináią rozne Liſty wiele ludzi
możnych thego Herbu / iáko Dobrogoſtá Káßtellaná Wiślickiego / w Ro-
ku 1302.

¶ Bronisłáwá de Strzelce Káßtellaná Zarnowſkie°/y inßych niemáło.

Domárátá Sędziego Poznáńſkiego wſpomina Kromer w
Kśięgách oſmych/ w Roku 1242. dla tego/ że ſpołecznie z Bogumiłem
Woiewodą Poznáńſkim/ z Cekundem Káßtellanem Gnieźnieńſkim/y z To-
máßem Poznáńſkim Káßtellanem/ conſpirauit ná Bolesłáwá Łyſego Sy-
ná Henryká nabożnego. O wielu inßych ludźiách możnych they Fámiliey
czytáć będźieß w Hiſtoryey.

Wieku mego od tych pomienionych Przodkow były te Do-
my możne/ iáko naprzod w Wielkiey Polßcze Dom Potulickich. Wſpomi-
náią Piotrá ſcriptá niektore Woiewodą Káliſkim/ od ktorego był zoſtał tyl-
ko ieden Syn/ ktory potym zoſtáwił Káßtellaná Kámieńſkiego y Kaßtella-
ná Rogozińſkiego/ zoſtáło Potomſtwo ich.

Piotr Woiewodá Brzeſki wieku mego był / ktory zoſtáwił z
Orßulą Lwowſką Káßtellaná Kowálſkiego Corką Syny.

¶ Po teyże Lwowſkiey wźiął Sieprc y Sárnow ná Dobrzyńſkiey Zie-
mi/ był naprzod Káßtellanem Przemeckim/ potym Woiewodą Płockim/ á
po śmierci Janá z Służewá Woiewody Brzeſkiego Wuiá ſwego rodzone°/
nie tylko Woiewodztwo/ ále y wßyſtkie dobrá iego Oyczyſte nań przypádły.

¶ Pißą ſie de Złotow/ de Chodźieß / á to ſą Miáſteczka niepodłe ná
Kráinie/ y Zamki przy nich obronne.

Dom Grudzińſkich tamże w Wielkiey Polßcze/Dom ſtáro-
dawny y możny/ był wieku mego Andrzey Grudzińſki/ ktory zoſtáwił Syná
Stepháná Chorążego Káliſkiego/Mężá w ſłużbách Rzeczypoſpolitey god-
nie záſłużonego/ ktory zoſtáwił te Syny / Zygmuntá/ Jánußá/ Káßtellaná
Krzywińſkiego/ Stepháná Káßtellaná Nakielſkiego/ y Andrzeiá/ o inßych
tám prze dálekość wiedźieć nie mogę.

Dom Gárwáſkich ná Kuiáwách/ y w Płockim Woiewodz-
twie dźielnice ſwe máią/ Dom znáczny. Był wieku mego Jeronim Kán-

clerzem Gnie-

clerzem/Gnieźnieńskim/Krákowskim/Plockim Kánonikiem/ Vmárł Roku 1 5 8 3.

Dom Kázánowskich w Lubelskim Woiewodztwie w Lukowskim Powiećie stárodawny/ wspomináią niektore Historye Dominiká Kázánowskiego/ dla thego/ że był wwiodł Królá Kázimierzá z przegráney bitwy v Choynic/á do Bydgoszczey doprowádźił/zá co był znácznie od tego Królá vczćion y vdárowan. Iego ćiáło leży v Bárnádynow/nád ktorym były Wierße pisane w te słowá.

Si laus est socium á belli seruare periclis,
Defenso maior gloria Rege venit.
Namq; vbi Cazimirum bello vicere Pruteni,
Ac densa Regem circuire manu.
Defendi Trepidum incolumemq; ex hoste reduxi
Choynicij campis Bidgostiam tuli.
Me tamen huc tumulo sorpsit mersitq; profundo,
Mors inimica malis,mors inimica bonis.
Sed virtus viget,eruduitq; mea acta Polonos,
Quo Regi haud debent corde placere Deo.

¶ Był Podkomorzem Królá pomienionego/ Rádomskiem/ Niepołomskiem Stárostą/vmárł Roku 1 4 8 5. Miał synow czterech.

Stánisłáwá Podkomorzego Lubelskiego y Sedziego Sedomierskiego/ ktory z Sienieńską z domu Debno zostáwił Syná Márciná/ Rotmistrzá y Męża sławnego.

Mikołay drugi syn wyższey pomienionego Podkomorzego/ vmárł sterilis.

Henrych trzeći ktory był w Turcech w poimániu Lat dwádźieśćiá/od Turczyná onego ktory go był poimał przywieźion do Oyczyzny/ y ták z sobą pospołu áż do śmierći mieszkáli iáko bráćia w miłośći.

Bártosz Czwarthy Sedźia Lukowski był Dworzáninem Królá Zygmuntá/ten z Márkuszewską zostáwił synow czterech.

Janá/ktory był Podsedkiem Lukowskiem/ then trzymáiac Plebánią w Kozim Rynku/ná Syná Kośćioł sprofánował / y sam Wiáre ábo Sekte Kálwinowe rozszerzał.

Mikołáiá/ ktory z Koryćińską z Domu Topor Stárosthy Przedeckiego Corką zostáwił Synow trzech.

Andrzeiá z Krzeczowską z Domu Wreby zostáwił Syná y Corki Trzy.

Páwłá/ ktory w Cudzych ziemiách czás długi bedac/ do oyczyzny przyiechawszy/ znácznym był Dworzáninem Królá Augustá.

Dom Grzymułtowskich ná Páłukách stárodawny / z Wilamowskimi iedney dźielnice / był Jánusz Grzymułtowski Mąż sławny / siły wielkiey/ten Królá Zygmuntá prowádzac ná Lysą Gore do świetego Krzyżá/ chcac sie Krolowi przysłużyć/ sobie niefolguiac/ bárzo sobie przez práwie vczynił/ potym sie zániemogł y vmárł.

¶ Drugi był Stárostą Dráhimskim w Káßubiech/ Mąż tákże sławny/ bedac w Wegrzech z Jeronimem Láskim/ wiele z nieprzyiaćioły Królestwá onego czynił.

Jánusz/ Mikołay Grzymułtowski/ iuż práwie osthátećzny Potomek Domu tego był wieku mego/ od Dźierzanowskiey z Domu Gozdáwá /rodzoney Siostry Opátá Wegrowieckiego/o ktorymeś czytał pod Herbem pomienionym/ Adolescens Nobilis.

Dom Szme-

Dom Smerzeńſkich ná Kuiáwách ſtárodawny y znáczny/
był wieku mego Piotr Woiewodá Jnowłocłáwſkim/ Vmárł Roku 1582.
zoſtáwił Potomſtwo Syny.

Dom Kobylnickich w Krákowſkim Woiewodztwie/ czy-
tay o Jákubie v Kromerá Kśiegi 16.

Dom Goſlickich w Płockim woiewodztwie znáczny y daw-
ny/ iáko wſpomina Liſt Semowithá Kśiażećiá Mázowieckiego w Roku
1392. Henryká Goſlickiego Męžá onemu Pánu záſłużonego/ Liſt dru-
gi tegoż Henryká záleca znácznie w ſpráwách Rycerſkich / gdy był ſłan od
Páná ſwego z niemáłym Woyſkiem do Prus.

¶ Grzymiſłáwá de Goſlice v tegoż Kśiażećiá opowieda liſt Kánclerzem.

Mikołay Goſlicki ná mieyſcu Sieprſkiego máiac nie máły
Poczet ludzi nápoczatku Pánowánia Krolá Zygmuntá/v Proboßczewic w
Ziemi Płockiey wiele Krzyżakow poráźił.

¶ W Regeſtrze Woyſká poráżonego pod Sokalem dwu Goſlickich
zábitych w Kśiegách Kánceláryey nápiſano / często z Domu tego ná Podo-
lu Męże znáczne ludźie Rycerſcy wſpominaia.

¶ Tegoż Domu Frac Goſlicki z rownym Pocztem ludźi o nie rowne śię
Tátárſkie woyſko pokuśił/w tym był rozgromion od wielkośći y poiman/ zá
pánowánia Zygmuntá Auguſtá / dawał zá śię wielki okup/ táiac nazwiſká
ſwe°/ ále co był zacz y kto był/od Zydá był wydan. Zátym z furya Pogáńſka
y wyrzucánim ná oczy niezliczone bitwy ktorymi ie zá Pretwicá/zá Herbortá
Stároſtow Barſkich poráżał/ zá tym go wßtuki rozśiekáli ná Gorze w Po-
lách Podolſkich/ ktora Gore od tego czáſu Mogiła Goſlickie° zowa. Tám
Pohańcy krwia iego Száble ſobie mázáli / y Száty ná ſobie / Ciáłem śię ie-
go dźielili/ po máłey ßtucżce rozbieráiac / bo to ich ieſt obyczay / gdy Męźá
iákiego ſławne° zábiia/ ábo iáko doſtána pomyśli/proßac ſobie ßcześćia od
Bogá tákiego iáko on miał/ w mießkách ćiáło ábo krew ie° przy ſobie noßa.

¶ Zá pámięći náßey/ tákże y przed oczymá náßymi byli ći Mężowie
znáczni/iáko Marćin Goślicki/ Archidyakon Płocki / był przykłádny Ká-
płan/ y dla godnośći wielkiey Krolom Pánom ſwym znáiomy / w łáſce v
Krolowey Bony/ktorey śię dobrze záſługował/było przed nim inßych trzey
Kápłanow Práłatow godnych.

Wáwrzyniec Goślicki Dźiekan Płocki / ná Dworze Krole-
wſkim/ więcey meritis niźli piorem moiem może być zálecony / bywał w po-
ſelſtwie w Węgrzech/w Niemcech/w Szwecyey/w Pruśiech/ wßedy cum
dignitate Pánow ſwych odpráwował/y z pożytkiem R. P. Więcey potym
záſług iego w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Páweł Goślicki Brát iego rodzony / Kánonik Krákowſki/
godny tákże Práłat/ Brát ich trzeći/ Podſędek źiemie Płockiey/ zoſtáwił z
Koźiebrocka Potomſtwo.

Jan Goślicki Podczáßy Brzeſki/ná Kuiáwách Mąż znáczny. ić.

Troßczeńſkich dom w Mázowßu/był ieden ſtároſta Lom-
źieńſkiem/zoſtáwił ſynow dwu / Piotrá y Mikołáiá/ Męże godne/ y kráin
poſtronnych świádome.

Dom Zamoyſckich / był Thomaß Sędźia Zembrowſki y
Oſtrołecki/ kthorego potym Syn był ná tymże vrzędźie źiemſkiem w onym
kráiu. Jan Brát iego Sekretarzem Krolewſkiem/Mąż godny y záſłużo-
ny. Stániſław Chorażem Lomźieńſkiem.

Dom Siemiánowſkich w Goſtyńſkiem Powiećie ſtároda-
wny/był ieden Piſarzem źiemſkiem támże/potym ſyn Tyburcy ná iego mie-
ścu/ktore mu Oćiec ſpuśćił dla ſtáżenia oczu/ktore ácz miał przezroczyſte/

wßákoż ná nie

wßákoż ná nie nie widźiał / był Cżeśnikiem támże. Symon był Chorążem Rawskiem. Szcżeśny Podstolem był Gostyńskiem. Augustyn ten sobie w pokoiu zásiadßy/o żadne vrzędy ziemskie nie dbał/tylko iáko drugi Midas/ złoto rodząc wioski skupował.

Dom Grábowieckich stárodawny w Wielkiey Polßcże / z ktorych był Gábryel Stárosta Mławskim / y Ochmistrzem Krolowey / od Brátá iego Stánisłáwá był Syn Sebestyan / ktory ná Dworze Królá Augustá z młodośći dostátecżnie służył/był Mąż godny wspráwách Rzecżypospolitey biegły/ w Cudzych Ziemiách ná náukách bywał / miał zá sobą Czermieńską z Domu Jelitá/alias Kozlarogi/ktora sie z młodośći wychowáłá w Fraucymerze Krolewny Anny / tey ktora potym byłá Krolową.

Dom Olesk ich stárodawny w Wielkiey Polßcże / był wieku mego Jan Oleski Podstolim Krolowey Anny/ z Fraucymeru theyże Krolowey poiął Bárbáre Szcżepiecką z Domu Leliwá.

Dom Mnißewskich Kßtanow w Płowieckim Woiewodztwie stárodawny.

Dom Biegánowskich w Wielkiey Polßcże w Poznáńskim Woiewodztwie stárodawny / był wieku mego Woyćiech Kánonikiem Poznáńskim. Stánisław Brát iego Dworzáninem y Trukcżáßym Krolá Stepháná. Mikołay w Węgrzech zábit/ Mąż sławny y Zołnierz prawy.

Dom Rybskich w Gostyńskim Powiećie stárodawny / był ieden Podstolim támże wieku mego.

Dom Czápskich ná Dobrzyńskiey Ziemi stárodawny / był Andrzey wieku mego Podsędkiem ziemie oney/ mąż záslużony Rzecżypospolitey ná Seymiech Posłem bywał/ y ná inßych ziezdźiech/ zostáwił z Skárpkowną z Domu Cholewá potomstwo.

Andrzey Synowiec iego był Hárcerzem Krolá Stepháná/ Mąż sławy y pámięći godny / był potym Rotmistrzem do Moskwy / miał Wybráńce/ Vmárł Roku 1 5 8 2.

Domárát Czápski był Meżem w Práwie vcżonym y godnym wposługách Rzecżypospolitey y inßych wiele/Dom to rozrodzony/tych Przodkowie z Cżerwonką Rotmistrzem Krzyżáckim wielkie burdy wiedli/ mężny mu odpor dawáli/ potym gi poimawßy obieśili/ wiele znácżnych zasług ich godnych pámięći/ potymći Historya powie.

Dom Báránowskich stárodawny y rozrodzony w Sedomierskim Woiewodztwie / ludźie Rycerscy / Mężni/ sprawni bywáli/ był wieku mego Stánisław Báránowski/ ktory w onym Kráiu z wielkiey miłośći od wßystkich Sąśiad niemále niesnáski miedzy nimi porownywał/ y inße przyiaćielskie sprawy stánowił zwielką pochwałą / zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

Dom Siedleckich ná Kráinie stárodawny y znácżny/bywáli w onym Kráiu Vrzędniki Ziemskimi.

Dom Soieckich w Ráwskim Woiewodztwie stárodawny.

Dom Chwalikowskich z Wielkiey Polski stárodawny/z ktorych był wieku mego Podrzońcżym Krákowskim.

Głogowscy w Płockim Woiewodztwie / był ieden wieku mego Dźiekanem Płockim/ Kánonikiem Pultowskim/ człowiek vcżony/ Grecki/ Zydowski iezyki/ ták iáko Łáćiński/ doskonále vmiał y rozumiał / był Kápłan przykłádny.

Záśacżcy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom stárodawny.

Grzymałowie w Mázowszu Dom rozrodzony/ z kthorego był ieden Podstárośćim Przemyskim zá Iordaná Spytká Kásztellaná Krákowskiego y Stárosty támże/ tegoż był Syn Iákub Rotmistrz y Mąż sławny/ ktory w wielu potrzebách z nieprzyiaćioły roznemi bywał / Mężnie znimi czynił/ O czymći potym Historya powie.

Dom Turzeńskich ná Kuiáwách stárodawny y znáczny / Brykácz ná Kuiáwách wziął Dźiał / Stánisław ná Vkráinie/ był Mikołay Turzeński Kánonikiem Poznáńskim.

Prądzeńskich Dom w Wielkiey Polszcze stárodawny/ z ktorych był Mátiasz Kásztellanem Przemeckim/ zostáwił Syná Andrzeiá / od ktorego został Ieronim/ ktory zostáwił Synow dwu / Ieronimá y Alexándrá/ z Anną Gwiazdowską z Domu Bogorya.

Dom Ludzickich stárodawny y znáczny w Ruśi / ieden z Skopyćińską zostáwił Potomstwo/ drugi się ożenił ná Wołyniu/ludzie cnotliwi/ tám máietności nábyte mieli.

Borkowscy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Ierzy y Domárát w Sedomierskim.

Swiszowscy w Wislickim Powiećie Dom stárodawny.

Máláchowscy w Płockim Woiewodztwie Dom stárodawny y rozrodzony/ Lukasz w Litwie od Kśiążećiá Prońskiego miał opátrzenie.

Kálíborscy w Prusiech w Powiećię Olsztyńskim/ z ktorych był Máciey Mężem godnym wspráwách Rycerskich/ tákże y vczonym/ był Pisarzem v Pienią̈zká Kawálerá.

Dobieczcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ piszą się z Zaborowá.

Zalescy w Zakroczymskim Powiećie Dom stárodawny.

Niegalewscy w Wielkiey Polszcze Dom stárodawny.

Budziszewscy támże Dom stárodawny.

Gośińscy ná Wołyniu Dom znáczny z Mázowsz wyszli.

Láguniowie w Rożáńskim Powiećie Dom rozrodzony.

Brodowscy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Odáchowscy w Rádomskim Powiećie wyszli z Lęczyckie°/ był Andrzey Zakonnikiem Reguły Cysterskiey/ & Cancellarius Wągroueceñ, wroku 1582.

Rádowieczcy w Chełmieńskim Powiećie Dom stárodawny.

Ostrowscy w Czerskim Powiećie drudzy w Sedomierskim od Stężyce.

Zbykálscy z Lubelskiego Woiewodztwá Dom stárodawny.

¶ Inszych Domow wiele iest w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

O Kleynoćie

O Kleynocie Prawdzicz

O Kleynocie Prawdzicz/ ktory przynieſion do Polſki z Niemiec/ ex Rheni partibus, á poiowßy wſtan Małżeńſki Pánne Fámiliey możney tego nazwiſká y Fámiliey oſtátecznego Potomká / ktorzy nośili Koło zá herb/ ná ktorym Miſe náſtoł ſtáwiáio/ potey to nazwiſko otrzymał y herb ten Lew ná helmie trzyma / máietność wielką wźiął/ potym ſie znácznie rozrodźił/ o ktorego Potomſtwie áż do wieku mego czytáć bedźieß/ vżywáli Lwá w Polu Białym z Czerwonego Muru. Piße Długoß o nich że bywáli in arogantiam procliui.

☞ W Roku 1181. wſpomina Długoß Fránká Biſkupem Wrocłáwſkim/ ktory był wźiet po Zyroſłáwie z Domu Roża/ zá życzliwośćia Bolesłáwá Wyſokiego Kśiążećiá / od Piotrá Arcybiſkupá poświecon/ po nim zoſtał Jároſław tegoż Kśiążećiá Bolesłáwá Syn/ O czym czytay v Długoßá według Roku pomienionego.

Janá rzeczonego Altus/ opowieda Kátálog Biſkupem Płockim/ ten był wźiet po Goſłáwie z Domu Gryff/ bedac Szkoláſtykiem Płockim/ od Jákubá Swinki Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego poświecon/ Zył ná Biſkupſtwie Lat czternaśćie/ wźiet w Roku 1296. Vmárł Roku 1310. po nim zoſtał Jan z Domu Nalecz.

Mikołáiá thámże opowieda Kátálog Biſkupem/ Piſał ſie z Gulczewá/ to było zá pánowánia Kśiążat/ Semowitá y Jánußá Mázowieckich/ od Vrbáná Piątego Papieżá potwierdzon/ nie był tylko Lat dwie ná Biſkupſtwie/ ćierpiał Podágre czás długi/ Vmárł Roku 1367. Był wźiet z Kántoryey Płockiey po Bernaćie z Domu Pobog / po nim zoſthał Brát iego rodzony Stániſław.

Stániſłáwá z Gulczewá opowieda Kátálog w Roku 1367. záraz po Bráćie wyżßey pomienionym obran / zá przyzwoleniem Semowitá y Jánußá Kśiążat/ od Vrbáná Piątego tego Jmienia Papieżá potwierdzon/ wſpomina go być Virum integrum, pudicicia corporis, & pietate, in egenos & orphanos liberalem. &c. Zył tylko nie cáłe dwie Lećie ná Biſkupſtwie/ Vmárł Roku 1368. támże w Płocku pochowan / po nim zoſtał Dobieſław Brát iegoż rodzony.

Dobieſłáwá rzeczonego Sowká/ wſpomina Kátálog zá pánowánia tychże pomienionych Kśiążąt/ o tym piße/ że nápráwił Kośćioł Płocki/ y wßyſtkich dochodow/ ktore byli ſobie poczęli przywłaßczáć Szláchtá onych Kráiow/ przez Práwo od nich doſtał: Dobrzyńſko Ziemie o niepłácenie dźieśiećin był záklął/ tylko trzy Látá żył ná Biſkupſtwie/ w Gorznie iádąc z Pułtowſká/ v ſtołu śiedząc Powietrze go rußyło / trzydźieſtego dniá Wrześniá/ Roku 1371. záraz nagle vmárł/ támże pochowan/ po nim náſtał Stybor z Domu Oſtoiá.

Tegoż czáſu Páwłá Woiewode Płockiego opowiedáia dawne ſcriptá/ był y Stároſtą támże. Ten był ták myśliwym/ że tylko zá pare Ogar dárował dwie Wśi Kśiążetom/ Kopyſtki y Motwice v Łomzy/ ktorychby w tym wieku nie zápłáćił trzydźieśćią Tyśiecy/ á to był włáſny Przo-

dek dźiśieyßych Nißczyckich / ktorych ieſt Dom w Płockim Woiewodztwie znáczny y dawny á ſławny.

Tegoż Domu był Andrzey Woiewodá Płockim/ktorego ták że dowodnie Liſty wſpomináią/ w Roku 1 4 6 0. Zoſtáwił Syná tegoż Jmienia/ ktory był po Oycu Woiewodá támże/ potym był Bełſkim / zoſtáwił z Oporowſką z Domu Sulimá Synow pięć.

Mikołáiá Woiewodę Bełſkiego y Stároſtę támże/ ktory nie zoſtáwił potomká Męſkiey płći/tylko Corki / ktore wynioſły wielką część máietnośći z domu Nißczyckich / iáko naprzod Grábowiecką Stárośćiną Mławſką. Sempelborſką Podczáßyną Łęczycką. Trzećią Sienieńſką. Czwartą Koſobucką.

Bártoß Syn tegoż Woiewody wyżßey pomienionego był Kánclerzem Płockiem.

Jan trzeći Brát ich rodzony/ktory z Márgorzátą Sierpſką dwie Corce zoſtáwił / ktore niemáłą máietność wynioſły z domu Nißczyckich/iáko Kloczewſka Káßtellanká Záwichoyſka Stárośćina Małogoſka/ ktora potym ßłá zá Goſtomſkiego Woiewodźicá Ráwſkiego/y Piekárſka.

Piotr czwarty ſyn tegoż Woiewody/ktory z Mágierowną z Domu Szeligá/tylko iedną Corkę zoſtáwił Helżbietę Łaßczową. Ten wiele á znácznie R. P. ſłużył przez wßyſtek czás żywotá ſwego/ w poſelſtwách znácznych od Krolá Auguſtá ieźdźał/iáko do Baru Krolowey Bony z Wyſockiem Opátem Łęczyckiem. etc. y wiele inßych poſług odpráwował.

Chrzyßtoph Piaty Syn tegoż Woiewody/ Stároſtá Ciechanowſki y Przaſnyski/ Mąż ſławny y pámięci godny / kthory zá Krolá Stepháná Rothy znáczne wodźił/iáko pode Gdańſk y do Moſkwy/á iáko tám ſobie znácznie poczynał/toć nápotym Hiſtorya ßerzey powie / zoſtáwił z Koſobucką Káßtellaná Liwskiego Corką potomſtwo ſyny y Corki.

Zygmuntá Nißczyckiego pámięć ludzka nieśie / kthory pod Sokalem w przegrániey bitwie wiele á mężnie z podźiwieniem ludźi Rycerſkich z nieprzyiaćioły czynił: Bo gdy był bárzo vſtrzelan od Pogan/potym ſię do niego śpießyli chcąc go poimáć/czynił z nimi wiele w ręcz. A gdy mu ręce oćięli/on ſtoiąc nád brátem zábitym / onymi rękomá co tylko ná żyłách wiśiáły /gdy z niego ſtrzały wybieráli/bił ták długo áż go dobić muśieli. Zdawná to Dom z męſtwá ſławny był y z inych ſpraw poczćiwych.

Dom Sierpſkich/ktorzy ſię pißą z Gulczewá/ſtárodawny/ y ták to rozumiem / że iedney dźielnice z Domem Nißczyckich bywał/ then Dom iuż zá wieku mego ßczezł w narodźie męskiey płći/á byli ći ludźie znáczni/ Naprzod.

Andrzey Woiewodá Ráwſkim/Stároſta Płockiem/ ktorego zoſtáły te Corki/ktore máietność w rozne domy roznioſły.

Márgorzátá Nißczycka/o ktoreieś wyżßey czytał.

Jádwigá Czarnkowſka Generáłowa Wielkiey Polſki/Stárośćina Pyzdrſka. Anná / ktora naprzod byłá zá Kuczyńſkim / potym zá Zarębą/ á potym zá Złotkowſkim.

Szczęſny Brát tego Woiewody był Káßtellanem Rypińſkim/ ten ácz był zoſtáwił dwoch Synow/ naprzod Piotrá Káßtellaná Rypińſkiego/ vmárł ſterilis.

Andrzey/ ktory po Bráćie był Káßtellanem Rypieńſkim/ zoſtáwił był Syná Adámá/ z Zofią Szczawińſką Káßtellaná Sochaczewſkiego Corką/ tegoż Herbu/ Młodo vmárł/ y inße przed nim Brácia y Sioſtry.

Anná Sioſtrá pomienionych Káßtellanow/ Corká Szczę-

ſnego Wolska/

snego Wolska/ potym byłá zá Piwem tegoż Herbu / zobiemá zostáwiłá Potomstwo/ ná te połowicą Sierpcá /y Okálew z przyległymi Wśiámi/máietnosć znáczna przypádłá też y Kiernożia Miásteczko w Ráwskim Woiewo.

Tychże wyższey pomienionych dwoch Senatorow był trzeći Brát/ od ktorego zostáły dwie Corce/ ten z Szczesnym brał działem nápoły Sieprc/ y Bieżun/ Sárnow. etc. Wźiełá działem Helżbietá Jaruntowa Woiewodźina Łeczycka Bieżun/ y Strzegi/ inße Wśi do nich/ niezostáwiłá tákże tylko Corki/ Sobocka Káßtellanke Gostyńska/ od ktorey tylko iedná Corká/ á od niey Hrábina Zgorki Woiewodzyna Poznáńska / o ktoreieś czytał pod Doliwa/ á Latálska Jánußowa od teyże Woiewodźiney.

¶ Druga ktora wźiełá działem puł Sieprcá y Sárnow/ y inße Wśi/ byłá zá Lwowskim Káßtellanem Kowálskim/ miáłá Syná Meżá sławnego/ y Dworzániná Krolá Augustá znácznego/ vmárł celebs/ zostáły dwie Siestrze/ Sieniáwska Stolnikowa Lwowska / y Orßulá Potulicka Piotrá Woiewody Brzeskiego Zoná.

Dom Latálskich stárodawny / kthorzy sie pißa Hrábiámi z Łábißyná/ ludźie znácznie zásłużeni Rzeczypospolitey/ iáko zá pámieći ludzkiey był/ y Kátálog wspomina Janá Latálskiego Arcybiskupem Gnieźnieńskim / ktory był wźiet w Roku 1537. po Andrzeiu Krzyckim / Vmárł Roku 1540. Dniá dwudźiestego dźiewiatego Miesiacá Sierpniá / o dwudźiestey wtorey godźinie/ w Gnieznie pochowan.

¶ Ten bedac Kánclerzem Krolowey Helżbiety/ trzymał Gnieźnieńskie/ Krákowskie/ Poznáńskie/ y Łeczyckie Probostwá. Pothym wźiet ná Biskupstwo Poznáńskie/ ná ktorym żył Lát dźieśieć. Zátym zá łáską Zygmuntá pierwßego Królá ná Arcybiskupstwo obran. Vir singularis virtutis & humanitatis, omnibus beneuolens affabilis, in subditos omnes excelentis pietatis, Reipublicæ amator studiosus, ædificiorum Archiepiscopatus partim incendio, partim vetustate colapsorum hilaris restaurator, hidropisi in Skvviernievvicze Obijt die decolationis Sancti Ioannis Baptistæ, ætatis suæ Anno 77. Po nim obran Piotr Gámrat z Domu Sulimá.

Jánußá Latálskiego Hrábie ná Łábißynie / Poznáńskiego Woiewode y Stároste Człuchowskiego/ wiele Listow y pámieć ludzka niesie/ Senatorá znácznego y wielkiego miłośniká Rzeczypospoli. Tego zostáli trzey synowi. Stánisław Stárostá Jnowłocłáwski y Człuchowski/ ktory miał zá soba Kśiezne Pomorska/ z ktora zostáwił tylko iedne Corke/ był to Maż zásłużony Rzeczypospolitey/ Ten był wźiał działem Łábißyn Miásto.

Jánußá sławnego Rotmistrzá/ ktory służac Rzeczypospolitey wielka máietnosć Oyczysta vtrácił / miał zá soba Járuntowne Woiewodzanke Łeczycka/ z ktora zostáwił dwie Corce/ ten był wźiał działem Łopienno Miásteczko/ y inße.

Jerzy trzeći Brát ich/ ktory działem brał Debnice v Gniezná/ y inße przyległe/ zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

¶ Był Brát tego Woiewody Stryieczny Káßtellanem Łeczyckim/ ktorego też zostáli synowie Meżowie godni/ y wspráwách Rzeczypospolitey biegli/ ći sie pisali z Latálic.

Włodkowie Dom znáczny w Ruśi y możny / był Máciey Włodek Stárostá Kámieniecki/ ten v Goyscá miásteczká máiac tylko sto koni Roty swey/ gdy Wołochow przyćiagneło Woysko w ktorym było wiecey niż Tyśiac Koni/ poczeli do Miásteczká wielka moca szturmowáć/ do ktorych on máiac wielkie serce ná tego nieprzyiaćielá / chcac im dáć odpor/ Roćie sie swey oney kazał gotowáć/ poczeli mu sie wymáwiáć Towárzyße / mowiac/ żeć nierowno/ pogubiß nas / on tylko z Pocztem sług swoich skoczył w ono Woysko Wołoskie/ poczoł ich meżnie rozgrámiáć / widzac Towárzyße ták wielkie

ße ták wielkie ßcżeście iego y ſerce mężne/ nieżáluiąc przy nim pomrzeć/ wyskoczyli do niego ochotnie/ okrzyk vczyniwßy ná głowę poráźili Wołochy. Potym wiele poſług y znácznego Męſtwá iego Hiſtoryać powie.

Tegoż był Syn Stániſław Staroſtá Hálicki y Kolomeyſki/ ktory tákże zmłodych Lat Roty znácznie wodźił/ w potrzebách z nimi w wielkich bywał/ ⁊c. Znieczńie to Mąż záſłużony był wieku mego Rzeczypoſpolitey. Miał zá ſobą Zamoyſką Káßtellaną Chełmſkiego Corkę.

Dom Kryſkich ſtárodawny w Płockim Woiewodztwie y ná Záwkrzu/ ⁊c. ⁊c. Ktorych Przodki rozne ſcriptá opowiedáią Rzeczypoſpolitey záſłużonymi. Naprzod Lwá dźiedźicá w Kryſku/ ktorego ſyn Ninogniew był Woiewodą Płockim/ w Roku 1430. miał z Boglewską to Potomſtwo. Naprzod Kátárzynę Narzymſką/ ktora miáłá Mikołáiá Káßtellaną Sieprſkiego/ y Tomaßá Káßtellaná Płockiego Narzymſkie.

¶ Potym tenże Woiewodá miał Syná Janá/ ktory był Káßtellanem Zakroczymſkim/ zoſtáwił z Láſocką z Domu Dolega ſynow dźieśiec/ ośmich vmárło niepłodnych/ tylko dwá zoſtáwili Potomſtwo. Miał tenże Káßtellan Corek ßeść.

Stániſław Syn tego Káßtellaná Zakroczymſkiego/ zoſtáwił z Wituſką dwie Corce/ Helżbiete Wolſką/ y Anne/ Syná iednego Janá/ ktory z Wichorowſką Piſarzá Ciechanowſkiego Corką z Domu Lis zoſtáwił Potomſtwo.

Jákub Wtory Syn tegoż Káßtellaná zoſtáwił z Jágnießką Czoſnowſką z Domu Pierzchała ſyná Floryaná Kryſkiego/ kthory z Anną Wichorowſką Podſędká Ciechanowſkiego Corką zoſtáwił tylko iedyną Corkę Zofią. Thegoż były Sioſtry rodzone Nieterpina y Jágnießká druga.

Tenże pomieniony Ninogniew zoſtáwił z Bártnicką z Domu Dolegá Wtorą Zoną to Potomſtwo. Anne Miñſką. Máłgorzathę Rádźieiewſką. Dorote Zieleñſką/ y te Syny.

Jákubá Kánoniká Płockiego ⁊c. Mikołáiá/ Bártoßá/ Stániſłáwá/ Piotrá/ ktory był Stároſtą Płockim/ wßyſcy zeßli ſteriles. Thego Stároſtę był Doktor lekárſtwy przeſadźił/ był to człowiek ſercá wielkiego/ w potrzebách znácznych bywał.

Páweł Brát rodzony thego Stároſty zoſtáwił z Anną z Srzeñſką z Domu Dolegá to Potomſtwo. Anne Brzoßczyną. Bárbárę Oſuchowſką. Máłgorzátę z Roſtkowá Roſtczyną Káßtellankę Zakroczymſką. Kátárzynę. Jágnießkę Vcháñſką Woiewodźicową Płocką/ y te ſyny. Naprzod.

Woyćiechá Pokomorzego Płockiego/ Mężá ſławnego/ miedzy ludźmi vczonymi/ y dobrze R. P. y Krolowi záſłużonego. Ten ieźdźił w poſelſtwie od Auguſtá Krolá ad Pium Tercium Papam, y do Aſiozot Rzeſkich/ iáko do Márgrábie Brándeburſkiego/ do Krolá Philippá Hißpáñſkiego gdy poymował Krolewnę Angielſką. Potym do tegoż Krolá Philippá około poſtánowienia Baru po śmierći Krolowey Bony/ thám iż mu nie podług myśli ßło poſelſtwo / przyiechawßy do Oyczyzny vmárł w Pułtowſku/ á w Drobninie Miáſteczku Oyczyſtym pochowan/ iáko o tym świádczy to krotkie Elogium tymi ſłowy.

ALBERTVS Kriski Sigiſmundi Secundi Regis Poloniæ, Succamerarius Dobrzineñ & Mlaueñ Capitaneus, Patricius Polonus, iuuenis decorus ac pulcer, generis Nobilitate ac maiorum ſuorum claritudine & virtutibus ſuis illuſtris, Philoſophia ac iuris ſcientia, linguarũq; multarum peritia clarus, in diſputacionibus doctorum hominum acutus ac diſertus, natura & arte eloquens, pauperum & opræſſorum adiutor, iuſtitiæ & Publici boni ama-

tor, qui

tor, qui Legationibus ad Papam, ad Cæſarem, ac ad Romanum Hiſſpaniæ Angliæq́ Reges ex dignitate perfunctus cũ eſſet, ſedq́ ad R. P. rectê adminiſtranda pararet, ampliſimoſq́ Magiſtratus ſibi promiſſos á Rege expectaret, maturo fato cum ingenti hominum dolore ex humanis ſublatus eſt die 24 Nouembris, hora 12. noctis ſequentis in medio horologio, Anno 1 5 6 6. ætatis ſuæ 33. Pultouiæ.

¶ O tym te Wierſze Polſkie piſał Jan Kochánowſki.

Płácżą cie ſtárzy/płácżą cie y młodźi/
Dwor wſzyſtek w cżerni prze cie Kryſki chodźi.
Abowiem Dworſtwo y Ludzkość przy tobie
Wiednymże záraz pochowano grobie.

¶ Tenże temuż Epitaphium.

Hiſzpany/Włochy/y Niemce zwiedźiwſzy/
Krolowi ſwemu cnotliwie ſłużywſzy.
Vmárłeś Kryſki y leżyſz w tym grobie/
Nameś tu ſmutek zoſtáwił po ſobie.
A iż płácż prożny y żáłość w tey mierze/
Tym więtſzą y płácż y żáłość moc bierze.

Szcżeſny Brát rodzony thego Woyćiechá był Woyſkiem Płockiem/był Mąż w ſpráwách R. P. biegły/ále zbytnia pinguedo á natura do wiela mu przeſzkádzáłá/vmárł celebs.

Stáníſław Trzeći Brát ich był Woiewodą Mázowieckim zoſtáwił z Máłgorzátą Vchánſką Woiewody Płockiego Corką ſynow cżterech. Woyćiechá. Szcżeſnego/ Młodzience vcżone/ktore koſztem niemáłym w Cudzych ziemiách ná náukách chował. Páwłá y Piothrá. Corki/ Helżbiete y Bárbáre.

¶ Bywał ná znácżnych poſługách Rzecżypoſpolitey/ Ten Woiewodá do Fráncyey po Krolá Henryká z drugiemi Poſły był wypráwion/Zátrzyman od Krolá Duńſkiego/ bo ſie był puśćił Morzem ze Gdáńſká z Láncákiem/ y z tám tąd ſie wroćić muśiał.

¶ Potym od Stepháná Krolá był Poſłem do Moſkwy cum abſoluta poteſtate do Jwáná Kniáźiá Wielkiego / o cżym pothym w Hiſtoryey mieć bedźieſz.

Tegoż wyżſzey pomienionego Ninogá były te Sioſtry/ Naprzod Szumska/ ktora ſpłodźiłá Pomśćiborá Káſztellaná Ciechanowskiego/ y drugiego ktory był Sedźim támże/y Corki/ Mágdálene Kraśińską/ Mátke Biskupá Krákowskiego / Káſztellaná Sieprskiego / y Sedźiego Ciechanowskiego/ y inſzych/ iákoś cżytał pod Slepowronem. Máłgorzáte Łośiową/ ktora porodźiłá Łośie/ o ktorych pod Dąbrową / y the Corki/ Anne Zábicką/ Kátárzyne Strzałkowską / Helżbiete Ławską / ktora byłá vrodźiłá Oycá Woiewody Mázowieckiego. ꝛc.

Dom Łaſzewſkich z Kryſkiemi iedney dźielnice.

Dom Rádzánowſkich támże ſtárodawny y możny/ iáko wſpomináią rozne ſcriptá y Liſty Páwłá Woiewodą Bełskim/ w roku 1436. cżytay Státutá Koronne/y inſzych wiele Meżow znácżnych y Senatorow Możnych bywáło. Páwłá Rádzánowskiego Chorążym Płockim wſpomináią Przywilegia dawne.

Dom Szcżáwińſkich w Ráwſkim Woiewodztwie w Powiećie Goſtyńskim ſtárodawny / y Rzecżypoſpolitey záſłużony. Wſpomináią Liſty dawne Piotrá Szcżáwińskiego Cżeſnikiem Łecżyckim/ ten miał zá ſobą Grodzanowską / z ktorą zoſtáwił tylko iednego ſyná Piotrá / kthory był Káſztellanem Sochácżewskim/ ten miał zá ſobą Anne Wolską z Domu Łabeć/ Páwłá Kánclerzá Koronnego y Stároſty Goſtyńskiego Corke/ z

ktorą zoſtá-

ktora zoſtáwil ſyná Páwłá Káßtellaná Łeczyckiego/Sochácżewskie°/Wá-
reckiego, ꝛc. ꝛc. Stároſte/ Ochmiſtrzá Krolowey Anny/ Zygmuntá pier-
wßego Cory/ á Stephánowey Zony / ktory z Anną Duninowną z Viązdu z
domu Łábeć/ Stolniká Łeczyckiego Corką zoſtáwil ſynow ná ten czás czte-
rech. Sámuelá/ Andrzeiá/ Páwłá/ y Janá/ Corek pięć/ Kátárzyne Kra-
śińską/ Podkomorzyną Plocką /Anne Herbortową ná Brochnalu z Ful-
ßtyná/ Zofią/ Bárbáre/ y Helene.

§ Tegoż Káßtellaná Łeczyckiego były te Sioſtry. Naprzod Zofia /
ktora byłá zá Sieprskim Káßtellanem Rypińskim/ tegoż Herbu / á potym
zá Goſtomskim Woiewodą Ráwskim/ z ktorym tylko iedne Corke zoſthá-
wiłá Helżbiete.

§ Jádwigá Sámowſka/ Anná Vcháńſka Woiewodźicowa Płocka.

Corki onegoż Cześniká Łeczyckiego były: Naprzod Bieláw-
ſka/Chotomſka/ Rybſka/ Wierzbowſka/ piąta byłá w Zakonie w Płocku.

Dom Brochockich z tymiż Szczawińſkimi iedney dźielnice.

Dom Trąbſkich támże z tymiż iedney Dźielnice ſtárodawny.

Szczawińſcy/ktorzy ſie pißą z máłego Szczawiná thegoż
Herbu vżywáią. Był wieku mego ieden Káßtellanem Jnowłockiem/kto-
ry miał Zon trzy. Naprzod Puckowne / z ktorą ácz miał potomſtwo
wßákoż pomárło/tylko od Boruckiey zoſtał ſyn y corká. Potym miał zá ſo-
bą Vcháńską Woiewodzanke Płocką / od kthorey było potomſtwo zoſtáło
Synowie y Corki.

Dom Łáßczow ſtárodawny w Wo-
iewodztwie Bełſkiem/ z dawná záſłużony R. P. O kthorych

Hiſtorye powiedáią/ iáko Miechowitá w Kſięgách Cżwartych wſpomina
Janá Łáßczá/ w roku 1 4 5 3. tymi ſłowy. Ioannes vero Laſſcz ad-
miniſtrator in Zukouiecz , cum alijs adminiſtratoribus, videns ſe hoſtibus
imparem in campo Kraſnievv, nocte omne illud robur Tartarorum proſtra-
uit, deinde interdiu reliquos exercitus Tartarorum (qui haud longe abie-
rant) aggreſus Ducem Tartarorum, Deo fauente occidit, & reliquū agmen
Tartarorum in fugam conuertit, præda de manibus ipſorum errepta, anno
præfato, O czym czytay Liſt 3 2 9. O tymże czytay v Kromerá Kſięgi
Dwudźieſte wtore/ Liſt 520. Acż go kłádźie inßey Fámiliey.

Tegoż Janá Łáßczá mężá ſławnego był ſyn Łázarz Łáßcz
Sztuczap/ Łowczy Bełſki/ Stároſthá Tyßowicki / Mąż ſławy y pámięći
godny/ był wielki miłośnik ludźi Rycerſkich/ ten gdy Tátárowie źiemię Beł-
ſką wielką mocą nábieżeli/ ná Zamku ſię ſwym záwárł/ y mężnie go obronił/
z ſługámi tylko ſwemi á z trochą ludźi Rycerſkich/ iednák żone z dźiećmi wy-
ſłał do Grábowcá głownieyßego Zamku/ ſługam tym ktore z nią poſłał ká-
zał wźiąć kopije z proporcy/ ktorzy ná zad ßli/ Páni wprzod wyiecháłá. Tá-
tárowie puśćili ſię Gośćińcem zá nią ku Grábowcu/ á gdy obaczyli one ſłu-
gi ktorzy ſię ná Pagorkách vkázowáli/ mniemáiąc że záſadká/ wroćili ſię ná-
zad/ w tym Páni ná Zamek vbieżáłá. Zoſtáwił był kilká ſynow / ktorzy ſię
báwiąc ſpráwámi Rycerſkimi bez żon pomárli/ zoſtáli dwá. Y Corki/ Já-
gnießká Dębowſka Woiewodźina Bełſka / Stárośćina Rubießowſka / od
ktorey tylko iedná Corká zoſtáłá Tęczyńſka Woiewodźina Krákowſka/ Stá-
rośćina Rubießewſka. ꝛc. ꝛc. Jákoś czytał pod Toporem.

Alexánder Łaßcz Syn tego Łázárzá/ Brát Woiewodźiney
Bełſkiey rodzony/ Káßtellan Cerſki / naprzod był Podkomorzym Bełſkim
czás długi/ Krolowey Bonie ſłużył/ od ktorey miał Stároſtwo Kowelſkie.

Gdy Boná odiecháłá/ puśćił Kowel á dano mu Stárostwo Chełmskie/ po tym Káßtellánią Czerską.

¶ Ten wiele Rzeczypospolitey służył/ postem ná Seymy bywał często. Ten Miásteczko y Zamek záłożył ktory názwał Láßczowem w mieyscu obronnym/ z ktorego sie iuż Potomstwo iego piße á nie z Tucżap. Ten zostáwił synow trzech. Stánisław czwarty Młodo vmárł.

Marcin był Mężem vczonym/ Doctor vtriusq; iuris, był Archidyakonem Gnieźnieńskim/ Krákowskim/ Łowickim Kánonikiem/ Sekrzetarzem Krolá Stephaná/ człowiek był skromny/ bogoboyny/ ten vstáwicżnie pißąc spráwy Dworskie/ suchotámi vmárł/ pogrzebion w Láßczowie z wielką żáłośćią Oycá y inßych ludźi.

Alexáneder Syn Wtory tegoż Alexándrá Mąż znácżny/ ten pod Tcżowem z kilkiem Ráytárow Mężnie czyniąc kilká ná plácu zostáwił zábitych/ pod nim tylko Koniá zábito/ y samego postrzelono przez zbroię/ wßákoż nießkodliwie/ dodał mu sługá Koniá/ ziechał z plácu zdrowo z pochwałą ludźi Rycerskich.

Jan Láßcż Trzeći Syn tegoż Alexándrá Káßtellaná Czerskiego/ Podkomorzy Belski/ Stárostá Chełmski y Tyßowiecki. Ten się naprzod Náukámi Wyzwolonymi báwił/ potym ná Dworze Cesarzá Ferdynándá był Pacholećiem. Przyiechawßy z Niemiec/ przy Jákubie Vchánskiem Arcybiskupie Gnieźnieńskim sie báwił wielkiem dostátkiem/ tám naprzod był Kráycżem/ á potym y Podkomorzem. Gdy mu dano Vrząd Podkomorski/ przyiechał do Oycżyzny gospodárstwem sie zábáwił/ R. P. znácżnie służył/ Postem ná Seymy bywał. Ożenił sie potym w roku 1573. Poiął Annę Wielopolską ze Gdową Stárośćiną Tyßowiecką/ ktora pierwey byłá zá Strzałą. W Interregná wiele R. P. służył/ żadney potrzeby ábo ziázdu nieomießkał z niemáłym koßtem/ áż do Elekcyey Henryká Krolá. A gdy Henryk vieחał z Polski/ znowu było Interregnum/ złożono Ellekcyą pod Wárßewą/ ná ktorey gdy miánowano Krolewnę Annę/ á do niey Stephāná Woiewodę Siedmigrodzkiego. Postáło go wßystko Rycerstwo z pośrzodku siebie do Krolewny Anny ieśliby ná to przyzwolitá. Tá iż byłá zátrwożona/ widząc rozerwánie miedzy ludźmi/ iednák zá persuásią ták iego iáko y drugich ktore był sobie sposobił/ zezwolitá ná tę Nominácyą. Gdy to odniosł Rycerstwu y Pánom onym co z nim trzymáli/ potwierdźili tego iednostáymi głosy. Zá tym ßli do Kośćiołá iuż práwie sie zmierzkáło/ dźiękuiąc Pánu Bogu zá dokonánie Elekcyey. A iż niemáła część Rycerstwá y Pánow/ ktorzy sie byli vdáli zá domem Rákuskiem/ niezgodnie odiecháli/ oni złożyli sobie ziazd pod Jędrzeiowem/ stoiąc mocno przy Krolewnie y Woiewodźie Siedmigrodzkiem. Pod Jędrzeiowem będąc/ tám zá wolą wßytkiego Rycerstwá stánąwßy w Kole powiedźiał: Ktoby inßego Páná wspomniał á nie tego ktoregosmy pod Wárßewą obráli y miánowáli/ iąwßy sie zá broń rzekł/ tym będźie karan. Rzekł mu ieden z Pánow: Sam to od siebie tylko mowiß. Zátym krzyknęli drudzy: Wßyscy/ wßyscy. A zátym vćichło/ w zgodźie do Krákowá przyiecháli.

¶ Gdy naprzod Krolewná przyiechálá/ potym Krol/ po koronácyey oboygá/ zálecáiąc dobrze zásłużone/ tám też y tego Láßczá zálećili/ zá przycżyną Janá Zamoyskiego Podkánclerzego ná ten czás/ dał mu Krol dożywoćie ná Thyßowcách ktore był po żenie wźiął. Był potym przy Krolowey Kráycżem/ zá przycżyną iey y iuż zá zeßłemi láty oycá iego/ dał mu Krol Stárostwo Chełmskie. Zostáwił z tą Wielopolską pomienioną Syná Janá/ ná ten czás tylko w pięći lat/ drudzy młodo pomárli.

Drudzy Láßczowie byli wieku mego/ iáko Tucżápscy/ Marcin ktory miał zá sobą Nißczycką/ Piotrá Woiewodźicá Belskiego Corkę/ y

Páwel Brát iego/ Mężowie sławni.

Stánisław Łászcz Nieledewski / Woyski Hrodelski/ zostáwił syny/ Jerzego ktory był Podczászym v Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/ Jákubá Vcháńskiego/ Stánisłáwá/ Floryaná/ Mikołáiá/ Męże wyborne.

Andrzey Łászcz z Obrowcá / Woyski Lubaczewski / Mąż Rzeczypospolitey godnie zásłużony / zostáwił z Rudgierzowną syná Páwłá/ Adolescentem Nobilem, ktorego ná náukách w postronnych Kráinách z dostátkiem niemáłym chował.

Bártosz Łászcz Kobelski/ Brát rodzony Andrzeiow/ od ktorego też zostáło potomstwo ná ten czás minorenes.

Stánisław Łászcz Strzemilecki/ Rotmistrz y Mąż sławny zá pánowánia Augustá Królá y Stepháná/ then z drugimi Posły ieździł do Węgier po Królá Stepháná.

Stánisław Brát iego Stryieczny/ też Rotmistrz fortonny y Mąż sławny ná Podolu/ inszy Bráćia ich Mężowie wielcy / y záwsze ná sprawách Rycerskich z Młodośći się chowáli.

Dom Párysow w Mázowszu stárodawny/ znácznie zásłużony Rzeczypospolitey/ Bywáli Dygnitarzmi/ Stárostámi / w onym Kráiu wieku mego był ieden Stárostą Czyrskim.

Dom Wierzbowskich ná Podlászu/ ktorzy się piszą z Ruchmistrzewá/ z ktorych ieden był Pisarzem Wyskim y Podláskiem / Mąż godnie zásłużony Rzeczypospolitey/ wiele ludzi Młodych przy sobie Domow znácznych báwił/ ktorym wychowánie dobre dawał/ zostáwił syná iednego Stánisłáwá/ Corek trzy / z ktorych iedná zá Rytlem / druga zá Rośćiszewskim Woyćiechem w Chrápuni/ trzecia zá Grábią Sluckim.

Bietkowscy támże w Mázowszu/ z ktorych Stánisław był Pisarzem Ziemskim Wyszogrockim / dwá Krolowey Annie służyli / ieden Dworzáńską/ drugi był Kárlem.

Cybulskich Dom stárodawny y znáczny w Mázowszu/ w Powiećie Wysogrodzkim/ iáko był Alexy Cybulski in officio terrestri in eodem districtu Lat trzydźieśći Podsędkiem/ Sędziem dwádźieśćiá/ zostowił te syny. Janá Woyskiego Wysogrodzkiego/ Máćieiá Kásztellaná Wysogrodzkiego/ Andrzeiá Cześniká Wysogrodzkiego/ Adámá Kánoniká Plockiego/ Szczęsnego ktory się w Krákowskiey ziemi ożenił / y Chrzysztophá/ z Anną Wroblewską/ y te Corki/ Helżbietę Pánną vmárłá/ Zophią Nieborską Podsędkową Wysogrodzką/ y Kátárzynę/ ktora drugiemu Nieborskiemu tákże do stanu Małżeńskiego daná.

Adam brát wyższey pomienionego Sędziego zostáwił dwu synow/ Jákubá y Judę/ ktorzy máią potomstwo.

Dom Brudzińskich z domy wyższey pomienionymi w wielkiey Polszcze iedney dźielnice/ iáko z Latálskimi/ z Rynáczewskimi/ y Witosłáwskimi/ káżdy od dźielnice swey insze nazwisko niesie.

Stephan Brudziński / zá pánowánia Kázimierzá Jágiellowiczá/ w Roku 1440. W Pruskiey woynie v Choynic od Krzyżakow zábit mężnie z nieprzyiaćioły boiuiąc. Báltázerá Kśiąże Zegáńskie/ czyniąc z nim poiedynkiem ránił śmiertelnie / potym od sług iego zábit / blisko potym siebie miedzy trupy náleźieni.

Jákub Brudziński Łowczem będąc Káliskiem/ vmárł w roku 1490. O ktorym czyni wzmiánkę List domu tego / dla tego/ że był kupił wieś Zakonowo zá Rzeką Wełmą / od Sędziwoiá Czarnkowskiego Kásztellaná Satockiego/ w Roku 1485. Od tego Jákubá był Woy-

ćiech Bru-

ćiech Brudźińſki/ y Corká Popowſka/ kthora niepłodna będąc/ miáłá wieku Lat ſto.

Woyćiech pomieniony/ będąc ná Dworze Krolá Alexándrá/potym v Brátá iego Zygmuntá Pierwſzego znácznym ná Dworze/ zábiwſzy v Pánny Sláchćicá iednego Litewſkiego/ziechał do Polſki. Potym miał zá ſobą Lubráńſką Biskupá Poznáńſkiego ſynowicę/ po ktorey wziął Wąſoſze/y inſzą maiętność/ był to Mąż znáczny/ y záchowánia miedzy ludźmi wielkiego/ był zá pomocą Łukaſzá Zgorki Káſztellaná Poznáńſkiego Adminiſtratorem opáctwá Trzemeſzeńſkiego/zá oſtátecznego Opátá Niemieckiego narodu/ gdźie áż do tego czáſu były opera iego pozoſtáłe w porządku. Był mocy ták wielkiey/iáką podobna rzecz mieć człowieku/ ſześći chłopow zbroynych vnośił/ Koniá gdy nogámi ściſnął á wrot ſię viął/ od źiemie podnośił. Od tegoż było to potomſtwo. Jan Brudzeński/Andrzey y Jágnieſzká Padniewſka/ktora vrodźiłá dźiśieyſze Padniewſkie. Stároſte Dybowskiego y Marćiná/ Synowce Biskupá Krákowskiego/ Jákubá/Mikoláiá/Zophią/ Máćieiá/Anne/ Woyćiechá/ Marćiná/Káſprá/Málcherá/y Regine. Pomárli młodo ſynowie niektorzy y Corki/tylko ſię ich śiedmioro vchowáło.

Máćiey máiąc wieku lat czterdźieśći pięć vmárł/był to Mąż znáczny/w myśliſtwie ſię kochał/zoſtáwił ſyná Janá/ then potym w cudzey źiemi náukámi wyzwolonymi ſię báwił/przyiecháwſzy do Oyczyzny/ prętko ożeniwſzy ſię vmárł.

Woyćiech w Niemcech ná náuce będąc/ potym ná Dworze Ceſarzow/Karlá Piątego y v Ferdynándá/z Philipem Padniewſkiem czás długi mieſzkał koſztem niemálem. Potym z tymże Padniewſkiem zá pánowánia Zygmuntá Auguſta/ o ſwym koſzćie/ z bráćią/ Marćinem y Káſprem/pod Omixtámi y Poſwolem/do Jnflant y do Moſkwy znácznie był/ thego czáſu ieſt Kuſtoſem Krákowskiem/ Kánonikiem Gnieźnieńſkiem y Sedomierskiem/ieźdźił potym do Włoch/ ſkąd przyiecháwſzy Oyczyźnie znácznie ſłużył/ in interregnis, difficultatibus, ná Konwocyách/ ná Seymiech bywáiąc, ꝛc. O czym potym w Hiſtoryey.

Marćin brát iego był Burgrábia Krzczyńſkiem/vmárł máiąc wieku lat 40. Był to wielki miłośnik R. P. Y znácznie tey według ſtanu ſwego ſłużył/y toż go o prętką śmierć przypráwiło. Bo gdy o wolność poſpolitey rzeczy wiele ſię záſtáwiał nie ćierpiąc żadnemu ſtanowi/był ſtrut/ prętko potym vmárł/zoſtáwiwſzy z Popowską z domu Nowiná to potomſtwo. Woyćiechá/Máćieiá/Anne/Mikoláiá/Jágnieſzkę/Stániſłáwá/ Stephána. Máćiey młody wiek ſwoy ná náuce w Niemcech ſtrawiwſzy/ Węgry náwiedźiwſzy/ pothym do Oyczyzny przyiecháwſzy/ ná Dworze Hetmáná y Káncلerzá Koronnego Janá Zamoyskiego ſię báwił. Mikołay y Stephan Náukámi ſię wyzwolonymi báwili/drudzy młodo pomárli.

Káſper Brudzyńſki brát wyżſzey pomienionych/ zábit w tumulćie przy powinnych/Mąż ſercá y śiły wielkiey.

Dom Nieborſkich/ z ktorych ieden był Podſędkiem Wyſzogrockim/ zoſtáwił z Cybulſką Zofią Sędźiego Wyſzogrockiego Corką potomſtwo/ Adámá Stolniká Wyſzogrockiego/ ktory Dworzáńſką czás długi ſłużył Krolowi Auguſtowi/ potym v Krolowey Anny Sioſtry iego.

Záiącżkowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/ był Páwel wieku mego/ Iuris vtriuſq; Doctor, Decanus Cleceñ, Scholaſticus Cruſzvviceñ, Sac: Re: M: S: znácznie záſłużony Prałat.

Dom Smarżewſkich ná Dobrzyńſkiey Ziemi ſtárodawny y znáczny/ wyſzli z Ciechanowſkiego Powiátu/ był wieku mego Stániſław

cżłowiek Rycerſki/ zoſtáwił dwu ſynow/ Mikołáiá y Stániſłáwá/ Meże godne do poſługi Rzeczypoſpolitey.

Dom Bielſkich Wolſkich w Sierádzkim Woiewodztwie/ był Márcin ktory piſał Kronike Polſką ięzykiem polſkim/ y inſzych Kśiąg niemáło/ zoſtáwił ſyná Ioáchymá/ Mężá godnego vczonego/ Wierſz Láćińſki dobrze piſał/ ktemu wſpráwách Rycerſkich biegły/ obá byli alieni á fide Catholica.

Dom Dębſkich w Płockiem Woiewodztwie ſtárodawny/ był ieden Kánonikiem Krákowſkiem.

Dom Gołyńſkich támże w Mázowſzu y ná Záwkrzu máią/ ktorych przodki Hiſtoryę znácznie opowiedáią Senatory możnymi y záſłużonymi Rzeczypoſpolitey/ wieku mego wielkie nieſzczęśćia ná ten Dom przypádáły/ O czym potym w Hiſtoryey mieć bedźieſz.

Dom Brzeſkich ſtárodawny/ iedney dźielnice z Nieborowſkiemi y z Kobilnickiemi/ Domy możne y rozrodzone w Mázowſzu/ w Ciechanowſkim/ w Płockim powiećiech máią. Był Kwácżálá Brzeſki/ ktorego byli Tátárowie z ludem Kśiążęćiá Mázowieckiego Konrádá porážili/ zoſtáwił ſyná Janá/ ktory był Stároſtą Płockim/ ten potym miał Synow trzech/ Szczęſnego/ Páwłá/ Wáclawá.

Szczęſny był Woiewodą Mázowieckim Generałem/ miał ſynow czterech/ Łukaſzá/ Stániſłáwá/ Janá/ Olekſzego.

Łukaſz był Kánonikiem Płockim. &c. Stániſław Zołnierſką ſłużył/ miał wielką ránę ná twarzy od śiekiery/ zwano go śiekierá/ ták do śmierći żołnierſki żywot wiodł nieſłużąc/ máiętność vtráćiwſzy/ ná Kśiężych Wioſkách ſtácye wybierał/ ſzczedł bez potomká.

Jan z Lubická miał dwu Synow/ Stániſłáwá y Janá/ Stániſław był Chorążym Wyſzogrockim y Mężem godnym/ w poſługách Rzeczypoſpolitey/ zoſtáwił ſynow ſześć.

Jan Brát iego w Báboſzewie zoſtáwił z Stepowſką Synow trzech.

Olekſzy Syn Szczęſnego Woiewody zoſthawił Synow czterech/ Jákubá/ Stániſłáwá/ Janá/ Szczęſnego.

Páweł ſyn Janow był Stároſtá Lomżieńſ: ſzczedł ſterilis.

Wáclaw trzeći Syn Stároſty Płockiego miał z Bogaczką ſynow pięć/ Andrzeiá/ Szczęſnego/ Janá/ Jákubá/ Páwłá.

Andrzey z młodośći żołnierſką ſie báwił/ potym Kśiedzem zoſtał w oyczyznie ſwey Báboſzewie/ tylko był Plebanem.

Szczęſny z Záleſká zoſtáwił ſynow trzech/ Páwłá/ Andrzeiá/ y Záwiſzę.

Jan z Popielſká zoſtáwił ſynow dwu/ Woyćiechá/ y Máximiliáná/ drudzy młodo pomárli.

Dom Bogáckich w Mázowſzu ſtárodawny y znáczny/ był Stániſław Kaſztellanem Ciechanowſkim.

Dom Nośielſkich z Zakroczymſkiego powiátu ſtárodawny/ bywáli Káſztellany Ciechanowſkimi/ y inſze Vrzędy źiemſkie znáczne ná ſobie miewáli/ byli z Rádzánowſkimi iedney dźielnice/ tylko co Jákubowi de Rádzánow dano było Nośielſk/ w Roku 1386. O czym Liſt Domu tego świadczy.

Zeleńſcy w Káwſkim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

Dom Rokitnickich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny y znáczny/

znáczny/ byli wieku mego dwá Bráćia Bliźniacy/ Mężowie sławni y Rotmistrze fortunni. Jerzy y Wáleryan zostáwili potomstwo / ieden w Litwie/ drugi ná Dobrzyńskiey źiemi/ Mărćiná Mężá sławnego ktory z Swárácko z Domu Rogálá zostáwił potomstwo.

Szymakowscy w Ciechanowskim Powiećie Dom stárodawny y rozrodzony.

Poczerniczcy támże Dom stárodawny y rozrodzony.

Giedzińscy z Zawkrzá Dom stárodawny.

Dom Jłowskich stárodawny/ z ktorych Alexánder zá pánowánia Zygmuntá Pierwszego bedąc Mężem sławnym / potym Roty wodźił/ był od Królá opátrzon znácznie/ y Woiewodztwem Płockim vczćion/ zostáwił synow kilká / z ktorych ieden był Kásztellanem Wyskim/ w Roku 1 5 8 2. ná Seymie w Wárszáwie nagle vmrzeć muśiał/ z ktorey przyczyny/ w Historyey czytáć o tym bedźiesz.

Dom Páłuckich sthárodawny v Przasnyszá/ był Gotard Páłucki wieku mego Kustoszem Kurzelowskim / Kánonikiem Leczyckim / Plebanem Łowickim. ¶ Synowcy iego Mężowie byli porządni y wspráwách Rycerskich ćwiczeni.

Dom Grádowskich stárodawny v Przasnyszá y znáczny/ z ktorego Mężowie sławni bywáli.

Dom Kukleńskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny/ był ieden wieku mego Kánonikiem Płockim/ drugi Doktorem.

Dom Gostomskich w Ciechanowskim Powiećie/ktorzy prze znáczne zasługi w rożnych Páństwách opátrzenia y máiętności nábyte mieli/ w Litwie y indźiey.

Dom Kuchárskich w Ciechanowskim Powiećie stárodawny/ tegoż Domu drudzy w Rusi ludźie znáczni.

Dom Zábickich w Mázowszu stárodawny y zásłużony R. P. Kśiestwá onego.

Dom Kukálskich z Liwskiego Powiátu rozrodzony.

Dom Strożewskich z Wyszogrockiego rozrodzony.

Golebiowscy od Nowego Miástá.

Dom Pośienickich z Nurskiego Powiátu rozrodzony.

Dom Láśćiewskich w Sochácżewskim rozrodzony.

Miśiewscy támże Dom rozrodzony.

Dom Polickich w Wielkiey Polszcze stárodawny y znáczny / był Woyćiech wieku mego Mężem znácznym / w postronnych Kráinách śie wspráwách Rycerskich ćwiczył.

W Woiewodztwie Bełskim Domow wiele znácznych/ iáko Dom Laźniewskich stárodawny.

Dom Mákośieiow stárodawny y znáczny.

Dom Smitkowskich stárodawny.

Dom Strzałkowskich/ Dom Sokołowskich/Dom Wołczkow w Chełmskiey Ziemi/ Domy stárodawne z Mázowsz wyszły w te tám Kráie.

Sekowskich Dom w Płockim Woiewodztwie rozrodzony.

Kruszeńscy w Chełmińskim Woiewodztwie/ piszą śie z Bolemina.

Gálescy z Káliskiego Woiewodztwá Dom rozrodzony.

Gorązdowscy z Wielkiey Polski Dom stárodawny.

Witosłáwscy ná Kráinie Dom stárodawny y znáczny/ ktorych Przodek z Niemiec był przyszedł w Pruskie Woyny/ dano mu było Kleczko / pothym sam kupił Siedlec v Zniná/ było ich bráćiey czterey iedenże żyw został Piotr.

pákoſtáwſcy z Oſtrzeßowſkiego Powiátu Dom ſtárodawny.
Dzwonowſcy od Poznánia Dom rozrodzony.
Cżeczotkowie w Ráwſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.
¶ Inßych wiele w roznych Woiewodztwách Domow y możnych.

Temuż rownie podobnego Herbu vżywáia Sedzińſcy/ chybá w tym odmiane máią/ że miáſtho Muru z ktorego Lew wychodzi/ ieſt pole Blekitne/ ná ktorym leży Lew/ Pole Czerwone/ Domow wiecey coby go vżywáli niewiem.

☞ W Prusiech tháktże Wieprzá z Muru kthory trzyma w gebie dwá Kłoſy Pßenice/ vżywáią Lukocżcy/ ludzie Rycerſcy/ wßákoż zá co nádan/ y komu/ á bo z kad przynieſion/ tegom ſie dowiedzieć niemogł doſtátecznie/ tylko tho ták twierdzą/ żeby do Miaſthá Gniewá Przodek Herbu tego miał przez Mur podáć Wieprzá przyiácielowi ſwemu náżywnosć/ ktoremu táiemnie Liſty podal miedzy onymi Kłoſy záwiązáne/ ná ktorych był námowion áby oſtrzegł Woyſko Polſkie/ ieſliby było ſpożytkiem ich oblężenie. Wczym gdy oſtrzegł y náucżył iáko Miáſtá doſtác mieli/ znácznie był zá to vdárowan.

O Kleynocie Kußábá/ ktory tu przynieſion z Czech/ ták iákoś o tym cżytał w Gniazdzie Cnoty. O Przodkách Herbu tego w Hiſtoryey nic znácznie nie cżytamy/ á ieśli y ná nie pátrzymy/ dla nieznákomithego opiſania Hiſtorykow znáć ich áni wiedzieć o nich nie możemy/ iednák znáć że zdawná byli możnymi.

☞ Wieku náßego był Dom Wárßewickich znácżny. Był Stániſław Woiewoda Mázoweckiem/ ktorego Syn Jan był potym Káßtellanem Wárßewſkiem/ od tego zoſtáli dwá Synowie Meżowie vczeni/ iáko

Stániſław/ then wzgárdziwßy docześne dobre mienia/ ná ſłużbe ſie miłego Bogá vdał/ wſtąpił do Zakonu Jezuitow.

Chrzyßtoph Brát iego/ ktory z młodosci w cudzych ziemiách Náukámi wyzwolonymi ſie báwił/ Láciński/ Włoſki/ Fráncuſki/ Niemiecki dobrze vmiał/ był Sekretarzem ná ten cżás Krolá Stepháná/ Możnácżnie záſłużony y godny/ wiele Kśiąg piſał pámięci godnych ku pożytkowi wielkiemu Rzecżypoſpolitey.

Dąbrowſkich dom w powiećie Czerſkim znácżny/ był Márćin Sedziem Ziemſkiem támże.

Dom Lubowieſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny/ we Włocłáwiu Epitáphium opowieda iednego tymi ſłowy: Hic ſitus eſt Mathias Luboueski, clarus fortuna ſed varia, obijt anno 1552. 28 Auguſti. Bywáli ludźmi Rycerſkimi z tego domu/ y ná poſługách Rzeczypoſpolitey znácznymi.

¶ Tegoż Domu w Krákowſkiey ziemi drudzy máietność nábytą máią/ Dom znáczny/ iáko był Bártoß/ ktory z Borzykowſką zoſtáwił Synow pięć/ Adryaná/ Bártoßá/ Szczęſnego/ Stániſłáwá/ Janá/ Młodźience ſláchetne/ y Corki dwie/ Kátárzynę Máćieiowſką/ y Helżbietę Puckową.

Dom Siekluckich ná Podláßu/ z ktorego Mężowie znáczni y Rotmiſtrze Mężni bywáli.

Dom Struśieńſkich ná Podláßu/ w ktorym tákże wiele Mężow znácznych bywáło.

Dom Lochowſkich w Mázowßu ſtárodawny y znáczny.

Dom Juicżkich w Lęczyckim Woiewodztwie ſtárodawny/ Mężowie ſławni w tym Domu bywáli/ iáko był Mikołay Juicżki/ ktory ná Podolu żołnierſką ſłużąc/ wiele á mężnie z nieprzyiaćioły czyniąc/ od wielkośći przemożony poimán/ czás długi był w więźieniu.

Grochowſcy w Lęczyckim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Zupkowie w Sedomierſkiem Woiewodztwie v Wiślice.

Nieprzeczcy w Wielkiey Polßcze Dom znáczny.

Y wiele inßych Domow w rożnych Woiewodztwách.

W Czechách wiele Domow Herbu tego możnych/ iáko Zberkmulowie/ y inßych wiele Domow zacnych.

O Kleynocie Zadorá/ ktory przynieśion z Niemiec do Polſki/ iáko o tym Długoß piße/

á powieda o Przodkách że bywáli in furore procliui, genus Gallicum ex Britania Galliæ ducens ortū. Drudzy ex Rheno przyśćie ich opowiedáią/ o ktorych przypátrzywßy ſie Herbu właſnośći czytáć będźieß/ ma być Głowá Lwia Szárá ná Błekitnym Polu/ pięć Płomieni z páßczeki wypußcza.

☞ Nayznáczniey Káthálog/ tákże y Długoß/ y inßy/ od niego biorąc/ wſpomináią Wálterá Biſkupem Wrocłáwſkim/ w Roku 1148. O czym pomieniony Hiſtoryk ták piße. Poſt Ianicium Epiſcopum Wratslauieñ, qui in Archiepiſcopatum Gneznenſem electus, ſucceſit Catedra Wratislauieñ Walterus Scholaſticus Cracouieñ & Canonicus Wratislauieñ, iuxta electionem Canonicam confirmatus & conſecratus, Nobilis de Domo Zadora.

¶ Tenże thám naprzod Kośćioł drzewniány zepſowawßy zmurowáć dał/ Żył ná Biſkupſtwie Lat dwádźieśćiá y dwie/ Vmárł Roku 1170. Po nim naſtał Zyroſław z Domu Rożá.

Przedborá y Pákoſłáwá Syny Zbigniewowe wſpomináią wßytkie Hiſtorye/ że im Káźimirz Wielki dárował Miáſteczko Włodźiſław z kilkiem Wśi/ z ktorego ſie dźiś pißą Włodźiſłáwſkimi/ iáko niżey vſłyßyß.

Potym

¶ Potym z Brzezia Lánckoruńskimi wiele ich Historye opowiedáią/ Mikołáiá de Brzezie Lánckoruńskiego w Roku 1 3 8 2. opowiedáią Historye Márszałkiem Koronnym.

Zbigniewá Lánckoruńskiego tákże Márszałkiem Koronnym w Roku 1 4 1 3.

Przecłáwá Lánckoruńskiego Meżem sławnym.

¶ Tych potomstwo wspomináią Listy rozdźielne/ że ták dźiały bráli.

Jeronim Lánckoruński wźiął Brzeźie y insze własnośći do niego/ tego wiele potomstwá wspomináią Epitáphia v świetey Kátárzyny w Káźimierzu/ iáko Naprzod. Nicolaus de Brzezie obijt Anno 1520.

Kresłáwá de Brzeźie Lánckoruńskiego Stároste Chmielnickiego/ ktory vmárł Roku 1 5 3 1. Die decima Iunij.

Stánisłáwá Lánckoruńskiego in Libris beneficiorum támże w tym Kośćiele iest pámiątká pisana w te słowá. Stanislaus Lanckorunski, Hæres de Brzezie, Palatinus Sendomirieñ Capitaneus Cameneceñ, Anno Domini 1 5 3 5.

Hieronimá Lánckoruńskiego támże w tym kośćiele opowiedá in libris beneficiorum tymi słowy. Obijt Generosus Dominus Hieronimus Lanckorunski de Brzezie Capitaneus Scaleñ, Vir pius Catholice priscæq; religionis amantissimus Die 6. Ianuarij Anno 1 5 6 9.

¶ Tego iák mniemam byli dwá synowie wieku nászego.

Stánisław Stárostá Skálski/ ktory miał zá sobą Herbortowne Stárośćianke Bárską/ z ktorą zostáwił potomstwo/ Mąż Rzeczypospolitey zasłużony/ kosztem wielkim Roty y Poczty niemáłe chowáł/ z ktorymi nieprzyiaćioły grámiał.

Mikołay brát iego rodzony Rotmistrz ná Podolu y do Moskwy/ przez wszystkie potrzeby zá pánowánia Krolá Stephaná. etc.

Z tymiż de Brzeźie iedney dźielnice Roszoczcy de Roszoczyce w Krákowskim Woiewodztwie/ iáko tego poświadcza Epitáphium támże Stánisłáwá Roszockiego/ ktory sie pisał de Brzezie & in Roszoczyce Hæres Vmárł Roku 1 5 7 8.

¶ Drudzy bráli dźiałem Włodźisław/ ták sie pisáli/ Adam Lánckoruński de Brzezie & in Włodyslavv. Zostáwił syná Janá/ ktory był Łowczym Sedomierskim/ iáko to opowieda Epitáphium ná Grobie iego tymi słowy. Generosus Ioannes Lanckorunski, de Brzezie & in Wlodislavv Hæres, Venator terræ Sendomirieñ, in R. P. & Re Militari nemini secundus, Obijt Anno 1 5 6 4. secunda Nouembris. Tenże zostáwił dwu synow/ Krzysztophá Kásztellaná Málogoskiego/ ktory z Teczyńską Kásztellaná Krákowskiego Corką zostáwił syny/ Przecłáwá y Zbigniewá/ Corki dwie/ Jádwige y Anne.

¶ Potym drugą miał Zone Wzdowską z Domu Srzeniáwá/ kthora pierwey byłá zá Kárwickim Stárostą Látowickim/ then trzymał dźiałem Koroźwęki.

Hieronim Lánckoruński/ Brát rodzony tegoż Kásztellaná/ ktory też był Łowczym Ziemie Sedomierskiey/ miał zá sobą Debińską Kásztellaná Krákowskiego Corke/ z ktorą zost wił trzy Corki/ Anne/ Jádwige/ y Krystyne/ miał potym zá sobą Drohiczyńską z Domu Nałecz Kásztellaná Lubaczewskiego Corke. Ten trzymał dźiałem Włodźisław.

Dom Zyćieński ich iedney dźielnice z Lánckoruńskimi.

Dom Bąkow/ ktorzy sie tákże piszą z Brzeźia/ y z tymiż dźielnice bráli/ Bąkową Gorę/ y Grotkowice v Brzeźia/ ácz sie ćiż rozrodźili/

niektorych

niektorych częśći rozniosły Białległowy w rozne Domy/ iáko Janowa Corká w Dom Korytkow.

¶ Był Wálenty Bak Chorążym Kámienieckim w Roku 1578.

Dom Chrząstowskich stárodawny y znáczny w Krákowskiey Ziemi/ od tychże Lánckoruńskich dźielnicą odszedł/ był Mikołay Chrząstowski Chorążym Krákowskim/ w Roku 1477. Inszych wiele Domu tego Przodkow było Rzeczypospolitey zásłużonych.

Krzetowscy w Opoczyńskim Powiećie y w Litwie máią nábytą máietność.

Ciesielscy w Piotrkowskim Powiećie Dom stárodawny.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách znácznych.

Okleynocie Dryá/

alias Mutina, ktory tu przynieśion z Burgundyey / máią być trzy Kámienie żołte w polu Czerwonym. Ktorego własność obaczywszy/ czytáć bedźiesz o Przodkách tháksze o Potomstwie/ ktore ia w ták szerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Nayznácznieysz tey Fámiliey Historye Czeskie opowiedáią dwoch bráciey rodzonych Hrábie/ Wilhelmá y Hermanná/ ktorzy ná ten czás gdy wiárá Chrześćiáńska nástawáłá w Czechách ábo y w Morawie/ Klasztor fundowáli/ á dáli mu nazwisko od imienia brátá stárszego/ wszákoż iáko dawno/ czásu nie opisał.

¶ Támże wspomina Roku 1264. Apud Ricardum Comitem Cornubiæ, Fratrem Regis Angliæ, præfectum Curiæ Adrianum ex hac Familia. O tym pisze/ że w Elekcyą kiedy go obierano ná Cesarstwo był mu wielc pomocen/ bo był Mąż wielkiego záchowánia y godnośći. Ná then czás było obrano dwoch/ Alphonsum Regem Castellæ & Legionis, á wyższey pomienionego/ vmárł pretko Konradus.

☞ Piszą niektorzy/ żeby Bernát świety miał być tey Fámiliey. Ale ia pewnem świádectwem Zakonnikow Reguły Cysterskiey stąd ie zbiie/ ktorzy to dostátecznie wiedzą/ że ináksży kształt y nazwisko Herbu iego było/ ma Proclama ábo nazwisko GAVDIVM ábo Wesele/ własność iego tháka iáko baczysz/ dwá rzedy Száchownice Białłe á Czerwone ná czárnym polu.

Tu w Koronie Polskiey wspomina Anonimos/ w Roku 1266. Suatislaum Comitem tymi słowy. Eodemq́ Anno, Ducis Cracouieñ Pudici exercitus, terram Rusiæ subintrantes, ipso die Geruasii & Protasii Sanctorum, cum exercitu Suarnonis Ducis Rusiæ congressum facieñ viriliter pugnauerunt, sed Poloni Victores effecti multis millibus ex Ruthenis occisis, & Ruthenorum præda sufficienter dotati, ad propria redierunt, ibi Suatislaus Comes ex ea Familia quæ tres Lapides ꝓ insigni defert, Præfectus exercitus Curiæ á Rege honoratus & muneratus.

Wieku mego tu w Koronie Polskiey w roznych woiewodz-

twách było to Potomſtwo. Naprzod w Wielkiey Polßcze Dom Zernickich ſtárodawny/ktorego przodki wſpominája liſty Domu tego znácznymi. Naprzod Jana Chorązem Poznáńſkiem/w roku 1 4 6 7. Dla tego/ że nádawał wolności Miáſteczku ſwemu Zernikam/ktore iuż weßły w rece inßey Fámiliey w dom Nowinow / kupione przez Marciná Padniewſkiego/ Synowcá Biſkupá Krákowſkiego. Anno vt ſupra, datum in Zerniki ipſo die Sancti Laurentij Martiris glorioſi. Præſentibus, Martino Nouomieyski, Stanislao Suantkovvski, Laurētio Siedlecki, Suantoslao Phiol Dzdziczienski Nobilibus. Domino Stanislao Plebano ibidē in Zerniki, Paulo Proconſule vna cum Conſulibus, alijsq; fide dignis.

Piotrá Zernickiego Káßtellaná Káliſkiego wſpominája Epitáphia iákos czytał pod Nowiną/ ták y inße ſcriptá/ ten miał dwoch Synow/ Janá y Marciná/ y Corkę Málgorzatę Padniewſką/ ktora byłá vrodziłá Filipá Biſkupá Krákowſkiego y Bráthá iego/ od kthorego dziśieyßy Padniewſcy.

Marciná wſpomina Liſt Królá Zygmuntá thymi słowy. Sigismundus Dei Gratia Rex Poloniæ. &c. Quia nos conſiderañ fidelia ſeruitia Generoſi Martini Zernicki, voleñq; , vt Opidum eius hæreditarium Zerniki in Maiori Polonia ſitum, maius capiat indies incrementum, ad melioremq; ſtatum & condicionem deducatur, &c. Duo Fora annalia, vnū pro feſto Viſitacionis alterum pro feſto Natiuitatis Glorioſsimæ Mariæ Dominæ noſtræ, quolibet anno celebranda, &c. Datum Cracouiæ anno 1531. Regni noſtri 25. Præſentibus, Petro Cracouieñ, & Regni Vicecancellarij, Petro de Gāratis Chelmeñ Epiſcopis. Magnificis, Venerabilibus, & Generoſis, Chriſtophero de Szydłovviecz Caſtellano et Capitaneo Cracouieñ Generali, & Regni noſtri Cancellarij, Andrea de Tęczyn Cracouieñ, Ioanne de Tarnovv Ruſsiæ & exercituum regni noſtri Generali, ac Sendomirieñ Capitaneo. Pallatinis, Petro Kmita Voynicieñ, & Regni Marſzałco, Nicolao de Szydłovviecz Regni Teſaurario, Radomieñ, Olſztyneñ, Zatorieñ, & Grodeceñ, Capitaneo. Ioanne de Tęczyn Lublineñ, Marſzałco Curiæ, Nicolao Czikovvski Sądeceñ, Martino Myſzkovvski Wieluneñ Caſtellanis. Ioanne Chomski præpoſito Poznanieñ Archidiacono, &c. Fœlice Zamoyski præpoſito Tarnouieñ, Canonico Cracouieñ, Bernardo Wapovvski Cantore, Stanislao Tarło Canonico Cracouieñ, Secretarijs noſtris, Sylvveſtro Ozarovvski Succamerario noſtro, Symone Chlevviczki Coquinæ noſtræ Magiſtro, Ioanne Tarło Inceſore menſæ noſtræ, & alijs fide dignis. Datum per manus Reuerendiſsimi Petri de Tumicze. Jeſt y w tym wieku Potomſtwo tego Zernickiego.

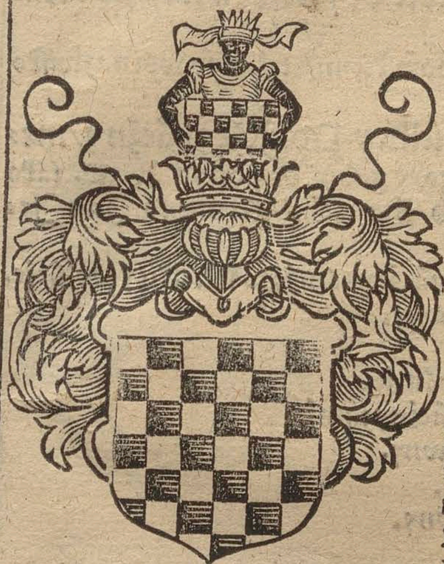
¶ W Gnieźnie Eptáphia opowiedája dwoch tymi słowy Zernickich. Hic iacet Venerabilis Dominus Ioannes Zernicki de Zerniki, Gnezneñ, Lancicieñ Canonicus, qui in Domino obdomiuit 24 die Marcij, anno 1553. Petrus Zernicki Canonicus Gnezneñ, Patruo & benefactori ſuo poſuit Anno Domini 1 5 5 4.

Dom Orzelſkich támże w tym Kráiu ſtárodawny y znáczny/ byli wieku mego ći ludźie/ Swántosław Sędzia Ziemſki Káliſki/ Vir doctrina, ingenio, eloquentia inſignis, Miał zá ſobą Dobrowſką z Domu Drogosław z ktorą zoſtáwił potomſtwo.

Mikołay Podczáßy Káliſki/ Máciey Sędzia Nakielſki/ Jan Rotmiſtrz y Andrzey/ Sioſtry ich dwie/ Anná Werzyſka/ Málgorzátá Pálecka.

Dom Wyſockich z Budziſłáwia ſtárodawny/ był ieden Káßtellanem Lęczyckim/ w Roku 1 5 7 5. Opowieda go Epitáphium w Kole. Magnificus Dominus Stanislaus Wyſocki de Budzislavv, Caſtel-

Ianus Ledeń, obdormiuit in Christo Anno 1575. ætatis suæ 57.
Dom Chłąpowskich stárodawny w Poznáńskim Woiewodztwie.
Dom Bożeiewskich stárodawny w Káliskim Woiewodztwie.
Dom Rádeckich z Káliskiego Woiewodztwá stárodawny / z ktorych ieden był poimán w Poselstwie bedąc v Iwonie / bo zágniewány / nie mogąc z wielkim ludem iezyká dostháć / gdy Woiewodá Podolski wprowádzał Bogdaná ná Páństwo / z ktorego Iwoniá go był zegnał / on tego kazał poimáć á posłáć Cesarzowi Tureckiemu / wszákoż zá pilnym stáraniem Andrzeiá Tárnowskiego był potym wypuszczon.
Modlizewscy támże w oz ym Kráiu z Málego Modliszewá Dom stárodawny.
Lisieczcy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárodawny.
Osieczcy támże Dom stárodawny.
Trąpczeńscy támże Dom stárodawny.
Czyżowscy od Koniná dom dawny Bártosz był Pisárzem Nadwornym
Goreczcy piszą się z Targowey Gorki od Poznániá.
Dziechtárscy ná Kráinie.
§ Inszych Domow zacnych iest wiele w roznych Woiewodz.

O Kleynocie stárodawnym

Wczele / alias Száchownicá / ták iákomći pisał w pierwszym wydániu o początku Herbow / inszego nic pewnieyszego nád ten wiedzieciem nie mogł / tylko żemći tám pisał Slężaká Primum Parentem Kleynotu tego / á potomstwo wywodzi że Sláwak / wszákoż cesimy podla siebie blisko / bo to wszytko był ieden narod / o czym swiadczą Historye. Zowa ten Herb po Slawieńsku Lebno od ibá przebitego / á wypolerowáno mową naszą Wczele / od przetrąconego Czołá / Murzynká ma być nága w Koronie / Czoło Biáłlo Bindą záwiązáne / trzymáiąc w reku Száchownice z żołtymi á z Biáłymi polmi. Tego Przodká ktory tego Herbu dostał / zwano Hołub / co y Długosz wspominá.

Wspomináią Historye / iáko Kromer / Mikołáiá Tumigrále Męża znácznego / dla czego / czytay pomienionego Historyká w Księg: 20. List 459. Zowie go / Tumigralá Siekowius.

§ Wieku mego tego Herbu były te Domy znáczne y możne w Polszcze / iáko naprzod Dom Mieleńskich w Wielkiey Polszcze / z ktorego byli ći ludźie znáczni y zásłużeni Rzeczypospolitey.

Alexánder / ktory z młodych lat Náukámi Wyzwolonymi się w cudzych ziemiách báwił / przyiechawszy do Oyczyzny / ná Dworze Królá Augustá czás długi kosztem niemálym służył / w Legácyách wielkich bywał do postronnych Krolow y Kśiążąt Cześkich / iáko o ono záiątrzenie / z ktorego byłá wypráwá do Inflant Krolowi Augustowi z wielkimi woyski przypádłá / o czym bedźiesz czytał w Historyey. Kedy on Postem bedąc / rostropnie wszytko ku pokoiowi przywiodził. Ten od pomienionego Królá miał Opáctwo Trzemeszeńskie / ná ktorym bedąc / wielki pożytek Klasztorowi onemu czynił / naprzod Murow rzodnie opráwił / y Gmáchow przyczynił / Or-

gány támże w tym Klaßtorze spráwił/ Ksiąg zá pięć set złotych dla uczenia Káplanom przykupił/ w Oyczyźnie Kámienice ná kßtałt Zameczku zmurował/ w roku 1 5 8 2. Krol Stephan dał mu Biskupstwo Wendeń: w Inflanciech/ dostawßy ich zá vćiśnieniem Moskiewskiego przez vgodę/ co tám potym zá koßt podiął/ co zá prace/ toć sie potym w Historyey okaże.

Mikołay Mieleński brát iego/ ktory był Woyskiem Káliskiem/ Człowiek godnie R. P. zásłużony. Ten zostáwił syná swego Imieniá Młodźieńcá vczonego/ ktorego w Moguncyey ná náukách chował.

Krzyßtoph Brát ich trzeći Woyski Káliski/ Mąż z wielka rozrywko/ ták do spraw Rycerskich/ iáko też do inßych R. P. należących/ zostáwił z Kotwiczowno tegoż Herbu potomstwo / Woyćiechá Zolnierzá y Meżá znácznego/ ktorego ná wßytkie expedycye do Moskwy koßtem niemáłym wypráwował. Stánisłáwá y Alexándrá w Moguncyey ná náuce chował.

☞ Dom Gniazdowskich stárodawny támże w Wielkiey Polßcze/ z ktorych Jan był Opátem Mogileńskiem/ Meżem vczonym y zásłużonym R. P. ná wielkich posługách iey bywał w Káncelláryey z náuki przyiychawßy z cudzey ziemie/ czás sie długi báwił.

Michał Brát iego / ktory ná chlebie Rycerskim látá swe tráwił/ był Młodźieniec wieku mego godny.

Droßewscy iedney Dźielnice z Gniazdowskiemi/ tylko po wśi nazwisko odmienili.

Dom Jábłkowskich támże w wielkiey Polßcze znáczny/ meżowie vczeni w tym domu byli wieku mego/ y godni do posług R. P. iáko Woyćiech y Wacław. Drudy Bráćia ich Stryieczni/ Klemens/ Jan Jerzy/ Swietosław.

Dom Kácżánowskich stárodawny y znáczny támże w Wielkiey Polßcze.
Dom Ludźisławskich támże stárodawny.
Dom Luteńskich támże stárodawny.
Dom Włośćieiewskich stárodawny támże.
Dom Kármieńskich stárodawny y znáczny támże.
Dom Rumieiowskich támże stárodawny.
Dom Mysleckich támże stárodawny.
Dom Dzberkowskich támże stárodawny.
Dom Náleskich támże stárodawny.
Dom Dźieleczyńskich stárodawny támże.
Dom Pogorzelskich támże stárodawny y znáczny.
Dom Rzegnowskich stárodawny y znáczny.
Dom Chwalkowskich támże stárodawny.
Dom Gáleskich támże rozrodzony.
Dom Wołowskich támże rozrodzony v Káliszá.
Dom Trzeckich stárodawny/ te wßystkie domy w Káliskim á w Poznáńskim Woiewodztwách/ y wiele tám inßych o ktorych ia wiedźieć niemogę.

Ná Slasku Domow znácznych tego Herbu nie máło / iáko naprzod Dom Pretwicow/ ktorzy sie pißą z Gáwron/ z ktorych był Bernat iuż wieku náßego Meżem sławy y pámięći wieczney godnym/ o ktorym ći Historye wiele powiádáć będą/ to był Mur Kráiow Podolskich wieku swego/ często Hordy Tátárskie náwiedzał z wielkim ich vpadkiem. Teº wspomina Kromer in oratione Funebri Sigismundi Primi Regis Poloniæ Folio 798. z Męstwá wielkieº. Tegoż Bielski wspomina w kśięgách trzećich tymi słowy/ w Roku 1 5 4 0. Nic sie v nas znácznego ná ten czás niedźiało/ ták że y drugiego roku/ tylko co Tátárowie wtárgneli do Ruśi Miesiącá Márcá/ wielkie ßko-

cá/wielkie szkody około Winnice poczynili. Bernat Pretwic/Stárostá Barski/ pámięći od nas wszech Polakow godny/ puśćił sie po nich z trocho Kozakow á Czeremissow/ przyszedł áż pod Oczakow / obaczył ono ludźie one w Okrety przedáwáć w niewolą postano do Káfy/ płákał pátrząc ná nie/ mowiąc/ Bych mogł chętliwie bych was rátował/ wszákoż sie tego znácznie pomśćił/ gdy Tátárskie żony y dźieći posiekł/ potopił/ ták iż iáko szczeniętá ućiekáiąc ná wodę tonęły/ drugie Czeremissowie strzeláli ná wodźie iáko káczki/ plon ludźi/ y dobytki swoie ná zad pobrał/ y wiele dźieći y żon Tátárskich/ toż y ná drugi Rok uczynił. Ták to Kozacy o nim powiedáią/ że iáko ieno záiechał ná Podole/ miał z Pogány przez śiedmdźieśiąt bitew záwsze wygránych/ umárł Stárostą Trebowelskim/ zostáwił z Záwácką syná iednego y Corkę Chodorowską.

Jákub Syn iego iuż szczęśćia dáleko był podleyszego w spráwách Rycerskich/ ácz ná chęći/ ná pilnośći nic mu nieschodźiło / zostáwił z Ciołkowną Potomstwo/ był ná ten czás Stárostą Trebowelskim. &c.

¶ Inszych Domow wiele w rożnych Woiewodztwách.

O Kleynocie Wádwicz/

ktory sámo nazwisko okázuie nie własnym Polskim Kleynotem/ przyniesion z Niemiec. Pisze Długosz o Przodkách że bywáli Viri recti & moderati, używáli dwoch Ryb Białych ná Czerwonym Polu/ Czerwonych ná Białym/ o ktorych przypátrzywszy sie własnośći Herbu/ czytáć będźiesz tákże o Potomstwie.

☞ Długosz wspomina wiele ludźi możnych/ ktorzy sie pisáli de Dobrową/ tey Fámiliey / iáko Hánusá/ ktory zábit od Tátar przy Witulćie/ w roku 1351. co y Kromer w Kśięgách 15. wszákoż sie w roku niezgádzáią / dáley kłádźie Krom:

Potym w Roku 1415. w Wunia zá pánowánia Włádźisławá Jágiełłá/ był przyiet do tego Herbu Piotr Mondygiert ze wszystkim Domem/ w one Pruską sławną Woynę zá Jágiełłá / byłá Chorągiew z tákim Herbem iáko niżey czytáć będźiesz/ ktorą spráwował Niklos Wilcz Cōmendor Komendorstwá Schonsze alias Kowálewa.

W Polszcze wieku mego ktoby tego Herbu używał pewniem wiedźieć niemogł/ w Wielkim Kśięstwie Litewskim wiele Domow zacnych Herbu tego/ O czym będźiesz miał ná swym mieyscu.

O kleynocie Nápiwon ſtárodawnym w Polſzcże/ktory ma być Głowá Jelenia z Rogámi

O kleynocie Nápiwon ſtárodawnym w Polſzcże/ktory ma być Głowá Jelenia z Rogámi / á miedzy nimi Wilk Száry ná Polu żołtym/ tego Kleynotu niewiem áby iuż w Polſzcże Potomſtwo było / ále własność Herbu obacżywßy o Przodkách cżytháć będźieß.

☞ Długoß wſpomina Przodká tey Fámiliey / w Roku 1358. Tymi ſłowy. Erat ea tempeſtate quidam Baro in Poloniæ Regno, & generis Nobilitate, & opibus inſignis, ex domo quæ caput Ceruinum cornibus in altũ porrectis, & infra cornua Lupum pro inſigni deferre conſueuit, & vulgare proclama habet Napivvonie Matias nomine, qui apud Polonos vulgari apellatione Maczko Borkovvicz dicebatur, hunc Kazimirus Rex etiam Magiſtratu publico Palatinatu, videlicet, Poznanieñ extulerat, exiſtimans illum plurimum pro futurum R: P: is autem furum & prædonum in Villis illis in quos animaduertere debuerat, cepit eſse primũ Clandeſtinus receptator, & poſt vero ipſorum furtorum & ſpoliorum precipuus auctor. &c. Quem Rex Kazimirus correctione benigna obiurgans, deinde pœnarum denunciatione deterens, non poterat à propoſito reuocare, nec conſuetudinem radicatam aliena rapiendi in viro proprijs abundanti euelere, quamuis enim per litteras patentis Sigillo ſuo munitis, &c. &c. Rex Kazimirus motus querellis ſubditorum, Matiam Borkovvicz Palatinũ Poznanieñ prædictũ ad ſe in Caliſz venientem captiuat, & pro ſuis notorijs facinoribus decreto Regio in mortem condemnat, & catenatum in Caſtrum Olſztin transmiſsit, & in fundum horridi carceris deponit, nec ſimplici morte mulctare illum contentus, famæ & inedia excruciatũ iuſsit conſumi. Denunciatus fuit Ioannes Germanus ſuus hæres in Czarzyn, in vltionem mortis fraterne molicionem contra Regem ſuſcitaturus, ſed & huno Kazimirus Rex corripiens perremit, Caſtra quoq; eorum & fortalicia, videlicet Kozmin & Carzyn, & vniuerſa quæ iuris illorũ erant abſtulit.

¶ On Mátiaß Borkowic w wieży będąc do ktorey mu niedano iedno wiąſkę śiáná á wody przez cżterdźieśći dni vmrzeć niemogł/ áż ſię wyſpowiedał/ Chwalebną Swiętośćią ſpráwił/ z kąd wßyſcy rozumieli to onim/ że był nieſłußnie nágárło ſkazan/ twierdzą też to że de ſtupro Reginæ od tego Krolá był inſimulatus.

Syn iego do Sáſkiey źiemie do Márgrábſtwá Brándeburſkiego był zięchał/ boiąc ſię Kázimierzá Krolá/ potym náieżdżał Polſkę/ Szláchtę/ Kupce imał do więźienia/ potym w Rozrażewie od Chłopſtwá zábit.

O potomſtwie w tym wieku coby tego Herbu vżywáć miáło niewiem.

O klejnocie Biberstein

O kleynocie Biber- stein/ ktory tu przyniesion do Pol- ski z Niemiec/ ma być Rog Czerwo- ny Jeleni w Polu Zołtym według Długo- szá/ ktorego sie właszności przypátrzywszy/ czytháć bedzieß o Przodkách y o Potom- stwie ich ktore ia w ták szerokiem Krolest- wie znáć y wiedziec o nim moge. Pisze o Przodkách Długosz że bywáli loquaces & arogañ.

☞ Tu do Polski iáko dawno zániesion Kleynot ten/ v Historykow tego náleść niemoge/ tylko wspomina Kromer Janá Hrábie Bibersteyná/ dla tego/ że był Postem do Polski z Woyskiem od Henryká Kśiążećiá Głogowskiego Konrádowego Syná/ ktorego byłá vrodziłá Siostrá Przemysłáwowá/ dla tego/ áby poka- rał swowolne Polaki Wielkie / ktorzy mu niechćieli być posłuszni/ O czym Historya dostátecznie w ksie: Kromerowych II. powieda tymi słowy. Quod cum accepisset Henricus. &c. Ioannem Bibersteynum Comitem, cum e- xercitu ad reuocandos ad officium Polonos misit. &c. Tego iednák Hrábię Dobrogost Sámothulski rzeczony Paruus/ Thomisłáwá Woiewody Poz- náńskiego syn porázil/ á ten był z Domu Nálecz / ták iáko o thym tenże Hi- storyk pisze. etc.

¶ Potomstwo w tym wieku twierdzą / że z Helwecyey Przodkowie ich wyszli/ wszákoż to znáć że wielkiey możnośći zdawná byli w onych krái- nách/ bo nam to znácznie Mynice onych kráiow vkázuią z napisem ná gro- szách Sląskich thymi słowy. Vlricus Comes in Regenstat. A ná drugiey stronie/ Maria Mater Saluatoris: Casper Vlricus tákże rok 1509. Ná drugich Ernestus de Regenstat Comes, y inszych wiele Przodkow y po- tomstwá tey Fámiliey rozne napisy opowiedáią.

☞ Z tychże Przodkow wieku moiego były w Polszcze te Domy znáczne y R. P. zásłużone / iáko naprzod Dom Kázimierskich w Krákowskiem Woiewodztwie/ y w inszych Dzielnice y Máietnośći nábyte mieli/ byli ći Bráćia rodzeni.

Piotr Mąż sławy y pámięći godny/ ktory ná posługách R. P. w sprawách Rycerskich wieku mego młodość swoie trawił/ w oney po- trzebie pod Vlą / kedy Piotr Szuyski Hetman Kniáziá Moskiewskiego z wielkiem woyskiem woysku Polskiemu dał bitwe/ kedy był Hetmánem Rá- dziwil z domu Traby Woiewodá Wileński/ á Polnym Hetmánem Hrehory Chotkiewicz. etc. Tám woysko porázone/ y tego Hetmáná pomienionego zá- bito/ zá ktorego spráwą Moskiewski dostał był ziemie Inflántskiey/ y w ro- ku 1582. Syn iego meżnie Pskowá bronił woysku Krolá Polskiego / o czym bedzie w Historyey. Tám w tey bitwie ten Piotr Kázimierski wiele á meżnie z pochwałą ludzi Rycerskich z nieprzyiaćioły czynił / w młodym wieku ná ten czás.

¶ Potym w Roku 1564. Gdy Jan Chotkiewicz brał Zamki od Kśiążećia Kurláńskiego/ z właszczá Kokonaus/ záprowádziwszy ludzi do zie- mie Inflántskiey/ rozłożywszy ná pewnych mieyscách leże żolnierzom / sam odiechał ná roskazánie Krolewskie/ zostáwiwszy ná mieyscu swym Mikolaiá Thálwoszá/ Kásztellaná ná ten czás Mińskiego/ Wicegerentem.

❡ Przyßłá w tym wieść/ że ſię Szwedowie gotowáli do źiemie ábo do dźierżaw Krolewſkich/roſkazał pomieniony Thálwoß áby ſię ludźie gotowáli zá obwießczeniem iego iść kedy roſkaże. Rußył ſię zátym z kilkiem Roth do Lemzelá z Rothą Soleckiego y Swiderskiego/ iego byłá trzećia/ tám też ná Lemzelu były dwie Roćie/ Thurowá y Owśieńskiego. Tymże dwiemá Rotham iż niewielkie były roskazano ná ſtraż gdyby drugi raz zátrąbiono/ſam Wicegerent był ná Zamku dobrey myśli/ Rothy w Miáſteczku ſię skłádły/wßákoż koni nie rozśiodływaiąc. A iż było z mrozu wielkiego náßym/wßyſcy ſmáczno záſnęli/ á w tym Szwedowie ktorzy ſię byli zebráli z Kárkuſy/vderzyli ná miáſteczko/ćicho przypadßy Bronę wyśiekli/ Párkan vbiegli im ſtrzelcy / ná ktorym ſtánęli z Rußnicámi. A gdy w Miáſteczko wbiegli/ náßy ich dopiero co ná ſtraż im kazano poſtrzegli. Owa ledwie oni ludźie Thálwoßowi ſię zumykáli Szwedom/ y to z ßkodą ſwą niemáłą. A gdy Miáſto zápalili/ náßy ſię vmknęli/ chćieli ſię potym w polu popráwić/ wßákoż ſię im nie zdárzyło/ dla thego/ że Szwedom pod wiátr/ á ná náßych dym z miáſteczká przykry wiał/ták iż nie mogli drzew ſkłádáć/ ktemu gołoleć byłá bárzo wielka/ á koni máło kowánych mieli/ muśieli thył podáć y z Wicegerentem ſwoim/ áż do Zamku Trydenu / ále iż nie bárzo dáleko/ dla tego nie wiele ludźi z onych Roth zginęło/ tylko 40. człowieká / wroćili ſię Szwedowie ná zad do Kárkuſy.

❡ Dopiero po ßkodźie Polak mądr/ Obeſłał wßyſtkie Roty Tálwoß/ śćiągnęły ſię pod Wolmierem/ leżeli tám trzy niedźiele/ potym ßli ku Rewlowi/ było iuż wßyſtkich dwá tyśiącá Polakow/ Niemcow Krolá Duńſkiego dwieśćie/ Krolewſkich ſto z Pernáwy á z Inflant. Przećiwko tym ludźiem wyßedł Hetman Krolá Szweckiego z Rewlá Kurßeł/ z Brátem ſwym Hendrych Klons/ ći odßedßy od Zamku pięć mil/ bliſko Woyſká náßego ſię położywßy / pothym ná zad vſtępowáć poczęli ku Rewlowi. Poſłał Tálwoß trzećią część woyſká iezdnego z Soleckim y z Iwánem Połubińſkim/ y z Bielewiczem Stároſty Zmudzkiego ſynem / kedy też był y ten Piotr Káźimierſki/ dogonili Szwedow v Wśi Márierháhu/ ktore Szwedowie obaczywßy że ich nie wiele/ dáli im chętliwie bitwę/ wßákoż z ßczęśćiem náßych/ wßyſtká iezdá Szwecka pogromiona od náßych / Piechotá we Wśi ſię záwárłá/ w tym Wicegerent Tálwoß z ludźmi drugiemi y z Piechotą nádćiągnął/ tám ich Dźiałmi dobyli/ pobráli więźniow tyśiąc cztyry ſtá y pięćdźieśiąt / kthorzy w Tykoćinie robili czás niemáły / áż gdy vmárł Heryk Krol Szwecki/ á Jan Brát iego zoſtał Krolem/ ktory miał zá ſobą Sioſtrę Krolewſką/ wypußczeni byli/ był ná ten czás więźniem v Brátá ſwego then pomieniony Krol Jan/ O czym ná ſwym mieyſcu czytáć będźieß.

❡ Po they potrzebie w Rok/ dwiemá możnym Pánom Litewſkim Krol Zygmunt Auguſt zlećił ludźie Rycerſkie/ z ktorymi ßli Vły dobywáć Zamku możnego/ Jáko Janowi Chotkiewiczowi / á Kniáźiowi Románowi Sánguſkowi/ ći że z ſobą ßli fortelmi Ruſkiemi/ieden drugiemu zayźrząc ſławy/ nie ſpráwiwßy nic/ odćiągnęli z niemáłym żalem ludźi Rycerſkich y z ßkodą/ w ktorey wypráwie był też ten pomieniony Piotr Káźimierſki.

❡ Potym w Roku po tey potrzebie/ná ten czás gdy Vnija byłá w Lublinie/ ßli Zołnierze do Inflant / ktorych nie wielki Poczet był / iednák ßli czás vpátrzywßy do Moſkwy do Pieczar Mánáſteru (ktorego w roku 1582 dobywáli ludźie Krolá Polſkiego Stepháná/ á dobyć go niemogli) tám też máło ſpráwili ábo nic/ obroćili ſię dáley/ wźięli Zamek Zborſk/ przez prętkie vbieżenie/ tám był y ten pomieniony Piotr Káźimierſki / zoſtáli zá námową y obietnicámi hoynemi Połubieńſkiego ná onym Zamku / á miał ich rátowáć pod przyśięgą nádáley we trzech niedźiel/ oni ſię tám bronili cztery doſyć mężnie. A gdy im nieſtáło potrzeb do bronienia/ iuż też z trwogi niektorzy dali ſię vznáwáć nieżyczliwymi towárzyſtwu / było zdrády pełno / zátym ich

Moſkwá pobráłá/ ná Pſkow záwieźli/ potym do Nowogrodá Wielkiego ie
poſłáli/ áż potym do Miáſtá Moſkwy przywieźiono ich w Niedźiele mię-
ſopuſtną. Gdy ich przywiedźiono przed Wielkiego Kniáźiá / pytano co
zacż byli/ mniemáiąc by byli Dworzány Krolewſkimi/było Szláchćicow ſto
ſámych y trzey/ chłopiąt z pácholiki ßeśćdźieśiąt/ potym ie wßyſtki do ied-
ney Turmy wſádzono/ támże ná Zamku Moſkwie pokilku niedźiel przyſłał
do nich Kniáź Wielki / áby iednego z pośrzodku śiebie obráli / ktoregokol-
wiek ſtanu/ á on go z Gońcem do Polſki poſłáć chćiał do Krolá / mowiąc/
Tylko tákowego obieraycie/ktoryby wam wiáre ſtrzymał/áby ſie ſam názad
wroćił z tym Gońcem/ á gdźieby nie przyiechał/ tedy wßyſcy mieli gárłá dáć.
A gdy ſie tego dowiádowáli po coby ten iecháć miał/ ktorego obiorą / po-
wiedziano im/ że od Wielkiego Kniáźiá prośić będźie/ áby was Krol wáß
wyſwobodźił/ z tey Turmy / á te Moſkwę ktoreśćie wy ná Zborſku pobráli
Krol powrácał ze wßyſtkiemi rzeczámi ich/ coby było przy nich/ á náß theż
Carz was wypuśći Krolowi/ z wáßymi żywotámi.

¶ Było miedzy nimi w obierániu mießániny wiele/ ßukáiąc tákowego
coby im wiárę ſtrzymał/ w tym o co im ßło/ domagał ſie thego v nich Piotr
Miedzychowſki/ ácż oſobá vrodziwa ále mu nie vfáli towárzyße/ y niedáli
mu ná to słowá rzec áby od nich miał być poſłan. Po długich tráktaćiech/
obráli Piotrá Káźimierſkiego / czego ſie im on długo zbrániał prawdźiwie
(o co go áż klekáiąc przed nim prośili/ áby ſie im z tey poſługi nie wymáwiał)
máiąc te rácye ná myśli/ iecháwßy do oyczyzny/ vyźrzec ſie z powinnymi nie
ládá żal w ſobie wzbudźić/ wrácáiąc ſie do źiemie nieprzyiaćielſkiey do Tur-
my w okowy wleść v Tyrráná. Wßákoż źięty prozbámi ich/ vczynić to mu-
śiał. Przyßto potym od przednieyßych Boiar Kniáźiá Bielſkie°/y Mśći-
ſłáwſkiego po więźnie wßyſtkie/ ſpytano ich áby vkazáli tego kto poiedźie do
Polſki z Gońcem Cárá Wielkiego. Wßyſcy vkazáli ná Káźimierſkiego/ po-
częli ſie dźiwowáć że młodźiká przed wßyſtkimi obráli/ záraz zań wßyſtkim
przyśięgáć kazáli. Przyśięgło záraz zań wßyſtkich ſto y dwá/ ták iż gdźieby
ſie był nie wroćił z tym Gońcem/ tedy to oni wßyſcy gárły ſwemi płáćić mie-
li. Tákże y zá to przyśięgáli/ áby deſpekt żaden z przyczyny iego Goncá nie
podkał. A gdy przyśięgli/ rzekł Bielſki: Wy go też ſobie krzepćie iáko nale-
piey możećie. Rzekli/ Wiemy kogo ślemy y komu vfamy poczćiwośći y gárł
ſwoich. Oni rzekli/ Ták ieſt/ nam nic do tego. Oddawáiąc go Gońcowi o-
nemu/ te słowá do niego mowili oni Boiáre. Piotr/ ty poydźieß do Krolá
Páná twego/ z tym Poſłáńcem Cárá Preświetnego/ ktory ćię ßánowáć po-
winien będźie we wßyſtkim/ y z iedney bludy z nim ieść będźieß/ á gdźieby ćię
zbeßcześćił kiedy dźiełem ábo słowem / przyiecháwßy ſkażeß / á on karánia
nie vydźie/ á ty ſie też ſtáray áby z przyczyny twey w źiemi Páná twego on ni
wczym zelżon nie był.

Mießkał potym w Moſkwi Mieśćie w Domu Gończá onego / chodźił
wßędy gdźie mu byłá potrzebá wolno/ cżćił y ważył go ſobie Goniec on.
Potym iecháli w drogę do Litwy/ Krol był w Polßcze w Lublinie ná Sey-
mie wálnym/ ná ktorym Vnia ſkończona byłá. Tám gdy przyiecháli/ dano
Przyſtáwem Gońcowi onemu Stániſłáwá Broniewſkiego / Koniußego
Przemyſkiego y Stároſtę Medyckiego / o kthorym pod Herbem Tárnáwą
czytay. ¶ Ten Goniec gdy Krolá witał/ poſelſtwo odpráwił/ Kázi-
mierſkiego Krolowi oddał / ktory Krolá prośił pokornie o ſwą y Thowá-
rzyßow ſwych ſwobodę. Záraz mu ſie Krol w tym łáſkáwym pokazał/ obie-
cuiąc ſwobodę y nagrodę/ á kazał mu przy ſobie zoſtáć. Czeſto potym po-
wtarzał prosby ſwey / o tho też prośił Krola áby iechał z Gońcem iáko był
powinien. Goniec go ſam rekognicyą ſwą wolnym czynił od iechánia z nim
poſpołu. On ſie domagał v Krolá áby nie mienił słowá ſwego towárzy-
ſtwu / by im iáka niebeſpiecznosc ſtąd nieurosłá wedle przyśięgi. Czego

Poſłowie Ziemſcy pomagáli kilka kroć zá nim proſząc Królá pilnie. Po-
wiedźiał Krol: Opátrzyliſmy to dobrze/ że to iemu złego mniemánia niepo-
nieśie/ tu y v nieprzyiaćielá/ ponieważ on wiáre narodu náſzego ná ſobie no-
śi/ mamy to na tákim baczeniu z Rádámi ſwymi iáko należy. W tym mu
Krol roſkazał z Posły wielkimi do Moſkwy iecháć/ á przyśiege Towárzy-
ſzow ſwych y ſwą Eſtimacyą oſwobodźić/ kthemu to opátrzył Liſty ſwymi/
że to onym wieźniom á Towárzyſzom Káżimierſkiego nie miáło ſzkodźić/
áni żadne° niebeſpieczeńſtwá przynieść. Dał mu przy tym wſzytkie wieźnie
ktorzy przez nie byli pobráni ná Zborſku/ Woiewode z żoną y z dźiećmi/ y
inſzych ſynow Boiárſkich ſzeſnaśćie/ ktorych wźiął w Kobryniu Káżimier-
ſki/ á wiołł do Smoleńſká z liſty Krolewſkimi. Tám mu dał Philon Kmitá
Stároſtá Orſzáńſki pomoc ná granicách/ oddano mu Thowárzyſzow iego
dwádźieśćiá ſześć/ y Pácholikow dwádźieśćiá y czterech/ miedzy ktorymi był
przednieyſzym y ná Zborſku ieſzcze Mąż ſpráwny Fedor Pućiátá/ ktory potym
wźiął Moſkiewſkiemu Kieś y Nitáwe/ y tám miał dwá Zamki od Królá
Stepháná w Jnflánćiech.

Jechał potym z Posły Wielkiemi Káżimierſki do Moſkwy/ iáko z Ja-
nem Krotoſkim Woiewodą Jnowlocłáwſkim/ z Mikołáiem Tálwoſzem
wyżſzey pomienionym/ y z Leſzczyńſkim Stároſtą Rádźieiewſkim/ y Andrze-
iem Chárytánowiczem Litwinem Sekrzetarzem Krolewſkim.

Tám kiedy witáli Posłowie Kniáźiá Wielkiego/ skoro Dworzánie od-
witáli/ zlećili Andrzeiowi Trzećieskiemu z Domu Strzemie/ iáko Dworzá-
ninowi/ wźiąwſzy dozwolenie v Kniáźiá áby mowił rzecz y Poſelſtwo od
Królá do niego. Kniáź nie obaczywſzy ſie pozwolił/ á potym gdy mowić po-
czął rzekł Kniáź Wielki do niego: Nigdy tho nie bywáło áby Dworzánin
miał co zemną ſtánowić/ muśiał przeſtáć mowić Trzećieski. W tym ied-
nák Pánowie prośili tego Páná Andrzeiá Trzećieskiego/ áby opowiedźiał
Káżimierskiego Piotrá iż przyiechał według poſtánowienia ſwego y przy-
śiegi towárzyſtwá ſwego/ bo ſie obáwiáli tego áby go do Turmy wźiąć nie
kazał: Wźiąwſzy tedy dozwolenie Trzećieski v Kniáźiá Wielkiego opowie-
dźiał go tymi słowy.

Naiáśnieyſzy Cáru/ Piotr Káżimierski Szláchćic Polski/ ktory nie kie-
dy zá grzechem ſwym był do ćiebie w Płon wźiętym/ teraz thu przyiechał z
Posły Wielkiemi/ biiąc tobie czołem zá te Lubow/ ktorąś mu pokazał/ y biięć
czołem Koniem Arábskim/ y piſzczálą długą/ żebyś tho od niego przyiął
zá Lubow.

On ſobie wſpomniawſzy go iąknął/ y rzekł: Samli to on czyli ſługá iego?
Rzekli/ że ſam/ zátym rzekł Kniáź Wielki te słowá. Jno iemu ſpálaty/ ſzto
on vprámo zdołáł/ y rzekł znowu/ Jno iemu gruki: On zátym wyſtąpił y
ſzedł do reki iego/ ktorą mu wyćiągnął zdáleká/ á viąwſzy go zá reke/ zátrzy-
mał go/ á trząſáiąc reką rzekł śmieiąc ſie/ Piotr Káżimierowski/ w drugoie
w Ruskie Horody niewieżdżay. On vkłoniwſzy ſie chćiał odyść ná ſtrone/ á
on rzekł/ Koniá y Ruſznice od ćiebie zá Lubow przymuie/ y thy byś v mnie
Hlebował. Zátym nań krzyknęli Boiáre iego Rádni ze wſzech ſtron/ Piotr
Káżimierſki/ biy czołem Cáru Preświetnemu. On obroćiwſzy ſie vkłonił ſie
ſwym obyczáiem/ to czynili po trzy kroć/ á on ſie tákże obrácáiąc kłániał.

Odpráwili potym poſelſtwo/ przyſzli rychło znowu do obiádu/ tám też
Káżimierſki śiedźiał v ſtołu iego/ ktorego Kniáź Wielki częſtował potráwá-
mi z ſtołu ſwego/ thákże y pićia ſwego z czáſzą według zwyczáiu ſwego/ co
geſto czynił przez on obiad/ á potym náwyiezdnym dárował go trzemá ſo-
roki Soboli.

Tenże miał thám ná ſie waśń od iednego Slężaká/ ktorego zwano Zyg-
munt Hercyk/ ktory chćiał tego dokazáć żeby był znowu z nimi w Turmie śie-
dźiał/ co zrozumiawſzy z niego drudzy towárzyſze/ vdáwili go miedzy ſobą/

vroſtá po-

vrosła potym ná wßystki wielka trwogá/ on sam ich Wielki Kniáź zábijał/ y w ten czás zábił trzech znácznych reką swą własną/ Beze Slężaká/ Boguckiego Sierádzánina/ y Bieykowskiego Páwłá młodego pácholká/ wßákoż Męża wybornego/ ktorego gdy rohátyną w pierśi vderzył/ popadł go zá rohátyne wyrwał ią z ręku iego Bieykowski/ począł sie znią wynośić chcąc Kniáźiá nią przebić/ ále go niemogł dośiąc bo mu ią Syn Cárski podrzućił/ wołał nań Kniáź/ sposobi sposobi Iwan/ to iest rátuy rátuy Iwánie.

W wielu potrzebách znácznych ten sławny Mąż Piotr Káźimierski bywał/ y we wßystkich z Krolem Stephanem w Mosktwi był/ kedy z pochwałą ludźi Rycerskich znácznym sie pokázował.

Mikołay Brát tego Piotrá/ Mąż wspráwách Rzeczypospolitey biegły y znácznie záslużony.

Stánisław trzeći Brát ich Mąż tákże godny.

Krzyßtoph Kánonik Tarnowski 2c. Mąż vczony y przykłádny. Te porodźiłá Goluchowska z Domu Leliwá.

Stephan ktory czás długi ná Rycerskim chlebie Láthá swe trawił/ ten Kopiią krußąc ná weselu Hetmáńskim w Krákowie/ iáko o tym niżey czytáć będźieß/ ßkodliwie był ránion przez reke y przez łopátke/ w potrzebách zroznymi nieprzyiacioły bywał/ z káżdey ßcześliwie y zdobrą sławą wychodźił.

Wáwrzyniec Brát iego rodzony/ y Krzepicka Pisarzowa Skárbna.

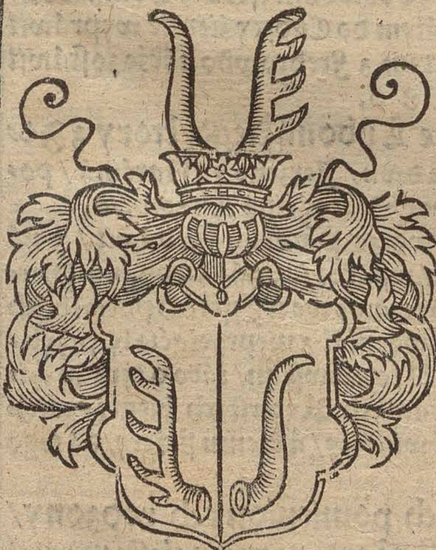
Dom Iáżwieckich w Bieckim Powiećie znáczny.

Dom Błońskich támże znáczny/ z ktorych ieden był wieku mego Sędźim Grockim Sądeckim/ człowiek wspráwách Rzeczypospolitey biegły.

Dom Białkowskich támże w Bieckim Powiećie rozrodzony.

Dom Sebieńskich támże w Bieckim Powiećie rozrodzony.

¶ Inßych Domow zacnych iest wiele wroznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Rogálá/

o ktorym też to pißą/ że z Niemiec tu w te Kráie przyniesion/ wßákoż to niektorzy twierdzą/ że tu przydan Rog Zubrzy Przodkowi Biberskeynow/ ktory ma być w Polu Czerwonym/ á Rog Jeleni w Polu Białłym/ y ták go Długoß opisuie. Są też drudzy ktorzy go w Polách inßey bárwy vżywáią/ o czym przypátrzywßy sie własnośći Herbu niżey czytáć będźieß/ ták o Przodkách iáko o potomstwie ich ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć onim moge.

☞ Wielcy á możni ludźie tego Kleynotu w Polßcze przedtym bywáli zá onych dawnych Krolow ábo Monárchow/ á nawiecey w Wielkiey Polßcze á w Mázowßu/ iáko niżey obaczyß czytáiąc o Potomstwie ich.

Pomśćiborá Rogále opowieda List stárodawny Dźiedźicem z Mnáchnáćin Káßtellanem/ Stárostą Ciechanowskim y Przásniskim data in Ráćioż/ w Roku 1 2 4 0.

Dáßká Rogále Woiewodá Mázowieckim wſpomina Liſt w Klaßtorze/ ktory należy Domowi Lewickich w Mázowßu o ktorych niżey czytáć bedzieß/ tákże go potym wſpomina przy confirmácyey w Roku 1250. zá pánowánia Boleſłáwá Pudyká.

Piotrá Rogále Stároſtá Bobrownickim wſpomina Przywiley ſtárodawny Klaßtorá Strzeleńſkiego przy Confirmácyey Praw ábo wolnośći ich w Poznániu/ w roku 1340. zá pánowánia Włádyſłáwá krolá.

Wſpomina znácznie Kromer Jana Rogále Káßtellanem Włocławſkim/ dla czego/ toć ßerzey potym Hiſtorya pokaże/ ábo pomienionego Hiſtoryká czytay Kśiegi 16. boć go kłádźie tymi ſłowy. Ioannes Rogala quod etiam equeſtris Familiæ nomen eſt Caſtellanus Władiſłauieñ &c. To było w Roku 1 4 0 2.

Jana Rogále Woiewodá Wárßáwſkim wſpomina Kromer w Kśiegách 26. w Roku 1466. dla czego/ czytay Kśiegi iego támże.

W Niemcech tego Herbu bárzo wiele ich vżywa ludźi znácznych/ w Wegrzech tákże był Dom możny/ piſáli ſie de Studźiána Wodá/ ále ći w Helmie miedzy Rogámi nośili Gáwroná/ z tegoż Domu Dźiałyńſki ieden przyniosł był ſobie żone.

☞ Wieku mego od tych Przodkow były Domy możne w Polßcże/ z ktorych było wiele Meżow záſłużonych R. P. á naprzod

Dom Rogáleńſkich ná Kuiáwách ſtárodrwny/ ktorzy máło odmienili nazwiſká Przodkow ſwoich.

Dom Śiećińſkich ná Dobrzyńſkiey Ziemi ſthárodawny y rozrodzony/ iáko naprzod był zá moiey pámieći Jákub Śiećińſki ſyn Jákubá Traby rzeczonego/ ktory w Przemyſkiey ziemi czás długi ſie Rycerſkim chlebem báwiac/ Potomſtwo zoſtáwił z Orzechowſka z Domu Okßa.

Alekßego/ ktory ſie iuż Kraśickim w Przemyſkiey Ziemi piſał/ był Woyſkim oney ziemie człowiek wſpráwách Rzeczypoſpolitey. Był biegły y czás długi ná Dworze Krolá Auguſtá znácznie ſie báwił/ zoſtáwił potomſtwo ze dwiemá żonámi/ Naprzod z Nowomieyſcka z Domu Wilcże Koſy ſyná Janá/ ktorego koßtem niemáłym do Cudzey ziemie wypráwił ná náuke/ y Corke Bárbáre Zárßyńſka/ potym z Fredrowna tákże zoſtáwił potomſtwo ſyny y Corki/ Vmárł roku 1 5 8 0.

Stániſłáwá Oboźnego Stároſte Lubomſkiego/ ktory z Zorawińſka z Domu Korczak zoſtáwił ſynow dwu/ Jerzego y Marćiná/ potym miał druga Jákubowſka z Domu Topor Stárośćina Lubomſka.

¶ Ten z Młodych Lat ſwoich ná Dworze Páńſkim ſie báwił/ y ná znácznych poſługách Krolow trzech bywał/ wßákoż iuż zá Stepháná Pierwßego koßt y prace wietßa podeymował/ bywáiac we wßyſtkich potrzebách ktore ten Krol záraz wiecháwßy ná Kroleſtwo miał z nieprzyiaćioły przyległymi. Naprzod z Gdańßczány/ potym z Moſkiewſkim/ iáko o tym w Hiſtoryey czytáć bedzieß/ był to człowiek wſpráwách Rycerſkich biegły/ wielkiey miłośći v wßyſtkich ludźi dla ludzkośći wielkiey/ á ktemu ßczery/ do tego Kátolik y wielki miłośnik ludźi vczonych.

Márćin Kraśicki Brát trzeći tych pomienionych rodzony/ Maż znáczny/ ktory z nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego potrzeby czeſte miewał y znácznym ſie Meżem pokázował/ miał zá ſoba Manáſterſka z Mielnowá z Domu Piláwá.

Andrzey Śiećińſki/ ktory ná Oyczyſtych dobrách w Ziemi Dobrzyńſkiey zoſtał/ przyiecháwßy z Ruśi/ kedy ſie czás długi ná Rycerſkim chlebie chował/ zoſtáwił ſyny z Gorzechowſka z Domu Ogończyk.

Woyćiechá/ ktory támże ná Dobrzyńſkiey Ziemi zoſtał.

Máteuſzá Dworzániná Krolá Stepháná/ kthory w Ruśi przy Bráćiey Stryiecżney ośiadł.

Stániſłáwá Plebaná Lubacżowſkiego/ ácż w młodym wieku/ wſzákoż przykłádny y vcżony/ był ná ten cżás we Włoſzech ná náuce w Roku 1584.

Páweł Brát ich Młodſzy Zołnierz v Kśiążat Słuckich/ y inſzy Stryiecżni.

Wáwrzyniec trzeći brát Jákubow/ ktory tákże ná Dobrzyńſkiey Ziemi zoſtał/ zoſtáwił Potomſtwo z Szcżáwińſką z Domu Prawdzicż/ Stároſty Goſtyńſkiego Sioſtrą/ ſyná Woyćiechá y Corkę Stáwowſką.

Dom Chynowſkich w Mázowſzu ſtárodawny/ zową ſię Łoſkiemi w onym Kráiu Rzecżypoſpolitey znácżnie záſłużony/ Mężowie ſławni z tego Domu bywáli/ A byli znácżnymi wieku mego ci ludźie/ Stániſław Woiewodą Mázowieckim/ drugi Adryan Rotmiſtrzem ſławnym y fortunnym/ z tymi dźielnicę máią Odrzywolſcy.

Recżáyſcy/ z ktorych ieden wieku mego Woyćiech był Káſzthellanem Wárſzáwſkim y Rotmiſtrzem ſławnym zá Krolá Sthepháná do Moſkwy.

Skulſcy w Mázowſzu Dom znácżny y rozrodzony/ z ktoremi dźielnicę máią Trzylatkowſcy/ Dom w onym Kráiu znácżny. Vwieleńſcy z teyże dźielnice Dom znácżny y rozrodzony. Wagrocżcy tákże Dom znácżny y rozrodzony/ á ći wſzyſcy od Łoſkich dzielnicą oderwáni.

Dom Pilchowſkich ſtárodawny y Rzecżypoſpolitey záſłużony/ w ktorym wiele bywáło Mężow znácżnych Senatorow tákże dobrych á pożytecżnych Kroleſtwu temu/ wieku mego był Adam Biſkupem Chełmſkiem/ drugi Káſztellanem Zakrocżymſkiem/ y drudzy ludzie Rycerſcy iáko Jan/ ktorego zwano Jedynakiem/ ten z Zdzárſką z Domu Gozdáwá zoſtáwił ſynow trzech/ dwá vmárli młodo. Woyćiech był Mężem znácżnym z młodych Lat ná ſłużbie żołnierſkiey/ y v Dworu/ miał potym zá ſobą Kośieńſką z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

Dom Kośińſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny máią y ná Záwkrzu/ Mężowie zdawná w tym Domu ſławni bywáli/ A Męſtwá nie w domiech/ ále tám kędy ludziom Rycerſkim wiecżne Jmię z dobrą ſławą ſię mnoży/ pokázowáli. Był wieku mego Jan żołnierz Kośińſki/ ktorego z tąd zwano żołnierzem/ że z młodośći ná tym ſię chlebie ſchował/ y w potrzebách znácżnym ſię Mężem pokázował/ zoſtáwił te ſyny. Alexándrá Mężá ſławnego/ ktory proſto z Akádemiey Krákowſkiey z Janem Chodkiewicżem Stároſtą Zmodzkim w Roku 1558. od tegoż cżáſu niezieżdżáiąc ná tym ſię chlebie báwił/ áż do thego cżáſu kiedy Krol Stephan Jnflantow pod Moſkiewſkim doſtał.

Wiele á Mężnie w káżdey potrzebie z nieprzyiaćioły cżynił/ iáko pod Vłą Alexándrá Gwágniná Włochá Rotmiſtrzá od Moſkwy poimánego w ſzańcách ſam odbił. Wiodł Rotę do Blokáuzu/ kędy Zamek było záłożono pierwſzy od Rygi pułtory mile nád Morzem/ kthory potym Ryżánie zburzyli in interregno, potym gdy leżał ná Nowym Młynie z Rotą/ obleżon od Ryżan ośm Niedźiel/ z ktorymi náućiecżkę cżęſte á znácżne potrzeby miewał z dobrą fortuną. Zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá żadna potrzebá nie byłá w ktoreyby znácżnym ſię Mężem pokázáć nie miał.

Andrzey Brát iego był Mąż tákże godnie záſłużony R. P. był Poborcą Woiewodzcwá Płockiego.

Dom Weſtow w Mázowßu rozrodzony y znáczny / byli
wieku mego ći Meżowie godni Potomkowie Mikołáiá Weſtá / ktory ná
Dworze Krolá Zygmuntá był Dworzáninem znácznym y Meżem wſprá-
wách Rycerſkich bywáłym w roznych Kráinách/ ná co od Krolow y Kśią-
żat Páńſtw roznych miał Liſtow 70. Ná Podolu z Tatáry Meżnie ſobie
poczynał. Był potym w wieźieniu v nich/ Niemcá Wyſpeká zápáśniká ſła-
wnego ná Dworze Ceſárſkim ſtłukł. ꝛc.

Jákub Stolnikiem był Nurſkim/ Mąż znáczny y záſłużony
Rzeczypoſpolitey/ zoſtáwił potomſtwo ſyny Meże wielkie.

Piotr Weſel/ ktory w Ruśi od Mikołáiá Tárłá trzymał w
Przemyſkiey Ziemi máietność/ był Meżem znácznym/ zoſtáwił potomſtwo
ſyny Meże godne.

Jan tákże y Wáwrzyniec Meżowie záczni / od wßyſtkich
potomſtwo zoſtáło.

☞ Dom Záwáckich ſtárodawny y znácznie Rzeczypoſpo
lithey záſłużony/ w Płockim/ w Záwkrzewſkim/ y w Ciechanowſkim Woie-
wodztwách máią. Był Alekßy Záwácki z Zarnowá/ ktory zoſtáwił te ſyny/
Máćieiá/ kthory trzymał działem Vnieſki/ zoſtáwił z Zdzárska Podſedká
Płockiego Corka ſynow trzech. Márćiná y Janá/ ktory z nich ſtárßy trud-
no zgádnać/ gdy ſie obá iedney godźiny rodźili/ w Káncelaryey potym Wiel-
kiey czás długi byli/ Jan był Sekretarzem Kro. y P: Mákowskim vczony
y práwy Kápłan.

Andrzey Brát ich trzeći/ ktory v Janá Hrábie Teczyńſkiego
Káßtellaná Woynickiego czás ſie długi báwił / był Mąż godny y roznych
Kráin obyczáiow świádomy.

Woyćiech Brát Máćieiow / od ktorego zoſtáli ći Synowie/
Bártoß Kánonik Krákowski/ Płocki. ꝛc. dobrze záſłużony y godny Prálat.

Jan Brát iego mąż tákże znáczny/ á ći ſie piſáli z Grodowſká.

Tegoż Domu był wieku mego Stániſław Záwácki rzeczo-
ny z náuki Pikus/ był Doktorem Lekárſkich y Wyzwolonych náuk/ ſyn Mi-
kołáiá Záwáckiego z Záwad/ Meżá wſpráwách Rycerſkich biegłego / ktory
z Jákubem Secygniewſkim w Roku 1527. Gdy Ferdynánd Krol Cze-
ſki Janá Woiewode Siedmigrockiego obránego ná Węgierſkie Kroleſtwo
poráźił/ nád ludźmi pießymi Porucznikiem był.

¶ Potym do Polſki przyiechawßy / Oyczyzne opuśćiwßy/ ábo ią po-
winnym zlećiwßy/ ſam ſie w Máley Polßcze zábáwił ná máietnośći náby-
tey przy Mieśćie głownym Krákowie/ zoſtáwiwßy dwu ſynow y Corke/ gdy
vſłyßał o potrzebie przećiwko Turkom w Niemcech/ w Roku 1533. do
Wiednia iechał/ vmárł mu ſyn Wálenty y Corká Zophia Pánna dorosła w
Mor Wielki w Krákowie/ ſam theż potym przyiechawßy z oney potrzeby
żywotá dokonał.

Stániſław ſyn iego Młodßy wyżßey pomieniony Doktor/
bedac Meżem vczenia wielkiego/ wymowy ozdobney y przeſpieczney / z kad
nietylko v ſwych miedzy ludźmi vczonymi/ ále też y miedzy poſtronnymi na-
rody zá niepodłego był poczytan/ w Akádemiey Krákowſkiey Podkáncle-
rzym y Rektorem bywał.

¶ A gdy potym ná Seymie oſtátecznym Wálnym Wárßáwſkim/ cze-
śćia dla ſłußnych przyczyn vrodzenie ſwe Szláchećkie przed Krolem Augu-
ſtem wywodźił/ Krol y wßyſtek Senat bacżac w nim wielka godność z cnot
wyżßey opiſanych/ do onych Herbow Oyczyſtych iego ktore okazał / przydał
mu z łáſki ſwey Krolewſkiey zá przyzwoleniem wßyſtkich Stanow Rad o-

boygá ſta-

boygá ſtanu ku ozdobie ſamego iáko y Potomſtwá iego/ Clipeū Herculeum, przyczyny dáiąc/ ktore z Liſtu lepiey zrozumieſz/ ktorymći dla doſtáteczniey: ſzego świádectwá tu de verbo ad verbum włożył/ ktory pod tymi Wierſzámi czytáć będźieſz.

DE INSIGNIBVS NOBILISS: EXCELENTISS: Q. VIRI D. STANISlai Zavvacki cognomento Pici, Physici Medici Doctoris celleberrimi.

Hæc Staniſlaus geſtat ZAVACIVS arma,
Artis Apollineæ Lumen & eloquij.
Stemmate laudari qui non contentus auorum,
Elegit propria nobilitate coli.
Nam quæ ſtant gemino maiorum inſignia cornu,
Hæc virtute ſua nunc eadem aucta gerit.
Addit imaginibus domitum, Rex, Hercule monſtrum,
Atq; ait, hæc pulchri ſigna laboris habe.
Indefeſſus amor quando virtutis honore
Te tenet, & publicæ ſedula cura rei:
Verus is Alcidæ labor eſt, proſternitur illi
Bellua, tu morbos Barbariemq; fugas.

De eiſdem Inſignibus Decaſtichon.

Clara ZAVACIADÆ cernis dum ſtemmata PICI,
Noſse viri proprium vis quoq; amice, decus.
Si Mirandulei Comitis tibi cognita fama eſt,
Illius hic mores ſuaueq; pectus habet.
Vtq; patrum titulos animi auxit dotibus ille,
Ingenio exornat ſic genus iſte ſuum.
Quantos hic patriæ dum vult prodeſſe labores
Conſilio, ſtudijs, & medica arte tulit.
Indicat Alcide cum magna lucta Leone,
Quæ meritis Reges arma dedêre ſuis.

De ſeipſo Exaſtichon.

Hoc virtuſq; mihi ſolerſq; induſtria ſtemma,
Alciden peperit, cætera nata domi.
Amphitroniades fertur ſtrauiſſe Leonem,
Sæpe animi motus vici ego, multa tuli.
Quó me virtutis ducit via, quó pius ardor,
Hûc ſequar, hac felix, hac duce tutus ero.

IN Nomine Domini Amen, Ad perpetuam rei memoriam confirmandam, Æquum ꝑfecto & Magestate nostra Regia consentaneum Liberalitatis & Munificentia munus & dignum opus esse iudicamus, quo non tantum hos, qui rem pro patria in Bello egregie ac strenune gesserunt, meritis honoribus cohonestemus ꝑ eorumq; virtute iustum præmium honoris persoluamus. Sed illos quoq; qui tempore pacis Rempublicã laboribus publicis cum honestis, tum Regno nostro vtilibus iuuerint ingenio, doctrina, honestate vitæ, et singularibus virtutibus excelluerint, Nobilitate condecorañ, Et si illi Nobiles sunt geniti in altiorẽ statum, quantum fert humanæ vitæ cõditio, nostro iudicio & autoritate Regia euehendos, extolleñ iure optimo iudicamus, cum magis laboriosum multo etiam præstantius ingenio cõsilio optimarum artium peritia excellere quam armis (quæ sine consilio infœliciter geruntur,) cognoscimus, req; ipsa experimur. Cũ autem à nobis multis pro Republica susceptis in Gymnasio nostro laboribus pro suo virtutis iure testimonium & auctoramentum antiquæ Nobilitatis suæ, ex certis causis Nobilis & excellens vir Stanislaus Zauacki cognomento Picus, Phisicus Mædicus Doctor, Procancellarius vniuersitatis nostræ Cracouiensis postularet, iusta petenti vt denegare voluimus, ita iustæ non potuimus, cum eum certo sciebamus, prout scimus nobilibus parẽtibus, Nobili Nicolao Zavvacki patre, ex districtu Ploceñ Terræ Mazouiæ Villa Zavvadi ortũ ducente, Catherina Drabovvna ex Szczirzice Nobili fœmina, honestè natum esse, quod ex testimonijs consanguineorũ eius, Nobilium sex, ex auorum paterna & materna progeniæ ortum, apud Magestatem nostram Regiam pro lege & consuetudine iuris iuramento, ob certas tum causas depositis & adductis manifestissime constitit. Tum ꝑpter doctrinam excellentem & virtutẽ illũ, verè Nobilem esse & haberi ab omnibus hisq; ornamentis, in quibus veræ Nobilitatis, dignitas posita est, Virtute, Doctrina, Consilio, in agendis & tractandis rebus dexteritate, ita clarescere, vt illi ad dignitatẽ eius, & Nobilitatem illustrandam, vix aliquid ornamenti addi possit nostris publicis litteris. Attamen illo extare cupieñ, apud posteros nostrum amplissimũ Regium de sua tum Virtute tum Doctrina, ac in iuuando Republica studio, testimoniũ Eumq; Consiliarijs nostris de meliori nota diligeñ cõmendantibus, & optima quoq; de eius dignitate testificantibus. Nos ergo, eius Ingenij ac Virtutis singulares dotes quibus ornatus est, munificentiæ nostræ munere & testimonio iusto prosequi voleñ, vt ille testimonium suarum virtutum & laborũ pro Republica susceptorum præmium iustum & dignum reportaret: Maxime eiusmodi testimonium dignitati Nobilitatisq; eius auctoramentũ, dandũ esse putamus, quod in honestarum artium studijs, quæ Regno nostro maximo sunt ornamento diu cum laude versetur. Et annis viginti docendi minus publicum, laboriosum in Academia nostra Cracouieñ celeberrima; neglecta cura rei familiaris, Valetudinis maximo dispendio, maximo cum fructu Regni nostri subditorum obiuerit, & in omnibus gradibus absoluerit, vt ex consiliariorum nostrorum, tam Spiritualium quam sæcularium, testimonijs am-

plissimis didicimus. Quamobrem Nos Sgismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lituaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Pomeraniæ, Samogitiæ, Liuoniæq;. Necnon Terrarum Cracouieñ, Sandomirieñ, Syradiæ, Cuiauiæ, Culmeñ, Elbingeñq;. &c. Dominus & hæres, Diuos Imperatores Christianos, Constantinum, Honorium, Iustinianũ, & cæteros imitañ, qui lectores publicos in palacio Gimnasiorum publicæ doceñ, vt in eorũ legibus sanctissimis legimus. Si vitam laudabile probis moribus demonstrauerint. Si docendi peritia, copia docendi, facundia subtilitate interpretandi excelluerint, amplissimoq; cætu Doctorum quouis honore digni fuerint iudicati. Annosquoq; viginti iugi & sædulo labore docuerint, non equestri solum honore, sed his etiam dignitatibus quæ ex vicaria dignitate a iurisperitis dicuntur, dignos esse censerunt, Legibusq; optimis perpetuo tenendũ sanciuerũt. Quum vero omnibus virtutibus Stanislaus Zauacki ornatus sit, easq; omnes leges quæ ab Imperatoribus in optimarum artium professoribus requirebantur, omnibus numeris absoluerit, vt in eo nihil desiderari potuerit, quod vel ad mores honestissimos, vel ad doctrinã pertineret. Et quouis honore dignus ꝓpter indefessos publicos Reipub: causa susceptos labores cætu Doctorum sit iudicatus. Idcirco clarissime virtutis eius & publici laboris viginti annis suscepti, pro Repub: rationem habentes, illiusq; operã maximo cum fructu nostrorum subditorum susceptam, nobis gratã esse declarañ. Vtq; illius virtutis apud posteros perpetua extaret memoria. Nos spõtê motuq; proprio ex certa scientia nostra, animo deliberato ac lubenti, approbãte Principum, Baronum, Comitũ: aliorumq; Procerum & Senatorum omnium Spiritualium & Sæculariũ Regni nostri, hãc nostrã in eiusdem Stanislai Zauacki auita Nobilitate augendũ & amplificandũ voluntatem, & de eodẽ nostrum iudicium Magestatis Regiæ autoritate, ac consensu omnium cõsiliariorum eiusdem Stanislai Zauacki Nobilitatem ex antiqua Familia procedere testamur, ac decernimus, ipsumq; quod Nobilitatem parentum suorum illustriorem reddiderit, vere Generosum iudicamus, eiusq; posteros vtriusq; sexus ex eo legittime natos, & nascituros omnes & singulos præsentes, futuros & desceñ, ex quibus Nobilibus antiquitus ortum duceñ (quod testimonijs coram nobis amplissimis est demonstratũ) declaramus & harũ nostrarũ publicarum testimonio litterarum denunciamus & testificamur, Nobilitatis nomine & fastibus, Equestris ordinis, gradu, ordine, titulis libertate perpetua, iuxta leges Regni nostri, vti frui, & illis gaudere debere, vnã cum omnibus posteris suis perpetuo ꝓ suo antiquo Nobilitatis iure, volumus & statuimus, ipsum & omnes eius hæredes, nostri Regni veros esse Nobiles, ex antiqua origine constituimus, & tales qui ex quatuor paternis auis & maternis Nobilibus ꝓgeniti sunt, eũq; & omnes suos omnes hæredes, a singulis & vniuersis, cuiuscunq; status eminentiæ, gradus, dignitatis, ordinis hominibus Nobiles esse reputari & perpetuo haberi volumus, prout nos eum, cum suis omnibus habemus & scimus, Non equidem Nobilitatem de nouo eidem Stanislao Zauacki ac suis posteris hoc Diplomate nostro publico tribueñ, quam hanc a parentibus Nobilibus acceptam ab ijsdem non neglectã vel relictã, sed Vrbis nostræ Cracouieñ Regiæ, commoratione, veluti adumbratã, per illum vero virtutibus proprijs augustiorem redditam (cũ primi ordinis comitiuam & vicariam dignitatem inter optimos & doctos viros laboribus publicis diuturnis meruerit, & Nobilitatem parentum suorũ virtute & doctrina auxerit) amplificañ & illustriorem reddeñ, magisq; clarã, hoc Diplomata nostro publico, assensu Consiliariorum omniũ Regni efficiendo. Ideo decernimus perpetuis temporibus obseruandũ, & firmiter tenendum statuimus, hoc decreto nostro, ex certa voluntate nostra ac imperio, assensu omniũ Senatorum Regni nostri conscripto, in posterum perpetuis tẽporibus, vt ex parentibus suis veræ Nobilibus est ortus, sic quoq; pro eodem Nobili habeatur, cũ

ſuis omnibus poſteris, vbicunq́ locorum & terrarũ. Siue in Regno noſtro, ſiue in quibuſlibet Imperijs & Regnis, tam in iudicijs quam extra iudicia, in rebus Spiritualibus, Eccleſiaſticis, temporalibus, ꝓphanis priuatis, publicis. Deindeq́ in quibuſcunq́ rebus quarũ mentio diſertè in præſentibus litteris noſtris fieri deberet. Necnon in omnibus & ſingulis honeſtis actionibus gratijs, honoribus, dignitatibus, officijs, iuribus, libertatibus priuilegijs, immunitatibus, inſignibus, indultis, quibus Regni noſtri Nobiles, á quatuor auis Paternis & maternis progeniti fruuntur & gaudent, ac quocunq́ modo vtuntur. Ad eaq́ omnia vel ex conſuetudine vel ex iure admittuntur, recipiunturue pro ſuo iure antiquæ Nobilitatis fruatur & vtatur cũ ſuis omnibus & ſingulis hæredibus, perpetuo volumus & decernimus. Neq́ aũt iſtis tantum Regni noſtri Nobilium libertatibus, vti frui hũc Stanislaum Zauacki cũ eius poſteris omnibus, in Statutis & Priuilegijs Regni præſcriptis, & ſancitis, volumus. Sed etiam illis omnibus, quæ legibus Chriſtianorum Imperatorũ de Doctoribus publico munere docẽdi cũ dignitate functis, & primi ordinis comitiuã conſecutis, qualem Stanislaum Zauacki eſſe agnouimus, & certo ſcimus, eorum cõiugibus, liberis, re tota domeſtica, quocunq́ in loco habitam, præſcriptæ & ſanctæ inſtituta ſunt. Vti, frui, omni modo, vt permittimus ita volumus perpetuo, teneri & obſeruari. Hiſq́ omnibus libertatibus exẽptionibus, indultis, in hoc Regno noſtro Poloniæ, vbilibet cõmorãdo, noſtra Regia poteſtate & autoritate damus illi & eius poſteris omnibus, præſentibus & futuris, vtriuſq́ ſexus in poſterũ fruendi, vtendi, inuiolabilẽ, perpetuis temporibus poteſtatem, deniq́ dantes eidem Stanislao Zauacki & eius poſteris omnibus, & ſingulis, vtendi, fruendi, his vniuerſis Nobilium libertatibus, immunitatibus, á quibuslibet perſonis, exemptiõibus, exactiõibus quibuſcũq́, nullis pœnitus exceptis vel excipieñ, etiam in Vrbibus noſtris dari ſolitis, & muneribus Regni noſtri omnimodam facultatem & perpetuam libertatẽ, ſiue in Ciuitate quacunq́ vel quouis in loco eundem Stanislaum Zauacki cum coniuge, omnes etiam ſeu ſingulos eius poſteros, præſentes & futuros habitare contigerit. Porrò vt hic Nobilitatis ſtatus, quem á maioribus ſuis acceptum idem Stanislaus Zauacki non ſolum retinuit, ſed virtute propria magis adauxit clareſceret: Noſtri quoq́ iuditij de illius virtute & doctrina integerrimi, apud poſteros perennis extare memoria, iuſtum eſſe iudicamus ꝓpter eius publica merita, ac vere Herculeos ingenij ſuſceptos labores (quibus excellere vt optimum, ita difficilimum eſt) vt ad inſignia maiorum illius, nouo auctoramento Nobilitatem eius auitam, nouis armis, ꝓpria virtute eius partis, illuſtraremus addimus atq́ cõceſsimus, prout damus, cõcedimus, ex mera noſtra Regia liberalitate, & gratia, qua omnes viros bonos proſequimur, ad arma maiorum illius, ex antiquo iure illi ſpectantibus, & conſuetis noſtro Idiomate dicto Rogale, Gozdzie, Sulima, Buncza, eidem Stanislao Zauacki, liberiſq́ eius pſentibus futuris aſcẽdẽtibus & deſcẽdẽtibus, vtriuſq́ ſexus noua arma virtute eius ꝓpria parta, nõ ad obſcurãdũ parentũ eius Nobilitatem, ſed cum his ſuam cõiungendam, vt ſic & parentum armis & ſuis quoq́ illuſtris fieret, propriam & maiorum ſuorum nobilitatem indiſſolubili vinculo, coniungeñ, vt hinc etiam appareat, non maiorum ſuorum Nobilitate Equeſtris ordinis dignitatem, ſed propria virtute (quæ illius maxima laus eſt.) eſſe conſecutum, vix ſua eſſe putans quæ non fecerit ipſe. Quia vero in Via virtutis curendo nullis laboribus parceñ, Auctoramentũ Nobilitatis ſuæ eſt cõſecutus: ideo illi, & ſuis omnibus, & ſingulis hæredibus vtriuſq́ ſexus ex eo legittime natis & naſcituris conceſsimus, quemadmodũ damus & concedimus ad vtendum & fruẽdũ perpetuo, noua arma Herculea dicta, videlicet, Clipeum rubeum in quo ſit depictus Hercules, fauces Leonis diſrũpens, coronatum habens caput, Galeam vero habebit ſupra Scutũ cancellato ore. Tormentalem dictũ, qua inſigne eſt nobilitatis egregie, in cuius ſumitate & vertice ſit corona aurea, ex qua Hercules medius ꝓmineat dextra manu e-

xerta Coronam gestans, sinistra vero Oliuã obuolutam scheda his verbis inscriptam, Virtute honos, per humerum albam & cœlestini coloris fasciã gestans, ex lateribus Galeæ cornua promineant aurea (quæ sunt propria arma parentis illius Rogale ex antiquo dicta) alterum Bubalinum alterũ Ceruinũ, Tegumenta & fasciæ rubei & cærulei coloris esse debent, quibus Scutum & Galeam redimita esse volumus, quemadmodum hæc omnia Pictoris ingenio & docta manu in medio harum litterarũ depicta cernũtur. Quæ arma & insignia de nouo ad arma parentũ eius adiunximus, illis & posteris eius omnibus concesśimus, ex nostra liberalitate Regia, sponte largimur, vt & auitam Nobilitatẽ maiorum illius & propria virtute auctam simul iungeremus, quæ indisolubili vinculo secum coniuncta esse debuerunt. Proinde hæc ac alia arma omnia ex antiquo iure ad eum pertinentia, ad vtendum & fruendum his nostris litteris eidem Stanislao Zauacki & eius posteris omnibus, perpetuis temporibus concedimus. Hæc aũt arma & insignia conueniunt homini non ignauo, sed ad gloriam nominis propagañ nato, cui est admittendum vt in via virtutis currendo, vt olim Hercules, multos post se relinquit quantum Hercules fortitudine in præferẽdis duris laboribus cõstantia, duros Virtutis labores præferendo anteibat & excellebat. Itaq; Nos autoritate nostra Regia, Senatorum omnium Regni nostri consensu, hisce publicis nostris litteris istud ipsum insigne ipsius virtute partum, illi & hæredibus eius omnibus & singulis præsentibus & futuris vtriusq; sexus legittimis, ad priora arma maiorum illius, adiungimus, annectimus, tradimus, incorporamus in perpetuũ, ne via virtutis laborum eius pro Reipublicæ cõmodo susceptorum & singularis etiam eius Nobilitatis monumentũ, vt eius exemplo cæteri & sui posteri magis ac magis ad suam & maiorũ suorum virtutem excitentur, illustrandã. Decerneñ & hoc nostro Regio statuẽtes Decreto, Consiliariorũq; nostrorum omniũ & Senatorũ Regni consensu facto. Quod ijsdem armis omnibus & singulis insignum Nobilitatis veræ, perpetuis temporibus idem Stanislaus Zauacki & posteri omnes, & singuli sine quarũuis personarũ impedimento, vel vituperio in omnibus honestis actionibus expeditiõibus serijs, vel ludicris, certaminibus, in prælijs, duellis, hastiludijs, vexillis, tentorijs, & quibuslibet pugnis. Item Annulis, Sigillis, scutis, sæpulchris, monumẽtis, ædificijs, prædijs, domibus, tabulis, ac vniuersa Supellectili ꝓ suo arbitrio & voluntate, eiusq; omnes posteri serie, gestare, poterint & debebũt, sine omni vituperio, quarũcunq; personarum. Non obstantibus quibuscũq; constitutionibus, Statutis, Regni, Priuilegijs præsentibus vel futuris, successorũ nostrorum, quæ quo quomodo, contra Nobilium creationem, amplificationem Nobilitatis auctionem vel renouationem, vel hoc priuilegium nostrum, auitæ veterisq; Nobilitatis nocere possũt, vel possent in posterum. Quibus omnibus & singulis diserte & expresso modo his nostris litteris derogamus, & perpetuo derogatum esse volumus. Non minus etiam hoc nostro diplomate publico statuimus firmiter tenendum, decerneñ perpetuo & inuiolabiliter obseruari debere, nullis obstantibus legibus, vt idem Stanislaus Zauacki cũ suis omnibus hæredibus præsentibus & futuris aptus sit, prout nos eum omnesq; & singulos eius posteros aptisśimos iudicamus, ad ineundas omnes exemptiones recipiendas, libertates, priuilegia, feuda, vocatiões, á muneribus quibusuis, oneribus curialibus, personalibus & officijs iuribus & cõsuetudinibus Statutis, quibus Regni nostri Nobiles, vel per Nos, vel per decessores nostros armis Nobilitatis insigniti, vel antiquo iure Nobilitatis (quorũ ex ordine hunc esse Nobilem vt scimus, ita ꝓpter meritos labores eum dignũ esse Nobilitate iudicamus, Decreto hoc nostro & Priuilegio Nobilitatem eius auitam nouis armis illustriorem reddimus ac auximus) gaudent vel fruũtur, vel de iure, vel de cõsuetudine Regni nostri absq; omni impedimento & cõtradictiõe fruatur, vtatur cũ suis omnibus & singulis hæredibus in perpetuũ.

Nulli ergo hominum & statuum liceat hoc Priuilegium nostrũ & Decretũ, auctoramentum antiquæ Nobilitatis. Nunc denuo auctæ concessionis, prærogatiuæ Priuilegij, Voluntatis & gratiæ nostræ Regiæ, infringere, vel violare, aut illi quocunq; ausu temerario contrauenire & vituperare. Si quis aũt id attentauerit, illum iudicamus & decernimus, nostram & Sacri Regni nostri grauissimam indignationem ipso facto inerruisse. In quem etiam mulctã decreuimus ducentarum Marcarum, põderis auri puri obrisi: Partem dimidiam ærario nostro Regio, alteram iniuria affectis vsibus indubitanter adiudicandam ac irremissibiliter persoluendam, totiens quotiens illi quispiã cõtrauenire aut nostræ voluntati repugnare, aut per nos confirmatæ & auctæ, supra memoratorũ Nobilitati antiquæ detrahere velit nouerit se incurrisse. Hancq; pœnam eius criminis apud nos, siue per partem læsam, siue per Officium nostrum, vel instigatorem nostræ curiæ accusatis, absq; omni cunctatione promittimus irrogarĩ. Quod hisce publicis litteris nostris testatum esse perpetuo volumus. Quarum publicarum litterarum authoritas & fides vt esset integra perpetuo, eas Sigillo Regni nostri mandauimus expræssione & appensione cõmuniri. Datum & actũ Warssouiæ in Conuentu Regni Generali, Feria quinta post Festum Sancti Adalberti, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Septuagesimo Secundo, Regni vero nostri Anno Quadragesimo Tertio. Præsentibus Reuerendissimis Reuerendis Magnificis Generosis, Iacobo Vchañski Archiepiscopo Gnesneñ, Legato nato & Regni nostri Primate. Stanislao Karnkovvski Wladislauieñ & Pomeraniæ. Adamo Konarski de Kobylno Posnanieñ. Petro Miskovvski Ploceñ. Victorino Virzbicki Luceorieñ. Alberto Starozrzebski Chelmeñ, Episcopis. Nicolao Radziuil Vilneñ, Petro Zborovvski Sandomirieñ, Caspro Zebrzidovvski Calisieñ, Ioanne Syrakovvski Lancitieñ, Andrea Sluzevvski de Sluzovv Brzesten, Ioanne Krotkovvski Iunivvladislauien, Ioanne Fierley de Dąbrouicza Lublinen, suppremi Regni nostri Marschalco. Stanislao Lavvski de Strzegoczino Mazouiæ & Vicesgerenti nostro. Nicolao Kiska de Cziechanovviecz. Fabiano Czema Marieburgen, Palatinis. Hieronymo Ossolinski Sandomirien, Eustachio Wolouicz Trocen, & Viccecancellario Lithuaniæ, Ioanne Chotkievvicz Capitanao Samogitiæ, Gubernatori Liuoniæ & Supremo Magni Ducatus Lithuaniæ Marssalco, Ioanne Konarski Calisien, Ioanne de Tenczin Woynicien, Paulo Sapia Kijouien, Andrea Wisznioueczki Woliniæ, Stanislao Slupecki Lublinen, Andrea de Tenczin Belzen, Ioanne Hayko Brzesten, Ioanne Tharlo Radomien, Ioanne Herboth de Fulstin Capitaneo Præmislien, Sanoceñ. Stanislao Wysocki de Budzislavv Bicesouien, Simone Slupski Inovvladislauien, Castellanis. Francisco Krasinski præposito Plocen, Archidiacono Cracouien, Vicecancellario Regni, Hieronimo Buzinski Zupario nostro Cracouien, & Regni nostri Thesaurario, Nicolao Chrystophero Radzivvil, Duce in Olyka, & Niesvviez Curiæ nostræ Magni ducatus Litvvaniæ Marszałco, nec non Stanislao Sandiuogio, a Czarnkovv, Stanislao Osovvski Cantore Gneznen, Curiæ nostræ Referẽdarijs, Ioanne Zaborovvski Præposito Sandomirien, Stanislao Crasinski Scholastico Gneznen, Laurentio Gosliczki Canonico Plocen, Ioanne Zamoyski Capitaneo Zamechen, Ioanne Demetrio Sulikovvski, Iacobo Vdryczki, Paulo Nossakovvski Secretarijs nostris, alijsq; quam plurimis aulicis & famulis nostris, Datum per Manus Magnifici Domini Valentini Dembinski de Dąmbiani, Cancellarij Regni nostri, sincere nobis dilecti.

Sigismundus Augustus Rex.

HOC idem Priuilegium & Testimonium Auctoramentumq; Antiquæ Nobilitatis superius descriptum, per Serenissimum & Potentissimum

Stephanum

Stephanum Dei Gratia Regem Poloniæ. &c. Per Formam vidimus, vti vulgo dicitur, in Comitys Regni Generalibus Varschouiensibus die Tertia Mensis Martii, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Septuagesimo Octauo. Regni ipsius Anno Secundo confirmatum, & Sigillo Maiori nouo, Regni subscriptione Manus Illustris & Magnifici Domino D. Ioannis Zamoyski de Zamosczie Regni Poloniæ Cancellarij communitum & roboratũ est, ita, vt transsumpto fides & Autoritas maneat eadem, sicuti Originalium in Pargameno descriptarum approbatur.

☞ Tenże Stánisław Záwácki zostáwił Pothomstwo z Dorotą Czarną syny/ Stánisłáwá/ Jana/ Báptyste/ Teodorá/ Ludwiká/ y Corke Zophią/ Zygmunt syn/ y dwie Corce/ Anná y Dorotá/ discesserunt. Tenże sobie małżonce swey y potomstwu Grob v Swietey Troyce ná práwey stronie do Kośćiołá wchodząc postáwić kazał/ o czym świádczy Epitáphium támże.

Dom Trosińskich támże w onym kráiu dawny y znáczny.

Dom Zarnowskich stárodawny y znáczny támże.

Dom Jeżierskich w Prusiech stárodawny y znáczny/ z ktorego był wieku mego Bálcer Márszałkiem v Kśiążęćiá Rádziwiłá Mąż znáczny.

Dom Węgrzynowskich w Mázowszu stárodawny.

Rudgierzowie w Bełskim Woiewodztwie Dom dawny.

Dom Jutrowskich w Wielkiey Polszcze stárodawny y znáczny/ Jan był w Rusi Mąż vrodziwy/ y siły także y sercá wielkiego/ Tátárom znáczny odpor w one Tátárszczyzny dáwał/ gdy go záskoczyli z przyiaćioły we Dworze iego/ obronną ręką im vszedł. Woyćiech Brát iego ná oyczyznie został w Káliskim Woiewodztwie.

Skromowscy w Lubelskim Woiewodztwie Dom dawny.

Dom Kárniewskich w Płockim ábo w Zawkrzeńskim Powiećie stárodawny y znáczny/ był Mikołay wieku mego/ ktory z Czernicką zostáwił tho Potomstwo/ Michałá Officyálá y Kánoniká Pułtowskiego/ Szczęsnego/ Stánisłáwá/ Corek pięć/ Olszewską/ Nieborską/ Lysakowską/ Strzeszewską Stolnikową Płocką/ y Kuklińską.

Targowscy Dom stárodawny y Máchnáczcy támże Dom stárodawny.

Dom Orzechowskich w Lubelskim Woiewodztwie dawny.

Dom Lipskich w Czerskim powiećie/ był ieden Rotmistrzem ná Podolu Mąż znáczny.

Márszewscy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárodawny y znáczny:

Páruszewscy támże Dom stárodawny y znáczny.

Koliczewscy z Płockiego Woiewodztwá dom stárodawny.

Swáráczcy ná Dobrzyńskiey Ziemi od Socháczewá wyszli/ Dom stárodawny. Był Bieniász wieku mego ktory zostáwił dwu synow/ Stánisłáwá y Mikołáiá/ obá Potomstwo zostáwili/ Mężowie godni do posług R. P. Corki dwie/ Lubowicka Bárbárá/ y Zophia Mokomáska.

Máciey brát rodzony Bieniászow zostáwił te syny/ Andrzeiá Mężá godnego/ Krzysztophá tákże/ ktory miał zá sobą Vgoską/ niemiał z nią Potomstwá.

Rogálowie w Bełskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Rokiczcy ná Dobrzyńskiey ziemi Dom stárodawny.

Turscy od Łukowá Dom stárodowny y rozrodzony/ z ktorego Symon Turski v S. Jádwigi był Proboszczem y Kustoszem Skárbnym/ ten w Łukowie bedąc plebanem Mensyonáryą fundował / nádawszy summe pieniedzy pewną z wysługi swey/ potym spuścił plebánią inszemu Káplanowi.

Dom Lewickich stárodawny/ z ktorego był ieden Opáthem Czerwieńskim.

Zaborowscy w Mázowszu Dom stárodawny y znáczny.

Grzebscy ná Dobrzyńskiey ziemi dom dawny y rozrodzony.

Łápánowscy w Przemyskiey ziemi/ z Płockiego Woiewodztwá przodek ich wyszedł / zwano ie tám Mirosławskimi.

Sobieszczáńscy w Lubelskim Woiewodztwie.

Kielpieńscy z Zakroczymskiego Powiátu / był ieden Kánonikiem Włocláwskim/ práwy Prálat y rządny / Jákub Poborca Brát iego.

Kobrzyńscy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom stárodawny / z Mázowsz wyszli/ są y w Prusiech iedenże Dom.

Rozwádowscy z Podláſza Dom stárodawny / był wieku mego Stánisław Sedzim Grockim Chełmskim.

Tomasz ktory sie był wyniosł do Krákowskiey Ziemie/ miał Vrząd przy Zupie/ kthory zową Wárcabny / zostáwił dwoch synow y Corke iedne.

Rebiewscy z Płockiego Woiewodztwá Dom stárodawny/ Mikołay y Stánisław żołnierze sławni y Meżowie wielcy.

Punikiewscy od Rożáná Dom stárodawny / był Andrzey podstárościm w Rożánie.

Kráśowscy ná Podlaszu Dom stárodawny.

Tegoż Kleynotu vżywał Máciey Bech/ Proboszcz y Kánonik Sedomierski/ Káżimierski/ Solecki/ rc. rc. Secretarius S. R. M. Pisarz Grocki Krákowski/ Mąż godny y zásłużony Rzeczypospolitey.

§ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Herborth/

kthory tu do Polski przynieśion z Czech ábo z Moráwy/ má ia być trzy Miecze w Jabłku zielonym ná Czerwonym polu / ktorego sie własności przypátrzywszy/ czytáć bedziesz o przodkách y o potomstwie ich wtym wieku.

☞ W roku 1382. Włádysław Kśiąże Opolskie / Siestrzeniec rodzony Krolá Káźimierzá Wielkiego / o czym świádczą Historye / był w wielkiey łásce v Krolá LOdwiká Węgierskiego y Polskiego/ ktoremu był zlecił Gubernácyą Ziemi Ruskich / y ná ostátek mu zlecił był wszystko Krolesthwo Polskie / pisał sie Kśiążeciem Wieluńskim y Dobrzyńskim/ tego wspomina Kromer w Kśiegách 13.

gách 13. Miechowitá w Kśięgách trzecich. Piße/że trzech bráciey rodzonych Herbortow przywiodł do Ruśi/ ktorym Lwow/ Przemyśl/ Sánok/ y inße Miáſtá głowne dał do dzierżáwy/ tenże tych Mężow włáſne Imioná wſpomina/ Fryderyká/ Wácłáwá/ y Mikułaßá/ piſáli ſie de Fulßtyn. A gdy ſobie vpodobáli one Kráie/ záłożyli thám Miáſteczko ktoremu dáli nazwiſko Fulßtyn/ od ſwego Oyczyſtego z ktorego ſie piſáli y Przodkowie ich od czáſu dawnego/ y w tym wieku Potomſtwo ich Herbortowie ná Moráwie ten Fulßtyn trzymáią. Znácznie ſie potym záſługowáli Rzeczypoſpolithey Kráiow onych y Krolom Polſkim Pánom ſwoim/ co wſpomina Orzechowſki w qwinkunxie rozmowie ßoſtey/ począwßy od przyśćia ich/ nie było Krolá żadnego potym/ dla ktoregoby Herbort ktory gárłá niedał/ iáko ná Sokálſkiey Fryderyk Herbort zábit/ czyniąc wiele á Mężnie z nieprzyiacioły.

Seweryn Herbort tákże v Obertyná Mężnie z Wołochy boiuiąc.

Andrzey Herbort v Stárodubá zmordowány wielkimi prácámi/ przyiecháwßy do Domu vmárł: wieku mego byli ći ludźie znáczni.

Jan Herbort Stároſtá Barſki/ wielki obrońcá Kráin Ruſkich/ Mąż ſławy y pámięći dla znácznych záſług godny/ nie zoſtáwił Potomká Męſkiey płći/ thylko Corki dwie z Krotoſką Woiewody Inowłocłáwſkiego Corką.

Wálenty Herbort był Biſkupem Przemyſkim/ co to był zá Biſkup/ iákiey náuki/ świadczy Concilium Trydentſkie/ kedy go było wßytko Concilium wyſadźiło ad colligendos omnes abuſus eccleſiaſticos, przydawßy do niego dwánaśćie Biſkupow/ wßákoż on był Principalem.

Jan Brát tego Biſkupá rodzony Káßtellan Sánocki/ Stároſtá Przemyſki/ o ktorym Orzechowſki wzmiąnkę czyni/ że trudno rozeznáć było vczeńßym li był ábo cnotliwßym/ ten Compendium Kroniki Polſkiey nápiſał/ Státut Koronny/ tákże inßych wiele ſpraw iego pámięći godnych/ do Fráncyey po Krolá Henryká był Poſłem z drugiemi/ od tego zoſtał ſyn młodźieniec ná ten czás náuką ſie báwił.

Stániſław Herbort Káßtellan Lwowſki/ Stároſtá Sámborſki/ od ktorego Piotr Herbort młodźieniec vczony/ Włoſkie/ Fráncuſkie Kráiny y inße obiechał/ iezyki ich vmiał.

Mikołay Herbort Stároſtá Lwowſki/ kthory tákże z młodych Lat wiele á znácznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/ zoſtáwił z Bárziankę z Domu Korczak alias Wreby Potomſtwo/ á to byli Bráćia rodzeni.

Herbort Káßtellan Bełſki/ ktory trzymał dźiałem Chliple w Przemyſkiey ziemi/ to był Mąż znácznie záſłużony Rzeczypoſolitey/ w Poſelſtwách znácznych bywał/ zoſtáwił ſynow dwu/ Woyćiechá ktory ſie piße z Zboyſk Mężá vczonego y rządnego práwego Herbortá/ Ten z Bełżecką z Domu Jáſtrzebiec zoſtáwił Potomſtwo.

Janá ktory tákże Włoſkie Kráie zwiedźiwßy/ náuką ſie báwił/ przyiecháwßy do Oyczyzny miał zá ſobą Goſtyńſką/ potym przez wßyſtek czás iáko ſie Woyná z Moſkiewſkim záczęłá/ koßtem ſwym iezdźił/ z nieprzyiaćielem w potrzebách bywał. etc.

Jákub Herbort z Miźieńcá/ Brát rodzony tego Káßtellaná Bełſkiego/ Był tákże Mąż Rzeczypoſpolitey znácznie záſłużony/ zoſtáwił z Wapowſką z Domu Nieczuiá ſyná Abrámá/ Młodźieńcá podobnego/ ktory ſie ná ten czás náukámi wyzwolonymi báwił/ y dwie Corce/ z ktorych iedná byłá zá Zebrzydowſkim Stároſthą Stężyckim y Boleſłáwſkim/ druga ná ten czás Pánną.

Mikołay ſy-

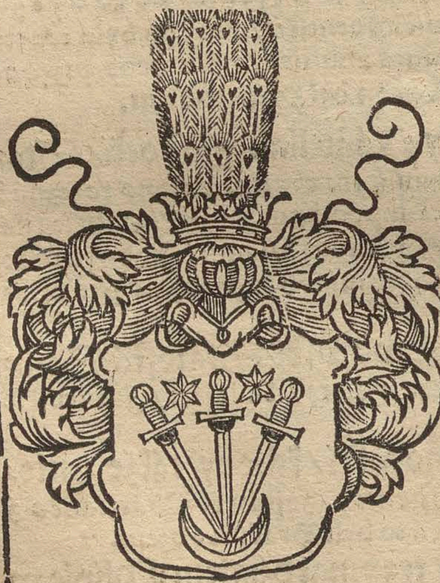
Mikołay ſynowiec Janá Stároſty Barſkiego/ Mąż ſławy y pámięći godny/ Rotmiſtrzem znácznym y fortunnym bywał ná on czás/ gdy Mikołay Mielecki Woiewodá Podolſki/ Bogdaná ná Wołoſkie Páńſtwo vtrácone prowádźił/ iákiey ſię ſławy Mężem pokazał/ to ná potym w Hiſtoryey obaczyß/ gdźie iáko drugi Kurcius wotchłań práwie Pogan y okrutnych Wołochow wſkoczywßy/ Meżnie ſię potym wybiiáiąc z Woyſká ich vßedł/ y zdrowo ſię do ſwoich (ácż z wielką nieprzeſpiecznośćią zdrowia ſwego) ále z wieczną ſławą wroćił.

¶ Jáko potym z Tátáry y przed tym wiele á Meżnie czynił/ tego ſię w Hiſtoryey náſłuchaß/ zoſtáwił z Lánckorunſką z Domu Zádorá ſyná Janá/ potym miał zá ſobą Zoráwińſką Káßtellaná Káliſkiego Corkę/ z ktorą zoſtáwił Potomſtwo.

Jan Herbort/ z Brochnalá ſię piſał/ wieku mego był Mąż ták że znáczny wpoſługách Rzeczypoſpolitey/ czego doználá w Interregná one/ miał zá ſobą Annę Szczáwińſką z wielkiego Szczáwiná Káßtellaná Łęczyckiego Corkę/ Ochmiſtrzá Krolowey Anny/ Stároſty Sochaczewſkiego y Wáreckiego. &c. &c.

Mierzewſzy w Káliſkim Woiewodztwie/ ktorzy ſię mienią być właſnymi Herborty/ Dom znáczny w onym Kráiu.

¶ Jnßych Domow niemáß ktorymby ten Herb należeć miał.

O Kleynocie Rowniá ſtárodawnym w Polßcze/ rozną powieść od Pothomſtwá o przodku Herbu tego z kądby tu do Polſki przyßedł/ iedni powiedáią z Niemiec/ drudzy z Węgier. Nośił trzy Miecze Gołe w Mieśiącu/ niektorzy go vżywáią w Jábłku/ biorąc od Herborthow/ á mięßáią dwie Gwiazdźie miedzy Mieczmi/ trzećią pod Mieśiącem w Polu Czerwonym/ A ták ſię przypátrzywßy własności iego czytáć będźieß o Potomſtwie/ ktore znáć y wiedźieć onim mogę.

☞ Tám kedy Długoß czyni wzmiánkę o Herbiech/ pod tym Kleynotem wſpomina Stanislaum de Paſzochovv in Ruſia Mężem znácznym/ wßákoż w ktorym Woiewodztwie ten Páßochow/ tego niepołożył.

Ptaczkowie w Przemyſkiey Ziemi tego Herbu vżywáią/ ácż iákom ci wyżßey piſał/ zá omyłką vżywáią go ták iáko Herbortowie. Suſkráiewſcy támże tegoż Herbu vżywáią.

Páchołowieczcy ná Podláßu/ ták iáko mam ſpráwę byli tego Herbu/ z ktorych iuż zá wieku mego był Stániſław Piſarzem w Káncelláryey wietßey/ zá Pánowánia Krolá Stepháná. Ten zá wielkim dowćipem y godnośćią/ odnowił y podnioſł ſławę Przodkow ſwoich/ naprzod Virtute, potym Calamo & Armis. Chował ſię z Młodych Lat ſwoich ná Dworzech przednieyßych w Koronie/ wßędy ſię thák záchował/ z kąd pochwałę odnośił/ piſał trzydźieśći Piſm iedno od drugiego rozne/ potym w potrzebách zroznymi Narody wiele á Meżnie czyniwał/ z Turki/ z Tátáry/ tákże z Moſkwą w one potrzeby gdy Krol Stephan przez kilká Lat do Moſkwy z woyſki.

ſkwy z Woyſki ieźdźał / w káźdey znácznym ſie pokazał / ná oſtáthek pode Pſkowem ná Mury ſam miedzy ludźmi Pieſzymi dobrowolnie naypierwey wbieżał. Dla tákich tedy zaſług Krol Stephan dał mu puł Orłá w Helmie/ Wieżá zniey Proporzec / ná ktorym trzy Zeby Wilcze / Domowi Bátorych náleżący. Hetman Koronny ná ten czás Jan Zamoyſki trzy Drzewá / w Helmie Wieżá/ zniey Proporzec/ ná niem tákiſz Herb w pośrzodku/miedzy tymi Herby iego Herb Oyczyſty ná Koronie w Pawim Ogonie/ kthory ma nazwiſko Pſkowczyk/ kedy doſtátecznie o tẏ Meżu záłożonẏ czytáć możeſz.

V Swietey Troyce w Klaſztorze Epitáphium opowieda Anne Turowa tymi słowy. Hic ſepulta iacet Genoroſa Anna Genoroſi Martini Tur, Hæredis de Baranki, Secretarij Regij & Tribuni Brzeſteñ, coniunx mortua Anno Domini 1551. Menſe Ianuarij Die 30.

V Bárnádynow ná Strádomiu w Klaſztorze ieſt Kámień wielki/ ná ktorym ten Herb wyryty/ textu nieznáć dla dawnośći.

Dom Łoſniewſkich w Ruśi v Trebowle ludźie Rycerſcy.

Dámáráczcy w Ruśi Dom tákże wſpráwách Rycerſkich znáczny.

¶ Inſzych w roznych Woiewodztwách wiele Domow zacnych.

O kleynocie ſtárodawnym w Polſzcze Kietlicz/kthory przynieśion z Niemiec/ máia być trzy Dzwoná Láncuchá páncerzowego w Polu Czerwonym / piſza o Przodkách że bywáli ad pietatem proni/ o ktorych obaczywſzy właſność Herbu czytáć bedźieſz.

☞ W roku 1200. wſpomina Kátálog Henryká Kietliczá Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / po Zdyſłáwie z Domu Jelitá alias Kozlarogi / przez Innocenciuſa Papieżá Trzećiego tego Imienia potwierdzon. Piſze onim / że był z Rodu Kśiążecego/tymi słowy. Hic ex genere Ducali Orginem ducens, Beatæ Heduijs Poloniæ Duciſe, Morauiæ Principis propinqui, cognatione quam cognationem tercio gradu contingebat, tákim ſpoſobem.

¶ Teodoryk Breneñ Kśiąże / od Konrádá Kśiążećiá y Márgrábie Brenneñ [illegible]ádźiádá świetey Jádwigi/ poiął był Eudoxe Corke Konrádá Kśiąże[illegible] Mázowieckiego y Kuiáwſkiego / ſyná Leſzká Białłego / onego ktory [illegible] zábit pod Gąſawą / z ktorą miał ſynow czterech.

Ottoná/ Konrádá/ Teodoryká/ Henryká/ y dwie Corce/ Judytę/ ktorą był poiął Mſzczuy Kśiąże Pomorſkie z Domu Gryff/ y Jádwigę Kśienią Klaſztorá Geberſztyńſkiego.

Stárſzy Syn Otto Pánował ná Wichni/drugi ná Bremie/ trzeći Teodoryk in ordinem Militiæ tranſiit.

Czwarty Henryk pomieniony wſtąpił był do Zakonu świetego Fráńćiſzká/temu præbenda & Canonicatus Maydeburgeñ, per diſpenſationem fuere colocata. Ten we Wrocláwiu w Klaſztorze v świete° Jákubá mieſzkał/á przez Marćiná Papieżá tego Imienia Czwartego dla świa

tobliwośći żywota iego / tákże dla ozdoby Narodu Kśiążecego / zá prosbą Kśiążąt Polſkich / Konrádá ſyná Leßkowego / bo to był iego własny Wnuk / tákże Włádysłáwá y Ottoná Kśiążąt Wielkopolſkich / ná Arcybiſkupſtwo Gnieźnieńſkie potwierdzon / czego ácz niechćiał przyiąć przez czás długi / wßákoż muśiał ná roſkazánie Papieſkie / choćiaż áż do Rzymu ſam iezdźił proßąc Papieżá áby był od tego wolen.

¶ Ten Pánnam w Ołoboku nádał dźieśięćiny z przyzwoleniem Kápituły Gnieźnieńſkiey / po wßyſtkich Wśiách miedzy Rzekámi Ołobokiem y Bárycą / wßákoż ich wtym wieku nie trzymáią / bo ie záraz Wincenty Námiáſtek iego odiął / ktory był bárzo chćiwy ná pieniądze / á iáłmużny ták znáczney nierad dáwał / iákoż tákich ponim wiele było y náßego wieku / o ktorych czytáć bedźieß ná mieyſcách ſwych.

¶ Tenże to był ziednał Duchownym wßyſtkim áby nie byli pozywáni do Sądu świeckiego / thylko do Duchownego / o co ſtáráiąc zwielką pilnośćią / ſam do Rzymu iezdźił / potym gdy ſię do Polſki wroćił / z wielką rádośćią od wßyſtkich był przyięt.

¶ Tenże iáko o tym Kátálog świadczy. Sinodo congregata Clericos in Sacris ordinibus cōſtitutos, vxoribus priuauit, & quaslibet cōcubinas fecit abiurare, & ab eis ſe continere, punieñ, & incorrigibiles ab eorum Eccleſiis & beneficijs pellens.

¶ Tenże do Arcybiſkupſtwá przykupił dwie Wśi / Łáwan y Włoknowi. Káßtellánią Słupſką do Arcybiſkupſtwá od Kśiążąt Polſkich vproſiwßy / zwłaßczá v Włádysłáwá / ktory ią był prze niedbáłość ſwą vtráćił / przyłączył do Arcybiſkupſtwá. Tę był opánował Cum Rex Daciæ Guadarus aſſerens ſe (ſicut verum fuit) per Annam ſuam de ſtirpe Principum Poloniæ proceſiſſe, perperam & iniuſte illam occupaſſet, & pluribus annis tenuiſſet occupatam, vſurpans ſibi & Eccleſiaſtica & temporalia. Henricus Archiepiſcopus, dum Caſtellania præfata Slupeñ, moleſte & grauiter atq; inique ferentibus Baronibus & Proceribus Caſtellaniæ præfatæ, ſi genti & natione extraneæ proprijs & naturalibus Principibus neglectis & deſertis forēt ſubiecti, ad naturalem Principem Svvatopelcum Rege Daciæ, Guardo deſerto, ſuapte redeuntibus, & in dicionem concedentibus redijſſet, Iuriſdicionem ſuam Archiepiſcopalē, & iura Archiepiſcopalia omnia quæ ab antiquo in dicta Caſtellania obtinebat: tertio anno Pontificatus ſui recuperauit, & in ſuam traxit ditionem, ducens per grandeuos teſtes Spirituales & Seculares, omni exceptione maiores, & ſignanter per Ludolphum Rectorem Eccleſiæ Parochialis in Slup, & Barones Procereſq; Slupeñ, anno Domini 1203. In die Sancti Ioannis Baptiſtæ in Slup, coram Suentopelcone præfato Principe, & Domino Terræ & Caſtellaniæ Slupeñ, ad Archiepiſcopatum pertinuiſſe. Ták o tym piße w Káthálogu. Był wźięt po Zeliſłáwie z domu Kozlarogi / w Roku 1200. Vmárł Roku 1219. Dwudźieſtego wtorego dniá Márcá / w Gnieźnie pochowan / po nim náſtał Wincenty z Domu Nałecż.

¶ O tymże piſał Ianicius Poeta te Wierße.

Stirpe ducum Henricus, Franciſci ex ordine, tantæ,
Compulſus tenuit qui ſacra vela ratis.
Libertas per eum clero datur vxor adempta eſt,
Iusq; noui factum ſpirituale fori.

Tego Henryká wſpomina Kromer w Kśięgách 6. w Liśćie 194. Násłoſku tego Herbu ieſt Domow niemáło znácznych.

Dom Ráyſkich ſtárodawny y znáczny.

Dom Skidźińſkich ſtárodawny y znáczny.

Ná Dworze Królá Zygmuntá Augustá był Lenarth Kietlicz czás niemáły Dworzáninem znácznym/ potym w Inflanciech był Rotmistrzem/ w wielu potrzebách z nieprzyiacioły bywáiąc znácznym sie Mezem pokázował/ iáko pod Lenwárthem/ Iáßkáratem/ y ná ná inßych wielu mieyscách/ pisał sie Liber Baro de Malneicz był Stárostą w Inflanciech Kremonen: Vżywał Báwołá Czárnego w żołtym polu/ ktory sie z ßeści pol do połowice vkazał/ z Czerwonych trzech/ á z Czárnych trzech/ná Helmie Koroná/ v ktorey ná rogách Roża Czerwona ná iednym/ná drugiem Biała/y to Pierze Kápłunie Czárne/ pola w tyle v Báwołu Czárne y żołte/ná przodku Czerwone y białe. O tym Kietlicu pisano te Wierße.

Báwoł w gorącá rad sie chłodzi w wodzie/
Ale nász Lenart gdy w iákiey przygodzie.
Swe nieśmiertelną sławą serce chłodzi/
Zá tym z dawnego czásu w Polßcze chodzi.

O kleynocie Glaubicz/ kthory tu przyniesion z Niemiec/ ma być Rybá ná kßtałt Kárásiá w Polu Błekitnym żołta/ktorey własność obacżywßy czytáć bedzieß o przodkách y o Potomstwie ich ktore znáć y wiedzieć onim moge wtak ßerokim krolestwie.

Początek Herbu thego gdzieby miał być wywodzon/ musielibyśmy o Przodkách mowić y pocżynáć ießcże przed Národzeniem Páńskim.

W Niemcech wiele Domow tey Fámiliey znácznych/ tu iáko dawno zániesion ten Herb y thá Fámilia/ niemáß nic pewnego/ wspomina Czeská Kroniká Teodorá rzeczonego Glaubs/ wßákoż iesli był tey Fámiliey tego niekládzie/ tylko wspomina go tymi słowy. Teodorus autem Glaubs cum nō contemnenda manu Polonorum venit in fines Morauiæ, Anno 1361. 17. Martij vel 18. Septembris, vt alij dicunt, sed pulsus & fugatus á Venceslao.

Wieku mego były Domy znáczne tey Fámiliey w Polßcze/ iáko naprzod Dom Rokoßowskich/ z ktorego Iákub Rokoßowski był Podskárbiem Koronnym y Celnikiem /Zupnikiem Zup Krákowskich / Ostrzeßowskim Stárostą/ vmárł Roku 1580. od ktorego tylko ieden syn zostal.

Dom Przecławskich stárodawny y znáczny / z ktorych An-

drzey był Dźiekanem Poznáńskim/ Skolástykiem Krákowskim y Kustoszem Płockim/ ná iego Herb pisał Iákub Gorski te Wierszé.

Hoc insigne tuam celebrat, clarissime Præsul,
Horrisono, illustrem, Marte, fideq; domum.
Ipse sed exornes quantis virtutibus illam,
Hoc tibi sacratum, testificatur opus.
Cuius enim pulcher se condit Apollo sub alas,
Illius placidam, sentit adesse, manum.

Tegoż Herbu vżywáią Sábinkowie ludźie zásłużeni Rzeczypospolitey/wspomina Epitáphium w Kośćiele ná Zamku Bártoszá Doktorá tymi słowy.

Hæc sunt eximij Doctoris Busta Sabinij,
Regiopontana prouenientis humo.
Que medicum atq; Sophum & clarum virtutibus amplis,
Dotibus ornarunt, Rexq; Sacerq; chorus.
Archidiaconus hic Lublini Lanciciæq;,
Præpositus Vilnæ Florianiq; sacris.
Canonicus Vilnæ & Sandomiriæ atq; parochus,
Piotrkouień item Steścień erat.
Ægidij Custos Sancti & Colega minorum,
Maximus Augusti certa medela malis.
Huic igitur Fratres Germani hoc triste sepulchrum,
Tomas & Simon deposuere sui.

Consumptus est Phtisi ætatis suæ Anno 50. obijt die 10. Augusti Anno Domini 1556. Był w wielkiey łásce v Królá pomienionego dla zásług y godnośći.

¶ Wieku mego był Stánisław Sábinká Medicinæ & Phisicæ Doctor, Aduocatus & Phisicus Vilneń, Królá Stephaná Sekretarz y Mynice Wileńskiey Superintendent/ Mąż zásłużony y godny/ ktory támże potomstwo zostáwił.

¶ Inszych Domow wiele w rożnych Woiewodztwách zacnych.

O Kleynocie Wieruszowa

O Kleynocie Wieruszowa/ ktory ma być puł Kozłá száchowánego áż do sámych kopyt/ druga połowicá przednia wszystká ma być Czarna z Głowo y znogámi w Polu Białłym / Száchownicá Czerwona y Białłá. Długosz pisze o Przodkách że z Niemiec z Myśny do Polski przyszli. Pisze o nich że bywáli Viri Pacifici, pisz niektorzy/że nazwisko to otrzymáli dla záchowánia práwdy pánu swemu/ kedy ie wspomináio tymi słowy. Qui in rebus arduis R. P. fide & constantia comprobati fuerunt, viri in ea domo prudentes, sagaces, strenui, fortesq;, & in Rei Militaris peritia exceleń semper fuere. O ktorych przypátrzywszy się własności Herbu czytáć będźiesz / tákże o Potomstwie ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć mogę.

W roku 1442. Kromer w Kśięgách 27. wspomina Wieruszá tymi

rußá tymi słowy. Vexatum est tamen postea nihilominus Teritorium Velunense à Wratislauieñ, Duce Hasenemero, siue Zaiezo Austrio : Wieruszouumq; oppidũ cum Castello incesum ac Dominus eius virus captus. &c.

Poki Polßcze Slasko należáło y inße przyległe Niemieckie Kśięstwá/ zá onych Krolow Meżnych/wiele było zaßło Rycerstwá tey Fámiliey w Zatorskim y Oświećińskim Powiećiech/ około Wrocláwiá/ w Sáskiey Ziemi / y w Myßnieńskiey bárzo ich wiele / zową w onych Kráinách Boký/ z Niemieckiego Einboczk.

W Poznáńskim Woiewodztwie były the Domy zdawná możne iáko Wierußowie/ fundowáli Klaßtor Heremitom.

Dom Goreckich támże w Wielkiey Polßcze stárodawny y znácznie zásłużony Rzeczypospolitey/ z ktorego wieku mego był Mátiaß Gorecki Chorążym Poznáńskim y Pisarzem Polnym / człowiek był znácznie zásłużony ták in Re Militari, iáko y w inßych potocznych spráwách / od ktorego zostáło Potomstwo.

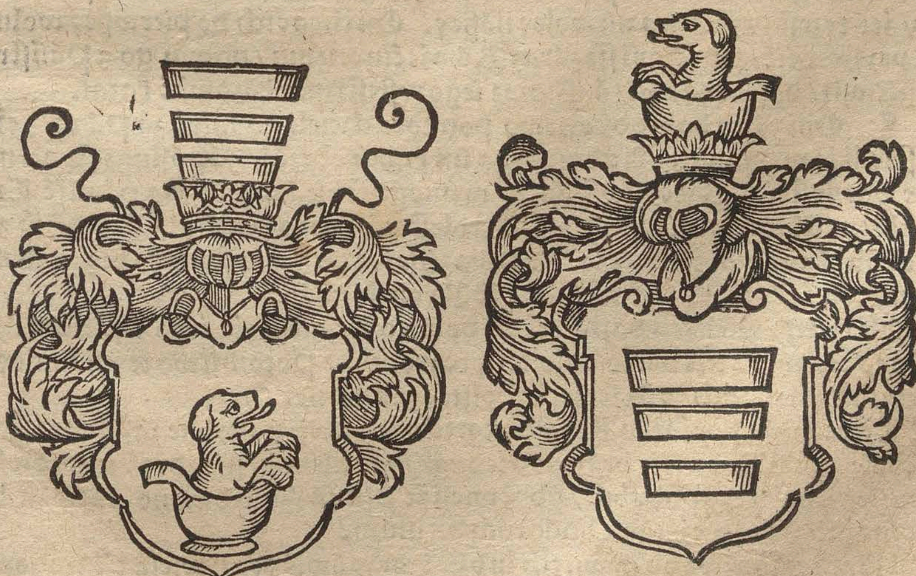
Michálowscy w Káliskim Woiewodztwie Dom znáczny.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie stárodawnym Korczak:

Piße Długoß tymi słowy: Genus Ruthenicũ, qui prisco tempore Ciphum in eo Canem sedententem deferebat, id Ludouicus Polonię & Hungariæ Rex abhominatus immutauit, & Demetrio de Bozidar, Regni Poloniæ Vicethesaurario, arma Regni Hungariæ deferẽda tradidit, in Galea tamen defertur Ciphus & Canis.

☞ Zdawnych Kśiążąt Sláwieńskich ma swoy początek ten Kleynot/ ktorego tu w Polßcze przodki od czásu bárzo dawnego rozne scriptá opowiedáią/ o ktorych obaczywßy własność Herbu / czytháć będzieß tákże o znácznym rozrodzeniu Potomstwá ich/ ma być w Polu Czerwonym/ Rzeki Biálle.

Dwie Fámilie w Polßcze ktore tego Herbu tákim kßtałtem vżywáią/ iedni noßą Czáßę w niey Psia Głowá/ w Helmie trzy Rzeki/ dru-

dzy trzy Rzeki zá Herb/ w Helmie w Cżáßy Pśia Głowá/ ták iáko baczyß/ á wßytko ieden. O nádániu tych Rzek do Cżáße/ ácż Długoß piße żeby zá Lodwiká Krolá Polſkiego y Węgierſkiego/ Demetryußowi ktory ſię piſał de Bożydar napierwey miáły być przycżynione do Cżáße/ Ale tho inácżey Potomſtwo y bárzo godno y podobno do prawdy twierdźi/ y dowod vkázuie tym ſpoſobem.

Trzy Rzeki ſą w Kroleſtwie Węgierſkim ſławne/ Dunay/ Sáwá/ Ciſá/ drudzy miáſto Ciſy kłádą Dráwę/ nád tymi Rzekámi Przodkowie Herbu Cżáßá/ wiele á Mężnie z nieprzyiacioły Kroleſtwá onego cżynili/ y ßeroko około nich Páńſtwá Rzecżypoſpolitey rozßerzáli/ bo tho byłá Fámilia bárzo można/ y práwie przednieyßa. Wſpomina Przodká tey Fámiliey Hiſtoryk Węgierſki Anonimos imieniem Zoárdá/ ktory ná then cżás gdy Atyllá cū Detricho de Verona ziechał ſię był ad Zevven, ná roſkazánie Athylle wyieżdżał przećiwko Detrychowi/ y wdźięcżnie go przymował/ miał przed Pocżtem Chorągiew Krolewſką/ ná ktorey byłá ſimilitudo Auſturis cum Corona.

¶ Tenże Zoárd od tegoż Atylle iezdźił z Woyſkiem do Apuliey y Kálibryey/ ktore popuſtoßył áż do Miaſt Regioná y Katoná/ ktore był zbudował on vcżony Kato. etc.

¶ Z tegoż Zoárdá Potomſtwá miewálo Kroleſtwo Węgierſkie wiele Mężow biegłych w ſpráwách Rycerſkich/ ktorzy ſię potym roziecháli po roznych Kroleſtwách/ pełno ich we Włoſkiey Ziemi w Wenecyey/ w Kroleſtwie Neápolitáńſkim. etc. A ći byli ták przyßli do tey Pśiey Głowy w Cżáßy: po zeſćiu Kśiążęćiá Węgierſkiego ießcże zá Pogan/ przyßło drugiego obieráć/ wyżßey pomienionego Zoárdá Przodek był v wßyſtkich ludźi w oney Ziemi wźiętym bárzo/ ták dla znácżnych ſpraw Rycerſkich/ iáko y dla możnośći á doſtátku wielkiego y dawnośći w Kroleſtwie Pánońſkim. A ták zgodnie od wßyſtkich był ná Páńſtwo obran. Ale on będąc Mężem roſtropnym/ bacżąc w ludźiech onych nieuſtáwicżność/ wymowił ſię im z tego/ á iżby był tym wolnieyßym/ vkazał im Fámiliey Káninow Páná tákże możnego/ opowiedáiąc go przed ſwoią Fámilią dawnieyßym/ ná co gdy przyzwolili/ przyßłá byłá z tąd tá Fabułá/ że Węgrowie Pſá zá Páná obráli.

¶ A gdy on Káninus obran od Zoárdá/ zá przyzwoleniem wßyſtkich/ pocżał Węgrom okrutnie Pánowáć/ pocżęli Korcżaká winowáć/ powiedáiąc/ żeś ty ieſt przycżyną niewoley náßey. On chcąc ich do pierwßey wolnośći przywroćić/ przećiwił ſię záraz Kśiążęćiu onemu/ potym go z Páńſtwá zrzućiwßy/ doſtał y zábił/ á Głowę iego wßyſtkim vkázowáć kazał.

¶ Oni zá to dobrodźieyſtwo powtore chćieli go mieć zá Páná/ z cżego ſię tákże wymowił. A gdy inßego im Páná vkazał/ zá poſługę ſwą v niego y v wßyſtkiey Rzecżypoſpolitey wymogł ſobie ná wiecżną pámięć Trzy Rzeki/ nád ktorymi niepzyiaćioły Kroleſtwá onego porázał/ á iż Páná zábił okrutnego/ nie człowiecżą/ ále Pśią Głowę odnazwiſká iego przydáli mu w on Korcżak/ ktory zdawná zá znák Rycerſki nośił.

Ale iż tego wiek ten doſtátecżnie powiedźieć niemoże iáko ieſt nábythy/ tylko to wiemy że ieſt bárzo dawny/ y rozrodzone Potomſtwo tey Fámiley w roznych Páńſtwách/ y Rzecżypoſpolitey záſłużone.

Cżytałeś ná pocżątku Kśiąg wtorych/ że záwße podobne zaſługam ſwoim ſobie znáki Rycerſkie bráli ábo iednáli/ y tu niemáß nic zdrożnego/ owßeki do prawdy bárzo podobne/ gdyż wieß że Pſá zá Herb dawno vżywáli ludźie możni/ o cżym cżytay Diodorum Siculum.

Mam tę ſpráwę od pewnych ludźi/ ktorzy świádomi wiela Narodow y w roznych Kráinách Fámiliy przednieyßych/ że Herbu tego w Wenecyey ſą trzy Fámilie/ ktore zową Donatorum, ácż máią rozność miedzy ſobą/ iedná nośi nád Rzekámi Różą/ Druga dwie/ Trzećia trzy/ á ná Helmie Kor-

czak Złoty/ á Psia Głowá w nim/ ábo Pies siedzacy.

Niedawno zá pámięći ludzkiey był Kśiażećiem Weneckim Fránćißkus Donatus/ ktory Rzeczpo: w wielkim porzadku y pokoiu spráwował.

Tegoż Kleynotu w Krolestwie Neápolitáńskim iest wiele / á ludzi możnych/ ktore po Włosku zowa Káráfámi / co sie ná náß iezyk wykłáda Korczakowie.

Z teyże Fámiliey był ieden Papieżem / Pánem Meżnym / náśláduiac Przodkow swych/meżnie bronił Jmienia Zbáwićielá náßego / y Wiáry Swietey Chrześćiáńskiey.

Tu v nas w Krolestwie Polskiem nayznácżniey opowieda Káthálog Prokopá Biskupem Krákowskiem / był wźiet po Páwle z Przemakowá z Domu Pulkozá/ w roku 1 2 8 8. Zył ná Biskupstwie dwie lećie y trzy Mieśiace/ vmárł Roku 1 2 9 1. Był to powinny Leßká Monárchy Polskiego/ po Mátce Gryffinie Ruśce / y Rusakiem go też Długoß opowieda/ o czym czytay Kromerá Kśiegi Dźieśiate. Był wźiet z Probostwá Sedomierskiego y z Kánoniey Krákowskiey / kthemu był Podkánclerzem Leßká Czárnego. Vmárł Roku 1 2 9 1. Po nim obran Jan Mußkatá Slężak.

☞ Dom Chodorowskich á Zoráwińskich w Ruśi / vżywáia Herbu tego stárodawnym zwyczáiem Przodkow swoich / z tego Domu wielcy á znácżni ludźie w Ruskich kráinách bywáli/ iáko Demetrius de Chodorow/ w roku 1 4 3 6. Lowczym Lwowskiem. Wieku mego byli trzey Bráćia Chodorowscy.

Szczesny/ od ktorego zostáli synowie dwá.

Symon/ ktory zostáwił Potomstwo z Bodzánowska Syny y Corki.

Jan/ ktory tákże z Pretwicowna zostáwił Potomstwo.

Zoráwińscy iedney dźielnice z Chodorowskimi/ z kthorych Sebestyan był wieku mego Kásztellanem Hálickim zostáwił z Kościelecka dwie Corce/ Herbortowa ná Dźiedźiłowie/ y Lánckoruńska.

Od tych ktorzy vżywáia Trzech Rzek/ w Helmie Korczaká/ nayznácżniey Długoß wzmiánke czyni/ gdźie wspomina Demetryußá de Bożydar Podskárbiem Koronnym zá Lodwiká Węgierskiego y Polskiego Krolá/ w Roku 1 3 7 0.

Demetryußá z Goráiá wspomina List w Roku 1399. tymi słowy. Nos Demetrius de Goray & in Szczebrzeszyn Hæres, &c. Supremus Marszalcus Regni. &c. &c. Támże zálećiwßy zasługi / wylicza Wśi ktore dał Nobili Cedzik Prochański. Grußke y Zaporze/ ꝛc. Ratione seruicij in Terra Chelmeñ. Z tego Zaporza iuż sie Potomstwo Zaporskimi zowie/ á sa to właśni Procháńscy o ktorycheś czytał pod Gryffem.

Albertum de Goray, hominem locupletem, opowiedáia dawne Listy w Roku 1 3 8 2. Od tych Przodkow były Domy możne wieku mego / o ktorych Listy rozdźielne powiedáia/ że sie ták Dom ten rozdźielił/ Jwoniá z Goráiá syn Dymitrow/ miał Synow czterech / Prokopá / Alexándrá / Andrzeiá/ y Mikołáiá.

Dymitr wyżßey pomieniony Márßałek Wielki Koronny/ Brát Jwoniow/ niemiał tylko Corki trzy/ Kátárzyne / Helżbiete / y Anne. Stárßa byłá zá Tarnowskim z Domu Leliwá / Helżbietá zá Krzepickim z Domu Rożá/ Anná zá Tecżyńskim/ á te wyniosły w te Domy Goray/ Szczebrzeßyn/ Turobin/ Krasnik/ Miástá znácżne/ y Boturz.

Ci záśie ktorzy ida od Jwonie / ieden był wźiał dźiałem te Jmioná/ Białła z Wola/ Bieliny/ Stoiány/ ná Podgorzu záśie Jánußowice/ Kleczyce/ Bláßkowa/ Smarżowa/ ktora iuż wieku mego kupili Lyczkowie

z Domu Sulimá v Jana Lipskiego/ ktory iest włásny Goráyski / od syná Iwonie z Goráiá/wyższey pomienionego.

Z tych tedy synow Iwoniowych czterech/naprzod dom dźiśieyszych Goráyskich idźie z Mestwá sławny/ Byli dwá Rotmistrze/Jan y Jerzy/Mężowie wielcy/ w iákich posługách Rzeczypo: bywáli / iáko wielkie Woyská Pocżty ábo Rotámi swemi gromili/ w bitwách poiedynkowych Turkom / Tátárom/ Wołochom/ Mostwie/ żrzodłá krwáwe Száblámi swemi nálbiech otwarzáli/ szerzey w Historyey o sprawách ich pamięći godnych czytáć będźiesz/ zostáwili Potomstwo.

Adam Goráyski Bráth wyższey pomienionych Rotmistrzow/ człowiek cnoty y pobożnośći wielkiey w posługách Rzeczypospolitey pilny y znáczny/ziázdy żadne/ Seymy Koronne krom posług iego zá mego wieku nieminęły/ Tátárszczyzny / Interregná / znáczne przysługe y pomoc iego znáły/zostáwił Potomstwo.

Siostry iego/ naprzod Procháńska/ od ktorey syn Márcyan y Mielecka/Járzynina Piotrowa/od ktorey Brzechwina/Trzećia Ostrowska.

Dom Czurylow od Wtorego syná Iwonie z Goráycá / w ktorym ácz było wiele Mężow znácznie Rzeczypospolitey zásłużonych/o ktorych rozne scriptá powiedáią / pisáli sie de Stoiány. Wszákoż wieku mego był Márćin Czuryło Mąż sławny y pámięći wieczney godny/ ktory w potrzebách znácznych Krolestwá tego bywał / zwłasczá z Tátáry / z Wołochy ná on czás gdy Woiewodę Wołoskiego Bogdaná ná páństwo vtrácone prowádźili/ w Roku 1 5 7 2. Tám z Rotą swą ten Czuryło iáko sobie Mężnie pocżynał/ iáko Turki rozgrámiał / gdy wielkim pędem ná Woysko Polskie náćieráli/ chcąc je gwałtem á mocą ogárnąć / w bok Roćie iego nabieżawszy/ ácz mu przyszło podkánie nieráżne / wszákoż dobra spráwá á Mężne serce iego/ łácno wszystko nápráwiło/ tákże Turki pomieszawszy Rothy swey stem Koni/ Ktorych było w Huffu sześć set ábo wiecey/ rozniost/ chwile nie máło znimi czyniąc. Zá tym Hetman ludźi Polskich Mikołay Mielecki z Domu Gryff/ widząc że mu bárzo nierowno było / vćieszywszy sie z Mężney śiły y zdobrego szczęśćia iego/ ná ktore wszyscy pátrzáli / kazał go Roćie Osowskiego Rotmistrzá rátowáć/ ktory też iesli niemnieysza / tedy niewietsza ná ten czás miał/ bo tám wszystko ludźie przebráni byli. Wiele Turkow ná plácu zbitych zostáło/ z Czuryłowey Roty tylko sześći pácholkow zábitho / w pierwszym podkániu. Sprośnie im thyłu Pogánie podáć muśieli / z szkodą swą niemáłą. Wiele inszych spraw iego pámięći godnych w Historyey czytáć będźiesz / Był to Mąż nietylko wspráwách Rycerskich / ále y w innych potocżnych náleżących Rzeczypospolitey biegły/ był świádom spraw y obyczáiow wiela źiem Włoskich y Niemieckich/ Zamek Twierdzą wielkim kosztem y ochędożnie zbudował/ Miał zá sobą Jázłowiecką Woiewody Ruskie° y Hetmáná Koronne° corkę/ z ktorą Potomstwo zostáwił syny y Corki.

Od trzećiego Brátá Iwoniowego syná z Goráiá/Dom Lipskich/ktorzy od Lipská nazwisko máią włásni są Goráyscy/ było ich wieku mego dwá Brácia/ Jan Mąż godnie zásłużony Rzeczypospolitey w káżdą potrzebę gdy nieprzyiaćiel Ruskie Kráie náieżdżał znáczne Pocżty wywodźił/zostáwił z Słupecką Potomstwo.

Mikołay Brát iego wźiął dźiał ná Wołyniu zá Sokalem / był thákże Mężem rzodnym.

☞ Dom Bárzych z dawná znáczny/pisáli sie z Błożwie/ ći z Derśniáki iedney byli Dźielnice/iuż wieku nászego pocżeli sie pisáć z Wiśnicżá/ktory przyszedł ná nie po Kmitách z domu Srzeniáwá / iákoś czytał pod Herbem. W tym domu Bárzych wieku mego byli ći Mężowie znácżni/ Naprzod.

Stániſław Woiewodá Krákowſki/ vmárł Roku 1571. O czym świádczy Epitaphium ná grobie iego na Zamku Krákowſkiem piſane tymi ſłowy. Illuſtris & Magnificus Dominus Dominus Stanislaus Barzy de Blozevv & in Wiſnicze hæres, Palatinus ac Generalis Craconień, Sniatineńq; Capitaneus, Vir pius & benignus, prudens, nec indiſertus Senator, vitæ Catholicæq; religionis cultor, & pro ſua dignitate gratiaq; Principis florens, obdormiuit atq; hic ſitus eſt, Anno Domini 1571. Nona Nouembris, ætatis ſuæ 41.

Herby Cztery/ Wreby/ Srzeniawá/ Bończa/ y Czwarty tákiem ſpoſobem.

¶ Zoſtáwił Syná iednego z Theczyńſka Woiewody Sedomierſkiego/Belſkiego/Chełmſkiego/ Kráſnoſtáwſkiego/Rubieſzowſkiego/Spiſkiego/Ratnieńſkiego/Sokálſkiego/ Thyſzowieckiego Stároſty Corka Jana. Po teyże wielka część máietności Toporow wyſzłá w Dom Bárzych/ iáko Kśiąż/ kthory potym v Syná iego pomienionego Janá Bárzego kupił Myſzkowſki Piotr Biſkup Krákowſki z Domu Jáſtrzebiec.

¶ Te Woiewodzina opowieda Epitaphium w Kśieżu piſane tymi ſłowy. Catherinæ Ioannis Comitis in Tenczin, & Catherinæ á Lasko Filiæ, Coniugi ſuæ obſeruatam erga ſe fidem & beneuolentiam chariſsimæ, multiq; præclaris virtutibus, ſed potiſsimum pura in Deum Religione ornatiſsimæ, Maritus Stanislaus Barzi, ſuo ac Ioannis filioli ex ea ſuſcepti nomine, hoc perpetui amoris iudicium mærens mortuæ erexit, cuius corpus ſub hoc cum parentibus communi ſepulchro futurum reſtaurationem expectat: Vixit annos 28. Obijt anno 1566. Die 25 Iunij.

Andrzey Bárzy miał zá ſoba Padniewſka Stárośćianke Dybowſka/ Biſkupá Krákowſkiego Synowice rodzona/ wſzákoż vmárł ſterilis.

Erázmy Bárzy miał zá ſoba Drzewicka Káſztellaná Jnowłocłáwſkiego Corke/ tákże znia Potomſtwá nie zoſtáwiwſzy vmárł.

Piotr Bárzy Káſztellan Przemyſki y Stároſtá Lwowſki/ then ná wielkich poſługách Rzeczypoſpolitey bywał/ vmárł w Hiſzpániey/ gdźie był poſłan od Królá Auguſtá w pilnych ſpráwách/ zoſtáwił z Dźieduſka Stárośćianka Komińſka z Domu Jelitá vel Kozlarogi Potomſtwo.

☞ Dom Derſzniakow/ ktorzy ſie piſzą z Rokitnice/ z tymi iedney dźielnice/ wſpomináią dawne liſty rozdźielne Trzech Bráćiey/ z ktorych ieden Piotr máiąc zá ſoba Odrowążowne/ nie zoſtáwił znia tylko trzy Corki/ Bárbáre Trzećieſka/ Anne Fredrowa/ ktorey Corká Helżbietá byłá zá Krzyſztofem Droiewſkim/ od ktorego Jan Tomaſz Stároſtá Przemyſki/ Kátárzyná Herbortowa Káſztellanká Sánocka/ Reginá Krzeczowſka/ Anná Wąſowicowa/ etc. Dorotá Trzećia Corká tego Piotrá Derſzniáká/ Trzećieſka w Rożuchowie/ od ktorey Piotr Trzećieſki/ y inſzy Bráćia iego/ Mikoláiowa Dedeńſka: Pierzchálina Anná/ Reginá Wierzbowſka/ Kátárzyná Trzćińſka.

Mikołay Brát wtory tego Piotrá Derſzniaká był Sedzim Przemyſkim/ od ktorego był Stániſław Derſzniak/ nie miał Potomká.

Jan Podkomorzy Przemyſki vmárł ſterilis.

Wálenty/ ktory zoſtáwił Syná iednego Stániſłáwá z Pienioſzkowna z Krużlowey/ Sedźiego Przemyſkiego Corka/ ktory thylko ſam Domu tego zacnego Potomkiem zoſtał/ Młodźieniec do ſpraw Rycerſkich chetny y podobny. ¶ Od Trzećiego Brátá Piotrowego był Piotr Derſzniak/ kthory trzymał Trześniowa/ był Mąż znáczny/ ſzedł ſterilis/ tákże y Sioſtrá iego rodzona Rzeſzowſka.

☞ Dom Droiewſkich w Przemyſkiey ziemi ſtárodawny y znaczny/ w ktorym wiele przed tym ludzi znácznych bywáło y záſłużonych Rzeczypoſpolitey/ wieku mego też byli ći Mężowie ſławni. Naprzod Jan Biſkup Kuiáwſki/ kthory był wźiet po Andrzeiu Zebrzydowſkim z Domu Rádwan/ w Roku 1 5 4 5. Zył ná Biſkupſtwie Lat dwánaśćie/ Vmárł w Wolborzu Roku 1557. po nim zoſtał Jákub Vcháńſki z domu Rádwan.

Stániſław Droiewſki Káßtellan Przemyſki/ był tho Senator godnie záſłużony Rzeczypoſpolitey/ Tylko że był alienus á fide Catolica, zoſtáwił ſyná Janá Mężá godnego/ kthory bedac Sekretarzem Królá Stepháná/ w znácznych poſługách bywał Rzeczypoſpolitey/ o czym ná mieyſcách ſwych/ á potym w Hiſtoryey ßerzey czytáć bedzieß. Krzyßtoph drugi ſyn tegoż Káßtellaná.

☞ Jan Tomaß Droiewſki/ Stároſtá Przemyſki/ ten ná wielkich poſługách Rzeczypoſpolithey bywał/ w Poſelſtwách znácznych/ iáko do Fráncyey do Królá Henryká/ zá Królá Stepháná we wßyſtkich potrzebách począwßy ode Gdáńſkiey/ przez Połocka/ Wielkolucka/ etc. Od tegoż Królá do Ceſarzá Tureckiego Amurátá iezdźił/ y przed tym y potym ná wielu znácznych poſługách Rzeczypoſpolitey bywał/ był to Mąż porządny/ vczony/ wiela Ziem obyczáiow świádomy/ iezyki Włoſki/ Fráncuſki/ Lácińſki vmiał.

Kilian Droiewſki Brát tego Stároſty/ miał zá ſobą Sobkowne z Suleiowá/ z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

Jan Krzyßtoph Brát ich trzeći/ był Sekretarzem Krolewſkim/ Mąż godny/ Vmárł młodo.

Sioſtry ich/ Kathárzyná Herbortowa Káßtellanká Sánocka Stárośćina Przemyſka/ Reginá Krzeczowſka/ Anná Wąſowicowa.

Dom Boratyńſkich ſtárodawny/ od onego Demetriußá z Bożego dáru/ wſpominaia Liſty dawne Dymitrá de Boratyn Kánclerzem ziemie Ruſkiey/ w roku 1 3 7 4. Ktory miał Synow śiedm/ od ktorych potomſtwá w Przemyſkiey ziemi niemáło/ á káżde roznym ſie nazwiſkiem zowie. Naprzod/ Jurgi wźiął był działem Málćicze/ tego iuż potomſtwá nie ſtáło meſkiey płći/ oſtátecznym Potomkiem zeßłá Tárłowa Chorążyna Lwowſka/ ktora wniosłá Málćice w Dom Tárłow. Byłá to białagłowá wieku moiego Spraw vczćiwych y żywotá dobrego/ Kátholiczká wielka/ do wychowania y wyćwiczenia Białłych głow nie ledá Præceptor/ co pokazáłá ná włáſnych Corkách ſwoich ktore tylko dwie miáłá: Kátárzyne Dángiełowicowa Chorążyna Lwowſka y Jádwige Sieniáwſka Woiewodzina Ruſka. Te nie tylko dla vrody piekney ktorą miáły/ ábo też iáko to wiec bywa dla Poſagow/ iáko dla nadobnych obyczáiow/ od wielkich á możnych ludźi do ſtanu Małżeńſkiego żądáne były/ o czym potym w Hiſtoryey czytać bedźieß.

Sieńko tegoż pomienionego Dymitrá ſyn wtory/ ktory był wźiął działem Dąbkowice/ od tego Potomſtwo Dąbkowſkimi ſie zowie.

Fedáś trzeći wźiął był działem Thámánowice.

Jwáßko czwarty brał działem Chánkowice.

Demko piąty wźiął Michálewice/ od te° Michálewſcy byli wieku mego Stániſław y Jerzy Bráćia rodzeni/ Mężowie ſławy y pámieći godni/ ktorzy w ſpráwách Rycerſkich zrośli/ y w potrzebách z nieprzyiaćioły bywáli/ nie zoſtáwili potomſtwá. Sioſtry ich dwie rodzone były/ Anná Pukinicka Białagłowá dla ſpraw poczćiwych y wielkiego porządku pámieći godna/ zeßłá ſterilis. Hinkowa śioſtrá ich rodzona zoſtáwiłá Syná Janá/ Mężá y Dworzániná wybornego.

Stániſław Michálewſki Czech/ od tego zoſtáli Synowie/ Jerzy Młodźieniec był wieku mego vczony/wiela źiem y obyczáiow ich był świádom/ięzyki/Włoſki/Niemiecki dobrze vmiał.

Solomuńſcy z tymiż Michálewſkimi byli iedney dźielnice dom znáczny.

Dymitr ßoſty ſyn Dymitrow z Waśilem Brátem námłodßym wźieli Boratyn/y tym ſie dźielili ná poły. Waśil nie zoſtáwił Potomká Męſkiey płći/tylko dwie Corce/ Aśie Kniehinią Przedźielnicką/ á potym gdy iey Mąż vmárł/ ßłá zá Máthußá Kráſnopolſkiego z Domu Thopor/ ktorego Potomſtwo po Boratyniu zwáli ſie Boratyńſkimi.

Máruchne teyże Aśie śioſtre rodzoną wźiął był Krezá Stároſtá Przemyſki chcąc ſie nią opiekáć/wßákoż mu ią z mocy wydárł Jwáßko Borátyńſki Striy iey/on ktory był dźiałem wźiął Hánkowice. Poſłał potym do Pátryárchy Konſtántynopolſkiego/ſwego Popá/ áby mu ią zá żone poiąć dozwolił. A gdy mu rozgrzeßenie poſłał/brał z nią ślub/y zoſtáwił dwu Synow/ Steczká y Andreyká. Ci kiedy ſie ná Łácką wiáre ochrćili/ Steczko miánowan Janem/on po ſtáremu Andrzeiem. Byli to Mężowie w Ruſkich Kráinách ſławni.

§ Gdy potrzebá byłá z Wołochy zá Alexándrá Krolá/ ná pierwßym potkániu byli pomießáni Polacy od Wołochow/y Hetman od wielkośći był ogárnion/z ktorymi wiele á meżnie czynił. Ci dwá Bráćia Boratyńſcy to obaczywßy/ ſkoczyli iáko Lwi ogromni/ Wołochy przełomili/ Hetmáná Lánckorońſkiego z domu Płomień odrátowáli. Znowu potym przyßedßy Polacy do ſpráwy/ ná poły przegráną bitwe wygráli. Lánckoruńſki potym przyiechawßy/ zálecáiąc Rycerſtwo onych dwoch Mężow/ wielkie Męſtwo opowiedźiał/ zá co vdárowáni byli hoynie. Mieli po thym żony/Jeden Fredrowne z Domu Bończá/ Drugi Nowomieyską z Domu Wilcze Koſy.

Zá Pánowánia Zygmuntá Pierwßego/przyßłá potrzebá do Moſkwy/poſłał im Liſty Przypowiedne/ dáiąc káżdemu zoſobná ná Rote/ v Opoczki v ßturmu Andrzeiowi ſpußczono Kámień żárnowy ná rámie/ áż reke odtrącono/zárąz go drabi porwáli/odnieśli do Obozu/potym do Wilná odwieźion/ Krol pilnie proſił/roſkazał Bárwierzom áby go pilno leczyli/ nagrode káżdemu dobrą obiecuiąc. Gdy przychodźił ku zdrowiu/potrzebá tego byłá áby był przepurgował renes/ bo był począł dla tego puchnąć/ Bárwierze/ Doktorowie go námáwiáli/ Kśiedzá przywiedli/ ktory mu dawał rozgrzeßenie/ on powiedźiał. Ja wole vmrzeć/á niżli złamáć przyśiege żenie ſwey miłey/ bo bym o to karánia od Páná Bogá nieußedł. A ták ſie o mie wiecey nie ſtáraycie/niech ſie zemną dźieie wola Boża. W tym vmárł pokilku dni nie vſłuchawßy Doktorow áni Kśiedzá/ y Krolewſkiego roſkazánia nie przymuiąc. Brát iego Stárßy potym Jan odwiozł ćiáło do Przemyślá z Wilná/ y támże ie v świetego Janá pochowáć kazał/ A ſam znowu do Litwy iechał/ wiedząc iż pretko potrzebá miáłá być z Moſkwą/ obroćił ſie proſto do Woyſká ku Połocku/ doſtawßy pewney ſpráwy/ iż ná drugiey ſtronie Dźwiny leżáło śiedm Tyśiecy ludźi Moſkiewſkich/ ácz iuż było nád wieczorem/ Rzeká byłá nieprzebytá. Ale on ziety chećią dobrey ſławy/ záſtánowiwßy ludźie ſwe ktorych miał tylko cztyry ſtá koni/odiechawßy náſtrone/ zśiadł z Koniá/ proſił Páná Bogá nabożnie/ áby ſam raczył być wodzem iego á przeprowádźić go przez one wode do nieprzyiaćielá. Chwile pokornym ſercem modlił ſie Pánu Bogu/ w tym mu ſie vkazał Mąż w Białych ßátach ná Koniu Białłym/ ktory przed nim iechał przez one Rzeke/ zá ktorym on śmiele z Rotą ſwą iechał/zoſtáwił Trebácze ná oney ſtronie Rzeki/ to im roſkazawßy/ gdy vſłyßyćie moie Trąbe ábyśćie wy też trąbili/ przy ktorych byli ludźie do boiu nieſpoſobni pácholetá/ ći ſie ták pokazáli ſtráßny-

mi nieprzyiácielowi iákoby iákie Woysko niemáte ku pomocy drugim przybyć miáło/ co wszystko nieumieietnosć ich/ ále spráwá sámego Bogá okazáłá. On przepráwiwszy sie rychło/ vległ z ludźmi swemi/ gdy rozumiał czás po temu/ poraniwszy sie vderzył ná one ludzie ktorych było wgromádzie siedm Tysiecy. Jednák one wielkosć swa śmiáłośćia á ogromnym okrzykiem potrwożywszy rozgromił. A gdy sie poprawić chćieli/ obaczywszy máły lud / vsłyszeli traby one zá Rzeka mniemáiac że wiecey ludzi przybywa / káżdy iáko mogł zániechawszy ćieżarow / vchodził / ktore Borátyński Meżnie gromił/ wszákoż ich dáleko gonić niesmiał/ wiedzac że było blisko wietsze Woysko/ ále y to nie śmiáło rátunku swoim dáć/ obawiáiac sie iákiego fortelu.

¶ Borátyński máiac wielka korzysć y Wieźniow niemáło / niemogł onego Brodu tráfić/ znowu sie poczał ná strone odiechawszy modlić/ prosząc Páná Bogá áby mu onego zwyćiestwá dał spoćiecha vżyć. Wczym vznał też pomoc co y pierwey/ Maż ná Koniu tákże do niego przyiechał w iásnym odzieniu przepráwił go z ludźmi przez wode. Gdy przyiechał do Obozu / z wielka rádośćia y Tryumphem był od wszystkich ludzi witan Rycerskich. Zá tym od Królá posłano vpominki iemu y Towárzyszom iego. Gdy przyiechał do Domu / posłał mu Krol Stárosthwo Rohátyńskie y Chorasthwo Przemyskie.

¶ Tego wspomina Kromer in oratio Funebri tymi słowy. Apud Poloscum, olim quidem septem milia hostium á Ioanne Boratinio Viri acri & animoso interfecta.

¶ Temuż Borátyńskiemu Jan Krol Wegierski gdy potrzebe w Wegrzech miał z Cesarzem Ferdynándem posłał pieniadze/ prosząc áby co ludźi przywiodł do ziemie iego z Polski. On czthyry stá Koni tylko zebrawszy iechał do niego/ wdźiecznie był przyiet/ y wiecey ludźi pod iego spráwe przydano.

¶ Gdy z nieprzyiaćielem mieli bitwe stoczyć / obaczył nie dobre znáki gdy ludźie szykowano/ prosił Królá áby oney potrzeby zániechał/ iesliby być mogło/ ále Hetman wielki zayżrzac mu przysługi/ rozwieść tego niedopuścił.

¶ Po máley chwili Woyská sie podkáły / przegráli Wegrowie tákże y Polacy/ ktorzy byli pod Chorągwia Borátyńskiego / Krol Jan do Koszyc vbieżał/ potym z Koszyc do Tarnowá/ Jan Borátyński ná poboysku bárzo Ránny został/ ktorego Knechći obrawszy/ zá vmárłego odeszli.

¶ Drugiego dniá przechádzáiac sie Háyducy miedzy Trupy z sthrony Wegierskiey/ gadáli sobie o Borátyńskim/ iż tu kedyś leży ten Cny Rycerz/ bysmy go mogli náleść/ á ciáło iego pochowáć / á on leżał przy śćierwie końskim / gdy vsłyszał że o nim gádáia/ ozwał sie im/ oni go záraz wźieli z onego mieyscá. Tráfiwszy Páná iednego Wegierskiego/ ktory iechał ná woźie/ prosili áby go wźiął ná kotczy á záwiozł do Koszyc. Co on iáko człowiek Rycerski chetnie vczynił/ Kożuch dał/ Koszule/ y pieniedzy / Bárwierzowi opátrzyć dał záraz/ y niewypuśćił áż zdrowego. Przyiechał potym do Domu / zástał ziećie/ á oni sie podźielili máietnośćia iego / bo ie był spráwił másztálerz ktory od niego z koniem Powodnem vćiekł/ że go zápewne zábito.

¶ Jechał potym do Tarnowá do Królá Janá/ ktory go z wielka rádośćia przywitawszy / vdárował według możnośći ná ten czás / obiecuiac nagrode ná potym.

¶ Zostáwił był tho Potomstwo. Naprzod Corki / Kátárzyná Orzechowska / od ktorey był Sedźia Przemyski Maż vczony/ Zofia Zamiechowska/ y Bárbárá druga Orzechowska/ ktora bezpłodnie vmárłá.

Piotr syn namłodszy tegoż Janá/ ktory ná ten czás był w cudzey ziemi/ o ktorym też rozumieli Szwagrowie że zginał. Ten wieku me° był Kásztellanem Przeskim y Stárosta Sámborskim / był to maż wielkiey sławy y miłośnik Rzeczypospolitey / ktorego Krol Zygmunt August do wielkich posług vżywał. Temuż był roskazał Mátke swa Krolowa Bone od-

prowádźić zá gránice/ktorą gdy żegnał od Królá Syná iey/y od Corek Krolewien rzecżą żáłoſną bárzo/ tám nie tylko Krolowa/ ále wßyſtek on Poczet iey ktory ią odprowadzał do wielkiego płáczu przywiodł/ á nie mogąc Krolowa przemowić od płáczu/kazáłá iecháć wdroge przedſiewźietą.

¶ Tenże iezdźił ná Wołoſkie Gránice czynić ſpráwiedliwość od Auguſtá Królá Petrylowi Woiewodźie Wołoſkiemu.

¶ Krolową Węgierſką Izábelle/Sioſtrę rodzoną Królá Auguſtá/ do Węgier prowádźił z roſkazánia Krolewſkiego/ pokoy iey vczynił táki/ że ſtroná przećiwna contenta zniego byłá. Przyiechawßy z Węgier z wielkich prac y niewczáſow/ w Krákowie ná lekárſtwie vmárł/ Roku 1557. we śrzodę przed Oktawą Bożego Ciáłá/pochowan ná Zamku w Wielkim Kośćiele/ nád Grobem iego to Epitáphium.

Petro Boratinski Caſtellano Belzeñ & Capitaneo Samborieñ, Nobili ac Bellica laude inſigni, Familia inprimis Patre clariſsimo procreato, prudentia, eloquentia, animi magnitudine, ac cæteris omnibus animi ingeniijꝗ virtutibus, Domi & Militiæ, Publicis & priuatis rebus, ac obeundis ad exteras nationes Legationibus præſtanti, Barbara Dziedoſſycka Marito bene mærenti mærens poſuit. Vixit annos 49. Obijt anno 1558.

Jan ſyn iego od Dźiedoßyckiey z domu Sás/ był wieku mego Chorążym Przemyſkim/był Mąż vrodźiwy/z młodośći naukámi ſię wyzwolonymi báwił/ w Akádemiey Krákowſkiey/ pothym w Niemcech: Ná Dworze Królá Auguſtá czás długi wielkim doſtátkiem ſię báwił/ Miał zá ſobą Bárbárę Lyſakowſką z Domu Leliwá/ po ktorey wźiął máiętność nie máłą/ niemiał ná ten czás żadnego Potomſtwá/ á ná tym iuż then wßyſtek Dom záwiſnął. Są drudzy co ſię zową Borátyńſkimi po Borátynie/ ále to ſą właśni Kraſnopolſcy/ y nie Wrebow/ ále Toporá vżywáią.

Dom Komorowſkich z Komorowá

rozrodzony/ w ktorym wiele Mężow Zacnych bywáło/ iáko mamy Struſy ná Podolu/ Decyußom Rzymſkiem w ſpráwách Rycerskich y Męſtwie rowne. Ci wyßli z Belskiego Woiewodztwá/ wiele ich z tego Domu broniąc Gránic Kroleſtwá thego od nieprzyiaćioł zbitych było/ iáko czytamy v wßytkich Hiſtorykow/ v Miechowity w Kśięgách Czwartych/ v Kromerá we Trzydźieſtych/ o Szczęſnem y o Jerzem Bráćiey rodzoney/ktorzy zbići od Wołochow/ći odłączywßy ſię od woyská Polskiego/ßli w pięćidźieśiąt koni tylko dla ięzyká/ tráfili ná wielki Zagon Wołochow/mogąc viecháć/podkáli ſię z nimi/ od wielkośći przemożeni y porążeni. Tych záleca Kromer tymi ſłowy. Vbi duo Struſsi Fratres, Adoleſcentes Nobiles & Bellicoſi, decus Ruſicæ Nobilitatis, cum ala quinquaginta Equitum longius prouecti, cũ in longe plures Valachos forte incidiſſent, audacius quam par erat cum eis congreſsi: à multitudine hoſtium oppreſsi ſunt, ac Fœlix quidem in prælio fortiter dimicans cecidit: Georgius vero dum Fratri laboranti per medios hoſtes animoſe inuectus fert opem, ſuffuſo equo ad terram defluxit, ibiꝗ captus, & ad Palatinum deductus, cum octo alijs Tiranno inſpectante capite plexus eſt.

Wßákoż ſię znácznie pomśćili śmierći ich Zołnierze/ Bo názáiutrz gdy ſię ćießyli z onego zwyćięſtwá Wołochowie/ náßy ich doßli/ y ná głowę porázili wielkie Woyſko. Zábit Borkulab Choćimſki ábo Stároſtá/ Kopacz Hetman Woyská onego Wołoskiego záledwie vćiekł. Sławna tho bitwá byłá/ y pretko potym Bogdan Woiewodá przyſłał trzech poſłow ſwoich do Królá Alexándrá przymierza żądáiąc/y w inßych przytym ſpráwách/o czym będźieß w Hiſtoryey miał doſtátecznie.

☞ Stánisławá Strusá pámięć nászá znácznie niesie/ktory ná Rástáwicy z nieprzyiácioły długo á meżnie czyniąc/zábit. Co ten wierß Mikołáiá Sępá z Domu Junoßá / Młodźieńcá vczonego / opowieda tymi słowy.

Ale Wodz Thebáńſki iż vmárł zgromiwßy
Walecżne Spártány/zda ſię byc ßczęśliwßy
Niż on Emilius co przy woyſku zbitym
V CAN, żywot záwárł z ßczęściem známienitym.
Bodź tám ten ßczęśliwßy/powáżnieyßa żywie
Sławá tego/ktory z ſamym nieleklìwie
Potkał ſię nießczęściem/y ſtáło krwáwemu
Pokazał zwyćięſcy Twarz/kiedy rocżemu
Báchmátowi drudzy nie zbroi vſſali/
A prze boiaźń prożno Sławy odbiegáli.
Pewnie Rástáwicá Potok nießczęśliwy/
Pierwey wod pozbedźie/niżli twe poczćiwy
Y nietrwożny Strusie/żywotá ſkończenie/
V Rycerſkich ludźi przyidźie w zápomnienie.
Wolał od Strzał zginąć Pohańcá zdrádnego/
Niż tył ſwoy pokázáć ſproſnie ocżom iego.
A gdy mu ktoś rádźił głupie ſprzyiáźliwy/
Aby iáko drudzy zbiegł chwili złośliwiy.
Rzekł: Ty folguy czáſom chceßli/á ia moiy
Sławie będę godźił/nie tylko we zbroi
Jeſt śmierć/y ná łożu/y ták pierzchliwego
Smierći grzbiet odkryty/ták pierśi śmiáłego.
Nie wydam ſwych Przodkow/ zá Rzecżpoſpolitą
Vpádne Ofiárą da Bog známienitą.
Tylkoż rzekł/wnet iáko pierzcháć nieucżony
Lew od mnogiy łáy bedąc oſkocżony.
Y od tysiąc łowcow z gotowymi łuki/
Bliżße zágubiwßy/drugie gromi huki.
Wßyſcy/wßyſcy ſercá nátrzeć nań nie máią/
Tylko mu zdáleká Strzały podawáią.
On zemdlon/oſtátniey iuż pomſty pogląda/
Y w kimby żąb martwy zoſtáwić pożąda.
Ták ſię Strus ſpráwował w oſtátniey potrzebie/
Y Sławie y Cnoćie cżyniąc doſyć z śiebie.
Padł krwáwy geſtymi przywálon Strzáłámi/
Godny Syn Oycżyzny z Meżnymi ſpráwámi.

Tenże z Wilczkowną z Domu Rożą zoſtáwił dwoch Synow Meżow ſławnych/Jákubá Stároſtę Chmielnickiego/Rotmiſtrzá fortunnego/ ktory zwiela nieprzyiáćioł Krolestwá tego potrzeby znácżne miewał/zoſtáwił z Potocką z Domu Piláwá Potomſtwo.

Jerzy Strus Brát iego rodzony / ſercá y ſpráwy Hektorowey/ Mąż wiecżney ſławy y pamięći godny/ ten iáko wiele á Meżnie z nieprzyiáćioły Krzyżá świetego cżynił ná roznych mieyſcách/ o tym cżytáć bedźieß/ ten bedąc Stároſtą Bráclawſkim y Winnickim/był práwie wieku mego Szcżytem Kráiow Polſkich/ wßyſtká Affryká y Europá nádeń Meżá nigdy godnieyßego niemiálá/ przy Męſtwie wielkim w ſpráwách Rycerſkich biegłość/ſkłonność/hoyność/ludzkość táka byłá/ że trudno poznáć było nie wiádomemu miedzy gromádą Meżow dla vniżánia iego / táką zacność iego y zacne vrodzenie. Zoſtáwił z Márußą Lußcżewſką z Domu Nałecż potomſtwo.

tomſtwo. Tych Lußczewſkich Dom Męſkiey płći ßczedł / tylko Corki zoſtáły/ zá Trzćińſkim Kátárzyná Sioſtrá Struſowey / ktore rozniosły máietność w te Domy pomienione.

☞ Komorowſcy w Krákowſkiey Ziemi Dom tákże záſłużony Rzeczypoſpolitey/ z ktorego wſpomináia Piotrá Męzá wielkiey ſławy Hiſtorye / kthory zá wielką godnośćią ſwą w Węgrzech opátrzenia doſtáwßy/ wielką chęć czáſu przygody y potrzeby Synowi Królá Polſkiego pokázował/ O czym czytay Kromerá Kśiegi 27. To było w Roku 1472. Zá też chęć był potym zgołocon z oney máietnośći/ co wſpomina Kromer w Kśięgách 28. tymi słowy. Hungarus vero Rex nihilo magis quieſcebat cum iis copiis quas habebat: ſed Petrum Comorouium, locupletem inprimis hominem, qui Cazimirum Filium Regis receptauerat, vlciſci inſtituit: nulloq; negocio ſeptem Arces eius, in Hungaria quidem ſitas, verum Poloniæ & Sileſiæ finitimas, ex inopinato adortus, in potaſtatem ſuam redigit.

Tegoż Potomſtwo było włáſne wieku mego Chrzyßtoph Komorowſki Káßtellan Oświećimſki/ ktory porządkiem y gotowośćią iáko Vkráinny Senator doßedł Przodkow ſwoich / zoſtháwił Potomſtwo Synow dwu.

Brát iego N. był Podczáßym Krákowſkim / był człowiek ſpokoyny/ niemiał Potomſtwá żadnego.

Sioſtrá ich rodzona byłá zá Orlikiem Zupnikiem Zup Ruskich/ od ktorey dźiśieyßy Orlikowie.

Dom Prochnickich ſtárodawny w Przemyſkiey Ziemi/ ktorych Przodki Przywileia Koronne znácznie záſłużonymi Rzeczypoſpolithey opowiedáią/ iáko Mikołáiá de Prochnik Káßtellanem Przemyskim/ w roku 1451. A ten Prochnik Zamek y Miáſteczko ieſt w Przemyskiey Ziemi/ ktorego połowicę wyniosłá Białłagłowá w Dom Pieniąßkow / drugą połowicę Brátá drugiego Potomſtwo przedáło. Wieku mego byli z tego Domu ći Mężowie znáczni/ Iáko Andrzey Prochnicki/ ktory multorum hominum mores widźiał/ był Mężem godnym y porządnym/ w ſpráwách Rycerskich biegłym/ Bráćia tákże iego Mężowie znáczni.

Dom Krzeczowſkich ſtárodawny / ktorzy ſą włáſni Sienowſcy/ iáko opowiedáią Aktá Przemyskie iednego tymi słowy. Sienko de Siennovv Caſtellanus Leopolieñ, & Succamerarius Premislieñ, beniuole recognouit, quia Villam Bobrka in terra Premislieñ ſitam, quæ ſibi ceſsit iure propinquitatis poſt mortem Nobilis Vaskonis, quam idem Magnificus Sienko Nobili Nicolao Tłoczymoſt pro ipſius fideli ſeruitio totam obligat & inſcribit, cum omni iure, Dominio & proprietate, &c. Datum Premisliæ Feria tercia proxima poſt Feſtum Omniũ Sanctorũ Anno Domini 1438.

§ W Roku 1541. Potomek tego Tłoczymoſtá pozywał o obronę Andrzeiá Krzeczowskiego Podſędká Przemyskiego / Ten Podſędek zoſtáwił Synow trzech/ ieden z nich był Stároſtą Szereßowskim y Połońskim/ Mężowie znáczni y godnie Rzeczypoſpolitey záſłużeni.

☞ Dom Wereßczyńſkich w Chełmſkiey Ziemi ſtárodawny/ w ktorym był Mężem znácznym Fiedor Wereßczyński / iáko ſię ſpráwił z Wizerunku ná kßtałt Kazánia vczynione o wzgárdźie śmierći / ktory nápiſał Iozeph Wereßczyński Wnuk iego Opát Sięćiechowski / o ktorym niżey czytáć będźieß. Ten Fiedor miał zá ſobą Soſnowską z Soſnowice Herbu Nałęcz/ ktora miáłá dwu Bráćiey/ Iwáná Władykę Chełmskiego co to po náßemu Biskupem zową. Drugiego Hrehorá / kthory ſię wyrzekł był nád wolą Rodźicow ſwych Greckiey wiáry / á obroćił ſię do powßechnego Kośćiołá Krześćiáńskiego/ dano mu imię miáſtho Hrehorá Grzegorz / będąc

podroſłym/

podrosłym/ vczył się y Wiáry y Piſmá Łáćińskiego iáko oni zową. Zá tym przyßedł do tákiey perfekcyey że został Káplanem. Kśiądz Buczacki Biskup Chełmſki bacząc w nim godność/ dał mu Kánonią Chełmſką/ potym Prá- láturę Officyálſką/ do tego miał Plebánią Olexowſką w Rádomſkiem Po- wiećie/ w máiętnośći Gniewoßow z domu Ráwicz.

¶ Ten Officyał máiąc zá pomienionym Fiedorem Wereßczyńſkiem siostrę/ gdy się dowiedźiał że byłá prægnans, stárał się o to/ gdyby był tylko Pan Bog od niey vkazał ná świát potomká/ áby był ochrzczon w Kośćiele Rzymſkiem. Władyká záśię dowiedźiawßy się tego/ w tym mu przeßka- dzał. Ale iż Bogu obiecánego nigdy ßátan nie wyłudźi/ tedy y ná ten czás ktemu Władyká nie przyßedł áby był myśli ſwey dokazał/ bo Officyał przy- iechawßy w ten ſpoſob áby tylko siostrę náwiedźił chorą/ czás vpátrzywßy/ dźiećiątko táiemnie z kolebki wźiął/ ná to się nágotowawßy ochrzćił/ y dał i- mię Andrzey. Potym precz poiechał vchodząc fráſunku z rodźicámi y z brátem Władyką/ ktory też przyiechał ná to/ áby ono dźiecię ná wiárę Grec- ką ochrćił. Ale gdy się dowiedźiał o dźiećięćiu ochrzczonym/ bárzo się frá- ſował/ y tákże własni rodźicy onego dźiećięćiá/ á wßákoż bacząc że się to iuż rozstáć nie mogło/ zániecháli tego/ iednák ono dźiećię było v nich w mniey- ßey niż się godźiło miłośći/ zwłaßczá k woli Władyce/ ktory ich ná to náma- wiał áby o nim nie mieli pieczey. Officyałá przez listy gromił/ lámentuiąc że dźiećię bieſowem Láchem vczynił. Iednák trudno ohydźić Mátce dźie- ćię/ Pánu Bogu to poruczywßy/ przypiſowáłá to woley iego. A gdy mu by- ło ośm lat/ dáłá go vczyć Hrámoty Ruſkiey. On Władyká wźiął go do śie- bie/ był tám v niego dwie lećie.

¶ Officyał bał się o to by go Władyká wbálámutnią Ruſką nie we- wlokł/ począł to v śiebie rozbieráć żeby mu y krzest on máło pomogł gdźieby w wierze ßwánkował. A ták o tym myślił iákoby dźiećięćiá dostáć mogł od Władyki/ czego dokazał: Bo gdy przyiechał do Władyki/ ono dźiećię thák ſobie vgłáſkał/ że názáiutrz zá nim piechotą z kurſorem z Chełmá do Kráſne- go Stáwu przybieżáło. On tegoż czáſu y v Oycá y v Władyki z łáſki wy- padł. Kśiądz Officyał tylko miał o nim pilną pieczą y stáránie iákoby mu dał dobre wychowánie/ ktoreby mu było nagrodą ſowitą onych ßkod od nie- śionych od Rodźicow iego/ dał mu Preceptorá dobrego/ ácz miał tępe in- genium, ále to nágrádzał pilnośćią wielką áż wypolerował dowćip ſwoy/ y zá tym Wuiá ku wielkiey miłośći przećiw ſobie wzbudźił. Obaczywßy nie máły profect w náukách iego/ prágnął tego po nim áby został Káplanem. A gdy mu było Lat dźiewiętnaśćie/ wźiął pierwße święcenie/ w tym vmárł Officyał/ á onemu się dostáłá Plebánia Olexowſka po nim/ kthorą trzymał cáły Rok/ potym puśćiwßy chleb duchowny/ stárał się o ożenienie/ poiął po tym Iároſką Corkę Mikołáiá Iároſkiego z Domu Ráwicz z Rádomſkiego Powiátu/ ktorą vrodźiłá Anná Koráczowná z Domu Wężykow/ byłá tho ſynowicá Bránickiego Biskupá Poznáńſkiego/ ktory rádźił y roſkazał dáć ią do stanu Małżeńſkie° temu Andrzeiowi Wereßczyńſkiemu. Ale iż niemiá- łá ná ten czás thylko trzynaśćie Lat/ dał ią do chowánia Ciotce iey Kśieni Máláczyńſkiey/ v ktorey mießkáłá pięć Lat/ ſkoro mu ią oddano/ przypádłá potrzebá do Obertyná w czwierć Roku/ tám się wyprawiwßy według po- trzeby iechał z Pocztem ná koßt ſwoy ze trzynaśćią Koni. Ná oney potrze- bie ná wßem mu się ßczęśliwie dárzyło/ przyiechał zdrowo y z dobrą korzy- śćią do żony/ potym z nią iechał z dostátkiem y rządnie dosyć według sthanu ſwego do Oycá/ ktory go nád nádźieię iego wdźięcznie przyiął/ rádując się zá onymi dobrymi ſpráwámi iego z niemáley godnośći/ ktora się iuż znácznie ná nim okázowáłá/ máiąc też trudnośći wielkie w máiętnośći ſwey/ rozu- miał temu że go on miał ze wßystkich wydźwignąć/ czego dokazał/ bo ſkoro mu Oćiec dobrá ſwe dał do opieki/ záraz we wßystkim nie tylko pokoy/ ále

poważánie

poważánie znáczne znał od wßyſtkich Sąſiad. Potym zá żądániem Szczeſnego Snopkowſkiego Sędziego y Piotrá Gorzkowſkie° ná ten czás Podſędká/ Chełmſkich/ zoſtał Komornikiem ziemſkim/ po śmierći Sędziego pomienionego Gorzkowſki Sędziem zoſtał/ á on ná Podſędkowſtwo obran.

¶ Tegoż to był Syn ten pomieniony Jozeph Wereßczyńſki Opáthem Sieciechowſkim/ dobrym á przykłádnym Kápłanem / nietylko że vrzędowi ſwemu doſyć czynił/ każąc/ náuczáiąc/ Pánu Bogu pilno ſłużąc/ ále theż y wiele Ksiąg nápiſał / iáko Wizerunk pomieniony o wzgárdzie śmierći/ Kazánie ná dźień Zadußny/ w ktorym dowodzi / iż Czyśćiec ieſt prawdziwie. Inſtrukcya o Spowiedzi/ iákim ią ſpoſobem powinien káżdy człowiek Krześcijáńſki czynić. Gośćiniec pewny omierzłym Pijánicom do prawdziwego obaczenia á zbytkow pohámowánia. Kazánie przy przyimowániu świątośći Małżeńſtwá.

¶ Ten wiele pożytku Klaßtorowi onemu przyczynił/ záwiedźione wśi od Anteceſſorow ſwych wyſwobodził/ Klaßtorá rządnie opráwił y zozdobił málowániem/ porządek w Kośćiele wielki vczynił/ w ktorym iuż był bárzo wynißczał dla niedbálych Opátow Przodkowiego. Vczone ludźi zápomagał doſyć znácznie / był trzeźwiem / więcey wody niżli piwá / á wino bárzo rządko pijał/ przyiaćielá hoynie częſtował / był tho wßytkich chudych Pácholkow Oćiec práwy/ y hoyny chlebodawcá.

¶ Tegoż Herbu vżywał Káſper Sádłochá Szkoláſtyk Wárßáwſki/ Kánclerz y Sekretarz Krolowey Anny/ godnie záſłużony Kápłan.

Dom Wáśićińſkich ſtárodawny y znáczny / byli trzey Mężowie wieku mego w tym Domu Brácia rodzeni / iáko Káſper ktory z Lyſakowſką Káßtellaná Chełmſkiego Corką zoſtáwił Pothomſtwo. Dwá byli Młodźieńcy ná ten czás od inßey mátki / Helżbietá Bełżecka Sioſtrá Káſprowá rodzoná/ Białłagłowá z poczćiwych ſpraw pámięći y pochwalenia godna.

Dom Láhodowſkich w Ruśi ſtárodawny y znáczny/ zwano ich Wáńkámi/ Ruſácy y wiáry Greckiey byli.

Smietankowie támże w Ruśi Dom ſtárodawny y Mężowie ſławni w tym Domu byli wieku mego.

Skorutowie w Przemyſkiey Ziemi Dom ſtárodawny / byli trzey Brácia wieku mego ludźie Rycerſcy czáſu potrzeby/ czáſu pokoiu wielcy miłowńicy Rzeczypoſpolitey y godnie / iáko był Jerzy / Lodwik / wßyſcy zoſtáwili Potomſtwo.

Jármolińſkich Dom ſtárodawny y znáczny/ był Agis Jármolińſki wieku mego Mężem ſławnym/ ktory częſto Pogány gromiał/ á znácznie/ iákoś czytał wyżßey przy Kśiążętách Ruſkich/ potym w Hiſtoryey czytáć ßerzey będźieß.

Dom Krupſkich był wieku mego znáczny w Chełmſkiem.

Drzemlikowie Dom ſtárdowany y znáczny támże.

Sáporowſcy támże Dom ſtárodawny.

Mogilniczcy Dom ſtárodawny y znáczny.

Dom Oſtrowſkich w Ruśi ſtárodawny y záſłużony w ſpráwách Rycerſkich/ z ktorego był Jan Mężem ſławnym/ ſłużył naprzod Hárcerſką/ potym do Moſkwy Roty wodził/ był Stároſtą Dymeńſkim / zá tegoż Stepháná Krolá záraz ſkoro ná Páńſtwo wiechał w káżdey potrzebie był/ iáko pode Gdáńſkiem ſię poczęłá/ pod Połockiem / w Inflanćiech / pod Lenwártem Aßkárádem/ y wiele rázow z Moſkwą w polách mężnie czynił/ Więźnie wodził znáczne / Mąż godny ſławy y pámięći/ w Podolu przed tym z Tátáry wiele w potrzebách bywał.

Szczęsny Brát iego rodzony tákże z młodości w oyczyznie
w Podolskich Kráiách ná Rycerskim chlebie z Pogány się Mężnie vgániá-
iąc schował/ do Moskwy miał Rotę / w Inflánciech y pod Kiesią wiele á
mężnie czynił/ z przedniemi ludźmi záwsze chodził/ wszedy z dobrą sławą ná-
rodu Polskiego mężnie z nieprzyiacielem poczynał/ gromiąc/ więźnie wodząc.

Korbutowie Dom stárodawny.

Háńscy tám w Chełmskiey ziemi Dom stárodawny.

Horodyscy támże Dom stárodawny.

Ziołkowscy Dom stárodawny/ z ktorych Zbigniew był Ká-
nonikiem Krákowskim/ Vmárł Roku 1 5 8 3. Ciáło iego pochowano w
wielkim Kościele na Zamku.

Dom Bránickich stárodawny / z ktorych był Sebestyan Bi-
skupem Poznáńskim/ w Roku 1 5 4 3. Był wźięt po Stánisłáwie Ole-
śnickim z Domu Dębno/ po nim został Páweł Wolski z Domu Nałęcz.

Dom Zorátyńskich stárodawny w Rusi. Rynkowie ná Po
dolu Dom stárodawny.

Bálábánowie Dom stárodawny y znáczny/ iáko czytamy w
Kronikách onych/ iż przy Szkánderbegu wiele á mężnie z Turki czynili/ tych
że tu Potomstwo z Albániey do Rusi przyszło/ y po ten wiek áż Greckiey wiá-
ry vżywáią / był Hedyon Bálában Władyká Ruskim / Wásil Bráth iego
Mężem sławnym. Iwan Mąż wielki przy Woiewodzie Podolskim Mi-
kołáiu Mieleckiem/ nie słyszał áni mowił / ále czásu potrzeby nieprzyiacioły
gromił. Jerzy Bálában w Litwie się ożenił/ okrom Iwáná wszyscy po-
tomstwo máią.

Zoráwińskich Dom ná Wołyniu thákże Greckiey Religiey
stárodawny y znáczny. Był Jewlasko/ ktory ná Białey Rusi miał wielkie
dźierżáwy/ był Mężem sławnym/ miał Syná Wásilá Mężá sławnego / od
ktorego był Márek Mąż nie podleyszy. Drugi Hrehor/ ktory zábit od Tátar
pod Sokalem mężnie z Pogány czyniąc.

Michał Zorawiński był Pisarzem Xięstwá Litewskiego/
potym był Władyká Luckim/ zostáwił syná.

Alexándrá/ ktory był wieku mego Stárostą Luckiem/ zostá-
wił dwu synow / Márká y Wásilá z Borzobohácianką Herbu Jelitá/ alias
Kozlarogi.

Michał Zorawiński Brát Stárosty Luckiego / Podkomo-
rzy Lucki/ ktory zostáwił Pothomstwo z Zołkiewską z Domu ábo Fámiliey
Lubicz.

Dom Korczmińskich támże w Rusi w Bełskim Woiewod.

Dom Oszczysłáwskich w Przemyskiey Ziemi stárodawny.

Biernawscy támże Dom stárodawny.

Ostrowski/ Jásiek Mąż sławny y Rotmistrz fortunny/ ten
w iákich potrzebách z nieprzyiacioły Krolestwá tego y Wielkiego Xięstwá
Litewskiego bywał/ toć ná potym Historya powie / był naprzod Hárcerzem
Krolá Stepháná/ potym do wielkich á znácznych posług był vżywan w sprá-
wách Rycerskich.

Serebczyscy w Chełmskiey Ziemi Dom stárodawny.

Záránkowie z Brzeskiego Woiewodztwá dom stárodawny.

Stáwscy w Chełmskiey Ziemi Dom stárodawny.

¶ Inszych Domow zacnych iest wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynoćie

O Kleynocie Nábram/alias Wáldorph/ktory ma być trzy Polá Czarne á trzy Białke.

¶ Ták to twierdzą/ żeby ten Kleynot od Wrzebow/alias Korczaká miał mieć początek tym sposobem. W Prusiech máiąc Rycerz Herbu Korczak dla wielkiey godnośći opátrzenie/ vmárł zostáwiwszy dwu synow/ z ktorych ieden niemiał Potomká Męskiey płći tylko Corkę/ tey gdy sie nápierano v niego/nie ták wiele dla onych bogactw ktore iey po Oycu własnie náleżały/ iáko dla piękney vrody/ kthorey gdy Oćiec odmawiał / Bráth iego á Striy oney Pánny dostawszy iey dał ią zá mąż. Oćiec przyiechawszy/ máiąc spráwę o wszystkim dostáteczną/ nábieżawszy Brátá zábił/ mowiąc: Ze tobie nieprzystało sie nią opiekáć pokim ia żyw. W tym Mátká oney Pánny z żáłością y dla frásunku o tháki despekt prętko vmárłá. On sie ożenił/á potym sie poiednawszy z Synowcy o głowę/ to miał zá wieczny znák/ że mu ten Herb obrocono/ á Czarnych Pol vżywáć kazano/ Potomstwo potym iego w roznych Kráinách zá znácznymi zasługámi opátrzenie miáło. Iáko był wieku mego w Prusiech Dom Rosperskich stárodawny y znáczny.

Choteczczy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Wulwánowscy we Lwowskim Woiewodz: dom dawny.

Brodelscy w Przemyskiey Ziemi Dom stárodawny.

Porębskich dom w Krákowskim Woiewodztwie w Oświećimskim y Zatorskim Powiećiech máią Dom znáczny.

Rogowscy Pielszowie w Krákowskim Woiewodztwie iedney dzielnice z Porębskiemi.

Jedlińscy w Sierádzkim Woiewodztwie od Rádomskiego Dom znáczny.

Wołyczczy w Poznáńskim Woiewodztwie Dom znáczny.

Sieroszewscy támże w Poznáńskim Dom stárodawny.

¶ Inszych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwach/ o ktorych prze szerokość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Sás/

ktory tu przyniesion z Węgier / ma być pul Miesiącá żołte/ dwie Gwiazdźie ná Rogách/ wpośrzodku Strzałá w Polu Błekitnym. Piße Długoß o Przodkách że bywáli Viri simplices, Veraces, Virtuosi, Audaces, Robusti, Nullum officium peteñ, sed effusores sanguinis, ktorego obacżywßy własność/ czytáć bedźieß o Przodkách tákże y o Potomstwie kthore ia znáć moge w ták ßerokiem Krolestwie.

W Roku 1236. wspomina Albertus Strepá w Kronice swey comitem Huyd, kthory zá pánowánia Xiążęciá Dángielá przyßedł do Ruśi z niemałym Woyskiem Węgrow/ y tám potym od pomienionego Xiążęciá zábáwion / wielkie mu opátrzenie dał / o tym piße tymi słowy. Eo autem tempore Comes Huyd cum non contemnendo exercitu venit ad Ducem Leonem, Mazouiam omnem, duce orbam cum Rusis & Lituanis populabundi peragrauerunt. &c. &c. O czym potym w Historyey mieć bedźieß / támże tego opowieda tymi słowy. Is autem fuit Vir magnanimus, cuius Banderium insignitum erat Luna defectuosa, & duobus Stellis, in medio Sagita accuta, &c.

To też z tąd bacże / iż tho Fámilia byłá można w Krolestwie Węgierskim / co samá tá Antiquitas iáśnie okázuie / Czerwone złote ná ktorych then herb właśnie iest wybity / ktore ábo sámi / ábo wiec superintendenty będąc w Mynicách bić kazáli.

Wieku mego wiele Potomstwá było z tey Fámiliey w Ruskich kráinách znácznego / Jáko Dom Dángielowiczow / ktorzy od Przodká Dángielá to na zwisko máią / A tego Xiążę Dángiel Mężowi pomienionemu dawßy mu do stanu Małżeńskiego Synowicę swą z niemáłą cześćią dobr Oyczystych / syná pierwße° chrzcząc swym nazwiskiem miánował. Zdawná to Dom zásłużony Rzeczypospolitey bywał / zá pámięci náßey był Stánisław Dángielowicz Chorąży Lwowski / Rotmistrz sławny / ktory wiele á znácznie służył Rzeczypospolitey / koßtem niemáłym wßystkie posługi odpráwuiąc w one Tátárßczyzny / społecznie z Andrzeiem Táránowskim z Domu Byliná / we włośći Rohátyńskiey Mężnie Tátáry gromili / przed tym y potym ná wielu mieyscách znácznie / broniąc Oyczyzny nieprzyiaćielowi odpor dawał / vmárł Roku 1577. zostáwił z Kátárzyną Tárłowną Chorążego Lwowskiego Corką z Domu Topor synow dwu / Janá y Mikołáiá / ktore po śmierći iego Mátká w postronnych Kráinách ná náukách dostátecznie chowáłá / z ktorych optima fruges speranda.

Dom Tárnáwskich w Sánockiey ziemi stárodawny / byli wieku mego w tym Domu ći ludźie znáczni.

Stánisław Kánonik Przemyski / człowiek vczony / ten był zostáwił Xiąg wiele trzymáiąc w Oyczyznie swey Plebánią / wßystkie prowentá z niey ná to obrácał przez kilkánaśćie Lat / wielką Bibliotekę zgromádźił / ktorą ná kilká Tyśiecy ßacowano.

Mikołay Brát iego od ktorego został Syn Stánisław Chorąży Sánocki / ten z Kátárzyną Stádnicką z Domu Srzeniáwá zostáwił syná Stánisłáwá / potym z Humnicką Zofią z Domu Gozdáwá Jozefá / Zygmuntá / y Corkę Zofią.

Andrzey

Andrzey trzeći ktorego byli dwá ſynowie/ Mikołay człowiek táki/ ktory w vprzeymośći á ßczerośći przećiwko przyiaćielowi rowniа niemiał/ był chlebodawcá hoyny/ Kátholik dobry/ ludźie Rycerſkie y vczone miłował/ Vmárl Roku 1 5 8 1. Ciáło iego leży w Dębicy/ miał zá ſobą Annę Procháńſką z Domu Gryff/ od ktorey było dwoie dźiatek/ ſyn Mikołay/ y Corká/ młodo pomárli/ támże w Dębicy w iednym Grobie z Oycem leżą.

Krzyßtoph Rotmiſtrz fortunny Mąż ſławy y pámięći godny/ ten iákim doſtátkiem Rzeczypoſpolitey ná chlebie Rycerſkim ſłużył ná rożnych mieyſcách/ o tym w Hiſtoryey czytáć będźieß/ przez dwádźieśćiá lat y więcey Roty wodźił/ pod Oczakowem z Olbrychtem Laſkim będąc Woiewodą Sierádzkim/ wiele á Mężnie z Tátáry iáko drugi Hektor pod Troią czynił.

¶ Pothym zá Pánowánia Krolá Stephána w Moſkwi pod Połockiem/ pod Sokołem/ wiele z nieśmiertelną ſławą Domu y Imienia ſwego czynił/ pod Wielkiemi Łukami/ y pod inßymi Zamki znácznym ſię Mężem pokazał/ godnym pámięći wieczney/ był człowiek pokorny/ o żadne vrzędy niedbáły/ Jáłmużnik wielki/ Kátholik dobry/ przyiaćielá miłował/ hoynie chlebem częſtował/ ták żył bez żony/ wiele ſpraw iego pámięći godnych w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Jozeph Tárnáwſki/ ktory wzgárdźiwßy świát ná ſłużbę ſię miłego Bogá vdał/ máiętność Oyczyſtą znáczną opuśćiwßy/ do Klaßtorá (dobrowolnie w nędzę) wſtąpił.

Dom Dźiedoßyckich ſtárodawny y znáczny w Ruśi/ był Wácław człowiekiem znácznym/ kthorego Corká byłá zá Konſtánthynem Greczynem Celnikiem Ruſkim/ człowiekiem bárzo bogátym/ thák wſkárby iáko y w máiętność. Sioſtrá tego Wácłáwá byłá Bárbárá Borátyńſka/ Káßtellanká Bełſka/ Stárośćina Sámborſka.

Dom Buchowſkich támże w Ruśi w Przemyſkiey Ziemi znáczny/ pißą ſię z Rubotycz.

Dom Zawißow ſtárodawny w Ruśi y rozrodzony/ Mężowie ſławni w tym Domu bywáli.

Dom Kruśielnickich támże w tym kráiu rozrodzony y znáczny/ Mężowie ſławni.

Sulátyczcy támże w Ruśi/ tákże z męſtwá dom ſławny.

Błáżewſcy Dom rozrodzony y Mężowie wyborni.

Dom Wołośieckich ſtárodawny znáczny y rozrodzony.

Dom Dubráwſkich znáczny y záſłużony Rzeczypoſpolitey był ieden wieku mego Podſędkiem Hálickim.

Dom Huhernickich ſtárodawny támże w Ruśi.

Dom Swiſtelnickich támże ſtárodawny y mężowie dobrzy.

Dom Nowośielſkich ſtárodawny y mężny.

Mśćißewſcy w Káßubách Dom znáczny/ noßą bez Strzały puł Mieśiącá/ trzy Gwiazdy nád nim.

¶ Y wiele inßych Domow ieſt zacnych w Ruśi/ y w innych Woiewodztwách co tego Kleynotu vżywáią.

O kleynocie Sáláwá

ktory ták z Ruſkiego narodu ma począthek / iákomći piſał w Kśięgách pierwßych o początku Herbow / gdy z niedowiernymi ſam w Chryſtuſa páná y Bogá prawdziwego vwierzywßy / w Imię iego w ßrankách ze trzemi cżynił / wßytkie pokonał. A ták obaczywßy właſność Herbu / cżytáć będźieß o Przodkách tákże y o potomſtwie ktore ią znáć y wiedźieć o nim mogę / máią być Trzy Krzyże złote w Kole ná polu Błękitnym.

Wſpomina Joannes Briger w Kronice ſwey zá pánowánia Wenceſłá wá Czechá / Petraſium HalkamRuſſum, zá cżynáiąc rzecż ſtąd w te ſłowá. Fuerunt autem eo regnante quietæ res in Polonia, præter quod minores Poloni, cum vetuſta Lublini ereptione, tũ noua in Sendomirienſem oram excurſione, irati, aduerſus Ruſſos expeditionem ſuſceperunt, cuius non ignari Ruſsi magnum & ipſi coegerunt exercitum. &c. Ibi Petraſius Halka cum non contemnendo exercitu Ruthenorum, apud Lublinum noſtris inprimis occurit, deinde cæteri cum Tartaris & Lithuanis freti multitudine ſua, pugnandi copiam fecere, nec noſtri quamuis longe pauciores pugnam detractauerunt. &c. Szerzey potym w Hiſtoryey wzmiánkę o tym mieć będźieß.

¶ A iż ten Hiſtoryk wſpomina Hálkę w roku 1 3 0 6. Wieku mego był ten Dom tych Hálkow we Lwowſkiem Woiewodztwie znácżny / wßákoż iuż tylko ieden był Mąż Domu tego Stániſław / w ſpráwách Rycerſkich z przodki ſwymi ſie rownał.

Dom Strzyżow támże ſtárodawny y znácżny / z kthorego wieku mego był Jan Strzyż Sędźiem Hálickiem / człowiek cnotliwy y dobry Sędźia. Przeſpiecżnie o nim te wierße może piſáć / ktore Eobanus Heſus ná piſał de bono Viro.

O fœlix nimirum fœlix, qui facta malorum,
Impia conſpiciens, nulluit vlla ſequi.
Cui via diſplicuit pro veris falſa ſequentum,
Perditus incautum ne graderetur iter.
Qui neque conſcendit damnoſæ fulcra cathedræ,
Quam deriſorum turba maligna tenet.
Huius erit domini lex infinita voluptas,
Quam labi ex animo tempora nulla ſinet. &c.&c.

¶ Byłá w thym Sędźiem táka boiaźń miłego Bogá / y miłość dobrey ſławy / że vmiał Beatæ viuere, veritatem intelligere, & de illa conſultare, co przyſtáło dobremu człowieku mieć wßyſtko w nim było. Cżáſu pothrzeby Męſtwo y znácżne / vmárł Roku 1 5 7 5. zoſtáwił z Anną Skárbkowną z Domu Abdánk ſyná Jeronimá / Adoleſcentem Nobilem / ktory Męſtwem obycżáymi / y náuką / Oycá doßedł / y Przodkow ſwoich.

¶ Tegoż Sędźiego trzy Corki zoſtáły od teyże Skárbkowny / Zofia Cießánowſka / Helżbietá Glincżyna / trzećia pánna ná ten cżás byłá.

Nikodym Strzyß Brát iego był rodzony / od ktorego zoſtáło potomſtwo / wßákże był alienus à fide Catholica.

Dom Swier-

Dom Swierskich támże w tym Kráiu stárodawny y znácżny/ y insze Domy o ktorych ia prze dálekość wiedźieć niemogę.

O Kleynocie Kierdeiá

O Kleynocie Kierdeiá támże w Rusi nábytym/ co wspomina Dlugosz tymi słowy. Hoc insigne & talia Arma, Lodouicus tunc Poloniæ & Hungariæ Rex obseden Castrum Bels, illis contulit, genus Rutenicum, Viri Belicosi in ea Domo, máią być Trzy Leliie w pul polá Błękitnego / Drugie pul polá Czerwonego.

☞ Jest Dom Możny w Rusi/ ktory od herbu te° ma nazwisko Kierdeiowie/ wiele ich przywileiá rozne możnymi Senatory opowiedáią / tákże Historye / iáko Kromer w Kśięgách dwudźiestych tymi słowy. In Rusia vero Risco siue Gregorius Kierdeius, Nossum ducem Russum Svidrigielonis patruum, qui luscum non ita pridem interciperat, profligauit atq; cepit. &c. &c.

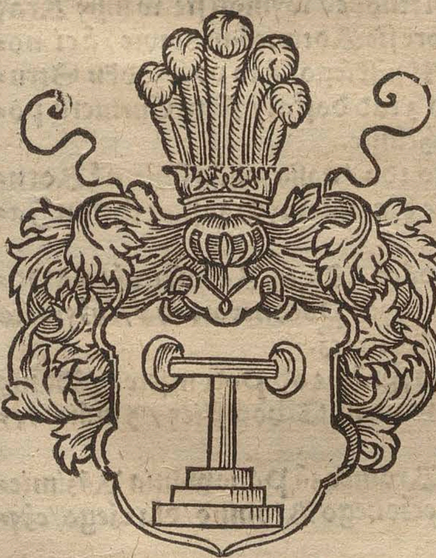
Hryckå Kierdeiá Kásztellanem Lwowskim wspomináią Przywileie Koronne/ w Roku 1 4 3 6. Czythay Przyłuskiego Státut Kśięgi 5. Káp. 3.

§ Tenże pothym był Woiewodo Podolskim o czym świadczo Przywileiá rozne.

W tym wieku iest Dom rozrodzony tych Kierdeiow/ Meżowie sławni bywáli zá wieku mego.

Dom Czápliczow stárodawny/ máietny / y zásłużony był wieku mego Rzeczypo: ná Dworze Krolow polskich znácżnymi bywáli.

Hoskich Dom stárodawny y możny/ ci wszyscy od iednego Przodká idą/ tylko po Wśiách rozne nazwiská máią / O czym szerzey w historyey czytáć będźiesz/ gdźie sie posługi ich wspomináć będą.

O kleynocie Kornicz

O kleynocie Kornicz/ ktoremu tákże od Ruskich Kśiążąt początek y nádánie liczą/ thák iákos czytał w Gniaźdźie Cnoty / pisze Dlugosz o przodkách : Genus Ruthenicum Dominis suis fidum. O ktorych obaczywszy własność herbu / czytáć będźiesz thákże o potomstwie ich/ ktore ia znáć y wiedźieć onim mogę/ naprzod wspomina Albertus Strepa w Kronice swey Georgium Kornicz w Roku 1 3 4 3. tymi słowy.

Et quoniam Dux de Zegan quodam territorium Regni Poloniæ cum Ciuitate dicta Wschovva, à temporibus multis occupatum tenebat. &c. Quare Kazimirus Rex Anno Domini vt supra Armatorum multitudine congregata, prædictā

Ciuitatem

Ciuitatem vallauit, & ipsam aquisiuit, multos captiuos ibidem cepit, Castrum Cieniavva eiusdem Principis moris diruptis aquisiuit, ibiq; Georgium Kornicz Militem Nobilem præfecit, tandem eiusdem Principis placatus præcibus ac promissis, per Literas prædicti Principis firmatis, quod nunquã predictum territorium vellet pro se amplius vsurpare, de terra ipsius Georgium Kornicz reuocauit.

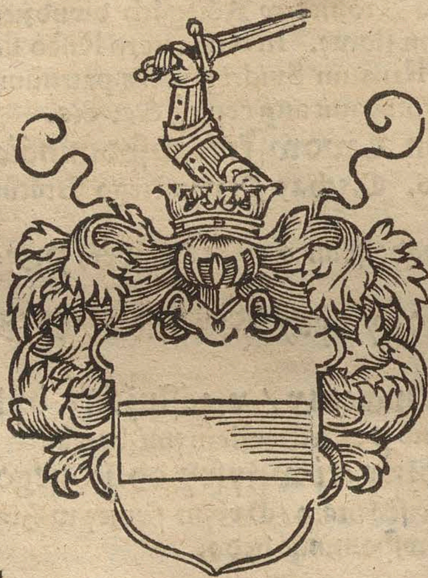
Tegoż to Korniczá wieku mego było Potomstwá znácznego niemáło/ w Powieciech Zatorskim y Oświecimskim. Jáko Inwáldskich Dom znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey/ z ktorego wiele ludzi możnych rozne Przywileiá opowiedáią/ wieku mego był Jan Woyskiem támże.

Dom Porebskich stárodawny y znáczny/ Męzowie godni y vczeni w tym Domu wieku mego byli/ był Jan Woyskiem Oświecimskiem.

Dom Jároszewskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/ Erázmus y Jan byli wieku mego.

Dom Szczepanowskich ktorzy sie pisza z Szczekoczyn.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách znácznych.

O Kleynocie Kotficz

ktory thu przyniesion z Niemiec. Ták to z dawnych przodkow swoich Potomstwo twierdzi zá rzecz prawdziwą/ że w Roku 1 2 8 1. Henrych Kśiąże Wrocláwskie z Polskiemi Kśiążety walcząc/ miał przy sobie dwoch Bráciey rodzonych z domu Rákuskiego/ ktore zwano Pochnerámi/ z tych iednemu było imię Jan/ drugiemu Henrych/ Ci dwá brácia wynieśli sie z Oyczystych Kráin/ Henrych młodszy ożenił sie w Luszeńskiey ziemi/ kedy znáczną máiethność wziął po żenie/ támże pothym Miásto záłożył/ á názwał Kotwicz. Walcząc potym z Pány swemi Kśiążety Márgrábskiemi/ vtrácił one máietność/ wyniosł sie w inszy Kray ná Slązko/ iest wiele Potomstwá iego/ ktore sie Kotwicámi zowie/ á ci noszą w Helmie ná Koronie puł Kámieniá Młyńskiego/ á w pośrzodku Strusie Pierze Czarne/ bo tego był ten Henrych z tąd dostał/ że w Turnieru połowice Kámieniá Młyńskiego znászal ná Helmie.

¶ Ci zásie co od Janá Bráta stárszego idą/ noszą w Helmie ná Korunie Rękę Zbroyną á w niey Miecz/ co tákże dla znácznych zasług themu Janowi nádano było.

¶ Ma rozność ten Kleynot w Bárwách. Dom Rákuski vżywa Pola Białego w Czerwonym/ á ći zásie co od thych Pochnerow idą/ vżywáią Czerwonego Polá w Białym/ á zową go Kotwicz.

¶ Od Janá Kotwicá/ ták iáko mam spráwę od Potomstwá/ Domy sie w Polszcze rozrodziły/ ten sie był ożenił w ziemi Schowskiey/ z máietnośćią tákże iáko y Brát znáczną.

¶ W Roku 1 4 5 7. wspomina Kromer zá Pánowánia Kázimierzá Jágiełowego Syná Janá Kotwicá rzeczonego Kromno/ dla czego/ czytay Kśięgi 24. List 542.

¶ Henrychá Kotwicá Syná wyższey pomienionego Janá/ kłádą Po-

tomkowie

tomkowie Przodkiem w Domu Krzyckich/ y znácznym Mężem/ od ktorego był Jániſław Biſkupem Poznáńſkim / w Roku 1 3 1 2. O ktorym powieda Kátálog tymy ſłowy. Morte Borislai Archiepiſcopi Gnezneń, Auinione ſecuta, Clemens Papa Quintus Capitulari electione non expectata, cum prouiſio Eccleſiæ vacantis ad ipſum recidiſset, Ioanni alias Ianiſlao Archidiacono Gnezneń, Polono natione & genere Nobili de Domo Kotvvicz probatæ induſtriæ Viro, tunc in Auinione præſenti, & quem Borislaus Archiepiſcopus Gnezneń, pro bene gerendis & expediendis rebus ſuæ promocionis, in ſuis tenebat obſequijs. &c.

¶ Thámże był záraz poświecon od Piotrá Kárdynała Biſkupá Hoſtyeńſkiego w Awiniey/ potym ſie do Polſki obrocił/ wdźięcznie od wſzyſtkich był witan/ y ſpokoynie ná tey Stolicy pięć Lat y trzydźieśći mieſzkáiąc / láty y pracámi náthárgniony / wpadł wniemoc / ſpráwiwſzy ſie Chwalebnymi Swiątośćiámi/ we Dworze Arcybiſkupiem w Łęczycy/ plenus bonorum operum, & magnus Reipublicæ & Eclesiæ amator & defenſor, obijt Anno Domini 1 3 4 1. w Gnieźnie pochowan.

Ten wiele Srebrá Kośćielnego záwieść kazał ná Chęćiny / vſłyſzawſzy o Woynie Włádyſłáwá Łokietká z Krzyżaki/ á gdy ſie potym vćiſzyłá oná nieprzyiaźń/ málo mu go wrocono/ wſzákoż pewną ſumme ná káżdy Rok w Zupie náznáczono y zápiſano mu od Krolá / áby inſzego dał ták wiele nárobić iáko mu go wiele niedoſtáwáło/ á ſummy było náznáczoney ſto grzywien piáſkich groſzy. Ten w Krákowie Włádyſłáwá Łokietká Kuiáwſkie Kśiąże y z Zoną iego Jádwigą ná Kroleſtwo pomázał / y oboie Koronował / w Roku 1 3 2 0. w niedźiele dwudźieſtego dniá Styczniá/ przy Janie Muſzkáćie Krákowſkim y Domáráćie Poznáńſkim Biſkupiech.

Tenże potym w Roku 1 3 3 4. dźień świetego Márká Ewánieliſty Koronował Syná iego Káźimierzá z żoną iego Anną /przy bytnośći Biſkupow/ Janá Krákowſkiego / Máćieiá Włocláwſkiego / Janá Poznáńſkiego/ y Stepháná Lubuceń.

Tenże przefrymárczył dwie Wśi Łeſzczno y Nagorzyce/zá Łeſzczno wźiął w źiemi Łęczyckiey od Floryaná ktory ſie piſał de Kraſnowo wieś Grocholice w źiemi Łęczyckiey/á w Sierádz: Korytkowo cū cōſenſu Wladislai Regis.

¶ Tenże fundował y zmurował Klaſztor Zakonnikom Reguły świętego Dominiká/ktore zową Prædicatorum we Zninie/ktory ku cżći Janá świetego Chrzćićielá poświećił/ktory hoynie nádał/po nim náſtał Jároſław z domu Boguryá. O tym piſał Janicius Poetá te Wierſze.

Boriſlaus obit, Clemens cape, dixit, Ouile
Ianiſlae tui cum titulis Domini.
Excepit reducem Patriæ fauor, ob quod & illam
Ille vir in numeris extulit officijs.

Andrzeiá Krzyckiego opowieda Káthálog y pámieć ludzka nieśie Arcybiſkupem Gnieźnieńſkiem. Ten naprzod był Kánclerzem Krolowey Bárbáry y Sekretarzem Krolá Zygmuntá. Potym był Biſkupem Przemyſkim/potym Biſkupem Płockiem/ ten Kośćioł ſpalony od gromu zmurował támże w Płocku/ áż potym był wźięt ná Arcybiſkupſtwo. Ten wielce był pożytecżnym R. P. y Kośćiołowi Bożemu / quam contra Lutheranos hæreſes & alias peſtes cum ope, tum opera, tum inuicto calamo egregiæ tutatus eſt. Nie był ná Arcybiſkupſtwie dwu lat ſpełná / vmárł w Krákowie dźieśiątego dniá Máiá w dźień Bożego Wſtąpienia/ o 10 godźinie/máiąc wieku pięćdźieśiąt lat y cżtery. Był wźięt po Máćieiu Drzewickiem/w roku 1 5 3 5. Vmárł w roku 1 5 3 7. Po nim zoſtał Jan Latálſki z domu Prawdźić. O tymże piſał Janicius Poetá te Wierſze.

Omnia ſolus erat Cricius, quem ſorsq; Deusq;
Certabant ſummis vincere muneribus.

Sors tandem indoluit quod erat contempta sub illo,
Maturamq; virum sustulit ante diem.

¶ Był to miłośnik wielki ludzi uczonych / y temu Jániciusowi nákłádał do Włoch ná náuke / przeco ten Wierß nápisał.

Heu, quæ restituent misero mihi sæcula talem.

Ciáło iego leży w Gnieźnie / o ktorym powieda Epitáphium. Reuerẽdo in Christo Patri Domino Andreæ Cricio Archiepiscopi Gneznensi, & incomparabili viro, de religione atq; R:P: benè merito multisq; naturæ & ingenij dotibus insigniter prædito, postremum hoc pietatis munus ab amicis, charissimam illius memoriam retineñ positum, mortuus Anno vt supra.

¶ Ten był poiednał Cesarzá Ferdynándá Czeskiego Królá z Janem Krolem Węgierskiem. Wiele Ksiąg pámięci wieczney godnych nápisał y pożytecznych Rzeczypospolitey y Kośćiołowi Bożemu / then w Pultowsku Biskupem Płockim bedąc Dwor naprawił. etc.

Piotr Brát Henrychá wyższey pomienionego był Stárostą Pyzdrskiem y Koniñskim / od ktorego idą Dłuscy / z ktorych wieku mego był Meżem znácznym y uczonym Mikołay Dłuski syn Andrzeiow / po śmierci Piotrá Zborowskiego Woiewody y Stárosty Krákowskie° był Surrogatorem. etc. O rozrodzeniu Przodkow ie° czytałes śierzey w Gniazdźie Cnoty.

Kotwicowie w Wielkiey Polßcze y w Krákowskim Woiewodztwie byli wieku mego ludźie znáczni / był ieden Koniußym Krolá Zygmuntá / ktorego Corká byłá zá Bránickim Stárostą Niepołomskim / o ktorymes czytał pod Gryffem.

O Janie Kromno Kotwicu v Kromerá czytay List 542. w Kśięgách dwudźiestych czwartych.

W Wielkiey Polßcze wiele Domow znácznych tego Kleynotu vżywa / iáko Zgorscy / Hemindowscy / Wilkowscy / Wryßkolscy / Grodźińscy / Gołyczcy v Miedźirzeczá / Weżykowscy / z ktorych wieku mego był Łukaß w Grodźie Krákowskim Adolescens Nobilis. &c.

W Pultowsku Epitáphium ná Grobie wspomina Máćieiá Káleckiego tymi słowy. Reuerendus Dominus Matias Kaleczki, Cantor Plocen, Præpositus Pultouien, Canonicus Wilnen, Parochus Macouien, Secretarius Regius, Vir singulari erudicione, humanitate, munificentia, in suos & egenos, vixit Annis 78. mensibus octo, diebus totidem, obijt penultima Decembris Anno 1576.

O Kleynocie Sámson / kthorego w Wielkiey Polßcze wiele Rycerstwá vżywa / wßákoż z kąd przyniesion / ábo zá co nádan / wiedźieć o tym niemoge / vżywáią go.

Dom Kokálewskich / w Wielkiey Polßcze stárodawny y zásłużony Rzeczypospolitey / w Gnieźnie wspomina Epitáphium Janá tymi słowy. Ioannes Kokalevvski, Gneznen, Poznanien, Pultouien Canonicus, viuens suo cadaueri posuit, Anno 1554.

Támże y te Wierße. (pultum,
Arma virũ quã vis monstrant hic esse se-
Crudele non est stẽma parentis hoc est

Sædulus

Sædulus, Clemens, magnanimus pietate, benignus,
Virtute insignis, progeniæq; fuit.

Ac obdormiuit in Domino magno sui desiderio, apud suos relictus Anno Domini 1565. die octo Martij ætatis suæ 75.

Tegoż potym Synowiec był Kánonikiem támże/ w Roku 1584.

Dom Másłowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ był ieden Podstharośćiem Wieluńskim wieku mego/ drugi był Poborcą.

Dom Kośickich w Wielkiey Polszcze stárodawny.

Dom Járomierskich támże stárodawny.

Dom Zakrzewskich támże stárodawny.

¶ Thegoż Herbu vżywał Wáwrzyniec Loiecki Kánthor Przemyski Mąż vczony/ był Artium & Philosophiæ Magister, promocyey Krákowskiey właśce Anny Krolowey/ ktoremu wychowáńcá swego Janá Zalińskiego/ Syná Kásztellaná Gdáńskiego iákoś pod Rożą czytał/ do náuki zlećiłá.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie Jezierza/

ten mieni zdawnego czásu być z Fámiliey Krucygierow/ o kthoryches wyższey czytał/ ktorzy thu z Włoch ábo z Francyey przyszli z Wikbálinem na pierwszym Arcybiskupem Gnieznieńskim/ pothym iáko y Pobożánie zlączywszy sie z Domem Korwinow/ do tego Ptaká przyszli/ kthoregо ná Krzyżu vżywáią w Polu Czerwonym Czárnego.

¶ Thego Kleynotu wiele Domow znácznych w Mázowszu/ iáko Dom Szymánowskich stárodawny.

Dom Drozdowskich támże rozrodzony.

Dom Szczyćińskich támże stárodawny y rozrodzony.

Czárny Niemierzá był Hetmánem nád ludźmi Rycerskiemi w Ruśi tego Herbu.

Zelázowie w Ráwskim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

¶ Inszych wiele Domow znácznych w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze szerokość Krolestwá wiedźieć niemogę.

O Kleynocie Korwin/ kthory z kad á iáko dawno do Polski przynieśion/ o thymes iuż czytał pod Slepowronem/ co zá Przodkowie tey Fámiliey/ iákiey zacnośći bywáli.

Tu w Polszcze iákiey zacnośći/ iákie° záwolánia/ iákiey ozdoby Dom Rochánowskich/ samego Janá Jmie/ dáleko o tym znáć dawa/ z Greckimi/ z Láćińskimi Poety/ ktore on wiek stáry zá naprzednieysze liczył/ porownał/ w nászym Polskim iezyku przed nim nigdy/ á po nim trudno o tákiego coby znim porownáć miał. Pisze sie z Czarnego Lásá/ w Sedom: Woiewo.

Jest inszych bráćiey iego Stryiecznych ludźi godnych kilká/ Vrzedy Ziemskie ná sobie mieli/ w spráwách Rycerskich bieglymi bywáli/ ták Przodkowie ich iáko y ći wieku nászego.

Dom Máláczyńskich támże w Sedomierskim Woiewodz.

Páwlowscy w Lubelskim Woiewodztwie.

Mlodniczcy w Ráwskim Powiećie.

W Ciechanowskim Bieńkowscy Domy stárodawne.

§ Jnszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

Tego kleynotu wiele w Oświećimskim powiećie y ná Slasku Rycerstwá vżywa/

A osobliwie pámięći y slawy godny Mąż Andreas Patricius Nidecki, Præpositus Warszauień, Archidiaconus Wilneń, Custos Cleceń, Cracouień, Sendomirień, Pultouień, Canonicus, S. S. R. M. Vir doctrina insignis, Orator clarissimus, Jáko tho wiele znácznych scriptow iego pożytecznych ták Kośćiolowi Bożemu/ iáko y Rzeczypospolitey opowieda / thego vrodźiłá Páwlowská z Domu Leliwá/ Biskupá Olomunieckiego Siostrá.

Bernat Brát iego Parochus in Nidek/ Mąż tákże vżony y przykládny Káplan.

Wieprzewscy tegoż Herbu vżywáli zdawná/ iáko to List opowieda Wáclawá Kśiążećiá Opáwskiego y Rátyborskiego/ w roku 1467. pisany/ ten Wieprz wieku nászego kupił Piotr Myszkowski Biskup Krákowski Synowcom swoim.

§ Jnszych Domow wiele ktorych ia znáć y wiedźieć niemogę.

O Kleynocie Saszor:

ktory tu przynieśion z Niemiec/drudzy mienią z Węgier/wszakoż z kadkolwiek iest/ thu w Polszcze wiele á znácznych ludźi tego Herbu było y zásłużonych Rzeczypospolitey. Ták to mienią / áby ieden z Xiążecego narodu máiąc krzywdę od Brátá /zdrowie mu zá tho odiął/ zá co potym był ták pokáran/ że mu odmieniono Herb/nosił Orłá Czerwone° w Polu białym bez głowy / potym iego Potomstwo iuż sie obróćiło w stan drobnieyszy/znácznie sie zásługowáli Cesarzowi/ ná mieysce głowy dano mu Gwiazde. A ták obaczywszy własność Herbu / czytáć będźiesz o Przodkách tákże o Potomstwie/ktore ia znáć y wiedźieć onim moge.

W Ráwskiem Woiewodztwie było wiele Mężow znácznych tey Fámiliey/ ktorzy sie pisáli de Rogow / iáko zá pánowánia Iágiełłá Królá/ Olbiegá wspomina Mężem znácznym/ kthory mieysce Hetmáńskie v Witołdá spráwował/ then potym miał Syná N. Kásztellanem Ráwskim/ pisał sie de Rogow/ trzymał ku temu Rogowu Kálinie/ Olsze/ Ráwice/ Bronowice/ Rápoty/ Węgry/ Mroge. Potym Potomstwo iego schodząc bez narodu Męskiey płci / Corki rozniosły wiele tych Wśi w rozne Domy/ od niektorych zostáli Rogowscy. Thych iest Dom rozrodzony / był wieku mego Stánisław Rogowski Komornikiem v Krolá Stepháná/ nie wielkiey vrody/ ále sercá mężnego/ ná wszystkich expedycyách przy Krolu w Moskwi bywáiąc/ pilnym y znácznym sie pokazał / pode Pskowem v szturmu / pod Wielkiemi Łukámi/ pod Pieczárámi / wiele á mężnie sobie poczynał/ Więźnie wodźił.

Tenże z Koryckiem Towárzyszem swym Turowlą przez moc w niewielkim poczćie wźieli.

¶ Kiedy Chwostá y Miessoiedá Hołowy pod Pskowem Rothą Bielawskiego gromiłá/ y Pieszy lud Wybránowskiego / w they potrzebie mężnie sobie poczynał/ dwoch więźniow znácznych przywiodł/ w wielu inszych potrzebách/ o czym potym ná swym mieyscu czytáć będźiesz/ bywał.

Dom Saszowskich w Zatorskiem y Oświećimskim Powiećiech stárodawny/miedzy ktorymi wiele Mężow zásłużonych R. p. bywáło.

Dom Pálczewskich iedne z ie znimi dźielnice stárodawny/był Stánisław Pálczewski czás długi Podstárośćiem Krákowskim y Burgrábią/ ten zmłodych Lat swoich w Cudzych Ziemiách spráwámi sie Rycerskimi báwił/ zostáwił Potomstwo.

Dom Gierałtowskich iedná dźielnicá z thymi pomienionymi Domy/znáczny y zdawná zásłużony Rzeczypospolitey.

Dom Barskich w Wielkiey Polszcze stárodawny y znáczny.

Dom Chobienickich stárodawny y znáczny był/ wszákoż iuż Potomstwá męskiey płći nie zstáło/ ieden to Dom był z Barskiemi / było do tych Chobienic dwádźieśćiá Wśi / ktorych część wyniosłá Białłagłowá w Dom Broniewskich/ z ktorych ieden był Podkomorzym Poznáńskim / iegoż Corká byłá zá Krzysztophem Miekickim.

Był Dobrogost Chobienicki Kánonikiem Poznáńskim / ktorego ćiáło leży w Pieniánách.

Járogniewscy támże w tym Kráiu z nimi iedney dźielnice v Rośćiáná.

Kelbowscy támże Dom stárodawny y znáczny.

Ligoczcy Dom stárodawny.

¶ Rinszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/iedni go vżywáią tákiem kstałtem/drudzy bez Gwiazdy.

O kleynocie Sternberk

O kleynocie Sternberk / ktory tu przynieśion z Czech/ iáko to wspomina Długosz tymi słowy. Stemberk cuius insigne Stella aurea, de octo Cornibus, in Campo Celestino in Bohemia mansionem, & ex inde ortum habens, & in Austria, á quibus etiam ea arma defereñ orti sunt, &c.

¶ A o thego początku w Czeskiey Kronice pisze tymi słowy. In Morauia, ingressu Tartarorum, cum Rex Bohemiæ Venceslaus se in Castris & tutis locis continebat, Tartari per omnem Morauiam libere grasati vno & amplius mense, tam incendijs quam cedibus & varijs cruciatibus nemine restitente, statua iuxta Holomuniecz habeñ: Dux vnus Tartarorum apud suos tam genere quam armis vir magni præcij, cum paucis suis ad menia incaucius progresus á Militibus Morauiæ captus, suis eum deseren tibus, captiuatori eius ob virtutis insigne Stella pro armis & Castrum Stemberk vel Sternberk á Venceslao Rege donata. Cuius captiuitas dum in Castris diuulgata, magnus rumor & eiulatus de captiuitate tanti ducis coortus, quod ab Olomucijs exaudiebatur, cuius captiuitatem dum nec terroribus & aliorum captiuorum relacione efficere valuisent, desertoribus eius & sui corporis custodibus, Olomuceñ traditis, ab Olomuniecz discedunt, & septimis Castris in Hungariã perueniũt, illam flãmis & incẽdijs pessundãt. &c

¶ W Polszcze tego Kleynotu nie wiele Rycerstwá/ tylko są Stemberkowie w Sedomierskim Woiewodztwie.

Epitaphium w Krákowie opowieda ná Zumku

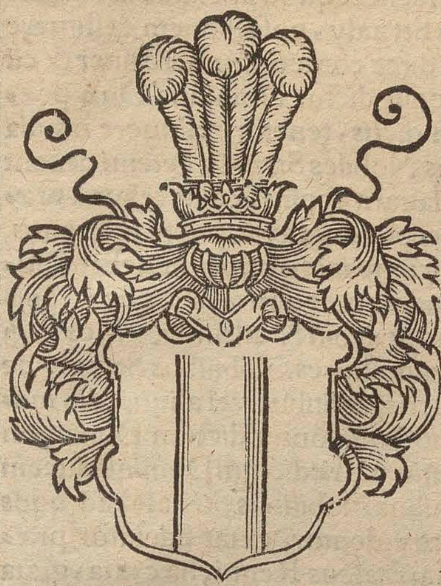
Vmbra & genere & virtute Nobilis Domini Magistri Olsneñ de Stemberg, sacrarum literrarum doctoris, huius Ecclesiæ Canonici, vitam functi Anno Domini 1527. Prima Septembris.

Gorscy w Mázowszu v Wárszáwy Dom rozrodzony.

Wolscy támże v Wárszáwy Dom stárodawny.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie Kotficzu

Wtorym/ktory tákže przynieśion z ślostá/vżywa Polá Czerwone° w biáłym.

☞ Dowodnie tho Listy Domu tego opowiedáią / iż tu przyszli w the Kráie zá Pánowánia Władysłáwá Jágiełłá Polskiego Krolá / á naprzod sobie kupili máietność w Sośnowicách/ktorą y w tym wieku trzymáią / wyszli z Kśięstwá Ráciborskiego/ gdźie ieszcze y w tym wieku thá Fámilia iest/ trzymáią Miásteczko Láznice y Wieś rzeczoną Wierzch/ zową się tákże iáko y w tym Kráiu thym nazwiskiem Strzałámi. Drugie thámże zową Chmielikámi/ á tho było nazwisko z tąd przyszło przodkowi ich/że miał Głowe kędźierzáwą/ ále tegoż Kleynotu vżywáią/ y włáśni są Strzałowie.

¶ Trzeći w Bytomskim Kśięstwie / gdźie niedawnych cżásow był ieden Sędźiem w onym Kśięstwie/potym y Syn iego/ á zową ie Silhánámi/ dla krzywego pátrzánia/ á záwsze się tám tákiego wzroku rodzą.

¶ Ten ktory tu był záiechał do Krolestwá Polskiego/okázuią to Listy/ że był mężem godnym y wspráwách rycerskich biegłym/ dla cże° Krol z źiemie go puśćić niekazał/co Aktá y List ten opowiedáią tymi słowy. Nos Ioannes de Sprovva Iudex, & Zauisius de Oleśznicza, Subiudex terræ Sendomirień, Generales, vniuersis cupimus fore notum quibus expedit, præsentium per tenorem, quia Serenissimus Princeps & Dominus Dominus Wladyslaus Rex Poloniæ, noster Dominus graciosus, nolens Nobilem Petrum Strzała in Sośnovvicze Hæredem de Regno suo dimittere, sed illum volens pro suo terrigena habere, commutationem quam idem Petrus fecerat cum Nobili Nicolao dicto Strzyz de Radoce de ducatu Osvviecziměń, pro Villa sua dicta Sosnovvicza, quam per modum commutacionis prædicto Nicolao pro Villa dicta Radoce dare debebat, coram nobis & corã Iudicio suæ Magestatis, cũ aliis Dominis præsidebamus in Noua Ciuitate, prohibuit, interdixit, quod nullo modo transiret ad effectum, in hibendo etiam nobis, ne fideiusores, qui pro huiusmodi commutacione quoque cauebant Nicolao memorato pro iam dicto Petro indicañ, nec quisq; iudicium ipsius auderit iudicare. Quia & nos fecimus iuxta præceptũ suæ Magestatis strictissimum, harum quibus in testimonium nostra præsentibus Sigilla sunt appensa. Actum & Datum in Noua Ciuitate Corczyn, Domino nostro Rege pro tunc ibidem existeñ, Feria Secunda proxima in Octaua Asumptionis Mariæ Virginis, Anno Domini 1419.

¶ Ten Piotr Strzałá máiąc iákąś niechęć do Kśiążećiá swego Konrádá/ to mu oddawał surowie/ thák áż się stárał Kśiąże ná ostátek z nim o przyiaźń/ bo mu był silen z przyiaćioły swymi/ ktorych miał wiele w Polszcze ludźi możnych/ o ktorych ći ten List powie/ ktorego masz ten sens. Nos Sędiuogius de Ostrorog Poznanień, & Nicolaus de Michałovv Sendomirień, Nicolaus de Oporovv Lancicień, Pallatini, Schich Strachvvicz, Hanus Lodlavv, Scholtes Hugvvicz, arbitri arbitratores & amicabiles compositores inter partes infra scriptas, videlicet Illustrem Principem Dominũ Conradum Album de Cozle ex vna, & Magnificum Dominum Zbigneum de Brzezie Marszałkum Regni Poloniæ, qui nomine Fratrum suorum nobilium Strzały dictorum, prefati Ducis Conradi Terrigenarum egit, fecit &

composuit

composuit parte ex altera, &c. &c. Videlicet quod præfatus Dominus Dux debet & tenebitur præfatis Nobilibus Strzały, possesionem restituere bonorum & possesionum ipsorum sub ipso duce contentorum, realiter & cũ effectu & iure renuntiare. &c,&c. Tunc aũt dictus Dominus Dux præfatis Nobilibus de bonis, possesionibus iam dictis, tenetur restituere omnia percepta & leuata. Captiui vero per dictos Nobiles Strzały detenti debent liberi esse & dimitti, & sine aliquo pacto relaxari, spolijs & alijs rebus á præfatis captiuis, per ipsos Nobiles Strzały, receptis duntaxat pro se reseruatis, & etiam præfatos Nobiles pro pœna & solucione interfectorum debet solutos dimittere, nec ad aliquam pœnam astringere, nec non ad alia que ibi perpetrarunt, præfato Domino Duci & suis erunt debiti & astricti. Nos itaq; præfati arbitri arbitratores & amicabiles compositores, Nobilibus Strzały de amplius facieñ siue atemptañ, querelis, gueris, & litibus, vel aliquo alio modo occasione dictorum bonorum & possesionum contra dictum Dominum ducem & suos perpetuum imponimus silentium, prædictum Dominũ ducem minimè debent impediri, pro quibus omnibus Nobilibus Strzały, ad quos præfata bona & possesiones de iure spectare videntur, extat fideiusor prædictus Dominus Zbigneus de Brzezie Marszałcus Regni, hæc rata, grata teneri, sub fide & honore, Datũ in Niepołomice ipso die Beatæ Helizabetæ Viduæ, Anno Domini 1421.

¶ Tego pomienionego Konrádá Xiążę/ták byli przymusili ći Strzałowie do iednánia/ że ich szukáć musiał sam z tym/ zástąpili mu w mieyscu táiemnym kiedy iechał do Folwárku/ ktorych gdy straż Xiążęca ábo szpiegowie postrzegli/ Xiążęciu znáć dáli/ on prętko ná Koń wpadszy viechał od sług y od wozá/Strzałá woźnicy biczysko złamawszy kazał go połowice wetknąć mu w piotrową/ y tháť ná koniá wsadźić/ á iecháć zá pánem kazał/y to mu powiedźieć/że go wrychle ták ná koniá wsadzę iáko y ćiebie. On zá tym gdy go to doszło/y on przestrách/czynił stáránie pilne áby był przespieczen od ták czułego nieprzyiaćielá. A gdy sie z nim poiednał/ stárał sie oñ áby przyiechał do máietnośći swey ktorą mu odeymował pierwey/ to mu potym y przydáwał/ ále iákoś wyższey czytał/Krol Jágiełło puśćić go też z źiemie swey niechćiał.

W roku 1478. Mikołáiá Strzałę wspomina List Claræ Tumbæ, że był dał sto czerwonych złotych do Konwentu chcąc mieć Bráctwo z Zakonniki/ y tám potym ná służbie miłego Bogá żywotá dokonał.

Jerzego Strzałę wspomináią Kśięgi Ziemskie Krakowskie/ kiedy czynił opráwę żenie swey ná Sosnowicách/ wiánował dwieśćie grzywien/ y ták wiele przywiánku/ á te miánuie Bárbárą Corką Mikołaiá Słupskiego/ to było w Roku 1464.

Janá Strzałę wspomina List vgodny/ ktorym sie iednał z Jánuszem Xiążęćiem Opawskim zá sługi swoie Roku 1482.

Jároszá Strzałę wspomináią Listy po Czesku pisane/ gdy trzymał vgodę z Slężaki/ w Roku 1543.

Jan Strzałá zá pámięci ludzkiey był Podstárośćiem Krákowskim/ zá Kmity/ ktorego był syn Michał Strzałá Stárostá Tyszowicki y Kráyczy Krolá Augusthá/ Miał zá sobą Wielopolską z Domu Stáry Koñ z Fraucymeru/ktora potym byłá zá Łasczem Podkomorzym Belskim/ y Stárostą Chełmskim.

Piotr Sthrzałá/ Syn Janow Wthory/ był wieku mego Burgrábią Krákowskim y Poborcą/ Mąż Rzeczypospolitey zásłużony/ zostáwił z Dębińską z Domu Ráwá Potomstwo.

Jeronim Brát tegoż Piotrá/ kthory trzymał działem Benczyn/ zostáwił z Tászycką Syná Jároszá/ ktory w Cudzych Kráinách ná spráwách Ryccr-

wách Rycerſkich zmłodośći ſie báwił / miał potym zá ſobą Debińſką Podſedką Krákowſkiego Corke.

¶ Tego Herbu oprocz Strzałow w Polßcze niewiem áby inßy Dom ktory vżywáć miał.

¶ Inßych Domow wiele zacnych w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Wárnia

O Kleynocie Wárnia/ ták Długoß piße/ że był nádan Forti & Heroico Viro Rák rzeczonemu/ ták to chcą/ że w Węgrzech miałby być nádan/ wßákoż iáko dawno/ niemáß o tym nic pewnego/ tylko Proclama Nouum otrzymał/ gdy v Wárni Fortis Heroici Viri operā Publice okázował w roku 1444.

Od thego Męzá idą Gnoińſcy/ Dom znáczny/ ktory z Męſtwá y z innych poczćiwych ſpraw wielkie Jmie w Polßcze y miedzy inßymi narody nieśie/ zwano przodki ich Noſalámi.

Pámięć nieśie ludzka Janá Męzá ſławnego/ ktory był zoſtáwił tylko iednego Syná Przecłáwá/ kthory był Stároſtą Nowego Miáſtá Korczyná/ ten zoſtáwił ſynow osmi.

Mikołáiá/ ktory był Hetmánem Nadwornym/ poiman był v Bukowiny/ zoſtáwił ſynow pięć/ trzey młodo vmárli/ tylko dwá żywi zoſtáli/ Stániſław y Jákub/ ktorzy mieli Piaſki v Nowego Miáſthá/ y inße Wśi przylegle. Stániſław zoſtáwił ſyná Janá y Corke Bárbáre Stráßową/ był to Mąż godny y dobrze záſłużony Rzeczypoſpolitey/ był czás długi Podſtárośćim Nowomieyſkim.

Jákub Brát iego był tákże Męzem znácznym/ zoſtháwił z Secygniewſką ſyná Janá/ Męzá znácznego/ wſpráwách Rzeczypoſpolitey biegłego/ od ktorego tákże zoſtáło Potomſtwo.

Lempárt ſyn wtory Stároſty Nowomieyſkiego był Oboznym Koronnym/ Mąż ſławny/ miał ſynow dwu/ Lenarthá y Andrzeiá/ ktory zoſtáwił z Bobolanką Potomſtwo.

Lenart trzeći Rotmiſtrz ſławny y Mąż wielki w Węgrzech zginął/ mężnie z nieprzyiaćioły czyniąc.

Przecław ſyn Czwarty Stároſty Nowomieyſkiego Mąż był znáczny y záſłużony Rzeczypo: miał ſynow ośm/ Janá ßczedł ſterilis.

Stániſłáwá Męzá znácznego/ zoſtáwił dwu ſynow/ Adámá/ miał zá ſobą Oraczewſką/ ßczedł ſterilis, y Krzyßtophá.

Krzyßtoph trzeći ſyn Przecłáwow/ Mąż ſławny/ w Węgrzech ná ſpráwách Rycerſkich ſie báwiąc/ ßczęśćia wielkiego vżywał/ nieprzyiaćioły mężnie gromił/ niemáiąc thylko ßeść á trzydźieśći Koni/ czćtyry ſtá Háydukow poimał/ y wiele znácznych záſług iego pámięći godnych/ zoſtáwił był ſynow cztyrech/ wßákoż wßyſcy zeßli ſteriles, żon niemieli/ drudzy iáko Krzyßtoph Mąż znáczny/ ktorego był náiechał Ferens Vmieńſki do więźienia wziął.

¶ Dwie Corce zoſtáły/ kthore w Domy Obce máiętność wniosły nie-

máło/ Jádwigá Sienieńſka Káſztellanká Zarnowſka / y Bárbárá Chycka.

Andrzey ſyn Przecłáwow czwarty/ Stároſtá Nowomieyſki/ y Burgrábiá Krákowſki/ ſzedł ſterilis.

Przecław Syn Piaty wyzſzey pomienionego Przecłáwá/ Stároſtá Wyſocki/ ten był zoſtáwił ſynow pieć/ dwá zmárli młodo.

Piotr Podkomorzym Mielnickiem w Litwie/ nie zoſtháwił potomſtwá.

Krzyſztoph był Trukczáſzym Królá Auguſtá.

Przecław Dworzáninem tegoż pomienionego Królá/ Mężowie znáczni.

Mikołay ſzoſthy Syn Przecłáwow ſzedł ſterilis/ Piotr y Zygmunt.

Dom Lekſzyckich z tymiż Gnoińſkimi iedney dźielnice/ znáczni z męſtwá wrowney ſławie.

Zarzeckich Dom tákże ſtárodawny y znáczny/ iedneyże dźielnice z wyżſzey pomienionymi.

¶ O inſzych Domiech wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Grábia/ ktorego vżywáli Przodkowie

Białych miedzy trzemá Gorámi ná żołtym polu/ z ktorym przodek przyſzedł z Czech/ iáko Długoſz opowieda tymi słowy. Genus de Baronibus ex Bohemia ortum ducens, vti modernis temporibus Roſconum præclara Familia viget & habetur, ex qua hic in Poloniam nonnulli deuenień in terrá Siradień prope opidum Piotrkovv in iure Vola, a qua Familia quæ illud hodierno tempore vocatur Grabina Vola, & demum in Maſouia Familiam ſuam numeroſam propagauerunt.

W Kátálogu wſpomina Bronisłáwá Archidyakoná Gnieźnieńſkiego/ y Fáktorá wſzyſtkiego Arcybiſkupſtwá / zá Janá Kropidłá Arcybiſkupá / potym y zá Henryká z Kśiążąt Legnickich/ w Roku 1300. y 4.

Wieku mego było Domow wiele możnych tey Fámiliey/ iáko naprzod Grábiowie w Sierádzkim y w Lubelſkim Woiewodztwách.

Pſuczcy z Pſucina wyſzli/ w Chełmſkiey Ziemi w Ruśi/ y w Płockim Woiewodztwie.

Lipſcy w Bełzkim Woiewodztwie/ z ktorych Swietosław był Mężem wſpráwách Rzeczypoſpolitey biegłym/ był podſtároſćim Bełſkim/ ſą Lipſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom znáczny.

Skáſzowſcy Dom ſtarodawny/ znácznie záſłużony/ w Zmodźi máią máietnoſć nábytą y opátrzenie od Królá Zygmuntá Auguſtá.

Gośćimińſcy w Ciechanowſkim powiećie dom ſtárodawny.

Dom Arćiechowſkich ſtárodawny y znáczny / ná Podláſzu

máią y w Má

máią y w Wárszewskiem/Dom rozrodzony.

Swierkowscy w Zakroczymskiem Powiecie Dom stárodawny y rozrodzony/ z ktorego był ieden wieku mego Kánonikiem Płockiem.

Wiszeńscy Jálbrzykowie ná Podlászu Dom w Drohickiem powiecie znáczny/był Andrzey Pisarzem Grockiem Brańskiem. Fábian Brát iego przy Vcháńskiem Arcybiskupie służył Dworzáńsko.

Dobrogowscy z tymiż iedne dźielnice máią w Bełskim Woiewodztwie.

Czárnowscy od Wárszáwy Dom stárodawny y rozrodzony.

Jálbrzykowscy w Zebrowskiem powiecie dom rozrodzony.

Dom Kroczewskich w Zakroczymskiem Powiecie stárodawny/y znácznie bywáli Przodkowie R. P. zásłużeni/ Kánonikiem był ieden Przemyskiem/ drugi był Kuchmistrzem v Krolá Zygmuntá Augustá/ ná chlebie Rycerskiem wiele znácznych odeszło Mężow pod Sokołem/ieden wieku mego zábit w Moskwi.

Szczypierskich Dom támże w Zakroczymskiem Powiecie stárodawny.

Swiezewskich Dom w Mázowszu rozrodzony/ y wiele inszych.

☞ Noszą drudzy Troie Grábie tákiem ksztáłtem/iáko w Rusi Dom Choćimierskich znáczny. Był Woyćiech Choćimierski wieku moiego Mężem sławnym/Rothy wodźił/ w potrzebách z nimi bywał zá pánowánia Krolá Stepháná w Moskwi/máią v Rohátyná máietność/ drudzy ná Podolu v Kámieńcá.

O Kleynocie Brochwicz/

ktory przynieśion z Niemiec/tego vżywáią w białym polu Czerwonego.

Sobkowie Fámilia dawna y znáczna w Polszcze/ vżywáią Jeleniá z Korono/ nászy ták/iáko Woiewodztwo Lubelskie/inszy vżywáią bez Korony.

¶ Dom tho był wieku moiego tych Sobkow znáczny/ pisáli sie de Suleiow. Wspomina List Krolá Zygmuntá w roku 1544. w Domu Koryćieńskich/ kiedy Woyćiech Koryćieński Stárostá Przedecki skupował Mikołáiá/ Stánisłáwá/ Chrzysztophá Sobki z Zamku Solcá/ ktory przed tym przodkowie ich w summie trzymáli zá znáczne zásługi od dźiádá Zygmuntá Krolá.

Wieku moiego byli dwá Bráćia/ ieden Stárosta Wárszáwskim/od ktorego tylko dwie Corce zostáły/ Rádźiwiłowa Podczászyna Litewska/y Ciołkowa ná Zelechowie/ ktore wielką máietność w te domy pomienione wniosły. Drugi był Kásztellanem Sedomierskiem y Podskárbiem Koronnym/ktorego zostáli trzey Synowie/ y Corki/ Sienieńska/ y Droiewska Podkomorzyna Przemyska.

☞ Ci zásie co vżywáią Jeleniá przez Korony/iest ich wiele Domow znácznych/iáko ná Podgorzu Wiktorowie Dom znáczny.

Woiakowscy támże w Krákowskiem Woiewodztwie/ y w Przemyskiey ziemi máią.

Kaczcy z Krákowskiego Woiewodztwá od Cżchowá/ z ktorych Ostáfiy był Meżem znácżnym/Cżopowe/Pobory/w Prusiech y w Rusi trzymał.

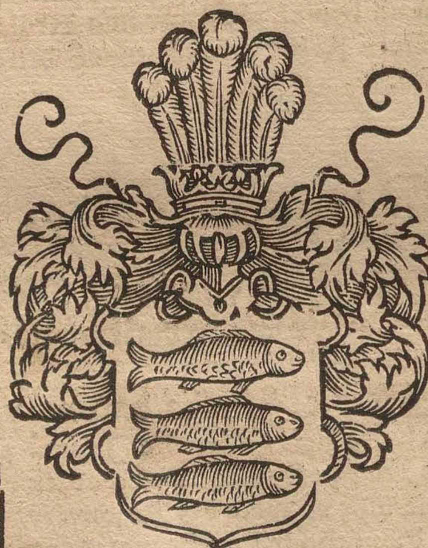
Połomscy támże Dom znácżny/Grábánowie/Szalowscy/Dobrociescy/Brußkowscy támże/y inßych wiele w onym kráiu.

W Wielkiey Polßcze Dom Páleckich znácżny y zásłużony Rzecżypospolitey/ Jáko był Philip/ ktory ßcżedł sterilis/ trzymał ná Páłukách máietność.

Seweryn/ktory ná Kuiáwách wźiął dźiał/był Mąż znácżny y vcżony/ w cudzych ziemiách z młodośći sie schował.

Sebestyan/ktorego vrodźiłá Zebrzydowska/ iákoś cżytał pod Rádwanem/ktory trzymał máietność ná Kráinie/zostáwił z Orzelską z domu Driá alias Motyná potomstwo/Mąż znácżnie R. P. zásłużony.

¶ O inßych Domiech tám w onym kráiu prze dálekość wiedźieć pewnie nie mogę/ktorych iest wiele/y tákże w inßych Woiewodztwách.

O kleynocie Korzbok

O kleynocie Korzbok/ktory przynieśion z Sláská/ nośili trzy Kárpie złote w polu białem/bywáli ludźie záwße możni y zásłużeni R. P. Jáko Dom Rybieńskich/ ktorzy są własni Korzbokowie. Wspominá w Krákowie Epitaphium ná Zámku w Kośćiele wielkim Janá Korzboká tymi słowy. Reuerendus Dominus Ioannes Korzbok de Witkouo, Decanus Gnezneñ, Scholasticus Ploceñ, Canonicus Cracouieñ, singularis studiosorũ Patronus, obdormiuit in Domino, Anno 1573. Die secunda Augusti, ætatis suæ 80. Ten do Akkádemiey Krákowskiey fundował tyśiąc złotych.

¶ We Włocłáwiu wspomina Epitaphium Piotrá tymi słowy. Hic iacet Venerabilis Dominus Petrus de Korzbok Canonicus Wladislauieñ, obijt anno 1500.

Záyglicowie tegoż Herbu vżywáią/ktorzy przyßli z Sláská do Polski/ iáko Jan w Rusi był Meżem vczonym/ we Lwowie mießkał/ Syn iego Dángiel w Krákowie poiął Aláncowne dawney Fámiliey y znácżney w mieśćie onym.

Piotr drugi Záyglicż/w Lublinie miał máietność/y tám potomstwo zostáwił/wßákoż ći wßyscy mieyskich Praw vżywáli/ Hándlámi y S[illegible]nki sie niektorzy báwili/co contra ius Nobilitatis Polonicæ.

¶ O inßych Domiech prze ßerokość Krolestwá wiedźieć nie mogłem.

O Kleynocie Bodulá / ktory ma być trzy Lelie Białe w polu Błekitnym/ skąd przyniesion/ ábo zá co y komu nádan/ pewnego nic nie náyduie/ y iesliby pothomstwo w tym wieku Przodkow onych ktorzy go vżywáli ieszcże było.

Káthálog opowieda według Janiciusa / Mărćiná Arcybiskupem Gnieznieńskiem / ále Długoß piße iże go nie doßło/ ná mieysce iego dano Marćinowi z domu Strzemie/ wßákoż y ten vmarł w Bononiey nie doiechawßy ná te stolice. To było w roku 1279. Byli wźięći po Philipie z domu Gozdáwá/ w roku 1278. Po nich obran Włostybor z domu Pomian. Ale o tym pisał Ianicius Poeta te wierße.

Munere Pontificis Monacho data Gnesna, sed illi
Dum reddit infœlix Felsina busta dedit.
Tam cito cur moreris Legum iurisq; perite?
Non potes an Stygias vincere iure deas?

¶ Ná roznych Liśćiech nazwisk od tego Herbu wielem Meżow znácznych widźiał/ gdźie præsentiam ich opowieda/ iáko naprzod w roku 1283. zá pánowánia Leßká Czarnego/ Pomśćiborá Bodule cũ Fratre dicto Nadbor. Dádźibogá Bodule Leßek tákże opowieda ná Liśćie Klaßtoru Sedomierskiego/ w roku 1289.

¶ W tym wieku o Potomstwie wiedźieć nie moge.

O Kleynocie Morá: ktory przyniesion z Niemiec/ ma być Głowá Murzyńska związána Czarno chustą po same rámie ná polu Czerwonym Czarna/ ktorey włásność obaczywßy/ czytáć beośieß o Przodkách y wieku mego o potomstwie ktore znáć y wiedźieć o nim moge w ták ßerokim krolestwie.

¶ W Roku 1034. Wspomina Kátalog Biskupem Włocławskim iednego tymi słowy. Venantius homo externus in locum Andreæ succesſit. Vixit annis 21. Obijt anno 1055. in Parcaniæ, & ibidem tumulatus, moribus & genere Nobilis, de Familia quæ Caput hominis Nigrum defert, in cuius locum Andreas secundus succesſit.

¶ Ták to niektorzy twierdzą/ żeby Polak ieden sprawámi Rycerskiemi sie báwiąc w źiemi ábo Krolestwie Porthugálskiem / gdy z przyległemi sąsiády ná iedney Insule woyná sie záczęłá/ á woyská sie śćiągnęły. Pánowie oni niechcąc wielkiego krwie rozlania widźieć miedzy sobą/ postánowili to/ áby on dał iednego z woyská swego/ on tákże drugiego/ ktoryby z onych dwu wygrał/ ći ludźie mieli być pod mocą tego Krolá. Wysłał Krol Porthugálski Polaká/ on drugi Murzyná. Gdy do siebie iecháli w Czelniech/ odepchnął Polak swoy ná strone. Pytał Murzyn/ Czemuś to vczynił: Powiedźiał: Coż mi po dwu/ dosyć będźie miał ná iednym ten co wygra. W tym

do siebie skoczyli/ przemogł pretko Polak Murzyná / vćiowszy mu głowe przyniosł do Krolá swego. Zátym sie woyská roziecháły/ Rycerz od Krolá vdárowan/ y ten Herb ná czásy wieczne do tego mu przydan. Wiele potomstwá iego w Polszcze w tym wieku/iáko Nietykszowie w Mázowszu dom stárodawny y znáczny.

Mieszkowscy támże w Mázowszu dom stárodawny.

Sláwscy v Lomzy dom stárodawny. Sorcowie támże.

Grzymálowie támże. Kozubowie w Wárszáwskim Powiećie/ Domy wszytko rozrodzone. W Drogickim Powiećie bárzo wiele Rycerstwá tego Herbu/y w inszych kráinách tákże.

O kleynocie Pogonia/

ktory ma byc Reká z Obłoku zbroyna/ Miecz goły trzyma ná żołtym polu. Długosz ták pisze o nádániu iego tymi słowy. Clenodium aũt huiusmodi datum fuit primario Clementi de Claiovv, & Ioanni Diacono Canonico Cracouieñ, Nicolao Bielunka, Hungaris, & aliis Militibus, zá pánowánia Krolá Lodwiká.

Od tych pomienionych Przodkow wieku moiego było niemáło potomstwá w Krákowskim Woiewodztwie/iáko Sudowie/ z tego domu wiele zásłużonych Mężow rozne Przywileie opowiádáią ná Liściech Andrzeiowskiego Klasztorá. Wspomina Sodá Woiewodá Sedomierskim w roku 1361. Y wiele inszych mężow znácznych. Wieku mego w tymże Woiewodztwie było potomstwo tych Sadow.

Wándzonowie w Krákowskim Woiewodztwie.

Vieyscy támże w Krákowskim dom rozrodzony.

Keplińscy w Wołkowiskiem Powiećie w Xięstwie Litewskim.

Hunorowscy w Wielkiey Polszcze / ktorych potomstwo wieku mego we Srzedźie miásteczku Krolewskim w Poznáńskim woiewodztwie máietność mieli/zwano ie Kámienicznymi że w Kámienicy mieszkáli.

Stánisław Hunorowski własny przodek ich/bedac człowiekiem możnym y náuczonym/był Baccalareus Artium, fundował támże we Srzedźie dwie Kánonii / ktorym y w tym wieku Potomstwo iego podawa Káplany.

¶ O inszych Domiech wiedźieć nie moge/ ácż ich iest w roznych Woiewodztwách niemáło.

O kleynocie Przyrowá/ktory ma być Kopiia z proporcem żołtem ná czerwonym polu.

Ten Kleynot nábyty w Niemcech ábo ná Sląsku / w one bitwe fortunno z Niemcy ná polu przed Wrocłáwiem / ktore w tym wieku Psiem polem zowo. Był przodek Herbu tego Miroslaus Miles Gregarius. Ták o nim świadczy Albertus Strepa, Gdy go naprzod w szyku postáwił Bolesław miedzy Slężaki/ktore klinem vszykowáł/niemogoc przerwáć piechoty Niemieckiey/ten naypierwszym bedoc/ złożywszy Kopiia/ naprzod sie przebił w pośrzodek/zá ktorym on wszystek husiec vszykowány wbieżał / meżnie z Niemcy czyniąc / mieszáiąc ich. Gdy sie drugie woyská do nich przebiiáły / Niemce potrwożyli / tyłu podáć muśieli. Zá to hoynie ná wieczno pámieć vdárowan tąż bronią ktoro wrotá do nieprzyiaciela otworzył. Od tegoż Rycerzá potomstwá wieku mego było wiele znácznego/iáko naprzod/

Dom Zawiszow stárodawny y znáczny/z ktorych ieden wieku mego był Stárostą Liwskim zá panowánia Krolá Augustá / Mąż dobrze Rzeczypospolitey y Krolowi zásłużony.

Dom Drwalewskich w Mázowszu stárodawny y znáczny.

Dom Goślińskich w Mázowieckim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony. Był N. wieku mego Kánonikiem Lwowskiem y Plebanem Rypieńskiem.

¶ O inszych Domiech prze szerokość Krolestwá wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Topacz

ktorego vżywáli Przodkowie Sepiego Skrzydłá Czarnego y Nogi żołtey ná Czerwonym polu. Pisze Długosz o Przodkách tymi słowy. Genus Hungaricum, quod Cazimirus Magnus ex Hungaria attraxerat propter eorũ militiã & virtutes, erant viri robusti, ad bella valeñ, á Slauis ortum duceñ.

¶ Wieku mego było wiele Domow znácznych tey fámiliey/iáko naprzod dom Kopyćieńskich w Rusi stárodawny y znáczny/ Meżowie sławni w thym Domu bywáli/byli dwá Bráćia rodzeni/ Stánisław y Ostáphiy/zostáwili potomstwo.

Dom Bludnickich támże stárodawny y znáczny.

Dom Wyſtępow támże ſtárodawny y znáczny/ byli wieku mego Iákub y Stániſław Meżowie wyborni/ z Turki/ y z Tátáry/ z Włochy w potrzebách znácznych bywáli/ z wielką ſławą Domu ſwoiego/ byli wiáry Greckiey.

Dom Bydłowſkich ſtárodawny y znáczny w onymże kráiu.

Dom Kurzewſkich w Ráwſkim Woiewodztwie ſtárodawny / bywáli meżmi znácznymi w ſpráwách Rycerſkich.

Miedźwieczcy w Wielkiey Polſzcze Dom ſtárodawny.

Borzynowſcy w Sedomier: Woiewodz: dom ſtárodawny y znáczny.

Sroczkowſcy támże w Sedomierſkiem dom ſtárodawny.

Krypſcy w Ruſi/ wſpomina Epitaphium Piotrá Krypſkiego v Bárnádynow w Sámborze.

¶ Inſzych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Belthy / ktory

tu przynieśion do Polſki z Moráwy / máia być Białke w polu Czerwonym / ktorego włáſność obaczywſzy/ czytáć będźieſz o Przodkách y potomſtwie ich/ ktore ia w ták ſzerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

Acz v nas tu w Polſzcze dawno potomſtwo Herbu tego ieſt znáczne y záſłużone R. P. ále prze niedbáłość Hiſtorykow zániedbáne y niewſpominane áż po ten czás było. Wſzákoż wieku mego był Dom Chochorowſkich ná Podgorzu v Sączá / z ktorego dwá Adoleſcentes eximiæ virtutis ná imie Woyćiech y Ian/ Ktorzy ſie Náukámi Wyzwolonymi báwiąc pomárli w Krákowie/ ćiáłá ich v świętego Fránćiſzká w Kośćiele leżą/ nád ktorymi Chorągiew y text ieſt nápiſany.

Sniechowſcy / ktorzy z tymiż Chochorowſkimi iedneyże ſą dźielnice/ y ták te Chochorowſkie przed tym zwano/ dom ſtárodawny.

¶ O inſzych Domiech prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Berſten / ktory

tu przynieśion z Niemiec do Polſki/ máia być trzy Kołká płużne żołte w polu Czerwonym / ktorego włáſność obaczywſzy/ czytáć będźieſz o Przodkách y o potomſtwie ich/ o ktorym ia wiedźieć mogę wieku ſwego.

¶ Od czáſu dawnego ieſt tu w Polſzcze ten Kleynot / ktorego Przodkowie byli znácznie záſłużeni R. P. Wſzákoż prze niedbáłość Hiſtorykow zániechány.

Był Dom Karniowſkich znáczny w Sierádzkiem Woiewodztwie/ w Powiećie Rádomſkiem. Był Piotr Karniowſki Podſędkiem oney ziemie/ człowiek vczony y záſłużony Rzeczypoſpolitey/ y báczny pilny vrzedu ſwoiego.

Wierzchlińſcy ná Slaſku / z ktorych ieden był Rotmiſtrzem ná Połocku zá pánowánia Królá Zygmuntá Auguſtá/ gdy Połock wźięt od Moſkwy w Roku 1563.

¶ O inſzych Domiech wiedźieć nie mogłem.

O klenocie Kizynek

/ ktory tu przynieśion z Sláſká/ma być Trabá czarna/ ná niey Trzy Lelie Złote ná Czerwonym polu. Bywáli tho ludźie znácznie záſłużeni w źiemi oney/Kśiażetom y Ceſarzowi Kárłowi Piatemu. Potym ſie przenioſł ieden z nich do Polſki/ był iuż zá pámieći moiey Jan Kizynek/ Mąż znáczny z biegłośći w ſpráwách/y w zábiegłośći porzadku y dobrego mienia/ od tego był ſyn tegoż imienia Jan/ktory tylko iedyna Corke zoſtáwił Anne/Mąż dobrze záchowáły.

¶ O inßych Domiech ktoreby go vżywáć miáły niewiem.

O klenocie rámułt

ktory tu przynieśion ze Fráncyey do Polſki/ ma być pieć Roż Białych w polu Czerwonym. Tego przypátrzywßy ſie własnośći/ czythać bedźieß o Przodkách y o potomſtwie ich / ktore ia w tym wieku znáć y wiedźicć o nim w ták ßerokim Kroleſtwie moge.

Báldviná Fráncuzá Herbu tego opowieda Káthálog Biſkupem Krußfickiem / kthory był wźiet po Paulinie Włochu z domu Ciołek/w roku 1128. Nie był tylko Rok/ y nie cáły/ vmárł/ w Krußficy pochowan/po nim náſtał Swidrigierus z domu Grzymálá.

¶ Znácznie potym nie wſpomináia Przodkow Herbu tego ſcripta żadne/tylko wieku mego były te Fámilie znáczne/iáko Naprzod/

¶ Rámułtowie ná Podgorzu ludźie Cnotliwi / był N. Rámułth Baccalareus Artium, ktory wiele piſał Gratulaciy ná ziázdy ná Seymy/ vmárł roku 1580. Był drugi Plebanem w Cudzcu wieku mego.

Dom Czermieńſkich ſtárodawny ná Podolu y w Krákowſkim Woiewodztwie/ludźie Rycerſcy.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O klenocie ſtárodawnym

Włoßek/ktory ma być dwá Miecza w polu Czerwonym/Cztery Roże miedzy nimi Białe/ktorego własność obaczywßy/czytáć bedźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć moge.

¶ Márcelliná Włochá Káthálog opowieda Biſkupem Krußfickiem/

w Roku 1015. Ktory żył ná Biſkupſtwie lat ośmnaśćie/ vmárł Roku 1033. W Dźierznie pochowan. Po nim náſtał Venantius też Cudzoziemiec z domu Głowá Murzynowá.

¶ Tego Kleynotu ná Podláſzu Dom Włoſzkow vżywał wieku mego/ był znáczny y możny/ był ieden Podſkárbiem Nadwornym Wielkie° Kśięſtwá Litewſkiego.

¶ O inſzych Domiech wiedźieć nie mogłem.

Taczałá kleynot thak rzeczony/ ktory tu przynieśion z Czech/ ma być Zoraw Száry w Polu Zołtym/ około ſzyie dwie Gwiazdźie w polách czarnych. Tego kleynotu drudzy vżywáią przez gwiazd/ o czym przypátrzywſzy ſie właſności Herbu czytáć będźieſz.

¶ Wzmiánki o Przodkách Herbu tego znáczney w żadnym ſcripćie Hiſtorykow dawnych náleść nie mogę/ á choćiazbyſmy też y o nich czytáli/ gdyż niedokłádnie o nich wzmiánkę czynią/ trudno zapewne twierdźić.

¶ Wieku mego było potomſtwo ktorzy tego Herbu vżywáli/ Naprzod Gierkowie/ ktorzy tu z Czech przyſzli/ iáko był Henrych ná Dworze Hrábiow Zgorki Mężem w ſpráwách domu ták możnego znácznym/ ná ktorego głowie wſzytkie Sekretá y inſze ſpráwy wſzytkie przełożone były/ ktore wiernie/ życżliwie/ y z pochwałą Pánow onych odpráwował/ ſkąd nie tylko od ſamych Pánow/ ále od Obywátelow kráin onych był poważan.

Bártkowſcy w Rádomſkim Powiećie w Sierádzkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny y rozrodzony był wieku mego.

Rożnowſcy támże w Rádomſkim Powiećie Dom ſtárożytny y rozrodzony był wieku mego.

☞ Czáple ná Suchey Gáłęźi vżywáią ná Sląſku Kochczyccy/ z tego domu mężowie bywáli dobrzy/ iáko był Jan Kochczycki Mężem znácznym/ ktory od Ceſarzá Máximiliáná był Poſłem do Polakow in Interregno. Tego Mátkę miał zá ſobą Márćin Dźierzánowſki z Domu Gozdáwá/ w Helmie tákże Czáplá y Serce w Pierzu Orlem.

¶ O inſzych Domiech prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

Kleynot ſtárodawny Dąbrowſkich w Prusiech/ iákieby nazwiſko miał/ doſtátecznie wiedźieć nie mogę/ tylko ieſt Pánná rozczoſzána w ſzáćie białey/ Koronę ná głowie máiąc/ we dwie Trąbie záraz trąbi/ w polu Czerwonym/ Helm táki właſnie iáki oto widźiſz/ przynieśion z Prus z Inderlándu/ ábo z dolnych Niemiec.

Był Kleynotu tego Hektor Dąbrowſki/ ktorego wſpomináią Przywileie y Metryká. Ten ſłużąc Krolowi Kázimierzowi/ zá znáczne poſługi otrzymał Stároſtwo Radzińſkie/ ktore áż do tego czáſu trwa w domu Dąbrowſkich/ ieſt tám Dąbrowká wieś v Rádziná/ z ktorey ſię piſzą.

Ten to He-

§ Ten to Hektor miał dwoch Synow / Mikołáiá / ßczedł sterilitér. Janá/ten był ßkárádźie od nieprzyiaćioł vsieczon v Choynicz/vległ miedzy trupy / potym był od swych náleźion y opátrzon / ták że pothym był dobrze zdrow y potomstwo zostáwił. Naprzod Bártoßá/ktory w Węgrzech ná Rycerskich spráwách bedąc czás niemáły / wiele á meżnie z káżdym nieprzyiaćielem w potrzebách czyniąc vmárł támże.

Mikołay Syn Janow w Moskwi zginął.

Jan Syn Janow był Woiewodą Chełmieńskim/y Rádźińskim Stárostą/w wielkich spráwách Krolá Páná swego y R. P. często sie báwił / zostáwił synow dwu.

Heyk ábo Hugo Dabrowski/syn tego Janá/Stárostá Rádźiński / z Kátárzyną Dźiałyńską Woiewody Chełmieńskiego Corką zostáwił synow ßeść/ Janá/ Mikołáiá/ Michálá/ Stánisłáwá/Andrzeiá/y Szczęsnego. Corek cztery/Helżbietę Lichtyánową/Zophią/Kátharzynę/ y Mágdálenę.

Jan Brát tegoż Stárosty Rádźińskiego zostáwił z Dźiáłyńską Corkę Helżbietę Konopácką. Potym z Głuchowską synow pięć / z ktorych ieden młodo vmárł/y Corkę Mágdálenę.

§ O inßych Domiech prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

Kleynot ten w Prusiech nośili zdawná Lużiáńscy / ktory ma być Zeby Rybie Białke w Polu Czerwonym / w Helmie tákże ná Skrzydle Sępiem ábo Orlim. Ten kleynot wynieśion z źiemie Myśnárskiey.

Zdawná wielcy ludźie byli tey Fámiliey/ iáko wieku nie bárzo dawnego był ieden Woiewodą Chełmieńskim Jan/ ktorego często Przywileie wspomináią.

§ Tegoż Woiewody Corká porodźiłá dźiśieyße Dobrowskie/ Heyká Stárostę Rádzyńskiego/y Janá Brátá iego.

Fábian Lużiáński/ iáko to wspomináią scriptá niektore y Káthálog/ był Biskupem Alsperskiem/bywáli to záwße ludźie tácy/ ktorzy wßeláką Cnotę á Prawdę nád wßytkie skárby sobie przekłádáli.

§ W tym wieku od tych Lużiáńskich ieśli iest Potomstwo własne/ wiedźieć nie mogę/ábo ieśli ktora inßa Fámilia Kleynotu tego vżywa w tym tám Páństwie.

O kleynocie Dąb/

ktory tu z Czech zánieśion/ ma być Drzewo żołte w Polu Czarnym/ dwá Listy wzgorę / Trzy Żołędźie tákiem kształtem iáko widźiß thu wykonterfetowány.

Tego Kleynotu Mężowie w spráwách Rycerskich znáczni bywáli / o czym świadczą Napisy ná Grobiech w Prádze/á pisáli śię de Prożyćie.

Iáko Prokop Zołądź de Prożyćie był Hetmanem woyská Práskiego / o ktorym w Prádze ná grobie powieda Epitaphium pisane w te słowá.

Anno partus Virginei 1518. Luce Saturni, ante Diui Nicolai Festum, insignis ac strenuus Miles dominus Procopius Zołądz de Prozyczie, Dux Exercitus Prageñ. &c. Letaliter peremptus, hic humo tumulatus est.

¶ Ten v Krolow Węgierskich ná służbách Rycerskich śię wychowáł/ iáko v Máthyaßá Krolá/v Włátysłáwá/v Lodwiká/potym v Krolá Polskiego Zygmuntá pierwßego. Ten był pojął Corkę Fráncbánká Ráyce Krákowskiego/z ktorą iecháwßy do Czech zostáwiwßy potomstwo vmárł.

Zygmunt Zołądź Syn Prokopá pomienionego/ktory śię w Niemcech schował/y támże śię ożenił/miał zá sobą Háylerowne/z ktorą zostáwił syny.

Ioáchimá/ktory w Woyßcże Węgierskim ná Tokáiu służył/ był Porucżnikiem Hetmáńskiem Ráytárskich koni iáko oni zową / przed tym ná morzu służył żołnierską Krolowi Hißpáńskiemu / był Chorążym ná Hormádźie/ieździł potỹ w poselstwie od Cesárza do Moskiewskie° Kniáźiá.

¶ Tenże iádąc w łowy z Krolem Duńskiem / skocżyli zá Wieprzem/ przyßli ná row ßeroki y głęboki/Zwierz przeskocżył row/ Zołądź zá nim ná koniu/obrocił ná zad zwierzá y vbił. Prośił go potym Krol o on koń áby mu go zá pieniądze náżycżył/zá coby go tylko śmiał zácenić. Ktory bacżąc chęć Krolewską do niego/zśiadł á dárował mu go záraz. Ktorego Krol oddárowáć kazał/do tego láncuch z śiebie zięwßy/ y ßpadę od boku swego odpásawßy/dárował.

Drugi syn Zygmuntow/ brát rodzony tego Ioachimá Prokop / thámże przy Brácie żołnierską śię bawił ná Tokáiu / Mąż tákże sławy wielkiey miedzy ludźmi Rycerskimi.

¶ Tegoż Zygmuntá dwie Corce/iedná zá Iánußem á Funstain Doktorem y Rádnym pánem kśięstwá Olßtyńskiego/druga pánną ná ten czás.

¶ Śiostrá rodzona tego pomienionego Zygmuntá byłá zá Mikołáiem Orzechowskiem/ktory śię pisał z Śierśći/ był Podżupkiem Wielickiem.

Achlerowie w Krákowie Mießcżánie tegoż Herbu vżywáią.

¶ Wiecey potomstwá tego Herbu nieznam.

Okleynocie Drzewicá: ktory ácz iest w Polszcze nábyty / wszákże Mężowi postronnego narodu / ktory v wsi ták rzeczoney z nieprzyiacioły wiele czynił / gdy był wysłan od woyská Kśiążęćiá Sierádzkiego naprzod wiedząc o ludźiách / ná straż / á iż woysko Litewskie czyniąc wielkie szkody ogniem y mieczem bárzo vbespieczniáło / Ten pomieniony Rycerz imieniem Archadus / lud on sprawiwszy ktory miał w poruczeniu swym / poráził ná głowę on Zagon Pogáński / gdźie sie záiuszyli dobrze ná oney oćiążoney łupem Litwie / dawszy znáć woysku Polskiemu áby mu ná pomoc przyćiągáli. Wiele potym Litwy porázili / zá co vdárowan był znákiem tym ná wieczne czásy.

Było wiele Rycerstwá wieku mego co tego Herbu vżywáli iáko Záiączkowscy od Piotrkowá Dom stárodawny y znáczny.

W Krákowskim Woiewodztwie Dom Popłáwskich / z ktorego wieku mego był N. Popłáwski Mężem vczonym ná Dworze Cesárskiem / Náuk Wyzwolonych w postronnych kráinách dokonawszy / czás długi sie potym báwił v Arcykśiążęćiá / był Mąż godny / y w rzeczách biegły ktore należáły Rzeczypospolitey.

Janowa Gruszczyńska tego Herbu y Domu byłá.

¶ O inszych Domiech prze szerokość Krolestwá wiedźieć nie mogłem.

Okleynocie Murdelio / kthory tu przyniesion z Kárwáckiey źiemie / vżywáli go przodkowie w polu czerwonym Mieśiącá żołtego y Krzyżá / pod spodkiem Gwiazdy. Przyszedł zá pánowánia Káźimierzá Jágiellowiczá Jerzy Murdelio / wiedząc o potrzebie ktorą Krol pomieniony miał z Krzyżaki. Będąc wdźięczen przyiázdu iego / dał mu opátrzenie ná ślązkiey gránicy we wsi Młodaszynie Woytowstwo / skąd go potym y potomstwo tego Młodáskimi názwano.

Ten potym Jerzy Murdelio zá pánowánia Krolá Olbráchtá / ná oney woynie w Wołoszech ná Bukowinie zábit / zostáwił synow pięć Mężow wybornych / od ktorych ieden był wieku moiego Kásper Młodáski Rotmistrzem y Stárostą Smeltyńskim / dźierżawcą Powentskim. etc. Ten od początku práwie woyny z Inflanty tám sie vstáwicznie báwił / Rothy znáczne wodźił / w potrzebách z nimi wielkich bywał / mężnie nieprzyiacioły onych kráin gromiąc / pod Apselem / Newlem / gdy im pod Liodenem ármate wźięto / Rotmistrzá Joan Benedyktá Szweckiego Krolowi Augustowi przywiodł. ¶ Tenże w roku 1568. Pod Smeltynem nie máiąc tylko ośmdźieśiąt koni / sześć set Moskwy ludu iezdnego á cztery stá pieszych ná głowę poráził / y żywych sześćdźieśiąt do Stárosty Zmudzkiego Janá Chodkiewiczá ná ten czás Hetmáná przywiodł / Zamek Smeltyn od Mo-

ſkwy wydárty wźiął/á kosztem ſwym mocno zábudowawſzy/długo z niebeſpiecżnośćią zdrowia ſwego bronił/rany y więźienie podeymował/ żadney potrzeby przez wſzytkie cżáſy nieomieſzkiwáiąc/ dokąd Stephan Krol Inflant nie doſtał. ¶ Potym gdy Krol Stephan z Woyſkiem do Moſkwy wtárgnął/wſzędy ſobie meżnie z Rotą pocżynał/pod Połockiem/y w inſzych/o cżym w Hiſtoryey mieć będźieſz.

¶ O inſzych Domiech w tym Kroleſtwie wiedźieć nie mogłem.

Cielątkowa Herb dawny w

Polſzcże/ ále iáko ieſt nádan/ ábo ſkąd przynieſion/ doſtátheczniem ſie wywiedźieć nie mogł / vżywáli Pułtoru Mieśiącu ze trzemá Gwiazdámi/wſzytko żołtená polu błekitnym. Byli Cielątkowie ludźie Rycerſcy ktorzy tego Herbu vżywáli / w tym wieku ieśli ich Potomſtwo właſnie ieſt/ábo w ktorym kráiu/dowiedźiećiem ſie pewnie nie mogł/iedni powiedáli w Sedomierſkim woiewodztwie o nich/drudzy w Ruſkich kráinách/trzeći w źiemi Sierádzkiey.

O Kleynocie Drogomier

/ ktory ma być Trzy Nogi zbroyne z Oſtrogámi w polu czerwonym. Ten Kleynot nádał Bolesław Krzywouſty Meżowi iednemu rzecżonemu Drogomier. Ktoremu gdy pięći ſynow w bitwie z Niemcy zábito/trzech ochromionych przywiodł przed Krolá/ żáłoſny z płácżem mowiąc: Zeć mie ći źli ludźie zágubili / Syny moie z ktorymiméći ſłużył pobili/trzechemći ieſzcże żywych przywiodł/z káżdegą wiecżny żebrak ieſli thego ſam iáko Pan bácżny nieopátrzyſz. Poćieſzywſzy go Krol on walecżny/iemu y ſynom dał znácżne opátrzenie/y ten znák ná cżáſy wiecżne z potomki ich/ od ktorych wieku mego były Domy rozrodzone w Mázowſzu. Naprzod Potrykowſcy meżowie wielcy.

Romatowſcy támże Dom rozrodzony / z ktorych ieden w Krákowſkim Woiewodztwie Potomſtwo zoſtáwił ſyny/y Corkę Lutoſłáwſką Piſarzową Grodzką Sądecką.

Sádowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Kikułowie w Pruśiech w Kozłowie.

¶ Inſzych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

O Kleynocie Swierczek / ktory mienią áby przynieśion być miał z Greciey/ nośili go Przodkowie w Polu Błekitnym / wieku moiego było wiele Domow co tego Herbu vżywáli/ wßákoż o Przodkách ktoreby wſpomináć miał Hiſtoryk ktory dla iákich zaſług/ tego nie náyduie / tylko Długoß piße o nich że bywáli pacifici.

V Swietey Troyce w Klaßtorze w Krákowie v Dominikanow ieſt kilká Grobow ná ktorych ten Herb wykonterfetowano/ v Bárnádynow ná Stradomiu tákże ná Grobiech.

W Poznáńſkiem Woiewodztwie Domow ieſt znácznych niemáło/ iáko naprzod/ Kijewſcy/ Rádzewſcy/ Kráykowſcy.

¶ Inßych wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie dawnym w Polſzcze Koth/ ktorego zdawná Przodkowie vżywáli Szárego w żoltym przepáſániu ná Czerwonym Polu śiedzącego. Piße o nim Długoß / że ma być Catus Marinus, ſkądby przynieśion ábo zá co nádan/ niemogłem nic pewnego wiedźieć/ tylko że w Polßcże bywáli ludźie znáczni Herbu tego.

W Vnią/ ták iáko o tym Przywileie świadczą/ ten Kleynot przyiął ná ſie y ná dom ſwoy Woyſnár Wilkolewicż. W tym czáśie ieśli Potomſtwo iego ieſt/ y o tym wiedźieć niemogę.

Alba Luna kleynot ſtárodawny w Polßcże/ ktory ma być Mieśiac Białky/ ná nim Czarna Głowá Końſka ná Polu Czarnym. Ten mienią áby przynieśion być miał z Włoch / ná then czás gdy Wiárá Chrześciáńſka zácżynáć ſie w Polßcże poczęłá/ z tym Kleynotem Biſkup naypierwßy do Krußfice przyiechał imieniem Lucidus/ w roku 9 9 3. Vmárł w Dźierznie/ pochowan w Kośćiele ktory ſam był fundował/ po nim náſtał Laurentius/ o ktorym piße że też był cudzoźiemiec/ ále był de humili ſtirpe. W tym wieku nie máß nic/ y przed tym wzmiánki o potomſtwie tey Fámiliey.

O Kleynocie Helm dawnym w Polßcże. V żadnego Hiſtoryká nie náyduie wzmiánki o Przodkách / áni wieku ſwego wiedźiećiem o potomſtwie nie mogł / tylko Długoß wſpomina Herb ten miedzy drugimi tymi ſłowy. HELM Domus ſeu Arma quæ vocatur HELM, Galeam habens haſtiludialem pro inſigni, ex qua prodeunt duo Cornua pecorina, ex quibus prodit etiam vna cauda pecorina.

Wßákoż nie widźiałem go nigdźiey ták/ chybá dwá Liſty źielone Debowe/ á ná polu Czerwonym go vżywáli.

O kleynocie Mieszániec/ ktory ma być pul Orłá Białego y dwie Roży Białe w polu Czerwonym.

Ten Kleynot nádał był Káźimierz Wielki Niemierze y Pelce Synom swym / ktore był spłodźił z Zydowką rzeczoną Hester/ wszákoż ći co im Herby nádano/ niezostáwiwszy potomstwá poginęli. W tym wieku niemász ktoby go vżywał.

O Kleynocie Gryzymá/ alias Lupus, ktory ma być Trzy Liszki Białe ná Czerwonym polu/

przynieśion z Slą́ská ábo z Niemiec/ w onym kráiu Domy wielkie y znáczne tego Herbu vżywáią. W one woyne v Grynewáldu w Woysku Niemieckiem były Chorągwie z tákim znákiem/ o czym niżey czytáć będźiesz.

W Wielkiey Polszcze Domy są znáczne ktorzy tego Herbu vżywáią / iáko Dom Gostyńskich zdawná Rzeczypospolitey záslużony/ y Krolom Pánom swym/ bywáli Senatory y Vrzędniki Ziemskimi.

Ná Dobrzyńskiey źiemi Dulscy vżywáią/ wszákoż tylko iedney Liszki.

¶ O inszych Domiech wiedźieć niemogłem.

O kleynocie Wierzbna/ ktory z Slą́ská przynieśion do Wielkiey Polski/

vżywáli go przodkowie białych Lelij w polu Błekitnym/ Słup ná Koronie Strzałá przeszeń. Wspomina Albertus Strepá tymi słowy iednego. Modico igitur post hoc interuallo temporis, Dominus Sendiuogius de Subino, associatis sibi quorundam procerum filijs: videlicet: Michaelis Comitis de Wierzbna, Ioannem Fratrem Iaskonis patruelem de Melstin. &c. &c. Iniuit Hungariam ad supplicandum Reginæ, vt Heduigim Filiam suam versus Poloniam in Reginam Poloniæ mitteret coronandam, offerens inobsides iuuenes prædictos. &c.

Wieku mego był Dom Rydzeńskich w Wielkiey Polszcze znáczny/ ktorzy od tego przodká początek swoy wiedli.

Támże w tym kráiu dom Páwłowskich stárodawny y znáczny. O inszych wiedźieć prze dálekość niemogłem.

O Kleynoćie

O Kleynocie staro-dawnym Przyiaciel/ o ktorym dostátecznie wiedźieć niemogłem skąd przyniesion/ tylko pisze Albertus Strepá/ wspominaiąc śmierć Henryká Kśiążećiá Sedomierskiego w Prusiech/ roku 1164. Tám opowieda przodká Herbu tego tymi słowy. Ibi Miroslaus vnus de Famulis Henrici Ducis, videns Dominum suum pene cecidisse in illo loco lutoso, de equo desiliens corpus domini sui viriliter defendens, tellis obrutus cecidit: Fuit autem is de ea Familia qui se Amicos vocant, cuius Stemma Cor Hominis in patina, Sagitta transfixum.

Wieku mego w Płockim Woiewodztwie w Ráciąskim Powiećie był Dom rozrodzony Drokieńskich / w ktorym wiele Mężow znácznych y zásłużonych R. p. bywáło. Inszych Domow prze dálekość tey Fámiliey znáć nie mogę. Vżywáią drudzy Sercá ná ktorym Száchownicá ná Czerwonym Polu/ wszákoż áni o przodkách/ áni o potomstwie wtym wieku wiedźieć mogę.

Groty trzy stare w Polu żołtym/ Herb w Polszcze stárodawny. Acz iest wiele potomstwá Herbu tego w Polszcze/ wszákoż áni wiádomośći o nich/ áni znáiomośći z nimi miećiem niemogł/ tylko w Krákowie ná Vlicy Stolárskiey ná Kámienicy Założyney ten Kleynot znácznie był wykonterfetowány.

Sroki ná suchey gáłęzi w polu Czerwonym zá Herb w niektorych Powiećiech vżywáią / wszákoż ia áni o przodkách áni o potomstwie wieku swego wiedźiećiem niemogł.

Kurá biáłego w polu Czerwonym/ ácz nie własnie w Polszcze Dom wmieszkáły vżywał/ wszákoż iż w Mieśćie przednieyszym Krákowie ná Zamku/ pod nim Epitaphium Mężá godnego opowieda/ opuśćićiem niechćiał ábym go wspomnieć niemiał. Był rodem z Dálmácyey cognomine Gallus, Vmárł Roku 1517. Iáko świádczy napis ná Grobie tymi słowy. Die quinta Iunij obijt Venerabilis Vir Dominus Bernardinus Gallus Dalmata, Anno vt supra.

Herbu takim kstałtem podobnego Wrębom vżywa wiele Domow w Księstwie Pruskiem/iáko Kosowie/w ktorym byli wieku moiego Mężowie znáczni y vczeni.

Ostowscy támże Dom znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey Księstwá onego. O inszych wiedźieć niemogłem.

Rádzicz kleynot dáwny w Polszcze/ ktory z Niemiec przynieśion / vżywáli Kothwy morskiey/nád rogámi dwie gwiaździe ná Czerwonym polu. Jeśli potomstwo w thym wieku iest w Polszcze/ wiedźiećiem nie mogł.

☞ Drudzy záśie vżywáli tákowey że Kotwy Morskiey bez Gwiazd/ á zwáli the Fámilio Stumberkowie od Kleynotu Stumberk/ kthory nośili ná Czerwonym polu.

¶ O inszych Domiech w tym Krolestwie wiedźieć niemogłem.

O kleynocie Jbrydá vel Bonárowa / ktory tu przynieśion z Jnderlándu/ co wspominá Miechowitá tymi słowy. Euocatus est item á Wissenburgeñ in hoc Regnũ Vir insignis Ioannes Bonerus Landanus &c. Et apud Diuæ memoriæ Kazimirũ Ioannem, Albertum,& Alexandrum Poloniæ Reges,in precio habitus est. &c.

Postquam vero Inuictissimus Sigismundus Princeps res tutandas suscepit, tanto studio R. P. sæpius sustinuit, vt haud infimum meriti gratiæq; locum apud Regem assequeretur. Tenże Iacobum & Fredericum, Andreamq; Fratres Poloniæ induxit. ¶ O tymże ná drugim mieyscu tenże Historyk czyni wzmiánke tymi słowy. Rex itaq; Ioannis Boneri Germani Viri optimi, & Sigismundi rebus á duodecim tunc ferme annis summa dexteritate ac studio præfecti, facultatibus atq; consilio vsus, ex Monetaria (vt vocant) officina, quam Bonerus argento prouidebat, simul & aliunde peccuniis collectis incredibili breuitate Rempub: propemodum lapsam restituit. Primis initiis bona multa pignore obstricta soluto ære redemit,&c. O czym bedźiesz

czytáć przy opiſániu żywotá pomienionego Krolá.

Tychże Bonárow Potomká wſpomina tenże Hiſtoryk Seweryná Bonára/ktory był poiął Bethmánowne Zophią / Corke Seweryná Męžá bárzo bogátego/ktory z wielkiey żáłośći/gdy mu Syn iedyny thegoż imienia vmárł/ácż był w lećiech zeſzły / żywotá dokończył / máiąc wieku 95 lat. Syn mu vmárł nona Octobris, on Dźiewke dał zá Bonárá 23 thegoż Miesiącá/á ſam potym vmárł 28. Piſze o nim Miechowitá tymi ſłowy/ że był inter Ciues tota Sarmatia inſignior.

Tenże Seweryn miał z tą pomienioną Betmánowną Synow czterech/y Corkę iedne Zophią/ktora byłá zá Janem Fierleiem Woiewodą y Stároſtą Krákowſkim Generałem/od ktorey dźiśieyſzy Káſztellan Biecki/y drudzy Bráćia iego/iákoś czytał pod Lewartem/vmárł Káſztellanem Sądeckiem.

Fránciſzek Bonár był Sekretarzem Krolá Auguſtá/był mąż godny y znácżnie záſłużony R. P. Zoſtáwił Syná Andrzeiá/y drugich ſynow trzech á dwie Corce.

Jákub Bonár ten ſie wynioſł z Polſki ná Sląſko.

Jan Bonár ſyn wyżſzey pomienionego Seweryná był Káſztellanem Bieckiem y Wielkim Rządzcą Krákowſkim / ten miał zá ſobą Tecżyńſką/ktora potym byłá zá Bárzym Woiewodą Krákowſkim/po ktorey Kśiąż wſzedł był w dom Bárzych/á od Bárzych do Tecżyńſkich ná zad/ potym do Myſzkowſkich.

Stániſław Bonár tego Janá brát rodzony/Stároſtá Biecki/od wyżſzey pomienioney Betmánowny/ ktory miał zá ſobą Jordanowne Spycká Káſztellaná Krákowſkiego Corke/ći wſzyſcy zeſzli ſteriles.

Tenże Káſztellan Sądecki wyżſzey pomieniony miał zá ſobą Kośćielecką/od ktorey zoſtáli dwá Synowie.

Seweryn Stároſtá Rápſztyńſki/ktory miał zá ſobą Wołowicżowne Kaſztellaná Wileńſkiego y Kánc: W: X: L: Corkę/ktory ſie wiele y znácżnie záſługował Rzecżypoſp. Do Moſkwy koſztem niemáłem ieźdźił pod Pſkow/był Stároſtą Rábſztyńſkim y Dobrzyckim.

Tegoż Brát rodzony Fryderyk Bonár/ od teyże Kośćieleckiey/był Mąż ſpokoyny/o żadne Dignitates ábo Vrzedy niedbał/żył celebs, nemini moleſtus, chybá iego pśi Sárnam ábo Záiącom/y inſzemu źwierzowi/Sokoli Kácżkam.&c. Był Mąż bárzo myśliwy. Ná tychże dwu ten Dom záſłużony Bonárow vſtawa w Polſzcże.

§ O inſzych Domiech niewiem w Polſzcże ktoreby go vżywáć miáły.

O kleynocie ktory

zowa z Wielkich Końčzyc/przyniesion z Czech álbo z Morawy przez Mikołáiá Mniszká/ zá pánowánia Zygmunthá pierwszego / pisał sie z Wielkich Końčzyc y z Ossownice. Te Wielkie Końčzyce leżą od Fryštaku pultory mile / w ktorych iest Zamek murowány.

¶ Ten przedał pomieniony Mikołay Mniszek dla niecheći Cesarzá Ferdynándá przećiwko sobie. A gdy potym zá przyczyną Krolá Zygmuntá przyszedł do łáski Cesárskiey/on wspomniawszy ná zásługi przodkow iego/tákże y sámego/ listy zá nim do Krolá pisał/zálecáiąc á przyczyniáiąc sie zá nim/ gdyż iuż był vmyśł swoy spuśćił/y osiádłośći dostał chcąc sie w Polszcże báwić. Zá onym záleceniem y ktemu zá godnośćią iego wziął go Krol do Komory swey zá naprzedniejszego Podkomorzego/ná tymże mieyscu był v Krolá Zygmuntá Wtorego/z wielkimi Domy sie spowinowáćił / o czym niżey czytáć bedźiesz. Vmárł Roku 1553. Ciáło iego leży w Krákowie ná Zamku / o czym świadczy Epitaphium pisane w te słowá.

Hic sepultus iacet Strenuus ac Generosus Dominus Nicolaus Mnissek de Magna Konczice & Ossovvnicza hæres, Serenissimi Domini, Domini Sigismundi Augusti Regis Poloniæ Succamerarius, Burgrabius Cracouień, Lukouień, Socalieńc Capitaneus, Diem vltimum clausit Craco: in Arce, agens annum 69. Die 22 Iunij, anno Domini 1553. Herby nád nim/ Siedm Pior/Koroná/Ráwicz/y Odrowąż.

Tenże zostáwił z Kámieniecką/ Corką Woiewody Ruskiego y Hetmáná Koronnego / trzech Synow y dwie Corce / Helżbietę Stádnicką/Bárbárę Fierleiową Woiewodźiną Krákowską.

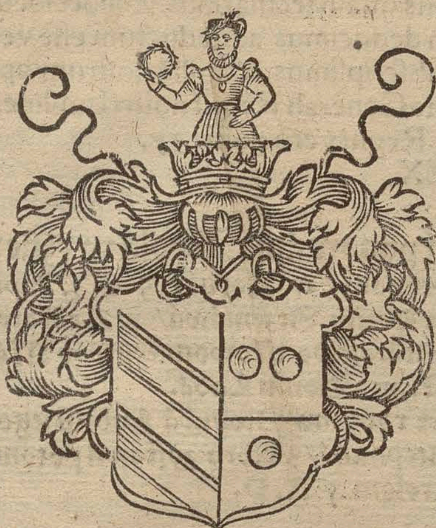
Janá Mniszká/ Stárostę Krásnostáwskiego/ miał zá sobą Fierleiownę z Domu Lewart Woiewody Krákowskiego Corkę/z ktorą zostáwił syná Mikołáiá.

Jerzego / ktory był zá pánowánia Zygmuntá Augustá Kráyczem Koronnym y Stárostą Sánockiem/zá pánowánia Krolá Stepháná Kásztellanem Rádomskim / miał zá sobą Thárłownę Chorążankę Sedomierską/z ktorą zostáwił potomstwo Syny y Corki.

Mikolay Trzeci Syn wyższey pomienionego Mikołáiá / Stárostá Łukowski/ktory był w wielkiey łásce Krolá Zygmuntá Augustá/ zostáwił z Dźiałyńską Potomstwo.

¶ Inszych Domow niemász ktoreby tego Herbu vżywáć miáły.

Ten Kleynot

Ten kleynot przyniesion do Polski ex Ducatu Florentino / zá pánowánia Zygmuntá Augustá / przez Dominiká Alamæniego, dawney á znáczney Fámiliey Rycerstwá onego / o ktorey wzmiánkę w scriptách swych czynią / Gwiczárdiná y Máczyáweli / Historycy Florentini.

Był Aluisius Alamæni Historicus & Præfectus Catherinæ de Medicis Reginæ Galiæ. &c. Ktorego Syn był tempore Henrici Regis Poloniæ, Maior domus Aule. &c. Brát iego Biskup Madzoneñ in Galia, Vir litteratus & exemplaris. &c. &c.

Wyższey pomieniony Dominik Alamenni / ktory zá pánowánia Krolá Zygmuntá był inkorporowan do Korony / o czym List świadczy tymi słowy. Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. &c. Cum nobis non dubie constat Nobilem Dominicum Alamænni, Hæredem in Gavvronovv, ab eo tempore quo ex Repub: Ducatuq; Florentino, vbi patriam domiciliumq; habet discessit, hic in Regno nostro ita esse versatum itaq; se gessisse, & multorum eorũq; præcipuorum in Regno nostro hominũ gratiam beneuolentiamq; demereretur, cumq; & illud nos non prætereat ipsum progressum esse ex Nobili claraq; Alamænorum Familia, cuius splendor, & bene merita in R. P. ita sunt in illo Ducatu conspicua, vt multis attestationibus ea in re non sit opus: Nam & domi apud suos, & foris apud Reges Christianos, semper fuit estq; adhuc Familia hæc honoratissima, & in cõsilio publico, sententijs diceñ, deliberationibusq; rerum grauissimorum expedieñ, facile primum obtinuit obtinetq; locũ, quod rebus gestis illius Reipub: Historijsq; tam veteribus quam recẽtioris memoriæ facile comprobari potest. Præterea cum sit tantus eius in R. P. Regni nostri amor ac studiũ, vt omnem fere substantiam hæreditatemq; paternam, ex illa ipsa sua patria huc transtulerit, vbi & honeste iam possessionatus existit nactus hæreditatem terrestrem. Cuius nomine ipso iure nostro in omnes totius nobilitatis Regni libertates & prærogatiuas se incorporauit, & vxorem ex ordine Equestri in matrimonium induxit, ex qua susceptis iam Liberis, vná cum ipsa reliquum vitæ tempus hic trãsigere statuit. Dignum iudicamus, vt in eum id quod ipse & pro eo Senatores nostri de conferendo ei, videlicet, indigenatum regni huius à nobis diligenter petierunt, benigne liberaliterq; conferremus. Quamobrem nos cum Consiliarijs nostris in hoc Conuentu nobiscum congregatis propter rationes enumeratas, & quod alioqui alijsq; huc sese conferentibus, qui indigenæ ac terigenæ regni huius effecto in eodem domiciliũ fixerunt, posterosq; relinquerunt, cũ gratiam sæpius fecimus eundem Nobilem Dominicum Alamæni, ipsiusq; legitimam posteritatem vtriusq; sexus, propter fidem, virtutem, dexteritatem, generisq; splendorem, ex nũc in numerum subditorum nostrorum ascitum, non pro extraneo seu aduena, sed pro indigena, vt id cõmuniter loquimur, legittimo terrigena Regni huius habemus, & declaramus ac decernimus, volentes, ac præsentibus litteris nostris iubentes, vel ad quos ius honoris & dignitatis tam spiritualis quam secularis, ad quos solis in Regno nostro Nobilibus patet aditus, ipsisq; tanq;

veris legittimisq; nobilibus ex parentibus Nobilibus natis liber sit accessus. Quod vniuersis & singulis cuiuscunq; status ordinis, dignitatis, officijsq; hominibus subditisq; nostris, tam spiritualibus quam secularibus vbilibet locorum in Regno nostro existeñ, ad noticiam deducimus ac deductum esse volumus. In cuius rei fidem manu nostra subscripsimus & sigillũ nostrum appendi iussimus. Datum in Conuentione Generali Regni nostri Lublineñ die decima nona Maij, anno 1566. Regni vero nostri 37.

SIGISMVNDVS Augustus REX.

Był Stolnikiem Lubelskim zá pánowánia Królá wyższey pomienionego/ pisał sie Hæres in Gáwronow / w Roku 1583. kupił Piotrkowice od Stádnickiego Janá/ z Domu Srzeniáwá/ w Krákowskiem Woiewodztwie/ y insze wsi/ miał Stárostwo Nowomieyskie w Mázowszu od Królá Stephaná po Noskowskiem z Domu Ladá.

¶ Miał zá sobą Fánuelownę Siostrę rodzoną Stolniká Lubelskiego/ ktory był znácznym ná Dworze Królá Stephaná/ z ktorą zostáwił potomstwo. Był to mąż znácznie zásłużony Krolom y R. P.

O Kleynocie Aychigier

Aychigier/ ktory tu przyniesion z Niemiec/ vżywáli Wiewiorki Czerwoney z Białym Podczerewiem ná złotem polu wspiętey/ ktorą też w Hełmie miedzy dwiemá Rogámi ná Koronie tákże nosili. Z tym był przyiáchał Herbem Aychigier Zibuld zá pánowánia Zygmuntá pierwszego Królá/ktory w Rusi miał máiętność / y támże sie ożenił. Miał zá sobą Máleczkowskiego Micháłá Siostrę/ ktory potym był wielkim Rzańcą Krákowskim/ z tą zostáwił Synow dwu / Zybultá/ Aychigierá/ kthory támże w Rusi miał máiętność / zostáwił z Zarszyńską z domu Nałęcz potomstwo Syny y Corki. Był mąż biegły w spráwách roznych/ v Bohdáná Hospodárá Wołoskie° był w wielkiey łásce.

Jerzy Aychigier brát rodzony Zybultow/ mąż godny/ wielkiego záchowánia y miłości ludzkiey/ o ktorą sie przystoynie stáráć vmiał/ służąc Komornikiem Krolowi Stephanowi/ná znácznych posługách bywał/ do postronnych Krolow y Książąt w spráwách pilnych R. P. należących był sylan.

¶ Miał zá sobą Kispeterownę Węgierkę/ktorą vrodziłá Gáiewská z Domu Rola/ á tá z Fraucymeru Krolowey Izábelle byłá wydána w Węgrzech zá pomienionego Kispetrá mężá znácznego y Dworzániná Krolowey.

Tym Aychigierom pomienionym/ gdy Pogánie ktorzy często one kráie náieżdżáią z inszą máiętnością znáczną Listy pobráli álbo popsowáli/ ktore z dawnych czásow zasługi Przodkow ich opowiedáły/ v Cesárzow Rzymskich: Augustyn brát ich Stryieczny będąc potym v Rudolphá Cesárzá przy rozmowie/ iáko Mąż zásłużony/ gdy vskarżáiąc sie to opowiedział: wziąwszy dobrą otuchę/ táką nagrodę od pomienionego Cesárzá otrzymał/ co ten List dowodnie opowieda tymi słowy.

RVDOLPHVS

RVDOLPHVS Secũdus Diuina fauente clemencia, Electus Romanorũ Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Croatiæ, Sclauoniæ, &c. Rex. Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, &c. Marchio Morauiæ. &c. Dux Lucemburgiæ, ac superioris & inferioris Silesiæ, Vitembergæ & Teckæ, Princeps Svveuiæ, Comes Habspurgi, Tirolis, Feretis Kiburgi, & Goritiæ, Landgrauius Alsatiæ, Marchio Sacri Romani imperij, Burgouiæ, ac superioris & inferioris Lusatiæ, Dominus Marchiæ, Sclauoniæ, portus Naonis & Salinarum. &c. &c.

Fideli nostro dilecto Augustino Aichingier gratiam nostram Cæsaream & omne bonum. Imperatoriæ sublimitati nostræ omnino cõuenire arbitramur, vt eos qui Nobis & Sacro Romano Imperio, Inclitæq; nostræ Domui Austriæ, sincera fide atq; obseruantia dediti & addicti sunt, fauore nostro benigne prosequamur, debitisq; honorum Præmijs, quibus posteris etiam ad sectanda virtutis atq; honestatis studia calcar addatur clementer augeamus. Edocti igitur te supra dictum Augustinum Aichingier, præter eximiam vitæ ac morum honestatem, erga Nos & Sacrum Imperium, Serenissimamq; nostram Austriæ Domum ita affectum esse, vt non modo comprobandæ sinceræ fidei atq; deuotioni, nullo vnq; loco aut tempore defuturus videaris, sed posteros etiam tuos ad eandem bene merendi curam excitaturus sis. His e quidem rationibus ducti, prætermittere non potuimus, quin Cæsaream benignitatem nostram insigni aliquo beneficentiæ argumento, quod ad posteros etiam tuos transiret, cognitam & testatam redderemus. Motu itaq; ꝓprio, ex certa nostra scientia, animo bene deliberato, ac de Cæsareæ potestatis nostræ plenitudine, Te præfatum Augustinum, omnesq; & singulos Fratres germanos & patrueles, posteros & descendentes vestros legitimos vtriusq; sexus, natos & perpetuis deinceps temporibus nascituros, non quod vobis quidquam ad veterem generis Nobilitatem addendũ putaremus, sed vt in gratia propter merita tua vos apud nos esse testaremur, Teq; & omnes Fratres tuos patrueles, videlicet, Zybult & Georgiũ Aichingieros Fratres germanos in Polonia tunc moram gerentes, ad cætum, statum, ordinẽ & gradum nostrorũ & Sacri Romani Imperij Nobilium assumpsimus & aggregauimus: sicuti vigore præsentium litterarũ, assumimus, & aggregamus, vosq; omnes iuxta qualitatem humanæ condicionis vere Nobiles tanquam de genere domo atq; agnatione Nobilium prognatos dicimus & testamur, atq; ab vniuersis & singulis dici, nominari, haberi & reputari volumus, præsentiq; edicto nostro Cæsareo serio decernimus, quod vos supra dicti Aichingieri cum vniuersa prole & posteritate vestra legitima vtriusq; sexus, vbiq; locorum & terrarum, tam in iudicijs quam extra, in rebus spiritualibus & temporalibus, Ecclesiasticis & prophanis quibuscunq;, etiam si tales forent de quibus in præsentibus specialis & expræssa mentio fieri deberet, nec non in omnibus & singulis alijs actibus & exercitijs, vniuersis & singulis honoribus, dignitatibus, officijs, iuribus, libertatibus, insignibus, priuilegijs, præeminentijs, gratijs, beneficijs & indultis, vti, frui, potiri, & gaudere possitis & valeatis, quibus cæteri nostri & sacri Romani Imperij veri Nobiles vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, quomodolibet consuetudine vel de iure.

Vt autem nostrum hoc beneficium sit solidum & absolutum ad veteres Familiæ vestræ imagines aliquas adderemus, & immunitates illis ac prærogatiuas quas ordo equestris apud nos habet donaremus. Idcirco vobis prædictis Aichingieris liberisq; hæredibus, posteris & descendentibus legitimis, masculis & fœminis, natis, æternaq; deinceps serie nascituris, Antiqua & gentilia armorum insignia, non solum confirmanda & approbanda, sed benigne etiam augenda & amplificanda duximus, sicuti præsentium vigore confirmamus,

firmamus, approbamus, augemus & amplificamus, ac quatenus opus est eo quo sequitur modo denuo gestanda & conferenda clementer concedimus atq; elargimur, Scutum videlicet secundum latitudinem in duas æquales partes diuisum, quarum inferior nostro beneficio recens adiecta habeat quatuor lineas, à sinistra dextrorsum oblique ascendentes, ea colorum varietate distinctas, vt quæ extremam dextri lateris partem occupat nigri, secunda eidem coherẽs, crocei siue aurei, Tertia rubei, Quarta vero, quæ extremum sinistræ partis locũ sibi vendicat, candidi siue argentei coloris existat. Superior aũt Scuti area perpendiculariter iterum in duas partes æquales diuidatur, quarum sinistra crocei siue aurei coloris refferat gentilia familiæ vestræ insignia, Colliculum scilicet tricipitem virescentem circa basim surgentem. Vnde prodire videatur Wlpes genuini coloris, ad dextrã cõuersa cauda atergo reflexa, pedibus anterioribus sursum porrectis ad saltum quasi cõposita: Dextra vero areæ illius pars rubea, quæ similiter nostra beneficentia recens accessit, contineat Turrim candidam, Porta inferius nigra, superius binis fenestris similiter nigris, circa fastigium opere pinnato insignem, Scuto loco clausæ, qua antehac maiores tuos vsos esse accepimus; imposita sit Galea aperta seu clatrata, Tornearíam quam vulgo dictitant, ornata Corona aurea, falerisq; seu lacinijs, à sinistra rubeis & candidis siue argenteis, à dextra vero nigris & croceis siue aureis moliter circumfusis & defluentibus. E cuius vertice promineant binæ alæ, pinnis inuicem auersis conspicuæ, quarum sinistra inferius crocei siue aurei, superius nigri, dextra vero inferiore loco rubei, superiore candidi siue argenti coloris existat. Quæ suo complexu excipiant imaginem viri cataphracti, manum sinistram coxendici applicantis: Dextra autem sursum porrecta, Gladium strictum manubrio & pomo inaurato insignem sustinentis. Quemadmodum hæc omnia in medio præsentis nostri Diplomatis ob oculos posita, & suis coloribus rectius elaborata cõspiciuntur. Volentes ac serio decernẽtes, quod tu supradicte Augustine Aichingier cum Fratribus tuis supradictis & nominatis, liberi hæredes posteri & descendentes vestri legitimo federe coniugij orti, ac in infinitum orituri, masculi & fœminæ huiusmodi armorum & nobilitatis insignia, eo quo in superioribus habentur, modo perpetuis deinceps temporibus, in omnibus & singulis actibus, exercitijs & expeditionibus, tam serio quam ioco: in Torneamentis, hastiludijs, seu hastatorũ domicatiõibus equestribus vel pedestribus, in bellis, duellis, singularibus certaminibus, & quibuscunq; pugnis, eminus, cominus, in scutis, banderijs, vexilis, tentorijs, cœnotaphijs, sepulchris, parietibus, annulis, signatorijs, fenestris, lacunaribus, tapetibus, ostijs, sigillis, edificiis, supellectibus, tam in rebus spiritualibus, quam temporalibus & mixtis, in locis omnibus pro rei necessitate & voluntatis arbitrio, aliorum Nobilium armigerorum more, libere & absq; vllo impedimento habere, gestare & deferre, ac isdem quocunq; modo vti possitis & valeatis. Aptique sitis & idonei ad ineundas ac recipiendas omnes prærogatiuas, gratias, libertates, exemptiones, Feuda, iura, vacationes à muneribus & oneribus quibuscunq;, realibus & personalibus, siue mixtis: ad vtendum quoq; singulis priuilegiis, quibus cæteri à nobis & Sacro Romano imperio huiusmodi

ornamentis

ornamentis insigniti & feudorum capaces atque participes, vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, quomodolibet cõsuetudine vel de iure, omni cõtradictione ac impedimento cessantibus. Mandantes proinde vniuersis & singulis, Ecclesiasticis & Secularibus, Principibus, Electoribus, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Nobilibus Clientibus, Capitaneis, Vicedominis, Aduocatis, Præfectis, Procuratoribus, Officialibus, Quæstoribus, Ciuium Magistris, Iudicibus, Consulibus, Regum Heroaldis & Caduceatoribus, ac denique omnibus Nostris & Sacri Romani imperii subditis & fidelibus dilectis, cuiuscunque status gradus ordinis conditionis & dignitatis extiterint, vt te sæpe nominatum Augustinum Aichingier, Fratresque tuos prædictos, Zybultum & Georgium, liberosque, posteros, hæredes, & descendentes vestros, legitimo thoro ortos, ac in infinitum orituros, omnibus & singulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, concessionibus & iuribus, præsenti nostro diplomate clementer concessis, eo quo in superioribus habetur, modo, pacifice, quiete, & sine omni prorsus impedimento, vti, frui, potiri, & gaudire sinant, atque idipsum ab aliis fieri curent. Si quis autem præsens edictum nostrum ausu aliquo temerario transgredi & violare conatus fuerit, præter grauissimam nostram & Sacri imperii indignationem, Quinquaginta Marcarum auri puri mulctam, Fisco seu Ærario nostro Imperiali, & parti Læsæ ex æquo, omni spe veniæ sublata, soluendam se nouerit ipso facto incursurum. Harum testimonium litterarũ manu propria subscriptarum, & Cæsarei Sigilli nostri appensione munitarũ. Datum in Arce nostra Regia Pragæ, Die secunda Mensis Aprilis, Anno Domini 1577. Regnorum nostrorum Romani Secundo, Hungari Quinto, & Bohemiæ itidem Secundo.

RVDOLPHVS S: Imperator, &c.

☞ **Vmárł ten pomieniony Aichingier Augustyn/ w Roku 1582. Iáko to Epitaphium w Krákowie v świętey Troyce w Kośćiele opowieda pisane w te słowá ná Chorągwi.**

AVGVSTINO Aichingero Equiti Franciæ Orientalis à Facha, Viro multis præclaris virtutibus ornatissimo, & qui varias Regiones & hominum mores perlustrando, atque Sepulchrum Christi Domini Dei nostri Hierozolimis visitando, præter Turcicæ, Græcæ, Latinæ, Polonicæ, & Walachiæ linguæ cognicionem, insignem rerum experientiam asequutus est, eaque ob causam in Heroum, & postea in Summorũ Principũ aulis conuersus, magno semper in honore habitus est, ac tandem Deo sic volente, anno ætatis 48. Hic Cracouiæ vitam cum morte commutauit, anno salutis 1582. Die 15 Septembris, Hora noctis tertia. Cui Frater patruelis Georgius, vt apud posteros diuturna vigeret eius memoria, cum merore & lachrymis hoc monumentũ posuit. ¶ **Támże y wierße ná Grobie nápisane w te słowá.**

Hac Aichingierus iacet Augustinus in æde
A Facha, è veteri sanguine Francus Eques.
Qui varias gentes iuuenis peragrauit & vrbes,
Viserat & Christi Sancta Sepulchra Dei.
Turcarum hinc linguæ Valachæque idiomate norat,
Quaque Latina loqui, & natio Græca solet.
Et qua Lachiade vtuntur, prudentia rerum
Illi multo vsu parta proinde fuit.
Mors rapit hunc, tandem Monimenta Georgius
Frater, cum multis erigit hæc lachrymis. &c.

O Kleynocie / ktory tylko Kromerum należy / ále coby zá proclama iego było / o tym wiedźieć nie mogę. Ten był nádan Márćinowi Kromerowi Mężowi wielkiey Náuki / y wßytkiey Fámiliey iego / od Zygmuntá Augustá / pul Orłá z rozßerzonymi Skrzydły / z wyćiągnioną Szyią / v ktorego Wieniec źielony ná ßyi ná czerwonym pul polá. Cesarz tákże Ferdynánd przydał mu Herb ten ná dole / ktory z wieká dawnego należy Domowi Rákuskiemu / á w Helmie z Korony dwie Głowie Orle / o czym sam świadczy tenże Márćin w opisániu Spraw Polskich tymi słowy. Duorum (nimirum Gentiliorum Signorum) nomina non tenemus, ea sunt Albæ Aquilæ, anterior pars dimidia á capite cauda tenus, erecta, cum duabus Stellis atergo, & quinquæ Rosæ albæ in quincuncẽ collocatæ, vnde simul & ex gente Iastrzębecya ergo Maternum genus duco: Pater vero meus è Pierzchalia, & Osmorogia. Nihil autem vetat his nostrum quoq; adiungere, quo me vná cum Fratribus meis, & omni posteritate nostra optimus Rex Sigismundus Augustus ornauit, dimidiam Aquilam pectore tenus naturali colore, extensis alis, laurea Corona circa collum redimitam in rubro scuto in partibus. Cui Ferdinandus Romanorum Imperator electus, immortali memoria dignissimus, cum Legatione apud eum eiusdem Regis nomine, in septimum annum fungerer, Gentilicium Austriacæ Familiæ suæ Stemma, rubram in albo scuto teniam per transuersum ductam subdidit, & duo nigræ Imperialis Aquilæ capita Galeæ coronatæ superposuit. Cur autem minus liceat cuipiam á se parto, quam ab aliis relicto decore gaudere. &c.

Był to Mąż wielkiey náuki / á po Ozyußu Stánisłáwie / ktory był Kárdynalem y Biskupem Wármieńskiem / w náuce naprzednieyßy / zá ktorego żywotá był koadiutorem ná to Biskupstwo Wármieńskie / potym po iego śmierci Biskupem był támże. Ten opisał Polskie spráwy nád ine Historyki dostátecznie. Ná posługách znácznych R. P. bywał / od Królá Zygmuntá Augustá w poselstwie ieżdżał / w roku 1547. Z Mikołáiem Rádźiwiłem Márßałkiem Litewskim ieźdźił w poselstwie do Kárlá Piątego Cesarzá / y do Brátá iego Ferdynándá Królá Rzymskiego do Außpurku ná wielki Syem Rzeski / po oney wálney woynie / ná ktorey Kárzeł Cesarz poimał Kurfierstá Sáskiego / y Lándgráffá Háskiego / y támże ná ten czás Książecy Titul dał ten Cesarz pomienionemu Rádźiwiłowi y potomstwu iego wiecznie. ¶ Tenże Márćin Kromer w roku 1548. po śmierći Zygmuntá pierwßego ieźdźił w poselstwie do Páwłá Trzećiego Papieżá tego imieniá / z obediencyą od Zygmuntá Augustá Królá.

¶ Potym od tegoż Królá często ieźdźił w poselstwie do Cesarzá Ferdynándá / y przez śiedm lat mießkał przy nim nie odieżdżáiąc.

¶ Tenże ieźdźił z Janem Kostką Kásztellanem Gdańskim / ktory vmárł Woiewodą Sedomierskim / do Rostoku y do Lubczánow w poselstwie / od pomienionego Królá. ¶ Ieźdźił też ná Concilium Trydentskie / y wiele inßych posług iego pámięći godnych potym obaczyß.

¶ Bártoß Kromer brát iego rodzony mąż godny / ktory zostáwił Syná Sebestyaná y trzy Corki.

O kleynocie Drogoslaw/ kthory tu przyniesion z Slaská/ vżywáia go potomstwo w Błekitnem Polu Białego / ieśli pul Kolá/ ieśli pul Miesiącá / Strzałá ná wierzchu/ iest wiele Domow znácznych w Wielkiey Polszcze/ iáko naprzod:

Bukowieckich Dom w POznáńskiem Woiewodztwie stárodawny.

Herstopscy támże Dom stárodawny y znáczny.

Dabrowskich Dom támże stárodawny y znáczny.

Wieczkowscy támże Dom stárodawny.

Gorzycki Koszlá. Szrzemscy támże Dom stárodawny. Truszkowie w Prusiech y ná Slasku.

¶ Inszych Domow znácznych wiele/ o ktorych ia przez dáleckość wiedzieć nie moge.

O kleynocie Rátult kthorego vżywáli Przodkowie w Polu Czerwonem / złothego pul Pierścieniá/ Krzyż w pośrzodku: Dlugosz go zowie Szeligá/ á opisuie go/ że ma być pul Miesiącá y Krzyż / iákoś wyższey czytal/ wiele Domow ná Podgorzu tego Kleynotu vżywáło.

Był Dom Rátułthow znáczny / z kthorego sie pisáli przodkowie de Skrzydlna Comites, á te wspomina List Klasztorá Czyryckiego/ dla tego/ że wiedli z Opátem práwo/ domagáiąc sie podawánia Plebaná we Wsi Swietego Janá Gorze/ to sie dźiało roku 1296. Czego sie wyrzekáli potym tymi słowy: Ego Zdislaus Comes & Ratuldus Fratres, renunciamus & cędimus ius Patronatus ex nunc, si quod habuimus vel habere nos contendimus in Ecclesia memorata &c. &c.

¶ To było przed Biskupem Muszkatą / o czym pod Gryffem. Mieli trudność o Száfláry iuż zá pánowánia Kázimierzá Trzeciego Krolá tego Imieniá/ w roku 1477. iáko wspomina Bielski tymi słowy: Mikołay Komorowski niektore Zamki ná Slasku pobrał / á swym ludem osádźił/ przećiwko ktoremu Krol Jákubá Debieńskiego Woiewode Sedomierskiego Stároste Krákowskiego posłał/ ktory zá siedm Niedziel onych wszystkich Zamkow dostał/ to iest/ Bárwáldá/ ktory stłukł y z źiemią zrownał z

roſkazánia Krolewſkiego/ Zywiec tákże w popioł obroćił/ á Száfláry Márkowi Rátulthowi wrocono/ ktory nań Práwá vkazał Krolowi. O tymże czytay v Miechowity kśięgi czwarte dowodnie. Szczedł Dom tych Rátultow/ tylko zoſtálá Corká tego Márká/ ktora poiął Jan Pieniążek Sedźia Krákowſki/ Stároſtá Sądecki y Nowotárſki Dźierżawcá/ po ktorey wźiął Skrzydlną/ Száfláry/ Zamki/ y inſze włośći do nich przyległe/ ktore potomſtwo iego w tym wieku trzyma/ iáko Jan Pieniążek Rotmiſtrz y Dźierżawcá Nowotárſki Száfláry/ á Nykodym Brát iego Skrzydlną.

¶ Inſze Domy co tego Herbu vżywáią/ pod Herbem Szeligą obaczyſz.

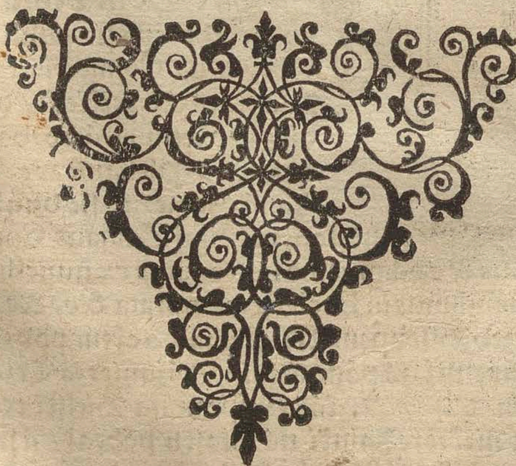

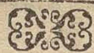
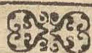
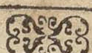
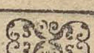
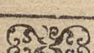
O kleynocie Demborok/ ktory Krol Auguſt nádał Myśliwcowi ſwemu/ ktory náláſł Rogi Jelenie wroſłe w drzewo Dębowe/ ále ieśli ieſt Potomſtwo iego/ o tym wiedźieć nie mogę.

Tego Kleynotu vżywał Piotr Poſtolſki/ ktory rozmáitych kráin ſpráwy y iezyki vmiał/ był Mąż biegły w ſpráwách ták Rycerſkich iáko y w inych potocżnych/ ſłużąc Krolowi Stephánowi do opátrzenia przyſzedł/ w Litwie ſie ożenił/ ieśli Potomſtwo ma ábo nie/ o tym niewiem/ tu w te kráie z Sloſká przyſzedł.

Koniec Herbow Rycerſtwá Polſkiego/ o ktorychem wiedźieć mogł.

Herbich Kśiążąt y Rycerstwá Wielkiego Kśięstwá Litewskiego. Kśięgi Czwarte.

Do Kleynotu Pogonia/ ktory tylko Kśiążęćiu Wielkiemu á Kśięstwu onemu należy.

Smieley niż przed tym moy Rycerzu miły/
Bądź tego Koniá/ á dobyway śiły.
Pretko ná pomoc z swoiey możney gęby/
Położyć srogi Wilk ogromne zęby.
A z tymi w ktorą stronę śię obroćiß/
Látno káżdego przećiwniká skroćiß.
Wßák śię on łácno dał przywieść ná zgodę/
Co chćiał gránice mieć po Biáłą Wodę.

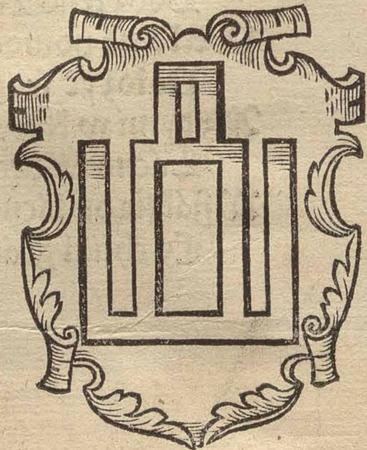
O początku kleynotu Pogonia/ y o potomſtwie ktoremu właſnie należy/ tákże o Przodkách ktorzy go z dawná vżywáli. &c.

Ma być Mąż ná Koniu Białym we zbroi/ Miecz w Ręku goły trzyma ná Polu Czerwonym. Jáko dawno vżywáią go Kśiążętá ábo to Kśieſtwo/ toć iuż nie ieſt táyno. Iż Nárymund Brát Troydeniow ſchodząc bez Potomká/ vpominał Poddáne ſwe/ áby nigdy ná Páńſtwo nie obieráli chybá Mężá doſkonálego/ ktoryby ich roſtropnie rządźił y mężnie bronił. &c. Czego potwierdzáiąc dał im ná pámięć wieczną/ áby tákowy Znák Rycerſki ná Chorągwi nośili/ y zá Herb wiecznymi czáſy Kśiążętom vżywáć dawáli. Ták o tym Ruſkie Hrámoty świádczą.

☞ Wſpomináią wſzytkie Hiſtorye/ zwłaſzczá Miechowitá/ Długoſz/ Kromer/ y inſzy/ wiele Kśiążąt Litewſkich Pány nikczemne/ grube/ Roku/ 1 2 0 5. O czym czytay v Kromerá Liſt 188. Kedy záczyná wyświadczáiąc ſię Długoſzem tymi słowy. Per hoc tempus Lithvvani, Gens fera, ſilueſtris & obſcura, Ruſorum agros prædis agendis infeſtare coepere. A quibus cruento prælio victi, ſubera, reſtes, & faſces frondeos, quibus ea Gens in balneis ſudorem prouocare ſolet, tributi nomine deinceps pendere vſi ſunt, &c.

Ruſkie Kroniki wſpomináią Litáoná/ po nim Mendolphá/ ktorzy tylko iáko Wilcy leśni łupem żyli. Po tych dwoch był Troidenus iuż Pánem znácznieyſzym/ w Roku 1 2 9 0. Ktorego Corkę miał zá ſobą Boleſław Mázowieckie Kśiążę/ o czym czytay Kromerá Liſt 269. Then był zábit od Dowmontá brátá rodzonego/ ktory ácz miał ſyná Rymundá/ wſzákoż niechćiał páńſtwá wźiąć po Oycu/ tylko pomśćiwſzy ſię śmierći iego nád Stryiem/ iechał do Ruśi/ tám kedy go Oćiec był dał ná náukę iezyká Greckiego/ zoſtał Czerncem/ iednák w tym Oyczyznie posłużył. Bacząc ſię ſam być nie potemu/ obrał z Rycerſtwem ná páńſtwo Mężá godnego/ ktory był v Oycá iego Koniuſzem Imieniem Witeniá.

☞ Był to Mąż znáczny y ſpráwny/ wſzytko Rycerſtwo byli z niego kontenci / vżywał zá Znák Rycerſki/ iáko o tym Ruſkie Kroniki powiedáią/ Trzech Słupow tákiem kſztáłtem iáko to baczyſz ná Polu Czerwonym Białych.

❡ Ten naprzod woynę z Ruſáki podniosł/ o czym świádczy Miechowitá w Kśięgách Czwartych Liſt 271. O tymże Kromer w kśięgách Dźieśiątych Liſt 267. Czyni wzmiánkę w te słowá. Nec ita multo ante Lithvvani Duce Vithene, per ſiluas Mazouiæ conniuente Boleſlao Duce profecti, in Cuiauiam impetum fecerant, &c. A to było w Roku 1 2 9 1.

❡ Tegoż potym wſpomina tenże Hiſtoryk w tychże kśięgách ná liśćie 269. O czym w Hiſtoryey czytáć będźieſz.

Tegoż Witheniá był Syn Giedymin Kśiążę waleczne/ iáko o nim Hiſtorye świádczą. Z tymże brał Włádyſław Łokietek Przymierze/ dla tego/ że czeſto z wielkimi woyſki Polſkę náieżdżał. A ták wźiął Corkę iego do ſtanu Małżeńſkiego Synowi ſwemu Kázimierzowi/ kthorey ná chrzćie dano było imię Anná/ po ktorey miáſto poſagu więźniow ludźi o-

boygá ſtanu bárzo wiele Gedymin do Polſki poſłał / o czym czytay v Kromerá Kśięgi Jedennaſte/Liſt 292. A to ſie dźiało około Roku 1325.

¶ Tenże Troki Miáſto záłożył/Zamek miedzy wielkimi Jeziory zmurował/miał Synow śiedm/ktore zá żywotá ſwego podźielił nábytymi páńſtwy ktore był Ruśi wydárł. Náprzod/ Monwidowi Kiernow y Słomin. Nárymundowi Pinſk / Koryatowi Nowogrod/ Lubárdowi Luck/ Jáwnoćie Wilno/ wßákże mu ie był wydárł po śmierći Oycowſkiey Bráth Olgierd/Kieſtucż był Kśiążęćiem Trockiem. Ten Kieſtucż brát rodzony Olgierdow miał Synow ßeść. Wituldá Kśiążę waleczne/był Wielkim Kśiążęćiem Litewſkim/o tym ná rożnych mieyſcách czytáć będźieß. Był to Brát Stryieczny rodzony Jágiełłow y Włodymierzow / Lubárdow/ y inßych/ od ktorych ießcże Potomſtwo mamy. O tym Wituldźie czytay v Kromerá Liſt 361. 362. 374. 394. 395. 425. A ná wielu mieyſcách/ták ſpráwy pámięći godne/iáko też grube á nikczemne. Nie zoſtáwił tylko iedne Corkę/ktora byłá zá Wielkim X: Moſkiewſkim/ z tym niezoſtáwiłá tylko iedne Corkę/ktora byłá zá Olelkiem Kśiążęćiem Słuckim.

¶ Pátrykiey Syn Kieſtuciow ßczedł bez Potomká. Zygmunt był Kśiążęćiem Litewſkim/wßákoż był zábit od Czártoriyſkiego dla okrutnego pánowánia / y przeto/ że myślił wßytek narod Rycerſki w Kśięſtwie onym wygubić/iáko o tym Ruſkie Annales. Totuił/ Wolzym/ Wodád / o tych nie máß nic pewnego ieśli zoſtáwili Potomſtwo ábo nie.

Olgierd Syn Gedyminow był po Oycu Wielkim Kśiążęćiem Litewſkim / Ten z Máryką Ruſką Thwereńſkiego Kśiążęćiá Corką miał Synow dwánaśćie: Naprzod Jágiełłá/Skiergielá/Nárymundá/ Włodymirá/Lubartá/Lángwiná/Boryſá/Kurygielá/ Swidrygałá/ Wiguntá/Andrya/Butáwá/wßákoż ze wßytkich nabárźiey miłował Jágiełłá/ o czym świádczy Kromer w Kśięgách 14. ná Liśćie 361.

¶ Po tegoż Jágiełłá po śmierći Królá Lodwiká/ wßyſcy Pánowie y Rycerſtwo Polſkie Poſły obrawßy/poſłáli áby do nich ná Króleſtwo przyiechał/á Corkę Królá Lodwiká Polſkiego y Węgierſkiego zá żonę wźiął. Wiecháli ná Zamek Dwunaſtego dniá Mieśiącá Lutego/roku 1386.

Niżli brał ślubu z Królewną Jádwigą/weſpołek z bráćią y przednieyßymi Pány ſwymi Kśięſtwá Litewſkiego był ochrzczon czternaſtego dniá Lutego/od Bodzęty Arcybiſkupá/wźiął imię ná chrzćie Władyſław/potym wźiąwßy ślub z Królewną/wßytko Litewſkie Kśięſtwo y Zmudzkie/ wiecznymi czáſy z Polſką ziednoczył/czego przyśięgą potwierdźił.

Drugiego dniá Władyſław Krol nowy do Miáſtá iechał/ z wielką vczćiwośćią ná Máieſtat od Pánow wprowádzon / kedy mu Krákowiánie y inße Miáſteczká według obyczáiu przyśięgáli.

¶ W tym czáśie Miſtrz z Krzyżaki Konrad Czelner wzgárdźiwßy oną prośbą/ iáko był od Królá y od Królowey ná weſele proßon przez Demetryußá Zgoráiá z Domu Wreby/ zebrawßy wielkie woyſko do Litwy ná ten czás wtárgnął gdy Kśiążąt w źiemi nie było / wßerz y wzdłuß źiemie popuſtoßył.

¶ O tym gdy śię dowiedźiał Władyſław Krol/ záraz Jágiełłá y Wituldá z Litwą y z Polaki/ ktorzy ſámi dobrowolnie k woli Królowi nowemu iecháli/ drugie też zá pieniądze do Litwy poſłał/ ſam Jágiełło do Wielkiey Polſki iechał/ tám wielkie záiątrzenia miedzy Nałęczmi y Grzymáłámi porownał. Bártłomieiá Koźmieńſkiego z Domu Rożá wywołáć kazał z źiemie/á dobrá iego do ſtołu ſwego obroćił y Zamek Odolánow.

¶ Ná Zimę drugiego Roku/ Władyſław z wielem Pánow y Rycerſtwá Polſkiego ſpołecznie z Królową do Litwy iechał/ Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego/ y wiele Kápłanow/ y ludźi nabożnych z ſobą nábrał/ tám Syem vczyniwßy ná wielki Poſt/Wiárę Chrześćiáńſką rozmnażał/ wykorzeniáiąc

one Báłwo-

one Bałwochwálſtwá/ nietylko nápominał ábo prośił y vpominki dawał/ ále też y ſam náuczał/gdyż náßy Kápłani iezyká nie vmieli/á ſam Ruſki iezyk vmieiąc/rozumiał dobrze Polakom.

¶ Potym w Wilnie Kośćioł Fundował/ do ktorego wielkie dochody Kápłanom nádał/ á ná pámiątkę Stáni ſłáwowi świętemu á ku czći Bogu wßechmogącemu/ od Bodzęty Arcybiſkupá był poświęcon/ śiedm Plebániy od Królá nádáne były/do ktorych Krolowa wiele ochędoſtwá ſpráwiłá.

¶ Cáły on Rok w Litwie Krol ſtáráiąc ſie pilno o rozmnożenie Wiáry Chrześćiáńſkiey ſtrawił/ Dobrogoſthá Poznáńſkiego Biſkupá z Domu Nałecż do Vrbáná Papieżá wypráwił/ opowiedáiąc mu ſię być thák iáko Przodkowie iego Krolowie Polſcy poſłußnym.

¶ Potym Skiergiełá Trockie Kśiążę brátá ſwego nád Litwą przełożył/ zákazawßy áby Ruſakom z Kátholiki ślubu nie dawano/ ážby pierwey Ruśin ábo Ruſká do Kośćiołá Rzymſkiego przyſtáli/ tám Kośćielne Wśi od wßelákich podatkow y vćiſkow Kśiążęcych wyſwobodźił.

¶ Potym iádąc z Litwy do Polſki przez Ruſką źiemię ſię obroćił/Piotrá Wołoſkiego Woiewodę pod obronę ſwą przyiął/ktory był w ono Interregnum od Węgrow odſtąpił.

¶ Nie długo po odiecháániu Krolewſkim w Litwie był pokoy dla záwáśnienia miedzy Skiergielem á Wituldem. Potym też płotki wielkie miedzy Krolem y Krolową od niektorych zaußnikow niewſtydliwych powſtáły były/coć potym Hiſtorya ßerzey powie/ ábo czytay Kromerá Kśięgi piętnaſte/List 369.

☞ Roku 1 3 9 0. Znowu ſię Krol Władyſław do Litwy obroćił/Grodno ktore był Witułd opánował wźiął. Pißą niektorzy/ że też ná ten czás Krolowa Jádwigá woyſko zebrawßy z Polakow/Jarosław/Przemyśl/Grodek/Hálicz/ y inße niektore Zamki w Ruśi pobráłá/ wyrzućiwßy Slężaki y Węgry/ktorym one Zamki zlecone od oycá iey były.

¶ Witułdá potym Henryk/Zemowitá Mázowieckiego Kśiążęćiá ſyn/ Biſkup ná ten czás Płocki/ z Krolem poiednał/ kthoremu zlećił Ruſkie y Litewſkie Kśięſtwo.

¶ Potym Krol z Krolową pokoiem zábáwieni/ Zamku Krákowſkiego Murow opráwić y wyżßey podnieść rządnie kazáli/ Burgrábię ná nim do ſtrażey náznáczywßy/ opátrzenie im náznáczywßy/ Strzelce dobre chowáć im kazali/ Klaßtor Pánny Máryey ná Piaſku Zakonnikom Reguły Kármelitow Fundowáli/ Pſalteryſty tenże Krol z Krolową Fundował/ z Zupy im opátrzenie náznáczywßy.

¶ Potym z Kśiążęćiem Opolſkiem woynę zácżął/ dla tego/ że mu łotrowſkiem obyczáiem w gránice náieżdżał/on też zebrawßy woyſko w źiemię iego wtárgnąwßy/ y Miáſtá popalił.

¶ W Roku 1 3 9 6. Withułd do Tátar ſię z woyſkiem wezbrał/ Hordę Táthárſką z żonámi y z dźiećmi zágárnął/ część Krolowi y Pánom Przednieyßym Polſkim poſłał w dáry/ á drugie nád rzeką Wáką w pośrzodku Litwy v Wilná oſadźił/ ktorzy áż po ten wiek tám mießkáią.

¶ Potym w Roku 1 3 9 9. znowu ſię do Tátar wezbrał Witułd/ namniey nieſłucháiąc Krolá áni Krolowey ktorzy mu to odradzáli. Ná ktorą wypráwę z nim wiele Paniąt Polſkich y Niemieckich wyiecháło/ porążeni tám z náßych/ Andrzey y Demetryus/Korybuth/bráćia Krolewſcy/ y inßych dźiewięć Kśiążąt Ruſkich y Litewſkich/Witułd z Swidrygielem záledwie vćiekli. Melßtyńſki zábit/ y inßy/ o czym w Hiſtoryey będźie.

¶ Tegoż czáſu Jádwigá Krolowa Corkę Helżbietę vrodźiłá/ kthora trzećiego dniá vmárłá/po ktorey Mátká nie długo żywá byłá. Byłá to Krolowa ſpraw práwie świętych/wßyſtek ſkarb ſwoy/częśćią miedzy vbogie rozdáłá/ drugi ná zbudowánie Akádemiey w Krákowie/ ktorą był Kázimierz

Wielki záczął/ oddáłá. Byłá pani bárzo nabożna/ kiedy iuż do zleżenia ſię gotowáłá/ wßyſtkę byłá powagę Krolewſką opuśćiłá y ozdobę/ iákoby tho wiedząc/ że zá onym porodzeniem dokonáć żywotá miáłá.

¶ Poiął potym Jágiełło drugą żonę Annę / Wilhelmá Cyliyſkiego Hrábie Corkę/ktorey też śioſtrę miał Zygmunt Krol Węgierſki / á thá byłá Wnuczká Káźimierzowá/po ktorą ieździli ći Posłowie: Jan z Obichowá Káßtellan Srzemſki: Hincżá z Rogowá z domu Dziáłoßa/y Jan z Oſtrowiec z domu Topor. Wßytko ku myśli Krolowi ſpráwili/pánnę ná ßeſnaſty dźień Lipcá/Roku 1 4 0 0. przynieśli. A gdy nieumiáłá inßego iezyká tylko Niemiecki / przez ośm Miesiecy ſię Polſkiego náuczyłá pierwey niż było weſele/o czym bedźieß miał potym ßerzey w Hiſtoryey.

☞ W tychże czáśiech/to ieſt w Roku 1 4 0 1. Accademia Krákowſka z Teſtámentu Jádwigi Kroloweу y nákłádu/tákże y tego Krolá pámięći godnego zbudowána byłá/dwá Domy ábo Kollegia Philoſophorum & Theologorum ná Vlicy ktora ná on czás byłá Zydowſka / ktora teraz świetey Anny Vlicą zową/drugi Iuriſtarum & Doctorum ná Grockiey Vlicy/do ktorych po Miſtrze y Doktory do Prági ſtano / ktorym opátrzenie z Zupy á ze Cłá náznáczono / przyczyniwßy Kápłáńſkie dochody od świetego Floryaná z Kleparzá.

Z tey Akádemiey co zá pożytek to Kroleſtwo miáło / ßeroko to potym Hiſtorya vkaże/wiele vczonych Synow przednieyßych Fámiliey wychodźiło/ktorzy potym iáko roſtropnie R. P. opátrowáli/w iákiey io wolności zoſtáwili/toć iuż táyno nie ieſt.

Wſpomina Káthálog wiele ludźi znácznych / iáko naprzod Janá Tęczyńſkiego/ktory był tey promocyey Miſtrzem/w Roku 1 4 5 6. Potym był Káßtellanem Krákowſkim.

Mikołáiá Tęczyńſkiego/był Bákáłarzem/potym był Woiewodą Ruſkim/w Roku 1 4 5 3.

Gábryel Tęczyńſki był tákże Bákáłarzem / ktory potym w Wołoßech był poiman zá Olbráchtá.

Mikołay Tęczyńſki był Miſtrzem Philoſophiae/potym był Woiewodą Krákowſkim.

Andrzey Rożá był Miſtrzem Roku 1 4 5 8. Był potym Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim.

Stániſław z Korożwek z Domu Rożá/tegoż czáſu był Bákáłarzem/był potym Káncler zem Koronnym y Biſkupem Krákowſkiem.

Zbigniew był Bákáłarzem Roku 1 4 5 9. Był potym Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim y Kárdynalem.

Jákub Ligęzá z Domu Półkozá/piſał ſię z Bobrku/ w roku 1 4 9 1. Był Miſtrzem Philoſophiæ, potym był Káßtellanem Woynickim.

Andrzey Oporowſki z Domu Sulimá był Miſtrzem roku 1 4 6 0. Był potym Biſkupem Kuiáwſkim.

Jan Lubráńſki był Miſtrzem roku 1 4 7 8. był potym Biſkupem Poznáńſkim z Domu Godzámbá.

Piotr Tumicki z Domu Lodźia był Miſtrzem/ był potym podkánclerzym y Biſkupem Poznáńſkim.

Bártłomiey Sámotulſki z Domu Nałęcz/ był Bákáłarzem Roku 1 4 9 3. potym był godnym Synem Oyczyznie.

Jerzy Myßkowſki z Domu Jáſtrzębiec/był Miſtrzem/potym godnym Synem Oyczyznie.

Ffff Benedykt

Benedykt Myszkowski/ był tákże Mistrzem/ potym godnym Synem Oyczyznie.

Jan Ocieski z Domu Jástrzebiec był Bákálarzem/ á iáko był godnym Synem Oyczyznie/ toć nie iest táyno/ był Kánclerzem Koronnym/ Stárostą Generalem Krákowskim.

Acháty Jordan z Zákliczyná z Domu Traby/ był Bákálarzem Roku 1 5 0 6. potym był Oyczyznie godnym Synem.

¶ Inszych bárzo wiele możnych á przednieyszych Domow Synowie/ ktorzy z tey Akkádemiey wyszedszy/ byli bárzo pożytecznymi Senatory Krolestwu temu.

Stánisław Ozyus Kárdynał y Biskup Wármiński/ ktory był Bákálarzem Roku 1 5 2 1. vmárł w tey zacności iákoś wyższey czytał/ zá pámięci nászey.

Marcin Kromer Biskup Wármiński/ ktory też był Bákálarzem w Roku 1 5 3 0. potym iáki pożytek co zá ozdobe z niego Krolestwo to miáło y ma/ wiele Narodow to zeznawa.

☞ W tym czásie z iákich ludzi ma ozdobę/ co zá Professory ma/ krotceć tego przypomnieć nie zániecham.

MARTINVS Pilzneñ Theologiæ Doctor, Canonicus Cracouieñ, Rector tunc temporis Vniuersitatis, ktory Náuką/ przykłádem/ y wielem pisminá wydawánia pożytecznego/ w Kośćiele Bożym długo będzie pámiętny/ przez długi czás kázywał.

IACOBVS GORSKI Doctor vtriusq; iuris, Archidiaconus Gnezneñ, Cracouieñ, Ploceñq; Canonicus, Archipræsbiter Cracouieñ, Plebanus Toruneñ, Procancellarius Vniuersitatis, S. R. M. S. Był to Mąż wielkiego vczenia á práwy Kápłan/ ktorego wiele kśiąg czytamy pożytecznych Kośćiołowi Bożemu/ iáko de Mediatore, de Pastore, de Baptismo recens natorum, de vsu legitimo Sacro Sancti Eucharistiæ Sacramenti sub altera specie. &c. De iustificatione. Wiele Kśiąg przed tym potrzebnych zakom de Periodis, Dyálektykę. &c. &c. Nád to będąc sam ták pilny/ y ták vczony/ vczone ludźie sobie poważał/ nie tylko te ná ktore oczymá pátrzał/ ále też y te ktorzy przed tym w Oyczyznie znácznymi bywáli Jmie ich wskrzeszał/ iuż prochem przypádłe pismo Stánisławá Orzechowskiego Ruśaká z domu Okszá/ de Institutione Regia ad Sigismundum Augustum, dostawszy ich/ ozdobno Orácyą do nich vczyniwszy/ Krolowi Stephánowi dedikował. Tákże Tranquilli Andronici Dalmatæ ad optimates Polonos admonitio, iego kosztem wydáne/ ktore dedikował Stánisłáwowi Hrábi Zgorski Woiewodźie Poznáńskiemu / y wiele inszych potym pismá iego własnego wydánia Kśiąg obaczysz/ y z tego samego pámięć długą ponieść mu to muśi/ że Archipræsbiteratum Plebániey Krákowskiey restaurował.

Vżywał Herbu Szeligá / Dom to ná Podlászu stárodawny y znáczny.

Brát iego rodzony Frac/ Mąż tákże godny/ zostáwił potomstwo.

STANISLAVS ZAvvacki, cognomento Picus, Phisicus Medicus Doctor, Consul & Professor Accademiæ Cracouieñ, eloquẽtia vir insignis.

STANISLAVS Sokolovvski Theologiæ Doctor, Præpositus Sancti Floriani in Cleparz, Canonicus Crac: War: Concionator S. R. M. Vir doctissimus eloquantiss; &c. De Armis Gozdaua: Ktory wydał Kśięgi dwoie Kośćiołowi bárzo potrzebne/ ktorym dał Titul CENSVRA Orientalis Ecclesiæ, &c. Drugie de Veræ & Falsæ Ecclesiæ discrimine, y inszych przed tym y potym niemáło. Ten vżywał Herbu Gozdáwá / o czymeś czytał pod Herbem.

ALBERTVS Wędrogouius Philosophus & Orator insignis, de Armis Trzaski.

IOZEPHVS Vrzendouius, in Naturali, Sermotionali Philozophia, facile Princeps.

STANISLAVS Kurzelouius Medicinæ Doctor, ꝓfessor Accademiæ

PETRVS SLOVarius Medicinæ Doctor.

MARTINVS FOxius, Phisicus Medicus Doctor, Professor Accademiæ Cracouień.

IOANNES Latosinius Medicinæ Doctor.

VALENTINVS Fontanus Artium Magister, tum in reliqua Philozophia, tum in omnibus Mathematicis scientijs optime versatus.

STANISLAVS Mieszkovvski, Artiū Magister, Eloquentiæ ꝓfessor.

GALVS CHraplevvski, Artium & Philozophiæ Magister.

MARTINVS Viazdouius Sacræ Theologiæ Doctor, Pœnitentionarius & Concionator Ecclesiæ Cathedralis Cracouień.

MAGISTER IOANNES Srzemensis, S. Theologiæ ꝓfessor, pœnitentionarius Ecclesiæ Cathedralis Cracouień.

IACOBVS Karuinius, iuris Doctor, Canonicus Gnezneń.

Magister BASILIVS Fabricius Golineń, Græcarum litterarū ac Poeticis peritus.

Magister MATHIAS Wissemirski, elegantioris Philozophiæ & morum grauitate Vir ornatissimus.

M. NICOLAVS Koczovvski, pietate & studijs Theologiæ insignis.

M. CASPARVS Cylindrinus, Mathematicæ & Historiæ cognitione clarus.

M. MARTINVS Slachezinski, Philozophus & Poeta egregius.

GREGORIVS Skropkouicz, Iuris Pontificij Baccalaureus.

A inszy ludźie Vczeni ktorych iest wiele.

Thomasz z Płázy/ Pleban świetego Szczepaná w Krákowie/ Kánonik Wiślicki/ ktory sie ná postudze Kromerá Biskupá Wármeńskiego schował/ wiele kráin z nim obiechał/ zá ktorego przyczyną przyszedł do opátrzenia od Królá Zygmuntá Augustá. Ten práwie Jezuity przywiodł do Krákowá/ ktorym potem dał Krol Stephan Kościoł Swietey Bárbáry/ w ktorym záwsze Niemieckie Kazánia bywáły. Acz tego broniło pospolstwo/ ále woley Krolewskiey trudno sie było przećiwić/ o co z pilnośćią stáráli sie Jezuitowie. Z tymiż Jezuitámi rownego herbu vżywał/ y rowny żywot we wszelakich spráwách z nimi wiodł ten pomieniony Płázá.

A tu masz pámiatkę nieládáiáka tego Królá świetego/ skąd iáki pożytek/ iaka ozdobá Krolestwu sie mnoży/ y mnożyc poki świát stać (ku chwale Bogu w Troycy iedynemu iednostaynie kwitnąć y szerzyć sie) bedźie/ Amen.

☞ Zá pánowánia thegoż Królá Włádysłáwá Jágiełłá/ Roku 1399. V Poznániá Ciáło świete/ w Ossobie Chlebá od iedney niewiásty wźiete/ Naprzod było Zydom przedáne/ potym ná polu ná przedmieśćiu porzucone/ tám iásniec wielkimi cudámi poczęło/ potym náleźione: Ná onymże mieyscu zbudował Kościoł/ ktory poświecić ku czći Ciáłu Zbáwićielá nászego kazał.

☞ W Roku 1403. Wołoski Woiewodá Alexánder/ potym nie długo Roman Syn Piotrow/ z wolą pánow swoich pod moc sie Krolowi poddáli/ czego przysięgámi potwierdzáli.

¶ Tegoż czásu y Roku ná Krolestwo Węgierskie Alexánder był przez posły żądan/ czego przyiąć niechćiał/ bo Zygmuntá Królá swego w więźieniu mieli/ kthory był potym zá pomocą Scibora Polaká z Domu Ostoiá z więźienia wyszedł. ¶ Litwá w tychże czásiech od Krzyżakow Pruskich y Inflántskich bárzo popustoszona byłá.

¶ Potym vczyniwßy Syem Krol Władyſław ná Kuiáwách w Ráćiążu Miáſtheczku Biſkupá Kuiáwſkiego ná Swiatki / w Roku drugim/ przymierze ábo pokoy z Krzyżaki vczynił.

¶ Do Wrocłáwiá potym tám ſtąd wiecey niż w pięći tyśiecy pocztu ludźi Rycerſkich ochędożnie ná Koniech iechał/ ná żądánie Wenceſłáwá Królá Czeſkiego. Tám naprzod przed Krolem Zbigniew z Brzeźia z Domu Zadorá w ßeśći ſet Koni przyiechał/ Czechowie rozumieli w tym pocżćie być y Królá/ wyiechał z Miáſtá przećiwko Krolowi Wenceſław/ tám ośm dni około przymierza zſobą tráktowáli/ y do tego iuż byli przyßli że mieli wßyſtko Sląſko wrocić Krolowi Polſkiemu/ á Krol Polſki miał mu ze czteremá ſty iezdnych tyle ileby potrzebá byłá ſtáć ná pomoc / ále ſie tho trudno zdáło Polakom Czechom ſie poddáć w poſługę.

¶ Znowu potym Swidrygiełło ziechał do Krzyżakow w nádźieię obietnice Krzyżáckiey/ ktorzy mu obiecáli wßyſtkiey Litwy doſtáć/ á Podolſką źiemię ludźmi ſwymi oſádźił/ wßákoż tám Krol iecháwßy wßyſtkę pod moc ſwoię wźiął/ á tám dał Stároſtwo Piotrowi Száphráńcowi z Domu Stárykoń/ kedy mu záraz przyśięgał Alexánder Wołoſki Woiewodá.

¶ W tym Witułd doſtáwßy z Krzyżáki przymierza w Roku 1 4 0 6. przepráwiwßy ſię przez Rzekę Vgrę / do Moſkwy z woyſkiem pierwßy raz wtárgnął/ ágdy mu bitwy nie dáli/ ſpuſtoßywßy źiemię ich w ßerz y w dłuß/ z wielką korzyśćią do Litwy ſię wroćił.

¶ Ná drugi Rok z więtßem woyſkiem do Moſkwy ſię wypráwił/ máiąc ná pomoc ludźie z Polſki / nád ktorymi był Stárßym Zbigniew z Brzeźia z Domu Zadorá Marßałek Koronny: á ták áż do rzeki Okki wielkiey puſtoßąc przyßedł. Co bacząc Bázyli Kniáź wielki / prośił pokoiu v Witułdá/ ktory zá ſłußnymi Kondicyámi otrzymał/ o czym potym w Hiſtoryey będźieß miał dowodniey.

¶ Potym Krol Władyſław wielkiemi krzywdámi od Miſtrzá Krzyżáckiego Vlryká Iuningá pobudzony/ Syem złożył ná ßeſnaſty dźień Lipcá/ tám ſtąd wypráwił do niego Poſły: Naprzod Mikołáiá Kurowſkiego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego z Domu Srzeniáwá / Mikołáiá z Michałowá Sędomierſkiego Káßtellaná z Domu Rożá/ Jánußá z Tuliſkowá Káßtellaná Káliſkiego/ ktorzy o to żądáli Miſtrzá/ áby Syem złożywßy/ z Krolem ſtátecżnie pokoy poſtánowił/ y o wßytkie krzywdy ſię z nim pogodźił. Ktory to ſobie lekce poważáiąc/ owßeyki ſię w pychę z tego podniozßy/ powiedźiał/ że záraz z woyſkiem do Litwy ćiągnąć miał.

¶ Tam Arcybiſkup nie mogąc śćierpieć oney pychy Miſtrzowey/ rzekł: Zániechay nas woyną/ bo ieśli ty do Litwy poiedźieß/ záraz tu nas v śiebie mieć będźieß.

¶ W tym przyiecháli Poſłowie Wenceſłáwá Królá Czeſkiego/ wźieli ſtanie zá przyzwoleniem obudwu ſtron do dwudźieſtego czwarthego dniá Czerwcá / w Roku przyßłym/ á w tym miał we wßyſtkich roznicách ſtrony pogodźić/ oczymći potym Hiſtorya ßerzey powie.

¶ Miklas y Frydros z Fulßtyná Herbortowie/ wywiedli zá ſtárániem Márßałká Koronnego y Hetmáná Zbigniewá z Brzeźia ludźie.

¶ Byli ná dworze Królá Węgierſkiego Mężowie znáczni Polacy/ iáko Naprzod Záwißá Czarny/ y Jan Fárurey z Gárbowá/ Bráćia rodzeni z Domu Sulimá. Thomaß Kálſki z Domu Rożá/ Woyćiech Málſki z domu Nałęcż/ Dobieſław Puchálá z Domu Wieniáwá/ Jan Brogłowſki z Domu Grzymáłá/ y Skárbek z Gory z domu Abdánk. Ci wßyſcy dla znácżnych zaſług ſwoich wielkie opátrzenia w Węgrzech mieli od Królá Zygmuntá. Ci kiedy vſłyßeli że ſię Władyſław ná woynę z Krzyżáki gotował/ á o tym poczuwáli/ że Zygmunt Krol chćiał z nim przymierze rozerwáć. Opuśćiwßy one Dźierżawy wielkie w Węgrzech/ y obietnicámi hoynemi Krolá Węgierſkiego

gierſkiego wzgárdźiwßy/do Polſki wyiecháli. Krol Władyſław hoynie im potym nágrodźił one vtráte y chęć przećiwko ſobie.

Wyieżdżáiąc ná woyne do Prus Krol Władyſław/ zlećił wßytkę Koronę Polſką do ſpráwy Mikołáiowi Kurowſkiemu Arcybiſkupowi Gnieźnieńſkiemu. A gdy do Słupiey Miáſteczká przyiechał/wßedł ná Gorę łyſą do Klaßtorá Swiętey Troyce pießo/ ſkoro máły dźień wſtawßy/ przed Krzyżem w ktorym ieſt áż po ten czás częſć Drzewá Krzyżá świętego/ modlitwą ſię bawił do ſamego wieczorá/ á to przez dwá dni czynił.

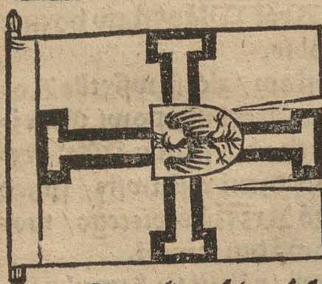
¶ Przyiechawßy ná mieyſce ze wßyſtkim ludem/ rádźił ſię komuby zlećić miał ſpráwę woienną/miedzy wßyſtkimi ná iednego głos zgodnie podan ná Zyndraná Máſkowſkiego z Domu Jáſtrzębiec Miecznika Krákowſkiego. Ten był máłego wzroſtu/ále ſercá y myśli wielkiey/ do ktorego przydano Witułdá Kśiążę Litewſkie/ Chryſtyná z Oſtrowiec Káßtellaná Krákowſkiego z Domu Topor/ Janá Tarnowſkiego Krákowſkiego z Domu Leliwá/ Sendywoiá Oſtrorogá Poznáńſkiego/ Mikołáiá z Michałowá Sedomierſkiego/ Woiewody/ Mikołáiá Trąbę Proboßczá świętego Floryaná/ Zbigniewá z Brzeźia Márßałká/y Piotrá Száphráńcá Podkomorzego Krákowſkiego. To poſtánowiwßy/do Luterbergu Miáſtá nieprzyiaćielſkiego/ ktore iuż byli nááßy ſpalili/ z Obozem ſię przymknął.

Dwá Poſłowie od Miſtrzá do Królá przybieżeli/ kthorzy vpomináli Królá imieniem Miſtrzowem/áby ſię prędko woyſku potykáć kazał. Dwá Mieczá oddáli/ iemu ieden/ drugi Witułdowi. Krol wźiąwßy Miecze/ ſkromnie odpowiedźiał. Potym ſwe według czáſu máło nápomniawßy/ kazał dáć znák potkánia. Trwáłá bitwá z obu ſtron wątpliwa zgodnie. Ruſacy á Smoleńßczánie pod Trzemá Chorągwiámi męznie ſtáneli. A gdy ſtráćili Huffiec ieden/do Polakow ſię przyłączyli. Jan Zárnowſki Czech/ ktory miał Czechy pod ſwą mocą vćiekł. Márćin Wroćimowſki z Domu Pułkozá Chorągiew ſtráćił/do ktorey ſię rzućili śmiele Polacy/y ták ſię o nię mężnie bili/że ią nieprzyiaćiel puśćić z ſwoią ßkodą muſiał.

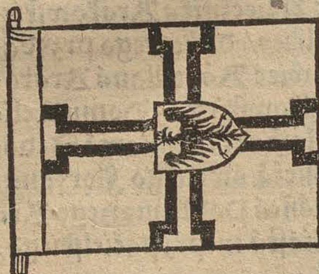
Dokázował Męſtwá ná then czás Groff z Luſacyey nieiáki Dipoldus Kiekierzyc/ ſławny Mąż miedzy Niemcy/ ktory będąc w zupełney Zbroi/ przebił ſię przez woyſko Polſkie áż do Królá. A gdy ná ſię Drzewá złożyli/ Oleśnicki Królá vprzedźił/zbił onego Niemcá z koniá/ktorego potym Drábánći Krolewſcy odárli. Był potym ten Biſkupem Krákowſkiem/ iákos czytał pod Herbem Dębno.

Potym Huffow Niemieckich ßeſnaśćie do náßych ſię obroćiły/ále prętko moc im vpádłá/wßyſcy nie długo vćiekáć poczęli/ y tám wiele ludźi pobili/wiele ſkárbow/Ryßtunku/y naczynia woiennego doſtáli Polacy. Winá ktorych było doſtátek w obozie/kazał Krol popſowáć/dla tego/áby iádu iákiego w nię nienámießano. Rozmáitych tám przypraw ná męczenie Polakow wiele nálezli/iáko płotná/Oleiem/Woſkiem/ żywicą nápußczáne/ y inße. To ſię dźiało Roku 1 4 1 0. W dźień Swiętych Rozeſłáńcow. O czym będźie w Hiſtoryey ßerzey.

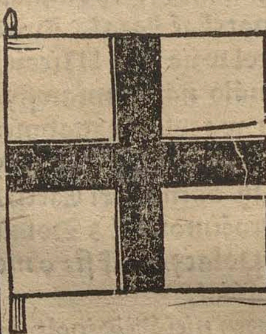
Długoß opiſuie Poczet Woyſká onego ná ſto y Czterdźieśći Tyśięcy. Chorągwi właſność y Sprawcow ich imioná tym porządkiem iáko niżey czytáć będźieß/ ták kłádźie: Naprzod/

Byłá Chorągiew Mistrzá Sámego Biáła/ ná niey Krzyż złoty/ w kthorym był Orzeł Czarny/ ktorą sam Mistrz spráwowáł/ był w vbierze Biáłym Háráśsowym/ y w tymże zábit/ z ktorego spráwiono vbior do Kośćiołá/ ktory áż po ten czás iák mniemam iest ná Zamku Krákowskim w skárbie Kośćielnym. Byłá to Chorągiew Szeroka ná dwá Łokćiá y ná Czwierć/ Długa ná trzy Łokćie.

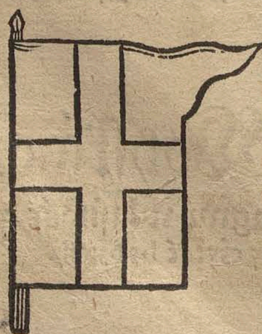
Wtora Chorągiew byłá tymże kształtem pod ktorą byli żołnierze pienieżni/ y Krzyżacy znáczni z rożnych Páństw Niemieckich/ támże był y Dwor przebrány Mistrzow. Byłá to iákoby Gończa Chorągiew/ ná dłuż łokieć y ćwierć/ á ná szerz łokieć.

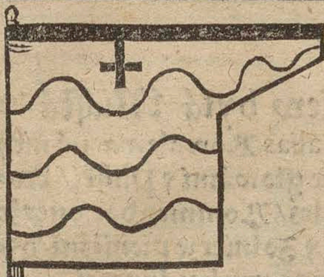
Trzećia Chorągiew Biáła/ Krzyż ná niey Czarny tylko sam. Byłá długa łokći trzy y ćwierć/ ná szerz trzy bez ćwierći/ ktorą prowádźił Wálknod Márszałek Pruski Fráncuz/ kthory zá Herb nośił Rzekę z Krzyżem/ w Hełmie Kurá/ ten zábit w tey potrzebie/ ćiáło iego do Márborku záwieźiono/ miał pod swoią spráwą Fráncuzy/ przy nim byli Piotr Ophman/ y Chrzysztoph Biskup Lubuceński.

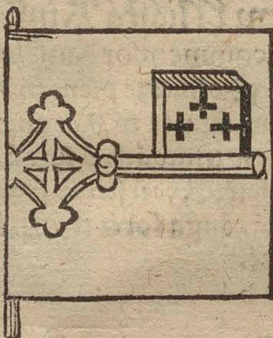
Czwarta Chorągiew byłá żołta/ ná niey Orzeł Czarny/ á poprzecz przez pierśi y przez Skrzydła miał Pręgę Biáłą/ Páznokćie Czerwone/ Długa ná dwá łokćiá y ná ćwierć/ ná szerz dwá bez ćwierci. Tę spráwowáł Konrad Kśiążę Oleśnickie z Sląská/ pod nią byli iegoż ludźie włásni. Ten był porážon y poimán/ wszystek Rynsztunek woienny vtráćił/ ále sam był od Królá wypuszczon. Żaden z Kśiążąt Sląskich okrom tego ná Oyczyznę swą nie walczył/ y ten znácznie od Páná Bogá skaran był.

Piąta Chorągiew Czerwona/ Koniec miáłá bárzo długi/ Krzyż ná niey Biáły/ ktory zwáli Sancti Georgij. Tę spráwowáł Georgius Kieczdorff. Był to Mąż spráwny y mężny/ trwał poki go nie poimano/ nie vćiekał. Miał pod nią ludźie z rożnych páństw Niemieckich/ wszyscy zbići/ máło żywych zostáło. Byłá Długa ná Trzy łokcie y ná dłoń/ Szeroka Trzy bez ćwierći/ ná końcu wąska.

Szosta Chorągiew byłá Czerwona Miástá Chełmu/ktora nosił Chorąży Ziemski/ten vćiekł / wszákoż go potym dał śćiąć drugi Mistrz Henrych de Pláwen / przyczytáiąc mu niewiárę/ miał do pomocy Mikołáiá Orzechowskiego y Konradá de Kupkow. Byłá ná kształt Rzek tákiem sposobem iáko baczysz/ Czarna Strefá y Krzyż przy niey. Dluga ná Trzy łokćie y ná dłoń/ Szeroka ná Trzy/ Ogon długi.

Siodma Chorągiew ná Czerwonym polu Klucz Biały/ktorą sprawował Thomasz Morheim Podskárbi Krzyżácki/ktory był zábit ná tey woynie ze wszytkimi ludźmi swymi ktore miał pod swą sprawą/ y z sługámi włásnymi. Ten nosił znák Vrzędu swoiego thákiem kształtem iáko baczysz ná Chorągwi/ Klucz ze trzemá Krzyżyki Czarnymi / nie byłá bárzo wielka Chorągiew.

Osma Chorągiew Czerwona / ná niey Orzeł/iáko Janá świętego Ewángelisty máluią / w nogách trzymał Napis Sanctus Ioannes, Biały /Dwie Kurwáturze żołte/ byłá Biskupá Pomezáńskiego/ ktorą sprawował Márgwárdus de Kessemburg. Pod nią byli ludźie z tegoż tám Biskupstwá / y żołnierze pieniężni z rożnych kráin. Byłá ná dłuż łokći pułtrzećiá / ná szerz dwá y ćwierć. Te wydárł Mikołay Moráwiec/ ktory sie pisał z Kunaszowki z domu Powálá/y z táż go potym Krol posłał do Krákowá do Krolowey / y do tych ktorym był zlećił Miásto y Zamek / iákoś iuż o tym czytał / okázuiąc znák pewny zwyćięstwá/áby zá to cześć y chwałę Pánu Bogu Wszechmogącemu dawáli.

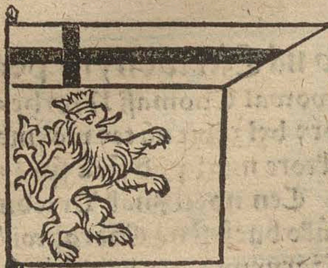
Dźiewiąta Chorągiew Biała Kommendorstwá y Miástá Grudziądzá / kthorą sprawował Gwilhelm Elphestein Kommendator onegoż kráiu/ pod ktorą byłá Szlachtá onego Powiátu/y insza zbieráná drużyná/ Mieszczánie Grudziądzcy/ było tych wiele ktorzy nośili Zubrzą Głowę/przetoż ten znák ná niey był/á ći byli z Chełmskiey źiemie. Zábit ten Kommendator/y Rycerstwo iego zbite/ máło żywego zostáło.

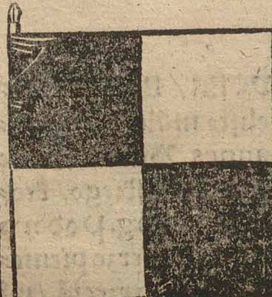
Dźieśiąta Chorągiew Biała/ná niey Liszká Czerwona/ięzyk wywieszáłá Czarny/ Kommendorstwá y Miástá Bálgá / ktorą sprawował Kommendor oneyże źiemie. Pod nią byli Krzyżacy y żołnierze pieniężni/ byłá szeroka ná Trzy łokćie/ Długa ná Trzy y Ćwierć.

Jedennasta Choragiew byłá Miástá y Kommendorstwá Schonße/alias Kowalewa ná niey dwie Rybie Czerwone stulone głowámi y Pluski/ ktoro sprawował Nyklosch Wilcz/ Kommendor oneyże kráiny. Pod to byli Krzyżacy y Zołnierze pienieżni/ byłá ná ßerz pultorá łokćiá/ Dluga trzy bez ćwierći.

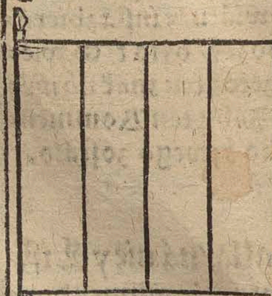
Dwánasta Choragiew Miástá Kinßbergá/ ktoro sprawował Vicecommendor Kinschbergeñ, pod to byli Krzyżacy y Zołnierze pienieżni/ byłá Czerwona/ ná niey Lew Biały w Koronie złotey/ Krzyż Czarny długi w głowách v Lwá. Ten znák był dał Jan Krol Czeski Rycerstwu/ ktorzy ná Pogány walczyli. Byłá długa łokći trzy/ ná ßerz pultrzećiá/ ogon ná łokieć.

Trzynasta Choragiew Kommendorstwá de Antiquo Castro, ktoro prowádził Wilhelm Nippem Kommendor támże/ pod to było máło Krzyżakow y własnych Zołnierzow Pruskich/ tylko co iedno z inych kráin/ w Száchownice robiona ná czworo polá/ Biálle/ Czarne/ Szeroka ná trzy łokćie bez ćwierći/ Dluga ná cále trzy.

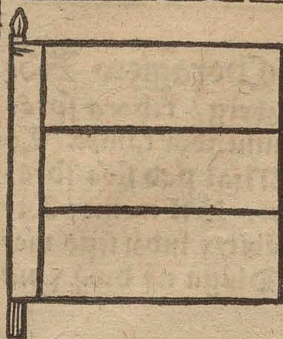

Czternasta Choragiew Biskupá Számbień/ ktoro sprawował Comes Henrich de Kamiencz z Myśny/ pod ktoro byli Milites Omagiales, y niektorzy Krzyżacy z Biskupstwá/ y Zołnierze zá pieniądze onegoż kráiu / Byłá Choragiew Biálla/ ná niey tháktie krzywe kołpaki/ Szeroka ná dwá łokćiá y ćwierć/ Dluga ná pultrzećiá.

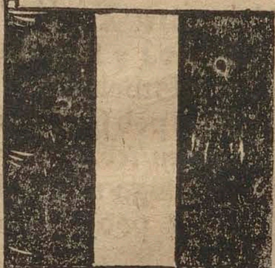

Piethnasta Choragiew Miástá y Kommendorstwá Tucholskiego/ ktoro sprawował Henrych Kommendor támże/ pod ktoro byli Krzyżacy y Sláchtá Tucholska. Był to bárzo nádety Fáktor tey Choragwie / bo był Niemiec vrodzony / dwá Mieczá gole przed swoim Pocztem/ iákoby iáki zwyćiężcá nośić kazał/ y iákoby oná woyná ná nim samym tylko należeć miáłá. Acz to było Mistrzowi y Kommendorom inßym nań niemiło / ále on pychy swey niechćiał złożyć ná ich vpominánie. A potym ták sprosnie vćiekał po przegrányey bitwie/ że żaden sprośniey/ iednák poimán/ á oćiet rece y nogi dla oney hárdośći iáko pień. A to powiedał/ że tych Mieczow nie schowam/ áż obá we krwi Polskiey pomáże. Były Polá Cztery Czerwone á Biálle/ Dluga ná trzy łokćie/ Szeroka iáko płotná Tkáckiego stawáło.

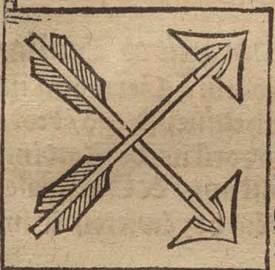
Szesnasta

Szesnasta Chorągiew Wielkiego Kommendorstwá / ktorą spráwował Krzyżak ieden Kunrad Lichtersten Magnus Commendator, Pod tą byli Ludźie z Rakus pieniężni/y Krzyżakow nieco. Byłá Szeroka ná Trzy łokćie/Długa ná pułczwártá/ Trzy Polá Czerwone y Białłe. Ten zábit/y ludźi iego wiele zbitych / pułtrzećiá łokćiá ná dłuż / Szeroka ná dwá y Czwierć.

Siedmnasta Chorągiew Kommendorstwá Nieszowskiego/ktorą spráwował Gotyphrydus Hoczpheltb Kommendor onegoż Zamku / pod ktorą byli Krzyżacy y żołnierze pienieżni/ktorych bárzo wiele pobito / sam vćiekł / Polá Trzy Czarne y Białłe/ Długa na Dwá łokćiá y Czwierć/ Szeroka cále Dwá Łokćiá.

Osmnasta Chorągiew Białła / ná niey Dwie Strzale Pomarańczowey bárwy. Byłá Zołnierzow pienieżnych z Westáliey / ktorą prowádźił Westálczyk ieden zá swe pieniądze własne ná słowo Mistrzowskie. Przetoż mieli pod swym znákiem Chorągiew/ byłá Szeroka ná dwá Łokćiá /Długa ná Pułtrzećiá y Czwierć.

Dźiewiętnasta Chorągiew Białła/ná niey Pole Czerwone/ Trzy Rożę w nim Białłe/ Woythostwá y Miástá Rogoźná / ktorą prowádźił Woyth Fryderyk de Wed. Pod tą byli Zołnierze z Powiátu Rogoźieńskiego. Byłá to Chorągiew máłá/ná pułtorá Łokćiá Długa/Szeroka łokieć y ćwierć.

Dwudźiesta Chorągiew Kommendorstwá y Miástá Elbiągá/ktorą spráwował Kommendor onegoż Miástá Wernerus Tetyngier. Pod tą byli Zołnierze z Elbieskiego Powiáthu y Mieszczánie/ Krzyżakow niewiele / y ludu pieniężnego. Były ná niey Dwá Krzyżá/Czerwony w Białłym polu/Białły w Czerwonym/ ná Szerz pułtorá łokćiá / ná Dłuż dwá/y mniey niż Czwierć.

Dwudźiestha Pierwsza Choragiew Kommendorstwá y Miástá Engielzberg / kthora sprawowal Zburkárdus Wobek Kommendor támże. To po náßemu zowo Koprzywno. Miał pod swo sprawo Krzyżaki y Zolnierze pieniężne. Był ná niey Anioł Biały w polu Czerwonym/zábit/y ludźi iego niemáło/Szeroka ná dwá Lokćiá / Dluga ná dwá y ná Czwierć.

Dwudźiesta Wtora Choragiew Biała/ ná niey Jeleń Czerwony/Kommendorstwá y Miástá Brodnice/ktoro spráwowal z Báldenoi Stholl Kommendor Brodnicki/alias Strosbork/miał pod swo sprá wo Krzyżaki y Rycerstwo onego Powiátu/iedne z powinnośći drugie zá pieniodze. Byłá Dluga ná Dwá Lokćiá bez Czwierći/ Szeroka pultorá/ pod to było wiele zbitych ludźi.

Dwudźiesta Trzećia Choragiew Biała/ ná niey Miecż Czerwony y Kurwáturá Czerwona ná Krzyż/ Biskupá y Biskupstwá Chelmieńskiego/ ktoro spráwowal Slugá Biskupi Theodorikus de Sowimburg / pod ktoro byli Sludzy Biskupi / & Omagiales Terrigenæ, Szeroka ná dwá lokćiá bez ćwierći/ Dluga ná dwá y ćwierć.

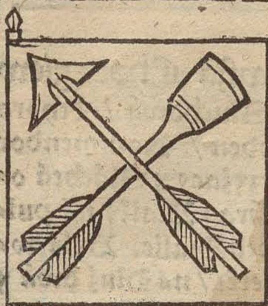

Dwudźiesta Czwarta Choragiew Biała/ ná niey Trzy Rogi Jelenie ßáre/ Woytostwá y Zamku Bráthyaná y Nowego Miástá/pod ktoro byli Krzyżacy y Mießczánie y żolnierze pienieżni/Szeroka ná dwá lokćiá / Dluga ná pultrzećiá / wiele zbitych / poimánych wiecey.

Dwudźiesta Piatha Choragiew/ ná niey Krzyże dwá / Czerwony w polu Białym / Biały w Czarnym/ná dluż dwá lokćiá/ ná ßerz lokieć y ćwierć/ pod nio byli ludźie pienieżni/zbići wßyscy.

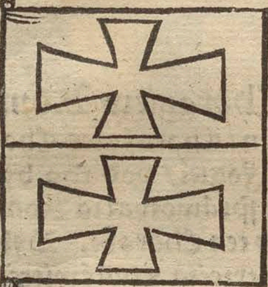
Dwudźiesta Szo-

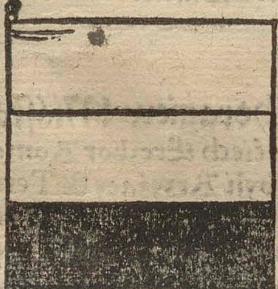
Dwudźiesta Szosta Choragiew/ ná ktorey był Belt y Strzalá czerwone/ pod nią byli Niemcy ktorzy swym kosztem Krzyżakom k woli przyiecháli/ y włásney Fámiliey swey Belt mieli/ byłá Szeroka ná lokćiá dwá/ tákże y dluga.

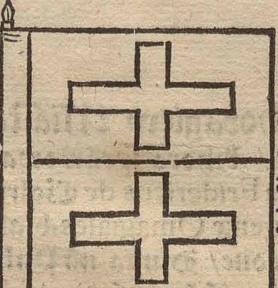
Dwudźiesta Siodma Choragiew Czerwona/ ná niey Liszká Bialla z rozdźiewioną gebą/ pod ktorą byli Szwáycárowie/ kthorzy zá pieniądze Mistrzowskie byli wywiedźieni/ y swegoż Narodu Herb mieli/ Byłá Szeroka ná lokćiu y ná pulćwierći/ Dluga ná lokćiu y pultory ćwierći.

Dwudźiesta Osma Choragiew Miástá y Kommendorstwá Elbieskiego/ pod ktorą byli Krzyżacy y Slachtá onego kráiu y Zolnierze pieniężni/ Krzyże dwá/ Czerwony w Biallym Bially w Czerwonym polu/ná dluż trzy lokćie bez ćwierći/ ná szerz dwá y ćwierć.

Dwudźiesta Dźiewiatha Choragiew/ Woytostwá y Miástá Leskiey/ ktorą spráwował Woyt Kuszecke de Leskiey/ co po nászemu zowią Zuláwą/ pod tą byli Krzyżacy z Zamku Márborgu y drudzy Soltysi ábo Woytowie onego kráiu ze Wsi/ ná niey trzy polá Biallé miedzy Czarnymi/ Szeroka ná Dwá Lokćiá y pul ćwierći/ Dluga ná trzy bez Cżwierći/ wiele zbitych.

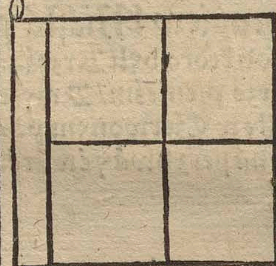
Trzydźiesta Choragiew Elbieska/ kthorą spráwował Mistrz Elbieski/ pod tą tylko sami Mieszczánie byli a żolnierze pieniężni ichże kosztem. Byłá Szeroka ná pultorá lokćiá / Dluga ná Trzy / Krzyże dwá ná niey / Bially w Czerwonym / Czerwony z Biallym/ wiele zbitych.

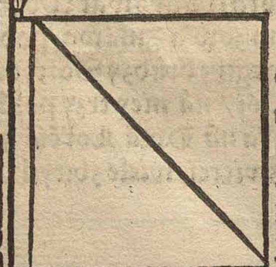
Trzydźiestha Pierwsza Chorągiew Kommendorstwá y Miástá Sluchowá / ktorą spráwował Arnoldus de Báden / Kommendor Sluchowski / pod to byli Krzyżacy y Sláchtá onego Powiátu/ná niey był Báran Biały ná pulpolá wietsze Czerwone°/ ostátek Biáłe. Byłá wszerz ná dwá Łokćiá bez Czwierći / ná Dłuż dwá y Czwierć/wypuszczony Ogon od Czerwonego Polá. Ten był Kommendor zábit z wielo Zolnierzow/náleźion miedzy Trupy/do Márborku záwieźion/ tám pochowan.

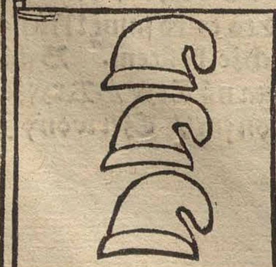
Trzydźiesta Wtora Chorągiew Czarna/ ná niey Biáła Siekierá Miástá Bárśthen / ktorą wiodł Woyt de ibidem teyże Fámiliey / pod tho byli Krzyżacy y Sláchtá onego kráiu/ wszyscy tego herbu vżywáli. Byłá wzdłuż ná pultrzećiá łokćiá/ ná szerz dwá y ćwierć / Ogon ná dwá y ćwierć / Szeroki ná dłoń/ co dáley to węższy.

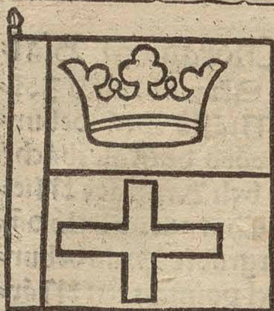
Trzydźiesta Trzecia Chorągiew Kommendorstwá y Miástá Osteroden/ Chorąży tey Chorągwie był Pielgrzym rzeczony Fogiel/ pod tho byli Krzyżacy Terrigenæ Omagiales, spráwował ią Kommendor támże/ poimánych śiłá y ten Chorąży. Byłá Długa ná trzy łokćie/ ná szerz pultrzećiá y puł ćwierći/ Cztery Kwátery w niey Czerwone á Biáłe.

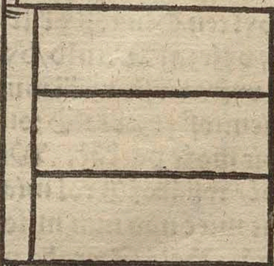
Trzydźiesta Czwarta Chorągiew Miástá Sczytná/ ktorą spráwował Woyćiech Erczbor Kommendor Wortelzburg/pod ktorą byli Krzyżacy & Terrigenæ Omagiales, do tego Kommendorstwá należący/ Szeroka ná Dwá łokćiá y ćwierć/ Dluga ná Trzy bez ćwierći / Linia przez nię/ Dwie Polá / Czerwone y Biáłe.

Trzydźiesta Piatha Chorągiew Miástá y Kommendorstwá Rángnetá / ktorą spráwował Kommendor onegoż kráiu Comes Fridericus de Cżolrn pod ktorą byli krzyżacy & Terrigenæ Omagiales, biáła/ná niey Kołpáki Trzy Czerwone/ Dluga ná pultrzećiá Łokćiá/Szeroka ná dwá y ná ćwierć / wiele zbitych/sam Kommendor poiman.

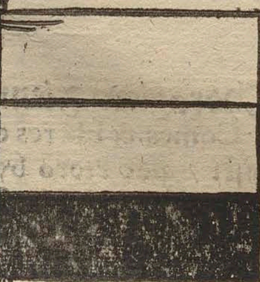
Trzydziesta Szosta Choragiew Miástá Krolewcá/ ktora prowádził Mistrz de ibidem, tylko własna Slachte onego kráiu/ Zolnierzow pienieżnych málo było. Ná niey byłá Koroná Czerwona w Białym polu/ Krzyż Biały w Czerwonym/ Dluga ná dwá łokćiá y ná dłoń/ Szeroka ná dwá bez ćwierći/ zbitych y poimánych bárzo wiele.

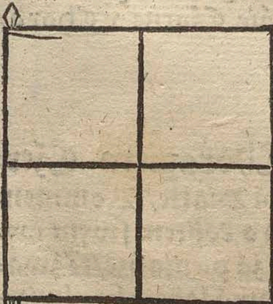
Trzydziesta śiodma Choragiew / Polá żołte Białe á Czerwone. Pod to byli Niemcy ktorzy przyszli ex Rheni Partibus,/mieli Zolnierzow z Włoczniámi niemáło Mężow dobrych / ći dobrowolnie przyszli ná pomoc Krzyżakom/ Szeroka byłá ná pultrzećiá Łokćiá/ Dluga ná Trzy bez ćwierći/ zbići wszyscy/ málo poimánych.

Trzydziesta Osma Choragiew z Woytostwá Tczowá/ ktora prowádził Mathiasz Beberách Woyt Tczowski/ pod ktora byli Krzyżacy y Slachtá onego kraiu Mieszczánie y Zolnierze pienieżni. Były ná niey Cztery Polá Czarne á Białe/ Dluga Putrzećiá Łokćiá/ Szeroka ná dwá y ná dłoń.

Trzydziesta Dziewiata Choragiew Miástá Holsthen wietszego/ te spráwowal Woyt de ibidē, Pod to byli Krzyżacy onego Konwentu/ y Slachta onego kráiu/ y Zolnierze pienieżni. Trzy Polá miáłá Czarne/ Białe y Czerwone / Dluga ná Trzy y Pulćwierći/ Szeroka ná dwá łokćiá.

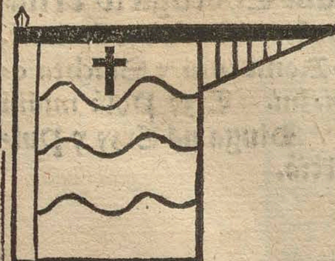
Czterdziesta Choragiew Rycerstwá Mysnieńskiego/ pod ktora było miedzy inszymi Mężow ná wybor Ośmdźieśiat z Włocżniámi/ ktorzy zá swe pieniadze do Krzyżakow sie wypráwili ná pomoc. Niechćieli być pod żadnym znákiem Krzyżáckiem/ ći wszyscy zbići w potrzebie. Były Polá Cztery Błekitne á Czerwone/ ná Szerz dwá Łokćia y Pul ćwierći/ ná dłuż pultrzećiá łokćiá.

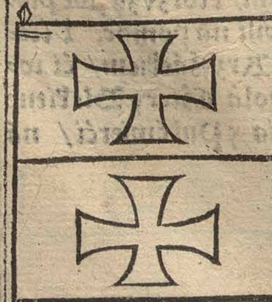
Czterdzieſta Pierwſza Chorągiew Biała/ná niey Orzeł Czerwony/przez Skrzydłá miał Zołte Streffy/ Nos y Nogi Zołte/ Miáſtá Brándeburgu/ kthorą ſpráwował Márgwárd de Galczbách/ Kommendor ibidem, pod ktorą byli Krzyżacy Mieſzczánie y Zołnierze pienieżni. Tá Chorągiew byłá dárowána Miáſtu temu przez Márgrábię Brándeburſkiego gdy walczył z Pogány / był poimán ten Márgwárd przez Janá Długoſzá z Domu Wieniáwá/ Oycá tego ktory był te Chorągwie popiſał y Wymálowáć dał/ ktore áż po ten czás w Skárbie Kośćielnym w Krákowie ſą/ poimał był ten Długoſz y kilká inſzych znácznych Krzyżakow. Tego Márgwárdá gdy vyżrzał Witułd/był mu rad/bo mu był Mátce nałáiał ná Seymie iednym/ vyżrzawſzy rzekł mu: Byſz duhi Márgwárd. Ktory vporu y pychy nie odmieniwſzy rzekł: Otom ieſt zbity z koniá zá przypadkiem nieſzczęśćia/ toż y ćiebie może potkáć. Witułd widząc onę hárdą myśl iego/ kazał go Litwie śćiąć/ wſzákoż Krol miał mu zá złe gdy ſię tego dowiedźiał/ mowiąc: Godziło ſię mieć nád nim miłośierdźie po tym nieſzczęſnym pokaraniu od Páná Bogá. Byłá Szeroka ná dwá Łokćiá/ y tákże Długa.

Czterdźieſta Wtora Chorągiew Biała/ ná niey Gryff Czerwony Kázimierzá Kśiążęćiá Szczećinſkiego/ ktorą był wywiodł z ſwey Ziemie z wielką nieſławą ſwoią y Páńſthwá ſwego. Byłá Długa ná dwá łokćiá bez ćwierći/ tákże Szeroka/Ogon długi na łokieć: á wſzákoż iż ná właſną Oyczyznę Mieczá dobył/ſkąd on y Przodkowie iego wyſzli y dzielnice bráli/porázon y wſzyſcy ludźie iego/á ſam poimán/ wſzákoż potym od Krolá wypuſzczon.

Czterdzieſta Trzecia Chorągiew Ziemie Chełmſkiey/ktorą prowádził Comes & Hæres de Szein, Commendor Thoruńſki / pod ktorą byli Krzyżacy / y Mieſzczánie Thoruńſcy/ y Chełmſcy Zołnierze pienieżni od Thorunian náięći. Byłá ſzeroka ná pułtrzećiá łokćiá bez ćwierći/Długa ná dwá y ná pułtory ćwierći / Ogon długi ná dwá łokćiá/co dáley to węższy/ Krzyż ná niey Czarny/ Kráie Czarne v Chorągwie y v Ogoná/Rzeki Czerwone y Białe.

Czterdzieſta Czwarta Chorągiew Czerwona/ná ktorey były dwá Krzyżá Białe/ Kommendorſtwá y Miáſtá Gdańſká/ktorą koſztem ſwym wywiodł Miſtrz Gdańſki z Miáſtá zá pieniądze/te zwano Schewkindri/byłá ſzeroka ná dwá łokćiá bez ćwierći/Długa ná dwá y ná pułtory ćwierći/ był pod nią lud okrutny y boiowny/wſzakoż vmieiętnieyſzy ná wodźie niż ná ziemi/było ich ſto z Oſzczepy. Te Krzyże Kázimierz Trzeći Gdańſzczánom był zozdobił Koroną/ktorych áż po ten wiek zá Herb vżywáią Gdańſzczánie.

Czterdzieſt pią-

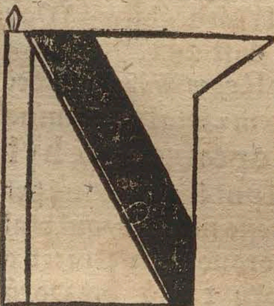
Czterdzieśta Piąta Chorągiew tegoż Kommendorstwá/ Biała y Czarna Strefá przez nie/ ktorą spráwował Háns Schonwenschelt Kommendor Gdáński/ pod ktorą byli Krzyżacy y ludźie kráiu onego y Zołnierze pieniężni/ Szeroka ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Długa ná dwá y pułćwierći/ Ogon v niey ná dwá/ Szerz iego ná ćwierć/ zbitych było bárzo wiele.

Czterdzieśta Szosta Chorągiew Biskupstwá Alsperskiego y Miástá Alsperku/ ktorą spráwował Dworzanin tegoż Biskupá/ byli pod nią ludźie z onegoż Biskupstwá y Mieszczánie/ było więcey niżli Sto miedzy nimi z Oszczepy/ Báránek ná Chorągwi Biały z Chorągiewką w Polu Czerwonym/ Długa ná Trzy łokćie przez Pułtory ćwierći/ Szeroka ná Dwá bez ćwierći/ Ogon ná pułtorá łokćiá/ zbići y poimáni.

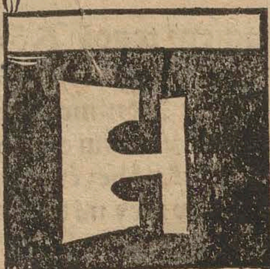
Czterdzieśta śiodma Chorągiew Miástá Toruniá/ ktorą spráwował Vicecōmendor Gdáński/ pod ktorą miedzy inszymi było śiedmdźieśiąt Mężow z Oszczepy/ byli Krzyżacy y żołnierze pieniężni. Dluda ná pułtrzećiá łokćiá / Szeroka ná dwá bez ćwierći / Ogon ná dwá bez ćwierći / Pole Białe/ Wieże ná nim Czerwone/ Broná Czarna/ Kratá biała/ żołte Drzwi.

Czterdzieśta Osma Chorągiew Zamku Gdáńskiego/ ktorą spráwował Mistrz Toruński/ pod ktorą byli Mężowie z Oszczepy/ Krzyżacy y Zołnierze pieniężni/ Długa ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Szeroka ná Pułtorá y ćwierć / byłá Biała / przez nie Czarna strefá/ Ogon v niey ná dwá łokćiá/ szerz iego ćwierć.

Czterdźieśta Dźiewiąta Chorągiew Kommendorstwá y Zamká Gniewu/ ktorą spráwował Jan Hrábiá de Veinde Kommendor Gniewski/ Człowiek tho był Sláchetny y pokorny / ktory záwsze ná Pokoy rádźił/ iákoś o nim wyższey czytał. Pod tą byli Krzyżacy y wiele Zołnierzow de Frankouia, y nie máło inszych żołnierzow Niemieckich/ mieli miedzy sobą ośmdźieśiąt Mężow z Oszczepy/ then był porážon ále nie vmárł/ był ránny y ták záwieźion do Márborku z roskazánia Krolewskiego/ támże vmárł /pochowan w Kośćiele świętey Anny. A on co nań fukał że ná pokoy rádźił/ vćiekł/ nie obeyzrzał śie áż w Elbiogu/ tákże y Kommendor Tucholski/ ktory nań śie miotał mowiąc że śie boisz/ wszákoż ten zábit w Pogoni/ ná niey był Belt biały z Strzałą w czerwonȳ polu.

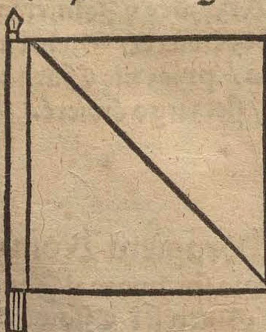

Piećdźieśiata Chorągiew Czarna/ ná niey Biała Siekierá/ pod tą byli Krzyżacy/ ktorą prowádźił Woyt SwátáSekierká rzeczony/ miał Zolnierze pieniężne/ byłá Długa ná dwá łokćiá/ y tákże Szeroka.

Piećdźieśiata Pierwsza Chorągiew Błekitna/ ná niey Lew Czerwony w Białe Strefy/ iezyk Biały wywieśił/ Koroná Złota ná Głowie/ Páznokćie y Zeby żołte/ Ogon pstry/ tá byłá Miástá Brzeskiego/ ktorą Kśiąże Brzeskie gdy był Ludźie wywiodł przećiwko Pogánom/ dárował Miástu onemu. Te spráwował Komendor Brzeski/ pod nią byli Krzyżacy/ Szláchtá onego kráiu z Mieszczány/ Długa ná dwá Łokćiá y ná ćwierć/ Szeroka ná dwá y ná pułćwierći.

☞ Potym iáko czytamy v wszytkich Historykow/ znowu po tey známienitey porażce/ Krzyżacy chcąc sie pomśćić nád Polaki krwie rozlania Bráciey swey/ poczęli ludzie zbieráć/ y iuż mieli znowu Dźieśieć tyśiecy ludźi do boiu zá pieniądze/ ktore był wywiozł Gdáński Pleban z Márborgu tym sposobem: Gdy byli oblegli Polacy Zamek Márborg/ on niemogąc wrzkomo oblężenia wyćierpieć/ wyiáchał nákladszy Kśiąg ná woz/ miedzy ktore Trzydzieśći Tysiecy Duplonow we złoćie włożył. Polacy zdrády żadney sie niespodziewáiąc wolno go wypuśćili/ wszákoż iednák nágrodźił Pan Bog Polakom/ bo lud ten ktory zá te pieniądze zebráli Krzyżacy/ znowu poráźili z Michálem Kochmáistrem nowego Márgrábstwá Woytem/ o czym swiadczy Miechowitá w Kśięgách 4. List 281. Káp: 44. tymi słowy. Die itaq; Veneris Sancti Gereonis, acies Regis Wladislai, &c. Wteyże bitwie Janá Názyaná o ktorymeś pod Toporem czytał wspomina.

Te Długosz Chorągiew opowieda/ że byłá Długa ná pułtrzećiá Łokćiá y ná puł ćwierći/ ná szerz dwie y ćwierć/ puł polá Czerwonego ná vkos/ puł białego/ pod nią byli Krzyżacy/ v Koronowá w Piątek ósmego dniá Páźdźiernika/ w Roku 1410. Poráżeni od nászych/ kedy Jan z Ostrowiec rzeczony Náśchian z domu Topor/ Chorążemu Fránkowi Chorągiew odiął/ pod ktorą był y sam Mistrz Henryk/ y wiele znácznych Krzyżakow/ y Dwor wszytek Zygmuntá Cesárzá y Węgierskiego Krolá/ y Rycerstwá wiele/ ktorzy byli poućiekáli w dzień swiętych Rozesłáńcow z bitwy. Ci wszyscy máiąc niemáłe woysko/ nászych bacząc niewiele w liczbie/ bo tám tylko niektorzy Dworzánie Krolewscy byli/ á Sedźiwoy z Ostrorogá Poznáński Woiewodá z Chorągwią Herbowną Nałeczow. Przeto ie ták iuż rozumieli Niemcy mieć zá pewne więźnie swoie/ wszákoż iesli oni wielkośći vfáiąc/ tedy też nászy śile y szczęśćiu á spráwiedliwośći swey/ trzy kroć sobie dawáiąc znák/ z obu stron odpoczywáli/ y więźnie ábo y konie sobie wracáiąc z obu stron pobráne. Potym sie Polakom poszczęśćiło/ Mistrz Henryk de Pláwen z trochą swych záledwie vćiekł/ drudzy poimáni á Krolowi przywiedźieni/ ktory Krzyżem leżąc prośił Páná Bogá o zwyćięstwo nád nieprzyiaćielem ludowi swemu. Wielką zdobycz ná ten czás wźieli Polacy.

Drugie Cho-

☞ Drugie Chorągwie pobráne wspomina Długoß od Polakow Krzyżakom/ w Roku 1 4 3 1. V Wśi rzeczoney Dopki/ nád Rzeką Wierzchą v Nakłá.

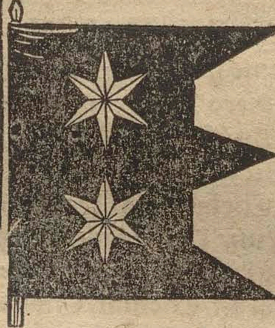

☞ Naprzod Chorągiew Mistrzá Inflantskiego Biała/ ná ktorey Pánná Márya w Száćie Błekitney Dźiećię w ręku trzyma/ Głowy Złothe/ Krzyż Czarny ná Zielonym Polu / ktorą spráwował Theodoryk Kroe Márßałek Inflantski/ ktoremu był Przewodnikiem Iodocus de Hogiekkierche Commendor Tucholski/ iáko świádomy. Miáłá tá Chorągiew dwá Znáki / ná iedney Pánná Márya / ná drugiey Swięty Maurycy / byłá Długa ná dwá Łokćiá bez ćwierći/ y ták Szeroka.

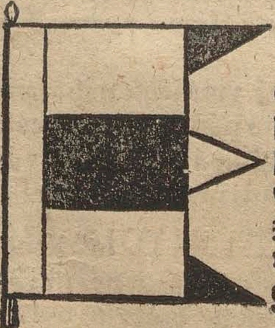

Wtora Chorągiew z tą pospołu wźięta/ ná ktorey był Mąż Czarny we Zbroi w Płaßczu Błekitnym/ Oßczep z Proporcem w ręku trzymáiąc/ Nakolanki Złote/ Krzyż w garzśći trzymał. Sprawcá tey Chorągwie był poiman / długo był w Krákowie ná Zamku w więźieniu/ potym wypußczon. A to śie wßytko działo Roku 1 4 1 0.

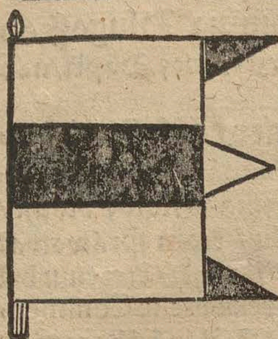
☞ Tenże Historyk Długoß opowieda Chorągwie pobráne Feria quinta ante Festum Exaltationis Sanctæ Crucis, Anno 1 4 3 1.

☞ Naprzod Czarna ná niey dwie Gwiazdźie Białe/ tá byłá ludźi Inflantskich / ktorą spráwowáli/ Jan Járogniewski y Hieronim Wißemburg y Dobrogosth Koliński/ do nich dwá Inflanći Schywor Commendor de Oscherod, & Valterus Delo Cōmendor de Dinburg, wßyscy w tey potrzebie zbići/ dwie śćie Ráytárow ná koniách/ oprocz ludźi pießych/ wßyscy zbići od chłopstwá po rozgromie. Byłá Długa ná dwá łokćiá y pułtory ćwierći/ ná ßerz dwá y ćwierć z ogonem. Było dwie śćię pod nią Mężow z Oßczepy/ zbići w pogoni.

Czwarta Chorągiew/ Trzy Polá Czarne á Białe/ Było pod nią Sto Ráythárow Konnych/ wßyscy zbici od chłopstwá po rozgromie z ludem pießym/ Szeroka ná dwá łokćiá y ná dłoń / miáłá Trzy Ogony/ káżdy ná łokćiu. Było pod nią Sto Mężow z Oßczepy/ wßystkie żywo przywiedźiono do Krákowá/ w Wieżę wmiátano/ inße ludźie Chłopstwo pogromiło.

Piatha Chorągiew Bártoßá de Wißemburg támże w tey potrzebie/ktorą ſpráwował Georgius Kutzlebe, Woyt z Rokenhauzu/ pod ktorą było miedzy inßymi Sto Meżow z Oßczepy/miedzy nimi piechoty bárzo wiele/z Pomorſkiey Chełmſkiey/Pruſkiey/Inflántſkiey/ziem. Byłá ßeroka ná łokćiu y ná ćwierći/y tháкże długa/ Trzy Ogony v niey/ káżdy ná Łokćiu.

☞ Ták gwałtownego nieprzyiaćielá poráziwßy / Pánu Bogu cześć y chwałe dawáli/ á w tym ćiáłá vmárłych chowano/ ná ktore Krol pátrząiąc z płáczem ſie oświadczał Pánu Bogu/ że ſie w ich śmierći nie kochał/ owßeki záwße zgody prágnął á pokoiu. Naprzod ćiáło Miſtrzowe miedzy Trupy nálezli/ do Márborgu z vczćiwośćią prowádzono/ y támże v S. Anny pochowan/ potym inße według Stanow ich chowano.

¶ Z Woyſká Polſkiego ácż ich też niemáło poległo/ wßákoż dwá náznácznieyßy/ Jákubowſki z Domu Topor/ á Cielicki.

¶. Miſtrz on nádety co był Krolowi dwá Mieczá posłał/ od chudego Drabá zábit/á przy nim Cztery ſtá Kuntorow y Rycerſtwá znácznego/ ktorych liczbę kłádą 5 0 0 0 0. Kśiąże Szczećińſkie poimán przez Skárbká z Gory z Domu Hábdánk/ Konrad Kśiąże Oleśnickie przez Czechá z Salce. Poimán też Gerczyk Kerczdorff Groff ze Czterdźieśćią Pániąt Czeſkich. Owa wßytkich było Czterdźieśći tyśiecy poimánych/ oſtátek poućiekało / bo kłádą Pruſkie Kroniki Woyſká Krzyżáckiego ná then czás 1 4 0 0 0 0. Niektorzy wypußczeni z łupem powiązáni/drugie do Polſki wieziono/gnano/dwu Kuntoru ſobie wźiął Witułd/ Sámborgá y Márgwárdá / ktore dał pośćinác.

¶ Ni on czás gdy Krol ná poboiſku Pánu Bogu ſie modlił/ dźiękuiąc mu zá zwyćieſtwo/ Henryk z Pławná ktory był Kuntorem we Swiećiu/ lud co naprędzey zebrawßy/ Márborg oſádził/ toż dopiero Krol tám przyßedł/Zamek ze trzech ſtron obegnał/Polacy od Nogathu/ Litwá od Wiſły/ á Ruſacy z inymi Kozaki z Południa/ bez przeſtánia Strzelbą Mury tłukli/ á gdy ono Oblężenie chwile trwáło/ Slachtá Pruſka/ Chełmińſka/ Pomorſka/ ze czterema Biſkupy/ z Chełmińſkim/ Wármićńſkim/ Pomezáńſkim/ y Sambieyſkim/ dobrowolnie ſie poddáli Krolowi/ Zamki/ Miáſtá Krol wźiął pod ſwą obronę/Gdańſk/Krolewiec/Elbiąg/Thoruń/Chełmn/Swiećie/Gniewo/Tczow/ Nowe/Brodnice/ Brándeburg/y inßych wiele/ gdźie nawietßa chęć Elbieżan przećiwko Polakom ſie okazálá/ kthorzy Wernerá Tetyngierá Kommendorá ſwego z Zamku wyrzućili / o czymći potym Hiſtorya ßerzey powie.

¶ Przyßedł pießo Krol Władyſław do Krákowá z wielkim nabożeńſtwem/ Chorągwi Pięćdźieśiąt Krzyżáckich ná wieczną pámiątkę záwieśić w Kośćiele ná Zamku przed Grobem świętego Stániſłáwá kazał/ ktore áż y po ten czás widźimy od Roku 1 4 1 0. iákoś o nich wyżßey czytał.

W Roku potym 1 4 1 2. przyiecháli do Królá Władyſłáwá Poſłowie Weneccy/ poſtępuiąc pięć ſet ludu Krolowi z Oßczepy/ gdyby tylko z Krolem Zygmuntem Węgierſkim woynę podnioſł/ ktory iuż był obran ná Ceſarſtwo. O czym dowiedźiawßy ſie Zygmunt/ posłał też Posły ſwe do Krolá Władyſłáwá potwierdzáiąc Przymierza/ ábo zgołá żądáiąc go do Lubowle ná rozmowę przyiaćielſką.

¶ Tám Krolowie oni obá potym miedzy ſobą y Kroleſtwy ſwymi przymierza potwierdźili. Ná prosbę Zygmuntowę iechał z nim Władyſław do Bu-

ſław do Bu-

ſław do Budzyniá/y támże do niego Poſłowie Tátárſcy przyiecháli z wielkimi vpominki/ obiecuiąc mu wielką pomoc ná káżdego nieprzyiacielá kedyby iedno potrzebę miał. Z czego był bárzo Krol vćieſzon. Potym od Zygmuntá Królá wielkimi vpominki vdárowan. Obroćił ſię do Polſki przez Moráwſką ziemię.

¶ Z Węgier przyiechawſzy Władyſław/obieżdżał ſwoie wſzytkie páńſtwá/á v Grodlá nád Bugiem/Polakom y Litwie/Syem złożył/y tám miedzy tymi obiemá Narody przymierza potwierdził. Tám Práwo y Wolność Rycerſką nádał Litwie/wſzákoż tym tylko ktorzy ſię pochrzćili ná Wiárę Rzymſkiego Kośćiołá/y do tych Herbow ktorych Rycerſtwo Polſkie vżywáło przyłączył/o czym będzieſz miał niżey.

W Roku potym 1414. Dla wielkich krzywd ktore miał od Krzyżakow w gránicách Páńſtw ſwoich/roſkazał ſię wſzemu Rycerſtwu z Polſki/z Ruśi/ z Litwy ruſzyć/ miał do thego wiele ludzi zá pieniądze/z Czech/ z Sląſká/y ktemu Sląſkie Kśiążętá. A ták nie zábáwiáiąc ſię długo ſzedł w ziemię nieprzyiaćielſką/wiele Zamkow/iedny popuſtoſzył/drugie pod ſwą moc wziął/áż potym przyiechał Legat Papieſki Janá 23. Jan Lauſaneń: Biſkup/ ktory przymierze do dwu lat wziął miedzy Krzyżaki á miedzy Krolem/żądáiąc áby wſzytkie kontrowerſyą ná Konſtantiń: Concilium ku rozeznániu dáli.

¶ A ták Krol roſpuśćiwſzy woyſko/ Poſły ná Concilium wypráwił/ miedzy ktorymi był naprzednieyſzy Andrzey Łáſkáry z Domu Godzámbá/ Biſkup Poznáńſki/o czym będzie w Hiſtoryey.

¶ W tymże czáśie Władyſław Krol przyiaćielſką chęć okazał Zygmuntowi Ceſarzowi w Węgrzech/bo w niebytnośći iego Turki/ kthorzy ziemię Węgierſką puſtoſzyli/y z ziemie Bośnieńſkiey ktorey był z ręku ich Zygmunt doſtał/gdy ią znowu pod ſwą moc bráli/odegnał/(poſławſzy do nich Poſły bárzo z ſrogiem poſelſtwem) Więźniow wiele Przednich Pánow odgromił/ do ſześći lat Przymierze miedzy onymi ludźmi poſtánowił.

Potym wſzyſtkę Polſkę y Ruſką ziemię bárzo prędko obiechał/ á gdy był w Sniatynie przed Swiątkámi/ w Roku 1415. przyiechał do niego Woiewodá Wołoſki ze wſzytkimi Pány ſwymi/ tám ſię Krolowi pokłoniwſzy/Chorągiew przed nogi iego porzućił/ á potym y przyśiągł záwſze pod mocą y roſkazániem Krolow Polſkich z ludźmi ſwymi być.

¶ Thegoż czáſu od Ceſárzá Konſtántynopolſkiego y od Pátryárchy przyiecháli Poſłowie/ proſząc áby ich Krol żywnośćią opátrzył zbożem/ bo bárzo byli vdręczeni od Turkow. A ták Krol Władyſław vczynił doſyć prośbie ich/ o czymći potym Hiſtorya powie.

¶ W Roku 1416. Anná Krolewná vmárłá/ nie długo pothym Tátárowie do Ruśi wpádli z Czarzem Edygą/ Kijowſki wſzyſtek Powiát ſpuſtoſzyli ogniem y Mieczem/y Miáſto Kijow ſpalili/ y od tego czáſu do pierwſzey ozdoby przyść nie może.

¶ Krol co miał ſię mśćić nád Pogány/ to ná ten czás weſelem ſię zábáwił w Sánoku/kedy poymował Helżbiethę Pilecką/ Woiewody Sedomierſkiego Ottoná Corkę z Domu Topor/ ták iákoś o thym pod Toporem czytał. Po tym weſelu gdy Krol z Poznániá do Srzody iechał/ záburzyło ſię Niebo/potym grom ták ſrogi vderzył/w woźie cztery konie/dwoch Dworzan/y inſzych koni wiele pobił. Krol chwilę leżał iákoby vmárły/ przyſzedł potym kſobie y był zdrow/tylko co kilká dni nie ſłyſzał/ y thák to mowili ludźie/że go Pan Bog dla nieprzyſtoynego Małżeńſtwá pokáráć raczył/bo tá Helżbietá byłá Chrzeſtną Mátką iego.

¶ Złożył potym Krol Syem w Lęczycy/ná ktorym máło nie przyſzedł do czego dziwnego. Helżbietá Krolowa gniewáłá ſię ná Woyćiechá Jáſtrzębcá Biſkupá Krákowſkiego/ dla thego/ że ten napierwey był przećiwko

temu że ia Krol poiął za żone. Druga/ iż Janowi Synowi iey / kthorego miała z Wincentem Gránowskim z domu Leliwá / dał Listy ná Gráblstwo nád práwo Pospolite. On tych Listow pieczętowáć niechćiał / á ták Krolá nań podwodźiłá / áby mu ná Seymie wźiął pieczęć / ále vmárłá przed Seymem/ cżemu wßyscy byli rádźi/ oprocż Krolá ktory iey żálował. Wßákoż iednák z Biskupem był ſąd/o co powſtáli Bráćia y przyiaćiele Biskupi/ ktorych bárzo wiele z nim przyiechało ná on Seym. Było wielkie zámießánie/aż Krol ná pokoiu ſie zámknął / zátym y Bronę Zámkową zámkniono/ Moſt podniesiono. Potym oná wasń miedzy pány vćichłá/y Krol wßyſtkiego Biskupowi przebaczył. Potym radźił o dobrym R. P. á nawiecey o Czechách/ktorzy pilno á pilno prosili áby ich Krol w obronę ſwą przyiął/ wßákoż ná kilku Seymiech pilnie o tym rozmawiáiąc/ ná thym ſtánęło/ áby im Krol dał pokoy dla roznych wiar/ktorych ſie iuż było miedzy nimi násiało/o cżym w Hiſtoryey ßerzey cżytáć będźieß.

¶ Potym Krol ſpowinowáćił ſie z Fryderykiem Márgrábią Brándeburſkim/dawßy Synowi iego ſtárßemu Fryderykowi iedyną Corkę ſwoie Jádwigę w ſtan Małżeńſki. Ktory gdy ná ten czás ießcże był młodźiuchny/ná Dworze Krolewſkim wielkim doſtátkiem był chowan.

¶ Potym Krol kromia woley wßytkich pánow Cżwartą żonę poiął/ Andrzeiá Kśiążećiá Kijowſkiego Corkę/od śioſtry Wituldowey/ po ktorey żadnego poſagu nie wźiął.

¶ Potym miał z Krzyżaki woynę / ktorą Zygmunt wzburzył miedzy nimi przez liſty/ktore żebracy w ſukniách záßyte wynośili/ áż w Koninie v iednego liſty gdy z przygody ná drodze vmárł/náleźiono. A ták Krol kazawßy ſie rußyć wßyſtkiey Polßcże/Ruśi y Litwie / w źiemie nieprzyiaćielſką wßedßy puſtoßył w ßerz y wzdłuż/wśi miáſtá palił/y kilká Zamkow wźiął. Krzyżacy widząc vpadek ſwoy/płácżem Slachty y Mießcżan poruſzeni/pokoy zá ſłuſznymi kondycyámi vprośili. Zygmunt potym Ceſarz z wielkimi prosbámi pánow Węgierſkich poiednan z Władyſłáwem Krolem.

☞ W Roku 1 4 2 4. Krolowa Zophia Koronowána Dwunaſtego dniá Mieśiącá Lutego. Vrodźił ſie pothym Władyſłáwowi Syn/ Piątego Mieśiącá ochrzczon/dano mu Jmie Władyſław Oycowſkie.

Tegoż Roku od Papieżá przyniesiono Krolowi Gwoźdź ieden/ktorym był Zbáwićiel náß Pan Jezus Chryſtus do Krzyżá przybit.

Tegoż Roku y drugiego było wielkie powietrze w Polßcże y w Litwie/ ták iż Krol z Krolową y Witułd w leśiech mießkáć muśieli. A gdy ſie myśliſtwem bawił/padł koń pod nim/złamał goleń/áż kilká Mieśiecy w Krasnym Stáwie ná lekárſtwie mießkał.

☞ W Roku 1 4 2 6. Ná Swiatki Syem złożył w Lecżycy / ná ktorym o wielką rzecż Tráktat był/wßákoż niedokończony/dla tego/że był Krol ná przeßłym Seymie w Brześciu nie ſpełnił co był rzekł potwierdźić y przyczynić Rycerſtwu wolnośći. Krol żądał/áby Syná iego/ ktory ſie był Roku przeßłego vrodźił/po nim zá Krolá náznacżyli. A gdy ſie wymowił/ iż wyżßey pomienionych kondiciy vcżynić nie mogł / áni ich chćiał potwierdźić/powſtawßy wßyscy pánowie/ on Liſt ktory byli dáli Krolowi ná ſie w żądániu iego o ſyna/wźiąwßy od Zbigniewá Biskupá ktoremu go byli zwierzyli/z gniewem przed ocżymá Krolewſkimi zdrápáli. A ták nic nieſpráwiwßy z onego Seymu poiecháli/oſtátek w hiſtoriey cżytáć będźieß.

¶ Drugiego Roku nic ſie tákiego godnego pámięći nie dźiało/tylko co Krolową byłá zá oſkárżeniem Wituldowym w podeyrzeniu/ ktory dla tego iż iuż trzećiem dźiećiećiem chodźiła/powiedáiąc to iuż być niepodobna rzecż dla lat podeßłych Krolewſkich/o co byłá w wielkim fráſunku / iákoć to potym Hiſtorya powie/áż pánowie ſami ſie o iey krzywdę wßcżeli/á nawiecey Jan Tarnowſki Káßtellan Krakowſki / mowiąc Krolowi: Coż thy nam

Krolem po

Krolem po ſobie chceß Syná zoſtáwić / á ty o Mátce iego nic dobrego nietrzymaß? Zá nim potym wßytek Senat w te ſłowá ſię opárli/áż ſię muśiáłá Krolowa odwodźić śiedmią Páń ſtátecznych/ z ktorymi przyśięgáć muśiáłá/y ták byłá wolna.

¶ Zygmunt potym Ceſarz trudnośći Krolowi zádawał z Witułdem/ ktoremu Koronę ná X: Litewſkie dáć obiecował/coć potym Hiſtoria powie.

☞ W Roku 1 4 3 0. W Rádomſkim Powiećie w Jedlney złożył Krol Syem/ ná ktorym chcąc do Dźiatek ſwoich chęć nákłonić wßytkich ſtanow/Praw y Wolnośći według żądánia ich potwierdźił / y podátkow wiele odpuśćił Mießczánom y Wieśniakom. etc.

Witułd rozmáitymi przemyſły ſtáráiąc ſię o Kroleſtwo/ nie mogąc do tego przyść/wpadł w niemoc/vmárł w Trokách / máiąc wiecey niż ośmdźieśiąt lat wieku. Po iego śmierći byłá trudność z Swidrygielem / kthory práwie mocą wielką domagał ſię Kśięſtwá Litewſkiego / o czymći pothym Hiſtorya powie.

Tegoż czáſu było powietrze wielkie po wßyſtkiey Polßcze/Polacy złożyli Syem ßoſtego dniá Grudniá w Wárćie/ ſkąd potym kazáli ſię wßyſtkim do Litwy rußyć/ á ná dźień pewny Miesiącá Styczniá v Kijan Wśi w Lubelſkim Powiećie nád Rzeką Wieprzem ziecháć ſię mieli/wßákoż naprzod poſły do Swidrygielá poſłáli/Zbigniewá Biſkupá Krákowſkiego/ Janá Biſkupá Włocłáwſkiego/ Janá z Lichin Brzeſkiego Woiewode/y Sędźiwoiá Poznáńſkiego/áby Królá wolnego do Polſki wypuśćił. Wßákoż on niżli Poſłowie przyiecháli/wiedząc o wßytkim/Krolá wolnego do Polſki odprowádźił.

Ná tymże Seymie w Wárćie Dźiatki Krolewſkie zlecono do wychowánia w dobrych Náukách Wincentemu rzeczonemu Roth Dębieńſkiemu / z domu Odrowąż/ Miſtrzowi y Kuſtoſowi Gnieźnieńſkiemu/ y Piotrowi Ryterſkiemu/Sláchćicom.

☞ Ná początku Roku drugiego/ złożył Krol Syem w Sędomierzu z Litwy przyiechawßy/ tám mu znáć dano że Swidrygielo niektore Zamki ná Podolu opánował. Do ktorego wypráwił Poſły/Stániſłáwá Biſkupá Poznáńſkiego/ y Janá Chełmińſkiego/ Sędywoiá Poznáńſkiego/ y Janá z Lichny Brzeſkiego/ Woiewody/ áby Zamki puśćił a z Podola wyiechał/ z Lucká z Wołyniá áby ziechał/ á do Krolá ná pewny dźień przyiechał/ á od niego z rąk áby Kśięſtwá doſtał ná ktore nieprzyſtoynie wiechał/oſtátek w Hiſtoryey czytáć będźieß. Z ktorym pothym gdy niedbał ná vpominánie woynę podnioſł/ y pogromił/ áż ziecháć muśiał/ wßákoż mu wiele ludźi w pogoni Polacy pobili. Ratno Krol wźiął Zamek ktory Ruſacy poddáli. Spalił był ná ten czás Swidrygielo Chełmſką źiemię/ále woyſko iego Ciołek Podſtárośći Chełmſki tylko we trzydźieśći koni náiechawßy poráźił/trzy ſtá ich zábił/ czterdźieśći żywych poimał. Ná tenże czás kwoli Swidrygiełowi Wołochowie Podolſką y Ruſkie źiemie puſtoßyli/kthore gdy z wielką korzyśćią ná zad ßli Buczácki poráźił/y one zdobycz odiął.

Rußył ſię potym Krol do Lwowá/tám z Kuiaw z Dobrzyńſkiey Ziemie Sláchty wiele do niego przyiecháło/proßąc łáſki y wſpomożenia/że byli znędzeni od Krzyżakow/przećiwko ktorem Krol wielką łáſkę okazał/rozdawßy miedzy nie ſkarb wielki.

Złożył potym Krol Włádyſław Syem ná dwudźieſty trzeći dźień Kwietniá/ ná ktorym Włádyſław ſyn iego ſtárßy ná Oycowſkie mieyſce po śmierći iego był náznáczon y potwierdzon zgodnie od wßyſtkich. A gdy przyiechał do Máłey Polſki Krol/ przyiecháli do niego Poſłowie od Czechow/ obiecuiąc pomoc przećiwko Krzyżakom/ á ſtáráiąc ſię o miłość Korybutowi przyiaćielſką v Krolá/ byli wdźięcznymi v Krolá y v Pánow z tákiem poſelſtwem/ná wßem ich hoynie podeymowano/wßákoż Zbigniew Biſkup Krá-

kowſki/ gdy do Krákowá przyiecháli nád wolą Krolewſką/ we wßyſtkich Kośćielech Sacra interdixit. O co ſobie Pány y Królá bárzo obráził/ że mu reki dáć niechćiał gdy do niego do Wiślice przyiechał/ wßákoż on tego námniey ſie nieulekną wßy/ śmiele ná wßytko odpowiedźiał/ coć potym Hiſtorya ßerzey powie.

¶ Tegoż Roku przyiecháli Poſłowie Janá Cypryſkiego/ Hierozolimſkiego/y Ormiáńſkiego Królá/ dawßy vpominki Krolowi y Krolowey/ żądáli o Corkę Krolewſką Jádwigę ſynowi Krolewſkiemu/ á pożyczáiąc dwu ſtu tyśiecy Czerwonych Złotych/ w ktorych mu záſtáwiáli dwie ábo trzy częśći Kroleſtwá Cypryſkiego/ wßákoż nic nie otrzymáli bo iuż byłá Jádwigá vmárłá/ á Krol ſie też wymowił że pieniedzy nie miał dla częſtych woien z nieprzyiaćioły.

¶ Tegoż czáſu z wolą Krolewſką/ Zygmunt brát Witułdow Stárodubſkie Kśiąże Swidrygiełá wygnawßy/ ſam Kśieſtwo Litewſkie opánowáł/ á potym przyſłał o potwierdzenie do Królá/ Krol poſłał śiedmi Pánow do Litwy / áby przy nich przyśiągł záwße być w poſłußeńſtwie Krolow Polſkich / y przećiwko káżdemu nieprzyiaćielowi ſpołecznie być gothowym/y inße kondycye ktore ſie w Hiſtoryey vkażą dowodnie. A te z ſynem Michálem poprzyśiągł/támże mu Zbigniew Biſkup przednieyßy onego poſelſtwá Miecż imieniem Krolewſkim oddał. On potym doſtawßy Kśieſtwá/w Oſmiánách Swidrygiełowe woyſko/ ktore był z Ruśi á od Tátárow zebrał/poráźił/miedzy ktorymi byli y Krzyżácy Inflántſcy/ w ktorym dźieśieć tyśiecy ludźi pobił / á czter y poimał. Potym Zygmunt Kśiąże ná znák zwyćieſtwá ſwego/Kośćioł w Oſmiánách zbudowáł / przy kthorym Kánoniki fundowáł.

Od Polakow tegoż czáſu był porážon Fetko Kśiąże Oſtrowſkie/ ktory ſtronę Swidrygiełowę trzymał/iáko o tym w Hiſtoryey mieć bedźieß. Tám dwánaśćie Chorągwi náßy Ruſkich wźieli/czternaśćie mil ode Lwowá te potrzebe mieli/dniá oſtátniego Pázdźierniká.

☞ Złożył potym Syem Krol ná dźień świetego Janá Chrzćićielá / z ktorego o pomoc Czechow przećiwko Krzyżákom żądano / ácż byli wßyſcy Biſkupi przećiwko temu/ ktemu y tho poſtánowiono áby Krol w Polßcze zoſtał/á nád woyſkiem przełożył Mikołáiá Michálowſkiego z Domu Rożá/Káßtellaná Krákowſkiego/ktoremu Krol tylko roſkazał źiemię puſtoßyć/ Zamkow áni Miaſt nie dobywáć. Wßákoż nie długo był poſłußen Krolewſkiego roſkazánia/zá porádą Oſtrorogá obległ Choynice / ktore było dobrze opátrzono. Potym poležawßy tám dwá Miesiącá/ ćiągnął puſtoßąc źiemię Pomorską. Białym głowam y Pánienkam wielką vczćiwość czynić kazał/ná co ſtraż znáczną wybrał áby żadnego deſpektu niepopádły/ábo żeby ktora táiemnie od kogo záchowána nie byłá/ wßytkie do Wiſły záprowádzonę y przewieźione á wolno pußczone/zá co im y ſami nieprzyiaćiele bárzo mieli zá dobre/wßyſcy im zá to dobrego ßcześćia od Páná Bogá żądáli/á ſwoim ktorzy ſie ináczey záchowáli w puſtoßeniu źiem/przeklináli. Zátym ſie z pilnośćią Krzyżácy o pokoy ſtáráć poczęli/ bo tylko czternaśćie wśi cáłych/ ktore miedzy błoty od náßych nieſpuſtoßone zoſtáły. Skoro przymierza dokonáli/wßyſtek lud wźiąwßy dozwolenie od Hetmáná/roziecháli ſie do domow/á Czechowie co przednieyßy do Krolá do Pyzdr ſie obroćili/ gdźie byli wdźiecznie przyieći y vdárowáni hoynie. Wßákoż ſie náßy ná ten czás od nich w wierze nienárußyli/owßeki ſie ießcze brzydźili bledy ich.

Roſpuśćiwßy Krol Czechy / iechał do Sedomierſkiey źiemie chroniąc ſie powietrza/ktore po wßytkiey Polßcze pánowáło/ ktorym Jan Száphránięc vmárł Biſkup Włocłáwſki / po ktorym zoſtał Włádyſław Oporowſki z domu Sulimá/iákoś o tym czytał pod Herby. Kometá potym ſie okázowáłá iáſna/ktora znáczyłá śmierć Krolewską.

W Niepołomi-

☞ W Niepołomicách potym Krol będąc / złożył Sejm ná dzień świętego Marciná/ná ktory przyiechał Heliasz Syn Woiewody Wołoskiego zmárłego/ktory był zrzucon od młodszego brátá z páństwá/prosząc o pomoc/á pod moc się iego y Krolow Polskich poddáiąc/ czego przysięgą potwierdził. Poseł Stephánow przyiechał/prosząc/ áby Krol więcey nań miał baczenie niż ná brátá wszytkim omierzłego. Ten Krolá niedogonił áż w Łęczycy/tákże się obiecował pod mocą záwsze być Krolow Polskich iáko y on/o czym w Historyey będzie.

Roku 1434. w Nowym Mieście Korczynie Krol Włádysław Sejm złożył práwie ná Post/ skąd Posły ná Concilium Bázyliańskie wypráwił/opowiedáiąc Zygmuntá Cesarzá/tákże y Krzyżácką nieustáwiczność/ á do przelania krwie Chrześcian przez chytrość ich porywcze. Byli tedy ći Posłowie/Naprzod Zbigniew Biskup Kràkowski/ Stánisław Poznáński z domu Ciołek/Jan Koniecpolski z domu Pobog Káncler Koronny/y Mikołay Lásocki z domu Dołęgá Dziekan Krákowski/wszákoż Zbigniew niż wyiechał/widząc iuż Krolá w lećiech podeszłego/ niespodziewáiąc się go z tey dálekiey drogi zástáć: Naprzod począł wychwáláć w nim wielką godność práwie Krolewskiemu stanowi należącą / á to co też baczył szkodliwego iáwnie gánił/ták áż Krol słucháiąc go porwał się zágniewány/ wyszedł z Rády grożąc Biskupowi / ktory tego namniey się nie lękał. Krol też potym obaczywszy się podziękował zá vpomnienie / y tego z czego go vpominał zrázu się wystrzegáć począł.

Po tákich pracách bacząc Krol Włádysław bliski koniec żywotá swego/kazał się spráwić Chwálebną Swiątośćią/wszytkim winy ktorzy go gniewáli odpuśćił/ sam tegoż od drugich żądał odpuszczenia. Zbigniewowi Biskupowi Pierśćień ślubny od Krolowey Jádwigi/ nád ktory nie miał w skárbie swym nic milszego/zá vpominek posłał / prosząc odpuszczenia zá przewinienia dawne przećiwko niemu/ zálecáiąc dusze swą Modlitwie iego/y Dziatki mu do Opieki zlecáiąc. Potym vmárł Dwunastego Dniá Czerwcá/pánował Lat Pięćdziesiąt y dwie/y Trzy Miesiące.

Był to Krol bárzo hoyny/wiele o spráwách iego dobrych Rzeczypospolitey pożytecznych czytáć będziesz w Historyey.

O Włádysłáwie Trzecim/Synu Włádysłáwá Jágiełłá Stárszym.

☞ Już byli oni Posłowie/ktore ná Concilium wypráwiono było/w Poznániu/gdy im znáć dano o śmierci Krolewskiey. A ták się zbieżeli wszyscy Pánowie do Poznániá/y Slachtá kráiow onych/á tám według dawnego postánowienia/stárszego Syná Włádysłáwowego imieniem Włádysłáwá ná Krolestwo przełożyli/á do Zygmuntá posłáli Kśiążęćiá Litewskiego/ áby ná Koronácyą Krolá Nowego ná czás pewny przyiechał. Bárzo to obrażáło Máłe Polaki/że to kromia woley ich vczyniono/wszákoż iż tám był Zbigniew Biskup/ktemu iż to spráwá R. P. bárzo potrzebna byłá/łácno się vsmierzyli y ná to przyzwolili. Byli między Rycerstwem dwá Pánowie bárzo skrzętni/y ná niepokoy wielki záławiáli/iáko Spytek Melsztyński z domu Leliwá/á Dersław Rytwiáński z domu Jástrzębiec/obá byli możni/o ktorychći wiele Historya powie. Ci byli przećiwko temu bárzo/ áby Włádysław ták młody nie był koronowan/wszákoż im to zbili słusznymi rátiámi Pánowie/że ták musiáło być iáko w Brześciu ná Seymie zá dobrego zdrowia Krolewskiego postánowiono było/bo gdy w grumádzie będąc/ wołáli/nie przyzwalamy. Jan Oleśnicki rzeczony Głowacz z domu De-

bno Márszałek

bno Márszałek Koronny/kazał tym ktorzy przyzwaláli ná Koronácyą Włádysłáwowę/áby ná práwą stronę przestępowáli / á ći ná lewą co przećiwko niemu byli: Zátym wszyscy ná iedno się zgodźili. Názáiutrz Krol iechał do Miástá ná Máiestat/ktory było vczyniono ná Rynku dla przyśięgi od miástá/wszákoż nie doszłá/ dla tego/ że się Biskupi z Kśiążęty Mázowieckiemi pomowili o mieysce kto bliższy Krolá miał śiádáć.

¶ Potym drugich dni rádźili o dobrym R. P. Rzdáło się im/áby w káżdym Powiećie zostáwić inszego Sprawcę/ w Krákowie dla doyźrzenia Menice naprzednieyszych dwu/á wszákoż aby nic nowego sami/ tylko z wolą wszystkiey Rzeczypospolitey stánowili.

¶ Thegoż czásu Ruską Slachtę wszelákimi Práwy y Wolnośćiámi Nowy Krol porownał z Rycerstwem Polskim. Nádchodźiły potym wielkie trudnośći z Krzyżaki / z Zygmuntem Cesarzem/ z Swidrygiełem/ tákże y w domu niespokoyna Slachtá przećiwko Kśiężey byłá powstáłá/dla tego że im niedopuszczáli onych pierzchliwych rad ich / wszákoż potym vćichneli/gdy kilká przednieyszych herstow práwie zá dopuszczeniem Páńskim pomárło. A to się dźiało Roku 1 4 3 5.

¶ Tegoż czásu Heliasz Wołoszyn/ o ktorymeś wyższey czytał / vćiekł z więźienia/á vmyślił źiemię Wołoską pustoszyć.

¶ Tegoż Roku w Jesieni Swidrygiełowe woysko społecznie z Krzyżaki Jnflántskimi pogromione ná głowę od Polakow było/ zá spráwą Jákubá Kobyláńskiego / kthory był posłan z ludźmi ná pomoc Zygmuntowi Kśiążęćiu Litewskiemu/v Wołkomirzey wiele tám było zbitych tákże y poimánych/Mistrz sam y Márszałek iego zábit/potym łácno było o przymierze wieczne z Krzyżaki. Od tegoż czásu Smoleńsk/Orszá/Połock/Witepsk/ y wszytká Ruska źiemiá zostáłá przy Litewskim Kśięstwie.

1435 Ko: byliński Jakub Hetman [illegible]

Drugiego Roku 1436. Ná Swiątki Pánowie Polscy y Węgierscy do Kieszmárku się ziecháli/ á odłożywszy niechęći/ pokoy miedzy sobą y Pány swymi postánowili. Potym posłał Władysław Krol Posły do Cesarzá Zygmuntá/stáráiąc się o Wnuczki iego/sobie o iednę/ drugą brátu swemu do stanu Małżeńskiego/ktorych nieodmowił / wszákoż ná inszy czás gdyby był wolnieyszy od spraw woiennych odłożył/á w tym vmárł.

¶ Tegoż Roku Krol Władysław przez Posły swoie pogodźił Bráćią Wołochy/rozdźieliwszy źiemię miedzy nie tym sposobem: Bássarábią z Białogrodem Zamkiem y z Kilią Stephánowi / á niższą źiemię z Soczáwą co od Rusi Heliaszowi. Heliasz záraz nie mieszkáiąc do Lwowá przyiechał z Pány swymi/przyśiągł posłuszeństwo Krolom Polskim / ktorego Krol potym gdy podnieśion od przyśięgi pocáłował/ á wszytkim Pánom iego dał rękę. Postąpił dań Krolowi ná káżdy Rok Sto koni/ 40 Postawow Szárłatu/czterdźieśći Wołow/y dwie śćie Wozow Wyźiny.

¶ Potym Czwartego ábo Piątego Roku/obá z Stephánem Brátem przyiechawszy ze wszytkimi Pány swymi/temuż Krolowi znowu przyśięgáli.

¶ Już ná końcu tego Roku przymierze z Krzyżaki Pruskimi y Jnflantskimi postánowione było/o czym Przywileie Koronne świádczą.

Potym Roku 1438. Niemáłe były rozruchy w Polszcze/bo Spytko Melsztyński/w dobrá Zbigniewá Biskupá Krákowskiego w Vszewskie/ktore przyległy Zamkowi Melsztyńskiemu/wiáchał y wybrał / częśćią z dawney niechęći przećiwko Biskupowi/częśćią też iuż nápsowáni od Czechow Wiárą Husową. Potym pozwány od Krolá / iáko pokoiu pospolitego wzruszyćiel/poiednał się z Biskupem. Ledwie się to dokonáło/ drugie znowu záczął Dersław Rytwiáński / kthory po Stryiu swym Woyćiesze Arcybiskupie Gnieźnieńskim wielkie skárby pobrawszy/zebrał niemáły poczet ludźi iezdnych y pieszych. A gdy był przyzwan do Krolá/powiedźiał: Ze nie

przećiwko

przećiwko R. P. czymć niechce. Potym odiechawszy z onymi ludźmi/do Zatorá w nocy przyiechał / przystáwiwszy drábinki ná mury / do Miástá z ludem wszedł/nád nádźieie wszytkich miásto wźiął/potym Oświećim tákże/ o czym bedźie w Historyey. Dał Krolowi Zator/ ktorego niechćiał wroćić Kśiążećiu Wencesłáwowi Káźimierzowemu synowi / áż przysiągł záwsze być pod mocą y posłuszeństwem Krolow Polskich / o czym w Historyey bedźie/ábo czytay Kromerá Kśiegi 21.

§ Tegoż Roku Tátárowie wtárgneli do Rusi y ná Podole / wielką korzyść wźiąwszy ná zad sie obroćili/zá ktorymi Podolánie zebrawszy sie do grumády ćiągneli/tám ná mieyscách lgniących potrzebe z nimi máiąc poráženi. Jan Włodek z domu Sulimá w tey potrzebie bárzo ránny/gdy Pogánin z niego obierał száty/dusze w sobie zátáił / gdy z niego vbránie zewłował/y pálec z Pierśćieniem vćinał/ y tám sie námniey nie ruszył / thák iáko mártwy leżał.

Wtychże czáśiech ná Seymie Piotrkowskiem / Mieśiacá Grudniá/sam Władysław Krolestwem rządźić począł/Opiekunowie żadney władze nie mieli.

§ Támże do niego przysłał Papież Eugenius Posły o pokoy sie stáráiąc miedzy nim á Woyćiechem Cesarzem/áby tym snádnieysży rátunek dáć mogli Węgrom y Grekom przećiwko Amurátowi Cesárzowi Tureckiemu/ ktory tym obiemá narodom był ćieżek / y Wołoską źiemie iuż był sobie zhołdował około Biełogrodá. Ná co zezwolili obá Pánowie pomienieni. Ale gdy nie mogło przyść ná ten czás do pokoiu/ do czterech Mieśiecy tylko wźiął miedzy nimi przymierze przez on czás/ chcąc co státecznieyszego postánowić. A to sie dźiało Roku 1 4 3 9.

Tegoż Roku Syem był w Korczynie złożon/ ná kthorym Spytek z Melsztyná z domu Leliwá z niemáłym ludem do miástá bárzo ráno wbieżał/Gospodę Biskupá Włocłáwskiego Władysłáwá z domu Sulimá/y Mikołaiá Lásockiego Dźiekaná Krákowskiego wybrał/toż Klasztorowi vczynił/gdy tám nie zástał Janá Koniecpolskiego Kánclerzá / y Janá Oleśnickiego Márszałká/ktorzy przed nim sie schronili. To zbroiwszy / ná stronie zá miástem Obozem stánął/wszákoż niż obozu dobrze postánowił/oni wszyscy co przy Krolu byli / zebrawszy sie pod spráwą Hineże z Rogowá z domu Dźiáłosza/y Dobiesławá z Szczekocżyná z domu Odrowąż/choćiaż nie zbroyni ná zbroyne sie rzućili. A gdy naprzod Spytká zábili / iácno potym ony ludźie iego rozgromili/o czym bedźie w Historyey / ábo czythay v Kromerá Kśiegi 21. List 483.

§ W Wielkiey Polszcze tákże rozruchy wielkie były zá popudką Abrámá Zbąskiego z domu Nałecz/ktory zá Heretyki pomagał/ á Czechy Ministri fálszywe przechowywał w domu swym. Poznáńskiemu Biskupowi Ciołkowi był wielkim nieprzyiaćielem/ták iż dla niego nie mieszkał w Biskupstwie swoim/ále ziechał do Krákowá przed nim. A gdy vmarł Ciołek/á po nim nástał Andrzey ze Bniná z domu Łodźiá / wietsze ieszcze záwaśnienia miedzy nimi były/ktore zákłał Biskup. A gdy Zbąski ná to niedbał/on zebrawszy przez dźiewieć set ludźi mężnych powinnych swoich/ do Zbąszyná z nimi iechał/Zamek obległ/á tám nieodstąpił / áż mu muśiał wydáć pięći onych zwodnikow Abram/z ktorymi przyiechawszy do Poznániá/ Práwo o nich osądźiwszy/popálić dał srzod Rynku.

Tegoż Roku vmárł Cesarz Woyćiech dla wielkiey Biegunki ktora mu przypádłá z zbytniego iedzenia Málonow. Co bacząc Węgrowie/będąc w wielkim vćisku od Turkow / zmowiwszy sie z Helżbietą Cesárzową/ Władysłáwá żądáli áby Pánem ich został / á Corkę Cesárską Helżbietę do stanu Małżeńskiego mu dawáli / ácz byłá ná ten czás brzemienną

Helżbietá Ceſárzowa. A ták przyiecháli Poſłowie w ozdobnym Poczćie do Krákowá / opowiedźieli chęć y żądánie wßytkich Pánow y Rycerſtwá źiemie Węgierſkiey. A gdy przyßło do Rády / było wiele Pánow Polſkich temu ná odpor/rozważáiąc/ że to byłá wielka rzecż / dwoie Kroleſtwo ták ſławne wźiąć ná iedne głowę/ktemu y tá woyná z Turki wſmák im nie byłá. Drudzy záſię ná to rádźili / áby ſię ninacż nieoglądáiąc Kroleſtwo przyiął/ widząc tho być z wielką ſławą narodowi ſwemu / á ktemu niechcąc wydáć Pogánom ták ſławnego Kroleſtwá ná wieczne opánowánie/ kthorym iáko murem Kroleſtwo Polſkie było od nich zágrodzone. Władyſław theż iuż niechętny był do tego/dla wyżßey pomienionych przyczyn / częśćią obawáiąc ſię z Białągłową wlećiech podeßłą Małżeńſtwá/ wßákoż pothym ná tym ſtánęły wotá wielu Pánow/áby przyiął Kroleſtwo/ do tego zá wielką proſbą Poſłow Węgierſkich to vczynił.

Byli też Poſłowie Amurátá Ceſarzá Tureckiego v Władyſłáwá/ießcże zá żywotá Ceſarzá Woyćiechá / żądáiąc naprzod przymierza/ á pieniędzy dawáiąc ná potrzebę/y ſto tyśięcy ludźi ná pomoc przećiwko Ceſarzowi.

To gdy z Węgry poſtánowił Krol/przyiechał w tym Komornik z Węgier z liſty do Poſłow/opowiedáiąc że Krolowa Syná vrodźiłá/áby ná zad przyiecháli nic niepoſtánawiáiąc z Krolem Polſkim.

Krol záraz porzućił onę chęć do Kroleſtwá Węgierſkiego/wßákoż proſbámi zwyćiężony Poſłow/ ktorzy powiedáli mieć tákie roſkazánie od K. P. Iż choćiaby Ceſárzowa Syná vrodźiłá/ áby przedſię Władyſłáwowi Kroleſtwo z wolą wßytkich oddáli.

¶ Jecháli zátym Poſłowie do Węgier/ kthore Krolowa poſadźáć ze wßytkimi ſługámi ich do więźienia kazáłá. A ták ſię Węgrowie ná dwie częśći rozdźielili/ iedni chćieli Władyſłáwá / drudzy przy Helżbiećie ſtali. Co nic nie porußyło Władyſłáwá áby miał myśl odmienić. Tylko mu to przeßkadzáło y záfráſowáło / gdy mu dano znáć z Litwy / Iż Zygmunt
Cantate Kśiążę/ktory okrutnie pánował Litwie / był zábit od Iwáná Czártoryſkiego/zá zezwoleniem niektorych Pánow Ruſkich y Litewſkich/o czym czytay Kromerá Liſt 4 8 6. Wßákoż y dla tego nieodmienił vmyſłu ſwoiego Władyſław / áby o nim nie rozumiano żeby tho dla iákiey boiáźni vczynić miał. Poruczył Brátu Kázimierzowi Kśięſtwo Litewſkie vſpokoić/ á ono imieniem ſwym ſpráwowáć. A ſam ſię iuż ná drogę vmyśloną gotuiąc/ w Máłey Polßcze/ w Ruśi/ Iáná Czyżowſkiego Káßtellaná Krákowſkiego z domu Pułkozá vczynił Gubernatorem/á w Wielkiey Woyćiechá Málſkiego Woiewodę Łęczyckiego ná ſwym mieyſcu zoſtáwił. Stároſty/Poznáńſkiego y Kámienieckiego odmienił/ wßákoż dla ktorey przyczyny/ tego niedokłádáią. Spiſką źiemię Zbigniewowi zlećił Biſkupowi Krákowſkiemu.

Co odpráwiwßy/rząd nie z niemáłym á ochędożnym poczćiem ná kßtałt woyſká iechał/ poſtawßy przed ſobą Symoná Biſkupá Agrinieńſkie° / Wincentego z Számotuł Káßtellaná Miedzyrzeckiego / Iáná Sienieńſkiego/ Andrzeiá Tęczyńſkiego/do Budzyniá/ktorego doſtał záraz.

Krolowa dowiedźiawßy ſię o tym/Syná ſwego Władyſłáwá/ktory ießcże nie miał czterech Mieśięcy/wźiąwßy/ w Białogrodźie Koroną świętego Szczepaná koronowáć kazáłá. A gdy przyiechał do Budzyniá Krol Władyſław/wielkie grumády ludźi do niego ſię ziecháły / do ktorych przez Tłumáczá ozdobną rzecż vczynił/ á powiedźiał: Iż dáleko rozną ſpráwę w nich niż ſię ſpodźiewał záſtał/ widząc miedzy nimi rozdwoienie / on rzeczy ſwe pilne w domu dla żądánia ich opuśćił/więcey folguiąc poſpolitemu dobru ich/niżli czemu inßemu. Ná oſtátek im powiedźiał: że niechćiał być przyczyną wnętrzney woyny ich/o co ſię iáwnie świadczył/áby ſię nieoglądáli ná rzecż żádną áni ná iego pożytek/ále ná pokoy Rzeczy ſwey Poſpolitey/ gdyż on był kontent ná Oyczyſtem Kroleſtwie.

Skoro Krol

¶ Skoro Krol tego domowił/Węgrowie schylili si... Rády/ dźiwuiąc sie skromnośći Krolewskiey y ták wysokiey myśli. ...tym Laurentius z Hederwaru Woiewodá Węgierski/ od wszytkich dźiękowáł Krolowi/ iż on náśláduiąc zacnych spraw Oycá swego/ Naprzod Wiáry Chrześćiáńskiey bronić chćiał/ á więcey poważał sprawy R. P. Chrześćiáńskiey á niżeli swe włásne. A ták go prosił/ áby Krolestwá ktore przyiął w obronę swą/ nieopuszczał/ wielką chęć mu y wdźięczność wszytkich z przyiecháńia iego oznáymuiąc/ á iż tych niewiele było ktorzy námową Białłogłowską zwiedźieni/ ábo też chęćią rządzenia czyiem imieniem páństwá/ do Krolowey sie przyłączyli/ opowiedźiał. A niechcąc go długo mieć wątpliwym/ záraz mu wszyscy przyśięgáli/ pobudzeni ábo ná to podusczeni od Dionizego Zechá Kárdynałá y Arcybiskupá Strigonień: ktory tego żáłował bárzo/ że Włádysłáwá dźiećię przy niektorych pániech Koronowáł. Potym wszyscy według obyczáiu Krolá obwołáli/ o czym będźie szerzey potym/ ábo czytay Kromerá kśięgi 21. Tegoż czáśu Zbigniew Biskup Krákowski Kárdynałem został.

¶ Máiąc dwá kroć Syem w Korczynie máli Polacy/ pozwolili Krolowi do Węgier posłáć pięć tyśięcy ludu Rycerskiego ná pomoc/ dla tego/ że Węgrowie iáwnie sie dźielić poczęli/ iedni do Krolá/ drudzy do Helżbiety Krolowey. Przećiwko they stronie przećiwney zebrał Włádysław wielkie woysko/ z ktorym posłał Mikołáiá Fryśtáckiego/ y Jáná Huniádá z Dworem swoim/ ktorzy fortunnie pogromili one buntowniki/ sam záledwie Ládysław Gárá podskárbi vćiekł. Wszytkie Krol więźnie vdárowawszy wypuśćić kazał/ czym sobie wielką chęć y miłość v Węgrow ziednał: Sławiensko y Kroácko ziemie/ postáwszy Mikołáiá Lásockiego Dźiekáná Krákowskiego okrom woyská/ przez poddánie dobrowolne wźiął pod swą moc.

Gdy sie tám Włádysław do Węgier wyprawowáł/ Káźimierz Brát iego z przednieyszymi Pány Máłey Polski/ y z Kśiążęty Mázoweckimi/ z Káźimierzem y Bolesłáwem/ w niemáłym poczćie dosyć ochędożnym/ wźiąwszy z Skárbu Krolewskie° pieniedzy/ zá Gubernatorá do Litwy iechał. Tám od Litwy był obwołan Kśiążęćiem Litewskim/ ácz przećiwko temu Polacy niemowili/ tylko áby nád wolą nic Krolewską y nád postánowienie nie było to wymawiáli. Słał pothym Káźimierz do Brátá Włádysłáwá Krolá/ prosząc áby potwierdźił oney chęći Litewskich pánow: Wszákoż nie tylko áby mu pozwolić miał/ ále go sobie thym bárzo obráźił/ o czym czytay Kromerá w tychże Kśięgach.

Drugiego Roku 1442. Máiąc Krol z Polski wielką pomoc do boiu/ iedny zá pieniądze/ drugie z chęći ktorzy do niego iecháli/ miał potrzebę z onymi adwersarzmi swymi z roznym szczęśćiem. Było tegoż Roku wielkie powietrze w Węgrzech.

¶ Tegoż czáśu Kniáź Mośkiewski dostawszy pomocy od Thátárow Kázáńskich/ wtárgnął do Litwy w Ośmieński Powiát/ Ogniem y Mieczem pustoszył/ do ktorego Litwá prętko sie zebrawszy z ludźmi przyszli/ á stoczywszy z nim bitwę porázili/ á potym ziemię iego pustoszyli/ one zdobycz ich pobráli/ á z ziemie ich znáczną dosyć wywieźli.

Tegoż Roku ná początku Legat Papieski przyiechał/ stáráiąc sie o Przymierze miedzy Krolem a Krolową/ á przećiwko Turkom ich pobudzáiąc/ ácz sie iuż byli ćicho zá Kondycyámi poiednáli/ kiedy do niey Krol do Jáurynu przyiechał ná prosbę Legatowę/ ktory iey go dobrze zálećił/ ále w tym Krolowa vmárłá prętko.

Amuráth widząc ono zámieszánie w Węgrzech/ Rászyą y Siedmigrodzką ziemię pustoszył/ Białłogrod obegnawszy wielką mocą dobywał. Krol Włádysław posłał do niego Posły/ Dobrogostá Ostrorogá/ y Łukászá Zgorki/ prosząc áby odstąpił od Białłogrodu/ á on pokoy o ktory

sam prosił dobrowolnie záchował zupełny. Ale on okrutnik odesławszy Posły do Smiderowá/áż do śiodmego Mieśiącá z pilnośćią Biáłogrodu dobywáć kazał/ od ktorego z wielką szkodą swą nic niespráwiwszy odstępić muśiał/Posły odpráwił z niesłusznymi kondicyámi.

Julianus Poseł obiecował Krolowi y Węgrom od Papieżá y od niektorych Pánow Chrześćiáńskich wielką pomoc.

Złożył potym Krol ná Węgry Syem w Budzyniu/ Roku 1443. Z ktorego posłał Posły do Fryderyká Cesarzá / y do inszych Pánow Chrześćiáńskich/do Krzyżakow Pruskich y Inflántskich/prosząc o pomoc przećiwko ták gwałtownemu nieprzyiaćielowi wszytkich Chrześćian/wszákoż nic nie sprawili / tylko co Papież po wszystkich ziemiách Chrześćiáńskich kazał wołáć Piam Crucis Militiam aduersus Barbaros. Skod nieiáki Poczet zebrał sie Mężow z dobrey woley rządny/ktorzy mieli Krzyż ná Chorągwi/ktore prowádził Julianus Kárdynał Biskup Sáliniensis: Kárdynał/wyższey pomieniony Legat/á Polacy też niemále woysko Krolowi podáli. ¶ Tegoż czásu było wielkie trzęśienie ziemie w Węgrzech/ w Polszcze/y w Czechách/śiodmego dniá Czerwcá.

¶ A ták Dwudźiestego Dniá Mieśiącá Lipcá / ruszył sie z Obozem Krol z Budzyniá / przepráwiwszy sie v Słonego Kámieniá przez Dunay/ wszedł w źiemię nieprzyiacielską. A gdy do Rzeki Moráwy przyszedł / wźiął sprawę pewną od szpiegow że nieprzyiaćiel w bliskim mieyscu leży. Do Janá Huniadá wypráwił záraz z dźieśiąćią tyśiecy ludźi/miedzy kthorymi byli Polacy. Ktory gdy wnocy ná nieopátrzne bez wieśći przyszedł/bárzo ich wiele poráźił. Piszą niektorzy/że Trzydźieśći Tyśiecy Turkow w tey tám bitwie zbito/ á Cztery poimano/ wszytkę źiemię Bulgárską pod moc Krolewską záraz wźięli. A gdy przyszli do gránic Mácedońskich/Kárámbey powinny Amuratá Cesarzá Tureckiego Gory mocno osadźił/ broniąc nászym dálszego przeszćia. A gdy nászy przyszli pod Gory / wyrwał sie z woyskiem swym ná nie/wszákoż od Krolewskiego woyská rozgromion/potym w Historyey szerzey mieć będźiesz o tym.

A gdy sie tá sławna porażká po wszytkim świećie rozgłośiłá/ od wiela Krolow/Kśiążąt/y z rożnych kráin Posłowie sie zieżdżáli/raduiąc sie z ták sławnego zwyćięstwá/ á ku dokonániu zácżętey woyny pomoc obiecowáli/ á nawięcey Eugenius Papież z Wenety/ z Genueń/ y z Philipem Kśiążęćiem Burgundiyskim/obiecowáli woysko do bronienia Turkom przeprawy z Azyey.

¶ Polacy tákże postawszy Posły/rádowáli sie z szczęśliwego powodzenia Krolá swego / á przy tym mu opowiedáiąc w Krolestwie wielkie niepokoie y vtrapienia: Bo naprzod Tátárowie częstem nábiegániem Podolską y Ruską źiemię pustoszyli / Litwá thęż z Kśiążęćiem swoim Kázimierzem przećiwko Bolesłáwowi Mázowieckiemu Kśiążęćiu/ ktory po zábićiu Zygmuntá Kśiążęćiá/ Drohicżyński Powiát ktory mu był Krol iádąc do Węgier przysądźił/opánował/ woynę gotowáli/ tákże y Sląská tákież záiątrzenia od Kśiążąt poczuwáć było. A ták sie Krol z myślą dwoił/ owdźie chęć sławy ktora mu iuż smákowáłá z onego winszowánia wszystkich Chrześćiáńskich Pánow/owotu zásię te przypadki w Krolestwie Oycżystym y prosbá przeráźliwa od wiernych poddánych/ przedsię przemogłá potrzebá wszytkiey R. P. Chrześćiáńskiey.

A wszákoż áby to pokazał Polakom/ że ich też w potrzebie nie opuszcza/ obiecał sie im przed Swiąthkámi do Polski : Węgrom zásię w Budzyniu Syem náznácżył/ ná ktory przyiechał Jskrá Czech oney strony przećiwney Hetman/ wźiąwszy Gleyt v Krolá/ bo wszyscy Węgrowie skoro po śmierći Elżbiety Krolowey/ záraz sie pokłonili Władysłáwowi/ tám sie z Jskrą po-

godźiwszy/

godziwßy/ woynę przećiwko Turkom z wolą wßystkich Stanow vrádźili/ vstáwiwßy dań ná Mießczány y ná Wieśniaki. Syem odpráwiwßy/ gotował sie Krol Włádysław do Polski/ ále od Janá Wárádyńskiego y od Symoná Agryeńskiego Biskupow/ wielkiemi prośbámi był zátrzyman.

Gdy sie Krol wielką mocą ná woynę gotował/ Turcy o pokoy z pilnośćią sie stáráć poczęli/ bo iuż wiedźiał Amurat ono zmowienie wßytkich Pánow Chrześćiáńskich przećiwko sobie/ k temu że mu sie iuż dał był poznáć sam tylko Włádysław Roku przeßłego: Nád to ießcze druga woyna ćięßka bárzo go trapiłá w Azyey od Kśiążęćiá Kárámáńskiego/ przećiwko ktoremu wielką sie mocą gotował/ ieśliby był z Włádysłáwem pokoy postánowił/ Włádysław Krol y Węgrowie nie byli przećiwko temu/ gdyż to było z wielką sławą ich/ że oń pilnie Turek prośił. A ták Krol iechał do Szegiedynu słuchał Turkow poselstwá/ ktorzy mu wielkie vpominki przynieśli/ z ktorymi ná prośbę do dźieśiąći lat przymierze postánowił z tymi Kondycyámi/ żeby mu pewne Zamki y wßytkę Ráscyą/ y tę część wroćił Albániey/ ktora w Ráscyey w dźierżáwie Despotowey byłá: dwoch synow Despotowych poimánych áby wroćił/ á to bárzo ná krotki czás spełnić mu postánowił.

W tym Listy przynieśiono od Fránćißká Kárdynalá Wenetá/ Hetmáná woyská Papieskiego/ y od inßych ktorzy z nim w towárzystwie byli/ tákże od Janá Páleologá Cesarzá Konstántynopolskiego/ áby sie Krol spießył z wypráwą/ á czásu pogodnego nieomießkiwał wybáwić Grecyą z rąk Pogáńskich/ to mu obiecuiąc/ iż sie nie mieli dopuśćić ná zad woźić woyskom Amuratowym z Azyey do Europy/ bo tám był wßytkie woyská swe ná Kárámáńską woynę obroćił. Páleolog Grecki ábo Konstántynopolski Cesarz źiemią woysko ná pomoc obiecował.

Tákowa woyná niepodobáłá sie Polakom/ y bárzo sie tym porußyli przećiwko tym ktorzy Krolá ná to námawiáli/ będąc pierwey vpewnieni státecżnym przymierzem. A ták złożyli Syem w Piotrkowie ná Dwudźiesty Piąty dźień Lipcá/ Posły do Krolá obráli/ wßákoż ich on vprzedźił/ postawßy do nich Janá Grußczyńskiego Kustosá Krákowskiego/ kthory to opowiedźiał/ że Krol ináczey vczynić niechce/ iedno zaczętą woynę konáć/ á ták o pomoc pilno żąda.

W puł Mieśiącá Páźdźierniká rußył sie Krol z Obozem z Szegiedyná niechętliwy/ bo iuż byli Turcy odesłáli Syny Deßpotowe/ y Zamki przed tym pobráne wroćili/ iednák tego postrzegli/ że dáleko mnieyße woysko niż przed tym miał/ zwiodł przećiwko nim/ bo ich wiele z Węgier y z inych krześćiáńskich kráin nie przyiecháło w nádźiei postánowionego pokoiu/ ktemu też y Polacy ći ktorzy przy Krolu byli/ odiecháli do domow swoich wźiąwßy v Hetmáná dozwolenie.

¶ Gdy przyßli ná gránice do Trácyey/ srodze Krol zákazał Rycerstwu áby Kośćiołow Chrześćiáńskich nie ßkodźili/ y tho/ áby Turcy ći/ ktorzy dobrowolnie ktore miásto ábo zamek poddádzą/ dobrowolnie z rzeczámi swymi wychodźili/ y z tym wiele więźniow Tureckich rospuśćił. Zátym sie kilká Miast y Zamkow poddáło/ Petreß/ y Somen: Dwá Zamki ábo Miástá gdy sie zárąz niepoddáły/ iednego dniá przez moc były wźięte y zburzone. Tám wspomináią Historye wielkie Męstwo á pámięći godne dwoch Polakow ślácheckiego stanu/ Janá Tarnowskiego/ y Lenartá Bobrzyckiego/ z ktorych ieden wyśiekł brony do Sumenu/ drugi ná mur v Petressu przed wßystkiemi prętko wbieżał.

¶ W tym Amuráth Cesarz Turecki z wielkim woyskiem z Azyey przyiechał/ o ktorego wielkośći rożno pißą/ iedni kłádą Cżterdźieśći/ Wapowski Sto/ Paulus Junius Ośmdźieśiąt tyśięcy/ z ktorym sie v Kálliopolim w máłych Nawách przepráwił/ pißą żeby zá przyzwoleniem Wenetow y Genueń/ ktorzy byli przenáięći.

¶ Dniá Listopadá/gdy nászy v Wárny Miástá/ktore stárzy Scriptorowie Dionisipolem zwáli/Oboz swoy mieli. Dano znáć od szpiegow o nieprzyiaćielskim woysku/Krol ná ten czás z opuchnienia nog chorował. A ták na mieyscu iego Huniades woysko spráwił/ z ktorym od mieyscá ná dwá tysiącá krokow postąpił/co liczą na dwie mili Włoskie / wszákoż prze niepogode trzy godźiny oczekiwáli nieprzyiaćielá w gotowośći. etc. etc.

¶ Krol Władysław z trzaskiem rozgromiwszy ono ogromne wszytko woysko Tureckie iezdne/obroćił sie do pieszych Jánczárow/ miedzy ktorymi był Amuráth / do ktorych był y Baszá Aziyski z vćieczki sie wroćił. Czego Krol nie máiąc ná baczeniu/ áni oczekiwáiąc ludźi swych ktorzy sie zá Pogány rozbieżeli/z trochą tylko Polakow ná nie vderzył. Tám sam miedzy Rycerstwem Polskiem wiele á meżnie z Pogány czyniąc/ zábiwszy Baszę Aziyskiego/potym od Jánczárow ku wieczorowi naprzod koń pod nim zábit/sam potym w tumulćie zginął.

Z tey nieszczęsney potrzeby z Polakow tylko dwá wyszli/Jan Rzeszowski z domu Pułkozá/ktory był potym Biskupem Krákowskim/á Grzegorz Sánocki z domu Strzemie/ktory potym był Arcybiskupem Lwowskiem. Zbići zásie przednieyszy ći byli/Tarnowscy dwá bráćia/Jan Maior, y Jan Gratus, Marćin y Stánisław Zawiszowie Czarni / o czym potym szerzey w Historyey będźie.

Polakow poimánych w Turcech byłá tá liczbá / Páwel Grábowski/ ktory potym był Chełmskiem Biskupem/ Woyćiech Zychliński z domu Prus ktory był Podkánclerzem Koronnym/ Jan Wątrobká z Strzelec/ktory był Kánonikiem Krákowskim y Proboszczem v świetego Micháłá / Andrzey Sienieński/Jan Borowiński/Marćin Chorążyc/ y Piotr Látoszyński z domu Gryff. Ci potym zá dźiwną spráwą miłego Bogá chytrze vszli pogánom. A to sie wszystko dźiało w Roku 1 4 4 4. Pánowánia Władysławowego w Polszcze Jedennastego/á w Węgrzech Roku piątego.

¶ Był Władysław wysokiego wzrostu/Oblicza ćiemnego ábo śmiádego/wszákoż wdźięcznego y poważnego/Czarnych włosow/ná prace bárzo ćierpliwy/trzeźwi/Bogoboyny y Spráwiedliwy/ktemu zbytnie hoyny/ ále ták wielkomyślny/ iż ná koniec to rozumiał/ że mu wszystko po iego myśli dźiać sie miáło/iáko o nim Historye powiedáią: Denique summa in eo fuerunt omnia, quæ maximos & optimos Principes decent. Aczći Krolestwá Polskiego (będąc wszytką myślą zábáwiony ná te woyne z Pogány) práwie był zábaczył/y wszystek skarb ná te tám potrzebe był wyniszczył/y zbytnią hoynośćią dochodow był wiele vmnieyszył/ wszákoż to iednák dobrą sławą szeroko im nágradzał.

Kázimierz Syn Wtory Władysláwá Jágiełłá/ á Brát rodzony wyższey pomienionego Krolá.

☞ Gdy sie rozsławiłá thá nieszczęsna śmierć y vpadek Krolewski/ wielka żáłość miedzy ludźmi zaczęłá sie/o Krolu iesli żyw ábo zábit wiedźieć nie mogli/bo iedni powiedáli że vszedł z bitwy/ iáko o tym w Historyey szerzey będźie. Posłáli iednák Polacy do Trácyey/Grecyey/y do Bulgárskiey źiemie/Janá Rzeszowskiego/y Jdźiká Suchodolskiego/áby sie o Krolu pewnie dowiedźieli iesli żyw ábo zábit. A gdy sie dowiedźieli/że sobie Węgrowie inszego Páná obráli/ oni też złożyli Syem w Piotrkowie dla obránia Krolá. Tám zá zdániem Zbigniewá Kárdynałá y Arcybiskupá Gnieznieńskiego/wszyscy zezwolili ná Kázimierzá Brátá Władysławowego. Posłáli záraz Posły do Litwy do niego/ áby do Piotrkowá ná Syem przyiechał/á wespołek z nimi rádźił o obróniu Krola R. P. ośierоćiáley. Kto-

ry krom pewney odpowiedzi Posły Polskie odpráwił/ á swoie ná Syem do Piotrkowá posłał/wymawiáiąc sie niedobrem zdrowiem/dla żalu ták nieszczęsnego przypadku Bráckiego/ y do obránia Królá ták pretko/przypominał im nieprzystoyną rzecz/gdyż ieszcze rzeczy niepewne iesli żyw ábo zábit. A ták rádził/áby ći ieszcze ktore był ná swym mieyscu zostáwił/ ná mieyscách swych byli. Wszákoż Polacy ná oney iego rádzie nieprzestawáiąc/ zdáło sie wszystkim/áby ośmi przednieyszych z Rády do niego posłáli/ktorzyby mu to rozwiedli żeby ná Krolestwo przyiechał. Iesliby sie zbraniał ábo odkłá- dał/tedy sobie inszego obráć mieli.

¶ A gdy sie ziecháli Pánowie y Rycerstwo ná Syem do Piotrkowá/ ná dzień 28. Miesiącá Márcá/wszyscy z wielkim nabożeństwem / spráwiwszy sie chwálebną świątością/zeszli sie potym do grumády áby królá obráli. Już byli wszyscy Biskupi chęći swe obróćili ná Fryderyká Márgrábie Brándeburskiego / oprocz Páwłá Giżyckiego z domu Gozdáwá Biskupá Płockiego/ ktory ná iednego z Kśiążąt Mázowieckich trzymał / z ktorym trzymáli/Jan Czyżowski z domu Pulkozá Kásztellan/y Jan Tęczyński Woiewodá Krákowski/ Lukasz Zgorki Woiewodá Poznáński / y wiele inszego Rycerstwá/wszyscy ná Bolesłáwá trzymáli. A ták zá zezwoleniem wszytkich Pánow/ od Wincentego Arcybiskupá z domu Doliwá/ był miánowan pomieniony Bolesław Kśiążę Mázowieckie / y náznáczyli do niego pięći z Rády/iesliby Kázimierz ná przysłe świątki odmieniwszy one niepotrzebną myśl nádetą nieprzyiechał/áby on bez omieszkánia bywał. A gdy sie to w Piotrkowie toczyło/ Kázimierz o wszystkim miał dostáteczną spráwe / począł bárzo żáłowáć złey rády swoiey/ posłał potáiemnie do Mátki/ iesliby onego iego zábłądzenia porátowáć nie mogłá. Ktora záraz Pány y Rycerstwo ktorych dośiądz mogłá vbłágawszy/wymogłá to/ że go Máli Polacy Krolem miánowáli. Posłáłá też do Wielkiey Polski Posły / áby tákże nieodkłádáli chęći swych od Kázimierzá Syná iey.

☞ W Roku 1447. Przyiechał ná Krolestwo z wielą Pánow Litewskich y Ruskich do Krákowá Dwudziestego Piątego dniá Miesiącá Czerwcá/y tám był Koronowan.

Tego dniá kiedy Kázimierz ná Polskie gránice wiechał/ Klasztor mogilski zgorzał.

¶ Odpráwiwszy Krol one wszystkie Cerymonie/gdy sie roziecháli oni ktorzy go ná Páństwo przyprowádzili z Litwy y z Rusi/ iechał wespołek z Mátką do Wielkiey Polski. Gdy przyiechał do Poznániá/ wszytko miásto zgorzáło za nieszczęsnym przypadkiem. Tegoż Roku Znin/Sieradz/ Bochnia/Kśiąż/miásteczká/pogorzáły.

¶ Złożył potym Syem ná Dzień Swietego Bártłomieiá w Piotrkowie/ná ktorym niektore nowe rzeczy postánowił / y z Krzyżaki przymierza potwierdził. Zátym do Litwy iechał/á gdy sie tám myślistwem báwił / w Polszcze wiele łotrostwá sie ziáwiło/á wielkie szkody/ták w domiech ślácheckich/iáko też we wśiách y w miásteczkách czynili / brácąc sie z Slezaki á z Węgry/do nich wieżdżáli/czytay Kromerá w Kśięgách 22.

Słał do Papieżá Mikoláiá piątego tego imieniá/Wyszote Zgorki Proboszczá Poznáńskiego/y Piotrá Sámotulskiego Kásztellaná Káliskiego z obedyencyą/ktorzy mu vprosili ná pomoc przećiwko Tátárom Dźieśięć Tysięcy/ ktore Duchowieństwu w Polszcze złożyć kazał. etc. W Historyey beďzie szerzey/ábo czytay Kromerá Kśięgi 22.

☞ W Roku 1448. Miał Syem w Lublinie z Polaki y z Litwą/o tym co tám stánowił/ czytay tegoż Historyká támże.

Tegoż Roku po Seymie do Rusi iechał / chcąc vspokoić tumulty Wołoskie po śmierći Stephána y Heliaszá bráciey rodzonych / o czym czythay Kromerá w tychże Kśięgách.

Támże stod

Támże ſtąd poſłał poſły do Piotrá Woiewody Wołoſkiego / Piotrá Odrowążá Woiewodę Ruſkiego/ y Przedborá Koniecpolſkiego Kaßtellaná Sędomierſkiego / Stároſtę Przemyſkiego/ z tym poſelſtwem/ áby do niego przyiechał/ á ták iáko przodkowie iego áby mu też przyśiągł/ á Michálá/ Zygmuntá Kśiążęćiá ſyná/ kthory do niego był ziechał/ żeby zſobą przywioſł/ ktory ſię naprzod po rozmáitych kráinách tuláiąc/ do nie° był potym zbieżał.

Záledwie Krol wiáchał do Litwy / iáko mu znáć dano/ że Tátárowie w Podolſkie kráie wtárgnęli / Ogniem y Mieczem puſtoßąc. Przećiwko ktorym Theodor Buczácki Stároſtá Kámieniecki z ludem onych Kráin wyćiągnął/ wielkimi náiázdy ich trapiąc/ więzniow niemáło wyſwobodził.

☞ Mieśiącá Grudniá potym Krol ná Syem do Piotrkowá przyiechał/ w Roku 1 4 4 9. Ná ktorym co poſtánowił/ czytay Státutá/ y v Kromerá Kśięgi 22.

☞ W Roku 1 4 5 0. Złożył Krol Syem w Krákowie z máłymi Polaki/ ná ktorym Jan Tęczyńſki Woiewodá Krákowſki niechćiał nic ſtánowić/ bacząc iż to było ná przećiwko R. P. Bo ſię ták byli zmowili ná pirwßym Seymie/ żeby nie mieli Káżimierzá zá doſkonálego Krolá/ ážby był pierwey doſyć vczynił przyśiędze ſwoiey.

Tegoż czáſu nieiáki Bohdan/ kthory ſię mienił być Synem Alexándrowym/ ácz nie od właſney żony/ w Páńſtwo Wołoſkie wiechał. O czym czytay v Kromerá Kśięgi pomienione.

Znowu iednák Odrowąż z Koniecpolſkiem Alexándrá do Wołoch wprowádzili z Podolſką y Ruſką ſláchtą/ ktorzy porążeni zdrádnie. Wiele ſławnych Mężow tám poginęło / á naprzednieyßy Piotr Odrowąż y Michał Buczácki z Domu Abdánk/ trwáłá bitwá z poránku do wieczorá.

Tátárowie vſłyßawßy o tym nießczęśćiu Ruſkiego y Podolſkiego Rycerſtwá/ do ziemie ich wtárgnęli/ á ßkody bárzo wielkie poczynili/ áż do miáſtá Grodká/ wielką korzyść otrzymawßy wpokoiu do ziemie ſię ſwey wroćili.

Przyiechał potym Krol do Krákowá/ thám Zbigniew Biſkup z Domu Debno/ wielce go z tego gromił / mowiąc mu/ Jż on był thego wßyſtkiego przyczyną co ſię kolwiek ludziom iego y kráinam przydáło. Wßákoż to Krolá nic nierußyło/ znowu do Litwy w łowy iechał.

☞ W Roku 1 4 5 2. Swidrygiełło Kśiążę vmieráiąc/ Zamek y Miáſto Luck Litwie oddáć kazał/ zápomniawßy złośći ich przećiwko ſobie á dobrodzieyſtwá Polſkiego/ o czym czytay Kromerá Lib: eodem.

¶ Tegoż czáſu Tátárowie drugi raz do Podola wtárgnęli / pothym ták ſię pokazáli iákoby z ziemie wychodzić mieli. A gdy ſię ludzie vbodzy z taiemnych mieyſc wyßedßy do żniwá obroćili / oni ná ten czás odwrot vczyniwßy/ bárzo ich wiele w niewolą pobráli. A Krol iednák w Litwie łowy ſię zábáwiał/ y doßli tego potym/ że te Tátáry Litwá ná Ruſkie kráiny podußczálá/ bo byli Rádziwiłá Ośćiká do nich z wielkimi vpominki wypráwili.

☞ W roku potym 1 4 5 3. Tátárowie w Lucki y Oleſki Powiáty ná początku tegoż Roku wtárgnęli/ dziewięć tyśiecy duß/ y wielkie ſtádá bydł wygnáli.

Potym o Wielkiey nocy około Trebowley wielkie ßkody poczynili / do ktorych ſię Vkráinni Stároſtowie wypráwiwßy/ ná głowę ie porázili/ y wßyſtkę im zdobycz odieli/ onych Tátárow oſtátek ktorzy byli poućiekáli/ Bráćławiánie do iednego zbili/ zimáli/ ták że żaden nie vßedł.

Tegoż Roku Alexánder Woiewodzić Wołoſki wyżßey pomieniony doroßßy lat / do Páńſtwá Oyczyſtego przyßedł zá pomocą Polakow / záraz przyśiągł / y Liſty ſię obowiązał záwße być w poſłußeńſtwie Krolow Polſkich/ y pomoc przećiwko Tátárom / y przećiwko káżdym inßym nieprzyiaćielom. ¶ Tegoż Roku Mieśiącá Lipcá złożył Siem Krol w Parcewie ná Litwę y ná Polaki/ Litwá nie przyiecháłá/ tylko poſły przyſłáli/

dla czego/ Historyać powie. ¶ Tám potym słuchał Posłow Kśiążąt Mázoweckich/ ktorzy śie skárżyli ná Litwę imieniem Pánow swych/ o wźięćie Tykoćiná y Goniązá Miast / ná ktore śie Krol słowy nieucżćiwymi tárgnął/ wßákoż o to był vpomnian od Pánow. etc.

Złożył potym drugi Syem do Piotrkowá ná dźień Swietego Janá Krzćićielá/ tám ná tym Seymie náznácżono záwße cżterech Pánow Polskich rádnych przy sobie mu miewáć / przez ktorychby nigdy rády żadney z Pány Litewskiemi nie miewał/ á ieśliby co kromia nich z Litwą tylko vrádźił y postánowił / áby to wßystko żadney wagi nie miáło : á ieśliby tego nie spełnił/ dłużey mu ćierpieć niechćieli / áby o sobie y o dobrym R. P. rádźić nie mieli/ w cżym śie przyśiegámi obowiązáli. Káźimierz vlękßy śie onych pogrożek / przyśiągł im wßystko cżego żądáli wypełnić / trwał on Syem dźiewięć dni.

☞ W Roku 1 4 5 4. Krol Káźimierz wyiechawßy z Piotrkowá w Krákowie krotko pomießkawßy/ do Litwy iechał.

Tegoż Roku gdy Krol Káźimierz był w Sedomierzu z Litwy iádąc/ Posłowie od Rycerstwá y mießcżan Kśięstwá Pruskie° przyiechali do Krolá/ poddawáiąc wßystkie Zamki y miástá/ ktorych było pięćdźieśiąt y ßeść.

Dźiewiątego dniá Lutego / młoda oblubienicá do Krákowá w ochędożnym pocżćie dosyć przyiechálá / przećiwko ktorey Krol y z Zophią mátką wyiechał/ á tá byłá Elżbietá Woyćiechá Cesárzá corká. ¶ Posłáni byli Posłowie do Prus/ Andrzey Biskup Poznáński z domu Godzámbá / Jan Koniecpolski Káncłerz Koronny/ do przyięćia przyśięgi od wßystkiego Rycerstwá y od miast Pruskich / zá ktorymi záraz Krol z wielkim woyskiem iáchał/ ostátek w Historyey cżytáć bedźieß. Syem v Grudźiądzá złożył/ ná ktorym z Pány Pruskimi Pobor vrádźili ná zapłáte żołnierzom Cżeskim / á miásto żołnierzow Cżeskich/ Krol posłał dwor swoy do obleżenia Márborku/ przełożywßy nád niemi Janá z Sczekoćiná Stárostę Lubelskiego z domu Odrowąż.

W tychże cżáśiech według Kromerá/ Sprawcy álbo Hetmáni Woyská Polskiego/ w Prusiech ná mieyscách błotnych y niesposobnych do boiu woysko spráwili : podkáli śie z Krzyżáki v Choynicż nießcżesliwie/ o cżym potym w Historyey ßerzey mieć bedźieß.

Znácżnieyße Pamiętá tám w tey potrzebie zbići/ Piotr Sczekocżki Podkánclerzy / Mikołay Morski Chorąży Sedomierski / Jan Záwiße cżarnego syn Stárostá Kolski / y Jan Rydźiński. Poimánych było trzy stá y trzydźieśći/ miedzy ktorymi byli ći przednieyßy/ Łukaß Hrábiá z Gorki/ Mikołay z Sárleiá / Jan Szcżesny Tarnowski / Jan y Mikołay Rytwiáńscy / Jdźik Suchodolski/ Jan Melstyński/ Sedźiwoy Leżeński / Piotr Strykowski / Bártłomiey z Ogrodźińcá. Ostátek ći Historya powie.

Krol zlećiwßy Stárostom woysko/ iáko Andrzeiowi Thecżyńskiemu/ Chełmieńskiemu/ Piotrowi Sámotulskiemu / Poznáńskiemu / Pomorskiemu. etc. Sam do Polski iechał do Piotrkowá ná Syem/ tám postąpili Pobor Polacy po 12. großy z łanu ábo z włoki.

☞ W Roku 1 4 5 6. Alexánder Woiewodá Wołoski od swoich struty/ á Piotrá ná iego mieysce obráli / ktory przyśiągł posłußeństwo Krolowi przed Andrzeiem Odrowążem Woiewodą Ruskim / tenże stał do Cesárzá Tureckiego Máchometá o przymierze / postępuiąc mu dwá tyśiącá cżerwonych złotych holdu. etc.

Tegoż śie Roku po Seymie Piotrkowskim vrodźił syn Káźimierzowi imieniem Władysław.

Vdálryk Cżerwonká Cżech/ Hetman Márborski/ do Krolá Polskiego przysłał / á posłał do Wielkich Polakow / nápominaiąc áby R. P. Pruską náwotlono mieli ná lepßey pieczy/ cżytay Kromerá kśięgi 23.

☞ W Roku 1 4 5 7. záraz ná Wiosnę Krol Káźimierz ná Syem

 do Piotrkowá

do Piotrkowá przyiechał / pothym tám z tąd do Kolá ná drugi Syem do
Wielkich Polakow / tam v Szláchty vprosił gdyż pieniedzy nie było ná ſłu-
żebne / áby ſámi wzieli do obrony Zamki / Swiećie / Człuchow y Tuchola.
Jan Kromno z domu Kotſicż v Gniewá przenáiety / námowił wßyſtkie
żołnierze áby odſtąpili od oblężonego Zamku / ktoryby byli muśieli puśćić o-
bleżeńcy dla niedoſtátku / wßákoż był pothym ná gárdło od Krolá ſkazan.
Cromer: lib. 24. folio 542.

☞ W Roku 1 4 5 8. Ná Podolu Tátárowie wielkie ßkody po-
czynili / do ktorych Bártoß Bucżácki y Jan Łąßcż z ludźmi wyßli y bitwe
ſtocżyli wßákoż niefortunną.

Tegoż Roku ná Seymie w Piotrkowie poſpolite rußenie vrádzone by-
ło / do Prus wßyſtkie ſię woyſká do Gniewkowá śćiągáły / przepráwiwßy ſie
przez Wiſłe v Pápáwy obozem ſtánely / ten Zamek przez zdrádę opánowáli
byli Krzyżacy / ktory náßy mocą wźieli / y zá roſkazániem Krolewſkim rozru-
ćili. Szli potym do Márborku / tám ſtánęli obozem / y czáſu nieco ſtráwili
zábáwieni od Krzyżakow chęćią przymierza / potym ſie do domu roziechali.
Zołnierze potym wielką á znácżną poſługę w Prusiech vczynili / wiele Krzy-
żakow porázili / ták iż záledwie im ſam Miſtrz vćiekł.

☞ W Roku 1 4 5 9. Miesiącá Wrześniá Krzyżacy znácżnie po-
ráženi v Páſeneimá miáſtecżká w nižßych Prusiech.

Ná ſchodźie tegoż Roku vrodził ſie ſyn Káźimierzowi trzeci Olbrácht.

☞ W Kroku 1 4 6 0. Márborku miáſtá náßy doſtáli / ktore Ja-
nowi Kośćieleckiemu Stárośćie Márborſkiemu poddáne było.

Qwizyn y Wármia Miáſtá w nocy od Polakow pobráne były / gdźie
ſię byli ták zápomogli / iż ſię iednemu żołnierzowi doſtáło ná káżdego oſſobę
po dwie śćie złotych.

☞ Potym w Roku 1 4 6 1. Helżbietá Krolowa Cżwartego ſyná
vrodziłá Imieniem Alexándrá.

☞ W Roku 1 4 6 2. Krol Káźimierz do Głogowá iechał / prze-
ćiwko ktoremu Krol Cżeſki Jerzy z Wrocławſkim y Olomonieckim Biſku-
py / y ze cżworgiem Kśiążąt Sląſkich wyiechał mile przed miáſto. Ták ſie
ná koniech pozdrowiwßy / Káźimierz ná Zamek prowádzon / á Jerzy w
mieśćie we dworze zoſtał. Tám dźiewięć dni zſobą rozmowy mieli / przy-
mierza do śmierći z obu ſtron potwierdźili.

Tegoż Roku zá ſpráwą Piotrá Duniná y Woyćiechá Gorſkiego Het-
mánow / Krzyżacy poráženi byli / zbitych zoſtáło ná mieyſcu dwá tyśiącą /
ßeść ſet poimánych / z náßych Hektor Chodorowſki tylko ránny / á inßego ry-
cerſtwá poſpolitego ſto zbito w tey potrzebie.

Tám wielkie Męſtwo Páwłá Jaśieńſkiego Dworzániná Krolewſkie-
go Hiſtorye wſpomináią / ktory z boku miedzy dwie woyßcże wbieżawßy / ko-
pije nieprzyiaćielſkie złożone ku náßym odwiodł. Náßy w thym ná one
ſtrwożone nieprzyiaćioły mocą wielką przypádli á mężnie rozgromili / O-
boz wziąwßy rozerwáli / w ktorym pietnaśćie Dźiał wielkich wźieli / wozow
dwie śćie / Zbroie y żywnośći bárzo wiele. A to ſie dźiało v Pucká Miesią-
cá Wrześmá dniá 18. Y ná inßych mieyſcách we troię támże w Prusiech
náßym ſie ßcżeśćiło / o cżym w Hiſtoryey cżytáć będźieß.

Tegoż Roku był Syem w Piotrkowie / ná ktorym Kśiążetá Konrad
Mazowieckie / y Konrad cżárny Kśiążę Oleßnickie / Płockiego y Belſkiego
Powiátow odſądzeni.

Ná drugi Rok potym / drugi Syem złożył Krol w Piotrkowie / ná kto-
rym przez gwałt Kápitule odiął liberam electionem Epi. Ná tymże Sey-
mie poſpolite rußenie do Prus vrádźił / ztámtąd proſto poſłał Janá Tecżyń-
ſkiego Káßtelaná Krákowſkiego / Derſłáwá Rytwiáńſkiego / Sedomierſkie-
go / y Andrzeiá Odrowążá Ruſkiego Woiewody / áby Kámieniec Zamek od

Potomkow

potomkow Theodorá Buczáckiego wykupili á dobrze opátrzyli ludźmi y wßelko obrono / ná co Ruſacy widzoc ſkárbu niedoſthátek / z łanu po wole poſtopili.

Krol po tym Seymie iechał do Litwy / Litwá żadno miáro ná Pruſko woyne námowić ſie nie dáłá / owßeki ießcże o tym myślili iákoby Podolſkiey źiemie doſtáć mogli / ále zá przyiechánim krolewſkim myśli ſie ich rozerwáły.

Przyiechawßy z Litwy Krol do Krákowá / wziol winy z Krákowian trzy tyśioce złotych o krzywde Zydowſko. etc.

Potym miał Syem w Korczynie z Máłymi Polaki / ktorzy mu poſtopili po dwánaśćie großy poboru z łanu ná żołnierze / toż y Wielcy Polacy w Kole vczynili / widzoc iż ſye żołnierzom w Prusiech ßcżeśćiło.

☞ W Roku 1465. Nowe miáſto w Prusiech długo w obleżeniu od Polakow bedoc / poddáć ſie muśiáło niemogoc mieć pomocy.

Tegoż ſie roku ſámi Ruſacy złożywßy dwádźieśćiá tyśiecy / w kthorych Odrowożowie w Ruſkich kráinách trzymáli Stároſtwá / z iurisdiciey ich wybili.

Tegoż Roku Krol z Ruśi proſto ná rozſadzonych koniách do Nowego miáſtá Korczyná ná Syem złożony przyiáchał. Pietnaśćie dni z Pány ná rozmowách w rádźie bedoc / poſtánowili áby ſie Wielcy Polacy głowámi ſwymi do Prus ruſzyli / á po ßeśći großy thylko poboru dáli / á iżby záraz Choynice oblegli / dotod pokiby żołnierze ſie do nich nieściogneli / á Máli Polacy po dwánaśćie großy z łanu ná pobor poſtopili / co wßyſtko ná polowice Mieśiocá Czerwcá zdáć obiecáli.

Páwel Biſkup Wármieńſki obacżywßy nießcżeśćie Krzyżáckie / á wielki vpor ich że ná pokoy nie zezwaláli / odſtopił ich / á do Krolá przyſtał.

W Roku 1468. Helżbietá Krolowa ßoſtego ſyná imieniem Fryderyká vrodźiłá / drugie podroſte Krol zlećił Długoßowi Janowi do náuki.

Tátárowie wielcy Zawolßcży z Mániakiem Carzem ſwym przepráwiwßy ſie przez Niepr / rozdźieliwßy ſie ná trzy woyſká / do Litwy / do Podola y do Wołoch wtárgneli / tákże y ná Wołyń / wielko korzyść wynieśli / przez dźieśieć tyśiecy ludźi poſpolitych w niewolo wźieli. A gdy im záßli do Trebowle z ludźmi / Ráphał Jároſláwſki / Lwowſki / y Páwel Jaśieńſki / Belſki y Chełmſki Stároſtowie / do Wołoch wpádli / tám trzy kroć gromieni od Stephaná Woiewody byli.

☞ W Roku 1470. Gdy vmárł Jerzy Krol Czeſki / Czechowie złożyli Syem w Prádze chcoc inßego Páná obráć / do kthorych Krol Káźimierz Wypráwił Páwłá z Bálic / Márciná Wrośimowſkiego / Dobieſłáwá Korozweckiego / przypominiáiocim obietnice ich / y bliſkość álbo práwo ſwe ná tho Kroleſtwo. Oni potym po długich miedzy ſobo namowách / obráli Włády ſłáwá ſyná Káźimierzowego / choć byli niektorzy Pánowie przećiwko temu / ktorzy trzymáli ná Janá Mátyaßá Vniádá Krolá Wegierſkiego ſyná. ¶ Poſłan bez omießkánia do Czech Włádyſław / máioc od oycá śiedm tyśiecy ludźi rycerſkich iezdnych / y dwá tyśioce pießych / a nád wßyſtkimi był przełożon Páwel Jáśieńſki / wyiáchał z Krákowá 25. dniá Mieśiocá Lipcá / oćiec go dwie mili wyprowadzał.

☞ W Roku 1473. Byłá wielka ſuchość w Polßcże / Wiſłe v Toruniá przebrádzano y ná woźiech przeieżdżano / bydło dla wypalenia traw zdycháły / wiele wśi y miaſt pogorzało.

Wieliczká / Konin / Bełz / Chełm / Lubomla / y Kośćioł Lecżycki ze wßyſtkimi domy Kánonicżymi / y Arcybiſkupim / Klaßtor Mogileńſki / y wiele inßych miaſt pogorzáło.

Drugiego Roku ná puł Mieśiocá Czerwcá / w Piotrkowie Krol Syem złożył / tám do niego przyiácháli Poſłowie od Włádyſłáwá ſyná Krolá Czeſkiego / proßoc o rátunek przećiwko Mátyaßowi Krolowi / ktory Moráwſko

ziemię y Slązko pustoszył / ktoremu Krol posłał 24. Tyśiące Czerwonych złotych ná pomoc / á przećiwko tym Slężakom ktorzy k woli Máthyaszowi náieżdżáli Polskie gránice / kazano się ruszyć wszytkim Polakom.

W Rusi tegoż Roku Thátárowie z Carzem swym Aidorem Eigierowym synem wielkie szkody poczynili / thylko Dunáiewá miásteczká Gregorz Arcybiskup mężnie obronił.

Tegoż czásu Krol Kázimierz w Wislicy Syem máiąc / rádząc o thym iákoby Węgrom odpor dáć mogł / vprosił sobie v Rycerstwá Pobor po sześći groszy z łanu / do thego z dobrey woley bárzo wiele Rycerstwá z nim się wypráwiło / ktorym się do Opátowcá ziecháć roskazano. W tym Pánowie Węgierscy y Polscy rozesławszy miedzy się z obu stron Posły / pokoy miedzy sobą postánowili / z tymi kondycyámi / áby Zamki pobráne y więźnie z obu stron były przywrácáne / á szkod żadnych z obu stron miedzy sobą áby niewspomináli. etc.

Dwudziestego szostego dniá Miesiącá Wrześniá / ruszył się Krol z woyskiem / máiąc ná pomoc Litwę y Tátáry / thák iż ná Szesćdziesiąt Tyśięcy woyská iego było. Przeiechawszy w brod Rzekę Odrę / do Wrocłáwiá się obroćił. Przybył mu potym we dwudziestu Tyśięcy Woyská Wládysław / Dwudziestego Czwartego dniá Miesiącá Pázdziernika. Potym się przywitawszy do Wrocłáwiá iecháli / á przed Miástem Oboz zátoczyć kazáli. Máthyasz przypátruiąc się woysku ich / wzdychał / thák sobie pomyśláiąc: Bych tákie woysko miał / snádniebych snadź wszystek świát podbić pod swą moc mogł. Pustoszyli potym wsi okoliczne żołnierze Polscy y Czechowie. Zadał potym Máthyasz Krol Corki Kázimierzowey do stanu Małżeńskiego / ktorey mu ácz sam nieodmawiał / ále to do Krolowey odłożył / ktora ná to przyzwolić niechćiálá / dla tego / iż záwsze Stryiowi y Bratu iey był nieprzyiaćielem. A potym przysłał Kśiążę Báwárskie Posły do Krolá / żądáiąc Synowi swemu o tę Pánnę / ktorey nieodmowił záraz.

Tychże czásow z wielkich deszczow bárzo wielkie powodzi były / thák iż Kázimierz y Stradom miásteczká v Krákowá Wisłá byłá zálała / w kośćielech áż rowno z ołtarzmi byłá wodá / co było zá wielki dziw / iż przed tym przez trzy látá ták wielka suchość byłá / że v Płocká y v Toruniá Wisłę przebrazano.

Tegoż Roku byłá wielka Száráńcza w Łęczyckiey ziemi w Mázowszu / ták że nie tylko zbożá álbo łąki / ále y gáłęzi ná drzewách obiadáły.

Krol potym Kázimierz Jádwigę corkę stárszą / ktorą Jerzemu Báwárskiemu Kśiążęciu Ludwikowemu synowi do sthanu małżeńskiego dał / do Poznániá odwiozł / z kthorą posłał Káliskiego y Łęczyckiego Woiewody / z wielą inszych zacnych mężow / ktorey ná posag dał trzydzieśći tyśięcy czerwonych złotych.

Tegoż czásu Stephan Woiewodá posły iednę zá drugim słał do Krolá Kázimierzá / prosząc o pomoc przećiwko Cesarzowi Tureckiemu / wszákoż nic nie otrzymał.

Potym Turcy skrążywszy wszytkę Wołoską ziemię / do Podola wtárgnęli y kilká wsi nieznácznych popalili. O czym máiąc spráwę Kázimierz / roskazał się wszystkim kráinom onym ruszyć / nád ktorymi przełożył Páwłá Jasieńskiego Podskárbiego / ktorzy przyszedszy do Kámieńcá / obozem się położyli / niechćieli bez Krolá w ziemię nieprzyiaćielską / á do domow się też roziecháć bez dozwolenia iego nie śmieli / á tak bárziey niż nieprzyiaćiel one kráie wypustoszywszy / potym się roziecháli żadney posługi nie vczyniwszy.

☞ W Roku 1 4 8 2. Wielkie powietrze po wszysthkiey Polszcze pánowáło.

Tegoż roku Krol Kázimierz do Rusi iáchał / á tám mu Stephan Woiewodá przysięgał / o czym będźiesz miał szerzey w Historyey.

Kázimierz mieszkał pothym w Krakowie w pokoiu przez kilká czásow/ támże synowi młodemu Fryderykowi Biskupstwo Krákowskie po śmierci Jana Rzeszowskiego dał/ ktory potym był Kárdynałem/ wiele dobrego Kośćiołowi Bożemu vczynił/ ten puzdro głowie Swietego Stániſłáwa ze złotá vrobić dał/ ktore kosztowáło śiedm tyśiecy.

Tenże Kozieglowy Zamek y miásteczko Mieśiącá Máiá/ Roku 1519. kupił ze wszystką włośćią/ v Krystyná Kozieglowskiego y potomkow iego/ zá dźieśieć tyśiecy złotych/ ktore Kośćiołowi Krákowskiemu dárował/ y do klucza Dobrowodzkiego przyłączył/ przydał y wieś Lganow/ kupił y wieś Zydow/ ktorą do Wáwrzyńczyc przyłączył/ wiele stáwow v Lipowcá dał przyczynić.

Iłżą Zamek znowu pobudował potym gdy był zgorzał. &c. Po nim obran Jan Konárski z domu Abdánk.

☞ W Roku/ 1489. Tátárowie z wielkimi woyski ná Podole wtárgnąwszy/ szkody niemáłe czynili/ przećiwko ktorym Krol Kázimierz z niemáłym woyskiem Syná Olbráchtá wypráwił/ do kthorego śię wszystká Szláchtá onych kráin przyłączyłá. A gdy śię Pogánie ze dwiemá woyski z wielką korzyśćią ná zad wrácáli/ Olbrácht Krol máiąc spráwę o nich pewną/ ná pierwsze woysko doszedszy Pogan vderzył/ ktore szczęśliwie ná głowę poráźił/ więźnie y zdobycz one ich wielką odiął. Pothym śię do drugiego woyská obroćił/ ktore tákże przespiecżnie záſtáwszy poráźił: w obudwu woyskách było 25. tyśiecy Pogan/ obu Carzow zábił/ szczęśliwie śię do oycá z wielką sławą wroćił.

Potym predko Kázimierz Krol z Báiázytem Cesárzem Tureckim przymierze postánowił/ przez Mikołáiá Firleiá z domu Lewarth/ Kásztellaná y Hetmáná Koronnego.

☞ W Roku 1490. Mátyasz Krol Węgierski vmárł/ Węgrowie śię rozerwáli/ iedni trzymáli ná Olbráchtá Syná Kázimierzá Królá Polskiego/ drudzy ná Włádysłáwá Królá Czeskiego brátá iego rodzonego/ zá życzliwośćią Krolowey/ ktora śię spodźiewáłá áby z Włádysłáwá Królá Czeskiego mogłá mieć męża/ pretko do Budzyniá był przywabion.

Jednák iuż śię o tym dowiedźiał Olbrácht/ máiąc od Oycá woysko niemáłe/ do Węgier iechał. Mieli potym potrzebę z sobą/ przemogli Węgrowie wielkośćią Polaki.

Poiednáli śię potym Bráćia/ postąpił mu Włádysław ná Sląsku kilká Miast y Zamkow pewnych y Potomstwu iego/ do tąd pokiby Krolem niezostał. A iesliby też Włádysław szczedł bez Potomká/ tedy on po nim w Węgrzech krolowáć miał/ czego Listy potwierdźili/ záthym Olbrácht do Polski wyiechał.

W tymże czáśie iedeн Wołoszyn prostego narodu rzeczony Muchá/ zebrawszy z Rusi y z Wołoch łotrostwá dźieśieć tyśiecy/ Ruskie kráie náieżdżáiąc pustoszył/ do ktorego Mikołay z Chodzcá z domu Báran vel Junoszá rzeczony Zemełká/ z ludźmi Rycerskimi wyszedszy/ rozgromił y poráźił/ Muchá potym był poimán/ do Królá przywieźion á w wieży zgnoion.

Krol potym Kázimierz do Litwy do Wilná wyiáchał rychło po weselu/ ná ktorym Corkę swą Annę Kśiążęćiu Pomorskiemu Bogusłáwowi dawał do stanu Małżeńskiego.

A gdy przyiechał do Trok/ zániemogł/ obaczywszy pretką śmierć swoię/ vczynił Testáment/ ná ktorym Włádysłáwá Syná swego wydźiedźiczył/ á potym spráwiwszy śię chwálebną świątośćią/ vmárł Mieśiącá Czerwcá/ w Roku 1492. Ciáło iego do Krákowá przywieźiono z wielką vczćiwośćią/ ná Zamku w kośćiele wielkim pochowano. Tegoż czáśu wielkie powietrza ná wszytkie bydłá były.

¶ Pánował Krol Kázimierz Czterdźieśći lat y pięć/ miał wieku sześć-

dziesiąt y Cztery látá. ❡ W tymże czásie Turcy wtárgnąwszy do Węgier/ á Sábátke Zámek ktory im był odiął Krol Máthyasz/ oblegli/ od Kroá nowego Władysławá mężnie odgromieni byli.

Po śmierci Kázimierzá Królá/ odpráwiwszy pogrzeb/ w Piotrkowie ná Seymie Dwudźiestego siodmego Dniá Mieśiącá Sierpniá/ Olbrácht Syn Kázimierzow ná krolestwo w niebytnośći obran/ á potym w Krákowie od Zbigniewá Arcybiskupá koronowan.

❡ Máło w Krákowie pomieszkawszy/ do wielkiey Polski iechał. Przyiecháli do niego Posłowie Weneczcy/ y od Báiázetá Cesárzá Tureckiego/ wszyscy mu winszowáli fortunnego pánowánia/ á żądáiąc od Báiázetá przymierza/ ktore do trzech lat uczynił. Ziecháwszy się potym z Brátem Władysłáwem/ przymierze z krolestwy Węgierskim y Czeskim postánowił.

Ná ostátku Mieśiącá Wrześniá/ Táthárowie ná Podole wtárgneli/ wielkie szkody y ná Wołyniu poczynili. Przećiwko ktorym Krol Dwor swoy wypráwił/ wszákoż znáczney żadney posługi nieuczynili/ Tátárowie z wielką korzyśćią wyszli z ziemie.

☞ Drugiego Roku 1 4 9 5. Vmárł Jánusz Kśiążę Płockie/ po ktorym Płocki Powiát Olbrácht do Krolestwá przyłączył.

Olbrácht Krol będąc chćiwy dobrey słáwy/ myślił o tym iákoby z Turki głownymi nieprzyiaćioły wszystkich Chrześćijan zwiodł woynę / ieśliż sie chcąc pomśćić nád nimi śmierći brátá swego / ieśliż też áby thylko Wołoską ziemię pod swą moc podbił / ná ktorą woynę iáchał z nim brát Alexánder Wielkie Kśiążę Litewskie/ y Jan Tyson Mistrz Krzyżácki/ do Stephaná Woiewody Wołoskiego posłał / prosząc go thez do tego towárzystwá / áby Kiliey y Białlogrodá dostáć mogli. Vpomináli go Biskupi/ Krestaw Korozwecki/ Kánclerz Koronny/ y Biskup Włocłáwski imieniem swym/ y brátá iego Kárdynalá/ áby tey woyny zániechał/ ktorego Krol zgromiwszy nie usłuchał/ powiedáiąc/ nie twoiá rzecz o świecskich rzeczách (tylko o kośćiele) wiedźieć.

Węgrowie boiąc sie áby Krol ziemie Wołoskiey nie opánował/ przez listy Stephaná Woiewodę ostrzegli. Tám iáko szkodę Krol popadł/ y iáko wiele ludźi Rycerskich pogubił / toć ná potym Historya powie.

☞ W Roku pothym/ 1 4 9 8. Stephan Woiewodá Wołoski z Turki y z Tátáry sie złączywszy / y Ruską y Podolskie ziemie pustoszył / wiele ludźi w niewolą nábrawszy y korzyść wielką wynioszy/ nie widząc przećiwko sobie broni dobytey/ z ziemie wyszedł. Tátárowie potym drugi raz wielkie szkody czynili/ przećiwko ktorym Krol kazał sie ruszyć wszystkiemu Rycerstwu / náznáczywszy im mieysce v Sedomierzá do śćiągnienia / ktorzy tház wielką szkodę onym kráiom iáko inszy nieprzyiaćiele poczynili.

Nie długo potym ná końcu Listopádá / siedmdźiesiąt tyśiecy Turkow przez Wołoską ziemię do Ruskich ziem wtárgnęło / wszysthkie kráie co nád Niestrem Háilicz/ Zydáczow/ Drohobycz y Sámbor/ ogniem mieczem popustoszyli. ❡ Pan Bog iednák sam one Pogány pokáráć raczył/ pretkie zimno powstáło/ mroz á śnieg ták wielki spadł / ták iż Turcy áni viecháć áni doiecháć dáley niemogli/ niektorzy konie zábijáli/ á wyprowszy z niego wnętrze / sámi wlázili dla zágrzania tylko : owa od zimná srogiego á od głodu czterdźieśći ich tyśiecy pozdycháło / drudzy gdy sie iákokolwiek przegrzebli / do wołoch weszli/ od Stephaná poráženi / ktory sie tym wymawiał/ iż mniemiał by Polacy : záledwie z onego woyská vszło Turkow dźieśieć tyśiecy do ziemie swey/ á to sie dźiało Roku 1 4 9 9.

Zygmuntowi

Zygmuntowi brátu Władysław Krol Cżeski / Głogowskie y Opáwskie Księstwá postąpił ná Sląsku / wßákoż z tymi kondycyámi / iáko y brátu Olbráchtowi przedtym / y nád oboygiem Sląskiem go przełożył.

Stephan Woiewodá Wołoski y syn iego Bogdan z Krolem pokoy postánowili.

Nie długo potym Báiázet Cesarz Turecki posły przysłał do Krolá / stáráiąc sie o przymierze / wßákoż cáły rok czekáli posłowie odpráwy.

Tátárowie tegoż cżásu we żniwá z wielkimi woyski wtárgnąwßy / ßkody wielkie poczynili ná Wołyniu / w Rusi około Bełzá / Krásnego Stáwu / Turobiná / Krásniká / Lubliná / áż do Wisły. Krol ácż był do nich wyßedł z ludźmi / wßákoż obacżywßy że sie wroćili / on sie też wroćił.

Tátárowie potym odwioßßy one zdobycż / Miesiącá Wrześniá odwrot vcżynili w Rusi ná południe / y w Litwie wielkie ßkody poczynili / nie widząc przećiwko sobie broni dobytey / z wielką korzyśćią odćiągneli. Przed pierwßym wtárgnieniem Tátar / ośm dni Kometá sie vkázowáłá.

W Litwie tákże wielkie niepokoie były / bo Iwan Wielki Kniáź Moskiewski / choćiaż był dał Helene corke swą Alexándrowi Wielkiemu Kśiążećiu Litewskiemu / iednák práwy iákiemiś odeymował mu áż po rzekę Berezine / á wiecey przez poddánie dobrowolne niżli przez moc / Smoleński powiát y inße Páństwá mu odiął.

☞ W Roku 1 5 0 1. Złożył Krol Syem w Piotrkowie / do pięći lat z Cesárzem Tureckim przymierza potwierdźił / y posły hoynie vdárowawßy odpráwił. ¶ Támże posłowie Stephaná Woiewody przyiecháli / żądáiąc áby mu Krol Piotrá zbiegá syná Heliaßowego wydał / dla tego iż pocżuwał że pod nim chćiał Páństwá dostáć / dano go potym śćiąć przy posłech / á wydáć niechćiano.

Iáchał potym Krol do Toruniá / tám od Mistrzá Krzyżáckiego Fryderyká przysięgi słuchał.

¶ Tegoż Roku Olbrácht Krol powietrzem zárážony vmárł / ćiáło iego do Krákowá przywieziono / pochowano z wielką pompą ná Zamku. Był tho Krol wzrostu wysokiego / ktemu w Historyey cżytániu był biegłym / był Krol wielkomyślny / dwor vstáwicżnie wielki y dostáthecżnie chował / pánował tylko dźiewięć lat.

Po śmierci Olbráchtá Krolá / złożyli Syem Polacy w Piotrkowie do obrániá Nowego Páná.

☞ W tym przyiecháli Pánowie z Kśiestwá Litewskiego przedniey- ßy / Ian Tabor Biskup Wileński / Ian Zabrzeziński Márßałek / y Mikołay Rádźiwił Podcżáßy Kśiestwá Litewskiego / do obierániá (według Praw swoich) Krolá / y przysięgáć mu zárаz / á dawnego przymierza potwierdźić.

¶ Po długich rozmowách obran Alexánder Kśiążę Litewskie / po ktorego posły wypráwili / Andrzeiá Rożego Arcybiskupá Lwowskie° / Ianá Lubráńskiego z domu Godzámbá Biskupá Poznáńskiego / Andrzeiá Számotulskiego Poznáńskiego / Ianá Tarnowskiego / nazwiskiem Szramá Lubelskiego / Woiewody: áby przed nimi Práwá y wolnośći wßysthkie poprzysiągł / ktory predko wdośyć ozdobnym pocżćie do Krákowá przyiechał. Do kthorego przyiechał Zygmunt Głogowskie y Opáwskie Kśiążę / Brát iego rodzony / y Ian Bádnáryus Poseł Wenecki / winßuiąc mu fortunnego pánowánia.

☞ Ná pocżątku drugiego Roku 1 5 0 2. Przyiecháłá Helená żoná Alexándrowá z Litwy / wßákoż iey koronowáć niechćiano / dla thego że byłá Greckiey wiáry. A thák Krol z nią rychło do Litwy iechał / zlećiwßy

zwierzchność

zwierzchność Fryderykowi brátu Kárdynałowi/Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu/y Biskupowi Krákowskiemu/ bo mu dano spráwę iż się Mostwá do Litwy mocą gotowáłá.

Thegoż czásu Tátárowie Podolską y Ruską ziemię áż y Sedomierską wielkimi woyski náiechawszy pustoszyli / Járosław/ Rzeszow / Rádymno/ Bełz / á przepráwiwszy się przez Wisłę / Opátow / Ługow / Kunow áż po Páczánow/ miásteczká wybrawszy popalili. V Páczánowá Jan Wapowski z domu Niecżuiá / zebrawszy Strzelcow co mogł ná pretce / przyszłhápić Pogánom niedopuścił/ obroćili się ná zad máiąc bárzo wielką zdobycż.

Tegoż Roku przymierza ten Krol z Báiázetem Cesárzem Tureckim potwierdził/przez Mikołáiá Fierleiá Stároste Lubelskiego.

☞ W Roku 1503. Fryderyk Kárdynał wyższey pomieniony vmárł/po ktorym ná Arcybiskupstwo wstąpił Andrzey Boryszewski z Domu Rożá/o ktorymeś czytał pod herbem/á po nim Wilczek ná Arcybiskupstwo Lwowskie.

Tegoż Roku vmárł Konrad Mázowieckie Kśiążę/ ktory zostáwił dwu Synow/Jáná y Stánisłáwá/młodziuchne/ktorzy nie trzymáli po Oycu nic wiecey tylko Czerski Powiát / z ktorymi Krol Alexánder ná Seymie Piotrkowskim przyiacielskie się pogodził/dopuścił im tych wszystkich Powiátow vżywáć ktore Oćiec ich trzymał/y potomkom ich własnym męskiego narodu/ále gdyby go nie stáło/ná Krolá wszystká ziemiá Mázowecka przypáść miáłá/tylko Corkam ieśliby ktore zostáły dáć posag według stanu ich.

Tegoż Látá Tátárowie ná Podole y do Rusi wtárgnęli/ wielkie szkody poczynili. ¶ Stephan Woiewodá Wołoski postawszy woysko ná Pokućie/wszystko pod swoie moc podbił/powiedaiąc że to iego własność byłá/ktorą mu Polacy ábo Przodkom iego odięli.

¶ Krol Alexánder dowiedziawszy się o tych wszystkich nieszczęsnych przypadkách/złożył Syem w Lublinie/tám się wszystkim zdáło/ áby ludźmi Rycerskimi to odebrał co Wołoszyn w niebytnośći iego wziął/ná co postánowiono pobor po dwánaśćie groszy z łanu.

☞ Roku 1504. Wypráwił Krol żołnierze ná Podole/kthorzy wielkie szkody Wołochom czynili/ tták iż Stephan musiał puśćić Zamki y Miástá ktore ná Pokućiu pobrał.

☞ Roku 1505. Krol Alexánder w Brześćiu Litewskim Syem złożył/tám co ná nim postánowił/ Historyać powie/ ábo czytay v Kromerá Kśięgi Trzydźieste.

Miał drugi Syem tegoż Roku w Rádomiu / ná ktory przyiecháli Pánowie Litewscy/chcąc zá stáránim pánow Polskich z Krolem się poiednáć.

Odpráwiwszy Litwę/ około obrony dla ták częstych náiázdow nieprzyiaćielskich czás strawili.

¶ Nie długo pothym Krol Alexánder będąc záráżony powietrzem/ z Rádomiá do Krákowá iáchał/tám do niego przyiecháli Posłowie Woiewody Wołoskiego Bogdáná / żądáiąc do stanu małżeńskiego śiostry iego Helżbiety/ wszákoż Krolowa Mátká y Pánná zezwolić niechćiáły. Niedługo potym Helżbietá Krolowa vmárłá/Páni spraw y żywotá swiętego/ ktorey dla szczodrobliwośći długo Kośćioł Boży nieprzepomni/ do ktorego wiele dochodow y ochędostwá nádáłá/o czymći potym Historya powie.

☞ W roku 1506. Przyszedszy Krol ku lepszemu zdrowiu zá pomocą Doktorow/do Lubliná iechał/miał Syem z Polaki/tám Biskupi z Pány Swieckimi mieli spor/ ktorzy z nich mieli práwo stronę osieść przy Krolu/ y o inszych spráwach R. P. należących.

Tegoż Roku z Wołochy Polacy potrzebę mieli szczęśliwą / iáko o thym w Historyey czytáć będźiesz.

Powtore Bogdan żądał do stanu Małżeńskiego Corki Krolewskiey/

wszákoż iż

wßákoż iż mu trudne kondycie podano/do tego nie przyßło/o czym w Hiſto-ryey czytáć będzieß.

Tegoż Roku Mieśiącá Máiá / Thátárowie wtárgnąwßy ná Podole/ Ruską ziemię y Litewską popuſtoßyli. Krol ácz był bárzo chory / chćiał iednák przećiwko nim iecháć / chcąc to pokázáć / że do ſámey śmierći R. P. y poddánym ſwoim chćiał być obrońcą.

W tym Michał Gliński zebrawßy ludźi śiedm tyśięcy / á dworu Krolewskiego Polakow trzy ſtá/ przećiwko ſię nim rußył / z kthorymi bitwę ſtoczywßy/ ná głowę ich poráźił/ 20. tyśięcy Pogan poległo / thákże wiele koni wźiął/ więźnie wßyſtkie odiął. etc.

¶ Alexánder ná ten czás bacząc ſię śmiertelnym/ Teſtáment vczynił/ y ſpráwiwßy ſię chwálebnymi świątośćiámi / iuż konał gdy mu znáć dano o ßczęśliwym zwyćięſtwie nád Pogány/ iuż mowić niemogąc / tylko ręce ku niebu podnośił/ łzy mu z oczu ćiekły / iednák tho znáć dawał że Pánu Bogu ſercem práwym zá tę poćiechę dźiękował/ pothym prędko vmárł/ dniá dziewiętnáſtego Sierpniá. Był Alexánder miernego wzroſtu / długiey twárzy/ włoſow czárnáwych/ śiły mężney / tylko był tępego dowćipu / y dla tegoż był milczący/ bráćią wßyſtkę hoynośćią był przeßedł.

¶ Zygmunt brát Kśiążę Głogowſkie y Opáwskie / dowiedźiawßy ſię przez pewnego Poſłá o śmierći bráckiey / do Litwy przyiechał / przećiwko ktoremu Gliński w śiedmi ſet koni wyiechał/ ráduiąc ſię z ßczęśliwego przyiázdu iego. Kazał pothym Zygmunt ćiáło brátá ſwego do Krákowá záwieść/ á w kośćiele z wielką vczćiwośćią ná zamku pochowáć.

Pochowawßy Krolá Alexándrá Pánowie y Rycerſtwo/ ziecháli ſię do Piotrkowá oſmego dniá

Grudniá/ wyſłuchawßy Mßey świętey/zgodnie potym Zygmuntá Krolem obráli/ Wielkie Kśiążę Litewskie/ Głogowskie/ Opáwskie/ y wßyſtkiego Sląská Stároſtę.

☞ Obwoławßy Krolem Zygmuntá/ poſłáli Poſły do Litwy/ Wincentego Przerębskiego Włocławskiego/ Janá Lubráńskiego Poznáńskiego/ y Máćieiá Drzewickiego Przemyſkiego Podkánclerzego Koronnego/ Biskupy/ Andrzeiá z Számotuł Poznáńskiego/ Janá z Tarnowá Bełskiego/ Woiewody/ Janá Łaskiego Kánclerzá Koronnego/ ktorzy doiechawßy Zygmuntá w Mielniku miáſteczku ná Krolestwo żądáli / ktorego ludźie oboygá ſtanu z wielką rádośćią oczekawáli.

Zygmunt záthym Krol miánowány / nie mießkáiąc do Polski iechał/ przyiechał do Krákowá 20. dniá Mieśiącá Styczniá / w Roku 1507. dosyć ochędożnie z wielką rádośćią od ludźi oboygá ſtanu przyięt / wiáchał w Miáſto o 22. godźinie á ná Zamek wprowádzon / pothym w Kośćiele świętego Wacłáwá ná Zamku/ nabożeńſtwo odpráwiwßy / był koronowan przez Andrzeiá Boryßewſkiego z domu Rożá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego. Był Poſeł od Włádyſłáwá Krolá Węgierſkiego y Czeſkiego Stephan Tálecki/ Kśiążąt/ Pánow z Litwy wiele/ wßákoż ze wßytkich náznácznieyßym był Michał Gliński.

¶ Tá Koronácya byłá w Roku wyżßey pomienionym / 24 Dniá Styczniá. Názáiutrz w Koronie do Miáſtá z Zamku ziechał / tám według zwyczáiu ná Máieſtaćie vśiadßy / przyśięgę od Mießczan przyimował/ kedy nie tylko przednieyßy Miáſtá / ále thez v lud poſpolity podnosząc pálce wzgorę/ dawał znáć/ iż wierność Krolowi ſwemu trzymáć przyśięgáli.

¶ Po Koronácyey záraz Krol Zygmunt złożył Syem w Krákowie/ ná ktorym pilno około obrony R. P. z Pány ſię ſwymi námawiał. Ná tenże

czás oney nádźieie ktorą o nim mieli/wielkie znáki pokazał wßystkim/ y pewne práwá postánowił. Widząc wßyscy Skarb bárzo wynißczony / Pobor postąpili zwyczáyny po dwánaśćie großy z łanu/Duchowni tákże zwykłym obyczáiem ośmą część dźieśięćin.

Bićie monety vstáwiczne ná tymże Seymie vstáwione było.

Páweł Tálecki z tegoż Seymu Poseł Władysłáwá Krolá Węgierskiego y Czeskiego/ z wolą Krolá Zygmuntá y Pánow rádnych/ do Wołoch był posłan / áby imieniem obu Krolow przysięgi od Bogdaná słuchał / do Węgier też Posłowie o potwierdzenie przymierza wypráwieni byli/ Biskup Poznáński pomieniony/Márßałek Koronny/y Kánclerz z nimi Chrzystof Szydłowiecki. Co śię roku tego więcey dźiało Historyać dostáteczniey powie.

☞ W Roku 1 5 0 8. Nowego Krolá zewßąd nowe trudnośći náchodźiły/skarb bárzo był wynißczony/krolewskie dobrá były od przodkow pozástáwiáne/żołnierze z Czech y z Niemiec ktorzy ießcze v Olbráchtá y Alexándrá Krolow służyli/ pilnie o zapłáte nálegáli. Krol chcąc fidem & honorem Regiam záchowáć/ ácz pieniędzy niemiał/ zá porádą Janá Bonárá Niemcá mężá rządnego y sprawnego/ ták rády iáko y pomocy w thym vżył/ ktory z mennice ktorą sam miał w mocy/ tákże y z inąd pieniądze zebrawßy/ w krotkim czáśie R. P. vpádłą náprawił/dobrá Krolewskie z wykupował/ o czym w Historyey będźie.

Zołnierzom pomienionym przeßłych Krolow/więcey niż przez dwákroć sto tyśięcy czerwonych złotych żołdu zápłáćił.

Zamek Krákowski ochędożnie náprawił/ przez tegoż Bonárá spráwę y dozor. Potym też o woynie Litewskiey rádźić pocżął/ ktorey Bázyli Wielki Kniáź Moskiewski był przycżyną.

Tegoż Roku dniá piątego Kwietniá / Zydá spalono / kthory przećiwko chwálebney świątośći Ciáłá Páńskiego wiele mowił/ á gdy w Krákowie w kośćiele Pánny Máryey był przegadan/ od Doktorow w piśmie świętym biegłych / zwłaßczá od Mikołáiá Doktorá Reguły S. Dominiká: Zyd ácz śię też bronił dosyć śmiele/ wßákoż gdy mu prawdy niestáło ná te śmierć skazan.

Tegoż Roku Mieśiącá Lipcá/w niebytnośći Krolewskiey/Tátárowie ná Podole wtárgnąć vmyślili / w czym gdy straż w czás o nich znáć dáłá/ Pánowie społecznie śię zezwoliwßy / wypráwili Janá Kámienieckiego ná then czás Kásztellaná Lwowskiego y Stároste Buskiego przećiwko nim/ przydawßy mu pięć set koni żołnierzow ná pomoc ku Szláchćie onych kráin/ ktory 23. dniá Mieśiącá Lipcá przyßedßy do Miedzybożá/spráwę o Pohańcach dostáteczną máiąc / ktorzy rychło ná Wołyń wbieżeli / záledwie thám trzy godźiny koniom odpocząwßy/z Kozaki onych kráin záßedł im ná Czárny ślák. Do Wronowá tegoż dniá przyßedł / tám zástał dwá tyśiącá Pogan/ktorzy barzo wielką korzyść wieźli/ludźi w niewolą ták iáko bydło gnáli. Do ktorych z ludźmi swymi Kámieniecki przyßedßy/ bitwe fortunnie stoczył/wßystek łup odiął/á ná Miedzybož z ludem swym przyiechał.

W Litwie co zá rozruchy były á kto ich był przycżyną/Hystoryać powie. Wßákoż oney chytrośći ludźi onych zábiegáiąc Krol Zygmunt / Mikołáiá Firleiá z woyskiem posłał ludźi Rycerskich / sam też spráwy Polskie opátrzywßy do Litwy viechał/w dźień świętego Floryaná dniá czwartego Máiá / ále Gliński Zamkow Krolewskich przez zdrádę dostawßy mocno opátrował/ á drugich z woyskiem Kniáźiá Moskiewskiego dostáwáć vmyślił. Wßákoż z ludem wielkim przyßedßy Hetmáni Moskiewscy/ dowiedźiawßy śię o Krolewskim woysku / sromotnie vćiekli / zá ktorymi y Gliński nie máiąc potężnośći bieżeć muśiał.

Krol przyßedßy do Smoleńská / ná przedmieśćiu obozem śię położył/ máiąc zsobą w woyßcze Máćieiá Drzewickiego Biskupá Przemyskiego / y

Podkánclerzego

Podkánclerzego Koronnego/ Janá Łaſkiego Káncierzá Koronnego/ Chrzyſtophá Szydłowieckiego Podſtolego Krákowſkiego y Podſkárbiego Nadwornego/ y inßych wiele Pánow. Tám ſie rozmowiwßy z Pány y Hetmány woyſká ſwego/ przełożył nád woyſkiem Mikołáiá Fierleiá / y Konſtántego Kśiąże z Oſtrogá.

☞ W Roku 1 5 0 9. Poſtánowiwßy przymierze z Moſkiewſkim Kniáźiem/ przypádłá mu potrzebá do Woloch/ wßákoż pierwey krol Syem odpráwił w Piotrkowie/ z ktorego proſto dniá 19 Mieśiącá Kwietniá do Krákowá przyiechał. Támże ná tym Seymie wßyſcy Pánowie ná to Królá námawiáli áby ſie ożenił.

¶ Bogdan Woiewodá Wołoſki z wielkiemi woyſki / zápomniawßy boiáźni Bożey y przyśięgi/ złamawßy przymierze/ do Ruſkich y Podolſkich kráin wtárgnął/ czyniąc wielkie ßkody ogniem y mieczem. O czym gdy ſie Krol przez pewne Poſły dowiedźiał/ wypráwił pretko żołnierze/ ná ktore Jan Bonár od niektorych Mießczan Krákowſkich/ y od niektorych przyiaćiol ſwych pieniedzy doſtał / zábiegáiąc áby w czym Rzeczpoſpolita ßkody iákiey nie podiełá.

¶ Krol názáiutrz po świetym Jákubie / Dniá 26 Lipcá z Krákowá iechał/ przez Bochnie proſto do Lwowá. Tám do niego przyſłał Włádyſław Krol Wegierſki / vpomináiąc go áby przedśiewźietey drogi zániechał/ pokázuiąc przyczyny/ iákie w Hiſtoryey czytać bedźieß.

Dowiedźiawßy ſie Bogdan o woyſku Krolewſkim/ ná zad ſie do źiemie ſwey/ ßkody niemále poczyniwßy/ wroćił.

Krol ná ráde brácką to vczynił / ſam ſie wroćił/ iednák nád woyſkiem przełożywßy Mikołáiá Kámienieckiego z domu Piláwá / Krákowſkiego Woiewode y Hetmáná Koronnego/ w źiemie nieprzyiaćielſką wtárgnąć mu kazał. Ktory ſie przepráwiwßy przez Rzeke Tyre/ wßedł do Woloch/ wielkimi ßkodámi źiemie trapił/ Czárnowce/ Dorohim/ Botußány/ Szczepanowce/ Choćim/ miáſtá/ wybrawßy popalił. Przyßedßy do Soczáwy Miáſtá głownego/ nie báwiąc ſie thám długo oblężeniem/ ná zad ſie z woyſkiem obroćił/ gdyż Woiewodá ze wßyſtkim ludem ſwoim po leśiech á po mieyſcách táiemnych ſie krył/ tylko niewiáſty/ dźieći/ y lud inßy ktorzy przy domiech zoſtawáli/ Niemcy á Czechowie ktorzy byli w woyſku Polſkim/ okrutnie mordowáli. ¶ Bogdan zá tym źiemie ſwey ſpuſtoßeniem/ ſtrzaſkiem v Królá przymierza żądał/ przez Poſły Królá Wegierſkiego/ Oſwáldá/ Kárlázá/ y Bárlámá Bornomiſſe/ o czym w Hiſtoryey bedźie.

Tegoż Roku Bázylius Kniáź Moſkiewski / poſły do Litwy we trzech ſet koni przyſłał/ ktorzy do Wilná przyiecháli 18. dniá Styczniá / pokoy dożywotny poſtánowili/ y więźniowie z obu ſtron wypußczeni.

Tegoż Roku Pskowá przez poddánie dobrowolne doſtał Kniáź Moſkiewski / naprzod ſobie przednieyße ludźie y popy vłágodźił / á pothym poſpolſtwo przyzwolić muśiáło.

☞ W Roku potym 1 5 1 0. Od wiela Pánow Chrześćiáńſkich Poſłowie do Królá przyieżdżáli/ iáko od Papieżá/ od Ceſárzá/ od Duńſkiego Królá / od Báiázetá Ceſárzá Tureckiego / od Wołoßyná Cyobá przymierza potwierdzáiąc vpominki niemále oddáli.

Tegoż Roku w Wieliczkiey Zupie w gorze ogień wielki ſye był záwźiął/ zá nieopátrznym odeßćiem chłopá robotnego / czym wielka trwogá miedzy vrzedniki powſtáłá / Andrzey Kośćielecki z domu Ogończyk Zupnik/ nic ſie nie oglądáiąc ná żadne niebeſpieczeńſtwo zdrowia ſwoiego/ w gore ſie wpuśćił/ zá nim Seweryn Betman Ráycá Krákowski/ ktory miał wieku 90. lat / zá ktorych dowćipem y pilnośćią ogień zágáßon był.

☞ Ná Rok Páńſki gdy piſano 1 5 1 1. Práwie ná początku złożył Krol Syem w Piotrkowie / ná ktorym pobor od oboygá ſtanu Krolowi

LIII ij był poſtąpion.

był postąpion. Ná thenże Syem Anná Księżná Mázowiecká ze dwiemá syny przyiáchálá/ Stánisłáwem y Janem/ przyszedszy do Krolá y do Senatu/ prosiłá áby mogłá wykupić Wiżnieński Powiát/ 12. tysięcy złotych z rąk Janá Łaskiego Arcybiskupá/ kthory był opiekunem powinnego swego Jákubá Glinki z domu Trzaská: o inszych spráwách ktore sie tám toczyły w Historyey czytáć będziesz.

Odpráwiwszy Krol Syem w Piotrkowie do Krákowá przyiechał/ skąd wtorego dniá Máiá wyiáchawszy/ do Brześciá sie Litewskiego obrocił/ tám rzeczy podług myśli odpráwiwszy/ do Krákowá ná zad trzydziestego dniá Páździerniká wiáchał. Tám z Posłem Krolá Władysłáwá y Jádwigi/ Stephaná Siedmigrodzkiego Woiewody zmárłego żony brátem/ Kázimierzem Książęćiem Cieszyńskim czynił zmowę o Bárbárę corkę iey do sthanu małżeńskiego. etc.

Thegoż Roku Posłowie Przekopskiego Carzá przyiecháli/ żądáiąc z Krolem wiecznego bráterstwá/ á pomoc przećiwko káżdemu nieprzyiacielowi/ obiecał y syná przysłáć w zakłádzie/ Krol mu theż ná káżdy rok postąpił dáwáć piętnaśćie tysięcy czerwonych złotych/ z skárbu Księstwá Litewskiego połowicę/ ostátek z Polskiego/ syná nie przysłał á przymierze trzymał poki mu pieniędzy nie dano/ skoro wźiął pieniądze Wołoską ziemię z woyski náiechawszy pustoszył: potym do Moskwy wtárgnął/ gdźie bárzo wielkie szkody poczynił.

☞ Roku potym 1512. Złożył Krol Seymik w Krákowie/ ná ktorym do Bárbáry zmowioney pánny do stanu małżeńskiego byli obráni Posłowie/ naprzod Jan Lubráński Biskup Poznáński/ Christof Szydłowiecki Kásztellan Sędomierski/ Łukasz z Gorki Kásztellan Poznáński y General Wielkiey Polski/ ktorzy bárzo w ozdobnych poczćiech wyiácháli/ przez Sląsko/ przez Moráwę do Tarczyná/ wźiąwszy pánnę do Polski przyiácháli/ ktorą mátká Jádwigá y wuy Książę Cieszyńskie áż do Krákowá odwieźli w ośmi set koni/ ostátek ći Historya szerzey powie. Koronowána byłá przez Janá Łaskiego Arcybiskupá/ ośmego dniá Miesiącá Lutego.

Thegoż Roku Tátárowie do Ruskich y Podolskich ziem wtárgneli/ wielkie szkody mieczem y ogniem czynili. Záraz Krol Zygmunt bez omieszkánia wypráwił dwor swoy do żołnierzow Podolskich/ kthorym wiele Pánow y Rycerstwá ná pomoc sie ziecháło: tám naprzod rotá Lánckoruńskiego Starosty Kámienieckiego/ Zagon Tátárski poráziłá/ dwudziestego trzeciego dniá Kwietniá v Bielki/ z ktorych y iednego żywe° co im do rąk przyszli nie chowáli. Poćieszeni Polacy nádzieią dobrą z fortunnego zwyćięstwá ná Pogány/ śćiągnęli sie wespołek z Litwą do iedney grumady/ gdy im znáć dano o bliskim nieprzyiaćielu/ wźiął z Litwą Konstántyn práwą stronę/ Polacy lewą z Mikołáiem Kámienieckim hetmánem Koronnym y Krákowskim Woiewodą. Mocą y wielkośćią byli silni Litwie Tátárowie/ ták áż ich spieráć poczęli. Konstántyn strwożony posłał do Hetmáná Polskiego o pomoc/ ktorą posłał mu záraz.

W chym sie ruszyłá lewa stroná przećiwko oney wielkośći Pogáńskiey. Tátárowie widząc wielką ćięszkość ná sie/ ze wszad strwożeni y náprácowáni/ vćiekáć poczęli. Nászy ie goniąc bili/ wielką korzyść odięli/ Pogan dwádźieśćiá y cztery tysiące ná głowę poráźili/ więźniow ktore Tátárom odięli było szesnaśćie tysięcy/ koni Tátárskich dźieśięć tysięcy ná stronę Hetmáńską. W tey potrzebie byli przednieyszy Pánowie: Mikołay Kámieniecki wyższey pomieniony Hetman y Woiewodá Krákowski/ Jan Odrowąż ze Sprowey/ Otto z Schodcá Woiewodá Podolski/ Stánisław z Chodcá Márszałek Koronny Stárostá Lwowski/ Márćin Kámieniecki Brát Hetmáński/ Piotr y Stánisław Kmitowie z domu Srzeniáwá/ Stánisław Lánckoruński z domu Zadorá/ Jan Swierczowski z domu Trzy Trąby/ Jan y Mikołay Pileccy

lay Pileccy

łay Pileccy z domu Leliwá/ Jan Szram z Tarnowá teyże Fámiliey/y wiele Rycerſtwá Polſkiego. ¶ Z Litwy Konſtántyn Kśiąże z Oſtrogá/ Zbáráſki Andrzey/Michał Wiśniewiecki z ſyny/y Sláchtá tych pomienionych Pánow. Szerzey o tey bitwie w Hiſtoryey cżytáć będźieß.

Przyiechał potym w tymże Roku Poſeł Tátárſki/ potwierdzáiąc przymierza/w roku przeßłym poſtánowionego.

☞ Krol Zygmunt w Krákowie zmießkawßy áż do oſtátecżnego dniá Páźdźierniká/ná dźień świętego Márćiná ná Syem do Piotrkowá iechał/ ktory odpráwiwßy/weſpołek y z Krolową do Poznániá iechał/ Zamki/ w Krákowie/w Piotrkowie nápráwić kazał/ Piotrkowſkiego niedokonano áż w roku 1519. V świętego Stániſłáwá ná Skałce Grob Brátu Frydérykowi Miedźiány poſtáwić kazał. Inße potym ſpráwy Hiſtoryá ć powie.

☞ W Roku 1513. Krolowa Bárbárá Dwudźieſtego Piątego dniá Márcá/w Piątek przed wybijáną/ Jádwigę Pierwßą Corkę w Poznániu vrodźiłá.

Thegoż Roku Helená Alexándrá Królá żoná/ 29 dniá Mieśiącá Stycżniá vmárłá.

Tegoż Roku Zamek Wileńſki ochędożnie z drzewá pobudowány zgorzał 21. dniá Mieśiącá Lutego.

Tegoż ſię też Roku Bázylius Kniáź Moſkiewſki przez Poſły v Ceſárzá Máxymiliáná o koronę ſtárał/ przećiwko Polakom iákoby był mogł nawiętße woyſko zebráć y ze wßyſtkimi ich ſąśiády pomierzić chćiał/ do Niemiec dla ludu poſłał/ ále ſię y w Polßcże tácy náleźli co pomágáć náprzećiwko ſwym chćieli/z ktorych Láte Mießczániná Krákowſkiego Czechá poimano/ do Krákowá poſłano y támże śćięto.

☞ W Roku 1514. Kniáź Moſkiewſki wielką mocą Smoleńſk obległ/ potym gdy przez moc doſtáć go niemogł/ przez zdrádę tego dokazał.

Glińſki potáiemnie od Włádyſłáwá Węgierſkiego y Czeſkiego Królá z Zygmuntem Krolem Polſkim poiednan: o cżym gdy ſię dowiedźiał Moſkwićin/ Glińſkiego dał do więźienia.

Potym wielkie woyſko Krol wywiodł przećiwko Moſkiewſkiemu/ Litwá byłá pod ſpráwą Konſtántego Kśiążęćiá z Oſtrogá/ kthorych było w licżbie ßeſnaśćie thyśiecy/ Polacy pod ſpráwą Swiercżowſkiego z Domu Trąby/ thák żołnierze iáko y ći kthorzy z chęći ſwey na potrzebę Krolewſką wyiácháli/ iáko Tecżyńſcy/ Kmitowie/Pileccy/ y inßych wiele.

Położyli ſię v Boryßowá nád rzeką Berezyną/ ſtocżyli potym bitwę fortunnie z nieprzyiaćielem/rozgromili y porázili/poimáli Hetmánow dźieśięć/ śiedmnaśćie Woiewod/ poſpolithego ludu cżterdźieśći thyśiecy: z woyſká Krolewſkiego cżterech znacżnieyßych zábito/ inßego Rycerſtwá coś więcey niż cżterdźieśći/ wßákoż ránnych bárzo wiele/ to ſię dźiało w Roku pomienionym w dźień Národzenia Pánny Máryey. Poſłan tegoż Roku do Papieżá Mikołay Wolſki z Domu Pułkozá w poſelſtwie.

☞ Roku 1515. Krol Zygmunt z Bárbárą Krolową z Litwy do Krákowá przyiáchał/ á tám ſię z tąd gotował do Przeßporku/ kędy z Ceſárzem Máxymilianem y brátem Włádyſłáwem Krolem Węgierſkim y Czeſkim ziecháć ſię miał. Wyiecháli z Krákowá piątego dniá Márcá/ potym z ſobą ći Pánowie wiecżne poſtánowili przymierze/ á co zá pożytki drugie tego ziechánia ich były R. P. toć potym ſię ßerzey w Hiſtoryey pokaże.

Tegoż Roku vrodźiłá drugą corkę Krolowa Bárbárá/imieniem Annę wtorego dniá Mieśiącá Lipcá. Tegoż Roku wielka powodź byłá.

Przyiáchał Krol Zygmunt do Krákowá z tey pomienioney drogi/ dźiewiętnaſtego dniá Mieśiącá Sierpniá/ wßákoż Krolowa záſtał w niedobrym zdrowiu.

Tegoż roku Jan Turzo Poſeł od Frydéryká kśiążęćiá Legnickiego przy-

iechał/żądáiąc Helżbiety śioſtry Zygmuntowey do Stanu Małżeńſkiego/ ktorey mu Krol nieodmowił.

Tego Roku Krolowa Bárbárá/Páni żywotá świętego vmárłá / dniá wtorego Páźdźierniká.

Tegoż Roku Járocki Ochmiſtrz Krolowey Bárbáry vmárł.

☞ Roku 1516. Włádyſław Krol Węgierski y Czeski / máiąc wieku lat 60. vmárł/ zoſtáwiwßy ſyná Lodwigá / ná oboie Kroleſtwo ktore ſam trzymał koronowánego.

Tegoż Czáſu Tátárowie Przekopſcy gdy Krol był w Wilnie / gotowáli ſie ze cztermi woyski/ do Moskwy głos puścili/á w tym do Ruśi wtárgneli nád nádźieie naßych / bo przymierze znimi było. Położyli Koß v Bußká/ w tym Márcin Kámieniecki Woiewodá Podolſki / Stániſław Lánckoruńſki y Tworowſki/ zebráli ſie z ludźmi onych kráin/ do ktorych żołnierze ſie przyłączyli / ktorzy byli ná Międzybożu/ pátrzáli czáſu gdźie mogli ktoremu Zagonowi zdołáć.

Chrißtof też Szydłowiecki Woiewodá Krákowſki/ obſyłał Rycerſtwo Polſkie / ludźi tákże co mogł zá pieniądze zebrał / ćiągnął do Podola/ támże znimi v Trebowle bitwę ſtoczył y porázil/potym ich v Podháiec drugi zagon 500. koni nábieżawßy pogromił. Trzeći Zagon w ktorym było 200. Tátar v Wiśniowcá porázili náßy/ gdy ſie ſpołem złączyli wßyſcy / Szydłowiecki z Mikołáiem Firleiem/niebyło ich tylko dwá tyśiącá / niemogli oney wielkośći rády dáć / vpuśćili ich z wielką korzyśćią. Potym też náßy zebrawßy ſie w kozáctwo/ćiągneli pod Biáłogrod/ wiele owiec y bydłá záieli / Turcy obaczywßy wyßli zá nimi/bacząc że ich niewiele/ chćieli ſwoie ſtádá odbić / wßákoż nietylko dobytká odiſkáć mogli / ále y ſámi gárdłá ſwe zutracáli/ náßy z korzyśćią zdrowo ſie do domu wroćili.

Ná oſtátku Mieśiącá Liſtopádá/ tegoż Roku Tátárowie z ták wielkimi woyſki iáko y pierwey do Ruſkich kráin wthárgneli: obroćiło ſie iedno woyſko do Kámieńcá/drugie do Látowißá/trzećie do Międzybożá/ czwarte do Zynkowá. Ná ten czás Stániſław Lánckoruńſki Stároſtá Kámienieckí/v Międzybożá y Látowißá dwá kroć Pogány porażał y zdobycz im odeymował/ w tey tám bitwie Roman wnek Konſtántego od Tátar zábit/ mąż pámięći y ſławy godny.

Dniá śiodmego Mieśiącá Grudniá / támże pod Międzyboż cztery ſtá Tátar przyßło / ktore Páwel Fárurey z Domu Sulimá z ludźmi ktore miał pod ſwą mocą ná głowę porázil. ¶ Tegoż Roku Piotrkow wßyſtek zgorzał.

☞ W Roku 1517. Wáśił Kniáź Moſkiewſki w Litwie ßkody niemáłe czynił / ßedł przećiwko niemu Krol ludźie zebrawßy / iedne zá pieniądze/ drugie też z powinnośći / wßákoż ſię dowiedziawßy o nich Moſkiewſki/vſtąpił/náßy ßli zá nimi/y kilká bitew poſtronnych z nimi mieli / wßedy ßczęśliwie/potym źiemię Siewierſką przeßli od końcá do końcá.

☞ Roku 1518. Zá námową Ceſarzá Máximiliáná / Zygmunt Krol wypráwił Poſły do Apuliey / Jana Konárſkiego Arcdźiekaná Krákowſkiego/Mężá vczonego y wymownego/ ktory ięzyki rozne vmiał / Stániſłáwá Oſtrorogá Káßtellaná Káliſkiego/weſpołek z Poſły Ceſarzá pomienionego / po Corkę Jana z Forcya Kśiążęćiá Medyoláńſkiego / imieniem Bonę/do ſtanu Małżeńſkiego / kthorą przywieźli do Krákowá z rádośćią wielką wßyſtkich/ y támże po ślubie koronowána. Tegoż Roku śćinano Mießczány Kázimierſkie o Słáboßá z domu Wieniáwá w Krákowie.

☞ Roku 1519. Tátárowie z wielkim woyſkiem do Ruśi wtárgneli Mieśiącá Sierpniá/ Bełſką źiemię / Chełmſką / áż y Lubelſką ogniem y mieczem puſtoßyli.

Przećiwko ktorym Mikołay Firley Hetman y z ſynem/Márcin Kámie-

niecki Woie-

niecki Woiewodá Podolski/ Fredrus / Andrzey Borátyński z innymi Pány y Rycerſtwem / z Ruśi y z Podola ćiagneli: Kśiaże Konſtántyn z mcmáłym pocżtem przyłacżył ſie do nich. Ci wßyſcy ſpołem ſie złacżywßy / ná ten cżás gdy Tátárowie ßli ná zad z płonem / podkáli ſie z nimi nießcżeśliwie v Sokalá.

☞ W Roku 1520. Boná Krolowa vrodźiłá Syná dniá pierwßego Mieśiacá Sierpniá/ w niebytnośći Krolewskiey w Krákowie/ ktoremu dano imie Zygmunt Wtory / Auguſtus przydano od Mieśiacá w ktorym ſie vrodźił. Tegoż roku byłá wielka powodź z vſtáwicżnych dżdżow.

☞ Roku 1521. Pruski Miſtrz v Królá przymierza przez Poſty żadał do cżterech lat.

Tegoż Roku Turcy wźieli Biáłlogrod / zá pánowánia Lodwiká Królá Synowcá Zygmuntowego.

Tegoż Roku źima byłá bárzo ćiepła / nie inácżey iedno iáko Jeśień.

☞ Rok Páński 1522. Z wielkie° pokoiu w Polßcże / był znacżny. Ná drugi Rok kiedy piſano 1523. od Moskiewskiego Poſtowie przyiecháli do pięći lat przymierza proßac.

Tegoż Roku Máćiey Doktor Miechowitá mąż vcżony vmárł.

Tegoż Roku Kolegiaci mur łamiac skarb nálezli w konwi miedźiáney.

Tego Roku Kśiaże Stániſław Mázowieckie vmárł.

Roku 1524. Był wielki vćisk w Ruskich kráinach przed Pogány/ Turcy pierwey/ potym Tátárowie ßkody wielkie cżynili.

☞ Thegoż Roku byłá wielka drogość w Polßcże dla nieurodráiow.

Drugiego Roku Mieśiacá Márcá dniá dźieśiatego/ Woyćiech Pruſki Miſtrz przyſiegał śrzod rynku Krákowſkiego / zrzućiwßy płaßcż z krzyżykiem/ ná Kśieſtwo był od Królá przełożon.

Tegoż Roku ognie y powietrza wielkie pánowáły/wiele miaſt pogorzáło/ iáko Łowicż/ Sedomierz/ Wártá/ Sadecż/ Vnieiowſki Zamek / Żárnowiec/ Turek / y inße nieznácżne.

☞ Roku 1526. Mieśiacá Kwietniá/ Krol Zygmunt do Gdańſká iechał/ kazał ſwowolne Mießcżány pośćinác.

Tegoż Roku Kśiaże Mázowieckie Januß vmárł/ miáłá trudnosć Pánná Rádźieiowſka z Domu Junoßa / ná ktora niemieli aby go otrułá. Po iego śmierći Kśieſtwo Mázowieckie do Korony przyłacżono.

☞ Roku 1527. Konſtántyn Kśiaże z Oſtrogá z drugimi poráźili Tátáry/ iedny v Kijowá/ drugie v Kániowá/ trzećie v Cyrkaß/ długo z nimi á meżnie cżyniac.

Thegoż Roku porážon Krol Węgierſki Jan / od Ferdynándá Ceſárzá.

Tegoż Roku vrodźił ſie dźiw od niewiáſty we wśi Bránkowie v Rádomiá/ máiac głowe Lwia / pierśi kosmáthe / zgrzytáiac zebámi głoſem ſtráßliwym/ był żyw ośm godźin.

☞ Roku 1528. Był Syem w Piotrkowie/ z ktorego proſto Krol do Litwy iechał.

☞ Roku 1529. Sieniáwſki był ná cżći v Carzá Tátárſkiego Oſtaná/ iáko v pobrátymá krolewſkiego/ á potym ſie okupowáć muśiał.

☞ Drugiego Roku kiedy piſano 1530. Zygmunt Wtory Auguſtus / zá żywotá oycowſkiego ná Kroleſtwo Polſkie był pomázan y koronowan / Mieśiacá Lutego / dniá 21.

Thegoż Roku Krol Zygmunt Pierwßy / miedzy Krolem Janem Węgierſkim y Ferdynándem Ceſárzem/ przez Poſty ſwe/ Chrißtofá Szydłowieckiego Káßtellaná/ Andrzeiá Tecżyńſkiego Woiewode Krákowſkiego wźiał ná vgode.

☞ Roku 1531. Petrelo Wołoſki Woiewodá Pokućie wybrał/

przećiwko ktorym Krol wypráwił Janá z Tarnowá z Domu Leliwá / Janá Kole Hálickiego Kásztellaná / poráźili go potym ná głowę / wźieli dział 50/ więźniow znácznych 1000.

☞ W roku 1 5 3 2. Trzy Słońcá nád Olomuńcem widźiáne były. Tegoż Roku Piotr Opaleński w poselstwie do Turek iezdźił / przymierze do żywotá obu Krolow przyniosł/ od Tátar/ Turkow/ y Wołochow.

☞ Roku 1 5 3 3. Turcy do Wiedniá mocą wielką ćiągneli.

☞ Roku 1 5 3 4. Tátárowie Kierkielscy o S. Szymonie Judy/ wtárgneli ná Wołyń/ położywszy się v Pánkowiec szkodę wielką około Krzemieńcá poczynili/od Koły Hetmáná polnego gromieni w pogoni byli/poty m od Wężyká rotmistrzá teyże Fámiliey v Zásławia wielką im korzyść odięto.

Tegoż Roku Laski Hieronym Woiewodá Sierádzki w więźieniu był v Janá Krolá Węgierskiego/ ktorego Jan Tarnowski potym z wielką trudnośćią wypráwił.

☞ Roku 1 5 3 5. Owczyná Moskwićin wielkie szkody poczynił w Litwie/zá ktorym Jan z Tarnowá / y Andrzey z Gorki z ludem Polskim wyiecháli/przyszedszy pod Stárodub Zamek/ná ktorym się záwárł był/mocą go wielką dobyli prochy podsádźiwszy / Moskwę pobili/ y wielką korzyść wźieli. ¶ Tegoż Roku Jádwigá Krolewná od Bárbáry/dáná w stan Małżeński Kśiążęćiu Berlińskiemu.

☞ W Roku 1 5 3 7. Piotr Wołoski Woiewodá nie pomniąc ná przymierze y przysięgę swą/ szkody czynił w Rusi y ná Pokućiu / przećiw ktoremu ruszono wszystkę Sláchtę/wszákoż nic nie spráwiwszy precz się rozieżdżáli/ á to zowie Pospolstwo Kokoszą woyną / o ktorey w Historyey wiele czytáć będźiesz. Aż potym żołnierze ktorych było trochę/ mśćili się szkod onych nád nimi.

☞ W Roku 1 5 3 8. Gdy Wołoszyn z wielkim woyskiem ná Podole wtárgnął/spalił Czerwonow/ Jágielnice dobywał/ y Czárnokoźiniec/ żołnierze ktorzy po leżách byli rozsádzeni/zebráli się do nich bez wieśći / iáko Rotá Andrzeiá Tęczyńskiego Stárosty Rohátyńskiego / Mikołáiá Sieniáwskiego Hetmáná Polnego/wszákoż bitwę stoczywszy/ bacząc gwałt ná się/ vstąpić muśieli/iednák ták wiele iáko y nászych Wołochow poginęło. Tám zábitych w tey potrzebie/ Węgliński z domu Godzámbá/ y Pilecki z Domu Leliwá/inszych Towárzyszow niemáło.

Tegoż Roku popráwił się Krol ná tegoż nieprzyiaćielá/posławszy Janá Tárnowskiego z domu Leliwá z niemálym woyskiem ludu służebnego.

☞ Roku 1 5 3 9. Izábellá Corká Krolá Zygmuntá / Janowi Krolowi Węgierskiemu do stanu Małżeńskiego dáná.

Tegoż Roku Málcherowa Ráyczyna Krakowska spalona propter Iudaismum. Drugi Rok był spokoyny.

☞ W Roku 1 5 4 1. Tátárowie do Rusi wtárgnąwszy dni Márcowych/szkody niemáłe około Winnice poczynili. Bernáth Pretficz Stárostá Bárski puśćił się po nich z trochą ludźi áż pod Oczákow / ále mu iuż byli ná wodę z onymi ludźmi vbieżeli/ktore w Okrećiech ná targ do Káffy wieźli. On nie mogąc swych odiąć/mśćił się nád Pogáńskimi żonámi y dźiećmi.

☞ Roku 1 5 4 2. Laski Woiewodá Sierádzki vmárł.

☞ Drugiego Roku 1 5 4 3. Helżbietá Corká Krolá Rzymskiego Ferdynándá przyniesioná w stan Małżeński Krolowi młodemu Zygmuntowi Augustowi.

¶ Roku 1 5 4 4. Czworo Záćmienie było/dwoie Słońcá/Mieśiącá dwoie. Tegoż Roku skoro po Seymie Piotrkow zgorzał.

¶ W roku 1 5 4 5. Krolowa Helżbietá/ Corká Ferdynándá Cesárzá Węgierskiego y Czeskiego Krolá/á żoná Zygmuntá Augustá Krolá Polskiego/vmárłá Dniá piętnastego Czerwcá/z wielką żálośćią ludźi wszytkich.

W Roku

¶ W Roku 1546. Ceſarz Chrześćiáńſki walczył z Kśiążęthy Niemieckimi.

☞ W Roku 1547. Syem wálny w Piotrkowie złożon/ támże Krol Zygmunt Pierwßy zániemogł/ przywieźion do Krákowá/ vmárł w Roku 1548. Dniá Pierwßego Kwietniá/godziny dwunaſtey w dźień Wielkonocny. Pánował lat Czterdźieśći/ z wielką ſławą Krolestwá tego/ktoremu nie Pánem/ ále był práwie Oycem/ o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß. Zoſtáło Potomſtwo iego: Naprzod od Bárbáry Woiewody Siedmigrodzkie° Corki wyżßey pomienioney potomſtwo wſpomniáne dwie Corce. A od Bony Janá Kśiążęćiá z Forcya Medyoláńſkiego Corki/ Syn Zygmunt Auguſt Krol Polſki/y Izábellá Krolowa Węgierſka. Zophia Kśiężná Broßſicka. Káthárzyná Krolowa Szwecka/ od ktorey ieſt Syn y Corká/oboie Polſkiego ięzyká dobrze náuczeni.

Anná Krolowa Polſka: Stepháná Pierwßego żoná/ o ktorey ná ſwym mieyſcu czytáć będźieß.

¶ Spráwy znáczne á pámięći wieczney godne tego Krolá świętego Hiſtorya doſtáthecznie pokaże. Miał wieku Ośmdźieśiąt y ieden Rok/ Mieśięcy dwá/Dni śiedm. Ciáło iego pochowano w Krákowie ná Zamku w Káplicy/ktorą ſam zá żywotá ſwego zmurowáć kazał. Co ſię dźiało roku 1548. We Czwartek po świętym Jákubie/Dwudźieſtego Szoſtego Dniá Mieśiącá Lipcá.

Po śmierci Krolá Zygmuntá/ Zygmunt Auguſt wźiąwßy Kroleſtwo w Opiekę ſwą/doſyć fortunnie y roſtropnie ſpráwował.

☞ Naprzod zá dobrego zdrowia Oycowſkiego ná Wielkie Kśięſtwo Litewſkie podnieśion/w roku 1529. Dniá Piętnaſtego Mieśiącá Páźdźierniká. ¶ Potym w Roku 1530. Dwudźieſtego Pierwßego Dniá Mieśiącá Lutego Koronowan/po Koronácyey oddan mu zá Márßałká Piotr Opaleńſki ze Bniná z domu Łodzia/ Mąż Cnotliwy/ kthory wiela ięzykow był dobrze vmieiętny.

Co ſię inßych Lat dźiało áż do śmierći Oycá iego/toć ſię krotko wſpomniáło wyżßey/potym w Hiſtoryey ßerzey czytáć będźieß.

☞ W Roku 1543. Zá roſkazániem Oycowſkiem/ á zá Rádą wßytkich Pánow Koronnych/ thákże y Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/ poiął w ſtan Małżeńſki Helżbietę Corkę Ferdynándá Ceſarzá Węgierſkiego y Czeſkiego/z ktorą dwie lećie tylko mießkał/vmárłá w Roku 1545. Dniá Piętnaſtego Mieśiącá Czerwcá/ z wielką żáłośćią wßyſtkich ludźi/ choć drugim nie byłá znáioma/iednák ſłyßąc o iey świętych ſpráwách/ bárzo iey żáłowáli.

☞ Potym w Roku 1548. Poiął drugą żonę Bárbárę/Jerzego Rádźiwiłá Káßthellaná Wileńſkiego Corkę/ ſtárodawney Fámiliey w Kśięſtwie Litewſkim/iednák było to máło nie przećiwko wßytkim Pánom/ vßedł wßytkie Krol mądrośćią ſwą/ że konfirmowáli Małżeńſtwá iego. Potym po onym weſelu/ktore było roku wyżßey miánowánego/dniá ſiedmnaſtego Mieśiącá Kwietniá/ w roku 1550. Dniá śiodmego Grudniá Koronowána byłá. Vmárłá po Koronácyey rychło/ w Roku 1551. Mieśiącá Máiá/Dniá Oſmego.

¶ Poiął potym Trzećią zá dozwoleniem Papieſkiem/ Káthárzynę Corkę Ferdynándá Ceſarzá/ Pierwßey żony ſwoiey Helżbiethy Sioſtrę rodzoną/wßákoż to ſtąd ſię znáczyło/ że nie było woley miłego Bogá w they ſpráwie/ gdyż miłość powinna miedzy nimi nie byłá. Koronowána byłá

tá świetá Páni w Krákowie Miesiącá Lipcá dniá trzydźieſtego pierwße°/ roku 1 5 5 2. Odeſłána do Rákus w roku 1 5 6 6. Vmárłá w Lińczu Roku 1 5 7 2. Dniá 29. Miesiącá Lutego/ w Piątek przed Sucho Niedźielą/ Páni Cnotliwa/ Pokorna/ miłośierna przećiwko vbogim/ przećiwko káżdemu ſtanowi vkłonna. Byłá naprzod zá Kśiążęćiem Mantuáńſkiem. Tákiego nießczęśćia ktore ćierpiáłá tá Páni/ bárzo żáłowáły wßyſtkie ſtany Koronne/ y Krolowi tego nie chwaliły/ co potym z Hiſtoryey wyrozumieß. ❡ W Roku 1 5 5 2. Alexánder ná Woiewodztwo Wołoſkie wſadzon od Sieniáwſkiego Mikołáiá z Domu Leliwá Woiewody Ruſkiego y Hetmáná Koronnego.

❡ W Roku 1 5 5 6. Wilhelm Firſtenbergier Inflantſki Miſtrz z woyſkiem niemáłym/ Wilhelmá Arcybiſkupá Ryſkiego ná Zamku Kokonhauſen dobył y poimał.

☞ Roku 1 5 5 7. Ná końcu Miesiącá Lipcá / przećiwko temu Miſtrzowi Krol Zygmunt Auguſt z Wilná z woyſkiem ozdobnym/ á z ludźmi práwie ná wybor wyćiągnął/ Pánow/ Pániąt/ y wiele znácznych Sláchćicow Polſkich/ ná te potrzebę z nim ſię było wypráwiło/ o czym potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß. Z Wilná do Inflant wyćiągnął Krol ze wßyſtkimi/ ktorego vlęknąwßy ſię Firſtenberger/ y ſam hołd dáwáć muśiał/ y Arcybiſkupá pod Poſwole do Obozu Krolowi odeſłał. Początek/ koniec/ y wßyſtkę ſpráwę tey woyny w Hiſtoryey czytáć będźieß.

☞ Roku 1 5 5 8. Dniá 18. Miesiącá Lipcá/ Terpt w Inflanćiech przez poddánie Moſkwićin opánował/ w ktorym Herman Biſkup poimán y do więźienia wſadzon.

❡ Roku 1 5 5 9. Inflánći przez poddánie Kietlerá Bowſká/ Felburku y inßych Zamkow Krolowi Polſkiemu poſtąpili.

Tego Roku ná pokoiu Podkánclerzemu Philipowi Padniewſkiemu z domu Nowiná/ vkrádźiono Pieczęć Krolewſką.

❡ Roku 1 5 6 0. Firſtenberger Miſtrz Inflantſki ná Felinie od Moſkwy wźięt/ przez zdrádę od żołnierzow ſwych wydány.

❡ Roku 1 5 6 1. Ryżánie z niektorymi inßymi Miáſty y Zamki Krolowi ſię Polſkiemu poddáli/ y támże Krol naprzod od tego Roku Gubernatorá poſtáwił.

Tegoż Roku w Poniedźiáłek po świętym Márćinie Jákub Deßpot od Olbrychtá Laſkiego ná Hoſpodárſtwo Wołoſkie wſadzon.

❡ W Roku 1 5 6 2. Gotard Kethler Kśiążęćiem Kurláńſkiem y Semigálſkiem od Krolá Auguſtá vczyniony.

W tymże Roku Exequcya ſię záczęłá Dniá 22. Miesiącá Liſtopadá/ á Roku 1 5 6 3. Dniá 20. Márcá ſkończona w Piotrkowie ná Seymie wálnym/ przywileiem potwierdzona. Tám też Quartę/ to ieſt Czwartą część ſwych dochodow Krol dárował Rzeczypoſpolitey.

Tegoż Roku pod Newlem/ Stániſław Leśniowolſki z domu Roch alias Kolumná/ Jan Zborowſki/ ktory teraz ieſt Káßtellanem Gnieźnieńſkim/ iákoś czytał pod Jáſtrzębcem/ zá Hetmáná Floryáná Zebrzydowſkiego z domu Rádwan/ nie máiąc z ſobą tylko piętnaśćie ſet ludźi Rycerſkich/ ze czterdźieśćią tyśięcy Moſkwy mężnie czynili/ y wiele ich ná plácu zoſtáwili/ á nie mogąc pokonáć oney wielkośći/ z ſławą obronnie od nich odiecháli/ o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

☞ W tymże roku Połock Zamek y Miáſto ze wßyſtką włośćią od Moſkiewſkiego wźięt/ ná kthorym niemáło ludźi Rycerſkich do więźienia Tyrran pobrał.

Tegoż roku ná Vle Mikołay Rádźiwił Woiewodá Wileńſki/ y Hetman Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego Jan Chodkiewicz Stároſtá Zmudzki/ Dwádźieśćiá y pięć Tyśięcy Moſkwy poráźili/ Hetmáná Piotrá Jwá-

nowiczá Szuy-

nowicza Szuyſkiego zábito tám w tey potrzebie / doſtatecżniey w Hiſtoryey o tym cżytáć bedzieß.

Wroku 1564. W Krákowie powietrze ſie było miedzy ludzie záwárło / wßákoż nie ták ßkodliwie z láſki Bożey iáko przed tym bywáło.

Wroku 1566. Snieg wielki w Lublinie ſpadł / dwunaſtego Mieśiacá Kwietniá.

☞ Wroku 1567. Eryk Cżternaſty tego imieniá Krol Szwecki / zá ſpráwa Mikołáiá Tálwoßá Káßtellaná Zmudzkiego / v wśi Kirempe nie dáleko Rewlá / z ludu ſwego z ßeśćia tyśiecy Szwedow porážon / z cżego żáłoſnym bedac bárzo przyßedł w furya / ſtał ſie Tyrránnem iákoby rozum ſtráćiwßy / dla cżego potym y Kroleſtwo vtráćił.

¶ Wroku 1568. Kśiaże Roman Sángußko / Vle Zamek obronny z máłym ludem / iáko niżey cżytáć bedzieß / vbieżał y ſpalił / dniá dwudzieſtego oſmego Mieśiacá Wrześniá.

Tegoż roku Olbrycht Laſki Woiewodá Sierádzki / Mąż v wßech Narodow dla ſpraw Rycerſkich záwołány / pod Ocżakowem Tátáry gromił.

Wroku 1569. W dzień świetego Witáliſá w Máiowe dni śnieg wielki ſpadł / trwał przez trzy dni / pocżawßy tertia Maij vſque ad quintam.

Thegoż Roku Vnia z Litwa dokońcżona byłá z wielkiem ſtárániem Krolewſkiem.

☞ Roku 1569. Ceſarzá Chrześćiáńſkiego Máximiliana poiednał z Janem Krolewicem Wegierſkiem Sieſtrzeńcem ſwoim rodzonem / z ktorym Ceſarz prze Szwedego Hetmáná ſwego wiodł przez długi cżás woyne w Wegrzech / á do tákiey miłośći przywiodł ich był / że mu iuż był ziednał do ſtanu Małżeńſkiego Wnucżke Ceſarſka Kśieżne Kliweńſka / co w Hiſtoryey potym ßerzey ſie opowie.

Tegoż roku Ceſarz Turecki Selim przyſłał do Krolá Jmbráimá Stráßá Polaká ſturcżonego / żadáiac go o to / ponieważ mu był nieprzyiaćielem Jwan Kniáź Moſkiewſki / áby przepuśćił Trzydzieśći tyśiecy Woyſká iego przez grunt Korony Polſkiey do Moſkwy. Cżego Krol mu pozwolić niechćiał / owßeyki moca mu tego bronić wielka obiecował. Z cżym poſłał do niego Dworzániná ſwego Andrzeiá Taránowſkiego z domu Beliná / Męża ácż wzroſtem máłego / ále ſercá wielkiego y wymowy przeſpiecżney / áby tego ſie nie ważył. Ceſarz obawáiac ſie gotowośći zá przeſtroga Krolewſkiey / przez puſtynie Aziyſkie do Aſtráchániá woyſko ſwoie wiodł / ná kthore wielkie powietrze / z głodu / z nedze / wrzody przypádły / y ták wymorzyły / że bárzo máło ſie ludzi onych do Cárygrodá wroćiło / o cżymeś cżytał pod Herbem Beliná. ¶ Ten Rok bárzo był nieurodzáyny / y wiele ludzi powietrzem wymárło w Polßcże.

☞ Wroku 1570. Cżternaſtego dniá Mieśiacá Márcá / Jan Krolewic Wegierſki vmárł / Mikołay Mielecki Woiewodá Podolſki w poſelſtwie do Wegier ná pogrzeb był poſłan w niemałym pocżćie / wßyſtko cū dignitate Regia odpráwił / w Hiſtoryey o tym dowodnie cżytáć bedzieß.

Tegoż Roku w Krákowie grom wieże w ktorey były prochy zápalił.

Tegoż Roku mieśiacá Grudniá / Krol Zygmunt Auguſt przez Poſły ſwe / Piotrá Klocżewſkiego Stároſte Málogoſkiego / y Demetryußá Sulikowſkiego Sekretarzá ſwe° / ktory był Arcybiſkupem Lwowſkiem / potym zá pánowánia Krolá Stepháná ten był z Domu ábo Fámiliey Jednorożec / pokoy vcżynił miedzy Janem Krolem Szwedſkim ßwagrem ſwoim / á miedzy Fryderykiem Krolem Duńſkim / miedzy kthorymi wielkie nieprzyiáźni y długie woyny były. Nie był to Rok żyzny / y ludźiem bárzo ſkodliwy / wiele ich powietrzem pomárło.

W tymże roku poſłał Poſły ſwe Krol Auguſt do Kniáźiá Moſkiewſkiego Jwáná / ktory nieludzkie ále beſtyey podobne obycżáie w ſobie miał. Na-

przod Janá Krotoſkiego z domu Leſzczyc Woiewody Jnowlocláwſkiego/ y Janá Tálwoſzá Káſztellaná Zmudzkiego/przy nich inſze Dworzány y Sekretarze/ktore on nád Práwo Poſpolite miedzy wſzyſtkimi narody nieprzyſtoynie tráktowal/Konie ktore mu w dáry przywiedli/przed ich oczymá rozśiekáć kazal/to co mu ſie v drugich podobálo gwaltem pobral. Tymći mu one chćć o ktoreieś wyżſzey czytal nágrodźil: Czego ácz ſie nad nim pomśćić byl chćiwy/ále śmierć pretka przeſzkodźilá. Wſzákoż ſie te° znácznie nád nim Krol Stephan/ktory śioſtre iego rodzono mial zá ſobo pomśćil/czego ſie w Hiſtoryey ieſliś nie świádom náczytaſz.

W roku 1 5 7 1. Dniá 20 mieśiacá Kwietniá/ w Warſzáwie Poſly tego pomienionego Tyrránná Krol Zygmunt Auguſt vczćiwie odpráwil.

Thegoż Roku dwudźieſtego dźiewiotego dniá Styczniá grzmiálo nád Krákowem/y lyſkánie bylo wielkie. Byl to rok bárzo nieurodzáyny/ ná ludźie wielki vćiſk áż vmieráli od glodu/ tákże y w Kśieſtwie Litewſkim.

☞ W roku 1 5 7 2. Krol Zygmunt Auguſt Bogdaná Hoſpodárá Woloſkiego/ſyná Alexándrowego chcac rátowáć v Ceſárzá Selimá/ktory byl ná mieyſce iego poſlal Jwonie zá oſkárżeniem Wolochow. Poſlal Andrzeiá Táránowſkiego Dworzániná ſwego w poſelſtwie/ proſzac áby go w láſke przyiol/á przewinienie niebácżne w mlodych lećiech iego przebaczywſzy/páńſtwo oyczyſte wroćić mu kazal. W tym skoro Táránowski przez Wolosko źiemie iádac v Jwonie ſie odpráwil / á do Konſtánthynopolá przyiechal/od Báſzę y od Ceſárzá wdźiecznie przyiet / w goſpodźie vczćiwey y ná dobrym powietrzu poſtáwion / ſtácyo hoyno náznáczono. W tym wieść przyſzlá do Ceſárzá/że Bogdan z Polaki w źiemie Wolosko wiechal/ wielko ſzkode vczynil/iákoż bylá prawdźiwa / bo ludźie Rycerſcy przebráni/ z Woiewodo Podolskim Mikoláiem Mieleckiem z domu Gryff/ Meżem dla ſpraw Rycerskich pámieći godnym/w źiemie Wolosko weſzli / miedzy ktorymi byli przyiaciele Bogdanowi z Polski bylo wſzyſtkich blisko ábo cále pietnaśćie ſet koni/iáko chco niektorzy/drudzy mniey poczt u ich kiádo/ iednák oná wielkość nieprzyiaćielſka namniey im ſroga nie byla/z ktorymi iuż byl záſzedl do Rzeki Prutá. Ale iż Wolochowie bárzo záiatrzeni przećiwko Bogdanowi/przyiać go niechćieli/ wroćić ſie z ludem Woiewodá muſial. Co bacżac nieprzyiaćiel/chćieli práwie moca Polaki ogárnać/iednoż zá káżdym pokuſzeniem śmiele doſyć y meżnie gromieni byli. Wyſzedl z ludźmi obronna reko z wielko ſlawa ſwa Woiewodá / bo ták byl potrwożyl Pogány/że ináczey nie powiedáli/iedno iż Polakow dźieśieć thyśiecy bylo/ przed Báſzą y przed Ceſarzem ieſliż dla wſtydu ieſliż dla boiáźni / powiedáli o woyſku Polſkim że go bylo 40000. Ale ieſli nie mniey/ wiecey ich nie bylo. O tym tám ſzczeſliwym powodzeniu ich w tey potrzebie/ Hiſtoryac doſtátecżnie potym powie.

¶ W tymże Roku Krol Auguſt pámietáiac ſie być śmiertelnym/dniá ſzoſtego Máiá w Wárſzáwie vczynil Teſtáment/w roku czterdźieſtym wtorym pánowánia ſwego. Potym wyiechal do Litwy/támże vmárl Mieśiacá Lipcá Dniá śiodmego. W Hiſtoryey doſtátecżniey o ſpráwách rożnych zá pánowánia iego/z ktorych niektore pochwály / drugie też iáko w czlowiecże pogánienia godne.

Bylo tego Roku wielkie powietrze w Polſzcże po wſzyſtkich powiećiech roſtrzeláne/Zimá bylá bárzo dluga / poczowſzy Dniá trzećiego Liſtopadá/ áż ſie w Kwietniu ſkończylá.

☞ Anná wyżſzey pomieniona Corá Zygmuntá Pierwſzego / Sioſtrá rodzona Zygmuntá Auguſtá / oſtátecżny Potomek w Polſzcże krwie Jágiellowey/Krolá Stephána Pierwſzego żoná/ ktora nád wſzyſtkie przodki ſwe/ ieſli nie wietſze / tedy nie podleyſze dobrodźieyſtwo Króleſtwu temu okazálá/ bárzo zátrudniono y zámieſzáno R. P. vſpokoilá / coć ſie w

Historyey dowodnie opowie. A iesliby tákiego Dobrodźieystwá iey wysłowić iezyk ludzki ábo pioro nieumiáły / tedy sam PAn BOg Wszechmogacy hoynie tego nágrodźić niezániecha/iáko Krolowey Chrześćiáńskiey/ kthora (vstáwiczna modlitwa / hoynym nádawániem ozdoby kośćiołowi/ iáłmužn sługam Kośćielnym/Szpitalom/pánienkam/ Wdowam Vbogim/ y Ludźiom stanow roznych wspomoženia potrzebuiacym) według woley y roskazánia iego świetego to mu zásługuie. A my przy tym áby długo pánowálá w ták świetym žywoćie/inszym ná przykład/ á nam poddanym ku poćiesze/Páná Bogá Wszechmogacego o to prośić nieprzestawaymy.

Włodymier Syn Olgierdow/Brát

rodzony Jágiełłow/był Kśiażećiem Litewskim/Kopylskim/ y wszystkich Páństw nád Słucza/Pan waleczny/zostáwił Syná iednego imieniem Olelká / ktory gdy przyiał Wiáre Chrześciáńska/ miánowan Alexándrem/zostáwił synow dwu z Mostiewskiego Kniáźiá Corka/Siemioná y Micháyłá.

Michał wźiał był dźiałem Kijow/niezostáwiwszy potomká Męskiey płći/ vmárł.

¶ Corki dwie iego wźieto do Krolestwá / á dano im ná wychowánie z Mátka Pińsk y Kobrzyń/iesli pomárły Pánnámi ábo zá mąż rozdáne / tego nie nayduie.

Siemion/ktory był wźiał dźiał nád Rzeka Słucza/ był pan waleczny. Ten nie máiac tylko ośmnaśćie lat/ poráził Dwánaśćie tyśiecy Turkow y Tátar. Drugi raz tákież mu szczęśćie służyło / nie máiac tylko ludźie swe włásne. Bacząc Litwá ták wielkie szczęśćie iego/obráli go byli sobie zá Páná/co Ruskie Annales opowiedáia. Ale Krol Kázimierz tego postrzegszy/ zábieżał temu że tego dowieść nie mogli. Tegoż został był syn ieden Jerzy/Mąż waleczny/y Corká/ktora byłá zá Konstántym Kśiażećiem ná Ostrogu/o ktorymeś wyższey czytał. Ten Jerzy był Pánem walecznym/ ná on czás gdy Konstánty Szwagier iego Tátáry gromił/z wielkiem mu był woyskiem ludźi swych włásnych przyszedł ná pomoc / Cztery y dwádźieśćiá tyśiecy Pogan pogromili ná Olszánicy. Miał zá soba Rádźiwiłowne / z ktora zostáwił synow dwu/Siemioná y Jerzego.

Siemion młodszy vmárł młodźieńcem/ácz miał żone/ ále mu byłá wźieta we Lwowie od Lukaszá Hrábie z Gorki moca wielka/Kátárzyná Corká Kśiażećiá Jllego z Ostrogá iedyna / gdyż pierwey byłá zań zmowioná od Opiekunow/y od Krolá Augustá obiecána/ ále mátka Bieatá Kośćielecka/Białagłowá vporna/ktora potym samá mizernie żywotá dokończyłá/tey zamieszki miedzy nimi byłá nábroiłá / o czym pothym w Historyey mieć bedźiesz.

Jerzy Brát rodzony tego Siemioná/Kśiaże Słuckie/ktory miał zá soba Hrábianke Teczyńska Woiewodzanke Krákowska/stárodawney Fámiliey Polskiey/ktorey Przodki od siedmi set lat Historye y Listy klasztorow tych ktore fundowáli/iáko Sieciechowski y Wagrowiecki/opowiedáia tym Tytułem/ Magni Comites. Woiewodámi á Kásztellany Krákowskimi y przednieyszymi Senatory bywáli/iákoś czytał pod herbem Topor. Z ta zostáwił synow trzech/Jerzego/Siemioná/y Alexándrá/ktorzy po iego śmierći Włoskie kráie obieżdżáli.

¶ Ten Kśiaże Jerzy z młodych lat był Pánem hoynym/wielkim kosztem R. P. służył/wielkie Woyská y Poczty ochedożnie ná potrzeby Krolá Augustá wywodźił/iáko do Jnflant z Brátem Siemionem Cztery Tyśiace

ludzi Rycerskich/iezdnych y pieszych. Do Moskwy potym temuż Krolowi Dwánaście set Husarzow/Kozakow kilká set/Knechtow dziewięć set/sto Strzelcow. Táka záwsze miłość bywáłá w tym domu ku Krolom Pánom swym/do czego powinność bliska á chęć dobrey sławy popieráłá. Potym był záśiadł w pokoiu/ wielkie skárby zebrał. Vmárł w Roku 1579. w Slucku pochowan.

Od thegoż Gedyminá iest wiele Potomstwá własnego/ iáko naprzod Czártoriyscy / ktorzy idą od Lubárdá/co im przyznawa List Krolow Polskich/ktorego masz ten sens.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam, Nos Wladislaus Dei gratia REX Hungariæ, Poloniæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Rasliæ, Sergiæ, Schlauoniæ, nec non Terrarum, Cracouień. &c. &c.

Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis, præsentibus & futuris notitiam habituris, quomodo cupień Fratrum nostrorum Illustriū diuorū, Iuonis, Alexandri, & Michaelis Ducū de Czartoreysko honori intēdere, qui singulari affectiōe & fidelitate erga nostram Magestatem & inclitam Coronam Regni nostri Poloniæ se exhibent & exercent, pro eorū Ducali statu & promotione, & præhabita matura deliberatione & consilio Prælatorum & Baronum nostrorum, tam Polonorum quam Hungariæ Regnorum, Præfatos Duces consanguineos nostros communiter & diuisim Sigillo eorum Ducali frui, quo ex Auo & Patre ipsorum vti consueuerunt, scilicet, Equo, cui subsidet Vir armatus, Gladium euaginatum in manu tenens. Volumus, decernimus, approbamus & concedimus, perpetue ac in euum. In eius rei testimonium, Sigillum nostrum præsentibus est appensum. Actum Bude Feria Quinta proxima ante festum Sancti Viti, Anno Domini 1442. Præsentibus ibidem Reuerendissimis in Christo Patribus Dominis, Simone Agringeń, Petro Celadień Episcopis, Magnificisq; Laurentio de Hederuara, Regni Hungariæ, Luca de Gorka Posnanień, Petro Odrovvąz de Sproua Leopolień, Palatinis. Laurentio de Calinoua Siradień, Gregorio de Branice Radomień, Castellanis, ac aliis pluribus fide dignis. Datum per manus Magnificorum, Ioannis de Koniecpole Cancellarij, & Petri Woda de Szczekoczin Vicecancellarij. Konfirmował Zygmunt August tego listu/w roku 1569. Ná Seymie wálnym Lubelskim / Miesiącá Máiá/Dniá Dwudziestego Piątego.

☞ Wieku iuż mego był Alexánder Kśiąże Czártoriyskie/ ktory był Woiewodą Wołyńskiem/w roku 1560. Zostáwił syná Micháłá ktory z Chotkiewiczowną Hrábianką ná Skłowie y ná Myssy / Kásztellaná Wileńskiego/y Stárosty Zmudzkiego śiostrą potomstwo zostáwił.

¶ Tychże Przodek Jwan Czártoriyski zábił był Kśiąże Zygmuntá/ dla tego/że on nie pomniąc ná przyśięgę swą / Práwá wszystkie y wolnośći Rycerstwu Kśięstwá onego psował/o czym czytay Miechowitę w kśięg: 4. List 309. w Roku 1440.

☞ Z tymiż iedne Dźielnicę máią Sánguszkowie/z ktorych Fedor był Stárostą Włodymirskim y Márszałkiem ziemie Wołyńskiey.

Dimitrá Sánguszká w Járomierzu wspomina Epitaphium/ktory zábit od Marciná Zborowskiego Kásztellaná Krákowskiego / o Kśiężnę Kátárzynę z Ostroga.

Roman Sánguszko Brát rodzony tegoż Dimitrá/ Mąż sławy y pámięci wieczney godny/był to mur práwie kráiow onych. Tych obu vrodźiłá Anná Despotowná/był Woiewodą Bráclawskim/Hetmánem na-

dwornym

dwornym Wielkiego Kśięstwá Litewskiego/ Zytomierskim/ Bráczáwskim/ Winnickim Stárostá/ Vmárł Roku 1571. Ten bywáiąc w wielu potrzebách znácznych z nieprzyiacioły/ sam potym Oyczyznie y Krolowi Pánu ták służył/ w roku 1567. Máiąc spráwę pewną o woysku Moskiewskiego/ ruszył się z ludem/ kthorego miał pod swą spráwą táką liczbę ábo poczet. Rothę Hetmáná wielkiego z Porucznikiem Dymitrem Rozáńskiem y Frącem Zukiem 200 koni/ Jego Rotá 200 koni/ Konstántego Wiśniewieckiego 200. Janá Jurgiá Zenowicá 200. Nád ktorym był Porucznikiem Szczygieł. Janusza Zbáráskiego 200 koni/ ktory potym był Woiewodą Bráczáwskim/ Sokolińskiego Kniáziá 200 koni/ nád ktorymi był Porucznikiem Fedor Ostrowski. Juriego Tyszkowicá 150 koni.

Rothy pieszé: Dimitrowskiego Rotá 200. Kuśieckiego 200. Kozacy pieszy/ Bogdan Thelicá/ á Hreori Oskierká 150. Z tymi ludźmi ruszył się dniá wyższey miánowánego z Czásnik/ spráwiwszy ludźie ná vroczysku rzeczonym Iwánisko/ ze Czwartku ná Piątek w nocy/ á wiedząc o kobylinach/ puśćił ná przodku lud pieszy/ zá nimi Kozaki iezdne/ ktorzy ćicho straż vszli/ á strzaskiem przełomili kobylenia/ Straż oskoczywszy ktorey było sto koni/ wszystkie zbili/ zimáli. Przypádli bez wieśći na woysko ná de dniem/ kedy tráfili ludźi gotowych do potkánia tyśiąc/ te zárkośćią tylko samą rozgromili. A gdy potym ná drugie niespráwne przypádli/ tám gromili vćiekáiące/ Hetman Srzebny Piotr/ ránny vćiekł/ Kniáź Pálecki Wáśeli poimán/ wszákoż od ran vmárł. Amurát ktory był stárszym nád Hetmáńskim woyskiem zábit/ więzniow było wiele/ dźiewięć tyśięcy Moskwy ná ten czás pogromił/ iego zábitych było 12. rránnych 30. Miał potym drugą potrzebę z woyskiem Moskiewskiego/ nád ktorym był Hetmánem Josif Szczerbáty Micháłowicz/ y Kniáź Jurgi Boratyński Fiedorowicz/ Mieńsiuk kochánek Kniáziá wielkiego/ Lwowicz Regestrow. Mieli ludźi swych sześć tyśięcy/ Tátárow trzy tyśiące/ nád kthorymi był Segit Murzá/ szli z Vły do Suszey spráwiwszy się rządnie. Kśiąże Roman wiedząc o nich/ ruszył się od Vroczyská Jeziorá Polo. Naprzod puśćił Tátáry Litewskie/ Sáchmáńcerá/ Záchdowletlá/ Alikierzá/ á tych było 200 koni/ byli miásto strażey/ posłał zá nimi Rotmistrze piesze/ Telicę/ Bogdaná/ Hreorá/ Oskierkę/ przy nich się vprośił Wiodymir samotrzeć Moskwićin/ kthory potym był kiymi zbit od Rádziwiłá Kásztellaná Trockiego. Ci naprzod idąc przed woyskiem/ potkáli się z Moskwą/ ktora szłá w spráwie/ wszákoż od wielkośći wspárći. Ale iż im pretki posiłek dał Kniáź Roman/ nie długo się ćieszyłá Moskwá/ bo pretko lud kozácki lekki przypadł/ iáko naprzod z Roty Hetmáná Hrehora Chotkiewiczá/ z ktorymi był Froc Zuk porucznik/ miał koni 40/ z Roty swey koni 60/ z Roty Kniáziá Jánuszá Zbáráskiego z Piotrem Pośnikiem koni 60/ z Rothy Kniáziá Wiśniewieckiego z Jerzem Hohołyńskiem/ y z Márćinem Sumkiem koni 60/ z Roty Burkułabowey z porucznikiem Wasilem Bukrábą koni 49. Potym drugi posiłek X. Jánusz Zbáráski/ X. Konstántyn Wiśniewiecki z ostátkiem Rot swoich mieli iesżcze koni 280. Burkulab koni 160. Jurgi Tyszkiewicz koni 150. Roty Filoná Kmity z Porucznikiem Mátuyem Wołkiem 140. Rothy Márćiná Jáczyniczá z porucznikiem Nowohroyczem koni 70. Temruk Pietyhorec z Brátem miał koni 200. Wálny Huff w ktorym szedł sam Roman/ naprzod Pocztu iego koni 140. Janá Hlebowiczá koni 200. Hetmáńskiego pocztu 140. Márćiná Kurczá koni 150. Rotá Włodymierzowá z Porucznikiem Iwánem Protásewiczem koni 200. Ostátni huff Omikyá Korszaká koni sto/ Ostáfieiá Soluchy z Porucznikiem Andrzeiem Kułem koni sto/ X. Sokolnickiego koni sto. Potym gdy Kozacy rátowáli straż/ pretko im posiłek przypadł od tych ludźi spráwionych/ spárli Moskwę záiuszoną ná straży/ poczełá sprośnie tyłu podáwáć/ poimáli Szczerbátego y Boratyńskiego/ Mieńszuká zábili/

więzniow

wiezniow Dworzan y Boiar znácznych wiecey niż przez ośmdźieśiat/krom inßych ktorych też bárzo wiele zbili y zimáli. Z woyská iego było zbitych/ Naprzod Porucznik Konſtántego Wiśniewieckiego/ z Podola ślachćicie ieden rzeczony Adzáßá/y ieden Tátárzyn zábit/ránnych było człowieká 30.

☞ Potym w Roku tenże Roman 1568. Máiac pewna wiádomość od ßpiegow ſwych/co ſie ktorey godźiny dźiało ná Vle Zamku/ktory był Moskiewski mocno ludźmi y ſtrzelba oſadźił/poſłał ießcże pewnieyßego doſyć nieznácznie/ktory mu dał ſpráwe táka że ludźi ná Zamku nie było/bo im był dał Moskiewski wolność áby iecháli do domow ſwych. Ale ſie tego on ßpieg niedowiedźiał/że lud świeży ná ich mieyſce ßedł/vpewnił Kniáziá Romaná/żeć łácno wźiać teraz Zamek. On ná iego vpewnienie puśćił ſie z rownym pocztem ludźi pod Zamek bárzo mocny/ pod ktorym też pierwey Hetman Litewski był z ludem niemáłym/ á nie mogł mu nic vczynić. Poruczywßy on ßcześćie ſwe Pánu Bogu/ßedł tákim ſpoſobem: Naprzod poſłał Kozaki woda w czelniech/á ſam z ludem ßedł od Zamku Połocka y od Turowle/áby ludzie vſłyßawßy ſtrzelbe/ná odśiecz nie przybyli do Vly. A ták naprzod poſłał Tarnowskiego Rotmiſtrzá y Raczkowskiego z Rotámi/roskazawßy im co ktory miał czynić/á Zámek im on nárysowawßy iáko ſtał/ gdzie ktory przyſtapić miał/ Mińkowi kazał z tyłu Zamek zápálić/ Birulá czeſto kol y kobylenia połamawßy/droge iezdnym przepráwował/ á potym do brony przypadßy/gdy Mińko zápalił/wrotá wyrebował/Mikitá záſie y Oskierká Kozacy/z ludźmi ſwymi do Forty skoczyli/ á tám v dźiur wyćieczki bronili/o ktorych dobrze w onym Zamku wiedzieli. Tarnowski z Raczkowskiem proſto przyßedßy z ludźmi/po dźábinkách ná blánki do zamku lezli/á drudzy tego pilnowáli z rußnicámi/iáko ſie kto vkazał/áby im ſkodźić niemogł. Oni ludzie ná Zamku ziechawßy ſie byli ſobie ſpołecznie rádźi/czeſtowáli gośćie co nowo przyiecháli/owi ich też záſie co ich odieżdżáli/owa byli bárzo pijáni. Kniáź Roman obaczywßy ogień/ záraz Mikołáiá Sołoubá Rotmiſtrzá y Meżá ſławnego z domu prawdźicz poſłał ná pośiłek z Rota. Ktory z ochota nic ſie nierozmyſláiac ſkoczył/ á przybieżawßy nád Rzeke Vle/pytał: Dźieći świádom tu kto brodu? Sługá iego deſperat/ v dyablá tu brod/wſkoczył zátym w rzeke przepłynał ná druga ſtrone/y rzekł/ Dobrze práwie chwalá Bogu. Rotmiſtrz záraz ze wßyſtka Rotha zá nim przeprawili ſie wſkok/á oni ſie iuż w bronie z Moſkwa śieka/wyśiekli Moſkwe/Rośćiná záraz Kozácki Rotmiſtrz wſkok ziemna ſtrzelbe vbieżał/ iuż máia ná poły wygráne/chce Moſkwá do ſtrzelby/á náßy iey meżnie bronia. Kniáź Roman pretko zá Sołoubem poſłał Rote ſwoie/y Rotmiſtrzá Tyßkiewicá/Woyne/y Łukomſkiego Kniáżá z domu Jáſtrzebiec z Rota/ktorzy pretko przypádli/ſercá ſwym dodali/nieprzyiacielſkie ſkáźili. Tám zá pomoca Boża przełomili on lud wielki/zbili/zimáli/ dwoch Woiewod Welámińow poimáli/wßyſtkich wiezniow było trzy ſtá znácznych/ ále inßey korzyśći dla wielkiego ogniá z onego Zamku wynieść nie mogli/było dźiał 27. Hakownic trzy ſtá/Strzelcow było z rußnicámi ośm ſet/y inßego ludu Ryćerſkiego było niemáło ktorzy záprowadzáli one ſtrzelce. ꝛc.

Wiele inßych posług było tego ſławnego á pámieći godnego Meżá y Hetmána fortunnego. Vmárł roku iákoś wyżßey czytał Dniá 20 Máiá o południu w gorącey febrze w Rożánie/ máiac wieku lat 34. Zoſtáwił potomkiem ſyna Romaná z Chotkiewiczowna/ Káßtellaná Wileńſkiego y nawyżßego Hetmaná Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego Corka/ Adoleſcentem nobilem/y Corek/Máryane/ Alexándre/y Fedore. Z tymiż liczą poczatek ſwoy kśiażetá Rosirſkie/ktorzy nie podleyßa ſławe dla meſtwá máia/z Moſkwa/z Tátáry wiele á meżnie czyniac.

Korybut/

Korybut/iákoś czytał/ſyn był Olgierdow/ od ktorego w tym wieku te Domy y iáko niżey vſłyßyß początek ſwoy liczą/y ták wiodą Przodki ſwe.

Fedor ſyn Korybutow/Kśiąże Nieświeſkie/ktory Winnice zákłádał y Zbáraß/miał Syná Dáßká/ktory potym miał Syná Wáśilá/ á od tego ſie potym rozrodźili ći Kniáźiowie/iáko Zbáráſcy y Wiśniewieczcy/Poryczcy/y Woronieczcy. Náyduie v Miechowity Zygmuntá Korybutowiczá/ktory był poſłan ná Kroleſtwo Czeſkie od Wituldá/ then iáko z Niemcy walczył/toć ná potym Hiſtorya vkaże. To było w roku 1 4 2 2. A to záczyna ten Hiſtoryk tymi słowy: Sigiſmundum Koribut Lithuaniæ Ducem, Nepotem Regium germanum, Rege Wladislao conſentiente & approbante, ad acceptandum Regnum Bohemiæ nomine Wituldi cum frequenti & valido Exercitu impenſis Wituldi expeditũ, miſit. Lib. 4. cap. 46.

Támże niżey o tymże piße tymi słowy: Ille vero Sigiſmundus Dux Koributh per Morauiam tranſiens, oppidum munitum Vinczovv, quia ipſum non ſuſcipiebat, expugnauit & militibus in prædam dedit. O czym potym będźieß miał w Hiſtoryey.

Wáśil Korybutowicz wźiął dźiałem Wiśniowiecz/ſkąd iego Potomſtwo Wiśniewieckimi ſie zowie. Byli wieku mego Męzowie sławni w tym domu/iáko naprzod/

Dymitr/ ktory wiele á meżnie z nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego/y Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego czynił/częſto á meżnie ich porażał/ rozgramiał/ná koniec zdrádą od nich oßukan/przez Wołochy do Turek zásłan/y támże okrutnie vmorzon/ſterilis deceſsit.

Konſtántyn Wiśniewiecki brát iego rodzony/ był tákże męſtwá y sławy niepodłey/zoſtáwił Potomſtwo z Swierczowną/ktora potym byłá zá Oſtrorogiem Stároſtą Wſtężyckim.

Michał Wiśniewiecki trzeci tákże brát ich Stároſta był Cyrkáſkim. ¶ Alexánder Czwarty Mężem sławnym y ſrogim Pogánom. ¶ Andrzey Piąty Woiewodą Wołyńſkim/ći Potomſtwo zoſtáwili.

☞ Zbáráſcy/ći byli wieku mego znácznemi/iáko Stephan był Woiewodą Trockiem/ był Pan możny w ſkárby/ miał zá ſobą Jáwnućianke/ktora z teyże Liniey tych Kśiążąt początek ſwoy wiodłá/ po kthorey miał wielką máietność/ potym miał zá ſobą Fierleiowne z domu Lewart/ Káßtellaná Lubelſkiego y Stároſty Sedomierſkiego Corke.

Mikołay drugi Brát tegoż Woiewody/ Stároſtá Krzemieniecki/ ktory zoſtáwił ſyná Jánußá Woiewode Bráclawſkiego / Stároſte Krzemienieckiego/ Mężá sławy y ßczęśćia wielkiego/to práwie Salus & ornamentum Domu Zbáráſkich/ z młodych lat ſwych z nieprzyiaćioły w káżdey potrzebie wiele á meżnie poczynał.

W Moſkwi potym zá Krolá Stepháná pod Wielkimi Łukámi y indźiey/iáko znácznie práwie vrząd Hetmáńſki y fortunnie ná ſobie wiodł/ toć potym Hiſtorya opowie. Czytałeś pod Jáſtrzębcem krotce co zá posługe Krolowi Pánu ſwemu pod Sokołem czynił/ſobie y Fámiliey ſwey sławe y pámięć nieśmiertelną. Pod Toropcem rowna ábo ſnadź y znácznieyßa zá ſpráwą iego byłá/ktorąć potym w Hiſtoryey ßeroko okaże/tu ná krotce przypomnię co ſie dźiało tym ſpoſobem.

¶ Czytałeś pod Herbem Pobog/ iáko ludźie przednie Krol Stephan będąc pod wielkimi Łukámi wypráwował/co zá posługe vczynili doſtáwßy

ięzykă / o wielkiem ludźie ſpráwę dáli/ wßákoż chętliwymi będąc/ prośili o rátunek znáczny. Do ktorych Krol záraz wypráwił tego Woiewodę ze dwiemá tyśiąc ludźi / miedzy kthorymi były te Rothy ktore pomnieć ná ten czás mogę. Naprzod Zborowſcy dwá bráćia rodzeni/Andrzey Márßałek Koronny nadworny/ y Sámuel. Woyćiech Stárzechowſki Stároſtá Wyſogrodzki. Zebrzydowſcy dwá z Domu Rádwan Podczáßy Andrzey/y Stároſtá Wſtężycki Mikołay. Stániſław Mężyk Stároſtá Sądecki z Domu Pomian. Stániſław Stádnicki z Domu Srzeniáwá. Mikołay Jázłowiecki z domu Abdánk Stároſtá Sniatyńſki/ y inßy. Przyßedßy do onych ludźi/ktorzy go z roſkazánia Krolewſkiego oczekiwáli / záraz im Woiewodá opowiedźiał wolą y Liſt Krolewſki/ áby byli wßyſcy pod ſpráwą iego / do ktorych o to był oſobny Liſt tákże Krolewſki. Wßyſcy gdy przyzwolili/ſpráwił ludźie rządnie wßyſtkie/á ßedł ku Toropcowi/poſtawßy przed woyſkiem ludźie zwykłem obyczáiem przednie/nád ktorymi przełożył Hieronymá Philipowſkiego Kráyczego Koronnego/do ktorego ſię przyłączywßy oni pomienieni Dworzánie o ktorycheś czytał pod Pobogiem/ á przybył do nich Sámuel Zborowſki/y Mikołay Jázłowiecki ſtároſtá Sniatyńſki/od onegoż połku. Sámuel Zborowſki ßedł z kilkiemdźieśiąt koni naprzod/ ten nie dáleko odßedßy/tráfił ná ſtraż Moſkiewſką y ná záſadkę ich Rußniczną w nocy/ktemu w leśie/ z ktorymi miał potrzebę/ ácz mu bárzo ßkodźili konie z rußnic. Ale on nie długo ſię im dał ćießyć/prętko ich rozgromił iáko wroble po konopiách / wßákoż iednák roſpłoßywßy one Strażniki/ dał znáć Philipowſkiemu/Philipowſki tákże Woiewodźie Bráclawſkiemu/ ktory záraz woyſko záſtánowił/y ták czekał przez noc ná koniách / ná to ſię oglądáiąc / áby gdźie ná chytrzeyßą záſadkę wßyſcy nie przyßli/bo Moſkwá po temu mieyſcá miáłá/ wßákoż Woiewodá one wßyſtkie mieyſcá y przechody przeyrzeć y vznáć kazał. Obaczyli że nieprzyiaćiel vſtąpił. W tym z iney ſtrony ßpieg dał znáć Krolowi/że Mikitá Románowicz przyßedł ze czterdźieśćią tyśięcy ludźi onym drugim ná pomoc pod Toropiec. Z tym Krol záraz poſłał do Zbáráſkiego z liſtem/ktory przeczytawßy/wezwał Rotmiſtrzow y Węgrow ſtárßych/á vkazawßy im liſt Krolewſki/pytał coby czynić chćieli. A tego był Krol dołożyć kazał w liśćie onym: Ácz ta ieſt wieść v nas pewna/ wßákoż ćię vczyć niechcę/ieſli rozumieß idż do nich w imię Boże. Poznawßy ná wßem folgę y łáſkę Krolewſką Woiewodá/włożył też to ná drugie ſwe Rotmiſtrze/záraz Węgrowie chćieli ſię wroćić/ y toż rádźili Woiewodźie Bráclawſkiemu. A Polacy záśię rzekli/ Zeſmy my do tego chętni ábyſmy oglądáli nieprzyiaćielá Páná ſwego/maßli chęć Pánie Woiewodo / my z thobą bárzo rádźi poydźiemy. Węgrowie przedśię in ſuo propoſito trwáli. Woiewodá ktoremu nie nowiná mnieyßym woyſkiem niż ná then czás miał więtßego nieprzyiaćielá gromić / bacząc bárzo chętliwe Polaki y ten vmyſł ich/rzekł/ Wiec iść w imię Boże. Węgrom powiedźiał/Ze to ná woli wáßey zoſtáć/ia z ludźmi Polſkimi idę/á ieſli nie nieprzyiaćielá/ tedy wżdy Zámek oglądam iego ná ten czás. W thym ſię woyſku kazał rußyć ſwym porządkiem Polſkiemu. To Węgrowie obaczywßy że Polacy idą/niechcąc po ſobie boiázni iákiey pokázáć/ zeßli ſię w kupę/ nárádźiwßy ſię / wypráwili Bárbidźiurdźiá do Woiewody/proßąc áby ſię zátrzymał/ á oni mu obiecáli towárzyſtwá pomoc. Rzekł Woiewodá: Lekko idę/ doiecháć mię ſnádnie możećie. A thák niż go dogonili / ludźie Polſkie ná ſwym mieyſcu poſtáwił. A gdy obaczyli przyßedßy ku Turopcowi/ że ono ich rozmyślánie vczyniło im niemáłe omießkánie. Pokazáło ſię im Moſkiewſkie woyſko/od ktorego kilka ſet Tátárow hárc vczynili. Sprawiono ták Woiewodę/że w bok woyſku iego było drugie woyſko Moſkiewſkie niemáłe/ á ták bárzo oſtrożnie ku tym ktorzy od Toropcá ſię vkazáli przychodźił máiąc ſię ná pieczy / wßákoż oná Moſkwá ktora w boku byłá ſtroną do nich ſię znowu przyłączyłá/ chcąc po-

społu w grumádźie z náßymi bitwę zwieść. Obaczywßy hárcowniki Woiewodá Bracławski/dopuśćił hárcu z Tátáry swoim. Był nád Tátáry stárßym Náßczekin Moskwićin / kthory był w poselstwie w Wilnie v Krolá przed wyćiągnieniem do Luk. Naprzod Samuel Zborowski do nich wyiechał/do ktorego sie przyłączyli Dworzánie/ Bełżecki Jan/ Sobieski Márek/ Porudeński Jan/ Podlodowski/ Podhorecki/ Jázłowiecki Mikołay/ Sebestyan Broniewski/skoczyli ochotnie przy Zborowskim / vczynili ßczęśliwy hárc z Tátáry/kilku ná plácu zostáwili/muśiał im Pohániec tyłu podáć/vstąpili miedzy Młyn zá Rzekę/á miásto Toropieckie do woyská wielkiego Moskiewskiego. Ci hárcownicy widząc że iuż Moskwá ná hárc nie náćiera/ posłáli do Woiewody prosząc ábyim dopuśćił do huffu ich wielkiego/á iżby sie woysku kazał nástąpić dla posiłku. Chćiał Woiewodá ná to mieysce inße ludzie wystáwić/ochrániáiąc ludu onego czelnego áby w nich iákiey ßkody nie popadł / wßákoż Zborowski z onymi Dworzány niechćiał mieyscá vstąpić onemu ludowi.

Kazał tedy Woiewodá Zborowskiemu Andrzciowi Márßałkowi Nadwornemu Koronnemu / y inßym kthorzy byli w iednym połku pod spráwą Philipowskiego po práwey stronie/Arkábuzerom z Fárcubekiem/do ktorych sie przyłączył Stánisław Zołkiewski Woiewodzic Bełski/y Sobocki z swymi Ráytáry. Ci gdy ßli do potkania/drugie Huffy zá nimi nástępowáły/skoczył Zborowski Sámuel z wyżßey pomienionymi Dworzány y z Rotą swoią przez rzekę ná wßystko woysko Moskiewskie ze dwiemá sty koni/ do ktorych z Młyná Moskwá strzelbę záśadzoną wypuśćiłá. Oni przebieżawßy one rzekę/á práwie iáko ptacy przelećiawßy/ kopijámi w nie vderzyli/żadney ßkody nie popadßy/tylko co Jázłowieckiego Mikołáiá/ y to nießkodliwie postrzelono/Porudeńskiemu koniá ránili/Podlodowskiego tákże troche obrázili/Sobieskiego Márká strzała do śiodłá przybili / wßákoż ćiáłá nie ruszyli/pod Bełżeckiem Janem koniá ránili/ pod Sámuelem Zborowskim też koniá rániono. Moskwá widząc drugie Huffy że nádchodźiły/ bacząc co oná dwie śćie koni broiłá/ á iáka w nich ßkodę czyniłá/ tyłu záraz podáli. Dopiero ßkodę znáczną w nich vczynili/bo ich cztery godźiny w noc gonili/bijąc/wiążąc/ná zad sie potym do swych wroćili/poimáli Hetmáná Demense/y Náßczekiná/ y inßych Moskiewskich Rotmistrzow bárzo wiele. Ná teyże potrzebie w tym rozgromie tráfiło sie Jázłowieckiemu Stárośćie Sniatyńskiemu/ gdy doieżdżał Tátárzyná Męża wielkiego/ obroćił sie Pohániec/śćiął sie z nim/vderzył gi w rękę ßáblą/ręká mu śćierpłá áż ßáblę vpuśćił/wßákoż zrázu dobył Multaná / nátárł nań koniem/ vderzył ták że sie koń z nim przewroćił. Pozbywßy koniá Pohániec/znowu sie do Jázłowieckiego rzućił/ktory mu w łeb dał páłáśem/on też ná nim páncerz przećiął. Co bacząc Stádnicki Stánisław Rotmistrz z Domu Srzeniáwá bez Krzyżá/dokonał onego Tátárzyná.

¶ Tháki Woiewodá Bracławski rozgromiwßy woysko ono wielkie Moskiewskie/ Miásto Thoropieckie spaliwßy/ Chorągiew z Hetmány/z Rotmistrzámi/Krolowi Pánu swemu dowiozł/posługi swe y męstwo Dworzan Krolewskich zálećiwßy pod Luki przyßedł / thám Krolá zástał/ ktory też Zamek spalony nápráwował. Wiele potym inßych posług znácznych tego Sławnego Woiewody w Historyey ßerzey czytáć będzieß. Tu sie krotkośći folguie. Zostáwił potomstwo z kśiężną Czelwertyńską syny y corki.

☞ Władysław Zbáráski / ktory tákże w poczćiwych spráwách Przodkow swych náśláduiąc/wiele á pożytecznie R. P. służył/przećiwko Pohánicom poczty niemále sług swych y Boiar wywodźił.

Jerzy Zbáráski brát iego rodzony/z nim tákże rowno we wßystkim R. P. służył wieku mego/obá potomstwo zostáwili.

Helżbietá Báworowska siostrá ich rodzona/ o teiés czytał pod Herbem Prus/ te wszystkie porodziłá Herbortowná.

☞ Poryczcy z tymiż rowny początek máią/ z ktorych był Alexánder wieku mego/ ktory ácz był od Páná Bogá tym pokarán że nie dobrze mowił y niedosłyszał/ wszákoż serce dotárćiwe czásu potrzeby ná nieprzyiacielá miewał/ zostáwił pothomstwo z Báworowska z domu Prus Kosy Syny y Corki.

☞ Woroniecczcy z tegoż Domu ábo Liniey początek swoy liczą od tegoż Korybutá/ miedzy ktorymi byli wieku mego Mężowie dobrzy/ á osobliwie Andrzey Woroniecki/ kthoremu miásto magierki plesz nieszczęśćie ná głowe włożyło. Był człowiek acuti ingenij, y cokolwiek rzekł godno terminowánia/ wszákoż Księżey do przykłádu nie po tym/ zeszłoby sie máło nie wszystko dobrym towárzyszom Cechu Frántowskiego.

Koryát Syn Gedyminow/ od ktorego

Dom Rożyńskich swoy początek liczy/ wszákoż iuż Herbu inszym sposobem niż Zbárászcy vżywáią/ á niżeli inszy o ktorycheś wyższey czytał/ Mężowie w tym domu sławni bywáli/ y byli wieku mego. Był Kniaś Micháyło/ ktorego byli ći Synowie.

Kierk/ ktory często z Pogány w potrzebie bywał/ wiele á mężnie z nimi czyniwał/ coć potym sie w Historyey vkaże znácznie.

Bogdan/ ktory był Hetmánem Nizowych Kozaków/ Brát iego/ Mąż sercá wielkiego/ o ktorymeś czytał pod Jástrzębcem przy Sámuelu Zborowskiem.

Mikołay trzeci Mąż tákże sławny/ o ktorym ná rożnych mieśćách/ y tu/ y nápotym w Historyey czytáć będźiesz.

Jáwnućiá Syn Gedyminow kśiąże

Zasławskie/ Striy rodzony Jágiełłá Królá/ od ktorego niezostáło potomstwá męskiey płći/ tylko żeńska/ ktory sie był ták rozpłodził. Naprzod miał syná Jerzego/ ktory sam tylko dźiedźiczył ná Zasłáwiu/ then potym miał syná Jwáná/ ktory zostáwił synow trzech/ Micháyłá/ Bogdaná/ Fedorá/ y Corkę iedne.

¶ Michał Syn iego miał Corki czteri/ Nástázya Zbárásko Woiewodzina Trocka/ pirwey byłá zá Wierszulem/ niezostawiłá potomstwá żadnego.

¶ Ośćikowa tá miáłá te syny/ Jerzego Woiewodę Mśćisłáwskiego/ y Hreorá ktory śćięt w Wilnie dla zdrády ktorą czynił pod Krolem k woli Moskiewskiemu.

¶ Zabrzezińska potym byłá zá Nykodymowicem/ z ktorym zostáwiłá Syná y Corkę.

¶ Czwarta byłá zá Kniáźiem Koszerskiem/ zostáwiłá Corkę Annę/ ktora byłá potym zá Sápihą Woiewodą Mińskiem.

Bogdan drugi Syn Jwánow miał Corek trzy/ Hornostáiowa Hodynczowiczowa Kniáhinia Horska/ kthora zostáwiłá potomstwo synow czterech Piotrá/ Fedorá/ Janá/ Stephaná. Corki te/ Bogdane Zyćieńska/ Reginę Wołodkiewiczowa/ Owdoćię Steczkowiczowa/ Helenę Tyszkiewicowa.

Fedor Syn Trzeći Jwánow miał Corek dwie/ iedná młodo vmárłá/ druga Anná byłá zá Hlebowicem Woiewodą Wileńskim/ od kto-

rey potomstwo/

rey potomſtwo. Naprzod Jan Hlebowicz Podſkárbi wielkiego Kśie=
ſtwá Litewſkiego/o ktorym pod Herbem Leliwa czytáć bedzieß. Ten ták=
że idzie ex lumbis Gedyminá wielkiego Kśiążęćiá Litewſkiego. Sioſtry
iego/Bárbárá Wolska / Anná Wołowiczowa/ Reiowa. etc.
Sioſtrá rodzona tych pomienionych Corká Jerzego byłá zá Kniáziem
Połubieńskim/ktorey ſynowie byli/Lew Połubieński/y Corká ktora byłá zá
Kopćiem/od ktorey Márußá Debieńſka Podkomorzyná Mielnicka.

Támże w tym kśieſtwie Litewſkim

ſą drugie Kśiążętá/wßákoż iuż nie ſą z rodzáiu Kśiążęty/ále zá
ſpráwy znáczne ſą tym tytułem oſlachćieni/ták od Krolá Polſkie° Zygmun=
tá Auguſtá/iáko y od Ceſarzá Chrześćiáńskiego Kárłá/noßą Orłá Czarne=
go zá Herb/á v niego w pierśiách Trzy Tráby/ do ktorych byli przyięći ich
Przodkowie / ná ten czás gdy Władyſław Jágiełło Krolem Polskiem zo=
ſtawßy/wielkie Kśieſtwo do Korony przyłączył. Tám ná ten czás Jordan
Kášztellan Woynicki przyiął Hreorá Oſtyka Rádywiłá/o czym przypátrzy=
wßy ſie właſności Herbu / krotko czytháć bedzieß y o potomſtwie iegokto=
re ia znáć moge y o nim wiedzieć.

☞ Nayznácznie Hiſtorye wſpomináią Rádziwiłá Hoſtykowiczá/ w Roku 1452. O czym v Miechowity mamy w Kśięgách 4. Liſt 313. w te ſłowá: Quidam Barones Lithuaniæ, de quibus dicuntur fuiſſe Gauſtoudus & Moniuid, Nuncium Radiuilonem Oſtikouicz ad Imperatorem Tartarorum Sadachmath, cum varijs muneribus miſerunt. &c. Dla czego był poſłan/to ſobie czytay ná mieyſcu náznáczonym.

Mikołáiá Rádziwiłá wſpomina Miechowitá zá pánowánia Alexándrá Krolá/miánuie go Podczáßym wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego/ktory był w poſelſtwie od niego do Piotrkowá poſłan z Woyćiechem Tabor Biſkupem Wileńſkiem/y Janem Zabrzezińſkiem Márßałkiem wielkiem Kśieſtwá onego/w Roku 1502.

☞ Kromer wſpomina Mikołáiá Rádziwiłá in Oratione ſua ad
Sigiſ: Aug: z ktorym ſam był w poſelſtwie do Ceſarzá Ferdynándá / tenże
ſie piſał Kśiążęćiem ná Nieświeżu y Ołyce. Był to wielki Obrońcá y ſtroż
Rzeczypoſpolitey/tylko że był Sekty Kálwinowey / wßákoż Pan Bog v=
przeymośći iego nie przepomniał/Synowie iego wßyſcy/o ktorych niżey czy=
táć bedzieß/wzgárdziwßy błąd Kálwinow/ do Powßechnego ſie Kośćiołá
obroćili/y Corki niektore/á ći byli: Naprzod/

Mikołay Márßałek Nawyżßy Wielkiego Kśieſtwá Lite=
wſkiego Syn ſtárßy tego Kśiążęćiá/ ktory był wielki propugnator Kośćio=
łá y Wiáry Powßechney/y wiele ozdoby Kośćiołom tákże opátrzenia Ká=
płanom przyczynił / Zamki w mieśćiech ſwych koßtem wielkim murował/
deuotus Sepulchrum Chriſti viſitabat, ſkąd áby ſie fortunnie wroćił/o to w=
ßyſcy ludźie/iáko zá Chrześćiáńſkiego Męża w powßechnym Kośćiele Pá=
ná Bogá proſili.

 Jerzy Rá=

Jerzy Rádziwił Kárdynałem był y Biſkupem Wileńſkim/ Syn tegoż pomienionego Mikołáiá był Gubernatorem Kśięſtwá ábo źiemie Inflántſkiey od Krolá Stepháná.

Stániſław Rádziwił Márßałek Nadworny Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/ Catholiciſsimus, ktory tákże wiela źiem̃ obyczáiow był świádom/we Włoßech/w Hißpániey/y w inßych kráinách bywał. ꝛc.

Olbrácht Rádziwił Czwarty brát tych pomienionych/ći wßyſcy zá młodośći ná czás ſie ogladáiac/ kthory iáko wodá zwykł vchodźić/ dla godnieyßych ná potym przyſług R. P. poſtronne kráiny przegladáli/ iednák tego nieomießkiwáli co baczyli z dłużßa pámiećia y ſława ſwa nieśmiertelna/ gdy Stephan Krol Kśięſtwá onego gránice roſprzeſtrzeniał/ ſami nádbiegáli/y poczty ſwe znáczne y koßtem niemáłym wypráwowáli.

¶ Corki záſie/ Naprzod Czemina Woiewodzina Pomorska.

¶ Helżbietá Mielecka Woiewodzina źiem̃ Podolſkich/ Nowomieyſka/Grodecka Stárośćina/ tá zá wielkim ſtárániem przerzeczonego Małżonká/ kthory y ſám/y Káznodźieie vczone przywodził/ áby ia wywiedli z dziwnych á obledliwych wiar. Byłá potym ták Pánia Bogoboyna y thák chetliwa do ſłużby miłe° Bogá/że miedzy one świete pánie liczona być może.

¶ Anná Buczacka Stárośćina Barſka Czwarta/ tá ſie z Bráćia y z ta pomieniona śioſtra w wierze nie zgadzáłá.

¶ Chryſtyná Zamoyſka Kánclerzowa Koronna/ ktora vmárłá Roku 1580. W Wárßáwie v Bárnádynow ćiáło iey pochowano/ nád ktora to Epitaphium ieſt piſane na grobie.

CHRISTINA Radiuila Nicolai Radiuili Ducis de Olyka & Nieſzvviez Palatini Wilneñ. Magni Ducatus Lithuaniæ Marſchalci & Conciliarij, ex coniuge Helizabeta Filia Chriſtopheri Szydlouiecki Caſtellani & Capitanei Cracouieñ, Regni Poloniæ Cancellarij, Ioannis de Zamoſzczie R. P. Cancellarij coniunx, ſumma pietate in Deum, in Maritum incomparabili cultu & obſeruantia Matrona, cum vixiſſet annos 18. Menſes ſex, dies 9. In concordiſsimo Matrimonio fuiſſet Annos duos, Menſes duos, dies duos, enixa marito Filiolam Helizabetam ſibi ſuperſtitem, moritur Varſſauiæ die extrema Februarij, Anno vt ſupra.

Tegoż Kśiażećiá z Ołyki śioſtrá Bárbárá byłá zá Krolem Zygmuntem Auguſtem/ktora pierwey byłá zá Gauſtultem Pánem możney Fámiliey w Litwie. O tey iużeś wyżßey czytał.

Mikołay Rádziwił wieku mego był Woiewoda Wileńſkim y Hetmánem Kśięſtwá Wielkiego/ten iáko ſie záſłużył R. P. Kśięſtwá onego/ßerokoć o tym piſal Mathiaß Streykowitá Precomdes/ktory potym był Kánonikiem Zmudzkiem.

¶ Tenże Woiewodá miał dwoch Synow / w Rycerſkich ſpráwách Męże biegle y ſpráwne/ z ktorych ſtárßy był Woiewoda Nowogrodzkiem Mikołay/dobrze záſłużony R. P. Senator.

Chrzyßtoph Káßtellanem Trockiem/Podkánclerzem Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego y Hetmánem Polnym. Ten iáko znácznie ſłużył R. P. w Męſtwi/iákiem koßtem/iáko pilnośćia/w Hiſtoryey tego ſie náczytaß.

☞ Z tymiż Rádziwiły iednego Herbu y Dźielnice bywáli Hoſtykowie/iákoś wyżßey czytał. Był ieden wieku mego Jerzy Woiewodo Mśćiſłáwſkiem/ßczedł ſteriliter.

¶ Hreory brát iego bywał Rotmiſtrzem/wßákoż ſie był odrodźił ßczyrośćia ku Oyczyznie od Przodkow ſwoich/o co był ſkaran/ ták iákoć to potym Hiſtorya powie.

Zoſtał Syn tego Hreorá Mąż znáczny / kthory wiele z Męſtwa w po-

trzebách by-

trzebách cżynił/pokázuiąc Krolowi Pánu ſwemu ná wßem wiáre y ſtáteczność/á zdrowia ſwego ná poſłudze iego k woli dobrey ſławie vtráćić nie żáłuiąc. Wßákoż iuż Ościkowie tylko ſámych Trąb vżywáią/ do Orłá nie máią nic/tylko ſámym Rádziwiłom należy.

Wołkowie támże w tym Kśieſtwie Litewſkim/ktorzy tákże Trąb vżywáią/ z kthorych ieden był Stároſtą Pińſkiem/ ten ná Olßánicy wiele á mężnie z nieprzyiaćielem cżynił/tegoż Stároſty byli dwá Synowie/ Fedor y Mikołay/Mężowie dobrzy.

Dom Kumáiewſkich támże znácżny był wieku mego/ w ktorym y Mężowie dobrzy/y ſtrożowie R. P. nie podli byli.

Dawidowicowie z Wilkomiereyſkiego Powiátu dom ſtárodawny/ ktorzy práwie od Vniey od iednego Przodká pocżątek ſwoy máią. Inßych Domow tám wiele tego Herbu/wßákoż prze dálekość ią o nich doſtátecżnie wiedźieć nie mogę.

Inßy Pánowie y Rycerſtwo Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego przyiąwßy Wiárę Chrześćiáńſką/przyięli záraz ozdobę iáko práwi Rycerſcy ludźie ná ſię y ná potomſtwo ſwoie,ꝛc. Przypátrzywßy ſię v Polakow porządkowi y ozdobie/Krol w tey mierze Włádyſław/ ſtárał ſię áby tákże w Wielkim Kśieſtwie Litewſkiem Oycżyznie iego właſney tákiż mieć mogł/ſpowinowáćił w wiecżne bráterſtwo Polſkie Pány z ſwymi y z Boiáry tákże/to opowiedáią przywileie Koronne/o cżym iáśnie w Státuciech od Jáná Herbortá/Jákubá Przyłuſkiego/y inßych in lucem wydánych cżytamy/Libro 5. v Przyłuſkiego Capite & Articulo primo, ták ſię pocżyna w te słowá.

IN Nomine Domini Amen. &c. &c. Proinde Nos Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, nec non terrarum, Cracouiæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lanciciæ, Cuiauiæ, Lithuaniæ Princeps ſupremus. &c. Dominus & Heres, & Alexander, alias Vituldus Magnus Dux Lithuaniæ, &c.

Tám napierwey od Páná Bogá zácżeli złącżywßy to dwoie Páńſtwo/
Omnes Eccleſias Terrarum Lithuaniæ, tam Cathedrales quam Collegiatas,
Parochiales & Conuentuales, in eis erectas & erigẽdas, fundatas & fundandas, in omnibus libertatibus, munitatibus, priuilegijs, záchowáli mocno/ á potym dopiero to przykłádáią: Barones etiam Boiari terrarum noſtrarũ Lithuaniæ prædictarum, donationibus, priuilegijs, & conceſsionibus ipſis per nos datis impartitis & collatis, duntaxat Catholici & Romanæ Eccleſiæ ſubiecti, & quibus clenodia ſunt conceſſa, gaudeãt, participent & fruantur, put Barones & Nobiles Regni Poloniæ ſuis potiuntur & fruuntur, &c. O cżym ná mieyſcu v te° Autorá náznácżonym ßerzey cżytay. Támże tego dokłáda. Poſt mortem Patrum, Liberi non debent bonis hæreditarijs priuari, ſed ea cum ſuis ſucceſſoribus poſsidere prout Barones & Nobiles Regni Poloniæ. Corki zá mąż wolno im tákże dopußcżano dáwáć/ wßákoż tego dołożyli áby tylko zá Kátholiki. Támże im ná ten cżás dignitates, ſedes & officia iáko y w Kroleſtwie Polſkim náznácżone były. Ale tám tego dołożono áby nie byli obieráni tylko Kátholicy/co tám idźie tymi słowy. Et huiuſmodi dignitarij non elegantur niſi ſint fidei Catholicæ cultores, & ſubiecti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, nec etiam aliqua officia terreſtria perpetua, vt ſunt Dignitates, Caſtellanatus, niſi Chriſtianæ fidei cultoribus conferantur & ad Conſilia noſtra admittantur, & in eis interſint. &c. To iuż wßyſtko co ku pożytkowi dußnemu y docżeśnemu należáło poſtánowiwßy/ tho záśię coby ku ſławie y ozdobie było Rycerſtwu onemu mocno vtwierdźili. A thám to zácżyna w

tychże Przy-

tychże Przywileiách w Hrodle pisánych/Roku 1 4 1 3. Tymi słowy.
Nos Alexander,alias Vituldus, de consensu Serenissimi Principis Domini
Wladislai Regis Poloniæ, terrarum nostrarum Lithuaniæ Nobiles infrascri-
ptos, quos ipsi Regni Poloniæ Nobiles simul cum omnibus qui ex eorũ stir-
pe originem suam ducunt,ad fraternitatis & consanguineitatis consorcia re-
ciperunt, & primo Nobiles Leliua Monyuidũ Palatinum Vilneñ. &c. &c.
Iáko w Przywileiách. Actum in Oppido Hrodlo circa flumen Bug, in
parlamento seu congregatione generali die secunda mensis Octobris, anno
1 4 1 3. Datum per manus Reuerendissimi in Christo Patris domini E-
piscopi Cracouieñ supræmi Cancellarij Regni Poloniæ, Scriptum vero per
manus Cziolkonis Canonici Sandomirieñ,secreti nostri Notarij.

Abychci tedy pokazał tych pomienio-

nych Przodkow Kśiestwá tego R. P. zasługi rozrodzenia ich/
gdyż iuż wiesz o własnośći Herbow/ tu czytáć bedźiesz według porządku o-
pisánego/iáko Munimentá/Státutá/Priuilegia opowiedáią. Naprzod o
Kleynoćie Leliwá/ktory był wźiął Monwid Woiewodá Wileński ná sie y
ná Dom swoy.

☞ Monwid Syn Gedyminow był Pan spokoyny/brát
iego Olgierd skrzetny y chćiwy dobrey sławy / choćiaż był stárszy Monwid/
on mu odiął Kśiestwo przednieysze / á wźiowszy Wilno/ dał mu Kiernow y
Slomin/iáko to Scripta niektore Ruskich Dźieiopisczow opowiedáią.
Miał te syny/Monwidá y Montwidá. Monwid był Woiewodą Wi-
leńskiem zá pánowánia Iágiełłá y Witułdá. Ci iuż niechcąc z drugich po-
winnych bráćiey swych mieć Kśiążąt/obroćili ie ná insze Dignitárstwá: Bo
iákos czytał/wiele było rodzonych bráćiey Iágiełłowych / iednoż że iuż nie-
byli ták dowćipni iáko Witułd Stryieczny / przetho przed nimi ná on czás
przodek miał. A baczac to wnim on Krol prawie świety/vchodźił złe° iáko
mogł/o czym pełno v Historykow á dostátecznie czytamy.

¶ Miał tedy dwoch synow ten woiewodá Wileński Olechná y Iuská

¶ Olechno miał te Syny/Piotrá/ktory był Kuchmistrzem Wielkiego
Kśiestwá Litewskiego/Mikołáiá/Andrzeiá/ y Stánisławá.

¶ Mikołay był Miecznikiem Wielkiego Kśiestwá Litewskiego/y po-
tomstwo zostáwił. ¶ Stánisław bez Potomká vmárł.

Mikołay Kuchmistrzowic/ Miecznik wyższey pomieniony
W. X. L. miał Syná Mikołáiá/ktory był wieku mego Woiewodą Poloc-
kiem/ten wiele á znácznie R. P. służył/wielkie koszty kwoli iey podeymował
w one Interregná y w Tátárszczyzny około Drohostay Miásteczká Oyczy-
stego/meżnie z Pogány czyniąc/znaczną szkode w nich tylko dworem swoim
czynił / ktorego ná ten czás nie miał wiecey przy sobie Meżow przebránych
do czynienia z nieprzyiaćielem tylko osmdźiesiąt koni. Pogánie sie byli ro-
zno á gestymi Zagony rozbieżeli. Bo dniá wtorego Márcá przepráwiwszy
sie przez rzeke Horynią v dworcu w Vłowcách/y przez dwie gáći/zagon wiel-
ki/á iż bárzo zła przepráwa/nie mogli iedne° dniá. Názáiutrz straż ich vka-
zátá sie/á máiąc iuż wiádomość o Woiewodźie/ szli ostrożnie / w Surażu/
w Turowie/w Onoskowcách/w Kordyszowie/ w Olybiesiech/ w Borku/ y
w inych Miásteczkách y wśiách okolicznych ći wszyscy Pogánie nocowáli/
Szumsko spalili tegoż dniá/Mizurnice y Vłowce. Czwartego dniá Már-
cá przepráwili sie przez lod ná rzece Ikiew miedzy Dubnem y Thorokáno-
wem/Kosz położyli w Pohorelcách. Názáiutrz rospuśćili Zagony wierzch
Ikwie/przyszedszy do Wierzby/ obroćili sie mimo Kasin nád Połczą y Wil-
kowią/drugi Zagon niżey Ikwie/ná Koblin/Młynow/Moráwice/do Brá-

tyniá/ku Targowicy /y tegoż dniá Jwań/ Młynow/ Moráwice/ y inßych
wśi wiele popalili. Trzeći Zagon ßedł wierzch Stuklá ná Mirohoſtrza/
Wárkowice/kedy idąc te wśi pomienione y inych wiele popalili należących
ku Ołyce. Tenże ſie Zagon ná zad wroćił pod ſamą Ołykę do Koßá/ nád
ktorym był ſtárßym Kárwul/ktorego pułtorá ſtá przyßło do Drohoſtay wśi
bogátey Woiewody Połockiego/y thám nocowáli. Máiąc o nich ſpráwę
Woiewodá od ßpiegow ſwych / dniá 6. Márcá we Srzodę nád świtániem
z onymi tylko ludźmi ſwymi vderzył ná nie ná końcu wśi / ále iuż wychodźili
ze wśi do Koßá/fortunną iednák z nimi miał bitwę/wiele im plonu odiął/y
znácznych kilku ziemian Ołyckich/Pogan było kilká ále bárzo ránnych.
Tám ſie záprawiwßy ná onym Zagonie/z dworu ſwego gdy baczył Zagon po
ſwych plecách/wybiegáiąc gromił á często przez dźień. To ſie dźiało Roku
1 5 7 7. O czym będźieß miał w Hiſtoryey ßerzey. W Moſkwi pod
Połockiem/ pod Łukámi/pode Pſkowem/y indźiey przez wßyſtkie czáſy nie-
máły Poczet koßthem ſwym trzymał / zoſtáwił Syná Alexándrá z Ráyſką
Młodźieńcá ſláchetnego.

¶ Miał bráćią drugą/Janá/ Stániſłáwá/ Piotrá / wßyſtko Męże
wyborne/ſławy godne y pámięći/ktorzy tych wyżßey pomienionych potrzeb
nieomießkáli przećiwko káżdemu nieprzyiaćielowi W. X. L.

Mikołay Syn Olechnow Woiewodzicá Wileńſkiego/miał
Synow czterech. Naprzod Jerzyká/ktorego Potomſtwo y w tym wieku
Jerzykowicámi zową / z kthorych był Káſper Jerzykowic Podkomorzem
Mielnickiem / w kthorym znáczna byłá krew Kśiążąt onych Litewſkich
Przodkowiego. Było tám dworſtwo / byłá y porádá/ byłá wielka godność
do ſłużb R. P. ná ktorych záwße wßyſtkek czás trawił / zoſtáwił Potom-
ſtwo Syny y Corki.

Jan y Málcher Bráćia rodzeni tego Káſprá ludźie znáczni/
Rycerſcy / ktorzy potrzeb Oyczyzny ſwoiey czáſu pokoiu y Woyny nie omie-
ßkiwáli.

¶ Był drugi Stároſtą Mielnickiem y Łośickiem/ktorego Corká Hel-
żbietá byłá zá Prowánną Stároſtą Będźińſkim.

Żuk/Andrzey/Szczeſny/od tych wßytkich ieſt potomſtwo/
Jerzykowicámi ſie wßyſcy zową/dom w onych kráiách możny y rozrodzony.

Juchno ſyn Monwidá Woiewody Wileńſkiego miał ſyná
iednego Janá/ktory ſie Zabrzezińſkiem zwał/ tego był Glińſki on / o ktorym
w Kronikách czytamy wiele/śćiął/wßákoż y ſam poćiechy zá to nieodnioſł.
Ten Jan miał ſyná tákże Janá/ktory nie zoſtáwił potomká Męſkiey płći/
tylko Corkę / ktora wnioſłá wßytkę máiętność w dom Zbáráſkich / byłá zá
Woiewodą Trockim.

¶ Drugiego Syná tenże Jan wyżßey pomieniony miał Jerzego / też
Zabrzezińſkiem ſie piſał/ten miał ſyná Mikołáiá/ ktorego Corká tylko iedná
byłá Anná Kißczyna/á ták iuż tego domu niesſtáło.

☞ Montwid Syn Gedyminow / Brát rodzony Woie-
wody Wileńſktego/miał dwoch ſynow/ á był po Bráćie thákże Woiewodą
Wileńſkim. Stárßy Syn iego Wiąż zoſtáwił Potomſtwo/ kthore áż po
ten czás ieſt wielkiey możnośći w Kśieſtwie Litewſkiem/ ludźie Rycerſcy y
w inych ſpráwách R. P. biegli.

☞ Hleb był Woiewodą Smoleńſkiem y Drohobuſkim/
miał Synow Trzech/Jurgiá/Stániſłáwá/Kućiá.

Jurgi zoſtał po Oycu Woiewodą Smoleńſkiem / zoſtáwił
Syná Janá/ktory ná Dworze Królá Alexándrá ſie báwił / pothym y v Zy-
gmuntá ſtárego Brátá Alexándrowego.

☞ Mikołay Hlebowicż Syn Jurgiow drugi vſtáwicżnie ſie ná Rycerſkim chlebie báwił / gdy z Moſkiewſkiem Kniáziem Iwánem woyny były / był poimán ná Wiedruſkiey bitwie poſpolu z Konſtántynem Kſiążećiem z Oſtrogá / z Litáworem / y z inymi. Po tey porażce wiele kniáziow Ruſkich odſtąpiło od Wielkiego Kſięſtwá Litewſkiego. A ták oni pomienieni byli śiedm lat w więźieniu. A gdy vmierał Kniáź Moſkiewſki / roſkazał áby po iego śmierći wßyſtkie więźnie wypußczono / oprocż Kſiążećiá Oſtrogſkiego / ktorego dziwnymi obligácyámi przyniewalał ſobie ſłużyć y potomſtwu ſwemu.

W tydzień po przyiechániu Hlebowicá y Litáworá do Litwy / Moſkiewſki Kniáź Smoleńſk obległ. Gdźie widząc Mikołay Hlebowicż Oycá w lećiech zeßłego / prośił go áby mu zlećił ſpráwę y rząd nád ludźmi Rycerſkimi ktorzy byli ná Smoleńſku. Czego długo Oćiec zbraniał / wßákoż ná zezwolenie wßyſtkich y on zezwolił / kthory Oycu roſkazáwßy wść do wárownego ſklepu / ſkárby wßyſtkie iego rozdał miedzy Rycerſtwo / proßąc áby mu wiernie pomagáli bronić ſie nieprzyiaćielowi / y nád to zádłużył ſie ná cżtery y dwádzieśćiá tyśięcy kop Litewſkich. Widząc wielką chęć w ſtárßym ſwoim ku bronieniu Zamku / pomagáło mu wiernie ono Rycerſtwo / obronili Zamku y Miáſtá / ácż byli w wielkim niebeſpiecżeńſtwie / bo ná ßeść ſążeni iuż byłá dźiurá wygorzáłá w Zamku. A gdy bacżył że trudno ſie miał obronić / pocżął tráktowáć z nieprzyiaćioły do dniá trzećiego tákim ſpoſobem: Ieſliby mu nie przyßłá pomoc do tego cżáſu / miał im Zamek puśćić / przyrzekßy im / iż żadną śiekierą nie miał robáć áni záprawowáć oney dźiury. Vprzeſpiecżony nieprzyiaćiel zezwolił ná przymierze / on pilámi dwá dni y dwie nocy zbudowáwßy táráſy / ná trzeći dźień onę dźiurę záſtáwił w nocy. Co obacżywßy Moſkwá / zwątpili áby mieli Zamku doſtáć / odćiągnęli od Smoleńſká. Po odeßćiu nieprzyiaćielá od Zamku / rychło vmárł Mikołay Hlebowic / Mąż ſławy y pámięći godny / z ktorego śmierći Oćiec będąc bárzo żáłoſny / y dla ſtárośći ſwey niechćiał ſie Smoleńſkiem dłużey báwić / puśćił go Krolowi Alexándrowi / zá co mu dano Wołkowiſk / y inße włośći do żywotá iego.

Jan drugi Syn tegoż Woiewody Smoleńſkiego / ktory ſie ná Dworze krolewſkim báwił / był ſtároſtą Mśćiſłáwſkiem / á potym Woiewodą Witepſkiem / áż y Połockiem potym. Gdy ſie woyná z Moſkiewſkiem zácżęłá / á leżał pod Połockiem z ludem / mężnie nieprzyiaćielowi odpierał áż obronił Połocká.

Tenże iuż w roku 1 5 3 4. Dniá Piątego Lipcá / ßedł doſtáwáć Szebieżá z żołnierzmi Polſkimi / nád ktorymi był ſtárßym Woyćiech Stárzechowſki / ktory był potym Woiewodą Podolſkim z domu Niecżuiá / wßákoż nie ſpráwiwßy nic odeßli. ¶ Potym w roku 1 5 3 6. Mieśiącá Grudniá / tenże Woiewodá iezdźił w poſelſtwie do Moſkiewſkiego / przyiechał dwudźieſtego cżwartego dniá Stycżniá odpráwiwßy poſelſtwo.

Tenże w roku 1 5 4 1. Jeźdźił ná Komiſsią do Krolá Zygmuntá.

Potym w roku 1 5 4 2. Znowu w poſelſtwie do Moſkwy iezdźił / á gdy przyiechał dano mu Woiewodztwo wileńſkie / y Kánclerſtwo W. X. L. w roku 1 5 4 6. Vmárł potym w roku 1 5 4 9. Dniá 23. Kwietniá / zoſtáwiwßy Syná Jána thylko w pięći lat / y Corki / z Anną X. Záſłáwſką Jáwnoćianką / Naprzod Bárbárę Wolſką Káßtellankę Czerſką / od ktorey Mikołay Wolſki Syn ieden zoſtał.

Helżbietá Odincżowicowa Stárośćina Orßáńſka / ktora zoſtáwiłá ſyná Odincżowicá Andrzeiá. Potym byłá zá Micháylem Wołowicżem Stároſtą Smoleńſkiem / z ktorym tákże ma potomſtwo.

Dorotá Hlebowicżowná od teyże Jáwnućianki Reiowa / ktora tákże zoſtáwiłá Potomſtwo.

¶ Z pierwſzą żoną Bártoſzewicowna tháktże miał Corek tenże Woiewodá pięć. Naprzod Jádwigę Sápiżyna/ ktorey Corká iedná zoſtáłá/ Tá byłá zá Mikołáiem Sieniáwskiem Káſztellanem Kámienieckiem y Hetmánem Polnym/ od ktorey tylko iedná Corká tákże.

Zophia Zenowicżowa Káſztellanká Połocka/ od ktorey Chrzyſztoph Zenowicż/ y Kniehini Micháyłowa Wiśniewiecka.

Kryſtyná Kumáiewska/ ktora tákże zoſtáwiłá Kumáiewskie Syny meże wyborne.

Anná Sołomierecka Káſztellanká y Stárośćina Mśćiſłáwska.

Helżbietá Siemietowa/ ktora zoſtáwiłá w tym domu Syny Męże znácżne/ y Corkę Bielewicżowa Stárośćina Zmudzka/ druga zeſzłá bez płodu.

☞ Jan Hlebowicż pomieniony Brát tych/ Pan w młodym wieku/ zoſtawſzy po Oycu tylko w pięći lat/ gdy podroſł báwił ſie náukámi wyzwolonymi. Potym go Mátká poſłáłá ná Dwor Ceſárſki w Roku 1560. Tám tylko pułtorá látá był/ potym przyiechawſzy/ záraz ná dwor Krolá Auguſtá iuż wieku mego/ ná ten cżás gdy było weſele Krolowey Szweckiey/ Kopiją mężnie kruſzył z Mikołáiem Wolſkiem/ gdźie zá przypadkiem nieſzcżeśćia konie pod ſobą pozábiiáli. Potym we trzy látá/ w Roku 1563. Jáchał ná Połock/ á w ten cżás Moſkiewſki z wielką mocą przyćiągnąwſzy obległ Połock/ ná ktorym iż ludźi niewiele było/ nie mogli wielkośći nieprzyiaćielſkiey odeprzeć. Było Zamkow trzy/ to ieſt/ Zapołoćie/ Wielki Poſad/ y Dźiećiniec/ chćieli żołnierze Zapołocie ſpálić/ á bronić ſie wſzyſcy ná Wielkim Poſadźie/ bo iuż byli potruchleli gdy zábito Hołubickiego y Korſaká/ Męże wielkie/ á to było Roku pomienionego Dniá pierwſzego Lutego. Ten Ján Hlebowicż prośił áby Zamku nie palili/ chcąc tám ſam z Pocżtem ſwoim zoſtáć á bronić Zapołoćia/ do ktorego potym wiele ich przybyło/ á ſzedſzy rozdźielili ſie ná trzy cżęśći. Wierzchleńſki Sleżak wziął ná ſie Wielką poſadę. Jan Hlebowic z ſláchtą Zapołoćie/ z ktorym wyſzli/ Hrehory Korſak z bráćią ſwoią/ Piotr Kuchmiſtrzewic Drohoſtáyſki/ o ktoryches wyżſzey cżytał/ Záleſki/ Kiewlicż/ Jáſzmanowie/ Lencki rotmiſtrz/ y Slách ty inſzey niemáło/ á zoſtáli w Dźiećińcu/ Dowoyná Woiewodá Połocki/ Władyká Połocki/ Sołucha/ y ſług wiele Woiewody Połockiego. W tym ſie trochę vćiſzyło z ſtrony Zapołoćia. Cżwartego dniá Lutego/ wyiechał Hlebowicż/ wźiąwſzy z ſobą Piotrá Drohoſtayſkiego/ Záleſkiego/ y Pocżet ſług ſwoich. Tám miedzy rowámi zá Połotą tráfili ná ſtraż Moſkiewſką/ ktora miáłá nie dáleko pośiłek/ krzyknęli ná nie chcąc ie odſtráſzyc. Piotr Drohoſtáyſki iednego oſzcżepem z koniá ſtrąćił y zábił/ Hlebowic drugiego kopiją zbił/ Záleſki tákże ſwego obálił/ á iż miał koń twárdouſty/ obroćił ná zad. Támże Hlebowic máiąc pod ſobą koń Dźiánet biały/ ſkocżył do drugiey Moſkwy/ w tym Tátárzyn chcąc go przywieść ná ludźie/ wolno mu pocżął vieżdżáć/ y poſtrzelił go w nogę práwą. A on też nie bywáiąc w żadney przed tym potrzebie/ nie wiedźiał że źle Kozakowi ná ſtrzelcżą rękę przyieżdżáć/ iednák z onymi rázy Pohánicá doganiał y z ruſznice poſtrzelił że záraz z koniá ſpadł. Moſkwá wźiąwſzy od ſtrażey oney wiádomość/ wyſzło ich kilká ſet/ przygnáli ich záraz ná zad do Zamku/ wſzákoż dwádźieśćiá y cżterey ſłudzy Hlebowicowych záſtánowiwſzy ſię/ cofnęli onę chćiwą Moſkwę/ koń y Pan ránny/ wſzákoż nie ſzkodliwie.

¶ Dniá Oſmego Lutego/ Moſkiewſki ná Wielki Poſad puśćić kazał ſtrzelbę gwałtowną/ ktorego Wierzchleńſki doſyć mężnie bronił/ ále zá nieſzcżeśćiem ogniſta kulá ná wierzch Báſzty pádłá/ on przygrodek zápaliłá/ wſzákoż Wierzchleńſki pilnie broniąc rátował máiąc rátunek od onych drugich z Dźiećińcá y z Zapołoćia/ zwłaſzcżá od Slachty/ ále ſie chłopſtwo kryło. Trwáło to przez cáłą noc áż do ſamego dniá/ ráno poſłáli do Moſkiewſkiego proſząc do dwu dniu ná rozmowę/ cżego im pozwolił. Trwáło to

ſtátecżnie/áż dniá iedennaſtego Lutego zápalilá Moſkwá Zamek. A widząc náßy że ſię trudno obronić mieli/poczęli z nimi tráktowáć/boby byli muśieli pogorzeć. A ták poddáli Zamek y Miáſto/wßákoż on niebáczny á nieſłowny Tyrran wßyſtkie do więzienia pobrał/ Naprzod Władykę Háráburdę/ Woynę Woiewodę Połockiego o nießporney godźinie/ Janá Hlebowicá/ Niemierowicę z domu Jáſtrzębiec/y inßych bárzo wiele/Hlebowicá/ thego nád inße więźnie kazał mieć w napilnieyßey ſtráży/ y naprzod był odwiezionny do Moſkwy/y tám będąc w więźieniu ſłużył iáko mogł Oyczyznie/o czym niżey vſłyßyß. A gdy Suyſkiego poráźił Rádźiwił ná Vle / rozgniewány Moſkwićin/ one więźnie poſadzáć kazał do Turmy/ ſtrażey do drzwi kazał więcey przyſadźić/ ná Hlebowicá więtße okowy y łáncuch włożyć/ do okien kraty mocne przyſtáwić/mniey mu ſług dano/ledwie z iednym go zoſtáwiono. A gdy w więźieniu będąc/ dowiedźiał ſię iż wielkie woyſko Moſkiewſki zebrał/ w roku 1565. Doſtawßy iednego Boiárſkiego ſyná/wypráwił go z liſty do Litwy/ále iż ſobie głupie poczynał on poſeł/poimán/ przywiedźiono go y z liſty/kazano Hlebowicowi czytáć/ſpytawßy go ieſliby to iego liſty były. Do ktorych ſię Hlebowic przyznał/ mowiąc: Ktożby táki był żeby niechćiał być wolnym/ á Oyczyźnie ſwey w ktorey ſię vrodźił áby dobrze życzyć niemiał: Powiedźieli wßyſtko Kniáźiowi/on ie pofukał/mowiąc: Zli ludźie/ ázabyśćie wy byli ták dobrzy iáko on/ tu mießkáiąc mnie zdrádzaćie/ á on więźniem będąc wżdy Oyczyznie ſwey dobrze myſli. Potym ſpytáli iákoby go kazał o to karáć. On rzekł: Karáć nie máß o co/owßeyki ſię go požáłowáć godźi/á pilniey ſtrzedz iákoby tego y drugi raz nieuczynił / tego poſłá iego ſtráćić kazał. Ale iż w onym liśćie było wiele ſłow z piſmá świętego/miał z nim rozmowę około wiáry. A gdy ſię przyznał że był ſekty Kálwinowey/po długich rozmowách odchodząc od niego rzekł/ Oducżećia ćiebie Jerezy. Roſkazał ſię potym z nim zbráćić iednemu Pánu ſwemu Waſilowi z Czułkanow/á iáko więźniá kazał go potráwámi obſyłáć / w ktorych mu trućizny zádáć kazał. Moſkwićin ktory mu przynioſł tę ſkáżoną potráwę/oſtrzegł go ále nie wczás/iuż ſię iey był náiadł/potym doſtał lekarſtw tákich że mu oná trucizná nießkodźiłá.

¶ Potym zá ßczęśćiem Jwan Kozłow przyiechał z rozmáitemi nowinámi do Kniáźiá/ ktorych był wdźięczen bárzo Moſkiewſki/ á to w ten ſpoſob iż miał tę ſpráwę z Polſki/ ieſliby Krol Polſki bez potomká vmárł/ tedy Moſkiewſkiego zá Páná obráć chćieli ábo Syná iego. A ták mu Kozłow do tego rádźił/ áby więźnie wypuśćił ná odmiánę ſwych/ powiedáiąc mu że tym ſobie dwoię miłość ziednaß; Naprzod żeś ieſt tym oſławion iż poddánych nie miłuieß/ á thák gdy ſię o nie będźieß ſtárał/ inße o tobie mniemánie będźie. Druga gdy tych ná odmiánę wypuśćiß/ tedy oni ćiebie ſławić będą iákobys v nich Pánem był ábo potomſtwo twoie. Podobáłá ſię thá rádá Kniáźiowi wielkiemu/ á w tym przyiechał Goniec ſtáráć ſię o przymierze/ to wßyſtko w iednym Tegodniu było/ Rad Moſkiewſki ßuka iákoby do tego mogł przyść/a przez kogo. Kozłow porozumiał ſię z Hlebowiczem/dozwolono mu tego/áby we dnie y w nocy do Hlebowiczá chodźił/ wdawßy ſię w rzecz o tym z Hlebowiczem/ßácował zań Pleßczeiowá y Ohlebiná. A ták zá obligácyą wßyſtkich więźniow Hlebowicż ná zamiánę wypußczon y Poſłem do Litwy obran/ áby ſię o wßyſtkie więźnie ſtárał/ á záſię áby tych dwu poſłał. Wyiechał oſmnaſtego dniá Wrześniá z Moſkwy/ Roku 1565. poganiał práwie roczo/ zá dźieśięć dni ſto y dwádźieśćiá mil viechał. Tegoż Mieśiącá dniá 28 w Zamku ſwym Dubrowie ſtánął/ był wdźięcznie od ſwych wßyſtkich przyięt/ teyże nocy zá nim pogonią przyßłá/ áby ſię z nim ná zad wrocono okowawßy práwie dobrze/ á on iuż domá. Jechał záraz do Krolá á powiedźiał z czym wyiechał/ ono táiemne poſelſtwo iáwnie powiedał. Krol Auguſt wdźięcznie go przyiąwßy/dáć zań odmiánę kazał/kto-

rá ná dźień náznáczony ná gránicy ſtánelá/dniá dwudźieſtego oſmego Gru=dniá. ¶ Bywał potym ná wielkich poſługách R. p. był czás niemáły Káßtellanem Mińſkiem/ wielkiem koßtem poczty niemáłe przećiwko Mo=ſkiewſkiemu miewał/ zwłaßczá iuż zá Królá Stephāná pod Połock/ Wiel=kie Łuki/ Pſkow/ y przez wßyſtek czás. Był ná ten czás Podſkárbiem na=wyżßym wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego/ miał zá ſobą Krotoſką Woie=wody Jnowłocláwskiego Corkę/z ktorą zoſtáwił ſynow dwu/Janá y Mi=kołáiá/ná ten czás ießcże minorenes.

Stániſław Hlebowicz wieku mego był Woiewodą Połoc=kiem/ktorego Syn tákże Stániſław był Woiewodą Podláſkiem.

Mikołay drugi bárzo hoyny/y dáli mu nazwiſko Durny.

Piotr Syn Stániſłáwá Woiewody Podláſkiego/ tego z=wano Połońſkiem/ iego śioſtrá rodzona byłá zá Rádziwiłem/ Łowczym Wielkiego Kśieſtwá Litewskiego.

Dwá tákże Hlebowicowie byli wieku mego ná Podláßu/Synowie Mi=kołáiá Hlebowicá/Ludźie znáczni y możni.

Od inſzych Groffow y Rycerſtwá

tegoż Kśieſtwá/ ktorzy idą od onych Przodkow co Herby w Vnią przyimowáli/ ieſt wiele potomſtwá/ ácz ia prze dálekość á ßerokość nie wßyſtkich znáć mogę/wßákoż te ktore znam/ krotko Przodki y Potomſtwo ich wſpomionę.

☞ Naprzod Fámilia ſtárodawna Chodkiewiczow/ kthorzy Kleynotu Kośćießá/ alias Strzegomia vżywáią. Był zdawná Dom w onym kráiu możny/ y záſłużony Rzecżypoſpolitey/ o ktorych przypátrzywßy ſię włáſnośći Herbu/krotko czytáć będźieß/ w iákim polu ten Herb/ iuż o tym wieß z wyżßego opiſania.

☞ Przodki domu tego trudno potráfić może Skriptor kázdy áby prawdźiwie wſpomnieć miał/ gdyż nie dowodząc tego áni Munimenty żadnymi/ áni Hiſtoryki/vkázuią ie Boreykámi/ potym Chodkámi/ áż od Chodká Chodkiewicámi. A ták iákoż ich kolwiek zwano/dom to był zdawná możny w Kśieſtwie Litewſkiem/ y R. p. záſłużony.

Zá Kázimierzá Królá/Janá Chodkiewicá Woiewodą Witepſkiem wſpomináią Dźieiopißcże Litewſcy.

Hieronym Chodkiewicz zá Zygmunthá piſał ſię Hrábią ná Skłowie y ná Myſſy/był Káßtellanem Wileńſkiem/ ktorego Syn Hieronym tákże Hrábiá támże był wieku mego Káßtellanem Wileńſkiem/ Stároſtą Zmudzkim/ y Nawyżßym Márßałkiem Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego/Adminiſtrator y Hetman ziemie Jnflántſkiey. Vmárł roku 1579. To był práwie mur y fundáment Kśieſtwá Litewſkiego/ zoſtáwił Potomſtwo z Kryſtyną Zborowſką Káßtellaná Krákowſkiego Corką z domu Jáſtrzębiec/Syny y Corki.

Jerzy Chodkiewicz ktory trzymał Rossya/był brát rodzony tegoż Janá/ktory tákże miał potomstwo. Siostry ich były/Kniehini Járosłáwowa/ kśiężna Czártoreyska/Leśniowolska Podczaszyna y Staroscina Rodelska/Pacowa Woiewodzina Witepska.

Hreory Chotkiewicz Kásztellan Wileński/był y Hetmánem Nawyższym Wielkiego Kśięstwá Litewskiego/ kthory zostáwił dwoch Synow. Alexándrá Staroste Grodeckiego/ sterilis decessit.

Andrzeiá/był Podstolem Kśięstwá Litewskiego/ sterilis decessit.

Y Corkę X. Romaná Sánguszká żoná/ktora zostáwiłá potomstwo/ná ktore tá máietność przypádła. Ci máią inszy Herb ná Grábstwo Gryffá/w ktorego w Helmie Gryff z Mieczem dobytym ná Koronie/ ácz tego dostáteczenie niewiem ieśli wszystkim należy.

Są támże w tym Kśięstwie Domy drugie ktore tego Herbu Kośćiesze rzeczonego vżywáią/ wszákoż ia o nich prze dálekość y szerokość Kśięstwá tego wiedźieć nie mogę/ tylko Narwitowie z Powiátu Grodźińskiego/z ktorych ieden N. był przy Janie Zborowskiem Kásztellanie Gnieznieńskim.&c. Mąż we wszelákich postugách Páná swego godny/ ktory y w potrzebách Rycerskich/y w inych potocżnych był v tego Kásztellaná niepośledniem.

Herbu Dąbrowá w Litewskim kśięstwie vżywa Dom Możny Kiszkow/ktorzy idą z narodu Polskiego/tylko zá dźielnośćią przodká przyszli do wielkiey máietnośći w onym kráiu/byli to właśni Zgierscy/z ktorych ieden poiął z wielką máietnośćią corke Piotrá Biáłego Hetmáná Kśięstwá onego. Obaczywszy właśność Herbu/ cżytáć bedźiesz o przodkách y o Potomstwie ktore ie znáć mogę tákże y o nim wiedźieć.

☞ Wspomina Miechowitá Hetmánem zá Alexándrá Kiszke Stánisłáwá/ktory idąc przećiwko Pogánom w drodze záchorzał/mieysce swe zlećił Michálowi Glińskiemu/ktory fortunnie Pogány poráził/ktorych było Pietnaśćie tyśiecy/ wszyscy zbići/ tylko dwá Kniákowie ná błotá vszli/á potym w nocy vćiekli/ Dwánaśćie Tyśiecy z tey tám bitwy sámych koni przygnáli nászy/ Trupi zbići ná kilká mil ieden podle drugiego leżeli.

¶ O tymże cżyni wzmiánke tenże Historyk zá Zygmuntá Królá thymi słowy. Missus est item à Rege Kiszka cum Lithuanicis ac Polonicis copijs versus Wosniam Moschorum arcem, hic celeriter quæ circa eam arcem essent, ferro flammaq; absumpsit. O tym gdy znáć dano Wielkiemu Kniáźiowi/wielkie woysko przećiwko Kiszce wypráwił. Krol thákże Zygmunt niemieszkáiąc/obawáiąc śie iákiey klęski ná ludźie swe/ktoro mu Kiszká oznaymił że lud wielki Moskiewski do niego ćiągnie/ wypráwił Mikołáiá Fierleiá Hetmáná Polskiego z więtszym ludem do niego. Cżego Mostwá od szpiegow śie dowiedźiawszy/ ná zad vstąpiłá. O tym bedźiesz miał w Historyey szerzey. To było w roku 1 5 0 8.

Tegoż ábo Syná iego ćiáło leży w Wilnie ná Zamku w Kośćiele / był Woiewodą Witepskiem y Stárostą Bráclawskiem/vmárł roku 1 5 5 1. Dniá pierwszego Listopádá.

¶ Mego wieku byli ći ludźie w tym Domu Możni/ Naprzod/ Mikołay był Woiewodą Podláskim/ Stárostą Bielskim/ Drohiczyńskiem. &c.

Jan Kiszká Stárostá Zmudzkiem Generałem / kthory miał zá sobą Kśiężne z Ostrogá/z ktorą Potomstwo zostáwił.

Kleynotu Liſá/ Dom z dawná mo-
żny Sápihow w Litwie vżywa/ kthory był wźiął Sunigał
Káßtellan Trocki/ ná ſie y ná wßyſtek Dom ſwoy/ o kthorego Potomſtwie
przypátrzywßy ſie własnośći herbu czytáć będźieß.

☞ Jan Sápihá był Potomek tego Sunigálá Woiewo-
dą Witepskiem y Stároſtą Bráclawskiem/ kthory naprzod był Piſarzem
Komornym Królá Zygmuntá Roku 1 5 0 8. Miecho: folio 67.

Potym Bogdaná wſpomináią Scripta niektore Dźierżaw-
cą Mińskiem.

Páweł wieku mego Sápihá był Woiewodą Nowogrodz-
kiem/ dobrem Senatorem y pożytecżnym R. P. Kśieſtwá Wielkiego Li-
tewskiego. Ten zoſtáwił to Potomſtwo/ Naprzod Mikołáiá/ ktory był
Woiewodą Mińskiem/ then był ſtan w poſelſtwie od Królá Stephāná do
Jwáná Wielkiego Kniáźiá Moskiewskiego/ ktore odpráwił cum dignitate
Oyczyzny y Páná ſwego.

¶ Brát tego Woiewody Bogdan był Káßtellanem Brzeſkiem.

¶ Andrzey Syn Trzeći tego Woiewody/ Vir omni ſeculo memoria
dignus, ktory tylko ludźi máiąc Trzy tyśiące pod ſwą ſpráwą/ poráźił Mo-
skwy Dwádźieśćiá y dwá tyśiącá/ o czymći potym Hiſtorya ßeroko powie-
czego y ia tu krotce przypomnieć niezániecham/ ták iáko mam pewną ſprá-
wę od ludźi Rycerskich tych ktorzy z nim w tey potrzebie byli/ roku 1 5 7 8.
Mieśiącá Páźdźierniká/ Dniá 21. w dźień Jedennaśćie Tyśiąc Dźiewic/
máiąc ſpráwę ten Rotmiſtrz ábo Porucżnik Hetmáński w Jnflanćiech o
ludźiech Moskiewskich/ gdy leżał z Rotą ſwą w Nowym młynie Zamecz-
ku od Rygi dwie mili/ będąc ná mieyſcu Hetmáńskiem nád ludem ſłużeb-
nym w Jnflanćiech/ ktorego ná ten czás nie było tylko tyśiąc koni. Tám
mu dał znáć Suchodolski Stároſtá Kieski/ że Moskwy przyćiągnęło pod
Kieś wielkie woysko/ ktorego było dwádźieśćiá y dwá tyśiącá. On záraz
iechał do Roty ſwey do Stropu Zameczku/ trzy mile od Kieśi/ bo w onym
Nowym młynie tylko ná iego ſamego oſobę leżą było dáno/ w Stropie Ro-
tá iego/ y Zábki Rotmiſtrzá drugiego Litewskiego leżáły. Skoro tám przy-
iechał/ prętko zá tym przyßło tyśiąc koni Tátárow Moskiewskich dla ię-
zyká. Przyßli ná ludźie przeſpieczne/ wßákoż iuż zá oną wieśćią gothowáli
ſie ku nieprzyiaćielowi/ ácz nie wßyſcy pogotowiu byli/ iednák ći co konie po-
śiodłáne mieli/ wypádło ich tylko ßeſnaśćie koni/ záraz Tátáry wſpárli y kil-
ku vbili. Tátárowie niedoſtawßy ięzyká dobrego/ tyłu podáli/ tylko woźnicz-
kę Towárzyskiego pochwyćili/ ktory im ſpráwy dáć nieumiał/ powiedźiał/
że ludźi wiele/ bo ſie chłopu trzy ſtá wielki lud zdał. Owa zá onym odgro-
mem wźięli ſerce ná nieprzyiaćielá. Nieprzyiaćiel ſie trwożył/ záraz do Sá-
pihę vćiekło dobrowolnie dwanaśćie Tátárow/ ktorzy mu o wßyſtkiem dáli
ſpráwę doſtáteczną. Z onegoż mieyſcá prętko Sápihá rozeſłał liſty do Ro-
tmiſtrzow wßytkich/ iáko do Máćieiá Dębieńskiego z domu Káwá/ do Rá-
hoży/ do Kietlicá/ y do inßych/ áby ſie co prędzey do niego śćiągáli/ bo owi
co w obleżeniu byli ná Zamku/ pilnie prośili o rátunk/ dawáiąc znáć że dłu-
go wytrzymáć nie mogą gwałtownemu nieprzyiaćielowi. Ziecháli ſie Rot-
miſtrze do Hetmáná onego/ rádzą co máią czynić/ á ſkądby pomocy doſtáć
áby obleżeńce rátowáli. A ták ſie námowiwßy/ posłáli do Jurgibáiá Sz-
wedá/ ktory miał pod ſwą mocą ludźi dwá tyśiącá/ proßąc go pilnie áby im
dał rátunek/ tego áż we dwudźieſtu mil dogoniono. Ktory ſie záraz ná pi-
ſanie Sápihę Woiewodźicá wrocił z onymi ludźmi. Ziecháli ſie pod Zam-

kiem Miiánem.

kiem Mijáiem. Obaczywßy Szwed ludźie Polskie/rzekł: Jest tu o pięt-
naśćie set człowieká woyská wáßego: ktorego ná ten czás nie było tylko ośm
set/bo był ießcze Debieński nie przyćiągnął / wßákoż mu tego pozwolił Wo-
iewodźic iż ták było/á ießcze mu sercá dodáiąc/ rzekł/ że mi ießcze iutro ludźi
przybędźie/ spodźiewam się Rotmistrzá Królá Je° Mśći z ßeśćią set koni
ábo więcey. Był záraz vćießon Szwed/ rzekł/ że ich dali Bog będźiem bić.
Dáli zátym sobie znák gdźie się ziecháć mieli. Obleżeńcy máiąc gwałt od
Moskwy proßą o rátunek y dla Bogá/ czás náznáczyli/ ieśliby im rátunku
nie dáli że się poddáć mieli/bo nie było ná Zamku iedno dwie śćie człowieká.
Moskwá ták mocne ßańce poczyniłá/ że máło sṅądż nie mocnieyße były niż
on Zamek. Posłał Woiewodźic trzech ßpiegow z listy do Suchodolskiego/
pewny mu rátunek obiecuiąc/á znáć dawáiąc że iuż iest pogotowiu / ludźi z
potrzebę ná tego nieprzyiaćielá máiąc/ktorychem (ták powiedáiąc) oczeki-
wał. A ták we mnie nie wątpcie/ iutro wam przybędę ná rátunek/ obiecuiąc
się im poczćiwym słowem/á iuż cáły tydźień Moskwá leżáłá pod Kieśią/ bár-
zo obleżeńce teßno było. A ták gdy się náßy rußyli z Tropu/vderzyłá wiel-
ka niepogodá prosto im w oczy/co sobie poczytáli zá niedobry znák. Obro-
ćili się ku Szwedom do Moyanu trzy mile od Stropu / á do Kieśi nie mieli
iedno trzy mile/wßákoż muśieli dla Szwedow nálożyć/ skąd tákże trzy mile
do Kieśi było. Tám gdy wprzod Szwedowie przyßli/Polakow nie zástáli/
strwożyli sobą bárzo. W thym w godźinie wßyscy się ziecháli/ ćiągnęli ku
Kieśi w spráwie cáłą noc/ idąc tráfili ná Zagony Moskiewskie/ ktore for-
tunnie gromili / ową serce bráli ná nieprzyiaćielá. Bárzo ráno przyßli ku
Kieśi/ßukáli brodu przez Rzekę Gáwiją / kthorego wodz ten vchybił co ich
prowádźił/tráfili tám záraz gdźie woysko moskiewskie leżáło/ postrzegßy ich
Moskwá/wypráwili do nich ludźi przednich więcey niż tyśiąc koni ochędo-
żnie/ chcąc im przeprawy bronić strzeláli z łukow. Bacząc Woiewodźic że
konie psuie Moskwá/kazał czterey działká záśadźić / z ktorych zrázu moskwę
odstrzelał. Zátym się ludźie Polscy w pław przeprawili/ wźiąwßy káżdy zá
się ná koń Knechtá. Naprzod Rotá Awrelá Pietyorcá Tátárzyná/ potym
Zbyßewskiego/Zábczyná/Rohoziná/potym Szwedowie zá nimi/Rotá Het-
máńska ábo Woiewodźicowá ktory ná ten czás Hetmánił / Debieńskiego y
Kietlicowá/ śláchty Inflántskiey trochá/ kthorzy sami dobrowolnie przyie-
cháli byli ná pomoc náßym. Gdy się one przednie Roty przepráwiły/obro-
ćiłá się Moskwá do nich/wßákoż ich strzáłkiem odstrzeláli/muśieli im polá
nád oną rzeką vstąpić/bo przepráwiwßy się/y działká przećiągnąwßy/pręt-
ko ie Pußkarze nárychtowáli / ßli w spráwie zá oną Moskwą ná Gorę/
ktora byłá przećiwko nim wybiegłá z obozu. Było tám mieysce błotne/ nie-
godne do potkánia. Moskwá miáłá pięć Hufcow spráwionych pogotowiu/
ktorzy obaczywßy máłe náßych woysko/rzekli/ Nieskwápiaymy się/puhámi
to do Preświetnego Cará zaymiemy/ y Zamek weźmiemy/ dwie posłudze
znáczne w ręku mamy/y ták vczynili/stali chwilę w spráwie nie rußáiąc się/
ále się dźiwuiąc śmiáłośći náßych. Obroćili się iedni do ßturmu drudzy do
nich/á náßy ták się byli vßykowáli/Polacy po práwey á Szwedowie po le-
wey stronie/Knechći wkoło po obu stronách/ w wálnym Huffie ná czele by-
łá Rotá Hetmáńska y Debieńskiego. Zśiedli Szwedowie z koni/klęknąw-
ßy poruczyli się Pánu Bogu. Polacy ktorym Moskwá z tyłu záchodźiłá/
zśiádáć z koni nie śmieli / áby się potym niepomießáli gdyby ná nie przypadł
nieprzyiaćiel/ták się ná koniech śiedząc Pánu Bogu modlili. Sápihá Wo-
iewodźic ná ten czás Hetman / iuż rzecz do nich czynił sercá im dodawáiąc/
dawßy znák potkánia ochotnie skoczyli do nieprzyiaćielá/prętkośćią á śmiá-
łośćią nie długo Moskwę wspárli. Wpádłá w oboz Moskwá /oni zá nimi
bijąc/śiekąc/kłoli/ bo się Moskwá zápomniawßy/ kryłá się nie mysląc o o-
bronie. Dostawßy Obozu Moskiewskiego/iuż mieli ná poły wygráno/wßá-

koż ießcze

koż ießcże było w ßańcach wiele ludźi/y oni znowu co byli poućiekáli vkázowáli śię z lásow/chcąc znowu bitwę dáć nájßym/ rozumieiąc że śię rozbiegli ábo ná łupie zábáwili/ále śię mieli czym dźielić po woli / nie bárzo śię ná łup śkwápiáli. Kazał Hetman ludźie ná odwrot śtrębić/ziechawßy śię rádźili co czynić mieli/widząc że ießcże w ßańcách było ludu żywego przez cztery tyśiące/ktorzy iuż ták byli vmyślili gárdłá tám dáć w onych ßańcách/ bo zá iedno sobie liczyli/ták tám pomrzeć iáko y w Moskwi. Wypráwił do nich Hetman cztery stá ludźi pießo/do ktorych knechtow przyczynił/á sam ták stał z drugimi ludźmi w spráwie/przećiwko ktorym też oni z ßańcow wysłáli dwánaśćie set ták iedno z ßáblámi/bo prochow do rußnic nie mieli/w Obozie im był zá nieopátrznym strzelániem pogorzał/wielką ßkodę w moskwi/bá y w nájßych vczynił/y sámego Hetmáná gdy Oboz obieżdżał dym był ßkárádźie obieżał/ wßákoż nießkodliwie/ á to było wßystko dniá tego kiedy bitwę stoczyli. One tedy dwánaśćie set oni ludźie ták iáko bydło pokłoli/że trup ná trupie leżał/ ostátek w onym ßańcu śię ich záwárło. Názáiutrz bárzo ráno ießcże Hetman leżał/ przyßedł do niego ieden Moskwićin od wßystkich łáski proßąc áby ie przy zdrowiu záchował/á oni śię chcą poddáć/ tylko miłośierdźia proßą. Roskazał záraz iedney Roćie po więźnie/ á potym y drudzy zá nim bieżeli/ zábráli Moskwę y Dźiáłá/ ktorych było ßtuk 23. miedzy kthorymi Wolk Dźiáło co w nim kulá ná piedźi byłá ßeroka. Było w tym Woyßcże Hetmánow osm/z ktorych trzech zábili nájßy/dwoch poimáli/trzey ich vćiekło. Ták oto y wiele inßych posług znácżnych cżynił ten Mąż sławy y pámięći godny/o czym potym w Historyey mieć będźieß ßerzey.

Miał zá sobą Dębieńską Stárosty Chęćińskiego Corkę/á Wnuczkę rodzoną Kásztellaná Krákowskiego/z ktorą Potomstwo zostáwił/ná ten czás były Corki trzy/Anná/Alexándrá/ y Márynà/ czwarta vmárłá/ wßákoż wßystko były dźiatki młode/ stárßa lat ßeść miáłá ná ten czás.

Tenże Kośćioł w Wiśnicżu przede dworem zbudował/ wiele kráin y obyczáiow ludzkich był świádom. ec.

§ Był drugi Sápihá Pisarzem wielkiego Kśięstwá Litewskiego. Drugi brát iego Poborcą Orßáńskiem.

Jan Sápihá był Woiewodą Podláskiem / Senatorem dobrze zásłużonym R. P. ktorego Syn był Mikołay Mężem vczonym.

Rośćiczowie z Podláßá Dom stárodawny y znácżnie zásłużony w Woiewodztwie Brzeskiem.

Zdan Michálowicż tegoż Herbu vżywał z Smoleńskiego Woiewodz. Michał Konstántynowic z Mińskiego Woiewodztwá.

§ Inßych Domow wiele w Kśięstwie onym możnych / o ktorych ia wiedźieć niemogłem.

Herbu Bogorya / kthory był wziął

Wysigen ná śię y ná dom swoy/ vżywáią w tym wieku Wołowiczowie/Dom stárodawny y możny zdawná/Mężowie wiecy y zásłużeni R. P. bywáli. Wieku mego był Ostáphiy Wołowicż Kásztellanem Wileńskiem/Kánclerzem Wielkiego Kśięstwá Litewskiego.

Michał Wołowicż Stárostá Słomińſki/Mąż wieku swego bywał znácżny w spráwách Rycerskich.

§ Tego Wileńskiego Kasztellaná tylko iedyna Corká zostáłá/ kthora byłá zá Bonárem Stárostą Rábßtyńskim w Polßcże. O zasługách Domu tego czytay Kronikę Mathyaßá Streykowity.

Máćieiowicżowie w Ośmiáńskim Powiećie tegoż Herbu vżywáią.

Herbu Ráwicz/ ktory był przyiął ná

sie y ná Dom swoy Minigál Kásztellan Wileński/ vżywáią w tym wieku Kniáziowie Solomiereczcy Dom znácznie záslużony y Meżowie wielcy. Byli wieku mego ći/ Bohdan Stárostá Rohácżewskim/ Iwan Stárostá Mśćisłáwskiem.

☞ Hornostáiowie Dom zá mego wieku był znáczny/ ktorych Przodek Iwan Hornostay wyszedł był z Kijowskiey włości / będąc Meżem znácznym ná Dworze Królá Zygmuntá /zá dobrymi zasługámi był w wielkiey łásce Páńskiey/ był Podskárbiem W. X. L. á potym Woiewodą Nowogrodzkim/ poiął Wdowę z máietnośćią wielką/ ktora byłá zá Korewą/ vmárłá potym zápisawszy mu wszystkę máiętność/ nie zostáwiłá potomká. Potym drugą poiął Solomierecką/ z ktorą miał dwoch synow/ Iwaná y Awrelá. Iwan vmárł sterilis, á Awrelo był Woiewodą Bereszczáyskim/ miał zá sobą Lasta Woiewody Sierádzkiego Corkę/ z ktorą zostáwił Syná Hieronymá. Tenże wyższey pomieniony Iwan Hornostay Woiewodá Nowogrodzki miał Syná z trzećią żoną Ostáphiá y Własnego/ męże znáczne y godnie záslużone Rzeczypospolitey.

Herbu Łábecią/ ktory był nádan w

Vnią Goliguntowi ze wszystką iego Fámilią / á przyiet był od Szpotá z Woley/ ktorych iest w tym wieku Dom rozrodzony y znáczny/ so własni Duninowie/ ktorych sie pod Herbem miedzy Przodki omyłko niedołożyło. W tym wieku vżywáią w Kśiestwie Litewskim Tálwoszowie Herbu tego Dom zdawná záslużony R. P. Iáko Streykowius w Kronice swey szeroko o nich pisał. Był wieku me° Mikołay Tálwosz Kásztellanem Zmudzkiem/ ktory Szwedy meżnie poráził w roku 1 5 67. O czymeś iuż wyższey czytał. Bywał ná wielkich posługách R. P. Kśiestwá Litewskiego/ Senator záslużony/ zostáwił potomstwo Syny y Corki.

Wołodkiewicowie/ ktorych Przodki Kormultámi zwano/ tegoż Herbu w tym wieku vżywáią.

Był Kormult ktory miał zá sobą śiostrę Witultowę Káczę / Meżem wielkiem wieku onego/ z ktorą zostáwił syná iednego Niemieyksze. Od tego zostáli dwá synowie/ Włodko y Alexánder. Włodko miał te syny/ Wołodká/ od ktorego sie iuż potomstwo Wołodkámi zowie. Miał Synow trzech/ Ierzego Włodká/ ktory miał synow dwu/ Máthyaszá y Mikołáiá. Stánisław szczedł sterilis. Mikołay Syn Stánisłáwow miał Synow dwu/ z ktorych Málcher ożenił sie w źiemi Krákowskiey.

Iundziłowie Dom stárodawny w Litwie/ był ieden Podkomorzem Wołkowiskiem Meżem znácznym.

Ierzy był Stárostá Skłowskim y Rotmistrzem sławnym y fortunnym.

Andrzey Iundził Ciwonem Plotelskiem.

Dom Siemiotow támże w Litwie stárodawny. Stánisław Siemiot był Kuchmistrzem K. W. y Ciwonem Poiurskiem.

Wáclaw Siemiot był dzierżawcą Rośińskiem/ Skierstowskiem y Mowdzkiem. ¶ Woyćiech Siemiot Worskiem Zmudzkiem/ Ciwonem Berżáńskiem/ meżowie wielcy y záslużeni Kśiestwá wielkiego R. P.

Málcher Zawiszá Dworzáninem był Królá Zygmuntá Augustá.

Dowgierdowie Dom stárodawny támże w Litwie/ był ieden wieku mego Pisarzem Trockiem.

Mátyszewicowie/

Mátyßewicowie/Jerzy/Bálcer/Eráſmus/Chorążycowie Zmudzcy tegoż Herbu vżywáią.

Stániſław Kożicá Mąż ſławny miedzy Litwą tegoż Herbu vżywał/ći wßyſcy idą od iednego przodká.

Siemaßkowie Dom ſtárodawny y znáczny ná Wołyniu/ Mężowie wielcy/tegoż Herbu vżywáią. Byli Bráciá Trzey rodzeni Synowie Bogußowi. ¶ Bogdan ſtárßy zoſtáwił Syná Alexándrá Podkomorzego Łuckiego/y Corkę Wáhánowſką w Woiewodz: Brzeſkiem.

¶ Piotr miał z Bohowitynowną Synow trzech/Jároßá/Wáśilá/ y Piotrá. Dźiewki trzy/ Náſtázya byłá zá Wáśilem Páwłowicem/Anná zá Fedorem Zahorowskiem/y Alexándrá.

¶ Wáśili Siemáßko/ktory tylko iedne Corkę zoſtáwił Bohdane/byłá zá Czetwertyńſkiem Jánußem/potym zá Wánikiem Łáhodowſkiem Zácháryaßem/áż zá trzećiem Kámienieckiem Stániſłáwem ná Załoßczách.

Kleynotu Korczak/ktory był wźiął

ná ſie y ná Dom ſwoy Czupá w Vnią/ vżywáią w tym wieku Woynowie/Dom w Kśieſtwie znáczny/ktorzy przed tym mieli w Smoleńſkiey włośći dzierżáwy ſwe. Ale kiedy zá Krolá Káźimierzá Smoleńſk Moſkwá wźiełá/oni miłuiąc Páná ſwego/opuśćili Oyczyſte dobrá/przyßedßy do Krolá/ná rownym opátrzeniu od niego przeſtáli. Te tedy Woyny zwáno Hrycynámi ná on czás. Mátwiey Hrycyná miał dwu Synow/ ktorzy Roty znáczne wodźili/y w potrzebách z nimi fortunnie ſie im zdárzáło.

Naprzod Kierdey/ktory przy Rádźiwile Hetmánie W. X. ná Bolince/ná Wyświáćiu/ná Jezieryßczu/ná Boyſagole/wiele z nieprzyiáćioły czynił.

¶ Woyná Brát Kierdeiow Podkomorzy Pińſki/Staroſtá Oſki/ przy tymże Jerzem Rádźiwile Hetmánie Kśieſtwá onego bywał tákże Mężem znácznym y Rotmiſtrzem fortunnym/zoſtáwił te ſyny: Wáwrzyńcá Woynę/ktory był Podſkárbiem W. X. Litewſkiego/miał zá ſobą Kłodźińſką/ z ktorą zoſtáwił Potomſtwo. Brát iego drugi był Stároſtą Połońßowſkiem/Drugi był Rotmiſtrzem ſławnym/Trzeći Proboßczem Trockiem.

Tegoż Kleynotu vżywa tákim ſpoſobem ſtárodawny

y záſłużony dom Kmitow Czárnobilſkich/ ktorzy wyßli z Podolſkiey źiemie tym ſpoſobem/ gdy często nieprzyiáćiel pſował kráiny one.

Hreor Woronowicz maiąc ſyná iednego/ktory był Mężem dźielnym/obroćił ſie do Litwy ná ſłużbę Krolá Włádyſłáwá Jágiełłá/tám ſie potym znácznego opátrzenia doſtawßy ożenił. Miał Syná Alexándrá/ktory był v Swidrygiełá Hetmánem. Tenże ná Podolu mießkáiąc zbudował y oſádźił Winnice/y támże był ſtároſtą/miał Synow śiedm.

Mátwiey Kmitá/ ktory po Oycu był ſtároſtą támże Winnickim/y Woiewodztwo mu było Kijewſkie od Krolá Káźimierzá náznáczono/w tym

czono/w tym Kázimierz vmárł. ¶ Ten Mátwiey Kmitá/kiedy Mingierey Carz Przekopſki/ktory był pierwey Kijow ſpuſtoßył/znowu ſie ná też tám kráie mocą rußył/obroćił ſie ku Cyrkáſom. Kmitá z ludem co mogł mieć vbieżał Zamek Cyrkáſki/tám nieprzyiaćielá meżnie odgromił. Zá te poſługe dał mu Krol Alexánder Stároſtwo Czerniechowſkie y Lubieckie.

W ten czás kiedy Moſkiewſki w przymierzu wpadł w ziemie Siewierſką/á pobrał Zamki/Nowogrod/Stárodub/Rezán/Bráńſk/Putywl/y inße/ná ten czás tego Mátwieiá Kmite poimał mocą go ná Lubiecku dobywßy/Czerniechow tákże Zamek dzierżáwy iego mocą wziął/támże v tego tyránná/cześćią z żalu/cześćią z bolu/w okowách w Turmie vmárł.

¶ Chrzyßtoph Syn tegoż Mátwieiá był Stároſtą Owruckiem.

¶ Siemion Kmitá Syn Mátwieiow/ktory był Hetmánem nád ludźmi w Kijewie y ná Cerkáśiech/znáczne poſługi czynił/á czeſto gromiąc Tátáry iáko drugi Hánnibál Kartháhinſki.

☞ Philon Kmitá Czárnobilſki/ Woiewodá Smoleńſki/ Stároſtá Orßáńſki/ Mąż ſławy y pámięći wieczney godny / ktory ſie Czárnobilſkiem zowie od Zamku Czárnobilá/ktory wziął zámiáną od Krolá Auguſtá zá Oyczyſte dobrá ná Podolu. Ten Woiewodá iáko ſłużył Krolom Pánom ſwoim/toć nápotym Hiſtorya powie / czego y thu krotko wzmiánke mieć bedzieß. ¶ Skoro ſie záczełá nieprzyiaźń z Moſkiewſkiem á Krolem Polſkiem Auguſtem/gdy był Stároſtą ná Oſtrzu/miłuiąc ſławe dobrą y Oyczyzne ſwą/chował przy ſobie ludu Rycerſkiego niemáło/ná ktore żołdu nie biorąc/wielkie á znáczne poſługi czynił R. P. Naprzod roku 1552. W dzień Wielkonocny/gdy Moſkiewſki naieżdżał y náſyłał Zamki pográniczne/on tylko z onymi ludźmi ktorych nie miał wiecey trzech ſet/ tráfił ná Moſkwe ktorey było dwá tyśiącá/ ći ßli do Oſtrza Zamku iego. O tych on máiąc pewną wieść záraz ſkoro z Czerniechowá wyßli / opátrzywßy Zamek ſwoy dobrze/wyiechał do nich/dał im bitwe fortunnie/zbił/zimał/ máło ich co vßło z oney grumády/ wiezniow znácznych niemáło Krolowi przyſłał/ tám tylko dwoch ſług ſwych vtráćił Sláchćicow Meżow dobrych / Hreorá Wáśilewicá z Polockiey włośći/y Fiedorá Woſná. Mßcząc ſie nád Moſkwą oney krzywdy y zábićia ſług ſwoich/obeſłał Kozaki gdzie wiedział lud pográniczny. W tymże tegodniu wyiechał pod Czerniechow/przeiął woyſká nieprzyiaćielſkiego poczet niemáły/ktorzy chćieli iść pod Kijow/ mieyſce ſobie vpátrzywßy dał im bitwe/y tám mu ták Pan Bog dopomogł że wßyſtki pogromił/iednego nieupuśćił. Nie wrácáiąc ſie ná zad do domu/ßedł proſto pod Czerniechow/máiąc z ſobą 14 ſet człowieká/ ktore iuż był dobrze záprawił w nieprzyiaćielá/ tám miáſtá Czerniechowá dobył/ſpalił/ſkáził/do gruntu wybrawßy/gdźie wziąwßy wielką korzyść iechał ná Lubieck Zamek Krolewſki. Tám ſie potkał z dworem Konſtántego Woiewody Kijewſkiego/ktory mu był poſłał dwie śćie Kozakow ná pomoc. Ráduiąc ſie dobremu towárzyſtwu/á chcąc ich też zapráwić/przebrawßy lud ſwoy nápracowány/ßedł znowu pod Czerniechowſki Zamek/tráfił ná lud niemáły/ktorzy ßli zá oną pierwßą trwogą Zamkowi ná odśiecz / nád thym ludem był ſtárßym Mieśćieſki Kniáś. Zdáło ſie Moſkwie że im mieli zdoláć/widząc ich dáleko mnieyßy poczet niżli ſami mieli / dáli im bitwe. Vczynili wielki okrzyk/iednák ich tym nie porázili/pretko ie wſpárli y wzraſt im odieli/ porázíwßy ich ná głowe/bárzo ich máło ná zamek vćiekło/ było moſkwy 2000. Náßych nie było tylko 640. Vćiekł Kniáź Mieśćieſki ránny/á Kmitá z korzyśćią do Zamku ſwego Oſtrza y z dobrą ſławą. Tám máło co odpocząwßy koniem/poſłał Kozaki w ziemie nieprzyiaćielſką/ktorym ßcześćie tákże niepodley ſłużyło/poczynili wielkie ßkody w ziemi Siewierſkiey.

A gdy poſłał Woiewodźie Kijewſkiemu Konſtántemu Kśiążećiu ná Oſtrogu wiezniow niemáło z onymi Kozaki/ bedąc tego wdzieczen/przyſłał

mu potym ná pomoc ſześć ſet Tátar Biellogrodzkich / prosząc áby z nimi ſzedł w ziemię nieprzyiaćielſką / á oddawał ſzkody ktore nieprzyiaćiel czynił w ziemi Krolewſkiey. Byli nád tymi Tátáry ſtárſzy/Jezechozá/drugi Abákáyczyk. ¶ Nie zábáwiáiąc onych ludzi długo/ſzedł z nimi pod Zamek nieprzyiaćielſki Stárodub/máiąc zſobą ku onym Tátárom zbieráney drużyny czterysta nie ſpełná. Był z nim w they potrzebie Kalińſki Stároſtá Omielſki. Skoro ſię vkazáli pod miáſto/dálá im Moſkwá bitwę/poznał ſzczęśćie łaſkáwe od Páná Bogá/poráził Moſkwy pięć ſet/nád ktorymi był ſtárſzym Woiewodá onego miáſtá/doſtał znácznych więzniow niemáło/ y Kozłowá. ¶ Położył ſię Koſzem pod miáſtem / á poſłał kilká ſet Tátar/ ktorzy wśi w oney włośći wyplundrowáli/wziąwſzy wielką zdobycz ćiągnęli ná zad. Moſkwá z zamku Poczopowá/y z inych/ zgromádziwſzy ſię ſzli zá nimi w pogonią/nád ktorymi był ſtárſzym Ciemkiń/Waśil Jwánowicz/ á Waśil Woik/ći mieli zſobą trzy tyśiące iezdnych/czterysta pieſzych. Dogonili ich w ſześći mil od Stárodubá ná Rzece Snowie. Obroćił Filon do nich ludźie ſwe ſpráwiwſzy ie rządnie/dáli im bitwę zá pomocą Bożą/rozgromili Moſkwę/porázili ich ná głowę/Kniáźiá Wolká zábili / Ciemkiniá żywego poimáli/więzniow dwie śćie / y ośmnaśćie Dworzan znácznych ſámego Kniáźiá. Tego Ciemkiniá poſłał był Filon Krolowi Auguſtowi/ktory przez ręce Káſprá Jerzykowicá Podkomorzego Mielnickiego był odwieźion ná odmiánę Dowoyny Woiewody Połockiego / drugie więźnie potym ná odmiánę dano: w tey tákże bitwie nieutráćił Filon tylko iednę° tátárzyná.

Będąc pod Czerniechowem ten Filon Kmitá/wiele á mężnie z nieprzyiaćioły czynił/wſzyſtkiemu Rycerſtwu ſercá dodawáiąc/iednák tám był poſtrzelon w rámię v práwey ręki/ták áż kulá ná wylot wypádłá.

¶ Roku 1 5 6 4. Kiedy Mikołay Rádziwił Woiewodá Wileńſki/Hetman W. X. L. Weſpołek z Janem Chotkiewiczem Káſztellanem Wileńſkiem/porázili Moſkwy 25 tyśiecy nád Rzeką Vłą ná polu Jwánowſkiem/tylko czteremá tyśiecy ludzi Litewſkich.

Tego Filoná Kmitę weſpoł z Jerzem Ośćikiem Woiewodą Mśćiſłáwſkiem/z Kniáziem Kápuſtą Káſztellanem Bráclawſkiem/y z Káleniecſkiem Márſzałkiem/poruczywſzy mu y inſzy lud Krolewſki do ſpráwy/poſłáli przećiwko drugiemu woyſku Moſkiewſkiego/ ktorego było ſześćdzieśiąt tyśiecy ktore ſzło ku Orſzey/nád tymi byli Woiewodowie ſtárſzy / Srzebrny/ Carewicz Kázáńſki/ Káypulá / y położyli ſię iuż byli ná Kropiwnie we dwoch milách od Orſzey. ¶ Tám gdy Hetmáni oni dwá porázili Szuyſkiego/ dáli znáć Kmićie o ſzczęśćiu ſwym z iego Towárzyſzmi / zárаz przy tych liśćiech poſłáli Regeſtr pobitych y poimánych. ¶ Filon bacząc iż nie miał mocy ná ono wielkie woyſko ktore nie dáleko leżáło/chcąc mu iáko ſerce skáźić/ á w tym ſię o nie pokuśić práwie z garśćią ludzi/ vżył tego fortelu: Trzy oſſoby ludzi Dąbrowińskich/ktorzy przy nim byli dawno/ ná imię Zdaná z iego towárzyſzmi/dawſzy im one liſty y regeſtrá Hetmáńſkie / roskazał áby do Dubrowná z nimi iechali/á opowiedźieli tę wdźięczną nowinę/ vkazawſzy im ieſzcze pewne mieyſce / gdźieby byli od ſtrażey Moſkiewſkiey poimáni/co ſię im ſtáło skoro wyiecháli. Przypiſał to do ſtárſzego ktory był ná Dubrownie/ że prętko mieli dáć bitwę onemu woyſku Moſkiewſkiego/ tylko oczekiwáią ludu z ktorym ſię Pánowie Hetmáni obiecáli/ á iż było przy nich ludzi Dwádzieśćiá tyśiecy.

Moſkwá przeczytawſzy Liſty y Regeſtrá pobitych y poimánych/polękawſzy ſię/niepátrząiąc ſpráwy żadney/ iáko kto mogł náprędzey nie widząc nikogo / vćiekáli. ¶ Filon máiąc pewną ſtraż nád nimi á ſpráwę o wſzyſtkiem / ruſzył ſię zá nimi/ vczyniwſzy okrzyk ná on wielki gmin/ wozy im wſzyſtkie odiął. Máło ná tym máiąc / ſzedł ieſzcze dáley zá onymi ludźmi/ wiele ich zbił/ y ſto więzniow znácznych doſtał/ niemáiąc y dwu tyśiecy lu-

dźi do boiu. Przyiechał do onych Hetmánow z ludźmi wcále/ ktorych mu byli zwierzyli/ z wielką ſławą y korzyśćią / ktorzy mu odieżdżáiąc ſámi do Królá/ on wßyſtek lud ktory mieli pod ſwą ſpráwą/ zlećili.

Zmowiwßy ſię Filon Kmitá z Hetmánem ludu Polskiego z Leśniowolskiem z Domu Roch alias Kolumná/ choćia iuż ſłużbá ludźiem Litewskiem wichodźiłá/ vmyślili wtárgnąć w źiemię nieprzyiaćielską.

Leśniowolſki to z nim poſtánowiwßy / vżył go áby z częśćią ludźi onych ſam wtárgnął tám kędyby rozumiał/ z dobrą ſławą y korzyśćią/ poſłał z nim Marćiná Dobroſołowſkie° Rotmiſtrzá ze cżtermá ſty ludźi rycerſkich/ on też miał ludźi ná ſwoy koßt 12 ſet/ z ktorymi ćiągnął pod Poczopow zamek nieprzyiaćielſki/ záraz Miáſto wźiął/ ſkąd wielkie ſkárby wynieśli/ zburzył włość wßyſtkę y miáſto ſpalił/ Kárawány Tureckie wybrał/ położył ſię między Stárodubem y Poczopowem / cáły tydźień źiemię nieprzyiaćielſką puſtoßył/ bárzo z wielką zdobyczą ná zad ſię do ſwych wroćił.

Y W ten cżás kiedy Jan Chodkiewicż Stároſtá Zmudzki dobywał Vły/ Hreory Chodkiewicż Hetman W. L. wypráwił tego Filoná Kmitę/ á przy nim Láckiego/ Páluſkiego/ Nasiełowſkiego/ y Jwáná Przeſtorę / pod Smoleńſk z dźiewiąćią ſet koni/ ktemu też obwieśćił Stároſty Pánow tych/ iáko ná Skłowie Chodkiewicowego/ z Dąbrowná Hlebowicowego / zebrał wßyſtkich o cżtery tyśiące/ tám tákże w źiemi nieprzyiaćielſkiey około Smoleńſká ßkody cżynił/ áż y zá Smoleńſkiem przez kilkánaśćie mil / przed miáſtem ná hárcu ludźi niemáło pobili/ y więźniow znácżnych doſtáli/ iáko Chimochwieiá/ Nieleiowá/ Boſtáłowá/ y wiele inßych/ ktore przyiechawßy oddał Hetmánowi / nieutráćił tám tylko iednego Sláchćicá Ołowienickiego/ ktory ſię był w zagonie od ſwych odłącżył. Gorſkiego też Rotmiſtrzá było z koniá zbito/ wßákoż odrátowan. Tá tylko poſługá iego byłá zá Krolewſkie pieniądze/ inße koßtem ſwym odpráwował záwße znácżne.

☞ Potym zá Królá Stepháná / ktory źiemię Jnflantſką z mocy nieprzyiaćielſkiey wydárł/ wiele á znácżnie Krolowi Pánu ſwemu / y wßyſtkiey R. P. ſłużył. Miáſto Stárzyce ſpalił wybrawßy/ ácż to inßym w ocży przypiſowáli iedni/ ále iezyki tych co tám byli/ y ná to pátrzáli / ſpráwie y męſtwu tego Filoná Kmity Woiewody Smoleńſkiego przypiſuią.

Ruſſ. tákże okwite Miáſto ſpalił poſławßy Kozaki ſwoie.

Pod Smoleńſkiem y támby był mogł dobrze á znácżnie poſłużyć / ále ſkwápliwi ná łup Kozacy ábo ludźie iego w tym mu przeßkodźili/ o cżym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß.

☞ Dom Kniáźiow Boratyńſkich ſtárodawny ktorzy tego Herbu vżywáią zdawná/ Mężowie wielcy w tym domu bywáli/ był Jánuß wieku mego Mąż godny y záſłużony R. P. Kśieſtwá onego / thákże Bráćia y Synowcy iego.

Turowie támże w Litwie Dom ſtárodawny/ był ieden podhetmániem v Orßey/ Mąż ſpráwny y záſłużony.

Jáſmánowie/ z ktorych Páweł záłożył Dolinę/ y támże vmárł powietrzem w oblężeniu. Brát iego ábo Syn Dawid Jáſman był Mężem ſpráwnym.

Sułtánowie támże w Litwie/ Jlinicowie támże/ Mieleßkowie/ á ći wßyſcy idą od Cżupy Przodká wyżßey pomienionego.

Horáimowie ná Wołyniu ludźie Rycerſcy. Marćin Horáim/ ktory v wśi Retki z Tátáry ſię meżnie biiąc poſtrzelon w lewy bok/ iednák ránnym będąc wiele Pogan ręką ſwą pobił/ y cżeſto z nimi tego tańcu vżywał będąc przy Jánußu Kśiążęciu z Oſtrogá.

Mißkowie ná Wołyniu Dom ſtárodawny / Dimitr / Bogdan/ Fedor/

gdan/ Fedor/ wieku mego byli Mężowie sławni.

Miszka był Kasztellanem Owruckiem / Omelskiem Starosta/ ktory z Babieńskiem przy Konstantynie z Ostroga Książęciu Oycu Woiewody Kijewskiego / przedniejszymi sprawcami w woyszcze bywali/ w one bitwy kiedy Tatary wielkie w ziemi swey porażał.

Bohowitynowie z tymi Miszkami zdawna iedne dzielnice mieli/ także ludzie znaczni y mężowie wielcy w tym domu bywali.

Tego Kleynothu vżywaią Łączcy Dom starodawny y zasłużony w onych krainach. Był Iwan Łącki Leśniczy Podlaski/ ktory z Bohdana Połubieńska z Domu Iastrzebiec / y z Domu Sanguszkow / zostawił dwu synow/ Theodora y Hreora/ Męże sławne/ o ktorych niżey czytać będziesz. Ten Iwan Łącki w sprawach Rycerskich był Mężem biegłym/ z Filonem Kmita Starostą Orszańskiem/ na ten czas gdy krol August był pod Radoszkowicami / mężnie Moskwę gromił y ziemie pustoszyli wzdłuż 24 mil / wszerz na cztery mile. Był to Syn Iwana Łąckiego/ ktory był z Moskwy wyiechał społecznie z Bielskiem na słowo Krolewskie. Syn iego Theodor/ ktory multorum hominum mores widział/ Mąż miedzy wiela narodow prze wielką dzielność znaiomy/ w ciągnieniu łuka strudna aby mogł sobie podobnego naleść / Szermierz sławny / czerstwości wielkiey/ zapaśnik fortelny y dosuży/ z Siemionem Książęciem słuckiem do Włoch iadąc/ w roku 1580. Był przedniejszym na Dworze / Mąż sławy y pamięci godny to był w Litwie wieku mego.

Kleynotu Iastrzebca / ktory byli

przyieli na dom swoy w Vnia Nagorowie y Niemierowie/ vżywaią go w tym wieku wiele Domow znacznych/ iako Kniaziowie Połubieńscy Dom znacznie zasłużony R. P. w Xięstwie Litewskiem. Był Alexander Połubieński Starostą Wolmierskiem y Trykackiem / od początku woyny w Inflanciech/ z Moskwą y z Szwedy wiele a mężnie y porządnym przywodem ludzi ktore miał pod swą mocą y ręką swą czynił/ w roku 1577. Gdy woyska Moskiewskiego 30000 tysięcy przyszło pod Wolmierz/ z trochą ludzi swych do nich wyieżdżał. Potym gdy ten lud wielki odciągnął/ Mieszczanie Wolmierscy zdradą ludzi Arcyk Magnusowych napuścili/ służebnych iego także y Modlawskiego/ ktorych tham był na ratunk posłał/ pobili y samego. Wolmierz zamek zapaliwszy/ do więzienia wzięli do Kiesi do Magnusa/ potym do Moskiewskiego posłali.

Iwan Połubieński Brat iego/ Starosta Trykacki/ w wielu potrzebach z Moskwą bywał/ z Szwedami w bitwie pod Newlem przy Kasztellanie Mińskiem wiele a mężnie sobie poczynał.

Niemierowicowie y Scytowie Domy Starodawne tego Herbu vżywaią/ y tę wolność w nim co y Myszkowscy ad creandos nouos milites maią / o czym wyższey Przywiley dostatecznie opowieda. Te Domy w Nowogrodzkim Woiewodztwie.

Wnuczkowie w Mińskim Powiecie Dom starodawny/ był ieden Kasztellanem Ciechanowskiem/ ktorego Corka za Sołohubem Mikołaiem Rotmistrzem y Mężem sławnym była.

Tegoż herbu był Iona Protasewic Mitropolitem wszytkiey Rusi/ mąż w Hramocie tey tam biegły. ¶ Zdanowie w Pińskim Powiecie.

Kleynotu

Kleynotu Prawdzicž tam w onym

kráiu vżywáia Domy znáczne/iáko Solohubowie ludźie Rycerscy y znácznie záſłużeni. Był Mikołay Solohub Rotmiſtrz fortunny y Mąż ſławny/ ktory pod Vłą iáko wiele á mężnie z nieprzyiaćielem czynił/ tedy nápotym Hiſtorya ſzerzey powie. Ten naprzod woyſku przez rzekę brod vkazał/ ták iákoś o tym czytał przy Romanie Sánguſzku/ z ktorym w tey potrzebie był. Tákże w drugiey Roku 1 5 6 7. Niemnieyſze męſtwo pokázował/ ktorą toż Kśiąże Roman z Srebrnem y Szczerbátem miał / á fortunnie rozgromił. Wiele inſzych poſług iego pámięći godnych pothym w Hiſtoryey czytáć będzieſz.

Herbu Poray abo Rożey/ ktory był

wźiął w Vnia Mikołay Belimin. Tego vżywáia Giedrućiowie Dom dawny y znáczny w Litewſkim Kśięſtwie/ iáko byli wieku mego ći Mężowie ſławni Oſtáphiey y Dáchno.

Keſzowſcy támże w tym Kśięſtwie máiętność nábytą máią / wyſzli z Prus/ Andrzey y Jan Mężowie dobrzy.

Kleynotu Pulkozа: ktory był wźiął

Wołczek Kukwá ná śię y ná Dom ſwoy / vżywa go w thym wieku Domow wiele / Jáko Piotr Grodowſki w Kowieńſkiem Powiećie/ był Stároſtą ná Dyámenćie.

Dom Naśiłowſkich w Woiewodztwie Witepſkiem/ był tám Woiewodá/ ktory iuż ſzczedł w potomku męſkiey płći/ tylko Białłegłowy rozniosły máiętność w domy rozne. Naprzod Zbáráſka Woiewodźina Trocka/ od kthorey był Piotr Woiewodzic/ miał zá ſobą Jordanownę Káſztellaná Krákowſkiego Corkę/ niezoſtáwiwſzy z nią Potomſtwá vmárł/ ktora potym ſzłá zá Zborowſkiego Márſzałká Koronnego Nadwornego.

Ośćikowa Hrehorowa/ od ktorey Jan Ośćik Mąż ſławny/ o ktorym pod Trabámi.

Mikołáiowa Wołczkowa/ ktory był Dworzáninem Królá Auguſtá/ od tey zoſtáli trzey ſynowie/ Hieronym/ Jerzy/ y Mikołay/ Mężowie dobrzy. Bogdan Leśniewicz/ ktory był Podſtárośćiem ná Lánckoronie zá Bekeſzá/ tegoż Herbu vżywał.

Herbu Srzeniawa / ktory był wźiął

ná śię y ná Dom ſwoy Ládáldá w Vnia. Vżywáia go w tym wieku Horáymowie Mężowie wielcy y znácznie záſłużeni Rzeczypoſpolitey Kśięſtwá onego.

Rohozowie támże Dom ſtárodawny y záſłużony/ był ieden Kánclerzem Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego.

Waśil Rohozá Chorąży Nadworny W. X. L. Drugi był Sędziem Mińſkiem/ ktorego Syn Dymitr był Mężem znácznym.

Skinderowie w Luckiem Powiećie dom ſtárodawny.

Anforowie w Mińſkim Powiećie ábo Woiewodztwie/ był Michał Anfor mężem znácznym.

Kleynotu Pobog/ ktory był wźiął

ná ſie y ná Dom ſwoy Łákon. Od tego Potomſtwo w thym wieku w Kśieſtwie Litewſkim/ iáko Duſzewſcy w Nowogrodzkiem Powiećie. Máćiey Duſzewſki pod Czaśnikámi/ w Inflántſkich bitwách z Kśiażećiem Romanem bywał/ był to maż wielkiey ſławy miedzy ludźmi rycerſkimi.

Jámentowicowie/ z ktorych był Wálenty meżem znácznym.

Jánuſzowſcy w Trockim Powiećie/ był Jerzy meżem znácznym.

Kutlewſcy támże w Litwie. Rymińſcy ná Podláſzu dom ſtárodawny.

Herbu Syrokomla/ kthory był wźiął

ná ſie y ná Dom ſwoy Minigál/ vżywáia go w thym wieku Dźiewoczkowie w Grodźińſkiem Powiećie/ meżowie znáczni.

Pućiátowie Dom ſtárodawny/ z ktorego był wieku mego Frydrych Pućiáta Stároſtá Nitáńſki/ ten ná chlebie Rycerſkim z młodośći ſie wychował/ wiele á meżnie z nieprzyiaćioły czynił/ iáko roku 1577. Z Janem Birynkiem Wenden Miáſto y Zamek pod Moſkwa z máłym ludem/ ktory pod ſwa moca mieli/ wźieli/ y od te° czáſu Moſkwá pokrzepić ſie nie mogłá.

¶ Borys Zábká Rotmiſtrz/ ten niewiem co zá Herbu vżywał/ wſzákoż ſpráwy iego poczćiwe dobrze mi ſa zálecone/ iáko naprzod przed tymi potrzebámi ktore były zá Krolá Stepháná/ wiele o nim ludźie Rycerſcy meſtwo iego wyſławiáiac powiedáli/ ták ná ten czás gdy z Platerem naprzod Dyneburg pod Moſkwa vbieżał/ potym z Kozaki wielkie ſzkody nieprzyiaćielowi czynił/ Maż pámieći y ſławy godny.

¶ Hreory Holub Kniáżycki/ ktoregoby tákże Herbu był niewiem/ wſzákoż to wiem/ iáko pod Hádzlem/ pod Ruynem/ y w obleżeniu bedac w Kieśi z ſtrzelcy Káſztellaná Wileńſkiego/ meżnie czynił/ y ná odśiecz potym przyść nieomieſzkał/ pod Połockiem/ pod Łukámi/ y pode Pſkowem meżnie czynił/ z Drobyſem meżem znácznym wieżnie Hetmánowi wodźił. Szerzey potym o nich w Hiſtoryey mieć bedźieſz.

¶ Konratowſcy tego Herbu vżywáia/ z ktorych Sebeſtyan z Mikołáiem Sołohubem Rotmiſtrzem fortunnym meżnie z nieprzyiaćioły y wiele czynił.

Herbu Sulimá/ kthory był wźiął ná

ſie y ná dom ſwoy Budywił/ vżywáia w tym wieku te domy.

Jan Sawicz Ryczgorſki/ Chorażyc Wołkonicki maż znáczny.

Gotuntowie/ Jan/ Bártoſz/ Marćin/ kthore porodźiłá Strawińſka z domu Doliwá.

Herbu Godzámbá/ ktory był wźiął

ná ſie y ná dom ſwoy Stániſław Butowicz/ vżywáia w tym wieku domy znáczne támże w Litwie/ iáko Olbrycht Oborſki/ ktorego oćiec dopiero z Polſki był wyſzedł w te kráie z Káliſkiego Powiátu/ y tám ſie ożeniwſzy máietnośći nábył/ był Ciwonem Trockiem. Ten Olbrycht w cudzych źiemiách z młodośći ſie ſchował/ v Ceſarzá y v inſzych Krolow Chrześćiáńſkich w woyſkách bywał/ potym do Oyczyzny przyiechawſzy/ pod Kieśia z Moſkwa/ pod Połockiem/ pod Sokołem wiele czynił/ wieźnie wodźił/ pod

Lenwártem/Jáśkárátem/y w inßych potrzebách. Z Szwedy do Kieśkiey bitwy przebiwßy śię przez zagony Mośkiewskie/przyßedł/miedzy Lenwartem/Jáśkárátem/wiele z nieprzyiaćioly czynił. Bedac ná mieyscu Hetmáńskiem z Szeremetem potrzebe miał fortunna/Moskwy pogromił 800. Koni strzelcow 500. W wielu potrzebách meżnie sobie poczynał/o czymći potym Historya powie.

Kleynotu Bozdáwá vżywáia w Litwie Domy możne/á naprzod Dom Pacow/ w ktorym Senatorowie znácznie záſłużeni R. P. bywáli/á wieku mego byli ći.

§ Mikołay Pac Biſkup Kijewſki/piſał wiele kśiąg/wßákoż był ſekty Kálwinowey/był wiecey humanis niżli Diuinis rebus deditus, w Muzycę śię kochał/był chlebodawcá hoyny.

§ Stániſław Pac był Woiewodą Witepſkiem/był Senator záſłużony R. P. Kśięſtwá onego. Był drugi brát iego Káßtellanem Witepſkiem/od ktorego był Mikołay Adoleſcens non vulgaris ingenij, tákże y bráćia ie°.

§ Sokołowſcy támże w Litwie Dom ſtárodawny: Był Mihál Sedźiem y Chorażem Słomieńſkiem / kthory z młodośći ná ſpráwách Rycerſkich śię wychował/potym w domu záśiadßy/ná posługách Rzeczypoſpolitey znácznych bywał/ná Seymy wálne w poſelſtwie/ z Mośkwą z Szwedy w Jnflánćiech/z Tátáry ná Káſtáwicy przy Ráphale Sieniáwſkiem/ y indźiey w potrzebách/we krwi nieprzyiaćielſkiey meżnie ßable ſwą okrywał. Miał ſyná Wáleryaná Meżá tákże znácznego/kthory miał zá ſobą Hornoſtáiowne/z ktorą potomſtwo zoſtáwił.

Dryznowie támże w Litwie Dom ſtárodawny.

Dyſłowie támże w Litwie Dom ſtárożytny w Trockiem powiecie / y inßych wiele.

Kleynot w Kśięſtwie Litewſkiem y Dom ſtárodawny Zenowicow/ktory zową dawne przywileie Deßpoth / onych ſławnych Deßpotow w Serbiey Kśiażąt meżnych / ktorych potomek zá wieku náßego/zá pomocą Olbrychtá Laſkiego źiemię Wołoſką był opánował.

§ Teyże Fámiliey był Rycerz Zená Bártoßewic/ Mąż dobrey ſławy chćiwy/ wiedząc tám w tych kráiách Litewſkich o częſtych potrzebách z nieprzyiaćioły/záiechał/ á znácznie śię záſłużywßy/ do wielkiego opátrzenia przyßedł/ vżywał Herbu tego tákiem kßtałtem w polu czerwonym.

Temu był dał Wituld gruntu w obiazd piećdźieśiąt mil wzdłuż / od Myſſy y Smorgony áż zá Oſtrzą. Miał Syná Zieniewá/Meżá wielkiey ſławy/od ktorego iuż nazwiſko máią áż po ten wiek Zieniewicowie.

Był Jurgi Zieniewicz Woiewodą Smoleńſkiem Syn iego / Mąż znácznie R. P. záſłużony y Senator dobry.

Tegoż Jerzego ſyn Jerzy Zieniewicz był wieku mego Káßtellanem Połockiem/Stároſtą Dźiśnieńſkiem / ktory z młodośći ſwey w Węgrzech śię ná chlebie Ry-

chlebie Rycerſkiem chował v Krolá Janá / w káżdey potrzebie z nieprzyiaćioły iego bywał. Gdy potym woyſká Ceſarzá Chrześćiáńſkiego y Tureckiego pod Budzyniem leżáły/thám był z Krolową y z Krolewicem w oblężeniu: Potym od Krolá Zygmuntá miał opátrzenie Stároſtwo vkráinne/ná ktorym znáczne poſługi ſwe okázował gromiąc nieprzyiaćioły páńſtwá onego/częſto więźnie poſyłáiąc. ❡ Syná zoſtáwił Chrzyſtophá Stároſtę Ciećierſkiego / kthory tákże z młodych lat w cudzych ſię ziemiách chował. Potym gdy przyiechał ná Dwor Zygmuntá Auguſtá Dworzáńſką ſię báwił. Ten Krol naprzod mu kazał Rothy wodźić. Gdy był z Rotą ná Zamku Leplu/trzy mile od Suſzey Zamku nieprzyiaćielſkiego/ częſte á fortunne bitwy z nieprzyiaćioły miewał/z więźniámi częſto do Krolá przyſyłał/dano mu potym dwoie Stároſtwo.

Zá pánowánia Krolá Stepháná w Moſkwi wiele z nieprzyiaćioły czynił/Mąż ſławy y pámięći godny/od tego też zoſtáło potomſtwo.

Kleynotu Radwan thamże w kśięſtwie vżywáią wiele Domow / iáko Fieofan Rpińſki Bogdan Archiepiſkop Władyká Połocki / Withepſki / Mśćiſłáwſki.

Ten zoſtáwił Gábryelá Syná Rpińſkiego / Mężá znácznie záſłużonego w Kśięſtwie onym. ❡ Siemion Iwánowicz Rpińſki/ktory z Romanem Kśiążęćiem w potrzebách bywał Mąż znáczny.

☞ Dom Wierzbickich/z ktorego był ieden Biſkupem Łuckiem/ przykłádny y vczony Biſkup á záſłużony R. P. Kśięſtwá onego.

Czáplá Máximilian tegoż Herbu vżywał.

Wołodkiewicowie w Nowogrodzkiem z Smoleńſkiey włośći wyſzli.

Wolkunowſcy z Nowogrodzkiego Dom dawny.

Petruſzewſcy z Mielnickiego dom dawny.

Suchożebrſcy/Głuchowſcy/z Drohickiego.

☞ Kleynotu Wieniáwá vżywáią w Kśięſtwie Litewſkiem Białłozorowie Dom ſtárodawny.

Iundziłowie Dom ſtárodawny y znáczny/mężowie wielcy.

Narkiewicowie támże w Litwie dom ſtárodawny. Auguſtyn Jurgiewicz Narkiewicá/ktory ſię piſze z Wondzágołá/był znácznym mężem wieku mego. ❡ Rylowie támże w Litwie/y wiele inſzych.

☞ Kleynotu Oſtoia vżywáią thákże wiele Domow w Kśięſtwie Litewſkiem / iáko Czechowicowie Dom ſtárodawny w Zmudźi/ był ieden Sędźiem Grockiem Zmudzkiem/y Ciwonem Widuklewſkiem.

☞ Kleynotu Ogończyká vżywa támże w tym kśięſtwie wiele Domow znácznych/iáko Háykowie/ z ktorych ieden był Káſztellanem Bereſzczayſkiem/zoſtáło potomſtwo od niego/ był to Senator dobrze záſłużony R. P. Kśięſtwá onego.

Kleynotu Pelikáná vżywa Mikołay Koćieł Stároſtá Zygwoltſki z powiátu Oſmiáńſkiego/ ten w wielu potrzebách w Inflánćiech będąc/ z nieprzyiaćioły znácznie ſobie poczynał/ ná then czás kiedy Moſkiewſki wielką mocą do Inflant przyćiągnął/ná one práktyki Mágniſtow/ ktorym nawięcey ſzło o Zygwolt/miał ná ſię wielkie perſekucye/że go

y zdrádą w zamku Zygwolcie zábić miano/w czym on ostrzeżon będąc/miał się ná baczeniu. Potym gdy wielką mocą Zamku dostáć chćiano/á do szturmu po drábinách leźli/mężny odpor dał nieprzyiaćielowi thylko z Szláchtą Zygwoltską/niechcąc się dáć áni vprośić/ áni odgroźić/ wiernie Zamek ná Páná swego z niebespiecżnośćią zdrowia swego trzymał.

W ten czás gdy woysko Mostkiewskie Kieś obległo/powtore on z ludźmi swymi pod woysko podbiegał/więzniow dostawał/od ktorych wźiąwszy wiádomość co się w woysku nieprzyiaćielskiem dźiało/swoim oznaymił. Dáli trzećiego dniá odśiecż/y woysko porázili ludźie Krolewscy/Dźiáłá pobrano zá spráwą Andrzeiá Sápiehe. Támże y w tey potrzebie ten Kociel był/y mężnie z nieprzyiaćielem czynił: W oboie obleżenie Kieśi wielką pilność pokázował/szpiegi ktore kosztem niemáłym ná to chował/do woyská nieprzyiaćielskiego słał/z Kieśi y do Kieśi od niego chodźili/á wszystkie spráwę Hetmánom dawáli. W pierwszym obleżeniu tego Zamku Rotá y służby iego dźiur do Zamku wybitych mężnie y bronić y zábudowáć pomagáli.

Pod Kierepećią z Kásztellanem Trockiem będąc/sam z Rothą swą Básztę ná drugiey stronie zápalił/od ktorey się Zamek zápalił/potym wźięt.

Pod Lenwartem/Iástáratem/przy dobywániu ich/pod spráwą Máćieiá Dębieńskiego będąc/mężnym się z Rotą swą pokázał/pola y szańcow niemáiąc/pieszych ludźi strzegł/pod obá Zamki się podkopywał/Mąż znácżny/y dla pocżćiwych spraw pámięći godny.

☞ Kleynotu Abdánk tákże wiele Domow vżywa/ktory był wźiął ná Dom swoy Gastuld/iáko naprzod Háráburdowie ludźie znácżni/ná Wolyniu Bramowie/y inszy.

Kleynotu Ieżá w źiemi Pomorskiey vżywa Dom znácżny Lisowskich/miedzy ktorymi wieku mego byli mężowie godni/z tych ieden był ná Dworze Krolá Stephááná/ drugi przy Rádźiwile Mikołáiu ná Olyce Márszałku kśięstwá wielkiego Litewskiego naywyższym/ y thám opátrzenie miał ábo nábytą máiętność.

Kleynoty insze w kśięstwie Litewskiem stárodawne/ ktorych sobie znácżnymi posługámi Rycerstwo kráiow onych zdobyło/ Naprzod ná Wolyniu

Dom Sieniutow vżywa Herbu tákiem ksztaltem. Był Fedor Sieniutá Woyskim Krzemienieckiem wieku mego/ Mąż znácżnie zásłużony Rzecżypospolitey/ zostáwił potomstwo.

Kleynotu tháкiem ksztaltem vżywał Koileńskich Dom/z ktorego był Zdan Koileński mąż wielkiey sławy/ ktory zábit od Tátar w Roku 1577. Ten wielkośći Pogáńskiey znácżny odpor dawał/gdy mu strzelby nie sstáło/ przemożon y zábit/nie zostáwił tylko iedne Corkę/ktora byłá zá Mátwieiem Maleńskiem.

Kleynotu

Kleynotu Pietyroz vżywáią Domy ná Wołyniu znáczne/ iáko Dom Málinſkich/ z Wierzbney ſie piſzą v Krzemieńcá / z ktorych był Mátwiey Mężem znácznym y záchowáłym. ¶ Bokoinſkich Dom támże ſtárodawny y znáczny.

Kleynotu tákiem kßtałtem vżywáią ná Wołyniu Kurczowie/ Kniaź Buiá Dymitr Kurczewic był wieku mego Mężem znácznym/ ktory z Pogány wiele á mężnie w potrzebách czynił/ y znácznie ie pogramiał.

Alexánder Kurczewicz tákże Brát iego śiły y Męſtwá wielkiego/ Mąż w potrzebách z Pogány bywáły.

Kłodyeńſcy támże ná Wołyniu Dom ſtárodawny/ tákiem ſie Herbem pieczętuią/ zdawná od Kśiążąt Ruſkich Przodkom ich ieſt nádány.

Puciátowie w Litwie Dom dawny.

Kleynotu tákiem kßtałtem ná Wołyniu vżywáią Dom Oſzewſkich ſtárodawny/ Mężowie wielcy w tym domu bywáli.

Kleynotu tákiem kßtałtem támże ná Wołyniu vżywáią Domy znáczne/ iáko Dom Jałowickich ſtárodawny/ ná poſługi Páńſtw onych z tego Domu Mężowie znáczni bywáli. ¶ Dom Cháweylowiczow tegoż Kleynotu vżywa/ z ktorych był wieku mego Alexánder znácznym Mężem.

Dom Kozińſkich tákiem kßtałtem Herbow vżywáią/ iáko byli wieku mego ći Mężowie/

Hreor Kozińſki Chorąży Wołyńſki znácznie záſłużony.

Jwan Brát iego Kozińſki Mąż znáczny.

Tychno Kozińſki y Michał mężowie znáczni.

Hawrelo Kozińſki zábit pod Sokalem od Tátar.

Dom Chrynickich Herbu tákiem kßtałtem vżywáią / ná Wołyniu Dom dawny y znáczny/ iáko go nábyli/ o tymeś iuż czytał w pierwßym kśiąg o Herbiech wydániu.

Dom Jaśienieckich thákiem kßtałtem Herbu vżywáią/ Mężowie dobrzy/ ná podkáſzu máią cnośći ſwe máią.

Kleynotu Boycza vżywał on sławny Mąż Bábiński/ktory przy Konstántynie z Ostrogá w potrzebách wszystkich przednieyszym wodzem bywał/mąż sławy y pámięci godny/zá thego spráwą wszystkie bitwy z Pogány szczęśliwe bywáły.

Herbu tákim kształtem ná Wołyniu vżywał Dom stárodawny Káłuszowskich / z ktorych Jánusz ábo Jwan był Mężem znácznym w Powiećie Włodymierskiem.

Herbu tákiem kształtem thámże ná Wołyniu vżywał Dom stárodawny Lośiátyńskich/ Mężowie znáczni w tym domu/y zásłużeni R. P. bywáli.

Dom Vlánickich stárodawny tym się Kleynotem pieczętuie / Mężowie znácznie zásłużeni Rzeczypospolitey z tego domu bywáli.

Sultanowie ná Wołyniu thego Herbu vżywáia w Woiewodztwie Kijewskiem/ Mężowie wielcy y sławni w tym domu zdawná bywáli.

Broniczcy v Hołyki tákiem kształtem Herbu vżywáli/máia być dwoie Jelcá Czeskie / Dom stárodawny y znáczny w onym kráiu.

Hołowińscy ná Wołyniu tákiem kształtem Herbu vżywáia/Mężowie wielcy w thym Domu bywáli / iáko był Hołowiński Hawrelo / ktory przy Kniáziu Czártoryskiem będąc / ná znácznych posługách y w potrzebách z Pogány bywał.

Kleynotu Toporá vżywáia Domy stárodawne ná Wołyniu tákiem kształtem / iáko Dom Boktjow / z ktorych ieden był Sędźiem Krzemienieckiem. Tego syná w one Tátárszczyzny było od Pogan poimano/ wszákoż był odbit od Podkowy/Mąż sławny w spráwách rycerskich/drudzy bráćia iego Stryieczni ludźie tákże Rycerscy.

Herbu tá-

Herbu tákim kßtałtem támże ná Wołyniu vżywáia Domy dawne/iáko Mákárowicowie w Kijewskim Woiewodztwie/z ktorych ieden był Stárostą ná Kijewie/ Mąż sławny y fortunny.

Herbu tákiem kßtałtem vżywáią támże ná Wołyniu Nowosieleczcy/ ludźie Rycerscy/ był ieden Woytem w Krzemieńcu.

Támże ná Wołyniu Swißczewskich Dom tákim kßtałtem vżywáią Herbu/Dom stárodawny Rycerski.

¶ Wiele Rycerstwá znácznie zásłużonego/ktorego ia prze ßerokość państw onych znáć nie mogę/ roznych Herbow Dom káżdy vżywa.

W Litwie tákże roznych Herbow Rycerstwo vżywa/iáko Dom Bielewiczow vżywáią Mogiły ze trzemá Krzyżmi/ Dom stárodawny y zásłużony/z ktorych Bielewicz Stańkiewicz był Podkomorzem Zmudzkiem/zostáwił Syny Męże godne y vczone.

Soluchowie támże. Bichowscy w Trockiem.

Dom Korßakow thámże stárodawny y znáczny w Zmudźi/tego Herbu vżywáią/ Mężowie w thym Domu wielcy y znáczni bywáli.

Dom Lopothow w Litwie stárodawny Herbu tego vżywa/Mężowie sławni w tym Domu bywáli.

Bekowscy ná Wołyniu/z ktorych był Iwan wieku mego mąż znáczny/ ten y w Litwie máiętność miał znáczną/ zostáwił potomstwo.

Dom Kniáziow Másálskich stárodawny/ tákiem kßtałtem Herbu vżywáią/ ći wyßli z Smoleńskiey włośći. Był Bohuß Másálski Syn Kniáźiá Alexándrá/ ktoremu Krol Zygmunt dał był znáczne opátrzenie do odißczenia oyczyzny. ¶ Piotr Syn Bohußow był mężem znácznym/ od ktorego był Iánuß mąż wielkiey sławy.

Dom w Litwie dawny Siekierzow tego Herbu vżywáią. Byli wieku mego: Wáśil Siekierz Zienkowicz w Mińskim powiećie. Bohdan Chwietkowicz Siekierz támże. Bohdan Siemionowicz/mężowie wßytko znáczni.

Sestrzeń-

Sestrzeńcowicy támże w Ksiestwie Litewskiem te° Herbu vżywáią/dom stárodawny/zową sie Bogußámi.

Wrebow Kleynotu tákiem kßtałtem vżywáią domy znáczne / iáko Alámpi Andryewicż Alabis w Powiećie Miństiem/ y inßych wiele.

Duliczowie w Mińskiem Powiećie/Iliaß z bráćią potomstwo máią/tákiem kßtałtem Herb noßą.

Siemionowicowie w Ośmiáńskiem Powiećie tego Herbu vżywáią/Domy stárodawne.

Tego vżywáią Sleporodowie támże w Litwie/ z ktorych był Máthuß Pisarzem Witepstim.

Támże w Litwie tego Kleynotu vżywáią Pieleyßowie/Stánisław z bráćią.

Támże w tym kráiu Máthuß Rádoniski/Stárostá Sylipowski tego herbu vżywa/Mąż znácznie zásłużony.

Támże w tym Kśięstwie vżywáią Herbu thego Odyńczowie / iáko był Ian Odyniec Koniużem Woiewodztwá Kijewskiego/ ktory często z Pogány w potrzebie bywał/Mąż znáczny.

Máćiey Brozowiecki/ ktory przy Kśiążęćiu Romanie z pácholąt zrosł/w káżdey potrzebie z nim bywał.

Tego Kley=

Tego Kleynotu vżywáia Juńczykowie w Zmudźi Dom stárodawny. Był Stephan Juńczyk Dworzáninem Królá Zygmuntá/ z Smoleńskiego Woiewodztwá ich przodkowie wyszli. Jurgi Juńczyk Stephánowicż był wieku mego Mężem znácżnym.

Piotrowicowie w Zmudźi Dom stárodawny/ tego Herbu vżywáia/ z ktorych był Stánisław wieku moiego mężem znácżnym/ tákże y bráćia iego.

Kleynotu tego vżywáia támże w Litwie Domy dawne. Jan Kuniglis Stárostá Sowiecki.

Tego Kleynotu vżywáia Jlgowscy Dom stárodawny w Powiećie Kowińskiem.
Andrzey Jlgowski był wieku mego Mężem znácżnym.
Jwan tákże Brát iego/ Mężowie zásłużeni.
Karnicżcy w Zmudźi tego herbu vżywáia/ dom dawny.

Tego Kleynotu vżywáia Domy dawne w Litwie/ iáko Chárytánowicowie/ z ktorych ieden był Chorążym Nowogrodzkim/ ktory służąc ná Dworze Królá Augustá/ znácżne służby swe okázował: gdy potym ná żołnierski chleb odiechał/ więźnie Krolowi wodźił/ Mąż to był sławny/ zostáwił Syná Siemioná Mężá znácżnego.

Dom dawny Wáśkiewicżow w Litwie thego Herbu vżywáia w Mińskiem Powiećie/ Mężowie wielcy y znácżni bywáli w tym domu.

Tego Herbu vżywáia Krupscy/ ktorych Przodek Andrzey wyszedł z Moskwy/ będąc Hetmánem v Jwáná Wasilewicżá/ znácżne mu posługi cżynił/ Tátáry poráżał. Potym dla okrutnośći Kniáźiá swego do Augustá Królá viechał/ máiąc bliskie powinowáctwo z Tyrránem iednák mu nie vfał/ tu przyiechawszy náucżył się Łáćińskiego iezyká/ Mąż był dowćipny.

Kleynotu Hipocentaurá/ máło nie wszystkie Domy co przednieysze vżywáia/ wszákoż ia wiedźieciem nie mogł iáko iest nábyty y komuby włáśnie należał.

Tego Kleynotu vżywáią Piſkárzewſcy/ktorzy wyſzli z Prus z Woiewodztwá Pomorſkiego.

¶ Inſzego Rycerſtwá thám w tych kráinách Litewſkich wiele/ kthorzy Herbow rozmáićie vżywáią/ Polſkiem Herbom niepodobnych.

INTERREGNVM

O śmierci Krolá Augusta albo Zygmuntá Wtorego/ſkoro ſie dowiedzieli pánowie y Rycerſtwo/

ziechálo ſie ich wiele do Lowiczá do Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego Jákubá Vcháńſkiego z Domu Rádwan/tám co vrádzili/ w Hiſtoryey o tym bedzieſz czytał. ¶ W Krakowſkiem też Woiewodztwie ná dzień 17 Mieſiącá Lipcá/do Woiewody y Stároſty Krákowſkiego Janá Fierleia/ ziechali ſie pánowie y rycerſtwo/kedy wiele rzeczy potrzebnych poſtánowili/o czym bedzie w Hiſtoryey. ¶ Ziechálí ſie potym do onych Pánow ktorzy w Knyſzynie przy ciele krolewſkim byli/ná dzieſiąty dzień mieſiącá Sierpniá.

Rozeſlał vniwerſały do Stároſtow y Dzierżawc dobr Krolewſkich Jan Fierley Woiewodá Krákowſki/oſtrzegáiąc y nápomináiąc áby byli opátrzni y gotowi ná Zamkách krolewſkich przeciwko káżdemu nieprzyiaćielowi/ zbroią wſzeláką y żywnośćią áby Zamki opátrowáli/obiecuiąc im/iż wſzyſtko ná liczbie potym przyiąć miano/y o inſzych rzeczách y poſtánowieniu ktore ná onym ziezdzie vrádzili wiádomość im dawáiąc.

W Sedomierſkiem Woiewodztwie Piotr Zborowſki/ ná ten czás Woiewodá támże/tákże vczynił/o czym świadczą Acta de data w Stobnicy iedennaſtego dniá Lipcá/Roku 1 5 7 2.

Konfederácye ábo Káptury we wſzyſtkich ziemiách kroleſtwá Polſkiego były poſtánowione/o czym y Statutá świadczą.

Piſáli też do Opátow Stároſtowie Liſty/ á zwłaſzczá Krákowſki/ áby Zamek żywnośćią co napredzey opátrzyli/ták z Folwárkow ſwych iáko y od poddánych/zá co im pieniądze Wielki Rządzcá Krákowſki dáwáć miał.

Czwartego dniá Páżdziernika/ Pánowie y Rycerſtwo Máley Polski mieli ziazd w miáſteczku Ośieku/z ktorego poſláli dwoch z poárzodku śiebie/Káſztellaná Lubelſkiego/y Janá Sienińſkiego Káſztellaná Zárnowſkiego do Ceſarzá/z iákim poſelſtwem/o tym w Hiſtoryey czytáć bedzieſz.

Z tegoż tám ziázdu poſláli Liſty do Wielkich Polakow z odpiſem/ iáko oni do nich ſláli oznáymuiąc/iż złożony był Syem do obránia Krolá od Arcybiſkupá/ 27 dniá Páździerńiká/pod Lomzą ábo pod Wárſzáwą ná dziewiąty dzień tegoż mieśiącá/á przyzwaláiąc ná ten pod Wárſzáwe z nimi ſie ziecháć. ¶ Przyiecháli potym miedzy Wolą wielką á Wárſzáwe/iáko Vcháńſki Arcybiſkup Gnieźnień: Stániſław Karnkowſki Biſkup Kuiáwſki/Piotr Myſzkowſki Biſkup Plocki/ Wolſki Káſztellan Czerſki/ Czarnkowſki Stániſław Referendarz/y wiele Rycerſtwá: drugich Pánow niemogli ſie doczekáć/ bo był Woiewodá Mázowecki z Káſztellany onych kráin złożył drugą konwokácyą pod Lomzą/á Máli Polacy mieli ziazd w Ośieku/y tymże oná nie doſzłá.

Przyiecháli Poſłowie ná on Syem od Poſłow Ceſárſkich do Arcybiſkupá/proſząc áby im oznaymił gdzie Pánowie ich ziecháć ſie do nich ná Elekcyą mieli/ opowiedáiąc to/ że poſelſtwo vſtne mieli do wſzyſtkich Pánow

Koronnych tákie/z iákiego wßyſcy kontenći być mieli. Wßákoż im ná to powiedźiano/że tego Pánowie ſami pewnie niewiedźieli gdźie ten ziazd być miał dla wielkiego zápowietrzenia w źiemi.

Były wielkie fakcye miedzy Pány we wßyſtkich Powiećiech / á wßákoż iednák Pan Bog ſam wßyſtko do dobrego końcá y do zgody przywieść raczył dla ſtátecżności Rycerſtwá.

Ziecháli ſie Pánowie y Rycerſtwo Krákowſkiey y Sedomierſkiey źiem w Wiślicy ná dźień świetey Lucyey / ná ktorym tám Káptur w Krákowie poſtánowiony ábo konfederácyą potwierdźili/y Deputaty nań obráli/o ktorych w Hiſtoryey wiedźieć doſtátecżnie bedźieß. Wßyſtkiey Vkráinie obrone obmyſlili porzadna.

Ná Konwokácya ktora złożoná byłá ná Trzy Krole w Wárßáwie/ ziecháli ſie Posłowie ze wßyſtkich Woiewodztw/w Roku 1573.

Zamek Tykoćinſki w ktorym ſkarb był Krolewſki rzadnie obwárowan przez Piotrá Zborowſkiego Woiewode Sedomierſkiego / Janá Chotkiewicża Stároſte Zmudzkiego/Janá Tumickiego Káßtellaná Gnieźnieńſkiego/ Lawryná Woyne Podſkárbiego W. X. Litewſkiego/kthory zlecili Stániſłáwowi Broniewſkiemu Koniußemu Przemyſkiemu/Zygmuntowi Zebrzydowſkiemu/Woyſkiemu Krákowſkiemu/Stároſćie Gorſkiemu/Łukaßowi Leckiemu Stároſćie Wolpieńſkiemu/ Máćieiowi Zaleńſkiemu Stároſćie Tucholſkiemu/Przedborſkiemu/y Mśćibowſkiemu/ Andrzeiowi Owádowſkiemu Dworzáninowi Krolewskiemu/imieniem wßyſtkiey R. P. Ták Polſkiego Kroleſtwá/iáko W. L. X. Aby go ze wßytkiem depoſitem nikomu inßemu nieoddawáli/iedno temu komu to zlecono bedźie / zá doſtátecżnym námowieniem tych oboygá Páńſtw Pánow y Rycerſtwá.

¶ W Roku 1573. Ná Elekcya ſie ziecháli Pánowie y Rycerſtwo mieśiacá Máiá. Tám málo nie od wßyſtkich Pánow Chrześćiáńſkich / Ceſarzá/ y od Krolow Posłowie przyiecháli z rozmáitymi poſelſtwy/ o czym wßyſtkim w Hiſtoryey bedźie. Pokoy iednák od wßyſtkich przyległych ſąśiad/y ná koniec od Pogan głownych nieprzyiáćioł ná ten czás Koroná y Kśieſtwo Litewſkie miáły. A teżby był żaden nieprzyiáćiel poćiechy odnieść nie mogł/ gdyż wßyſcy byli pogotowiu ná kążda ſtrone gdźieby był iedno kto ſie dał znáć ábo pokazał nieprzyiáćiclem.

Obran pothym y mianowan od Biſkupá / á publikowan od Márßałka Henryk Kśiaże Andegáweńſkie/po ktorego Posły obrawßy posłáli/iákoś iuż pod Herby czytał.

Przyiechał w Roku 1574. Koronowan 20 dniá Mieśiacá Lutego/ przez Jákubá Vcháńſkiego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego/z wielka pompa y z nieoßácowánym doſtátkiem. Był przyiet od wßyſtkich ſtanow we wßyſtkich Woiewodztwách / ná gośćińcách kedy iechał do Krákowá zaieżdżáli drudzy w Pocżćiech niemáłych y doſyć ozdobnych/ o czym potym w Hiſtoryey czytáć bedźieß.

¶ Nie długo oná rádość y wielki koßt w niwecż ſie Polakom obroćił/ bo iáko pretko dano znáć Henrykowi Krolowi o śmierći Brátá iego Krolá Fráncuſkiego/nie zwierzáiac ſie tego nikomu / konie ná tho przez Fráncuzy rozſadziwßy/z Zamku Krákowſkiego forta wyßedßy viechał/ w roku tymże Mieśiacá Czerwcá Dniá 18.

Wielka byłá trwogá miedzy ludźmi ſkoro ſie dowiedźieli o viechániu iego. Jan Hrábiá Tecżyńſki Káßtellan Woynicki/ktory ná ten czás był Podkomorzem/obacżywßy iż Krolá niemáß / wpadł pretko ná konie z kilkiemdźieśiat ſług/dogoniwßy go zá Pcżynem/ſkocżywßy z koniá/ padł krzyżem

przed nim proßac áby mu tego nie czynił. Ale Krol obawáiac ſie iuż wiela rzeczy/wroćić ſie niechćiał. Szło mu też o to/áby Oyczyzny krolestwá wielkiego y bogátego nieutráćił. Ták ſie Teczyńſkiemu wymowił y wyproſił/ że mu pozwolić drogi przedſiewzietey muśiał. Zegnáiac ſie z nim z płáczem/ obá ſwa krew rzeżac ſie w pálce pili. Trzymał Polaki máło nie cáłe dwie lećie w obietnicy iż przyiecháć miał ná kroleſtwo. Ale iż trudnośći mu wielkie przeßkadzáły w oyczyznie/wyiecháć nie mogł. Polacy też máiac wielka potrzebe tego áby Páná záwße w źiemi ſwey mieli/ nápomniawßy go przez Posły ſwe/áby do Kroleſtwá ná ktore obran/Koronowan/y przyśiagł mu/ przyiechał/czás mu náznáczywßy ná ktory przyiecháć miał. A záraz ieſliby tego nieuczynił/Elekcya ná inßego złożyli/w Hiſtoryey oſtátek mieć bedźieß.

W onych czáśiech ießcze zá Krolá Henryká / w Wołoßech wielkie niepokoie były/bo Iwoniá Hoſpodár / ktory był zegnał z páńſtwá Bohdaná/ miał niepokoy od Piotrá Multáńſkiego Woiewodźicá / ktory go z Turki/ z Wegry/z Greki/z Serby/y z Multany náieżdżał/ ktorym áczby ſie był niedal pożyć/ále od zdrádliwych Wołochow omylon y zdradzon / o czym bedźieß miał w Hiſtoryey.

Tegoż Roku grády pánowáły wielkie/ták że y ptáſtwá wiele pobiły/był Rok bárzo dla tego drogi ná zbożá.

¶ W Roku 1575. Miesiacá Wrześniá / wielcy Tátharowie do Podola ſie gotowáli. O czym gdy ſtraż znáć dálá Mikołáiowi Sieniáwſkiemu Hetmánowi Polnemu z domu Leliwá / záraz Slachte obwieśćił. Sćiagneli ſie do grumády / obrawßy ſobie zá Hetmáná Mikołáiá Mieleckiego Podolſkiego Woiewode z domu Gryff / ßedł z nimi ku Sieniáwie. Pogánie fortelu vżyli/poſłáli przed ſoba pietnaśćie tyśiecy Tátar / kthorzy práwie ná ten czás gdyſmy przychodźili pod Sieniáwe/ w Miáſto ſie wbili/ Zamek iużby byli vbieżeli ábo ſpalili / bo były Tátárki bránki záczárowáły wßyſtke ſtrzelbe/że z żadnego dźiáłá ſtrzelić niemożono. W thym ludźie z láſow z woyſki wychodźić poczeli/przed kthorymi Struſowie dwá Bráćia Jákub y Jerzy wbieżeli ochotnie/ácz z máłym pocztem w miáſteczko/ gromili ſie z onymi Pogány/ktorzy iuż pilno domy plundrowáli/ognie zakłádáli/chcac w popioł wßyſtko obrocić. A w tym obaczywßy lud wielki / vſkoczyli do onego koßá ſwego/á potym z koßem áż do woyſká wielkiego w polá dźikie/zá ktorymi poſłáli Hetmáni/iáko Polny Kozaki ſwe/ále iuż ták rozumieli / że Poganie nie oſtali ſie z przeſtráchu áż w Hordźie. Námawiáli Rycerſtwo/ iáko Woiewodá Podolſki/ áby ſie zátrzymáli czás iákikolwiek/ obawáiac ſie odwrotu. Oni to rozumieli zá rzecz niepotrzebna / roziecháli ſie do domow. Ledwie z koni zśiedli/wieść przyßłá o wielkośći Pogan/nie wierzył żaden áż ich ná oko obaczyli. Wielkie ßkody ná ten czás Pogánin w Ruſkich kráinách poczynił/o czym w Hiſtoryey doſtátecznie mieć bedźieß.

¶ Moſkiewſki przed tym niż był viechał Krol Henryk/przez Posły ſwe przymierze z nim wźiawßy / Pernáwe / y inßych kilká zamkow w Inflanćiech/złamawßy przyśiege y wiáre ſwa/zdrádliwie wźiał.

¶ Inßych wiele zá ten krotki czás przypadkow iáko pánował/Hiſtorya ć powie doſtátecznie.

Tego Roku ſußa wielka pánowáłá/Wiſłe ná niektorych mieyſcách przeieżdżano. ¶ Tego Roku w Dobrzyńſkiey źiemi około Rypiná Wilk ßalony ludźi dwoienaśćie pokaſał / od czego áż trzećiego Miesiacá ſroga śmierćia niektorzy vmieráli. ¶ Tegoż roku ſie bárzo łyſkáło in Ianuario.

Tegoż Roku w Mázowßu Slachćicá w Kośćiele Płońſkiem zábito z Rusnice w Poniedźiálek Wielkonocny Imieniem Fracá Mnichowſkiego z domu Slepowron/ y wiele inßych ſwowolnych ſpraw w roznych Powiećiech y Woiewodztwách było/o czymći Hiſtorya potym powie.

☞ Po odiechániu Henrykowym/ widząc Pánowie y Rycerſtwo Rzecżpoſpolita bez Páná bárzo nieprzeſpieczna / vpomniawßy go przez Poſty/ y czás naznácżywßy do kąd go czekáć mieli/ ná ktory ieśliby nie przyiechał/ inßego ná iego mieyſce obráć vmyślili/ y tákże vcżynili / o cżym w Hiſtoryey doſtátecżnie cżytáć będzieß.

Wroku 1576. Stephan Bathory Woiewodá Siedmigrodzki/ w niemáłym Pocżćie ludźi Rycerſkich obrány ná Kroleſtwo/ do Krákowá przyiechał/ záraz z Anną Corą Królá Zygmuntá/ á śioſtrą rodzoną Auguſtá Krolá zmárłe°/ ślub wźiąwßy/ koronowan od Stániſłáwá Karnkowſkie°/ ktory ná ten czás był Biſkupem Kuiáwſkiem/ á potym Arcybiſkupem Gnieźnieńſkiem/ w niebytnośći Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego Iákubá Vcháńſkiego z domu Rádwan/ kthory śię był odłącżył z drugimi Pány trzymáiąc ná Ceſarzá. Ale ſkoro śię dowiedźiał y wßyſcy oni Pánowie o przyiechániu Krolá Stephaná / ktemu iuż o koronowánym/ nemo illorum contradicebat, zátym Krol iechał do Wárßáwy. Tám do niego wiele śię ich z oney przećiwney ſtrony zieżdżáło/ poddánośc y wiárę ſtátecżną iáko Pánu opowiedáiąc/ cżego y przyśięgámi potwierdzáli/ ꝛc. ¶ Tegoż Roku po Koronácyey 25 dniá Máiá w Krákowie grom vderzył ná Páſſyą w Kośćiele świętego Fránćiſzká. Z cżego ácż śię ćießyli nieprzyiaćiele Kośćiołá Bożego / ále im Pan Bog według práktyki ſerc ich dárzyć nie racżył/ bo to wßyſtko ná dobre Kośćiołowi ſwemu y rozmnożenia chwały ſwoiey obroćił/ o cżymći śię w Hiſtoryey ßeroko powie.

☞ W Wárßáwie będąc Krol z onymi Pány ktorzy przy nim byli/ y z tymi co śię do niego zieżdżáli/ rádząc o ſtátecżnym vſpokoieniu wßyſtkich buntownikow/ złożył Syem w Toruniu/ ná ktory iádąc/ Alb: Fryderikus Márgrábiá Brándeburſki/ X. Pruſkie. ꝛc. Przyſłał do niego Poſty ſwe do Brześćia Kuiáwſkiego z Liſty/ opowiedáiąc wiárę ſwą/ y tę powinność/ ktorą on ſam y Przodkowie iego Krolom Polſkim powinni.

☞ Gdy przyiechał Krol do Toruniá / wßyſcy Pánowie Pruſcy przećiwko niemu wyiecháli/ tákże y Rycerſtwá wiele / á według zwycżáiu odpráwiwßy przyśięgę/ o potwierdzenie Praw y Wolnośći ſwych prośili/ co otrzymáli. Sámi tylko Gdańßcżánie od nich śię odłącżyli/ do ktorych Krol máło ludźi do Dworu ſwoiego przycżyniwßy/ woyſko obroćił/ nád ktorym przełożył Janá Zborowſkiego Káßtellaná Gnieźnieńſkiego/ Mężá w ſpráwách Rycerſkich biegłego/ y Senatorá R. P. dobrego/ y wiernego miłośniká. Iáko długo śię około tego Miáſtá báwił/ y iáko do pokory Gdańßcżány przymuśił/ w Hiſtoryey śię tego náſłuchaß.

☞ Ná drugi Rok po tey potrzebie/ złożon Syem w Wárßáwie/ ná ktorym Gdańßcżánie vcżyniwßy pokorę/ Krolá przeprośili.

Po Seymie rychło wyiechał Krol z Wárßáwy do Ruśi ná Sędomierz/ we Lwowie nie długo zmießkawßy / do Krákowá śię obroćił ná Konwokácyą. Tám do niego przyiecháli Poſłowie Moſkiewſcy/ á wźiąwßy to ſobie zá deſpekt że Krol przećiwko nim niepowſtał áni czápki zdiął / oni też ſwoich zdeymowáć niechćieli/ áni poſelſtwá ſpráwowáć / y thák odiecháli. Zá ktorymi záraz Krol z woyſkiem śię obroćił/ w roku 1579. Przyßedßy pod Połock w wielkie niepogody/ wźiął Miáſto y Zamek.

☞ Pod Sokoł Zamek ták rzecżony/ ná ktorym wiele ludźi przebránych do boiu było/ Hetmáná wielkiego Koronnego Mikołáiá Mieleckiego Woiewodę źiem Podolſkich/ z Polaki tylko á z piechotą Niemiecką poſłał/ ktory prętko wielką mocą wźiął/ ludźie wßyſtkie ná nim poráźił/

tákże y Hetmány / o czym będźie w Historyey. Inße Zamki w tymże Powiećie przez rozne Rotmistrze pobrawßy/ do Litwy śie obroćił.

☞ Drugiego Roku do Moskwy śie gotował Krol/ przyczyniwßy ludźi z Węgier y z Niemiec zá pieniądze/ przyßedßy pod Wielkie Luki/ Miásto y Zamek mocny przez moc wźiął/ inßych potym Zamkow kilká/ iáko Wieliż/ Zawołoćie. etc.

Tego Roku w Krákowie Mieśiącá Máiá/ Zydowká Márkowá żoná Fleydlowá Corká imieniem Hándlá/ vrodźiłá vno partu naprzod dźiećinkę iáko męski pálec/ ßczurká gołe° z długim ogonem/ y piećioro ptaßąt/ wßytko osobno/ vmárłá we dwie niedźieli potym.

Tegoż Roku ná Seymie w Wárßáwie Gołyńskiego cżći odsądzono.

Moßczyńskiego tákże o zábićie brátá/ y inßych kilká.

Tego Roku w Pułtowsku Ciećierskiego Kánoniká tamże/ zábito w domu Wichorowskiego z domu Lis támże Kánoniká.

Tegoż Roku in Ianuario było wielkie łyskánie.

☞ Ná Trzeći Rok więtße Woysko Krol Stephan zebrawßy z Węgier y z Niemiec zá pieniądze / ßedł do Moskwy prosto pod Pskow/ Miásto y Zamek ze wßech stron obległ. Tám vleknąwßy śie nádęty Tyrran/ dume swą vpuśćił/ Inflant odstąpił/ ná przymierze podług myśli krolewskiey pozwolił/ z iákimi kondycyámi/ toć ná potym historia powie.

☞ Krol odiechał od Pskowá do Rygi/ zleciwßy wßytkie spráwę z Posły Moskiewskimi Hetmánowi Wielkiemu Koronnemu Janowi Zamoyskiemu z domu Kozłarogi alias Jelitá / ktory wßystko porządnie postánowiwßy/ po odiechániu Krolewskim ná onym mieyscu woysko dźieśieć niedźiel zátrzymawßy/ potym ie rospuśćił/ Krol do Polski śie obroćił ná Syem do Wárßáwy.

§ Roku 1 5 8 2. Kálendarz odmieniono 4 Octobris, Dźieśieć dni wyrzućili.

Ná tymże Seymie Iłłowskiego z domu Prawdźicż / Syná Alexándrá Woiewody Mázowieckiego/ ktory był Káßtellanem Wyskim/ o zábićie Gráiewskiego Stárosty Wyskiego ná dobrowolney drodze/ śćięto.

W Roku tymże mieśiącá Grudniá/ Krol Stephan do Krákowá przyiechał. ☞ Tegoż czásu Jan Zamoyski Hetman y Kánclerz Koronny ná Stárostwo Krákowskie wiechał.

Tegoż Roku Krol Jezuitom dárował Kośćioł Swiętey Bárbáry / w ktorym kazánie Niemieckie bywáło/ zá pilną prosbą y vśiłowániem ich.

W Połocku y w Rydze tenże Krol te Kollegia założył y nádał/ á przed tym w Siedmigrodzkiey źiemi w Kołoßwarze bogáćie nádał/ roku 1 5 7 9.

☞ W roku 1583. Mieśiącá Czerwcá/ Anná Krolowa Polska do Krákowá przyiecháłá dosyć ochędożnie/ proßoná ná wesele Hetmáńskie. Támże mießkáłá przez ten wßystek Rok / Grob sobie w Káplicy Oycowskiey gotowáć kazáłá/ do ktorey Káplanom Kurántom przyczyniłá prowentow. § Wyiecháłá z Krákowá z pláczem wßytkie żegnáiąc/ dniá wtorego Mieśiącá Máiá w roku drugim/ do Skáły ná noc ku Częstochowey/ tám stąd do Wárßáwy ná mießkánie.

W tymże Roku Krol tylko łowy/ po pracách sobie odpoczywáiąc / w Krákowskim Woiewodztwie w Niepołomicách myślistwem śie báwił.

☞ Tegoż Roku Mieśiącá Czerwcá / Dniá dwunastego/ Synowiey swey Gryzeldźie / Chrzyßtophá Woiewody Siedmigrodzkiego Corce wesele spráwował/ ktorą wydał zá IANA Zamoyskiego/ Hetmáná y Kánclerzá Koronnego/ Krákowskiego Stárośćie Generalá. etc. Wiele gośći z obu stron ná to wesele náproßonych było/ ná ktore śie zieżdżáć poczęli

dniá pierw-

dniá Pierwßego Cżerwcá/Krolowa naprzod Dniá Cżwartego tegoż Mieśiącá/potym wiele Pánow.

¶ Dniá Piątego tegoż Mieśiącá Pánná do Niepołomic przyiechálá trzy mile od Krákowá.

Wyiáchálo potym przećiwko niey wiele Pań Zacnych z Krákowá: Naprzod dwie Hrábiance Tecżyńſkie/ Jádwigá Myßkowska Wdowá Woiewodżina Krákowska / y Káthárzyná Rádziwiłowa Kśieżná Káßtellanká Trocka. ꝛc. Zophia Oleśnicka Sieſtrzenicá rodzona Hetmáńska Dulska/ Káßtellanká Chełmieńska / Podskárbina Koronna / ktora po thym weſelu ſkoro vmárlá / y wiele inßych Pań z nimi. Potym ſam Hetman dosyć w ozdobnym Pocżćie wyiechał / przy ktorym wiele Pánow y Pániąt ochedożnie w Pocżćiech niemáłych wyiechálo.

¶ A przed tym Márßałek koronny Andrzey Opaleńſki Wielkiey Polſki Generał z domu Lodżia/ z Káßtellanem Sedomierſkiem / y z Páwlem Korytkiem Káßtellanem Przemyſkiem z domu Kożlarogi / z Janem Fredrem Káßtellanem Sánockiem z domu Bończa/ z Janem Tomaßem Droiewſkiem Stároſtą Przemyskiem / áż ná gránice Węgierskie wyiechali wßyſcy w pocżćiech niemáłych z żonámi/ á oſobliwie Márßałek/ ktory miał ozdobny Pocżet Knechtow w żołtey á blękitno ßáchowáney bárwie/ okrom inßych ślácheićow znácżnych niemáło/ z Pánną theż było o dwie śćie Węgrow/ wßyſcy Lámpárty przepaſani według zwycżáiu ſwey ziemie. Zśiádłá Pánná iádąc do Krákowá z onymi Pániámi do gośćińcá/ kthory iuż było pięknie ochedożono. A tám do niey przyiechał Hetman z onymi wßyſtkimi Pány. Wyßło przećiwko niemu wiele Pánow y Pań/ zwłaßcża oni ktorzy byli wyſłáni przećiwko Pánnie/ Pánná z wielą Pań drugich/ zwłaßcżá Węgierskich/ zoſtáłá w domu. Tám gdy wchodził Hetman / wyprowádzoná Pánná od Márßałká Koronnego przećiwko niemu ná pul izby/ przywithał ią á mowił do niey po Láćinie/ bo ten ięzyk dobrze rozumiáłá. Potym od Piotrá Myßkowskiego Biskupá Krákowſkiego imieniem Krolewſkim pozdrowioná y przywitána byłá. Wśiedli potym ná konie/ y ná wozy Pánie/ á porządnie Pánnę do Krákowá ná Zamek prowádzili przez Káźimierz.

Naprzod Márßałkow Pocżet/ potym Węgrowie zá nimi/ y ony Pánięta ktorzy z Hetmánem przećiwko Pánnie wyieżdżáli/ á ná oſtátku ſam Hetman z przednieyßymi Pány/ zá ktorymi iechálá pánná/ przyiechawßy ná Zamek/ do pokoiu nágotowánego zśiádłá / potym do Krolowey od Márßałká przyprowádzoná/ ktorą przywitawßy z Pániámi Węgierskimi/ ná zad odprowádzoná.

☞ Potym Dniá 12 Cżerwcá/ gdy cżás był náznácżon ślubowi y weſelu/ wiele Pánow y poſłow od drugich/ iedni do Krolá/ drudzy do Hetmáná iáko do Młodego Páná ſię ſchodzili/ weßli potym do Kośćiołá/ Mßey y Kazánia wyſłuchali. Skoro po Mßey weßli do Krolowey/ kędy też Pánná od Márßałká Koronnego wprowádzoná z pániámi y z pánnámi Węgierskiemi byłá. Tám im Marćin Białłobrzeski Biskup Kámieniecki ślub dawał. ¶ Wyßli potym ná Sale/ kędy ſtoły nágotowáne były do iedzenia: Naprzod śiadł Krol ná Máieſtáćie koßtownie przygotowánym/ Krolowa po lewey ſtronie/ potym Pánná / podla niey Hetman ábo iuż Pan Młody/ podla niego Báltházár y Andrzey Synowcy Krolewſcy/ Synowie Andrzeiá Bathorego/ potym Poſłowie od niektorych Kśiążąt/ Pánowie Rádni y Pánie / wßyſcy według zwycżáiu mieyſcá záśiadáli/ Pánowie po práwym boku Krolewskim/ Pánie po lewym wedle Krolowey. A byli ći Poſłowie/ Legat Papieski / Poſeł Jerzego Fryderyká Brándeburskiego Márgrábie Kśiążęciá Pruskiego / Poſeł od Woiewody Siedmigrodzkiego Synowcá Krolewskiego/ Poſeł od Kśiążęciá Kurlántskiego. ꝛc. Potym Pánowie Węgierſcy przednieyßy/ Jan Iſin/ Chrzyßtoph Bánfi/ Gábryel Ciaki.

Pánie záſię/

pánie záſię/Chryſtyná z Souliok/ Jerzyna Boćikáiowa wdowá/ Zophia Pátoczá/Jerzyna Bebekowa/ y Anna Pernezyna/ ktora pierwey byłá zá Jerzem Bánfiem..

Potym pánowie polſcy/Naprzod Piotr Myßkowſki z Mirowá Krákowſki Biſkup Kśiążę Siewierſkie/ Piotr Dunin Wolſki Płocki/ Jan Borukowſki z Byliná Przemyſki y Podkánclerzy Koronny/ Márćin Białłobrzeſki Kámieniecki y Opát Mogilſki / Biſkupi. Po tych ſkoro Wálenty Dębieńſki Káßtellan Krákowſki/ Andrzey Hrábiá z Theczyná Woiewodá Krákowski/Stániſław Száphrániec z Pießkowey Skáły Woiewodá Sędomierski/Chrzyßtoph Rádziwił ná Dubinkách y ná Bierży ꝛc. Káßtellan Trocki/ W. X. L. Podkánclerzy y Hetman polny.

Piotr Potulicki Woiewodá Brzeſki/Konſtántyn Kśiążę Oſtrogſkie Woiewodá Kijewſki/Márßałek ziemie Wołyńſkiey/ Jan Tárło z Szczekárzewic Woiewodá Lubelski/ Stániſław Zołkiewski Woiewodá Belski/ Stániſław Kryſki z Drobniná Woiewodá Mázowecki/Jánuß Kśiążę Zbáráſkie Woiewodá Bráclawſki/ Káßtellan Sędomierſki/ Jan Hrábiá z Tęczyná Káßtellan Woynicki Podkomorzy Koronny / Jan Zborowſki Káßtellan Gnieźnieński/Páwel Szczáwiński Káßtellan Łęczycki Ochmiſtrz Krolowey/ Márćin Leśniowolski z Obor Káßtellan Podláski/ Stániſław Stádnicki Káßtellan Sądecki/ Mikołay Fierley z Dąbrowice Káßtellan Biecki Refferendarz/ Mikołay Ligęzá z Bobrku Káßthellan Wiślicki/ Jerzy Mnißek z Wielkich Kończyc Káßtellan Rádomski/ Jan Sienieński Káßtellan Zárnowski/ Páwel Korytko Káßtellan Przemyski / Jan Fredro z Pleßowic Káßtellan Sánocki / Stephan Grudzieński Káßtellan Nakielski/ Stániſław Rádzimiński Káßtellan Zakroczymski Stároſtá Liwski/ Jan Dulski Káßtellan Chełmiński Podskárbi Koronny/ Andrzey Opaleński Márßałek Koronny General Wielkiey Polski / Andrzey Zborowski Márßałek Nadworny Stároſtá Rádomski / Kśiążętá Słuckie Trzey/ Kśiążętá z Oſtroga Trzey/ Kśiążę Roman Sánguſzko. Ci záſię Pánowie Posły ſwe przyſłáli / Stániſław Karnkowski Arcybiskup Gnieźnieński / Hieronim Rozrażewski Biskup Kuiáwski/ Jerzy Rádziwił Biskup Wileński/Adam Pilchowski Biskup Chełmski/Stániſław Hrábiá Zgorski Woiewodá Poznáński / Mikołay Rádziwił Woiewodá Wileński Hetman Nawyżßy W. X. L. Mikołay Mielecki Woiewodá Podolski/ Oſtáphiy Wołowicz Káßtellan Wileńſki/ Káncler W. X. L. Jan Sierakowſki Woiewodá Łęczycki/Jan Kißká Stároſtá Zmudzki Podczáßy W. X. L. Andrzey Wiśniewiecki woiewodá Wołyński/ Grzegorz Zieleński woiewodá Płocki/Anſelm Goſtomski woiewodá Ráwski/ Fábian Cemá woiewodá Márborski/ Jan Tálwoß Kaßtellan Zmudzki / Jan Hlebowicz Podskárbi W. X. L. Stániſław Hrábiá z Lábißyná Latálski Stároſtá Człuchowski. ꝛc. ꝛc. Od Miaſt Poſłowie/Gdańſcy/Toruńſcy/Elbieſcy. Było ſtołow dwádzieśćiá. Skoro po obiedzie/Naprzod Krol ze wßyſtkimi pány wyßedł/potym Krolowa z Pánną Młodą y z Pániámi wßyſtkimi/ tám áż do wieczorá táńcowáli. Potym Pánnę do łożnice doprowádzono/ktorą imieniem Krolewſkiem oddawał Márßałek Koronny/ od páná Młodego dźiękował Biſkup Krákowſki. Názáiutrz Trzynaſtego dniá tegoż Mieśiącá przed obiádem vpominki Pániey Młodey od Hetmáná oddáne były przez Káßtellaná Sędomierſkiego/ Mánuelle z kámieńmi drogiemi/ Łáncuchy/Kubki rozmáite/ Altembáſy/ Złotogłowy/ Srzebrnogłowy ná ßáty. Potym od Krolá y od Krolowey/zátym Kśiążąt wyżßey pomienionych posłowie/od Pánow ktorzy ſámi byli / iáko też y poſłowie od drugich pomienionych/ y od Miaſt rożnych/Pániey Młodey winczuiąc ßczęśćia według zwyczáiu wßyſcy vpominki dawáli. Tym wßyſtkim dźiękował Chrzyßtoph Rádziwił Kśiążę ná Dubinkách y ná Bierży Káßtellan Trocki. Potym

śiadáli do ſtołu/ſkoro po obiedźie tańce były rozmáite/ tákże dniá trzećiego. Potym Krol odiechał do Niepołomic/tám ſie myśliſtwem zábawiał/ Hetman też Roki iáko Stároſtá mieyſcá onego odſądził. Dniá potym trzećiego/gdy Krol z Niepołomic przyiechał/wßyſcy Pánowie do niego ſię ziecháli/á rozmowę o ſpráwách R. P. mieli.

Naprzod im Hetman ábo Káncierz wyliczał rzecżą piękną doſyć potrzeby wßyſtkie y przypadki R. P. Potym káżdy według mieyſcá ſwoiego co rozumiał wotowáli/ tákże áż do Niedźiele ná poránki zieżdżáiąc ſię do Królá námowy zobopolne miewáli. W Niedźielę potym Krol z Krolową/y Pánowie wßyſcy wyżßey pomienieni/Poſłowie tákże/do Sále ná tho koßtem zbudowáney w Zamku ná Rápßtynie/od Hetmáná proßeni/przyßli ná obiad. Byłá oná Salá ozdobnie przyſtroiona/ ták málowániem miſternym iáko y obićiem koßtownym. Ná wchodzeniu przed Salą były dwie oſſobie ryte miedzy ſłupámi/Mars ná práwey/ ná lewey Białagłowá trzymáiąc Signa Victoriæ, á we wnątrz wßyſtká Hiſtoryá o wźięćiu Proſerpiny miſternie wymálowána / ná przećiwko drzwiam Máieſtat Krolewſki Złotogłowem obity/nád ſtołem Herby Krolewſkie / nie dáleko drzwi ſłużbá áż pod ſamy wierzch pełná kubkow koßtownych/ktorą mogł ßácowáć ná ſto tyśięcy złotych y lepiey.

Tymże też porządkiem iáko w przeßłą Niedźielę / oni wßyſcy gośćie v ſtołow śiedźieli/ po obiedźie były gry y kunßty rozmáite/ ná oſtátku obiádu od Hetmáná ábo Páná młodego podárki oddawáne były/Naprzod Krolowi dał Koń ſtádá ſwego/ ktory Vrodą y Cnotą podobien był Dźiánetowi. Krolowey Kubek oſſobny/z ktorego pode Pſkowem gdy tám był z woyſkiem od Królá iáko Hetman zoſtáwion/ zá zdrowie Krolewſkie y oney ſamey piiał. etc. Inßym potym gośćiom ſwym/Pánom y Pániam/y Poſłom pomienionym/Portugały złote/ná ktorych byłá twarz Krolewſka z iedne ſtrone/z drugą żáłoſna Figurá o wźięćiu Połocká y źiemie Inflantſkiey iáko niżey obacżyß. Po obiedźie ſkoro były tańce rozmáite áż ku wiecżorowi / wiecżor kunßty rozmáite ogniſte. Przyßły potym dwie Roćie pieße po ſtároświecku/w zupełnych łſnących Kiryśiech vbráne/ktorzy zſobą pießo drzewká krußyli/niektorzy też zſobą broniámi w rącż cżynili/ná co Krol/Krolowa/y wßyſcy gośćie chętliwie pátrzáli długo w noc.

Drugiego dniá tákże Krol y Pánowie wßyſcy z Rády wyßedßy/zeßli ſię ná obiad támże do tego gmáchu. Po obiedźie Krol y wßyſcy máło ſię przechodźiwßy/znowu ſię ná wiecżerzą zeßli. Po wiecżerzy gdy nalepßey myśli być pocżęli/wyſtąpiło iákoby z Niebá kilká Bogow y Bogiń vbránych koßtownie. Naprzod ſami zſobą rozmáite tańce mieli/potym Imie Krolewſkie y Zamoyſkiego Páná Młodego/ktoremu to kwoli cżynili/Pániey Młodey tákże/wyſłowiwßy y pozdrowiwßy/z Pánnámi y z Pániámi táńcowáli. Tákże y trzećiego dniá do onegoż gmáchu wyßedßy z Rády Krol z onymi Pány wßyſtkimi/ná obiad ſię zeßli. Po obiedźie ná Rynku były rozmáite igrzyſká y gonitwy / wßytkie Kámienice około Kośćiołá Pánny Máryey w rynku dla Pánow y Pań zápowiedźiáne były / á oſſobliwie iedná v Janá Szpiglerá Mießcżániná y Rayce/ w ktorey Krol z Krolową śiedźiał. Ten ćießąc ſię z tego że Krol Dom iego náwiedźił/vpominek dárował/ktory Krol wźiąć roſkazawßy hoynie łáſką nágrodźił. Ná rynku byłá wielka ćiżbá/y po gmáchách ná oſtátek/ták áż ſię z ludźmi łamáły. Były dwoie Spektákulá ná Rynku/ná iednym było wiele Pań y Pánien/ná drugim Sędźiowie y ſam Hetman. Tám naprzod śiedm par z kopijámi wyiechawßy / zá tarcżámi ná oſtre gonili rządnie y mężnie doſyć / Hetmáńſcy z niekthorymi Dworzány Krolewſkimi/ iáko naprzod Podhorecki Wácław/ Páwel Rácko/Andrzey Grudźiecki/Jákub Jankowſki/Stephan Káźimierſki / Stániſław Gorſki/Páwel Piáſkowſki/ Mikołay Rogoźińſki/ Bronisław Orchowſki/Márćin

wſki/ Marcin Kiermáńſki/ Jákub Mikowſki/ Chrzyßtoph Broniewſki/ Jan Dobek/ Stániſław Cimińſki. Ci wßyſcy przed tym żołnierſką ſłużąc do moſkwy wiele á meżnie z nieprzyiaćioły czynili/ á potym do Hetmáná przyſtáli. Mieli chorągwie pod herbem Hetmáńſkim trzemi Drzewy/ ná ktorych był ten text nápiſany/ CERNIT ET AVDET. Y ten: VTRAQ. CIVIS. Wśiádáiąc ná konie wßyſcy/ ieden drugiego przepraßáli/ y to/ ieśliby ktory zá przypadkiem nießcześćia był obrážon/ y zábit ná koniec od drugiego/ ſobie odpußczáli. Było ránnych kilká w tym tám igrzyſku/ iáko Grodziecki/ ktoremu kopiiá przez rękę przebiegłá/ Káżimierſki tákże przez rámię ßkodliwie był ránion/ pod Mikowſkiem koń ránion/ pod Dobkiem koń zábit/ ktoremu záraz Hetman ſwego dobrze vbránego/ ná ktorym ſam śiedźiał/ oddáć kazał.

Zátym ſkoro ſię tá gonitwá dokończyłá/ przyiechał Mąż ná koniu ná onże plác w Murzyńſkim hábićie/ proßąc Sedźiow/ ktorzy śiedźieli in ſeorſiuo ſpectaculo, żeby Pánu iego ná on plác przyiecháć dozwolili. Záthym gdy mu dozwolono/ Mikołay Wolſki Miecznik Koronny/ Stároſtá Krzepicki/ po Murzyńſku ze wßyſtkim pocztem koßtownie vbrány/ wyiechał ná woźie pozłoćiſtem/ Pánná ktora byłá podpárta Herbem Zamoyſkich domu/ á z tyłu Biały Orzeł w Koronie/ ná tey Imie Krolewſkie nápiſane było po Grecku STEPHANOS, Zgeby wychodźił głos/ REGNI AC TRIVMPHI NOMEN & OMEN, A ná Kopiiách text nápiſany/ RECTIS BELLI PACISQVE CONSILIIS. Zá Pánną ßli Meżowie po Murzyńſku vbráni w páncerzách z płotná ná to vczynionych á w wieńcách/ zá ktorymi ßedł Elephánt/ v ktorego ná grzbiećie byłá Wieżá/ z ktorey rozmáite kunßty Pußkárſkie wychodźiły ogniſte/ Vellum Złote nieśli ná trzech Wielbłądách Murzynowie/ Trębáczow było ośm tákże po murzyńſku vbránych.

☞ Potym Mikołay Zebrzydowſki Stároſtá Wſteżycki w Oſſobie Sáturnuſowey/ iáko Rycerz złotego wieku ná on plác przyiechał/ Woz ćiągnęły Dźień y Noc dwánaśćie Dźiatek Białych/ tákże wiele czárnych nadobnie vbránych w hátłáſowe ßaty/ Gwiazdy po nich: Białe trzymáły práwą ſtronę/ Czarne lewą/ łáncußkámi powiązáne/ á wßyſtki Zegárki niosły ná głowie/ Siedźiał ná woźie SATVRNVS z brodą śiwą/ Koſę w ręce zbroyney trzymał/ TEMPVS wßyſtkich pogániał trzymáiąc ná głowie Zegárek/ w pul wozá śiedźiał SCIPIO, Złotą Bánię wielką w ręku trzymał/ ktora znáczyłá wiek złoty zá pánowánia Krolá Stepháná.

☞ Záthym Stániſław Mińſki wyiechał ná onże plác/ Iowißa y Minerwy oſſoby ná woźie máiąc/ woz był ná Swerách Obłokiem nákryty/ co było z báwełny miſternie przyprawiono/ kthory ćiągnęli Trzey Orłowie/ ná práwey ſtronie śiedźiał IVPITER, przed nim łyſkánia ſtráßne były ogniſte/ ktore gdy doßły onego Obłoku/ zrázu ſię gwałtem żarzyć poczęły/ áż Bog z Boginią záledwie z onego wozu vćiekli/ iednák vgáßono. Trzymáli IOVIS z MInerwą Gniazdo/ ná ktorym śiedźiał Orzeł Biały/ co znáczyło/ iż zá ich obroną abo pomocą (iáko ludźie Pogáńſcy rozumieli) Páńſtwá w pokoiu ſpráwowáne były/ á iż tym Bogom przed tym Orłá ofiárowano/ ktorego Kroleſtwo Polſkie zá Herb vżywa/ okázuiąc też to/ że oni ſami Krolowi temu z rąk to ſwoich oddáli/ y to znáć iákoby dawáiąc/ że dla nich tákie ßcześćie Kroleſtwo y ſławá zá fortunnym zwyćięſtwem ná wßyſtkie nieprzyiaćioły ſię rośćiągáłá/ á oni z tego ſię ćießąc z niebá ná źiemię zſtąpili/ obiecuiąc y nápotym ßczęśliwe powodzenia. Był Woz oſobnie vrobiony/ miáſto kol ná czterech ſię Swerách toczył/ ná ktorym Niebo ábo one Gmáchy Boßkow onych ná cztery częśći ſię dźieliły/ ná káżdey Swerze były trzy Znáki Niebieſkie z Gwiazdámi/ ktore zową Signa Zodiaci, oprocz ſámego Iowißá ktory ná woźie śiedźiał. Prowádźili go Sátyrowie czte-

rey/ przy

rey/przy nich Rycerz w oſobie Argántowey co był Krolem w Boccyey/trzymáiąc w lewey rece Tarcz/ná ktorey były dwie Polá Białke á żołte/ w práwey rece dwie Jábłce/ ćiſkał á chwytał drugie/ trzećie nogą od śiebie odbiiał/á miał ten text nápiſany/ Acquirit, Habet, Spernit.

☞ Stániſław Zołkiewſki Woiewodźic Bełſki w Oſſobie Dyany myśliwey wyiechał/ná znák tego/iż Krol po woynie w pokoiu zábáwiony náráczey ſie myśliſtwem zábawiał. Miał ná ſobie vbior zielony/máiąc podlá śiebie czternaśćie Nimph/ktore wiodły Chárty y Ogáry/y dwoch Jeleni / wßyſtkie były ochedożnie y koßtownie vbráne. Okazawßy roſkoßy ſwe Krolowi/ Dyaná ná koniu ná ſtronę odiechálá/ zá nią ſkoro Tryumph Moſkiewſki/ktory ták był przygotowány: Wieżá ktorą toczono od Wáyſowey Kámienice ku onemu plácowi ná widok przed Królá/ ktory śiedział w Szpiglerowey Kámienicy/nád Brámą było nápiſano ten Text:

STEPHANO Regi Polo: Mag: Duci Lit: Moſchouitico: victori, Triumphatori, Polotia Liuoniaq́ receptis, & Lituaniæ finibus prolatis. S. P. Q. P. Ná práwey brony ſtronie ten napis/Magnanimitate & Clementia. Ná lewey/ Nil procraſtinando. Po ſtronách záśie ten był text/ná práwey/ Nec Vrbis Portis. Ná lewey/ Nec Orbis Finibus. A gdy ią przytoczono nieznácznie bliżey ku plácowi/ Naprzod wyßło ludźi pießych ochedożnie vbránych kilkádźieśiąt iáko iácy żołnierze / zá nimi Trebácze/po nich ſkoro Proporce ábo Znáki woienne/zá nimi Jezdá/przed ktorą Rotmiſtrze/á przed wßyſtkimi Giermek koßtownie vbrány/Piechotá wßytká z pozłoćiſtymi Szefeliny po ſtárośw ieczku. Zá nimi ſkoro ná trzech wozieh wieźiono podobieńſtwá onych wßyſtkich ſpraw woiennych/ kthore przez trzy látá w Moſkiewſkiey ziemi podeymowáne były/ Miaſt/ Zamkow pobránych/Rzek/Láſow przez ktore ſie przepráwowáły woyſká/oblężenia Zamkow y dobywánia ich/ ná drugich woźiech Páncerze/ Zbroie/ Tarcze/Oßczepy/Drzewá/y inße rozmáite broni Moſkiewſkie wieźiono/zá nimi ludźi oboygá ſtanu iákoby więźnie/ y wielka zdobycz ábo łupy: Inflantſka źiemiá ná kßtałt Białeygłowy przyprawiona byłá ochedożnie / w Wieńcu zielonym ná ßerokiem plácu/kedy oney wßyſtkiey kráiny własność wykonterfetowána byłá/ á Moſkwićin v niey pod nogámi przydeptány. Zá tymi wßyſtkimi ßli Mężowie/ktorzy bronili tego áby ſie ludźie nienáćiſkáli/za nimi woz koßtowny ku Tryumphowi należący/ze wßyſtkich wozow nawyżßy we cztery konie Białe/ ná przodku v wozu Orzeł biały wyćiągnął ßyię/ Mąż ná koniu z Łukiem/w tyle v niego Pánná / kthora w práwey rece trzymáłá Wieniec/w lewey Kłos/w tyle wozu trzy Kopiie/od ktorych ná łáncußkách trzech ieden wielki łáncuch wiśiał/ kthorym był Moſkwićin przywiązány/á zá wozem więźniow po Moſkiewſku vbránych niemáła grumádá / Hetmánow/Woiewod/w Inflánćiech/pod Połockiem/pod Sokołem/pod Łukámi Wielkimi/ pod Zawołoćiem / y indźiey pobránych / zá nimi inße poſpolſtwo/á zá tymi wßyſtkimi Błazen/ kthory ſie pośmiewał z onych pierwßych hárdych fukow y z śmiáłośći nieprzyſtoyney ich / y z Wielkiego Kniáźiá Moſkiewſkiego. Podla wozow miedzy onymi więźniámi ßły Białegłowy z Lámpámi/ z ktorych oſſobne perfumy wychodźiły / ná oſtátku Muzyká/ wßyſtki w Wieńcách. A ten Tryumph wywiodły Kśiążetá Słuckie/Bráćia rodzeni/o ktorych eś czytał pod Herbem Kśieſtwá Litewſkiego.

☞ Zá nimi záraz wyiechał Oćieſki Joachim z Domu Jáſtrzebiec/ná woźie w ßeść koni z przyprawionymi ſkrzydły/śiedźiał ná woźie CVPIDO nági z kedźierzáwą głową máiąc záwiązáne oczy / Sáydak ná rámieniu/podlá ktorego śiedźiáły chłopietá bárzo pieknie śpiewáiąc / á z

obu ſtron około wozu świece lane y kunſzty puſzkárſkie miſternie wymiotano.

☞ Zátym ſkoro Wenus ná dwoch Wielorybách ná Muśli morſkiey śiedząc wyiecháłá/ trzymáiąc Paryſſa związánego łáncuchem/ co wywiedli Jan y Piotr Myſzkowſcy/ Synowcy Piotrá Biſkupá Krákowſkiego/ ći przemyſłem y ochędoſtwem wiele inych celowáli. Szłá naprzod Muzyká pieknie y koſztownie vbrána/ zá Muzyką czterey Trebácze/ w żołtem y w białym hátłaśie. Wielorybom z oczu y z gąb po wſzyſtkich ſtronach pryſkáłá wodá perfumowána ná ludzie ktorzy ſie náćiſkáli/ czym wielki przeſtwor ſobie czynili. VENVS koſztownie vbrána/ byłá w brunatnym Złotogłowie/ kſztałt z białego á żołtego Altembáſu / zá nią iecháli dwá Pátronowie/ Jábłko Złote Sędźiom oddáli/ ná ktorym był Text piſany: Pulcheriori detur: To potym do reku Pániey Młodey od Hetmáná podáne było. Mieli Lokáiow dwánaśćie/ w czerwonych/ w białych / y modrych hátłaśiech/ czterey konie powodne / Deki ná nich hátłaſowe/ z błekitnego/ z czerwonego á z żołtego/ háwtowáne złotem/ kthore wiodły Białegłowy w kitaykowych ſzatách wiśniowych/ głowy pieknie vbráne.

☞ Miotano ná plácu Talery śrebrne/ ná ktorych byłá z iedney ſtrony Twarz Krolewſka/ z drugiey ſtrony ten Konterfet.

❡ Chceſzli ſzerzey o tym wiedźieć/ czytay Epiſtolam R. H. S. R. Ad Georgium Fridericum Marchionem Brandeburgeñ in Pruſsia Ducem.

☞ Po przenośinách w kilká dni roziecháli ſie oni Pánowie / Krol tákże w Niepołomicách ſie kilká czáſow zábáwiwſzy/ wyiechał do Litwy 15 Septembris, Roku 1 5 8 3.

❡ Tegoż Roku ſzoſtego dniá Lipcá Lwicá ná Zamku Krákowſkiem chowána/ miáłá czworo Lwiąt / chowáły ſie máło nie do pułrocza dobrze/ potym pozdycháły.

❡ W Roku 1 5 8 4. Tátharowie około Winnice y Chmielniká wielkie ſzkody poczynili/ Slácheckich Domow przez dwádzieśćiá znácznych wybráli/ o czym potym będzieſz lepſzą ſpráwe miał w Hiſtoryey.

❡ Thego Roku vmárł Alexánder Mieleñſki Biſkup w Jnflanćiech Wendeñ/ był y Opátem Mogileñſkiem/ Cnotliwy y dobrze záſłużony Rzeczypoſpolitey Biſkup/ ná iego mieyſcu zoſtał Synowiec iego właſny z Domu Wczele.

❡ Tegoż Roku vmárł Jan Borukowſki Biſkup Przemyſki Podkánclerzy Koronny.

❡ Tegoż Roku Kátárzyná Krolowa Szwecka vmárłá/ ktorey w Krákowie Anna Krolowa Polſka doſtáteczny obchod pogrzebu ſpráwowáłá.

❡ Tegoż Roku vmárł Andrzey Hrábiá z Gorki Káſztellan Miedzyrzecki/ po ktorym wielkie ſkárby y máiętność ná Brátá Stániſłáwá Woiewode Poznáñſkiego przyſzły.

❡ Thegoż Roku vmárł Káſper Zebrzydowſki Woiewodá Káliſki w Niedziele Wielkonocną/ w Krákowie ná Zamku pochowan/ Dniá Czternaſtego Miesiącá Máiá.

❡ Tegoż Roku vmárł Lukaſz Podoſki Proboſzcz Gnieznieñſki/ prálat záſłużony Krolom y R. P. we śrzodę przed Swiąteczną Niedzielą/ Dniá ſzeſnaſtego Máiá.

❡ Tegoż Roku vmárł Andrzey Dźierzánowſki Opát Wągrowiecki z domu Gozdáwá/ po nim wźiął Woyćiech Záiączkowſki z domu Zarębá.

❡ Tegoż Roku ze Czwartku ná Piątek 18 Maij Olkuſz zgorzał.

W Roku

W Roku 1576.

Z tym Kleynotem rowno z Krolem przyiechał Mąż z Węgier Jmieniem Ferens de Weseliny/dobrze zásłużony z młodosci Pánu swoiemu / zá co potym do znácznego opátrzenia przyszedł od Królá Stepháná/ po śmierci Káspra Bekiesza Stárosty Lánckorúnskie°/to stárostwo y żoná iego do stanu małżeńskiego mu daná z wola Krolewską / z ktora ma potomstwo. Tenże Debno Zameczek zá Brzestkiem kupił od Debieńskich z Domu Odrowąż / y ze wsiámi do niego przyległymi. Jnszych ácz niemáło Węgrow przyiecháło przy tymże Krolu / wszákoż ten był náznáczniejszy w łásce Krolewskiey/y tu w Polszcze sie sposabiał/ná sie y ná Potomstwo w máietność ziemską/á znácznie.

Herby Nowe/ktore Krol Stephan

ná tey tám Expediciey Moskiewskiey Rycerstwu zásłużonemu nádał/ktorzy iż nie byli przyięci od żadney Fámiliey/ále podobne zasługam ich (iáko to Listy káżdego opowiedáią) im nádawano/ dla tegom ie tu ná státku położył: A ták Naprzod czytay

O Kleynocie Połotá/ nábytym pod Połockiem w Roku 1579.

IN NOmine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. &c. &c.

NOS STEPHANVS DEI Gratia REX Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, &c. &c. Princeps Transiluaniæ. &c.

NOTVM testatumq; facimus præsentibus litteris nostris, Vniuersis & singulis præsentibus & futuris earum noticiam habituris, quod cum suscepto grauibus decausis bello aduersus Ioannem Basiliadem Moschorum Principem hæreditarium, Regni nostri hostem, Arcem Polocensem celebrem, tocius septemtrionis propugnaculum, non multis ante annis prædecessoribus nostris, à Magno Lituaniæ Ducatu ademptam, tanquam belli precipuum opus, dicionibus nostris confiniorem, inprimis recuperandam summisq; viribus nobis opugnandam sumpsissemus, preclarã nobis in ea opugnatione nauasse operam strenuum Valentinum Wossouicz, Famati Iacobi Wos Ciuis & Ahenarij Leopoliensis filium, cum enim Arcem prædictam loco & arte egregiè munitam, validisq; præsidijs firmatam, ac ingenti belli apparatu rebusq; omnibus arcende oppugnationi necessarijs

instructam, & adornatam, igne ad extremum in ipso æstatis exitu, ac tempore à bello gerendo prorsus alieno expugnare aggrederemur. Memoratus Valentinus Wossouicz acceptis piceis thedis sulphore & intro ad corripiendam repentem flammã obrutis, ac aheno ardentibus carbonibus referto, contempto potentissimo mortis periculo, hora diei 22. sub ipsas arcis municiones successit, aduersus tot horrenda tormentorum fulmina, & sagittarum atq; glandium grandinis instar emissarum ictus, ac pene innumerabilem omnis generis tellorum, superne accidentium multitudinem, nihilq; permotus grauissimo vulnere, secundum vterum accepto & visceribus ipsis eodem sclopei ictu delectis. Turim quam castra appelabãt, primus omnium inflamauit. Quo deinde latius serpente incendio celere quoq; munitiones conflagrarunt & Arx ipsa ab ea parte defenssoribus est nudata, hostisq; superbus nulla suorum paulo ante strage temporis breuitati confidens construatus, tot tormentorum pilis horrendum in modum per arcis munitiones in ipsum Arcẽ contursis edita tandem, ad deponendam Arcis spem suscipiendæ, quæ faciende dedicionis cõsilia descendere est coactus, in eodem exequando opere, prænominato Valentino Wosouicz manus quoq; dextra bis est traiecta in primis quidem sub ipso pugno blumbea glande, deinde vero sagitta secundum policem imissa, ac tum demũ cum ijs virtutis suæ monumentis obstructis vt cunq; bombasio vulneribus, visceribusq; ipsis coopertis prædictus Valentinus Wossouicz ad suos se recepit. Quaquidem sua tam forti & strenua in expugnatione Arcis predictæ Polocensis opera, vt nobis non postremo fuit adsumento, sic exteris gentibus nostris sub signis militantibus armorum & gloriæ auidis abunde declarauit, minime in Polonis iam tandem ad antiquas & veteres suas artis reduci incipientibus esse extinctam pristinam illam vim & virtutem militarem qua olim diuersis subactis nationibus tam longè atq; latè imperij sui fines protulerunt, & qua vinci turpe semper ac flagitiosum esse duxerunt. Volentes igitur tam excelenti memorati Valentini Wosouicz virtuti pare gratiam referre, ac ceteros deinde ad talia in posterũ audenda, & in primis dum ceptum cum hoste prædicto prosequimur bellum consumatamq; eius diuino freti auxilio & nostra subnixi equitate, petimus gloriam alacriores facere, eundem cum omni ipsius legitima posteritate nobilitandum ac in ordinem nobilitatis Regni nostri adhibentis & admitendum esse duximus, vtiquidem ipsum cum omni posteritate ipsius nobilitamus, in ordinemq; nobilitatis Regni nostri adhibemus & admittimus, per præsentis accedente ad id omnium Regni nostri & Magni Ducatus Lituaniæ ordinũ consensu ad hæc generalia Regni nostri comitia cõgregatorum, ipsique pro Stemmate manum sagitta transfixam ardentem facem compræhendentẽ in campo rubeo, ac super eam deinde turim biculmineam, instar turis ab eo inflamatẽ depictam, tanq; veram ipsius virtutis imaginem, non hæreditate aliqua relictam, sed nunc primum nostro in Regno ipsius virtute & sanguine partam & quæsitam, damus & concedimus, quemadmodum quidem hic in hisce litteris cernitur expressa, cognomenq; deinceps eidem nouum videlicet Polotinski imponimus, ab Arce prædicta Polocia, à nobis expugnata atq; capta, & flumine Polota eandem alluente, quo transito ipsam Arcem inflamauit, originem ducens, hoc igitur cognomen videlicet Polotinski cum omnibus suis posteris quantisper quidq; stirpis eius superesit, æterna persecula habebit & obtinebit, ac supra expresso Stẽmate tam in obsignandis litteris quam in monimentis ædificijs, & actibus quibusuis nobili viro exercendis omnibusq; imunitatibus priuilegijs & prærogatiuis vniuersis nullis penitus exceptis, quibus omnis in vniuersum nobilitas Regni nostri gaudet, non secus vtetur, non minusq; ad quosuis in Regno & dominijs nostris honores & dignitates tam spirituales quam seculares, cum legittima posteritate sua erit aptus, quam ij, qui ex maioribus suis auis, proauis, adauis, nobilitatis initium

ceperunt.

ceperunt. Quod vobis vniuersis & singulis, qui ex equestri ordine & nobili sanguine orti & ad quosuis honores atque dignitates nati estis denunciamus, testatumque facimus, ac pro auctoritate nostra Regia proque fide vestra vos hortamur, vt prænominatum nobilem valentinum Polotinski ob egregiam eius virtutem insigni nobilitatis à vobis decoratum, gradu & existimatione æqualem vobis habeatis, nec haud clam, aut palam, honori & famæ eius vllo modo detractũ esse velitis, quod nos omnino pro officio & virtute vestra facturos non dubitamus, quod si vero aliquis ex hominibus & potestatis nostræ, litteris præsentibus & existimationi insignique nobilitacionis ipsius nobilis Valentini Polotinski obtrectare voluerit, pœne in Statutis ratione præmissorum præscripte, tociẽs quotiens id admiserit succumbit. Harũ quas manu nostra subscripsimus, Sigillumque nostrum ipsis apprimi iussimus, testimonio litterarum. Datum Varsouiæ in conuentione Regni generali, die prima Mensis Ianuarij, Anno 1 5 8 0. Regni vero nostri 4. Per manus Illustriss. & Magnifici IOANNIS Zamoyski de Zamosczie, Regni Poloniæ Cancelarij, Belzeñ. Knyszyneñ. Zamecheñque. Capitanei. Præsentibus Reuerendiss. in Christo patribus. &c. &c. &c.

☞ Ná tymże Seymie miał znáczne opátrzenie od tegoż Krolá w Przemyſkiey ziemi. Był potym Rotmiſtrzem ná drugi Rok pod Wielkie Łuki: miał ná ten czás ſyná ktoremu tylko rok był Stephaná z Regino Abſolomowno.

O Kleynocie Pogonia Nowo nábythym/ w Roku 1 5 8 1.

Przez Kryſztofá Stephánowicá Piſárzá z Skárbu Krolewſkiego/ znácżnym meſtwem y zaſługámi inſzemi/ ktore Liſt Krolá Stephaná w Metrike wpiſány opowiedá / opuſzcżáiąc przodek ktory wyżſzey piſánemu Liſtowi ieſt podobny/ tylko co potrzebnieyſze rzecży thu ſie przełożą dla wiádomośći inſzym.

STEPHANVS Dei Gratia Rex Poloniæ, &c. &c. VISVM est nobis vt inter eos qui cum alijs in bellis tum in hac expeditione præsenti Plescouiensis strenue sese geserunt. Egregium Christoferum STephanouicz seruitorem nostrum, iam longo temporis spacio in Tesaurario modo notarij officio non minori fide quam industria cum laude omnium diligentiaque fungentem, &c. &c. Propter illius strenue gesta quæ nobis per Illustrem & Magnificum IOANnem Zamoyski supremum Exercituũ Regni Campiductorem & Cancellarium generalem Cracouieñ, Belzeñ, Knyszyneñ, Miedzyrzeceñ, Crizouieñ, &c. &c. Capitaneum.

Commendata sunt cum præteritis nostris contra Moschum expeditionibus & arcium vt pote Połocko/ Wielkie Łuki/ propugnationibus tamen præsertim in præsenti huius anni circa Plescouiam oppugnatione, ibi periculosa & dificillima quæque tentando fortis & strenui militis in eruptione documenta edidit in æquestrem ordinem adscriberemus, & nobilitatis Regni nostri prærogatiuis honoribus & eminentijs, ipsum & successores illius legittime descendeñ, ornaremus prout præsentibus ijs adscribimus, illique à loco vbi in nostro & Reipub. seruitio summa cum admiratione periculose versabatur, & ab armis quibus tempore irruptionis vsus est, & posteris illius nomen &

Stemma in perpetuum retineñ. nobilitatis suæ argumentum, quo cæteri ad similem virtutũ imitacionem, & studia militaria, hac benignitate nostra prouocarentur, damus & concedimus, ipsumq; Christopherum Stephanouicz, notarium tesauri nostri, eiusq; posteros legittime descendentes in iura regni, & ordinis æquestris, successoresq; illius cooptamus, cognomenq; ei & successoribus illius Plestowski / & Arma quibus in posterum vtetur, videlicet manum dextram loricatam, Simiteram euaginatam portantem, in campo rubeo, nec non in vertice huius modi Stẽmatis, galeam millitarem apertam, cum aurea desuper Corona ex qua milles armatus cum Simitera in manu dextra portans eminentem, gratiose largimur, & conferrimus, cognomenq; huius Stẽmatis Pogonia assignamus, &c. &c. Datum ex Castris nostris ad Plescouiam Ciuitatẽ die 21. Mensis Nouembris, Anno 1 5 8 1. Regni nostri 6.

O Kleynociech wßystkich Páństw álbo Woiewodztw Krolestwu Polskiemu / y Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu należacych. Xięgi Piąte.

Naprzod Woiewodztwo Krákowskie vżywa Orłá Białego ná Choragwiách / w one czásy gdy bywáły pospolite rußenia częste / iáko też y od Vrzednikow Ziemskich / od Sedźiow gdy Rycerstwo ná Roki przednie sie pozywa / pod tytułem Krolewskim á tákowym Herbem wydawáne bywáią pozwy od iednych ná drugie.

¶ Ma tho Woiewodztwo w sobie naprzednieysze Senatory / Biskupá ktory był tego czásu Piotr Myßkowski z Domu Jástrzebiec / wźiet po Fránćißku Krasinskim z Domu Slepowron.

¶ Káßtellan Krákowski ktory przed Woiewodą mieysce pierwße ma w Rádźie / co był przemienił Bolesław Krzywousty / dla czego czythay Kromerá lib. 5.

¶ Był tego czásu Káßtellanem Wálenty Dębieński z Dębian z Domu Ráwicz / wźiet był po Mieleckim z Domu Gryff.

¶ Woiewodą był Andrzey Teczyński Hrábiá z Domu Topor / wźiet po Pietrze Zborowskim z Domu Jástrzebiec.

¶ Káßtellanem Woynickim Jan Teczyński Hrábiá / brát iego rodzony po Janie Hrábi z Tarnowá.

¶ Káßtellanem Sądeckim Stánisław Stádnicki.

¶ Káßtellanem Bieckim Mikołay Firley z Domu Lewart / po Száfráńcu z Domu Stárykoń / ktory ná Sędomierskie był wstąpił.

¶ Káßtellan Oświećimski Kryßtoff Komorowski z Zywcá ná Gołuchowcu / z Domu Korczak alias Wreby.

¶ Stároſtá / Generalem / Jan Zamoyſki z Domu Koźlarogi.
Stároſtá Bieckim / Mikolay Ligezá z Bobrku z Domu Pułkozá.
Stároſtá Sądeckim / Stániſław Mężyk z Domu Wieniáwá.
Stároſtá Oświećimſkim / N. Piotr Myſzkowſki z Domu Jáſtrzebiec.
¶ Woyſkim Andrzey Száfrániec ſyn Woiewody Sedomierſkiego.
Podkomorzym / Stániſław Cikowſki z Domu Rádwan.
Sedźia Ziemſki / Sczeſny Czerſki ná Sielcu z Domu Ráwá.
Chorążym / Márcyan Chełmſki z Domu Oſtoiá.
Podſtolim / Stániſław Gárnyſz z Domu Rożá.
Podſędek / Stániſław Młoſzewſki z Domu Nowiná.
Piſarz Ziemſki / Jan Kmitá z Woley z Domu Srzeniáwá.
Łowczym / Grzegorz Branicki z Domu Gryff.
Woyſki Oświećimſki / Stániſław Jnwáldſki.

☞ Stároſtowie Nieſądowni.

¶ Oycowſkim / Jan Plázá z Domu Topor.
Stároſtá Lánckoruńſki / Ferens Vngarus.
Stároſtá Lelowſkim / Andrzey Száfrániec wyżſzey pomieniony.
Stároſtá Olſztyńſkim / Jan Ocieſki z Domu Jáſtrzebiec.
Stároſtá Szpiſkim / Káſper Máćieiowſki z Domu Ciolek.
Stároſtá Rápſztyńſkim / Seweryn Bonár / y Stároſtá Dopczyckim.
Stároſtá Czorſztyńſkim / N. Debieńſki z Domu Ráwá.
Wielkim Rząńcá był Michał Máleczkowſki z Domu Oſtoiá.
Podſtárośćim / Jozeph Kowalewſki z Domu Rádwan.
Sędźia / Mátheuſz Miśiewſki z Domu Jelitá.
Piſarz / Máćiey Bech z Domu Rogálá.
¶ Burgrábiow dwánaśćie / iáko Jan Plázá.
Stániſław Plázá z Domu Topor.
Piotr Strzałá z Domu Kotfic.
Stániſław Olſzewſki z Domu Liſow.
Máttheuſz Miśiewſki z Domu Koźlarogi. Burgrabiá
Chárſznicki był y Sędźim Sierádzkim.
Andrzey Czermińſki z Domu Koźlarogi.
Zygmunt Pálczewſki z Domu Szaſzor.
Mikołay Zubrowiecki z Domu Suchekownáty.
Jan Stráſz z Domu Odrowąż.

Wálenty Kmitá / od Krolá Auguſtá to Márgrábſtwo nádáne / nie ieſt priuilegiatum, ten był z Domu Srzeniáwá.

Wrotnicy dwá ku tym Burgrábiom / ktorzy też Szláchćicy záwſze być máią / ludźie wiáry godni byli ná ten czás / Goſłáwſki z Domu Oxa / y Jedrzeiewſki.

☞ Thych Burgrábiow Vrzedy náſtáły zá pánowánia Władyſłáwá Jágiellá w Roku 1394.

☞ Zamek Krákowſki naprzod záłożył Grákkus Monárchá / záraz y Miáſto od imienia ſwego / o czym v wſzyſtkich Hiſtorykow czytamy. Był oblężon od Tátar zá Pudyká / ktorego záledwie obronił Klemens z Ruſcá Woiewodá Krák. z Domu Gryff. Zmurowan od Káźimierzá wielkiego / potym Jágiello wyżſzey murow podnieść kazał / ſtrażą opátrzył / czytay v Kromerá lib. 15.

¶ Zá Zygmuntá Pierwſzego / przez Janá Bonárá zmurowan / thák ozdobnie iáko teraz widźimy.

Kośćioły ná nim cztery / przednieyſzy záłożon y fundowan od Mieczyſłáwá napierwſzego Monárchy Chrześćiáńſkiego / w Roku 966. Do ktorego przyprowádźił Biſkupá z Włoch imieniem Prohoryná. Po nim náſtał

Proculphus támże z Rzymá/ w Roku 9 8 6. żył ná tey Stolicy lat iedenaście/ vmárł 9 9 5. Po nim nástał Lampertus primus, ktory żył lat 18. Po nim nástał Pompo Włoch tákże/ ktory tylko ßeść lat pánował. Po nim nástał Sompo Włoch / żył lat dźieśieć. Po nim nástał Rachelinus thákże Włoch/ żył lat 16. Po nim nástał Aaron Fráncus/ ktory był wźięt z Opáctwá Tynieckiego. Po nim iuż Polacy bywáli/ iákoś czytał pod Herby.

Miásto Krákow vżywa zá herb Trzech Wież o iedney Bronie / y Orłá tákim ſpoſobem iáko baczyß.

☞ Tho Miásto naprzod záłożył Grák wyżßey pomieniony / ieſt Stolica Krolow Polſkich / leży nád Rzeką Wisłą / Miásto ná wßeláką żywność okwite. Wiárę Chrześćiáńską w nim naprzod rozmnáżáć począł Miecysław circa Annum 9 6 6. przez wyżßey pomienione Biſkupy/ ácz Hiſtorycy mienią / że byli Arcybiſkupi ná przodku záraz / ále Baſko Kuſtoß Poznáńſki / tákże y Kátálog ináczey o tym piße / mieniąc że Biſkupá przy Krákowſkim/ Arcybiſkupá przy Gnieźnieńſkim poſtánowił/ cũ conſenſu Stephani ſeptimi ſedis Apoſtolicæ tũc præſidentes, dopiero zá pánowánia Káźimierzá Mnichá/ w Roku 1 0 4 6. wyżßey pomieniony Aaron/ gdy confirmácyą y Sakrę ſobie ziednał v Benedyktá 9. Papieżá tego imienia tedy y tę ozdobę Kośćiołowi Krákowſkiemu / y potym namiáſtkom ſwoiem ziednał/ czeº dowodźi kopią liſtu Papieſkiego piſáną w te ſłowá. Pro reuerentia Beati Petri Principis Apoſtolorum, ſub cuius velamento teſtatorum conſtituiſti, & pro amore Regis Caroli alias Cazimiri Domini veſtri, eiusq; coniuge Mariæ, eorumq; filii Boleslai, & pro honore tocius Regni veſtri, ſtatuimus, ſtabilimus, dicamus & benedicimus in perpetuum, in Eccleſia & Ciuitate Crac. eſſe Archiepiſcopum, & metropolim, cui ſubicimus omnes omnium Epiſcoporum Parochias, qui in toto Regno ſunt Polonico, vt Archiepiſcopali more vniuerſis præſideãt, tibi quoq; & ſucceſſoribus tuis palium de corpore Beati Petri ſumptum concedimus, diebus ſolennibus à iure inſtituendis deferendum. &c. &c.

Żył ná tey Stolicy Aaron lat dwánaśćie/ vmárł dniá 15. Máiá / Roku 1 0 5 5. Po nim nástał LAmpertus Polak/ iákoś pod Herbem czytał/ ktory będąc Fámiliey możney / nie poſtał záraz po Sakrę / zátym vtráćił thę ozdobę Kośćiołowi Krákowſkiemu.

Zá inßych Krolow co dáley tho więcey to Miáſto y wolnośći y ozdoby miáło/ o czym niżey á potym ßerzey w Hiſtoryey mieć będźieß.

☞ Nád wßyſtkie Krole y Monárchy Leßek Czarny to Miáſto był zozdobił / wßyſtkie co ich w murze / Mießczány nobilitował / o czym czytay v Kromerá kśięgi dźieśiąte/ y Prywilegia ich tego potwierdzáią. Ten Leßek ták ſobie Mießczány Krákowſkie dla wiáry y ſtáłośći poważał/ wolnośći wielkie rowne ze wßyſtkim Rycerſtwem nádał / ſam znimi rowno w iednákich ßátach chadzał / okázuiąc to wßyſtkim że ich nie ledá iáko ſobie poważał/ á tho ſię dźiáło circa Annum 1 2 8 5. o czym w Hiſtoryey ßerzey będźie.

☞ Iáko mogę baczyć ná ten czás wiele Niemcow/ á máło nie wßyſcy co przednieyßy w Rádźie w thym Mieśćie byli / iáko od Roku 1 3 6 3. zá pánowánia Káźimierzá Wielkiego ći byli.

Ioannes

☞ IOANNES Dob.
Sand Boczk.
Pacusius de Eperius.
Nicolaus Wtcziegk.
Pesko de Saler.
Nicolaus Edling.
Bartholomeus Tártáry.
Ioannes Patermanus.
Tyczo Opuler.
Condradus Wertir.
Wlusius Casmir.
Anno 1379.
Pesko Womer.
Goczo Czem.
Albertus foschagiel.
Clemēs de alba Ecclesia.
Hermanus Huter.
Nicolaus Pechler.
Anno 1380.
Petrus Neltz.
Nicolaus Czampraw.
Anno 1381.
Ioannes Cielách.
Winko Dáncz.
Stephanus Olaw.
Ioannes Spitzner.
Anno 1383. Interregnum.
Ioannes Crac.
Nicolaus Bochnar.
Sándlo Gostycz.
Nicolaus Boloth.
Anno 1384.
Iacobus de curia, hi omnes electi sub interregno.
Anno 1387. tempore Iagiellonis.
Ioannes Gozelt.
Petrus Fochszagelt.
Anno 1389.
Hánko Hulczner.
Hánko Bártffál.
Petrus Girkardorff.
Anno 1390.
Nicolaus Lange.
Ioannes de Plavv.
Anno 1391.
Ioannes Crancz.
Gieysterus.
Ioannes Stepkugiel.
Petrus Menigarth.
Anno 1594.
Iacobus Cordbier.

Ioannes Piezny.
Kásper Krugiel.
Ioannes Posuange.
Stano Nohaw.
Anno 1395.
Ioannes Ederer.
Petrus Gieytan.
Anno 1306.
Nicolaus Bochnar, był Zupnikiem Krákowskiey Zupy.
Anno 1397.
Nicolaus Giemlich.
Nicolaus Stratlicz.
Ioannes Czopchin.
Anno 1398.
Andreas Czarnisza.
Anno 1399.
Georgius Arnzberg.
Michael de Czíczla.
Anno 1491.
Petrus Menitardi.
Nicolaus Freyberg.
Anno 1403.
Lucas Bochnar.
Ioannes Borek.——
Anno 1404.
Kásper Krugiel.
Anno 1405.
Matias Crusberg.
Ioannes Folkinberg.
Nicolaus Platner.
Anno 1408.
Ioannes Fentlandl.
Nicolaus Botner.
Anno 1411.
Martinus Weygiel.
Anno 1412.
Claus Kizingier.
Paulus Oman.
Anno 1413.
Petrus Brigier.
Anno 1414.
Petrus Feter.
Mistko Debiec.
Anno 1415.
Pemigus Fredenreich.
Nicolaus Lepnikier.
Anno 1421.
Georgius Swarcz/then był osobliwie nobilithowan od Królá Władysłáwá Polskiego y Węgierskiego/ w roku 1442.

Nosił herb tákim kształtem / vżywał go w polu błekitnym. Potomstwá

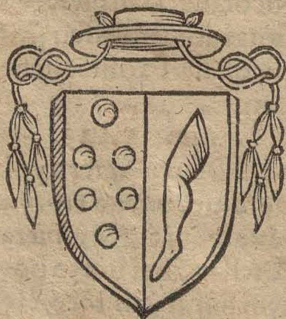
mieskiey płci iego niemász tylko po corkách Pernusowie. Dom w tym mieście znáczny y wielkiego záchowánia / był Melchior Pernus Philosophiæ & Medicinæ Doctor Phisicus Toruneń. y tám miał máietność w thym mieście y potomstwo. W Krákowie zásie przy dawnym gniazdzie oyczystym bráćia álbo synowcy iego / ludźie R. P. miástá onego zásłużeni/ z ktorych był Pisarzem mieyskim/ vir doctrina & virtute insignis. Drugi Kánonikiem Olomunieckim / y inszy bywáli przedniemi Ráycámi/ iáko niżey według porzodku vsłyszysz.
Potym Swarczu drugi w Rádźie był.
Erasmus Gersmenler.
Vilhelmus Viland.
Anno 1422.
Georgius Morstin, tego dźiś potomstwá wiele.
Nicolaus Zippar.
Nicolaus Bastgier.
Gotardus strolt, seu stral.
Nicolaus Prostkienchein.
Anno 1423.
NICOlaus Wierzynk. Potomek onego ktory zá pánowánia Kázimierzá Wielkie°/był bárzo hoynym száfárzem iáko czy-

taß v Kromerá Kśiegi 12. Then zá Herb nośił znák táki / o pothomſtwie iego w thym wieku niewiem.

Nicolaus Glerzer.
Marcus Noldenſels.
Anno 1424.
Nicolaus Teſchner.
Petrus Graſſer.
Ioannes Veidelich.
Anno 1425.
Martinus Brzeski.
Ioannes Svvaidocher.
Anno 1426.
Stano Streycher.
Ditrich Weymrich.
Anno 1427.
Georgius Oirent.
Nicolaus Zaifreth.
Anno 1428.
Bernardus de Brega.

¶ Ioannes Ozius oćiec Stániſłáwá Kárdynałá y Biſkupá Wármieńſkiego/z ktorego iáká ozdobá nie tylko temu miáſtu/ále wßytkiey Koronie Polſkiey byłá/ieſt y bedźie długo/iezyk moy wypowiedźieć y pioro wypiſáć thego niemoże/ dobrze świádomy żywot práwie świetyiego Włochom/Hißpanom/Fráncuzom/ y wielu inßym narodom / ktorym pochwale wßyſthke z cnot iego/godnośći y zacnośći zlecam. Vżywał Herbu tákim kßtałtem.

Przeßedł był ßláchetnośćią málo nie wßyſtkie przeciwnie ße Fámilie/ bo wßyſcy zgołá MOnárchowie ná świećie powáżáli go ſobie / iego náuce y rozumowi/wielkie rzeczy do rozſadku zlecáli / o czym maß świádectwá doſyć v roznych ſcriptorow.

Jan brát tego Kárdynałá był Stároſtą Gudſtátſkim w Biſkupſtwie Wármieńſkim/zoſtáwił ſyná Stániſłáwá Kánoniká Wármieńſkiego/ y Sekretarzá Krolewſkiego/y Vlryká młodźieńcá godnego/corek trzy/Anne/ byłá zá Sthároſtą Brunßberſkim / Orßuli y Bárbáre pánny.

Vlryk wtory brát tego Kárdynałá/zoſtáwił ſynow trzech/Stániſłáwá Kánoniká Wármieńſkiego/zoſtał Kápucyanem/ Vlryká ktory był piſárzem w Skárbie Litewſkim/y Woyćiechá/ corki dwie/Jádwigá y Kryſtyná.

NIColaus Alberti Kolegá Ozyuſow.
Anno 1429.
Kuńczá Kroſner.
Ioannes Krancz.
Anno 1433.
Martinus Chmiel.
Anno 1434.
Ioannes Wnek.
Anno 1436.
Nicolaus Seraphin. Był Zupnikiem Zup krákowſkich/zá niego był tumult poſpolſthwá ná Ráyce.
Anno 1437.
Stáczko Aurifaber.
Anno 1439.
Petrus Kayner.
Ioannes Techner.
Anno 1441.
Petrus Sartor.
Ioannes Pitrtyn.
Anno 1442.
Ioannes Sindra.
Ioannes Stolczer.
Anno 1443.
Hermanus Krancz.
Anno 1444.
Nicolaus Scholwicz.
Michael Ederer.
INterregnum Anno 1446.
Paulus Feter.
Petrus Pochler.
Anno 1447.
Waltek Kizingier.
Anno 1450.
Ioannes Szwáydulcz.
Stanislaus Podrzoñcy.
Anno 1451.
Kuncza Lancz. decolatus.
Anno 1452.
Ioannes Gerſtendorff.
Thomas Garrechter.
Stano Morſztyn.
Anno 1453.
Ioannes Kindt.
Ioannes Behem.
Anno 1454.
Jároß Mánkowicz ßterki decolatus.
Hartlab Bárkwicz.
Anno 1456.
Martinus Belza. Then był w Rábßtynie w więźieniu o zabićie Tecżyńſkiego.
Stanislaus Koczwárá.
Anno 1458.
Nicolaus Szaltcz.
Anno 1459.
Nicolaus Ditrich.
Ioannes Virſing. Decolatus per Conſules, de quo fuit actio apud Regem Cazimirum.
Nicolaus Kloder.
Anno 1460.
Dipoldus Zhilbergier.
Anno 1461.
Staniſlaus Leyniter. decolatus.
Staniſlaus Gotler.
Hoc Anno decolati ſunt

Conſules

Consules propter occisionem Tencinij.
Anno 1462.
Thomas Steltzer.
Martinus Haffer.
Anno 1463.
Paulus Noremberg.
Anno 1464.
Stano Lang.
Ioannes Karnowſki.
Anno 1465.
Ioannes Mośiądz.
Ioannes Tepner.
Anno 1466.
Iacobus Szweydutzher.
Ioannes Gierſtman.
Iacobus Wilczkowſki.
Anno 1467.
Ioannes Gartner.
Anno 1468.
Petrus Goſowiec Medicinæ Doctor & Lector.
Anno 1469.
Matias Páczko / ieſt potomſtwo iego w thym wieku.
Nicolaus Giebill.
Anno 1470.
Marcus Teordermder.
Nicolaus Walbram Salamon.
Peter Lang.
Anno 1471.
Stano Kuncza.
Nicolaus Żarogowſki.
Stanislaus Przedborek.
Anno 1473.
Sigiſmundus Stano.
Anno 1474.
Ioannes Kletuer.
Anno 1475.
Paulus Bechr.
Ioannes Thegiel.
Anno 1476.
Ioannes Gauro, ſyn iego był Magiſter Prætorij.
Anno 1477.
Ioannes Turzo. w ktorego domu teras Heretycy nabożeńſtwá ſwe odpráwiáią / Vngarus fuit.
Anno 1478.
Zaiſredus Betman.
Anno 1479.
Jan Borek.

Piotr Sálámon.
Georgius Morßtyn.
Vlrych Getzenbergier.
Anno 1481.
Jan Scholtz.
Anno 1482.
Ioannes de regulis Medicinæ Doctor, Lector publicus Mázur.
Anno 1483.
Stanislaus Szwarcz.
Jan Báczk.
Anno 1484.
Stániſław Zagorowſki.
Anno 1485.
Jan Wiewiorká pelio.
Anno 1488.
Adam Schwarcz.
Anno 1489.
LEONardus Auguſtyn pannicida vnicum filium reliquit pannicidam.
Anno 1490.
Frydrych Schiling.
Jan Kizling od ktorego zoſthał ieden ſyn ociec dziśieyßego.
Anno 1492.
Káſper Genczkner.
Anno 1496.
Stániſław Morßtyn.
Káſper Belgier.
Anno 1498.
Jan Boner / był Zupnikiem Zup Krákowſkich / Stároſtą Oświećim. vir ditiſsimus.
Franciſcus Bánk / then był do tákiey nedze przyßedł / że mu z ſkárbu mieſkiego po pietnaśćie großy ná tydzień ná ſtráwe dawano.
Anno 1499.
Nicolaus Karcz.
Antoni Beindler.
Anno 1501.
Tomaß Konſer.
Piotr Morßtyn.
Mikołay Kámult nobilis Rutenus.
Anno 1503.
Páwel Káwman / ktory ácz wiele dźiećiſwych zoſtáwił / dobrá ie° w opce rece ſie doſtáły.
Georgius Turzo.
Matias Szcześny / ktore° corká zá Shtániſławem Częczotką.
Anno 1504.
Nicolaus Glińſki theras iego potomſtwo ná ziemſkim imieniu.
ANNO 1506.
Leonardus Fogielweder Vir diues zoſthávił był corke iedne / quæ ex cancro vniuerſi corporis mortua.
ANNO 1508.
Jan Krupek / od ktorego Krupkowie.
Jan Háler CALcographus diues.
ANNO 1509.
Mikołay Szyling.
NICOlaus de Comprouincia Doctor iuris, post Canonicus Crac.
Martinus Aurifaber.
ANNO 1510.
Georgius Thurßo / ſyn wyżßey pomienionego.
Georgius Szebárt.
ANNO 1511.
Eraſmus Krupek.
Michał Szpićß / był ſkazan ná śmierć z roſkazánia Krolewſkiego.
ANNO 1512.
Melchior Weygiel / ktorego żone było ſpalono propter Iudaiſmum zá Biſkupá Gámratá.
ANNO 1514.
Nicolaus Stano.
ANNO 1516.
Jan Morßtyn.
Iodocus Glac.
Pancracius Guteter / od ktorego ieſt potomſtwo w tym wieku.
Jan Cymerman. ktho rego ſyn był wieku mego Medicinæ Doctor.
ANNO 1518.
Piotr Dángiel.
ANNO 1519.
Seuerinus Boner.

Stanislaus Wáclaw / in summa egestate mortuus relicto Consulatu.

ANNO 1520.

Lukaß Noßkowski / medicinæ DOctor & Lector.

ANNO 1521.

Frac Rothk / vir diues vnicam filiã relinquit vxor Ioannis Krupek.

ANNO 1522.

Stanislaus Cipsar, mercator diues, 12. relinquit filios, vnicam filiam.

ANNO 1524.

Carolus Kutzer / vir diues, duos relinquit filios, natu minor capite plexus, alter in egestate mortuus.

ANNO 1526. sub Palatinatu Cmitæ.

Petrus de Oborniki Medicinæ Doctor & lector.

ANNO 1528.

Iustus Ludouicus Decius, Secretarius Regius, Vir Doctus & diues. Był Brát iego wielkim Rzanco Krákowskim / miał zá sobą Rożnowne iest potomstwo corki.

Albertus Kráiná / Medicinæ Doctor, mortuus Anno 1559.

ANNO 1529.

Stanislaus Salomon.

Hieronimus Reymar.

ANNO 1531.

Michael Pelio Bogacż. in egestate mortuus anno 1537.

ANNO 1532.

Wáclawek Chodorowski / then wielkie práwo wiodł z drugimi Ráycámi / vmárł w Piotrkowie ná Seymie.

Georgius Spiczyński.

Jan Konopnicki / then sam z Rospáczy obiesił w Wielki czwartek v Bárnádynow w Klasztorze.

ANNO 1534.

Jan Schiling.

ANNO 1536.

Jan Eykler / stárßy Krákowieckiego Cechu.

Stánisław Ziemiánin / vmárł w vbostwie / Rádziectwo pußcił.

Hieronymus Krugiel, obijt anno 1559.

ANNO 1538.

Bártoß Kromer / vmárł 1563. 24. Aprilis.

ANNO 1539.

Erasmus Schiling / obijt 1562.

Andreas Fogielweder / przodek iego był wyßßey pomieniony Lenard / ten Andrzey zostáwił synow trzech / Stánisłáwá / Andrzeiá / Piotrá / był Stánisław sekretarzem Królá Augustá / w poselstwie do hißpániey ieździł mąż godnie záslużony. Andrzey był Ráyco iáko nizey vstyßyß / ci máią Herby swe nádáne od Máximiliáná Cesárzá / o czym list świádczy zdáwná Sláchćicy z Niemiec. Czytay Gniazdo.

ANNO 1540.

Just Schiling.

ANNO 1541.

Erasmus Bánczk / potomstwo iego znißczáło.

Kásper Gucy Italus, homo diues, teras potomstwo iego iest.

Jan Lemboch.

ANNO 1542.

Bártoß Remar / kupił wieś Wilkowice / ie° synowie zową śie Wilkowskimi.

Erasmus Vondzam Doctor iuris, obijt 1554.

ANNO 1543.

Stánisław Strus.

Andreas de Opoczno Doctor Medicinæ.

ANNO 1544.

Nicolaus Báránowski / hoc nomen ex rure monalium asciuit, cum Staroszek vocabatur Mazouius ex orla Bora Rauensi.

Bartholomeus Abicht, obijt anno 1572.

Jan Kleczowski Konwisárz / obijt 1557. iest potomstwo iego.

Gregier Aurifaber.

ANNO 1545.

Paulus Kurnicki Sartor Regius.

ANNO 1546.

Laurentius Rybiecki de Radomskie vrbe vila.

ANNO 1547.

ERASMVS Czeczotká.

Gregorius Szczerbá Pistor.

ANNO 1547.

Nicolaus Koßlá / vir diues, so synowie iego.

ANNO 1551.

Georgius Schiling 1568 obijt.

Georgius Gutcter 1565. obijt.

Stanislaus Cirus Pelio. 1569. obijt, iest potomstwo.

Jan Krukier Cerdo, obijt 1569.

ANNO 1552. sub Palatinatu Odnovvski.

Symon Krompfelt / apoplexia mortuus 1572.

ANNO 1555. sub Palatinatu Do. Stanislai Tecżyński.

Jan Vll / kthorego żoná byłá wieku mego biallagłowá cnotliwa / y stałá zá Dokthorá / zwłaßczá biallymglowam w tych chorobách wielce byłá pomocna / zosthało ich potomstwo. Vmárł ten Vll Roku 1563. Apoplexia.

Albertus Bassa Medicinæ Doctor, Apoplexia mortuus.

Albertus

Albertus Rychter/subito mortuus.
ANNO 1557.
Bartholomeus Szembek 1569. vmárl.
Jozeff Lelen Aurifaber.
ANNO 1558.
Wáleryan Pernus Magister artium, obijt die 11. Septembris.
Andreas Máßtyllá / obijt anno 1568.16. Iunij
ANNO 1559.
Joáchym Krzyžánowski de Kutno pannorum incisor mortuus vltima Ianuarij, Anno 1583. ex quartana.
Anno 1560.
Sthephanus Haler Pelio consulatũ misit, vel sponte vel iussu Regio.
Bartel Puszcz, ex vrbe excessit.
Petrus Polak.
Anno 1563. sub Palatinatu Iordani Spytek.
Jan Morßtyn / mortuus Die 15. Nouembris, hora noctis 8. anno 1582.
Hieronymus Gielorn.
Jan Ber.
ANNO 1565.
Dangiel Aurifaber
Valentinus Krukier cerdo mortuus anno 1580. disenteria 12. Iulij.
Jan Dobrowski / propter absentiam Puszcz erat electus, sed quia adhuc superstes erat, ideo à Consulibus nõ admissꝰ
Anno 1566. sub Palatinatu Myßkowski.
Hieronymus Záłásowski.
Bartholomeus Puszcz, in suum locum restitutꝰ.
ANNO 1569.
Petrus Guteter, Doctor Iuris, plus voluit quam potuit, nam vires & corporis & ingenij defuerāt obijt anno 1572.21. Apr:
Sebestianus Cyglar.
Paulus Kisiel.
Bartholomaus Páczoská mortuus anno 1583. Februarij 11.
ANNO. 1570.
Stanislaus Rozanka, medicinæ Doctor. Ktory odumárł máiętności álbo pieniedzy 15. tysiecy corkam.
Zygmund Guteter.
Ioannes Szpigler, filius Hieronymi.
CHristopherus Rymer, pelifer & pannicida.
STAnislaus Szadowski Silesius.
Anno 1571. sub Palatinatu Barzy.
Lucas Murca Medicinæ Doctor.
Nicolaus Alancy Pharmacopola, ktorego iest pothomstwo synowie y corki/vmárł Roku 1580. dom zrodzony. W płocku drugi wziął dział pá weł brát Mikołáiow / y tám ma potomstwo.
Anno 1573. sub Palatinatu Firley.
Stanislaus Zawácki Picus, Medicinæ Doctor, Lector publicus Academiæ Craco. czythay pod herbem Rogálo.
Andreas Fugelvveder, renunciauit Consulatui, Dom to możny/ vżywáło herbu iákoś czytał w Gniaździe Cnoty.
Ioannes Maczeński Medicinæ Doctor, obijt subito 1580.
Martinus Vrbánkowicz de Clepardia, ktoreꝰ corká zá Mikołáiem Chełmskim / miał potym zá soba VRßule Klecżowßczánke też Ráyczánke / vir ad omnia paratus.
Gabryel Słoński / vżywał herbu Ostoiá / ma potomstwo corki.
Christoferus Biały Pelio, mortuus eodem Anno in Septembre.
ANNO 1574.
Piotr Fugielweder/mortuus 1576. prima Febr.
Ioannes Groth, Gostinius Omiecińá.
Anno 1579. Sub Palat. Petri Zborowski.
Ioannes Rap non suscepit Cosulatum.
Stanislaus Conrad.
Ioannes Cirus pelio.
Tomas Sławek.
Georgius Máßowski in locum Ioannis Rhab, in Maio electus.
ANNO 1580.
Vrbanus Fryzer. noluit
Jan Baptista. cosula.
Anno 1582. Sub Palatina. Andr. Tecżyński.
Paulus Zuter Crac.
Gasparus Guteter.
Valentinus Rimar.
MATTHÆVS Siebeneycher Calcographus, vir diues, zostáwił potomstwo. obijt Anno 1582. Decembris 9.
Sub eiusdem Palatinatu Anno 1582. Dominica Oculi Quadragesimæ.
Ioannes Pipan Pharmacopola Crac.
IOannes Vaxman Norembergeñ. olim Domini Hectoris seruitor.
Wolphklein Cra. Merc.
Georgius Schiltkra Germanus Iosti Decij Notarius vir diues. &c. &c.
☞ Inßych tu ná ten czás niekłáde Mießczan ludzi zacnych y możnych Kupcow/ ktorych było wieku meº niemáło/ wßákoż niedługo przy inßey mátheryey pożycżyli p. Bog zdrowia ßerzey o wßytkich czytáć bedzieß.

To miásto

☞ To Miásto dla zabićia Andrzeiá Tecżyńskiego/ gwaltu záwolánie vtráćilo bylo/ o cżym w Historyach cżytamy.

Práwem Maydeburskiem zá Boleslawá pudyká dopiero sie sądźić pocżeli Krákowianie/o cżym Kromer w Kśięgách 10. List 252.

Niechęć Wládyslawá Lokietká przećiwko sobie ználi/dla cżego/ cżytay Kśięgi pomienione. ¶ Zá thegoż Krolá Woytowstwo Krákowskie spustoszone/ dla cżego ibidem eodem libro cżytay.

Muszkatá Biskup / v tego Krolá byl w podeyźrzeniu / dla thego że byl Slężak/ Biskupstwu Klucż Bieckí vtráćil/o cżym cżytay ibidem.

Proboszcż Miechowski iż byl brát Woytá tego/ á dal mu byl do dźierżenia Letkowice/vtráćil ie Klasztorowi temu/o cżym cżytay ibidem lib. eodē.

Zá pánowánia Boleslawá wszystko bylo zgorzálo to Miásto Krákow/ y wielkie naiázdy ná sie miewálo od roznych nieprzyiaćiol / iáko od Tátar w Roku 1240. spalone bylo/tylko v Kośćiolá Iedrzeiá swietego kthory ná ten czás byl ná przedmieśćiu / dwie wieży zostály ná ktorych sie trochá ludźi vbogich obronilá / w Historyey o tym szerzey cżytáć bedźiesz.

W Roku 1260. spalone tákże od Tátar zá przywodem Rusakow. ⁊c.

Od Kśiążąt Mázowieckich cżesto náieżdżane y w obegnániu bywálo.

¶ Zá pánowánia Wládyslawá Iágiellá/Roku 1408. Od Zydowskich domow/ ktorzy ná ten czás ná swietey Anny Vlicy mieszkánia swe mieli/wielką szkodę przez ogień wźielo.

Potym w roku 1439. Wielka cżesć Miástá zgorzálá zá pánowánia Wládyslawá Polskiego y Wegierskiego Krolá / wielkie záburzenie pospolstwá bylo przećiwko Rádźie/ktore áż sam Zbigniew vspokoil / co winnieysze Rayce/lud zágniewány ćiesząc/posádząc dal do wieże.

W roku 1455. Wiecey niżli sto domow zgorzálo ná Grockiey á ná Kánoniczey vlicy zá pánowánia Kázimierzá Krolá / gdy byla Ellekcya Biskupá Thomaszá Strzepieńskiego.

W roku 1462. Wietsza polowicá tego Miástá zgorzálá/wyszedl ogień z piecá źiemnego z Klasztorá swietey Troyce/ ná Poludnie y ná Zachod/obie stronie zgorzály.

W Roku 1465. Zá tegoż Krolá /od swietego Fránćiszká áż y wszystek Stradom (krom Kośćiolá Bárnádynow) zgorzálo.

W roku 1474. Pocżąwszy od swietego Mikolájá Brony áż do Nowey sto Domow zgorzálo

W roku 1492. Tegoż Miástá zgorzálá wszystká cżesć ná Zachod slońcá/y Wielkie Kollegium. Tegoż Roku ná bydlá wielkie powietrza byly/ y tegoż Roku Kázimierz Krol vmárl.

Tegoż Roku Trzy Slońcá ná Poludnie w pul miesiącá Grudniá widźiáne byly/y Kometá wielka przez dwá Miesiącá.

Zá pánowánia Olbráchtá/w roku 1493. Od Nowey Brony wielká cżesć Miástá ná Zachod y ná Pulnocy/z Wieżámi/ z mury/z Kośćioly zgorzálá. ¶ Tegoż sie Roku Zydowie wynieśli z Krákowá nád Wislę kedy teraz mieszkáia/á to dla niepokoiow/ktore práwie wszystko Miásto ćierpiálo dla żolnierzow prze nie. ¶ Tegoż Roku Fráncá pocżelá sie iáwić w Polszcże/wedlug Bielskiego.

W Roku 1498. Zá tegoż Krolá z Pulnocney strony naprzod Krákow Wály y Mury otácżáć pocżeto. Rzeke Rudáwe do niego przywiedźiono/od tegoż czásu dopiero co dáley to lepiey sie náprawia / thák Miásto iáko y Przedmieśćia.

☞ Zá pánowánia Zygmuntá Pierwszego Krolá/Roku 1528. Miesiącá Máiá o swietym Stánislawie/cżesć Krákowá zgorzálá y Kleparz/ tegoż Roku zgorzal Kázimierz y Kośćiol ná Zwierzyńcu.

Roku 1543. Byl wielki Mor w tymże mieśćie/trzey Slácheicy Lá-

pkowie z

pkowie z Woiewodztwá Krákowſkiego chowáli ludźie zmárłe / zebrawſzy wielkie pieniądze / ták o nich piſzą / że máietnosć kupili pochowawſzy Dwádźieśćiá tyśięcy ludźi / ći byli z domu Drużyná.

§ Roku 1544. Było czworo Záćmienie / Słońcá dwoie / Mieśiącá tákże dwoie. Oſtátek przypadkow áż do tego cżáſu ktore ná to Miáſto przypádáły / przy żywoćie Krolow nowo zmárłych czytay / á potym w Hiſtoryey wſzyſtko mieć bedźieſz.

Wychwáláć mi ozdoby Miáſtá tego nie trzebá / gdyż káżdemu Polakowi / dla ktorychem tylko zebrał te antiquitates nie ieſt táyno / á Cudzoźiemiec ktory iezyká nie świádom Polſkiego / niech Láćińſkie Hiſtoryki czyta.

Wwielkiey Polſzcze

Naprzednieyſze Woiewodztwo Poznáńſkie / nośi zá Herb Orłá Białłego bez Korony w Polu Czerwonym. Wielkie częſte prace przećiwko R. p. podeymowáli Pánowie y Rycerſtwo onych kráin / poki Pomorſka źiemiá / tákże y wſzyſtkie Pruſy / przećiwko Kroleſtwu nieprzyiaćielſkie ſie záchowáły / potym z Krzyżaki częſte náiázdy od nich miewáiąc / ſámi im też to znácznie oddawáli. Co gdyby ſie tu wſzyſtkie expedycye ich wyliczáć miáły / długa bych ći zabáwe vczynił / w Hiſtoryey oſtátek czytáć bedźieſz. Tego tám kráiu Naprzednieyſzy Pánowie / Arcybiſkup Gnieźnieńſki / Biſkup Poznáńſki / Woiewodá / Káſztellan. ⁊c. ⁊c. y drudzy / General Stároſtá Wielgopolſki. Tym pomienionym Pánom Duchownym obiemá / Krol Włádyſław te wolnośći dárował / w puſzczách ich własnych wſzelki źwierz łowić / Monete bić. ⁊c. Czytay Kromerá Kśiegi oſme.

☞ Naprzednieyſze Miáſto Poznań w onym Woiewodztwie / zá krolow Chrześćiáńſkich ma przodek / á przedtym Gniezno było Głową onych kráin / od Pogáńſkich Monárchow záłożone ábo fundowáne / z ktorego iáko Báſzko Hiſtoryk piſze / wychodźiło ludźi Rycerſkich do boiu zá pánowánia Bolesłáwá pierwſzego / w páncerzach trzynaśćie ſet / á czterzy tyśiące z tarczámi. Zamek w nim znowu práwie zmurował vpádły Kaźimierz Wielki ná gorze podnioſley.

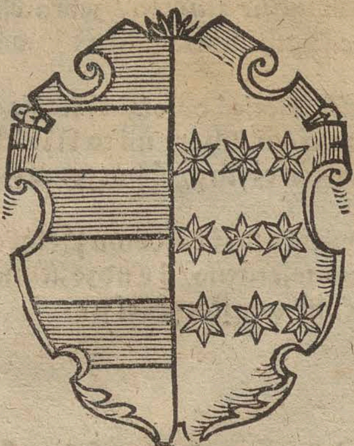
☞ Miáſto Poznań leży nád Rzeką Wártą / ma w ſobie ludźi rozmáite° narodu / wiele Mieſzczan y kupcow bogátych ktemu rzadnych / vżywa zá Herb trzech wież / w bramie dwá klucżá.

W Roku 1038. Od Czechow w interregnũ wyłupione było. Od Włádyſłáwá w oblężeniu było w Roku 1145. czytay Kromerá Kśiegi ſzoſte.

Od Włádyſłáwá Plwácżá też obleżone było / czytay Kromerá kśiegi śiodme.

Od Włádyſłáwá Łokietká dla czego niechćć ználi y czym ie ſkarał y potomſtwo ich / czytay tegoż Hiſtoryká Kśiegi II. to było w Roku 1284. Zgorzáło zá pánowánia Káźimierzá Krolá trzećiego 1447. Wiecey ſzczęśćia ich / o wolnośćiách ſzerzeyći Hiſtorya powie.

Woiewodztwo Sedomierſkie

Woiewodztwo Sedomierſkie noſi zá Herb trzy polá czerwone á trzy biaɫe/ po trzy gwiazdy we trzech rzedziech w polu blekitnym/ przednieyße ma dygnitarze/ Woiewode/ Káßtellaná/ y po nich inße/ według rozdzielenia Powiátow/ Rycerſtwo Woiewodztwá thego tákże y Pánowie/ wielkie vtrapienia od nieprzyiaćioł podeymowáli/ porażáli theż nieprzyiaćioły ſwe znácznie/ iáko o thym Hiſtorye świádczą.

Romaná Kśiąże Ruſkie porázili w Roku 1205. Cromer. libr. 7.

Zá zdrádliwą namową od Ruſakow do poddánia Tátárom/ okrutnie pomordowáni ná Zamku Sedomierſkim/ w ten czás był Stároſtą Petrus de Crempa w Roku 1260. czytay Kromerá Kśięgi dźiewiąte.

Potym w Roku/ 1285. porázeni od Tátar Cromer. libr. 10.

Porázeni od Ruſakow w Roku/ 1300. Cromer. lib. 11. oddáli potym.

Od Litwy w Roku/ 1351. Cromer. lib. 12.

Zá przywodem Ottoná/ Tárłá y Piotrá Pſonki/ czytay Cromer. lib. 10. Wiele inßych przypadkow ná to Woiewodztwo/ w Hiſtoryey obaczyß.

☞ Miáſto Sedomierz głowá tego Woiewodztwá nád Rzeką Wiſłą/ zá Monárchow Pogáńſkich ieſzcze fundowáne/ dla życzliwośći Krolom Pánom ſwym: wielkie wolnośći máią y Herbow rowno z nimi iednákich vżywáli/ iáko to baczyß Krolá ná Máieſtaćie y Orłá.

Leßek biały napirzod ie był znácznie budowáć pocżął/ wolnośći niemále nádał w Roku 1236. Zburzone było od Tátar w Roku 1240. Cromer. lib. 8.

Zgorzáło zá Boleſłáwá Wſtydliwego Roku 1258. y wiele ludzi pobráli Tátárowie. Cromer. lib. 9. Od Káźimierzá Wielkiego obmurowáne/ czytay Kromerá kśięgi 12. Wiele pothym w Hiſtoryey przypadkow ták ßczęśliwych iáko nießczęśliwych obaczyß.

Woiewodztwo Káliſkie

Woiewodztwo Káliſkie noſi Głowę Báwolą ná ßáchownicy w Koronie złotey/ polá czerwone y biaɫe/ pierzćień przez nozdrzá. Wiele pod thym znákiem Rycerſtwo Kráin onych z nieprzyiacioły znácznych poſług y pámięći godnych czyniło/ ácz też ſrogie vtrapienia ná ſię miewáli/ iednák męſtwo ich á ſtałość przodek otrzymawáłá/ co z Krzyżáki zá potrzeby miewáli czythay Kromerá Kśięgi 11. y ná wielu mieyſcách w Hiſtoryey mieć będźieß.

Naprzednieyſzy Senator Woiewodá / po nim Káſztellan / y inſzy według rozdźielenia Vrzędow z dawna w powiećiech.

☞ Miáſto Káliſz vżywa Herbu tákim kſztałtem / Broná w murze czarna / dwie wieży miedzy ktoremi chłop w trąbę trąbi / ieſt Miáſto w mieyſcu oſobnym y obronnym / nád Rzeką Przoſną ná wielkiey rowninie. Tego Miáſtá doſtał był Henryk Kśiąże Wrocłáwſkie / wſzákoż przez zdradę / kto był poddániu przyczyną czytay v Kromerá Kśięgi 10. y więcey ſie tám dowieſz / obmurowáne rządnie od Káźimierzá Wielkiego / czytay Kromerá Kśięgi 12.

Od Mázowſzan y Kśiążęćiá ich Semowitá oblężone było / czytay Kromerá Kśięgi 14. liſt 355. Częſto Krzyżakom z tego Miáſtá odpor mężny dawano / o czymći potym Hiſtorya powie / álbo v Kromerá czytay Kśięgi 11. Inſze przypadki ſzczęśćia rozmáitego / pod herby ták Rycerſkimi iáko Krolewſkimi obaczyſz.

Woiewodztwo Sieradzkie nośi Herb w Polu czerwonym / puł Orłá czarnego / á ná żołtym puł Lwá czerwonego w Koronie złotey. Rycerſtwo onego Woiewodztwá káżdy czerwonym ſie woſkiem pieczętowáć może / zá co im to nádano w Hiſtoryey o tym czytáć będźieſz.

Ma Senatory naprzednieyſze Woiewode y Káſztellaná / y inſze według rozdźielenia powiátow.

Co zá niepokoie miewáło od rożnych nieprzyiaćioł czytay Kromerá Kśięgi piąte. Potym w Roku 1246. co zá niepokoy od ſwych miáło / czytay támże Kśięgi 8.

Potym w Roku 1258. czytay Kśięgi 9. Od Krzyżakow iáko ſpuſtoſzona tá ziemiá / czytay Kśięgi 11. Z Mázowſzány co zá vtarczki miewáli / czytay Kśięgi 10. circa Annum 1289.

¶ Wieluńſka Ziemiá od Ślężakow ſpuſtoſzoná w Roku / czythay v Kromerá Kśięgi 21. W Roku 1442. co iáko im znácznie oddawáli w Hiſtoryey mieć będźieſz. Od Janá Gielſzá zboyce Ślężaká ſpuſtoſzony był ten Powiát. Cromer. lib. 22. Wiele inſzych przypadkow Hiſtoryáć powie.

☞ Miáſto Sieradz vżywa trzech wież z iedną broną / ná śrzedniey wieży Orzeł.

Miewáło ná ſie wielkie przypadki iáko zá pánowánia Władyſłáwá Hermaná / czytay Kromerá Kśięgi 5.

Zgorzáło w Roku 1447. o czym Cro. lib. 22.

Od Czechow náiecháne z Wenceſłáwem Kśiążęćiem Roku 1291. Seymy w nim częſte bywáły / o czym w Hiſtoryey y pod Herby czytáć będźieſz.

Woiewodztwo Lęczyckie vżywa Herbu pul Lwá czerwonego ná biáłym polu / á ná czerwonym pul Orłá biáłego: piſze Báſzko że zá Boleſłáwá Chabrego pod tą chorogwią wychodziło ludzi Rycerſkich dwá tyśiącá w páncerzách / á cztery tyśiące z tarczámi.

Wielkich trudnośći przedtym to Woiewodztwo z nieprzyiaćioły vżywáło zwłaſzczá z Litwą.

W Roku 1 2 9 3. Witenen kśiążę Litewſkie / prętko przez Mázowſze wpádſzy / ácz z máłym Woyſkiem / ále wielkie ſzkody poczynił / o czym czytay Kromerá Kśięgi 10.

Zá pánowánia Boleſłáwá Wſtydliwego / od Pruſákow co zá ſzkody podieło / czytay Kromerá Kśięgi dźiewiąte. Potym w Hiſtoryey więcey czytáć będźieſz.

☞ Miáſto naprzednieyſze Lęczycá vżywa zá Herb Trzech Wież o iedney Bronie.

W Kśięgách Dźiewiątych czytay v Kromerá / co zá vćiſk od ſwych miáło / w roku 1 2 5 8.

Od Litwy ſpalone y wybráne było / roku 1 2 9 3.

Przez Piotráſzá Máłochę Káſztellaná Brzeſkiego y Stároſtę támże / poddáne było Kśiążęćiu Mázowieckiemu Zemowitowi / w roku 1 3 8 3.

Synod Biſkupi ábo ziazd w nim mieli / Czytay Kromerá Liſt 439.

Kośćioł ná Tumie Lęczycki zgorzał / domy Kánonicze z Arcybiſkupiem Dworem / w roku 1 4 7 3.

Zgorzáło w roku 1 5 8 3. W Hiſtoryey ſzerzey czytáć o przypadkách roznych iego będźieſz.

Woiewodztwo Kuiáwſkie Brzeſkie vżywa zá Herb Orłá Czarnego połowice á Lwá Czarnego grzbiety do śiebie o iedney Koronie ná żołtym polu. Tego Herbu záwſze vżywáłá Kuiáwſka źiemiá / co dźiś ná dwoie Woiewodztwo rozdźielono / zową Woiewody / Brzeſkiem iednego / drugiego Inowłocłáwſkiem / á przedtym bywał ieden tylko Gniewkowſki / o czym w Hiſtoryey czytamy v Kromerá Kśięgi 6.

Wſpominiáiąc Kśiążę Ruſkie Swárná piſze tymi słowy Kromer: Hac elati victoria Barbari, Cuiauiæ quoq; magnam partem depopulati, incenſis multis pagis & Opidis, in gentem prædam abegere. Tákże gdźie wſpomina dźiał Bráćiey dwu Leſzká z Konradem / w Kśięgách śiodmych ták piſze: Mazouiam vero & Cuiauiam Leſcus, de conſilij conuentuſq; ſentencia, Conrado Fratri minori in ſortem patrimonij conceſsit.

Tákże zá Mieczyſłáwá ſtárego / nie wſpominiáiąc Woiewodztwá żadnego / tylko

nego/tylko ták piſze: Ac primum quidem Cuiauienſem Oram, quæ in poteſtate Cazimiri liberorum erat. &c. &c. Czytay Kśiegi 7. Liſt 179.

Wſpomina też ná Liśćie 236. w kśiegách Dźiewiątych: Cuiauiam Vaſtabundus ingreditur.

Zá Popielá wſpomináiąc Krußfice tám thákże piſze: In ea Ora quæ Cuiauia dicitur: Czytay Kśiegi 2. Liſt 36.

Libro 12. Folio 307. Gdźie wſpomina Legaty Papieſkie tymi ſłowy: Qui Polono Regi Cuiauiam ac Dobrinum reddi, & decem milia florenorum adiudicata, numerari á cruciferis curarent, &c. &c.

Tákże Folio 104. Cuiauia Zbigneo conceſſa.

Libro 8. Wſpomináiąc Swátopełká Kśiążę Pomorſkie/ thák piſze: Ipſe vero cum Pruſsis in Cuiauiam excurſionem facit, eamq; longe lateq; ferro & incendijs depopulatur: Y ná inſzych wiele mieyſcách źiemie nierozdźieláiąc. ¶ Libro 17. Nie rozdźielnie Rycerſtwo wſpomina tey źiemie/ tylko in genere kłádźie: Cuiauienſem vero atq; Dobrinenſem Nobilitatem, Rex Brodniciæ, Breſte, Ripini & Nacli, in præſidijs eſſe iuſsit. &c. Czytay Liſt 411.

W Kśięgách tákże 19. Ná Liśćie 447. Ták piſze: Cuiauij quoq; ac Dobrineñ. poſt decem annos deinceps, vt ab auenæ penſione immunes ſint, &c. &c.

¶ W Roku 1374. Zemomyſł Łokietkow Brát vmieráiąc/ trzech Synow zoſtáwił/ ktorzy ſie ták dźielili tymi Powiáty tey tám źiemie/ Przemyſłowi Bydgoſzcz/ Leſzkowi Inowlocłáwſki/ Káźimierzowi Gniewkowſki/ Czytay Kśiegi 13. Liſt 336. ꝛc. ꝛc. Oſtátek w Hiſtoryey.

☞ Miáſto Brześćie/ tákże Inowlocław/

te od ktorych ſie Woiewodztwá dźielą/ noſzą zá Herb Trzy Wieże/ Orzeł ták iáko Krákowá Miáſtá.

Co zá przypadki bywáły ná te Miáſtá nieſzcżeśliwe/ ná ten czás kiedy y ná Powiáty/ wiele ſie o tym w Hiſtoryey náczytaſz.

Brześćie oblężone było od Krzyżakow roku 1331. Potym dobyte po trzech Mieśiecy. Czytay Kromera Kśiegi Jedennaſte.

Oblężone było w roku 1384. Od kogo á dla ktorey przycżyny/ czytay Kromerá Kśiegi 14. Wiecey á doſtátecżnie w Hiſtoryey o tym bedźieſz miał.

Woiewodztwo Ruſkie

noſi Lwá ná Bronie złotey ná Polu Błękitnym: To Woiewodztwo dopiero zá Káźimierzá Wielkiego/ y wſzyſtko Kśieſtwo Ruſkie do Polſki przybyło/ o czym Przywileie y Kromer w kśiegách 12. Liſt 309. świadczy tymi ſłowy: His ita geſtis, Rex conuentu Ruſſorum habito, in formam prouinciæ Ruſsiam á ſe ſubactam redegit: Caſtellanos, Præfectos, Iudices, & alios Magiſtratus, Polonorum more inſtituit, Ruſſosq; eodem cum Polonis iure eſſe iuſsit. &c. A to ſie dźiało Roku 1342.

¶ Ma to Woiewodztwo naprzednieyſze Senatory/ Arcybiſkupá Lwowſkiego/ Po nim Woiewodá Ruſki/ Káſztellan Lwowſki. ꝛc. Według roz-

działenia powiátow drudzy/o czym potym w Historyey ßerzey mieć będźieß. Mieśćiwá/prace/zasługi przećiwko R. P. Rycerstwá kráiow onych/ od początku áż do dźisieyßego wieku wiele śię w Historyey náczytaß.

☞ Miásto naprzednieyße Woiewodztwá Ruskiego Lwow/ vżywa Herbu Trzech Wież/w Bronie Lwá wspiętego z rozdźiewioną páßczęką.

Záłożone y fundowáne od Lwá Kśiążęćiá Ruskie° Dánźielowe° syná. Nie wielkieć wprawdźie sámo w sobie/ale Przedmieśćia ma bárzo przestrone/nád wiele Miast inych w Polßcze rzodnieyße / á to dla Mądrych Możnych Rádźiec y Mießczan w nim. Iáko śię thám osadzáią/ y co zá ludźie do Rády biorą/ toć śię potym ßerzey opowie. Biorą ludźie vczone Promotas Personas do ßkoły z Akádemiey Krákowskiey / obaczywßy godność á do iákiego śię stanu bierze/záraz opátrzą z miástá niewypußczáiąc/miedzy śię do Rády ábo ná vrząd pierwey mnieyßy wezmą/ieśli Duchownym być chce/ y tego ieśli bacżą godnego opátrzą/ták że nie tylko łáwice swe Rádą mądrą/ ále też Kośćioły/Szkoły/ludźmi záwße godnymi opátruią. W ßkole záśię swey gdy obaczą Młodźieńce iákie ábo y Dźiatki podleyßych Mießczan chćiwe do náuki / kosztem swym do inßych Szkoł ábo Akádemiy wysyłáią / á z skárbu swego pospolitego płácą/ y wieleć potym porządnych á pochwalenia y pámięći godnych spraw ich Historya powie.

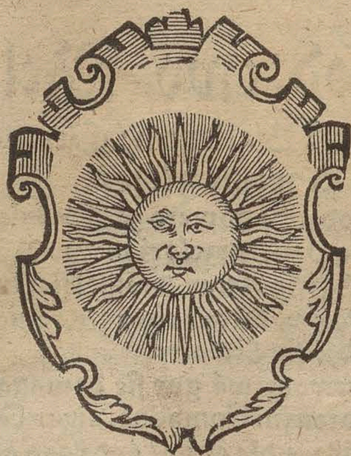
Przypátrz śię przy iedney Máteryey in translatione Iuris Saxonici Páwłá Szczerbicá Syndyká eiusdem Ciuitatis, iákoć ie tám właśnie ich podpisy vkázuią. Nicolaum Gelasinũ Iuris vtriusq; Doctorem Consulem ibidẽ. Simonem Alexand: Artium Liberalium Magist: Scabinum ibidem. Albertum Pedianum Leop: Artium Liberalium Magi: Ciuem ibidem. Albertum Ostrosium Chodelieñ: Artium liberalium Baccala: Scabinũ ibidẽ. Stanislaum Anserinum Leo: Arciũ liberaliũ Baccal: Notariũ eiusdem ciuit.

¶ Gdźieby przyßło do przednieyßych Rádźiec Miástá tego abych chćiał ie tu wspomnieć miał/ pewnie Spártáineñ: Lácedemonieñ: Athenieñ: y one inße dawne Ciuitates & Regna nád niegodnieyßymi chlubić śię nie mogą.

¶ Nie godźi mi śię iednák zániechác / ták dla wielkiey sámego godnośći y Náuki Symoná de Brzeziny / Artium & Philosophiæ Magistrum, skąd przednieyßego/ Doctrina, ingenio & opibus Virum insignẽ w tymże Mieśćie/ ktorego syn tegoż imienia/ácz ná ten czás był lat młodych/ale Náuki y dowćipu doskonálego/Postronne Kráiny widźiał/obyczáie y Iezyki ich vmiał/w Greckim/Láćińskim Wierßu/& in soluta Oratione, z wielą vczonych mężow zrownał. Vżywał Herbu tákiem kßtałtem.

¶ Wieleć potym ludźi godnych z tego Miástá przy ßerßym opisániu spraw R. P. pokaże/ tu śię krotkośći folgowáć muśi.

Woiewodztwo Podolskie vżywa zá Herb Słońcá złotego ná Białkym Polu / iest bárzo ßeroka y obfita kráiná / ále od złych sąsiad często á ßkodliwie pustoßona bywa / iáko od Tátar / Turkow / Wołochow / czego ć tu tháć w krotkim plácu wspominać niechce / gdyż o częstych naiázdách tych nieprzyiaćioł wiele ć Historye powiedáią. Ma przednieyße Senatory / Biskupá / Woiewode / Káßtellany / według stárodawnego porządku.

☞ Miásto naprzednieyße Kámieniec / ktore vżywa Herbu Swietego Jerzego ná koniu á on Smoká bije / od Kśiążąt Ruskich nádány / iest Miásto w mieyscu obronnym ná gorze skáliskey / pod ktore Rzeká wpada / ktora gdyby potrzebá obroćić y záhámowáć może / ták / że nábierze pełne przekopy wody kthore są około Miástá bárzo głębokie. Zamek przy tymże Mieśćie iest obronny na skále y niedobyty / dwie mili thylko od Niestru / ktory dźieli Wołosko gránice / nád kthorym z drugą stronę iest Zamek Wołoski / Choćim. Ma w sobie to Miásto ludźie Rycerskie / ták Sláchte okoliczną / iáko też Mießczány / Polaki / Rus / Ormiány / y inße narody / Miásto ná wßystko żyzne.

WOiewodztwo Lubelskie nośi zá Herb Jeleniá Rogátego / ná ßyi Koroná w polu Czerwonym. ¶ To Woiewodztwo Kázimierz Syn Jágiełłow dopiero w Roku 1473. od Woiewodztwá Sędomierskiego / prze ßerokość oddźieliwßy postánowił / o czym Kromer w Kśięgách 28 piße tymi słowy: Instituta etiam tunc est noua Satrapia siue palatinatus in tractu Lublineñ, cuius iurisdictio amplior esse visa est, quam vt eius moles cōmode ab vno Palatino sustineri posset. &c. Jáko często od roznych nieprzyiaćioł pustoßone było / toć śie nápotym w Historyey pokaże / tu ná ten czás krotkośći folgowáć śie musi. Naprzednieyßy Senatorowie / Woiewodá / Káßtellan / y drudzy według porządku y rozdźielenia dawnego.

☞ Miásto Lublin nośi zá Herb Kozłá / w wielkich niebespiecznośćiách bywáło od roznych nieprzyiaćioł / od Juliná Kśiążećiá záłożone. ¶ Od Romaná obleżone Kśiążećiá Ruskiego / wßákoż porážon ná głowę y z ludem / y sam zábit / czytay Kśięgi v Kromerá śiodme.

Od Rusi przez moc wźięte / czytay tegoż Historyká Kśięgi dźiewiąte.
Zbudowáne od Kázimierzá Wielkiego / o czym czytay Krom: kśięgi 12.
Zamek w tym Mieśćie ochędożnie zmurowány / iest w nim Kośćioł.
Spalon od Tátar w Roku 1240. Czytay Kromerá Kśięgi osme.
Spalon od Litwy w Roku 1252.
Odiet Rusi od Polakow / czytay Kromerá Kśięgi 11. Wiele inßych przypadkow roznego ßczęśćia w Historyey czytáć będźieß.

Woiewodztwo Bel=

ſkie nośi Gryffá Białkego ná Czerwo
nym Polu w Koronie złotey.
To Woiewodztwo dopiero zá Káźimie=
rzá Wielkiego do Polſki przyłaczone / w Ro=
ku 1 3 4 9. O czym czytay Krom: kśie: 12.
O tymże Woiewodztwie czytay Krome=
rá Kśiegi Dwudźieſte Cźwarte.
Thego Woiewodztwá gdy ſie domagał
práwem przyrodzonym Conradus Niger O=
leſnicen Dux, iáko/y dla czego/ á od kogo od
niego odſadzon/czytay Kromerá Kśiegi 25.
Naprzednieyſze Senatory ma/Woiewode/Káſztellaná/ y inſze Vrzed=
niki ziemſkie/y Káſztellany/ według rozdźielenia źiemie. Ma Powiátow
śiedm/Buſki/Hrodelſki/Gråbowiecki/Sokálſki/Tyſowiecki/Lubáczewſki/
Jáworowſki.

☞ Miáſto Naprzednieyſze Bełz/ nośi
Trzy Wieże o iedney Bronie. To Miáſto záłożył Lá=
dyſław Kśiaże Wieluńſkie y Opolſkie/przez Helbiegá
Woytá/w kráiu żyznym. Opánowáłá to Miáſto Li=
twá zá poddániem Ruſakow/w roku 1 3 5 0. Czy=
tay Kromerá Kśiegi 12.
Przez poddánie doſtáli Ruſacy Miáſtá y Zamku/
czytay Kromerá kśiegi piate. To było w Roku 1122.
Czytay tákże o poddániu tego Miáſtá y Zamku zá
Lodwiká od Ruſakow/w roku 1 3 7 6. V Kromerá w kśiegách 13.
Zgorzáło Miáſto Bełz/ Roku 1 4 7 3. Zá pánowánia Krolá Ká=
źimierzá Jágiellowicá/czytay Kromerá Kśiegi 28. Wiecey potym w Hi=
ſtoryey roznych przypadkow czytáć bedźieſz.

Woiewodztwo Płoc=

kie nośi Orłá Czarnego ná Polu Czer=
wonym/ P. złote w Pierśiách.
To Woiewodztwo zdawná do Korony
należáło. Naprzod było Zbigniewowi od=
dźielone od Władyſłáwá Hermaná/ á potym
od Boleſłáwá Krzywouſtego Boleſłáwowi
Kryſpuſowi/ ktorego Potomſtwo potym áż
do pánowánia Zygmuntá Pierwſzego w o=
nych kráinách pánowáło / á po śmierći Bo=
leſłáwá Kśiażećiá Syná Wacłáwowe° przy=
ſzło do Korony / wſzákoż tylko Feudali iure.
O czym czytay Kśiegi v Kromerá 12.
W Roku 1 4 9 5. Po śmierći Jánuſzá Kśiażećiá Mázowieckiego/
zá pánowánia Krolá Olbráchtá do Korony przyłaczone/czytay v Krome=
rá Kśiegi Trzydźieſte.
Ma Senatory te/Biſkupá/Woiewode/Káſztellaná/y inſze według da=
wnego rozdźielenia/ma Powiátow pieć/Płocki/Bielſki/Płońſki/Sierpſki/
Ráciońſki/

Ráćiąſki/dla Rzek ktore ſzeroko wylewáią/iáko Wkrá/oddźielone ſą drugie Powiáty/iáko Mláwſki/Srzeńſki. etc.

☞ Miáſto przednieyſze Płock nád Wiſłą Rzeką ná gorze/ieſzcze zá Pogáńſkich Monárchow záłożone/ noſi zá Herb Trzy Wieże o iedney Bronie. Wiele by mi ći przypadkow nieſzcżeſnych od roznych nieprzyiaćioł wſpominác miał/ iáko od Litwy/ od Krzyżakow/od Pruſakow/y od przyległych ziem ktore kroleſtwu należą/ iáko często náieżdżáne y puſtoſzone było/ wſzákoż o thym w Hiſtoryey dowodnie czytáć będźieſz/tu śię krotkośći folgowáć muśi.

Woiewodztwo Mázowieckie

noſi Orłá Białłego ná Czerwonym Polu/ kthore dopiero zá Zygmuntá Pierwſzego/ po onym rozdźieleniu miedzy Krzywouſtego ſyny/po czterech ſet lat do Korony przyłączone/ o czym Kromer in Funebri Oratione czyni wzmiánke/ wiele w Hiſtoryey czytáć będźieſz o nieſzcżeſnych przypadkách Páńſtwá tego/ tákże y o Męſtwie Rycerſtwá Kráiow onych/ ktorego z roznymi nieprzyiaćioły vżywáli.

☞ Miáſto naprzednieyſze przed tym bywáło Cyrſk w tym tám Páńſtwie/ wſzákoż wieku náſzego Wárſzáwá przodek mu odiełá/ Miáſto nád Wiſłą w żywnoſć wſzeláką obfite/ w ktorym Kupcow y Mieſzczan bogátych ieſt wiele/do tego ták porządnych y bogoboynych/że żadnego Heretyká miedzy ſobą ćierpieć niechcą/ Zborow im ſwych mieć niedopuſzczáią/ Sąśiad tych ktorzyby byli alieni á fide Catholica, miedzy ſobą nie ćierpią/dla czego od Páná Bogá ná wſzem vćiechy znáią/y Potomſtwo ich znáć będzie/vżywáią zá Herb Syreny.

Woiewodztwo Ráwſkie

noſi Orłá Czarnego tákże ná Czerwonym Polu/ R. Złota Literá w pierśiách. To Woiewodztwo od roznych nieprzyiaćioł vtrapienia miewáiąc/ pod tym znákiem znácznie im odpor dawáli/o czym ſzeroko w Hiſtoryey czytáć będźieſz. Ma przednieyſze Senatory/Woiewodę/ Káſztellaná/y inſze/według rozdźielenia Powiátow.

☞ Miáſto przednieyſze w tym Woiewodztwie Ráwá/w ktorym ieſt Zamek murowány/ktory Káźimierz Wielki nápráwić dał/o czym Kromer w Kśięgách 12. Oſtátek w Hiſtoryey ná roznych mieyſcách czytáć będźieſz.

Ziemie przynależące do tych Woiewodztw/tych znakow ábo Herbow vżywáią/ktore porządkiem ieden po drugim obaczyß.

☞ A naprzod ziemiá Dobrzyńska/ktora ácż niżße mieysce ma przed drugimi/wßákoż ią tu dla tych przyczyn ná przodek kłáde. Pierwßa/ iż mi ieſt Mátka / w kthoreiem ſie vrodźił z Rodźicow Sláchetnych y wychował poczćiwie/iákos o tym czytał pod Jáſtrzebcem herbem/ktorego z Dźiádow y Prádźiádow Przodkowie moi vżywáli/co też ná mie y ná bráćią moie Práwem przyrodzonym przyßło. Druga przyczyná że the ziemie naprzod kłáde / iż nád wßyſtkie inße ma Herb ábo znák naywſpánielßy/Człowiecżą Głowę miedzy dwiemá Koronámi/ktora ſtąd te ozdobę wźiełá/iż Rycerſtwo onych kráin w ſamey nieprzyiaćielſkiey práwie gárśći będąc/záwße pánom ſwoim Wiáre ſtátecżnie trzymáli. Wielka y Málá Polſká/ kthore záwße pod Regimentem przednieyßego Monárchy bywáły/nigdy/choć w dźierżáwie inßych Pánow tá ziemicá bywáłá/żadney doległośći od niey nie miewáły / záwße tho w ſobie Rycerſtwo onych kráin záchowywáło/że broni ſwych tylko ná Pogány á nieprzyiaćioły Pánow ſwych głowne dobywáli. A gdy Kśiążętom Mázoweckiem przypadáły potym potrzeby z drugimi / iáko w Hiſtoryách czytamy/Kśiążęty y bráćią ſwą/oni ſie záwße wymawiáli z tákowych expedycyi/ dla Prußow bliſkich nieprzyiaćioł ſwych. Y dla tegoż tá ziemiá Dobrzyńſka názwána/y dwiemá Koronámi/Człowiecżą głową zozdobioná/zá Herb im wiecżny nádána/o czym potym ßerzey czytáć będźieß.

Naprzod byłá oddźielona Bolesłáwowi rzecżonemu Kryſpus/ Synowi Bolesłáwá Krzywouſtego/o czym wßyſtkie Hiſtorye świadczą. To było w roku 1140. Kromer w kśięgách 6.

Potym w roku 1222. Tá ziemiá daná byłá ná pomoc Krzyżakom przećiwko Prußom od Kśiążęćiá Konradá/tám co zá posługi/co zá prace to Rycerſtwo czyniło y podeymowáło / ßeroko w Hiſtoryey o thym czytáć będźieß/ábo czytay v Kromerá Kśiegi śiodme.

Dárowána potym byłá Krzyżakom od tegoż Konradá/w roku 1227. z przyzwoleniem żony iego Agáty Ruſki/tákże y ſynow iego.

Zá pánowánia Wenceſłáwá Królá od Litwy tákże miecżem y ogniem ſpuſtoßoná/w roku 1300.

Potym zá pánowánia Władysłáwá Łokietká/ w roku 1320. Czytay v Kromerá Kśiegi Jedennaſte.

Potym w roku 1328. Jáko zdrádliwie kupioná od Krzyżakow v Królá Cżeſkiego Janá/czytay o tym Kromerá Kśiegi 11. Liſt 293.

Záſtáwioná w piąćidźieśiąt tyśięcy/od kogo y komu/czytay Kro: kśie:15.

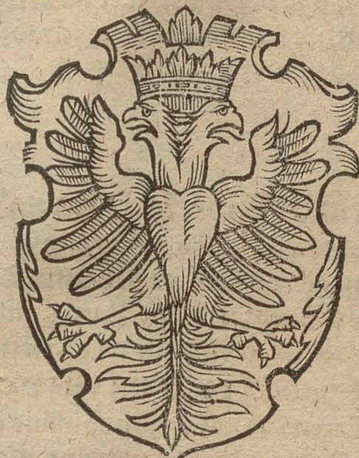
Zafrymárczona potym byłá thá ziemiá od Lodwiká z Władysłáwem Kśiążęćiem Opolſkiem zá Ruſką / iákiem ſpoſobem ábo dla czego/ czythay Kromerá Kśiegi 13.

Jákie vtrapienia/ ßkody od nieprzyiaćioł roznych tá ziemiá miewáłá/ toć nápotym Hiſtorya powie.

Naprzedniey-

Naprzednieyszego Senatorá ma Kásztellaná Dobrzyńskiego/ drugiego Rypieńskiego/trzeciego Słońskiego/potym insze Vrzedniki ziemskie według inszych ziem porządku. Wolna tá ziemiá od Dźieśiećin/zá ktore Biskupowi Włocláwskiemu áby sie ich nieupominał Ciechoćin dárowan/ o czymes iuż wyższey czytał. Ma Powiátow Trzy/Dobrzyński/ Rypieński/ á Lipieński/ Grod w Bobrowmkách nád Wisłą.

☞ Miásto przednieysze Dobrzyń vżywa Trzech Wież: Co zá vtrapienia od nieprzyiaćioł roznych miewáło/ w Historyey o tym szerzey czytháć bedźiesz/y ná wielu mieyscách.

Ziemiá Przemyska/

ktora należy do Woiewodztwá Ruskiego/vżywa zá Herb Orłá o dwu głowách w Koronie. Tá iáko dawno przyłączoná do Krolestwá/iużći táyno nie iest.

Ma przednieysze Senathory / Biskupá/ Kásztellaná/ y insze według inszych ziem porządku. O zasługách Rycerstwá / y o przypadkách roznego szcześćia ich w Historyey czytác bedźiesz.

☞ Miásto naprzednieysze Przemyśl/ nád Rzeką Sanem/ w kráiu żyznym / Zamek ná Gorze od dawnych Kśiążąt Ruskich zbudowány. Co zá przypadki ná tho Miásto bywáły/ w Historyey sie o tym náczytasz/nosi zá Herb Niedźwiedźiá Czarnego.

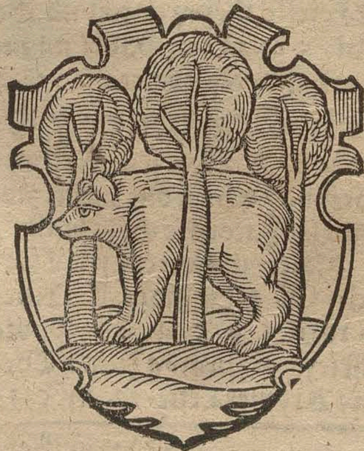
☞ Ziemiá Sánocka należy Woiewodztwu Ruskiemu.

☞ Ziemiá Hálicka vżywa zá Herb Káwki Czarney w Koronie złotey ná Biáłym polu. Tám co zá niewczásy te kráie od roznych nieprzyiaćioł miewáły/w Historyey sie o tym náczytasz.

W tym wieku naprzednieyszego Senatorá ma Kászthellaná / należy Woiewodztwu Ruskiemu.

Miásto Hálicz naprzednieysze/przy ktorym iest Zamek od dawnych Kśiążąt Ruskich zbudowány/w Historyey szerzey czytáć o nim bedźiesz.

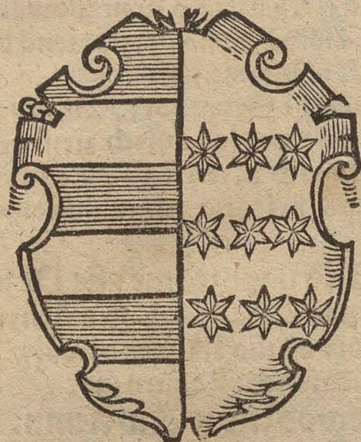
☞ Ziemiá Chełmska/ ktora tákże należy do Woiewodztwá Ruskiego/ nosi za Herb Niedźwiedźiá Białego miedzy Trzemá Drzewy zielonymi ná polu zielonym. Ma naprzednieysze Senatory/Biskupá/Kásztellaná/potym drugie według inszych ziem porządku.

Miásto Naprzednieysze Chełm vżywa zá Herb Trzech Wież.

☞ Ziemiá Wieluńska/ktora należy do woiewodztwá Sierádzkiego/ nośi Báránká Bożego/ thak iáko bacżyß ná Białlym polu. Przednieyßy Senator Káßtellan/y inßy. ⁊c.

Miásto Przednieyße Wieluń / w ktorym iest Zamek murowány/ nośi zá Herb Trzy Wieże. Co zá przypadki/ták ná Miásto iáko ná Slachte ziemie oney przychodźiły/w Historyey o tym cżytáć bedźieß.

☞ Ziemiá Sadecka/ktora należy do Woiewodztwá Krákowskiego/ vżywa tákim kßtaltem Herbu iáko y Sedomierska. Naprzednieyßy Senator Káßtellan/Zamek murowány przylegly gránicam wegierskim.

Miásto Sadecż przednieyße vżywa zá Herb Trzech Wież / zbudowáne od Wencżesłáwá Krolá/iáko o thym świadcży Kromer w kśie: 11. tymi słowy: Condidit aūt Venceslaus Rex Sandeciā Nouā,oppidū ad cōfluentem Dunaiecij & Biallæ fluminū, sub carpato mōte,quē Crempacū opinor nostri vocāt. To było roku 1304. W historyey o przypadkách tego kráiu cżytáć bedźieß.

☞ Liwska Ziemiá/ktora należy do Kśiestwá ábo Woiewodz: Mázoweckie°/ vżywa zá Herb pul Niedźwiedźiá Czarnego/ á pul Orłá Czerwonego o iedney Koronie. Ma naprzednieyße° Senatorá Káßtellaná. Co zá nießcżeśćia/ thakże y pocżiech ten tám kray vżywał/poki Litwá z Polską śie nie zieднocżylá/toć ná potym Historya powie.

§ Naprzednieyße Miásto Liw/ießcże zá Pogáńskich Monárchow fundowáne/ vżywa zá Herb Trzech Wież/iest w nim Grod Sodowny. Jáko cżesto nieprzyiaciel ná tho Miásto náieżdżał / y co zá przypadki ná nie bywáły/tego śie w Historyey nácżytaß.

☞ Kśiestwo Zathorskie y Oświećimskie / ktore do Krákowskiego Woiewodztwá przyłacżono / y ná iedne ziemie złącżono/oboie vżywáły/ Zatorskie Orłá biallę°/ w pierśiách Z. Złote. Oświećimskie Czarnego w pierśiách O. tákże złote. To Kśiestwo dopiero w roku 1454. przypádło do Korony Polskiey/ zá spráwo Janá Thecżyńskiego/ cżytay Kromerá kśie: 22. list 533.

W wielkiem

Wwielkiem Xsiestwie Litewskiem

te Woiewodztwá/ tákże y ná Wołyniu/tych Kleynotow vżywáią/ iáko Naprzod/

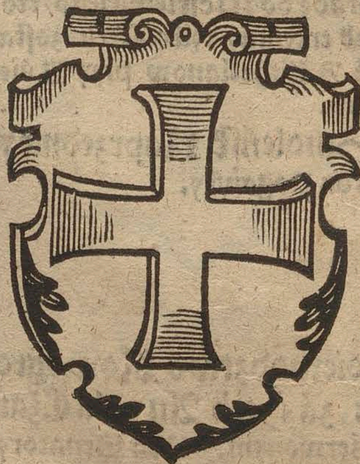
☞ Wileńskie vżywa Meżá ná koniu Białym w Czerwonym polu / Niedźwiedźiá Czarnego w polu zielonym/y Kolumny ná Czerwonym. Co zá przypadki ná to Woiewodztwo przypadáły od Krzyżakow / ßeroko o thym w Historyey czytáć bedźieß. Senatory ma przednieyße/Biskupá/Woiewode/Káßtellaná/ y inße Vrzedniki/według stárodawnego rozdźielenia według Polskiego porzadku.

Przednieyße Miásto Wilno vżywa tákże Herbu Pogoniey/ Jest Miásto wielkie y bogáte/ludźi ma w sobie Obywátele roznych narodow/Kupce/Rzemieślniki. ⁊c. Sa w nim dwá Zamki murowáne/ ieden ná Gorze/ drugi ná dole gdźie Xiażetá ábo Krolowie mießkiwáia.

☞ Woiewodztwo Trockie vżywa tákże Koniá/ ma Naprzednieyße Senatory/Woiewode/Káßtellaná/y inße.

Miásto Troki miedzy Jeziory Wielkiemi thákże vżywa zá Herb Pogoniey/Miásteczko iest niebudowne/ przy kthorym Zamek miedzy Jeziory ná mieyscu bárzo obronnym.

☞ Woiewodztwo Wołyńskie vżywa zá Herb Krzyżá Białego ná Czerwonym polu. Ma Senathory / Biskupá Luckiego / Woiewode Wołyńskiego / Káßtellaná. ⁊c. Cześniká/Podczáßego/ Woyskich trzech / Chorożego/ Podkomorzego/ Sedźiego/Podsedká/ Pisarzá. ⁊c. Powiátow ma trzy/Lucki/Włodymirski/y Krzemieniecki.

Miásto przednieyße Luck/ßeroka osádá / przy kthorym iest Zamek drzewiány/ thego Powiátu y Miástá rozmáite przypadki w Historyey obaczyß.

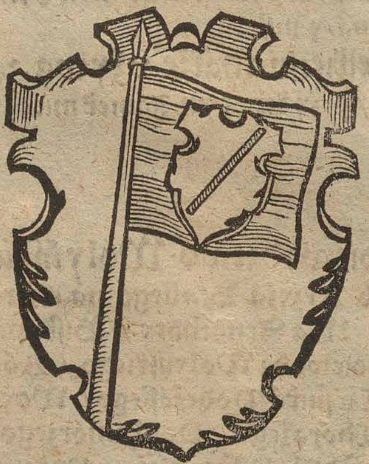
☞ Woiewodztwo Kijowskie/ vżywa zá herb Anyołá Białego ná Czerwonym Polu/iest bárzo śerokie / wśákoż nie ták ośiádłe iáko w Litwie ábo w Polśczé. Ma Senotory / Biskupá/ Woiewodę / Kásztellaná/y inśe.

Miásto przednieyśe Kijow vżywa zá herb dawnych Kśiążąt Ruskich świętego Jerzego ná koniu á on Smoká bije. O wielkośći y mocy tego Miástá Historyać potym powie.

☞ Ziemiá Zmudzka vżywa czarnego Niedźwiedźiá w Białey Obroży ná Czerwonym Polu. Tám naprzednieyśy Senator Biskup / po nim Stárostá/ Wicegerent/ potym Káśztellan/ y inśy. Szerokie/obfite/ y ośiádłe Páństwo.

Miásto Naprzednieyśe Kowno w oney ziemi y bogáte.

☞ Woiewodztwo Smoleńskie vżywa Choragwie Czerwoney/ Laská złota w polu śárym/wśákoż Woiewodztwo odeśło zá pánowánia Zygmuntá Pierwśego przez zdrádę do Moskiewskiego/ktore áż po ten wiek trzyma / tylko Tytuł został Woiewodźin á Káśthellanow przy Kśiestwie Litewskiem.

Miásto Smoleńsk Naprzednieyśe vżywálo herbu Pogoniey.

☞ Woiewodztwo Nowogrodzkie vżywa zá herb Anyołá Czarnego w polu Czerwonym. Ma Senatory/ Woiewodę/Káśztellaná/y inśe.

Miásto Nowogrod / vżywa zá herb Pogoniey/przy ktorym iest Zamek.

☞ Woiewodztwo Witepſkie nośi zá herb Meżá ná Koniu Białłym/ Rzod Złoty/ w polu Czerwonym. Ma Senatory/ Woiewode/ Káſztellaná/ y inſze.

Miáſto Przednieyſze Witepſk vżywa też herbu Meżá ná Koniu.

☞ Woiewodztwo Podláſkie nośi Pogonią tákże w Polu Białłym. Ma Senatory/ Woiewode/ Káſztellaná/ y inſze.

Naprzednieyſze Miáſto Drohiczyn.

☞ Woiewodztwo Bereſzczáyſkie vżywa tákże Pogoniey/ tylko Vbior Blekitny ná Koniu y ná Rycerzu w polu Czerwonym. Senatory ma/ Woiewode/ Káſztellaná/ y inſze.

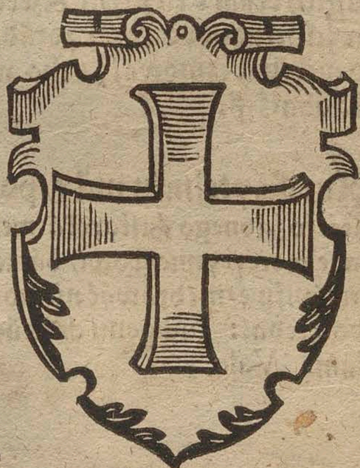
¶ Miáſto Brześćie vżywa Luku nápietego z nálożoną Strzałą. Leży nád Rzeką Bohem w kráiu żyznym.

☞ Woiewodztwo Mśćiſláwſkie vżywa Pogoniey / ma Senatory/ Woiewode/ Káſztellaná/ y inſze.

¶ Miáſto Mśćiſław tákże Pogoniey vżywa.

☞ Woiewodztwo Mińſkie vżywa tákże Pogoniey / ma Senatory/ Woiewode/ Káſztellaná/ y inſze.

¶ Miáſto Mińſk herbu tegoż Pogoniey vżywa/ iáko y inſze Miáſtá.

☞ Woiewodztwo Bráclawſkie vżywa Krzyżá Białłego w polu Czerwonym/ ma Senatory/ Woiewode/ Káſztellaná/ y inſze. Jeſt Woiewodztwo bárzo ſzerokie/ wſzákoż nie ták ośiádłe iáko inſze dla czeſtego puſtoſzenia Tátárſkiego. Ma dwá Powiáty/ Bráclaw y Winnice. Przypadkow nieſzczeſnych ná tho Woiewodztwo wieleć hiſtorya powie.

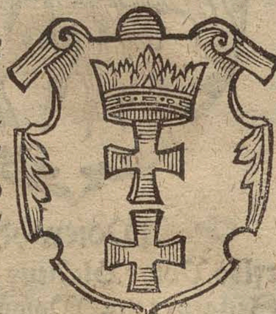
¶ Miáſto Braclaw vżywa zá herb świetego Piotrá z Kluczem.

☞ Kśieſtwo Pruſkie vżywa Orłá Czarnego/ podle ktorego ſzyie reká z Mieczem wyćiągniona. Zá Krzyżakow vżywáli Krzyżá/ á w nim Orzeł Czarny ná złothym Polu. Ma Woiewodztwá/ Chełmſkie y Pomorſkie/ w nich przednieyſzymi Senatory Biſkupi/ Wármieńſki y Chełmieńſki/ y inſzy Vrzednicy.

☞ Pomorskie Woiewodztwo/ vżywa Gryffá Czerwonego ná Polu Białłem. W Historyey wiele o tych Páństwách czytáć bedzieß/iáko długi czás z Polaki niż go dostáli/wiele krwie /ták Chrześciáńskiey iáko Pogáńskiey sie wylało.

Naprzednieyße Miásto/ ktore pod roskázowániem iest Krolow polskich Gdáńsk/ vżywa Herbu dwoch Krzyżow/ná wierzchu Koroná Złota. O iego mocy/ o wolnośćiách/Historyác dostátecznie powie.

☞ Woiewodztwo Wołoskie/ ktore przed tym hołdowáło Krolom polskiem / vżywa Herbu tákiem sposobem/ Głowy Czarney Zubrzey / Gwiazdá miedzy Rogami. Potym gdy przyßło pod moc Pogánom / przydano Miesiocá połowice na Białłym polu/ Jest ziemiá obfita ná wßystko/w bydłá/ w vrodzáie/ Ludzie w niey źli/ zdrádliwi/ Pánom swym niewierni / przedźielona od Ruskich kráin Niestrem Rzeko bystra. Jákowych trudnośći przez zdráde Ruskie kráie od nich podeymowáły / tho w Historyey ßeroko obaczyß.

☞ Ná ten czás przyimi zá wdźieczne Czytelniku miły/ pożyczyli Pan Bog zdrowia dłużey/to czegos ießcże v żadnego Historyká nieczytał/okázáći obiecuie/ále ná ten czás y głowie moiey/y mießkowi/ bárzo ćießko rośćiagáć sie było/á tego kto nie dobrze náspizuie/medrowáć niemoże/ iáko to on Zacny Philozoph Plato sam opowiedał: Indigenti difficile philozophari. Z tym ćie Pánu Bogu poruczam. Vale.

AD ZOILVM.

Weyźrzawßy tu w te Kśiegi/ możeß Bráćie wierzyć/
Ze ten musiał nie ieden Powiát w Polßcże zmierzyć.
Trudnośći y frásunki/ wiec przymowki były/
Jednák mu sie dla twoiey ſławy nie przykrzyły.
Bedźießli mu niechećio płáćił te kłopoty/
Nie wierze by zá ßeląg było w tobie Cnoty.
Acż bez bramow nie vydźie/ia ták temu tuße/
Wßákże chcć ku Oycżyznie w nim pochwálić muße.

Rostá: Páp: Proboßcz Płońßki.

Regestr ábo Porządek / dla pretsze go należienia Krolow y Kśiążąt.

Herbow Rycerskich Porządek.

Biberstein/

Oſlowſkich/

W Krákowie/
Z Drukárniey Máćieiá Gárwolczyká/ zá stárániem włásnym y nakłádem Autorá tych Kśiąg.
Roku/ 1584.

Sebell

[illegible] Jeo [illegible] PP. Dominik [illegible]
[illegible] Panowanie [illegible] A wszystkiego [illegible] Roku 1725 [illegible]
Domu tego [illegible] Jan [illegible]
Dobrze jest [illegible] Hetmanem [illegible] Synowie [illegible]
Stephan był Biskupem Poznanskim [illegible] Kasztelanem [illegible]
[illegible] Familiey [illegible]
[illegible]czynskiey [illegible] Successorey y [illegible] Ze [illegible]
[illegible] potomstwu [illegible] przez [illegible] Dobrodziey [illegible]
[illegible] zawsze się poczytali [illegible]
[illegible] y Dziadowie [illegible] na [illegible]
[illegible] zakonnicy [illegible] uczynił [illegible]
[illegible] w [illegible] oraz niemały [illegible]
z [illegible] na [illegible]
[illegible] przeznaczał [illegible]
[illegible]
[illegible] Synow z [illegible] Dominika Jana Ste
fana y Constantego [illegible]
[illegible] Corke [illegible]
[illegible] Jana [illegible]
Stephan [illegible]
Constanty [illegible] expeditiey [illegible]
[illegible]
[illegible] Dworzanin [illegible] Kazimierza [illegible]
[illegible] Jerzy [illegible]
[illegible]

